

Q.1002H

B 6010.3.

Presented to the
Public Library of the City of Boston.

(by)

Theodore Parker.

Received - 31st October 1861. No 27,820.

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Boston Public Library

<https://archive.org/details/biblia latina01 egge>

Biblia Latina.

rienses - Psalmi.

Argentine: W. Eggesteyn

1468?

Eggesteyn's first Bible. Latin in the original.

Ham No. 3035. u 5th Feb. 4th 120. Let in.

100
4 270

Inapit epistola sancti Ieronimi
ad paulinum pbim de omnibus
diuine hystorie libris

Inter ambrosio? tua
michi munuscula p:
ferens. ceculit simul
et suauissimas lras
que a principio amia
diaz. hie pbate iam
fieri et veteris amia de noua: ptebat.
Sera em illa necessitudo e. et cisti glu
tino copulata. q nō valitas rei fami
liaris. nō pna em corpy. nō subdō:
la et palpas adulaō. h tū ximō. et
diuina scripturay stur. a oaiat. **A**ez
gim? i vereribz hystoribz. quosdā lūz
strasse pūnas. n ouos adisse popu
los. maria trāsse. ut eos quos ex li
bzis nō uant: corā q vicerent. Sicut
pitagoras mēpbūcos vate. sic pla
to egiptū. et arebitam tarentinū. cā:
cōqz oza pthalie. que quondā magna
grecia dicebat: laborio sissime perag:
uit. et ut q atams magister erat. et
potēs. cuiusqz docēs achaxmie gig
nasia psonabāt. fieret pēgn? atqz di
scipul? malēs aliena xreacūe discere.
q sua ipuētē in gere. Deniqz cū lras
q h toto orbe fugietes ptequr. captu
a pirang et xēndat. tyzāno crudelī
sim o paruit. dūd? captu? vinct? et
hū? **T**amē qz pbus maicēntē se fu
it. ad tytū liuū. laeteo eloquēcie fon
te manātem. te vltimis hispanie gal
liarūqz finibz. qsdam xēnisse nobiles
legim? et qz ad orēpla cōnē hui roma
nō traperat: vni? hois fama pouxit.
Habuit illa eras ianditū oibz scelis.
celebradimqz mirātilū. ut vbe tata
ingressi. aliud extra vbe quererent
Appolom? siue ille magus: ut vulg?

loquitur. siue pbus. ut pitagoza tra
dit. itrauit pfas. p rāsiuit caucasū.
albanos. scitras. mālāgras. opale
nissima idie regna penetrāuit et ad ex
tremū latissimō pbyson ampne trā
misso puenit ad bzagmanas. ut hy
arēā i throno seante aureo et de tata
lifonte potātem. infē paucos discipu
los: te natura. te moribz. ac te arisu
dicy et sicy audiret docēt. **I**ntē pr:
elamitas. babilonios. chaldeos. me
dō. assirios. partos. syros. phanices
arabes. phalctinos. reūf? ad alexan
dria: pexit ad ethiopiā. ut gignolo
pbistas et famosissimā solis mēlā vi
dēt in labulo. **I**nuenit ille vir vbi
qz q diceret. et semp p fices. semp se
melio fieret. **S**cripsit sup h plēniss
me octo volumibz. **p**hilōstrat? **n**

Quid loquar de secti hoibz. cū ap
ostol? paul? vas electiois. et
magister gentū. q te dsciatāt in se ho
spis loqbat. dices. **A**n expūmū qri
tis e? q i me loquitur xps. **P**ost dama
scū arabiqz iulhratā: ascendit iheros
solimā ut vidēt pty et māst apud eū
diebz qntā. **H**oc cū misterio eb toma
dis et o gōadis: futur? gentū pdicatio
mstrued? erat. **K**urhimqz post anos
qtuordecā assupto barnaba et tyro: et
posuit cū aplis cuāge liū. ne forte i va
cui ariet a ciuriss. **H**abz nēdā qd
latis energie: vme vōas ad? et in
aures discipuli te audōris ore trāssi
sa forā? sonat. **F**n? et ecbmes cū rodi
eularet. et legret illa xēmoitēms ozo
q adūf? cū habuerat: mirātibz cū dī
atqz laudātibz: suspirās ait. **Q**uid si
ipaz audissem? belhā sua vba rsonāre. **n**

Hec hoc dico q sit aliqd in me
tale. qd vlt possis a me audire t

velis discere: h q arcor tu? a discendi
 studiu. ena abiqz nobis p se ppari te-
 beat. In geniu de oale. et sine doctore
 laudabile est. No quid mueras h qd
 querat oheramus. Mollis cera et ad
 formadu facilis: ead h arthia s et plas-
 te essent man? : tn virtute totum est
 quicqd esse pot. Paul? apls ad ptes
 gamalielis. lege moyse et pphas di-
 didisse se gloriat: ut armat? spualibz
 rehs. postea docet cofiteri. Arma em
 nre milite no carnalia sut. h potentia
 ad destructionem inimicoru. q
 gita cones destruit. et omne altitudi-
 ne extollente se ad us? sciam dei: et ap-
 quates omne intellectu ad obediendu
 xpo: et parati sbiugare omne inobedi-
 encia. Thimotheu scribit ab infancia sa-
 cris lris eruditu: et hortat ad studiu
 lectiois: ne negligat gratia q data sit
 ei p impositione man? p biterij. T yro
 p apit. ut inter ceteras virtutes epi: que
 bran sermone exprmit. sciencia qz no
 negligat scripturas obanente iqt eu
 qui scdm doctrina est fidelis fmonem
 ut potens sit exhortari in doctrina sa-
 na et contradicere reumere. **III.**
Sanda quippe rusticitas: sola sibi
 paxt. et quantum edificat et vi-
 re merito ecclia xpi: tm noceat h destruc-
 tib no resistit. Malachias ppheta y-
 mo p malachia dñs interrogauit sac-
 dotes lege. In tm factois officiu est:
 interrogatu indere de lege. Et i deuro-
 n omi o legim? In teroga patre tuu et
 anudabit tibi: maiores tuos a dicent
 tibi. In psalmo qz ex viij. Cantabi-
 les michi erant iustificacoes tue: i lo co
 pegrinacois mee. Et i descriptoe iusti
 viri. cu eu arbori vite dauid q est i pa-
 diso coparet: inter ceteras virtutes h ead

maulit. In lege dñi voluntas est a me-
 ditabit die ac nocte. David i sine sa-
 cratissime vshomis ait. iustos fulgere
 qh stellis: et intelliges id e docto? qh
 firmamentu. Vires qntu in se distant
 iusta rusticitas. et tota rusticia. Alij
 stell aliq edo opatur. Quaz qz iuxta he-
 bzaica vitate. utriusq de eruditio possit
 intelligi. Ita em apud eos legimus.
 Qui aut vocati sunt fulgebunt qh splo-
 dor firmamenti: et q ad iusticia eruditio
 mltro: qh stelle i puetas eternitate.
Cur dz paul? apls vas electiois. ne-
 p qz vas legis: et scripturas scap eat
 armariu. Pharisei stupet i dñi doctri-
 na. et mirat i petro et iohane quo le-
 ge sciat: cu tras no didicerint. Quis
 qd em alijs ererata co et cotidian a in
 lege medita co trib ue solet. ill h sps
 scs suaggerat. Et erat iuxta q scrip-
 tu e doabiles eo. Duo xra anos salua-
 tor ipleat. et in templo sedes. de qstioi-
 bz legis interrogas: magis docet. dum
 puet interrogat. Nih forte rusticia pe-
 tri. rusticia iohis diant? qz utraq di-
 cere potat. q h ipit fmonem: no in se-
 cia. Jokes rustice? plicat ad doctus.
 Et yn illa vox oblerco: in pncipio eat
 vbu. q vbu erat apud xpi. q p erat
 vbu. Logos grece. mltia significat.
 Na q vbu est: q ro. q supputaco: q ca
 vniuse? qz rei. p q sut singla q subhi-
 stit: q vniusa recte intelligim? i xpo. **D.**
Noe vocat plato nesciuit: h rmo olte-
 nes eloques ignorauit. Perda i
 qe sapiam sapiecu: q puetca puetca
 u rep obabo. Vera sapia puet falli sa-
 piam: et quaz stulticia p dca cois in
 cruce sit: tm paul? sapiam loqt me p-
 fedos. Sapia aut n lecti iust? q destru-
 it nec pncip: h lo qur est sapiam in

lectura de...

h...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

misterio abscondita : quam prestavit
 deus ante lecta. ^{Dei sapia} rps est Xps
 em ^{et dicitur} et dicitur sapia. ^{Dei sapia} dec sapia m
 misterio abscondita e. te qua et nomi
 psalmi titulus pnotatur . q. occultis
 filij : in q snt oms thesauri sapiee et
 scie dei abscondit. Et qm misterio ab
 scodit erat : prestinat e ante secla :
 prestinat : aut e pfigurat . in lege r
 ppheti . ^{Non r} pphete appellabatur vi
 dres : qz vixbat cu que ceteri no vide
 bat. ^{Abzaba vidit die ei} et letatur
 e. ^{Apiebanur celi ezcebieli} q pto pre
 catoru clauu erat . ^{Reuda inqt dauid}
 oculos meos : et cōstabo mirabilia
 de lege tua. ^{Lex em ipnat e} et fuela
 on e op^o e ut intelligat : ac fuela fa
 cie dei ^{glam oremur} . ^{Liber in ap}
 caliph septi sigill signat ostendit :
 que si deditur hoi sciet lra ut legat : re
 spōcebit tibi . ^{no possu} Signatus e
 em . ^{Quat hodie putat} le nosse lras :
 tenet signatu libri : nec apire pnt . nisi
 ille iktiauit q habet clane dauid : q ap
 it et nemo claudit : claudit r nemo ap
 it . ^{In adibz aploy} . ^{ses eunuch} . ^p
 mo sand^o vir . sic em eu sca scriptura
 ognominat : cu leget psalim ppheta .
 interrogatus a philipo . pntasne intelli
 gis que legis : respondit . ^{Quo possu}
 mihi a hqs me docere . Ego ut de me lo
 quar itari . nec sandio su hōc eunuchō
 nec studio hō : q te ethiopia id e de ex
 tremis finibz mudi venit ad tēplum .
 r cliaq aulā regis : r tāt^o amator legi
 fuit diuine scie . ut etiā i vehiclo lras
 leget sacras . ^{Et tū aū libm tenet} . et v
 ba dñi in cogitacione daper . lingua
 voluer . labijs psonaer : ignorabat cu
 que in libro nectas venerabat . ^{Vem}
 philipp^o : ostēdit ei ihm : q clausu la

tebat in lra . ^{O mira} ^{doctozis} ^{virtus}
 Eade hora cre didit eunuch^o : bapnisa
 tur^o . ^{fielis} ^{et ses} ^{magist} ^{efficitur} ^{et di}
 sciplo . ^{in dno fonte} ^{ceclie} : qua i
 aurato ^{spnago} ^{teylo} ^{reparit} . **VI**
Nec a me plicita sut beuita : ne
 qz em optaris . angustia euagari
 logi^o paeabatur : ut intelligeres . te i
 scripturis sacris sine puio et mōstrā
 te semitā . nō posse ingredi . ^{Taceo de}
 gmatias . ^{retrozias} . ^{philosophis} .
^{geometas} . ^{opaleas} . ^{musicas} . ^{astro}
^{nomias} . ^{astrologis} . ^{medias} . qz scia
 eca mortalibz sans ul^o ^{valissima} e : r i
 tres ptes scinditur . in doctrina . raco
 nē . et vsu . ^{Ad mimos} ^{artes} ^{venia} :
 et que nō tā lmgua q manu admi
 stratur . ^{Agnele} . ^{canctarij} . ^{fabri} ^{me}
^{talloy} . ^{ligno} ^{zūq} : ^{cefozes} . ^{lanarij} qz
 et fullones . et celi q variā suppellecti
 lē r vilia opuscula fabricat : abiqz doc
 toze esse nō pnt qd cupiur . ^{Qd medi}
 coy e pmittit media : tractat fabzilia
 fabri . ^{Dola} ^{scrip} ^{turay} ^{ars} ^{est} : qua si
 bi passim oes vocat . ^{Denim} in
 vodu . ^{rediqz} ^{penata} ^{passi} . ^{Hac} ^{gar}
 rula an^o . ^{hac} ^{delir} ^{tener} . ^{hac} ^{sophi}
 sta xbof^o : ^{hac} ^{vnitū} ^{psumūt} . ^{lace}
 rāt . ^{docet} ^{atqua} ^{diseat} . ^{Alij} ^{aboue}
 to supalio grādia xba truncates . in
 ter mulieculas te sacris lris philoso
 phatur . ^{Alij} ^{diseūt} ^{prochpnooz} : a fe
 minis . qd viros vocat : et ne pay hoc
 sit . qda salitate vboy . pmo audacia
 edisserit alijs : qd ipi nō intelligunt
 Taceo de meis sibijs : q si forte ad scrip
 turas sandas p^o seclares lras vene
 rit . et imone oposito aures pfi mil
 scie : quicqd dixerint . hoc lege dei pu
 tāt . ^{Nec} ^{scire} ^{dignantur} ^{qd} ^{pphete}
 qd apli scierint . sed ad sensum suum

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

i cogrua aptar testimonia: qñ grāte sic
 nō vidohsumū dicēdi gen^o. rēpūare
 sñas q ad volūtatē suā factā scripturā
 trahē repugnātē. Quasi n̄ legim^o home-
 roctonas q virgilioctonas: ac n̄ sic
 eadē q maronē sñ xpo possim^o dicē xpī-
 anū qz scripsit iā redit q virgo rēūt
 saturnia regna: iā noua .p̄gemes .celo
 remittit^o alto. Et p̄xim loquētē ad filiū
 p̄late mee vires . mea magna potēcia
 sol^o. Et p̄ v̄ba saluatoris i cruce. Ta-
 lia p̄stabat mēoras . firulqz manebat
 p̄ūllia sūt hec . q aretatorū ludo filia
 vocē q ignozes: ymo ut ai stomacho.
 loqr: nec h̄ qdē scire qd̄ nescias. **Un-**

Uicelias manifestissima ē genēsis i
 q̄ de creatura mōdi de exordio ge-
 neris huani . de diuisione terre . de cō-
 fusione linguarū et gēciū usqz ad erit-
 utū scribit hebr̄ eoz. Patet exodus cū
 tēc plagis: cū decalogo cū mistiās . di-
 uinūqz p̄ceptis. In p̄m̄to ē leuitic^o li-
 ber: in q̄ singla factiāa ymo singl̄e pe-
 ne sillabe et vestes aaron et tot^o ordo
 leuitic^o spirāt celestia factiā. Quī v̄-
 ro nōne tot^o arismetrice et p̄p̄hece ba-
 laā q q̄draginta duay manhonū p̄ he-
 remū misteria dēmet^o deutronomūm
 v̄ro scōa lex et euāgelice legis p̄figu-
 racō . nōne sic eadē que p̄za sūt ut
 noua sint oia de v̄teribus ē huicqz
 moyses: huicqz p̄tateuc^o: q̄b̄ q̄nqz
 v̄bis loq̄ se velle ap̄t̄s i ecclia ḡtatur
 Job exemplar paciēcie q̄ nō misteria
 suo s̄mone opletatur ē p̄ofa sapit-
 v̄su labit . p̄estri s̄mone finit: om̄s
 qz leges dialectice . p̄p̄oficōe . assump-
 aone . p̄firmacione . elusione . determi-
 nat. Singla in eo ūba plena sūt sen-
 sibz: et ut de ceteris filēa . resurreccionē
 corpoz sic p̄p̄hetat: ut null^o de ea ma-

nifesti^o et cana^o scripsit. Scio m̄
 q̄t q̄ rēceptoz me^o v̄nit: et inouiss̄
 mo die de terra resurrectur^o sū: et rur-
 sū cū cūdaboz pelle mea . q̄ i carne mea
 videbo deū: que visur^o sum ego ip̄e et
 oculi mei p̄specturi sūt: et n̄ ali^o. Re-
 posita ē hec spes mea i sinu meo. Veni-
 ā ad ism̄ nauē: q̄ t̄p̄pū dñi nō solū in
 gēstis v̄m eadē i noie p̄fert. Trāsit ior-
 danē . hostiū regna subūnt: diuidit ē-
 rā victori p̄po: q̄ p̄ singla^o v̄rbes . vi-
 ailo^o . motē^o flumina torrentē^o . atqz
 cōfina . ecclie celestisqz ib̄m̄ sp̄ualia
 regna descripsit. In iudiā libro q̄t
 p̄nax^o p̄li . tot figure sūt: s̄tūth mo-
 abiti^o p̄laie explet viaticimū dīcētis:
 emitte agnū dñe dñatorē terre: de pe-
 tra deserti ad motē filie syon. Samuel
 i heli mortuo q̄ i occasione saul v̄ctez
 legē abolitā mōstrat: porro in sadoch
 atqz dauid noui sacerdotij nouiqz im-
 p̄rij sacramta testat. Malachim id ē
 tra^o et q̄rtus regū liber a salomone
 usqz iechomiam et a ieroboā filio na-
 barb usqz ad osē q̄ dūct^o ē in assyri-
 os . regnū iuda q̄ regnū describit isrl.
 Hi histozia respicias verba simplia
 sūt: si in l̄ris sensū latentē ip̄p̄eris ec-
 clesie paucaas et hereticoz p̄tra ecclia
 bella narrantur. Duocēā p̄p̄hetē i v̄ni-
 us voluminis āgustias coartati m̄to
 aliud q̄ sonant i l̄ra p̄figurāt. Osē
 crebro noiat effrai . samariā . iosaph .
 iezrael q̄ v̄rozē formicariā q̄ sōmicō-
 nis filio^o q̄ aduēlā abic̄lo elaufā ma-
 riū m̄to t̄pe sedē viduā: q̄ s̄ v̄ste lu-
 gubri mariū ad se r̄ditū p̄stolari. Jo-
 hel filio^o fatuel describit terrā duocēā
 tribuū . eruca . bucheo . loasta . rubi-
 gine . vastate . p̄luptā: et post eū honē
 prioris p̄li effulū in spiritum sandū

sup suos rei et aillas id e sup centum
 viginā creācū noīa : et effusū iri i ce-
 nactō spon. Qui centū viginā ab vno
 usq; ad quēcā paulatī et p incrementa
 surgētes quēcā gōnū numey efficiūt:
 q̄ i psalterio miltice dīctūtur. Amos
 pastō et rusticus? et ruborū morā dīctūg-
 uos panis vobis explicari nō potest.
 Quis enī digne exprimat tria et quatuor
 scelera damasci et gaze. tyri et ydu-
 mee et filiorū amon et moab. et in sep-
 timo et octavo gradu mīce et israhel et
 Idic loq̄tur ad vaccas pingues que
 sūt in samarie mōte : et raurā domū
 maiorē nimorēq; testatur. Ipe cernit
 fitorē locuste. et itārem dñm sup mu-
 rā litū ut adamānni : et vnānū pomō-
 rū attrahētē supplicia peccōrib; . et faz-
 mē in tēra : non famē panis . nec sitim
 aque. h̄ audicō dī vobū dēi . Abdias qui
 itāptatur hū dñi pronat oīa ecomi:
 et sanguinēū tērenūq; fratris q̄ iacob
 semp emulū hasta pcutit spūali. Jo-
 nas pūlkerūna columba naufragio
 suo passiōe dñi pfigurās . mūdū ad
 penitēciā tuocat : et sū nōie minue faz-
 lutē genib; nūciat. Michas re morā-
 sēbi coleres xpī. vāltācionem ānūciat
 filie latronis : et obsidionē pōit oīa
 eā : qz māxillā passērit in dīas israhel.
 Nam solator ozbis tērepat ciuitatē
 sanguinū : et p eūhonē illi loq̄tur:
 ecce super montes pedes euāgelisantis
 et ānnūciāntis pacem. Abāne ludator
 fortis et rigidus stat sup custodiā snā:
 et figit gōmū sup mūmācionē ut xpm
 in cruce stēplerit . et dicat : opruit ce-
 los glā ei? . et laudis ei? plena ē tēra:
 splēdor ei? ut lux erit . cornua i manib;
 eius : ibi absōdita ē fortitudo ei?
 Sophomias specularor et archanozū

dñi cognitor . audit clamorē a porta
 piscinā et emulat a scāida : et otria
 nē a collib; . Indiat q̄ vlulaci ha-
 bitatorib; pile : quia cōtinēt oīs pps
 ebanā . dispersi sūt vniū q̄ muolu-
 ti erāt argēto . Aggeus festin? et les?
 q̄ seminant in lacrimis ut i gaudio me-
 rē . vstru dū tēplū edificat : dūq; pa-
 trē moueat loquētē : adhuc vnum
 modicūq; et ego omouebo celū et tē-
 rā et mare et aridam : et mouebo omēs
 gētes : et veniet desolat? . dīctis gētib;
 Zacharias memoz dñi sui . multiplex
 i pphēcia . ibi vltib; sordidīs sō uti .
 et lapidē oclorū sepit . cāclabzūq; au-
 reū ai rotatē lucēns q̄t oclis . duas q̄
 oliuas a simitri? lapadis cernit et accē-
 tris : ut post equos rufos varios in-
 gros et albos . et dissipatas q̄ozigā?
 ex effraim . et equū de israhel paupem
 regē vāciāntē : et pzedicet regē fēntē
 sup pullū filii asine sūnigal . Mala-
 chias apte . et i fine oīm pphay . de ab-
 iectiōne isrl et vocacōe gēciū . nō est
 michi ait volūtas i vob dīat dñs exē-
 ditū : et mun? n̄ suscipiā de manu vza
 Ab ortu enī sol usq; ad occasū mag-
 num ē nōmē meū in gētib; et i oī loco
 sacrificat et offertur nōi meo oblatio
 munda . Plāiā . iheremiam . ezechiel et
 daniel . q̄s pōt ul i tēlligē ul exponere et
 q̄z pm? nō pphēciā vīdēt michi terere
 h̄ euāgeliiū . Deāid? vīrgā niceam et
 olli acclā a facie aq̄lois et paradī spo-
 liatū sui? colorib; et q̄ozuplex diuisis
 mētris necūt alphabētū . Tera? pzin-
 apia et finē tātis h; obscuritātib; in-
 uoluta : ut apud hēbreos ipse ptes ai
 exordio geneleos ante ānos triginta
 nō legantur . Quar? vno q̄ et exte-
 m? inē quatuō pphetas . tēpoy cōscī?

et tota mundi philoſophia: lapide p̄
 aliu de monte ſine miambo: et regna oia
 ſub iurē claro ſmōe p̄nūciat. Dauid
 ſymphonies noſter. p̄m dar. et alexus
 ſtaeus q̄ catull^o atq̄ ſerenus. aīſtū
 lyza p̄ceat: et inter cetero p̄ſalicio
 ab in ſeis exatit reſurgētū. Salomō
 pacific^o et amabilis dñi. mores corri-
 git. naturā docet: ecclēiā iūgit q̄ xpm:
 ſcārūq̄ nuptiāz dulce camē epithala-
 miū. Helter i ecclēie typo p̄ſim libeat
 de periclo: et interfecto aman q̄ in ſp̄ze
 taf miqtas p̄tes cōiūij q̄ die celebē
 nūctū in poſtēo. Baralipomeuon li-
 ber inſtruit v̄teis epibomē. tant^o ac
 talis ē: ut abſq̄ illo ſi q̄s ſciēciam ſcri-
 pturaz ſibi voluit azrogāe ſeipm irri-
 deat. Per ſingla q̄ppe noia iūduratq̄
 v̄borū. et p̄tamiſſe in regū libris tan-
 gunt h̄iſtorie: q̄ innumerabiles expli-
 cant enangelij q̄ſtiones. Deſcēdas et
 neemias. adiutor v̄telicet et ſolator
 a dño. in vno voluit artant: inſtau-
 rant templū. muros extruit ciuitatis.
 omniſq̄ illa turba p̄ſi reuētis in pa-
 triā. et deſcrip̄ō ſac̄totū. leuitaz iſrahe-
 lis. p̄ſclitoy ac p̄ ſingulas familias.
 mroy q̄ turriū op̄ra diuiſa. aliud in
 cornice p̄ſert: aliud in medulla retinet
 Cernis me ſcripturaz amoē raptū. ex-
 ceſſiſſe modū epiſtole: q̄ tū nō imple-
 ſe qd̄ volui. Audiuim^o tū quid noſſe
 qd̄ cupre cebeam: ut et nos q̄ poſſi^o
 dicere: cōcupiuit aia mea deſcendere iu-
 ſtificacōes tuas in omni tpe. Ceterum
 illud ſoratiā impletur in nob. Hoc
 tū ſcio qd̄ neſcio. Tāgā q̄ nouū bre-
 uiter teſtam̄tū. Matheus. marcus. lu-
 cas. et iohānes. quadriga dñi. et ve-
 rū ch̄erubin qd̄ inſp̄tat ſeip̄ ſc̄itudo p̄
 totū corp^o. oclati ſūt: ſemille emicāt

diſcurūt fulgura. p̄tes habēt rectos.
 et in ſblime tendentes: terga p̄nata et
 vbiq̄ volanaa tenēt ſe muno ſibiq̄
 perplexi ſūt: q̄ q̄ſi rota i rotā volū-
 tur. et p̄gūt quocūq̄ eos flat^o ſpiri^o.
 ſandi p̄dixit. Paul^o ap̄ls ad ſeptem
 ſcribit ecclēias: octana em̄ ad lx breo^o.
 a pleriq̄ extra nūmēz poſt. Thimo-
 tēi inſtruit q̄ t̄jū q̄ philomenē. p̄ſu-
 gitino ſamulo cepeat: ſup q̄ meli^o ta-
 cere p̄nto. q̄ panca ſcribere. ad^o ap̄to-
 rum nudā quietē vitent. ſonare hiſto-
 riam et naſcentis ecclēie inſancā tēpē:
 ſed ſi nouim^o ſcriptozē eoy lucam eſſe
 mediū. cui^o laus ē i ewāgelio. animi
 adūtim^o parit oia v̄ba illi^o anime lā-
 guentis eſſe medianā. Jacob^o. petr^o.
 iohes. iudas. ſeptē epl̄as ediderunt tā
 miſticas q̄ ſuc̄cūdas. q̄ breues parit
 et longas: breues in v̄bis. lōgas in
 ſentēcijs. ut rar^o ſit q̄ nō i eay cequidat
 lēcōne. Apocalip̄ſis iohānis tot habet
 ſac̄ramenta q̄ v̄ba. Barū dixi: q̄ pro-
 merito volumis laus ois inferior eſt
 In v̄bis ſinglis. multiplices latent
 intelligēcie. Oro te frater Kariſſime
 inter hec viuē iſta meditari. nil aliud
 noſſe. nichilq̄ aliud querē. nōne vi-
 deſ tibi iam hic in terris regni celeſtis
 habitaculum. Prolo ut offendaris in
 ſcripturis ſcis. ſiſplacate et q̄ſi vilita-
 te v̄borū: que uel v̄cio interpretū uel de
 induſtria ſic plate ſūt. ut i uſticā cō-
 ſonem ſadi^o inſtru erēt. et i vna eadē
 q̄ ſentēcia aliter v̄dēt. aliter ſentiret
 inuocūſ. Non ſū tam p̄tilans et he-
 bes ut hec me noſſe pollicear: et eoy
 frud^o capere i terra q̄z radices in celo
 fixe ſūt. h̄ velle ſateoz: ſecūm me p̄fero
 magiſtrum reuēnis comitem ſponſo
 p̄tenti datur: pulſanti ap̄if. querens

inuenit. Discam⁹ i terris: qz scia no-
bis pfauret in celo. Obuijs te mani-
bz ergipia: et ut in opte aliquid ac te-
rmi agore et humiditate effudam quit qd
quesieris teā scire conabor. **Viii.**

Nabes hic amantissimū tuī fratē
Iusebium. qui scrip tuaz michi
grada duplicauit: referens honesta-
te moy tuoz. otepū seculi. fidem ami-
cie. amorem xpi. Nam pntem eam r
eloquiū vnultate etiā absqz illo ipsa
epistola pferbat. festina queso te. r
herenti salo nauicule funem magis p-
seince q̄ solne. Nemo renūciatur⁹ se-
culo bene pōt vtere. que otmphit ut
vnteret. Quicqd in sup⁹ r tuō tu-
leris: pro lucro computa. Antiquū
diūū est. Avaro tēst tā qd habet: q̄
qd nō habet. Creantū totus mund⁹.
diuiciāz est. Infidelis autē etiā obu-
lo indiget. Sic viuam⁹ q̄si nil habē-
tes r oīa possidetes. Vidūis atqz ve-
stie⁹ diuicie xpianoz. Si habes i po-
testate rē tuā vntē: si nō habes pice.
Tollenti tunicā: et paliū relinquebū
est. Nisi scilicet tu semper recastinā⁹
et diem de die trahens cante r p̄tēp-
tū tuas possessiuncas v̄dicaris: nō
habet xps vntē alat paupes suos.
Totū teo tedit: qui se obtulit. Apo-
stoli tānti nauem r retiare relinquerūt:
vidua duo era mittit in gazophila-
ciū. et p̄fatur archi diuicijs. facile cō-
tēpnit oīa: qui se semper cogitat esse
moritur. **Inap. plog. Sā Jōnni.**

Othoriani mei desideratas ac-
cepi lras. qui quodam p-
sagio futuroz. aī daniēle
sortitus est nomen: obse-
crantis vt trāslatū in latinā linguam
te hēbreo smone p̄thateuāi nostroz

auribz tradere. Periclosū opus cer-
te. et obrectatoz meozū latranibz pa-
tens: qui me asserunt in septuaginta
intēptū siglacōnem. noua p veteri-
bus aucte. ita ingentiū quasi vinum
pbantes. aī ego sepiissime testat⁹ sim
me pro vili portione in tabnaculo dei
offerre q̄ possim: nec opes altiq⁹ alio-
rum paupertate fedari. Qd ut ante-
rem originis me studū puocauit: q̄
edicōni antique translacōnem tte o s
vociōnis miscuit. asterico et obelo id
ē stella et xru omne opus distigē⁹.
dū aut illucescē facit que minus ante
fuerant: aut supflua queqz iugulat
et confodit. et maxime q̄ ewangelis-
taz et aploz auctoritas promulga-
uit. In quibz mltā de veteri testamē-
to legim⁹: que in nris codicibz nō ha-
bentur: vt ē illud. ex egipto vocaui
filium meū. et qm nazaren⁹ vocabi-
tur: et vixebunt i que cōpunerunt.
et flumina de ventre eius fluent aque
vive: et que nec oclis vidit nec auris
audiuit nec in cor hominis ascendit
que p̄parauit diligētibz se: et multa
alia que p̄tū sintagma tēstānt.
Intero gem⁹ ergo eos ubi hec scrip-
ta sūt. et aī dicere non p̄uerit. de li-
bzis hēbrayds pferamus. primum re-
stimoniū ē i osee. scdm i ysaya. t̄cū i
zacharia. quartū in puer b̄ijs. quintū
eque in ysaya: qz multi ignorantes a-
pocifozum tēstāmenta sedantur. et
hiberas ueniā libzīs autētiā pferūt
causas erroris non ē meam eponere.
Iudei pudenti factū dicūt esse confi-
lio: ne ptolemeus vni⁹ tū auctoz etiā
apud hēbreos duplicem diuinitatē
comprehenderet. qd maxime idarco
faciebant quā i platonis cogna eedē

*Utriusque in vno et eodem
et in aliis libris et in
al' hēbra*

*Utriusque in vno et eodem
et in aliis libris et in
al' hēbra*

virebat. Deniq; ubiq; sacraunt ali-
 qd scriptura testat de patre et filio et spu
 sco a aliis interpretati sunt a omnino taq;
 erunt: ut et regi sacrificeret. et archanni
 fieri non vulgaret. Et nescio quis p'mus
 auctor septuaginta cellulas alexandrie
 mendacio suo extruxit: quibus diuisi eate
 scripturae: cum aristus et iulius prolo-
 ma i p'raspites. et non mitto p' t'pe io-
 sephus nichil t'le retulerit. sed in vna
 basilica congregatos contulisse scribat
 non p'betasse. Aliud est an esse vate:
 aliud esse interpretem. Ibi sps vntu-
 ra p'oit: hic erudico et x'boy copia
 ea que intelligit transfert. Nisi forte
 putandus est nulli? economicus penofon-
 tis et platonis pitagora et aristotem
 p'betfontem afflat? rethorico sp'u tras-
 tulisse. Aut alie de eiste libris p' septu-
 aginta interpretes. alie p' aplos sps scs te-
 stimoia tenuit: ut q' illi cauerit h'j
 scrip'tu esse mentu sint. Quid igitur e-
 damnam? vterres? Omime: si p' po-
 ru studia i domo d'ni qd possum? labo-
 ram? Illi interpretati sunt ante aduentu
 xpi et qd nescierunt dubijs p'ulerunt
 snijs: nos p' passionē ei? non tā p'he-
 cia q' h'istoria scribim? Alii em au-
 dita: alie visa narratur. Qd meli? in-
 telligim? meli? et pferim? Audi igiē
 emule: obrectator auscultra. Nō dam-
 no n' replēto septuaginta: si ostēdet aūc-
 ti? ill' aplos p'fero. Per istoz os michi
 xps sonat q's an p'betas in spūalia
 carismata positos lego i quibus vltimū
 pene q'd n' interpretes tenēt. Quid lūore
 torq'ris? et qd impitoy aios oira me d-
 citas? Adiab' in traslacione tibi vitor
 errare interroga habereos diuersay v-
 bium magistrōs consule. Quod illi
 habent de xpo tui codices non habēt.

Aliud est si cōtra se postea ab ap'lis vsur-
 para testimonia p'bauit: et emēda-
 oza sūt exemplaria latina. q' greca: gre-
 ca q' hebreā. Verū h'ec contra inuidos
 Nūc et de p'co: desiteri Karissime ut q' me-
 tm opus v'bre feasti. et a geneſi exoz
 diu cape. ozo mby iuues. q' possum eo-
 dem spū quo scripti sunt libzi in latinū
 eos trasfere fimonē. **Inap' lib' geneſis. 1.**

M p'mapio creauit deus celū et terrā.
 Terra autē erat inanis et vacua: et te-
 nebre erāt sup' faciem abissi. et sp'it^s
 d'ni ferebat sup' aquas. Dixitq; deus.
 fiat lux. Et facta ē lux. Et vidit deus
 lucem q' esset bona: et diuisit lucem a
 tenebris. appellauitq; lucē diē et tene-
 bras noctē. Factūq; ē vespere et mane
 dies vnus. Dixit q; deus. fiat firma-
 mētū in medio aquarū: et diuidat aq's
 ab aquis. Et fecit de? firmamētum: di-
 uisitq; aquas que erant sub firmamēto
 ab h'js que erant sup' firmamētū. et
 factū est ita. Vocauitq; deus firmamētū
 celum: et factū est vespere et mane dies
 scāidus. Dixit vero deus. Congregēt^r
 aque q' sub celo sūt in locū vnū et appa-
 reat arida. Et factū est ita. Et vocauit
 deus aridā terrā: congregatōesq; aq'rū
 appellauit maria. Et vidit de? q' esset
 bonū. et ait. Gemmet terra herbā vi-
 rētem et facientē semen: et lignū ponit
 ferū faciēs fructū iuxta genus suū. ait?
 semen in semetipso sit sup' terrā. Et fa-
 ctū est ita. Et prulit terra herbā virē-
 tem et facientē semen iuxta gen? suum
 lignūq; faciēs fructum et habēs vnū:
 qd; semētē scdm spēm suā. Et vidit
 de? q' esset bonū: et factū ē vespere et ma-
 ne dies scāidus. Dixitq; autē de? fiat lūa:
 maria in firmamēto celi. et diuidat diē ac
 noctē: et sint in signa et rpa et dies et

annos. ut luceat in firmamento celi et illuminet terram. Et factum est ita. feceruntque duo luminaria magna: luminare maius ut pisset diei et luminare minus ut pisset nocti et stellas. et posuit eas in firmamento celi ut viderentur super terram: et pisset diei ac nocti. et diuiserunt lucem ac tenebras. Et vidit quod esset bonum: et factum est vespere et mane dies quartus. Dixit enim deus. Producant aque reptile animarum viuens et volatile super terram. sub firmamento celi. Creaueruntque cetera grandia. et omnem animam viuentem atque motabilem quam producerat aque in species suas. et omnem volante secundum genus suum. Et vidit quod esset bonum. benedixitque eis dicens. Crescite et multiplicamini. et replete aquas maris. auisque multiplicetur super terram. Et factum est vespere et mane dies quintus. Dixit quoque deus. Producat terra animam viuentem in genere suo. iumenta et reptalia. et bestias terre secundum species suas. factum est ita. Et fecit deus bestias terre iuxta species suas. iumenta et omne reptile terre in genere suo. Et vidit quod esset bonum. et ait. Faciam hominem ad imaginem et similitudinem nostram. et pset piscibus maris. et volatilibus celi et bestiis uniuersisque terre. omniaque reptalia quod moueantur in terra. Et creauit deus hominem ad imaginem et similitudinem suam. ad imaginem dei creauit illum. masculinum et feminam creauit eos. Benedixitque illis deus. et ait. Crescite et multiplicamini et replete terram. et subiacite eam. et dominamini piscibus maris. et volatilibus celi. et uniuersis animantibus que mouentur super terram. Dixitque deus. Ecce dedi uobis omnem herbam afferentem seminem super terram. et uniuersa ligna que habent in semetipsis seminem generis

sui. ut sint uobis in escam et in cibus animalibus terre. omniaque uolucrum celi et uniuersis que mouentur in terra. et in quibus est anima uiuens. ut habeant ad vescendum. Et factum est ita. Viditque deus opera que fecerat. et erant ualde bona. Et factum est vespere et mane dies sextus. **S**extus profecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum. Cōpleuitque deus die septimo opus suum quod fecerat. et requiuit die septimo ab uniuerso opere quod pararat. Et benedixit diei septimo. et sanctificauit illum. quia in ipso cessauerat ab opere suo quod creauit caelum et terram. Iste sunt genera coelorum celi. et terre. et quod create sunt in die quo fecit deus celum et terram. et omnem uirgultum agri atque quam oritur in terra. omnemque herbam regionis prae quam germinaret. Non enim pluarat deus deus super terram. et homo non erat qui operaretur terram. Sed fons ascendebat e terra in gurgens uniuersam superficiem terre. secundum manum in gurgens deus deus hominem de limbo terre. et inspirauit in faciem eius spiritum uitae. et factus est homo in animam viuentem. Plantauerat autem deus deus paradisum voluptatis a paradiso. in quo posuit hominem quem formauerat. Produxitque deus deus de humo omne lignum palestrum uisum. et ad uescendum suauem. lignum etiam uitae in medio paradisi. lignumque scientiae boni et mali. Et flumini egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradisum. qui ite diuisit in quatuor capita. Nomen uniuersum paradisi. Ipe est qui circuit omnem terram euersam. ubi nascitur aurum. et aurum terre illius optimum est. Ibi quoque iuuenit balsamum. et lapis onichinum. Et nomen fluminis secundi gyon. Ipe est qui circuit omnes terram ethiopicam. Nomen uero fluminis

tercij tñ gñis. Ipse vadit omnia affluos
 flum⁹ aut q̄t⁹. ipse e eufrates. Tulit
 ḡ dñs de⁹ hoim. et posuit eū in padi-
 lū voluptatis. ut oparet et custodiret
 illū. p̄cepitq; ei dicēs. Ex oi ligno pa-
 dish comede. de ligno aut scie boni et
 mali ne comedas. In q̄m̄q; em die
 comederis ex eo. morte morieris. Dix-
 it q̄ dñs de⁹. Nō ē bonū hoiez esse so-
 lū. faam⁹ ei adiutoriu s̄te sibi. For-
 matis igit dñs de⁹ t̄humo cūctis ai-
 mantib; terre. et vniūsis vclatilib; ce-
 li. adduxit ea ad adā. ut vidēt qd̄ vo-
 caret ea. Om̄e em qd̄ vocauit adā aie
 viuēt⁹. ipm̄ ē nomē ei⁹. Appellauit
 q; adā noib; suis cūctā aiāncā. et vni-
 uisā vclatilia celi et om̄s bestias terre.
 Atē xro nō iueniebatur adiutor s̄tis
 ei⁹. Immisitq; dñs de⁹ seporē in adā
 Cūq; obdormisset. tulit vnā de costis
 ei⁹. et repleuit carnē p̄ ea. Et edifica-
 uit dñs de⁹ costā q̄ tulerat ex adā in-
 mlierē. et addixit eā ad adā. Dixitq;
 adam. Hoc nūc os ex ossib; meis et
 caro de carne mea. Hec vocabitur vi-
 rago. qm̄ de viro supra ē. Quāobzē
 relinquet hō p̄rem suū et m̄rem. et ad-
 herabit vxori sue. et erūt duo i carne
 vna. Erat aut vtz nudus adā scilicet
 et et vxor ei⁹. et nō erubescēbāt iij.

Sed et serps erat callidior cūcti⁹.
 aiāntib; terre. q̄ fecerat dñs de⁹.
 Qui dixit ad mlierē. Cur p̄cepit vo-
 bis deus ut nō comederetis ex oi lig-
 no padis? Cui r̄ndit m̄r. De fructu
 lignoz que sunt in padiso vescimur.
 de fructu xro ligni qd̄ est in medio p̄-
 adis p̄cepit nobi⁹ deus ne comede-
 mus. et ne tangerem⁹ illud. ne forte
 moriamur. Dixit autē serps ad mu-
 lierem. Nequaquā morte moriēmi⁹.

Scit em de⁹ q̄ in q̄m̄q; die comede-
 ritis ex eo. ap̄rictur ocli vestri. et eris-
 tis sicut oij scietes bonū et malū. Vi-
 dit igitur mulier qd̄ bonum esset lig-
 num ad vescendum. et pulchzū oclu-
 lis. aspectuq; delectabile. et tulit de
 fructu illi⁹ et comedit. et deditq; viro
 suo. Qui comedit et ap̄r̄i sūt ocli am-
 boꝝ. Cūq; cognouissent se esse nudos
 consueuerat folia ficis. et fecerunt sibi
 p̄iomata. Et cū audissent vocē dñi
 dei t̄ambulantis i padiso. ad aurā p̄l-
 meridiē. abscondit se adā et vxor ei⁹ a
 facie dñi dei i medio ligni padisi. Vo-
 cauitq; dñs de⁹ adam. et dixit ei. Vbi
 es. Qui ait. Vocē tuā dñe audiui in
 padiso. et timui eo qd̄ nud⁹ essem. et
 abscondi me. Cui dixit dñs. Quis em
 iudicauit tibi qd̄ nudus esses. nisi qd̄ ex
 ligno de q̄ p̄ceperat tibi ne comedes co-
 medisti? Dixitq; adā. Mulier q̄ dedi-
 sti michi socā. dedit michi de ligno:
 et comedi. Et dixit dñs de⁹ ad mlie-
 rem. Quare hoc fecisti? Que respōdit
 Serpens⁹ accepit me. et comedi. Et ait
 dñs ad serpentem. Quia fecisti hoc.
 Maledict⁹ es in f̄ oia aiāncā. et besti-
 as terre. Sup̄ ped⁹ tuū gradieris. et
 terrā comedes amcti⁹ dieb; vite tue.
 Inimiciāas ponā in f̄ te et m̄lierem et
 semen tuū et semen illius. Ipsa steret
 caput tuū: et tu s̄ideaberis calcanco
 ei⁹. Mulieri q̄ dixit. Multiplicabo
 erūpnas tuas. et ocept⁹ tuos. In volo-
 re pies filios. et s̄b viri p̄tate eris:
 et ipse dñabit tuū. Atē uo dixit. Quia
 audisti vocē vxoris tue. et comedisti
 d̄ ligno ex q̄ p̄ceperat tibi ne comedes.
 maledcā era i ope tuo. i laborib; come-
 des ex ea cūctis dieb; vite tue. Fina⁹.
 et thulos gñiabit f̄i et cōtes l̄ba⁹ f̄ze

Inuore vult? tu videris pane tuo
donec reuertaris in terra de qua sumus es:
quia puluis es et in puluere reuertaris.
Et vocauit adā nomē vxoris sue eua.
eo quod mater esset cunctorum viuentium. Fe-
cit quod dñs dicitur ad eam et vxori eius tunicas
pellificas et induit eos et ait. Ecce adā
quasi vnus est nobis factus est sciens bonum et
malum. Nunc ergo ne forte mittat ma-
nū suā et sumat etiā de ligno vite et co-
medat et viuat in eternū. Emisit eum
dñs de paradiso voluptatis vt opus
reuertere terrā de qua sumus est. Creatusque adā
et collocatus ante paradisum voluptatis
cherubim et flammam gladii atque ver-
satile: ad custodiendā viā ligni vite.

Cognouit vero adā etiā vxorē suā:
quā cepit et peperit cayn dicens.
Possedi hominem per te. Rursusque pepe-
rit fratrem eius abel. fuit autem abel pastor
ouium et cayn agricola. factus est autem post
multos dies ut offerret cayn de fructibus
terre munus dñs. Abel quoque obtulit
de primogenitiis gregris suis et de adipibus
eorum. Et respexit dñs ad abel et ad
munus eius: ad cayn autem et ad munus il-
lius non respexit. Iratusque est cayn vehe-
menter: et cōdidit vultus eius. Dixitque do-
minus ad eum. Quare iratus es et cur cō-
didit facies tuas? Nonne si bene egeris re-
cipies? Si autem male: statim in foribus
peccati tui aderit. Sed sub te erit appe-
titus eius et tu dñaberis illi. Dixitque ca-
yn ad fratrem suum. Egrediamur foras. Cūque
esset in agro cōstruxit cayn aduersus
fratrem suum abel: et interfecit eum. Et ait do-
minus ad cayn. Vbi est abel frater tuus?
Qui respondit. Nescio. Nūquid custos fra-
tris mei sum ego? Dixitque ad eum. Quid
fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat
ad me de terra. Nunc igitur maledictus

eris super terram: quae aperit os suum et suscepit
sanguinem fratris de manu tua. Cum
operatur fructus eius: non dabit tibi fructus
suos. Vagus et fugus eris super terram.
Dixitque cayn ad dñm. Maior est iniuri-
tas mea: quam ut veniam merear. Ecce eius
me hodie a facie terre: et a facie tua ab-
scōdar et ero vagus et fugus in terra.
Dñs igitur qui inuenit me occidit me.
Dixitque ei dñs. Nequaquam ita fiet hoc
quod occidit cayn septuaginta punitus.
Postquam fuit dñs in cayn signum: ut non inter-
ficeret eum ois qui inuenisset eum. Egressus
que cayn a facie dñi habitauit fugus
in terra ad orientalem plagam eam. Cog-
nouitque cayn vxorē suā: que cepit
et peperit enoch. Et edificauit ciuitatem
eam et vocauit nomē eius et nomen filij
sui enoch. Porro enoch genuit yrad.
Et yrad genuit methusel et methusel
genuit methusael. Et methusael ge-
nuit lamech. Qui accepit duas vxores.
Nomen vni ada et nomen alteri sel-
la. Genuitque ada iakel qui fuit pater ha-
bitacium in terrois atque pastorum et no-
mē fratris eius tubal. Ipse fuit pater ca-
necium cythara et organo. Sella quoque ge-
nuit tubalcayn qui fuit malleator et
faber in cuncta opera eris et ferri. Porro
vero tubalcayn nomen ma. Dixitque la-
mech vxoribus suis ax et selle. Audi-
te vocem meam vxores lamech: auscultate
sermonem meum. Quia occidi virum vuln-
erum meum et atolecerem in huiusmodi meum. Sep-
tuaginta virum dabit de cayn de lamech
vero septuaginta septies. Cognouit
quoque adhuc adā vxorē suā et peperit fili-
um. Vocauitque nomē eius seth dicens. Pos-
suit michi deus semen aliud pro abel quod
occidit cayn. Sed et seth natus est filius
que vocauit enos. Ipse cepit vocare

nomen domini
Hic est liber generacionis adam. In die q̄ creauit de hominē. Ad similitudinē dei fecit illū: masculū et feminā creauit eos. et bñ dixit illi: q̄ vocauit nomē eoy adā i die q̄ creauit sūt. Vixit autē adā centūtrīginta annis. et genuit filiū ad ymaginē et similitudinē suā. vocauitq; nomē ei⁹ seth. Et facti sūt dies adā postq̄ genuit seth octidē genti āni: genuitq; filios et filias. Et factū ē om̄ie tēp⁹ qd̄ vixit adā āni nō gentitriginta. et mortu⁹ ē. Vixit q̄ seth centūquinq; ānis. et genuit enos. Vixitq; seth postq̄ genuit enos octidē gentisēptē ānis. genuitq; filios et filias. Et facti sūt om̄is dies seth unō genitoy duodecā ānoy: et mortu⁹ ē. Vixit ūo enos nonaginta ānis q̄ genuit caynan. Post autē ortū vixit octidē gentis quīdecā annis. et genuit filios et filias. factiq; sūt om̄is dies enos nōgentū q̄ āni. q̄ mortu⁹ ē. Vixit q̄ caynan septuaginta annis. q̄ genuit malalehel. Et vixit caynan postq̄ genuit malalehel octidē gentis quadraginta ānis. genuitq; filios et filias. Et facti sunt om̄es dies caynan nongentūdecem anni. et mortuus est. Vixit autē malalehel sexaginta quīq; ānis. et genuit iared. Et vixit malalehel postquam genuit iared. octidē gentis triginta annis. q̄ genuit filios et filias. Et facti sunt om̄es dies malalehel octidē gentis nonaginta quīq; āni q̄ mortu⁹ est. Vixit iared centūsexaginta duob; annis. q̄ genuit enoch. Et vixit iared postq̄ genuit enoch octidē gentis ānis. et genuit filios et filias. Et facti sunt om̄es dies iared nongentis sexaginta duo anni q̄ mortu⁹ est. Porro enoch

vixit sexaginta quīq; ānis. et genuit mathusalam. Et ambulauit enoch cū deo. Et vixit enoch postq̄ genuit mathusalam trecentis ānis. q̄ genuit filios et filias. Et facti sūt om̄is dies enoch trecentis sexaginta quīq; āni. ambulauitq; cū deo et nō apparuit. qz tulit eū deus. Vixit q̄ mathusalam centū octoginta septē ānis. et genuit lamech. Et vixit mathusalā postq̄ genuit lamech septidē gentis octoginta duob; ānis et genuit filios et filias. Et facti sūt om̄es dies mathusale nongentis sexaginta nouē āni. et mortu⁹ est. Vixit autē lamech centū octoginta duob; ānis et genuit filiū: vocauitq; nomē ei⁹ noe dicens. Ille consolabitur nos ab opib; et laborib; manuū nr̄ay in terra. cū male vixit dominus. Vixitq; lamech postq̄ genuit noe quīgentis nonaginta quīq; annis. et genuit filios q̄ filias. Et facti sūt oēs dies lamech septidē gentis septuaginta septem anni et mortu⁹ est. Noe vero cū quīgentoy esset ān orum. genuit seu et

Qebam. et iaphet.
 v.
 Vm̄q; cepissent homines mltiplicari sup terrā. et filias p̄ceasset. Videntes filij dei filias hoim q̄ essent pulcre. acceperūt sibi vxores et omnib; q̄s elegerāt. Dixitq; de⁹. Non p̄manebit sp̄it⁹ me⁹ in hominē m̄etnū. qz caro ē. Et utq; dies illius centūtrīginti ānoy Gigantes autē erāt sup terrā in dieb; illis. Postquam em̄ ingressi sunt filij dei ad filias hominū. illeq; genuerūt: isti sunt potentes a seculo. viri famosi. Vicens autē tuus q̄ multa malicia hominum esset in terra. et aucta cogitacio cordis intenta esset ad malum om̄ni tpe: p̄mittit eū q̄ hominē fecisset in terra. Et p̄cauens in futurū: et tatus

dolore cordis intrinsecus: teledo inquit
 hominem quem creavi a facie terre. ab ho-
 mine usque ad aiantia. a reptili usque
 ad volucres celi. Penitet enim me fecisse
 eos. Noe vero iuvenit gratia coram domino.
 Hec sunt generationes noe. Noe vir
 iustus atque perfectus fuit. in generationibus
 suis: cum deo ambulavit et genuit tres fi-
 lios. sem. cham. et iaphet. Corrup-
 ta est autem terra coram domino. et repleta est
 iniquitate. Cumque vidisset deus terram esse
 corruptam. omnis quippe caro corrumperat
 viam suam super terram: dixit ad noe. Finis
 universae carnis venit coram me. Reple-
 ta est terra iniquitate a facie eorum: et ego
 disperdam eos cum terra. fac tibi archam
 de lignis levigatis. Mansuenculas in
 archa facies: et bitumie limas intrin-
 secus et extrinsecus. et sic facies eam. Ter-
 ceptorum cubitorum erit longitudo archae.
 quinquaginta cubitorum latitudo. et tri-
 ginta cubitorum altitudo illius. fenestram
 in archa facies. et in cubito ossumabis
 sumitatem eius. Ostium autem archae pones
 ex latere transversum. Cenaula et triskega
 facies in ea. Ecce ego adducam a quibus dilu-
 vium super terram ut interficiam omnem carnem
 in qua spiritus vitae est subter celum. et universam
 quam in terra sunt ossumitur. Ponamque fe-
 dus meum tecum. et ingredieris archam tuam
 et filij tui. vxores tuae. et vxores filiorum
 tuorum tecum: et ex cunctis aiantibus universae
 carnis bina induces in archam. ut vivant
 tecum masculini sexus et feminini. De
 volucribus iuxta genus suum. et de iumentis
 in genere suo. et ex omni reptili terre. se-
 cundum genus suum. bina de omnibus ingre-
 diens tecum. ut possint vivere. Tolle
 igitur tecum ex omnibus bestis que manducant
 et comestibis apud te. et erunt tibi archam
 quam illis in escam. fecit igitur noe

oia que paxat illi dñs. viii
Dixitque dñs ad eum. Ingredere tu
 et omnis domus tua in archam. Te enim
 vidi iustum coram me in generatione hac.
 Et omnes aiantibus mundis tolles septem
 na et septena. masculum et feminam: de
 animantibus vero immundis duo et duo.
 masculum et feminam: sed et de volucribus
 celi septena et septena. masculum et fe-
 minam. ut saluem seminem super faciem universae
 terre. Adhuc enim et post dies septem
 ego pluviam super terram quodraginta diebus
 et quodraginta noctibus: et teledo omnem
 substantiam quam feci de superficie terre. sicut ergo
 noe oia quae manducaverat ei dominus. Eratque
 septuaginta annorum. quando diluivium aequi-
 voverunt super terram. Et ingressus est noe et
 filij eius. vxores eius. et vxores filiorum eius
 cum eo in archam: propter a quibus diluivium. De
 aiantibus quoque mundis et immundis. et de vo-
 lucibus et ex omni quod movetur super terram.
 duo et duo ingressi sunt ad noe in archam
 masculus et femina: sicut preceperat dominus
 noe. Cumque transissent septem dies. aque
 diluivium inundaverunt super terram. anno sep-
 tagesimo vitae noe mense secundo septimo
 decimo die mensis. rupti sunt omnes fontes
 abyssi magne: et catharade celi aperte
 sunt. et facta est pluvia super terram quodragi-
 ta diebus et quodraginta noctibus. In arti-
 culo diei illius ingressus est noe. et sem.
 et chab. et iaphet filij eius. vxores illi. et vx-
 ores filiorum eius cum eis in archa: ipsi et omne
 animal secundum genus suum. universaeque in-
 munda in genere suo. et omne quod movetur super
 terram in genere suo: cunctaque volatilia secundum
 genus suum. universae aues omnesque volu-
 cres ingressae sunt ad noe in archam. bina
 et bina ex omni carne in qua erat spiritus vitae.
 Et que ingressae sunt. masculus et femina
 ex omni carne in qua erat. sicut preceperat

ei deº: et inclusit eum dñs defozis. fac-
tumq; e diluuiū quadraginta diebuº
sup terrā. et multiplicatē sūt aque: et
elauauerūt archā i sublimē a terra. ve-
hementer em mundauerūt: et oia reple-
uerūt in supfacie terre. Porro archa fe-
rebat sup aquas. et aque pualuerūt
nimis sup terrā. optiq; sūt omēs mō-
tes excelsi sub vniuerso celo. Quindecā
diebus ala oz fuit aqua super monteº
quos opuerat. Conlūptaq; e ois ca-
ro q̄ mouebat sup terram. volucrum
aianciuº bestiarū. omiq; reptiliū q̄ rep-
tant sup terrā. Vniūsi hoies et cuncta
i q̄b; spiraculū vite e in terra. mortua
sūt. Et delcuit deº omem substantiam
quē erat sup terram. ab hoie usq; ad
pauis. tam reptile q̄ volucres celi: et
delera sūt de terra. Remansit autē solº
noe. q̄ ai eo erant i archa. Optinue-
rūtq; aq̄ frās centūquinquēginta diebuº.

Recordatº autē dñs noe **viii.**
quātorq; aianciuº. et omi iumē-
toy q̄ erat ai eo i archa. adduxit spm
sup terrā: et imminute sūt aq̄. et clausi
sūt foteº abissi q̄ ebaracte celi: et p-
hibite sūt pluuiē de celo. Resurg; sūt
aq̄ d̄ terra. eutes q̄ rēuētes: q̄ cepūt mi-
nuī. pº centūquinquēginta diebus. Rege-
uitq; archa mēse septio vicefimo. p̄ti-
mo die mēsis sup mōteº armonie. At
vero aq̄ ibāt et exalescebāt usq; ad ter-
mū mēsem. Duodecimo em mēse p̄ma
die mēsis apparuerūt cacumia mōciū
Cūq; trāhsset q̄draginta dies. sapiens
noe fenestra archē q̄ fecerat dimisit cō-
uū: q̄ egrediebat. et nō reuētebat deº
nec sicarent aq̄ sup terrā. Emisit q̄
colūbā pº eum. ut videret si iā cessas-
sent aq̄ sup facie ter. Que ai nō inue-
nisset v̄. requefecit pro eiº. reūsa e ad

eum i archā. Aque em erāt sup vniū-
sam terrā. Exēditq; manū suā: et app-
hēsam iulit i archam. Expectatº autē
vltra septē diebus alijs. rurū dimi-
sit colūbā ex archa. At illa uenit ad eū
ad v̄sperā: portās ramū oliuē virēu-
bus folijs i ore suo. Intellexit ergo
noe: q̄ cessasset aq̄ sup terrā. Expecta-
uitq; nichilominº septē alios dies et
emisit colūbam: q̄ nō est reūsa vltra
ad eum. Igit̄ sexcentesimo p̄mo āno
p̄mo mēse. p̄ma die mēsis imminute
sūt aq̄e sup terrā. Et aperies noe tē-
tū archē aspexit viditq; q̄ exsiccata es-
set supfacies terre. Mense scdo septio
et vicefimo die mēsis arefca e terra.
Locutus est autē dñs ad noe dicens.
Egredere de archa tu. et vxor tua. filij
tui q̄ vxores filioy tuoy tecum: cūcta
aiāna que sūt apud te. et oi carne
tā in volatilib; q̄ in bestijs q̄ vniūsis
reptilib; que reptāt sup terrā. educe te-
cum: et egredimini sup terrā. Cresca-
te et multiplicamini sup eā. Egreditº e gº
noe et filij eius. et vxor illius et vx-
ores filioy eius ai eo: h et oia aiāna.
iūmēta et reptilia que reptant sup ter-
rā. scdm genº suum. egressa sunt de
archa. Edificauit autē noe altare dño
et tollens de cūctis pecozib; q̄ voluci-
bus mūdīs. obtulit holocausta sup
altare. Odozatusq; e dñs odozē suā
uiratis: et ait ad eum. Requaquam
vltra maledicā terre. p̄pter hominēº
Densus em et cogitatio humani cor-
dis in malū p̄zona sunt ab adolesecē-
tia sua. Non igitur vltra paucā om-
nem animam viuētam sicut fca cūctis
diebus. terre sementis. et messis.
frigº et estus. estas et hyemps. nox
et dies non requiescent. . . .

116f

Benedixitq; te? noe et filijs ei? . 7 dixit ad eos . Crescite et mlti plicamini et replete terrā . et terroz vestre ac tremoz sit sup cūcta aīalia terre . et sup om̄s volucres celi cū vniūsis que mouētur sup terrā . Om̄s pisces maris : manu v̄re traditi sūt . et om̄e qđ mouet et viuit . erit vob̄ in abū . Quasi olera v̄ritia tradidi vob̄ oīa : excepto qđ carnē cū sanguine nō comeditis . Sanguinē enī aīay vīay . req̄ram de manu cūctay bestiay 7 de manu hominis . De māu viri et de manu fr̄is ei? . requirā omnē aīam hoīs . Quicūq; ef̄ fuerit humanū sanguinē . fundet sanguis illi? . Ad ymaginē v̄i quippe fact? ē homo . Vos autē crescite et mlti plicamini . et ingredimini sup terrā et implete eam . Hec qđ dixit deus ad noe . et ad filios ei? cū eo . Ecce ego statuā pactum meū vobiscū . 7 cū scie vestro post vob̄ . et ad omnē aīam uiuētē qđ est vobiscū . tam i volucib; qđ in iumentis 7 pecudib; terre . cūctisq; qđ egressa sūt de archa . 7 vniūsis bestiis terre . Statuā pactū meum vobiscū . 7 neq; quā ultra inf̄ficet̄ om̄is caro ab aquis diluuij . neq; erit v̄nceps diluuiū dīsp̄s omnē terrā . Dixitq; deus . Hoc est signū federis qđ vō inf̄ me et vos et ad omnē aīam viuētē qđ est vobiscum in generacōnes sempiternās . Arcum meū ponā in nubib; celi . 7 est signū federis inter me 7 terrā . Cumq; obduero nubib; celū . apparebit arcus meus in nubib; . et recordabor federis mei qđ pepigi vobiscū . et cū omni anima viuētē que carnē v̄getat . et nō erunt vltra aque diluuij ad delenday vniūsam carnē . Er̄itq; arcus meus i nubib; . et uidebo illū et recordabor

federis sempiterni : qđ pactum ē inter deū et omnē aīam viuētē vniūse carnis que ē sup terrā . Dixitq; dñs ad noe . Hoc est signū federis qđ cōstitui inter me et omnē carnē sup terrā . Er̄it ergo filij noe qui egressi sūt de archa . sem . cham . 7 iaphet . Porro cham ip̄e est pater chanaan . Tres isti sunt filij noe . et ab hīs disseminatū ē om̄e genus hoīm sup vniūsam terram . Cepitq; noe vir agricola erere terrā . et plātauit vineā . Bibentq; vinū mēb; atus est et nudatus iacēt i tabnaculo suo . Quod cum vidisset cham pater chanaan . v̄renda p̄ris suū esse nudata : nūciavit duob; fratrib; suis foris . At vero sem et iaphet . palliū imposuerūt humeris suis . 7 in ceteris retrō sū opruerūt v̄renda p̄ris . Isaacq; eoz aueses erāt . et patris virilia nō viderunt . Cūgilans autē noe et ex v̄mo cū didicisset que e fecerat ei filius suus iunior . ait . Maledict? chanaan puer . seruus seruorum erit fratrib; suis . Dixitq; . Benedict? dñs de? sem . sit caanaan fu? ei? . Dilatet v̄ iaphet . et habitet in tabnaculis sem . sitq; chanaan fu? ei? . Vixit autē noe post diluuiū : trecentis q̄nquaginta annis . et impleti sūt om̄s dies ei? nongentoz quinq; ginta ānoz et mortuus est .

Hec sūt generaciones filioz noe . sem . cham . et iaphet . Natiq; sūt eis filij post diluuiū . filij iaphet . gomer . et magog . et madai . et iauan . et thubal . et mofoch et tjr̄as . Porro filij gomer . assenez . et r̄phat . et thogorma . filij autē iauan . helysa et tharhis . cechib; et todamin . Abbjs diuisi sūt insule geneciū in regionib; suis vniūsq; scđm linguā suā et familiā

suas i nationibus suis. filij autē eham
 ebus et mesraim et phuth et ebanaan
 filij autē ebus. saba. eula. et sabbatha
 et regina et sabbathata. filij regina.
 saba et dadan. Porro ebus genuit
 nemroth. Ipe cepit esse potēs i terra.
 et erat robustus vnatōz corā dño.
 Ab hēxiuit pūbiū. Quali nemroth
 robustus vnatōz corā dño. fuit autē
 pñāpiū regni ei⁹ babilon. et arach.
 et archath. et calanne. i terra sennaar.
 De terra illa egressus ē assur. et edificā
 eam i ninuē. et plateas ciuitatis. et
 chale. helen q̄z infē ninuē et ebale.
 Dec ē ciuitas magna. At uō mesraim
 genuit ludim. et ananim. et laa-
 bin. et neptuin. et phetush. et cellu-
 im. et q̄bz egressi sūt philistim. et cap-
 turim. Ebanaan autē genuit syronem
 p̄mogenitū suū. et heū. et gebuscum.
 et amorreū. et gergeiū. et euēum. et
 arachēū. cypnēū. et aradiū. samaritē.
 et amathēū. Et p̄ hos disseminat sūt
 p̄p̄ti ebanaanēoz. factiqz sunt termini
 ebanaan venientibus a sydone ieraram.
 usqz gazam. donec ingrediaris soto-
 mā. et gomorrā. et ad amam. et seboim
 usqz iasa. et ieta. Iy sūt filij eham i
 cognacionibus et linguis. et generacio-
 bus. terrisqz et gentibus suis. De sem qz
 nati sūt p̄cēs oim filioz heber. fratre
 iaphet maiorē. filij sem. helā et assur
 et arphaxat. lud. et aram. filij aram
 hns. et hul. et gether. et mes. At uō
 arphaxat genuit sale. de q̄ ort⁹ ē heb
 Natiqz sunt heber filij duo. Nomen
 vni phaleg. eo qm diebz ei⁹ diuisa
 sit terra et nomen fratris eius iedan.
 Qui iedan genuit elmodad. et saleph.
 et asarmoth. iare et adurā. et iazal. et
 veda. et hbal. et abimahl. saba et ioz

phir. et eula. et iobab. Omnes isti fi-
 lij iedhan. Et facta ē habitatio eozū.
 de messa p̄gentibus usqz sephar montem
 orientalem. Isti sunt filij sem secundū
 cognaciones. et linguas et regiones
 i gentibus suis. Decē familie noe. iuxta po-
 pulos et nationes suas ab hys diuise
 sūt gētes i terra p̄ diluuiū. **xi.**
Erat autē terra labij vni⁹ et fmo-
 nū eozū. Cūqz p̄ficeret̄ d̄ ori-
 ente iuenerit cāpiū i era sennaar. et hita-
 uerūt i eo. Dixitqz alē ad p̄ximū suū
 Seite faciam⁹ lateres. et coquam⁹ eos
 igni. Dab ueritqz lates. p̄ sarris. et bi-
 tumē p̄ cēmētō. et dixerūt. Seite facia-
 m⁹ nob ciuitatē et turrē e⁹ cūlmē pan-
 gat usqz ad celū. et celebrem⁹ nomē
 nrm anq̄ diuidamur i vniūsas fras
 Descendit autē de⁹ ut videret ciuitatem.
 et turrē q̄ edificabat filij adā et dix-
 it. Ecce vn⁹ ē p̄plūs et vnū ē labiū oi-
 bus. Cēp̄rūtqz h̄ facē. nec desistent a co-
 gitacoibus suis donec eas ope opleāt.
 Seite igit descendam⁹ et cōfūdā. ibi
 linguā eoz. ut nō audiat vnusqzqz
 vocē p̄ximī sui. Atqz ita diuisit eos
 dñs ex illo loco i vniūsas terras. et
 cessauerūt edificare ciuitatē. Et idāz
 eo vocatū ē nomen loci illi⁹ babel. qz
 ibi cōfūsū ē labiū vniūse terre. Et itē
 disp̄sit eos dñs sup facē cūctaz regio-
 nū. Dec sūt generacōes sem. Sem ēat
 cētum ānoz qñ genuit arphaxat. bien-
 mio p̄ diluuiū. Vixitqz sen postq̄ ge-
 nuit arphaxat quingentis annis et ge-
 nuit filios et filias. Porro arphaxat
 vixit trigintaquinque annis. et ge-
 nuit sale. Vixitqz arphaxat post quā
 genuit sale trecentis et tribus annis
 et genuit heber. Vixitqz sale postq̄ ge-
 nuit heber quodringentis et tribus annis et

genuit filios et filias. Viriſt aut heber
 triginta quatuor annis et genuit phalech
 Et viriſt heber poſtquam genuit phalech
 quodringentis triginta annis. et genuit fili
 os et filias. Viriſt quod phalech triginta
 annis et genuit reu. Viriſtque phalech
 poſtquam genuit reu ducentis noue annis
 et genuit filios et filias. Viriſt autem
 reu trigintaquing annis. et genuit ſa
 ruch. Viriſt quod reu poſtquam genuit ſa
 ruch ducentis ſeptē annis. et genuit fili
 os et filias. Viriſt aut ſaruch triginta
 annis. genuit nachoz. Viriſtque ſaruch
 poſtquam genuit nachoz ducentis annis
 et genuit filios et filias. Viriſt autem
 nachoz vigintinoue annis. et genuit
 thare. Viriſt nachoz poſtquam genuit
 thare centumtredec et noue annis. et genu
 it filios et filias. Viriſt thare ſeptua
 ginta annis. et genuit abram. et nach
 oz et aram. Hec ſunt aut generaco nes
 thare. Thare genuit abzā. nachoz et
 aram. Porro aram genuit loth. Mor
 tuiſque ē aram ante thare prēm ſuū: in
 terra natiuitatis ſue. i hur chaldeoy.
 Vixerūt aut abram. et nachoz vxores
 ſuomen vxoris abram. ſarai. Et no
 men vxoris nachoz. melcha filia arā
 pziſ melche et pziſ iſeche. Erat aut ſa
 rai ſterilis nec habebat filios. Tulit
 itaque thare abram filiū ſuū. et loth fi
 liū aram filiū filij ſui. et ſarai nurū ſu
 am. vxore abram filij ſui. et educit eos
 de hur chaldeoy vt irent in terrā cha
 naan. Venerūtque uſque haram. et habi
 tauerūt ibi. Et facti ſunt dies thare du
 centoy quinq annozum. et mortuus
 eſt in haram. **XXII.**

Dixit aut re^o ad abram. Egreſſere
 de fra et de cognaco tua. et te
 domo pziſ tui. et veni in terrā quod mon

ſtraūo tibi. ſpiciam te in gentē magnā
 et bndicā tibi. et magnificabo nomē
 tuū eriſque bndicā. Benedicā bndicē
 tibus tibi. et maledicā maledicētibus ti
 bi. atque in te bndicētur vniūſe cogna
 cōnes terre. Egreſſ^o ē itaque abram ſicut
 p̄ceperat ei dñs. et iuit cū eo loth. Sep
 tua gintaquinq annoy erat abram: cū
 egreſſeret de haram. Tulitque ſarai vx
 ozem ſuā. et loth filiū fr̄is ſui. vniū
 ſamque ſubſtāciam quod poſſiderat. et ami
 mas quos fecerat in harā. et egreſſi ſūt
 ut irent in terrā chanaan. Cumque vx
 niſſent in eā: p̄trāſiūt abram terrā uſ
 que ad locū ſichem. et uſque ad cōuallem
 illuſtrem. Chanane^o aut tūc erat in
 terra. Apparuit aut dñs abram et dix
 it ei. Venimū tuo dabo terram hanc.
 Qui edificauit ibi altare dño quod appa
 ruerat ei. et inuocauit ibi nomen ei^o.
 Et inx transgrediēs ad montē quod erat
 cōtra oriētēm bethel. terēdit ibi taber
 nacleū ſuū. ab occidēte habēs bethel. et
 ab oriēte hay. Edificauit quod ibi alta
 re dño. et inuocauit nomē ei^o. Perre
 it abram vadēs. et vltra p̄grediens
 ad meridieū. ſacta ē aut fames in e
 ra. Deſcēdit quod abram in egiptū ut pe
 grimaret ibi. P̄eualuat enī fames in
 terra. Cūque p̄pe eſſet ut ingrederetur
 egiptū. dixit ſarai vxori ſue. Noui quod
 pulchra ſis mtr. et quod cū viderit egipt
 cij. diduri ſūt. quod vxoz illi^o ē. et inter
 fiact me: et te iſuabūt. Dic ergo ob
 ſecro te: quod ſozoz mea ſis. ut ben e ſit
 michi p̄pter te et viuat aīa mea ob ſc
 dam tuā. Cum itaque ingreſſ^o eſſet ab
 ram egiptū: viderūt egipt cij mulierem
 quod eſſet pulchra nimis. Et nūdauerūt
 p̄ncipēs pharaom et laudauerunt eā
 apud illū. Et ſublata ē mtr i domum

pharaonis . abza vero bn vñ sūt pp̄
 illā . fuerūtq; ei oues . ⁊ boues . et afi
 nē et bñ et faile et afim et canedi . fla
 gellauit autē dñs pharaonem plagis
 maximis . et domū ei⁹ . pp̄ faraī vxo
 rē abzā . Vocauitq; pharo abzā et dixit
 ei . Quid nā ē hoc qđ fecisti michi ⁊
 Quare nō idicasti michi qđ vxor tua
 esset ⁊ Quā ob causam dixisti esse sozo
 rē tuā . ut tollerē michi eā in vxorem .
 Rūc igit̄ ecce dixit tua . accipe eā ⁊ va
 de . Preceptiq; pharo sup abzā vni⁹ .
 et reduxerunt eum et vxorem eius et
 omnia que habebat .

xiii

Ascendit ergo abzā d̄ egipto . ipe
 et vxor ei⁹ . et oia q̄ habebat . et
 loth cū eo : ad australem plagā . Erat
 autē diues valde ī possessiōe auri et ar
 gēti . Reū⁹ q; ē p̄ itaq; q̄ vnerat a meri
 die ī bethel . usq; ad locū vbi p̄ fixē
 rat tabnactm mē bethel ⁊ hay . ī loco
 altaris qđ fecerat p̄ . et iuocauit ibi
 nomē dñi . s; et loth q̄ erat cū abzā fue
 rūt greges ouū ⁊ armita . ⁊ tabnacta
 nec poterat eos cape terra ut hītarent
 sūt . Erat q̄p̄e s̄bstanta eoz m̄tra . et
 neqbāt habitare cōtra . Sñ fca ē rixa
 inter pastores gre gū abzā et loth . Co
 autē tpe chanane⁹ et phereze⁹ habita
 bāt ī illa terra . Dixit ḡ abzam ad loth
 Ne queso sit iurgij inter me et te . et
 inter pastores meos et pastores tuos
 frēs enī sum⁹ . Ecce vniūsa terra corā
 te est . recede a me obsecro . Si ad simi
 strā ieris : ego dextērā tenebo . si tu dex
 teram elegeris : ego ad sinistrā pgā .
 Eleuatis itaq; loth oculis . vidit oēm
 circa regionē iordanis que vniūsa ir
 rigabatur . anquā subūteret dñs sodo
 mā et gomozram : sic padisus dñi . et
 sicut egiptus vniēns ī segoz . Elegit

q; sibi loth regionem circa iordanem
 et recessit ab oriente . Diuisiq; sūt al
 terutq; a fratre suo . Abzam habitauit
 in terra chanaan . Loth vero morat⁹ ē
 in opidis q̄ erat circa iordanē ⁊ habi
 tauit in sodomīs . Homines autē sodo
 mite pessimi erāt . ⁊ peccatores corā dño
 nimis . Dirigitq; dñs ad abzā . postq; di
 uis⁹ ē ab eo loth . Leua oculos tuos in
 directū ⁊ vice a loco ī q̄ nē es ad aqlo
 nem et meridiem . ad orientem et occide
 tē . Omne terrā q̄ cōspicias . tibi dabo
 et semini tuo usq; ī sempiternū . Faciā
 q; semen tuū sic puluē terre . Si q; s
 pot̄ hoīm numerare puluē terre . se
 inē q; tuū numerare poterit . Surge ḡ
 et p̄ ambula terrā in longitudinē et ī
 latitudinē suā : q; tibi datur⁹ sū eā .
 Mouēs igit̄ tabnactm suū abzā . vñt
 et habitauit iuxta cōuallē mambze . q̄
 est in hebron . Edificauitq; ibi alta
 re domino .

xiiii

Hactum ē autē in illo tpe ut amra
 phel rex sennaar . et arioch rex
 ponti . et chodorla omoz rex elamitarū
 et thadal rex gēū . mirent bellū cōtra
 basa regē sodomoz . et cōtra bera regē
 gomozre . et cōtra sennaar regē adame
 et cōtra semēber regem seboy . cōtra .
 q; regem bale . ipa ē segoz . Om̄s hīj
 cōuenerūt in vallē siluēstre . q̄ nūc est
 mare salī . Duodecim enī ann̄i fuerāt
 chodorla omoz et tertio decimo anno re
 cesserūt ab eo . Igitur quattuordecimo
 anno . venit chodorla omoz et reges q̄
 erant cum eo ⁊ praerulerunt raphaym
 in astaroth . et carnaym . et suym cū
 eis . et emim . in saba carithaym . et
 chozreos ī montibus seyr . usq; ad
 campstria pharan . que est in solitu
 dine . Reū⁹ sūt et vnerūt usq; ad

fontem mephar. ipsa est cates. et paul:
 seruit omne regionē amalechitarū. et
 amorreorū q̄ habitabāt in asafontbas
 mar. Et egressi sūt rex sodomozū. et
 rex gomozre. rexq; adame. et rex sebo-
 ym. necnō et rex bale que ē segoz. et
 direxerūt adiem cōtra eos in valle sil:
 uestri. scilicet ad uers⁹ chetozla omo:
 regem elamitarū. et thadal regem gen:
 ciū. et armaphel regē sennaar et arioch
 regē ponti. q̄ tuoz reges ad ill⁹ q̄ nāq;
 Vallis autē siluestris habebat pute:
 os mltos bituminis. Itaq; rex soto:
 moz et rex gomozre. terga uerterunt
 ceterūq; ibi. et q̄ remanserant. fuge-
 rūt ad montē. Tulerūt autē omnem
 substantiā sodomoz. et gomozreorū. et
 uiniūsa que ad abū p̄tinent. et abie:
 rūt. Necnō et loth et uislandam ei⁹.
 filiū fr̄is abram. q̄ hitabat in sodomis.
 Et ecce vn⁹ q̄ euasarat. nūciāuit abzā
 hebreo q̄ habitabar in eoualle mābre
 amorrei. fr̄is eschol. et fr̄is aner. Dñ
 ei p̄pigerāt fedus cū abzā. Qd̄ cū au:
 disse abram. captū uidelicet loth fra:
 trē suū. numerauit expeditos xriāat:
 los suos trecētos et octo et p̄caur⁹.
 est eos usq; dan. Et diuīsis socij irru:
 it sup eos node. Percussitq; eos et p̄:
 secutus est eos usque soba. et p̄mican
 q̄ est ad leuā damasci. Reduxitq; om:
 nē uislandā. et loth fr̄em suū cū uisā:
 ciā illi. mltieres q̄ et p̄tm. Egressus
 ē aut rex sodomoz i occurū ei⁹ postq̄
 reūsus ē a cete chetozla omoz. et regū
 q̄ cū eo erāt. i valle sabē que ē uallis
 regis. At uero melchisech rex salem
 p̄ferens panē et uinū. Erat em̄ sacer:
 dos dei altissimi. bñdixit ei. et ait. Ve:
 nedidit abzā tuo exelso. q̄ creauit celū
 et terrā. et bñdixit. te⁹ exelso. q̄ p̄te:

gēte hostes i manib; tuis traditi sūt.
 et dedit ei uicimas ex oib; Dixit autē
 rex sodomoz ad abram. Da michi ami:
 mas cesa tolle tibi. Qui r̄ndit ei. Auo
 manū meā ad dñm tū exelso. posses:
 sozem celi et terre. q; a s̄lo subtegnis
 usq; ad corrigiā caligē. nō accipia et:
 oib; q̄ tua sunt. ne dicas. ego ditau
 abram. exceptis h̄is que comederunt
 inuenes. et p̄tib; uiroz qui uenerunt
 meū. aner. eschol et mambre. isti ac:
 piēt partes suas.

His itaq; transactis. factu⁹ ē fmo
 dñi ad abram p̄r uisioē dicēs
 Noli timere abram. ego p̄cedoz tuū.
 et merces tua magna nimis. Dixitq;
 abram. Dñe te⁹ qd̄ dab michi ē Ego
 uadā absq; liberis. et filius parato:
 ris tom⁹ mee. iste damascus elpeet.
 Addiditq; abram. Michi autē nō te:
 disti semen. et ecce xriāauius meus.
 h̄eres meus erit. Statūq; fmo dñi fac:
 tur⁹ ē ad cū dicēs. Non em̄ erit hic h̄e:
 res tu⁹. s; q̄ egrechie⁹ te uero tuo. ip:
 sū habebis h̄erē. Eduxitq; cū foras.
 et ait illi. Suscipe celū. et numera stel:
 las si potes. Et dixit ei. Sic erit semē
 tuū. Credidit abram teo. et reputatū
 est illi ad iusticiā. Dixitq; ad eū. Ego
 dñs q̄ eduxi te de hur caltooy. ut da:
 rem tibi terrā istā et posseteres eā. At
 ille ait. Dñe te⁹ vn̄ scire possū q; pos:
 sessur⁹ sim eam ē. Et respondit dñs.
 Sume inq; michi facc am triennē et
 capzā triennā. et arietē anoz triū. tur:
 turē q̄ et colūbam. Qui tollēs uiniū:
 sa h̄c. diuīsit ea p̄ mediū et utraq; p̄:
 tes otra se. altrim secus posuit. Aues
 autē nō diuīsit. Desceperūtq; uolucres
 sup cadauā et abigebat eas abram.
 Cūq; sol occubret. pauoz irruit sup

abram. et horroz magnus ⁊ tenebrosus
 iuauit eum. Diciturque est ad eum. Diciturque
 nolens. quod pugnatum fuerit semel tuum
 in terra non sua. et subiacet eos fuerunt
 et affligent quodringentis annis. Verum
 tamen gentem cui fuerunt sunt ego iudicabo
 et post hoc egredietur cum magna fiducia.
 Tu autem ibis ad patres tuos in pa-
 ce sepultus in senectute bona. Gene-
 ratione autem quarta reuertentur huc.
 Nec dum enim opte sunt iniquitates amor-
 reorum. usque ad presentem tempus. Cum ergo oc-
 cubisset sol. facta est caligo tenebrosa
 et apparuit elibanus fumans. et lampas
 ignis transiens inter diuisiones illas.
 In die illo pergit dominus sedem cum abra-
 m dicens. Semini tuo dabo terram hanc. a flu-
 uio egypti usque ad fluuium magni eu-
 fratrum. Caneos et cenezeos. cethimo-
 neos. et etheos. et ferezeos. raphaym
 que et amozreos. chanaanee. et gerge-
 os. et iebuseos.

xvi

Tigitur sarai uxor abram non genuerat
 sibi liberos. sed hanc analla egyptia non
 mine agar. dixit marito suo. Ecce con-
 cluisti me dominus ne parerem. ingredere ad
 analla mea. si forte saltem illa suscipi-
 am filios. Cumque ille acquiesceret deprecanti.
 tulit agar egyptiam analla sua. per
 annos decem quam habitare cepit in terra
 chanaan. et dedit eam viro suo uxore.
 Qui ingressus est ad eam. At illa concupis-
 sisse se videns. desuperit diuam suam. Dixit
 itaque sarai ad abram. Inique agis con-
 tra me. Ego dei ancilla mea in sinum
 tuum. que videns quod concupis. despectum
 me habet. Iudicat dominus inter me et te.
 cui respondit abram. Ecce ait ancilla tua in
 manu tua est. vitare ea ut liber. Affligere
 te igitur eam sarai. fugam inquit. Cumque in-
 uenisset eam angelus domini iuxta fontem

aque in solitudine que est in via sursum
 deserto. dixit ad illam. Agar ancilla sa-
 rai. unde venis et quid vadis. Que respondit.
 a facie sarai domine mee ego fugio. Dixit
 itaque ei angelus domini. Revertre ad dominam
 tuam. et humiliare se manu illius. Et
 rursum. Multiplicabis inquit multiplicabis
 semen tuum. et non numerabis per multitudine.
 Ac censeas. Ecce ait. Con-
 cepisti. et paries filium. Vocabisque nomen
 eius ysmahel. eo quod audierit dominus
 afflictionem tuam. Dic erit factus homo
 manus eius contra omnes. et manus omnium
 contra eum. Et regione vniuersorum fratrum
 suorum nomen domini quod loquebatur ad eam. tu
 vidisti me. Dixit enim. Profecto
 sed vidi posteriora videntis me. Propterea
 appellauit patrem illum. patrem videntis
 et videntis me. Ipse est iter cades et ba-
 rad. Perxitque agar abre filium. quod vo-
 cauit nomen eius ismahel. Octoginta et
 sex annorum erat abram. quando perxit ei
 agar ysmahel.

xvii

Doctiduo vero nonaginta et nouem
 annorum esse cepit. apparuit ei de-
 us. Dixitque ad eum. Ego dominus omnipotens.
 Ambuba coram me. et esto perfectus. Po-
 namque fedus meum inter me et te. et
 multiplicabo te vehementer nimis. Ceda-
 dit abram per in faciem. Dixitque ei deus.
 Ego sum et ponam pactum meum tecum. eritque
 pater multarum gentium. Nec ultra vocabis
 nomen tuum abram. sed appellaberis abea-
 ham. quod patrem multarum gentium constitui te
 faciamque te crescere vehementissime. et
 ponam te in gentibus regesque ex te egredie-
 tur. et statuum pactum meum inter te et me
 et inter semen tuum per te. in generatione
 tuis. federe sempiterno ut sim tuus
 tuus. et sanimus tui per te. Daboque tibi

¶ semi tuo post te terrā pegrinadom̄is
 tue. omnē terrā chanaan. in possessio-
 nem eternā. eroq; deus eorū. Dixit ite-
 rū de⁹ ad abrahā. Et tu ḡ custodie⁹
 pactū meum. et semen tuū post te i ge-
 neradom̄ib; suis. Hoc ē pactū meum
 qđ obfuaabis inf̄ me et vos et semē
 tuū post te. Circūcīdet̄ ex vobis om̄e
 masculinū. et arcūcīdetis carnem pre-
 pucij vestri. ut sit in signū federis inf̄
 me et vos. Infans octo dieꝝ aram-
 cetur in vob. Omne masculinū in ge-
 neradom̄ib; vestris. tam vnaail⁹ qđ
 emptiā⁹ aramādet̄. et quācumq; fūit d̄
 stirpe vīa. Erītq; pactū meū in carne
 vīa in seculū eternū. Masculu⁹ e⁹ pre-
 pucij caro arcumāsa nō fūit. telebi⁹
 aīa illa de p̄lo suo. qz pactū meum ir-
 ruit̄ fecit. Dixit qđ de⁹ ad abrahā. Ga-
 rai vxorē tuam nō vocabis sarai. sed
 saram. Et bñdicā ei. et ex illa dabo ti-
 bi filiū cui bñdicat̄ sū. Erītq; in ad-
 ōnes. et reges p̄loꝝ orientur ex eo.
 Cedit abrahā i facē suā. et risit i corde
 suo dicens. Putasne cēnario nascet̄
 fili⁹. et sara nonagenaria pariet̄. Dir-
 itq; ad dñm. Vnā ysmāx̄l vīuat co-
 ram te. Et ait dñs ad abrahā. Ha-
 vxor tua pariet̄ tibi filiū. vocabisq;
 nomē ei⁹ ysaac. Et ostiua⁹ pactū me-
 um illi in sedus sempiternū. et semini
 ei⁹ post eum. Dup ysmāx̄l qđ erandi-
 uū te. Ecce bñdicā ei. et augebo et mlti-
 plicabo eū valde. Duocem duces ge-
 nerabit. et faciā illū celsere i gentem
 magnā. Pactū vō meū statuā ad ysa-
 ac. quē pariet̄ tibi sara tpe isto. i āno
 alto. Cumq; finitus esset fmo loquē-
 tis aī eo. ascendit de⁹ ab abrahā. Tu-
 lit aut̄ abrahā ysmāx̄l filiū suū. et om-
 nes vnaailos tom⁹ sue. vniūlos qđ

emerat. et cūctos mares ex oīb; viri-
 tom⁹ sue. et arcūcīdit carnem prepu-
 cij eorū. Itatim i ipa die sicut p̄parat ei
 deus. Abrahā nonagita et nouē erat
 annorū. quādo circūcīdit carnē p̄pucij
 suī. et ysmāx̄l fili⁹ su⁹ tredecim annos
 impleūat. tpe circūcīctōis sue. Eadē
 die circūcīctus ē abrahā. et ysmāx̄l fi-
 li⁹ ei⁹. et om̄s viri tom⁹ illi⁹. tā vr-
 nacli qđ emptiē ij et alienigene pariter
 arcūcīcti sūt.

xviii

Apparuit autem ei dñs in oualle
 mambre. fecerit in ostio tabna-
 culi sui in ipso seruoze dici. Cumq;
 eleuasset oculos apparuerūt ei tres vi-
 ri stantes prope eū. Quos cum vidis-
 set. auarrit in occurū suū. et ostio ta-
 bernaculi sui et adorauit in terra et dix-
 it. Dñe si inueni gāam in oculis tuis
 ne trāscas finū tuū. Sed afferā panil-
 lū aque. et lauē⁹ pedes vī et req̄scī-
 te sub arbore. Ponamq; buccellam pa-
 mis et ofortetur cor vīr̄m postea transi-
 bitis. Idcirco enī reclinaisti ad finū
 vīr̄m. Qui dixerūt. ffac ut loquar̄ es.
 festinauit abrahā in tabernaculū ad
 sarā. dixitq; ei. Accellera tria sata fi-
 mile cōmīse. et fac subāneriaos pa-
 nes. Ipe vero ad annūm auarrit. et
 tulit mēx vitulū tenerimū et optimū
 cepitq; puero. Qui festinauit. et corit̄
 illū. Tulit qđ butirū et lac. et vinulum
 quē coxerat. et posuit corā eis. Ipe
 vxorstabar iurta eos s̄barboze. Cūq;
 comedisset dixerūt ad eū. Vbi ē sara
 vxor tua. Ille r̄dit. Ecce in tabna-
 culū ē. Cui dixit. Revertens vniā ad te
 tēpore isto vīta comite. et habebit fili-
 ū sara vxor tua. Quo audito. sara ri-
 sit p̄ ostiū tabnaculi. Erāt aut̄ am-
 bo senes. p̄cedeq; etatis. et ceterant

sare fieri muliebricia. Que risit occulte
 dicens. Postq̄ cōfessu et dñs me^o ve-
 tul^o ē. voluptati opā dabo. Dixit autē
 dñs ad abrahā. Quare risit sara vx-
 or tua dicens. Num vix paritura sū
 anuse. Nūq̄ teo q̄rē ē difficile. Jur-
 ta cōditiū reuēat ad te hoc eox̄ tpe.
 vita comite. q̄ habebit sara filiū. Ne-
 gauit sara. dicens. Nō nisi timore per-
 terita. Dñs autē. Nō ē inq̄t ita. h̄ ri-
 sisti. Cū ergo surrexissent i te viri. di-
 rexerūt oculos cōtra sodomam. et ab-
 raham simul gradiebāt. et ducēs eos
 Dixitq; dñs. Nō celare potero abra-
 ham que gestur^o sū. cū futur^o sit i gē-
 tē magnam ac rubustissimam. et bñs
 dicendi sūt in eo om̄s naciones terre
 Scio enī q̄ p̄cepturū sit filijs suis et
 tomui sue post se. ut auctodiat viam
 dñi. et faciāt iudiciū et iusticiam. ut
 adducat dñs p̄pter abrahā oia que
 locutus ē ad eū. Dixit itaq; dñs. Cla-
 mor sodomoy et gomorreoy multipli-
 catus ē. et peccā eoy aggrauatū ē mi-
 nis. Descendā q̄ videbo. vtz clamo-
 rem q̄ venit ad me. ope compleānt.
 an nō est ita ut sciam. Conūteruntq;
 se in te. et abierūt sodomam. Abrahā
 ūo adhuc stabat coram dño. et appi-
 quans ait. Nūquid perdas iustum cū
 impio. Si fuerint q̄nq̄ginta iusti i
 ciuitate. pibūt simul. et nō parces lo-
 co illi p̄t quinq̄ginta iustos si fuerit
 in eo. Abhit a te ut rē hanc facias. et
 occidas iustū cum impio. fiatq; iustus
 fiat impius. Nō est hoc tuū q̄ iudi-
 cas om̄em trā. Nequa q̄ facies hoc iu-
 diciū. Dixitq; dñs ad eū. Si inuere-
 ro sodomis. quinq̄ginta iustos i me-
 dio ciuitatis. dimittam oī loco p̄pter
 eos. Respondit abrahā. et ait. Quia

semel cepi. loquar ad dñm. cū meū
 cū sim puluis et cinis. Quid si minū^o
 q̄n quaginta iustis q̄nq; fuerint. tele-
 bis p̄pter quadragintaq̄que vni-
 sam vrbem. Et ait. Nō telabo si inue-
 nero ibi q̄dragintaq̄nq; iustisq; lo-
 cus ē ad eū. Si autē q̄draginta ibi i-
 uenti fuerint quid facies. Ait. Non p-
 ciaam p̄pter q̄draginta. Ne queso in-
 q̄t indigneris dñe si loquar. Quid si
 ibi inuenti fuerint triginta. Rūdit.
 Non faciam. Si inuenero triginta.
 Quia semel ait cepi. loquar ad dñm
 meū. Quid si ibi inuenti fuerint vigin-
 ti. ait. Nō mēfaciā p̄pter viginti. Ob-
 scero inq̄t ne irascaris dñe. si loquar
 adhuc semel. Quid si inuenti fuerint
 ibi decē. Dixit. Nō telabo p̄pter decem.
 Abhit dñs postq̄ cessauit loq̄ ad abra-
 ham. et ille reuē^o ē i locū suū. *ix.*

Veneruntq; duo angeli sodomam
 vespere. secante loth in fontibus
 ciuitatis. Qui cū vidisset eos surrexit
 et iuit obuiā eis. adorauitq; pronus
 infra et dixit. Obscero dñi declinate i-
 tomum pueri vri. et manete ibi. La-
 uate pedes vros et mane p̄falsceminū i
 viā vram. Qui dixērūt. Minime h̄ in
 platea manebim. Cōpulit illos op-
 pido ut dūtererēt ad eū. Ingressisq;
 domū ei^o fecit cōiuiuiū. corit azama et
 comecerunt. Pei^o autē q̄ irēt abitinū.
 viri ciuitatis vallauerūt domū illi^o. a
 puero usq; ad senē ois p̄pls sū. Proca-
 uerūt loth et direxēt ei. Vbi sūt viri q̄
 itroierūt ad te nocte. Educ illos huc
 ut cognoscām eos. Egress^o ad eos
 loth p̄ t̄gū adducēs ostiū ait. Nolite
 q̄sō frēs mei. nolite malū h̄ facere. Da-
 beo duas filias. q̄ necdū cognouerūt
 iurū. Educā ea^o ad uos. q̄ abunimū ei^o

fiat vobis placuit. dūmō vīris istis
 nichil mali faciatis. qz ingressi sūt sū
 vmbra culmimis mei. At illi dixerūt
 Recede illuc. Et rursus. Ingressus es
 inquit ut advena. nūquid ut iudi-
 ces. Te s̄ ipm magis q̄ hos afflige-
 m̄. Vm̄qz faiebant loth v̄b̄m̄ affli-
 me. Jamqz ppe erat ut effringeret fo-
 res. et ecce miserūt manū vīri et itro-
 durerūt ad se loth. clausurūtqz ostiū.
 et eos q̄ foris erant passurunt ceata-
 te. a minimo usqz ad maximū. ita ut
 ostiū in uenire non possent. Dixerunt
 autē ad loth. Dabes hic quicquā tuorū
 geney. ā filios aut filias. Om̄s q̄ tui
 sūt. educe te v̄be hac. Delebit̄ em̄
 locū istū. eo q̄ inuēit clamor eorū co-
 rā dño. q̄ misit nos ut pdam̄ illos.
 Egressus itaqz loth. loquit̄ ē ad gene-
 ros suos. q̄ accepturi erāt filias ei⁹ et
 dixit. Surgite et egredimini de loco
 isto. qz delebit̄ dñs ciuitatem hāc. Et
 visus est eis q̄si lucēs loq̄. Cūqz esset
 mane. cogebant eū angeli dicentes.
 Surge tolle vxorē tuā. ⁊ duas filias
 q̄s habes ne et tu pariter p̄as i scelere
 ciuitatis. Dissimilante illo. apphēde-
 rūt manū ei⁹ ⁊ manū vxoris ac duas
 rū filias eius eo q̄ pare erat dñs illi.
 eduxerūtqz eū et posuerūt extra ciuita-
 tē. ibiqz locuti sūt ad eū. dicētes. Sal-
 ua aīam tuam. Noli respicere post ter-
 gū. nec stes i oī loco arca regionem
 h̄m̄ monte saluū te fac. ne ⁊ tu sis pe-
 as. Dixitqz loth ad eos. Queso dñe
 mi. qz inuenit suus tu⁹ gradā coram
 te. ⁊ magnificasti gloriā ⁊ misericor-
 diam tuā q̄ fecisti mecum ut saluares
 aīam meam. nec possū in monte salua-
 ri. ne forte apphēdat me malū et mo-
 riar. Est ciuitas hic iuxta. ad quam

possū fugere parua. et saluaor̄ in ea.
 Nūquid nō modica est. et vīuet aīa
 mea. Dixitqz ad eū. Ecce enā in h̄ su-
 scepi p̄ces tuas. ut nō subūtam v̄b̄e
 p̄ q̄ loquit̄ es. festina et saluaare ibi.
 qz nō potero facere quitā donec igre-
 diaris illuc. Joarco vocatū ē nomē
 v̄bis illi⁹ segoz. Vol egressus ē sup
 tarā. et loth ingressus ē segoz. Igit̄
 dñs pluit sup̄ sodomā et gomozā.
 sulphur ⁊ ignem a dño de celo. ⁊ v̄-
 uerūt ciuitates has. et om̄em arca re-
 gionem. v̄mūlos habitatores v̄biū
 et aīda terre virenaa. Respiācēsqz vx-
 oz ei⁹ post se. uersa ē in staniam salis.
 Abrahā autē cōsurgēs mane. vbi ste-
 tarat p̄r̄. cū dño. intuit̄ ē sodomam
 et gomozam. et v̄mūlā tarā regio-
 nis illi⁹. Vīditqz ascendentem famillā
 de terra. q̄si fornias fumū. Cū em̄ v̄-
 ūteret dñs ciuitates regionis illius.
 recordat̄ ē abrahā. ⁊ liberauit loth d̄
 subūstione v̄biū in q̄b̄ habitauat.
 Ascenditqz loth de segoz. ⁊ māsit i mō-
 te. Due qz filie ei⁹ cū eo. Timuerat eī
 manere i segoz. ⁊ mansit in spelunca
 ip̄e et due filie ei⁹ cum eo. Dixitqz ma-
 ior ad minorem. Dater n̄r̄ senex est. ⁊
 null⁹ vīroz remansit in tara. q̄ pos-
 sit ingredi ad nos iuxta mozem v̄mū-
 se tate. Veni inebriem⁹ eū vīno. toz-
 miamusqz cū eo. ut fuare possim⁹ ex
 patre n̄ro senē. Dixerunt itaqz patri
 suo bibere vīnū nocte illa. Et ingres-
 sa ē maior. dormiuitqz cū p̄re. At ille
 nō sensit nec qm̄ accubuit filia nec qm̄
 surrexit. Altera qz die dixit maior ad
 minozē. Ecce dormiuit h̄ri cū p̄re meo
 tem⁹ ei⁹ bibere vīnū eadē hac nocte.
 ⁊ dormies cū eo ut saluem⁹ senē de pa-
 tre meo. Dixeruntqz eadē et illa nocte

patri suo bibere vinū. Ingressa q; minor filia dormiuit cū eo. Et nec quidē tūc scit qñ cōcubuerit. ul' qñ illa surrerit. Concepit g' due filie loth d' patre suo. Peperitq; maior filiū. et vocauit nomen ei' moab. Ipe est pater moabitay usq; i pntem diem. Quid qñ p'p'it filiū. et vocauit nomē eius amon. id ē fili' ppli mei. ipe est pater amonitay usq; hodie.

Profectus itē abrahā in trā australe. habitauit mē ceteros et sur. et p'gnat' est in geraris. Dixitq; d' sara vxore sua. soror mea est. Misit g' abimelech rex gerare. et tulit eā. Vēit autē d' ad abimelech p' somniū nocte. et ait illi. En mozieris' p'p'it mīlicē quā tulisti. h'z enī virū. Abimelech uo nō trāgerat eā. et ait. Dñe num gentem ignorantē. et iustā iustā. nōne ipe dixit michi soror mea est. Et ipa ait. Frat' me' ē. Insuperbia te cordis mei et mūdicia manū meay feci h'. Dixit q; ad eum d'. Et ego scio q' simplici corde feceris. et iteo auctodiu te ne peccares in me. et nō dimisi ut tangeres eā. Nunc g' redē vxorē viri suo. et ozabit p' te qz p'p'ia est. et viues. Si autē nolūis redere. scito q' morte mozieris. tu et oia que tua sūt. Dramiq; denote ofurgēs abimelech. vocauit omēs suos suos. et locut' ē vniūsa vba h'c i aurib; eoz. Timuerūt qz omēs viri valde. Vocauit autē abimelech etiā abrahā. et dixit ei. Quid fecisti nob' ē. Quid peccauim' i te. qz induristi sup me et sup regnū meū peccatū grāte ē. Que nō debuisti facere. fecisti nob'. Rursusq; expostulans ait. Quid vidisti ut h' faceres. Et h' dicit abrahā. Cogitau' meā dices. Forzitan

nō est timor tui in loco isto. et inefficē me p'pter vxorē meam. Alias autē et vere soror mea est. filia patris mei. et nō filia mris mee. et dixi eā in vxorē. Postq' autē eduxit me deus de domo patris mei. dixi ad eā. Hāc misericordiā facies meā. i oī loco ad quē ingrediemur. dices q' frater tu' sū. Tulit igit' abimelech oues et boues et suos et anallas. et dedit abrahā. Reddidit q; illi saram vxorē suā. et ait. Terra coram nobis ē. vbiq; tibi placuerit habita. Vere autē dixit. Ecce mille argenteos dōi fratri tuo. Hoc erit tibi i velamen ocl'oz ad omēs q' teā sūt. et q'cūq; prexeris memento te t'p'hsam Ozante autē abrahā. sanauit d' abimelech et vxorē. anallasq; eius et p'parunt. Conduferat enī dñs omē m' vuluā dom' abimelech. p'p' sara vxorem abazē.

Visitauit autē d' saram sicut p'miserat et impleuit que locut' est. Concepitq; et peperit filiū in senectute sua. tpe q' p'dixerat ei d'. Vocauitq; abrahā nomē filij sui quē genuit ei sara. p'saac. Et arādidit enī octauo die. sicut p'p'erat ei d'. cū cētū esset ānoz. Hāc q'ppe erate p'ris nat' ē p'saac. Dixitq; sara. Nisū fecit michi d'. et q'cūq; audierit. cōzitebit michi. Rursusq; ait. Quis audiat' d' d' abrahā. q' sara lactaret filiū quē p'p'it ei iā sem'. Creuit igit' puer. et ablactat' est. fectatq; abrahā grante cōmūiū in die ablactacōnis ei'. Cūq; vidisset sara filiū agar egip'ae. luente. cū p'saac filio suo. dixit ad abrahā. Ecce anallā hāc et filiū ei'. Nō enī erit heres filius analle. cū filio meo p'saac. Dure accepit hoc abrahā. p' filio suo. Cui dixit d'.

Non tibi videat asperū sup p uero et sup anella tua. Omnia que dixerit tibi sara. audi vocē ei⁹. qz in p̄saac vocē cabiē tibi semen. Sed et filiū analle faciā in gentem magnā. qz semen tuū est. Surrexit itaqz abraham manē. et tollens panem. et v̄trem aque. impozit scapule ei⁹. tradiditqz puerū. et dimisit eā. Que eū abisset. errabat in solitudine bersabee. Cumqz ds̄ supra esset a qua in v̄tre. abiecit puerum. Subter vnā arborem. que ibi erat. et abiit. Deditqz eregione. p̄cul. q̄ntū potest fuit iacere. Dixit enī. Non videbo moziētē puerū. Et sedens circa leuauit vocem snā et fleuit. Exaudiuit autē dē vocē p̄uari. Vocauitqz angelus dñi agar. dē olo dicens. Quia agis agar. Noli timere. Exaudiuit enī dē vocem p̄uari. dē loco in q̄ est. Surge et tolle puerū. et tene manū illi. qz in gentem magnam faciā eum. Apperuitqz oculos ei⁹ dē. Que vitens puteum aq̄ abiit et impleuit v̄trem. reditqz puerorū bibere. et fuit cum eo. Qui creuit et moziatus ē in solitudine. factusqz ē vir iuuenis sagittari⁹. Habitauitqz in deserto pharan. Et accepit illi mater sua vxorem de terra egipti. Eoqz tempore dixit abimelech et phicol p̄inceps erāt ei⁹. Deus ad abraham. Deus tecū ē in vniuersis q̄ agis. Jura s̄ p̄ v̄minū. ne noceas michi et posteris meis stirpiqz mee. sed v̄stra miseri cordiā q̄ feci tibi. faaes michi et terre in qua vsatus es aduena. Dixitqz abraham. Ego iurabo. Et incepauit abimelech p̄pter puteū aque. que vi abstulerāt sibi ei⁹. Responditqz abimelech. Nesciui quis fecerit hāc rē. s̄ et tu nō iudicasti michi. et ego nō audiui p̄ter hodie

Tulit itaqz abraham. oues et boues. et dedit abimelech. Percussitqz ambo fedus. Et statuit abraham septem agnas gregis scorsū. Cui dixit abimelech. Quid sibi voluit septē agne iste quas stare fecit scorsū. At ille. Respondit inquit agnas accipies d manu mea ut sint michi in testimoniu. qm̄ ego fodi puteū istū. Idcirco vocatus ē locus ille bersabee. qz ibi v̄terqz iurauit et micerūt fed⁹ p̄ puteo iuramti. Surrexit aut abimelech et phicol p̄nceps erāt ei⁹. rās̄iqz sūt in terra palestinoꝝ. Abrahā vero plantauit nem⁹ in bersabee. et iuocauit ibi nomē dei eterni. et fuit colon⁹ terre palestinoꝝ diebus mltis.

XV.

Que postq̄ gesta sūt : tēpauit dē abraham. et dixit ad eū. Abraham abraham. Ille r̄ndit. Assum. At illi. Tolle filiū tuū v̄mgenitum quem diligis p̄saac. et vade in terram visionis atqz ibi offeres eū in olocanctū. sup vnū montiū quem mōstratio tibi. Igit̄ abraham de nocte ds̄urgens strauit asinu suū. duces secum duos iuuenes. et p̄saac filiū suū. Cūqz cōdissēt ligna i olocanctum. abiit ad locū que p̄ceperat ei dē. Die autē tercio eleuatis oculis vidit locū. paul. dixitqz ad pueros suos. Expedate h̄cū asino. ego et puer illuc usqz p̄perantes postq̄ adorauim⁹ reuertemur ad vos. Tulit qz ligna olocancti. et impozuit sup p̄saac filiū suū. Ipse vero portabat in manibz. ignem et gladiū. Cūqz duo p̄grerēt fil. dixit p̄saac patri suo. Pat̄ mi. At ille respōdit. Quid vis filie. Ecce inquit ignis et ligna. vbi est victima olocancti. Dixit aut abraham. Deus prouidebit tibi victimam

olocausti filii mei. Pergabant ergo pa-
 rit 7. venerunt ad locum quem ostenderat ei
 ipse: in quo edificaverat altare: et desuper lig-
 na cooperavit. Cuius colligasset ysaac
 filium suum. posuit eum in altare superstruere
 lignorum. Extenditque manum et arripuit
 gladium. ut immolaret filium suum. Et ecce
 angelus domini de celo clamavit dicens. Ab-
 raham abraham. Qui respondit. Assu. Dixit
 itaque ei. Non extendas manum tuam super pu-
 rum: neque facias illi quicquam. Nunc
 cognovi quod timeas dominum. et non pepasti
 vimgero filio tuo propter me. Levavit ab-
 raham oculos suos. viditque post tergum
 arietem inter seipsum. herentem cornibus. Quod
 assumens. obtulit olocaustum pro filio.
 Appellavitque nomen loci illius. domus vi-
 dit. Unde usque hodie dicitur. in monte domini
 videbit. Vocavit autem angelus domini ab-
 raham secundo de celo dicens. Per memet-
 ipsum iuravi dicit dominus. quod fecisti hoc re-
 et non pepasti filio tuo vimgero propter
 me. benedicam tibi et multiplicabo semen
 tuum sicut stellas celi. et velud arenam que
 est in litore maris. Possidebit semen tuum
 portus inimicorum suorum. et benedicet in se-
 mitis tuis omnis gites terre. quod obedisti vo-
 ca mee. Quis est abraham ad pueros su-
 os. abieruntque bersabee filius. et habita-
 vit ibi. Dominus itaque genuit nudaunt est ab-
 raham. et melcha que genuisset filios na-
 choz filii suo huius primogenitum. et huius
 fratrem eius. et chamuel patrem septuaginta
 casum. et azan. phedrasque. et yelach. et
 batuel. de quo nata est rebecca. Odro istos
 genuit melcha: nachoz fratri abraham.
 Coabumina vero illius nomine roma. pappi-
 thabee. et gaon. et thaa. et maacha.

Quirit autem sara centumviginti septem an-
 nis. et mortua est in civitate arbee
 que est hebron in terra chanaan. Venitque

abraham ut plangeret et fletet eam. Cuius
 surrexisset ab officio funeris: locutus
 est ad filios hebreos dicens. Advena sum. et
 pugnus apud vos: date michi ius se-
 pulchri vobiscum. ut sepeliam mortuum meum
 Intererit filij hebrei dicentes. Audi nos
 domine. Dominus deus dei est apud nos. in elec-
 tis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum.
 nullusque te prohibere possit: quoniam in monu-
 mento eius sepeliamus mortuum tuum. Surrex-
 it abraham et adoravit populum terre. filios
 videlicet hebreos. Dixitque ad eos. Si pla-
 cet anime vestre ut sepeliam mortuum meum. au-
 dite me et intercedite pro me apud populum
 filium seor. ut det michi sepulchrum dupli-
 ce quod habet in extrema parte agrum suum. De-
 cimum digna tradat eam michi coram vobis
 in possessione sepulchri. Habebat autem
 ephron in medio filiorum hebreos. Responditque
 ephron ad abraham: et auditis audientibus
 qui ingrediebantur portam civitatis il-
 lius dicens. Nequaquam ita fiet domine mihi. si
 tu magis auscultas quod loquor. Agrum
 traho tibi. et sepulchrum que in eo est. pro
 sentibus filiis populi mei. sepeli mortuum
 tuum. Adoravit abraham coram
 domino et populo terre. et locutus est ad
 ephron: circumstante plebe eius. Que-
 so ut audias me. Dabo preciam pro
 agro. suscipe eam. et sic sepeliam mortuum
 meum in agro. Responditque ephron
 domine mi audi me. Terra que postulas
 quadringentos siclos argenti valet.
 istud est precium inter me et te. si quan-
 tum est hoc. Sepeli mortuum tuum.
 Quod cum audisset abraham. appendit
 preciam quam ephron postulaverat.
 audientibus filiis hebreos quadringen-
 tos siclos argenti. et probare in fronte
 publice. Confirmatusque est ager quo-
 dam ephronis. in quo erat sepulchrum duplex:

respiciens mambze. tam ipe q̄ spelun-
ca. et om̄s arbores ei⁹ in aīdis t̄m̄ini⁹
ei⁹ p̄ circuitū: abzake in possessionem
S̄id̄enib⁹ filij⁹ h̄eth. et aīdis q̄ intrabāt
portam ciuitatis illius. Atq; ita sepli-
uit abzahā saram vxorē suā. in spelū-
ca agri duplici q̄ respiciebat mambze.
Hoc ē ebron. in trachanaan. Et cōfir-
matus ē ager. et antiq̄ qd̄ erat in eo:
abzake in possessionem monumenti.
a filijs h̄eth. *Am.*

Erat aut̄ abzake sener dierūq; ml-
toy. et dñs in aīdis b̄ndixerat
ei. Dixitq; ad suū seniore dom⁹ sue q̄
perat oib⁹ q̄ habebat. Pone manum
tuam subter femur meū. ut adiūrem
te p̄ t̄m̄ celi et t̄re. ut nō acapias vx-
orē filio meo de filiabo chananoy. inē
quos habito: s; ad frā et cognationē
meam p̄fascaris: et in te acapias vx-
orē filio meo ysaac. Respon dit fu⁹.
Si nolūit ml̄t̄ vnire meam in frā
hanc. nūquid̄ reducere debeo filiū tuū
ad loam de q̄ tu abzahā chananoy
abzahā. Caue neq̄n reducas filiū me-
um illuc. Dñs celi et t̄re q̄ tulit me de
tomo patris mei. et de frā natiuitatis
mee. q̄ loat⁹ ē michi. et iurauit michi
dicens s̄eni tuo dabo frā hāc: ipe mit-
tet anḡlū suū coram te. et acapiēs in-
te vxorē filio meo. Sin aut̄ ml̄t̄ o-
lūit seq̄ te. nō tenebris iuram̄to. fili-
ū n̄i meū ne reducas illuc. Posuit ḡ
fu⁹ manū sub femore abzahā dñi sui
et iurauit illi sup̄ finē hoc. Tulitq;
decē camelos de grege dñi sui et abijt
ex oib⁹ bonis eius portās seam: p̄fec-
tusq; p̄rexit in mesopotaniā. ad vrbē
nachoz. Cumq; camelos fecisset accū-
bere extra opidū. iuxta puteū aque. ve-
spere. eo tpe q̄ solent mulieres egredi

ad hauriēdā aquā: orauit dñm di-
cēs. Dñe te⁹ dñi mei abzaham. occur-
re obsecro michi hodie: et fac miseri-
cordiā dī dño meo abzahā. Ecce ego
sto p̄pe fontē aque: et filie habitatorū
huius ciuitatis egredient̄ ad haurien-
dam aquā. Igit̄ puella cui dixerō. i-
elina poriam tuā ut bibam. et illa re-
spōdit bibe. quin et camelis tuis da-
bo potū: ipa est quā p̄parasti suo tuo
ysaac: et p̄ hoc intelligam. q̄ feceris
miseri cordiam cū dño meo abzaham.
Necdū intra se xba cōpleuāt: et ecce
rebecca egrediebatur filia bathuel filij
melche vxoris nachoz fratris abzahā
habens p̄driā in scapula sua: puella de-
cora nimis. virgoq; pulcherrima. et in-
cognita vizo. Descendit aut̄ ad fon-
tem et impleuāt poriam aqua: ac reū-
tebat. Occurritq; ei fu⁹ et ait. Paxe
illū aque michi ad bibendū p̄be d̄ poria
tua. Que r̄dit. Bibe dñe mi. Celen-
terq; deposuit poriā sup̄ vlnā suā: et ve-
dit ei potū. Cūq; ille bibisset. adiecit
quin et camelis tuis hauriā aquā: do-
net cūdi bibant. Effundens poriam
in canalib⁹ recurrit ad puteū ut hau-
ririt aquam: et haustam oib⁹ camelis
edit. Ipe aut̄ ostēplabatur eā t̄at⁹:
scire volens vtz p̄seruū iter suū fecis-
set deus an nō. Postq; aut̄ biberūt ca-
meli p̄tulit vir in aures aureas. appē-
centes siclos duos: armillos rotēdē-
p̄nto sidoy decem. Dixitq; ad eā. Cui
us es filia? Indica michi. Est i do-
mo patris tui locus ad manendum ē
Que r̄dit. filia sū bathel filij nach-
oz: quē peperit ei melcha. Et addidit
dicens. Paleay q̄ et s̄eni plurimū est
apud nos: et locus spaciōsus ad ma-
nendū. Inclinauit se homo et adorauit

dñm dicēs. Dñs idē dñs dñi mel
 abzahā. q̄ nō abstulit mīas et vīritatē
 suā a dño meo: et redō ītinere me pr-
 duxit īn tomū fr̄is dñi mei. Cūcurrīt
 itaq; puella: et nūc auit īn tomū ma-
 tris sue oīa q̄ audīerat. Habebat autē
 rebecca fr̄em nō īe laban. Qui festīnus
 egress⁹ ē ad boīem ubi erat fons. Cū-
 q; vidīssēt īn aures. et armillas ī ma-
 nib; sorozis sue et audīssēt cūda v̄ba
 īferēns hęc locut⁹ ē mīchi hō: v̄xit ad
 vīrū qui stabat iuxta camelos. et ppe-
 fontē aq; dīxitq; ad eū. Ingretere bñ
 dīcē dñi. Cur foris sta⁹ et pparamī do-
 mū et locū camel tuis. Et introduxit
 eū ī hospiciū. ac testrauit camelo⁹: te-
 ditq; palcas et fenū. et aquā ad laua-
 dos pedes cameloꝝ: et viroz q̄ vne-
 rat cū eo. Et apposit⁹ ē īn oīpēdu ei⁹
 panisq; ait. Non comedā: donec loq̄r
 s̄mōnes meos. Rndit ei. Loquere. At
 ille: fū⁹ īnq̄r abzahā sū. Et dñs bñ:
 dīxit dño meo valde et magnificat⁹
 est: et redit ei oues et boues argentū
 et aurū suos et anallas. camilos q̄ asī-
 nos. Et pepit sara vroz dñi mī filīū
 dño meo īn senectute sua: reditq; illi
 oīa q̄ habuerat. Et adūrauit me do-
 mīn⁹ me⁹ dicēs. Nō accīpies vrozē fi-
 līo meo te filiab; chananeoz. ī q̄z tra-
 habito. s; ad tomū p̄ris mei pges. q̄ te
 cognacōne mea. accīpies vrozē filio
 meo. Ego ūo īspōdī dño meo. Quid
 si nolūt v̄ire meū m̄rē. Dñs ait ī
 oīpēdu ambulo. mīttet angelū suū
 teā. et dīriget viā tuā: accīpiesq; vrozē
 ī filio meo te cognacōne meā: et
 de como patris mei. Innoceus eris a
 maledīcōne meā: cū venerī ad p̄ri-
 mos meos et nō tēxīt tibi. Sei ergo
 hōdie ad fontē aque et dīxi. Dñe dē

tomīni mei abzaham. si dīxīstī viā
 meā īn qua nūc ambulo. ecce sto iux-
 ta fontem aque: q̄ virgo que egredīet⁹
 ad haurīendā aquam. aueriet a me
 da mīchi paulūllum aque ad bibēdū
 te vrozīa tua. et dīxerūt mīchi. et tu bī-
 be. et camelis tuis haurīam: ipsa est
 mulier quā pparauit dñ⁹ filio dñi mei
 Cūq; hęc faat⁹ meū voluerem. appa-
 ruīt rebecca veniens cū vrozīa quā poz-
 tabat īn scapula: descendītaq; ad fontē
 et haurīt aquam. Et aio ad eam. Da
 mīchi paulūllū bibere. Que et festīnā⁹ te-
 posuit vrozīā de humero: q̄ dīxit mīchi
 Et tu bibe: et camelis tuis tribuā po-
 tū. Bibi: et adaquauit camelos. In-
 trogauīq; eam et dīxi. Cui⁹ es filia
 Que r̄ndit. filia batuelis sū. filij na-
 chor: que pepit ei melcha. R̄spondi
 itaq; īn aures ad ornādā faciem ei⁹
 et armillas posui īn manib; ei⁹. Pro-
 nusq; atozauī dñm: b̄ndicēs dño reo
 dñi mei abzaham. q̄ p̄duxit me redō
 ītinere: ut sumerem filīā fr̄is dñi mei
 filio ei⁹. Quamobzē si faciās mīam
 et vīritatē amī tomīno meo. īndīcate
 mīchi: sū aut aliud placet q̄ hęc dīcā-
 te mīchi: ut vadā ad dextērā sive ad
 sīnīstrā. R̄nderunt laban et batuel. A
 dño egressus ē s̄mo. Non possumus
 extra placātū ei⁹ quit⁹ aliud loquī te-
 am. En rebecca coram te est: tolle eā
 et p̄fascere: et sit vroz filij dñi tui:
 sicut locut⁹ ē dñs. Qd̄ cū audīssēt pu-
 er abzahā: p̄cēs atozauit īn fr̄a dñm
 prolatisq; vasis argēteīs q̄ aureī. ac
 v̄stīb; redit ea rebecca p̄ mūne. fr̄īb;
 q̄ ei⁹ q̄ mī. dona obtulit. Imoq; d-
 uīuio vesctēs parit q̄ bibēs māserūt
 ībi. Surgēs autē mane. locut⁹ ē puer
 dīmīttite me: ut vadā ad dñm meū.

Anteritq; fratres ei⁹ ⁊ mater. Mane
 at puella saltē .xxc dies apud nos :
 et postea p̄fiscetur. Nolite aut me re-
 tinere : qz dñs direxit viam meam.
 Dimittite me : ut p̄gam ad dñm meū
 Et dixerūt . Vocem⁹ puellam : et q̄ra-
 m⁹ ip̄m volūtatē . Cūq; vocata ve-
 nisset : scissitati sūt . Vis ire cum hoīe
 isto ⁊ Que ait . Adam . Dimiserūt ḡ
 eā . nūcem illi⁹ : Fuūq; abzahā et co-
 mites ei⁹ : imp̄cātes p̄pera sorori sue
 atq; dicentes . Soror n̄ra es . Cresca⁹
 in mille milia : et possideat semen tuū
 portas mīmicoꝝ suoz . Igitur rebec-
 ca ⁊ puella illi⁹ . ascēsis camelis scari-
 te sūt virū : q̄ festin⁹ reuertebat ad do-
 mū suū . Eo aut tempore reambula-
 bat ysaac p̄ viam q̄ ducit ad puteū .
 c⁹ nomen ē viuētis et viētis . Habi-
 tabat em̄ in tra australi : ⁊ egress⁹ fu-
 erat ad meditan dū in agro inclinata
 iā die . Cūq; eleuasset oculos : vidit
 camelos venīctes . paul . Rebecca q̄ cō-
 spēdo ysaac . descendit de camelo : et ait
 ad puerū . Quis ē ille homo q̄ venit p̄
 agrū in occurū nobē . Dixitq; ei . Ipe
 est dñs me⁹ . At illa tollens aro pal-
 liū suū . cooperuit se . Verū aut cūda
 que gesserat . narrauit dño suo ysaac
 Qui introduxit eā in tabnaulū sare
 matris sue et accepit eā vxorē : et i tñ
 dilexit eā : ut dolorem q̄ ex morte ma-
 tris ei⁹ acciderat tēperaret .

Azabam uō aliā duxit vxorem .
 nomine cethuram : que peperit ei
 zamram . et ierān . et madan . et madia-
 an . et iesobch . ⁊ suē . Jeran q̄ genuit
 laba . et dadan . filij dadan fuerūt as-
 surim et labushim ⁊ laomin . At uō ex
 madian ortus est epha . et opher . et
 enoch . et abida . et heldaa . Om̄s h̄ij fi-

lij cethure . Deditq; abzahā cūda que
 possiderat ysaac : filijs aut cōm̄binay
 largit⁹ ē m̄mera : et separauit eos ab
 ysaac filio suo dū abire ip̄e videret
 ad plagam orientālē . succū aut dies
 vite abzahē centūseptuagintaq; ā =
 ni : ⁊ deficiēs mortu⁹ ē in senectute bo-
 na . puēdeq; etatis . et plen⁹ dieꝝ : cō-
 gregatusq; ē ad populū suū . Et sepeli-
 erūt eū ysaac et ysmakel filij sui i spe-
 lūca d̄ upliā . q̄ sita ē in agro ephron .
 filij seoz ethēi . eregione mambre : quā
 emerat a filijs heth . Ibi sepult⁹ ē ip̄e
 ⁊ Sara vxor ei⁹ . Et post obiitū ei⁹ bñ-
 dixit deus ysaac filio eius quibabi-
 tabat iuxta puteū noīe viuētis . et ui-
 uētis . Hec sūt generaciones ysmakel
 filij abzahē quē peperit ei a gar egyptia
 famula sare : et hęc noīa filioꝝ ei⁹ . in
 vocabulis et genera om̄ib; suis . Pri-
 mogenit⁹ ysmakelis nabaioth : v̄ime
 cedat . et abrech . ⁊ mablan . mafma q̄
 et duma . et massa . adad et thama . et
 ithur . et naphis et cedma . Isti sūt fi-
 lij ysmakel : et hęc noīa p̄ castella et op-
 pida eoz . du octā p̄iāpes tribuū sua-
 rū . Et facti sūt anni vite ysmakelis cē-
 tūtriginta septē : deficiēsq; mortu⁹ ē .
 et apposit⁹ ad populū . Habitauit aut
 ab euila usq; sur : q̄ respiciat egyptum
 introitū ab assiriis . Corā autē frāt-
 b; suis obiit . Hęc q̄ sūt genera oēs
 ysaac filij abzaham . Abzaham genu-
 it ysaac . Qui cū quadraginta esset ā =
 noꝝ : duxit vxorem rebecca . filiā ba-
 tuelis syzi . de mesopotamia . soroz om̄
 laban . De p̄catulq; est ysaac dñm pro
 vxore sua : eo q̄ esset sterilis . Qui et
 audiuit eū et tedit cōceptū rebecca : h̄
 collucebantur in vtero eius paruli .
 Que ait . Si sit michi futur⁹ erar : qd

necesse fuit cōpe: Perrexitq; ut con-
suleret dñm. Qui rēdit ait. Que gē-
tes sūt in v̄to tuo. ⁊ duo ppli ex v̄tre
tuo diuītes: pplusq; pplm supabit: et
maior finet minor. Nam tēp̄ parien-
di aduenerat: et ecce gemini i v̄to ei⁹
repti sūt. Qui p̄m⁹ egress⁹ est rufus
erat. ⁊ tot⁹ i morem pelis hispidus:
vocatūq; ē nomen ei⁹ esau. Pr̄im⁹
alter egrediēs. plantā fr̄i tenebat ma-
nu: ⁊ idcirco appellauit eū iacob. Sep-
aginari⁹ erat ysaac qñ nati sūt puuli
Quib⁹ adultis. fact⁹ ē esau vir gna-
r⁹ venandi. ⁊ hō agricolā: iacob autē
vir simplex habitabat in tabernacul.
Ysaac amabat esau eo q̄ de venādo:
b̄ illi⁹ v̄secres ⁊ rebecca diligebat ia-
cob. Corit autē iacob pulmentū. Ad
quē cū venisset esau de agro lass⁹ ait.
Da michi de cōdione hac rufa: q̄ op-
pido lass⁹ sū. Quāobcausā vocatū est
nōmē ei⁹ eom. Cui dixit iacob. Ven-
te michi p̄mogenita tua. Ille r̄ndit.
En mōzoz. Quid michi p̄erūt p̄mo-
genita. Ait iacob. Jura ḡ michi. Ju-
rauit ei esau. et vendidit p̄mogenita:
et sic accepto pane et lentis edule eo co-
medit et bibit ⁊ abijt: paruipentes q̄
p̄mogenita vendidisset. **xxvi.**

Orta autē fame sup̄ trā p̄ eā ste-
rilitatē que accērarat i dieb⁹ ab-
rahā: abijt ysaac ad abimelech regē
palatinoꝝ. in gerara. Apparuitq; ei
dñs et ait. Ne desendas in egiptū: h̄
q̄esce in trā q̄ dixerō tibi ⁊ p̄gnare in
ea: eroq; tecū et b̄ndicā tibi. Tibi enī
et semī tuo dabo v̄mūlas regioēs ha-
complens iuramētū qd̄ sp̄spōdi abra-
hā p̄i tuo: et m̄t̄plicabo semē tuū sic
stellas celi. Daboq; posteris tuis v̄mū-
las regioēs ha-: et b̄ndicent i semī

ne tuo om̄s gētes tre: eo q̄ obdierit
abrahā voc̄ mee. et custodierit p̄cepta
mea: et mandata mea ⁊ c̄rimonia⁹ le-
gesq; suauit. Mansit itaq; ysaac i ge-
raris. Qui cū int̄rogaretur a viris lo-
d̄ illius sup̄ vxozē suā r̄ndit. Soroz
mea est. Timuerat enī cōfiteri q̄ sibi
esset sociata dūgio: reputās ne forte
te m̄ficarent eū p̄t illi⁹ pulcritudinē
Cūq; p̄transissent dies plurimi et ibi
tem moraretur. p̄spiciens abimelech
rer palestinoꝝ p̄ fenestrā. vidit eū io-
cāntē cū rebecca vxozē suā: et accersito
eo ait. P̄spiciat⁹ est q̄ vxoz tua sit.
Cur mentit⁹ es eam sorozem tuā esse
r̄ndit. Timuī ne moraret p̄pter eam
Dixitq; abimelech. Quare imposuisti
nobis ē. Potuit coire quispiam de po-
pulo aim vxozē tua: et idcirco sup̄
nos grande peccatum. P̄cepitq; oī
populo dicēs. Qui tetigerit hominis
huius vxozem morte morietur. Se-
nit autē ysaac in tra illa: et inuenit i
illo anno cētuplū. Dñdixitq; ei de⁹.
et loquēter⁹ est homo: et ibat p̄fid-
ens atq; succrescens. ton et magn⁹ ve-
hementer effectus est: habuitq; posses-
siones oīūum et armentoz et familie
plurimū. Ob hoc inuidentes ei palesti-
ni. om̄s puteos quos foderat sui pa-
tris illi⁹ abraham. illo tpe obstruxe-
runt implētes humo: in tantum et ip-
se abimelech diceret ad ysaac. Rece-
de a nobis: quoniam potuoz no-
bis factus es valde. Et ille disce-
dens ut veniret ad torentem gerare.
habitauitq; ibi: rursum fodit alios
puteos. quos foderant semī patris
sui abraham: et quos illo moztio o-
lim obstruxerant philistim. Appel-
lauitq; eos eūsdē nominibus: q̄bus

ante pater vocauit. Feceruntq; i cor-
rente. et repererunt a qua viuiam. Sed
ibi iurgiu fuit pastoz; gerare. adu-
sus pastozes ysaac diceciū. Nostra est
aqua. Quia obzem nomen puti ex eo
qd aciderat vocauit columinā. Fote-
rit aut et aliu: et p illo q; rixati sūt:
appellauitq; eū mimidaas. Profectu-
mte fodit aliū puteum: p q nō cōten-
derunt. Itaq; vocauit nomē eius lati-
tudo. dicens. Nunc dilatauit nos dñs
et fecit crescere sup terrā. Ascēdit aut
ex illo loco in bethabee: vbi apparuit
ei dñs in ipa nocte dicens. Ego sum
de? abraham patris tui. Noli timere:
q; ego tecū sū. Bñdicam tibi q; multi-
plicabo semē tuū: ppter suū meū abra-
ham. Itaq; edificauit ibi altare dño:
q; inuocato noie dñi extendit tabna:
culū: pcepitq; suis suis ut foderēt pu-
teum. Ad quē locū cū venissent de ge-
raris. abimdech et ochozarh amia il-
lius et phicol dur militū: locut? est
ysaac. Quid venisti ad me hoīem quē
odistis: et expulstis a vob; q; Qui re-
spōderūt. Scidim? teū esse dñm: et id-
circo nos dixim? Sit iuramentum inē
nos et ineam? fedus. ut nō facias no-
b; quicq; mali: sic et nos nichil tuoz;
atagim? nec fecim? qd te leceret: h; cū
pace dimisim? auctū bñdictione dñi
fecit ergo eis ouiuū. Et post abū et
potū surgentes mane. iurauerunt sibi
mutuo: dimisitq; eos ysaac pacifice i
locū suū. Ecce aut venerunt i ipō die s;
in ysaac: anū aates ei d; puteo quē fo-
derāt atq; dicētes. Inuenim? a quam
vntē appellauit eū abūdandā. q; nomē
vrbis impositū est bethabee. usq; in p-
sentē diē. Esau ūo qd;ragenari? dur-
it vroz; duas: iudith filiā beari etxi

et basemath filiā don eiusdem loci: q;
ambe offerar; animū ysaac et rebecca
Tenuit aut ysaac xxvij.
et calligauerūt oculi ei? et vide-
re nō poterat: vocauitq; esau filiū suū
maiorē: et dixit ei. fili mi. Qui rñdit
assum. Cui pater. Vides in q̄t q; senu-
rim: et ignozē diē mortis mee? Senu-
me arma tua. q; pharetrā et arcum: et
egredere foras. Cūq; venatu aliqd ap-
prehēderis. fac michi ite pulmentū sic
velle me nosti: et affer ut comedā: ce
bñdicat tibi aia mea anteq; moriar.
Quod cū audisset rebecca. q; ille abis-
set in agrū vt iustionem patris imple-
ret: dixit filio suo iacob. Audiū pas-
trem tuū loquentē cū esau fratre tuo:
et dicentē ei. Affer michi de vnacone
tua. q; fac abos ut comedā: et bñdicā
tibi coram dño anteq; moriar. Nūc
ergo fili mi acq;esce cōsilijs meis: et p-
gens ad gregē affer michi duos hēoz;
optimos. ut faciam ex eis escas patri
tuo. q; b; libentē vscis: quas cū intule-
ris et comederit. bñdicat tibi p? quā
moriar. Cui ille rñdit. Posti q; esau
frater me? homo pilosus? sit et ego le-
mis. Si attredauit me pater me? q; se-
serit. timeo ne putē sibi voluisse me il-
lucem: et mo ucat sup me maledictio-
nem p bñdictione. Ad quē mater: i
me sit aī ista maledictio fili mi: tū
audi vocē meam. q; pargens affer que
dixi. Abijt q; atulit: redit matri. Pa-
rauit illa abos sicut velle nō uat patrē
illius: et vestib; esau valte bomis. q;
apud se habebat domi induit eū. pel-
liculasq; hēoz; circumdedit maib; q; colli
nuda protegit. Deditq; pulmentū: et
panes q; cozerat tradidit. Quibus il-
latis. dixit. Pater mi. At ille respōdit

Audis. Quis es tu fili mi? Dixitq; iacob. Ego sum primogenitus tuus esau. Ipsi tibi sicut precepisti michi. Surge sedet et comede de venacione mea: ut benedicat michi anima tua. Rursusq; ysaac ad filium suum. Quomodo inquit tu ad iuvenire potuisti fili mi? Qui respondit. Solus tibi fuit: ut ad occurreret michi quod volebam. Dixitq; ysaac. Accede ad me huc ut tangam te fili mi: et probetur tu sis filius meus esau. an non. Accessit ille ad patrem: et palpat eum. Dixit ysaac. Vox quare. Vox iacob est. si manus manus sunt esau. Et non cognovit eum: quia pilose manus. similitudinem maioris expresserat. Benediceres ergo illi. ait. Tu es filius meus esau? Respondit. Ego sum. At ille affer inquit michi abos de venacione tua fili mi: ut benedicat tibi anima mea. Quos autem oblatos comedis: obtulit ei etiam vinum. Quo hausto: dixit ad eum. Accede ad me: et da michi osculum fili mi. Accessit: et osculatus est eum. Et tuncq; ut sensit vestimentorum eius fragrantiam benedicens illi ait. Ecce odor filii mei. Sic odor agri pleni: cui benedixit dominus. Det tibi de rore celi. et de pinguedine terre i abundantiam frumenti. vini et olei: et fiant tibi populi. et avertet te tribus. Et tu dominus frater tuorum: et inauruetur ante te filii matris tue. Qui maledixit tibi. sit ille maledictus: et qui benedixerit tibi benedictionibus repleat. Dixit ysaac primogenitum impleat: et egresso iacob foras. venit esau: coctosq; de venacione abos tulit patri dicens. Surge patris mi et comede de venacione filii tui: ut benedicat michi anima tua. Dixitq; illi ysaac. Qui es tu? Qui respondit. Ego sum filius tuus primogenitus esau. Expavit ysaac stupore velanti: et ultra quam credi poterat mirans

ait. Quis igitur ille est qui dudum captus venacionem attulit michi. et comedi est: oibus pulchrum tu venires? Responditq; ei: et erit benedictus. Auditis esau primogenitus patris. et irruerit clamore magno: et osternat? ait. Benedic etiam et michi patris mi. Qui ait. Venit germanus tuus frater dulcens: et accepit benedictionem tuam. At ille subintravit. Iuste vocatus est nomen eius iacob. Supplantavit enim me: en alia vice. Primogenita mea ante tulit: et nunc secundo surripuit benedictionem meam. Rursusq; ad patrem: nunquid non refuasti ait. et michi benedictionem? Respondit ysaac. Dominum tuum illum obtinui: et omnes fratres tuos finitui eius. Vini gaudi. frumento et vino et oleo stabilivi eum: et tibi post hoc fili mi. ultra quod sciam? Qui esau. numquam unquam tantum benedictionem habes pater? Michi quare obsecro ut benedicas. Cumque eula tu magno fletu: motus ysaac dixit ad eum. In pinguedine terre. et in rore celi desuper erit benedictio tua. Vives in gladio. et frater tuos servies: tempusq; veniet. cum exiis. et solvas iugum eius de cervicibus tuis. Overtat ergo semper esau iacob: pro benedictione qua benedixerat ei pater. Dixitq; i corde suo. Venient dies ludis patris mei: et occidam iacob fratrem meum. Nunquid sunt hęc rebecca? Rue mitis. et vocat iacob filium suum: dixit ad eum. Ecce esau frater tuus minas ut occidat te. Nunc ergo fili audi vocem meam: et cõsurgen? fuge ad laban fratrem meum i aram: habitabisq; cum eo dies paucos. donec requiescat furor fratris tui. et cesset in digna do eius: obliuiscaturq; eorum que fecisti in eum: postea mitam. et aduoca te inde huc. Cur utroq; orbalos filio in vno die? Dixitq; rebecca ad ysaac.

Tecer me vite mee ppter filias hxb
 Si accepit iacob vxozē de stirpe hui⁹
 terre . nolo viuere. **XXIII.**

Uocauit itaq; ysaac iacob . et bñ
 dixit eū: pcepitq; ei dicens. Noli
 acāpe diuigē de genere chanaan: h̄ vas
 te . et p̄oficiāscere in mesopotamiā sy
 rie . ad domū batuel patri⁹ matris tue
 et acāpe tibi in te vxozem de filiabo la
 bā auūculi tui . Deus autē omnipotēs
 bñdicat tibi . et crescere te faciat atq;
 mltiplicet ut sit in turbas p̄floy: ⁊ det
 tibi bñdictionēs abrahe et semī tuo p̄
 te: ut possit ea⁹ terrā p̄grinaāom⁹ tue
 quā possidet⁹ est auo tuo . Cūq; dimi
 sisset eum ysaac . p̄fect⁹ puenit in me
 sopotamiā syrie . ad laban filiū batuel
 syrie . fr̄m rebece mris sue . Videns
 autē elan qd bñ dixisset pater su⁹ iacob
 et misisset eū in mesopotamiam syrie:
 ut in te vxozem duceret: et qd post bñ
 dictionem p̄cepisset ei dicens . nō acā
 pes vxozē de filiabo chanaā: quodq;
 obediens iacob p̄ctib; suis . isset i sy
 riam: p̄bans qd qd nō libentē aspiceret
 filias chanaā pater su⁹: iuit ad p̄fina
 kelem . ⁊ duxit vxozem . ab sq; h̄ijs q̄s
 p̄r habebat . melech filiam ysmakel fi
 lij abrahāam sorozē nabaioth . Igitur
 egres⁹ iacob de bersabee . p̄gebat aran
 Cūq; venisset ad quēdam locū . et vel
 let in eo req̄escere post solis occubitu
 tulit telapidib; q̄ iacebāt: ⁊ supponēs
 capiti suo . dormiuit in eozē loco . Vi
 ditq; in somnū scalam stantē sup ter
 rā . et eācum illū tangens celū: an
 gelos q̄ dei ascendēte ⁊ descendētes p̄
 eā: et dñm innixū scalę dicentē sibi .
 Ego sū dñs te⁹ abrahāam patris tui:
 et te⁹ ysaac . Terrā in q̄ dormis . tibi
 dabo et semī tuo: erigatq; semon tuū q̄ si

pulus terre . Dilataberis ad orientē et
 occidentem . et septentrionē et meridie et
 bñdicent in te et in semī tuo cāte tri
 bus terre . Et ero custos tu⁹ q̄cūq; p̄ter
 eris: et reducem te in terrā hāc: nec di
 mittam nisi cōpleto vniuersa q̄ dixi .
 Cūq; euigilasset iacob de somno . ait
 Vere dñs ē in loco isto: et ego nescie
 bā . Paucisq; q̄ tribilis ē iquit . loc⁹
 iste . Non est h̄ aliud nisi dom⁹ dei: et
 porta celi . Surgens ergo iacob mane
 tulit lapidē quē supposu erat capiti suo
 et erexit i titulū: fundens oleū de sup̄
 appellauitq; nomen vrb⁹ betkel: que
 p̄r luza vocabat⁹ . Venit etiā vni di
 cens . Si fuerit de⁹ meū . et custodie
 rit me in via p̄ quā ego ambulō . et ve
 terit michi panem ad vescendū . et ve
 stim̄tum ad induendū . reditq; fue
 ro p̄spere ad domum patris mei: erit
 michi dñs in teū . et lapis iste quem
 erexi in titulū . vocabit⁹ dom⁹ dei: ac
 totūm q; que ceteris michi . vnam
 offeram tibi . **XXIV.**

Rofect⁹ ḡ iacob . venit in terrā orie
 talē . et vidit puteum in agro:
 tres q̄ greges ouūm acuibantes iuxta
 eū . Nam ex illo ad aquabant p̄cora:
 et os eūis grandi lapide claudebatur .
 Mosq; erat . ut cūdis ouib; ogrega
 tis euoluerēt lapidē: et refectis gregi
 bus rurū sup os puti ponerent . Dix
 itq; ad pastores . fratres vnde estis et
 Qui responderūt . De aran . Quos in
 frogans . nūquid ait nōstis laban fili
 ū nachor ? Dixerūt . Nouim⁹ . Dan
 ne ē in q̄te . Valer inquit ⁊ ecce rachel
 filia ei⁹ venit cū grege suo . Dixitq; ia
 cob . Adhuc multū diei sup est: nec ē
 tēpus ut redicātur ad caules greges
 Date ante portam ouib; : et sic eas ad

pastū reducere. Quī mēterūt . nō possu-
 m^o . tunc oīa pecora cōgregēt : et am-
 moueam^o lapidē de ore pntei ut ad aq-
 mus greges . Adhuc loquebātur : et
 ecce rachel veniebat cū oīibz pīs sui .
 Nam gregē ipā pascēbat . Quā cū vi-
 disseet iacob . et seiret cōsobriam suā
 ouesqz laban auūculi sui amouit lapi-
 dem q̄ puteus claudēbat : et ad aquatō
 grege osculat^o est eā . Et eleuata voce
 fleuit : et indicauit ei q̄ frater esset pa-
 tris sui : et fili^o rebecca . At illa festinā^o
 nūciāuit p̄i suo . Quī cū au disseet v̄s-
 se iacob filiū sororis sue . occurrit ob-
 uia ei : complexusqz eū . et in oscula rus-
 ens . dixit in domū suam . Auditis au-
 tē causis itineris r̄ndit . Os meū es : et
 caro mea . Et postq̄ iplei sūt dies mē-
 sis vni^o . dixit ei . Num qz frater me^o
 es . gratis fūcis michiē . Dic qd merce-
 dis accipias . Habebat uō duas filias
 s̄ome maiorē lya : minorē uō appella-
 bat rachel . Sed lya lippis erat oculis :
 rachel t̄cora facie et x̄nusto aspectu :
 q̄ diligēs iacob ait . Seruā tibi p̄ ra-
 chel filia tua minorē . septē ānis . R̄n-
 dit laban . Meli^o ē ut tibi eā dōm q̄ al-
 teri viro . Mane apud me . Seruauit
 ḡ iacob p̄ rachel septē ānis : et v̄tebā-
 tur illi pauca dies p̄ amoris magnitudi-
 dine . Dixitqz ad laban . Da michi vx-
 orem meam . qz iam tēp^o expletū ē ut
 ingrediar ad illam . Quī vocatū mlti^o
 amicōz sbis ad cōiuuiū . fecit nupa-
 as : et vespere lya filiam suā introdux-
 it ad eū : dans aallā filie zelphā noīe
 Ad q̄ cū er more iacob fuisset igres-
 sus . factō mane vidit lya : et dixit
 ad socerū suū . Quid ē qd facere volui-
 sti . Nōne p̄ rachel fūiui tibi ē q̄re im-
 posuisti michiē . R̄ndit laban . Nō est i

loco nōo s̄tuetudini : ut mimoses an-
 tradam^o ad nupcias . Imple ebromo-
 dam diez hui^o copule : et hāc qz dabo
 tibi . p̄ ope q̄ fūiui^o es michi septē ā-
 nis alijs . Adquēit placito : et ebroma-
 da trasacta rachel duxit vxorem . Cū
 p̄ suam balā tradiderat . Tandēqz po-
 tit^o optatis nupcijs . amorē sequētis
 p̄iozi p̄tulit : finens apud eū septem
 ānis alijs . Videns autē dñs qz aspice-
 ret lya . aperuit vuluā ei^o : sorore ste-
 rili pmanēte . Que conceptū genuit fili-
 ū : vocatūqz nomē ei^o ruben dicens .
 Vidit dñs humilitatē meam . Nunc
 amabit me vir me^o . Rursūqz concepit
 et peperit filiū et ait . Quī vidit me dñs
 haberi cōceptū : dedit etiā istū michi
 Vocatūqz nomen eū^o symeon . Con-
 cepitqz t̄o^o q̄ genuit aliū filium : dixit
 qz . Nunc qz cōpulariē michi marit^o
 me^o : eo qz pepim ei tres filios . Et idē
 co appellauit nomen ei^o leui . Quarto
 concepit : et peperit filiū et ait . Modo cō-
 fitebor dño . Et ob hoc vocauit eū iu-
 da . Cessauitqz parere . . . . .

Quoniam autē rachel . qd̄ infēda
 esset . iuidit sorori sue : et ait ma-
 rito suo . Da michi liberos : alioquin
 moriar . Cū irat^o r̄ndit iacob . Num
 pro teo ego sū . qui p̄auit te fructu v̄-
 tris tui ē . At illa . habeo inq̄t famulā
 balam : ingredere ad illā ut pariat sup
 genua mea : et habeam ex illa filios .
 Deditqz illi balam in cōiugiū . Que i-
 gressa ad se viro : concepit et peperit fili-
 um . Dixitqz rachel . Indicauit michi
 dominus : et exaudiuit vocem meā dā^o
 michi filiū . Et idēco appellauit nō-
 men eū^o dan . Rursūqz bala cōcipi-
 ēs peperit alterū : p̄ q̄ ait rachel . Com-
 pauit me dñs cū sorore mea . et iualui

Vocauitq; eū neptalim. Senātes lya q; parere desisset: zelpham an allā suā marito tradidit. Quā p^o ocepit cōente filiū dixit. Felicitate. Et idarco vocauit nomē ei⁹ gad. Peperit q; zelphatez: dixitq; lya. Hoc pro beatitudine mea. Deatam quippe me dicēt oēs mulieres. Propterea appellauit eū aser. Egressus autē ruben tpe messis triticee in agy repit mandragoras: quas marito lye contulit. Dixitq; rachel. Da mihi partē de mandragoris filij tui. Illa rē spōdit. Parū ne tibi viderē q; p̄cipueris maritū michi: n̄ etiā mādragoras filij mei tulis. Et ait rachel. Dormiat tecū hac nocte p̄ mādragoris filij tui. Redauntq; ad vesperam iacob d̄ agro egressa ē in occursum ei⁹ lya. et ait. Ad me inquit itabis: q; mercede oduti te p̄ mādragoris filij mei. Dormiuitq; cū ea nocte illa: et exaudiuit de⁹ p̄ oēs ei⁹. Concepitq; r̄ peperit filiū quā tū et ait. Dedit de⁹ mercedē michi: q; dedi an allam meam viro meo. Appellauitq; nomen ei⁹ ysachar. Rursum lya odpiens et peperit sextum filiū. r̄ ait. Ditauit me de⁹ voce bona. Et hāc vice meū erit maritus me⁹: eo q; genuerim ei sex filios. Et idarco appellauit nomen ei⁹ zabulon. Post quē peperit filiam noie dimani. Recordatusq; domini⁹ rachelis. exaudiuit eā: et apuit vuluam ei⁹: que ocepit et peperit filiū dicens. Abstulit de⁹ opprobriū meū. Et vocauit nomē illius ioseph dicens. Addat michi dñs alterū. Nato autē ioseph: dixit iacob socero suo. Dimitte me. ut reuertar in patriam meam et ad terrā meam. Da michi viros et liberos meos p̄ quib; serui tibi. ut abeam. Tu uo nosti firmitatem qua serui tibi.

Ait ei laban. Inueniā quam i osep: tu tuo. Experimto didici. q; bñdixerit michi de⁹ ppter te. Constatue mercedē tuā q̄ rem tibi. At ille r̄dit. Tu nosti quō seruicium tibi: et quanta in manib; meis fuerit possessio tua. Modicū habuisti anteq; venirem ad te. et nūc dñtes effed⁹ es: bñ dixitq; tibi deus ad introitū meum. Iustus ē igitur ut aliqñ p̄uicam domui mee. Dixitq; laban. Quid tibi dabo. At ille ait. Nichil volo. sed si feceris q; postulo: itey pascam et custodiā pecora tua. Circa oīs greges tuos et separa a me eas oues varias et sparsas vellere: et qd̄ cūq; fuluū et maculosū variūq; fuerit: tam i ouib; q̄ in capris: erit merces mea. Respondebitq; michi cras iustitia mea. qñ placū temp⁹ ad uenerit coram te: r̄ oia que nō fuerint varia et masculosa et filua: tam i ouib; q̄ in capris: fura me arguent. Dixitq; laban. Gratū habeo qd̄ p̄xi. Et separauit i die illa capras. et oues. et hircos. et arietes. varios et maculosos. Cūdam autē gregem unicolorum. id ē albi et nigri vellere. tradidit i manū filioꝝ suoz: et posuit spacium iustitiae in se et generi trū dicy: q; pascebat reliquos greges eius. Tollens ḡ iacob virgas populeas vinctas. et amigdalinās. et ex platamis ex parte deorsū cauit eas. Detraditq; coriambos in hīs q̄ spoliata fuerant. canoz ap̄ paruū: illa uo que integra fuerūt. viridia pmanerūt: atq; in hūc modū color effed⁹ est vari⁹. Posuitq; eas i canalib; ubi effūdebatur aqua: ut cū venissent greges ad bibendū. ante oculos habere virgas: et in aspectu earum conarent. factūmq; ē ut i ip̄o

calore coitus. oues intuerentur vir =
 ga: et parerent maculosa et varia. et
 diuiso colore dispersa. Diuisitq; gregē
 iacob: et posuit virgā in canalib; añ
 oculos arietū. Erat autē alba et nigra
 queq; laban: cetera uo iacob. separatis
 in se gregib;. Igitur qñ pmo tpe ascē-
 debant oues ponebat iacob virgā in
 canalib; aq; añ oculos arietū et ouiu-
 ut in eaz ostentatāone cōspēt: qñ uo
 serotina admissura erat. et cept? ex-
 trem? nō ponebat eas. factaq; sunt
 ea q̄ erant serotina. laban: et que pri-
 mi tps. iacob. Diciturq; q̄ hō vltra
 modū: et habuit greges mltos. āalla
 et suos. camelos et asinos. **xvii.**

Dostquā autē audiuit vba filioꝝ
 labā dicē añ. tulit iacob omnia
 que fuerūt p̄is n̄i. et tē illi facultas
 te dicit. fact? est inclit? añ aduerit
 q̄ factam laban. q̄ non esset erga se
 sicut h̄ri et nudūstera? maxime dicē-
 te sibi dño reuertere i terram patꝝ tuo-
 rum. et ad generatōne tuā eroq; teū
 misit et vocauit rachel et lyā in agrum
 ubi pascebat greges: dixitq; eis. Vi-
 deo factē p̄is v̄stri q̄ non sit erga me
 sicut h̄ri et nudūstera? De? aut pa-
 tris mei fuit meū: et ipse n̄ostis q̄ to-
 tis virib; meis fūuerim patri v̄stro
 Deo et pater v̄ster circumuāit me. et
 mutauit mercedē meā decem viab;: et
 tū nō dimisit cū tē? ut noceret michi.
 Si qñ dixit varie erūt mercedes tue.
 pariebāt om̄s oues varios fer?: qñto
 uo econtrario ait. alba queq; acāpies
 p̄ mercede: om̄s greges alba p̄perunt
 Tulitq; tuis substantiā p̄is v̄stri: et
 cedit michi. Postq̄ em̄ cept? ouium
 temp? aduenerat. leuauit oculos meos
 et vidi in somnis ascendentes mares

Se.

sup feminas. varios et maculosos et
 diuisos colores. Dixitq; angel? dñi ad
 me in somnis. Iacob. Et ego rñdi.
 Assum. Qui ait. Leua oculos tuos. et
 vide vniūsos masculos ascendentes su-
 per feminas. varios maculosos atq; re-
 spersos. Vidi em̄ oīa que fecit tibi la-
 ban. Ego sum tē? bethel. vbi vniūsti
 lapidē: et votū voluisti michi. Nunc ḡ
 surge et egredere de terra hac: reūrens
 i terrā natiuitatis tue. V̄nderūtq; rachel
 et lyā. Nūquid habemus reliquū q̄tq̄
 in facultatib;. et hereditate dom? p̄is
 nostri? Nōne q̄si alienas reputauit
 nos et reddidit: comediq; p̄cū n̄r̄m et
 Deo tē? tulit op̄s p̄is nostri: et eas
 tradidit nobis ac filijs nostris. V̄n
 oīa que p̄cepit tibi dñs fac. Surrexit
 aut iacob: et impositis liberis ac cōiū-
 gib; suis sup camelos abiit: tulitq;
 omnē substantiā suā et greges. et quīt-
 qd in mesopotāmia acq̄siterat: p̄ges
 ad ysaac p̄tem suū in terra chanaan. Eo
 tpe ierat laban ad tōtendas oues: et
 rachel furata est voola p̄is suū. Nolu-
 itq; iacob ostendi socero suo q̄ fugerit.
 Cūq; abisset tam ipse q̄ oīa que
 iuris sui erant: et aio transmissio p̄ge
 ret cōtra montem galaad: nūcaatum ē
 laban die tēo q̄ fugerit iacob. Qui as-
 sumpta frātib; suis p̄scuit? est cū die-
 bus septē: et comprehēdit eū in mōte
 galaad. Viditq; in somnis dicentem
 sibi dñm. Cauē ne q̄tq̄ aspere loq̄ri
 ostra iacob. Iaq; iacob exēdat i mōte
 tabnaclm. Cūq; ille cōsecut? fuisset
 eū cū frīb; suis i eodē mōte galaad fuit
 tētoziū. Et dixit ad iacob. Quare ita
 egisti: ut clam me abires filias meas
 q̄si captiuas gladio? Cur i ignorante
 me fugere voluisti nec idicare michi:

ut p sequerer te cū gaudio et cantia
 et tympanis et citharis. Non es passus
 ut oscularer filios meos et filias. Dul-
 te opat? es. Et nūc qd̄ valet manus
 mea reddere tibi malū: sicut patri tui
 heri dixit michi. Cave ne loq̄ris contra
 iacob quicquid dicitur. Esto. Ad tuos
 ire cupiebas: et desiderio erat tibi do-
 m? p̄is. Cur furatus es deos meos?
 Rōdit iacob. Quod in scio te p̄fectus
 sum: tūm ne violent aures filias
 tuas. Qd̄ autē furti me arguis: apud
 quemcūq; inueneris deos tuos: in ocel
 corā fratrib; n̄is. Derutare: quicquid
 tuoy apud me inueneris aufer. Hec
 dices ignorabat q; Rachel furata esset
 ydola. Ingressus itaq; laban taberna-
 culū iacob et hyc et vsusq; famule. nō
 inuenit. Cūq; intrasset tentoriū Rachel
 illa festinans abscondit ydola subter
 stramenta camelī et sedit cū sup: ser-
 tantiq; om̄e tentoriū et nichil inuenit.
 tū ait. Ne irascatur dñs me? q; corā
 te assurgere nequeo q; iurta cōsuetu-
 dinē feminay nūc accidit michi. Dic
 delusa sollicitudo q̄ren? ē. Timēsq; ia-
 cob. cū iurgio ait. Quāobcaupā meā
 et ob qd̄ p̄m meū sit exarsisti p? me-
 et scrutat? es om̄em suppellectilē meā
 quid inuenisti d̄ cūda substācia dom?
 tue? pone hic coram fratrib; meis et
 fratrib; tuis: et iudicent int̄ me et te.
 Idarco viginti ann? fui teā: oues tue
 et capre. Steriles nō fuerunt. arietes
 gregis tui nō comedi: nec capti a be-
 stia nō oīdi tibi. Ego damnū omne
 reddēbam. Quicquid furtū pibat a me
 erēbas: die noctuq; estu vsq; et
 gelu: fugebatq; somn? ab oculis me-
 is. Sicq; p viginti ānos i domo tua
 fui tibi: q̄tuorē p filijs: et sex p

gregib; tuis. Immutasti q; mercedē
 meam decem viab; . Nisi de? p̄is mei
 abrahā. et timor ysaac affuisset michi
 forsitan mō nudū me dimisisses. Af-
 ficionem meam et laborum manuum
 meay respexit dñs: et arguit te h̄ri.
 Rōdit ei labā. Filie mee et filij. et gre-
 ges tui et oia q̄ cernis. mea sūt. Quid
 possū facere filijs et nepob; meis? E-
 mi g et in cam? fed?: ut sit testimoniū
 int̄ me et te. Tulit itaq; iacob lapides
 et crexit illi in titulū. Dixitq; fratrib;
 suis. Afferte lapides. Qui cōgregan-
 tes fecerūt tumulū: comederūtq; sup
 eū. Qnē vocauit labā tumulū testis:
 et iacob acerrū testimoniū: vtrēq; iur-
 ta p̄teritam lingue sue. Dixitq; laban
 Tumul? iste testis ēit int̄ me et te hodie
 Et idarco appellatū est nomē ei? gala-
 ad. Id ē tumul? testis. Et adiecit la-
 ban. Inueniatur et iudicet dñs int̄ nos
 quā recesserim? a nobis: si afflixeris fi-
 lias meas: et si introduxeris alias vx-
 ores sup eas. Null? h̄mōis nri testis
 est absq; deo: q; p̄is respiciat. Dixitq;
 rur? ad iacob. En tumul? h̄ et lapis
 quē crexi. int̄ me et te testis erit. Tu-
 mulus in q̄ iste et lapis sint i testimo-
 niū: si aut ego transiero illū. p̄gen?
 ad te: aut tu p̄terieris. malū michi co-
 gitās. Deus abrahā et teu? nachor
 iudicet int̄ nos: de? patris coy. Iura-
 uit ergo iacob p timorem p̄is sui ysa-
 ac: immolatisq; victimis in mote vo-
 cauit fratres suos ut cōrent panem.
 Qn̄ cū comedissent manserūt tibi. La-
 ban ūo tenode osurgens. osculat? est
 filios et filias suas: et bñdixit illi: re-
 uisitq; est in locum suum. **xxxviii.**
 iacob autē abiit i itinere q̄ ceperat: fue-
 runtq; ei obuiam angeli tui. Quos cū

vidisset ait castra tui sunt hec. Et appellavit nomen loci illius manaim: id est castra. Misit autem et nuncios ante se ad esau fratrem suum in terra seyr. in regione eodem: precepitque eis dicens. Sic loqui mini domino meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban pegnat sum: et fui usque in presentem diem. Habeo boves. et asinos et oves. et suos et anallas: mittoque nunc legationem ad dominum meum: ut inveniam gratiam in conspectu tuo. Reversique sunt nuncios ad iacob dicentes. Venimus ad esau fratrem tuum: et ecce properat in occursum tuum cum quadringentis viris. Timuit iacob valde: et paratus divisit populum quem secum erat: gregesque et oves. et boues et camelos. in duas turmas dicens. Si venerit esau ad unam turmam et percussit eam: alia turma que reliqua est salvabitur. Dixitque iacob Deus patris mei abraham et tempore patris mei isaac. Domine que dixisti michi. revertere in terram tuam et in locum nativitatis tue. et benediciam tibi: minor sum autem cunctis miserabilibus tuis et veritate tua que expleti sunt tuo. In baculo meo transivi iordanem istum: et nunc cum duabus turmis regressus. Erue me te manu fratris mei esau. quia valde eum timeo: ne forte veniens perdat matrem cum filiis. Tulitque es qui benediceres michi: et dilatares semen meum sicut arenam maris. que pro multitudine non potest numerari. Cuius dormisset ibi nocte illa. separavit tibi que habebat munera esau fratri suo. capras ducentas. hircos viginti. oves ducentas. et arietes viginti: camelos fetas cum pullis suis triginta: vaccas quadraginta et thaurorum viginti. asinas viginti: et pullos earum decem. Et misit per manus suorum singulos seorsum greges: dixitque pueris

suis. Antecedite me: et sit spatium mihi gregem et gregem. Et precepit priorum dicens. Si obvium habueris fratem meum esau. et introgaverit te. et es a quo visum: a quo sunt ista que sequeris: respondebis. Servus tui iacob. Munera misit domino suo esau: ipse quoque pro nos venit. Misit etiam mandata secundo et tertio. dicens que sequebantur greges. Dicens. Hic dicit servus loquimini ad esau cum inveneritis eum: et ad: tuis. Ipe quoque fuit tui iacob. iter enim insequitur. Dixit enim. Placabo illum muneribus que procedunt: et pro ea visum illum. Fortitan propitiabit michi. Preceperunt itaque munera ante eum: ipse vero mansit nocere illa in castris. Cuius matre surrexerit illi tui duas uxores suas. et totidem famulas cum vintem filijs: et transiit vadum iacob. Transductisque omnibus que ad se pertinebant. mansit solus: et ecce vir lucubabat ante eum usque mane. Qui cum videret quod eum supare non posset: tetigit nervum femoris eius: et statim emarcuit. Dixitque ad eum. Dimitte me. Jam enim ascendit aurore. Respondit. Non dimittam te: nisi benedixeris michi. Ait ergo. Quod est nomen tibi? Respondit. Iacob. At ille: nequaquam inquit iacob appellabis nomen tuum: hisrahel. Quia si contra teum fortis fueris: quantum magis contra homines prevaleris. Introgavit eum iacob. Dic michi quo appellaris nomine. Respondit. Cur queris nomen meum quod est mirabile? Et benedixit ei in eodem loco. Vocavitque iacob nomen loci illius phanuel. dicens. Vidi dominum facie ad faciem: et salva facta est anima mea. Ortusque est tui statim sol: postquam transgressus est phanuel. Ipe vero claudiebat pedem. Quia obcausa non comeditur neruum filij israhel. qui emarcuit in femore iacob

usq; i pñtem diem: eo q; tetigerit nra-
uum femoris ei⁹. ⁊ oblituit. **xxxij**

Eleuan⁹ autē iacob oculos. vidit
venientem elau: et cū eo q̄ozim-
gentos viros. Diuisitq; filios ipe. ⁊
rachel ambarūq; famularū: et posuit
vtramq; anallā. et liberos eay in pñ-
cipio: hram ūo et filios ei⁹ in secūdo lo-
co: rachel autē et ioseph nouissimos.
Et ipe p̄grediens adozauit pñus in t-
rā sepias: donec appropinq̄ret frat̄ tul.
Currrens itaq; elau obuiā fratri suo.
āplectat⁹ ē eum: stringensq; collū ei⁹
et osculat⁹ fleuit. leuat⁹q; oculis vi-
dit mulieres et paruulos eay. et ait.
Quid h̄ volūt istī: et si ad te p̄ncatē
h̄ndit. Paruuli sūt: q̄s donauit michi
de⁹ tuo tuo. Et appropinquantes an-
alle et filij eay manaua sūt. Accessit
q; iya cū pueris suis: et cū similit̄ ad-
rassent: extremi ioseph et rachel adoz-
uerūt. Dixitq; elau. Que nā sūt iste
turme quas obuiā habuic. h̄ndit. Et
inuenirem gratiā coram dño meo. At
ille ait. Habeo plurima frater mi: sint
tua tibi. Dixitq; iacob. Noli ita obse-
cro: s; si inueni gratiā in oculis tuis. ac-
cip̄e munusculū de manib; meis. Dic
enī vidi faciē tuā: q̄si vixim vulum
tū. Et tu michi p̄p̄ia: ⁊ suscipe bene-
dictionem q̄ attuli tibi: et q̄ donauit
michi de⁹. tribuēs oīa. Vix fratre cō-
pellente suscipiēs ait. Gradiamur si-
mul. eroq; loq; i t̄meris tui. Dixitq;
iacob. Noli dñe mi q; paruulo⁹ ha-
beam teneros. et oues et boues fetas
meū: quā si pl̄ in ambulando fecero
labozare. morietur vna die cūdi gre-
ges. P̄cedat dñs meus añ fuū suū:
et ego sequar paulatim vlti ḡia ei⁹. si
aut videro paruulos meos posse: donec

veniam ad dñm meum in sepe. h̄ndit
elau. Oro te: ut de populo q; meū sit
salte socij remaneant vie tue. Non ē
inq̄t necesse: hoc vno tñ indigro: ut
muciam ḡdam i cōp̄ctu tuo dñe mi.
Reūsus est itaq; illo die elau it̄mare q;
venerat i sepe. Et iacob venit i sochor
vbi edificata domo et fixis tentorijs.
appellauit nomē loci illius sochor id ē
tabna aila. Transiuitq; in salem vrbē
siehimoy. que ē in tra chanaan. post-
q; reūsus est de mesopotamia syrie. et
habitauit iuxta oppidū: amiq; p̄tem
agri in qua fixerat tabna aila. a filij⁹
emoz p̄is siehem centū agnis: et erec-
to ibi altari. iuocauit sup illud forat-
simum deum israhel. **xxxiii**

Egressa est autē dñia filia ipe. ut
videret mulieres regionē illiū:
quā cū vidisset siehem filij⁹ emoz eue
hi. p̄nceps tre illius. adamanit eā. et
rapiūt. et dormiūt cū illa. vi oppri-
mes virgine. Et cōglutinata est aīa
ei⁹ cū ea: tristemq; relinuit blādicijs
et p̄gens ad emoz p̄m suū. accip̄e i-
q̄t michi puellam hanc iungam. Qd
cū audisset iacob: absentib; filijs. et i
p̄ctu p̄coz occupatis sicut donec re-
dīrent. Egresso autē emoz patre sieh-
em. ut loq̄ret ad iacob. ecce filij cñis
veniebant de agro: au ditooq; q; accē-
rat. irati sūt valde. eo q; sedam rē opa-
tus esset in isrl: et violata filia iacob
rē illatā petraisset. Locutus est itaq;
emoz ad eos. Siehē filij mei adhe-
sit aīa filie v̄re. Date eam illi vroz em: et
iungam⁹ vīasim onubia. filia⁹ vx-
stras tradite nob: et filias nras acci-
p̄ite: ⁊ habitate nobiscū. Terra i pote-
state v̄ra ē: erēate. n ego amini. ⁊ pos-
sitate eam. Sed et siehem ad pat̄e et

ad fratres ei⁹ ait. Inueniā grām corā
vobis: et quęcūq; statūtis dabo. Au-
gete totē et munera postulate: et libentē
tribuā qđ p̄deritis: tantū date michi
puellā hanc vxorem. Responderūt fi-
lij iacob. sicut qđ p̄ci ei⁹ in dolo: sentē-
tes et obstuprū sorozis. Nō possum⁹
facere qđ p̄tistis: nec dare sorozem no-
strā hōi marāiālo: qđ illiatum et ne-
phariū est apud nos. Sed in hoc vale-
bim⁹ fedari. Si volūitis esse filios no-
stri: et arāiādat in vobis oīs mascu-
lim sexus: tūc dabim⁹. et accipiemus
mutuo filias vras ac n̄as. et habitā-
bim⁹ vobiscū: erimusq; vn⁹ popul⁹.
Si autē arāiādi nolueritis: tollem⁹ fi-
liam nostram qđ recetam⁹. Placuit ob-
lacio eoz emoz et sicut filio ei⁹: nec
distulit adolecens quin statim qđ pe-
tebat exleret. Amabat em̄ puellam
valte: et erat melior in oī domo p̄is
sui. Ingressiq; portā vrbis loani sūt
ad pplm. Viri illi paasēi sūt: et volūt
habitare nobiscū. Negocantur in tra-
et exerceant eā: que spaciōsa et lata cul-
torib; indiget. Filias eoz accipiunt⁹
vxores: et n̄as illis dabim⁹. Vnū est
qđ differē t̄m bonū. Si arāiādam⁹ ma-
sculos n̄os: ritū gentis imitantes: et
substantia eoz et pecora et ciuita qđ possi-
cent. nostra erūt. Tm̄ in hoc acq̄esca-
m⁹: et habitantes sūt. vnū efficiam⁹
pplm. Assensiq; sūt om̄s. aiādi arāi-
asī marib;. Et ecce die tāo qñ gūis-
m⁹ vulnerū dolo ē. arrepti duo filij
iacob. simeon et leui fr̄es dīne gladij
igressi sūt vrbem cōstent: infēditq;
oib; masculis emoz et sicut parit ne-
cauerūt: tollentes dinā de domo sicut
sorozem suā. Quib; egressis. irruerūt
sup ocaīos ceti filij iacob. et depopula-

ti sūt vrbē in vlcione stupri: oues eo-
rū et armēta. et asinos ciuitaq; vastan-
tes qđ in tomib; et in agris erant: par-
uulos q; eoz et vxores duxerūt capti-
uas. Quib; p̄tratis audacter: iacob
dixit ad simeon et leui. Turbasti me:
et odiosū fecistis me chanaanē. et ple-
res eis habitatoribus fr̄e hui⁹. Nos
pauci sum⁹: illi congregati periciant
me: et deliboz ego et tom⁹ mea. Vnūc:
runt. Nūquid ut scotoz abuti debuerē
sorozē nostrāc.

Interea loant⁹ ē tē ad iacob. Surge.
et ascende bethel. et habita ibi: facq; al-
tare dño qđ apparuit tibi: qñ fugiebas
esau fr̄em tuū. Iacob uo cōuocata oī
domo sua ait. Abiate vos alienos qđ
in medio v̄ri sūt. et mudamini: ac mu-
tate vestimēta v̄ra. Surgite et ascen-
dam⁹ in bethel. ut faciam⁹ ibi altare
dño. qui exaudiuit me in die tribu-
lacionis mee: et loq⁹ fuit itinēris mei.
Dixerūt ergo ei om̄s teos alienos qđ
habebāt: et maures que erant i aurib;
eoz. At ille infodit eos subter thera-
bimū: qđ est p⁹ vrbē sicut. Cūq; p̄fec-
ti essent. taroz dei iuaht om̄s parentū
ciuitates. et nō sūt aush p̄seq̄ recentēs.
Vēit igit iacob luzā. qđ est in tra chana-
an cognom̄to bethel: ip̄e et oīs ppl̄s ai
eo. Edificauitq; ibi altare: et appella-
uit nomē loā illi⁹. dom⁹ dei. Ibi em̄
apparuit ei tē: cū fugēt fr̄em suū. Co-
tē tpe mōtia ē telboza nutriti rebecca:
et sepulta ē ad radices bethel sub quer-
cū: vocatūq; ē nomē loā illius. q̄re
flet⁹. Apparuit autē itē tē iacob. p⁹
qđ reū⁹ est ex mesopotamia sp̄cie. et ve-
nit in bethel: benedixitq; ei dices. Nō
vocaberis ultra iacob: s̄ rachel erit no-
mē tuum. Et appellauit eum israhel.

Dixitq; ei: Ego de^o omnipotens. Cre-
 sce et multiplicare: gētes et populi na-
 tionū ex te erunt. Reges te lūbis tuis
 egredientur: terrāq; quā dedit abrahā
 et ysaac: dabo tibi et semini tuo post
 te. Et recessit ab eo. Ille vero crexit
 titulū lapideū in loco quo locut⁹ fu-
 erat ei deus: libans sup eū libamina
 ⁊ effundens oleum: vocansq; nomen
 loci illi⁹ berhel. Egressus autē in de-
 vinit⁹ vxo rpe ad terrā que dicit effra-
 thā. In q̄ ai parturiret rachel: ob dif-
 ficultatē partus periclitari cepit. Di-
 xitq; ei obstetrix. Noli timere: quia ⁊
 hūc habebis filiū. Egrediente autem
 aīa pze dolozē et imminēte sām morte: vo-
 cauit nomen filij sui bennomi: id est fi-
 li⁹ dolozis mei. Pater vero appellavit
 eū bēamin: id est fili⁹ terre. Mortua
 est ergo rachel et sepulta ē in via q̄ du-
 cit effrathā: hęc ē bethleem. Crexitq;
 iacob titulū sup sepulcrū ei⁹. Hic ē ti-
 tulus monumenti rachel: vsq; in p̄sen-
 tem diē. Egressus in de vinit taber-
 naculū trās iurē gregis. Cūq; habita-
 ret in illa regione: abijt ruben: ⁊ coz-
 minūt cū bala scabina panis sui. Quō
 illū minie lacuit. Erāt autē filij iacob
 duodecim: filij lye: p̄mogem⁹ ruben
 et simeon: ⁊ leui: v̄das ⁊ ysachar: et
 zabulon: filij rachel: ioseph ⁊ bēamin.
 filij bale ancille rachel: dan et nepta-
 lim: filij zelphe ancille lye: gad et a-
 ser. Hij sunt filij iacob: qui nati sunt
 ei i mesopotamia syrie. Venit etiam
 ad ysaac patrē suū in mambze civitatē
 arbee: hęc est ebzon: in q̄ peregrinat⁹
 est abrahā ⁊ ysaac. Et opleti sūt dies
 ysaac centū octoginta annoz: consū-
 puitq; etate mortuus est: ⁊ appositus
 est populo suo: senex ⁊ plen⁹ dierum

et sepeli erūt eū esau et iacob filij sui. xxvii
NEx autē sunt generationes esau:
 ipse ē ecom. Esau accepit vxorē
 de filiabus chanaan: ada filiā elom ethei
 et oolibama filiā ane filie sebeon enei.
 Basemath q̄ filiā ysmahel sorozem na-
 baioth. peperit autē ada eliphaz. Sa-
 samath genuit rahuel. Oolibama ge-
 nuit iehus: et ihelon: et choze. Hij fi-
 lij esau qui nati sūt ei in terra chanaan
 Tulit autē esau vxores suas ⁊ filios
 et filias: et oēm aīnā vomi⁹ sue: ⁊ sub-
 stātiā et pzoza: ⁊ cuncta q̄ habere po-
 terat i terra chanaan: et abijt in alterā
 regiōne: recessitq; a fratre suo iacob.
 Quīntes em erāt valde: et sil habitare
 nō poterāt: nec sustinebat eos terra pe-
 regma cōnis eoꝝ pze multitudiē gre-
 gū. Habitantēq; esau in monte seyr:
 ipse ē ecom. Hęc autē sūt gnacōes esau
 p̄zis ecom in mōte seyr: et hęc nōia fili-
 om ei⁹. Eliphaz fili⁹ ada: vxoris esau
 Rahuel q̄ filius basemath vxoris ei⁹
 fuerūtq; eliphaz filij: theman: omar
 sephua: et gathan: ⁊ cenez: et choze.
 Erāt autē thamma scabina eliphaz filij
 esau: que peperit ei amalech. Hij sunt
 filij ada: vxoris esau: filij autē rahuel
 naath ⁊ zara: semma ⁊ meza. Hij filij
 basemath vxoris esau. Isti quoq; e-
 rant filij oolibama filie ane filie sebe-
 on: vxoris esau: quos genuit ei iehus
 et ihelon et choze. Hij duces filiorū
 esau: filij eliphaz p̄mogem⁹ esau: dur
 theman: dur omar: dur sephua: dur
 cenez: dur choze: dur gathan: dur
 amalech. Hij filij eliphaz i terra ecom
 et hij filij ade. Hij quoq; filij rahuel: fi-
 lij esau. Dur naath: dur zara: dur se-
 ma: dur meza. Hij autē duces rahuel:
 i tra ecom. Isti filij basemath vxoris

elau. Huj autē filij oolibama. vrozis
 elau. Dur ichus. dur ihelon. dur ehoze
 Huj duces oolibama filie ane. vrozis
 elau. Isti sūt filij elau. Huj duces co:
 rum: ipe ē ecom. Isti sūt filij seyr hoz:
 rei habitatoris terre. lothan. et sobal.
 et sebeon. ⁊ anan. ⁊ dilon. ⁊ eser. ⁊ dy
 san. Huj duces hozrei filij seyr: in terra
 ecom. facti sunt autē filij lothan: hoz
 rei et eman. Erat autem soror lothan.
 thamna. Et isti filij sobal: aluban et
 manceth. et ebal. sephi. et onan. Et
 hij filij sebeon: achbia et anan. Isti est
 anan qui inuenit aquas calidas in so
 litudine: cū palceret a sinas sebeon pzi:
 sui. Dabitq; filiu disan. et filia ooli:
 bama. Et isti filij disan: abdam et ies:
 ban. et iethzan et eharan. Huj q; filij
 eser: balaannan. et zouan. et achan.
 Dabit autē filios disan: hus. et aran.
 Huj duces hozreoꝝ. Dur lothan. dur
 sobal. dur sebeon. dur ana. dur dilon
 dur eser. dur disan. Isti duces hozre:
 oꝝ: qui imperauerūt in terra seyr. Re:
 ges autē qui regnauerūt in terra ecom.
 anteq; haberent regem filij isrl: fuerūt
 hij. Balach filius beoz: nomēq; vrbis
 eius enaba. Mortuus est autē balach
 et regnauit pro eo iobab filius zare te
 bofra. Cūq; mortuus esset iobab: re:
 gnauit pro eo hulan. de terra thmano:
 rum. Hoc q; mortuo: regnauit pro eo
 adad filius badadi. qui paussit madjan
 in regione moab. et nomē vrbis eius
 auitb. Cūq; mortuus esset adad: re:
 gnauit pro eo semla de maserecha. Hoc
 q; mortuo: regnauit pro eo saul de flu
 uio rooboth. Cūq; et hic obisset: suc:
 cessit in regnū balan filius achoboz.
 Isto q; mortuo regnauit pro eo adad
 nomēq; vrbis eius pbau. Et appellabat

vroz eius meezaabel filia matreth: filie
 mizaab. Hec ergo noīa ducū elau. i. co:
 gnatioib;. ⁊ loās ⁊ vocabul suis. dur
 thamna. dur aluba. dur iethet. dur
 oolibama. dur da. dur phimon. dur
 cenez. dur thman. dur masbar. dur
 magdikel. dur hira. Huj duces ecom
 habitātes in terra inuꝑij sui: ipe ē elau
 pater ydumeoꝝ. Habitauit autē iacob
 in terra chanaan. in q̄ pater suus pre:
 grinat⁹ est: et hec sūt gna cōes ei⁹. **xxvii**
Oseph cū fecerā esset annoꝝ: pascebat
 gregem cū fratrib; suis. adhuc puer.
 Et erat cū filijs bale ⁊ zephē vroz pa:
 tris sui: acasauitq; fratres suos apud
 patrem crimine pessimo. Israhel autē
 diligebat ioseph sup omnes filios suos
 eo q̄ in senectute genuit eū. fecitq; ci:
 tumēā polimitā. Piteres autē frēs ei⁹ q̄
 apꝛe plus cūctis filijs amaref. oꝛat
 eū: nec poterāt ei quicq; pacifice loqui
 aced it q̄ ut visū somni referet filijs
 suis: q̄ causa maioris odij seiarū fuit.
 Dixitq; ioseph fratrib; suis. Audite
 somniū meū quod vidi. Putabā nos
 colligere manipulos in agro: et quasi
 consurgere manipulū meū et stare: ve:
 strosq; manipulos arcūstantes adorare
 manipulū meū. Auertūt frēs ei⁹. Nū:
 qd rex noster eris: aut subiacemur di:
 cioni tue. Hec ergo causa somniorum
 atq; sermonum: inuidie ⁊ odij fomite
 ministravit. Aliud q; vidit somnium
 qd narzās fribus ait. Vidi p somniū
 quasi solē ⁊ lunā. ⁊ stellas vntēā adora:
 re me. Qd cū pī suo ⁊ fratrib; retulisset
 increpauit eum pater suus. et dixit.
 Quid sibi vult hoc somniū qd vidisti.
 Nū ego ⁊ mater meā ⁊ frēs tui adorabi:
 mus te sup terrā. Inuidēbāt ei i gē frēs
 sui pater vꝛo rem ta cūctis considerabat.

ne

Cūq; fratres illi⁹ in pascēdis gregib; p̄is morarentur in sicbē: dixit ad eū isrl. fr̄es tui pascūt oues in sicbim⁹: veni mittā te ad eos. Quo r̄idente p̄sto sū: ait. Vate q̄ vite si cūcta p̄spera sint erga fr̄es tuos et p̄coza: et remittā mi: cbi qd̄ agat. Missus de valle hebron venit in sicbam. Invenitq; eū vir erā: tem in agro: q̄ interrogavit qd̄ q̄reret. At ille r̄ndit. fr̄es meos quero. In: dica michi ubi pascāt greges. Dixitq; ei vir. Reverserūt de loco isto. Audiui autē eos dicentes. Camus in tothaim. Perrexit itaq; ioseph post fr̄es suos: et inuenit eos i tothaim. Quā cum vidis: sent eū paul: anteq̄ acceret ad eos cogitauerūt illū occidare: et mutuo loq; bantur. Ecce somnia v; venit occidam⁹ eū. et mittam⁹ in aalternam veterē: dicemusq; fera pessima v; uora: uit eū: et tūc apparebit qd̄ illi profuit somnia sua. Auditiōis autē hec ruben m̄tebat liberare eū de manib; eoz; et dicebat. Non interficiam⁹ aiā ei⁹. nec effūdāmus sanguinē: sed p̄iate eū i a: sternā veterē q̄ ē in solitudine: manusq; v;as seruate innocias. Hoc autē dice: bat volens eripere eū de manib; eoz;: q̄ reddere p̄i suo. Cōfestim i gē ut pue: nit ad fr̄es suos. nudauerūt eū tunica talari et polimita: miseruntq; eū in a: sternā veterē: que nō habebat aquam. Et sedentes ut om̄tarent panē. vite: rūt p̄sinabelitas viatorēs venire de gaz: laad: et camelos eoz; portātes aroma: ta et resinā. q̄ Itacteni egip̄i. Dixit er: go iudas fratrib; suis. Quid vob; pro: xit si occiderim⁹ fr̄es nostrū: q̄ celaueri⁹ san: gūinē ip̄si⁹. Delius est ut venūct̄ p̄sinabelitis: et manus nostre nō pollū: antur. Frater em̄ q̄ caro n̄a est. Acq̄e:

uerūt fr̄es samonib; illi⁹ et p̄ter eūib; madianitis negociatorib; extrahentes eū de aalternā vendiderūt eū p̄smahe lit⁹ viginti argenteis: q̄ duxerūt eū in egi: ptum. Neufusq; ruben ad aalternam nō inuenit puerū: q̄ scissis vestib; p̄r: gens ad fr̄es suos ait. Puer nō in cōpa: ret: et ego quo ibo. Tulērūt autē tuni: cam ei⁹. q̄ in sanguinē hedi que occide: rant tinserūt: mittētes q̄ ferent ad pa: trem et dicerent. Hanc inuenim⁹: vice vtrū tunica filij tui sit an nō. Quā ai cognouisset pater ait. Tunica filij mei est. Spera pessima comedit eū: bestia te: uorauit ioseph. Bassiq; vestib; indu: tus est aliā: luges filij suū multo tē: pore. Cōgregatis autē cūctis libris ei⁹. ut lenirēt dolorē patris: nō lūc conso: lationē accipere. sed ait. Descendā ad fi: liū meū lugens in infanū. Et illo p: seuerate in fletu: madianite vendiderūt ioseph i egipto phufari eunucho pha: raomis magistro militum. **xxviii**

Eodem tempore defecit iudas a fratrib; suis. dimittit ad virū otollamiten noie hiram: viditq; ibi fi: liam hois ehananei. vocabulo. sue. Et accepta vxore ingressus est ad eā. Que cōcepit et peperit filiū: et vocauit nomē eius her. Rurūq; concepto fetu natū filiū vocauit onan. Tercū q; pe: perit: que appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit autē iudas vxorē p̄mogenito suo her nomine tha: mar. fuit q; her p̄mogenitus iuce. ne: quā in aspectu dñi: et ito ab eo occis⁹. est. Dixit ergo iudas ad onan filij su: um. Ingredere ad vxorem fr̄is tui. et sodare illi: ut suscites semē fratri tuo. Ille sciens nō nasci sibi filio: s. introi: ens ad vxorē fr̄is sui. semen funebat

in terrâ: ne liberi fr̄is noie nasceretur.
 Et idcirco pausit eū dñs: eo q̄ rē tēte
 stabili facēt. Quāobzē dixit iudas tha-
 mar: nutui sue. Esto vidua i domo pa-
 tris tui: donec crescat sela filius meus.
 Timebat enī: ne q̄ ipse moreretur sicut
 fr̄es ei⁹. Que abiit q̄ habitauit i domo
 patris sui. Euolutis autē multis annis
 mortua est sue. vxor iude. Qui post lu-
 dū. solacōe suscepta ascēdebat ad ton-
 sores ouū suaz: ipse q̄ biras opilio grē-
 gis otollamita i thānas. Puna autē q̄
 est thamar. q̄ soer illi⁹ ascēderet i thā-
 nas ad tōctōas oues. que repositis vi-
 duitatis vestib. assūp̄it terūlū q̄ mu-
 tato. bitu sedit in bino iuneris qd̄ ou-
 at thānam. eo q̄ creuiss̄ sela. q̄ nō eū
 a ceppis̄ manū. Quā cū vidiss̄ iuda⁹
 suspicāt⁹ est esse meretricē. Operuerat
 enī vultū suū ne agnosceretur. Ingre-
 diensq̄ ad eam. ait. Dimitte me ut co-
 eam tecū. Nesciebat enī q̄ nurus sua
 esset. Qua r̄nente. qd̄ dabis michi ut
 fruarius concubitū meo. dixit. Dixitā ti-
 bi hōdūte gregib. Rursūq̄ illa dicēte
 patiar qd̄ vis. si tēaris michi arzobō-
 nem donec mittas qd̄ polliceris. ait iu-
 das. Quid tibi vis pro arzobone dari
 R̄ndit. Anulū tuū. et bacu-
 lum quē manu tenes. Ad vnū igitur
 coīnū mulier cōcepit. et surgens abiit
 repositōq̄ habitu quē susperat: mōuta
 est viduitatis vestib. Dixit autē iuda⁹
 hōdū per paltozē suū otollamiten ut re-
 cipret pignus qd̄ tēerat mulieri. Qui
 cū nō inuenisset eam: interrogauit ho-
 mines loci illi⁹. Sbi est mulier que se-
 debat i biuo. R̄ntentib. cūctis nō fuit
 in loco isto meretricē: reuersus ē ad iu-
 dam et dixit ei. Nō inueni eā. Sed et
 hoies loci illi⁹ dixerūt michi: nunq̄ se-

disse ibi scortū. Ait iudas. Dabec̄ si-
 bi. Certe mendaciū arguere nō sō po-
 test. Ego misi hōdū quē promiserā. Et
 tu nō inuenisti eā. Ecce autē post tres
 menses nūc auerūt iude dicēs. Formi-
 cata est thamar nurus tua: et videtur
 vterus illius incumescere. Dixitq̄ iu-
 das. Produate eam ut cōburat. Que
 cū duceretur ad p̄nā. Misit ad soerū
 suū dicēs. De viro cui⁹ hec sūt. cōcepi
 Cognosce cuius sit anulū. et armil-
 la q̄ baculus. Qui agnitis muneribus
 ait. Iustior me est: quia non tradidi
 eā sela filio meo. Attamē vltra nō co-
 gnouit eā. Instante autē partu. appa-
 ruērūt geminū in vtero. atq̄ in ipā effu-
 sione infantū vnus protulit manū in
 qua obtet̄it ligauit cocanūm dicens.
 Iste egredietur por. Illo vero retra-
 bente manū: egressus ē alter. Dixitq̄
 ml̄ier. Quare dūsisā ē p̄pter maceria⁹.
 Et ob hāc causā vocauit nomē ei⁹ pha-
 res. Postea egressus ē frater eius i cui⁹
 manu erat cocanū. quē appellauit za-
 bicur ioseph ductus. **xxxv.** ram
 est in egiptū amiq̄ cū phutifar eunu-
 chus pharaonis. p̄nceps erat anis sui.
 vir egiptius te manu ysmahelitaz. a q̄
 bus pduct⁹ erat. fuitq̄ dñs cū eo. et
 erat vir in cūctis p̄spere agēs. Habita-
 uitq̄ i domo dñi sui q̄ optime nouerat
 dñm eē cū eo q̄ oia q̄ gereret ab eo diri-
 gi i manu illi⁹. Inuētq̄ ioseph grām
 corā dñō suo q̄ ministrabat ei. A q̄ p̄posi-
 tus oibz gubnabat ceditā sibi domū q̄
 vniūsa q̄ ei tradita fuerant. B̄ndixitq̄
 dñs domū egiptij p̄pter ioseph: q̄ mul-
 tiplicauit tā in edibz q̄ in agris amctā
 eius substantiā. Nec quiēq̄ aliud noue-
 rat: nisi panē quo vescēbat. Erat autē
 ioseph pulcra faae: et tēozus aspectu

Post multos itaque dies iniecit domina
oculos suos in ioseph. et ait. Dormi me-
cum. Qui nequaquam acquiescens operi ne-
phario dixit ad eam. Ecce dominus mecum
est: quibus michi traditis. ignorat quod habe-
at in domo sua: nec quicquam est quod non
sit in mea potestate: uel non tradiderit
michi. pro te que uxor eius es. Numquid er-
go possim hoc malum facere: et peccare in
domino meo. Dimisit enim uerba per sin-
gulos dies loquebat: et mulier mole-
sta erat adolescenti: et ille recusabat stu-
peam. Accidit autem quadam die ut intra-
ret ioseph domum: et opus quippiam ab se
arbitris fieret: et illa apprehensa laama
uestimenti eius diceret. Dormi mecum.
Qui relicto in manu eius pallio fugit
et egressus est foras. Cumque uideret
mulier uelut in manibus suis. et se esse con-
temptam: uocauit ad se homines domus sue
et ait ad eos. En inroduxit uirum he-
breum: ut illuceret nobis. Ingressus est
ad me: ut coiret mecum. Cumque ego sus-
clamasset. et audisset uocem meam: reliquit
pallium quod tenebam: et fugit foras. In
argumentum ergo facti. retentum pallium
ostendit marito reuerenti domum. et ait.
Ingressus est ad me seruus hebreus.
quem adduxisti: ut illuceret michi. Cum-
que audisset me clamare: reliquit pal-
lium quod tenebam. et fugit foras. His au-
ditis dominus: et in ministerium credulius uerbis con-
iugis iratus est ualde: tradiditque ioseph
in carcerem ubi uindicta regis custodi-
ebantur: et erat ibi clausus. Fuit autem
dominus cum ioseph et miseratus est illum: et te-
dit ei gratiam in conspectu principis carce-
ris. Qui tradidit in manu illius uinum
et uindictas qui in custodia tenebantur:
et quicquid fiebat. sub ipso erat: nec no-
uerat aliquid. aduersus autem credidit. Dominus enim

erat cum illo: et omnia opera eius dirigebat. **N**is itaque gestis: accidit ut pecca-
rent duo eunuchi. pincerna re-
gis egypti et pistoz. domino suo. Iratus
que contra eos pharo. nam alter pincernis
perat. alter pistozibus: misit eos in car-
cerem principis militum. in quo erat uin-
dus et ioseph. At a iustis carceris tra-
didit eos ioseph: qui et ministrabat ei.
Aliqua uelut tempus fluxerat: et illi in au-
stodia tenebantur. Videruntque ambo som-
nium nocte una: iuxta interpretationem con-
gruam sibi. Ad quos cum introisset ioseph
manens. et uideret eos tristes: sci-
sciatus est dicens. Cur tristior est homo
die solito facies uestra. Qui responderunt.
Somnium uidimus: et non est qui inter-
pretetur nobis. Dixitque ad eos ioseph
Nunquid non tibi est interpretatio. et Refertur
michi quid uideritis. Narrauit prius
prepositus pincernarum. somnium suum.
Videbam coram me uitis in quibus erant tres
propagines crescere paulatim in gemas:
et post flores uinas maturecere: calicem
que pharaonis in manu mea. Tuli ergo
uinas et expressi in calicem quem tene-
bam: et tradidi poculum pharaoni. Respon-
dit ioseph. Hec est interpretatio somnii
Tres propagines. tres adhuc dies sunt
post quos recordabitur pharao mini-
sterij tui. et restituet te in gremio pristini
num: dabisque ei calicem iuxta officium autem:
sicut ante facere consueueras. Tamen me-
mento mei cum tibi bene fuerit: et facies
meam misericordiam ut suggeras phara-
oni ut educat me te isto carcere: quia
fatum sublatum sum de terra hebreorum:
et hic innocens in laqueo missus sum. Vides
pistoz magister. quod prouent somnium
dissoluerit. ait. Et ego uidi somnium.
quod tria camstra farime horum super caput

mau: et i vno canistro qd erat exaltus
portare me putabam oēs qbos qui sūt
arte pistozia: auelqz ometeret et co. Re-
spondit ioseph. Deē ē interpretacō som-
nij. Tria canistra. tres adhuc dies sūt
post quos auferat pharao caput tuum
ac suspendet te in cruce: ⁊ lacerabūt vo-
lucres carnes tuas. Exinde dies tero?
natalicius pharaois erat. Qui faciēs
grante omniū pueris suis recordatus
est inter epulas magistrī pincernaz. ⁊
pistorū pīncipis: restituitqz alterū i lo-
cum suū. ut porigeret ei paulū. alterū
suspendit in patibulo: ut oīedozis xri-
tas pbaret. Et tñ succēdit pspēris
pcepōitus pincernaz oblit? ē interptis

D Oīst duos annos. **Al.** sūi.
vidit pharao somniū. Putabat
se stare sup flumiū: de quo ascēdebāt se:
ptem boues pulcre ⁊ crasse nimis: ⁊ pa-
secbanf i locis palustribus. Alie qz septe
emergebāt de flūie fete ofedēqz maie: ⁊
pascēbantur in ipa amnia ripa: in locis
vbrimis virentibz: deuozauerūtqz eas
quas mira spēciēs. et habitudo corpoz
erat. Expefadu s pharao rursum tor-
mūit: et vidit alterū somniū. Depte
spice pullulabāt in almo vno. plene
atqz formose: alie qz: totidē spice tenu-
es. et pausse vrdime oziebant. deuozā-
tes omnē pziōzū pulcritudinē. Cuigi-
lans pharao post quietē et factō mane
pauoze pteritū misit ad oēs cōiedo-
res egīpti. aīdoloqz sapientes: et acer-
sitis narzauit somniū: nec erat q inter-
pretaret. Tūc xrmū remisens magister
pincernaz ait. Confiteor peccatū meū.
Tratus rex seruis suis. me et magistz
pistorū retrudi iussit in carcerē pīnci-
pis militū: vbi vna nocte vterqz vidi-
mus somniū: pzelagū futurozū. Erat

ibi puer hēbeus. cuiuscē duois militū fa-
mulus: cui narzates sōmia. audiuim?
quicqd postea rei pbauit euēnt?. Ego
enī reddidit? sū offi cō mco: et ille suspe-
sus ē in cruce. Propt? ad regis imperiū
cōductū de carcē ioseph totōerūt: ac ve-
ste mutata obtulerit ei. Cui ille ait.
Vidi sōmia. nec ē q edisserat: q audini
te sapiētissime comēre. Rndit ioseph.
Absqz me tuus rītebit. pspēra phara-
om. Narzauit ergo pharao q viderat.
Putabā me stare sup ripā flumis. et se-
pte boues de amne cōfēcēre. pulcra s
nimis ⁊ obesīs carnibus: q in pastu pa-
ludis vireta carpebāt. Et ecce has se-
qbanē alie septem boues intantū de for-
mes et maāte: ut nunq tales in ter-
ra egīpti viderim. Qui deuozans ⁊ olū-
pis poribz. nullū sauritatē creere ve-
stigiū: h sili maae et squaloze torpe-
bāt. Cuigilās. rursus sopore tōpsus
vidi sōmū. Depte spice pullulabāt in
almo vno. plene atqz pulcra: Alie
qz septe tenues et pausse vrdime. ozie-
bant e stipula: q pziōzū pulcritudinē
deuozauerūt. Narzauit oīedozibz som-
niū: ⁊ nemo est q edisserat. Rndit io-
seph. Somniū regis vnu est. Que fa-
cturus ē de? ostēdit pharaoim. Depte
boues pulcre ⁊ septe spice plene. septe
vbtatis āni sūt. eantēqz vim sōnij op-
hēduunt. Depte qz boues tenues atqz
maāte que ascēderunt post eas. et
septem spice tenues. et vnto vrdime p-
auste. septem anni venturi sūt fami:
qui hoc ozdime cōplebuntur. Ecce se-
ptem anni vnicē fertilitatis magne in
vniuersa terra egīpti: quos sequentur
septe anni alij tāte sterilitatis: ut obli-
uioni tradatur aīda retro abundantia
Cōsūptura ē cōni fames omnē terram

et vbertatis magnitudinem pōitura ē
 inopia magnitudo. Quod autē vidisti
 secūdo. ad eandē rē p̄tinēt somnū fir-
 mitatis iudiciū est: eo q̄ fiat sermo dī
 et velocius impleatur. Nūc ergo pro-
 uideat rex virū sapientē et industriū et
 p̄ficiat eū terre egipti: qui constituat
 p̄pōsitos p̄ cūctas regiones. ⁊ quintā
 partē fructū. p̄ septē ānos fertilitatis
 qui iam nūc futuri sūt. ⁊ greges ī hor-
 rea: et omne frumentū sub pharaonis
 potestate condatur: serueturq; ī vrbī-
 bus: et p̄paret future septē annorū
 fami. que opp̄ressura est egiptū: et nō
 cōsumetur terra inopia. Placuit pha-
 raoni cōsiliū: et cūctis ministris eius ⁊
 locutusq; est ad eos. Nū inuenire po-
 terim? talē virū qui sp̄ritū dī plenus
 sit? Dixit ergo ad ioseph. Quia ostēdit
 tibi deus oīa que locut⁹ es. nūq̄d
 sapientiōrē ⁊ oīmīlē tuū inuenire p̄tero
 Tu eris sup̄ domū meā: et ad tuū oris
 imperiū cūctus populus obediet. Ino-
 tānū regni solio p̄cedam te. Dixitq;
 rurū pharo ad ioseph. Ecce astitui te
 sup̄ vniuersam terrā egipti. Tulitq; a-
 nulā de manu sua ⁊ tēdit eū ī manu ei⁹
 vltimāq; cum stolam bislinā: et collo-
 toꝝ quem aureā arāpōsūt. fecitq; eū
 ascendere sup̄ aurū suū secūdo clamāte
 p̄ceone: ut omnes cozā eo genu flecte-
 rent: et p̄pōsitū eē scirent vniūse ter-
 re egipti. Dixit q; rex egipti ad ioseph
 Ego sum pharo. Absq; tuo imperio
 nō mouebit quisq; manū aut p̄cē in oī
 terra egipti. Ferti q; nomē illi⁹: et vo-
 cauit eū lingua egiptiāca. saluatorē
 mundi. Deditq; illi vxorē: asseneb fi-
 liam phutifaris sacerdotis eliopoles.
 Egressus est itaq; ioseph ad terrā egipti
 Triginta annorū erat. qn̄ stetit in cō-

spectu regis pharaonis. ⁊ circūit om-
 nes regiones egipti. Venitq; fertilitas
 septem annorū: et in manipulos redā-
 de segetes cōgregate sūt in horrea egi-
 pti. Omnis etiā frugū habūdantia. in
 singulis vrbībus condita est. Tantaq;
 fuit habūdantia tritici. ut arne mari⁹
 cocquarēt: et copia mensurā excederet.
 Ratiq; sūt ioseph filij duo anteq̄ vni-
 ret fames: q̄s peperit ei asseneb filia
 phutifaris sacerdotis eliopoles. Vocā-
 uitq; nōmē p̄mogeniti manasses dicēs
 Oblivisci me fecit deus oīmī laborū me-
 orū: ⁊ dom⁹ p̄ris mei. Nōmē q; scāidi
 appellauit effraim dicēns. Crescere me
 fecit deus in terra paup̄tatis mee. Igit̄
 traditis septē vbertatis annis qui fu-
 erant in egipto: cepit v̄nere septē an-
 ni inopie. quos p̄dixerat ioseph: q̄ in
 vniuerso orbe fames p̄ualuit. In cui⁹
 da etiā terra egipti. fames erat. Qua
 esuriente: clamauit populus ad phara-
 onem: alimenta p̄rens. Quib; ille rī-
 dit. Ite ad ioseph: et quicq̄d ip̄e vob
 dixerit facite. Crescebat antē quotidie
 fames in oī terra: aperuitq; ioseph vni-
 uersa horrea: et vendebat egiptijs. Nā
 et illos opp̄resserat fames. Q̄sq; p̄ui-
 tie vendebant in egipto: ut emerēt esca:
 et malū inopia temperarent. **xlj.**
Redians autē iacob q̄ alimēta v̄-
 berentur ī egipto: dixit filijs suis
 Quare negligitis? Audiuī q̄ tritici v̄-
 nūctur in egipto. Descendite. ⁊ emite
 nobis necessaria. ut possimus viuere
 et nō cōsumamur inopia. Descendites
 igitur fratres ioseph t̄cem. ut emerent
 frumenta ī egipto. benniamin domi-
 tento a iacob: qui dixerat fratrib; eius
 ne forte in itinere quicq; patiantur ma-
 li ingressi sūt terrā egipti: cum alijs qui

pergebat ad emendū. Erat autē fames
 in terra chanaan: et ioseph erat princeps
 in terra egypti: atq; ad eius nuntium fru-
 menta pplis vendebant. Cūq; a doras-
 sent cū frēs sui. et agnouisset eos: q̄si
 ad alios durius loquebat. interro-
 gans eos. Unde venistis? Qui rēdērūt
 de terra chanaan: ut emam? vidui ne-
 cessaria. Et tamē frēs ipse cognoscens
 nō est cognitus ab eis. Recordatusq;
 somniorū q̄ aliquñ viderat: ait ad eos
 Explozatores estis ut viretis infirmi-
 oza terre venistis. Quid dixerūt. Nō est
 ita dñe: sed serui tui venērūt ut emerēt
 ab eis. Oēs filij vnus viri sum? Pa-
 cifica vnim? nec quicq; famuli tui ma-
 chinātur mali. Quibus ille rēdit. Alit
 est. Immunita terre hui? cōsuetare ve-
 nistis. At illi dixerūt. Duorā inqunt
 frēs serui tui sumus: filij viri vnus in
 terra chanaan. Quid vnus cū p̄e nō ē
 aliū nō est sup. Hoc ē ait. qd loquit
 sū. Explozatores estis. Jā nūc erpimē-
 tum viri capia. Per salutē pharaonis
 nō egrediamini hinc: donec veniet fra-
 ter vester minimus. Mittite ex vobis
 vnū et adducat eū: vos autē eritis in vim-
 culis. donec probent q̄ dixistis: vtrū ve-
 ra an falsa sint. Alioqñ per salutē pha-
 raonis. explozatores estis. Tradidit
 ergo illos custodie tribu diebus. Die
 autē tercia eductus ē carcere ait. sciate
 q̄ dixi. et vnicui. Dum enī timeo. Si
 pacifica estis. frater vester vnus ligatur
 in carcere: vos autē abite. et ferte humē-
 ta que emisistis in domos vras. et fratrem
 v̄m mīmū ad me adducite: ut possim
 v̄ros probare sermones. et nō moria-
 mini. fecerūt ut dixerat: et locuti sunt
 ad inuicē. Merito hec patimur. qz preca-
 uim? in fr̄m nostr̄ vitētes angustia?

ait illi? dū deprecaret nos et nō audiu-
 mus: idcirco v̄it sup nos ista tribula-
 tio. Et q̄b im? ruben ait. Nūquid nō
 dixi vob. nolite peccare in puey: et nō
 audistis me: En sanguis ei? exquirēt.
 Prescribat enī q̄ intelligeret ioseph eo
 q̄ p̄ interpretē loq̄ret ad eos. Auertitq;
 se parūp. et fleuit: et rēsus locut? est
 ad eos: tollentiq; simeonē. et ligas il-
 lis p̄nab. Iussitq; miltris ut imple-
 rent saccos eorū tritico: et reponerēt pe-
 amias singulorū in saccul suis datus su-
 pra abarijs in via. Qui fecerūt ita. ar-
 illi portates frumēta in asinis suis. p̄fe-
 di sūt. Aptoq; vnus sacco. ut daret in-
 mēto pabulū in diuisorio. ostēplatus
 p̄amia in ore sacculi: dixit fr̄ib suis.
 Reddita est michi p̄amia. En hētur in
 sacco. Et obstupescidi turbatq;. mu-
 tuo dixerūt. Quid nā ē hoc qd fecit nob
 ceus. Venitq; ad iacob p̄em suū in ter-
 ra chanaan: et narzauerūt ei oīa q̄ acci-
 dissent sibi dicētes. Locutus est nobis
 dñs terre dure: et putauit nos explo-
 ratores ē. puinae. Cui rēditim? Pacifi-
 ci sum? nec vllas molimur in hidias.
 Duorā frēs vno patre geniti sumus:
 vnus nō est sup. minim? cū patre n̄o
 est in terra chanaan. Qui ait nob. Dic
 pbabo qz pacifica sitis. fr̄m v̄m vnū
 dimittite apud me: et abaria domib; ve-
 stris necessaria sumite. et abite. fr̄m q;
 v̄m mīmū adducite ad me ut sciam
 qz nō sitis explozatores: et istū quī ten-
 tur in vinculis reape possitis: ac tēn-
 cept q̄ vultis emēdi habeatis licētiaam
 h̄ijs dicitis cū frumenta effunderēt. sin-
 guli reperēt in ore sacculū ligatas pe-
 amias: exterritisq; sūt oib; dixit pater
 iacob. Abiq; liberis me ē fecistis. Jo-
 seph nō ē sup: sim eon teneē in vinculis

ne

et beniamin auferatis. In me hec oia mala reciderunt. Cui rñd it ruben. Duo filios meos interfecte: si nō reduxero illū tibi. Trate illū i manu mea: et ego cū tibi restitua. At ille: nō descendet in q̄e filius meus vobiscū. frater ei⁹ mortuus est: et ipse solus remansit. Si quid ei aduerfitatis acciderit in terra ad quā pergitis: deducatis canos meos cū uolere ad inferos.

Am

Interim fames oīm terrā rebarent premebat: cōsumptisq; abis quos ex egipto delulerat dixit iacob ad filios suos Reuertimini: et emite nobis pauxillum escarū. Rñd it iudas. Denūciante nobis vir ille sub attestatione iurifurandi dicens. Non uidebitis faciem meam nisi frēs vestrū minimū adduxeritis vobiscū. Si ergo vis eū mittere nobiscū p̄genit̄ p̄ter q̄ ememus tibi necessaria: si autē nō vis: nō ibim⁹. Vir enī ut sepe dixim⁹. denūciat nobis dicens. Nō uidebitis faciem meam absq; fratre vestro minimo. Dixit eis israhel. In meam hoc fecistis miserā: ut indicaretis ei et aliū habere uos fratres. At illi rñdērūt. Interrogauit nos homo p̄ ordinem nostrā proginit̄: si pater uideret: si haberem⁹ frēs. Et nos rñdim⁹ ei cōsequēt: iuxta id quō fuerat sciscitatus. Rñd quid scire poteram⁹ q̄ dicitur⁹ est adducite fratrem v̄m vobiscū. Iudas q; dixit patri suo. Mitte puerū meam ut p̄fiscamur et possemus uiuere: ne moriamur nos et paruuli nrī. Ego suscipio puerū: et manu uestra require illum. Nisi reduxero et redidero eū tibi ero peccati reus in te omni tpe. Si nō interessisset dilaco iam uice altera uissem⁹. Igitur israhel pater eorū dixit ad eos. Si sic necesse est: facite quod

uultis. Dumite de optimis terre fructibus i uas v̄s et date viro munera: modicū resinē et mellis. et stozas et stades. et tharebinti et amigdalārū. Pecuniamq; duplicē fate vobiscū: et illā quā inuicistis in sacculis reparate ne forte errore factū sit. Sed et frēm vestrū tollite: et ite ad virū. Deus autem me⁹ omnipotēs faciat vobis eū placabile: et remittat vobiscū frēm vestrū quē tenet in vinculis: et hūc beniamin. Ego autē quasi orbatus. absq; liberis ero. Tulerūt ergo viri munera et pecuniam duplicē et beniamin. descendērūt: qm̄ egiptū: et steterūt cozam ioseph. Quos cū ille uideret et beniamin simul p̄cepit disp̄satorū dom⁹ sue dicens. Introduce viros domū et occide victimas et mstrue omnium: qm̄ hodie meca sunt comesturi in meridie. fecit ille quod sibi fuerat imperatū: et introduxit viros domū. Ipsiq; exterriti dixerūt mutuo. Propter peccatū quā retulim⁹ p̄s: us in sacas nrīs. introduci sum⁹. ut deluatur in nos calumniā: et violent subiciat seruitutē: nos et afinos nrōs. Quāobzē. in ipsis foribz accētes ad disp̄satorē locuti sūt. Oram⁹ dñe ut audias nos. Jā ante descēdim⁹. ut emerem⁹ escas: quibus emptis cū vnifsemus ad dñm forziū. apparim⁹ saccos nostros. et inuenim⁹ pecuniam in ore saccorū: quā nūc eorū pondere reportauim⁹. Sed et aliud attuli⁹ argenti: ut emamus que nobis necessariā sūt. Nō est in nostra cōscientia: quis posuerit eā in sacculis nrīs. At ille rñd it. Pax vobiscū nōlite timere. Deus vester et tēpatis vestrī: redit vobis thesauros in sacculis vestrīs. Nā pecuniam quā redistis michi. probatā ego habeo. Eduxitq;

ad eos simeon / Et introducis domū
attulit aquā: et lauerūt pedes suos: de-
ditq; pabulū afinis eorū. Illi vero pa-
rabāt munera tunc ingrederet ioseph
maidie. Au dixerāt enī q; ibi comesturi
essent panē. Igit̄ ingreſſus est ioseph
domū suā: obtulerūtq; ei munē. tenē-
tes in maib; suis: et adorauerūt promi i
terrā. At ille element̄ salutatis cis:
introgauit eos dicens. Sanusne ē pat̄
vester sener: de quo dixeratis michi. Ad
huc uiuit: Qui responderūt. Dospes ē:
seru^s tuus pater noster. Adhuc uiuit
Et inuariat̄ adorauerūt eū. At illens
ait ioseph oculos: uidit benamin fr̄s
suū uerminū. et ait. Ilte ē frater v̄s par-
uulus: de quo dixeratis michi. Et rur-
sū. Des inq; miserat̄ tui fili mi. festi-
uistq; i domū. q; cōmota fuerāt viscera
eius sup fratre suo: et erupbāt lacrimae
et introiēs abibantur fletu. Rursūq; lo-
ta facie egressus. obtinuit se: et ait. Do-
nite panes. Quib; appositis. seorsū i o-
seph. et seorsū fratrib; egyptijs q; qui
uiscerātur simul seorsū. Illiatū est enī
egyptijs omne are ā herbaris. et pphamū
putant huiusmodi cōmuniū: secerūt co-
ram eo. p̄mogenit^{us} iuxta primogenita
sua. et mimus iuxta etatē suā. Et mira-
bant nimis. sumptis p̄bis quas ab eo
acceperāt. Quatorq; pars uēit benamin
ita ut quiq; p̄bis exeret. Diberūtq;
et inebriati sūt cū eo. *rlm̄.*

Precepit autē ioseph dispensatori do-
mus hie dicens. Imple saccos co-
ru frumētō q̄tū p̄nt capere: et pone p̄xi-
mā singulorū i summitate saci. Cypbū
autē meū argenti. et p̄cau qd dedit tri-
tia: pone in ore saci iunioris. factūq;
est ita. Et orto mane. dimissi sūt cū afi-
nis suis. Jamq; v̄bē exierāt: et proces-

serāt paululū. Tūc ioseph accessit di-
spensator domus ait. Surge inq; et p̄-
sequere viros: et apprehēsis diato. Qua-
re reddidisti malū pro bono. Cypb^{us}
quē furati estis: ipse est in quo bibit co-
nim^{us} meus et in quo auguriari solet.
Pessimā rē fecistis. fecit ille ut inſererat
et apprehēsis p̄ ordmē locutus ē. Qui
riderūt. Quare sic loquit̄ dñs nr̄: ut
serui tui tantū flagitij omiserit. Deu-
mā quā inuicim^{us} i summitate saccorū. re-
portauimus ad te de terra chanaan. Et
quomō osequis ē ut furati sum^{us} de do-
mo dñi cui aurū v̄l argenti ē apud quē
cūq; fuerit inuentū seruorū tuorū qd q̄r-
moriat: et nos erim^{us} serui dñi nr̄i. Qui
dixit eis. fiat iuxta vestrā sententiā.
Apud quēcūq; fuerit inuentū ipse sit
seruus meus: vos autē critis in noſſij.
Itaq; sedm̄ato expōnētes i terrā sacco
aperuerūt singuli. Quos scrutatus. in-
cipiens a maiore usq; ad mimū: inue-
nit apbū i sacco benamin. At illi scilicet
his vltib; oneratisq; rurſū afinis. re-
uerſi sūt in opidū: p̄musq; iudas am-
fratrib; ingreſſus ē ad ioseph. Recedū
enī de loco abierat. Oēs autē cum parit̄
in terrā corruerūt. Quib; ille ait. Cur
sic agere voluistis. An ignoratis q; nō
sit similis mei in augurandi sciētia. Et
Cui iudas. Quid mēbimus inquit co-
mimo meo. vel quid loquētur: aut iu-
ste poterim^{us} obtereere. Deus inuēt̄ mi-
quitatē seruorū tuorū. En omēs serui
sumus dñi nr̄i: et nos et apud quē in-
uentus ē apb^{us} et h̄ndit ioseph. Abſte-
a me ut sic agā. Qui furat^{us} ē apbū ipse
sit seruus me^{us}: vos autē abite liberi ad
pr̄m v̄strū. Accēssit autē p̄p̄ius iudas
confitēter ait. Oro dñe audi me: ut lo-
quat̄ seruus tuus verbū in aurib; tuis

et ne irascaris famulo tuo. Tu es enim post pharaonem dominus meus. Interrogasti prius seruos tuos habetis primum aut fratrem et nos respondimus tibi domino meo. Est nobis pater senex: et puer paruulus qui in senectute illius natus est. cuius vterius natus frater est mortuus: et ipsi soli habet mater sua: pater vero tenere diligit eum. Dixisti quoque seruis tuis. Adducite eum ad me: et poenam oculos meos super illum. Suggerimus tibi domino meo: non potest puer relinquere primum suum. Si enim illum dimiserit mortuus est. Et dixisti seruis tuis. Nisi venerit frater vester minimum vobiscum: non vidistis amplius faciem meam. Cum ergo ascendissem ad famulum locuti sunt dominus meus. Et dixit pater noster Reuertimini: et emite nobis paruum trifida. Cui diximus. Non possumus ire. Si frater noster minimum descenderit vobiscum proficiamus: alioquin illo absente non audemus videre faciem viri. At ille respondit. Vos scitis quod duos filios genuerit michi vxor mea. Gressus est vnus et dixistis bestia reuocauit eum: et huiusque non oportet. Si tuleritis et istum et aliquid ei in via congerit: reducent canos meos cum merore ad inferos. Igitur in traiecit ad seruum tuum patrem nostrum et puer tuus fuerit: cum anima illius et huius anima deponat. Videtis eum non esse vobiscum: morietur: et reducent famuli tui canos cum ad colorem ad inferos. Ego propter seruum tuum sum: quoniam in me habundantem recepi fructum: et proponendi dicetis. Nisi reduxero eum precati reus ero in patrem meum omni tempore. Manebo itaque seruus tuus pro puero in ministerio domini mei: et puer ascendet cum fratribus suis. Non enim possum redire ad patrem absente puero: ne calamitatis

que oppressura est patrem meum testis asserui. **N**on se poterat. **xlvi.** **I**stam ultra cohibere ioseph multas coram astantibus: vnde precepit ut egeretur cum ceteris foras: et nullus interesset alienus agnitioni mutue. Eleuauitque vocem cum fletu: quoniam audierat egypti omnesque domus pharaonis: et dixit fratribus suis. Ego sum ioseph. Adhuc pater meus viuit. Non poterant credere fratres: in miris terrore perterriti. Ad quos ille eleuauit: accedite inquit ad me. Et cum appropinquasset prope: ego sum ait ioseph frater vester: que vididistis in egypti nolite pauere neque vobis dux esse videatur quod vendidistis me in his regionibus. Pro salute enim vestra misit me deus ante vos in egyptum. Si enim et enim quod capite famos esse in terra: que vididistis in egypti non restant: quibus nec arari poterit nec meti. Preemisistis me deus ut reseruemin super terram: et fecas ad videndum habere profectus. Non vero consilio sed dei voluntate huc missus sum: qui fecit me quasi patrem pharaonis: et dominum vniuersae domus eius: ac principem in omni terra egypti felicitate et ascendite ad primum meum: et dicetis ei. Hec mandata filius tuus ioseph. Deus fecit me dominum vniuersae terre egypti. Descendite ad me ne moreris: et habitabitis in terra iessen. Enique iuxta me tu et filij tui: et filij filiorum tuorum: oues tue: et armenta tua: et vniuersa que possides: ibique te pascas. Adhuc enim quinquaginta annis reliqui sunt famis: ne et tu preas et omnis domus tua: et omnia que possides. **En** oculi vestri: et oculi fratris mei beniamin vident quod os meum loquatur ad vos. Reuerate patri meo vniuersam gloriam meam: et cetera que vididistis in egypto: felicitate: et adducite eum ad me.

Cūq; amplexatus receidisti i collū bēa-
 min fr̄is sui flauit: illo q; sicut sc̄e fi-
 milie sup collū ei? Osculatusq; est io-
 seph oēs fr̄es suos: ⁊ plorauit sup sin-
 glos. Post q; ausi sūt loqui ad eū. Au-
 ditūq; ē et celebri sermone vulgatu in
 aula regis: uenerūt fr̄es ioseph. Et ga-
 uisus ē pharao: atq; ois familia eius.
 Dixitq; ad ioseph: ut imperaret frat̄es
 snis dicens. Onerātes iumēta ite i terrā
 chanaā ⁊ tollite in p̄es v̄m ⁊ ognacō-
 nē. ⁊ uēite ad me ⁊ ego dabo vob̄ oia
 bona egipti ut comedatis meo illā ter-
 re. P̄cipite etiā ut tollāt plaustra de ter-
 ra egipti ad sbuediōes paruulorū suorū
 ac oīugū. Et dīato. Tollite p̄es v̄m
 et p̄perate quātoq; v̄mētes: nec dimit-
 tatis quicq; de sup̄lectili v̄za: qz omēs
 opes egipti v̄ze erūt. fecerūtq; filij isrl̄ ut
 eis mādatū fuerat. Quib; dedit ioseph
 plaustra. sc̄dm pharaois imperiū: ⁊ ci-
 baria i itinere. Singul; q; profert ius-
 sit binas stolas: beniamin vero dedit
 trecentos argēteos. cū quicq; stolis opti-
 mis: tantūde p̄cāmē et veltū mittens
 p̄i suo: addēs eis ahnos v̄ze. q; subue-
 herēt ex oib; diuicijs egipti. ⁊ totūde ah-
 nas tritici in itinere. panesq; portātes
 Dimisit ⁊ ego fr̄es suos: ⁊ p̄fascensib;
 ait. Ne irascamini v̄ia. Cū ascēderēt
 ex egipto. uenerūt in terrā chanaan ad
 p̄em suū iacob: ⁊ nūcaurēt ei dicētes
 Ioseph filius tuus uiuit: ⁊ ip̄e dīat in
 omni terra egipti. Quo audito iacob
 q̄si de graui somno euigilās: tñ nō cre-
 debat eis: illi ec̄tra referebāt oēm ordi-
 nē rei. Cūq; uidisset plaustra ⁊ v̄mū-
 sa que miserat: reuēxit spiritus eius. ⁊
 ait. Sufficiat michi si aduec ioseph
 filius meus uiuit. vadam et uidebo il-
 lum anteq; moriar. *elvj.*

Profectusq; israhel oibus q; habe-
 bat. uenit ad puteū iuramēti: et
 mactatis ibi uictimis deo p̄is sui pla-
 ac. audiuit eū p̄ uisionē nocte uocātē
 se: et dicēte sibi. Iacob iacob. Cū m-
 dit. Ecce assū. ait illi d̄. Ego sū for-
 tissimus deo p̄is tui. Noli timere: s̄ te-
 scēte i egiptū. qz i gentē magnā faciā te
 ibi. Ego descendā teū illuc: et ego in-
 de adducam te reuertēte. Ioseph q; po-
 net manū suas sup oculos tuos. Sur-
 rerit iacob mane a puteo iuramēti: tu-
 lerūtq; eū filij cū paruulis ⁊ uxoribus
 snis. in plaustris q; miserat pharao ad
 portandū senem: et oia que possiderat
 in terra chanaan. Venitq; in egiptū cū
 omni senime suo: filij eius ⁊ nepotes:
 filie et cūda simul progemes. Hec sūt
 aut noia filiozū israhel qui ingressi sūt
 in egiptū: ip̄e cū liberis suis. Priōnge-
 nitus ruben. filij ruben: enoch ⁊ phal-
 lu: et srom. ⁊ charim. filij simeon: ia-
 mul: et iamim. et abed. ⁊ iachim. et
 sabei: et saul filius chanaanitidis. filij
 leui: gerson. et caath. et merari. filij
 iuda. her. ⁊ onan. et sela. et phares. et
 zara. Morui sūt aut her ⁊ onan in ter-
 ra chanaan. Natiq; sūt filij phares: el-
 rom et annul. filij p̄sachar: thola et
 phua. et iobab. ⁊ semrom. filij zabu-
 lon: sarerh. ⁊ delon. ⁊ ioael. Hij filij
 ipe quos genuit i mesopotamia syric
 cū dīa filia sua. Oēs aīme filiozū eius
 et filiarū triginta tres. filij gad: sephō
 et aggi. suphi. et esebon. et himi. et be-
 ri. et arodi. ⁊ areli. filij aser: iemma. et
 iesua. ⁊ iesui. ⁊ boria. sara q; soror eoz
 filij boria. heber ⁊ melthiel. Hij filij zel-
 phe. quā dedit laban ipe filie sue. ⁊ hos
 genuit iacob. sexcim animas. filij ra-
 chel uxoris iacob: ioseph et beniamin

Natiq; sūt ioseph filij in terra egipti: quos genuit ei assenech filia phutisa: ris sa certotis eliopoleos. manasse. et effraim. filij beniamin: hela. et bedoz et asbel. et gera. et naaman. et iechzi. et rus menfon. et osim. et ared. Hij filij Rachel quos genuit iacob: oēs aīme quatuordecim. filij dan: vlsan. filij neptalim: iaahel. et gum. et iser. et salem. Hij filij bale. quā dedit laban racheli filie sine: et hos genuit iacob: oēs aīme septem. Cūdeq; aīme que ingressē sūt ad iacob in egiptū: et egressē sūt de femore illi. absq; vxozibz filiozū ei: sexaginta sex. filij autē ioseph qui nati sūt ei in terra egipti: aīe due. Omnes aīe domus iacob. que ingressē sūt in egiptū: fuere septuaginta. Vixit autē iacob iudam ante se ad ioseph in egiptū ut nūtarēt ei: et ille occureret i iessen. Quo cū peruēisset iudico ioseph curru suo. ascendit obviam patri ad eū tē locum videntēq; eū. irruit sup collū ei: et int̄ amplexus flet. Dixitq; pater ad ioseph. Iā leuis moziar qz vidi faciem tuam: et supstiton te relinquo. Et ille locutus est ad fratres suos: et ad oēm domū patris sui. Ascendā et nuntiabo pharaoni dicēq; ei. fratres mei et vos. unus p̄is mei q̄ erāt in terra chanaan. venerūt ad me: et sūt viri pastores oīum. anāq; habent alencozū gregum. Pecora sua. et armenta. et oīa que habere poterūt. adduxerūt scā. Cūq; vocauerit vos. et dixerit. qd̄ est opus vestrū: r̄n̄tebitis. Viri pastores sumus serui tui. ab infanta nra vsq; in p̄is: et nos et p̄es nostri. Hec autē dicētis ut habitare possitis in terra iessen quia extantur egiptij oēs pastores oīū.

Regressus ergo ioseph: nūā. *xlviij.*

auit pharaoni dicens. Pater me. et fratres. oues cozū. et armenta. et cūcta que possident: venerūt de terra chanaan: et ecce cōstituit in terra iessen. Extremos q; fratnū suoz quiq; viros. cōstituit corā rege. Quos ille interrogauit. Quid habētis opis ē h̄nc erūt. Pastores oīū sumus serui tui: et nos. et p̄es nri. Ad perigrinādū in terrā tuā vniū: quomā nō est herba gregibz seruozū tuoz in grauescente fame in terra chanaan. Petimusq; ut esse nos iubeas seruos tuos in terra iessen. Dixit itaq; rex ad ioseph. Pater tuus. et fratres tui venerūt ad te. Terra egipti in opectu tuo est: in optimo loco fac eos habitare. et trahe eis terrā iessen. Qd̄ si nosti in cis ē viros industrios: ostine illos magistros pecozū meozū. Post hęc introduxit ioseph patre suū ad regē: et statuit eū corā eo. Qui benedixit illi: et interrogans ab eo. quos sūt dies annozū vite tue: r̄ndit. Dies perigrinacōis vite meę centū triginta annozū sūt. parū. et malū. et nō p̄uenit vsq; ad dies patrū meozū quibz peregrināt sūt. Et benedicto rege. egressus est foras. Ioseph vero patri. et fratribz suis dedit possessionē in egipto in optimo. tate solo ramesses. ut preceperat pharao: et alēbat eos. oīnēq; domū patris sui. prebens abaria singulis. In toto enī orbe panis vēerat: et oppreserat fames terrā maxime egipti. et chanaan. Equibus omnē pecuniā degregauit pro vendicōne frumenti: et intulit eam in erariū regis. Cūq; defecisset egyptibz pecū: venit cūcta egiptus ad ioseph dicens. Da nobis panes. Quare morimur corā te. deficiente pecuniā. Quibz ille r̄ndit. Adducite pecora v̄za: et dabo vob

pro eis abos. si p̄u nō habetis. Que
 ai adduxissent addit eis alimenta pro
 equis ⁊ ouib⁹ ⁊ bobus ⁊ asinis: susten-
 tantq; eos illo anno pro om̄tatione
 p̄cozū. Henerūt q̄ anno sc̄do: ⁊ dixē-
 runt ei. Nō celamus dñō n̄rō q̄ deficiat
 te p̄xima: p̄coza simul defecerūt: nec
 clam te est: q̄ absq; libris cozpozib⁹ ⁊
 terra nichil habemus. Cur ergo mori-
 emur te vidēte. Et nos ⁊ terra nostra
 tui erimus. Eme nos in seruitutē regiā
 et p̄bebe semina: ne p̄cūte auctore redi-
 gatur terra in solitudinē. Emit igit̄
 ioseph omnē terrā egipti: v̄tēntib⁹ sin-
 gulis possessiones suas p̄e magnitu-
 dine famis. Subiecitq; eā pharaoni
 et cunctos populos eius a nouissimis
 tamimis egipti usq; ad extremos fines
 eius p̄ter terrā sacerdotū q̄ a rege tradi-
 ta fuerat eis: quib⁹ ⁊ statuta abaria ex-
 horreis publicis p̄bebantur: et idcirco
 nō sūt opulsi v̄tēre possessiōes suas.
 Dixit ergo ioseph ad populos. En ut
 cernitis ⁊ vos ⁊ terrā v̄rām pharao pos-
 sidet. Accipite semina ⁊ scribite agros: ut
 fruges habere possitis. Quinēq; partē re-
 gi dabitis: quattuor reliquas p̄mitto
 vobis in sementē ⁊ in abū familijs. et
 liberis v̄ris. Qui r̄ndūt. Valus n̄ra
 in manu tua est. Respiciat nos tantū
 dñs noster ⁊ loci sc̄tuemus regi. Ex eo
 tēpore usq; in p̄ntē diē in v̄nūsa terra
 egipti regib⁹ quāta pars soluitur: et fa-
 ctū est quasi in legē. absq; terra sacer-
 dotali q̄ libera ab hac v̄dicōe fuit. Ha-
 bitauit ergo isrl̄ in egipto. id est in ter-
 ra iessen ⁊ possedit eā: auctusq; ē ⁊ mul-
 tiplicat⁹ nimis: ⁊ vixit i ea xccē et septē
 annis. factiq; sūt oēs dies vite illius
 centūquadragitaseptē annozū. Cūq;
 appropinq̄re cerneret diē mortis eius.

vocauit filiū suū ioseph: ⁊ dixit ad eū
 Bi inueni grām in cōsp̄ctu tuo. pone
 manū tuā sub femore meo. ⁊ facies mi-
 chi misericordīā ⁊ v̄ritatē: ut nō sepe-
 lias me i egipto. h̄ v̄tēntiā cū p̄ib⁹ me-
 is ⁊ auferas me de terra hac. v̄dalq; me
 in sepulcro maioz. Cui r̄ndit ioseph.
 Ego sc̄dā qd̄ iussisti. Et ille: iura ergo
 inq̄t michi. Quo iurāte: adoraui isrl̄
 dñm: ouatus ad lectuli caput. **Am.**

Nis itaq; transactis m̄iatū est io-
 seph: q̄ egrotaret p̄ suus. Qui
 allūptis duob⁹ filijs manasse et effra-
 im: ire p̄zerit. Dicūmq; ē sem. Ecce
 filius tuus ioseph venit ad te. Qui cō-
 fortatus sedit in lectulo. Et ingressio
 ad se ioseph ait. Deus omnipotens appa-
 ruit michi in lūza que est in terra eba-
 naan: benedixitq; michi ⁊ ait. Ego te
 augebo ⁊ multiplicabo: et faciā te in
 turbas populozū. Daboq; tibi terram
 hanc. et semini tuo post te: in possessi-
 onē sēpitemā. Duo ergo filij tui q̄ na-
 ti sunt tibi in terra egipti. anteq; huc
 venire ad te mei erūt effraim ⁊ manas-
 ses: sicut simeon ⁊ ruben reputabūtur
 michi reliquos autem quos genueris
 post eos tui erūt: et noie fratru⁹ suozū
 vocabūtur in possessiōib⁹ suis. Mi-
 chi enī quādo veniebam te mesopotā-
 mia. mor tua est rachel i terra chanaan
 in ipso itinere. Eratq; v̄nūtp̄s. Et
 ingrediebat effratē ⁊ sepe iuuit eā iuxta
 viā effrate q̄ alio noie vocabat bethlethē
 Vidēs aut̄ filios ei⁹ dixit ad eū. Qui sūt
 isti ⁊ r̄ndit. filij mei sūt q̄s v̄dauit mi-
 chi dñs i hoc loco. Adduc inq̄t eos ad
 me ut b̄ndicā illis. Quāli enī isrl̄ cali-
 gabat p̄ nimia senectute: ⁊ clare vidēre
 nō poterat. Applicatusq; ad se v̄scula-
 tus et circūplexus: dixit ad filiū suum

Non sū fraudatus aspectu tuo : insup
ostendit michi deus semen tuū. Cūq;
tulisset eos ioseph de gremio p̄ris . a-
dtrauit p̄onus in terrā : et posuit effraim
ad dexterā suā id est ad sinistrā israhel :
manassen vero i sinistrā sua ad dexterā
scilicet p̄ris : applicuitq; ambos ad cū .
Qui extendens manū dexterā . posuit su-
per caput effraim nimozis fratris : sin-
istrā autē sup caput manasse . qui maior
natu erat : cōmutans manus . Benedi-
xitq; iacob filios ioseph : et ait . Deus i
aii⁹ ospectu ambulauerūt p̄cēs mei a =
brabā et ysaac : deus qui pascit me ab
adolcētia mea usq; in p̄ntem diē : an-
gelus qui eruit me de aīctis malis . bñs
dicat p̄uris istis : q̄ inuocetur sup eos
nōmē meū . noīa q̄ patrū meozū abra-
ham et ysaac : et crescant in multitu-
dine sup terrā . Videns autē ioseph q̄ po-
suisset pater suus dexterā manū sup ca-
put effraim : grauius accepit . Et appre-
hensā manū patris . leuare conatus ē
de capite effraim : q̄ trāstere sup caput
manasse . Dixitq; ad p̄cēm . Nō ita cō-
uenit pater : q̄ hic est p̄mogenit⁹ . Po-
ne manū dexterā sup caput ei⁹ . Qui rē-
nuēs ait . Dāo fili mi scio . Et iste q̄p-
pe erit in populos . q̄ multiplicabitur :
sed frater ei⁹ minor maior erit illo . q̄ se-
men illi⁹ crescet i gentes . Benedixitq;
eis in tpe illo dicens . In te benedicetur
israhel : atq; dicit . Faciat tibi deus sicut ef-
fraim et sicut manasse . Cōstituitq; ef-
fraim ante manassen . Et ait ad ioseph
filii suū . En ego morior : et erit de⁹ vo-
biscū : q̄ reducet vos ad terrā p̄m v̄zo-
rū . Do tibi partē vnā extra fratres tuos :
quā tuli te manu amorri i gladio
Ocauit **th** . et arui meo
aut iacob filios suos : et ait eis .

Congregamini . ut annūtiem que v̄-
tura sūt vobis i dieb; nouissimis . Cō-
gregamini et audite filij iacob : au di-
te israhel p̄cēm v̄m . Auben p̄mogeni-
tus meus . Tu fortitudo mea : et primū
p̄m doloris mei . P̄zio i domis : maior
in imperio . Effusus es sicut aqua . Nō
crescas : quia ascendisti cubile patris tui
et maculasti strati ei⁹ . Simeon q̄ leni
frēs : vasa iniquitatis bellantia . In cō-
siliū eozū nō veniat anima mea . q̄ in ce-
tu illozū nō sit gloria mea : q̄ in furo-
re suo occiderūt virū : et in voluntate
sua suffocerūt murū . Maleuid⁹ furor
eozū quia p̄tinax : q̄ indigna cō eoz; q̄
dura . Duidā eos in iacob : et dispa-
gā eos in israhel . Iuda : te laudabūt frēs
tui . Manus tue in ierusalymimi eozū
tuozū : adorabūt te filij p̄ris tui . Catu-
lus leonis iuda . Ad p̄dam fili mi ascē-
disti : requiescēs accebitisti leo : q̄ q̄
si leona . Quis suscitabit eū . Nō aufere-
tur sceptriū te iuda . et dur⁹ de femore ei⁹
donec veniat qui mittendus est : et ipse
erit expectacō gennū . Ligans ad vi-
neam pullū suū : et ad vitē o fili mi a =
sinam suā . Lauabit in vino stola suā q̄
in sanguine v̄ue palliū suū . Pulehzi-
res sūt oculi ei⁹ vino et dentes ei⁹ lacte
candidiiores . Habulon in litore mari⁹
habitabit : et in stacōne nauū : p̄rtin-
gens usq; ad syonem . Plachar a sin⁹
fortis : acutus inter terminos . Vidit
requiē q̄ esset bona . et terrā q̄ optima
et supposuit humerū suū ad portandū
saculq; est tributis seruiens . Dan iudi-
cabit populū suū : sicut et alia trib; in
israhel . Fiat dan coluber in via : cera-
stes in semita : moriens vngulas equi :
ut cadat ascensor ei⁹ retro . Salutare
tuū expectabo domine . Gad acandus

preliabitur ante eū: et ipse accinget retro: sū. Aster pinguis panis eius: et prebebit delicias regibus. Repetalm ceruus emissus: et dans eloquia pulcritudinis filius accrescens ioseph: fili⁹ accrescens et decorus aspectu. filie discursant sup murū: s; exasperauerūt eū. et iurati sūt inuidētq; illi hñtes iacula. Sedit i forti arcus ei⁹: et dissoluta sūt vinctula brachioꝝ et manūū illi⁹. p manus potētis iacob. Inde pastor egressus est: lapis isrl. Deus patris tui erit adiutor tuus: et oipotēs bñdicet tibi bñdīctioib; celi et sup. bñdīctioib; ab isrl iacentis retro sū bñdīctioib; vbrū et vulue. Bñdīctio nes patris tui. cōfortate sūt bñdīctioib; patrū eius donec veniret dextrū collū eternoꝝ. fiat in capite ioseph et in vertice nazarei: int frēs suos. Variam lupus rapar. mane omeret pcedā et vespere diuinet spolia. Oēs hñ in tribubus israhel duortā. Hec locutus ē eis pater suus: bñdixitq; singulis bñdīctioib; pprijs: et pcepit eis dīcēs. Ego cōgregor ad populū meū. Separate me a patrib; meis i spelūca duplica que est in agro. ephron etheo. otra mambre in terra chanaan: quā omī abraham aī agro. ab ephron etheo in possessionē sepulcra. Ibi sepelierunt eū et saram vxorē eius. Ibi sepultus est ysaac: aī rebecca oinge sua. Ibi et lya condita iacet. fmitūq; mādatīs quib; filiis instruebat. colligit ptes suos sup lectulū et obijt: appositusq; est ad populū suum. ¶

Quod cernens ioseph. ruit super faciem patris. flens et rostro sculās eum. pcepitq; seruis suis medias: ut aromanb; cōdirēt p̄m. Quibus iussa explentib; trāshierūt quadraginta dies

Iste quippe mos erat cadaverū doitorū fluitq; eū egipt⁹ septuaginta dieb;. Et expleto plāctus tpe locut⁹ ē ioseph ad familiā pharaonis. Si inueni gratiā i cōspectu vꝝo. loquimini in aurib; pharaonis: eo q; p̄r meus adiurauerit me. dīcēs en morior in sepulcꝝo meo qd̄ fodi michi in terra chanaan. sepelies me. A scēdā igit et sepeliā p̄m meū: ac redtar. Dixitq; ei pharao. A scēd et sepeli p̄m tuū: sicut adiurat⁹ es. Quo ascēdente. ierūt aī eo oēs senes domus pharaonis. cūctiq; maiores natu terre egipti dom⁹ ioseph aī frīb; suis absq; parauulis. et gregib; atq; amētīs: que creliquerūt in terra iessen. Habuit q; in comitatu currus et equites et facta est turba nō modica: vnerūtq; ad aream adad. que sita est trans iordanē: vbi celebrantes exequas plantas magno atq; vehemēti. impleuerūt septē dies. Quā cū vidisset habitatores terre chanaan. dixerūt: Plandus magnus est iste egiptijs. Et idarco vocatū ē nomē loci illius. plandus egipti. fecerūt ergo filij iacob sicut pceperat eis: et portantes eū in terrā chanaan. sepelierūt eum in spelūca duplici: quā emerat abraham aī agro in possessionē sepulcra. ab ephron etheo. cōtra faciem mambre. Reuersusq; ioseph in egiptū aī fratrib; suis et omī comitatu sepulto p̄e. Quo mortuo timētēs frēs eius. et multo colloquētēs. ne forte mēor sit iniurie quā passus ē: et reddat nobis oē malū qd̄ fecimus. mandauerūt ei. Pater tuus pcepit nob̄ anteq; morerē. ut hec vba tibi dicerem. Obscuro ut obliuiscaris scelēris fratrū tuorū. et p̄cā atq; malitiae quā exercuerit in te. Nos q; ozam⁹ ut seruo tēi p̄i tuo dimittas miq̄tatē hāc

Quibus audias fluit ioseph: veniuntq;
ad eum fratres sui. et promittentes in
terra dixerunt. *Serui tui sumus.* Quibus
ille respondit. Nolite timere. Num dei possu-
mus resistere voluntati. Vos cogita-
tis de me malum. sed deus vult illud in
bonum: ut exaltaret me sicut in presentia:
rum carnis: et saluos faceret multos
populos. *Nolite timere: Ego pascam
vos: et paruulos vestros.* Consolatusq; e-
eos et blande. et laute est locutus: et
habitauit in egipto cum omni domo patri-
sui. *Vixitq; centumdecem annis. et vidit
effraim filios usq; ad terram generationis
filij sui: machir filij manasse nati sunt in
gombis ioseph.* Quibus transactis locutus
est fratribus suis. *Post mortem meam deus
visitabit vos. et ascendet vos faceret de
terra ista. ad terram quam iuravi abraham
isaac. et iacob.* Cumq; adiuisset eos
atq; dixisset. deus visitabit vos. aspor-
tate ossa mea vobiscum de loco isto mor-
tuus est. *expletiis centumdecem vite sue
annis et conditus aromatibus. repositus
est in loco in egipto.* *Expl' lib' gene'*

Inapit Liber crodi.

Hec sunt nomina filiorum israel
qui ingressi sunt in egiptum
cum iacob. *Singuli cum domi-
bus suis introiunt.* Ruben. simeon. leui. iudas. isachar. za-
bulon. et beniamin. dan et neptalim.
gad. et aser. Erant igitur omnes anime eorum
qui ingressi sunt de fenore iacob. septua-
ginta. *Ioseph autem in egipto erat. Quo
mortuo et uniuersis fratribus eius omniq;
cognatione sua: filij israel creuerunt. et
quasi germinantes multiplicati sunt: ac ro-
borati nimis impleuerunt terram.* Dur-
rexit interea res nouis super egiptum: qui
ignorabat ioseph. *Et ait ad populum suum*

*Ece populus filiorum israel multus. et
fortior nobis est. Venite sapienter oppri-
mamus eum. ne forte multiplicet: et si
inguerit contra nos bellum. addat inimici-
dis nostris: expugnantq; nobis. egredi-
atur de terra.* *Preposuit itaq; eis magi-
stros operum: ut affligeret eos oneribus.*
*Edificaueruntq; urbes tabernaculorum
pharaoni phiton et ramesses.* *Quarto
q; opprimebant eos: tanto magis multi-
plicabantur. et crescebant.* *Quartaq; fili-
os israel egiptij. et affligebat illudici-
tes. et iniudices eis: atq; ad amaritudi-
nem pouebat vitam eorum opibus duris
luti et lateris: omniq; famulatu quo in
terre opibus premebant.* *Dixit autem rex
egipti obstetricibus hebreorum: quoniam vna
vocabatur sephora. altera phua: precipiens
eis. Quomodo obstetricabitis hebreas. et
partus tempus aduenerit: si masculus
fuerit interficite eum: si femina seruate
viam.* *Timuerunt autem obstetrices deum et non fecerunt
iuxta preceptum regis egipti: sed con-
seruabant mares.* *Quibus accessit ad-
se rex ait. Quid nam est hec quod facere
re voluistis ut pueros seruaretis? Que-
runtur. Non sunt hebrei sicut egiptie
mulieres. Ipse enim obstetricandi habet
scientiam: et priusquam veniamus ad eas pa-
ruunt. Bene ergo fecit dominus obstetricibus
et creuit populus: confortatusq; est nimis.
Et quia timentur obstetrices deum: edifi-
cavit eis domos. *Precepit ergo pharaon
populo suo dicens. Quicquid masculi
mi serus natus fuerit in flumine prociat:
quicquid feminini seruate.* *ii.**

Quoniam post hec vir de domo
leui et accepit uxorem stirpis sue:
que concepit et peperit filium: et vitens eum
elegante abscondit tribus mensibus.
Cumq; iam celare non posset. supposita

stirpem. et limitit eam bitumine ac pice
 posuitque in tuis infantulum et exposuit eum
 in cædeto ripæ fluminis. stante procul
 sorore eius et cõsuetate euentu rci. Ecce
 aut descebat filia pharaonis ut la-
 uaretur in fluuij: et puella eius gradie-
 bantur per crepidinẽ aluci. Que cum vi-
 disse fecellam in papirione. misit vnã
 e famulabz suis. et allatã apricis cer-
 nensq; in ea paruulũ vagientẽ: miser-
 ta eius ait. De infantibz hebreozũ est
 hic. Cui soroz pueri. vis inquit ut va-
 dam et vocem tibi mulierẽ hebreã. que
 nutrire possit infantulũ. Rõdit. Sa-
 te. Percepit puella et vocauit marẽ suã
 ad quã locutã filia pharaonis: accipe ait
 puerũ istũ. et nutri michi: ego dabo ti-
 bi mercedẽ tuam. Suscepit mulier et nu-
 truit puerũ: adultumq; tradidit filie
 pharaonis. Quẽ illa adoptauit in lo-
 cũ filij: vocauitq; nomẽ eiũ moyses di-
 cẽs: quia de aqua tuli eũ. In diebz il-
 lis postq; creauerat moyses egressus est
 ad fratres suos viditq; afflictionẽ eo-
 rum: et vitũ egiptiũ patientẽ quendã de
 hebreis fratribz suis. Cũq; cõspexisset
 huc atq; illuc. et nullũ accessẽ vidisset
 paullũ egiptiũ abscondit sabulo. Et
 egressus die altero aspexit duos hebre-
 os rixates: dixitq; ei quã faciebat iniuriã
 Quare pautis proximũ tuũ. Qui rãdit
 Quis cõstituit te pñapẽ et iudicẽ super
 nos. Nũ occidẽ me tu vis sicut heri oc-
 cidisti egiptiũ. Timuit moyses et ait.
 Quõ palã factũ e vbu istud. Audiuĩt-
 q; pharao vbu istud. et querebat occidẽ
 moysen. Qui fugies te aspectu eiũ mo-
 rat. e in terra madian et sedit iuxta pu-
 tẽ. Erãt aut sacerdoti madian septẽ fi-
 lie que venerant ad hauriendã aquã:
 et impletis canalibz. ad aquare apic:

bant greges pris sui. Superuenerunt pa-
 stores et eiecerunt eas. Surrexitq; mo-
 yses: et defecit puellã ad aquã uisit oues
 earũ. Que cum reuertissent ad ietro pa-
 trem suum: dixit ad eas. Cur velocus
 uisitis solito. Dixerunt. Vir egiptius
 liberauit nos de manu pastozũ. Insup
 et hausit aquam nobiscũ: ponãq; tedi-
 onibz. At ille: vbi est inquit. Quare
 dimisit is hominẽ. Vocate eũ ut come-
 dat panẽ. Iurauit ergo moyses qd ha-
 bitaret cũ eo. Accepitq; sephozã filiam
 eius vxorẽ: quã peperit ei filiũ: quẽ voca-
 uit gersã dices. Advena fui i terra ali-
 ena. Alterũ vero peperit: quẽ vocauit eli-
 ezer. dices. Deus eni pris mei adiutor
 meus et eripuit me de manu pharaonis.
 Post multũ vero tpsis mortuus est rex
 egipti. Et in gemiscẽtes filij isrl ppter
 opa uaserat sũt. Ascenditq; clamoz
 eoz ad reũ ab opibz: et audiuit geminũ
 eoz: ac reoz datus e fateris quod pepi-
 git cũ abrahã. ysaac. et iacob. Et ispe-
 xit dñs filios isrl et agnouit eos. **11**

Quod moyses autem pascebat oues ietro
 soceri sui. sacerdotis madian
 Cũq; mimasset gregem ad interiora de-
 sertũ: venit ad montem dei ozeb. Appa-
 ruĩtq; ei dominus in flamma ignis de
 medio rubi: et uidebat qd rubus ar-
 ret. et nõ oburere. Dixit ergo moy-
 ses. Sciam qd uidebo uisionẽ hanc ma-
 gnã: quẽ nõ cõburat rubus. Cernens
 aut dñs qd pgeret ad uideũ. vocauit
 eũ de medio rubi. et ait. Moyses moy-
 ses. Qui rãdit. Assim. At ille: nõ ap-
 propies inqẽ huc. Solue calciamentũ
 de pedibz tuis. locus eni in quo stas:
 terra sancta est. Et ait. Ego sũ deus pa-
 tris tui. deus abrahã. et deus ysaac. et
 deus iacob. Abscõdit moyses facie suã

Nō enī auctat a spicere otra tēū. Qui
 ait dñs. Vidi afflictionē ppli mei in e:
 gipto: et clamorē ei⁹ audiui. ppter du:
 ritiam corū qui p̄sunt opibz. Et sci:
 ens dolorē eius. descendit ut liberē eū de
 manibz egip̄tiorū: et educā de terra illa
 in terrā bonā ⁊ spaciōsam. in terrā que
 fluit lacte ⁊ melle: ad locā chananei. ⁊
 ethei. ⁊ amozrei. ⁊ pherezi. ⁊ euei. ⁊
 iebusei. Clamor ergo filiorū israhel ve:
 nit ad me: viditqz afflictionē eorū. q̄
 ab egip̄ijs opprimuntur. Sed xmi ⁊
 mirra te ad pharaonē: ut educas popu:
 lū meū filios israhel. ⁊ egipto. Dixitqz
 moyses ad tēū. Quis sū ego. ut vadā
 ad pharaonē: et educā filios israhel. ⁊
 egipto. Qui dixit ei. Ego ero tēū: et
 hoc habebis signū q̄ misim te. Cū
 eduxeris populū meū de egipto: immo:
 labis tēo sup montē istū. Ait moyses
 ad tēū. Ecce ego vadā ad filios israhel
 et dicam eis. Deus patrū v̄ozū misit
 me ad vos. Si dixit michi qd est no:
 men eius: quid dicam eis. Dixit dñs
 ad moysen. Ego sū qui sūc. Ait. Dic
 dices filijs israhel. Qui ē: misit me ad
 vos. Dixitqz iterū tēus ad moysen. hoc
 dices filijs israhel. Dñs deus patrū ve:
 strozū. deus abrahā. ⁊ deus ysaac. ⁊ te:
 us iacob. misit me ad vos. Hoc nomē
 michi est in eternū: et hoc memoriāle
 meū in generacōe et generacōem. vate
 et cōgrega seniores israhel: ⁊ dices ad
 eos. Dñs deus patrū v̄ozū apparuit
 michi: deus abrahā. ⁊ deus ysaac. ⁊
 deus iacob. dicens. Vistans v̄istavi
 vos. et vidi oīa que aciderūt vobis in
 egipto: ⁊ dixi ut educā vos de afflictio:
 ne egipti. in terrā chananei. ⁊ ethei. ⁊
 amozrei. ⁊ pherezi. ⁊ euei. ⁊ iebusei.
 ad terrā flucntē lacte ⁊ melle: ⁊ audiet

vocē tuā. Ingrederisqz tu. ⁊ seniores
 israhel. ad regem egipti: ⁊ dices ad eū.
 Dñs deus hebreozū vocavit nos. Ibi:
 mus viā trū dierū in solitudinem: ut
 ymmolem⁹ dñō tēo nostro. Sed ego
 scio q̄ non dimittat vos rex egipti ut
 eatis: nisi p̄r manū validā. Extendāqz
 manū meā et pariam egiptū in cūctis
 mirabilibz meis. que facturus sum in
 medio corū: post hoc dimittet vos: da:
 boqz gradā populo huic corā egiptijs.
 Et cū egredimini. non eribitis vaani:
 sed postulabit mulier a v̄ina sua. et
 ab hospita sua: vasa argentea ⁊ aurea.
 ac vestes. ponetisqz eas sup filios et fi:
 lias vestras: et spoliabitis egiptum. *inj.*

Respondens moyses. ait. Nō cre:
 dent michi: neqz audient vocem
 meam: sed dicent. nō apparuit tibi do:
 min⁹. Dixit ergo ad eū. Quid est qd
 tenes in manu tua. R̄spondit. Virga. Di:
 xitqz dñs. Proice eā in terrā. Proiecit
 et versa est in colubrum: ita ut fugret
 moyses. Dixitqz dom̄n⁹. Extende ma:
 num tuā: ⁊ app̄chēde caudā eius. Ex:
 tendit. ⁊ tenuit: versaqz est in virgam.
 Et credat inquit q̄ apparuerit tibi de:
 patrū tuozū: deus abrahā. ⁊ deus ysā:
 ac. ⁊ deus iacob. Dixitqz dñs rursū.
 Mitte manū tuā in sinū tuū. Quā cum
 misisset in sinū: protulit lep̄osam ad
 inftar mūsū. Retrahe ait manū tuā in
 sinū tuū. Retrahit ⁊ protulit iterū: et
 erat similis carni reliquē. Si nō credē:
 rint inquit tibi: neqz audierint sermo:
 nem signi prioris: crecent verbo signi
 sequentis. Qd si nec duobz quibz hīs
 signis crediderint: neqz audierint vocē
 tuam: fume aquā fluminis et effunde
 eam super aridā: et quicqd hauseris de
 fluvio. vertet in sanguinē. Ait moyses

Obsecro dñe nō sū doquens ab heri ⁊
 nudū interaus : et exquo locutus es ad
 seruū tuū : impeditiōis ⁊ tardioris lin-
 gue sum. Dixit dñs ad eū. Quis fecit
 os hoīs . aut quis fabricatus est mutū
 et surdū . vidētē ⁊ caecitē. Nōne ego
 perge igitur et ego ero in ore tuo : cece-
 boq; quid loquaris. At ille : obsecro do-
 mine inq; mitte quē misisturus es. Tra-
 tus dñs in moysen ait. Aaron frater
 tuus leuites . scio q; eloquens fit. Ecce
 ipse egrediet̄ in occurū tuū : vidētēq;
 te terabitur corē. Loquere ad eū . ⁊ po-
 ne verba mea in ore eius : et ego ero in
 ore tuo et in ore illius : et ostēdā vob
 quid agere debeatis. Et ipse loquet̄ pro
 te ad populū . ⁊ erit os tuū : tu aut̄ eris
 ei in hīs que ad eū p̄tinent. Sic gāq;
 hanc sume in manu tua : in qua factu-
 rus es signa. Abijt moyses . ⁊ reuersus
 est ad ietro socerū suū. Dixitq; ei. Va-
 dam et reuertar ad fratres meos i egi-
 ptiā : ut videam si adhuc viuant. Cui
 ait ietro. Vade in pace. Dixit ergo do-
 minus ad moysen in madian . vade et
 reuertere in egiptum. Mortui sūt enī
 omnes q; querebant aiam tuā. Tulit er-
 go moyses vxorē suā ⁊ filios suos . et
 imposuit eos sup asinū : reuersusq; est
 in egiptū : portans virgam tē i manu
 sua. Dixitq; ei dñs reuertētē in egiptū
 Vide ut omnia ostenta que posui i ma-
 nu tua faciās coram pharaone. Ego
 indurabo cor eius . ⁊ nō dimittet popu-
 lum. Dicitq; ad eū. Hec dicit dominus
 filius meus primogenitus israhel. Di-
 xi tibi . Dimitte filiū meū ut seruiat mi-
 chi : ⁊ noluisti dimittere eū . Ecce ego
 interficiam filiū tuū primogenitū. Cūq;
 esset in itinere in diuersorio occurrit ei
 dñs : et volebat occidere eū. Tulit illi

co sephora acutissimā petram et arcū :
 dicit p̄prium filij sui. Tēgitq; p̄tes
 eius et ait. Sponsus sanguinū tu mi-
 chi es. Et dimisit eum postq; dixerat :
 sponsus sanguinū tu michi es obcir-
 cūtionē. Dixitq; dñs ad aaron. Vade i
 occurū moysi in desertū. Qui p̄terit
 obuam ei in montē tē : et osculatus ē
 eū. Parauitq; moyses aaron omnia
 verba dñi : pro quibus miserat eū : et si-
 gna que mandauerat. Venerūtq; filij
 et congregauerūt cūctos seniores filio-
 rum isrl : locutusq; est aaron oia verba
 que dixerat dñs ad moysen : et fecit si-
 gna coram populo : et credidit popul-
 us. Audierūtq; q; viderat dñs filios isra-
 hel . et q; resperisset afflictio nem illoꝝ
 et prom adorauerunt. v

Post hec ingressi sūt moyses et aa-
 ron : et dixerūt pharaoni. Hec
 dicit dñs deus israhel. Dimitte populū
 meū ut sacrificet michi in deserto. At il-
 le rēdit. Quis est dñs . ut audiam vo-
 cem eius : et dimittam israhel. Nescio
 dñm et israhel nō dimittā. Dixerūtq;
 deus hebreoꝝ vocauit nos . ut camus
 viā trūū dierū in solitudine : ⁊ sacrifice-
 mus dño tuo nō . nē forte accidat nob
 pestis aut gladius . ait ad eos rex egi-
 pti. Quare moyses et aaron sollicita-
 tis populū ab opib; suis. Ite ad onera
 vestra. Dixitq; pharao. Multus est po-
 pulus terre. Videris q; turba succreue-
 rit : quan tomagis si detritis eis requiē
 ab opibus. Precepit ergo in die illo
 prefectis operū . et exactoibus populi
 dices. Nequaquā ultra dabit̄ paleas
 p̄lo ad faciēdos lateres sicut prius : si-
 ip̄si vadant . colligant stipulas : ⁊ mē-
 suram laterum quā prius faciēbant im-
 ponētis sup eos nec minuetis quicquā.

Sacant enim: et idcirco vaseratur dicentes. Eamus et sacrificemus deo nostro Opprimantur opibus. et explant ea ut non acquiescant verbis mœdæab. Igitur egressi prefæcti operum et eratores. ad populū dixerūt. Sic dicit pharaon. Non do vobis paleas. Ite et colligite scabi inuenire poteritis: nec minuet quicquid de ope vestro. Dispersusque est populū in omnē terrā egipti: ad colligendas paleas. Prefæcti quoque operum instabant dicentes. Complete opus vestrum quoniam ut prius facere solebatis quāto dabant vobis paleas. flagellati que sunt qui perant opibus filiorū israhel: ab eratoribus pharaonis dicēbus. Quare non impletis mēsurā laterū sicut prius: nec huius nec hodie? Veneruntque prespositi filiorū israhel et vaserati sunt ad pharaonē dicētes. Cur ita agis contra seruos tuos. Palee non dantur nobis: et lateres similitur præparatur. En famuli tui flagellati cedimur et iniuste agis contra populū tuū. Qui ait. Vacatis ocio et idcirco dicitis. Eamus et sacrificemus dño. Ite ergo et operamini. Palee non dabuntur vobis: et redentis consuetū numerū laterū. Videbantque se prespositi filiorū israhel in malū: eo quod diceret eis non minuet quicquid operis de lateribus per singulos dies. Quidam estque moysi et aaron qui stabant ex aucto egredientes a pharaone et dixerūt ad eos. Videat dñs et iudicet: quoniam feteret fecit otore nim corā pharaone et scriuis eius: et perbuisit eis gladiū ut occideret nos. Responsumque est moysi ad dñm et ait. Dñe: cur afflixisti populū istū? Quare misisti me? Ex eo enim quo ingressus sum ad pharaonem ut loquerer et noie tuo afflixit populū istū: et non liberaisti eos.

Oriturque dñs ad moysen. Nunc vobis que facturus sum pharaoni Per manū enim forte dimittet eos. et in manu robusta ciet illos de terra sua. Locutusque est dñs ad moysen dicēs. Ego dñs. qui apparui abraham. Isaac et iacob. in reo oipotentē: quoniam nomen meum a conay non indicavi eis. Depigique fecus cum eis. ut dare eis terrā chanaan terram peregrinacōis eorū in qua fuerunt aduene. Ego audiui gemitū filiorū israhel quo egiptij opprēserūt eos et recordatus sum pacti mei. Ite dicit filijs israhel. Ego dñs. qui educaui vos de ergastulo egiptiorū. et eruam de seruitute. ac redimā in brachio excelso quoniam iudicis magnis. et assumā vos michi in populū: et ero vester deus. Et factus quia ego sum dñs de vester. qui couerim vos de ergastulo egiptiorū: et induxerim vos in terrā super quam leuaui manū meā ut dare eam abraham. Isaac. et iacob daboque illā possidendā vobis. Ego dñs. Parauit ergo moyses omnia filijs israhel: qui non acquiescerūt ei propter angustiam spūs. et opus durissimū. Locutusque est dñs ad moysen dicēs. Ingredere et loquere ad pharaonē regē egipti ut dimittat filios israhel de terra sua. Rñ dicit moyses corā dño. Ecce filij israhel non audiūt me. et quō audiet pharaon presertim cum in arcibus suis labijs. Locutusque est dñs ad moysen et aaron: et redit mandati ad filios israhel et ad pharaonem regem egipti: ut educerent filios israhel de terra egipti. Isti sunt principes domorum per familias suas. filij ruben primogeniti israhelis: enoch et phallu. etrom et charni. Dece ognacones ruben. filij simeon: iamuel. et iamim. et aod. et labchim. et soar. et saul filius chanaaniōis

Hec progeneris simeon. Et hec noia fili-
 orū leui. p. cognacōes suas. gerson. et
 caath. et merari. Anni aut vite leui fue-
 rūt centūtriginta septem. filij gerson
 lobni et semei per cognacōnes suas. fi-
 lij caath: amram et psuar et labzon et
 oziel. Anni q̄ vite caath centūtrigin-
 tates. filij merari: moopi et musī. Hec
 cognacōnes leui per familias suas. Ac-
 cepit aut amram vxorē iochabeth pa-
 truelm suam: que peperit ei aaron. et
 moysen et mariam. fuerūtq; anni vite
 amram centūtriginta septem. filij q̄
 psuar: choze et naphtg. et zeebzi. filij
 q̄ oziel: misael et elisaphan et sechzi.
 Accepit aut aaron vxorem. elisabeth fi-
 liam aminadab. sororē naafon. que
 peperit ei nadab. et abim. et elcazar. et
 pthamar. filij q̄ choze: aser. et becha-
 ua. et abiasab. Hec sūt cognacōes cho-
 ritarū. At vero deasar filius aaron ac-
 cepit vxorem de filiabz pbutiel. q̄ pep-
 rit ei phimes. Hij sūt p̄ncipes familia-
 rum leuiticaz p. cognacōes suas. Iste
 est aaron et moyses: q̄bz p̄cepit dñs ut
 educerēt filios isrl de terra egipti p. tur-
 mas suas. Hij sūt q̄ loquūt ad pharao-
 non regē egipti ut educāt filios isrl de
 egipto. Iste est moyses et aaron: i die
 qua locutus est dñs ad moysen in ter-
 ra egipti. Et locutus est dñs ad moy-
 sen dicens. Ego dñs. loquar ad pha-
 raonem regē egipti. oia q̄ loquor tibi.
 Et ait moyses corā dño. En in arāia
 sus labijs sū. Qūo audiet me pharao.

Dixitq; dñs ad moysen. **Un.**
 Ecce cōstitui te dū pharaonis: et
 aaron frater tuus erit p̄pheta tuus. Tu
 loqris ei omnia que mando tibi: et ille
 loquetur ad pharaonē: ut dimittat fi-
 lios israhel de terra sua. Sed ego indu-

rabo cor eius. et multiplicabo signa et
 ostenta mea in terra egipti. et nō audi-
 et vob. Inmittam q; manū meam sup
 egiptū et educam exercitū meū: et popu-
 lum meū filios isrl. de terra egipti p. in-
 dia maxima. Et sciet egiptij q; ego
 sū dñs. qui extenderim manū meā sup
 egiptū: et educerim filios isrl de medio
 eorū. fecit itaq; moyses et aaron sicut
 p̄ceperat ei dñs ita egerunt. Erat aut
 moyses octoginta annorū. et aaron octo-
 gintatriū: quāto locuti sūt ad pharao-
 nem. Dixitq; dñs ad moysen et aaron
 Cū dixerit vob pharao. ostendite no-
 bis signa: dices ad aaron. Tolle vir-
 gam tuā. et proiece eam corā pharaone
 ac vertatur in colubzū. Ingressi itaq;
 moyses et aaron ad pharaonē. fece-
 rūt sicut p̄ceperat dñs. Tullitq; aaron
 virgam corā pharaone et seruis eius:
 que versa est in colubzū. Vocauit aut
 pharao sapientes et magicos. et fecerūt
 eā iam ip̄i p. incantacōnes egiptiacas et
 arehana q̄dā similit. Proiecerūtq; sin-
 guli virgas suas. que verse sūt in dra-
 cones. Sed tenuerūt virga aarō vir-
 gas eorū. In duratūq; est cor pharao-
 nis: et nō audiuit eos sicut p̄ceperat
 dñs. Dixit aut dñs ad moysen. In-
 grauatū est cor pharaois: et nō vult
 dimittere pplm. Va de ad eū mane. Ecce
 egrediet ad aquas. Et stabis in occur-
 sū eius sup ripam fluminis. et virgā
 que ouersa est in draconē. tolles i ma-
 nu tua dicesq; ad eum. Dñs tuus hebre-
 orū misit me ad te dicens. Dimitte po-
 pulū meū ut sacrificet michi in deserto
 et usq; ad presēs. audire me noluiti.
 Hec igit dicit dñs. In hoc scies q; sim
 dñs. Ecce proutiū virga que in manu
 mea ē aquā fluminis et vertet i sanguē

Pisces quoque qui sunt in fluvio mori-
entur et coepurescent a que: et affligentur
egiptij bibentes aquam flumis. Dixit quoque
dominus ad moysen. Dic ad aaron. Tol-
le virgam tuam et extendit manum tuam super
aquas egypti, et super fluuios eorum. et ri-
uos et paludes. et omnes lacus a quarum
ut vertantur in sanguinem. et sit eruo: in
omni terra egypti tam in lignis vasis
quam in saxis. feceruntque moyses et aaron
sicut preceperat dominus. Et cleuans virgam
percussit aquam fluminis eozam phara-
one et seruis eius: que versa est in san-
guinem: et pisces qui erant in flumine mor-
tui sunt. Copurueruntque fluuius. et non
poterant egyptij bibere aquam fluminis: et
fuit sanguis in tota terra egypti. fece-
runtque similitudinem maleficium egyptiorum in man-
ta. coibus suis. Et induratum est cor pha-
raonis. nec audiuit eos sicut preceperat
dominus. Auertitque se et ingressus est domum
sua. nec apposuit cor suum hac vice. sfo-
derunt autem omnes egyptij per aruitum flu-
minis aquam ut biberent. Non enim pote-
rant bibere aquam flumis. Impletique
sunt septem dies: postquam percussit po-
minis fluumum.

¶ viij.

Dixit quoque dominus ad moysen. Ingre-
dere ad pharaonem: et dices ad eum
Hec dicit dominus. Dimittite populum meum
ut sacrificet michi. Si autem nolueris di-
mittere. ecce ego percussam omnes ter-
minum os tuos ramis. et ebulliet flumius
rauas: que ascendent et ingrediantur
domum tuam et cibaculum lectuli tui et super
stratum tuum et in domos seruorum tuorum
et in populum tuum. et in furnos tuos. et ire-
liquias aboy tuorum. et ad te et ad populum
tuum et ad oves tuos intrabunt rane.
Dixitque dominus ad moysen. Dic ad aaron.
Extende manum tuam super fluuios et super

riuos et paludes. et educant ranae super ter-
ram egypti. Et extendit aaron manum
super aquas egypti et ascenderunt rane
operueruntque terram egypti. fecerunt autem
et maleficium per incantationes suas simi-
liter: educuntque ranae super terram egypti
Vocauit autem pharaon moysen et aaron
et dixit eis. Orate dominum ut auferat ra-
nas a me et a populo meo: et dimittam
populum ut sacrificet domino. Dixitque
moyses ad pharaonem. Constitue michi
quodam depreecor pro te et pro seruis tuis
et pro populo tuo ut abigantur rane a
te et a domo tua et a seruis tuis: et a po-
pulo tuo: et tantum in flumine remane-
ant. Qui respondit. Cras. At ille iuxta in-
quit verbum tuum faciam: ut scias quoniam non
est sicut dominus dixit nobis. et rececit ran-
ne a te et a domo tua et a seruis tuis et
a populo tuo: et tantum in flumine rema-
nebit. Egrediique sunt moyses et aa-
ron a pharaone: et clamauit moyses
ad dominum pro sponcione ranarum. quam
condixerat pharaoni. fecitque dominus iuxta
verbum moysi: et mortue sunt rane de to-
mibus: et de villis et de agris. Congre-
gaueruntque eas in immensos aggeres:
et coepurescit terra. Fierens autem pharaon
quod data esset requies: ingratauit cor su-
um: et non audiuit eos sicut preceperat
dominus. Dixitque dominus ad moysen. Loque-
re ad aaron. Extende virgam tuam et per-
cute puluerem terre: et sint scinifes in vni-
uersa terra egypti. feceruntque ita. Et ex-
tendit aaron manum. virga tenuis. per-
cussitque puluerem terre. et facti sunt scin-
ifes in hominibus et in iumentis. Ovis pul-
uis terre versus est in scinifes. pro totam
terram egypti. feceruntque similitudinem maleficium
in cantationibus suis. ut educeret scin-
ifes et non potuerunt. Erantque scinifes tam

in hoibz qm iumentis. Et dixerunt ma-
 lefici ad pharaone. Dignus ta est hic
 Indurati est cor pharaonis. et no au-
 ditit eos sicut pceperat dñs. Dixit qz
 dñs ad moysen. Cosurge diluailo: et
 sta corā pharaone. Egredietur em ad
 aquas et dices ad eū. Hec dicit dñs.
 Dimitte pplm meū ut sacrificet michi.
 Qd si nō dimiseris eū: ecce ego mitrā
 in te et in seruos tuos et in populū tuū
 et in domos tuas. omne genus musca-
 rum: et implebūtur omnes domus egi-
 ptiozū. muscis diuersi generis et vni-
 uersa terra in qua fuerint. sicut qz mi-
 rabile in die illa terra iessen: in qua po-
 pulus meus est ut nō sint ibi musce.
 et scias quoniā ego dñs in medio terre
 ponamqz diuisionē inter populū meū
 et populū tuū. Cras erit signū istud.
 fecitqz dñs ita. Et venit musca grauis-
 sima in domos pharaonis. et seruoꝝ eiꝝ
 et in oīm terrā egipti coruptaqz ē terra
 ab huiuscemōi muscis. Vocauitqz pha-
 rao moysen et aaron et ait eis. Ite: et
 sacrificate deo vestro in terra hac. Et
 ait moyses. Nō potest ita fieri. Abomi-
 nacōnes em egiptioꝝ immolabimus
 dño deo nostro. Qd si madauerim⁹ ea
 que colunt egiptij corā cis: lapidibuz
 uos obruent. Viam triū dierū pgam⁹
 in solitudine: et sacrificabim⁹ dño deo
 nostro sicut pcepit uobis. Dixitqz
 pharao. Ego dimittam vos ut sacrifi-
 cetis dño deo vestro in deserto: arunta-
 men longius ne abeatis. Rogate p me
 Et ait moyses. Egredius a te orabo to-
 minū: et rececet musca a pharaone: et
 a seruis suis. et a pple eius cras. Verū-
 tamē noli vltra fallere: ut nō dimittas
 populū sacrificare domo. Egrediusqz
 moyses a pharaone orauit dñm. Qui

fecit iuxta verbū illius: et abstulit mus-
 cas a pharaone. et a seruis suis. et a po-
 pulo eiꝝ. Nō sup̄fuit nec vna q̄re. Et
 ingrauatū est cor pharaonis ita ut nec
 hac quē vice dimittret populū. **D**
 Ixit autē dñs ad moysen. Ingre-
 dere ad pharaone: et loqre ad eū
 Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte
 pplm meū: ut sacrificet michi. Qd si ad
 huc reuēris et retines eos. ecce manus
 mea erit sup̄ agroꝝ tuos. et sup̄ equos
 et asinos. et camelos. et oues et boues
 pestis valte grauis. Et faciet dñs mira-
 bile inter possessioꝝ isrl et possessiones
 egiptioꝝ ut nil omnino preat ex hys
 q̄ p̄ninent ad filios isrl. Constituitqz
 dñs tēpus dicēs. Cras faciet dñs v̄bū
 istud in terra. fecit ergo dñs v̄bū hoc
 altera die: et mortua sūt oia astantia
 egiptioꝝ. De aialibz vero filioꝝ isrl
 nichil oino p̄ijt. Et misit pharao ad
 vicēdū: nec erat quicqz mortuū de hys
 q̄ possidebat isrl. Ingrauatūqz est cor
 pharaonis: et nō dimisit pplm. Et di-
 xit dñs ad moysen et aaron. Tollite
 pleas man⁹ aneris et camino: et sper-
 gat illū moyses in celū corā pharaone
 sitqz puluis sup̄ omnē terram egipti.
 Erūt em in homibz et iumentis vlcera
 et vesice turgentes: in vniūsa terra egi-
 pti. Tulerūtqz anerem de camino. et
 steterūt corā pharaone: et sparsit illū
 moyses in celū. factaqz sūt vlcera ve-
 sicarū turgentū in homibz et iumentis
 nec peterant malefici stare coram moy-
 se p̄pter vuln̄era q̄ in illis erāt. et in oī
 terra egipti. Indurauitqz domin⁹ cor
 pharaonis: et non auduit eos. sicut
 locutus est domin⁹ ad moysen. Di-
 xit qz dñs ad moysen. Mane consurge
 et sta coram pharaone: et dices ad eū

Hec dicit dñs deus hebreozū. Dimittite
 pplm meū ut sacrificet michi: qz i hac vi-
 ce mittā oēs plagas meas sup cor tuū
 et sup seruos tuos. ⁊ sup pplm tuū. ut
 scias qz non sit similis meū in oī terra.
 Nūc enī extendēs manū. ⁊ pcutiam te et
 pplm tuū peste. pibitūqz de terra. Idcir-
 co aut pofui te ut ostendam in te forti-
 tudinē meā. et narzes nomē meū in oī
 terra. Adhuc retines pplm meū. et nō
 vis cū dimittere. Eni plūā tras hac ipā
 hora grādmē multā nimis: qualis nō
 fuit in egypto a die qua fun data est.
 usqz i pñs tēpus. Mitte ergo iam nūc
 et cōgrega iumēta tua. et oīa que ha-
 bes in agro. Hoīnes enī et iumenta et
 vniūsa que inuenta fuerint foris. nec
 cōgregata de agris. cecideritqz sup ea
 grando: morientur. Qui tūmuit verbū
 dñi de seruis pharaonis: fecit cōfuge-
 re seruos suos ⁊ iumenta in tomos: q
 aut neglexit sermōnē dñi: dimisit ser-
 uos suos et iumēta in agris. Et dixit
 dñs ad moysen. Extende manū tuā in
 celū ut fiat grando in vniūsa terra egi-
 pti sup hoīes ⁊ sup iumenta. ⁊ sup om-
 nem herbam agrī. in terra egypti. Exte-
 ditqz moyses virgam in celū: ⁊ dñs te-
 dit tonitrua et grādmē et discurrentia
 fulgura sup terrā. Pluitqz dñs grādiz-
 nem sup terrā egypti. et grāto et ignis
 mixta pariter forebantur. Tanteqz fuit
 magnitudo quanta ante nunq̄ appa-
 ruit in vniūsa terra egypti ex quo gens
 illa cōdita est. Et passit grando in oī
 terra egypti cūda que fuerūt in agris:
 ab hoīne usqz ad iumentū. Cūdamqz
 herbā agrī passit grāto. ⁊ omne lignū
 regionis ofregit. Tantū i terra iessen
 vbi erant filij isrl. grando nō cecidit.
 Misitqz phara. et vocauit moysen et

aaron: dicēs ad eos. Peccatiū etiā nūc
 dñs iustus: et ego et populus meū im-
 piū. Orate dñm: ut desinant tonitrua
 dei et grando: ut dimitram vos. et ne:
 qua q̄ hic vltra maneat. ait moyses.
 Cū egressus fuero de vrbē. extēdā pal-
 mas meas ad dñm ⁊ cessabūt tonitrua
 et grando non erit: ut scias qz dñi est
 terra. Noui aut qz et tu ⁊ serui tui nec-
 dū timeatis dñm deū. Amū ergo et or-
 ceum lesū est: eo qz ortū esset virens:
 et linū iam folliculos germinaret. Tri-
 tici aut et far nō sunt lesa: qz serotina
 erant. Egressusqz moyses a pharaone
 ex vrbē extendit manū ad dñm: et cessa-
 uerūt tonitrua et grando. nec vltra stil-
 lauit pluuia sup terrā. Virens aut pha-
 rao qz cessasset pluuia ⁊ grando ⁊ toni-
 trua auxit peccatū: ⁊ in grauatū est cor
 eius nimis: nec dimisit isrl: sicut p̄cep-
 rat dñs per manū moysi.

Et dixit dñs ad moysen. Ingre-
 dre ad pharaonē. Ego enī indu-
 rāui cor eius. et seruoꝝ illius ut faciā
 signa mea hoc in eo: et narzes in auri-
 bus filij tui et nepotū tuozū quoden-
 cō triuarim egyptios et signa fecerim in
 eis: ut scianis qz ego dñs. Introierūt
 ergo moyses et aaron ad pharaonē et
 dixerūt ei. Hec dicit dñs deus hebreozū.
 Vtque nō vis subia michi. Dimittite
 populū meū ut sacrificet michi. Dimi-
 tte autē resistis. et nō vis dimittere eum:
 ecce ego inducam tras loastam in fies
 tuos: que operiet supficem terre. ne
 quicq̄ eius appareat. sed comedatur
 quod residuū fuerit grandini. Corro-
 det enī oīa ligna q̄ germinat in agris
 et implebūt tomos tuas. et seruoꝝ tu-
 ozū et oīm egyptioꝝ. quāta nō viderūt
 patres tui et aui: ex quo orti sunt super

terram usque in primum diem. Auertitque se: et
 egressus est a pharaone. Dixerunt autem
 serui pharaonis ad eum: Si quequo pati-
 emur hoc scandalum? Dimittite homines: ut
 sacrificet domino deo suo. Nonne vides quod
 perierit egiptus? Reuocauitque moy-
 sen et aaron ad pharaonem. Qui dixit
 eis: Ite sacrificate domino deo vestro. Qui
 nam sunt qui iurati sunt? ait moyses. Cum
 paruulis nostris et senioribus pergit mus
 cum filiis et filiabus. cum ouibus et armentis.
 Est enim sollemnitas domini dei nostri. Et
 respondit pharao. Vix dominus sit vobiscum.
 Num ego dimittam vos et paruulos
 vestros: cui dubium est quod pessime cogite-
 tis. Nonne fiat ita: sed ite tantum vini et sa-
 crificate domino. Hoc enim et ipsi prastis.
 Statimque eiecit sunt e conspectu phara-
 onis. Dixit autem dominus ad moysen. Exte-
 nte manum tuam super terram egipti ad lo-
 castam ut descenderat super terram: et re-
 uoret omnem herbam que residua fuerit
 grandini. Et extendit moyses virgam
 super terram egipti. et dominus induxit ventum
 vrentem tota illa die et nocte. Et mane
 factum ventus vrens leuauit locustas.
 Qui ascenderunt super vniuersam terram
 egipti. et sexerunt in auditibus egipti-
 orum innumerabiles: quales ante illud
 tempus non fuerant. nec postea future
 sunt. Operueruntque vniuersam superfaciem
 terre vastantes omnia. Deuorata est
 igitur herba terre. et quicquid pomorum
 in arboribus fuit que gratia dimiserat.
 Nichil quoque omnino virens reliquum
 est in lignis. et in herbis terre: in cin-
 dra egipti. Qua obrem. festinus pha-
 rao vocauit moysen et aaron: et dixit
 eis. Peccati in dominum tuum vestrum. et
 in vos. Ded nunc dimittite peccatum
 michi. etiam hac vice: et rogare dominum

teum vestrum ut auferat a me mortem istam
 Egressusque est moyses e conspectu pha-
 raonis et orauit dominum. Qui flare fecit ven-
 tum ab occidente vehementissimum et arde-
 ntissimum locustas. picat in mare rubrum. Non
 remansit ne vna quies: in auditibus egipti.
 Et indurauit dominus cor pharaonis:
 nec dimisit filios israel. Dixit autem
 dominus ad moysen. Extere manum tuam in ce-
 lum: et sint tenebre et super terram egipti.
 tamen tenebre ut palpari queant. Extenditque
 moyses manum in celum: et facte sunt tene-
 bre et horribiles in vniuersa terra egipti.
 Tribus diebus nemo vidit fratrem suum
 nec mouit se de loco in quo erat. Vbi-
 que autem habitant filii israel. lux erat.
 Vocauitque pharao moysen et aaron: et
 dixit eis. Ite et sacrificate domino. Oues
 tantum vestre et armenta remaneant: paru-
 uli vestri est vobiscum. Ait moyses.
 Hostias que et olocasta dabis nobis
 que offeramus domino deo nostro. Cum
 greges pergent nobiscum. Non remanebit
 ex eis vngula que necessaria sunt in cul-
 tum domini dei nostri: presertim cum igno-
 remus quod debeant immolari: donec ad
 ipsam locum pueniamus. Indurauit autem
 dominus cor pharaonis: et noluit dimittere
 eos. Dixitque pharao ad moysen.
 Recede a me et caue ne ultra vireas fa-
 ciat meam. Quocumque die apparueris michi
 morieris. Respondit moyses. ita fiat ut lo-
 cutus es. Non viro ultra faciat tuam. **V**
Dixit dominus ad moysen. Adhuc
 vna plaga taga pharaonis et egi-
 ptii: et post hoc dimittet vos et erit opel-
 let. Dices ergo omni plebi ut postulet vir
 ab amico suo et mulier a vicina sua vasa
 argentea et aurea et vestra. Dabit autem dominus
 gratiam populo suo coram egiptiis. fuitque
 moyses vir magnus valde in terra egipti

corā seruis pharaonis ⁊ omni plo. Et ait. *Dec* dicit dñs. *Medi*a nocte ingrediar in egiptū. ⁊ morietur omne primogenitū in terra egiptiorū a primogenito pharaonis q̄ seget in folio ei⁹. usq; ad primogenitū an alle que est ad molā et oīa primogenita iumentōrū. Erigq; clamor magnus in vniūsa terra egipti: q̄lis nec ante fuit: nec postea futur⁹ est. *Apud* oēs autē filios isrl̄ nō muret canis. ab hoīne usq; ad pecus: ut scians quanto miraculo diuidat dñs egiptū et isrl̄. Descendantq; oēs serui tui isrl̄ ad me et adorabūt me dicētes. Egredere tu et oīs populus q̄ subiect⁹ ē tibi. Post hec egrediemur. Et eruit a pharaone iratus nimis. Dixit autē dñs ad moy. seu. *Nō* audiet vos pharao: ut multa signa fiant in terra egipti. *Moy*ses autē et aaron fecerūt oīa signa et ostenta q̄ scripta sūt coram pharaone et in duratur dñs cor pharaonis: nec dimisit filios isrl̄ de terra sua. *in.*

Dixit q; dñs ad moysen et aaron in terra egipti. *Men*sis iste vobis p̄ncipiū mensū. p̄mus erit in mensib; anni. *Loq*uimini ad vniūsum cetū filiorū isrl̄ et dicite eis. *Decima* die mensis hui⁹ tollat vniūsq; agnū: p̄ familias et domos suas. *Vina* autē minor est numerus. ut sufficere possit ad v̄scendū agnū: assumet vniūsq; suū q̄ cōiunctū est tomū eius: v̄tra numerū aīarū q̄ sufficere possint ad esū agnū. *Erit* autē agnus ab se; macula: masculus anniculus. *Iuxta* quē ritū tollētis ⁊ hēdū et seruabitis eum usq; ad quartamdecimā diē mensis hui⁹. *Im*molabitq; eū vniūsa multitudo filiorū isrl̄ ad v̄sperā: et sumēt de sanguīne eius ac ponēt sup v̄trūq; postem: et in sup̄limi-

narib; domorū in quib; comederit illum. *Et* erent carnes nocte illa assas igni ⁊ azimos panes cum lactuīs agrestib; *Nō* comeditis ex eo crudū qd: nec corā a qua: h̄ asitum tantū igni. *Capit* cū pedib; eius. et intellimis vorabitis: nec remanebit quicq; ex eo usq; mane. *Si* qd residuū fuerit. igne cōburetis. *Hic* autē comeditis illū. *Men*es v̄stro acāgentis: ⁊ calamentahabebitis in pedib; tenentes baculos in manib;: et comeditis festinātes. *Est* enī phasē: id est trāstus dñi. *Et* trāstib; p̄ terram egipti nocte illa: p̄tiamq; omne primogenitū in terra egipti ab hoīne usq; ad pecus: et in iudicis dijs egipti faciā iudicia ego dñs. *Erit* autē sanguis vobis ī signū in edib; in q̄b; eritis: ⁊ v̄trebo sanguīne ac trāstib; vos: nec erit in vobis plaga disperēs. quanto paussero terrā egipti. *Habe*bitis autē hūc diē in momētū: ⁊ celebrabitis eā solennē dño in generacōib; v̄stris. cultu sempiterno. *Septē* dieb; azima comeditis. *In* die p̄mo nō erit farnētū in tomib; v̄stris. *Quā*siq; comederit farnētū: p̄ribit aīa illa de isrl̄: a primo die usq; ad diē septimū. *Dies* p̄ma erit sancta ac sollemnis: ⁊ dies septima. eadē festiuitate venerabilis. *Nichil* op̄ris faciētis in eis exceptis hīs q̄ ad v̄scendū p̄nēt: et obseruabitis azima. *In* eadem enī ipā die educam eretratū v̄rū de terra egipti: ⁊ custo dicis diē istū in genera cōes v̄stras. *ritu* p̄p̄tuo. *Primo* mense quartadecima die mensis ad v̄sperā. comeditis azima usq; ad diē vicesimā p̄nam eūscē mensis ad v̄sperā. *Septē* dieb; farnētātū nō inuenietur in tomib; v̄ris. *Qui* comederit farnētātū. p̄ribit aīa ei⁹ de cetū isrl̄ tam

te a ducinis q̄ te indigenis terre. Omne
 fermentatū nō comeditis. In cūdis ba-
 bitraulis vestris ecetis azima. Vocauit
 aut̄ moyses omnes seniores filiorū isrl̄
 et dixit ad eos. Ite tollentes aial p̄ fa-
 milias vestras. ⁊ immolate phase. ⁊ fa-
 sciaturūq; p̄sopi tingite in sanguine q̄
 est in limine: et aspergite ex eo supli-
 minare et v̄mūq; postē. Nullus vestrū
 egrediat̄ ostiū domus sue usq; mane.
 Trahibit enī dñs partēs egiptios. Cū
 q; vidit sanguinē in supliminari. ⁊ in
 vtroq; postē trās erat ostiū domus: ⁊
 nō sine passorē ingredi domos v̄zas
 et leare. Custodi v̄bū istud legitimū
 tibi. et filijs tuis usq; in eternū. Cūq;
 introieritis terrā quā dñs deus datur⁹
 est vobis: ut pollicitus est. obseruabi-
 tis cerimonias istas. Et cū dixerint vo-
 bis filij vestri. q̄ est ista religio dicentis
 eis. Siditima transtus dñi est. quādo
 trāsuit sup domos filiorum isrl̄ in egi-
 pto. partit̄ egiptios. et domos n̄ras
 liberans. Inauratusq; p̄pls adorauit.
 Et egredi filij isrl̄ fecerūt sicut p̄perat
 dñs moyh et aaron. factū est aut̄ in
 noctis medio passit̄ dñs omne primo-
 genitū ī terra egipti: a p̄mogenito pha-
 raonis qui in solio eius scēbat. ⁊ usq;
 ad p̄mogenitū captiue q̄ erat in carce-
 re et omne p̄mogenitū iumentorum.
 Purperitq; pharao nocte. et ocs serui
 eius. cūdaq; egiptus: et ortus est cla-
 mor magnus in egipto. Neq; enī erat
 domus in q̄ nō iaceret mortuus. Soca-
 titq; pharao moyse et aaron nocte ait.
 Surgite egredimini a p̄slo meo vos
 et filij israhel. Ite et immolate dño si-
 cut dicatis. Oves vestras ⁊ armēta assu-
 mite ut p̄teratis: et abeūtes b̄ndiate
 michi. Ergebantq; egiptij populū ⁊

terza exire velociter dicētes. Omēs mo-
 riemur. Tñl̄ igit̄ p̄pls cōspersam fa-
 rimā anteq̄ fermentaret. et ligans in
 pallijs posuit sup humeros suos. fece-
 runtq; filij isrl̄. sicut p̄perat dñs moy-
 si: et p̄terūt ab egiptijs vasa argētea
 et aurea vesteq; plurimā. Dñs aut̄ ce-
 dit grāā p̄slo corā egiptijs. ut como-
 darēt eis ⁊ spoliauerūt egiptios. Pro-
 fediq; sūt filij isrl̄ ⁊ ramasse in sochet
 sexcenta fere milia peditū virorū absq;
 parulis et mulierib; ⁊ dēd ⁊ vulgus
 p̄moficū innumerabile ascēdit cū ei⁹
 oues et armēta: ⁊ animātia diuisi gn̄i⁹
 mltā nimis. Corētq; farinā quā dudū
 ⁊ egipto cōspersā tulerāt: ⁊ fecerūt sub-
 aneria os panes azimos. Neq; enī po-
 terat famētari. cogētib; exire egiptijs
 et nullā facere sinitib; mozā: nec pul-
 menti quicq; occurerat preparare. Da-
 bitacō aut̄ filioꝝ israhel qua manserūt
 in egipto. fuit quadāmgento r̄t̄ trigita
 annoꝝ. Quib; expletis. caē die egres-
 sūs est omnis exercitus dñi ⁊ terra egi-
 pti. ⁊ Noꝝ ista obseruabilis domini: qñ
 eduxit eos ⁊ terra egipti. Hanc obser-
 uare debent omnes filij israhel in gene-
 racōib; suis. Dixitq; dñs ad moyscn
 et aaron. Hec ē religio phase. Omnis
 alienigena non comedit ex eo. Omnis
 aut̄ seruus empticius arādetur et sic
 comedit. Advena et mercenarius non
 erit ex eo. In vna domo comedit: nec
 offeretis ⁊ carnib; eius foras: nec os
 illius cōfringetis. Om̄s cētus filioꝝ
 isrl̄ faciet illud. Qd̄ si quis p̄egrimoz
 in vestra vluerit trāsire colomā. ⁊ fa-
 cere phase dñi. arādetur prius om̄e
 masculinū eius. et tūc rite celebrabit
 eritq; sicut indigena terre. Si q̄s aut̄
 arāctus nō fuerit: non v̄setur ex eo

Ecce lex erit indigene ⁊ colono q̄ pre-
grinat apud vos. feceruntq; omnes filij
isrl̄ sicut preceperat dñs moysi et aaron:
et eade die coeuit dñs filios isrl̄ de ter-
ra egipti per turmas suas. **Am.**

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Sanctifica michi omne pri-
mogenitū qd̄ aperit vuluū in filijs isra-
hel tam de hoib; q̄ de iumentis. Mea enī
sūt omnia. Et ait moyses ad pplm. Me-
mentote diei hui; in qua egressi estis de
egypto ⁊ de como seruitutis: qm̄ in ma-
nu forti coeuit vos dñs de loco isto ut
nō comedatis fermentatū panē. Hodie
egredimini. mēse nouarū frugū. Cūq; in-
troduxerit te dñs in terrā chananei. et
etxi. et amozrei. ⁊ euēi. ⁊ isbulci quā
iurauit patrib; tuis ut daret tibi terrā flu-
centē lacte ⁊ melle: celebrabis hūc mo-
rent sacrorū mēse isto. Septē dieb; re-
seris azimis: et i die septimo erit solē-
nitas dñi. Azima comeditis septē dieb;
Nō apparebit apud te aliqd̄ fermenta-
tum: nec in cūctis simib; tuis. Parza-
bisq; filio tuo in die illo dicēs. Hoc est
qd̄ fecit michi dñs: quāto egressus sū
de egipto. Et erit quasi signū in manu
tua. et quasi monumentū ante oculos
tuos: ⁊ ut lex dñi semp̄ sit in ore tuo.
In manu enī forti. coeuit te dñs de egi-
pto. ut custodias huiuscemōi cultū sta-
tuto tēporē. ⁊ a diebus in dies. Cūq; in-
troduxerit te dñs in terrā chananei. si-
cut iurauit tibi ⁊ patrib; tuis. et tēxit
tibi cam: separabis omne qd̄ aperit vul-
uam dño: et qd̄ p̄mitiuū est i pecorib;
tuis. Omneqd̄ habueris masculinū se-
rus. cōsecrabis dño. Primogenitū ahi-
mū mutabis oue: qd̄ si nō redemeris. in-
terficiās. Omne aut̄ primogenitū hoīs
de filijs tuis p̄do redimes. Cūq; inter-

rogauerit te filius tuus cras. dicēs
quid est hoc. rēbis eis. In manu for-
ti coeuit nos dñs de terra egipti: de co-
mo seruitutis. Nācū induratus esset
pharao ⁊ nollet nos dimittere occidit
dñs omne primogenitū in terra egipti
a primogenito hoīs usq; ad primogenitū
iumentorū. Tercio immolo dño omne
qd̄ aperit vuluam masculinū serus: et
oīa primogenita filiorū meorū redimo.
Erit igit̄ quasi signū in manu tua. ⁊ q̄si
appensū qd̄ ob recordacōnem ante ocu-
los tuos eo q̄ in manu forti coeuit vob;
dñs de egipto. Igit̄ cū emisisset pha-
rao populū. nō eos duxit dñs p̄ viā
terre philistim. q̄ vicina ē: rep̄tās ne
forte periret eū. si vidisset aduersū se
bella cōsurgere. et ruertret in egiptū
sed circumdixit p̄ viā deserti que est iuxta
mare rubrū. Et annati ascenderūt filij
isrl̄ de terra egipti. Tulit q; moyses of-
sa ioseph secum: eo q̄ ad iurasset filios
isrl̄. dicēs. Visitabit vos deus: efferte
ossa mea hinc vobiscū. Profectiq; de
sochor. caltramentati sūt in ethan: in ex-
tramis simb; solitudinis. Dñs aut̄ pre-
cebat eos. ad ostendēda viā: per diē
in columna nubis: et p̄ noctē in colū-
na ignis: ut dux esset itineris vtroq;
tempore. Nunq̄ defuit columna nub̄
per diem nec columna ignis per noctē
coram populo. **Ab. viij.**

Locutus est aut̄ dñs ad moysen.
dicēs. Loquere filijs israhel. Re-
uert̄ caltramentē eregione phiairoth
que est inter magdaluū et mare. cōtra
bellsepbon. In cōspectu eius castra po-
nētis sup̄ mare. Vidurusq; est pharao
sup̄ filijs israhel. Coartati sūt in terra
cōcluse eos desertū. Et mōrabo cor
eius. ac p̄sequetur vos: et glōrificabo:

in pharaone et in omni exercitu eius: sci-
entur egiptij quia ego sum dominus. fecerunt
que ita. Et nuntiati sunt regi egiptiorum: quod
fugisset populus. Immunitati que est cor
pharaonis. et seruorum eius super populum
et dixerunt. Quid volumus facere ut
dimitterem israel ne seruiret nobis. Tu-
rit ergo curuum et omnem populum suum assu-
psit sciam. Tulitque sercentos curuos ele-
dos. et quicquid in egipto curuum fuit:
et duces totius exercitus. Indurauitque
dominus cor pharaonis regis egipti. et ple-
catus est filios israel. At illi egressi erant
in manu exalta. Cumque persequerentur egi-
ptij vestigia precedentium. repperunt eos in
castris super mare. Omnis cunctatus et cur-
rus pharaonis. et vniuersus exercitus. erant
in phiairoth contra beelsephon. Cum-
que appropinquasset pharao. leuantes fi-
lij israel oculos. viderunt egiptios post se
et timuerunt valde. Clamaueruntque ad
dominum et dixerunt ad moysen. Forsitan
non erant sepulchra in egipto: iteo tulisti
nos ut moreremur in solitudine. Quid
hoc facere voluisti. ut edneceres nos ex
egipto. Respondeo iste est sermo quem lo-
quebamur ad te in egipto. dicentis: re-
cede a nobis. ut seruiamus egiptijs. Mul-
to enim melius est seruire eis quam mori in so-
litudine. Et ait moyses ad populum. No-
lite timere. Statet et videte magnalia
domini: que facturus est hodie. Egiptios enim
quos nunc videtis. nequaquam ultra vide-
bitis usque in sempiternum. Dominus pugna-
bit pro vobis et vos tacebitis. Dixitque
dominus ad moysen. Quid clamas ad me
loquere filiis israel: ut pro officiant. Tu
autem eleua virgam tuam. et extende manum
tuam super mare et diuisum illud: ut gradi-
antur filij israel in medio mari per sicam.
Ego autem indurabo cor egiptiorum ut ple-

quantur vobis. et glorificabo in phara-
one et in omni exercitu eius. et in curuibz
et in equitibus illius. Et sciens egiptij quod
ego sum dominus. cum glorificatus fuero in
pharaone. et in curuibz atque in equi-
tibus eius. Tollentque se angelus domini que
precebat castra israel. abijt post eos: et cum
eo pariter columna nubis porta dimit-
tens. post tergum stetit in inter castra egi-
ptiorum et castra israel. Et erat nubes tene-
brosa et illuminas noctem: ita ut ad se
inuisce toto noctis tempore. accedere non
valeret. Cumque extenderet moyses manum
super mare abstulit illud dominus. stare vero
vehementi et vixit tota nocte et vixit in
sicam. Diuisa que est aqua. et ingressi sunt
filij israel per medium sicam maris. Erat enim
aqua quasi murus a dextra eorum et leua
persequebantur egiptij in gressu suo. post
eos: et omnis equitatus pharaonis.
currus eius et equites per medium maris.
Iamque aduenerat vigilia matutina et
ecce respiciens dominus super castra egiptio-
rum per columnam ignis. et nubis: inter-
fecit exercitum eorum. et subuertit rotas
curuum ferebanturque in profundum. Dixe-
runtque egiptij. Fugiamus israelis: quod
dominus pugnat pro eis contra nos. Et ait
dominus ad moysen. Extende manum tuam super
mare: ut reuertantur a que ad egiptios
super currus et equites eorum. Cumque exten-
disset moyses manum contra mare reuersum
est primo diluulo ad prout locum. Fugienti-
busque egiptijs occurserunt aque. et in
uoluit eos dominus in medijs fluitibus. Re-
uersaque sunt aque. et operuerunt currus et
equites cum exercitus pharaonis. qui
sequentes in gressu fuerant mare: nec
vnius que superfluit ex eis. Filij autem israel
preceperunt per medium sicam maris et a que eis
erat quasi pro muro a dextris et a sinistris

liberavitq; dñs i die illo israhel q; ma-
nu egiptioꝝ. et vicerūt egiptios mo-
tuos sup litus maris: et manū magnā
quā creaverat dñs cōtra eos. Timuitq;
populus dñm: et crederūt comino et
moyſi seruo eius.

Ab

Quēceamit moyſes et filij isrl car-
mē hoc dño et dixerūt. Cantem⁹
dño. Glorioſe enī magnificatus est:
equū et ascenſorē creat in mare. forti-
tudo mea et laus mea dñs: et factus est
michi in salutē. Iste deus meus et glo-
rificabo eū. deus patris mei et exaltabo
eū. Dñs quasi vir pugnatōz oipotens
nomē eius: curus pharaonis. et exerci-
tū eius. p̄iecit in mare. Electi p̄ncipes
eius submersi sūt in mari rubro abissi
operuerūt eos: eleuenter in p̄fui dū
q̄si lapis. Dexterā tuā dñe. magnifica-
ta est i fortitudinē. dextera tuā dñe p̄-
cussit inimicū et in multitudinē glorie
tuę reposuisti ad usanos meos. Misisti
irā tuā. que deuorauit eos sicut stipulā
et in spiritu furois tui ogregate sunt
aque. Dicit vnda fluēs ogregate sūt
abissi in medio mari. Dixit inimicus.
Persequar et cōp̄: dēdā: diuidā spolia
implebitur aia mea. Euaginato gla-
diū meū: interficiet eos manus mea.
flauit spūs tuus et operuit eos mare
submersi sūt quasi plūbū in aquis ve-
hemētibz. Quis filius tuus in fortibz dñe
Quis similis tui magnificus in sancti-
tate terribilis atq; laudabilis et facēs
mirabilia extendisti manū tuā: et deu-
orauit eos terra. Dux fuisti in misericōdia
tua: p̄p̄o que remissi. Et portasti eū
in fortitudinē tuā ad habitaculū sanctū
tuū. Ascenderūt p̄p̄i et irati sūt. dolores
obtinuerunt habitatores philistim.
Tūc cōturbati sunt p̄ncipes eorum: ro-

bustos. moab obtinuit tremor: obzi-
gerūt oēs habitatores chanaan. Iru-
ruat sup eos fornix et pauor i magni-
tudinē brachij tui. fiant inmobiles
quasi lapis. donec p̄transcat populus
tuus dñe: donec p̄transcat populus
tuus iste quē possedisti. Introduces
eos et plātabis in mōte hereditatis tuę
firmissimo habitaculo tuo qd̄ operati⁹
es dñe. Panduarū tuū dñe. qd̄ firma-
uerunt manus tuę. Dñs regnabit in
eternū et vltra. Ingressus ē enī caues
pharaō cū arabz et eq̄bz eius in ma-
re et rediit sup eos dñs aquas maris
filij aut isrl ambulauerūt p̄ sicā: in
medio ei⁹. Dūp̄sic ergo maria p̄p̄nti-
sa. soroz aaron. tympanū in manu sua
egressq; sūt oēs mulieres post eam cū
tympanis et choris: q̄bz p̄anebat dies
Cātemus dño. Glorioſe enī magnifi-
catus est: equū et ascenſorē eius creat
in mare. Tulit aut moyſes isrl de mari
rubro: et egressi sūt in desertū sur.
Ambulauerūtq; tribz diebz p̄ solitudinē
et nō inueniebat aquā. Et vnerūt in
marath: nec poterant bibere aquas de
marath eo q̄ eēt amare. Sū et ogruū
loco nomē imposuit: vocās illū ma-
rath id ē amaritudinē. Et murmurauit
p̄p̄lus cōtra moyſen dicēs. Quid bibe-
mus. At ille clamauit ad dñm. Qui
ostendit ei lignū: quod cū misisset in
aquas. in dulcedinē v̄rse sūt. Ibi cō-
stituit ei p̄cepta atq; iudicia: et ibi tem-
prauit eū dices. Si audieris vocē dñi
dei tui: et qd̄ redū est corā eo feceris. et
obdieris mandatis eius: custodierisq;
oia p̄cepta illi: cū dū langozē quē po-
sui i egipto nō induca sup te. Ego enī
sum dñs deus saluator. Venerūt autē
in helim filij israhel. vbi erāt duocentim

fontes aquarū ⁊ septuaginta palme. et
castrametati sūt iuxta aquas. **W**

Profectiq; de belim venit ois mul-
tudo filioꝝ isrl̄ in desertum syn
qd̄ est inter belim ⁊ sinai: q̄ntateā die
mensis sc̄andi postq; egressi sūt de terra
egipti. Et murmuravit ois cōgregacō
filioꝝ isrl̄: cōtra moysen et aaron: in
solitudine. Dixerūtq; filij isrl̄ ad eos
S̄tinā mortui essemus p̄ manū dñi in
terra egypti. quāto sc̄ebamus sup̄ ol-
las carniū: et comēbām⁹ panē in sa-
tuitate. Cur induxisti nos in desatū
istud. ut occideretis omnē multitudinē
famei. Dixit autē dñs ad moysen. Ecce
ego pluā vobis panes de celo. Egredi-
atur p̄plus et colligat q̄ sufficiat p̄ sin-
gulos dies ut tempꝛ eū vty ambulet
in lege mea an nō. Die autē sexto parēt
qd̄ inferat. et sit duplū quā colligere
solebāt p̄ singulos dies. Dixerūtq;
moyses et aaron ad omnes filios isrl̄
Vespere scietis q̄ dñs eduxit vos de ter-
ra egypti: et mane vidēbitis gloriā dñi.
Audiui enī murmur vestrū cōtra dñm
Nos vero quid sumus: q; multastis
cōtra nos. Et ait moyses. Dabit vob
dominus vespere carnes c̄ere: et mane
panes in saturitate: eo q̄ audierit mur-
muracones vestras. quib; murmurati
estis contra eū. Nos enī quid sumus
Nec contra nos est murmur vestrum:
sed cōtra dominū. Dixit q; moyses ad
aaron. Dic vniuersē cōgregationi fili-
oꝝ israhel. Accedite coram domino.
Audiuit enī murmur vestrum. Cumq;
loqueretur aaron ad omnē cetū filioꝝ
israhel. respexerūt ad solitudinē. Et
ecce gloriā dñi apparuit in nube. Locu-
tus est autē dominus ad moysen dicens
Audiui murmuraciones filioꝝ israhel.

loquere ad eos. Vespere comētis car-
nes: et mane saturabimini panib;: scie-
tisq; q̄ ego sū dñs deus vester. factum
est ergo vespere ⁊ ascendens coturnix co-
opravit castra. mane q; ros iacuit p̄ ar-
cutū castrorū. Cūq; oprauisset sup̄ facē
terre apparuit in solitudine minutū. et
quasi pilo tulum i similitudinē p̄uinē
sup̄ terrā. Ad cū vidissent filij isrl̄: di-
xerūt ad moysen ⁊ aaron. Quod signifi-
cat. Quid ē hoc? Ignorabant enī qd̄
esset. Quib; ait moyses. Iste est pais
quē dñs dedit vobis ad vescēdū. Hic
est sermo quē p̄cepit vobis dñs. Colli-
gat vnusq;q; ex eo quantum sufficit ad
vescēdū. gomoz p̄ singla capita. Ju-
xta numerū aiarū vestrarū q̄ habitāt in
tabernaculo: sic tollētis. fecerūtq; ita
filij isrl̄: et collegerūt. alius plus ali-
minus: et mensi sūt ad mensuram go-
moz. Nec qui plus collegerat: habuit
amplius: nec qui minus parauerat: reperit
minus: s̄ singulū iuxta id qd̄ c̄ere pote-
rāt ogregauerūt. Dixitq; moyses ad eos
Nullus relinquat ex eo in mane. Qui
nō audierūt eū: sed dimiserūt qdā ex
eis usq; mane: ⁊ sc̄atere cepit v̄mib;
atq; opuitrūt. Et iratus est cōtra eos
moyses. Colligebāt autē mane singuli
q̄ntū sufficere poterat ad vescēdū. Cūq;
incaluisset sol: liquebat. In die autē
sexta collegerūt abos duplices. id est
duo gomoz p̄ singulos hoies. Gene-
runt autē omnes p̄ncipes multitudinis
et narrauerunt moysi. Qui ait eis
Hoc est. quod locutus est dñs. Ne-
quies sabba. sanctificata est domū
Crās quodāq; oprandū est. sc̄ate et
que coquenda sunt coquite. Quicqd̄
autē reliquū fuerit. reponite usq; in ma-
ne. feceruntq; ita ut p̄cepit moyses

et nō cōpūnūt : neq; vntis inuātus
 est in eo. Dixitq; moyses. Comedite il
 lud hodie: q; sabbatū ē dñi. nō inue
 niēt hodie in agro. Sex dieb; colligi
 te. in die aut̄ septimo sabbatū est dño
 idarco nō inueniēt vntiq; septima di
 es. et egressi de p̄lo ut colligerēt. nō
 inueniūt. Dixit aut̄ dñs ad moysen.
 Vsq; quo nō vultis custodire manda
 ta mea: et legē meā? Dixit q; dñs ce
 rit vobis sabbatū: et p̄pter hoc tribuit
 vobis die sexta abos duplices. Mane
 at vntiq; apud semetipm: et null
 egressiāt de loco suo: die septimo. et sab
 batizabit p̄plus die septima. Appellauit
 q; tomus isrl̄ nomē eius man. Quod
 erat q̄si semē corianthi albū: gustusq;
 eius q̄si simile cū melle. Dixit aut̄ moy
 ses. Iste est sermo quem p̄cepit dñs.
 Imple gomoz ex eo. et custodiāt in fu
 turas retro generacōes ut nouerint pa
 nen. quo alui vos in solitudine. quā
 eo educti estis de terra egipti. Dixitq;
 moyses ad aaron. Dume vas vnti. et
 mitte ibi man. q̄nū potest capere go
 moz. et r̄pone corā dño ad seruandū i
 generacōes v̄stras fiat p̄ceptū dñs
 moyfi. Postuitq; illud aaron in taber
 naculo referuandū. filij aut̄ isrl̄ come
 derūt man quadraginta annis. donec
 veniēt in terrā habitabilem. Hoc abo
 aliti sūt vsquequo tangerēt hūes terre
 chanaā. Gomoz aut̄ decima ps ē ephi.
 Gitur p̄fecta omnis. **Xvii.**
 multitudine filioz isrl̄ et cetero sp̄n: p̄
 mansiones suas: iuxta sermonē dñi ca
 stramerati sūt i raphidim: vbi nō erat
 aqua ad bibendū p̄lo. Rū iurgatus
 cōtra moysen ait. Da nobis aquā ut
 bibamus. Rūib; mōit moyses. Quid
 iurgamini cōtra me. Cur temptatis

dñm. Dixit ergo ibi p̄plus pro aque
 penuria: et murrurauit cōtra moysen
 dicēs. Cur fecisti nos exire de egipto:
 ut occideres nos et liberos nostros ac
 inuenta sit. Clamauit aut̄ moyses ad
 dñm dicēs. Quid faciā p̄lo huic ē ad:
 huc paululū: et lapidabit me. Et ait
 dñs ad moysen. Antecede populū: et
 me tecū de seniorib; isrl̄: et virgam qua
 percussisti flumīū tolle in manu tua: et va
 de. En ego stabo ibi coram te supra pe
 tram ore: patietq; petra: et eribit ex
 ea aqua. et bibat populus. fecit itaq;
 moyses coram seniorib; isrl̄. Et voca
 uit nomē loci illius rēp̄tācō: p̄pter iur
 gū filioz isrl̄: et q; tempauerūt dñm
 dicēs. Est ne quis in nobis an non ē
 Venit aut̄ amelech. et pugnat cōtra
 filios isrl̄ in raphidim. Dixitq; moy
 ses ad iosue. Elige viros: et egressus
 pugna cōtra amelech eras. Ego stabo
 in vertice collis: habēs virgā tui in ma
 nu mea. fecit iosue ut loat̄ erat moy
 ses et pugnavit cōtra amelech. Moy
 ses aut̄ et aaron et hur. ascenderūt sup
 verticē collis. Cūq; leuaret moyses ma
 nus. vincebat isrl̄. Dimauit paululū
 remansisset: supabat amelech. Man
 aut̄ moyfi cōtra graues. Dumētes igit
 lapidē posuerūt subter dū: in quo sedit
 aaron aut̄ et hur. sustentabāt manus
 eius ex vtraq; pte. Et factū ē ut man
 illius nō lassaretur usq; ad occasū sol
 fugauitq; iosue amelech et p̄p̄m eius
 in ore gladij. Dixit aut̄ dñs ad moy
 sen. Scribe hoc ob monimentū i libro
 et tate aurib; iosue. Delebo enī memo
 riam amelech sub celo. Edificauitq;
 moyses altare et vocauit nomē ei⁹ dñs
 exaltacō mea. dicēs. Quia manus soli
 us dñi. et bellū tui erit cōtra amelech:

a generacōne in generacōnem. ^{xviii}
Quoniam au dicitur iethro factus ma-
 dian cognatus moysi omnia q̄
 fecerat dñs moysi. et isrl̄ populo suo.
 et q̄ eduxisset dñs israhel de egipto: tu-
 lit sep̄ horā vxorē moysi. quā remiserat
 et duos filios eius. quoru vnus voca-
 batur gersan. dicite patre. advena sui
 in terra aliena: alter vero eliezer. cuius
 enī air patris mei adiutor meus: et tenuit
 me de gladio pharaonis. Venit ergo
 iethro cognatus moysi et filij eius. et
 vxor eius ad moysen in desertū vbi erat
 castrametatus iuxta montē dei. et man-
 dauit moysi dicens. Ego iethro cogna-
 tus tuus venio ad te. et vxor tua. et
 duo filij tui cū ea. Qui egressus in oc-
 cursū cognati sui adorauit: et oscular̄
 est eū. Salutaucrūtq; se mutuo v̄bis
 pacificis. Cūq; intrasset tabernaculū:
 narrauit moyses cognatō suo cūcta: q̄
 fecerat dñs pharaoni et egiptijs. p̄pter
 israhel: vniuersumq; laborem qui acci-
 disse eis in iniquitate: et q̄ liberauerat eos
 dñs. Letatusq; est iethro sup omnib;
 bonis: que fecerat dñs israheli: eo q̄
 eruisset eū de manu egiptiorū. Et ait.
 Benedictus dñs qui liberauit vos de
 manu egiptiorū. et de manu pharaonis
 qui eruit populū suū de manu egipti.
 Nūc cognoui quia magnus dñs sup
 oēs deos. eo q̄ supbe egerint oīra eos.
 Obtulit ergo iethro cognatus moysi
 olocaula et ostias dño: veneruntq;
 aaron et oēs seniores filiorū isrl̄. ut co-
 mederent panē cū eo corā dño. Altera
 autē die sedit moyses ut iudicaret po-
 pulū: q̄ assistebat moysi a mane usq;
 ad vesp̄rā. Quod cū vidisset ognatus
 oīa scilicet que agebat in populo ait.
 Quid est qd̄ facis in plebe. Cur solus

seces et oīs populus prestolat te mane
 usq; ad vesp̄rā: Cui respondit moyses.
 Venit ad me populus q̄rens sententiā
 dei. Cūq; acciderit eis aliqua discepta-
 tio veniūt ad me ut iudicē inter eos: et
 ostendam p̄cepta dei. et leges eius. At
 ille: nō bonā inquit rem facis. Stultus
 labore cōsumeris. et tu et populus iste
 qui tecū est. Ultra vires tuas ē negociū
 Solus illud nō poteris sustinere: sed
 audi v̄ba mea atq; cōfiliā: et erit dñs
 tecū. Esto tu ip̄so in hijs q̄ ad dei p̄ti-
 nent. ut referas que dicūtur ad eum
 ostendasq; ip̄so cōmōnias. et ritū col-
 landi viamq; per quā ingredi debeant
 et opus qd̄ facere. Prouide autē de omni
 plebe viros sapientes et timentes deū in
 quib; sit veritas. et qui odiant auari-
 tiam: et cōstitue ex eis tribunos et cen-
 turiones. et qui quagenarios. et treca-
 nos q̄ iudicēt p̄lim omni tpe. Quicqd̄
 autē maioris fuerit referat ad te. et ip̄i mi-
 noza tantūmō iudicēt: leuiusq; sit tibi
 partitio in alio onere. Si hoc feceris
 implebis imperiū dñi: et p̄cepta eius
 poteris sustentare: et omnis hic p̄plus re-
 uertet ad loca sua cū pace. Quib; audi-
 tis moyses fecit oīa q̄ ille suggererat.
 Et elās viris strenuis de cūcto isrl̄ cōsti-
 tuit eos p̄ncipes p̄li tribunos et cēturi-
 ones et quinquagenarios et decanos. q̄ tu
 dicarēt plebē dñi omni tpe. Quicqd̄ autē
 grauius erat referebat ad eū. Et alioz
 tantūmō iudicātes. Dimisitq; ognatū
 suū: q̄ reuersus abiit ī terrā suā. ^{xx}
Mense tercio egressiois isrl̄ de ter-
 ra egipti: in die hac venerunt in
 solitudine synai. Nā p̄fecti de raphi-
 dim. et proueniētes usq; in desertū sy-
 nay. castrametati sunt in eodem loco:
 ibiq; isrl̄ fixit tentoria eregione mōtis

Moyſes aut̄ aſcendit in montē ad deū
 Vocauitq; eū dñs de monte et ait. **D**e
 dices domū ſua cob. ⁊ annūcabis filijs
 iſrahel. **S**ophiſi vidistiſ q̄ fierim egi:
 p̄t̄ijs. quō por̄taurim v̄s ſup̄ alas
 aquilay ⁊ aſſup̄erim michi. **S**i ergo
 audieritis vocē m̄ eā: ⁊ auſtodiueritis pa
 dū meū. eritis michi in regnū ſacerdo
 tale: ⁊ gens ſancta. **D**ec ſunt v̄rba q̄
 loqueris ad filios iſrl. **V**enit moyſes
 et cōuocatis maiorib; natiū ppli. expo
 ſuit om̄es ſermones quos mā dauerat
 dñs. **R**ūditq; ois pplus ſimul. **C**ū d̄ta
 que locutus eſt dñs. ſaciē. **C**ūq; re
 tulſſet moyſes v̄rba ppli ad dñm. ait
 ei dñs. **J**am n̄c veni ad te i caligine
 nubis ut audiat me pplus loquentem
 ad te. et cōdat tibi in p̄p̄tūū. **N**ūc a:
 uit ergo moyſes v̄rba ppli ad dñm.
Qui dixit ei. **S**ate ad populū et ſandi
 fica illos hodie ⁊ cr̄as: lanct̄q; veſtimē
 ta ſua: et ſint parati in diem terciū. **I**n
 die eū terciō deſcendet dñs coram omni
 plebe. ſup̄ mōtē ſynai. **C**ōſtituetq; ter
 minos populo p̄ circuitū: et dices ad
 eos. **C**auete ne aſcendatis in montē:
 nec tangatis fines illius. **O**is q̄ t̄ḡe
 rit montē morte moriet̄. **M**anus nō
 tangent eū: ſed lapidib; opprimetur:
 aut cōfodietur iaculis. **S**ive iumentū
 fuerit ſive homo. nō viuet̄. **C**ū c̄perit
 clangere buina: tūc aſcendat in mon
 tem. **D**eſcenditq; moyſes de monte ad
 populū. ⁊ ſandificauit eū. **C**ūq; lauif
 ſent veſtimēta ſua. ait ad eos. **E**ſtote
 parati in diē terciū: ⁊ ne app̄ op̄m̄q; ſ
 v̄rozib; veſtris. **J**aq; abuenierat terci
 dies. et mane inclarauerat: et ecce c̄p̄
 runt au diūi tōm̄t̄ua ac m̄tare fulgu
 ra: et nubes cenſiſſima op̄rire montē.
Clangor q̄ buinae v̄banct̄ius p̄ſtrep̄

bat et tinnit̄ pplus qui erat in caſtris.
Cūq; eduxiſſet eos moyſes in occurſū
 dei de loco caſtroꝝ: ſteterūt ad radices
 montis. **T**otus aut̄ mons ſinay ſumi
 gabat: eo q̄ deſcendiſſet dñs ſup̄ eum
 in igne: ⁊ aſcendat̄ et fumus ex eo q̄ ſi
 de fornace. **E**ratq; ois mons terribilis
 et ſonitus buinae paulatim̄ creſcebat
 in maius: et p̄olūgius t̄ntebat. **M**oy
 ſes loq̄batur: et dñs r̄t̄debat ei. **D**eſcē
 ditq; dñs ſup̄ montē ſynai in iſo mō
 tis vertice: et vocauit moyſen i caamē
 eius. **Q**uo t̄ aſcendiſſet. dixit ad eum
 Deſcende et cōſtare pplm̄: ne forte ve
 lit tr̄aſcendere terminos ad vitendum
 dñm: et p̄reat ex eis plurima multitu
 do. **S**acerdotes q; q̄ accedit ad dñm
 ſandificent̄ ne p̄ant̄ eos dixitq; moy
 ſes dñm. **N**ō pot̄t̄ vulgus aſcēre i mō
 tē ſynai. **T**u enī teſtificaſ es ⁊ iſſiſſi
 dicēs. **D**one terminos circa montē: et
 ſandifica illū. **C**ui ait dñs. **S**ate et de
 ſcende: aſcendatq; tu et aaron teā. **S**a
 cerdotes aut̄. et populus nō tranſeant
 terminos: nec aſcendat̄ ad dñm ſic for
 te int̄ſiciat̄ illos. **D**eſcēditq; moyſes
 ad pplm̄: et oia narrauit eis. **xj**

I **M**anuiſq; eſt dñs cū d̄os ſermonēs
Lhos. **E**go ſū dñs deus tuus q̄ cō
 ſtit̄ te terra egipti: de domo ſeruitutis.
Nō habebis deos alienos corā me. **N**ō
 facies tibi ſculptile: necq; omnē ſimili
 tudinē q̄ eſt in celo v̄ſup̄. et que ſu ter
 ra: cor̄ ſu: nec corū q̄ ſūt in aquis ſub
 terra. **N**ō adorabis ea necq; coles. **E**go
 ſū dñs deus tuus: fortis zelotes. viſitās
 iniquitatē patrum in filijs. in terrā ⁊ quar
 tam generacōem eorū qui od̄ant̄ me: ⁊
 ſaciens miſericordiam in miſia h̄ijs q̄
 diligūt̄ me. et auſtodiūt̄ p̄cepta mea.
Nō aſſumes nomē dñi t̄i cū inuianū

Non enim habebit insonitē dñs eum: qui
 assūperit nomē dñi tui in frustra. Me-
 mento ut dicē sabbatū sanctifices. Sex
 dieb; opaberis: et facies oīa opa tua.
 Septimo autē die sabbatū dñi tui tui ē
 Nō facies omne opus in eo. tu 7 filius
 tuus et filia tua. seruus tuus 7 analla
 tua. iumentū tuū 7 aduenas: q̄ est intra
 portas tuas. Sex enim dieb; fecit deus ce-
 lum 7 terrā 7 mare et omnia q̄ in eis sūt
 et requiuit in die septimo. Idcirco bñ-
 dixit dñs diei sabbati: et sanctificauit
 eū. Honora patrem tuū 7 matrem tuā ut sis
 longeuus sup terrā quā dñs deus tuus
 dabit tibi. Nō occides. Nō mechaberis
 Nō furtū facies. Nō loqueris contra pro-
 ximū tuū falsū testimoniu. Nō concupi-
 sces uiciniū proximi. Nec testaberis
 uiciniū tuū: nō seruū nō anallā. nō bouē
 nō asinū: nec oīa que illius sunt. Cū
 deus autē p̄plus audiebat uoces. 7 lam-
 paces. et sonitū buāne. montemq; fu-
 mantē: et p̄terite ac pauore concussis ste-
 terūt procul: dicētes moysi. Loquere tu
 nobis 7 audiemus. Nō loquatur nob
 dñs ne forte moriamur. Et ait moy-
 ses ad pplm. Nolite timere. Et enim pro-
 baret uos uenit deus: 7 ut terrore illius
 esset in uobis. et nō peccaretis. Dixit
 q; p̄plus de longe: moyses autē accessit
 ad caliginē in qua erat deus. Dixitq; p̄-
 terca dñs ad moysen. Hec dices filiis
 isrl. Vos uidistis q; de celo locutus sū
 uobis. Nō facietis uos argēntos: nec
 deos aureos facietis uob. Altare de ter-
 ra facietis michi: et offeretis sup co-
 olocasta 7 pacifica ustra oues ustras
 et boues: in omni loco in quo memo-
 ria fuerit nois mei. Semā in te et bñ-
 dicam tibi. Qd si altare lapideū feceris
 michi nō edificabis illud de sedis lapi-

dib;. Si enim leuaueris cultū tuū sup co-
 polluet. Nō ascendes p̄ gradus ad al-
 tare meū. ne reueletur turpitudō tua.
D Et sūt iudicia que pre-
 ponēs eis. Si emeris seruum he-
 breū. Sex annis seruet tibi in septimo
 egredietur liber gratis. Cū quali uixit
 intrauerit cū tali exeat. Si habēs uxo-
 rem. et uxor egredietur simul. Si autē
 dñs uerit illi uxorē. et peperit filios et
 filias: mulier et liberi eius erūt dñi sui
 ipse uero erit cū uirtu suo. Qd si di-
 xerit seruus diligo dñm meū et uxorē
 ac liberos. nō egredietur liber. offerat
 eū dñs dñs: et applicabit ad ostiū 7 po-
 stes: p̄forabitq; aurem eius subula: et
 erit ei seruus in sculū. Si quis uerit
 rit filiam suā in famulā. nō egredietur
 sicut analle exire cōsueuerūt. Si dis-
 plauerit oculis dñi sui. cui tradita fue-
 rit dimittet eā. populo autē alieno uen-
 tū nō habebit potestātē. si spreuerit
 eam. Si autē filio suo responderit eam:
 intra morem filiarū faciet illi. Quod si
 alteram ei acceperit. prouidebit puelle
 nuptias 7 uelimenta: et precū pudia-
 ce non negabit. Si tria ista nō fecerit
 egredietur gratis absq; pecunia. Qui
 prauulerit hominē uolens occidere mor-
 te moriatur. Qui autē nō est in fidiatus
 sed deus illum tradiderit in manus ei?
 constituiam tibi locū in quo fugere te-
 beat. Si quis per inuoluntariā occiderit
 proximū suū. et per in fidiatus: ab altari
 meo uelles cū ut moriatur. Qui p̄uisse-
 rit patrē suū aut matrem: morte moriatur.
 Qui maledixerit patri suo uel matri mor-
 te moriatur. Qui furatus fuerit hominē
 et uerit eū cōuidens nocte morte mo-
 riatur. Si rixatus fuerit uiri 7 p̄uulerit
 alter proximi suum lapide uel pugno

et ille mortuus nō fuerit sed iacuerit in lectulo: si surxerit et ambulauerit foras sup baculū suū. innocens erit qui passus est: ita tamē ut opus eius et impelas in medicos restituat. Qui passerit seruū suū ul anallam virga et mortui fuerint in maibz eius criminis reus erit. Si autē vno die vel duobz sup iurerit. nō subiacet pane: qz peccata illius est. Si rixati fuerint viri et passerit quis mulierē pregnantē et abortiuum quidē fecerit. sed ipsa vixerit: subiacet damno q̄tū maritus mulieris expeierit: et arbitri iudicauerint. Si autē mors eius fuerit subscuta: reddet aīaz pro aīa. oculū p oculo. tantē pro dente manū p manū. p̄tē p p̄tē. adustionē pro adustione. vulnus p vulnere. liuorē p liuore. Si passerit quispiā oculum serui sui aut analle. et luscus eos fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quē eruit. Dentē q̄ si exauserit seruū vel analle sine: similiter dimittet eos liberos. Si bos cornu passerit virū aut mulierē. et mortui fuerint. lapidibz obruetur: et nō comedatur carnes eius. dñs qz bouis innocēs erit. Qd si bos cornupeta fuerit ab heri. et nudius tertius. et cōstati sūt dñm eius. nec recluserit dñs eū. occidatqz vir aut mulierē: et bos lapidibz obruetur. et dñm eius occidet. Qd si p̄caū fuerit et impofitū. dabit pro aīa sua: quicqd fuerit postulatus. filiū qz et filiā: si cornu passerit: simili sententiā subiacet. Si seruū anallāqz inuaserit triginta fidos argenti tomio dabit. bos vero lapidibus opprimatur. Si quis aperuerit aīternā et forat et nō operuerit eam: cetera itaqz bos. aut asinus in eā: reddet dñs aīternē p̄cū inmortozū: quod aut

mortuū est. ip̄sius erit. Si bos alienus bouē alterius vulnerauerit. et ille mortuus fuerit: reddet bouē viuū et diuident p̄cū. cadauer autē mortui. inter se disperiant. Si autē sciebat qz bos cornupeta esset ab heri et nudius tertius et nō custodiuit eum dñs suus: reddet bouē p bouē et cadauer integū accipiet.

I quis furatus fuerit bouē aut ouē et occiderit: vel occiderit quicqz boues p vno boue restituet et quatuor oues p vna oue. Si effugerit fur cornū siue suffodiēs fuerit inuentus. et accepto vulnere mortuus fuerit. passor nō erit reus sanguinis. Quod si orto sole hoc fecerit. hominā dñi perpetrabit: et ip̄e morietur. Si nō habuerit qd pro furto reddat. ip̄e venundabit. Si inuentū fuerit apud eū qd furatus ē viuēs. siue bos siue asinus siue ouis: duplū restituet. Si leserit quispiam vel agrum vineā et dimiserit inuentū suū ut repascat aliena: quicqd optimū habuerit in agro suo ul in vinea pro damni estimacōne restituet. Si egressus ignis inuenit spicas. et cōprocederit a ceruis frugū siue stātes segetes in agris: reddet damnū q igne succenderit. Si quis dimendauerit amico pecuniam aut vas in custodia: et ab eo q suscepit furto ablata fuerint: si inuenit fur duplū reddet. Si latet fur dñs domus applicabit ad eos: et iurabit qz nō extenderit manūm rem proximi sui ad perpetranda fraudē tā in boue: qz ī asino et oue. ac vestimento. et quicqd damnū infare potest. Ad eos virū qz causa pueniet: et si illi iudicauerint duplū restituet proximo suo. Si quis cōmendauerit primo suo bouē. asinū ouē. et omē inuentū ad custodia et

mor tuū fuerit ac debilitatū . uel captū
 ab hostibz nullusqz hoc uiderit . uisui-
 randū erit in medio qz nō extēderit ma-
 num ad rem p̄mi sui . suscipietqz dñs
 iuramentū . et ille reddere nō cogetur .
 Quod si furto ablatū fuerit : restituet
 damnu dño . Si comestū a bestia : refe-
 rat ad eū : qđ occāsu est : et nō restituet
 Qui a proximo suo quicqz horū mutuo
 postulauerit . et debilitatum aut mor-
 tuum fuerit dño nō p̄sente . reddere cō-
 p̄lletur . Quod si in p̄sencia dñs fue-
 rit . nō restituet : maxime si cōductum
 uenerat . p̄ mercē opis sui . Si sedure-
 rit quis v̄ginē . necdū responsatā . wz
 miseritqz ai ea : dotabit eam . q̄ habebit
 eam vxorē . Si pater uirginis dare no-
 lnerit : reddet pecuniā iuxta modū totis
 quā uirgines acceperit cōsueuerūt . Ma-
 leficos nō patieris uiuere . Qui coierit
 cū iumento : morte moriatur . Qui im-
 molat dijs occidetur : p̄ter dño soli . Ad-
 ueniam nō cōtristabis : neqz affliges cū
 Aduene eū . q̄ ip̄i fuistis in terra egipti
 Vidue q̄ pupillo nō nocebitis . Si le-
 scripsit eos : uasferantur ad me . et
 ego audiam clamorē eoz . q̄ indignabi-
 tur furor meus . partiamqz vsqz gladio
 et erūt vxores vestre uidue : et filij v̄ri
 pupilli . Si pecuniā mutuā dēxari s̄ plo-
 meo paup̄ri qui habitat teā : nō v̄ge-
 bis eū quasi exactor : nec vsuris oppri-
 mes . Si pign⁹ a proximo tuo acceperis
 uelimentū : ante solis occasū reddes ei
 Ip̄m eū est solū quo op̄atur indumē-
 tum carnis eius : nec habet aliud ī quo
 dormiat . Si clamauerit ad me exaudi-
 am eū : qz miseri cor s̄ lū . Dñs nō retra-
 hes : et p̄ncipi populi tui nō malcoices
 Decimas et p̄mias tuas nō tardabis
 offerre . Primogenitū filioz tuoz da-

bis michi . De bobus q̄ . q̄ oībus simi-
 liter faaces . Septem diebz sit cū matre
 sua : die octaua reddes eū michi . Viri
 sancti eritis michi . Carnem que a be-
 stijs fuerit preglutata : non comeditis
 sed p̄zoicietis eam . **xviii .**

Non suscipies vocē mendaciū nec
 dicas falsū testimoniu . Nō seq̄ris tur-
 bam ad faciēdū malū . nec in iudi cō-
 pluriōz acq̄sces sentēte ut a vxorē am-
 es . Paup̄ris q̄ nō misereris ī iudicio
 Si occideris bouē intima tui aut ahi-
 no ezati redne ad eū . Si uideris a simū
 odiens te jacere sub onere nō p̄rāsib
 s̄ subleuab ai eo . Nō declinab in iudi-
 cū paup̄ris . Mendacium fugies . In-
 fonte et iustu nō occides : qz ad usoz im-
 pium . Nec accipies munera q̄ etiā ex-
 ceat p̄uertes et subuertūt v̄ba iustoz
 Peregrino molestus non eris . Satis
 eū ad uenā aias : qz et ip̄i peregrini
 fuistis in terra egipti . Sex annis sam-
 nabis terrā tuā : q̄ congregab fruges ei⁹
 Anno aut septimum dimittes eā : q̄ requi-
 escere faacies : ut comedāt paup̄res ppli
 tui : q̄ quicqđ reliquū fuerit edāt bestie
 agri . Ita faaces in vinea . et in oliueto
 tuo . Sex diebz opaberis septia die cel-
 labis : ut requiescat bos . q̄ asinus tuus
 et refrigeret filius anille tue . et adue-
 na . Oīa q̄ dixi vobis custodite . et p̄ no-
 men ext̄noy teozū nō iurabitis : neqz
 audietur ex ore v̄ro . Tribz uicibz per
 singulos annos michi festa celebrabi-
 tis . Solemnitatē q̄ asinoz custodis
 Septē diebz comeditis azima sicut p̄ce-
 pi tibi tempore mensis nouozū quāto
 egressus es de egipto . Non apparebis
 in cōspectu meo vacuus . Et solemnita-
 tem mensis primitiuozū op̄ris tui :

quocūq; seminaueris in agro: solemni-
tate q̄ in crīti anni q̄n congregaueris
oēs fruges tuas in agro. Ter in anno
apparebit omne masculinū tuū coram
dño tuo tuo. Nō immolabis sup firmē-
to san guinē victimē tue. nec remane-
bit accip̄s solemnitatis mee usq; mane
Primiādas frugū terre tue adferes in to-
mū dñi dei tui. Nō coques hxdū in la-
cte matris sue. Ecce ego mittam ange-
lū meū. q̄ p̄cedat te. et custodiat ī via
et introducat in locū quem preparaui.
Oserua eū. et audi v̄c̄e eius. nec orem-
nōdū putas: q̄ non dimittet cū pecca-
ueris: et est nōmē meū in illo. Quod si
audieris v̄c̄e eius: et feceris omnia q̄ lo-
quor inimicis tuo inimicis tuis: et af-
fīgā affligēs te. Preceatq; te angelus
meus. et introducet te ad amozreū et
etkeū. et p̄hereseū. echananēq;: et cū et
icbuseū quos ego cōteram. Nō adora-
bis eos: nec coles eos. Nō facies
opra eorū: sed destrues eos: et cōfir-
ges statuas eorū. Seruiēs q; dño tuo
vstro: ut bñdica paib; tuis. et a quīs
et auferā infirmitatē de medio tui. Nō
erit in fecūda nec sterilis terra tua. Nu-
merū dierū tuorū implebo. Terrorem
meū in iram in partū tuū. et occidam
omnē pplm ad quē ingrediēris. Cūdo-
rūq; inimicorū tuorū corā te terga vr-
tam: emittēs serabōēs puō q̄ fugabūt
eueū. et echananē. et etkeū anteq; intro-
eas. Nō etiā eos a facie tua anno vno
ne terra in solitudinē redigatur. et cre-
scant cōtra te bestie. Paulatim expellā
eos de cōspectu tuo. et nec augetis et
possideas terram. Ponā autē terminos
tuos a mari rubro usq; ad mare pale-
stinorū. et a deserto usq; ad fluuiū. Tra-
dam in maib; vstris habitatores terre

et etiā eos de cōspectu vstro. Non
inibis cū eis sedus. nec cū dijs eorū.
Nō habitēt in terra tua. ne forte pecca-
re te faciāt in me si seruiēris dijs eorū:
qđ tibi certe erit in scandalū. **xxiij.**
Opsi qđ dixit. Ascende ad dñm.
tu. et aaron. nadab et abū. et se-
ptuaginta senes ex isrl: et adorabitis
proail. Solusq; moyses ascendet ad
dñm. et illi nō appropinquabūt. nec
populus ascendet cū eo. Venit ergo moy-
ses et narrauit plebi oia vrba dñi atq;
iudicia. hñditq; oīs populus vna vo-
ce. Omnia vrba dñi q̄ locutus est facie-
mus. Scripsit autē moyses vniuersos
sermōnes dñi. et mane cōsurgēs edifi-
cauit altare dño ad radices mōtis: et
duodecim titulos. p̄ duodecim trib; isrl
Q̄sistq; iuuenes de filijs isrl. et obtu-
runt olocaula. immolauerūtq; victi-
mas pacificas dño. vitulos duodecim
Tulit itaq; moyses dimidiā partē san-
guinis et misit in crateras: partē autē re-
siduam fudit sup altare. Assumeretq;
volumen fecris. legit audiet populo
Qui dixerūt. Omnia q̄ locutus ē dñs fa-
ciemus et erimus obedientes. Ille vtro
sumptū sanguinē respexit in pplm. Et
ait. Hic est sanguis fecris quod ppi-
git dñs vobiscū: sup cūctis sermonib;
hij; . Ascenderuntq; moyses et aaron.
nadab et abū. et septuaginta de senio-
rib; isrl. et vixerūt cū isrl. Sub pedib;
eius q̄si opus lapidis saphirim. et q̄si
celū cū sermū est. Neq; non sup eos qui
procul recesserāt de filijs isrl misit ma-
num suā. Vixerūtq; tū. et comederūt ac-
biberūt. Dixit autē dñs ad moysen.
Ascende ad me in montē et esto ibi. da-
boq; tibi duas tabulas lapideas et le-
gē ac mādata q̄ scrip sūt vocas filios

isrl. Surrexerunt moyses et iohannes mini-
 ster eius: ascēditq; moyses ī montē dei
 seniorib; ait. **E**xpectate hic: donec re-
 uertamur ad uos. **H**abebis aaron. et
 hur uobiscū. si qd natū fuerit q̄stiois
 referetis ad eos. **C**ūq; ascendisset moy-
 ses operuit nubes montē: et habitauit
 gloria dñi sup synai. regens illū nube
 sex dieb;. **S**eptimo autē die: uocauit
 eum dñs de medio caliginis. **E**rat autē
 species glorie dñi q̄si ignis ardens sup
 vertice montis: in cōspectu filioꝝ isrl.
Ingressusq; moyses mediū nebule.
 ascendit ī montē: et fuit ibi q̄dragim-
 ta dieb; et q̄draginta noctib;. **xxv.**

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens.
Loq̄re filiꝝ isrl. ut tollāt michi
 p̄mitas. **A**b omnib; q̄ offerit vltro-
 neus accipietis eas. **H**ec sunt autē que
 accipere debetis. **A**urū et argentū et es
 et iacintū et purpurā: cocūq; bistin-
 dum et bissū. et pilos caprar; et pelles
 arietū rubricatas: pellesq; iacintinas
 et ligna sethim. oleū ad luminaria cō-
 annanda: aromata ī vngenti et tibi-
 miamata boni odoris. lapides omib;
 nos et gemmas ad ornandū ephod et
 racōnale. **F**acientq; michi sanctuarū
 et habitabo ī medio eor; iuxta omnē
 similitudinē tabernaculi qd ostendā tibi
 et omnī valorū ī cultū eius. **S**ic
 q̄ facietis illud. **A**rcham de lignis se-
 thim compingite: cui⁹ longitudo habe-
 at duos et semis cubitos: latitudo cu-
 bitū et dimidiū. altitudo cubitū similis
 ac semissem: et teaurabis eā auro pu-
 rissimo intus et foris. **F**acietq; supra
 coronā auream p̄ arantū: et quatuor
 arcus aureos. quos pones p̄ quatuor
 archę angulos. **D**uo arcus sint ī late-
 re vno. et duo ī altero. **F**acies q̄ v-

tes de lignis sethim. et operies eos au-
 ro. **I**ntroducetq; p̄ arcus. qui sunt
 ī archę laterib; ut portentur ī eis. **Q**ui
 semp erūt ī arcub;: nec vnq̄ extrahē-
 tur ab eis. **D**onetq; ī archa testifica-
 cōnem quā dabo tibi. **F**acies et p̄p̄ia-
 toriū de auro mundissimo. **D**uos cubi-
 tos et dimidiū tenebit longitudo eius
 et cubitū ac semissem latitudo. **D**uos
 q̄ cherubim aureos et p̄uāiles facies
 ex vtraq; parte oraculi. **C**herubim vn⁹
 sit ī latere vno. et alter ī altro. **S**trū-
 q; latus p̄p̄iatoriū. regant expandētes
 alas. et operientes oraculū: respiciantq;
 se mutuo. **V**ersis vultib; ī p̄p̄iatoriū
 quo operienda est archa. ī qua pones
 testimoniū qd dabo tibi. **I**ntē p̄p̄iam
 et loquar ad te: supra p̄p̄iatorio scilicet
 ac medio duorū cherubim qui erunt
 sup archam testimoniū: cūcta que mē-
 dabo p̄ te filiꝝ isrl. **F**acies et mensam de
 lignis sethim: habentē duos cubitos
 longitudinis: et ī latitudine cubitū
 et ī altitudine cubitū ac semissem: et ī
 aurabis eam auro purissimo. **F**acietq;
 illi labiū aureū p̄ arcitū: et ip̄i labio
 coronā mītrahlem altam quatuor digi-
 tis. et sup illā alterā coronā aureolam
 quatuor q̄ arcus aureos p̄p̄para-
 bis: et pones eos ī quatuor angulis
 eiuscū mēse p̄ singulos p̄ces. **S**ubter
 coronam erūt arcus aurei. ut mītran-
 tur vctes p̄ eos. et possit mensa portari.
Ip̄os q̄ vctes facies de lignis sethi
 et arundabis auro: ad subuectōā mē-
 sam. **P**arabis et acerbula ac p̄hialas
 cherubula et aathos. ī quib; offeren-
 da sunt libamina. et auro purissimo. et
 pones sup mensam panes p̄p̄cōis ī
 cōspectu meo semp. **F**acies et cantela-
 brū ductile de auro mundissimo hastile

eius . et calamos sciphos et sperulas
 ac lilia ex ipso percentia . Ver calami
 egrediuntur de lateribus: tres ex vno la-
 tere: et tres ex altero . Tres sciphi qñ
 in nucis modū per calamos singulos:
 speruleq; simul et lilia: et tres similiter
 sciphi instar nuas in calamo altero:
 speruleq; simul et lilia . Hoc erit opus
 sex calamoꝝ q; pducendi sūt de hastili
 In ipso aut cancelabzo erūt quatuor
 sciphi in nucis modū . speruleq; p sin-
 gulos et lilia . Et sperula sub duobus
 calamis p tria loca: q; simul sex fiunt .
 procedentes de hastili vno . Et sperule
 igitur et calami ex ipso: erūt vniuersa
 ductilia ex auro purissimo . faaces et
 lucernas septē: et pones eas sup cance-
 labzū . ut luceant ex aduerso . Enū do-
 ria q; . et vbi ea q; omūda sūt extingua-
 tur: fiant de auro purissimo . Omne
 pondus cancelabzi dū vniuersis vasis
 suis . habebit talentū auri purissimi .
 Inspice et fac secundū exemplar quod
 tibi in mōte monstratū est . **xxv.**

Qabernaclū vxo ita faaces . Dece
 cortinas de bisso rectora . et iacin-
 tho ac purpura: coccoq; bistincto vari-
 atas ope plumario faaces . Longitudo
 cortine vnius habebit viginti octo cu-
 bitos: latitudo quatuor cubitoꝝ erit
 vnius mensure sicut vniūsa tertia
 Quiq; cortine sibi iunguntur mutuo: et
 alie quinq; nexu simili coherbūt . An-
 sulas iacandinas in lateribus ac sumita-
 tibus faaces cortinarū: ut possint inui-
 cem copulari . Quinquaginta ansulas
 cortina habet i vtraq; parte ita insertas
 ut ansa contra ansam vniat: et altera
 alteri possit aptari . faaces et qñ quagi-
 ta circulos aureos . quibus cortinarum
 vela iungenda sunt: ut vniū tabernaclū

fiat . faaces et saga aliana vnteam ad
 oparicōū tectū tabernaclū . longitudo
 sagi vnius habebit triginta cubitos: et
 latitudo quatuor . Equa erit mensura
 sagozū oim . Et qbus quiq; iuges scozū
 et sex sibi mutuo copulab: ita ut sextū
 sagū i fronte tecti duplices . faaces et qñ
 quaginta ansas in ora sagi vniū: et cō-
 iūgi cū altero queat: et qñ quaginta an-
 sas in ora sagi alteri . ut cū altero co-
 pulentur . faaces et qui quaginta fibulas
 eneas: quibus iunguntur ante . ut vniū ex
 omnibus opimentū fiat . Quod aut su-
 pfuit in sagis que parant tecto . id est
 vniū sagū qd amplius est: ex medietate
 eius opries tabernaclū posteriora:
 et cubitus et vna parte pendebit: et alē
 ex altera . qui plus est in sagozū longi-
 tudine vniūq; latius tabernaclū prote-
 gens . faaces et opimentū aliud tecto
 de pellibus arietū rubricatis: et sup hoc
 rursū aliud opimentū de iacandinis pel-
 libus . faaces et tabulas stantes taber-
 naclū de lignis scabim: que singule de
 nos cubitos in longitudine habeant:
 et in latitudine singulos ac semissem .
 In lateribus tabule . due in castrare
 fient: quibus tabula alteri tabule cōne-
 ctatur . Atq; in hūc mōdū cūcte tabu-
 le parabuntur . Quarū viginti erūt in
 latere meridiano qd vrgit ad austrū:
 qbus quadraginta bases argenteas su-
 tes: ut bibe bases singulis tabulis per
 duos angulos subiciant . In latere qñ
 secūdo tabernaclū qd vrgit ad aquilo-
 nem viginti tabule erūt: quadragin-
 ta habentes bases argenteas . Vnde ba-
 ses singulis tabulis supponentur . Ad
 occidentalem vxo plagā tabernaclū fa-
 ces sex tabulas: et rursū alias duas
 que in angulis erigantur post tergum

tabernaculi. Crūtq; sibi cōiūctē a teo-
sum usq; ad sursum: et vna omēs cōpa-
go retinebit. Duab; q; tabulis que in
angulis ponēte sūt: similis iūctura ser-
uabit. Et erūt simul tabule eadē: ba-
ses eay argenteę sexā: duab; basib; p
vnā tabulā supputatis. Facies et vides
te lignis sethim qñq; ad cōtinēdas ta-
bular; i vno latere tabernaculi. et qñq;
alios in altero: et eiusdē numeri ad oc-
cidentale plagā: q mittent p medias ta-
bular; a sumo usq; ad sūmū. Ipsaq;
tabular; deaurabis. et sūtes in eis anu-
los aureos p quos vides tabulata cō-
tineat. quos opies lamimis aureis. Et
eriges tabernaculū iuxta examp lar: qd
tibi in mōte monstratū est. Facies et ve-
lū te iacēdo ⁊ purpura. coccoq; bistim-
do. et bisso retorta. ope plumario. ⁊
pūlcrā varietate cōtextū: qd appendes
ante qtuor colūnas te lignis sethim:
que ipse: quide deaurate erūt. ⁊ habebūt
capita aurea. et bases argenteas. In se-
reut aut velū p arcuos: intra qd po-
nes archam testimoni. ⁊ quo sanctua-
riū. et sanctuarij sanctuaria diuidentur
Dones et ppiatorū sup archam testi-
monij. in sacra sanctor; mensāq; extra
velū. et cōtra mensā cancelabrū in late-
re tabernaculi meridiano. Mēsa em sta-
bit in parte aquilom; facies et tento-
riū i introitu tabernaculi. te iacēdo
et purpura. coccoq; bistimdo: et bisso
retorta ope plumario: et quinq; colu-
mnas deaurabis lignozū sethim. ante
quas ducetur tentoriū: quarū erūt ca-
pita aurea. et bases enee. **Non.**

Facies et altare te lignis sethim.
qd habebit quinq; cubitos in lon-
gitudine: et totidē in latitudine id est
quadru: et tres cubitos in altitudine.

Comua aut p qñtor angulos ex ipso
erūt: et opies illud ere. faciesq; i vltis
eius lebetes ad suscipiēdos cineres ⁊ for-
cipes. atq; fuscimulas. et igniū recepta-
cula. Oīa vasa ex ere fabricabis. Crati-
culāq; in modū retis eneam. p cui⁹ qua-
tuor angulos erūt quatuor anulī enci
quos ponēs subter arulā altaris. Erūt
q; craticula usq; ad altaris mediū. fa-
cies et vides altaris te lignis sethim
duos. quos opries lamimis encis. et
induces p arcuos. eruntq; ex vtroq;
latere altaris ad portandū. Nō solidū
sed mane ⁊ cauiū intriscas facies illud
sicut tibi in monte monstratū est. fa-
cies et atriū tabernaculi: in cui⁹ australi
plaga cōtra meridiē: erunt tentoria te
bisso retorta. Centū cubitos vnū lat⁹
tenebit in longitudine. et columnas
viginti cū basib; totidē encis: q capita
cū celaturis suis habebūt argentea. Si-
militer et in latere aquilom; per lon-
guin erunt tentoria centū cubitorū co-
lumne viginti. et bases enee eiusdē nu-
meri: et capita earū cū celaturis suis ar-
gentea. In latitudine vtro atrij qd re-
spiciat ad occidentē erūt tentoria p quin-
quaginta cubitus: et colūne decē. bases
q; totidē. In ea q; atrij latitudine q re-
spiciat ad orientē quinquaginta cubiti
erūt in quib; quinquaginta cubitorū tento-
ria lateri vno deputabuntur colūne
q; tres. et bases totidē. et in latere alte-
ro erūt tentoria cubitos obtingentia qñ-
decim. colūne tres: et bases totidē. In
introitu vtro atrij. fiet tentoriū. cubito-
rum viginti. et iacēdo et purpura:
coccoq; bistimdo et bisso retorta: ope
plumario. Colūnas habebit quatuor
cū basib; totidē. Oēs colūne atrij per ar-
cūm. velite erūt argenteis lamimis

capitibus argenteis: et basibus cneis. In
longitudine occupabit atrium cubitos ce-
tum: in latitudine quinquaginta. Altitu-
do quinque cubitorum erit: fietque de bisso
retorta: et habebit bases cneas. Cuncta
vasa tabernaculi in omnes usus et cere-
monias. tam parillos eius quam atrij. ex-
ere facies. Precepit filijs israel. ut afferant
tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum
piloque confusum: ut ardeat lucerna semper
in tabernaculo testimonij extra velum quod
oppositum est testimonio: et collocabitur
eius aaron et filij eius. ut utique maneat
coram domino. Perpetuus erit candelabrum
vestimentorum coram filijs israel.

Applica quod ad te aaron fratrem tuum cum
filijs suis de medio filiorum israel. ut
sacerdotio fungantur michi aaron. nas-
dab. et abin. cleazar. et ythamar: faci-
entque vestem sanctam. aaron fratri tuo in
gloria et reuerentia. Et loquaris cunctis sapien-
tibus corde. quos repleui spiritu prudencie:
ut faciant vestes aaron fratri tuo in
gloria et reuerentia: quibus sanctificatus mi-
nistret michi. Hec autem erunt vestimenta
quod faciunt. Rationale et suphumeralis:
tunicam et lineam strictam. adarim. et bal-
theum. Faciet fratri tuo aaron: et filijs
eius vestimenta sancta: ut sacerdotio fun-
gantur michi. Accipientque aurum et ia-
cintum et purpuram. coccoque bistinctum et
bissum. Facient autem suphumeralis de au-
ro et iacinto et purpura: coccoque bi-
stinctum et bisso retorta: ope polimito.
Duas oras iunctas habebit in utroque la-
tere summitatum: ut in vnum reueant. Ipsa
que textura et cuncta operis varietas erit
ex auro et iacinto et purpura: coccoque
bistincto et bisso retorta. Sumetque duos
lapides onichinos. et sculpsit in eis nomina
filiorum israel: sex nomina in lapide vno:

et sex reliqua in altero. iuxta ordinem
natiuitatis eorum. Opere sculptoris: et
celatura gemmarum. sculpsit eos nomibus
filiorum israel. inclusos auro atque aranda-
tos: et ponet in utroque latere suphume-
ralis memoriale filijs israel. Portabitque
aaron nomina eorum coram domino super virtutes
humorum ob reuerentiam coram. facies et vir-
tutes et auro. et duas catenulas auri
purissimi sibi iniunctas coherentes: quas in-
feres vnicuique. Rationale quoque iudicij faci-
es ope polimito iuxta texturam suphume-
ralis: ex auro iacinto. et purpura: coc-
coque bistincto et bisso retorta. Quadrata
gula erit et duplex. Mensuram palmi ha-
bebit tam in longitudine quam in latitudine
ponetque in eo quatuor ordines lapidum.
In primo versu erit lapis sardius. et
thopasius et smaragdus. In secundo car-
bunculus et saphirus et iaspis. In ter-
cio. ligurius achates. et amethystus. In
quarto crisolitus onichinus et berillus.
Inclusi auro erunt per ordines suos: ha-
bebitque nomina filiorum israel. Duodecim no-
minibus celabuntur. singuli lapides no-
minibus singulorum. per duodecim tribus
facies in rationali catenas sibi iniunctas
coherentes ex auro purissimo. et duos
anulos aureos: quos ponet in utroque
rationalis summitate. catenasque aureas
iunges anulis quod sunt in marginibus eius.
et ipsarum catenarum extrema duobus
pulsabis vnicuique in utroque latere sup-
humerali quod rationale respiciat. Facies
et duos anulos aureos: quos ponet
in summitatibus rationalis et in horis: quod
eregione sunt suphumeralis: et postero-
ra eius aspiciunt: nempe et alios duos
anulos aureos. quod ponendi sunt in utroque
latere suphumeralis versus quod respiciat
contra faciem iudicis inferioris. ut aptari

possit aī suphumerali. ⁊ stringatur ra-
 cōnale anulīs suis aī anulīs suphume-
 ralis. vitra i acināma ut maneat iūdu-
 ra sabz efāda. ⁊ a se inuicē racōnale ⁊
 suphumerale nequeant separari. Por-
 tabitq; aaron noīa filiozū isrl̄ in racō-
 nali iudicij sup pēdē suū. qñ ingrediēf
 sanduariū. memoriale corā dño ineter-
 num. Dones autē in racōnali iudicij. do-
 drinā ⁊ veritatem. que erūt in pētoze
 aaron quanto ingrediēf corā dño. ⁊
 gestabit iudiciū filiozū isrl̄ in pētoze
 suo: in cōspēdu dñi semp. faāes ⁊ tu-
 nicam suphumeralis totā iacināmam
 in cui⁹ medio supra erit cap itū. ⁊ oza
 p gprū eius textilis. sicut fieri solet in
 extremis veltū partib; ne faale rūpaf
 Deozū vto ad pēs eius dē tunice pr
 arcantiū quasi malapunica faāes. ⁊ ia-
 cinādo ⁊ purpura. ⁊ cōco bisinnāo. ⁊
 bisso reozta. mixtis in medio tintinna-
 bulis. ita ut tintinnabulū sit aureū ⁊
 malūpunicū. rursūq; tintinnabulum
 aliud aureū ⁊ malūpunicū. Et veltif
 ea aaron in officio nūmisterij: ut audia-
 tur sonitus quādo ingrediēf ⁊ egrediēf
 sanduariū. in cōspēdu dñi ⁊ nō mozia-
 tur. faāes ⁊ lamina de auro purissimo
 in qua sculps ope celatozis sandū vo-
 mino. ligabisq; eā vitra iacināma. ⁊
 erit sup thparam imminēs fronti pōti-
 fias. Portabitq; aaron iniquitates co-
 rum. que obtulerūt ⁊ sandificauerūt
 filij israhel. in auidis munerib; ⁊ dona-
 rijs suis. Erit autē lamina semp in frō-
 te eius. ut placatus sit ei dñs. ⁊ Dirin-
 gesq; tunicā bisso: ⁊ thparam bisfirā
 faāes ⁊ baltū ope plumarij. Porro
 filijs aaron tunicas lineas parabis. ⁊
 baltūos. ac thparas in gloriā ⁊ decō-
 rem: veltifq; hīs omnibus aaron fra-

trē tuū ⁊ filios eius aī eo ⁊ aītozū cō-
 secrabis manus. sandificabisq; illos
 ut sacerdotio fungātur michi. faāes ⁊
 feminalia linea ut opriant carnē tur-
 picudinis sue. ⁊ remibus usq; ad fomo-
 ra. ⁊ vtētur eis aaron ⁊ filij eius quā-
 do ingrediētur tabernaculū testimonij
 vel quādo appropinquāt ad altare: ut
 nūmistrēt in sanduariō: ne iniquita-
 tis rei moziantur. Legitīmū sempiter-
 nū erit aaron: ⁊ semini eius post eum.

Sed ⁊ hoc faāes: ut **Abm.** **xxv**
 michi in sacerdotio cōsecrentur.
 Tolle vitulū de armēto ⁊ arietes duos
 immaculatos: panesq; afimos. ⁊ cu-
 stulam absq; fermento: q̄ cōspēta sint
 oleo: lagana q̄ afima. oleo lita. De si-
 mila triticea cūta faāes ⁊ posita in ca-
 nistro offeres: vitulū autē ⁊ duos arie-
 tes. ⁊ aaron ⁊ filios eius applicabis
 ad ostiū tabernaculi testimonij. Cūq;
 iaueris patrē cum filijs suis a aqua. in-
 dues aaron vestimētis suis: id ē linea
 ⁊ tunica. ⁊ suphumerali ⁊ racōnali.
 qd cōstringes baltūo. ⁊ ponēs thya-
 ram in capite eius: ⁊ lamina sandam
 sup thparam ⁊ oleū vndiōnis fūctes
 sup caput eius. atq; hoc ritu conse-
 crabitur. ⁊ filios quoq; illius applica-
 bis ⁊ indues tunicas lineas: angelq;
 baltūo. aaron scilicet ⁊ liberos eius:
 ⁊ supones eis mitras. erūtq; sacerto-
 tes michi religione p̄p̄tia. Postq; in-
 icaueris manus eoz: applicabis ⁊ vi-
 tulū corā tabernaculo testimonij. Im-
 ponētq; aaron ⁊ filij eius manus sup
 caput illius. ⁊ madabis eū in cōspēdu
 dñi. iuxta ostiū tabernaculi testimonij:
 supriq; de sanguinē vituli. ponēs sup
 cornua altaris dīgito tuo: ⁊ reliquum
 autē sanguinē fūctes iuxta basim eius

Sumes et adipe totū q̄ operit intestina
 et renes in iecoris . ac duos renes . et
 adipe q̄ sup eos est ⁊ offeres incensū su-
 per altare . carnes vero vituli ⁊ coisnet
 finū cōbures foris extra castra : eo q̄
 pro peccō fit . Qm̄ q̄ arietē sumes : sup
 aii⁹ caput ponēt aaron ⁊ filij eius ma-
 nus : quē cū madaueris : tolles de san-
 guine eius ⁊ fūtes circa altare : ipm̄ autē
 arietē secabis i frustra : lotaq; intestina
 ei⁹ ⁊ ptes ponēs sup oscifas carnes . ⁊
 sup caput illi⁹ . ⁊ offeres totū arietē in
 incensum sup altare . Oblacō est dño
 ooz suauissimus vitime dñi . Tolles
 q̄ arietē alterū sup aii⁹ caput aaron et
 filij ei⁹ ponēt man⁹ . Quē cū immolaue-
 ris sumes ⁊ sanguine ei⁹ ⁊ ponēs sup ex-
 tremū auricle dextre aaron ⁊ filioz ei⁹
 et sup pollices manus eoz ac pedis de-
 xtri : fūtesq; sanguinē sup altare p arcu-
 tū . Cūq; tuleris de sanguine q̄ ē sup al-
 tare . ⁊ de oleo vndiois asperges aaron
 ⁊ vestes ei⁹ filios ⁊ vestimēta eoz . Cōse-
 cranisq; ipis ⁊ vestib; tolles adipe de ari-
 ete ⁊ caudā ⁊ aruinā q̄ operit vitalia ac
 reiaillū iecoris . et duos renes atq; adi-
 pan q̄ sup eos est . armūq; dextrū eo q̄
 fit aries cōsecrācōnis : totamq; panis
 vnius . crustulam cōspersam oleo . la-
 gamū ⁊ camistro azimozū qd̄ positū est
 in cōspectu dñi . ponēsq; omia sup ma-
 nus aaron ⁊ filioz eius et sanctificāb
 eos eluans coram dño . Duscipiēsq;
 vniūsa ⁊e manib; eoz ⁊ incens sup
 altare in oleo censi : oozem suauissimū
 in cōspectu dñi . qz oblacō eius est : su-
 mes q̄ p̄dusculū ⁊ arietē quo incia-
 tus est aaron : sanctificābisq; illud ele-
 uatū corā dño : ⁊ ceteri i partē tuā . Sa-
 ctificābisq; ⁊ p̄dusculū cōsecratū ⁊ ar-
 mū quē ⁊ ariete sepasti . quo inciat⁹ ē

aaron et filij eius : ceteraq; in partē aa-
 ron et filioz eius iure proprio a filijs
 istis . quia primitiua sūt ⁊ incia ⁊ vidi-
 mis eoz pactiōs q̄ offerūt dño . Habetē
 autē sanctā qua vterat aaron . habebūt
 filij eius post eū . ut vngant in ea ⁊ con-
 secrentur manus eoz . Deptē diebz vte-
 tur illa qui pontifex pro eo fuerit cōsti-
 tutus ⁊ filijs eius : et q̄ ingrediet tab-
 naculū testimonij . ut ministrēt in san-
 ctuario . Arietē autē cōsecrācōnis tolles
 et coques carnes eius in loco sancto :
 quib; vescet aaron et filij eius . Panes
 q̄ sūt in camistro i vestibulo taberna-
 culi testimonij comēnt . ut sit placabi-
 le sacrificiū . et sanctificentur offerentiū
 manus . ali . emigena nō vescetur ex eis
 qz sancti sūt . Qd̄ si romaniserit ⁊e car-
 nib; cōsecratis hie ⁊e p̄sbo usq; mane
 cōbures reliquias igni nō comēntur
 qz sanctificata sūt . Oia q̄ p̄cipio tibi
 facies sup aaron ⁊ filijs eius . Deptē di-
 ebus cōsecrabis manus eoz : ⁊ vitulū
 pro peccato offeres p singulos dies ad
 erpiandū . Quidābisq; altare cū immo-
 laueris expiācōnis hostiā : ⁊ vnges il-
 lud in sanctificācōnē . Deptē diebz ex-
 piabis altare ⁊ sanctificabis : ⁊ q̄t san-
 ctum sanctorū . Omis q̄ tetigerit illud
 sanctificabit . Hoc est qd̄ facies in alta-
 ri . Agnos amalos duos p singulos
 dies iugiter vnū agnū mane et alterū
 vespere . vniā partem simile consperse
 oleo tuiso . qd̄ habeat mensurā quar-
 tam partē hin : ⁊ vinum ad libandū un-
 eiusmē mensure in agno vno . Alterū ve-
 ro agnū offeres ad vespere . iuxta ritū
 matutine oblacōnis : et iuxta ea q̄ dixi
 mus in oozē suauitatis . Sacrificium
 dño tuo est oblacōne propria in gene-
 racōnes vestras . ad ostiū tabernaculi

testimonij corā dño: vbi cōstituaui ut loquar ad te. Ibiq; p̄cipiam filijs isrl̄ et sanctificabitur altare in gloria mea. Sanctificabo ⁊ tabernaculū testimonij cū altari. ⁊ aaron cū filijs suis. ut sacerdotio fungantur michi. Et habitabo in medio filiorū israhel. ⁊ erit eis deus: et sciet qz ego dñs deus eorū qui eduxi eos de terra egipti. ut manerēt inter illos: ego dñs deus israhel. **xxx.**

Eraes qz altare ad atolendū thymiamā de lignis serchim: kabens cubitū longitudinis. ⁊ alterū latitudinis. ⁊ quadrangulū: ⁊ duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipso p̄cedent. ⁊ stipesq; illud auro purissimo ram craticulā eius qz parietes per arantū ⁊ cornua. ⁊ faciesq; ei coronā aureolā p̄ gyz ⁊ duos anulos aureos sub corona p̄ singula latera: ut mittantur in eos vides. ⁊ altare portetur. Ipsos qz vides facies de lignis serchim: ⁊ mirabaris. Ponetq; altare contra velū quod ante archam ponet testimonij: corā p̄piciā: totio quo tegitur testimonium. vbi loquar tibi: ⁊ atolēbit incensū sup̄ eo aaron. suaue fragrans. Mane quāto cōponet lucernas. incendet illud: ⁊ quā collocat eas ad vesp̄am vter thymiamā sempiternū coram dño i generacō: nes vltas. Nō offeretis sup̄ eo thymiamā composita omni alterius. nec oblationem ⁊ victimam. nec liba libabitis. Et deprecabitur aaron: sup̄ cornua eius semel p̄ annum. in sanguine: quod oblatū est pro peccato ⁊ placabit sup̄ eo in generacōnib; vltis. Sanctum sanctorū erit domino. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Quāto tuleris sumā filiorū isrl̄: iuxta numerū dabūt singuli f̄au pro aia bo sup̄ dño

et non erit plaga in eis cū fuerint recessi. Hoc autē dabit om̄s qui trāsit ad nomē: dimidiū sicti iuxta mensurā templi. Sictus viginti oculos habet. Media pars sicti offerretur dño. Qui habet in num̄o a viginti annis ⁊ supra dabit p̄ail. Dives nō adret ad mediū sicti ⁊ pauper nichil mimuet. Susceptaq; pecuniā que collata est a filijs isrl̄. trahes in vltus tabernaculi testimonij. ut sit monumentū eorū coram dño: ⁊ p̄picietur animab; eorū. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Facies ⁊ labiū enēū cū basi sita ad lauandū: ponetq; illud inter tabernaculū testimonij ⁊ altare. Et missa aqua lauabūt in ea aaron ⁊ filij eius manus suas ac pedes: quāto ingressuri sunt tabernaculum testimonij. ⁊ quāto accessuri sunt ad altare ut offerant in eo thymiamā domino: ne forte moriātur. Legitimū sempiternum erit ipsi ⁊ semini eius: p̄ successiones. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Sume tibi aromata. prime mirre ⁊ eledē quingentos sictos. ⁊ cinamomū mediū id est ducentos quinquaginta sictos: calami similit̄ ducentos quinquaginta sictos. cassie aut quingentos sictos in ponere sanctuarij. oleū te oliuetis mensuram bin. Faciesq; vndiois oleum sanctum. vngentum cōpositum opte vngentarij. ⁊ vnges ex eo tabernaculū testimonij. ⁊ archam testamenti. mensuramq; cū vasis suis. canelabū ⁊ vtriusq; eius altaria thymiamatis ⁊ olocausti. ⁊ vniuersā suppellectilē que ad cultū eorū p̄tinet: sanctificabisq; oia. ⁊ erunt sancta sanctorū. Qui tetigerit ea sanctificabitur. Aaron ⁊ filios eius vnges: sanctificabisq; eos: ut sacerdotio fungantur michi.

filijs q̄ isrl̄ dices. Hoc oleū vñctiois
 sanctū erit michi in generacōes v̄stras
 Caro hoīs nō vngetur ex eo: et iuxta
 cōpositiōem eius nō facietis aliud: quia
 sanctificatū est. et sanctū erit vobis.
 Homo quicūq; tale cōposuerit. et acci-
 rit ex eo alieno: extermiabitur de p̄plo
 suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume ti-
 bi aromata. staden. et omicham. gal-
 banū bo mi odoris. et thus lucidissimū:
 equalis ponderis erūt oia. faciesq; tibi
 miama cōpositū ope vnquentarij mi-
 xta diligētē. et purū: et sanctificacōne
 dignissimū. Cūq; intenuissimū pulue-
 rem vniūsa cōtuleris pones ex eo corā
 tabernaculo testimonij: in quo loco ap-
 parebo tibi. Sanctū sanctorū erit vob
 thimiam. Tale op̄ficacōem nō faciens
 in v̄sūs v̄ros: q̄ sanctū ē dño. Homo
 quicūq; fecerit simile ut odore illi⁹ pr-
 fruatur: p̄ibit te p̄lis suis. **xxv**

Locutusq; est dñs ad moysen di-
 cens. Ecce vocauit beseleel ex noīe
 filiū huri filij hur de tribu iuda: et im-
 pleuī eū spiritu dñi sapientia et intelligē-
 tia et scientia. in omni ope ad extogitā-
 tiā et quicūq; fabrefieri possit. ex auro et
 argento et cre marmore et gemis. et di-
 ueritate lignozū. Deditq; ei socū ooli
 ab filiū achisamech de tribu dan. Et i
 corde oēs eru diti posū sapientia. ut fac-
 ant cūcta q̄ p̄cepi tibi. tabernaculū fe-
 deris. et archam testimōij et p̄piciato-
 riū qd̄ sup eam est. et cūcta vasa taber-
 naculi. mensamq; et vasa eius. cancela-
 brū purissimū et oluocaulti. et omnia vasa
 thimiamatis et cūcta vasa sua: vestes sanctas
 in ministerio aaron sacerdoti et filijs ei⁹
 ut fignantur officio suo in facis: oleū
 vñctiois et thimiam aromati i san-

ctuario. Omnia q̄ p̄cepi tibi facient.
 Et locutus est dñs ad moysen dicens.
 loq̄re filijs isrl̄: et dices ad eos. Viuite
 ut sabbatū meū custodias: q̄ signū ē
 inter me et v̄s i generacōib; v̄s. ut
 sciatis q̄ ego dñs qui sanctificō v̄s.
 Custodite sabbatū meū. Sanctū enī ē
 vobis. Qui polluerit illud: morte mo-
 rietur. Qui fecerit op̄s in eo: p̄ibit
 anima illi⁹ de medio p̄pli sui. Sex dieb;
 facietis op̄us: in die septimo sabbatū
 est: requies sancta dño. Omis q̄ fecerit
 opus in hac die morietur. Custodiāt
 filij isrl̄ sabbatū. et celebret illud in ge-
 nera cōmib; suis. Pactū est sempiternū
 inter me et filios isrl̄: signūq; p̄petuū
 Sex enī dieb; dñs fecit celū et terrā. et i
 septio ab oī ope cessauit. Deditq; dñs
 moysi op̄len s huiusmodi testimonij
 mōte synai. dnas tabulas testimonij
 lapideas. scriptas digito dei. **xxvi**

Quens aut p̄lus q̄ morā faceret
 moyses descendēdi de monte. cō-
 gregatus ad v̄sūs aaron dixit. Surge
 fac nobis deos qui nos p̄cedāt. Moysi
 enī viro huic q̄ nos eduxit de terra egi-
 pti: ignoram⁹ qd̄ accidit. Dixitq; ad
 eos aaron. Tollite maures aureas: et
 v̄rorū filiozūq; et filiarū v̄straz aurib;
 et afferte ad me. fecit p̄lus q̄ iusserat
 referens maures ad aaron. Quas cū il-
 le accepisset formatū ope fusorio. et
 fecit ex eis vinctū cōstantē. Dixerūtq;
 Dñi sūt dñi tui isrl̄. qui te eduxerunt de
 terra egypti. Qd̄ cū vidisset aaron edo-
 ficauit altare corā eo: et p̄conis voce
 clamauit dices. Cras solemnitās dñi
 est. Surgentesq; mane obtulerūt olo-
 causta et hostias pacificas: et sc̄dit p̄s
 māducare et bibere. et surserūt laudare
 locutus est aut dñs ad moysen dicens

Vate descendit: peccauit populus tuus quem
 conuisti de terra egipti. Reverserunt autem
 de via quam ostendisti eis. feceruntque sibi
 vitulum costatile et adorauerunt. atque im-
 molantes ei hostias dixerunt. Isti sunt
 dii tui israel: qui te educent de terra egi-
 pti. Rursusque ait dominus ad moysen. Cer-
 no quod populus iste dure certius sit. Dimitte
 me ut irascatur furor meus contra
 eos: et deleat eos. faciamque te in gentem ma-
 gnam. Moyses autem orabat dominum deum
 suum dicens. Cur domine irascitur furor
 tuus contra populum tuum. quem eduixisti de
 terra egipti: in fortiitudine magna et in
 manu robusta. Ne queso dicant egi-
 ptij: callide eduixit eos ut interficeret
 in montibus. et deleter e terra. Quiescat
 ira tua et esto placabilis super nequicia
 populi tui. Recordare abraham et isaac et
 israhel seruorum tuorum: quibus iurasti per te-
 mentem dicens. Multiplicabo seminem vestrum
 sicut stellas celi et universam terram hanc
 te qua locutus sum dabo semini vestro.
 et possidebitis eam semper. Placatusque
 est dominus: ne faceret malum quod locutus
 fuerat aduersus populum suum. Et reuer-
 sus est moyses de monte: portans du-
 as tabulas testimonij in manu sua: scri-
 ptas utraque parte. et factas opere domi-
 ni. Scriptura quoque dei erat sculpta in ta-
 bulis. Audiens autem iosue tumultum
 populi vociferantis. dixit ad moysen.
 Stultatus pugne audiat in castris.
 Qui respondit. Non est clamor adhor-
 tantium ad pugnam: neque vociferatio
 compellentium ad fugam: sed vocem can-
 tantium ego audio. Cuiusque appropin-
 quasset ad castra vidit vitulum et cho-
 ros: iratusque valde proiecit de manu ta-
 bulas: et confregit eas ad radicem mon-
 tis. Arripientesque vitulum quem fecerant.

combussit et conruit usque ad puluerem
 quem sparsit in aquam et dedit ex ea potum si-
 his israel. Dixitque moyses ad aaron
 Quid tibi fecit hic populus: ut induceres
 super eum peccatum maximum. Cui ille respondit.
 Ne indignes sermo meus. Tu enim nosti
 populum istum quod pronus sit ad malum. Dixe-
 runt michi. Fac nobis deos qui nos prece-
 dant. Hunc enim moysi quod nos eduixit de
 terra egipti: nescimus quod acciderit. Qui-
 bus ego dixi. Quis vestrum habet aurum
 Tuleruntque et dederunt michi. et proiecit illud
 in ignem: egressusque est hic vitulus. Si-
 dens ergo moyses populum quod esset nudus
 spoliauerat enim eum cum aaron propter ignomi-
 niam sortis. et inter hostes nudum con-
 stituerat. et stans in porta castrorum ait
 Si quis est domini iungat michi. Congre-
 gati sunt autem ad eum omnes filij leui.
 Quibus ait. Hec dicit dominus deus israel. Donat vir
 gladium super femur suum. Ite et redite
 de porta. usque ad portam per medium ca-
 strorum. et occidite unumquemque fratrem suum
 et amicum et proximum suum. feceruntque
 filij leui iuxta sermonem moysi: et occide-
 runtque in die illo quasi triginta milia
 hominum. Et ait moyses. Consecra-
 stis manus vestras hodie domino: unum-
 quisque in filio et in fratre suo: ut retur
 vobis benedictio. Facto autem altero die
 locutus est moyses ad populum. Pecca-
 stis peccatum maximum. Ascendam ad do-
 minum: si quo modo eum qui uero depreca-
 ri pro scelere vestro. Reuersusque ad do-
 minum ait. Obsecro domine. peccauit populus
 iste peccatum maximum: feceruntque sibi deos
 aureos. Aut dimitte eis hanc noxam aut
 si non vis: dele me de libro tuo quem scri-
 psisti. Cui respondit dominus. Qui peccauerit
 michi delebo eum de libro meo. Tu autem
 vate et duc populum istum quo locutus sum tibi

angelus aut̄ meus p̄cedet te. Ego aut̄
in die vlt̄ionis visitabo et ecce peccatū
eorū. Percussit aut̄ dñs ppl̄m pro reatu
viciuli: quē fecerat aaron.

I Ocurusq; ē dñs ad moysen dices
Sate et ascende de loco isto: tu et
ppl̄us tuus quē eduxisti de terra egypti
in terrā quā iuravi abrahā. ysaac. et
ia cob. dices semini tuo dabo eā. et n̄
tā p̄ur̄sorē tui angelū. ut eīcām eha
naneū et amozreū. et ebaū et p̄brescū
et cuū et iebuscū: et intres in terrā fluu
tem lacte et melle. Nō enī ascendā tecū
quia ppl̄us dure cervicis est: ne forte di
spendam te in via. Audisq; ppl̄us ser
monē hūc pessimū luxū: et nullus ex
more induit̄ e aultu suo. Dixitq; dñs
ad moysen. Loqre filijs isrl̄. Populus
dure cervicis es: semel ascendā in me
dio tui et relebo te. Jam nūc repone or
nati tuū: ut sciam quō faciā tibi. Depo
suerūt ergo filij isrl̄ ornati suū a mote
oreb. Moyses q; tollēs tabernaculū. re
tedit extra castra proail: vocavitq; no
men eius tabernaculū feceris. Et om̄s
ppl̄us qui habebat aliquā q̄stionē egre
diebatur ad tabernaculū feceris extra ca
stra. Cūq; egrederetur moyses ad taber
naculū surgebat univ̄sa plebs: et sta
bat vnusq;sq; in ostio papilionis sui:
aspiciēbatq; tergū moysi donec ingre
deretur tentoriū. Ingresso aut̄ illo ta
bernaculū feceris. descēdebat colūna nu
bis et stabat ad ostiū. loq̄banturq; dñs
cū moyse. cernentibus vniv̄ersis q; co
lūna nubis staret ad ostiū tabernaculi
Stabantq; ip̄i et aora bāt p̄ fores tab
naculorū suorū. Loquebat̄ aut̄ dñs ad
moysen faciē ad faciē. sicut solet loqui
homo ad amīcū suū. Cūq; ille reuer
teretur in castra. minister eius iosue fili

num puer nō recebat de tabernaculo
Dixit aut̄ moyses ad deū. p̄cepis ut
educam ppl̄m istū et nō indicas michi
quē missurus sis meū: p̄scritam cū di
xeris. noui te et noie: et inuanti gra
ciam corā me. Si ergo in ueni gratiā in
cōsp̄ctu tuo. ostende michi faciē tuam
ut sciam te: et inueniā gratiā ante oau
los tuos. Respice ppl̄m tuū gentē hāc
Dixitq; deus. Facies mea p̄cedet te. et re
quē dabo tibi. Et ait moyses. Si nō
tūp̄ se p̄cedas ne educas nos de loco
isto. In quo enī scire poterimus ego et
ppl̄us tuus inuenisse nos gratiā in cō
sp̄ctu tuo nisi ambulaueris nobiscū:
ut glorificemur ab om̄ib; ppl̄is qui ha
bitāt sup̄ terrā. Dixit aut̄ dñs ad moy
sen. Et verbū istud quod locutus es fa
ciā. Inuenisti enī gratiā corā me: et
teip̄m noui ex noie. Qui ait. Ostende
michi gloriā tuā. R̄spondit. Ego osten
dam om̄ne bonū tibi: et vocabor in no
mine dñi corā te: et miserebor cui volu
ero. et clemens ero in quē michi placu
erit. Rursusq; ait. Nō poteris videre
faciē meā. Nō enī videbit me homo et
viuet. Et iterū. Ecce inquit est locus
apud me: et stabis sup̄za petrā. Cūq;
trāsibit gloriā mea. ponā te in forami
ne petre: et protegā dextera mea donec
transeam. Tollamq; manū meam: et
videbis posteriora mea: faciē aut̄ meā
videre nō poteris.

xxviii
Et tunc cep̄s p̄scice ait tibi duas ta
bulas lapideas imitar priorū. et
scribā sup̄ eas vrba q̄ habuerūt tabu
le quas fregisti. Esto patius mane ut
ascendas statim montē synai: stabisq;
meū sup̄ vr̄tice mōtis. Nullus ascen
dat tecū: nec videat quispiā p̄corū mō
tem. boues q; et oues nō pascant ecōtra

Eradit ergo duas tabulas lapideas
 quales antea fuerat: et de nocte cōsur-
 gens ascendit in montē synai. fiat p̄-
 ceperat ei dñs: portans scēū duas tabu-
 las. Cūq; descendisset dñs p̄ nubē: ste-
 tit moyses cū eo. inuocans nomē dñi.
 Quo transeūte coram eo ait. Domina-
 tor dñe deus: misericors et clemens.
 patiens et multe misericordie. et c̄rus
 qui custodis misericordiā in milia. qui
 aufers iniquitatē et scelera atq; peccata
 nullusq; apud te se innocēs est q̄ red-
 dis iniquitatē patrū filijs ac nepotib; i-
 terāam et quartam progeniem. felix
 nufq; moyses curuatus est pronus in
 terram: et adorans ait. Si inueni gra-
 diam in conspectu tuo dñe: obsecro ut
 gradiaris nobiscū: populus enī dure
 ceruus est: ut aufiras iniquitates nos-
 tras atq; peccata: nosq; possideas. Re-
 spondit dominus. Ego inibo pactum
 uicantibus aīctis: signa faciam. que
 nunq̄ uisa sunt super terram: nec in ul-
 lis gentibus. ut cernat populus iste in
 cuius es mediū opus dñi terribile: qđ
 fidurus sū. Obserua aīcta que hodie
 mandam tibi. Ego ipse eīam ante fa-
 ciem tuā. amorē et ehanan eū et ethēū
 pherezeum quoq; et euam et iebuscū
 Cane ne unquā cū habitatoribus ter-
 re illius inigas amicitias que tibi sint
 in nūnam. sed et aras eorū destrue. et
 cōfringe statuas. lucosq; succide. No-
 li adorare reū alienū. Dominus zelotes
 nomē ei⁹: deus est emulatoz. Ne incas
 pactum cū hominib; illarū regionum
 ne cū fornicari fuerint cum dijs suis. et
 adorauerūt simulacra eorum: uocet te
 quispiam. ut comedas de immolatis.
 Nec vxorē de filiab; eorū. accipies filijs
 tuis: ne postq̄ ipse fuerint fornicatē:

fornicari faciāt in eos suos filios tuos
 Deos cōflantes nō facies tibi. Solam-
 nitatē azimozū custodies. Septim di-
 ebus uesceris azimis: fiat p̄cepti tibi
 in tempore mensis nouozū. Mense enī
 x̄m̄i temporis: egressus es de egipto.
 Omne qđ aperit uulū generis mascu-
 lini. meum ait. De aīctis animātib;
 tam de bobus q̄ de omib; mēū erit. Pri-
 mogenitū a sim redimes oue. Si autē
 nec p̄caū pro eo dederis: occidit. Pri-
 mogenitū filiozū tuozum redimes. nec
 apparebis in conspectu meo uacuus.
 Sex dieb; opaberis: die septio celsa b-
 arare et m̄cere. Solānitatē ebdomada-
 rum facies tibi in p̄minjs frugū melis
 tue triticee: et solānitatē. quando re-
 tunte anni tempore aīcta conduntur.
 Trib; tempozib; anni apparebit omne
 masculinū tuū: in cōspectu omnipoten-
 tis dñi dei israhel. Cū enī gentes uulero
 a facie tua: et dilatauero terminos tu-
 os. nullus inidiabitur terre tue: ascē-
 dente te. et apparente in cōspectu dñi dei
 tui ter in anno. Non immolabis super
 fermento sanguinē hostie mee: neq; re-
 sibeat mane de uictimis solānitatis pha-
 se. Primicias frugum terre tue offeres
 in domo dñi dei tui. Non coques hēdū
 in lacte matris sue. Dixitq; dominus
 ad moysen. Scribe tibi uerba hec. qui-
 bus et team et cū israhel p̄pigi fodus
 fuit ergo ibi eam domino moyses qua-
 draginta dies. et quadraginta noctes
 panem nō comedit. et aquam nō bi-
 bit. et scripsit in tabulis uerba federis
 decē. Cūq; descendere moyses de monte
 synai. tenebat duas tabulas lapideas
 testimoniij et ignorabat qđ cornuta esset
 facies sua: et confes aō sermonis domi-
 ni. Videns autem aaron et filij israhel

cornutam moysi facie: timu erunt. ppe ac-
 cere. Vocantq; ab eo reuerſi ſunt: tam
 aaron q; p̄n ap̄s ſynagoge. Et poſtq;
 locutus eſt ad eos: ueneru ad eu ena
 omes filij iſrl. Quib; p̄cepit cūcta q̄ au-
 dierat a dño i mōre ſynai. Impletſq;
 ſermonib; poſuit uelamē ſup facie ſua.
 Qd̄ ingreſſus ad dñm. et loquēs cū eo
 auſarebat donec exiret: tūc loq̄batur
 ad filios iſrl oia q̄ ſibi fuerāt imprara
 Qui uidebāt facie egrediētis moysi de
 cornuta: ſed opiebat rurfus ille facie
 ſua. ſi qñ loq̄batur ad eos. **xxv.**
 Hinc cōgregata dñi turba filioꝝ iſrl
 dixit ad eos. Hec ſūt q̄ iuſſit dñs fieri
 Sex dieb; factis opus. Septimus di-
 es erit uobis ſandus: ſabbatū 7 req̄s
 dñi. Qui fecerit opus in eo. occidetur.
 Nō ſuccentis ignō in omib; habitacu-
 lis ueſtris p̄ diem ſabbatū. Et ait moy-
 ſes ad omnē cateruā filioꝝ iſrl. Iſte ē
 ſctimo quē p̄cepit dñs dicēs. Separate
 apud uos p̄nicias dño. Omnis uelūta-
 rius et prono animo offerat eas dño.
 Aurū et argenti. et es. iacandū 7 pur-
 purā. cocciq; biſtindū et biſſū. pilos
 caprarū. pellesq; arctū rubricatas 7 ia-
 andinas: ligna ſethim. et oleū ad lu-
 minaria cōannāda. et ut cōſidat vnḡ-
 tum et thimiama ſuauiſſimū: lapices
 omichinos et gemmas. ad ornatiū ſup
 humeralis 7 racōnalis. Quiſq; ueſtrū
 ſapiens eſt. ueniat et faciat qd̄ dñs im-
 prauit: tabernaculū. ſcilicet et tectum
 eius atq; opimentū anulos et tabula-
 ta cū ueſtib; papillos 7 baſes. archam
 et uedes. p̄nias dñi. 7 uelū qd̄ ante il-
 lud appendit: menſam cū ueſtib; 7 u-
 ſis. et p̄poſitōs panib; candelabrū ad
 luminaria ſuſtentanda uafa illius 7 lu-
 cernas. et oleū ad nutrimenta igmū:

altare thimiama 7 uedes. 7 oleū un-
 diomis et thimiama ex aromantib;: ten-
 toriū ad oſtū tabernaculi. altare olo-
 cauſti et craticulā eius encam cū ueſtib;
 et uas ſuis: labrū et baſes eius: corti-
 nas atrij cū colūmis et baſib;: tentoriū
 in forib; ueſtibili. papillos tabernaculi
 et atrij cū funicul ſuis. ueſtimēta quoz
 uſus eſt in miniſterio ſāduarij. ueſtes
 aaron pōnſias ac filioꝝ eius ut ſacer-
 uoſo ſugantur michi. Egrediaq; omis
 mulier uo filioꝝ iſrl et cōſpectu mo-
 yi: obulerūt mente p̄mpuſſima atq;
 tuora p̄nicias dño: ad faciendū opus
 tabernaculi teſtimoniū. Quicqd̄ ad cul-
 tū et ad ueſtes ſandtas neceſſariū erat.
 uiri cū mulierib; p̄buerūt. amillās.
 et maures. anulos 7 extralia. Omne
 uas aureū in tonaria dñi ſeparatū eſt
 Si quis habebat iacandū et purpurā
 cocciq; biſtindū. biſſū. et pilos capra-
 rum. pelles arctū rubricatas 7 iacandi-
 nas. argenti 7 auri. eriq; metalla ob-
 tulerūt dño: lignaq; ſethim in uarios
 uſus. Sz 7 mulieres uode q̄ nauerat te-
 derūt. iacandū purpurā et uimicū ac
 biſſū. et pilos caprarū: ſponte p̄nias
 cūcta tribuentes. Primiq; uero obtu-
 lerūt lapices omichinos et gemmas ad
 ſup̄humeralē et racōnalē: aromataq;
 et oleū ad luminaria cōannāda et ad
 p̄parandū uingutū. ac thimiama oco-
 ris ſuauiſſimi cōponendū. Ois uiri et
 mulieres mente tuora obtulerūt ton-
 aria: ut fieret opa q̄ iuſſerat dñs p̄ manu
 moysi. Cūda filij iſrl uolūtaria dño te-
 dicauctunt. Dixitq; moyses ad filios
 iſrahel. Ecce uocauit dñs ex noie beſe-
 hel filiū huri. filij hur de tribu iuda. im-
 pletiq; eū ſpiritu tel. ſapiētia. et intel-
 ligētia. et ſcientia. et omni uerba ad

erogitandū et faciendum opus in au-
ro et argento et ere et ferro. sculpsitq;
lapidibus et opere carpentario. Quicquid
fabre adinueniri potest: cedit in coram
eius. Oliab q̄ filiiu achisamech. et tri-
bu dan. Ambos eruditur sapientia: ut
faciāt opera abietarij polimitarij ac plu-
marij et iacinto et purpura. coccoq;
bistincto et bisso et terant omnia. ac
noua queq; reperiant. **xxxv.**

Fecit ergo beseleel. et oliab. et
hois vir sapiēs. q̄b dedit dñs sa-
pientia et intellectū. ut sciret fabre opa-
ri q̄ in usu sanctuarij necessaria sūt. et
que p̄cepit dñs. Cūq; uocasset eos mo-
yses et omnē eruditū virū: cui dederat
dñs sapientia. et q̄ sponte sua obtule-
runt se ad faciendū opus. tradidit eis
omnia donaria filiozū israel. Qui autē in-
staret operi condie in mane uota pplus
offerebat. In te artifices venire opulsi
dixerūt moyse. Plus offert plus q̄ ne-
cessariū est. Iussit ergo moyses. p̄eco-
nis uoce cantari. Nec uir nec mulier
quicq; offerat ultra in ope sanctuarij
Sicq; cessatū est a munerib; offerēdis
eo q̄ oblata sufficerēt et suprabunda-
rent. fecerūtq; omēs coram sapiētes ad
explendū opus tabernaculi cortinas te-
cem. et bisso retorta et iacinto et pur-
pura. coccoq; bistincto: ope vario. et
arte polimita. Quarū vna habebat in
longitudine viginti octo cubitos: et in
latitudine quatuor vna mensura erat
omniū cortinarū. Cōiunxitq; cortinas
quicq; alterā alteri: et alias quicq; sibi in-
uicem copulauit. fecit et ansas iacinti-
nas in ora cortine unius ex utroq; la-
tere et in ora cortine alterius similiter:
ut cōtra se inuicem ueniret anse et mu-
tuo iūgerentur. In te et quinquaginta

fudit arculos aureos. qui morderent
cortinarum ansas et fieret unum taber-
naculum. fecit et saga unteā. et pilis
caprarū ad oppriendū tectum taberna-
culi. Unum sagum in longitudine ha-
bebat cubitos triginta: et in latitudine
cubitos quatuor. Unius mensure erāt
oia saga. Quozū quicq; iūxit seorsū. et
sex alia separatim. fecitq; ansas quinquaginta
in ora sagi unius: et quinquaginta
in ora sagi alterius ut sibi inuicē iūge-
rentur: et fibulas meas quinquaginta
quibus nederetur tectū: ut unū palliū ex
omib; sagis fieret. fecit et oportū ta-
bernaculi de pillibus arietū rubricatis
alioq; desup uelamē de pillib; iacinti-
nis. fecit et tabulas tabernaculi de lignis
sethim stātes. Decem cubitorū erat lon-
gitudō tabule unius: et unum ac se-
mis cubitū latitudo retinebat. Dime in
castrature erāt p̄ singulas tabulas: ut
altera alteri iungeret. Sic fecit in oib;
tabernaculi tabulis. Et q̄b; viginti ad
plagā meridiana erāt cōtra austrū. cū
quadraginta basib; argenteis. Due ba-
ses sub vna tabula ponebantur ex utraq;
parte angulozū: ubi in castrature late-
rum in angulis terminātur. Ad plagā
q̄; tabernaculi. q̄ respicit ad aquilonē
fecit viginti tabulas cū quadraginta ba-
sibus argenteis. duas bases p̄ singu-
las tabulas. Cōtra occidentē uero id ē
ad eam partē tabernaculi que mare re-
spicit. fecit sex tabulas: et duas alias
p̄ singulos angulos tabernaculi retro
que iuncte erant a dorsum: usq; sur-
sum: et in unam compagem pariter fe-
rebantur. Ita fecit ex utraq; parte p̄
angulos. ut octo essent simul tabule
et haberēt bases argenteas sexdecim: bi-
nas scilicet bases sub singulis tabulis

fecit et vides de lignis sethim quinq; ad
continendas tabulas vnius lateris taber-
naculi: et quinq; alios ad alterius lateris
coaptandas tabulas: et extra hos: quinq;
alios vides ad occidentale plagam ta-
bernaculi contra mare: fecit et; vides alii
qui per medias tabulas ab angulo usq;
ad angulum pervenerunt. Ipsa autem tabula de-
auravit: fuisque basibus earum argenteis
Et arculos eorum fecit aureos: per quos
vides intro ire possent: quos et ipsos lami-
nis aureis operuit: fecit et velum de iacan-
do et purpura: vermiculo ac bisso re-
torta ope per limitario varium atque dilin-
datum: et quatuor columnas de lignis se-
thim: quas cum capitibus deauravit: fuisque
basibus earum argenteis: fecit et retortium in
introitu tabernaculi ex iacando: purpu-
ra vermiculo: bissoque retorta ope pluma-
rum: et columnas quinq; cum capitibus suis que
operiunt auro: basibusque earum fudit ences
et operuit auro.

III. VII.

Fecit autem Bezaleel: et aham de li-
gnis sethim habentem duos semis
cubitos in longitudine: et cubitum ac se-
missim in latitudine: altitudoque vni-
cubiti fuit et dimidij. Vestivitque eam auro
purissimo intus et foris. Et fecit illi co-
ronam auream per gyrum: ostians quatuor
anulos aureos per quatuor angulos eius
duos anulos in latere vno: et duos in
altero. Vides que fecit de lignis sethim:
quos vestivit auro: et quos misit in
anulos qui erant in lateribus archae ad per-
tandam eam. fecit et propitiatorium id est ora-
culum de auro mundissimo duorum cubito-
rum et dimidij in longitudine: et cubitum
ac semis in latitudine. Duos etiam cheru-
bim ex auro dudili: quos posuit ex
utraque parte propitiatorii: cherub vnum in
summitate vnius partis et cherub alterum

in summitate partis alterius. Duos che-
rubim in singulis summitatibus propitiatorii
extendentes alas et regentes propitiarium
seque mutuo et illud respicientes. fecit
et mensam de lignis sethim: in longi-
tudine duorum cubitorum: et in latitu-
dine vnius cubiti: que habebat in altitudi-
ne cubitum ac semissim. Circumdeditque eam
auro mundissimo: et fecit illi labium au-
reum per gyrum: ipsique labio coronam auream
interzasilic quatuor digitorum: et super eam
etiam alteram coronam auream: fudit et qua-
tuor arculos aureos: quos posuit in
quatuor angulos per singulos partem me-
se contra coronam: misitque in eos vides
ut possint mensam portari: ipsosque vides:
fecit de lignis sethim: et circumdedit eos
auro. Et vasa ad divites vnius mense
acetabula: fialas: et sciarios et thuris-
bula ex auro puro: in quibus offerenda
sunt libamina. fecit et cancelabrum ductile
de auro mundissimo. De cuius vides:
calami: sciphi: speruleque ac lilia proce-
debant: sex in vtroque latere. Tres cala-
mi ex parte vna: et tres ex altera. Tres
sciphi in duas modum per calamos sin-
gulos speruleque simul et lilia: et tres sci-
phi in duas modum in calamo altero: spe-
ruleque simul et lilia. Equum erat opus
sex calamorum: que procedebant de stipite
cancelabrum. In ipso autem vides erant quatuor
sciphi in duas modum: speruleque per sin-
gulos et lilia: et sperule sub duobus ca-
lamis per loca tria: que simul sex fuisse cala-
mi: procedentes de vides vno. Et speru-
le igitur et calami ex ipso erant vniuersa du-
dilia ex auro purissimo: fecit et lucer-
nas septem cum omnidioribus suis: et vasa
vbi ea que emunda sunt extinguant de au-
ro mundissimo. Calentium auri appen-
debat cancelabrum cum omnibus vasibus suis.

fecit et altare thimiamatis de lignis sethim: p qua dū singulos habens cubitos et in altitudine duos: e cui⁹ angulis pcebebant cornua. vestitūq; illud auro purissimo. cū craticula ac parietibus. ⁊ cornibz. fecitq; ei coronā aureolam p gyrū: et duos anulos aureos sub corona p singula latera. ut mittatur in eos vides. et possit altare portari. Ipōs aut vides fecit de lignis sethim et operuit laminis aureis. Composuit et oleū ad sanctificadonis vngentū. et thimiamata de aromanibus mūdissimis. opere pigmentarij.

Fecit et altare olocancti de lignis sethim quiq; cubitorū p qua dū Et trū in altitudine cui⁹ cornua de angulis pcebebāt. opūitq; illud laminis eneis. Et in vsus eius parauit ex cre vasa diuersa: lebetes. forapes. fuscumulas: vnicinos et ignū receptacula. Craticulamq; eius in modū rens fecit encam: et subter eam in altaris medio arulam fuis quatuor anulis per totē redaculi summitates: ad immitentes vides ad portadū. Quos ⁊ ipōs fecit de lignis sethim et operuit laminis eneis: induxitq; in aruculos qui in lateribz altaris eminebāt. Ipōm aut altare nō erat solidū sed caui⁹ tabulatis: et in tus vacuū. fecit et labzū enēū cum basi sua. de speculis mulierū q; exubabant in ostio tabernaculi. fecit et atriu. in cuius australi plaga erat tentoria de bisso retorta cubitorū centū: colūne enec viginti cū basibz suis. Capita colūnarū et tota operis celatura argētea. Eque ad septentrionalē plagā. tentoria columne basesq; et capita colūnarū eiusdē mēsure et operis ac metalli erant. In ea vero plaga que ad occidentē respiciat fuerunt

tentoria cubitorū quinquaginta. colūne decem cū basibz suis enec. et capita colūnarū et tota operis celatura argētea. Porro cōtra orientē quinquaginta cubitorū parauit tentoria. e quibz quādecim cubitos colūnarū trium cū basibz suis vnum tenebat latus: et in parte altera. quā inter vtraq; introitum tabernaculi fecit. quindē eque cubitorū erant tentoria: columneq; tres ⁊ bases totidem. Cūda atrij tentoria: bisfuis retorta texterat. Vases colūnarū fuerunt enec. capita aut earum cū cūctis celaturis suis argētea: sed ⁊ ipsas colūnas atrij vestitū argento. Et in introitu eius opere plumario fecit tentoriū. ex iacando. purpura. vermiculo ac bisso retorta. quod habebat viginti cubitos in lōgitudine. altitudo vero quinq; cubitorū erat. infra mensuram quā cūcta atrij tentoria habebant. Columne autē in ingressu fuerunt quatuor. cū basibus eneis. capitāq; earum et celature argētee. Parillos quoq; tabernaculi ⁊ atrij per girū fecit eneos. Hec sunt instrumenta tabernaculi testimonij. que enumerata sūt iuxta pceptū moyfi in ceremonijs leuitarū p manū p̄bamar filij aaron sacerdotis. que befelehel filij huri filij hur de tribu iuda tomimo per moyse iubente compleuerat. iūndo sibi socio ooliab filio adisamech de tribu dan: qui et ipse arafex lignozū egregius fuit. et polimitarius. atq; plumarius. ex iacando. purpura. vermiculo et bisso. Omne aurū quod expensū est in opere sanctuarij. et quod oblatū est in donarijs viginti et nouē talentozū fuit. et septingētorum triginta siclorū ad mēsuram sanctuarij. Oblatū est autē ab hīs. qui transferunt ad numerum

a viginti annis ⁊ supra: de sexcentis tri-
 bus milibus ⁊ quingentis quibus quingenta ar-
 matōrū fuerūt p̄terea centū talenta ar-
 genti. ⁊ quibus cōfite sūt bases sandu-
 arij et introitus vbi xlii p̄ndet. Cen-
 tum bases facte sūt de talentis centū: sin-
 gulis talentis p̄ bases singulas sup̄ni-
 tatis. De mille aut̄ septingentis ⁊ septu-
 aginta quinq̄ fecit capita colūnarū: quōs
 et ipsas xlii iuit argento. Eris quō obla-
 ta sūt talenta septuaginta duo milia. ⁊
 quadringenti supra sicut: ex quibus fuisse
 sunt bases in introitu tabernaculi t̄sti-
 monij. et altare enim cū trāncula sua
 oiaq̄ vasa quā ad v̄sū eius p̄tineret: ⁊ ba-
 ses atrij tam ī arcuū quā in ingressu eius.
 et parilli taberna cū liatq̄ atrij p̄ gyru.

De iacando vero ⁊ purpura. *et dicitur*
 De vermiculo ac bisso. fecit vestes
 quibus in burc̄ aaron quādō ministra-
 bat in sanctis: sicut p̄cepit dñs moysi
 fecit igit̄ sup̄humeralē de auro. iacando
 ⁊ purpura. cōcoq̄ biffinādo ⁊ bis-
 so retorta: ope polimitario. Inaditq̄
 bracteas aureas. ⁊ extenuat̄ ī fila ut
 possent torq̄ri cū p̄iorū colorū subte-
 gnimē: duasq̄ ozas sibi inuicē copula-
 tas ī vtroq̄ latrē sūmitatū. ⁊ baltheū
 ex eisde coloribz sicut p̄cep̄rat dñs mo-
 ysi. Parauit et duos lapides omicibi-
 nos alit̄idos et inclusos auro: et scul-
 ptos arte gemarū noibz filiozū israel.
 De noia in lapide vno ⁊ lex in altero
 iuxta ordinē nauitatis eoz. Posuitq̄
 eos in lateribz sup̄humeralis: in moni-
 mentū filiozū israel: sicut p̄cep̄rat dñs
 moysi. fecit et racōnale ope polimito
 iuxta op̄us sup̄humeralis. et auro. ia-
 cando ⁊ purpura cōcoq̄ biffinādo ⁊ bis-
 so retorta. quadragulū duplex. men-
 sure palmi: et posuit in eo gemarū ordi-

nes quatuor. In primo x̄stu erat sar-
 dius. topazius. smaragdus: in secūdo
 carbūculus saphirus. saspis: in tertio
 ligurius. achates. amethystus: in quar-
 to. crisolitus. omicibus. et beryllus:
 arcuati ⁊ inclusi auro p̄ ordines suos
 Ip̄iq̄ lapides duodecim: sculpi crāt noi-
 bus duodecim tribuū israel: singuli p̄ no-
 mina singulozū. fecerūt in racōnali et
 catenulas sibi inuicē cōhærentes de auro
 purissimo. et duos annos: totiq̄
 anulos aureos. Porro anulos posite-
 runt in vtroq̄ latere racōnalis et quibz
 p̄cedent due carbene auree. quas inle-
 ruerūt vñ am̄is qui in sup̄humeralis an-
 gulis enim ebāt. De ⁊ ante ⁊ retro ita
 cōnecbāt sibi: ut sup̄humeralē ⁊ racō-
 nale mutuo necerentur. stricta ad bal-
 theū et anulis fortius copulata. quos
 iungebat vitta iacandina. ⁊ lara flu-
 erent ⁊ a se inuicē mouerent sicut p̄ce-
 pit dñs moysi. fecerūt quō tunicā sup̄-
 humeralis totā iacandina. et capitium
 in sup̄iori parte cōtra mediū: ozamq̄
 p̄ gyru capitiū textilēm. textū aut̄ ad
 p̄tes malapunica et iacando purpura
 vermiculo ac bisso retorta. et tinnimā-
 bula de auro purissimo. quā posuerūt in-
 ter malagrana tam extrema parte tuni-
 cæ p̄ gyru. tinnimābilū aut̄ aureū et
 malapunicā: quibus ornatus incedebat
 pontifex quando ministerio fugebat. si-
 cut p̄cepit dñs moysi. fecerūt et tinni-
 cas biffinas ope textili aaron et filijs
 eius ⁊ mitras cū coronulis suis et bis-
 so: fannilla quā linea biffina. angulū
 vxo de bisso retorta. iacando. purpura
 ac vermiculo. distindū arte plumaria
 sicut p̄cep̄rat dñs moysi. fecerūt et la-
 minā facie veneracōnis de auro purissi-
 mo. scripseruntq̄ in ea ope gemmarū

sancti dñi: et strinxerūt eam cū mira
virta iacandina. sicut p̄ceperat dñs moy-
si. Perfectū est igitur omne opus ta-
bernaculi ⁊ tecti testimonij. fecerūtq; fi-
lij isrl' cuncta q̄ p̄ceperat dñs moyse:
et obulerūt tabernaculū. ⁊ tectum. et
vniuersam supellectilē. anulos. tabu-
las. vides. colūnas. ac bases. operto-
rium ⁊ pellib; arietum: rubricatis. et
aliud operimentū ⁊ iacandinis pellib;
velū. archam. vides. p̄piciatorū. men-
sam cū vasis suis. et p̄piciatorū pamb;
cancelabzū. lucernas. et vtenilia earū
cū oleo: altare aureū. ⁊ vnguentū. ⁊ thi-
miama. et aromabus. ⁊ tentorium in
introitu tabernaculi. altare enē. retia-
culum. vides. et vasa eius omnia. la-
brum cū basi sua: tentoria atrij. ⁊ colū-
nas cū basib; suis: tentoriū in introitu
atrij fumialosq; illi. ⁊ parillos. Nichil
ex vasis desuit: que in ministeriū taber-
naculi et in tectū feceris iussū sūt fieri.
Festes q̄ qbus sacerdotes vtiuntur in
sanctuario. aaron scilicet et filij eius.
obulerūt filij israhel: sicut p̄ceperat
dñs. Huc postq; cūcta vidit completa
benedixit eis.

Locusq; ē dominus ad moysen
dicens. Mense primo prima die
mensis eriges tabernaculū testimonij:
et pones in eo archam. dimittesq; ante
illam velum. et illata mensa. pones su-
per eam que rite p̄cepta sūt. Cancela-
brum stabit cū lucernis suis. et altare
aureū in quo adoletur incensū corā ar-
cha testimonij. Tentorium in introitu
tabernaculi testimonij pones: ⁊ ante il-
lud altare olocustū. Labzū inter alta-
re et tabernaculū: qd implebis aqua.
Circūdabisq; atriū tentoris: ⁊ ingressū
eius. Et assumpto vnditionis oleo vn-

ges tabernaculū cū vasis suis ut sanctifi-
cent: altare olocustū ⁊ oia vasa eius:
labzū cū basi sua. Omnia vnditionis oleo
cōsecrabis: ut sint sancta sanctorū. Ap-
plicabisq; aaron et filios eius ad fores
tabernaculi testimonij. et lotos aqua
indues sanctis vestib;. ut ministrēt
michi: et vnditio eozū in sacertotū sem-
piternū p̄ficiat. ⁊ fecitq; moyses oia q̄
p̄ceperat dñs. Igitur mense p̄mo anni
secūdi. p̄ma die mensis: collocatū ē ta-
bernaculū. Erexitq; moyses illud ⁊ po-
suit tabulas. ac bases et vides: sta-
tuitq; colūnas ⁊ expandit tectū sup ta-
bernaculū. imposito desup opimento. si-
cut dñs imperauerat. Posuit ⁊ testimo-
niū in archa. subditis infra vides: et
ozaculū desup. Cūq; intulisset archā in
tabernaculū testimonij: appedit ante eā
velū ut expleret dñi iussione. Posuit
et mensam in tabernaculo testimonij ad
plagam septentrionalē extra velum:
ordinatis corā p̄piciatorū pamb;
sicut p̄ceperat dñs moyse. Posuit et
cancelabzū in tabernaculo testimonij e
regione mēse in parte australi: locatis
per ordinem lucernis iuxta p̄ceptū dñi.
Posuit ⁊ altare aureum sub tecto testi-
monij contra velum. ⁊ adoleuit sup eo
incensum aromatū. sicut iusserat dñs
moysi. Posuit ⁊ tentoriū in introitu ta-
bernaculi testimonij: ⁊ altare olocustū
in vestibulo testimonij. offerens in eo
olocaustū et sacrificia ut dñs impaue-
rat. Labzū q̄ statuit inter tabernaculū
testimonij et altare impleit illud aqua
lauertq; in eo moyses et aaron: ac
filij eius manus suas ac pedes. cū in gre-
deretur tectū feceris: et accēderet ad alta-
re sicut p̄ceperat dñs moyse. Erexit
et atriū per gyrum tabernaculi altaris

ducto in introitu eius retorio. Postq̄
omnia p̄fecta sūt opruit nubes. taberna-
culū testimonij: et gloria dñi implevit
illud. ¶ Nec potuit moyses ingredi te-
dum feceris. nube opiente oia. et maie-
state dñi chozuseante: qz cū dta nubes
opruerat. ¶ Si quāto nubes taberna-
culum terebat: p̄foscabant filij isrl̄ p̄-
turmas suas. Si p̄t̄ebat t̄sup: ma-
nebant in eodē loco. Nubes quippe co-
muni incubabat p̄ dian tabernaculo. et
ignis in nocte vivētibz aīcīs p̄ pulis
israhel. p̄ cunctas mansiones suas.
Explant libꝝ exodi. *Inquit liber le-*

uita. p̄mū cap.

Ocaur autē moy sen
et locutus est ei dñs
de tabernaculo testi-
nij dicēs. Loq̄re filijs
isrl̄ et dices ad eos.
¶ Homo q̄ obtulerit ex

rob hostiā dñi de pecoribz: id ē de bobz
et oībz offerens victimas: si olocau-
stum fuerit eius oblacō ac de armento
masculū immaculātū offeret ad ostiū ta-
bernaculi testimonij. ad placandū sibi
dñm. Punctqz sup caput hostie man⁹
et acceptabilis erit: atqz in expia cōem
eius p̄oficiēs. ¶ Immolabitqz vitulū
corā dño. et offeret filij aaron sacero-
tis sanguinē eius. sūcantes p̄ altaris or-
cūti: qd est ante ostiū tabernaculi. De-
traētqz pelle hostie. artus in frustra cō-
dent: et subiacēt in altari ignē. strue li-
gnozū ante cōposita. qz membra q̄ sūt de
ta desup ordinātes. caput videlicet qz cū
da q̄ adheret iecori. atolebitqz ea sacerdos
sup altare in olocautū. et suauē odorē
dño. Quod si de pecoribz oblacō est. de
oībz siue de capris olocautū: agnum

anniculum et absqz macula offeret: im-
molabitqz ad latere altaris qd respiciat
ad aquilonē corā dño. ¶ Auquinē ve-
ro illius sūcēt sup altare filij aaron.
p̄ aratū: dūitqz membra. caput et
omnia q̄ adheret iecori. qz imponēt sup
ligna. quibz subiacēdus est ignis. ¶ In-
testina vero qz p̄tes lauabūt aqua: qz ob-
lata omnia atolebit sacerdos sup alta-
re in olocautū. qz odorē suauissimū dño.
¶ Si autē de auibz olocautū oblacō fuerit
dño. de turturibz qz pullis colūbe: offe-
ret eam sacerdos ad altare. qz retoro ad
collū capite. ac rupto vulneris loco.
curare faciet sanguinē sup crepidinē
altaris. v̄ficulā vero gutturis et plu-
mas. p̄oiat q̄pe altare ad orientalem
plagam. in loco in quo aneres effun-
di solent. Cōfringetqz ascellas eius et
nō secabit neqz ferro diuidet eā. et atole-
bit sup altare: lignis igne supposito.
Olocautum est: et oblacō suauissimi
odoris domino. ¶

Assūma cū obtulerit oblacōem sa-
crificij dño. similia erit eius obla-
cio. ¶ Fūctqz sup eā oleū qz p̄net t̄bus.
ac refret ad filios aarō sacros. Quo-
rum vnus tollet pugillū plenū simile
et oleū ac totū t̄bus: qz p̄net memoria
le sup altare: in odorē suauissimū dño.
¶ Sed autē reliquū fuerit de sacrificio erit
aaron qz filiozū eius: sandū sandozū
de oblacōnibz dñi. Cū autē obtuleris
sacrificiū codū in dibano de simila. pa-
nes scilicet absqz fermento conspersos
oleo. et lagana azima oleo lita: si ob-
lacō tua fuerit de sarragīne. simile con-
spere oleo et absqz fermento: diuites
eam minutatim. qz sūces sup eam oleū.
¶ Si autē de cranaia fuerit sacrificium
eque similia oleo conspergatur: quam

offerens dño. traxerit manibz sacerdotis
 Qui ai obtulerit eam. toller memoria
 le de sacrificio: et atolebit sup altare in
 odorẽ suauitatis dño. Quicqd aut reli
 quũ est erit aaron et filiozũ eius. san
 ctum sanctorũ et oblacõ mibz dñi. Ois
 oblacõ que offertur dño: absq; fame
 to fier: nec quicq; fatmẽ ac mellis ad
 lebitur in sacrificio dñi. Primitias tã
 tum eozũ offeretis ac muncia: sup al
 tare vero nõ imponentur in odorẽ sua
 uitatis. Quicqd obtuleris sacrificij. sa
 le cõdies: nec autferes sal feceris rei tui
 de sacrificio tuo. In omni oblacõ offe
 res sal. Si aut obtuleris manus pmi
 nianũ frugũ tuarũ dño: de spias adue
 virentibz: turebis eas igni. et cõhim
 ges in morẽ farzis. et sic offeres pmi
 tias tuas dño: fundens sup ea oleũ et
 thurs imponens. quia oblacõ dñi est.
 De qua atolebit sacerdos in memoriã
 muneris: partem farzis fradi. et olei
 ac totum thurs. iii

Quod si hostia paaficorũ fuerit ei?
 oblacõ. et de bobz voluerit offer
 re mare siue feminã in maaculatam offe
 ret corã dño. ii **N**on etq; manũ sup cap
 ut vidime sue: que immolabit in in
 troitu tabernaculi testimonij. iii **F**ueritq;
 filij aaron sacerdotis: sanguinẽ pr alta
 ris arcautũ: et offerent de hostia paafi
 corum in oblacõem dño adipe: qui ope
 rit vitalia. et quicqd pinguedinis est
 intrinsecus: duos renes ai adipe quo re
 guntur ilia. et reiaulũ iecoris ai renũ
 culis atolebũtq; ea sup altare in olo
 caulũ lignis igne supposito i oblacõ
 nem suauissimi odoris dño. ii **S**i vero de
 quibz fuerit eius oblacõ et paaficorũ
 hostia. siue masculũ obtulerit: siue fe
 minã inmaaculata erũt omia. ii **S**i agnũ

obtulerit corã dño ponet manũ suã su
 per caput vidime sue que immolabit
 in vestibulo tabernaculi testimonij. ii **F**u
 eritq; filij aaron sanguinẽ ei? per arca
 tũ altaris: et offeret de paaficorũ hostia
 sacrificiũ dño: adipe et caudã totã ai re
 nibz et pinguedinẽ q; oprit ventrẽ atq;
 vniuersa vitalia. et vtrũq; renuculũ
 ai adipe q; est iuxta ilia. reiaulũq; ieco
 ris ai renuculis: et atolebit ea sacerdos
 sup altare in pabulũ ignis et oblacõis
 dñi. ii **S**i capra fuerit ei? oblacõ. et ob
 tulerit eã dño. ponet manũ suã sup ca
 put ei? immolabitq; eã i introitu taber
 naculi testimonij. ii **E**t fuerit filij aaron
 sanguinẽ eius p altaris arcautũ. tollẽt
 q; ex ea in partũ ignis tomimia. adipe
 pan q; oprit ventrẽ. et qui tegit vniuersã
 vitalia. duos renuculos ai reiaulo qd
 est sup eos iuxta ilia. et artinã iecoris
 ai renuculis. atolebitq; ea sup altare
 sacerdos in alimonia ignis et suauissimi
 odoris. ii **O**mnis adeps tomimi erit iure
 perpetuo. in genera combus et andis
 habitaculis vestris: nec sanguinẽ nec
 adipeẽ omnino comeretis. iii

Locus est dominus ad moy
 sen dicens. ii **L**oqueret filijs israhel
 Anima que peccauerit p ignorantiã
 et de vniuersis mandatis domini: que
 precepit ut non fierent quippiã fecerit
 si sacerdos qui videtur est peccauerit. de
 linquere faciens populũ: offert pro pec
 cato suo vitulũ inmaaculatũ dño. ii **E**t
 adducet illum ad ostiũ tabernaculi te
 stimonij. coram dño: ponetq; manũ
 sup caput eius: et immolabit eum to
 mimo. ii **D**auriet quoq; de sanguine vi
 tuli: infrens illum in tabernaculũ te
 stimonij. ii **C**ũq; intuerit digitũ in sa
 guinem asperget eum sedes corã dño

cōtra velū sanctuarij. **P**onetq; de eodē sanguine super cornua altaris thimiamanis gratissimi dño qđ est in tabernaculo testimonij. **O**mnē autē reliquū sanguinē fūdet in basim altaris olocauli. in introitu tabernaculi. **E**t adipe vituli offeret pro peccato: tam enim qđ vitalia operit. qđ oīa qđ intrinsecus sūt. duos renūculos et renūcū. qđ est supra eos iuxta ilia. et adipe iecoris qđ renūculis sicut offerat de vitulo hostie pacificorum. et adolebit ea sup altare olocauli. **P**ellem vero et oēs carnes. cū capite et pedibus et intestinis et fimo et reliquo corpore efferet extra castra in locū mundum. et auerēs effundi solent: incertaq; ea sup lignorū thue: que in loco effusorū antrū cremabūtur. **A**d si oīs turba filiorū isrl' ignorauerit. et p impiam fecerit qđ cōtra mandatū dñi ē et postea intellexerit peccatū suū: offeret pro peccato suo vitulū. **A**dducetq; eū ad ostiū tabernaculi: et ponet semores ppli manus sup caput eius coram dño immolatorq; vitulo in cōspectu domini. **I**nfret sacerdotes qđ videris est de sanguine eius in tabernaculū testimonij: tincto digito asperges species cōtra velum. **P**onetq; de eodē sanguine in cornibus altaris. qđ est corā dño in tabernaculo testimonij. **R**eliquū autē sanguinē fūdet iuxta basim altaris olocauli: qđ est in ostio tabernaculi testimonij. **O**mnēq; eius adipem tollet. et adolebit supra altare sic faciens. et de hoc vitulo quō fecit et prius: et rogāte pro eis sacerdote proprius aut ei dñs ipsū aut vitulū efferet extra castra atq; cōburēt sicut et priore vitulū: qđ est pro peccato multitudinis. **S**i peccauerit p̄ incēps et fecerit unū e pluribus

per ignorantia qđ dñi lege prohibetur et postea intellexerit peccatū suū offeret hostiā corā dño: thimiamanis immolatorq; manū suam sup caput eius. **C**ūq; immolauerit eū in loco vbi solet mactari olocaulū corā dño. qđ pro peccato est: tinget sacerdos digito i sanguine hostie pro peccato. tangens cornua altaris olocauli. et reliquum fūdens ad basim eius: adipe vero adolebit supra sicut in victimis pacificorum fieri solet. **R**ogabitq; pro eo sacerdos et pro peccato eius: et dimittetur ei. **A**d si peccauerit anima. p ignorantia de populo terre ut sciat que qđ de hīs qđ cōmuni lege prohibentur atq; delinquant et cognouerit peccatū suum. offeret eam pram immolatoram: ponetq; manus sup caput hostie que pro peccato est: et immolabit eam in loco olocauli. **T**olletq; sacerdos de sanguine i digito suo et tangens cornua altaris olocauli reliquū fūdet ad basim eius. **O**mnē autē adipe aufrens sicut auferi solet de victimis pacificorū adolebit sup altare i corā suauitatis dñi: rogabitq; pro eo et dimittetur ei. **S**i autē de pecoribus obtulerit victimā pro peccato ouē sci licet immolatoram: ponet manū sup caput eius: et immolabit eam in loco vbi solent cedi olocaulorū hostie. **S**umerq; sacerdos de sanguine eius digito suo et tangens cornua altaris olocauli. reliquū fūdet ad basim eius. **O**mnēq; adipe aufrens. sicut auferi solet de pecoribus qđ immolat p pacificos cremabit sup altare in censu dñi: rogabitq; pro eo et pro peccato eius: et dimittetur ei. **S**i peccauerit anima et auerit eam iurantis testisq; fuerit qđ ipse vidit aut cōsciū est: nisi indicauerit

portabit iniquitatem suam. Anima que tetigerit aliquid immundum. siue quod occisum a bestia est. aut pro se mortuum. aut quolibet aliud reptile et oblitum fuerit immundicie sue. rea est et deliquit: et si tetigerit quicquam de immundicia hominis iuxta omnem puritatem qua pollui solet oblitam cognouerit postea sibi accipit delictum. Anima que intrauerit et perculerit labiis suis ut vel male quid faceret vel bene et non fecerit. et idipsum iuramento et sermone firmauerit. oblitamque postea intellexerit delictum suum: agat penitentiam pro peccato et offerat de gregibus agnam siue capram: orabitque pro eo sacerdos et pro peccatis eius. Si autem non potuerit offerre prout offerat duos turtures vel duos pullos colubarum domino. unum pro peccato et alterum in olocaustum: dabitque eos sacerdoti. Animum offerens pro peccato retorquebit caput eius ad pennulas. ita ut collo adhaereat et non permitis abruptatur. et asperget de sanguine eius partem altaris. Quicquid autem reliquum fuerit faciet distillari ad fundamentum eius quia pro peccato est. Altarium vero in olocaustum atolebit ut fieri solet: rogabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius et dimittetur ei. Quod si nonauerit manus eius duos offerre turtures. aut duos pullos colubarum. offeret pro peccato suo simile parte ceph. et amam. Non mittat in eam oleum nec thuris aliquid imponet. quia pro peccato est: trahetque eam sacerdoti. qui plenum ex ea pugilum hauriens cremabit super altare in monimentum eius qui obrulerit. rogans pro illo et expias: reliquam vero partem ipse habebit in munere. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Anima si puaricans cerimoniae pro errore. in hijs que domino sunt san-

ctificata peccauerit. offeret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus. qui enim potest duobus fidelis iuxta prout sabbatuarum. ipsumque quod intulit damni restituet. et quanta parte ponet supra tractans sacerdotem qui rogabit pro eo offerens arietem et dimittetur ei. Anima que peccauerit pro ignorantia. fecerit unum ex hijs que domini lege prohibetur. et peccati rea: intellexerit iniquitatem suam. offeret arietem immaculatum de gregibus sacerdoti iuxta mensuram ultimam conuenientem peccati: quod orabit pro eo quia nesciens fecerit. et dimittetur ei. quia pro errore deliquit in domino.

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Anima que peccauerit. et contempserit domino negauerit pro oximo suo de postum quod facti eius creditum fuerat. vel vi aliquid extorsit. aut calumiam fecerit siue rem perditam inuenit et in fias insuper perierauerit. et quolibet aliud ex pluribus fecerit in quibus solent peccare homines. conuicta delicti reddet omnia que per fraudem voluit obtinere integra: et quantum in super parte domino cuius damnum intulerat. pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege. et dabit eum sacerdoti iuxta ultimam conuenientem mensuramque delicti. qui rogabit pro eo coram domino et dimittetur illi pro singulis que faciendo peccauit. Locutusque est dominus ad moysen dicens. De capite aaron et filijs eius. Hec est lex olocausti. Cremabitur in altari tota nocte usque mane. Ignis ex eodem altari erit. Vestietur tunica sacerdos. et feminalibus lineis: tollentque cineres quos vorans ignis exiit: et ponens iuxta altare. spoliabitur partibus vestimentis: in domusque alij offeret eos extra castra: et in loco mundissimo usque ad famillam conuincit. Ignis autem in altari super ardebit

que nutriet sacerdos. subiacens mane
 per singulos dies. et impositum olocau-
 isto desuper. adipe atolebit paasorum
 Ignis est iste perpetuus. q̄ nunq̄ defia-
 erit in altari. Hec est lex sacrificij et liba-
 mentozū q̄ offeret filij aaron corā dño
 et corā altari. Tollit sacerdos pugillū
 simile q̄ cōspersa est oleo. et totū thus
 qd̄ sup̄ simila est: atolebitq; illud in al-
 tari in momentū odoris suauissimi dño
 Reliqua aut̄ parte simile comedet aarō
 cū filijs suis absq; fermento et comedet
 in loco sanctuarij tabernaculi. Ite au-
 tem nō fermentabitur: qz pars eius in
 dñi offertur in censū. Sanctū sanctoz
 erit: sicut pro peccato atq; delicto. Ma-
 res tantū stirpis aaron. comedet illud
 legitimū ac sempiternū erit in genera-
 cōib; vstris de sacrificijs dñi. Omnis
 qui tetigerit illa sanctificabit. Locutus
 qz est dñs ad moysen dicens. Hec est
 oblatō aaron et filiozū eius quā offer-
 re debent dño in die iudicioris sue. De
 amam partem eph; offerent simile in
 sacrificio sempiterno. Medius eius ma-
 ne et medius eius respere: q̄ in sartagi-
 ne oleo cōspersa frigetur. Offeret autē
 eam calidā in oore suauissimi dño sa-
 cerdos qui iure patri successerit: et tota
 cremabit in altari. Omne enī sacrificiū
 sacerdotū igne cōsumetur: nec quisq;
 comedet ex eo. Locutus est autē dñs ad
 moysen dicens. Loquere aaron et filijs
 eius. Ista est lex hostie p̄ peccato. In
 loco vbi offertur olocastū immolabi-
 tur corā dño. Sanctū sanctozū ē. Sa-
 cerdos qui offert comedet eā in loco san-
 cto in atrio tabernaculi. Quicqd̄ tetige-
 rit carnes eius sanctificabit. Si de san-
 guine illius vstris fuerit aspersa laua-
 bitur in loco sancto. Vas autē fidile

in quo cocta est cōfirgetur: qz si vas
 enū fuerit defricabit: et lauabit aqua
 Omnis masculus te genere sacerdotali
 vescetur de carnib; eius. qz sanctū san-
 ctozū est. Hostia enī q̄ ceditur pro pe-
 cato: cuius sanguis infertur in taberna-
 culū testimonij ad expiandū in sandu-
 ario nō dmetur: sed cōburet igni. **Un.**

Hec est qz lex hostie pro delicto.
 Sancta sanctozū ē. Icaro vbi
 immotabit olocastū: madabit et vi-
 ctima pro delicto. Sanguis eius p̄ gy-
 rum altaris fūctur. Offerent ex ea cau-
 dam et adipe qui oprit vitalia: duos
 reniculos. et pinguedinē q̄ in tra illa ē
 reniculūq; iecoris cū renūalis: et atole-
 bit ea sacerdos sup̄ altare. Incensū est
 dñi pro delicto. Omnis masculus de sa-
 cerali genere in loco sancto vescetur
 hjs carnib;: qz sanctum sanctozū est.
 Sicut pro peccato offertur hostia: ita et
 pro delicto. Vrinusq; hostie lex vna erit
 ad sacerdotē qui eā obtulit p̄nebit
 Sacerdos qui offert olocastū victimā
 habebit pascū eius. Et omne sacrificiū
 simile qd̄ coquitur in clibano. et quic-
 quid in araticula vel in sartagine prepa-
 ratur eius erit sacerdotis a quo offertur
 siue oleo cōspersa siue arida fuerint.
 Cūctis filijs aaron mensura equa per
 singulos diuidentur. Hec est lex hostie
 paasozū q̄ offertur dño. Si pro gra-
 uariū adione oblatō fuerit: offeret pa-
 nes absq; fermento. cōspersū oleo et la-
 gana azima vincto oleo coctamq; simi-
 lam et collidas. olei admitione con-
 spersas: panes q; fermentatos cū hostia
 grauariū q̄ immolatur pro paasozū et
 quib; vnus pro p̄mijis. offertur dño
 et erit sacerdotis qui fūct hostie sagui-
 nem. Cuius carnes eadē comentū die

ne remanebit ex eis quicquid usque mane
 Si vero vel sponte quispiam obtulerit
 hostiam: eam similiter edatur die. Sed et si
 quid in crastinum remanserit: resci licitum
 est. Quicquid autem teras inuenerit dies
 ignis absumet. Si quis de carnibus vi-
 ditime pacificorum die tercio comederit ir-
 rita fiet eius oblatio: nec proderit offe-
 renti: quin potius quecumque anima tali se-
 dulio contaminauerit purificatiois rea-
 erit. Caro que tetigerit aliquid immundum
 non comeditur: sed comburet igni. Qui
 fuerit immundus: uiscetur ex ea. Anima
 polluta que cecit de carnibus hostie pacifi-
 corum que oblata est domino pibit de populis
 suis: que tetigerit immunditiam hominis
 vel iumentum: siue omnis res que polluere
 potest: et comederit de huiusmodi car-
 nibus: interibit de populo suis. Locutusque
 est dominus ad moysen dicens. Loquere fi-
 liis israel. Adipem ouis et bouis et ca-
 pre non comeditis. Adipem cadaveris mor-
 tuam et eius animalis quod a bestia ca-
 ptum est: habebitis in varios usus. Si
 quis adipem qui offerri debet in incensum
 domino comederit peribit de populo suo.
 Sanguinem quoque omnis animalis non
 sumens in cibo: tam de omnibus que de pec-
 coribus. Omnis anima que cecit sangui-
 nem: peribit de populo suis. Locutusque
 est dominus ad moysen dicens. Loquere fi-
 liis israel dicens. Qui offert victimam paci-
 ficorum domino: offerat simul et sacrificium
 id est libamina eius. Tenebit manibus
 adipem hostie: et pectusculum. Cumque am-
 bo oblata domino consecraverit trahent
 sacerdoti: qui adolebit adipem super alta-
 re: pectusculum autem erit aaron et filiorum
 eius. Annus quoque tertius de pacificorum
 hostijs: cetera in primitias sacerdotis.
 Qui obtulerit sanguinem et adipem fi-

liorum aaron: ipse habebit et armum
 dextrum in portione sua. Pectusculum
 enim eleuatum omnis et armum separationis tu-
 li a filiis israel de hostijs eorum pacificis
 et terti aaron sacerdoti: et filijs eius lege
 perpetua ab omni populo israel. Hec est
 uindicta aaron et filiorum eius in cerimo-
 nijs domini: die quo obtulit eos moy-
 ses ut sacerdoti fungerentur: et que pre-
 cepit eis dari dominus a filiis israel re-
 ligione perpetua in generationibus suis.
 Ita est lex olocauti et sacrificij pro pe-
 cato atque delicto: et pro consecratione et
 pacificorum victimis quam constituit dominus
 moysi in monte synai: quando mada-
 uit filijs israel ut offerrent ablatioes suas
 domino in deserto synai.

viii.

Locutusque est dominus ad moy-
 sen dicens. Tolle aaron cum filiis
 suis: ueltes eorum et uindictam olei: vi-
 tulum pro peccato: duos arietes canistru
 cum azimis: et congregabis omnem cetum
 ad ostium tabernaculi: fecit moyses ut
 dominus imperarat: congregataque omni
 turba ante fores tabernaculi: ait. Iste
 est sermo quem iussit dominus fieri. Pra-
 timque obtulit aaron et filijs eius. Cum-
 que lauisset eos: ueluit pontificem sub-
 iugula linea: accingens eum balteo: et in-
 duens eum tunica iacinctima: et desu-
 per humerale imposuit: quod astringens
 angulo aprauit rationali: in quo erat
 uindicta et ueritas. Cidari quoque terit
 caput: et super eam contra frontem po-
 snit lamina auream consecratam in san-
 ctificatione: sicut preceperat ei dominus.
 Tulit et uindictam oleum: quo linuit
 tabernaculum cum omni suppellectili sua.
 Cumque sanctificans aspersisset altare se-
 prem uias: uinxit illud et omnia uasa eius
 labrumque cum basi sua sanctificauit oleo

Quod fūdēns sup caput aaron: vntit eū et cōsecrauit. filios q̄ ei? oblatos cōsecrauit. veltiuitq; tunicas lineis et anxit baltheis: imposuitq; mitras ut iusserat dñs. Obltulit ⁊ vitulū pro peccato. Cūq; sup caput eius posuisset aaron ⁊ filij ei? manus suas: immolauit eū bauris sanguine: et tincto digito tetigit cornua altaris p gprū. Quo expiato et sanctificato: fudit reliquū sanguine ad sudamēta eius. Adipē xro q̄ erat sup vitalia ⁊ renūculū iecoris duos q; remūatos cū arūculis suis atoleuit sup altare: vitulū cū pelle ⁊ carnib; ⁊ fimo tēnās extra castra: sicut p̄ceperat dñs. Obltulit ⁊ arietē in olocausum. Dupr: aūis caput cū imposuissent aaron et filij ei? manus suas: immolauit eū: ⁊ fudit sāguinē ei? p arūculū altaris. Ip̄m q; arietē in frustra cōdens caput eius et artus ⁊ adipē atoleuit igni: lotis p̄uis intestinis et p̄oib; . Tōtiq; simi arietē in cendit sup altare eo q̄ esset olocausū fituissimū odoris dño sicut p̄ceperat ei. Obltulit et arietē sc̄dm in cōsecrācōem sacerdotū: p̄suctuntq; sup caput eius aaron et filij eius manus suas. Quē cū immolasset moyses sumēs de sāguine: tetigit extranū auricule dextre aaron. ⁊ pollicē manus ei? dextre: similit̄ ⁊ pedis. Obltulit ⁊ filios aaron. Cūq; de sanguine arien s immolauit tetigisset extranū auricule singulorum dextre et pollicē manus ac dextri pedis. reliquū fudit sup altare p̄ arūculū. Adipē xro et caudā. omnemq; pinguedinē q̄ op̄at̄ intestina: renūculū q; iecoris ⁊ duos renes cū adipib; suis et armo dextro separauit. Tollens autē de camistro asimozum qd̄ erat corā dño panes absq; fermēto et collidā asper-

sam oleo laganūq; : posuit sup adipēs et armū dextri. tradēs simul oīa aaron et filijs eius. Qui postq; leuauerunt ea corā dño: rursū suscepta de maib; eoꝝ atoleuit sup altare olocausū. eo q̄ cōsecrācōnis esset oblatō in odorē suauitatis sacrificij dñi. Tulitq; p̄dusculum deūas illud corā dño de arietē cōsecrācōnis in partē suā: sicut p̄ceperat ei dñs. Assumensq; vnguentū. ⁊ sanguinem qui erat in altari asperxit sup aaron ⁊ vestimēta eius. et sup filios illi? ac vestēs corū. Cūq; sanctificasset eos in vestitu suo p̄cepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi. ⁊ ibi comedite eas. Panes q; cōsecrācōnis edite q̄ positi sūt in camistro: sicut p̄cepit michi dñs dicens. Aaron ⁊ filij eius comedite eos. Quicqd̄ autē reliquū fuerit de carne ⁊ panib; ignis obsumet. De ostio q; tabernaculi nō exibitis septē diebus usq; ad diē quo implebitur tempus cōsecrācōnis vestre. Septē enim dieb; simitur cōsecrācō sicut in p̄ntiaz factū est: ut ritus sacrificij opleretur. Die ac nocte manebitis in tabernaculo obseruātes custodias dñi ne moriamini. Die cū michi p̄ceptū est. fecerūtq; aaron et filij eius cūta que locutus est dñs p̄ manū moysi.

HActo autē octauo die vocauit moyses aaron et filios eius ac maiorēs nati isrl: dixitq; ad aaron. Tolle de armento vitulū pro peccato: ⁊ arietem in olocausū. vitūq; immaculatū et offer illos corā dño. ⁊ ad filios isrl loqueris. Tollite hircū pro peccato et vitulū atq; agnū amniculū ⁊ sine macula in olocausū: bouē ⁊ arietē pro pacificis: ⁊ immolate eos corā dño in sacrificiis: ⁊ singulorū simliam cōspersam oleo

offeretes. Hodie enī dñs apparebit vobis. Tulit ergo cuncta que iusserat moyses ad ostiū tabernaculi: vbi cum oīs multitudo astaret ait moyses. Iste est sermo quē pcepit dñs. fate et apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede ad altare: et immola p peccato tuo. Offer olocautū: et precare pro te et pro populo. Cūq; mactaueris hostiā populi: ora pro eis: sicut pcepit dñs. Draťimq; aaron accedens ad altare immolauit vitulū pro peccato suo: cuius sāguine obtulerūt ei filij sui. In quo tingens digitū trīgite cornua altaris et fudit residuū ad basim ei⁹. Adipemq; et renuicūlos ac reticulū iecoris que sunt pro peccato adoleuit sup altare sicut pceperat dñs moyse. Carnes vero et pellem eius extra castra cōbussit igni. Immolauit et olocautū victimā. Obtulerūtq; ei filij sui sāguine eius: quē fudit p altaris arāuitū. Spem etiā hostiā in frustra cōalam cū capite et membris singulis obtulerūt: que oīa super altare cremant igni. lotis aqua pūis intestinis et pedibus. Et pro peccato ppli offerens mactauit hirai: expiatioq; altari fecit olocautū. aduens in sacraficio libamenta. q; pariter offerūtur et adolens ea sup altare: absq; arimonijis olocautū mactauit. Immolauit et bouem atq; arietē hostias pacificas populi. Obtulerūtq; ei filij sui sāguine quē fudit sup altare in arāuitū. adipē autē bouis. et caudā arietis renuicūlosq; cū adipibus suis. et reticulū iecoris posuerunt super pectora. Cūq; cremati essent adipēs sup altare: pectora corū et armos dextros separauit aaron eleuans corā dño: sicut pceperat moyses. Et extēdit manū ad populum benedixit ei: sicq;

completis hostijs pro peccato et olocautis et pacificis. descendit. Ingressi autem moyses et aaron in tabernaculum testimonij et tempus ingressi: benedixerunt populo. Apparuitq; gloria domini omni multitudini: et ecce egressus ignis a domino deuorauit olocautū et adipēs: qui erāt super altare. Quō cum vidissent turbe: laudauerūt dñm nuntēs in facies suas.

A Repñsq; nadab et abiu filij aarō thuribulis suis imposuerūt ignē et in censū desup offerentes coram dño ignem alienū: quod eis pceptū non erat. Egressusq; ignis a domino deuorauit eos: et mortui sunt coram domino. Dixitq; moyses ad aaron. Hoc est quō locutus est dñs. Sanctificabor in hijs qui appropinquant michi: et in conspectu omnis populi glorificabor. Quō audiens tacuit aaron. Vocatis autem moyses misahale et elisaphan filijs osiel patris aaron: ait ad eos. Ite et tollite fratres vestros et cōspectu sanctuarij et asportate extra castra. Confestimq; pergentes tulerūt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis: et cecērūt foras ut sibi fuerat impratum. Locutusq; est moyses ad aaron. et ad eleazar et phamar filios eius. Capita vestra nolite nudare. et vestimenta nolite scintere ne forte moriamini et super omnē cetū oriat indignatō. fratres vltri et oīs domus israel plangant in eandē qd dñs suscitauit: vos autem nō egrediemini foras tabernaculi: alioquim peribitis. Oleū quippe sancte vndionis est super vos. Qui fecerūt omīa iuxta pceptum moyse. Dixitq; dñs ad aaron. Simū et omne quō inebriare potest non bibets. tu et filij tui quātō intrabis

in tabernaculo testimonij ne moriamini qz pceptu sempiternu est in genera-
 cones vestras . et ut habeatis scientiam
 discernendi inter sanctu et pphanum .
 inter pollutu q mudu . docentqz filios
 israhel omnia legitima mea q locutus e
 dñs ad eos manum moyfi . locutusqz
 est moyses ad aaron . et ad eleazar et
 ythamar filios ei . q erat residui . Tol-
 lite sacrificiu qd remansit de oblatone
 dñi . et comedite illud absqz fermento
 iuxta altare : qz sanctu sanctoru e . Co-
 meditis aut in loco sancto qd datu est
 tibi et filijs tuis : de oblaconibz dñi : sicut
 aut pceptu est michi . Pedusculu qz qd
 oblatu est . et armu qui separatus est
 exitis in loco mudissimo tu et filij tui
 et filie tue teai . Tibi em ac liberis tuis
 repozita sunt de hostijs salutaribz filio-
 ru isrl . eo q armu q pedus et adipis q
 cremant in altari . eleuauerut cora vo-
 nimo : et pmaneant ad te : et ad filios
 tuos lege perpetua sicut pcepit dñs .
 Inter hec hiru qui oblatu fuerat pro
 peccato ai quereat moyses exustu repe-
 rit . iratusqz cõtra eleazar . et ythamar
 filios aaron qui remanserat ait . Cur
 no comedistis hostiam pro peccato in
 loco sancto . que sancta sanctoru est : q
 data vobis ut portetis inquitate nulli-
 tudinis et rogetis pro ea in conspectu
 dñi : preferam ai de sanguine illius no
 illatu iuxta sancta . et comedere debue-
 ratis eam in sanctuario : sicut pceptu est
 michi : sicut ait aaron . Oblata est hodie
 victima pro peccato et olocastu coram
 dño : michi aut accidit qd vixit . Quo-
 potui comedere ea . aut placere dño in ce-
 rimonijs meis iugubis . Qd ai audis-
 set moyses recepit satisfactione .
 Qutus est dñs ad moy **A**

sen . et aaron dices . Dicit filijs israhel
 Custodite oia q scripsi vobis : ut firm-
 eus vester . **Dec** sũt animalia q come-
 dere debetis de cunctis animalibz terre .
 Omne qd habet diuisam vngula et ru-
 minat in pcoribus comedetis . Quicqd
 aut ruminat et habet vngula sed non
 diuidit ea . sicut camelus q cetera . non
 comedetis illud . et inter immunda repu-
 tabitis . Cirogrillus qui ruminat vng-
 gulaqz no diuidit immundus est : lepus
 qz na et ipe ruminat sed vngula no di-
 uidit . et sus q ai vngula diuidat non
 ruminat : horu carnibz non vescemini .
Nec cadauera cõtingitis : qz immunda
 sũt vobis . **Dec** cna sunt q signuntur
 in aquis . et vsceliatum est . Omne qd
 habet pnnulas et squamas tam in ma-
 ri q in fluminibus et stagnis comedetis .
 Quicqd aut pnnulas et squamas no
 habet eoru q in aquis mouentur et vi-
 uunt abominabile vobis excranduqz
 erit . Carnes eoru no comedetis : q mor-
 ticiana vitabitis . Cuncta q no habent p-
 nnulas et squamas in aquis polluta erũt .
Dec sũt q de aquis comedere non debetis
 et vitanda sũt vobis . Aquilam et gri-
 pbu . et alienu . q miluu . ac vulturem
 iuxta genus suu . et omne coruim generis
 in similitudine sua . strucionem : et noctu-
 am : et laru q accipitru iuxta genus suu
 bubone q merguliu : q sbm . q agnu . q
 onocrotalu . q prophitionem . kerodionem
 et caradzion iuxta genus suu : vpupa
 qz et vspertilionem . Omne de volucibus
 qd grauitur sup quatuor pedes abomi-
 nabile erit vobis . Quicqd aut ambu-
 lat quatuor sup quatuor pedes sed habet lo-
 gora retro curra p que salit sup terza
 comedere debetis : ut est beatus in gene-
 re suo . et athenis atqz opbiamaebus

atq; locusta: singula iuxta genus suū.
 Quicq̄d aut̄ ex volucrib; quatuor tan-
 tum habet p̄ces execrabile erit vobis: ⁊
 quicq̄q; morticina eorū tetigerit pollue-
 tur. et erit immūdus usq; ad vesp̄rā:
 et si necesse fuerit ut porret quippiā ho-
 rū mortuū lauabit vestimenta sua. et
 immūdus erit usq; ad occasū solis. Om-
 ne aial qd̄ habet quic̄ vngulā sed non
 diuidit eam. nec ruminat. immūdum
 erit: et quicq̄d tetigerit illud cōtaminā-
 bitur. Quod ambulat sup̄ manus ex
 cunctis aiantib; que incedunt quadru-
 proia: immūdus erit. Qui tetigerit mor-
 ticina eorū polluetur usq; ad vesp̄rum
 et qui portauerit huiuscemōi cadauera
 lauabit vestimenta sua: et immundus
 erit usq; ad vesp̄rū. qz omnia hec im-
 munda sunt vobis. Hec q̄ inter pollu-
 ta reputabūtur de hīs que mouentur
 in terra mustela et mus ⁊ cocodrillus:
 singula iuxta genus suū: migale came-
 leon: et stellio ⁊ lacerta ⁊ talpa: om̄ia
 hec immūda sunt. Qui tetigerit mortici-
 na eorū immūdus erit usq; ad vesp̄rū
 et super quem ceaberit quicq; de mortici-
 nis eorū polluetur. Tam vas lignēū
 et vestimentū q̄ pelles. et aliaa. et in
 quāq; sit opus tingent̄ a qua: ⁊ polluta
 erūt usq; ad vesp̄rū: ⁊ sic postea mūda-
 bunt. Vas aut̄ fictile ī qd̄ horū quicq;
 intro ceaberit polluet̄: ⁊ ī t̄ro frangēdū ē.
 Om̄is abus que comeditis si fusa fue-
 rit sup̄ aī aqua immūdus erit. et om̄e
 liquēs qd̄ bibit̄ur de vniuerso vase im-
 mūdum erit. Et quicq̄d de morticinis
 huiuscemōi ceaberit super illud immun-
 dum erit: siue clibani: siue atrop̄ces
 destruentur. ⁊ immūdi erūt. Fontes ve-
 ro et astene. et om̄is aquarum con-
 gregacō munda erit. Qui morticinum

eorum tetigerit polluetur. Si ceaberit
 super sementem nō polluet eam. si nau-
 tem quispiam aqua sementem p̄fuce-
 rit: et poltea morticinis tacta fuerit: il-
 lico polluetur. Si mortuū fuerit ani-
 mal quod licet vobis comedere: qui ca-
 dauer eius tetigerit immūdus erit usq;
 ad vesp̄rū. Et qui om̄ixerit et eo quis-
 piam siue portauerit. lauabit vestime-
 ta sua. ⁊ immundus erit usq; ad vesp̄e-
 rum. Omne quod reptat super terram
 abominabile erit: nec assumetur in ci-
 bum. Quicquid super p̄dus quadru-
 pes gradit̄: ⁊ multos habet p̄ces siue p-
 humū trahit non comeditis: qz abomi-
 nabile est. Nolite cōtaminare animas
 vestras: nec tangatis quicq; eorum ne
 immundi sitis. Ego sum dñs deus ve-
 str̄. Dandi estote. quia ego sanctus
 sū ne polluatis animas vestras in om̄i
 reptili quod mouetur super terrā. Ego
 enī sū dñs qui dixi vos de terra egypti
 ut esset vobis in t̄rum. Dandi eritis
 quia ego sanctus sum. Ista est lex ani-
 mantium ac volucriū: et om̄is anime
 viuētis. que mouentur in aqua. et re-
 ptat in terra: ut differentias noueritis
 mundi et immundi: et ut sciatis quid
 comedere et respuere debeatis. **Am.**

Intulq; est dominus ad moy-
 sen dicens. Loquere filiis israel
 et dices ad eos. Mulier si suscepto se-
 mine peperit masculum immūda erit
 septem diebus iuxta dies separacōis
 menstrue: et die octauo arandetur in
 fantulus: ipsa vero triginta tribus die-
 bus manebit in sanguine purificacō-
 nis sue. Omne sanctum non tanget:
 nec ingredietur in sanctuarium donec
 impleantur dies purgacōis sue. Sin
 autem feminam peperit immūda erit

duabus ebdomadibus iuxta ritum fluxus
menstrui: et sexaginta sex diebus mane-
bit in sanguine purificationis sue. Cuius
expletis fuerint dies purificationis sue
pro filio siue pro filia deferat agnū an-
māculū in olocautū et pullū columbe-
siue turturē pro peccato ad ostiū taber-
naculi testimonij et trahet sacerdoti: qui
offeret illa corā dño: et orabit pro ea
et sic mūdabit a p̄suntio sanguinis sui
Ista est lex parturientis masculū et fe-
minā. Qd si nō inuenierit manus eius
nec poterit offerre a gau. sumet duos
turtures v̄ duos pullos colūbarū vnū
in olocautū et alterū pro peccō. Orabit
q̄ pro ea sacerdos et sic mūdabit. **iii.**

Locutusq̄ est dñs ad moysen et
aaron dicens. Homo in cuius cute
et carne ortus fuerit diuersis color si-
ue pustula: aut lucens quippiam id est
plaga lepre: adducet ad aaron sacerdo-
tem. xl ad vnūquodlibet filiorū eius.
Qui cū viderit leprā in cute. et pilos in
albū mutatos colorē. ipamq̄ specē le-
pre humiliorē cute et carne reliqua pla-
ga lepre est. et ad arbitriū ei⁹ separabi-
tur. P̄maut lucēs cantoz fuerit in cute
nec humilior carne reliqua: et pili co-
loris p̄suntio: recludet eū sacerdos septē
diebus. et cōsuetabit die septimo. Et si
quicq̄ lepra vltra nō creuerit. nec trāsi-
erit in cute priores terminos. rursum re-
cludet eū septē diebus alijs. et die septio
cōteplabit. Si obscurior fuerit lepra
et nō creuerit i cute mūdabit eā: qz sca-
bis ē: lauabitq̄ homo vestimēta sua et
mūdus erit. Qd si postq̄ a sacerdote vi-
sus est et redditus est mūdiciē iterum
lepra creuerit adducetur ad eū et immū-
dicē cōdemnabitur. Plaga lepre si fue-
rit in homine adducetur ad sacerdotem

et viderit eū. Cuius color albus in cute
fuerit. et capillorū mutauerit aspectū
ipsa q̄ caro apparuerit: lepra ex-
tremissima iudicabit: atq̄ inoluta cuti.
Cōtaminabit itaq̄ eū sacerdos. et nō
recludet: qz p̄spiciat immūdiā ē. Dim-
autē effloruerit discutietur lepra in cute
et operuerit omnē carnē a capite usq̄
ad pedes. quicqd̄ sub aspectu oculoꝝ im-
cadit: cōsuetabit eū sacerdos. et teneri
lepra mūdissima iudicabit eo qz omnis
in cantore v̄sa sit. et idcirco homo mū-
dus erit. Quando vero caro viuens in
cō apparuerit: tūc sacerdos iudicō pol-
lueatur. et inter immūdos reputabitur.
Caro enī v̄sa si lepra aspergitur: im-
mūda est. Quod si rursum v̄sa fuerit
in alboꝝ et totū hominē operuerit. cō-
suetabit eū sacerdos et mūdū esse dixerit.
Caro autē et cutis in qua v̄satis na-
tum est et sanatū. et in loco v̄satis acci-
ditur alba apparuerit siue subv̄sa: addu-
cet homo ad sacerdotē. Qui cū viderit locū
lepre humiliorē carne reliqua: et pilos
v̄satis in cantore: cōtaminabit eū. Pla-
ga enī lepre orta est in v̄satis. Quod si
pilus coloris est p̄suntio et acatrit̄ sub
obscura. et vicina carne nō est humili-
or: recludet eū septē diebus. Et si quicq̄
creuerit adiudicabit eū lepre. sin autē
steterit in loco v̄satis est acatrit̄. et ho-
mo mūdus erit. Caro autē et cutis quā
ignis exusserit. et sanata albā siue ru-
fam habuerit acatrit̄ cōsuetabit eam
sacerdos. Et ecce v̄sa est in alboꝝ. et
locus eius reliqua cute est humilior. cō-
taminabit eū. qz plaga lepre em acatrit̄
ce orta est. Quod si pilorū color nō fue-
rit immutatus. nec humilior plaga
carne reliqua. et ipsa lepre species fue-
rit subobscura. recludet eū septē diebus

et die septimo ostendat. Si creuerit in cute lepra contaminabit eum: si autem in loco suo candor steterit non satis clarus plaga combustionis est et idcirco mundabitur: quia acriter est combustionis. Vir si uel mulier in cuius capite uel barba germinauerit lepra: uidebit eos sacerdos. Et si quidem humilior fuerit locus carne reliqua et capillus flauus: solitior subtilior: contaminabit eos: quia lepra capitis ac barbe est. Si autem uiderit locum macule equalis uicinis carnis: et capillum nigrum: recludet eos septem diebus: et die septimo intuebitur. Si non creuerit macula: et capillus sui coloris est: et locus plage carnis relique equalis ratur homo absque loco macule: et recludetur septem diebus alijs. Si die septimo uisa fuerit steterit plaga in loco suo: nec humilior carne reliqua: mundabit eum: lotusque uelibus suis mundus erit. Si autem post emundationem: rursus creuerit macula in cute: non queret amplius uel capillus in flauo colore sit commutatus: quia aperte immundus est. Porro si steterit macula et capilli nigri fuerint: non uerit hominem sanatum esse: et considerent prouident cum mundum. Vir si uel mulier in cuius cute candor apparuerit: intuebit eos sacerdos. Si deprehenderit subobscurum album lucere in cute: sciat non esse lepram sed maculam coloris candidi: et hominem mundum. Vir uel mulier in capite capilli flauit caluus et mundus est. Et si a fronte ceciderint pili: recaluastrer et mundus est. Si autem in caluatio siue in recaluacione albus uel rufus color fuerit exortus: et hoc sacerdos uiderit: contaminabit eum: habet dubie lepre: que orta est in caluatio. Quicunque ergo maculatus fuerit lepra et separatus est ad arbitrium sacerdotis:

habebit uelimenta dissoluta caput nudum os uelte contectum: contaminatum ac sordidum se clamabit. Omni tempore quo leprosus est et immundus: solus habitabit extra castra. Vestis lanea siue linca: que lepram habuerit in stamine atque sul te gmine aut certe pellis uel quicquid ex pelle confectum est: si alba uel rufa macula fuerit infecta: lepra reputabitur: ostendaturque sacerdoti. Qui considerata recludet septem diebus: et die septimo rursus aspiciens: si deprehenderit creuisse: lepra persequens est: pollutum iudicabit uelimenta: et omne in quo fuerit inuenta: et idcirco comburetur flammis. Quod si ea uiderit non creuisse: percipiet et lauabunt id in quo lepra est: recludetque illud septem diebus alijs. Et cum uiderit sanam quidem pristinam non reuertam: nec tamen creuisse lepram: immundum iudicabit: et igne comburet: eo quod infusa sit in superficie uelimenta: uel per totum lepra. Si autem obscurior fuerit locus lepre postquam uelitis est lota: abrupit eam a solito diuidet. Quod si ultra apparuerit in hijs locis que prius immaculata erant: lepra uolantis et uaga debet igne comburi. Si cessauerit: lauabit aqua ea que pura sunt secundo: et munda erit. Ista est lex lepre uelimenta lani et linei: staminis atque subtegminis: omnisque suppellectilis pellis: quomundari debeat uel examinari.

III **Ca**utusque est dominus ad moysen dicens. Hec est ritus leprosi quando mundatus est. Adducetur ad sacerdotem. Qui egressus de castris: cum inuenierit lepram esse mundatam: precipiet ei qui purificatur: ut offerat duos passeris uiuos pro se: quos uel scilicetum est: et lignum cedrimum.

verniadūq; et p̄sopū. Et vnū ex passe-
 ribz immolari iubebit ī vase fictili sup
 aquas viuentes: alīn aut̄ viūū cū ligno
 cedrimo ⁊ cocco et p̄sopo. tingeret in san-
 guine passeris imolati q̄ asperget illū
 q̄ mūdādos est septies ut ūre purget
 et dimittet passerē viūū ut ī agrū auo-
 let. Cūq; lauerit homo vestimēta sua
 racet om̄s pilos corp̄oris. ⁊ lauabitur
 aqua. purificatusq; ingrediet castra.
 ita dūrat ut maneat extra taba naci-
 lum suū septē diebus: ⁊ die septima ra-
 det capillos capitis: barbāq; ⁊ supra-
 lia: ac totū corp̄oris pilos. Et lotis rur-
 sum vestibz ⁊ corp̄ore. die octauo assu-
 met duos agnos immaculatos. ⁊ ouē
 amniculā absq; macula: et tres decimas
 simile in sacrificiū q̄ conspersa sit oleo:
 et scorsum olei sextariū. Cūq; sacerdos
 purificans hominē statuerit eū et kec-
 om̄ia corā dño in ostio tabernaculi tes-
 tim̄ onij: tollet agnū et offeret eū pro
 delicto oleiq; sextariū. Et oblat̄is ante
 dñm omnibz: immolabit agnū vbi so-
 let immolari ostia pro peccō et olocau-
 stū: id est in loco sancto. Sicut em̄ p̄
 peccato: ita et pro delicto ad sacerdotem
 pertinet hostia. Sancta sanctorū est.
 Assumētq; sacerdos de sanguine hostie
 q̄ immolata est pro delicto ponet supr
 extremū auriculę dextre eius q̄ mūdatur
 et sup pollices manus dextre et p̄dis:
 et de olei sextario mittet in manū suam
 et de olei tingeretq; digiti dextrū in eo: et
 asperget corā dño septies. Quod autē
 reliquū est olei in laua manu. sūter su-
 per extremū auriculę dextre eius q̄ mun-
 datur: et sup pollices manus ac p̄dis
 dextri et sup sanguinem qui effusus est
 pro delicto: et super caput eius. Roga-
 bitq; p̄ eo corā dño: ⁊ faciet sacrificiū

pro peccato. Tunc immolabit olocan-
 stum et ponet illud in altari cū libamē-
 tis suis. et homo rite mūdabitur. Qd
 si pau per est: et nō potest manus eius
 inuenire q̄ dicta sūt: pro delicto sumet
 agnū ad oblatiōem. ut roget pro sa-
 cerdos. et amamq; partē simile. cōsp̄-
 se oleo in sacrificiū. et olei sextariū. ou-
 osq; turtures siue duos pullos colūbe
 quozū vnū sit pro peccō: ⁊ alter in olo-
 caustū: offeretq; ea die octauo purifi-
 caciōis sue sacerdoti ad ostiū taberna-
 culi testimonij corā dño. Qui suscipies
 agnū pro delicto: et sextariū olei. leua-
 bit simul: immolatoq; agno de sāgu-
 ne ei⁹ ponet sup extremū auriculę dextre
 eius qui mūdatur ⁊ sup pollices manū
 eius ac p̄dis dextri. Olei vero partem
 mittet in manū suam sinistrā: in quo
 tingens digiti dextre manus asperget
 septies corā dño t̄getq; extremū dextre
 auriculę illius q̄ mūdatur: et pollices
 manus ac p̄dis dextri. in loco sangui-
 nis q̄ effusus est pro delicto. Reliquā
 aut̄ partē olei q̄ est ī sinistra manu. mit-
 ter sup caput purificati: ut placet pro
 eo dñm: ⁊ turturam siue pullū colūbe
 offeret vnū pro delicto. ⁊ alterū in olo-
 caustū cū libamentis suis. Hoc est sa-
 crificiū leprosi. q̄ habere non potest oīa
 in emūdaciōem sui. Locutusq; est dñs
 ad moysen ⁊ aaron dicēs. Cūq; ingres-
 si fueritis terrā chanaan quā ego dabo
 vobis in possessionē: si fuerit plaga le-
 pre in edibz: ibit ciuis est domus nun-
 dāns sacerdoti ⁊ dicit. Quasi plagale
 pre videtur michi esse ī domo mea. At
 ille p̄cipiet ut effrātur vnuersa de do-
 mo p̄nūsq; ī grediatur eam: et viderat
 verū leprosa sit. ne immūda fiant oīa
 que in domo sūt. Intra bitq; postea ut

cōsiderare: lepra tomus: 7. a viderit in pa-
 rientibus illius q̄si valliulas pallore huc
 rubore deformes. et humiliores sup̄fi-
 cie reliqua: egrediet̄ ostiū tomus 7 sta-
 tim claudet illā septē dieb: reuertatq;
 die septimo cōsiderabit eā. Si inuene-
 rit creuisse lepram: inbebit erui lapides
 in quibus lepra est: et proiciet eos extra
 ciuitatē in locū immundū: tomū autem
 ipsam radi intrinsecus percircūti. 7 sper-
 si puluerē rasurē extra vrbē in locū im-
 mundū: lapidesq; alios repōni pro hīs
 qui ablati fuerāt: et luto alio limari to-
 mū. Si autē postq̄ erui sunt lapides
 et puluis clar: 7 alia terra lita in gres-
 sus saceros viderit reuersam lepram.
 et parietes resperos maculis. lepra est
 persuerans. et immūda tomus. Quā
 statim destruent. et lapides eius ac ligna
 atq; vniuersū puluerem proiciant extra
 opidum in locū immundū. Qui intra-
 uerit domum quando clausa est immū-
 dus erit usq; ad vesp̄erū: et qui dormie-
 rit in ea 7 emiserit quippiam lauibit
 vestimenta sua. Quod simitroiens sa-
 cerdos viderit lepram non creuisse in to-
 mo: postq̄ tenuo lita fuerit: purifica-
 bit eam reddita sanitate. Et in purifi-
 catione eius sumet duos passeres lignū
 q; cedrinū et vermiculū atq; psopum:
 et immolato vno passere in vase fictili
 super aquas viuas. tollet lignū cedi-
 num. et psopum et coccum. et passerē
 viū. et tinger omnia in sanguine pas-
 seris immolati atq; in aquis viuentibus
 et asperget tomū septies. purificabitq;
 eā tam in sanguine passeris q̄ in aquis
 viuentibus. et in passere vno. lignoq;
 cedrimo et psopo atq; vermiculo. Cūq;
 dimiserit passerē auolare in agrū libe-
 rezabit pro tomo et iure mūdabitur.

Ita est lex omnis lepre et passure. le-
 pre vltimū et tomou. cicatricis 7 erum-
 pentū papularū lucētis macule. 7 in va-
 rias species colorib; immutatis ut pos-
 sit sciri q̄ tpe mūdū qd̄ vxi immūdū sit

Locus est dominus. **20.**
 Ad moysen et aaron dicens. **20.**
 quimini filijs israel: et dicite eis. Vir
 qui patitur fluxū seminis: immundus
 erit. 7 tunc iudicabitur huic viao sub-
 iacere: cū p̄ singula momenta adhaerit
 carni ei. atq; cōtuerit sedus humor
 Omne strati in quo dormierit immun-
 dum erit et vbiūq; seerit. Si quis ho-
 minū tetigerit lectū eius lauibit vltimē
 ta sua. 7 ipse lotus a qua immūdus erit
 usq; ad vesp̄erū. Si seerit vbi ille seer-
 rat: 7 ipse lauibit vltimēta sua: 7 lotus
 a qua immūdus erit usq; ad vesp̄erū.
 Qui tetigerit carnem eius lauibit vlti-
 mēta sua: et ipse lotus a qua immūdus
 erit usq; ad vesp̄erū. Si saluū huiusce
 modi homo iecerit super eū: qui mūdus
 est lauibit vltimēta sua: 7 lotus a qua
 immūdus erit usq; ad vesp̄erū. Bagma
 super quod seerit immundum erit. et
 quicquid sub eo fuerit qui fluxū semis
 patitur: pollutum erit usq; ad vesp̄erū
 Qui portauerit horū aliquid lauibit
 vestimenta sua: et ipse lotus a qua im-
 mundus erit usq; ad vesp̄erum. Omnis
 quem tetigerit qui talis est. non lotus
 ante mambus. lauibit vestimenta sua
 et lotus a qua: immundus erit usq;
 ad vesp̄erum. Vas fictile quod tetige-
 rit confringetur: vas autem ligneum
 lauibitur aqua. Si sanatus fuerit.
 qui huiuscemodi sustinet. passionem
 numerabit septem dies post emundaa-
 onem sui: et lotus vestibus. et toto cor-
 pore in aquis viuentibus erit mundus

Die autē octauo sumet duos turtures aut duos pullos colūbe: et veniet in conspectu dñi ad ostiū tabernaculi testimonij dabitq; eos sacerdoti. Qui faciet vnū pro peccato et alterū inolocauitū: rogabitq; pro eo coram dño ut emittatur a fluxu sanimis sui. Si r de quo egredietur se men coitus: lauabit aqua omne corpus suū: et immūdus erit usq; ad vespē. Vestem et pellem quā habuerit lauabit aqua: et immūda erit usq; ad vespē. Mulier cum qua coierit lanabit aqua et immunda erit usq; ad vespē. Mulier q̄ reuente mense patitur fluxū sanguinis: septē diebus sepabitur. Ois qui tetigerit eam: immūdus erit usq; ad vespē: et locus in quo dormierit vel secerit diebus sepacōnis sine polluetur. Qui tetigerit lectū suū: lauabit vestimenta sua: et ipse lotus aqua immūdus erit usq; ad vespē. Omne vas super qd̄ illa secerit: quisquis atigerit lauabit vestimēta sua: et ipse lotus aqua pollutus erit usq; ad vespē. Si coierit ei ea vir tempore sanguinis menstrualis immūdus erit septē diebus: et omne strātū in quo dormierit pelluet. Mulier que patitur multis diebus fluxum sanguinis nō in tempore menstruali: vel q̄ post menstrū sanguinē fluere nō cessat: q̄dū subiacet huic passioni immūda erit: quasi sit in tempore menstruo. Omne strātū in quo dormierit: et vas in quo secerit: pollutū erit. Quicq; tetigerit eā lauabit vestimēta sua: et ipse lotus aqua immūdus erit usq; ad vespē. Si steterit sanguis et fluere cessauerit: numerabit septē dies purificacōnis sue: et die octauo offeret pro se sacerdoti duos turtures aut duos pullos colūbarū ad ostiū tabernaculi testimonij

qui vnū faciet pro peccato et alterum inolocauitū: rogabitq; pro ea coram dño et pro fluxu immūditie eius. Docebitis ergo filios isrl̄ ut caueat immūditias: et nō moriant in sordibus suis cū polluerit tabernaculū meū: qd̄ est intus eos. Ita est lex eius q̄ patitur fluxū sanimis: et q̄ polluit coitu et q̄ menstruis temporibus sepatur vel q̄ iugi stuit sanguine et hōis q̄ dormierit ei ea. **VII.**

Locutusq; est dñs ad moysen post mortē duorum filiorū aaron: qñ offeretes ignē alienū interfecit sūt. Et p̄cepit ei dicens. Loquere ad aaron fr̄m tuū ne omni tempore ingrediat sanctuarium: qd̄ est mira velū corā p̄p̄acatorio quo regitur archa: ut nō moriatur: qz in nube apparebo super oraculū nisi hoc ante fecerit. Vitulū pro peccato offeret et arietem inolocauitū. Tunica lineae vestietur: fāmilibus lineis vrenda celabit. Accingatur zona lineae: adarim lineam imponet capiti. Hoc enī vestimēta sunt sancta: quibus cūctis cū lotus fuerit inductur. Duscipietq; ab vnuerſa multitudine filiorū isrl̄ duos hircos pro peccato: et vnū arietem inolocauitū. Cūq; obtulerit vitulū et ozauērit pro se et pro domo sua: duos hircos stare faciet corā dño: in ostio tabernaculi testimonij: mittensq; super vitūq; sortē: vnā dño: et alterā capro emissario: cui⁹ erit sortis dño offeret illū pro peccato: cui⁹ autē i caprū emissariū statuet ei vnū corā dño: ut fundet preces sup̄ eū: et emittat eū in solitudine. Hīs rite celebratis offeret vitulū: et rogans pro se et pro domo sua immolabit eū. Assūptq; thuribulo qd̄ te prunis altaris impleuerit: et hauriens manu cōpositū thymiamā in incensū:

le.
ultra velū intrabit in sancta. ut possit
super ignem aromatis nebula eorum et
vapor operiat oraculum quod est super te-
stimonium: et non moriatur. Tolle quoque
te sanguine vituli: et asperget digito se-
pties contra propitiarium ad orientem. Cum
quod mandauerit hircum pro peccato populi in-
feret sanguinem eius intra velum sicut pre-
ceptum est te sanguine vituli: ut asper-
gat eregione oraculi: et eripiet sanctua-
rium ab immunditijs filiorum israel et a pu-
nitione contra iudicium ad orientem. Iuxta
hunc ritum faciet in tabernaculo testimonij
quod fixum est inter eos: in medio socium
habitationis eorum. Nullus hominum sit
in tabernaculo quanto pontifex sanctua-
rium ingreditur: ut roget pro se et pro to-
mo sua. et pro vniuerso ceteri israel. donec
egrediatur tabernaculum. Cum autem erierit
ad altare quod coram domino est oret pro se:
et sumptum sanguinem vituli atque hirci fun-
dat super cornua eius per girum: asper-
gensque digito septies. eripiet et sanctifi-
cet illud ab immunditijs filiorum israel.
Postquam emundauerit sanctuarium et taber-
naculum et altare. tunc offerat hircum vni-
uersum. et posita utraque manu super caput
eius confiteatur omnes iniquitates filio-
rum israel et vniuersa delicta atque peccata
eorum quae impians caput eius emittet illum
per hoiem paratum in deserto. Cumque porta-
uerit hircus omnes iniquitates eorum in
terram solitariam: et dimissus fuerit in des-
erto. reuertetur aaron in tabernaculum
testimonij et expiatis vestibus quibus prius
indutus erat cum intraret sanctuarium. re-
lictisque ibi lauabit carnem suam in loco sa-
cto: indueturque vestibus suis. Et postquam
egressus obtulerit oblatum summum ac
plebis rogabit tam pro se quam pro popu-
lo. et adipem qui oblatum est pro peccatis

adelebit super altare. Ille vero qui di-
miserit caprum emissarium: lauabit ve-
stimenta sua et corpus aqua. et sic in-
greditur in castra. Vitulum autem et hircum
qui pro peccato fuerant immolati et quo-
rum sanguis illatus est in sanctuarium ut
expiatio compleretur: asportabunt foras
castra et comburent igni. tam pelles quam
carnes eorum ac fimum: et quicunque combu-
serit ea. lauabit vestimenta sua et carnem
aqua: et sic ingreditur castra. Eruntque
vobis haec legitimum semper iterum. Nise
autem septimo decima die mensis. afflige-
tis animas vestras: nullumque opus facie-
tis. siue indigena siue advena qui pre-
grinantur inter vos. In hac die expia-
tio erit vestri atque mundaatio ab omnibus
peccatis vestris coram domino mundabimini.
Habbanus enim requiescens est. et af-
fligetis animas vestras religione per-
petua. Expiabit autem sacerdos qui vinctus
fuerit: et cuius manus iniunctae sunt: ut
sacerdotio fungatur pro patre suo. In-
dueturque stola lineae et vestibus sancti
et expiabit sanctuarium et tabernaculum te-
stimonij atque altare. sacerdotes quoque et vni-
uersum populum. Eruntque haec vobis le-
gitimum semper iterum. ut oretis pro filiis
israel: et pro iudicibus peccatis eorum semel
in anno. fecerit igitur sicut praeciperat
dominus moysi.

Abn.
Locutus est dominus ad moysen di-
cens. Loquere aaron et filiis eius
iudicibus filiis israel: dices ad eos. Iste est
sermo quem mandauit dominus dices. Homo
quilibet de domo israel. si occiderit bouem
aut ouem. sine capram. in castris vel
extra castra: et non obtulerit ad ostium
tabernaculi oblatum domino: sangui-
nis reus erit. Quasi si sanguinem fu-
erit. sic prohibet de medio populi sui.

Iteo sacerdoti offerre debent filij israhel
 hostias suas quas occidit in agro: ut
 sanctificetur dño ante ostiũ tabernacu-
 li testimonij: et immoleut eas hostias
 pacificas dño. sicutq; sacros sangui-
 nem sup altare dñi ad ostiũ tabernaculi
 testimonij: et adolebit ad ipẽ in odorẽ su-
 avitatis dño: et nequaquã vltra immola-
 bũt hostias suas tamomib; aũ quib; for-
 nicati sũt. Legitimu sempiternũ erit il-
 lis et posteris eorum. Et ad ipẽ dices.
 Homo te filijs isrl. et te aduenis q̄ pe-
 grinatur apud vos qui obtulerit olo-
 caultũ siue victimã. et ad ostiũ taberna-
 culi testimonij nõ adduxerit eam ut offe-
 ratur dño: interibit populo suo. Homo
 q̄libet te homo isrl. et te aduenis q̄
 p̄grinatur inter vos. si comederit sa-
 guinẽ obfirmabo faciem meã cõtra ani-
 mam illi. et disperdã eã ex populo suo
 quia anima carnis in sanguine est: et ego
 redi illũ vobis: ut sup altare in eo expi-
 ens pro animab; vris: et sanguis pro
 anime piaculo sit. Idcirco dixi filijs
 israhel. Omnis anima ex vobis nõ ome-
 det sanguinẽ: nec ex aduenis q̄ p̄grinã-
 nantur apud vos. Homo quicũq; te fi-
 lijs israhel. et te aduenis q̄ p̄grinatur
 apud vos: si vna cõde atq; auacupio cep-
 rit feram vel aũẽ quib; vlcĩ licitũ est:
 fũdat sanguinẽ et opiat illũ terra. Anima
 enĩ omis carnis in sanguine est. Sicut
 te dixi filijs israhel. Sanguinẽ vminer
 se carnis nõ comeditis: qz anima carnis
 in sanguine est: et quicũq; comedit e il-
 lũ interibit. Anima q̄ comedit mortuã
 aũ vel captũ a bestia: tam te indigemis
 q̄ te aduenis: lauabit vestimẽta sua et
 semetipm aqua: et contramimatus erit
 usq; ad vesper: et sic ordie nũdus fiet
 Quod si nõ lauerit vestimenta sua vel

corpus portabit iniquitatẽ suã. **xviii.**
Hoc autem est dñs ad moysen di-
 cẽs. Acquire filijs isrl: et dices
 ad eos. Ego sũ dñs deus vester. Iuxta
 cõsuetudinẽ terre egipti in qua habita-
 stis nõ factus: et iuxta more regionis
 chanaan: ad quã ego introducturus
 sũ vos: nõ agens: nec i legitimis eoz
 ambulabitis. factis iudicia mea et p̄-
 cepta mea seruabitis: et ambulabitis in
 eis. Ego dñs deus vester. Custodite le-
 ges meas atq; iudicia: q̄ factus homo
 viuet in eis. Ego dñs deus vester. Ois
 homo ad primã sanguinis sui nõ acci-
 det ut reuelat turpitudinẽ ei. Ego do-
 minus. Turpitudinẽ patris tui et tur-
 pitudinẽ matris tue nõ discooperies.
 Mater tua nõ reuelab turpitudinẽ ei.
 Turpitudinẽ vxoris p̄ris tui nõ disco-
 opies. Turpitudinẽ q̄ p̄ris tui. Turpi-
 tudinẽ sororis tue et p̄re siue et matre
 q̄ domi vel sororis genita est nõ reuelab
 Turpitudinẽ filie filij tui vel neptis et
 filia nõ reuelabis: qz turpitudinẽ tua est
 Turpitudinẽ filie vxoris p̄ris tui quã
 peperit patri tuo. et est soror tua: nõ re-
 uelab. Turpitudinẽ sororis p̄ris tui
 nõ discooperies: qz caro ẽ p̄ris tui. Tur-
 pitudinẽ sororis matris tue nõ reuela-
 bis: eo qz caro sit matris tue. Turpi-
 tudinẽ patris tui nõ reuelabis: nec ac-
 ceus ad vxorẽ eius q̄ tibi affinitate cõ-
 iungitur. Turpitudinẽ nurus tue nõ
 reuelabis: qz vxor filij tui est: nec dis-
 cooperies ignominia eius. Et vxorẽ fra-
 tris sui nullus accipiat. Turpitudinẽ
 vxoris fratris tui nõ reuelabis: quia
 turpitudinẽ fratris tui est. Turpitudinẽ
 vxoris tue et filie eius nõ reuelabis.
 filia filij eius: et filia filie illius nõ su-
 mes ut reuelas ignominia eius: quia

caro illius sūt: et talis coitus incestus est. Sorore vxoris tue in pellicanum illius nō acipies: nec reuelabis turpitudinē eius adhuc illa viuere. Ad mulierē que patitur menstrua nō accedes: nec reuelabis feditatē eius. Cū vxore proximī tui nō coibis: nec seminis cōmixtione maculaberis. De semine tuo nō dabis ut cōsecratur prolo moloch: nec pollues nomen dī tui. Ego dñs. Cū masculo nō cōmisceris coitu femineo: quia abominatio est. Cū omni prore nō coibis: nec maculaberis cum eo. Mulier nō succūbit iumento nec miscēbitur ei: quia scelus est. Nec polluamini in omnibus hīs quibz drammate sūt vniuersę gentes: quas ego eitam ante cōspectū vstrū: et quibz polluta est terra cui⁹ ego scelera visitabo: ut euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atq; iudicia: ut nō faciatis et omībus abominacōibz istis: tam indigena q̄ colonis qui p̄griuantur apud vos. Omnes enī crebra cōnes istas fecerunt accele terre qui fuerūt ante vos: et polluerunt eam. Cauete ergo ne et vos similiter euomat cum paria feceritis sicut euomuit gentē q̄ fuit ante vos. Dis aia q̄ fecerit de abominacōibz hīs quippiā: p̄ibit de medio ppli sui. Custodite mādāta mea. Nolite facere q̄ fecerūt hī q̄ fuerūt ante vos: et ne polluamini in eis. Ego dñs de⁹ vster.

Iocutus est dominus ad moysen dicens. Loquere ad omnē cenam filiozū israhel: et dices ad eos. Sancti estote: quia ego sanctus sum domin⁹ deus vster. Vnusquisq; parē suam et marren suam timeat. Sabbata mea custodite. Ego dominus deus vster. Nolite cōuerū ad prola: nec eos ostantes

faciens vobis. Ego dñs deus vster. Si immolaueritis hostiam pacificorū comino ut sit placabilis: eo die quo fuerit immolata comedas eam: et die altero. Quicquid autē residuum fuerit in die teraiū: igne cōburetis. Si quis post biouū comederit ex ea profanus erit et impietatis reus: portabitq; iniquitatem suam: quia sanctum domini polluit: et paribz anima illius te populo suo. Cumq; mēsuratis segetes terre tue: nō tōnaberis usq; ad solum superficem terre: nec remanentes spicas colliges: neq; in vīnea tua racemos et grana tacentia congregabis: sed pauperibus: et p̄griinis carpenda dimittes. Ego dominus deus vster. Nō facietis furtum: nec mentiemini: nec accipiet vnusquisq; proximū suum. Non p̄iurabis in nomine meo: nec pollues nomen dī tui. Ego dñs. Non facies calūniam proximo tuo: nec vi opprimes eū. Nō morabitur opus mercenarij tui apud te usq; mane. Non maledices furto: nec coram ceco pones offendiculum: sed timebis dominū deum tuū: qz ego sum dominus. Non facies quod iniquum est: nec iniuste iudicabis. Non confideres psonam pauperis: nec honores vultū potentis. Iuste proximo tuo iudica. Nec eris animator: nec susurro in populis. Non stabis contra sanguinem proximī tui. Ego dñs. Nō occis fratrem tuū in corde tuo: sed publice argue eū: ne habeas sup illo peccatū. Nō queras vladonem: nec memores iniurie auium tuozū. Diliges amicum tuū sicut teipsum. Ego dñs. Reges meas custodite. Iumentū tuū non facies coire cum alterius generis animantibz. Agrum tuū non scres diuerso semine.

Scite q̄ ex duobz terra est nō indueris
 Homo si dormierit cū muliere coitu se-
 minis q̄ sit ancilla etiā nobilis. ⁊ tamē
 p̄cedo nō recepta nec libertate dona-
 ta: vapulabūt ambo ⁊ nō morientur:
 quia non fuit libera. Pro delicto autē
 suo offeret dño ad ostiū tabernaculi te-
 stimonij arietē: orabitq; pro eo sacer-
 dos ⁊ pro peccato eius corā dño ⁊ repro-
 piabitur ei: dimitteturq; peccatū. Nū
 ingressi fueritis terrā: et plantaveritis
 in ea ligna pomifera: auferetis p̄pudā
 eorū. Poma q̄ germinat in mūdā erūt
 vobis: nec comedetis ex eis. Quarto autē
 anno oīs fructus eorū sanctificabitur:
 laudabilis dño. Quinto autē anno om-
 nēs fructus: cōgregantes poma q̄ pro-
 ferūt. Ego dñs deus vester. Nō comē-
 detis carnē cū sanguine. Nō auguriabi-
 mini: nec observabitis somnia. Neq;
 in rotūdū attondebitis comā: nec rade-
 tis barbā. Et sup mortuo nō incedis
 carnes vestras: neq; figuras aliq̄s aut
 signata facietis vobis. Ego dñs. Ne
 prostituas filiā tuā: ne contaminetur ter-
 ra ⁊ impleat piaculo. Sabbata mea cu-
 stodite. ⁊ sanctuariū meū metuite. Ego
 dñs. Nō declinetis ad magos: nec ab
 ariolis aliquid sciscitami: ut pollua-
 mini p̄r eos. Ego dñs deus vester. Co-
 ram cano capite cōsurge: ⁊ honora p̄-
 sonā senis. et time dñm tū tuū. Ego
 sū dñs. Si habitauerit aduena in terra
 vestra: et moratus fuerit inter vos. nō
 exp̄obretis ei: sed sit inter vos quasi in-
 digna: et diligētis eū q̄ si vos met p̄s
 fuistis oī ⁊ vos aduene in terra egipti
 Ego dominus deus vester. Nolite face-
 re miq; uā aliquid in iudicio: in regu-
 la. in pontere. in mensura. ⁊ stratera iu-
 sta. ⁊ equa sint p̄dēra: in istis modis

equisq; sextarius. Ego dñs deus vester
 qui eduxi vos de terra egipti. Custodite
 oīa p̄cepta mea ⁊ vniūsa iudicia: ⁊ faci-
 te ea. Ego dominus.

Iocatus est dñs ad moysen di-
 cēns. Nec loqueris filijs israel
 Homo de filijs israel et de aduensis qui
 habitāt in isrl: si quis dixerit de semine
 suo p̄dolo moloch. morte moriat. Po-
 pulus terre lapidabit eū: et ego ponā
 faciē meā contra illū. Succidamq; eū de me-
 dio ppli sui: eo q̄ dixerit de semine suo
 moloch. et cōtaminauerit sanctuariū
 meū. ac polluerit nomē sanctū meum
 qd̄ si negligens plus terre et q̄ si par-
 uipens impiū meū. dimiserit hē mi-
 nē quā dedit de semine suo moloch. nec
 voluerit eū occidere: ponā faciē meā sup
 hominē illū ⁊ cognā cōem eius. Succidā
 q̄ et ipm ⁊ om̄s q̄ cōsenserūt ei. ut for-
 nicaretur cū moloch de medio ppli sui.
 Anima q̄ declinauerit ad magos et ari-
 olos et fornicata fuerit cū eis: ponā fa-
 ciē meam cōtra eā ⁊ interficiā illam de
 medio ppli sui. Sanctificamini et esto-
 te sancti: q̄ ego sanctus sū dñs deus ves-
 ter. Custodite p̄cepta mea: et facite ea.
 Ego dñs: q̄ sanctifico vos. Qui male-
 dixerit patri suo aut matri: morte mori-
 atur. Patri matriq; q̄ maledixerit: san-
 guis ei⁹ sit sup eū. Si mechatus quis
 fuerit cū uxore alterius. ⁊ adulteriū per-
 petrauerit cū cōiuge proximi sui: morte
 morietur et mechus ⁊ adultera. Qui
 dormierit cū nouerca sua et reuelauerit
 ignominia patris sui: morte morietur
 ambo. Sanguis eorū sit sup eos. Si
 quis dormierit cū nuru sua vtrq; mori-
 riatur: q̄ scelus opati sunt. Sanguis
 eorū sit sup eos. Qui dormierit cū ma-
 tulo coitu femineo: vtrq; opatus est

nefas: morte moriantur. Vir sanguis
 eorum super eos. Qui supra uxorem filiam du-
 xerit matrem eius. scelus operatus est. Vi-
 uis ardebit cum eis: nec permanebit tantum
 nephas in medio vestri. Qui cum iumen-
 to et pecore coierit: morte moriatur: pe-
 cius quae occidit. Mulier quae succubuerit
 cui liber iumento: simul interficietur cum eo
 sanguis eorum sit super eos. Qui acceperit
 sororem suam filiam patris sui vel filiam
 matris suae et viderit turpitudinem eius:
 illaque concoperit fratris ignominiam: ne-
 fariam rem operati sunt. Occident in conspe-
 ctu populi: eo quod turpitudinem suam in tuo
 reuelauerint: et portabunt iniquitatem su-
 am. Qui coierit cum muliere in fluxu men-
 struo et reuelauerit turpitudinem eius:
 ipsaque apparuerit fontem sanguinis sui:
 interficiatur ambo in medio populi sui
 Turpitudinem matertere et amittere non
 discoopries. Qui hoc fecerit ignomi-
 nam carnis suae nudauit: portabunt am-
 bo iniquitatem suam. Qui coierit cum uxore
 patris vel auunculi sui et reuelauerit igno-
 miniam cognationis suae: portabunt am-
 bo peccatum suum. Absque liberis morientur
 Qui dixerit uxorem fratris sui reuelauit
 abscque filiis erit. Custodite leges meas
 atque iudicia et facite ea: ne et vos euo-
 mat terra quam intraturi estis et habita-
 turi. Nolite ambulare in legitimis na-
 tionum quas ego expulsi sum sum an-
 te vos. Omnia enim haec fecerunt et abomi-
 natus sum eas. Vobis autem loquor. Pos-
 sedit terram eorum quam dabo vobis in
 hereditatem: terram fluentem lacte et melle
 Ego dominus deus vester: qui separavi vos
 a ceteris populis. Depate ergo et vos
 iumentum mundum ab immundo: et aue
 mundam ab immunda. Ne polluat

animas vestras in pecore et auiibus et cunctis
 quae moventur in terra: et quae vobis ostendi
 esse polluta. Erunt sancti michi: quod san-
 ctus ego sum dominus: et separavi vos a ceteris
 populis ut essetis mei. Vir siue mulier in
 quibus phitomis vel diuinae cois fuerit
 spiritus morte moriantur: lapidibus
 obzuent eos. **De** quibus eorum sit super illos
Loquere ad sacerdotes filios aaron
 et dices ad eos. Ne contaminetur sacer-
 dos in mortibus cuius suorū: nisi tantum
 in consanguineis ac propinquis: id est su-
 per patrem et matrem et filium et filiam:
 fratrem quoque et sororem virginem: quae
 non est nupta viro: sed nec in prima:
 pro populi sui contaminabitur. Nec ra-
 dent caput nec barbam: neque in carni-
 bus suis faciant mensuras. Sancti erunt
 deo suo: et non polluent nomen eius.
 Incensum enim duntaxat et panes dei sui offerunt
 iteo sancti erunt. Hocortum et vile politi-
 bulum non ducent uxorem: nec eam que
 repudita est a marito: quia cosecratus
 est deo suo: et panes propitios offerunt
 Vir ergo sanctus: quod et ego sanctus
 sum dominus qui sanctifico vos. Sacerdotis
 filia si reprehensa fuerit in stupro: et vi-
 olauerit nomen patris sui: flammis ex-
 urtetur. Pontifex id est sacerdos maxi-
 mus inter fratres suos: super cuius ca-
 put fuscum est vnditionis oleum: et cuius
 manus in sacrosancto consecrate sunt.
 Vestitusque est sanctis vestibus: caput
 suum non discoopriet: vestimenta non
 scindet: et ad omnem mortuum non ingre-
 ditur omnino. Super patrem quoque suo et ma-
 trem non contaminabitur: nec egredietur
 de sanctis ne polluat sanduarium domini:
 quod oleum sancte vnditionis dei sui super eum
 est. Ego dominus. Virgine ducet uxorem

Spidua aut et repudiata et sordida atq;
 meretricia no accipiet: sed puella de po-
 pulo suo ne omisceat stirp generis sui
 vulgo gentis sue: qz ego dñs q sancti-
 fico eu. **Loquiturq; est dñs ad moysen**
dicens. Loquere ad aaron. Homo de se-
mme tuo p familias q habuerit macu-
lam no offeret panes tuo suo: nec acce-
det ad immisteriu eius. Si cecus fuerit
si claud. si ul paruo ul grad i r toto
naso: si fracto pte. si manu. si gibbus.
si lippus. si albugine habes in oculo. si
iugem scabiam. si impugine in corpe
vel hermosus. omis q habuerit macu-
lam de semine aaron sacerdotis. no ac-
cedet offerre hostias tuo nec panes tuo
suo. Rescetur tamē panib; q offeruntur
in sanctuario. ita duxat. ut in tra ve-
lum no ingrediatur: nec accedat ad al-
tare qui macula habet: et cotaminare
no debet sanctuariu meū. Ego dñs q sa-
ctifico eos. Loquitur ē ergo moyses ad
aaron et ad filios eius et ad omne isrl.
quida q sibi fuerat imprata. **vii**

Loquitur q; est dñs ad moysen di-
 cens. Loqure ad aaron et ad filios
 eius ut caueat ab hys q offerata sūt fili-
 orū israhel: et no cotaminet nome san-
 ctificatorū michi. q ipsi offerunt. Ego
 dñs. Dic ad eos. et ad posteros eorū.
 Omis homo q accesserit de stirpe vestra
 ad ea q offerata sūt. et q obtulerit fe-
 lij isrl dño: in quo est immundicia pri-
 bit corā dño. Ego sū dñs. Homo de se-
 mme aaron q fuerit leprosus aut pati-
 ens fluxū seminis: nō rescetur de hys q
 sanctificata sūt michi: donec sanetur.
 Qui tetigerit immūdu sup mortuo: et
 erquo egreditur semē qñi coitus: et q
 tangit repale r quilibet immūdu cuius
 tactus ē sordidus. immūdus erit usq;

ad vespertū: et nō rescetur hys q sancti-
 ficata sūt: sed cū lauerit carnē suā aqua
 et occubuerit sol. tūc mūdatus rescet
 de sanctificatis. qz abus illius ē. Moz-
 tianū et capri a bestia nō comedit: nec
 polluentur in eis. Ego sū dñs. Custo-
 dian pcepta mea. ut nō subiacēat pec-
 cato: et moriantur in sanctuario cū pol-
 luerit illud. Ego dñs: q sanctifico eos
 Omis alienigena nō comedit de sanctifi-
 catis. Inquilinus sacerdotis et mozt-
 narius nō rescetur ex eis. Quē autē sa-
 cerdos emerit. et qui vernauius de m^o
 eius fuerit: hñ comedit ex eis. Si filia
 sacerdotis cuiuslibet ex populo nupta fu-
 erit: de hys q sanctificata sūt. et de pmi-
 cñs nō rescetur. **Dimittit vidna vel re-**
pudiata et absq; liberis reuersa fuerit
ad domū patris sui: sicut puella coeue-
uerat aletur abis patris sui. Omis ali-
enigena comendi ex eis nō habet pre-
statē. Qui comederit de sanctificatis per
ignorantiā. addet quitā parte cū eo qd
comedit: et dabit sacerdoti in sanctua-
riū: nec cotaminabit sanctificata filio-
rum israhel q offeruntur dño: ne forte
sustineat iniquitatē delicti sui. cū sancti-
ficata comederint. Ego dñs: q sanctifi-
co eos. Loquiturq; est dñs ad moysen
dicens. Loquere ad aaron et filios eius
et ad omis filios israhel: diesq; ad eos
Homo de domo israhel et de aduenis q
habitant apud vos. qui obtulerit ob-
la cōm suā vel vota soluens vel sponte
offerēs: quicqd illud obtulerit in olo-
canstū dñi ut offeratur p vos: mascul^o
immaculatus erit et bobus ex ouib; et
ex capris. Si maculā habuerit nō offe-
retis: neq; erit acceptabile. Homo qui
obtulerit vidimā paaficorū dño: vel
vota soluens vel sponte offerēs: tamē

bubus q̄ de omnib: immaculatū offerret
 ut acceptabile sit. Omnis macula non
 erit in eo. Si cecū fuerit. si fractū. si ci-
 catrice habens. si papulas aut scabiem
 aut impugine: non offeretis ea domi-
 nec adolebitis et eis sup altare domini
 Bouem et ouē aure et cauda amputa-
 tis volūtarie offerre potes: votū autē
 ex hīs solū nō potest. Omne animal qd
 vel cōvitiis vel tumis vel scāis: abla-
 tisq; testicularis et non offeretis dño: et
 in terra vestra hoc omnino ne faciatis.
 De manu alienigene nō offeretis panes
 tuo vestro. et quicq; aliud dare volue-
 rint. qz corrupta et maculata sūt omnia
 nō suscipietis ea. Locutusq; est dñs ad
 moysen dicens. Vos ouis et capra cū ge-
 mita fuerint. septē dieb; erūt sub vbre
 matris sue: die autē octauo et tēnceps
 offerri poterūt dño. Quē illa bos siue
 ouis nō immolabunt vna die cū fetib;
 suis. Si immolaueritis hostiā p grac-
 arū adione dño: ut possit et placabilis
 eorū die comedatis eam. Nō remanebit
 quicq; in mane alterius diei. Ego dñs
 Custodite mandata mea: et facite ea.
 Ego dñs. Ne polluantis nomē meū san-
 ctum: ut sanctificet in medio filiorum
 israhel. Ego dominus. qui sanctifico
 vos: et eduxi de terra egipti ut essem vo-
 bis in tē. Ego dñs.

xxiii

Locutusq; est dñs ad moysen di-
 cens. Loquere filijs israhel. et di-
 ces ad eos. Hec sūt ferie domini quas
 vocabitis sanctas. Sex dieb; facietis
 opus. dies septimus quia sabbati re-
 quies est: vocabit sanctus. Omne opus
 non faciatis in eo. Sabbati domini est:
 in cunctis habitacōnibus vestris. Hec
 sunt ergo ferie domini sancte: quas ce-
 lebraz debetis temporibus suis. Mensē

primo quarta decima die mensis ad ve-
 sperum: phase domini est: et quinta de-
 cima die mensis huius solemnitas azi-
 morum domini est. Septem diebus azi-
 ma comedetis. Dies primus erit vobis
 celebratimus. sanctusq;. Omne opus
 servile non faciatis in eo: sed offeretis
 sacrificium in igne domino. septem di-
 ebus. Dies autem septimus erit celebri-
 or et sanctior: nullumq; servile opus
 faciatis in eo. Locutusq; est dominus ad
 moysen dicens. Loquere filijs israhel:
 et dices ad eos. Cum ingressi fueritis
 terram quam ego dabo vobis: et mes-
 sueritis segetem: feretis manipulos spi-
 carum primitias messis vestre ad sacer-
 dotem. Qui eleuabit fasciculum corā
 domino: ut acceptabile sit pro vobis
 altero die sabbati: et sanctificabit illū
 atq; in eodem die quo manipulus con-
 secratur: ceterat agnus immaculatus
 anniculus in olocustum domini: et li-
 bamenta offerentur cum eo due trame
 simile consperse oleo in incensum do-
 mini: odorantq; suauissimum: libra q̄
 vini: quarta pars hmi. Pauem et polu-
 tam et pulres non comedetis ex segete:
 vsq; ad diem qua offeratis et ea tuo
 vestro. Preceptum est sempiternum in
 generacionibus. cunctisq; habitaculis
 vestris. Numerabitis ergo ab altero
 die sabbati: in quo obtulistis manipu-
 lum primitiarū septem ebdomadas ple-
 nas. usq; ad alteram diem explecōnis
 ebdomade septime id est quinqua-
 ginta dies: et sic offeretis sacrificium nouum
 dño ex omnib; habitaculis vestris: pa-
 nes primitiarū duos de duab; tramis
 simile fermentate. quos coquetis in
 primitias dñi. Offeretisq; cum panib;
 septem agnos immaculatos anniculos.

et vitulū de annento vñū .7. arietes duos: et erūt in olocaultū cū libamētis suis in oore suauissimū dño .7. facietis et hircū pro peccato: duosq; agnos anniculos hostias pacificorū . Cūq; eleuauerit eos sacerdos cū panib; primitiay coram dño: cecent in vsū eius . Et vocabitis hūc die celebrimū atq; sanctissimū . Omne opus seruire nō facietis in eo . Legitimū sempiternū erit in auidis habitaculis .7. generacōib; vstris . Postq; autē messueritis segtē terre vestre nō secabitis eam usq; ad solū: nec remanentes spicas colligētis: sed pauperib; .7. peregrinis dimittētis eas . Ego sū dñs deus vester . Locutusq; est dñs ad moysen dicens . Loquere filijs isrl. hñse septimo prima die mēsis erit vobis sabbatū memoriāle elangentib; tūbis: et vocabitur sandū . Omne opus seruire nō facietis in eo: et offerētis olocaultū dño . Locutusq; ē dñs ad moysen dicens . Deamo die mēsis huius septimi dies expiacōnū erit celebrimū et vocabitur sandus: affligētisq; animas vstras i eo: et offerētis olocaultū dño . Omne opus seruire nō facietis in tempore diei hui' q; dies ppiacōis est ut propiacetur vobis dñs deus vester . Omnis anima q; afflicta nō fuerit die hac peribit de pplis suis . et q; opus quippiā fecerit: delebo eā de populo suo . nichil ergo operis facietis in eo . Legitimū sempiternū erit vobis in auidis generacōibus et habitacōib; vstris . Sabbatū requיעōnis est: .7. affligētis animas vestras . Die nono mēsis septimi . a vespero usq; ad vesperū celebrabitis sabbata vestra . Et locutus est dñs ad moysen dicens . Loquere filijs isrl. A quinto decimo die mēsis hui' septimi erūt ferie

tabernaculoꝝ septē diebus dño . Dies primus vocabitur celebrimū atq; sanctissimū . Omne opus seruire nō facietis in eo: .7. septē dieb; offerētis olocaulta dño . Dies q; octauus erit celebrimū atq; sanctissimū: .7. offerētis olocaultū dño . Et cū ceteris atq; collede . Omne opus seruire non facietis in eo . Hec sūt ferie dñi quas vocabitis celebrimas atq; sanctissimas: offerētisq; in eis oblacōes dño . olocaulta et libamenta iuxta ritū vniuscuiusq; diei: exceptis sabbatis dñi tomisq; vstris . et q; offerētis ex vxo xl q; sponte tribuitis dño a quinto decimo .7. octo die mēsis septimi quanto cōgregaueritis om̄s fructū terre vestre celebrabitis ferias dñi septē diebus . Die primo et die octauo erit sabbatū: id est requies . Sumētisq; vobis die primo fructus arboris pulecris: rime spatulasq; palmarū: et ramos ligni visarū frondū . et salices de torrente .7. letabimini corā dño vxo . celebrabitisq; solemnitate ei' septē dieb; p annū . Legitimū sempiternū erit in generacōib; vris . Mense septimo festa celebrabitis et habitabitis in vmbaculis septē dieb; . Omnis q; de genere ē isrl manebit in tabernaculis: ut discat potestari vstri: q; in tabernaculis habitare fecerim filios isrl cū educerēt eos de terra egypti . Ego dñs deus vester . Locutusq; est moyses sup sollemnitatib; tomū ad filios israhel .

Et locutus est dñs ad moysen dicens . Precipe filijs israhel: ut offerant tibi oleū de olīis purissimū ac lucidū ad cōnannendas lucernas iugiter extra valū testim onij in tabernaculo feceris . Ponetq; eas aaron a vespero usq; in mane corā dño . altu ritūq; ppetuo

in genera cōmibz vestris. Sup cancela-
 brum mūdissimū ponent semp in cōspe-
 ctu dñi. Accipies q̄q̄ simila: ⁊ coques ex
 ea du oream panes: q̄ singuli habebūt
 duas vcamas. Quozū senos altrimē?
 sup mensam purissimā corā dño statu-
 es et ponet sup eos thus luadissimum
 ut sit panis in mommentū oblacōnis
 dño. Per singula sabbata mutabūtur
 corā dño. suscepti a filijs israhel federe
 sempiterno: erūtq; aaron et filiozū ei?
 ut comedant eos in loco sancto: qz sā-
 ctum sanctorū est ⁊ sacrificijs dñi iure
 p̄p̄tuo. Ecce autē egressus filius muli-
 eris isrlādis: quē pepererat de viro egi-
 ptio inter filios israhel: iurgatus est in
 castris cū viro israhelite. Cūq; blasphemasset
 nomē dñi et maledixisset ei: ad-
 ductus est ad moysen. Vocabatur autē
 mater ei? salumith filia dabi: ⁊ tribu
 dan. Miserūtq; cū in carcere donec no-
 sceret quid iuberet dñs. Qui locutus est
 ad moysen. dicens. Educ blasphemū
 extra castra. et ponant omnes qui au-
 dierūt manus suas sup caput eius: et
 lapidet eū populus vniuersus: et ad fili-
 os israhel loqueris. Homo qui maledi-
 xerit deo suo portabit peccatū suū: et q̄
 blasphemauerit nomē dñi: morte mo-
 riatur. Lapidibus opprimer eū omnis
 multitudo populi. Sine ille cūis seu pe-
 reginus fuerit. q̄ blasphemauerit no-
 men dñi morte moriatur. Qui praussert
 et occiderit hominē morte moriatur. Qui
 pausserit animal reddat vicariū: id est
 aimā pro aimā. Qui irrogauerit macu-
 lā aut libet autū suoz: sicut fecit. sic fiet ei
 fracturā pro fractura. oculū pro oculo
 tentē pro dante restituet. Qualē infilte-
 rit maculā. talē sustinere cogetur. Qui
 praussert iumentū. reddat aliud. Qui

praussert hominē: punietur. Equum
 iudiciū sit inter vos: siue peregrinus: si-
 ue cūis peccauerit: quia ego sū dñs.
 cūis vester. locutusq; est moyses ad fi-
 lios israhel: et cōuerūt eū qui blasphe-
 mauerat extra castra. ac lapidibus op-
 preserūt. fecerūtq; filij israhel: sicut p̄-
 ceperat dñs moysi. xxx

Locutusq; est dominus ad moysen
 in monte synaidicens. loquere
 filijs israhel: et dices ad eos. Quando
 in gressi fueritis terram: quā ego dabo
 vobis: sabbatizet sabbatū domo. Sex
 annis seres agrum tuum: et sex annis
 putabis vineam tuam: colligesq; fru-
 ctus eius. Septimo autē anno sabbatū
 erit terre. requie domus dñi. Agrū
 non seres: ⁊ vineam nō putabis. Que
 sponte gignet humū nō metes: ⁊ vvas
 primitiarū tuarū nō colliges quasi vin-
 demiam. Annus enim requie domus ter-
 re est. Sed erunt vobis in abum: tibi
 et seruo tuo. an alle ⁊ mercenario tuo
 et aduene: qui peregrinatur apud te.
 Iumentis tuis ⁊ pecoribus omnia que
 nascuntur prebebūt abū. Numerabi-
 quoq; tibi septem ebdomadas annozū
 id est septies septem: que simul faciunt
 quadraginta nouem: et clanges buca-
 na mense septimo decima die mēsis. p̄-
 dicationis tempore in vniuersa terra vna
 Sanctificabisq; annū quinquagesimū
 et vocabis remissionem cūctis habitā-
 toribz terre tue. Ipse est em̄ iubilus
 Reuertetur homo ad possessionē suā: ⁊
 vnusquisq; rediet ad familiam patris-
 nam: quia iubilus est et quinquagesi-
 mus annus. Non seretis atq; metetis:
 sponte in agro nascentia: et primitias
 vindemie nō colligetis ad sanctificacō-
 nem iubilei sed statim ablata comeditis

Anno iubilæi redient om̄s ad possessi-
 nes suas. Quāto ventes quippiam em̄
 tuo. vel emes ab eo. ne cōstitēs fr̄m
 tuū. s̄ iuxta numerū ān̄oz iubilæi emes
 ab eo et iuxta supputatōem frugū ven-
 det tibi. Quāto plus anni remanserint
 post iubilæi. tanto crescet. et p̄cū. quan-
 to minus temporis numeraueris: tanto
 minoris et emptio cōstabit. Tempus
 em̄ frugū vendet tibi. Nō lite affligere
 cōtribulos vestros: s̄ timeat vnus q̄sqz
 cū suū: quia ego dñs de⁹ vester. s̄ a te
 p̄cepta mea. et iudicia custodite. et im-
 plete ea ut habitare possitis ī terra abs-
 qz vllō pauore. et signat vob̄ hum⁹
 fructus suos q̄b̄ v̄ximini usqz ad sa-
 curitatē: nullius impetū formidantes.
 Qd̄ si dixeritis quid cometemus anno
 septio si nō seruerim⁹ neqz collegerim⁹
 fruges nostros: dabo benedictiōem meā
 vobis anno sexto. et faciet fructus triū
 annozū. serent⁹qz anno octauo. et come-
 datis veteres fruges usqz ad nouū annū
 donec noua nascantur etatis vetera.
 Terra qz nō veniet imp̄petuū qz mea
 est: et vos aduene et coloni mei estis.
 S̄nce aucta regio possessiōis vestre sub
 redemptiōis condiciōe vendatur. Si
 attenuatus frater tuus vendiderit pos-
 sessiōem suā. et voluerit pp̄m quous
 eius. potest redimere qd̄ ille vendiderat.
 Si autē nō habuerit proximū. et ipse
 p̄cū ad redimēdū potuerit inuenire
 cōputabūtur fructus ex eo tempore q̄
 vendidit. et quod reliquum est reddat
 emptori. sicqz recipiet possessiōem suā.
 Qd̄ si nō inuenierit man⁹ ei⁹ ut reddat
 p̄cū. habebit emptor qd̄ emerat usqz
 ad annū iubilæi. In ipso em̄ om̄s re-
 ditiō redit ad dñm. et ad possessore⁹ p̄i-
 stinū. Qui vendiderit comū intra vrbis

muros: habebit licēā redimēdi donec
 vnus impleat ann⁹. Si nō redierit
 et anni circulus fuerit euolutus: em-
 ptor possidebit eam. et postea eius imp-
 petuū: et redimī nō poterit et iā in iubi-
 leo. Si autē in villa fuerit domus que
 muros nō habet. agro iure vendatur.
 Si ante redempta nō fuerit: in iubilæo
 reuertetur ad dñm. Et es leuitarū q̄ in
 vrbibus sūt semp possent redimī. Si re-
 cepte nō fuerint. in iubilæo reuertē-
 tur ad dños: qz domus vrbis leuitarū
 p̄o possessiōibus sūt inter filios israhel.
 Suburbanā autē eozū nō veniet: quia
 possessiō sempiterna est. Si attenuatus
 fuerit frater tuus et infirmus manu. et
 suscepis eū quasi aduenā et p̄egrinū
 et vixerit tecum. ne accipias vsuras ab
 eo: nec amplius q̄ redisti. Time tecum
 tuū: ut viuere possit frater tuus apud
 te. Pecuniā tuā nō dabis ei ad vsurā:
 et frugum sup̄abundantiā non exiges.
 Ego domini⁹ deus vester q̄ eorū vos de
 terra egipti ut darem vobis terram ca-
 naan. et esset vester deus. Si pauper-
 tate compulsus vendiderit se tibi frater
 tuus. non cum opprimēs seruitute fa-
 mulozū. sed quasi mercenarius et co-
 lonus erit. Usqz ad annū iubilæi ope-
 rabitur apud te. et postea egredietur
 cū liberis suis. et reuertetur ad cogni-
 tionem et ad possessionem patrū suozū.
 Mei enim serui sūt: et ego duxi eos de
 terra egipti. Nō veniet condiciōe suo-
 rū. Nō affligas eū p̄ potētiā: s̄ me-
 tuō teū tuū. Deurus et analla sint
 vobis de na cōibz que in arabit v̄stro
 sunt. et de aduenis q̄ p̄egrinant apud
 vos vel qui ex h̄is nati fuerint in terra
 vestra. Hos habebitis famulos: et herē-
 ditario iure transmīttis ad posteros: ac

possitibus in eternū . fratres autē vros
 filios israel: ne opprimatis per potentā
 Si inualuerit apud vos manus adne
 ne atq; peregrini . et attenuatus frater
 tuus vendiderit se ei: aut cuiq; de stirpe
 eius: post vendicōnem potest redimi.
 Qui voluerit ex fratrib; suis redimet eū
 et patruus et patruelis: et consanguī
 neus . et affinis . **Quintan** et ipse potu
 erit . redimet se . supputatis dūtarat an
 nis a tempore vendicōis sine usq; in an
 nū in bilcū: et p̄mia qua venditus fu
 erat iuxta annorū numerū et racōnem
 mercenarij supputata . **Si** plures fue
 rint anni qui remanēt usq; ad iubilcū
 scādū hos redet et p̄caū . si pauca: po
 nec racōnem cū eo iuxta annorū numerū
 et redet emptori qd̄ reliquū est: annorū
 quib; ante seruiuit mercēdibus im
 putatis . **Nō** affliget eum violenter in
 conspectu tuo . **Quod** p̄ hec redimi nō
 poterit: anno iubiloe gredietur cū li
 beris suis . **Mei** em̄ sūt serui filij israel:
 quos eduxi de terra egipti . **Ego** domi
 nus deus vester .

xxvi

Non facietis vobis ydolum et scul
 ptile: nec titulos erigētis nec in
 signe lapidē ponētis in terra vstra: ut
 adorētis eū . **Ego** em̄ sū dñs deus vester
Custodite sabbata mea: et pauete ad sā
 ctuarū meū . **Ego** dñs . **Si** i p̄ceptis
 meis ambulaueritis et mandata mea cu
 stodieritis et feceritis ea: dabo vobis
 pluias tēporib; suis . Et terra gignet
 germen suū: et ponis arbores replēbūf
 Apprehendet mesium tritura vincetiam
 et vinetia occupabit sementē: et come
 detis panem vstrū in saturitate: et abs
 q; pauore habitabitis in terra vstra .
Dabo pacē in finib; vstris: dormietis
 et nō erit qui extorreat . **Auferā** malas

bestias: et gladius non transibit termi
 nos vestros . **Persequimini** inimicos ve
 stros: et corruēt corā vobis . **Persequenti**
 qñq; de vris centū alienos: et centū de vo
 bis decem milia . **Cadent** inimici vstri
 gladio in conspectu vestro . **Respiciam**
 vos et crescere faciam: multiplicabimī
 mi: et firmabo pactum meum vobiscū .
Comertis vetustissima veterum: et ve
 tera nouis superuenientibus proiciētis
Donam tabernaculum meū i medio ve
 stri: et nō abiet vos anima mea . **Ambu**
 labo inter vos et ero vester deus: vos
 q; eritis populus meus . **Ego** dñs de
 vester . qui eduxi vos de terra egiptorū
 ne seruiretis eis: et q̄ cōfregi cathenas
 ceruicium vstrarum ut incederetis eredi
Quod si nō audieritis me . nec feceritis
 omnia mandata mea: si sp̄cueritis le
 ges meas et inuidia mea cōtempseritis
 ut nō faciatis ea que a me cōstituta sūt
 et ad iritum prouocatis pactum meū:
 ego quoq; hec faciam vobis . **Visitabo**
 vos velociter in egestate et ardeore: qui
 conficiat oculos vestros: et consumat
 animas vstras . **frustra** serens semen
 tem: que ab hostib; deuorabitur . **Do**
 nam faciem meam cōtra vos: et corruet
 coram hostibus vstris: et subiciē
 imi hīs qui oterunt vos . **fugietis** ne
 mine persequāte . **Quia** autem nec sic obe
 dieritis michi: addam correptiones ve
 stras septuplum propter peccata vstra:
 et conteram superbiā duricie vestre .
Daboq; vobis celum desuper: sicut fer
 rum: et terram eneam . **Consumetur** in
 cassum labor vester: non profertur terra
 germen: nec arbores poma p̄bebbūt .
Si ambulaueritis ex aduerso michi:
 nec volueritis audire me: addā plagas
 vras usq; i septup lū p̄pter peccata v̄ra

Emittamq; in vos bestias agri que consumant vos et pecora vestra: et ad pau-
 citate cuncta redigant. deserteq; sicut vie
 vestre. Quid si nec sic volueritis recipere
 disciplinam sed ambulaueritis ex aduerso
 michi: ego q; contra vos aduersus ince-
 dam et perniciam vos septies ppter pecca-
 ta vestra: inducamq; super vos gladium
 ultorē feceris mei. Cūq; cōfugeritis in
 vrbes mītram pestilentiam in medio v̄s:
 et traxeritis in manib; hostiū postq; cō-
 fregero baculū panis vestri. ita ut decem
 mulieres in vno clibano coquāt panes
 et reddant eos ad pondus: et comederitis
 et nō saturabimini. Simautē nec p hec
 audieritis me. sed ambulaueritis con-
 tra me: et ego incēdā aduersus vos in
 furore cōtrario. et corripiā vos septē
 plagis ppter peccata vestra: ita ut come-
 datis carnes filiozū vestrozū: et filiarū
 vestrarū. Destruā exelsa v̄a: et simu-
 lacra cōfirmgam. Caeris inter ruinas
 ydolorū vestroz; et abominabitur vos
 anima mea incantū ut v̄bes vestras re-
 digam in solitudinē: et deserta sacā sā-
 ctuaria vestra: nec recipiā v̄tra otore
 suauissimū. disperdamq; terrā vestrā.
 et stupēbūt sup ea inimici v̄stri cū habi-
 tatores illi fuerint. Vos autē dispergā
 in gentes: et euaginatū post vos gla-
 diū eritq; terra v̄ra deserta. et ciuitates
 diuute. Tūc placebūt terre sabbata sua
 cūctis dieb; solitudinis sue: quāto fue-
 rit in terra hostili. Sabbatizabit et re-
 quiescet in sabbatis solitudinis sue. eo
 q; nō requieuerit in sabbatis v̄s quā-
 to habitabatis in ea. Et q̄ de v̄bis re-
 manserint dabo pauore in cordib; eoz;
 in regionib; hostiū. Terrebūt eos soni-
 tus folij volantis: et ita fugient quasi
 gladiū. Cādet nullo sequēte: et corruēt

singuli sup fratres suos. quasi bella fu-
 gietes. Nemo v̄strū inimias auxēbit
 resistere. Peribitis inter gentes: et hosti-
 lis vos terra cōsumet. Quid si et de h̄is
 aliqui remanserint. tabescent in iniquita-
 tibus suis in terra inimicorū suozū: et
 ppter peccata patrū suoz; et sua affli-
 gentur: donec cōfiteantur iniquitates
 suas et maiorum suozum. quibus pre-
 uaricati sūt in me: et ambulauerūt ex
 aduerso michi. ambulabo igit̄ et ego
 cōtra eos et inducam illos in terrā ho-
 stilem donec trabeat inicitā aīa mens
 eoz;. Tūc orabūt pro impietatib; suis
 et recordaboz; feceris mei: qd̄ p̄pigi aī-
 a iacob. et ysaac. et abrahā. Terze q; me-
 mor ero. q̄ cū relicta fuerit ab eis com-
 placebit sibi in sabbatis suis panēs so-
 litudinē ppter illos. Ipi v̄ro rogabūt
 pro peccatis suis: eo q; abiecerūt iudi-
 cia mea et leges meas deseperunt. Atta-
 men etiā cū essent in terra hostili. nō pe-
 nitus abiecerunt eos: neq; sic desperi ne cō-
 sumerentur et iritū facerem pat̄i mei
 cū eis. Ego ei sū dñs de eoz;: et recorda-
 bor feceris mei p̄stimi: quāto euoxi eos
 de terra egipti in cōspēdu genū ut essē
 deus eozū. Ego dñs deus. Dec sunt in-
 diaa atq; p̄cepta et leges quas dedit
 dñs inter se et inter filios isrl̄ in monte
 synai. p manū moysi.

Locutusq; ē dñs ad moysen dices
 Loquere filijs isrl̄. et dices ad eos
 Domo qui v̄ni fecerit: et sponte erit
 deo anima suā: sub estumacōe dabit p̄e-
 cium. Si fuerit masculus a vicesimo
 anno usq; ad sexagesimum annū dabit
 quinq; ginta siclos argenti ad mensurā
 sanctuarij: si mulier: triginta. A quō
 autem anno usq; ad vicesimū masculus
 dabit viginti siclos: funima v̄cem.

Ab vno mense usq; ad annū quintū p masculo dabuntur quinq; heli: pro femina tres. Sexagenarius et ultra masculus dabit quintā helios: femina decem. Si paup fuerit et estimacōem reddere nō valebit. Stabit corā sacerdote: et quantum ille estimauerit. et viderit eum posse reddere: tantū dabit. Animal autē qd immolari potest dño si quis vouerit sanctū erit et mutari nō poterit: id est nec melius malo: nec pius bono. Qd si mutauerit: et ipm qd mutātū est: et illud pro quo mutātū est offeratū erit dño. Animal immundū qd immolari dño nō potest. si quis vouerit adducet ante sacerdotē: qui diiudicans vtrū bonum an malū sit: statuet p̄cū. Quod si dare voluerit is qui offert: addet supra estimacōem quintā partē. Homo si vouerit domū suā et sanctificauerit dño: cōsuetabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit. et iuxta p̄cū qd ab eo fuerit cōstitutū vendabitur. Similit̄ ille qui vouerat voluerit redimere eā. dabit quāram partē estimacōis snpra et habebit domū. Quod si agrum possessionis sue vouerit et cōsecrauerit dño: iuxta mensurā sanentis estimabit p̄cū. Si triginta modijs orti seruitur terra: quinq; ginta helis vendatur argentū. Si statū ab anno incipētis iubilēi venerit ager: quāto valere potest. tanto estimabitur. Similit̄ post aliquantū temporis supputabit sacerdos p̄cū iuxta annorū qui reliqui sunt numerū usq; ad iubilēi: et detraxetur ex p̄cū. Quod si voluerit redimere agrū ille qui vouerat: addet quintam partē estimatē p̄cū: et possidebit eam. Similit̄ noluērit redimere: sed alteri cui libet fuerit vendatus: ultra cum qui vouerat redimere

non poterit: quia cum iubilēi venerit dies sanctificatus erit domino. et possessio cōsecrata ad ius pertinet sacerdotum. Si ager emptus est et non te possessio: ne maiorū sanctificatus fuerit domino. supputabit sacerdos iuxta annorū numerum usq; ad iubilēum p̄cū: et dabit ille qui vouerat eum domino. In iubilēo autem reuertetur ad p̄cū: et minimum qui vendiderat eum: et habuerat in sorte possessionis sue. Omnis estimatio helo sanctuarij ponderabit. Si elus viginti obolos habet. Primogenita que ad eum pertinet nemo sanctificare poterit et vouere. Si ues et bos: siue ouis fuerit: domini sunt. Quod si immundum est animal: redimet qui obtulit iuxta estimacionem suā: et addet quāram partē p̄cū. Si redimere noluerit vendetur alteri: quanto cuiq; fuerit ante estimatū. Omne quod domino cōsecratur siue homo fuerit siue animal. siue ager non veniet: nec redimī poterit quicquid sanel fuerit cōsecratū. Sanctum sanctorū erit domino. Et omnis cōsecracō: que offertur ab homine nō redimetur: sed morte morietur. Omnis exime terre siue de pomis arborū siue de frugibus dñi sunt: et illi sanctificatur. Si quis autē voluerit redimere decimas suas: addet quintā partē earū omniū decimarū. Boues et oues et capre que sub pastoris virga trāsierit: quicquid decimū venerit sanctificabit dño. Nō eligetur nec bonū nec malū: nec altero cōmutabit. Si quis mutauerit: qd mutātū ē et pro quo mutātū ē sanctificabit dño et nō redimet. Hec sūt p̄cepta q̄ mandauit dñs moysi ad filios isrl. in monte synai. **Explicit liber leuiticorū**
Incipit liber numerorum

Natusq; est dñs ad moysen in deserto synai in tabernaculo ferreis: prima die mensis scãdi anno altero egressiõis eor; ex egipto dicens. Tollite summã uniuerse cõgregaciõis filioꝝ israhel p cognaciõnes et domos suas. et noia singulorum. quicq; sexus est masculini a vicefimo anno ⁊ supra: omniũ virozũ fortũ ⁊ israhel: et numerabitis eas p turmas suas tu et aaron. Erũtq; vobiscũ pñaptes tribuũ ac domozũ in cognaciõibus suis: quozũ ista sunt noia. De tribu ruben: elysur filius secur. De tribu symeon: salamikel filius surisadai. De tribu iuda: naalon filius aminadab. De tribu isachar: nathan ael filius suar. De tribu zabulon: eliab fili; belon. filioꝝ autẽ ioseph de tribu ephraim: elisama fili; ammiud. De tribu manasse: gamalikel filius phadassur. De tribu beniamin: abidan filius greeomis. De tribu dan: abiezer filius amisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: eliasaph filius duel. De tribu neptalim: ahira filius man. Hii nobilissimi pñaptes multitudinis p tribus ⁊ cognaciões suas. et capita eieratus isrl. quos tulerũt moyses ⁊ aaron cõ omni vulgi multitudime: et cõgregauerunt primo die mensis scãdi. recensentes eos p cognaciões ⁊ domos ac familias. et capita et noia singulorum a vicefimo anno ⁊ supra: sicut p̄p̄erat dñs moysi. Numeratiq; sunt in deserto synai de ruben p̄mogenito israhelis p̄ generaciões ⁊ familias ac domos suas et noia capitũ singulozũ. omne quod sexus est masculini: a vicefimo anno et

supra p̄ocetentiũ ad bellũ: quadraginta sex milia quingenti. De filijs simeon p̄ generaciões ⁊ familias ac domos cognaciõnũ suarũ recensiti sunt p̄ noia et capita singulozũ: omne qd sexus est masculini a vicefimo anno et supra: p̄ocetentiũ ad bellũ quinquaginta novem milia trecenti. De filijs gad p̄ generaciõnes ⁊ familias ac domos cognaciõnũ suarũ. recensiti sunt p̄ noia singulozũ a viginti annis et supra omnes qui ad bella p̄ccerent: quadraginta quinq; milia sexcenti ⁊ familias. ac domos cognaciõnũ suarũ p̄ noia singulozũ a vicefimo anno ⁊ supra. omnes qui poterãt ad bella p̄ccere. recensiti sũt septuaginta quatuor milia sexcenti. De filijs ysachar p̄ generaciões et familias ac domos cognaciõnũ suarũ p̄ noia singulozũ a vicefimo anno et supra omnes qui ad bella p̄ccerent: recensiti sunt. quinquaginta quatuor milia. quadringenti. De filijs zabulon p̄ generaciões et familias ac domos cognaciõnũ suarũ. recensiti sunt p̄ noia singulozũ a vicefimo anno et supra. omnes q̄ poterãt ad bella p̄ccere: quinquaginta septem milia. quadringenti. De filijs ioseph filioꝝ ephraim p̄ generaciões et familias ac domos cognaciõnũ suarũ. recensiti sunt p̄ noia singulozũ a vicefimo anno et supra. omnes qui poterant ad bella p̄ccere. quadraginta milia quingenti. Porro filioꝝum manasse p̄ generaciõnes et familias ac domos cognaciõnũ suarũ recensiti sũt p̄ noia singulozũ a viginti annis ⁊ supra. omnes qui poterãt ad bella p̄ccere: triginta duo milia ducenti. De filijs beniamin p̄ generaciõnes et familias ac domos

cognacōnū suarū recensiti sūt nomini-
 bus singulorum a viceſimo anno ⁊ su-
 pra. om̄s qui poterant ad bella ꝓcedere:
 trigintaquinq; milia quadringenti. De
 filijs dan ꝓ generacōnes ⁊ familias: ac
 domos cognacōnū suarū recensiti sunt
 noibus singulorum a viceſimo anno
 et supra om̄s qui poterant ad bella ꝓ-
 cedere: sexaginta duo milia septingenti.
 De filijs aser ꝓ generacōnes ⁊ familias
 ac domos cognacōnum suarū recensiti
 sunt ꝓ nomina singulorū a viceſimo
 anno et supra omnes qui poterant ad
 bella ꝓcedere: quadraginta milia ⁊ mil-
 le quingenti. De filijs neptalim ꝓ ge-
 neracōnes ⁊ familias ac domos cognacō-
 nū suarum recensiti sunt nominibus
 singulorum a viceſimo anno et supra
 om̄s q̄ poterāt ad bella ꝓcedere: quin-
 quaginta milia quadringenti. Hij
 sunt quos numeraverūt moyses et aa-
 ron et duodecim ꝓnc̄ps israhel: singu-
 los ꝓ domos ognacōnū suarū: fuerūt
 q̄ omnis numerus filiorū israhel ꝓ do-
 mos et familias suas a viceſimo anno
 et supra qui poterāt ad bella ꝓcedere:
 sexcenta milia virozū quingenti qui-
 quaginta. Auerte autē in tribub; famili-
 arum suarū nō sunt numerati cum eis
 locutusq; est dñs ad moysen dicens.
 Tribū leui noli numerare: neq; pones
 summā eozū cū filijs israhel: sed cōsti-
 tue eos sup tabernaculū testimoniū. Cū
 da vasa eius. et quicquid ad cerimoni-
 as pertinet ipſi portabunt. tabernaculū
 et omnia vasa illa eius: et erunt in mi-
 nisterio. ac ꝓ girum tabernaculi meta-
 buntur. Cū ꝓfascendū fuerit expo-
 nent leuite tabernaculū: cum castra me-
 tanda erigent. Quisquis exteriorū ac-
 cesserit occidetur. Metabuntur autem

castra filij isrl: vnusquisq; ꝓ turmas
 et cuneos atq; exercitiū suū: Porro leuite
 ꝓ girū tabernaculi figent tentoria. ne
 fiat indignacō sup multitudinē filioꝝ
 isrl: et exarababit in custodijs taberna-
 culi testimoniū. Fecerūt ergo filij israhel
 iuxta oia q̄ ꝓceperat dñs moysi. ij
Locutusq; est dñs ad moysen et
 aaron dicens. Singuli ꝓ turmas
 signa atq; vexilla et domos ognacōnū
 suarū castra metabuntur filioꝝ isrl: ꝓ
 girū tabernaculi feceris. Ad orientē ius-
 das figet tentoria ꝓ turmas exercitus
 sui: critq; ꝓnc̄ps filioꝝ eius naalon fi-
 lius amminadab: ⁊ ois de stirpe eiꝝ sū-
 ma pugnantū septuaginta quatuor mi-
 lia sexcentozū. Juxta eum castrametati
 sunt de tribu ysachar. quozū ꝓnc̄ps
 fuit natanac filius suar: et omnis nu-
 merus pugnantozū eius quinq; ginta quatuor
 milia quadringenti. In tribu zabu-
 bulon ꝓnc̄ps fuit heliab filius helon:
 om̄esq; de stirpe eius exercitꝝ ꝓ gnatozꝝ
 quinq; ginta septē milia quadringenti.
 Vniuersi qui in castris iude adnumera-
 ti sunt. fuerunt centioctoginta sex mi-
 lia quadringentia ꝓ turmas suas ꝓ-
 mi egredient. In castris filioꝝ ruben
 ad meridiana plagā erit ꝓnc̄ps elisur
 filius secur: ⁊ cūctus exercitus pugna-
 toꝝ eius qui numerati sūt quadragin-
 ta sex milia quinq; genti. Juxta eū castra
 metati sūt de tribu simeon. quozū ꝓnc̄ps
 fuit salamis filꝝ hurisaddai: ⁊ cū-
 ctus exercitus eius pugnantozū q̄ nume-
 rati sūt quinq; ginta nouem milia tre-
 centi. In tribu gad ꝓnc̄ps fuit elia-
 saph filius duel: et cūctus exercitꝝ pu-
 gnantozū eius q̄ numerati sūt quozagin-
 ta quinq; milia sexcenti quinq; ginta.
 Omnes qui recensiti sūt in castris ruben

centum quinqua ginta milia ⁊ mille qua
 dringenta quinqua ginta: p turmas su
 as in secūdo loco proficiscuntur. Leua
 bitur autem tabernaculū testimonij per
 officia leuitar ⁊ turmas eorum. Quo
 modo trigetur: ita ⁊ deponet. Singuli
 per loca ⁊ ordines suos proficiscuntur.
 Ad occidentalem plagam erunt castra
 filioꝝ ephraim: quoz princeps fuit be
 lisama filius annidus. Cūctus exercit⁹
 pugnatōꝝ eius qui numerati sūt qua
 draginta milia quingenta. Et cū eis tri
 bus filioꝝ manasse. quozū princeps
 fuit gamaliel filius phadasur: cūctus
 qꝝ exercit⁹ pugnatōꝝ eius qui nume
 rati sūt. triginta duo milia ducētī. In
 tribu filioꝝ beniamin pnceps fuit abi
 dan filius gezonis: et cūctus exercit⁹
 pugnatōꝝ eius qui recensiti sunt: tri
 ginta quinꝝ milia quadringenti. Om
 nes qui numerati sūt i castris ephraim
 centū octo milia centi: p turmas suas
 tercij proficiscuntur. Ad aquil omis par
 tem castrametati sūt filij dan: quozum
 princeps fuit abieser filius amisdadai
 Cūctus exercit⁹ pugnatōꝝ eius qui
 numerati sunt: sexaginta duo milia se
 ptuaginta. Iuxta eū fixere tentoria te tri
 bu aser: quozū pnceps fuit phagiel fi
 lius ochran. Cūctus exercit⁹ pugna
 toꝝum eius qui numerati sunt: quadra
 ginta milia et mille quingenti. De tri
 bu filioꝝ neptalim pnceps fuit abira
 filius eman. Cūctus exercit⁹ pugna
 toꝝū eius quin qua ginta tria milia qua
 dringenti. Omnes qui numerati sunt in
 castris dan. fuerūt centū quin qua ginta
 septem milia sexcenti: et nouissimi profi
 ciscuntur. Hic numerus filioꝝ israhel
 per domos cognacōnū suarū ⁊ turmas
 dūcti exercit⁹: sexcentaria milia quin

genti quin qua ginta. Leuite autem non
 sunt numerati inter filios israhel. Sic
 enī preceperat domin⁹ moysi. fecerūtqꝝ
 filij isrl iuxta oia qmādauerat dñs. Ca
 strametati sunt p turmas suas. et pro
 facti p familias ac domos pīm suoz iij.
Hec sūt generacōes aaron ⁊ moy
 si in die qua locutus est dñs ad
 moysen in monte synai: ⁊ hec nomina
 filioꝝum aaron. Primogenitus eius na
 dab: deince abiu. et eleazar. ⁊ ythamar.
 Hec noia filioꝝū aaron sacerdotū qꝝ vn
 di sunt: et quozū replete et consecrate
 manus ut sacerdotē fungentur. Moz
 tui sunt enī nadab et abiu: cū offerent
 ignē alienū in conspectu dñi in deserto
 synai ab seqꝝ liberis: fundiqꝝ sūt sacer
 dotio eleazar ⁊ ythamar corā aaron pa
 tre suo. Locutusqꝝ est dñs ad moysen
 dicens. Applica tribum leui. et fac sta
 re in cōspectu aaron sacerdotis ut mini
 strent ei et exaubent et obseruent quē
 quid ad cultū pñer multitudine corā
 tabernaculo testimonij ut custodiāt va
 sa tabernaculi: seruantes in ministerio
 eius. Dabisqꝝ dono leuitas aaron et fi
 lijs eius: quibz traditi sunt a filijs isrl.
 aaron aut ⁊ filios eius cōstitues super
 cultū sacerdotij. Externus qui ad mini
 strandū accesserit mortetur. Locutusqꝝ
 est dñs ad moysen dicens. Ego tuli le
 uitas a filijs isrl pro omī primogenito
 qui aperit vuluā i filijs israhel: erūtqꝝ
 leuite mei. Meū est enī omē primoge
 nitū. Erquo passī primogenitos in ter
 ra egipti: sanctificauī meibi quicquid
 primū nascitur in israhel. Ab homine
 usqꝝ ad pecus mei sūt. Ego dñs. Locu
 tusqꝝ est dñs ad moysen i deserto synai
 dicens. Numera filios leui per domos
 patrū suoz ⁊ familias: omnē masculū

ab vno mēse et supra. Numerauit moy-
ses ut p̄ceperat dñs: et inuenti sunt fi-
lij leui p̄ nomina sua: gerson. et caath
et merarij. filij gerson. leui et semui.
filij caath. amram. et iessaar. hebron
et oziel. filij merarij. moole et mus.
De gerson fuere familie due. leuiāca
et semeitica. quaz numeratus est popu-
lus sexus masculini ab vno mense et su-
pra: septē milia quingentozū. Hī post
tabernaculū metabuntur ad occidentē
sub p̄ncipe eliasaph filio laie. et habe-
bunt exaias in tabernaculo ferreis.
ipsū tabernaculum et oprimentū eius:
tentozū qd̄ trahitur ante fores tedi fe-
teris et cortinas atij. tentozū q; qd̄ ap-
penditur in introitu atij tabernaculi: et
quēq; ad ritum altaris p̄tinet. funes
tabernaculi et omnia vten filia eius. Co-
gnatio caath habebit populos. amra-
mitas et iessaaritas et heboomitas. et
ozielitas. Hec sunt familie caathitarū
recensite p̄ noīna sua: omnes generis
masculini ab vno mense et supra. octo
milia sexcenti: habebūt exaias s̄adu-
arij. et castra metabuntur ad meridi-
anam plagam. P̄ncepsq; eozū erit eli-
saphan filius oziel: et custodiet arebā
mensamq; et cancelabrum. altaria et
vasa s̄aduarij in quibus ministratur.
et velū. andāq; huiuscemōi suppellecti-
lem. P̄nceps autē p̄ncipum leuitarū
eleazar filius aaron sacerdotis erit sup-
exaiatores custodie s̄aduarij. At v-
ro de merarij erūt populi moosite et mu-
site recensiti p̄ noīa sua: om̄s generis
masculini ab vno mense. et supra sex
milia ducenti. P̄nceps eozū suriel fili-
us abiaiel: in plaga septentrionali ca-
stra metabūt. Erūt sub custodia eo-
ri tabule tabernaculi et vates et colūne

ac bases earū: et om̄ia que ad cultū hu-
iuscemōi p̄tinet. colūneq; atij p̄ ar-
cuiū cū basibus suis: et parilli cū funi-
bus. Castra metabuntur ante taberna-
culum ferreis id est ad orientale plagā
moyse et aaron cū filijs suis: habentes
custodiam s̄aduarij in medio filiozū
israhel. Quisquis alicuius accesserit mo-
rietur. Omnes leuite quos numerauit
erunt moyse et aaron iuxta p̄ceptum
dñi p̄ familias suas in genere masculi-
no a mense vno et supra. fuūt viginti
duo milia. Et ait dominus ad moy-
sen. Numerā p̄mogenitos sexus masculi-
ni et filijs israhel ab vno mense et su-
pra: et habebis summā eozū. Tolle sex
leuitas michi: p̄o om̄i p̄mogenito fi-
liozū israhel. Ego sum dominus. Et pe-
cora eozū p̄o vniuersis p̄mogenitis pe-
corū filiozū israhel. Recensuit moyse
sicut p̄ceperat dñs p̄mogenitos filiozū
israhel: et fuerūt masculi p̄ noīna sua a
mense vno et supra vigintiduo milia du-
centi septuaginta. Locutus est dñs ad
moysem. Tolle leuitas p̄o p̄mogeni-
tis filiozū israhel et pecora leuitarū p̄ peco-
ribz eozū. erūtq; leuite mei. Ego sum
dñs. In p̄do autē ducentozū septuaginta
tantiū qui excedūt numerū leuitarū. Et
p̄mogenitis filiozū israhel acapies quan-
q; siclos p̄ singula capita ad mensurā
s̄aduarij. Siclus habet viginti obo-
los. Dabisq; p̄nam aaron et filijs ei-
p̄recaum eozum qui supra sunt. Tulit
igitur moyse p̄nam eozū qui fuerūt
amplius et quos redemerat a leuitis p̄
p̄mogenitis filiozū israhel mille trece-
torum sexagintaquinque siclorum iuxta
pondus s̄aduarij: et dedit eam aaron
et filijs eius iuxta verbum quod p̄ce-
perat sibi dominus. . . . .

Locutusq; est dominus ad moysen et aaron dicens. Tolle sumam filioꝝ caath de medio leuitarꝝ p̄ domos et familias suas a tricesimo anno et supra usq; ad quinquagesimum annuꝝ: omniuꝝ qui ingrediuꝝnt ut stent et ministrent in tabernaculo feceris. **Hic est cultus filioꝝ caath.** Tabernaculuꝝ feceris et sanctum sanctoruꝝ in gradientur aaron et filij eius quatuꝝr mouenda sunt castra. et exponet veluꝝ qd̄ p̄net ante fores. inuoluentq; eo archam testimonij. et operient rursuꝝ velamine iaandimay pelliuꝝ extendentq; desup pelliuꝝ totuꝝ iaandimū et inducet vides. Mensam q; p̄posicionis inuoluent iaandimū pallio et ponet ei ea thuribula et mortariola. carbones et crateras ad liba fundenda. **Panes semper in ea erūt.** Extendentq; desup pelliuꝝ cocaneuꝝ qd̄ rursuꝝ operiet velamēto iaandimarū pelliuꝝ: et inducent vides. **Sumant et palliuꝝ iaandimū quo operient cancelabuꝝ ai lucernis et forcipibꝝ suis. et emūctorijs. et auctis vasis olei que ad conānandas lucernas necessaria sunt: et sup oia ponent oprimentū iaandimarū pelliuꝝ. et inducent vides.** **Pocnō et altare aureū inuoluent iaandimū vestimento: et extendent desup oprimentū iaandimay pelliuꝝ: inducentq; vides.** **Omnia vasa quibꝝ ministratur in sanctuario inuoluent iaandimū pallio: et extendent desup oprimentū iaandimarū pelliuꝝ: inducentq; vides.** **Seco et altare mūdabūt anere. et inuoluent illud purpureo vestimēto: ponet q; ai eo omnia vasa quibꝝ in ministerio eius vtuntur. id est igniuꝝ receptacula fuscimulas ac tridentes vnianos et banila.** **Cuncta vasa altaris operient simul velamine iaandimarū pelliuꝝ: et inducet**

vides. **Cūq; inuoluerint aaron et filij eius sanctuariū et oia vasa eiꝰ in cōmōdione castroruꝝ: tūc intrabūt filij caath ut portent inuoluta: et nō tangant vasa sanctuarij ne moriantur.** **Ista sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo feceris supꝝr quos erit eleazar filius aaron sacerdotis: ad cuiꝰ p̄tinet cura oleū ad cōānandas lucernas et cōposicionis incensū et sacrificiū qd̄ semp̄ offertur et oleū vnditionis et quicq; ad cultum tabernaculi p̄tinet: omniuꝝq; vasoꝝ q̄ in sanctuario sunt.** **Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens.** **Polite p̄tere populuꝝ caath de medio leuitarꝝ: sed hoc facite eis ut vinant. et nō moriantur si tenuerint sancta sanctorꝝ.** **Aaron et filij eius intrabunt: ipsiq; disponent opa singuloꝝ: et dñsent quid portare quis debeat.** **Alij nulla arriofitate videant que sūt in sanctuario p̄uisq; inuoluantur: alioquin moriantur.** **Locutusq; est dñs ad moysen dicens.** **Tolle sumam etiā filioꝝ gerson p̄r domos ac familias et cognaciones suas a niginta annis et supra usq; ad annos quinquaginta.** **Numera om̄s qui ingrediuꝝntur et ministrāt i tabernaculo feceris.** **Hoc est offiā dñi familie gersonitarū: ut portent cortinas tabernaculi et tectum feceris. oprimentū aliud. et sup om̄ia velamen iaandimū: tentoriūq; qd̄ p̄net in introitu tabernaculi feceris. cortinas atꝝq; et velū i introitu qd̄ est ante tabernaculū.** **Omnia que ad altare p̄tinent. fumiculos et vasa ministerij inbente aaron et filijs eius portabūt filij gerson: et scient singuli an debeant operi manꝝ apari.** **Hic est cultus familie gersonitarū in tabernaculo feceris.** **Crucq; sub manu p̄ebamar filij aaron sacerdotis.**

filios q̄ merari per familias et domos patrū suozū recensēbis a triginta annis et supra usq; ad annos quinquaginta om̄s qui ingrediūtur ad officiū ministerij sui et cultū fœderis testimoniij. **Hec sūt onera cozū.** Portabunt tabulas tabernaculi et v̄des eius . columnas et bases earū . colūnas quoq; atq; per arantū cū basib; et papillis ⁊ fimbrib; suis. **Omnia vasa et suppellectilē ad numerū accipient:** sicq; portabūt. **Hoc ē officiū familie meritarū ⁊ ministeriū in tabernaculo fœderis:** erūtq; sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. **Recensuerūt igitur moyses et aaron et princeps sinagoge filios caath; p cognacōnes et domos patrū suozum a triginta annis et supra: usq; ad annū quinquagesimū omnes qui ingrediūtur ad ministeriū tabernaculi fœderis: ⁊ inuenti sūt duo milia septingenti quinquaginta.** **Hic est numerus populi caath; qui intra tabernaculū fœderis.** **Dos numerauit moyses et aaron iuxta sermōnē dñi per manū moyfi.** **Numerati sūt ⁊ filij gerson; p cognacōnes et domos patrū suozū . a triginta annis et supra: usq; ad quinquagesimū annū om̄es qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo fœderis: et inuenti sūt duo milia sexcenti triginta.** **Hic est populus gersonitarum:** quos numerauerunt moyses et aaron iuxta verbum dñi. **Numerati sūt et filij merari p cognacōnes et domos patrum suozū a triginta annis ⁊ supra usq; ad annum quinquagesimum om̄s qui ingrediūtur ad explendos ritus tabernaculi fœderis: et inuenti sūt tria milia ducenti.** **Hic est numerus filioz merari:** quos recensuerunt moyses et aaron iuxta imperiū dñi per manū moyfi

Omnes q̄ recensiti sūt de leuitis ⁊ quos fecit ad nomē moyses et aaron et p̄ncipales isrl; p cognacōnes et domos patrum suozū a triginta annis ⁊ supra usq; ad annū quinquagesimū in gradientes ad ministeriū tabernaculi ⁊ onera portanda: fuerūt simul octo milia quingenti octoginta. **Iuxta verbū dñi recensit eos moyses vnūquēq; iuxta officiū et onera sua: sicut preceperat dñs.** **V.**

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. **Precepe filiis israhel:** ut ei aiant de castris omnem leprosum ⁊ q̄ semine sicut pollutusq; est sup mortuo. **Tā masculū q̄ feminā eicite de castris:** ne cōtaminent ea cū habitauerint vobiscū. **fecerūq; ita filij isrl; ⁊ eicierūt eos extra castra sicut locutus erat dñs moysi.** **Locutusq; est dñs ad moysen dicens.** **loquere ad filios israhel.** **Vir siue mulier cū fecerint ex om̄ibus peccatis que solent hominib; accidere . et p negligentia transgressi fuerint mandatū domini atq; deliquerint cōsuebitur peccatū suū et reddent ipsum caput quintamq; partem desuper ei in quem peccauerint. **Quiaut nō fuerit qui recipiat dabunt dño et erit sacerdotis:** excepto ariete q̄ offertur p expiacōne ut sit placabilis hostia. **Om̄s q̄ pmitte quas offerēt filij israhel ad sacerdotē p̄tinent:** ⁊ quicquid in sanduariū offertur a singulis et traditur manib; sacerdotis ip̄si erit. **Locutus est dñs ad moysen dicens.** **loquere ad filios israhel: et dices ad eos.** **Vir cuius vxor errauerit . maritūq; cōtinnens dormierit cum altero viro . et hoc maritus reprehendat nō quiū erit: sed late adulterū . ⁊ testibus argui nō potest . q̄ non est inuenta in stupro: si spiritus zelotipie concitauerit virum:****

contra vrozē suā que vel polluta est vel
falsa suspiciōne appetitur: adducet eam
ad sacerdotē: et offeret oblatiōem pzo il
la teimā partē sati farinae orzeacee. Nō
sunt et sup eam oleū nec imponēt thūs
qz sacrificiū zelotipie ē. et oblatiō inue
stigās adulteriū. Offeret igit eā sacdos
et statuet coram dño. assumetqz aquā
sanctam in vase fictili: et paucillū ter
re et pavimento tabernaculi mittert i eā
Cunqz steterit mulier in conspectu dñi
discooperiet caput eius: et ponet super
manus illius sacrificiū recordatiōnis et
oblatiōem zelotipie. Ipe autē tenebit
a quas amarissimas: in quas cū creta
tione maledicta cōgessit: admirabitqz
eā et dicet. Vd nō dormiuit vir alien⁹
teatū. et si non polluta es deserto mariti
thoro. nō te nocerūt aque iste amarif
sime in q̄s maledicta cōgessi. Simaūt
declinasti a viro tuo atqz polluta es: et
cōcubisti cū altero: hys maledictiōni
bus subiaceris. Det te dñs in maledi
ctiōne exemplūqz auctozū in p̄lo suo.
Putrescere faciat femur tuū. et tumens
vterus diripatur. Ingređiatur aque
maledictae in vntre tuū: et vtero tume
scente putrescat femur. Et respondebit
mulier. Amē. amē. Scribetqz sacdos
in libello ista maledicta: et dabit eā
quis amarissimis i quas maledicta cō
gessit et dabit ei bibere. Quas cum ex
hausserit tollet sacdos te manu eius sa
crificiū zelotipie. et eleuabit illud corā
dño imponetqz illud super altare: ita
dumtaxat: ut p̄nis pugillū sacrificij
collat te eo qd offeratur et inendat su
per altare: et sic potū det mulieri aquas
amarissimas. Quas cū biberit. si pollu
ta est et cōtempto viro adulteri⁹ rea: p
transibunt eam aque maledictiōnis.

et inflato vntre oputrescet femur: erit
qz mulier i maledictiōne et in exemplū
omni populo. Quod si polluta non fu
erit erit innoxia: et faciet liberos. Ista
est lex zelotipie. Si declinauerit mulier
a viro suo et si polluta fuerit. maritus
qz zelotipie spiritu cōtortatus adnoxiat
eam in cōspectu dñi. et fecerit ei sacr
dos iuxta omnia que scripta sunt: mari
tus absqz culpa erit. et illa recipiet ini
quitate suam.

VI.

Locutus est dñs ad moysen dicens.
Loquere ad filios israel: et dices ad
eos. Vir siue mulier cū fecerint votū ut
sanctificentur: et se voluerint dño cōse
crare: a vino et omni quod inebriare po
test abstinebūt. Aceti et vino et ex q̄li
bet alia potione: et qcqd ex vna exp̄mi
tur nō bibent: vvas recetas siccasqz nō
comentent cū diebus quibz ex voto
dño cōsecrantur: quicqd ex vna esse
potest ab vna p̄p̄ta usqz ad aduū non
comentent. Omni tempore separa cōis sine
nonacula nō transibit per caput eius:
usqz ad cōpletū diem quo dño cōse
cratur sanctus erit. et secrete cesarie capitis
eius. Omni tempore cōsecraa omis sue
super mortuū nō ingreditur: nec super
patris quidē et matris et fr̄is sorozisqz
fimere otanimabitur: qz cōsecrao dei
sui super caput eius est. Omibz diebz
separacōnis sine sanctus erit dño. Sim
autē mortuus fuerit subito quispiā co
ram eo: polluetur caput cōsecracōnis
eius. quod raret illico et in eate die p̄n
ga a omis sue. et rursū septia. In octa
ua autē die offeret duos turturos ul dū
os pullos colūbe sacerdoti in introitu
federis testimoni⁹: facietqz sacdos vni
pzo peccato. et alterū in olocustum: et
repcabit p̄ eo: qz peccauit sup mortuo

sanctificabitq; caput eius in die illo. et consecrabit dño dies sepacionis illius offerens agnũ anniculu pro peccato. ita tamẽ ut dies priores iriti fiant. quomã polluta est sanctificacõ eius. Ita ẽ lex consecracõis. Cũ dies quos et vocat venerat cõplebuntur. adducet eum ad ostiũ tabernaculi feteris: ut offerat oblacõem eius. dño agnũ anniculum immaculatũ in olocautũ. et ouẽ anniculã immaculatã pro peccato. et arietẽ immaculatũ hostiã pacificam: camelũq; q̃ panũ azimozũ qui cõspersi sũt oleo et lagana absq; fermento vnã de camistro. et libamina singulorũ. q̃ offeret sacerdos corã dño. q; faciet tam pro peccato q̃ in olocautũ. Arietẽ vero immolabit hostiam pacificam dño offerens simul camistrũ azimozũ. et libamina q̃ ex more tenent. Tũc trahet nazareus ante ostiũ tabernaculi feteris cesarie consecracõis sue: tolletq; capillos eius et ponet super ignẽ qui est suppositus sacrificiõ pacificozũ. et armũ codũ arietis. totã tamq; absq; fermento vnã de camistro. et laganũ azimozũ vnũ et trahet in manib; nazarei postq; rasum fuerit caput eius suscepraq; rurũ ab eo elatãbit in conspectu dñi: et sanctificata sacerdotis erũt sicut pedũ sculũ qd separari iussũ est et fenuit. Post hæc potest bibere nazareus vinum. Ita est lex nazarei cũ uenerit oblacõem suã dño tpe consecracõis sue: exceptis hĩs q̃ inuenit manus eius. Iuxta qd merte uenerat: ita faciet ad pfectiõẽ sanctificacõis sue. Locutus ẽ dominus ad moysen dicens. Loquere aaron et filijs eius. Dic benedictis filijs israhel: et dicens eis. Benedicat tibi dominus et custodiat te. Ostendat dñs faciem suã tibi et misereat tũ. Conuertat

dñs uultũ suũ ad te: et det tibi pacem. Inuocabũt nomẽ meũ sup filios isrl: et ego benedicam eis. vii.

Factũ est autẽ in die qua completũuit moyses tabernaculũ et erexit illud. vnxitq; et sanctificauit cũ omĩb; uasis suis altare similiter et omnia uasa eius: obtulerũt primaps israhel et capita familiarũ. qui erãt p singulas trib; pfecti eorum qui numerati fuerãt munerã corãt domino. sex plaustra tecta cũ duodecim bub; et unum plastrũ obtulere duo duces. et unum bouem singuli. obtulerũtq; ea in cõspectu tabernaculi. Ait autẽ dñs ad moysen. Duxcipe ab eis ut seruiãt i ministeriõ tabernaculi: et trahes ea leuĩtis iuxta ordinẽ ministerij sui. Itaq; cũ suscepĩs moyses plaustra et boues: tradidit eos leuitis duo plaustra et quatuor boues reddidit filijs gerson. iuxta id quod habebant necessarium: quatuor alia plaustra et octo boues reddidit filijs merari secundu officia et cultum suum: sub manu itamar filij aaron sacerdotis. filijs autẽ eath non reddidit plaustra et boues: quia in sanctuario seruiunt. et onera proprijs portant humeris. Igit ob tulerũt duces in dedicacõẽ altaris. die qua vnctũ est oblatiõẽ suã ante altare. Dixit q; dñs ad moysen. Dimguli duces per singulos dies offerant munera in dedicacõnem altaris. Primo die obtulit oblatiõnem suã naalon filius ammiuadab de tribu iuda: fuerũtq; in ea acetabulum argenteum. pondo centumtriginta siclorum. fiala argentea habens septuaginta siclos: iuxta pondus sanctuarij. vtrumq; plenum simila conspersa oleo i sacrificiũ: mortariolum ex decem siclis aurẽis plenum incenso:

mat ✓

bonem de armento et arietē et agnū annu-
 mialū in olocauſtū hirāq; pro peccato
 et in ſacrificō paſſicorū boues duos.
 arietes quinq; · bircos qñq; · agnos an-
 nualos quinq; · Hec eſt oblatio naalon
 filij amminadab. Secūdo die obtulit
 nathanael filius tribu yſa-
 ebar · acetabulū argenteū appendens ce-
 tum triginta ſielos · ſialam argenteam
 habentē ſeptuaginta ſielos iuxta pond⁹
 ſanctuarij · vtrūq; plenū ſimila cōſper-
 ſa oleo in ſacrificiū : mortariolū aureū
 habens decē ſielos plenū in cenſo : bouē
 de armento et arietē · et agnū annu-
 mialū in olocauſtū hirāq; p peccō : et in ſacri-
 ficio paſſicorū boues duos · arietes qñ-
 q; · bircos qñq; · agnos annu-
 mialos qñq; · Hec fuit oblatio nathanael filij ſuar.
 Tercio die pñceps filiozū zabulon heli-
 ab filius helon obtulit acetabulū argē-
 teum appendens centū triginta ſielos · ſi-
 alam argenteam habentē ſeptuaginta
 ſielos ad pondus ſanctuarij · vtrūq; ple-
 num ſimila cōſperſa oleo in ſacrificiū :
 mortariolū aureū appendens decē ſielos
 plenū in cenſo · bouē de armento et arie-
 tem · et agnū annu-
 mialū in olocauſtū hir-
 āq; pro peccato : et in ſacrificō paſſico-
 rum boues duos · arietes quinq; · hir-
 cos quinq; · agnos annu-
 mialos quinq; · Hec eſt oblatio heliab filij helon.
 Die quarto pñceps filiozū ruben eliſur fi-
 lius ſetur · obtulit acetabulū argenteū
 appendens centū triginta ſielos · ſialam
 argenteā habentē ſeptuaginta ſielos ad
 pondus ſanctuarij · vtrūq; plenū ſimi-
 la cōſperſa oleo in ſacrificiū : mortari-
 olū aureū appendens decē ſielos plenū
 in cenſo : bouem et arietē et agnū annu-
 mialū in olocauſtū · Hirāq; pro peccato
 et in ſacrificō paſſicorū boues duos ·

arietes quinq; · bircos qñq; · agnos an-
 nualos qñq; · Hec fuit oblatio heliſur
 filij ſetur. Die quinto pñceps filiozū
 ſimeon ſalamiel filij ſumifaddai · obtu-
 lit acetabulū argenteū appendens centū
 triginta ſielos · ſialam argenteā habē-
 tem ſeptuaginta ſielos ad pondus ſan-
 ctuarij · vtrūq; plenū ſimila cōſperſa
 oleo in ſacrificiū · mortariolū aureū ap-
 pendens decē ſielos plenū in cenſo : bouē
 de armento et arietē · et agnū annu-
 mialū in olocauſtū hirāq; pro peccato · et in hoſti-
 as paſſicorū boues duos · arietes quinq;
 · bircos qñq; · agnos annu-
 mialos quinq; · Hec fuit oblatio ſalamiel filij ſu-
 riſaddai · Die ſexto pñceps filiozū gad
 heliaſaph filius ducl · obtulit acetabu-
 lum argenteū appendens centū triginta
 ſielos ſialam argenteā habentē ſeptua-
 ginta ſielos ad pondus ſanctuarij · vtrū-
 q; plenū ſimila cōſperſa oleo in ſacrifi-
 cū : mortariolū aureū appendens decem
 ſielos plenū in cenſo : bouē de armento
 et arietē · et agnū annu-
 mialū in olocauſtū
 hirāq; pro peccato : et in hoſtias paſ-
 ſicorū boues duos · arietes quinq; · hir-
 cos quinq; · agnos annu-
 mialos quinq; · Hec fuit oblatio heliaſaph · filij ducl.
 Die ſeptimo pñceps effraim · eliſama
 filius ammiud · obtulit acetabulū argē-
 teū appendens centū triginta ſielos · ſi-
 lam argenteā habentē ſeptuaginta ſielos
 ad pondus ſanctuarij · vtrumq; ple-
 num ſimila cōſperſa oleo in ſacrificiū
 mortariolū aureū appendens decē ſielos
 plenū in cenſo : bouē de armento · et arie-
 tem et agnū annu-
 mialū in olocauſtū · hir-
 āq; pro peccato : et in hoſtias paſſi-
 corū · boues duos · arietes quinq; · hir-
 cos quinq; · agnos annu-
 mialos quinq; · Hec fuit oblatio eliſama · filij ammiud

Die octauo princeps filiorum manasse gamalid filius phadassur. obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta ficos. fialam argenteam habentem septuaginta ficos ad pondus sanctuarij. vtrūq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appendens decem ficos plenum incenso: bouē de armento. et arietē et agnū anniculū in olocaultū hircūq; p peccō. et in hostias pacificorū boues duos. arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq; Hec fuit oblatō gamalid filij phadassur. Die nono princeps filiorū beniamin abidan filius gxeomis. obtulit acetabulū argenteum appendens centumtriginta ficos. fialam argenteā habentē septuaginta ficos ad pondus sanctuarij. vtrūq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appendens decem ficos plenum incenso: bouē de armento. et arietem. et agnū anniculū in olocaultū hircūq; p2o peccato. et in hostias pacificorū boues duos. arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq; Hec fuit oblatō abidan filij gxeomis. Die decimo princeps filiorū dan: abiezzer filius amisdadai. obtulit acetabulum argenteū appendens centumtriginta ficos. fialam argenteā habentem septuaginta ficos ad pondus sanctuarij. vtrūq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appendens decem ficos plenum incenso. bouem de armento. et arietem. et agnū anniculū in olocaultū: hircūq; p2o peccato: et in hostias pacificorum. boues duos. arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq; Hec fuit oblatō abiezzer filij amisdadai. Die undecimo princeps filiorum aser phagabel filius ochran.

obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta ficos. fialam argenteam habentem septuaginta ficos ad pondus sanctuarij. vtrūq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolum aureum. appendens decem ficos plenum incenso: bouem de armento. et arietem. et agnū anniculū in olocaultū. hircūq; p2o peccato: et in hostias pacificorum. boues duos. arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq; Hec fuit oblatō phagabel filij ochran. Die duodecima princeps filiorum nephtalim ahira filius kenan. obtulit acetabulū argenteū appendens centumtriginta ficos. fialam argenteā habentē septuaginta ficos ad pondus sanctuarij. vtrūq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appendens decem ficos plenum incenso: bouem de armento. et arietem. et agnū anniculū in olocaultū hircūq; p2o peccato. et in hostias pacificorū boues duos. arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq; Hec in dedicatione altaris oblata sunt a primipibus israhel in die qua consecratum est acetabula argentea duodecim. fiale argenteae duodecim. ita ut centumtriginta argenti ficos. haberet vnū acetabulum. et septuaginta ficos vna fiala. id est in commune vasorū omniū ex argento. fieli duo milia quadringenti pondere sanctuarij: mortariola aurea duodecim plena incenso. decens ficos appendentia pondere sanctuarij: id est similitudinē fieli centumtriginta boues de armento in olocaultū duodecim. arietes duodecim agni annicali duodecim. et libamenta eorum: hirci duodecim. p2o peccato:

in hostias pacificorum boues viginti quatuor. arietes sexaginta. bira sexaginta agni anniali sexaginta. **Hec** oblata sunt in dedicacione altaris quato vndu est. Cuius ingreteretur moyses tabernaculu feceris ut consuleret ozaulu. audiebat voce loquentis ad se de ppiatorio. qd erat sup archam testimonij inter duos cherubim. vnta et loquebat ei. **vij.**

Locutus est dñs ad moysen dicens. **Loquere** aaron et dices ad cum. **Cu** posueris septē lucernas: cancelabz in australi parte erigantur. **Hoc** igitur pzeipe ut lucerne cōtra boream e regione respiciāt ad mensā panū ppositōis: cōtra eam partē quā cancelabzū respiciat lucere debebūt. **Fecit**q; aaron: et imposuit lucernas sup cancelabz ut pzeceperat dñs moysi. **Hec** aut erat factura cancelabz: ex auro dudili tam medius stipes q; cincta q; ex vtroq; calamosū latere nascebātur. **Iuxta** exemplū qd ostēdit dñs moysi: ita opratus est cancelabz. **Et** locutus est dñs ad moysen dicens. **Tolle** leuitas ex medio filioz israhel: et purificabis eos iuxta hūc ritum. **Aspergantur** aqua lustracōis: et radant omis pilos carnis sine. **Cūq;** lauerit vestimenta sua et mudati fuerint tollant bouē de armentis et libamentū eius: similam oleo cōspersā: bouē autē alterū de armento tu accipies pro peccato: et applicabis leuitas corā tabernaculo feceris. **cōuocata** omni multitudine filioz isrl. **Cūq;** leuite fuerint corā dño ponent filij isrl manus suas super eos et offeret aaron leuitas munus in cōspectu dñi a filijs isrl: ut seruiant in ministerio ei. **Haute** q; ponēt manus sup capita bouū: e quib; vnū facies pro peccato: et alterū in olocautū dñi:

ut dēpctis pro eis. **Stratē**q; leuitas in cōspectu aaron et filioz eius et consecrabis oblatos dño: ac separabis te medio filioz israhel ut sint mei: et postea ingrediantur tabernaculu feceris: ut seruiant michi. **Sicq;** purificabis et consecrabis eos in oblationem dñi: quoniam dono donati sūt michi a filijs isrl. **Pro** primogenitis q; apriūt omnē vultū in isrl accepi eos. **Mea** enī sunt omnia primogenita filioz isrl: tam ex hominibus q; ex iumentis. **Et** die quo passifecauit eos michi: et tuli leuitas pro cunctis primogenitis filioz israhel: tradidiq; eos dono aaron et filijs eius de medio populi: ut seruiāt michi pro isrl in tabernaculo feceris: et ozent pro eis ne sit in populo plaga: si ausi fuerint accedere ad sanduariū. **fecerūt**q; moyses et aaron et omis multitudo filioz israhel sup leuitas que pzeceperat dñs moysi: purificatiq; sunt et lauerūt vestimenta sua. **Elevauit**q; eos aaron in cōspectu dñi et ozauit pro eis: ut purificati ingreterent ad officia sua in tabernaculu feceris corā aaron et filijs eius. **Sicut** pzeceperat dñs moysi de leuitas: ita factū est. **Locutus** est dñs ad moysen dicens. **Hec** est lex leuitarū. **A** viginti quinq; annis et supra ingredient: ut ministrant in tabernaculo feceris. **Cūq;** quinquagesimū annū etatis impleuerint seruire cessabūt: erūtq; ministri fratru suozum in tabernaculo feceris: ut custodiant q; sibi fuerint commendata: opera autem ipsa non faciāt. **Sic** dispones leuitas in custodijs suis.

Locutus est dñs ad moysen in deserto synai. anno secundo postq; egressi sunt de terra egypti. **mensē** pmo

dicens. **F**aciat filij israhel pbase in tempore suo. quartateima die mensis huius ad vespere. iuxta omnes ceremonias: et iustificaciones eius. **P**recepit qz moyses filijs israhel ut faceret pbase. **Q**ui fecerunt tempore suo quartateima die mensis ad vespere in monte synai: iuxta omnia que mandauerat dñs moysi fecerunt filij israhel. **E**cce autē quidam immūdi sup anima hoīs. qui nō poterāt facere pbase in die illo: accedentes ad moysen et aaron. dixerunt eis. **I**mmūdi sumus super anima hominis: quare fraudamur. ut non valeamus offerre oblaconem domino in tempore suo inter filios israhel. **Q**uibz respondit moyses. **S**tate: ut cōsulam quid precipiat dominus te vobis. **A**ocutusqz est dominus ad moysen dicens. **A**loquere filijs israhel. **H**omo qui fuerit immūdius super anima: siue in via procul i gente vestra. **f**aciat pbase domino in mense secūdo quartateima die mensis ad vespere cum azimis et lactuvas a gratibus comederit illud. **N**on relinquent ex eo quippiam usqz mane. **q** os eius nō confringent omnem ritū pbase obseruabunt. **S**i quis autē et mundus est et i itinere non fuit. et tamē nō fecit pbase. exterminabitur anima illa te populis suis: quia sacrificium domino nō obtulit tempore suo. **P**eccatū suum ipse portabit. **D**ereginus qz et aduena si fuerit apud vos. facient pbase domino iuxta ceremonias et iustificaciones suas. **P**receptum idem erat apud vos tam aduene qm indigene. **I**git die qua erectū est tabernaculū operuit illud nubes: vespere autem super tentoriū erat quasi species ignis: usqz ad mane. **S**ic fiebat iugiter. **P**er diem opiebat illud nubes: et per noctē

quasi species ignis. **C**unqz ablata fuisset nubes qz tabernaculū pregebat. tūc proficiscēbatur filij isrl: et in loco vbi stetit nubes ibi castrametabant. **A**d imperiū dñi proficiscēbant: et ad imperiū illius figebat tabernaculū. **C**ū dñs diebus quibus stabat nubes sup tabernaculū manebat in eodē loco: et si cūenisset ut multo tpe maneret sup illud: erat filij isrl i exarbijs dñi. **q** nō proficiscēbant qdquot diebz fuisset nubes super tabernaculū. **A**d imperiū dñi erigebant tentoria: et ad imperiū illius exponebant. **S**i fuisset nubes a vespere usqz ad mane. et statim diluauit tabernaculū reliquisset proficiscēbatur: et si post diem et noctem recessisset. dissipabant tentoria. **S**i vero biduo aut vno mense vel longiori tpe fuisset sup tabernaculū manebant filij israhel in eodē loco: et nō proficiscēbantur: statim autē ut recessisset mouebant castra. **P**er verbum illius proficiscēbatur: eratqz i exarbijs dñi iuxta imperiū eius p manū moysi.

Locutus est dñs ad moysen dicens. **f**ac tibi duas tubas argenteas opatiles: quibus cōuocare possis multitudinē quando mouenda sunt castra. **C**ūqz in crepueris tubis. cōgregabitur ad te omnis turba ad ostiū tabernaculi fedaris. **S**i semel clangeris. venient ad te p̄m̄p̄s et capita multitudinis israhel. **S**i autem prolitior atqz condus clangor increpuerit. mouebūt castra p̄m̄m̄ qui sunt ad orientalem plagam. **I**n secūdo autē sonitu et pari vlulatu tube leuabunt tentoria: qui habitant ad meridē: et iuxta hūc modū reliqui faciant vlulantibus tubis in p̄fectione. **Q**uanto autē cōgregābus est populus

simplex tubarū clangor erit: et nō cō-
 ase vlulabūt. filij autē aaron sacero-
 tis clangēt tubis: eritq; hoc legitimū
 sempiternū in generacōibz vstris. Si
 erieritis ad bellū de terra vstra contra ho-
 stes qui dimicant aduersū vob. clange-
 tis vlulantibz tubis: et erit recordacō
 vstri corā dño deo vstro: ut euamini
 de manibz inimicorū vstroz. Si qñ
 habebitis opulū et dies factos et kalen-
 das. canetis tubis super olocausis et
 pacatis victimis: ut sint vobis in re-
 cordacōem dei vstri. Ego dñs deus ve-
 ster. Anno scāto mense scāto. vice-
 ma die mensis. cleuata est nubes de ta-
 bernaclō feceris. Profectiq; sunt filij
 israhel per turmas suas de deserto synai:
 et reauit nubes in solitudine pbaran
 Mouerūtq; castra primi iuxta impriū
 dñi i manu moysi. filij itudā p turmas
 suas: quoz primiceps erat naalon filius
 animinadab. In tribu filioz isachar
 fuit primiceps nathanael filius suar: in
 tribu zabulon erat primiceps eliab filius
 elon. Depositiq; est tabernaclū: quod
 portantes egressi sunt filij gerson et me-
 rar. Profectiq; sunt et filij ruben p tur-
 mas et ordine suū: quoz primiceps erat
 elisur filius secur. In tribu autē filioz
 symeon primiceps fuit. salambel filius
 surisadai: porro in tribu gad erat pri-
 cept eliasaph filius ducl. Profectiq; sūt
 et caabite portātes sacduariū. Tā diu
 tabnaclū portabat. donec vñrēt ad ere-
 diomis locū. Mouerūt castra et filij effra-
 im per turmas suas: in quoz exercitu
 primiceps erat elisama filius ammid.
 In tribu autē filioz manasse primiceps
 fuit gamaliel. filius phadassur: et in
 tribu beniamin erat dux abidan filius
 gezeonis. Non uisum castroz omnium.

profecti sunt filij dan per turmas suas:
 in quoz exercitu primiceps fuit abiezer filius
 ammisadai. In tribu autē filioz aser
 erat primiceps phagiel filius ochran: et
 in tribu filioz neptalim primiceps fuit
 abira filius henan. Hec sūt castra et p-
 fectiones filioz isrl p turmas suas qu
 egrediebātur. Dixitq; moyses obab fi-
 lio rabuel madiamit og nato suo. Pro-
 fectimur ad locū quē dñs daturus est
 nobis: veni nobiscū ut beneficiauius
 tibi: quē dñs bona pmisit israheli. Cui
 ille respondit. Nō vadā tecū: sed reuert-
 tar in terrā meam in qua natus sū. Et
 ille. Noli inquir nos relinquere. Tu
 em nosti in quibz locis per desertū castra
 ponere debeamus: et eris ductor noster.
 Cūq; nobiscū veniris: quicquid optinū
 fuerit et opibz quas nobis traditurus
 est dñs dabim⁹ tibi. Profecti sūt ergo
 de monte dñi via triū dierum: archaq;
 feceris dñi pcebebat eos per dies tres: p-
 tidens castroz locū. Nubes q; dñi su-
 per eos erat per diē cū incederent. Cūq;
 cleuaret archa: dicebat moyses. Sur-
 ge dñe et dissipentur inimici tui: et fu-
 giant qui oderūt te a facie tua. Cū autē
 deponeretur. aiebat. Reuertere domine
 ad multitudinē exercitus isrl. **xi.**
Tertea ortū est murmur ppli: quasi do-
 lentū pro labore. cōtra dñm. Quod cū
 au disset iratus est: et accensus in eos
 ignis dñi dno: rauit extremam castroz
 partē. Cūq; clamasset ppls ad moysen:
 orauit moyses ad dñm. et absorptus ē
 ignis. Vocantq; nomē loci illius inē-
 sio: eo quod successus fuisset contra eos
 ignis dñi. Sulgus quippe pmiscuū qd
 ascecerat cū eis flagrauit deherio cammū
 serens et flens: iunctis sibi pariter filijs
 isrl et ait. Quis dabit nobis ad vscēdū

carnes. Recordamur piscium: quos comēbamus in egipto gratis: in mente nobis veniunt cucumeres. et pepones. porriq; et cepe. et allia. Anima nostra arida est: nichil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. Erat autē man quasi semen coriādi coloris betellij. Circūbat q; pplus. et colligens illud frangebāt mola terebat siue in mortario: coquēs in olla et faciens ex eo tortulas saporis q̄si panis oleati. Cūq; descenderet nocte sup castra ros: descēdēbat parit̄ q̄ man. Audiuit ergo moyses stantē p̄m̄ p̄ familias: singulos per ostia tentorij sui. Iratusq; est furor dñi valde: sed q̄ moysi intolleranda res visa est: et ait ad dñm. Cur afflixisti seruum tuū? Quare nō inuatio gradam corā te? Et ait impositi pondus vniuersi populi huius super me. Nunquid ego concepi omnē hāc multitudinē? vel genui eā: ut dicat michi porta eos in sinu tuo sicut porta re solet nutrix infantulū: et tēra in terram pro qua iurasti patribus eozum. Venite michi carnes: ut tēra tante multitudinis flent cōtra me dicentes: da nobis carnes ut comedamus. Nō possū solus sustinere omnem hunc populū: quia grauis michi est. Sin aliter tibi videtur: obsecro ut interficias me. et inueniam gradam in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et dixit dñs ad moysen. Congrega michi septuaginta viros de senibus israel. quos tu nosti q̄ senes populi sint et magistri: et duces eos ad ostium tabernaculi feris. faciesq; ibi stare teā ut descēdam et loquar tibi: et auferam de spiritu tuo tradam q; eis. ut sustentēt teā onus populi: et nō tu solus graueris. Populo quoq; dices. Sanctificamini. Cras comedetis

carnes. Ego enim audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carniū? Bene nobis erat in egipto. Et tēra vobis cominus carnes comedatis. nō vno die nec duobus vel quinq; aut decem. nec viginti quietē: sed usq; ad mensam dierum: donec exeat p̄ nares vestras et vertatur in nauis: eo q̄ repuleritis dñm qui in medio vestri est. et flueritis corā eo dicentes: quare egressi sum? et egipto ut periremus in solitudine? Et ait moyses. Septuaginta milia p̄ditū huius populi sūt. Et tu diās dabo eis escam carniū mense integro. Nunquid omnū et boum multitudo cecidit. ut possit sufficere ad abū: vel omnes pisces maris in vnū congregabuntur ut eos cadent? Cui respondit dñs. Nunquid manus dñi inuāida est? Jam nunc vidēbis: vtrum meus sermo opre complectatur. Venit igit̄ moyses et narrauit populo verba dñi: septuaginta viros de senibus israel: quos stare fecit circa tabernaculū. Descenditq; dominus per nubem et locutus est ad eū: auferēs de spiritu qui erat in moyse: et dāns septuaginta viris. Cūq; requieuisset in eis spiritus p̄phetauerūt: nec vltra celsauerunt. Remanserunt autem in castris duo viri. quorum vnus vocabatur beldad. et alter medad. sup quos requieuit spiritus: nā q̄ ipsi descripti fuerāt: et nō extierāt ad tabernaculū. Cūq; p̄phetarent in castris: auarrit puer et nūdauit moysen dicens. Beldad et medad p̄phetant in castris. Statim ioseph filius nūn minister moysi. et electus pluribus ait. Domine mī moyses prohibe eos. At ille: quid inquit emularis pro me? Quis tribnat ut omnis populus prophetaet: et tēra dñs spiritū suum?

Reuerfusq; est moyses ⁊ maiores natu
 ift in castra. Ventus aut egredies a to
 mmo arceptras trāsmare coturnices de
 tulit et dimisit in castra: itū ere quātū
 vno die confici potest et omni parte ca
 strozū p̄ arantū: volabātq; in aere du
 obus cubitis altitudinc super terram.
 Surgens ergo p̄pls toto die illo et no
 de ac die altero: cōgregauerūt cotur
 niā qui parū decem choros: et siccaue
 runt eas p̄ grū caltrozū. Adhuc car
 nes erant in tētib; eozū. nec defecerat
 huiuscemōi abus: et ecce furor dñi cō
 citatus in populū. percussit eum plaga
 magna nimis. Vocatusq; est ille lo
 cis sepulcra cōspicentē: ibi em̄ sepeli
 erunt populū qui desiderauerat. Egredi
 autē de sepulcra cōspicentē venerunt
 in aferoth: et manserūt ibi. *xii*

Utraq; est maria ⁊ aaron cōtra
 moysen p̄pter vrozem eius rebio
 pissā: et dixerūt. Num p̄ solū moysen
 locutus est dñs: Nōne et nōbis simili
 ter est locutus. Quod cū audisset dñs:
 iratus est. Erat em̄ moyses vir mitis
 mus sup̄ oēs hoies qui morabāt in ter
 ra. Statim locutus est ad eū et ad aa
 ron et mariam. Egredimini vos tantū
 tres ad tabnaclū federis. Cūq; fuisset
 egredi descendit dñs in colūma nubis
 et stetit in introitu tabnaclū: vocans
 aaron ⁊ mariam. Qui cum issent: dixit
 ad eos. Audite sermones meos. Si q̄s
 fuerit inter vos p̄p̄ta dñi in visione
 apparebo ei: vel p̄ somniū loquar ad
 illū. At nō talis seruus meus moyses:
 qui in omni domo mea fidelissimus est.
 Ore em̄ ad os loquor ei. Palam ⁊ nō
 per enigmata ⁊ figuras tomimū vicer.
 Quare ergo nō timuistis terrare suo
 meo moyh. Iratusq; cōtra eos abijt.

Nubes q; recessit que erat sup̄ tabna
 clū. Et ecce maria apparuit canēs le
 pra quāsi mix. Cūq; resperisset eam aa
 ron ⁊ vidisset perfusā lepra: ait ad mo
 ysen. Obsecro dñe mi ne imponas no
 bis hoc peccatū qd̄ stulte cōmisimus:
 ne fiat hec q̄si mortua. et ut abortiuū
 qd̄ piatur de vulua matris sue. Ecce
 iam meo iū carnis em̄s: deuoratuū est a
 lepra. Clamauitq; moyses ad dominū
 dicens. Deus obsecro. sana eam. Cui
 respondit dñs. Si pater eius spūisset i
 fac illius: nōne rebuerat salam septē
 dieb; nuboze suffundi. Exp̄paret septē
 dieb; extra castra: ⁊ postea ruocabitur.
 Exclusa est itaq; maria extra castra se
 ptem dieb;: ⁊ p̄pls nō est motus de loco
 illo: donec reuocata est maria. *xiii*

Profectusq; est p̄pls de aferoth: fi
 ris tentozis i deserto p̄bara. Ibi
 q; locutus est dñs ad moysen dicens.
 Mitte viros qui cōsiterent terrā chana
 an quā daturus sū filijs isrl̄: singulos
 de singulis tribub; et p̄nāpib;. fecit
 moyses qd̄ dñs imperat. de deserto p̄ba
 ran mittens p̄nāpēs viros: quozū ita
 sunt noia. De tribu ruben. semmua fi
 liū zebur: de tribu simeon. saphat fili
 um vri. de tribu iuda. caleb filiū ispho
 ne. de tribu isachar. igal filiū ioseph: de
 tribu ephraim. osee filiū nun. de tribu
 beniamin. phalti: filiū rāp̄hu. de tribu
 zabulon. geddiel filiū sodi. de tribu
 ioseph septimi. manasse gaddi filiū susi.
 de tribu dan. amihel filiū gemalli. de tri
 bu aser. sekor filiū michael. de tribu ne
 pralim. naabi filiū bāp̄si. de tribu gad.
 gukel filiū machi. Hec sūt noia viroz;
 quos misit moyses ad cōsiterādā terrā:
 vocauitq; osee filiū nun iosue. Misit
 ergo eos moyses ad cōsiterandā terrā

ebanaan: et dixit ad eos. Ascendite p
 meridiana plagam. Cuiq; ueneritis ad
 montes. considerate terra qualis sit. et
 pplm q; habitator est ei. vtrū fortis sit
 an infirmus: pauc numero an plures:
 ipsa terra bona an mala: vrbes quales.
 murate an absq; muris: humus pin-
 guis an sterilis: nenozosa an absq; ar-
 boribz. Cōsōramini: et afferte nobis te
 fructibz terre. Erat autē tempus: quāto
 iam p̄coque v̄ue v̄sci possūt. Cūq;
 ascendisset explorauerūt terrā a deserto
 syn. usq; ad roob intrantibz enach.
 Ascenderūtq; ad meridiē et uenerūt in
 hebzon. vbi erāt achiman et hisap et tol-
 may. filij enach: nam hebzon septē an-
 nis ante thanim vrbem egipti cōdita ē
 Pergentesq; usq; ad torrentē botri ab-
 sciderūt palmite ai v̄ua sua: quē portau-
 rūt in vete duo viri. De malis quoq;
 granatis et de fias loci illius tulerūt:
 qui appellatus est nebelescol. id est tor-
 rens botri: eo q; botrū portassent in de fi-
 lij israhel. Reuersiq; exploratores terre
 post quadraginta dies omni regione
 circuita. uenerūt ad moysen et aaron et
 ad omne cetū filiozū israhel: in desertum
 pharan qd est in eates. Locutiq; eis: et
 omni multitudini. ostenderūt fructus ter-
 re et narzauerūt dicentes. Venimus in
 terrā ad quā misistis nos. q; reuera fuit
 lacte et melle: ut ex hys fructibz cogno-
 sci potest. h̄ cultores foetissimos habet:
 et vrbes grandes atq; muratas. Stir-
 pem enach vidim⁹ ibi. Amalech habi-
 tat i meridiē: etebus et iebuscus et amor-
 reus in mōtanis. Canan eius vero mo-
 ratur iuxta mare: et drea fluenta iorda-
 nis. Inter hęc caleb cōpescēs murmur
 populi qui oriebatur contra moysen ait
 Ascendamus et possideamus terrā: quā

poterimus obtinere eam. Alij v̄ro qui
 fuerāt ai eo dicebāt. Nequaquā ad hūc
 populū valemus ascendere: qz fortior
 nobis est. Detrauerūtq; terre quā inspe-
 xerant apud filios israhel: dicētes. Ter-
 ra quā lustrauim⁹: exozat habitatores
 suos. Populus quē asperim⁹: p̄cere sta-
 ture est. Ibi vidim⁹: mōstra quēdā fili-
 orū enach de genere gigāto: quibz cō-
 parati q̄si locuste videbāmur. **xiiij.**
Sicut v̄aserās omnis turba fleuit no-
 de illa: et murmurati sūt oītra moysen
 et aaron ai dī filij israhel dicentes. Sa-
 nā mortui essemus in egipto: et non in
 hac vasta solitudine. V̄nā p̄reamus
 et nō inducat nos dñs in terrā istam:
 ne cadamus gladio: et v̄rozes ac libe-
 ri nostri ducātur captiui. Nōne meli⁹
 est reueri in egiptum? Dixēruntq; al-
 ter ad alterū. Cōstituiamus nobis du-
 cem: et reuertamur in egiptū. Quo
 dīto moyses et aaron: eaditūt p̄rom in
 terrā corā omī multitudine filiozū isrl.
 At v̄ro iosne filius nun. et caleb filij
 iephone. qui et ipi lustrauērāt terram
 sciderunt v̄stimenta sua: et ad omnem
 multitudinē filiozū israhel locuti sunt.
 Terra quā circuitimus v̄lta bona est.
 Si p̄pius fuerit dñs: inducet nos in
 eam: et tradat hūmū lacte et melle ma-
 nantē. Nolite rebelles esse cōtra dñm:
 neq; timeatis pplm terre huius: quia si
 aut panē ita eos possum⁹ exozare. Re-
 cessit ab eis omne p̄sch diūm: dñs nō
 biscū est: nolite metuere. Cūq; clama-
 ret omis multitudo et lapidibz eos vel-
 let opprimere: apparuit gloria dñi sup̄
 tectū federis: ai dīs videntibz filijs isrl.
 Et dixit dñs ad moysen. V̄sq; quo te-
 trahet michi populus iste? Quo usq;
 nō crederē michi in omnibz signis que

fca corā eis efferiam igitur eos p̄tilen-
 tia atq; cōsumā: te autē faciā p̄m̄cipem
 sup̄ gentē magnā et fortiorē q̄ hec est
 Et ait moyses ad dñm. Et audiāt egi-
 p̄tj te quorū medio eduxisti populum
 istū et habitātes terre huius: qui au-
 dierūt q̄ tu dñe in p̄to isto sis et facie
 videris ad faciē: et nubes tua prote-
 gat illos. et in colūna nubis p̄cedas
 eos p̄ diē. et in colūna ignis p̄ no-
 dem. q̄ occideris tantā multitudinē q̄ si
 vnū hominē. et dicant. Nō poterat in-
 troducere populū in terrā p̄o qua iura-
 uerat: idcirco occidit eos in solitudine
 Magnificetur ergo fortitudo domini. si-
 cut iurasti dicens. Dñs patiens et mul-
 te misericordie. et auferens iniquitatē et
 scelera: nullūq; innoxius delinquens:
 qui visitas peccata pat̄ū filios in terciā
 et quartam generacōem: dimitte obse-
 cro peccatū populi tui huius scādū ma-
 gnitudinē misericordie tue: sicut p̄p̄ia-
 us fuisti egyptiātib; te egypto usq; ad
 locū istum. Dixitq; dñs. Dimisi iuxta
 verbum tuū. Vno ego: et implebit glo-
 ria dñi vniuersa terra. Attamē omnes
 homines qui viderūt maiestātē meam:
 et signa que faci in egypto et in solitudi-
 ne. et temptauerūt me iā p̄ decem vices
 nec obedierūt vocī mee. nō vixerūt ter-
 ram p̄o qua iurauī patrib; eorum: nec
 quisq; ex illis qui detrahit michi in tue-
 bitur eam. Verū meū caleb qui ple-
 nus alio spiritu sanctus est me inducā
 in terram hanc quā arauit: et semen
 eius possidebit eā: quomā amalechites
 et ebananeus habitant in vallibus.
 Cras mouere castra: et reuertimini in
 solitudinem p̄ viam maris rubri. Locu-
 tusq; est dñs ad moysen et aaron dicens
 Siquo multitudo hec pessima murmu-

rat cōtra me et Querelas filiorū israel
 audiuī. Dic ergo eis. Vno ego ait to-
 minus: sicut locuti estis audiente me.
 sic faciā vobis. In solitudine hac iace-
 bunt cadauera vestra. Om̄s qui nume-
 rati estis a viginti annis et supra et mur-
 muralistis contra me. nō intrabitis ter-
 ram sup̄ quā leuauī manū meā ut habi-
 tare vos facerem: p̄ter caleb filium ie-
 phone. et iosue filium nun. Paruos
 autē vestros de quib; dixisti quod p̄-
 te hostib; foris introducam: ut viderent
 terram que vobis displicuit: vestra
 cadauera iacebūt in solitudine. filij ve-
 stri erūt vagi in deserto annis quadra-
 ginta: et portabūt formicacōnem vestra
 donec cōsumantur cadauera pat̄ū in de-
 serto: iuxta numerū quadraginta dieꝝ
 quibus cōsiderastis terrā. Annus pro
 die imputabitur. Et quadraginta an-
 nis recipietis iniquitates vestras: et scie-
 tis vlōnē meam. Quomā sicut locuti
 sum. ita faciā omni multitudinī huius
 pessime. que consurrexit aduersū me:
 in solitudine hac desinet et moriet. Igit̄
 omnes viri: quos miserat moyses ad
 cōtemplandā terram. et q̄ reuertitur
 murare fecerant contra eū om̄nē multi-
 tudinē. Detrahentes terrē q̄ esset mala-
 mortui sunt atq; passiq; in cōspectu
 domini. Josue autē filius uum et caleb fi-
 lius iephone vixerunt ex om̄ibus: qui
 preterant ad cōsiderandā terrā. Locu-
 tusq; est moyses vniuersa verba hec ad
 om̄s filios israel: et luxit populus ad
 om̄s. Et ecce mane p̄mo surgētes ascen-
 derunt verticem montis atq; dixerunt.
 Parati sumus ascendere ad locū de quo
 dñs locutus est: quia peccauim. Qui-
 bus moyses. Cur inquit trasgredimini
 verbū dñi. qd vobis nō erit i. p̄sp̄ra.

Molite ascēdere nō enī est dñs vobiscū: ne corrūatis corā inimicis vestris. Amalechites et chanaanēus ante vos sūt q̄rū gladio corrūctis: eo q̄ nolueritis acq̄escere dño: nec erit dñs vobiscū. Ac illi cōtinebrati ascēderūt in v̄rtice montis. Archa autē testamenti dñi et moyses nō recesserūt de castris. Descenditq; amalechites et chanaanēus q̄ habitabāt in monte: et p̄ueniens eos atq; cōtēns p̄secutus est eos usq; hozma. **W.**

Loquens est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios isrl. et dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā habitacionis vestre quā ego dabo vobis. et feceritis oblationē dño in olocausū. aut victimā pacificam vota soluentes. vel sponte offerentes munera. aut in solēmitatib; v̄ris adolentes odorē suavitatis dñi: et bubus siue de ovis offeret quicūq; immolauerit victimā: sacrificiū simile deamā partē ephri cōspersam oleo. qd̄ mensurā habebit quartā partem hin: et vinū ad liba fundenda eiusdem mensure dabit in olocausū sicut victimam. Per agnos singulos et arietes erit sacrificiū simile duarū deamārum que cōspersa sit oleo tercie partis hin: et vinū ad libamentū tercie partis eiusdem mensure offeret in odorē suavitatis domino. Quādo vero de bubus feceris olocausū aut hostiam ut impleas votum vel pacificas victimas: dabis per singulos boues simile tres deamas cōspersa oleo. quod habeat mediū mensure hin. et vinum ad liba fundenda eiusdem mensure in oblationē in suauissimi odoris domino. Sic facietis per singulos boues et arietes et agnos. et eos tam indigēte q̄ peregrini eorum ritu offerent sacrificia. Unum p̄ceptum erit

atq; iudiciū: et vobis q̄ aduenis terre. Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrl. et dices ad eos. Cū veneritis in terrā quā dabo vobis. et comederitis de panib; regionis illius: separabitis primitias dño de vobis vestris. Sicut de arcis primitias separabitis: ita et de pulmentis dabit primitiua domo. Quod si per ignorantiam preterieritis quicūq; horū que locutus est dominus ad moysen. et mandauit per eū ad vos a die qua cepit in bere et ultra. oblitaq; fuerit facere multitudō: offeret vitulū de armento olocausū in odorē suauissimi dño. et sacrificiū eius ac liba ut certomōie postulant: hircumq; pro peccato: et rogabit sacerdotes pro omni multitudine filiorū israhel. et dimittetur eis quoniā nō sponte peccauerunt. nichilominus offerentes incensū dño pro se et pro peccato atq; errore suo: et dimittetur vniuersi plebi filiorū isrl. et aduenis qui peregrinant inter vos: quoniā culpa est om̄is ppli per ignorantia. Quod si anima vna nesciens peccauerit. offeret capram anniculam pro peccato suo et reprecabit pro ea sacerdos qd̄ in scia peccauerit corā dño: imputabitq; ei veniam. et dimittetur illi. Tā indigētis q̄ aduenis vna lex erit omnium q̄ peccauerint ignorantes. Anima vero que per superbiam aliquid cōmiserit: siue cuius sit ille siue peregrinus: quoniā aduersus dñm rebellis fuit: pibeat de populo suo verbū enī dñi contempserit. et p̄ceptū illius fecit ir̄ricum: idcirco delibit. et portabit iniquitatem suam. factum est autē cum essent filij israhel in solitudine. et inuenissent hominē colligentē ligna in die sabbati: obtulerunt eū moysi et aaron: et vniuersē multitudinē

Qui recluserunt eum in carcerem: nescientes quid super eo facere deberent. Dixit quoque dominus ad moysen. Morte moriatur homo iste: obzuet eum lapidibus omnibus turba extra castra. Cumque eduxissent eum foras obzuerunt eum lapidibus: et mortuus est sicut preceperat dominus. Dixit quoque dominus ad moysen. Loquere filiis israel et dices ad eos. Sit faciant sibi funebrias per angulos palliorum: ponentes in eis vittas iacobinas. Quas cum viderint recovertentur omnium mandatorum domini: nec sequantur cogitationes suas et oculos per res varias fornicantes: sed magis memores preceptorum domini: faciunt ea: sicut et sancti dei suo. Ego dominus deus vestester vos de terra egypti: ut esset vester

Ecce autem chore filius israel. **Abi** plaar filij ebaath. filij leui. et dathan. atque abiran filij eliab. Non quoque filius pheleth de filiis ruben surserunt contra moysen: alijque filiorum israel ducenti quinquaginta viri proceres synagoge. et qui tempore consilij per nomina vocabantur. Cumque starent adversum moysen et aaron dixerunt. Sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorum est: et in ipsis est dominus. Cur deus amini super populum domini. Quod cum audisset moyses cecidit pronus in faciem: locutusque ad chore et ad omnem multitudinem. Mane inquit non faciet dominus qui ad se pertineat: et sanctos applicabit sibi. et quos elegerit appropinquabunt ei. Idcirco igitur facite. Tollat unusquisque thuribula sua tu chore et omne consilium tuum. et hausto cras igne ponite desuper thimiamata coram domino: et quicunque degerit. ipse erit sanctus. Multum erugini filij leui. Dixitque rursum ad chore. Audite filij leui. Num parum vobis est quod separavit

vos deus israel ab omni populo: et iunxit sibi: ut seruiretis ei in cultu tabernaculi et staretis coram frequentia populi et ministrareis ei. Idcirco ad se fecit accipere te et omnes fratres tuos filios leui: ut vobis etiam sacerdotum vendicatis et omnis globus tuus stet contra dominum. Quid est enim aaron ut murmuretis contra eum. Misit ergo moyses ut vocaret dathan et abiran filios eliab. Qui responderunt. Non venimus. Numquid parum est tibi quod eduxisti nos de terra egypti que lacte et melle manabat ut occiteres in deserto. nisi et dominaturus fueris nostri. Heuera induxisti nos in terram quam sinit riuus lactis et mellis: et tradisti nobis possessiones agrorum et vinearum. An et oculos nostros vis erueri. Non venimus. Transitque moyses valde. ait ad dominum. Ne respicias sacrificia eorum. Tu scis quod nec asellum quidem unquam accipimus ab eis: nec afflicimus quicquam eorum. Dixitque ad chore. Tu et omnis congregatio tua state coram domino. et aaron die crastino separatim. Tollite singuli thuribula vestra. et ponite super caementum offerentes domino ducenta quinquaginta thuribula: aaron quoque teneat thuribulum suum. Quod cum fecissent stantibus moyses et aaron. et coaceruassent aduersum eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi: apparuit dictis gloria domini. Locutusque dominus ad moysen et aaron ait. Deparamini de medio congregationis huius: ut eos repente disperdat. Qui ceciderunt proni in faciem: atque dixerunt. Fornisime deus spiritum vniuersae carnis. num vno peccante contra omnes tua ira desciuit. Et ait dominus ad moysen. Preceperit vniuerso populo ut separatur a tabernaculo chore et dathan et abiran. Surrexitque

moyſes et abiit ad dathan ⁊ abiran: et ſequentibꝫ eũ ſeniozibꝫ iſrl' dixit ad tur-
bam. Recedite a tabernaculis impioꝝꝫ:
et nolite tangere q̄ ad eos p̄tinent: ne
inuoluamini in peccatis eozũ. Cũqꝫ re-
ceſſiſſent a tentorijs eozũ p̄ aruitũ · da-
than et abiran egreſſi ſtabant in introi-
tu papilionũ ſuarꝫ: cū p̄p̄oibꝫ ⁊ liberis
om̄iqꝫ frequentia. Et ait moyſes. In
hoc ſciatis qꝫ dñs miſerit me: ut facerẽ
vniuerſa que cernitis: et nõ ex p̄p̄io ea
corde protulerim. Si cõſucta hominũ
morte interierim: ⁊ viſitauerit eos pla-
ga qua et ceteri viſitare ſolent: nõ mi-
ſerit me dñs. Dimauit nouamrẽ facere
dñs: ut aperiret terra os ſuũ ⁊ deglutiat
eos et om̄ia que ad illos p̄tinet. deſce-
deruntqꝫ viucentes in infernũ: ſciatis qꝫ
blaſphamauerim dñm. Cõſtitim̄ igif
ut ceſſauit loqui dirupta eſt terra ſub
pedibꝫ eozũ: et ap̄rens os ſuũ deuozauit
illos cū tabernaculis ſuis: et vniuer-
ſa ſubſtantia eozũ. Deſcenderuntqꝫ vini
in infanũ operi humo: et p̄ricit de me-
dio multitudinis. At vero omnis iſra-
hel: qui ſtabat per gyrũ fugit a clamo-
re p̄reantium dicens. Ne forte et nos
terra deglutiat. Sed et ignis egreſſus a
dño interfeat ducentos quinqꝫginta vi-
ros q̄ offerebãt incenſũ. **xvii.**

Loquiturqꝫ eſt dñs ad moyſen di-
cens. Precepe eleazaro filio aaron
ſacerdoti ut tollat thuribula que ſacent
in incendio: ⁊ ignem huc illucqꝫ diſper-
gat: quom̄ ſandificata ſunt in mortu-
bus peccatoꝝꝫ pro ducaturqꝫ ea in lam-
nas: et affigat altari: eo qꝫ oblatum
ſit in eis incenſum domino et ſandifi-
cata ſint: ut cernãt ea p̄o ſigno et mo-
mento filij iſrahel. Tulit ergo eleazar
ſacerdos thuribula enea: in quibꝫ obtu-

lerant hij quos incendium deuozauit:
et produxit ea in laminas affigens al-
tari: ut haberent poſtea filij iſrahel qui-
bus omonerentur: ne quis accedat ali-
enigena et qui nõ eſt de ſemine aaron:
ad offerendũ incenſũ domino: ne patia-
tur ſicut paſſus eſt choze: et om̄is con-
gregacõ eius loquente domino ad moy-
ſen. Murmurauit autẽ om̄is multitu-
do filioꝝ iſrahel ſequenti die cõtra moy-
ſen et aaron: dices. Vos interfealtiſti po-
pulũ dñi. Cumqꝫ oziretur ſeditio ⁊ tu:
multus interfeeret: moyſes et aaron
fugerunt ad tabernaculũ federis. Qd̄
poſtqꝫ ingreſſi ſũt opr̄m̄ nubes: ⁊ apa-
ruit gloria dñi. Dixitqꝫ dñs ad moy-
ſen. Recedite de medio huius multitu-
dinis: et iam nunc celebo eos. Cumqꝫ
iacerẽt in terra: dixit moyſes ad aaron
Tolle thuribulũ: et hauſto igne ⁊ al-
tari mitte incenſum deſuper: p̄gens di-
to ad populũ: ut rogis pro eis. Jam
enĩ egreſſa eſt ira a domino: et plaga
deſauit. Quod cū feciſſet aaron: ⁊ cur-
riſſet ad mediã multitudinem quã iam
vaſtabat in incendio obtulit thimiamã:
et ſtans inter mortuos ac viuẽtes pro
populo deprecatus eſt: ⁊ plaga ceſſauit
fuerunt autẽ qui p̄cauſi ſunt quatuor-
decim milia hominũ et ſeptingenti: ab-
qꝫ hij qui p̄ricarunt in ſcõicõne choze
Reuerſuſqꝫ eſt aaron ad moyſen ad oſti-
um tabernaculi federis: poſtqꝫ quicũqꝫ
interitus. Et locutus eſt dñs ad moy-
ſen dicens. Loquere ad filios iſrahel: ⁊
accipe ab eis virgas ſingulas p̄ cogna-
cõnes ſuas a cunctis p̄m̄cipibꝫ tribũ
virgas duodecim: et vnũquifqꝫ nome-
nũ ſuper ſcribas virge ſue. Nomen autem
aaron erit in tribu leui: et vna virga
amãtas eozum familias continebit:

ponesq; eas in tabernaculo fectis corā
testimonio vbi loquar ad te. Quem ex
hijis elegero germinabit virga eius: et
cohibebo a me querimonias filioy isrl
quib; cōtra vos murmurāt. Locutusq;
est moyses ad filios israhel: et dixerunt
ei omnes primāps virgas p singulas
tribus. fuerūtq; virge duodecim absq;
virga aaron. Quas cum posuisset moy-
ses corā dño in tabernaculo testimonij:
sequenti die egressus inuenit germinaf-
se virgā aaron in domo leui: et turgē-
tib; gemmis eruperāt flores: q folijs
dilatatis in amigdalas reformati sunt
Pro nōn sit ergo moyses om̄s virgas de
conspectu dñi ad auctos filios israhel:
vixerūtq; recepit singuli virgas suas
Dixitq; dñs ad moysen. Refert virgā
aaron in tabernaculo testimonij: ut ser-
uetur ibi in signū rebellū filioy isra-
hel: et quiescant querele eorū a me ne
moriantur. fectq; moyses sicut prece-
perat dñs. Dixerunt aut filij israhel ad
moysen. Ecce cōsumpti sumus: om̄es
peribimus. Quiāq; accessit ad taberna-
culum dñi moritur. Nū usq; ad inter-
nitionē aucti delendi sumus? **Viii.**
Dixitq; dñs ad aaron. Tu et filij
tui et domus patris tui teā por-
tabitis iniquitatē sanctuarij: et tu et fi-
lij tui simul sustinebitis peccata sacerdo-
tij vestri. Sed et fratres tuos de tribu
leui et sceptro patris tui sume teā: pre-
stoq; sint et ministrent tibi. Tu aut et
filij tui ministrabitis in tabernaculo te-
stimonij. Exhabūteq; leuite ad prece-
pra tua: et ad aucta opa tabernaculi:
ita dūtaxat ut ad vasa sanctuarij et al-
tare nō accedant: ne et illi moriantur:
et vos preatis simul. Pone aut teā et
exabent in custodia tabernaculi: et in

omnibus ceremonijs eius: alienigena
nō miscbitur vobis. Exabate i custo-
dia sanctuarij: et in ministerio altaris:
ne oriatur indignacō super filios isra-
hel. Ego tedi vobis fratres vestros leui-
tas de medio filioy israhel: et tradidi vo-
cum dño ut seruiant in ministerijs ta-
bernaculi eius. Tu aut et filij tui custo-
dite sacerdotiū vestri: et om̄ia que ad
cultū altaris pertinent: et intra xlū sūt
per sacerdotis animi ministrabūtur. Dijo
extemus accesserit occidatur. Locutus ē
dñs ad aaron. Ecce tedi tibi custodiam
primitiarū mearū. Omnia que sanctifi-
cantur a filijs isrl tibi tradidi et filijs
tuis: pro officio sacerdotali legitima se-
piterna. Dec ergo accipies de hys que
sanctificantur et oblata sunt dño. Dis-
oblacō et sacrificiū: et quicquid pro pe-
cato atq; delicto redditur michi et ceter
in sancta sanctorū: tuū erit et filioy tu-
orū. In sanctuario comedes illud. Na-
res tantū eat ex eo: q; cōsecratū est tibi
Primicias autē quas vocauerit et obtu-
rime filij israhel: tibi tedi et filijs tuis ac
filiab; tuis iure perpetuo. Qui mundus
est in domo tua: vsetur eis. Omnem
medullā olei et vini ac frumenti: quic-
quid offerūt primitiarū dño: tibi tedi
Snuersa frugum iniā que gignit hu-
mus et dño expozantur: erent in vsus
tuos. Qui mundus est in domo tua: v-
setur eis. Omne qd ex voto reddite-
runt filij israhel: tuū erit. Quiquid pri-
mū erumpit e vulua aucte carnis: quā
offerūt dño: siue ex homibus siue de pe-
coribus fuerit: tuū iuris erit: ita dū-
taxat ut pro hominis primogenito pre-
cium accipies: et omne animal qd immū-
dum est redimi facias: cuius receptio
erit post vinum mensē: siclis argenti

quinq; pondere sanduarij. Hiatulus vi-
 ginti obolos habet. Primogeniti autē
 bouis et omnis et capre nō faeces redimi-
 quia sandificatae sūt dño. Sanguinē
 tantū eorū funder sup altare: et adipēs
 atolebis in suauissimū odorē dommo
 Carnes vxo in vīu tuum erent: sicut
 pedunculū cōsecratum et armus dexter
 tua erūt. Omīs primitias sanduarij q̄s
 offerūt filij israhel dommo: tibi vxi et
 filijs ac filiabus tuis iure perpetuo. Pa-
 dum salis est sempiternū corā dño: tibi
 ac filijs tuis. Dixitq; dñs ad aaron.
 In terza eorum nichil possidebitis: nec
 habebitis partē inter eos. Ego pars et
 hereditas tua in medio filiorū isrl. Fi-
 lijs autē leui vxi omīs decimas israhelis
 in possessionē pro ministerio q̄ seruiūt
 michi in tabernaculo fœris: ut nō acce-
 dāt vltra filij isrl ad tabernaculū: nec
 cōmittāt peccatū mortiferū. Solis filijs
 leui michi in tabernaculo seruientibus
 et portantibus peccata populi. Legitimū
 sempiternū erit i generacōnib; vestris
 Nichil aliud possidebunt decimas obla-
 tione contenti: quas in vñs eorū et ne-
 cessaria separavi. Hoc autusq; est dñs ad
 moysen dicens. Praepe leuitis atq; tñū-
 tia. Cū acceperitis a filijs isrl decimas
 quas vxi vobis: primitias earū offer-
 te dño. id est decimam partē decime: ut
 reputetur vobis in oblatōnem primiti-
 uorū: tam de areis q̄ de rotularibus et
 vniuersis quorū accipitis primitias of-
 ferte dommo. et date ea aaron sacerdoti
 Omīa que offeritis ex decimis. et in de-
 naria dñi separabitis: optia et cetera est
 Dicesq; ad eos. Si preclara et melioza
 queq; obtuleritis ex decimis. reputabi-
 tur vobis quasi de area et rotulari decari-
 tis primitias. et comeditis eas i omīb;

lois vestris. tam vos q̄ familie vestre
 quia p̄caū est pro ministerio quo ser-
 uitis in tabernaculo testimonij: et non
 peccabitis sup hoc egregia vobis et p̄m-
 guia reseruantes: ne polluatīs oblatō-
 nes filiorū isrl: et moriamini. **ix.**

Hoc autusq; est domi⁹ ad moysen
 et aaron dicens. Ista est religio
 vidime quā constituit dñs. Praepe fi-
 lijs isrl. ut adducant ad te vaccā rufā
 etatis integre in qua nulla sit macula.
 nec portauerit iugū: tradetisq; eā eleaza
 ro sacerdoti. Qui euducat extra castra
 immolabit in cōspectu omnium: et tñ
 guēs digitū i sanguine ei⁹. asperget cō-
 tra fores tabernaculi septem viab;: cō-
 burretq; eā cunctis vicentib;: tam pelle
 et carnibus eius: q̄ sanguine et fimo
 flammē traditū. Lignum quoq; cedri-
 num et ysofum cocumq; bis tinctum
 sacerdos mittet in flammā que vaccam
 vorat. Et tūc demū lotis vestib; et cor-
 pore suo. egredietur in castra: cōmacu-
 latusq; erit usq; ad vesperam. Sed et
 ille qui cōbussit eā lauabit vestimen-
 ta sua et corp⁹: et immūdus erit usq; ad
 vesperam. Colliget autē vir mundus
 aneres vacce. et effūdēt eos extra castra
 in loco purissimo: ut sint multitudini
 filiorū israhel in custodiam et in aquā
 asperiosis: quia pro peccato vacca cō-
 bulta ē. Cūq; lauerit q̄ vacce portau-
 rat aneres vestimenta suā immūd⁹ erit
 usq; ad vesperum. Habebunt hoc fi-
 lij israhel et aduene qui habitant inter
 eos sandum iure perpetuo. Qui tetige-
 rit cadauer hominis: et propter hoc se-
 ptem dieb; fuerit immūdus. asperge-
 tur ex hac aqua die tercio et septimo et
 sic mundabit. Si die tercio aspersus
 nō fuerit: septimo nō poterit emūdari.

Om̄is qui tetigerit humane aīme mo-
 tiānū: et asperſus hac cōmixtione non
 fuerit. polluet tabernaculū dñi: et peri-
 bit ex isrl̄. Quia a qua expiācōnis non
 est asperſus immūdus erit: ⁊ manebit
 spurīdā aīus super eū. Ita est lex ho-
 minis qui morit̄ in tabernaculo. Om̄is
 qui ingredītur tentoriū illius. et vni-
 uerſa vasa que ibi sunt polluta erūt se-
 ptem diebus. Vas quod nō habuerit
 opriculū nec ligaturā r̄super. immūdū
 erit. Si quis in agro tetigerit cadauer
 ocaſi hoīnis: aut p̄ mortui. hūe os illi
 us vel ſepulcrū. immūdus erit ſeptem
 diebus. Tollent r̄ cineribz obuſiōis
 atq; peccati. et mittent aquas viuas su-
 per eos in vas: in quibus cū homo mū-
 dus tingerit p̄ſopū. asperget eo omne
 tentoriū et cūctam ſuppellectilē: et ho-
 mines huiuscemōi d̄tagione pollutos
 atq; hoc modo mundus luſtrabit ſm̄ū
 dū tercio et ſeptimo die. expiatusq; die
 ſeptimo lauabit et ſe et veſtimēta ſua
 et immundus erit uſq; ad vſperā. Si
 quis hoc ritu nō fuerit expiatus. peribit
 aīma illi: ⁊ medio eccleſie: quia ſanctu-
 arīū dñi polluit: et nō est a qua luſtra-
 cōnis asperſus. Er̄it hoc p̄ceptū legi-
 timum ſempiternum. Iſe q; qui asper-
 git aquas: lauabit veſtimēta ſua. Om̄is
 qui tetigerit aquas expiācōis: immun-
 dus erit uſq; ad vſperā. Quicquid te-
 tigerit immūdus. immūdū faciet: et
 aīma que horū quippiam tetigerit: im-
 munda erit uſq; ad vſperā. **H**

Uenerūtq; filij iſrahel ⁊ om̄is mul-
 tudo in deſertū ſui menſe primo
 et manſit populus ī caſes. Mortuaq;
 est ibi maria. et ſepulta in eodem loco
 Cūq; in digeret aqua populus cōuene-
 runt aduerſū moyſen et aaron: ⁊ vtrū

in ſeditōne dixerūt. Quā priffimus
 inter fratres nostros corā dño. Cur edu-
 xisti eccleſiā dñi ī ſolitudinē: ut et nos
 et noſtra iumenta moriamur. Quare
 nos feciſtis aſcendere de egipto. et addu-
 xiſtis ad locū iſtū peſſimū qui ſci nō po-
 teſt: qui nec fiamz gignit. nec vineas
 nec mala granata: inſup et a quā non
 habet ad bibendum. Ingreſſuſq; moy-
 ſes et aaron dimiſſa multitudine in ta-
 bernaculū ſederis. corruerūt promiſſe ter-
 ram: clamauerūtq; ad dñm atq; dixe-
 runt. Dñe deus audi clamorem populi
 huius. et apri eis theſaurū tuū fontem
 aque viue: ut ſatiati ceſſet murmura-
 cōz. Et apparuit gloria dñi ſuper eos
 loquiturq; est dñs ad moyſen dicens.
 Tolle virgam ⁊ cōgrega populū tu et
 aaron frater tuus: et loquimini ad pe-
 tram corā eis. et illa dabit aquas. Cū
 q; eduxeris a quā ⁊ petra. bibet omnis
 multitudo et iumenta eius. Tulit igi-
 moyſes virgam qui erat in cōſpectu do-
 mini ſicut p̄ceperat ei. congregata mul-
 tudo ante petrā. dixitq; eis. Audite
 rebelles et increduli. Num de petra hac
 vobis a quā poterimus eicere. Cūq; ele-
 uaiſſet moyſes manū: peratrens virga
 bis filiā. egreſſe ſunt aque largiſſime
 ita ut plus biberet ⁊ iumenta. Dixitq;
 dñs ad moyſen ⁊ aaron. Quia nō cre-
 didiſtis michi ut ſanctificaretis me corā
 filijs iſrl̄: nō introduceris hos ꝑſos in
 terrā quā dabo eis. Hec est aqua cōtra
 dicitōnis. vbi iurgati ſunt filij iſrahel
 contra dñm: et ſanctificatus est in eis
 Miſit interea nuntios moyſes de caſes
 ad regem eom. qui dicerent. Hec mā-
 dat frater tuus iſrahel. Noſti omnem
 laborem qui apprehendit nos. quomō-
 deſcenderunt patres noſtri in egiptum.

et habitauerimus ibi multo tempore:
afflixerintq; nos egiptij et patres nros
et quomō clamauerimus ad dñm ⁊ ex
audierit nos: miseritq; angelū qui edu
ferit nos de egipto. Ecce in vrbe carcs
q̄ est in extremis finib; tuis positi: obse
crām? ut nobis trāfire liceat p̄ terrā tuā
Nō ibim? p̄ agros nec p̄ vineas: nō bi
bon? aq̄as de puteis tuis: sed gradie
mur vīa publica: nec ad dextrā nec ad
sinistrā declinātes. donec trāseamus ter
minos tuos. Cui rñdit ecom. Nō trā
sibis p̄ me. Alioquin armatus occurzā
tibi. Dixerūtq; filij israhel. Per tritam
gradiamur vīa: et si bibrimus aq̄as
tuas nos et pecora nostra. dabim? qd̄
iustū est. Nulla erit in precio diffiail
tas tantū velociter transeamus. At ille
respondit. Nō transibitis. Statimq;
egressus est obuius cū infinita multitu
dine ⁊ manu forti: nec voluit a quiesce
re exprecāti: ut cōcederet trāsitum per fi
nes suos. Quāobzē diuertit ab eo isrl̄
Cūq; castra mouissent de carcs venerūt
in montē oz. q̄ est in finib; terre ecom:
vbi locutus est dñs ad moysen dicens
Pergat inquit aaron ad p̄plos suos.
Nō enī intrabit terrā quā dedi filijs isra
hel: eo q̄ incredulus fuerit ozi meo ad
aq̄as contradictionis. Tolle aaron
et filii eius cū eo: et duces eos in mon
tem oz. Cūq; nudaueris patrem vste
sua. inducs ea cleazarum filiū eius. et
aaron colligetur. ⁊ morietur ibi. fecit
moyses ut p̄p̄raret dñs. et ascenderunt
in montem oz corā omni multitudine
Cūq; aaron spoliasset vsti; suis: in
dixit eis cleazarū filiū eius. Illo mor
tuo in montis sup̄alio: descendit cū ele
azarō. Omnis aut̄ multatuo videns oc
cubuisse aaron. fleuit sup̄ eo triginta

dieb; p̄ cūctas familias suas. **iii.**
Quod cū audisset ebananais rex a
rad q̄ habitabat ad meridiē. ve
nisse leuiter isrl̄ per explotatorū vīam.
pugnauit cōtra illū: ⁊ videt̄ existens
durit̄ ex eo predā. At isrl̄ voto se dño
obligans ait. Si tradideris populum
istū in manu mea. relebo vrbes eius.
Craudiuitq; dñs preces isrl̄. ⁊ tradidit
ebananē. quē ille interfecit subuatis
vr̄ibus eius: et vocauit nomē loci illi
us ozma. id est anathema. Profecti sūt
aut̄ et de monte oz. p̄ vīam q̄ duat̄ ad
mare rubzū: ut circūirent terrā ecom.
Et tere cepit populū inuenis ac labo
ris: locutusq; cōtra domū et moysen
ait. Cur eduxisti nos te egipto: ut mo
rīremur i solitudine. Deest panis: nō
sunt aq̄e: anima nostra iam nauseat
sup̄ abo isto leuissimo. Quāobzē mi
sit dñs in populū ignitos serpentes: ad
quozum plagas et mortes plurimozū
venerunt ad moysen atq; dixerūt. Pec
cauimus: quia locuti sumus contra do
minum et te. Ora ut tollat a nobis ser
pentes. Orauit moyses pro populo.
Et locutus est to minus ad eum. Fac
serpentem enē. et pone eū pro signo.
Qui percussus aspexerit eū viuet. fecit
ergo moyses serpentem eneam: et po
suit eū pro signo. Quē cū percussū aspi
cerent: sanabātur. Profectiq; filij isrl̄
castrametati sunt in oboz. Ince egres
si fixere tentozia in iabarim in solitudi
ne que respicit ad moab: cōtra orientalem
plagam. et ince mouentes venerūt ad
torrentem zareth. Quem relinquentes
castrametati sunt contra arnon. que
est in deserto: et prominet in finibus
amozrei. Diquē arnon terminus est
moab: diuicis moabitaz ⁊ amozreos

Sicut dicitur in libro belloꝝ dñi. Si-
 cur fecit in mari rubro. sic faciet in to-
 rentibus amon. Depulsi torrentiũ in
 climati sunt ut requiescerent in aron.
 et recubarent in sinibꝫ moabitariũ. Ex
 eo loco apparuit puteus: sup quo locu-
 tus est dñs ad moysen. Congrega po-
 pulũ. et dabo ei aquã. Tũc ceant istũ
 carnẽ istud. Ascendat puteus conane-
 bant: puteus quẽ fuerũt p̃im ap̃s: et
 parauerũt duces multitudinis in dato
 re legis et in baculis suis. De solitudi-
 ne: mathana. De mathana: nababibel.
 De nababibel: i bamoth. Bamoth val-
 lis est in regione moab. in vertice phal-
 ga: et qđ respicit contra desertũ. Misit
 aut̃ istũ nuũdos ad seon regem amozre-
 ozum dicens. Obsecro ut trãfire michi
 liceat p̃r terram tuam. Non delinabi-
 mus in agros et vineas: non bibemus
 aquas ex puteis. Via regia egradiet̃
 mur: donec transeam⁹ terminos tuos.
 Qui cõcedere noluit ut trãfired̃ israhel
 p̃r fines suos. quin potius exercitu cõ-
 gregato egressus est obuiã in desertum
 et venit in iasa: pugnavitq; contra eũ.
 A quo praussus est i ore gladij: ⁊ pos-
 sessa est terra eius ab amon usq; ieboe
 et filios ammon: quia forti p̃cediõ te-
 nebantur termini ammonitarũ. Tulit
 ergo israhel omnes ciuitates eius: et ha-
 bitauerũt in vrbibus amozrei: in esebon
 scilicet et vialis eius. Vrbes esebon fu-
 it regis seon amozrei: qui pugnavit cõ-
 tra regem moab: et tulit omnem ter-
 ram que dicitõnis illius fuit usq; amon.
 Idcirco dicitur in p̃ouarbio. Venite i
 esebon: edificetur ⁊ cõstruat̃ ciuitas
 seon. Ignis egressus est de esebon: flã-
 ma de opito seon: et deuorauit ar moa-
 bitariũ. et habitatores excelsoꝝ arnon

Se tibi moab: pristũ popule chamoz.
 Dedit filios eius in fugam: et filias in
 captiuitate regi amozreozum seon. Ju-
 gum ipsoꝝ disparuit ab esebon usq; di-
 bon lassũ puenitũt in iophe usq; meda-
 ba. Habitauerũt itaq; istũ in terra amoz-
 rei. Misitq; moyses qui explorarent ia-
 zer: cuius ceperũt viuos. et possederũt
 habitatores. Serterũtq; se ⁊ ascenderũt
 p̃r viam basan: et occurrit eis og rex
 basan cũ omni populo suo pugnatur⁹
 in eorai. Dixitq; dñs ad moysen. Ne
 timeas eũ: quia in manu tua tradidi il-
 lũ et omnem populũ ac terrã eius: faci-
 esq; illi sicut fecisti seon regi amozreoz
 habitatozi esebon. Derasserũt igitur
 et hũc cũ filijs suis: vniuersũq; popu-
 lũ eius usq; ad intermõem: et posse-
 derũt terrã illius. Profecũtq; castrame-
 tari sũt in campstribꝫ moab: vbi trãs
 iordanẽ iericho sita est.

Urens autem balac filius sephoz
 omnia que fecerat israhel amozreo
 et qđ p̃mississent cum moabite: et impe-
 tum eius ferre nõ possent: dixit ad ma-
 iores natu madian. Iratelebit hic po-
 pulos om̃s qui in nostris sinibꝫ cõmo-
 rantur. quomõ solet bos herbas usq; ad
 radices carpere. Ipe erat eo tẽpore rex
 in moab. Misit ergo nuncios ad bala-
 am filiũ beoz ariolũ: qui habitabat su-
 per flumen terre filioꝝ amon: ut vo-
 carent eũ et dicerent. Ecce egressus est
 populus qđ egip̃to: qui operit sup̃faciẽ
 terre sedans cõtra me. Veni igitur ⁊ ma-
 ledic̃ populo huic qđ fortior me est: si
 quomõ possim patere ⁊ cicere eũ de ter-
 ra mea. Nõ uĩ eĩ qđ benedictus sit cũ
 benedixeris: ⁊ maledictus in quẽ male-
 dicta cõfessaris. Perreuerũtq; seniores
 moab ⁊ maiores natu madian habites

diuin acōis precū in manibꝫ. Cūqꝫ ve-
nissent ad balaam: et narzassent ei oīa
verba balac. ille respondit. Manete
hic nocte: et respondebo quicquid michi
dixerit dñs. Manentibus illis apud ba-
laam: venit teus et ait ad eū. Quid fi-
bi uolūt hoīes isti apud te? Respondit
Balac filius sephor: rex moabitāru mi-
sit ad me dicens. Ecce populus q̄ egres-
sus est de egipto oporuit sup̄ficiam ter-
re: veni et maledic ei. si quo modo pos-
sim pugnans a bigere eū. Dixitqꝫ teus
ad balaam. Noli ire cū eis neqꝫ male-
dicas populo. quia benedictus ē. Qui
mane confurgens: dixit ad primāpēs.
Ite in terrā vstram: qz prohibuit me
teus venire vobiscū. Reuerſi primāpēs
dixerūt ad balac. Noli ire ad balaam. Veni-
re nobiscū. Nisi ire cū eis neqꝫ plures
et nobiliores q̄ ante miserat misit. Qui
cū venissent ad balaam. dixerūt. Sic
dicit balac filius sephor. Ne cūctis ve-
nire ad me. Paratus sū honozare te: et
quicquid uolueris dare. Veni et male-
dic p̄ te isti. Respondit balaam. Sicut
erit michi balac plenā domū suā argen-
ti et auri. nō potero immutare uerbum
dñi dā mei. ut uel plus uel minus lo-
quor. Obsecro ut hic maneatis etiā hęc
nocte: et scire quēdā quid michi nrsūm
respondeat dñs. Venit ergo teus ad ba-
laam nocte et ait ei. Si uocare te uene-
runt homines isti. surge et uade cū eis.
ita dumtaxat: qd̄ p̄cep̄ero tibi facias.
Surzexit balaam mane. et iurata asina
profectus est cum eis. et iratus est de.
Stetitqꝫ angelus dñi in uia contra ba-
laam qui sequebatur asine: et duos pueros
habebat scāi. Cernens asina angelum
stantē in uia euaginato gladio: auer-
tit se de itinere. et ibat p̄ agrum. Quā

cū uerberaret balaam et uellet ad semitā
reducere: stetit angelus in angustijs
duarū marceriarum quibus uimēe an-
gebantur. Quem uians asina: iunxit
se pariet: et atriuit secentis p̄xim. At
ille iterum uerberabat et nichilominus
angelus ad locum angustum transiit
ubi nec ad dextram nec ad sinistram po-
terat uariari obuiū stetit. Cūqꝫ uidisset
asina stantem angelum: conadit sub
pedibꝫ secentis. Qui iratus uoluentius
cecebat fulte latera eius. Aperuitqꝫ dñs
os asine et locuta ē. Quid feci tibi? Cur
perastis me ecce iam tercio ē. Respondit
balaam. Quia commemisti: et illi fi-
sti michi. Vanam habere m gladium ut
te peratrem. Dixit asina. Nonne am-
mal tuum sum: qui semper sedere consu-
sti usqꝫ in presentē diem ē. Dic quid fi-
mille unqꝫ fecerim tibi. At ille ait. Nū-
qꝫ. Protinus aperuit dominus oculos
balaam: et uidit angelum stantem in
uia euaginato gladio: adorauitqꝫ eum
pronus in terram. Cui angelus. Cur
inquit tercio uerberas asinam tuā. Ego
ueni ut aduersarer tibi: quia perurela
est uia tua michiqꝫ contraria. Et mihi
asina uelinaſset te uia dans locum re-
sistenti. te occidisset: et illa uiuere.
Dixit balaam peccauit: nescis qz tu sta-
res contra me. Et nunc si displicet tibi
ut uadam reuertar. Ait angelus. Sa-
te cum istis: et caue ne aliud q̄ p̄cep̄e-
ro tibi loquaris. Iuit igitur cū prima-
pibus. Quod cū audisset balac. egres-
sus est in occurſu eius in opido moabi-
tarum quod situm est in extremis fini-
bus arnon. Dixitqꝫ ad balaam. Mihi
nūcios ut uocaret te. Cur nō statim ue-
nisti ad me ē an quia mercedem aduen-
tū tuo reddere nequeo? Cui ille r̄ndit.

Ecce assu. Nūquid loqui potero aliud
nisi qđ deus p̄ fuerit in ore meo. Per-
regerunt ergo simul: et venerunt in vrbē
que in extremis regni eius finibus erat.
Cunq; occidisset balac boues. et oues
misit ad balaam et p̄napez qui cū eo
erant munera. Mane autē factō. dixit
eū ad excelša baal. et intuitus est extre-
mam partem populi.

Dixitq; balaam ad balac. Edifica
mihi hic septem aras. ⁊ para to-
ritem vitulos. eiusq; num̄ri arietes.
Cūq; fecisset iuxta sennōnē balaam: im-
posuerūt simul vitulū et arietem super
aram. Dixitq; balaam ad balac. Sta pau-
lisper iuxta olocastū tuū donec vadā
si forte michi occurrat dñs: et qđcunq;
imprauerit loquar tibi. Cūq; abisset
velociter occurrit illi deus. Locutusq; ad
eum balaam: septem inquit aras erexit:
et imposuit vitulū ⁊ arietē refuper. Dñs
autē posuit verbū in ore eius. et ait. Re-
uertere ad balaac: et hęc loqueris. Re-
uersus inuenit stantē balaac iuxta olo-
castū suū et omnes p̄napez moabi-
tarū: assumptaq; parabola sua dixit.
De aran adduxit me balac. rex moabi-
tarum de montibus orientis. Sem̄ in-
quit et maledic̄ iacob: prospera et dete-
stare israhel. Quomō maledicā: cui nō
maledixit de⁹. Quia racōe detester: quē
dñs nō detestatur. De summis filiibz
vixitō eū: et de collibz cōstiterabo illum
populus solus habitabit: et inter gē-
tes nō reputabitur. Quis numerare
possit puluerē iacob: et nosse numerū
stirpis israhel. Moziatur anima mea
morte iustozū: et fiant nouissima mea
horū similia. Dixitq; balac ad balaam
Quid est hoc qđ agis. Et malediceres
inimias meis vocauit te. ⁊ tu ecōtrariō

benedicās eis. Cui ille respondit. Num
aliud possum loqui nisi qđ iussit dñs.
Dixit ergo balaac. Sem̄ meā in alterū
locū vnde partem istā vitas: et totū vi-
dere nō possis: in te maledicō ei. Cūq;
dixisset cum in locū sublimem sup ver-
titem montis phasga: edificauit balaam
septem aras. et imposuit supra vitulo
atq; arietē: dixit ad balac. Sta hic iux-
ta olocastū tuum: donec ego obitū
pergam. Cui dñs occurrit: posuit
setq; verbū in ore eius ait. Reuertere
ad balac ⁊ hęc loqueris ei. Reuersus in-
uenit eū stantē iuxta olocastū suū: et
p̄napez moabitariū cū eo. Ad quē ba-
lac. Quid inquit locutus est dñs. At
ille assumpta parabola sua ait. Sta ba-
lac et ausculta: audi fili sephoz. Non
est deus quasi homo ut mentiat: nec
ut filius hominis ut mutetur. Dixit
ergo ⁊ nō faciet: locutus ē ⁊ nō imple-
bit. Ad benedicendū adductus sū: be-
nedicō nō prohibere nō valeo. Non
est volū in iacob: nec videtur simula-
crum in israhel. Dñs deus eius cū eo est
et clangor regis victoriē in illo. Deus
eduxit illū de egipto. cuius fornicato si-
milis ē rinoceerō. Nō est auguriū in ia-
cob. nec diuina cō in israhel. Tempoz-
bus suis dicet iacob ⁊ israhel quid ope-
ratus sit de⁹. Ecce populus ut leona cō-
surgat: et quasi leo erigetur. Nō acui-
babit donec deuoret p̄cedam: et ocalo-
rum sanguinem bibat. Dixitq; balac
ad balaam. Nec maledicās ei nec bene-
dicās. Et ille. Nonne ait dixi tibi: qđ
quicquid michi deus imperaret hoc face-
rem. Et ait balac ad eum. Sem̄ et du-
cam te ad alienum locum: si forte pla-
ceat deo ut in te maledicās eis. Cūq;
dixisset cū sup verticē montis phogoz

qui respiciat solitudinē. dixit ei balaam
 Edifica michi hic septem aras: et para
 rante vitulos: cuiuscūq; numeri arietes
 fecit balaac ut balaam dixerat: impo
 suitq; vitulos ⁊ arietes p singlas aras
Quāq; vidisset balaam. *xxij.*
 q; placet domino ut benediceret
 israhel: nequaq; abijt ut ante perre
 rat ut auguriū quereat. sed dirigens
 contra desertū vulnū suū. et eleuans
 oculos vidit israhel in tentorijs cōmo
 rante p tribus suas. ⁊ irruente in se
 spiritu dei: assūpta parabola ait. Dixit
 balaam fili⁹ beoz: dixit homo cui obcu
 ratus est oculus. dixit auditor sermonū
 tui qui visionē omīpotentis intuitus est
 qui cadit ⁊ sic aperitūtur oculi ei⁹. Quā
 pulcra tabernacula tua iacob. et tento
 ria tua israhel: ut valles nemozose. ut
 horz iuxta flumīos irizigui. ut taberna
 cula q; hnt dñs qñi cōdi p^{er} aquas.
 fluet aqua de fuitula eius: et semen illi⁹.
 erit in aquas multas. Colletur ppter
 agag rex eius: et auferetur regnū illi⁹.
 Deus eduxit illū de egypto cuius fortitu
 do similis est rimocerois. Deoz abunt
 gentes hostes illius: ossaq; eozū con
 fringent: et perforabūt sagittis. Aca
 bans dormiūt ut leo: et qñi leona quā
 suscitare nullus audebit. Qui benedire
 rit tibi erit ipse benedictus: qui maledi
 xerit i maledictione reputabit. Iratus
 q; balac cōtra balaam: complohis ma
 nibus ait. Ad maledicendū inimicis
 meis vocaui te: quib; contrario tercio
 benedixisti. Reuertere ad locū tuū. De
 creuerā quidem magnifice honozare te:
 sed dominus priuauit te honoze dispo
 sito. Respon dit balaam ad balac. Nō
 ne nuncijs tuis quos misisti ad me di
 xi: si dederit michi balac plena domū suā

argenti et auri. nō potero pterire ser
 monē dñi dei mei. ut vel bonū quid vel
 malū proferam ex corde meo: sed quic
 quid dñs dixerit: hoc loquar. Serunta
 men pgens ad populū meū. dabo confi
 liū quid populus tuus huic populo fa
 ciat extremo tempore. Sumpta igit par
 abola rursum ait. Dixit balaam fili⁹
 beoz: dixit homo cuius obcuratus est
 oculus: dixit auditor sermonū dei. qui
 nouit doctrinā alafsimi. et visiones oī
 potentis vidit: q; cadens apertos habens
 oculos. Vixit eū sed nō modo: in tuez
 boz illū: sed nō prope. Orietur stella ex
 iacob. et cōsurgit virga de israhel: et
 paret duces moab: vastabitq; omnes
 filios sebz. et erit ydumea possessio ei⁹.
 Hereditas seir ceter inimicis suis: isra
 hel vero fortiter ager. De iacob erit q
 dominetur et perdat reliquias ciuitatis
 Cūq; vidisset amalech: assumens pa
 rabolā ait. Principiū gentū amalech
 cuius extrema perentur. Vidit quoq; a
 neum: et assumpta parabola ait. Ro
 bustū quidem est habitaculū tuū: sed si
 in petra posueris nidum tuū. et fueris
 electus de stirpe an: qñdū poteris pama
 nere. Assur enī capiet te. Assumptaq;
 parabola. iterū locutus est. Deu quis
 vidurus est. quando ista faciet deus.
 Venient in tricibus de pthalia: supra būt
 asirios. vastabūtq; hebreos. ⁊ ad ex
 tremū etiā ipsi pnbūt. Surrexitq; ba
 laam et reuersus est in locū suū: balac
 q; via qua venerat redijt. *xxv.*
Mozabatur aut eo tpe isrl i sebzim
 et fornicatus est pplus cū filiaib;
 moab. que vocauerūt eos ad sacrificia
 sua. At illi comēerunt: et adozauerūt
 reos earū. Inidatusq; est israhel beelze
 goz. Et iratus dominus ait ad moysen

Tolle áctos primápes populi .7. suspen-
 te eas cõtra solem i panibus : ut auer-
 tatur furoꝝ mens ab isrl̄. Dixitq; moy-
 ses ad iudices isrl̄. Occadat vnusq;sq; *xxvi.*
 pꝛoximos suos qui miãati sunt bedfe-
 gor. Et ecce vnus de filijs isrl̄ intrauit
 corã fratrib; suis ad scortũ madianitẽ
 vidente moyse et omni turba filioꝝ isrl̄
 qui flebant ante fores tabernaculi. Qd̄
 cū vidisset finees filius eleazari filij aa-
 ron sacerdotis . surrexit de medio mul-
 titudinis : 7. arcepit pugione ingressus
 est post virũ israhelitem in lupanar : et
 perfoit ambos simul viz scilicet 7. mi-
 licem in loãs genitalib;. Cessauitq;
 plaga a filijs israhel : et cecidi sunt vi-
 ginti quatuor milia hoim. Dixitq; dñs
 ad moysem . finees filius eleazari filij a-
 aron sacerdotis . auertit irã meã a filijs
 israhel : qz zelo meo cõmõtus est cõtra
 eos : ut nõ ipse delerem filios israhel in
 zelo meo. Adarco loqre ad eos. Ecce
 do ei pacẽ federis mei : et erit tam iph q̄
 semini eius pactũ sacerdotij sempiternũ
 quia zelatus est pꝛo deo suo . 7. expiauit
 scelus filioꝝ isrl̄. Erat aut̄ nomẽ viri
 israhelite q̄ occasus est cum madianite
 zambzi filius saul : dñx de cognacõne et
 tribu simeonis. Doꝛo mulier madian-
 itis que pariter interfecta est vocabat̄
 6. cozbi filia sur primápis nobilissimi ma-
 dianitarũ. Locutusq; est dñs ad moy-
 sem dicens. Postes vos sentiant madiani-
 te 7. pꝛauite eos : qz et ipsi hostiliter
 egerunt cõtra vos 7. accipere inhdij; per
 volũ phogoz . et cozbi filiã ducis ma-
 dian sorore suã : q̄ pꝛausa est i die pla-
 ge pꝛo sacrilegio phogoz.

sumnam filioꝝ israhel a viginti annis .
 et supra pꝛ domos 7. cognacões suas :
 áctos qui possũt ad bella pꝛocedere .
 locuti sunt itaq; moyses 7. eleazar sacer-
 dos in campstrib; moab super iordanẽ
 cõtra iericho ad eos qui erant a viginti
 annis 7. supra sicut dñs imperarar : quo-
 rum est iste numerus . Ruben primoge-
 nitus israhel . Duus filius enoeb . a q̄
 familia enoebitarũ : 7. phallu : a quo
 familia phalluitarũ : et strom : a quo fa-
 milia stromitarũ . 7. ebarmi . a quo fami-
 lia ebarmitarũ. Dec sunt familie de stir-
 pe ruben . quarũ numerus inuẽtus est
 quadraginta tria milia : 7. septingenti
 triginta . filius phallu diab : huius fi-
 lij namukel et dathan et abiron . Isti
 sunt dathan 7. abiron . primápes popu-
 li qui surrexerũt cõtra moysem 7. aaron
 in sedicõe choze quãto aduãctus dñm
 rebellauerũt : et apparẽs terza os suũ de-
 uorauit choze moziẽb; plurimis . quã-
 to cõbussit ignis duccõs quinquagim-
 ta viros . Et factũ est grãde miraculum
 ut choze premitte filij illius nõ pꝛirent
 filij simeon p cognacões suas . namu-
 kel ab hoc familia namuklitarũ : iamim
 ab hoc familia iaminitarũ : iachin . ab
 hoc familia iachinitarũ . zare ab hoc fami-
 lia zareitarũ . saul ab hoc familia sauli-
 tarũ. Dec sunt familie de stirpe simeon
 quarũ omnis numerus fuit viginti du-
 um miliũ duccõtoꝝ . filij gad p cogna-
 cões suas : sephon ab hoc familia sepho-
 nitarũ . aggi ab hoc familia aggitarũ :
 sumi ab hoc familia sumitarum . ozni :
 ab hoc familia ozmitarum : her ab hoc
 familia heritarum : arod a quo familia
 aroditarũ : ariel ab hoc familia ariheli-
 tarũ . Ite sunt familie gad : quarum
 omnis numerus fuit quadraginta milia

D Ostq̄ notioꝝ sanguis effusus e
 dixit dñs ad moysem et eleazarũ
 filiũ aaron sacerdotẽ . Numerate omne

quingentozū. filij iuda: her et onan: q̄
ambo mortui sūt in terra ebanaan. su-
erūtq; filij iuda p̄ cognacōnes suas: se-
la a quo familia selaitarū: phares. a q̄
familia pharesitarū: zare a quo familia
zareitarū. Porro filijs phares. efrom
a quo familia efromitarū: et amul. a q̄
familia amulitarū. Ite sūt familie iu-
da quarū om̄is numerus fuit septuagin-
ta sex milia quingentoz. filij ysachar
p̄ cognacōnes suas: thola: a quo fami-
lia tholaitay: p̄bua a quo familia p̄bua-
aitarū: ia sub. a quo familia ia subitarū
semram: a quo familia semramitarum.
Hec sunt cognacōnes ysachar: quarū
numerus fuit sexaginta quatuor milia
trecentozū. filij zabulon p̄ cognacō-
nes suas: sareo. a quo familia sareoita-
rum: kelon. a quo familia kelomitarū.
iael a quo familia iaelitārū. Hec sūt
cognacōnes zabulon: quarum nume-
rus fuit sexaginta milia quingentozum
filij ioseph p̄ cognacōnes suas manas-
se et ephraim. De manasse ortus ē ma-
chir: a quo familia machiritarū. Ma-
chir genuit galaad. a quo familia gala-
aditarū. Galaad habuit filios iezer: a
quo familia iescritarū. et eleeb. a quo
familia eleebitarū: et asubel. a quo fa-
milia asubelitarū. et sechem. a quo fa-
milia sechemitarū: et semida. a quo fa-
milia semidaitarū: et epher. a quo fami-
lia epheritarū. fuit autē epher pater sal-
phaad: qui filios non habebat sed tan-
tum filias: quarū ista sunt nomina: ma-
ala. et noa. et eglā. et melcha. et thersa.
Hec sunt familie manasse: et numerus
earum quinquaginta duo milia septin-
gentozum. filij autem ephraim p̄ co-
gnacōnes suas fuerunt h̄ij. Suthala
a quo familia suthalaitarum: becher a

quo familia becheritarū: tben. a quo
familia tbenitarum. Porro filius su-
thala fuit heran. a quo familia herani-
tarum. Hec sunt cognationes filiozum
epbraim: quaz numerus fuit triginta
duo milia quingentozū. Ite sunt filij
ioseph p̄ familias suas. filij beniamin
in cognacōnibus suis. bale a quo fa-
milia baleitarum: azbel. a quo familia
azbelitay: achiram. a quo familia achir-
amitarum. supham: a quo familia su-
phamitarum: vpham. a quo familia
vphamitarum. filij bale: hered et noe-
man. De hered familia hereditarum:
et noeman familia noemamitarū. H̄ij
sunt filij beniamin p̄ cognacōnes su-
as. quozū numerus quadraginta quin-
q; milia sexcentozum. filij dan p̄ co-
gnacōnes suas. suban. a quo familia
subamitarum. Hec cognacōnes dan p̄
familias suas. Omnes fuere subamite:
quozum numerus erat sexaginta qua-
tuor milia quingentozū. filij aser p̄ co-
gnacōnes suas. iemna. a q̄ familia iem-
naitarū: iesui. a quo familia iesuitarū
bzie. a q̄ familia bzieitay. filij bzie ha-
ber. a q̄ familia haberitarū: et melchiel
a quo familia melchielitarū. Nomen
autē filie aser fuit fara. Hec cognacō-
nes filioz aser: et numerus eozū quin-
quaginta tria milia. quadringentozū.
filij nephtalim p̄ cognacōnes suas: ies-
hibel. a quo familia ieshibelitarū: gumī
a quo familia gumitarū: iaser. a quo
familia iaseritarum: sellem. a quo fa-
milia sellemitarum. Hec sunt cognacō-
nes filiozū nephtalim p̄ familias suas
quozū numerus quadraginta quin-
q; milia. quadringentozū. Ite est sūma
filiozū israhel qui recensiti sūt. sexcenta
milia. et mille. septingenti triginta.

locutusq; est dominus ad moysen dicens
 Istis diuidetur terra iuxta numerum vocabu-
 lorum in possessiones suas. Pluribus
 maiorē partē dabis. et paucioribus mi-
 norē singulis sicut nūc recensiti sūt tra-
 detur possessio: ita dūtaxat ut soror ter-
 ram tribus diuidat et familijs. Quic-
 quid sorte cōtigerit: hoc vel plures ac-
 cipiant vel pauciores. Hic q; est nume-
 rus filiorum leui per familias suas. Ger-
 son a quo familia geronitarū. caath
 a quo familia caathitarū. merari a quo
 familia meraritarū. Hec sunt familie
 leui. Familia lobni. familia kebzon. fa-
 milia moosi. familia mus. familia cho-
 ri. At vero caath genuit amram: qui
 habuit uxore iocabeth filia leui: que
 nata est ei in egipto. Hec genuit viro
 suo amram filios aaron et moysen: et
 mariam sorore eorū. De aaron orti sūt
 nadab et abiu et eleazar et ythamar:
 quorum nadab et abiu mortui sūt: cum
 obtulissent ignē alienū corā dño. fue-
 runtq; omnes qui numerati sunt viginti-
 tria milia generis masculini: ab vno
 mense et supra: qui nō sūt recensiti in
 filiis israel: nec eis cū ceteris data pos-
 sessio est. Hic est numerus filiorū israel
 qui descripti sūt a moyse et eleazaro sa-
 cerdote in campistris moab supra ior-
 danē cōtra ihericho: inter quos nullus
 fuit eorū qui ante numerati sunt a moy-
 se et aaron in deserto sinai. Prædixerat
 enī dñs q; omēs morerent in solitudine.
 Nullusq; remansit ex eis: nisi caleb fi-
 lius iephone et iosue filius nun. **xxij.**

Accesserunt autē filie salphaad. filij
 ephraim. filij galaad. filij machir.
 filij manasse. q; fuit filius ioseph. qua-
 rum sūt nomē. malaa. et noa. et eglā.
 et melcha. et tharsa: steteruntq; coram

moysē et eleazaro sacerdote: et cunctis
 principibus populi ad ostium tabernacu-
 li federis: atq; dixerūt. Pater noster mo-
 tuus est in deserto: nec fuit in sedicōne
 q̄ conditara ē cōtra dñm sub chore. sed
 in peccato suo mortuus est. Hic non
 habuit mares filios. Cur tollitur no-
 men illius ex familia sua: quia non ha-
 bet filiiū. Date nobis possessionem inter
 cognatos patris nostri. Actulitq; moy-
 ses causam earū ad iudiciū dñi. Qui di-
 xit ad eū. Iustā rān postulant filie sal-
 phaad. Da eis possessionē inter cogna-
 tos patris sui: et ei in hereditatem succe-
 dant. Ad filios autē istos loqueris hec.
 Homo cū mortuus fuerit absq; filio.
 ad filiā eūs trāsbibit hereditas: si filiā
 non habuerit: habebit successores frēs
 suos. Quod si et fratres nō fuerint da-
 bunt hereditatē fratribus patris eius.
 Si autē nec patros habuerit dabitur
 hereditas hīs qui ei proximi sūt. Erūt
 q; hoc filijs israel sanctum lege perpe-
 tua: sicut præcepit dñs moyse. Dixit
 quoq; dominus ad moysen. Ascende
 in montē istum abarim: et cōtemplare
 inter terrā quā daturus sū filijs israel.
 Cūq; videris eā. ibis et tu ad populū
 tuū sicut fuit frater tuus aaron: quia
 offendisti me in deserto sin in cōtradi-
 ctione multitudinis: nec sanctificare me
 voluisti corā ea super aquas. Hec sūt
 aque cōtradictionis in cauis deserti sin.
 Cui respondit moyses. Prorūtaxat dñs
 tuus spirituū omnis carnis hominē qui
 sit super multitudinē hanc: et possit ex-
 ire et intrare ante eos. et educere eos vel
 introducere. ne sit p̄plus dñi sicut oues
 absq; pastore. Dixitq; dñs ad eum.
 Tolle iosue filiiū nun virū in quo est
 spiritus dñi: et pone manū tuā sup eū.

Qui stabit coram elcario sacerdote et omni multitudine: et dabis ei precepta auctoris videns: et partem glorie tue ut audiat cum omnis synagoga filiorum israel. Pro hoc si quid agendum erit: elcario sacerdos consulat dominum. Ad verbum eius egredietur et ingreditur: ipse et omnes filii israel cum eo: et cetera multitudo. fecit moyses ut preceperat dominus. Cumque tulisset ioseph: statuit eum coram elcario sacerdote et omni frequentia populi: et impositis capiti eius manibus: cuncta replicauit: que mandauerat dominus.

xxviii.

Quit quoque dominus ad moysen. Precepte filii israel et dices ad eos. Oblationem meam et panes et incensum odoris suauissimi offerete per tempora sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos quolibet diei olocautum sempiternum: unum offeretis mane et alter ad vespere. tertia parte ephebi simile quod dispersa sit oleo purissimo et habebat quartam partem hinc. Olocautum iuge est quod obtulistis in monte synai in odoris suauissimum incensum domini. Et libabitis vini quartam partem hinc per agnos singulos in sanctuario domini: alterumque agnum similiter offeretis ad vespere iuxta omnem ritum sacrificij matutini et libamento eorum oblationem suauissimi odoris domino. Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos et duas vacas simile oleo consperse in sacrificio: et liba que rite funduntur per singula sabbata in olocauto sempiterno. In Kalendis autem id est in mensum exordijs offeretis olocautum domino vitulos et armento duos: arietem unum agnos anniculos septem immaculatos et tres vacas simile oleo consperse in

sacrificio per singulos vitulos: et duas vacas simile oleo consperse per singulos arietes: et vacam vacas simile et oleo in sacrificio per agnos singulos. Olocautum suauissimi odoris atque incensum est domino. Libamenta autem vini que per singulas fundenda sunt victimas: ista erunt. Media pars hinc per singulos vitulos: tertia per arietem: quarta per agnum. Hoc erit olocautum per omnes menses: qui si bi anno oriente succedit. Viras quoque offeretur domino pro peccatis in olocautum sempiternum cum libamentis suis. Mense autem primo quartam diem mensis phase domini erit: et quinta vaca die solennitas. Septem diebus vespertur asimis: quartus dies prima venerabilis et sancta erit. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisque incensum olocautum domino vitulos et armento duos: arietem unum: agnos anniculos immaculatos septem: et sacrificia singulorum ephebi simile que conspersa sit oleo: tres vacas per singulos vitulos: et duas vacas per arietem: et vacam vacas per agnos singulos: id est per septem agnos et hircum pro peccato unum: ut expietur pro vobis. preter olocautum matutinum quod semper offeretis: ita facietis per singulos dies septem dieum in fomitibus ignis et in odoris suauissimum domino qui surget de olocauto et de libamentibus singulorum. Dies quoque septimus celebrabimus et sanctus erit vobis. Omne opus seruile non facietis in eo. Dies etiam primitiuorum quando offeretis nouas fruges domino expletis eboribus: venerabilis et sancta erit. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisque olocautum in odoris suauissimum domino: vitulos et armento duos

arietē vnū agnos anniculos immau-
 latus septem: atq; in sacrificijs eorū si-
 mile oleo cōspere tres tēamas per sin-
 gulos vitulos . per arietes duas . per
 agnos tēamā tēame qui simul sūt agni
 septem: hircū q̄ qui mactatur pro expi-
 acōne : p̄ter olocauſtū sempiternū et
 liba eius. Immaculata offeretis om̄ia
 cum libacōnibus suis.

viij

IEnſis etiā septimi p̄ima dies ve-
 nerabilis et ſācta erit vob . Om̄e
 opus ſeruite nō faciētis in ea: quia dies
 clangoris ē et tubarū. Offerentq; olo-
 cauſtū in odorē ſuauiſſimū dño . vitu-
 lum et armento vnū et arietē vnum . et
 agnos anniculos immaculatos septem
 et in sacrificijs eorū ſimile oleo cōſper-
 ſe tres tēamas p̄ ſingulos vitulos du-
 as tēamas p̄ arietē vnā tēamā p̄ agnū:
 qui ſimul ſūt agni ſeptem : et hircū pro
 peccato qui offertur in expiacōnem popu-
 li p̄ter olocauſtū Kalendarū cū ſacrifi-
 cijs ſuis et olocauſtū ſempiternū cū li-
 bacōnibus ſolitīs. H̄s ſc̄d̄ crimonijs of-
 ferētis in odorē ſuauiſſimū in cenſū dño
 tēama q̄ dies menſis huius ſeptimi
 erit vobis ſācta atq; venerabilis et af-
 fligētis animas vſtras. Om̄e opus ſer-
 uile nō faciētis in ea. Offerentq; olocau-
 ſtū dño ī odorē ſuauiſſimū vitulū et ar-
 mento vnū . arietē vnū . agnos annicu-
 los immaculatos ſeptē: et in ſacrificijs
 eorū ſimile oleo cōſperſe tres tēamas per
 ſingulos vitulos duas tēamas p̄ arie-
 tem . tēamā tēame . p̄ agnos ſingulos q̄
 ſūt ſimul ſeptem agni . et hircū pro pec-
 cato: abſq; h̄s que offerri pro delicto
 ſolent in expiacōnem et in olocauſtū ſem-
 piternū in ſacrificiō et libamimib; eorū
 Quintatēama vero die menſis ſeptimi
 que vobis ſācta erit atq; venerabilis

omne opus ſeruite nō faciētis in ea: ſed
 celebrabitis ſolemnitate dño ſeptē die-
 bus. Offerentq; olocauſtū in odorē ſu-
 auiffimū dño vitulos et armentō trectā
 arietes duos . agnos anniculos imma-
 culatos quatuor tēam . et in libamentis
 eorū . ſimile oleo cōſperſe: tres tēamas
 per vitulos ſingulos qui ſūt ſimul vi-
 tuli trectā . et duas tēamas arietē vno
 id eſt ſimul arietibus duob; et tēamam
 tēame agnis ſingulis q̄ ſūt ſimul agni
 quatuor tēam . et hircū p̄ peccato abſq;
 olocauſtū ſempiterno: et ſacrificiō et li-
 bamime eius. In die altero offeres vi-
 tulos et armentō duorē . arietes duos
 agnos anniculos immaculatos quatu-
 or tēam . ſacrificiāq; et libamina ſingu-
 loꝝ p̄ vitulos et arietes et agnos rite
 celebrabis . et hircū p̄ peccato abſq; olo-
 cauſtū ſempiterno . ſacrificiāq; eiꝝ et libami-
 ne. Die tertio offeres vitulos vntēam . arie-
 tes duos . agnos anniculos immacula-
 tos quatuor tēam . ſacrificiāq; et libami-
 na ſinguloꝝ p̄ vitulos et arietes et
 agnos rite celebrabis . et hircū pro pe-
 cato abſq; olocauſtū ſempiterno . ſacri-
 ficiōq; et libamine eius. Die quarto of-
 feres vitulos trectē . arietes duos agnos
 anniculos immaculatos quatuor tēam
 ſacrificiāq; et libamina ſinguloꝝ p̄
 vitulos et arietes et agnos rite celebra-
 bis . et hircū pro peccato abſq; olocau-
 ſtū ſempiterno ſacrificiōq; eius et liba-
 mine. Die quinto offeres vitulos nouē
 arietes duos . agnos anniculos imma-
 culatos quatuor tēam . ſacrificiāq; et li-
 bamina ſinguloꝝ p̄ vitulos . et arie-
 tes et agnos rite celebrabis . et hircū
 pro peccato abſq; olocauſtū ſempiterno
 ſacrificiōq; eius et libamine. Die ſe-
 xto offeres vitulos octo . arietes duos

agnos anniculos immaculatos quatuordecim sacrificiaq; et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis. et hircum pro peccato absque olocausto sempiterno sacrificioq; eius et libamine. Die septimo offeres vitulos septem et arietes duos agnos anniculos immaculatos quatuordecim sacrificiaq; et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis: et hircum pro peccato absque olocausto sempiterno sacrificioq; eius et libamine. Die octavo qui est celeberrimus. omne opus simile non facietis offerentes olocaustum in odorem suavisimum domino vitulum unum arietem unum agnos anniculos immaculatos septem sacrificiaq; et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis. et hircum pro peccato absque olocausto sempiterno sacrificioq; eius et libamine. Hec offerentes domino in sollemnitate vestris. preter vota et oblationes spontaneas in olocausto in sacrificio in libamine et in hostijs pacificis. xxx

NArzavitq; moyses filiis israel. Omnia que ei dominus imperarat: et locutus est ad principem tribuum filiorum israel. Iste est sermo quem precepit dominus. Si quis virorum votum domino vouerit. aut se constrinxerit iuramento non faciet irritum verbum suum: sed omne quod promisit implebit. Mulier si quippiam vouerit et se constrinxerit iuramento que est in domo patris sui. et in eate adhuc puellari: si agnouerit pater votum quod pollicita est: et iuramentum quo obligauit animam suam et tacuerit: voti rea erit. Quicquid pollicita est et iurauit. opere complebit. Simaue statim ut audierit contradixerit pater: et vota et iuramenta eius irrita erunt: nec obnoxia

tenebit sponsum eo quod contradixerit patri. Si maritum habuerit et vouerit aliquid et semel de ore eius verbum egredies. animam eius obligauerit iuramento: quod die audierit vir et non contradixerit. voti rea erit. reddetq; quodcumque promiserat. Simaue audiens statim contradixerit et irritas fecerit pollicitationes eius: verbaque quibus obstrinxerat animam suam. propius erit ei dominus. Vidua et repudiata quicquid vouerint reddent. Pro in domo viri cui se voto constrinxerit et iuramento si audierit vir et tacuerit nec contradixerit sponsum: reddet quodcumque promiserat. Simaue extrinsece contradixerit non tenebitur promissionis rea quia maritus contradixit: et dominus ei propius erit. Si vouerit et iuramentum se constrinxerit ut per ieiunium uel ceterarum rerum abstinentiam affligat animam suam: in arbitrio viri erit si faciat siue non faciat. Quod si audierit vir tacuerit et in alteram diem distulerit sententiam: quicquid vouerat atque promiserat reddet: quia statim ut audiuit tacuit. Simaue contradixerit postquam resciuit: portabit ipse iniquitatem eius. Iste sunt leges quas constituit dominus moysi inter virum et uxorem: inter patrem et filiam que in puellari adhuc eate est: uel que manet in parentis domo. xxxi

ICanusq; est dominus ad moysen dicens. Misce primum filios israel et madianitas et sic colligentis ad primum tuum. Statimq; moyses armate inquit ex vobis viros ad pugnam: quod possint uelatione domini expectare madianitas. Mille viri de singulis tribubus eligantur ex israel: qui mittantur ad bellum. Deteruntque milenos de singulis tribubus: id est duodecim milia expeditorum ad pugnam:

quos misit moyses cum phinees filio
 eleazari sacerdotis : vasaq; sancta et tu-
 bas ad clangendū tradidit ei. Cūq;
 pugnaſſet cōtra madianitas atq; vici-
 ſent om̄s mares occiderūt et reges eorū
 eui et reem .7. ſur . et vz .7. rebe quinq;
 p̄m̄ ap̄es gentis : balaam q̄ filii beoz
 interfecerūt gladio : ceperūtq; mulieres
 eorū et paruulos om̄iaq; pecora .7. cin-
 ctam ſuppellectilē. Quicquid habere po-
 tuerāt depopulati ſunt : tam vrbes q̄ vi-
 culos . et caſtella flamma cōſumpſit.
 Et tulerūt p̄edam .7. vniuerſa q̄ ceperāt
 tam et hoib; q̄ ex iumentis : et cōdure-
 runt ad moyſen eleazarū ſacerdotē : et
 ad omnē multitudinē filiorū iſrl. Reli-
 qua aut̄ vtenſilia portauerūt ad caſtra
 in caſtrob; moab : iuxta iordanē con-
 tra ihericho. Egreſſi ſunt aut̄ moyſes
 et eleazar ſacerdos .7. om̄s p̄ncipes ſyna-
 goge in occurſū eorū extra caſtra. Ira-
 tulq; moyſes p̄m̄ ap̄ib; ereratus tri-
 bumis et cēturiomb; qui venerāt de bel-
 lo ait. Cur feminas reſeruaſtis? Rōne
 iſte ſūt q̄ ceperūt filios iſrl ad ſuggeſti-
 onē balaam et p̄uaricari fecerūt vob;
 in dñi o ſup peccato phogoz vnde et per-
 cuſſus eſt populus. Ergo auctas inter-
 ficite. Quicquid eſt generis maſculini eni-
 am ī paruulis : et mulieres q̄ nouerūt vi-
 ros in coitu ſugulate : puellas autē et
 omnes feminas virgines reſeruate vo-
 bis . et manete extra caſtra ſeptē dieb;
 Qui occiderit hominē vel occaſū teti gerit
 luſtrabit die tercio .7. ſeptio. Et de om̄i
 p̄eda : ſiue veſtimētū fuerit ſiue vas
 et aliquid in vtenſilia p̄paratū . et ca-
 prarū pellib; .7. pilis .7. ligno c̄piabitur
 Eleazar q̄ ſacerdos ad viros extratus
 qui pugnauerāt ſic locutus eſt. Hoc ē
 p̄ceptū legis qd̄ mandauit de moyſi

diuū et argenti et es et ferzū et plūbū
 et ſtannū et omne qd̄ poteſt tranſire p̄
 flāmas igne purgabitur . quicquid aut̄
 igne nō poteſt ſuſtinere . aqua c̄pia cō-
 mis ſanctificabit : et lauabis veſtimen-
 ta vltra die ſeptimo : et purificati po-
 ſtea caſtra intrabitis. Dixit q̄ dñs ad
 moyſen. Tollite ſummā eorū q̄ capta ſūt
 ab hoie uſq; ad p̄ans tu .7. eleazar ſacer-
 dos . et p̄ncipes vulgi : dimiſſiq; ex equo
 p̄edam inter eos qui pugnauerunt .7.
 egreſſi ſunt ad bellū .7. inter omnē reli-
 quā multitudinē .7. ſeparabis partē to-
 mino ab hīs qui pugnauerūt .7. fuerūt
 in bello vnā animā de quingentis : tam
 et hoib; q̄ ex bobus .7. aſinis .7. ouibus
 et dabis eā eleazaro ſacerdoti : qz p̄imi-
 tie dñi ſunt. Ex mediā q̄ parte filiorū
 iſrael acāpies quinquageſimū caput
 hoim .7. bouū .7. aſinorū .7. ouū auctorū
 animantū : .7. dabis ea leuitis qui exa-
 bant in aſtodijs tabernaculi dñi. Feceruntq;
 moyſes .7. eleazar ſicut p̄ceperat
 dñs .7. fuit aut̄ p̄eda quā extratus cepe-
 rat . ouū ſexcenta ſeptuagintaquinq;
 milia : bouū ſeptuagintadu milia . aſi-
 norū ſexagintamilia .7. mille . aſine ho-
 minū ſerus femineī q̄ nō cognouerant
 viros trigintadu milia . Dataq; ē me-
 dia pars hīs q̄ in p̄elio fuerāt . ouū
 trecenta trigintaſeptem milia quingen-
 te . et quib; in partem domini ſupputa-
 te ſunt oues ſexcente ſeptuagintaquin-
 q; : et de bobus trigintaſex milibus bo-
 ues ſeptuaginta .7. duo : de aſinis trigin-
 ta milibus quingentis . aſini ſexaginta
 vnus . De aſinib; boim ſexcenta milibus
 ceſſerūt in partem dñi .7. trigintadu
 mille . Tradiditq; moyſes numerū p̄imi-
 tiarū dñi eleazaro ſacerdoti ſicut fuerat
 ſi imperatum ex mediā parte filiorum

israhel: quā separauerat hijs qui in prelio fuerat. De media vero parte quā cōtingerat relique multitudinis: id est de ouibus trecentis triginta septē milibus quingentis. et de bobus triginta septē milibus: et de asinis triginta milibus quingentis. et de hominibus sexcenti milibus. tulit moyses quinquagesimū caput et de die leuitis quā exarabat in tabernaculo dñi: sicut preceperat dñs. Cūq; accessissent pñāps exaratus ad moysen et tribuni cēturionesq; dixit. Nos serui tui recensuim⁹ numerū pugnatōrū quos habuim⁹ sub manu nrā: et ne vnus quēre defuit. Ob hāc causam offerim⁹ in donarijs dñi singuli quod in preda auri potuimus inuēire prisceles et armillas anulos et ceteralia ac murenulas: ut depreceris pro nobis dñm. Suscepitq; moyses et eleazar sacerdos omne aurū in duobus specieb; ponitō sexcenta milia septingentos quinquaginta siclos: a tribub; et cēturiōib;. Vniūsq; em̄ quod in preda rapuerat snū erat. Et susceptū intulerūt in tabernaculū testimonij: in mōmētū filiozū israhel coram dño. **xxij**

Filij autē ruben et gad habebant preda multa: et erat illis in iūmētis infinita substantia. Cūq; vidissent iazer et galaad apertas animalibus alendis terras: uenerūt ad moysen et eleazarum sacerdotem et pñāps multitudinis: atq; dixerunt. Astaroeth et dybon et iazer et nemra elebon et eleale et saban et nebo et beon terra: quā percussit dominus in conspectu filiozū israhel regionis uberrime est ad pastum animalium: et nos serui tui habemus iūmēta plurima: preeamurq; si inuenimus gratiam coram te. ut sis nobis famulis tuis eam in possessionem nec facias

nos transire iordanē. quibus respondit moyses. Nūquid fratres vzi ibūt ad pugnā et vos hic secebitis. Cur subuertitis mentes filiozū israhel: ne transire audeant in locū quē eis daturus ē dñs. Nōne ita egerūt pñes vestri: quādo mihi de cadesbarne ad eploroandā terrā. Cūq; venissent usq; ad vallem botri lustrata omni regione subuerterunt cor filiozū israhel ut non intrarent fines quos eis dñs dedit: qui iratus iurauit dicens. Si viderūt homines qui ascenderūt ex egypto a viginti annis et supra terram quā sub iuramento pollicitus sū abraham ysaac et iacob: et noluerūt sequi me preter caleph filiū israhone cenezēū et iosue filiū nun. Isti impleuerūt voluntatē meā. Trastisq; dñs aduersum israhel arāduit eū per desertum quadraginta annis: donec osumeretur vnuerisa generacō quę fecerat malū in conspectu ei⁹. Et ecce inquit vos surrexistis pro patrib; vestris incrementa et alii hominum peccatorū: ut augetis furorē domini contra israhel. Quod si nolueritis sequi eū in solitudine et populū derelinquit et vos causa eritis nece omnium. At illi prope accedentes dixerunt. Caulas omnium fabricabimus et stabula iumentorum: paruuliq; quoq; nostris vrbes munitas: nos autē ipsi armati et acinēdi p̄gemus ad preliū ante filios israhel donec introducamus eos ad loca sua. Paruuli nostri et quicquid habere possumus erunt in vrbibus muratis propter habitatorū in fidiās. Nō reuertemur in domos nrās usq; dū possitēat filij israhel hereditatem suam: nec quicquid querimus trans iordanem. quā habemus possessionem nostram in orientali eius plaga. Quibus moyses ait.

Di facias qd promittis expediat pgi-
te corā dño ad pugñā. et omis vir bel-
latoꝝ armatus iordanē transeat. donec
subucrat dñs inimicos suos. et subia-
atur cū omis terra. tūc eritis inculpabi-
les apud deū ⁊ apud israel: et obtine-
bitis regiones quas vultis corā dño.
Dicit autē qd dicitis nō feceritis: nulli du-
bii est quin peccatis in deum: et scito te
quomā peccati vstrū apprehendet vos.
Edificate ergo vrbes paruulis vstris
et caulas et stabula omibz ac iumentis
et qd pollicati estis implere. Dixeruntq;
filij gad ⁊ ruben ad moysen. Derrū tui
simus. faciemus qd iuber dñs noster
Paruulos nostros ⁊ mulieres ⁊ proora
ac iumenta relinquemus in vrbibz ga-
laad. nos autē famuli tui omīs expediat.
pergemus ad bellū sicut tu dñe loque-
ris. Precepit ergo moyses eleazaro sa-
ceron et iosue filio nun et primipibus
familiarū tribus isrl: et dixit ad eos.
Di trāserit filij gad ⁊ filij ruben vobis-
cū iordanē omīs armati ad bellū corā vo-
mino. et vobis fuerit terra subiecta: da-
te eis galaad in possessionē. Dicit autē
noluerint transire vobiscū in terrā cha-
naan: inter vos habitandi acapiant lo-
ca. Responderuntq; filij gad. et filij ru-
ben. Dicit locutus est dñs seruis suis
ira faciemus. Ipsi armati pergemus co-
ram dño in terrā chanaan: et possessio
nra iā suscepisse nos cōfitemur trans
iordanē. Dedit itaq; moyses filijs gad
et ruben et dimidiē tribu manasse filij
ioseph regnū seon regis amozrei et re-
gnū og regis basan: et terrā eorū cum
vrbibus suis p arcuū. Igit̄ extruxerūt
filij gad dibon et ashtaroth et arcer et
roth et sopham et iazer iecbaa et berb-
nemra et berbaran vrbes munitas: et

caulas pccozibus suis. filij vtro tu-
ben edificauerunt csebon et eleale et ca-
riathaim ⁊ nabo ⁊ baalmon vrbis no-
minibz: sabama q̄ imponentes vrbibus
la vrbibus quas extruxerāt. Porro fi-
lij machir filij manasse p̄xerūt in ga-
laad: et vastauerūt eā interfecto amoz-
ro habitatore eius. Dedit ergo moy-
ses terrā galaad machir filio manasse
qui habitauit in ea. Jair autē filius ma-
nasse abijt et occupauit vicos eius: q̄s
appellauit anoth iahir id ē villas iair.
Robe q̄ p̄xerit ⁊ app̄hedit canath cū vi-
cibus suis vocantq; eā et noīc suo nobe

Hec sunt mansiones. filij
filioꝝ isrl q̄ egressi sunt ex egipto
per turmas suas in manu moysi et aa-
ron: q̄s descripsit moyses iuxta castror-
um loca q̄ dñi iussione mirabā. Pro-
fecti igitur ex ramesse mēse primo quī
tateā die mēsis p̄mī: fecerūt altera die
phase filij israel in manu excelſa vici-
tibus cunctis egiptijs. ⁊ sepeliēbz pri-
mogenitos quos paſſerat dñs. Nam
et in dijs eorū exerauerat vlcōnem. Ca-
strametati sunt i socoth: de socoth ex-
nerunt in etham que est in extremis fi-
nibus solitudinis. Inde egressi vnerūt
cōtra pbiaroth que respicit beelſepe
et castrametati sūt ante magdalu. Pro-
fectiq; de pbiaroth trāserūt per mediū
mare in solitudinē et ambulātes tribz
diebus per desertum ethani castrameta-
ti sunt i mara. Profectiq; de mara vne-
runt in helim vbi erat duodecim fontes
aquare ⁊ palme septuaginta: ibiq; ca-
strametati sūt. Deo et inde egressi: fire-
runt tentoria sup̄ mare rubrū. Profe-
ctiq; de mari rubro castrametati sūt in
deserto synai: vnde egressi vnerūt i op-
tha. Profectiq; de optha castrametati

104525

sunt in halus. egressiq; de halus raphi-
dim fixere tentoria. vbi populo defuit
aqua ad bibendū. Profectiq; de raphi-
dim: castrametati sūt in deserto synai.
Sed et de solitudine synai egressi. vne-
runt ad sepulcra dissipiscentie: profe-
ctiq; de sepulcra dissipiscentie castrame-
tati sūt in asseroth: et de asseroth vne-
runt in rethma. Profectiq; de rethma.
castrametati sūt in remonphares: vnde
egressi venerūt in lebna. De lebna ca-
strametati sūt in ressa: egressiq; de ressa
venerūt in cedatha. Vnde pfecti caltra-
metati sūt in monte sepber: egressiq; de
monte sepber venerunt in arada. Vnde
proficiscentes castrametati sūt in mace-
loth: profectiq; de maceloth venerūt in
taath. De taath castrametati sūt in tha-
re: vnde egressi fixere tentoria i metcha
et de metcha castrametati sunt in efmo-
na: profectiq; de efmona venerūt in ma-
seroth. Et de maseroth castrametati sūt
in baneiachan: profectiq; de baneiachá
venerūt in monte gadgad. Vnde profe-
cti castrametati sūt in ietxebatha: et de
ietxebatha venerūt in ebzona. Egressi-
q; de ebzona castrametati sunt in asion
gaber: vnde profecti venerūt in desertum
syn. Hec est cates. Egressiq; de cates ca-
strametati sūt in monte oz: in extremis
sinitibus terre edom. Ascenditq; aaron
sacerdos in monte oz iubente dño: et ibi
mortuus ē anno quadvagesimo egres-
sionis filiorum israhel ex egipto mense
quinto primo die mensis ai esset anno-
rum centumvigintitrium. Audivitq;
chanane rex arad: qui habitabat ad
meridiem in terram chanaan venisse fi-
lios isrl. Et profecti de monte oz castra-
metati sunt in salmona. vnde egressi ve-
nerūt i phinon. Profectiq; de phinon

castrametati sūt in oboth: et de oboth
venerūt in ieabarim q̄ ē in sinibus moabi-
tarū. Profectiq; de ieabarim fixere tēto-
ria in dibongad: vnde egressi castrame-
tati sūt in elmon de blathaim. Egressi-
q; de elmon deblathaim venerūt ad mō-
tes abarim cōtra nabo: pfectiq; de mō-
tibus abarim trāsierūt ad campēstria mo-
ab sup iordanē cōtra iericho. Ibiq; ca-
strametati sūt de bethsimon usq; ad bel-
sachim in planitiis: loca moabitariū:
vbi locutus est dñs ad moysen. Pree-
pe filijs isrl: et dic ad eos. Quādo tran-
sieritis iordanē intrantes terram chana-
an. dispartite cūctos habitatores terre
illius cōfringite vitulos et statuas cō-
minuite atq; omnia excelša vastate: mū-
dantes terram et habitates in ea. Ego
em cedi vobis illam in possessionem:
quā diuidatis vobis sorte. Plurib; da-
bitis latiore: et paucioribus angusti-
orem. Singulis ut fors ceciderit: ita
tribuetur hereditas. Per tribus et fa-
milias possessio diuidetur. Vmātem
nolueritis interficere habitatores terre
qui remanserint. erunt vobis quasi cla-
ui in oculis et lancee in lateribus et ad-
uersabūtur vobis in terram habitaco-
nis vestre: et quicquid illis cogitauerā
facere vobis faciam. **Num.**
I Quantusq; est dñs ad moysen di-
cens. Preepe filijs isrl: et dicet
ad eos. Cū ingressi fueritis terrā chana-
an: et in possessionē vobis sorte ceciderit
hjs sinibus terminabitur. Pars meri-
diana in apice a solitudine syn que est
iuxta edom: et habebit terminos con-
tra orientem mare salissimū: qui circui-
bunt australem plagam per ascensum
scorpionis: ita ut transeat i lenna et p-
ueniāt ad meridiē usq; ad catesbarnē:

vntē egredient cōfina ad villā nomie
 adar ⁊ tenent usq; afenona. Tribiq; p
 gyru termino ab afenona usq; ad toz
 rentē egipti: et magni maris litorē fini
 cur. Plaga autē occidentalis a mari ma
 gno in apier: et ipso sine claudet. Por
 ro ad septentrionalē plagā a mari ma
 gno termini in apierit puenientes usq;
 ad montē alafsimū: a quo venient in
 emath usq; ad terminos sedada: ibūtq;
 cōfina usq; ad ebzona et villā kenan
 Hī erūt termini i parte aquilonis. In
 de metabūtur fines contra orientalem
 plagā de villa kenan usq; sephama.
 et de sephama rescedente termini in reb
 latha cōtra fontē daphnim. In de pue
 niant cōtra orientem ad mare cenereth.
 et tenent usq; iordanē: et ad vltimum
 salissimo claudentur mari. Hanc haz
 bebūt terram p fines suos in araiū.
 Precepitq; moyses filijs israel dicens
 Hec erit terra quā possidebitis sorte: et
 quā iussit dñs dari nouē tribub; et di
 midie tribui. Tribus em filiozū ruben
 per familias suas ⁊ tribus filiozū gad iux
 ta cognacōnū numerum. media q̄ tri
 bus manasse id est due semis tribus ac
 ceperunt partē suā trans iordanē cōtra
 ihericho ad orientāle plagam. Et ait to
 minus ad moysen. Hec sunt noīa vi
 rozū qui terrā diuident vobis. Eleazar
 sacerdos et isac filius nūn. et singuli
 primap̄s de tribubus singulis quozum
 ista sunt vocabula. De tribu iuda: ca
 leph filius iephone. De tribu simeon:
 samuel filius amūd. De tribu benia
 min: heliad filius chafdon. De tribu
 filiozū dan: boca filius ioglon. filiozū io
 seph de tribu manasse: hannikel filius
 ephor. De tribu ephraim camuel filius
 sephban. De tribu zabulon: helisaphā

fili? pharnath. De tribu ysachar: dur
 phalikel filius ozan. De tribu aser: ab
 iud filius salomi. De tribu nephtalim:
 phodabel: filius amūd. Hī sūt quibus
 precepit dñs ut diuiderent filijs isrl
 terram ebanaan.

Hec q̄ locutus ē dñs ad moysen
 in campstrib; moab supra iorda
 nen cōtra ihericho. Precepit filijs isrl ut
 tenent leuitis ⁊ possessiomb; suis vrbes
 ad habitandū et suburbana earū p ar
 aiū: ut ipsi in opidis maneāt: et sub
 urbana sint p̄ozib; ac iunctis: que a
 muris ciuitatū forissecus p araiū mil
 le passū spacio tenent. Cōtra orientē
 duo milia erūt cubiti. et cōtra meridie
 similitur erunt duo milia. ad mare q̄
 qd respicit orientē eadē mēsurā erit: et
 septentrionalis plagā equali termino fi
 netur. Erūtq; vrbes in medio: ⁊ foris
 suburbana. De ipsis autē opidis q̄ leui
 tis dabitur sc̄p erūt in fugiuozū aui
 lia separata ut fugiat ad ea qui fuerit
 sanguine. et creptis hīs alia quadra
 ginta duo oppida. id est simul quadra
 ginta duo cū suburbano suis. Ipsaq;
 vrbes que dabūtur ⁊ possessiomb; fili
 ozum israel. ab hīs qui plus habent
 plures auferentur. et qui minus pau
 ciores. Singuli iuxta mensurā heredi
 tatis sue dabūt oppida leuitis. Ait to
 minus ad moysen. Loquere filijs isra
 hel et dices ad eos. Quando trasgressi
 fueritis iordanem in terrā ebanaan. ⁊
 ceruite que vrbes esse debēt in p̄sedia
 fugiuozū. qui nolentes sanguine fue
 rint in quibus cū fuerit p̄ofugus. co
 gnatus occisi eū occidat nō poterit. ⁊
 nec stet in conspectu multitudinis: et
 causa illi? iudicet. De ipsis autē vrbib;
 que ad fugiuozum subsidia separant

tres erunt trās iordanē et tres in terra
 chanaan. tā filijs israhel q̄ aduenis at-
 q̄ p̄egnis: ut cōfugiat ad eas: qui
 nolens sanguinē fuerit: et qui
 paullus est mortuus fuerit: q̄ paullus
 est: reus est homicidij: et ip̄e morietur.
 Si lapidem iecerit. et idus occubuerit
 similiter punietur. Si ligno paullus
 intrierit: paullus sanguine vindicabi-
 tur. Propter iniquos occisi homicidam in-
 terficiet statim ut apprehenderit eū p̄nter
 Si p̄ odium quis hominē impulerit vel
 iecerit quippiā in eū p̄ inuidias: aut cū
 esset inimicus manu p̄rausserit. et ille
 mortuus fuerit: paullus homicidij reus
 erit. Cognatis occisi statim ut inuenit
 eum iugulabit. Quod si fortuito et
 absq̄ odio et inimicijs quicq̄ horū
 fecerit. et hoc audiente p̄lo fuerit cō-
 probatū. atq̄ inter paullos et p̄p̄m
 quū sanguinis q̄stio ventitata: librabi-
 tur innocens de vltoris manu. et redu-
 cet p̄ sententiā i vrbē ad quā cōfugerat
 q̄ oleo sancto vnt̄ et morietur. Si in-
 terfectos extra fines vrbū q̄ exilibus re-
 putate sūt fuerit inuentus et paullus
 ab eo q̄ vltor est sanguinis absq̄ noxa
 erit quieū occiderit. Debuerat em̄ p̄ofu-
 gus usq̄ ad mortē pontificis i vrbē re-
 ficere. Postq̄ aut ille obierit homicida
 reuertetur in terrā suā. Dec sempiterna
 erunt et legitima: in auctis habitacōi-
 bus vestris. Homicida sub testibus pu-
 nietur. Ad v̄m̄ testimonij nullus cō-
 demnabit. Nō accipietis p̄cedū ab eo
 q̄ reus est sanguinis: statim et ip̄e mori-
 etur. Eniles et p̄fugi ante mortē pon-
 tificis nullomō i vrbes suas reuerti po-
 terunt ne pollutatis terrā habitacōnis
 vestre q̄ insonū auore maculatur: nec

aliter expiari potest nisi per eius sangui-
 nem: qui alterius sanguinē fuerit: ita
 emundabit v̄ra possessio me cōmoran-
 te vobiscū. Ego em̄ sū dñs qui habito
 inter filios israhel.

XXVI.

Recesserūt aut et p̄ncipes familiarū
 galaad filij machir filij manasse
 de stirpe filiorū ioseph: locuti sūt moyse
 corā p̄ncipibus israhel atq̄ dixerūt. Ti-
 bi dño nostro p̄cepit dñs ut terram
 sortē diuideris filijs israhel: et ut filia-
 bus salphaad fratris nostri dares pos-
 sessione debitam patri: quas si alterius
 tribus homines vxores acceperint seq̄-
 tur possessio sua et translata ad alijū tri-
 bumē nostra hereditate minuetur: at-
 q̄ ita fiet ut cū iubilus id est quinquā-
 gesimus annus remissionis aduenit
 cōfundatur sortū distribuō et aliorū
 possessio ad alios transeat. Respondit
 moyses filijs israhel: et dño p̄cipiente
 ait. Hecce tribus filiorū ioseph locuta
 est: et hec lex sup filiabus salphaad a dño
 nimo promulgata est. Nubant quibus
 volūt tantū ut sue tribus hoib: ne com-
 misceatur possessio filiorū israhel de tri-
 bu in tribū. Omnes em̄ viri ducēt vxo-
 res de tribu et cognacōne sua: et amde
 femine de eadem tribu maritos accipient
 ut hereditas p̄maneat in familijs nec
 sibi misceantur tribus: sed ita manebit
 ut a dño separate sūt. Fecerunt q̄ filie
 salphaad ut sibi fuerat impratū: et nu-
 pserūt malaa et tharsa et eglā et melcha
 et noa filijs patris sui de familia manaf-
 se qui fuit filius ioseph. et possessio q̄
 illis fuerat attributa mansit in tribu
 et familia patris earū. Dec sūt mādata
 atq̄ iudicia q̄ mandauit dñs p̄r manū
 moyse ad filios israhel in caespitibus mo-
 ab sup̄a iordanen contra iericho.

Sephat liber **iiij.** Incipit li-

Hber deuteronomij. Et sunt verba q locutus e moyses ad oem isrl trans iordanem in solitudine campetri contra mare rubrum inter pharan et thors phel et laban et aseroth. Vbi auri e plurimu. vnteam diebus de oreb: p via motis scir usqz catesbame. Quadzagesimo anno vnteamo moise pma die mens locutus est moyses ad filios israhel omia q preceperat illi dñs ut diceret eis postqz passit seon regem amorreoz. q habitavit in esebon: et og regem basan qui mansit in aseroth et in edrai trans iordanem in terra moab. Cepitqz moyses exp lanare legem et dicere. Dñs deus noster locutus est ad nos in oreb diceb. Sufficit vobis q in hoc monte mansistis. Reuertimini et venite ad montem amorreozu et ad cetera que a proxima sunt campetria atqz montana et humiliora loca contra meridiem et iuxta litus maris: terra ebanan eozu et libani usqz ad flumen magnu eufraten. En inquit tradidi vobis. Ingredivimini et possidete eam super qua iurant dñs patribus vestris a braham pfaac et iacob: ut daret illam eis et semini eozu post eos. Dixitqz vobis illo in tempore. Non possu solus sustinere vos: qz dñs deus multiplicavit vos et estis hodie sicut stelle celi plurimi. Dñs deus patru vestroz addat ad huc numeru multa milia: et benedicat vobis sicut locutus est. Non valeo solus negotia vestra sustinere et pondus et iurgia. Date ex vobis viros sapientes et gnaros quozu co uersacio sit probata in tribu vris: ut ponā eos vobis pñaps

Tunc respondidistis michi. Bona res est qua vis facere. Tuliqz de tribubz vestris viros sapientes et nobiles et constitui eos pñaps tribunos et ceteros: qui docerent vos singula: precepitqz eis dicens. Audite illos. et qd iustu est iudicate. Dñe quis sit ille siue peregrin? nulla erit distantia psonaru. Ita paruu audietis ut magnum: nec accipietis cuiusqz psonam: qz dei iudiciu est. Qd si difficile vobis visui ali quid fuerit referre ad me: et ego audia. Precepitqz omia que facere debrens. Profectiqz de oreb trāsumus per heremū terribile et mariam solitudinē quā vidistis per viam montis amorrei: sicut preceperat dñs deus noster nobis. Cūqz venissemus in catesbame dixi vobis. Venistis ad montem amorrei quē dñs deus noster daturus est vobis. Vite terrā quā dñs deus tuus dabit tibi. Ascende et posside eam sicut locutus est dñs deus patribz tuis. Nolite timere: nec quicqz paucis. Et accessistis ad me omni atqz dixistis. Mitamus viros qui cōfiterent terrā: et reuertent per qd iter debeamus ascendere: et ad quas pgre curitates. Cūqz michi sermo placuisset: misi ex vobis duodecim viros singulos de tribubz suis. Hi autē precesserunt et ascendissent in montana venarūt usqz ad vallon botri: et cōfiterata terra: sumentes de fructibz eius ut ostenderēt vbertatē attulerunt ad nos: atqz dixerunt. Bona est terra quam dñs deus noster daturus est nobis. Et nolulistis ascendere: sed inceduli ad sermonem dei nostri murmurastis in tabernaculis vestris atqz dixistis. Odit nos dñs: et idarco eduxit nos de terra egipti ut traxerit nos in manu amorrei.

atq; celeret. Quo ascendent? Rucij ter-
 ruerunt cor nostrū dicentes. Maxima
 multitudo est: et nobis statura proceri-
 or. Verbes magne ⁊ ad celi usq; munite
 filios enachim vidim⁹ ibi. Et dixi vo-
 bis nolite metuere: nec timeatis eos.
 Dñs deus qui ductor est noster. pro vo-
 bis ipse pugnabit: sicut fecit in egipto
 cū dñs uicantib; ⁊ in solitudine ipi vi-
 distis. Por tauri te dñs te⁹ tuus ut vo-
 let homo gestare paruulū filium suū in
 omni uia p quā ambulasti: tunc xmi-
 rens ad locū istū. Et nec sic quidē credi-
 distis dño deo vestro qui precessit vos
 in uia et miratus est locū in quo tenta-
 ria figere debetis: nocte ostendens vo-
 bis iter per ignē. et die p colūnam nu-
 bis. Cūq; audisset dñs vocem semo-
 num vestrozū: iratus irauit ⁊ ait. Nō
 uidebit quispiā te homib; generacōnis
 huius pessime terram bonā quā sub in-
 ramento pollicitus sum patrib; uestris
 preter caleph filiū iaphone. Ipe enim vi-
 debit eam et ipi dabo terrā quā calcauit
 et filijs ei⁹ quia secutus est dñm. Nec
 miranda in dignacō i populū: cū michi
 q; iratus deus ppter vos dixerit. Nec
 tu ingredieris illuc: sed iosue fili⁹ nun-
 nius minister tuus ipse intrabit pro te. Hūc
 exhortare ⁊ roborare: et ipse forte terrā di-
 uideat israeli. Paruuli uestri de quib; di-
 xistis q; captiui ducerent⁹ ⁊ filij qui ho-
 die boni ac mali ignorant distantia ipi
 ingrediuntur: et ipse dabo terrā ⁊ pos-
 sidebunt eā: vos autē reuertimini et abi-
 te in solitudine per uiam maris rubri.
 Et respondistis michi. Peccauimus to-
 mmo. Ascendemus et pugnabimus: si-
 cut precepit dñs deus noster. Cūq; in-
 strudi armis pgeretis in montē: ait mi-
 chi dñs. Dic ad eos. Nolite ascendere

neq; pugnatis. Nō enī sū uobiscū: ne
 cadatis corā inimicis uestris. Locutus sū
 et nō audistis: sed aduersates imperio
 dñi ⁊ tumentes supbia ascēdistis i mō-
 tē. Itaq; egressus amozeus q; habita-
 bat in mōtib; ⁊ obuiā uenies pleatus
 est: vos sicut solent apes pise qui et cea-
 dit ⁊ seir: usq; bozma. Cūq; reuersi
 plozaretis coram dño nō audiuit uos:
 nec uocē uestre uoluit acquirere. Sedi-
 stis ergo in catelbarne multo tpe. **H-**
Proferatq; ince uenimus in solitu-
 dine q̄ duat ad mare rubrū sicut
 michi dixerat dñs: ⁊ arcium⁹ montē
 seir longo tēpore. Dixitq; dñs ad me
 Sufficiat uobis arcuire montē istū: ite
 contra aquilonē: et populo precepit di-
 cens. Transibitis per terminos fratrum
 uestrorum filiozū esau qui habitant in
 seir: et timebunt uos. Frictē ergo dili-
 genter ne moueamini contra eos. Ne-
 q; enī dabo uobis de terra eorum quan-
 tum post uinus pedis calcare ueligi-
 um: quia in possessionem esau uestrū i mō-
 tem seir. Cibos emetis ab eis prauina et
 comeretis: aquam emptam haurietis
 et bibetis. Dominus deus tuus benedi-
 xit tibi in omni opere manuum tuarū.
 Nouit iter tuū: quomodo transieris so-
 litudinem hanc magnā per quadragin-
 ta annos: habitans tecū uenimus deus
 tuus: et michi tibi desinit. Cūq; tran-
 sissimus fratres nostros filios esau qui
 habitabant in seir per uiam campestrē
 ⁊ helath ⁊ ⁊ ahsongaber: uenimus ad
 iter qd̄ duat in desertum moab. Dixitq;
 uenimus ad me. Nō pugnetis contra
 moabitas: nec in eas aduersus eos pli-
 um. Nō enī dabo tibi quicq; de terra eo-
 rū: q; filijs loth tradidi ar in possessio-
 nē. Enī primi fuerūt habitatores eius

populus magnus et validus et tam excellens ut de enachim stirpe quasi gigantes crederetur: et essent similes filiorum enachim. Denique moabite appellant eos enim. In seir autem prius habitauerunt horum: quibus expulsis atque delictis habitauerunt filij esau sicut fecit israhel in terra possessionis sue quam dedit illi dominus. Surgentes ergo ut transirent torrens careth venimus ad eum. Tempus autem quo ambulauimus in cadaabarne usque ad transitum careth triginta et octo annorum fuit: donec consumeres omnes congregationem hominum bellatorum de castris: sicut iurauerat dominus: cuius manus fuit aduersus eos ut intirent de castris in medio. Postquam autem vniuersi ceciderunt pugnatores: locutus est dominus ad me dicens. Tu transibis hodie terminos moab versus noie ar: et accedes in vicinia filiorum ammon. Caue ne pugnes contra eos: nec mouearis ad prelium. Non enim dabo tibi de terra filiorum ammon: quia filijs loth dedit eam in possessionem. Terra gigantum reputata est: et in ipsa olim habitauerunt gigantes: quos ammonite vocant: 3030mim populus magnus et multus et proceri longitudinis sicut enachim: quos deleuit dominus a facie eorum: et fecit illos habitare pro eis sicut fecerat filijs esau qui habitant in seir delens horreos: et terram eorum illis tractens: quam possident usque in presens. Eueos quoque qui habitabant in aserim usque gazam capatoces expulerunt eos: qui egressi de capatocia deleuerunt eos: et habitauerunt pro illis. Surgite et transite torrentem ammon. Ecce tradidi in manu tua seon regem esebon amorreum et terram eius inape possidere: et comitte aduersus eum prelium. Hodie incipiam mittere torrentem atque formidinem tuam in populos: qui ha-

bitant sub omni celo: ut audito nomine tuo paucant: et in mozem parturientium contremiscant et dolere teneant. **M**isi ergo nuos de solitudine camoth: ad seon regem esebon verbis pacatis dicens. Transibimus per terram tuam: publica gratiamur via. Non delinabimus neque ad dextram neque ad sinistram: alimenta precor ante nos ut vescamur: a qua praemia tribue et sic bibemus. **T**antum est ut nobis concedas transitum: sicut fecerunt filij esau qui habitant in seir: et moabite qui habitant in ar: donec veniamus ad iordanem: et transamus ad terram quam terminus tuus noster daturus est nobis. **N**oluitque seon rex esebon: dare nobis transitum: quia indurauerat dominus contra tuum spiritum eius: et obfirmauerat cor illius ut ita traderetur in manus tuas: sicut nunc vides. **D**ixitque dominus ad me. Ecce cepti tibi tradere seon: et terra eius: inape possidete eam. **E**gressusque est seon obuiam nobis cum omni populo suo ad prelium in iassa: et tradidit eum dominus deus noster nobis paucissimusque cum cum filijs suis et omni populo suo: aduersusque urbes in tempore illo cepimus interficere habitantes earum viris ac mulieribus et paruulis. **N**on reliquimus in eis quicquam absque inuentis que in parte vniere praedantium et spolijs urbium quas cepimus ab aroer: quae est super ripam torrentis ammon oppidum quod in valle situm est usque galaad. **N**on fuit visus et ciuitas: quae nostras effugeret manus. **O**es tradidit dominus deus noster nobis absque terra filiorum ammon ad quam non accessimus: et ciuitas quae adiacent torrenti iebec: et urbibus montanis vniuersisque locis a quibus nos prohibuit dominus deus noster. **T**aque conuersi ascendimus per iter iij. **B**alan. **E**gressusque est rex balan in

ocursū nobis in populo suo ad bellan-
dū in edzai: dixitq; dñs ad me. *Re ti-
neas eū quia in manu tua traditus est
cū omni pplo az terra sua. faciesq; ei sicut
fecisti seon regi amorreorū: qui habita-
uit in efebou.* Tradidit ergo dñs deus
noster in manib; nostris etiā og regem
basan ⁊ vniuersū populū eius: prauisti-
musq; eos usq; ad intermēsem: vastā-
tes ciuitates illius vno tempo-
re. *Nō fuit oppidum qd nos effugeret.*
*Sera ginta vrbes: omnē regionem ar-
gob regni og in basan.* *Cuncte vrbes
erāt munite muris altissimis portisq; ⁊
vrbibus: absq; oppidis innumeris q̄
nō habebant muros.* Et deleuimus eos
sicut feceramus seon regi efebou disper-
tentes omnē ciuitatē virosq; ac mulie-
res et paruulos: iumenta autē et spolia
vrbiū diripiimus. Tulimusq; in illo
tēpore terrā de manu duorū regū amor-
reorū qui erāt trans iordanē a toren-
te amon usq; ad montē harmon quē si-
donij sarion veant et amorrei samir:
omēs ciuitates que sūt in plamide
et vniuersam terrā galaad et basan us-
q; ad selecha. et edzai ciuitates regni og
in basan. *Solus quippe og rex basan
resisterat de stirpe gigantū.* *Monstra-
tur lectus eius frzeus qui est i sabaarb
filiozum ammon: nouē cubitis habens
longitudinis: et quatuor latitudinis
ad mensurā cubiti virilis manus.* *Ter-
ramq; possedimus tempore illo ab aro-
er que est super ripam torentis amon:
usq; ad mediā partem montis galaad.*
*Et ciuitates illius vrbis ruben et gad: re-
liquā autē partē galaad ⁊ omē basan re-
gni og tradidi mediē tribui manasse:
omnem regionem argob.* *Cuncta ba-
san vocatur terra gigantū.* *Jair filius*

manasse possedit omnem regionem ar-
gob usq; ad terminos gessuri et macha-
ti. *Vocauitq; ex nomine suo basan auo-
thiair: id est villas iair usq; in presen-
tem diem.* *Machir quoq; vrbis galaad
et tribubus ruben et gad: vrbis de terra
galaad usq; ad torentem amon medi-
um torentis et finiu usq; ad torentem
ieboe: qui est terminus filiozū ammon
et plamide solitudinis. atq; iordanē
et terminos cenereth usq; ad mare de-
serti quod est falsissimū ad radices mō-
tis phalga contra orientem.* *Precepi
q; vobis in tempore illo dicens.* *Dñs
vester dar vobis terram hāc in he-
reditatem: exprodit pcedite fratres ve-
stros filios israhel omnes viri robusti
absq; vrozibus et paruulis atq; iumē-
tis.* *Non enim q; plura habeatis pecora
et in vrzibus remanere debbit: quas
tradidi vobis: donec requiem tribuat
dominus fratribus vestris sicut vobis
tribuit: et possideant etiā ipsi terrā: quā
daturus est eis tras iordanē: tūc reuer-
tentur vnusquisq; in possessionē suā quā
vobis. Josue quoq; in tempore il-
lo precepi dicens.* *Oculi tui viderunt q̄
fecit dñs deus noster duobus hīs regi-
bus: sic faciet omnibus regnis ad que
transiturus es.* *Re timeas eos.* *Dñs
enim vester pugnet pro vobis.*
*Precautus sum dominū in tempore illo
dicens.* *Domine deus tu cepisti ostendere
seruo tuo magnitudinē tuā manuq; fo-
rissimā.* *Neq; enī est alius deus vel
in celo vel in terra qui possit facere ope-
ra tua: et cōparari fortitudinī tue.* *Trā-
sibo igitur et videro terram hanc opti-
mam trans iordanē: et montem istū
egregiū ⁊ libanū.* *Tratusq; est dominus
michi propter vos: nec exaudiuit me.*

Seco dixit michi. Sufficit tibi nequaquam ultra loquaris de hac re ad me. Ascende caucumen phalgae: et oculos tuos dirigas ad occidentem et ad aquilonem austruas: et orientem et aspice. Nec enim transibis iordanem istum. Precepit ioseph et cor: roborata enim atque confortata: quia ipse preceperat populum istum: et diuidit eis terram quam visurus es. Mansimusque in valle contra phanum phogor. *iii.*

Et nunc istis audi precepta et iudicia que ego doceo te ut facias ea viuas: et ingrediens possideas terram quam dicitis tuus patrum vestrorum daturus est vobis. Non aduertis ad verbum quod vobis loquor nec auferens ex eo. Custodite mandata domini dei vestri que ego precepit vobis. Oculi vestri viderunt omnia que fecit dominus contra beelphegor: quomodo contriuerit omnes cultores eius de medio vestri. Vos autem qui ad hereticum domino deo vestro viuunt vniuersi: usque in presentem diem. Satis quod docuerim vos precepta atque iustitias sicut mandauit michi dominus deus meus: sic facietis ea in terra quam possessuri estis: et obseruabitis et implebitis opere. Hec est enim vestra sapientia et intellectus coram populis: ut audientes vniuersi precepta hec dicant. En populus sapiens et intelligens gens magna. Nec est alia natio tam grandis que habeat deos apud populum quatuor sibi sicut deus noster ad presens auditis obsecrationibus nostris. Que est enim alia gens sic in chira ut habeat ceremonias istasque iudicia: et vniuersam legem: quam ego ponam hodie ante oculos vestros. Custodite igitur temerissime et animam tuam sollicitate. Reobliscaris verborum que viderunt oculi tui: et ne eradat te corde tuo auditis diebus vite tue. Docetis ea filios ac nepotes tuos: diem in

quo stenisti coram domino deo tuo in ore: quomodo dominus locutus est michi dicens. Congrega ad me populum ut audiant sermones meos: et discant timere me omni tempore quo viuunt in terra: doceantque filios suos. Et accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad celum: et atque in eo tenebre et nubes et caligo. Locutusque est dominus ad vos de medio ignis. Vocem vestri: bonum eius audistis: et formam punitus non vidistis. Et ostendit nobis pactum suum quod precepit ut facerent: et ecce verba que scripsit in duabus tabulis lapideis. Michique mandauit in illo tempore ut docerem vos ceremonias et iudicia: que facere debetis in terra quam possessuri estis. Custodite igitur sollicitate animas vestras. Non vidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est vobis dominus in ore de medio ignis: ne forte ceceptis faciantis vobis sculptam similitudinem aut ymaginem masculi vel femine: similitudinem omnium inmentorum que sunt super terram: vel ausum sub celo volantium: atque reptantium que monentur in terra: siue piscium que sub terra morantur in aquis: ne forte oculis eluciantis ad celum videas solem et lunam et omnia astra celi: et errore ceceptus atores ea in mircolas: que creauit dominus deus tuus in misterium auditis gentibus que sub celo sunt. Vos autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egypti: ut haberet populum predicatorum sicut est in presentem diem. Transistis est dominus contra me propter sermones vestros et iurauit ut non transiret iordanem: nec ingrederetur terram optimam quam daturus est vobis. Ecce morior in hac humo: non transibit iordanem vos transibitis et possidebitis terram egyptiam. Cave ne quando obliuiscaris pactum domini dei tui quod pepigit tecum: et facias tibi sculptam

similitudinē eorū que fieri dñs probi-
 buit. Quia dñs deus tuus ignis consu-
 mens est de^o emulato. Si genueritis
 filios ac nepotes . et morati fueritis in
 terra . receptiq; feceritis in vobis aliqua si-
 militudinē patrātes malū corā domio
 vestro . ut eū ad iracūdiam prouo-
 cetis : testes inuoco hodie celū ⁊ terrā d-
 iro perituros vos esse de terra : quā tran-
 sito iordanē possessuri estis. Nō habi-
 tabitis in ea longo tēpore : sed delebit
 vos dñs atq; disperget in omēs gentes
 et remanebitis pauca in nacōibus . ad
 quas vos ducturus est dñs. Ibiq; ser-
 uietis dñs qui hominū manu fabricati
 sunt ligno ⁊ lapidi qui nō vident . nec
 audiūt nō comedūt nō odorant. Cūq;
 quæseris ibi dñm deū tuū inuenies eū:
 si tamē toto corde quæseris : et tota tri-
 bulacōe aie tue. Postq; te inuenierint
 omnia que predicta sunt. Nonisimo
 autē tempore reuertēris ad dñm deū tuū
 et audies vocem eius : quia deus miseri-
 cors dñs deus tuus est. Nō dimittet te
 nec omnino delebit : neq; obliuiscetur
 pactū in quo iurauit patrib; tuis. In-
 terzoga te diebus antiquis qui fuerunt
 ante te . ex die quo creauit deus hominē
 super terram a summo celī usq; ad sum-
 mum eius : si facta est aliquāto huiusce-
 modi res . aut vnquā cognitum est ut
 audiret populus vocem dñi loquentis
 de medio ignis . sicut tu audisti et vidi-
 sti : si fecit de^o ut in gregetur ⁊ tolleret
 sibi gentē de medio nacōnū p temptacō-
 nes signa atq; portēta p pugnā ⁊ robu-
 stan manum extēditq; brachiū ⁊ hor-
 ribiles visiones : iuxta omnia q̄ fecit pro
 nobis dñs deus noster in egipto vitan-
 tibus oculis tuis : ut scires quomā dñs
 ipse est deus : et nō est alius pter vnū.

De celo te fecit audire vocem suam : ut
 doceret te : et in terra ostendit tibi ignē
 suū maximū : et audisti verba illius de
 medio ignis : quia dilexit patres tuos
 et elegit semē eorū post eos. Duritq;
 te precebens i virtute sua magna ex egi-
 pto ut dēleret nacōnes maximas et for-
 tiores te i introitu tuo : et introduceret
 te daretq; tibi terrā earū in possessionē
 sicut cernis in presentī die. Dico ergo
 hodie et cogitatio in corde tuo quod to-
 minus ipse est deus in celo sursum . et
 in terra deorsū : ⁊ nō fit alius. Custodi
 precepta eius atq; mandata que ego p-
 apio tibi . ut bene fit tibi et filijs tuis
 post te et pman eas multo tempore sup
 terram quā dñs deus tuus daturus est
 tibi. Tūc separauit moyses tres ciuita-
 tes trans iordanē ad orientālē plagā
 ut confugiat ad eas qui occiderit nolēs
 proximū suū : nec fuerit sibi inimicus
 ante vnū et alterū diem . et ad harū m
 aliquā vrbium possit euadere : bosoz in
 solitudine que sita est in terra campe-
 stri de tribu ruben . et ramoth i galaad
 q̄ est in tribu gad . et golam in basan
 que est in tribu manasse. Ista est lex
 quā pposuit moyses coram filijs isrl
 et hec testimonia et cerimonie atq; iur-
 didia que locutus est ad filios israhel-
 quando egressi sunt de egipto trans ior-
 danē in valle otra phanum phogoz
 in terra seon regis amorrei : qui habi-
 tauit in esebon quem percussit moyses
 filij quoq; israhel egressi ex egipto pos-
 sederunt terram eius et terram og regis
 basan duozū regum amozeorum qui
 erant trans iordanē ad solis ortū ab
 aroer que sita est super ripam torrentis
 arnon usq; ad montē syon q̄ est ⁊ ker-
 mon omnē plamiam terrę iordanē

ad orientale plagam usq; ad mare solitudinis: usq; ad radices montis pbarga
Quauitq; moyses omne israel: et dixit ad eum. Audi ista ceremonias atq; iudicia: q; ego loquor in auribus vestris hodie. Discite ea: et operale. Dominus deus noster pcepit nobiscum fedus in oreb. Non ai patribus nostris iniit pactu sed nobiscum: qui in presentia sumus et viuimus. facie ad facie locutus est nobis in monte de medio ignis. Ego sequer et me ius sui inter dominum et vos in tempore illo: ut annuare uobis uerba eius. Timuistis enim igne: et non ascendistis in monte. Et ait. Ego dominus deus tuus: qui eduxi te de terra egipti de domo seruitutis. Non habebis deos alienos in conspectu meo. Non facies tibi sculptile: nec similitudine omnium q; in celo sunt desup et q; in terra deorsu: et que uersantur in aquis sub terra. Non adorabis ea et non coles. Ego enim sum dominus deus tuus: deus in ulato: rediens iniquitate patrum sup filios in tercia et quarta generatione huius qui uerunt me: et facies misericordiam in multa milia diligentibus me et custodientibus precepta mea. Non usurpabis nome domini dei tui frustra: quia non erit impunitus qui sup re uana nome eius assumpserit. Obscrua die sabbati ut sanctifices eum: sicut precepit tibi dominus deus tuus. Sex diebus opaberis: et facies omnia opera tua. Septimum dies sabbati est: id est requies domini dei tui. Non facies in eo quicquid operis tui et filius tuus et filia seruus et ancilla: bos et asinus et omne iumentum tuum et peregrinus qui est intra portas tuas: ut requiescat seruus et ancilla tua sicut et tu. Memoro q; et ipse serueris in egipto: et eduxerit te inter dominus deus tuus in manu forti et

brachio extento. Idcirco precepit tibi ut obseruares die sabbati. Non ora patrem tuum et matrem: sicut precepit tibi dominus deus tuus: ut longo uinas tempore et bene sit tibi interea quod dominus deus tuus daturus est tibi. Non occides neque mechaberis: furtum non facies: nec loqueris contra proximum tuum falsu testimoniu. Non concupisces uxorem proximi tui: non contum non agrum non seruum non ancillam non boue non asinum: et uniuersa que illis sunt. Hec uerba locutus est dominus ad omnem multitudinem uestra in monte de medio ignis et nubis et caliginis uoce magna nichil addens amplius: et scripsit ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit michi. Vos aut postquam audistis uocem de medio tenebrarum et monte arare uidistis accessistis ad me omnes principes tribuum et maiores natu atq; dixistis. Ecce ostendit nobis dominus deus noster maiestatem et magnitudinem suam. Vocem enim eius audiuimus de medio ignis: et probauimus hodie q; loquente uo ai hoie uixerit homo. Cur ergo moriemur et deuorabit nos ignis hic maximus. Si enim audierim ustra uocem domini dei nostri moriemur. Quid est omnis caro ut audiatur uocem dei uiuentis q; de medio ignis loquitur sicut nos audiuimus et possit uiuere. Tu magis accede et audi amicta que dixerit dominus deus noster tibi loquentis ad nos: et nos audientes faciemus ea. Quod cum audisset dominus ait ad me. Audiuisti uocem uerborum populi huius que locuti sunt tibi. Bene omnia sunt locuti. Quis det tale eos habere mentem ut timeant me et uniuersa mandata mea i omni tempore: ut bene sit eis et filiis eorum in sempiternum. Sate et dic eis. Reuerimini in memoria uia. Tu uero hic sta meam

et loquar tibi omnia mandata mea et
cerimonias atq; iudicia: q̄ docebis eos
ut faciant ea in terra: quā dabo illis in
possessionem. Custodite igitur et facite
q̄ precepit dñs deus vobis. Nō tesma-
bitis neq; ad terrā neq; ad sinistra sed
per viam quā precepit dñs deus vester
ambulabitis: ut viuatis et bene sit vo-
bis et proleantur dies vestri in terra
possessionis vestre. *vj.*

Hec sunt precepta et cerimonie at-
q; iudicia que mandauit dominus
deus vester ut docerem vos et faciatis ea
in terra ad quā transgredimini possiden-
dam ut timeas dñm deum tuū et custo-
dias omnia mandata et precepta eius
que ego precepit tibi et filijs ac nepoti-
bus tuis cunctis diebus vite tue: ut pro-
longentur dies tui. Audi israhel et ob-
serua ut facias q̄ precepit tibi dñs et be-
ne fit tibi et multipliceris amplius: si-
cut pollicatus est dñs deus patrum tuorum
tibi terrā lacte et melle manantē. Audi
israhel. Dominus deus noster deus vnus
est. Diliges dñm deū tuū ex toto corde
tuo: et ex tota anima tua: et ex tota for-
titudine tua. Eruntq; verba hec que ego
precepit tibi hodie in corde tuo: et nar-
rabis ea filijs tuis et meditaberis scēns
in domo tua et ambulans in itinere dor-
miens atq; consurgens: et ligabis ea
quasi signum in manu tua: eruntq; et
mouebuntur inter oculos tuos: scribes
q; ea in limine et hostijs domus tue. Cū
q; introduxerit te dominus deus tuus
in terram pro qua iurauit patribus tuis
abraham ysaac et iacob. et dederit tibi
ciuitates magnas et optimas quas nō
edificasti: domos plenas cunctarū opū
quas nō extruxisti. a sternas quas nō
effodisti: vineta et oliuetas que non pla-

tasti et comederis et saturatus fueris:
caue diligenter ne obliuiscaris domini
qui eduxit te de terra egypti. de domo ser-
uitutis. Dominum deum tuum time-
bis et illi soli seruias: ac per nomen illi-
us iurabis. Non ibitis post deos alie-
nos cūctarum gentiū que in circuitu ve-
stro sūt: quoniam deus emulatoꝝ dñs deus tu-
us in medio tui: nequādo irascatur fu-
roz dñi dei tui contra te: et auferat te sup-
ficie terre. Nō tempraabis dñm deū tuū:
sicut tempraisti in loco tempra cōis. Cu-
stodi precepta dñi dei tui ac testimonia
et cerimonias quas precepit tibi et fac qd̄
placitū est et bonū in cōspēctu dñi ut be-
ne fit tibi: et ingressus possideas terram
optimā deā iurauit dñs patribus tuis ut
reterer omnes inimicos tuos corā te sicut
locutus est. Cū interrogauerit te filius
tuus cras dices. qd̄ sibi volūt testimo-
nia hec et cerimonie atq; iudicia q̄ precepit
dñs deus noster nobis: dices ei. Serui-
eramus pharaonis in egipto: et eduxit
nos dñs de egipto in manu forti: fecitq;
signa atq; prodigia magna et pessima in
egypto contra pharaonē et omnē domum
illius in cōspēctu nostro: et eduxit nos
inter ut introductis daret terrā sup̄ qua
iurauit patribus nostris. Precepitq; no-
bis dñs ut faciamus omnia legitima hec
et timeamus dñm deū nostrum ut bene
fit nobis cunctis diebus vite nostre si-
cut est hodie. Eruntq; nostri miseri cor-
si custodierimus et fecerimus omnia pre-
cepta eius coram domino deo nostro si-
cut mandauit nobis. *vij.*

Quoniam vero introduxerit te dñs de-
us tuus in terrā quā possideris es in-
grediens: et delucent gentes multas co-
ram te etheū et gergezen et amozreū cha-
naneū et pherezeum et eueum et iebuseū

septē gentes multo maioris numeri quā
 tu es et robustiores te tradideruntque eas
 dñs deus tuus tibi: pariterque eas usque
 ad interitum. Nō mibis cū eis fedus
 nec misereberis earum: neque sociaberis cum
 eis cōiugia. filiā tuā nō dabis filio ei:
 nec filiā illius accipies filio tuo: quia se-
 ducat filii tui ne sequatur me et ut ma-
 gis seruiat dñs alienis. Trasceturque fu-
 ros dñi: et delebit te cito. Quin potius
 hec faciens eis. Aras eorum subuertite:
 et cōfringite statuas: lueosque succidite
 et sculpsilia cōburnite: quia populus san-
 ctus es dño deo tuo. Te elegit dñs de-
 us tuus ut sis ei populus praeliaris de an-
 ctis populis qui sunt super terrā. Nō quia
 auctas gētes numero vimebatis vobis
 iunctus est dñs et elegit vos cū omnibus
 finis populis pauciores: sed quia dilexit
 vos dñs et custodiuit iramentū quod
 iurauit patribus vestris. Eduxitque vos
 in manu forti et recepit de domo sermitu-
 tis: de manu pharaonis regis egipti: et
 scies quia dñs deus tuus ipse est deus for-
 tis et fidelis: custodiens pactū et miseri-
 cordiā diligentibus se: et hijs qui custo-
 diunt precepta eius in mille generatōes
 et rediens odientibus se statim: ita ut di-
 sperdat eos et ultra nō differat pñtus
 eis restituentis quod merentur. Custodi er-
 go precepta et cerimonias atque iudicia
 que ego mandabo tibi hodie ut facias.
 Si postquam audieris hec iudicia custodie-
 ris ea et feceris: custodiet et dñs deus tu-
 us tibi pactū et misericordiā quā iurauit
 patribus tuis et diliget te et multiplicab-
 bit: benedicetque fructū vinitis tui: et
 fructū terre tue. frumento tuo atque vin-
 temie. oleo et armentis gregibus omniū
 tuarū super terram: pro qua iurauit pa-
 tribus tuis ut daret eam tibi. Benedicā?

eris inter omnes populos. Nō erit apud
 te sterilis vtriusque sexus: tam in homi-
 nibus quā in gregibus tuis. Auferet dñs a-
 te omnem languorē: et infirmitates egi-
 pti pessimas quas nouisti nō infret tibi
 sed auctis hostibus tuis. Deuorabis
 omnes populos quas dñs deus tuus da-
 turus est tibi. Nō pareet eis oculus tu-
 us. nec seruiet dñs eorum: ne sint in ru-
 mam tui. Si dixeris i corde tuo plures
 sunt gentes iste quā ego. quomodo poterō
 delere eas: noli metuere sed recordare
 que fecerit dñs deus tuus pharaoni: et
 auctis egiptijs plagas maximas quas
 viderunt oculi tui et signa atque portenta
 manūque robustam et extētū brachij:
 ut educeret te dñs deus tuus. Sic fac-
 er auctis populis quos metuis. Insup-
 serabzonem mittet dñs deus tuus in eos
 donec deleat omnes atque disperdat qui te
 fugerint et latere poterint. Nō timebis
 eos quia dñs deus tuus in medio tui est
 deus magnus et terribilis. Ipse consu-
 met nationes has in cōspectu tuo pau-
 lam atque per partes. Non poteris eas de-
 lere pariter: ne forte multiplicentur cō-
 tra te bestie terre. Dabitque eos dñs de-
 us tuus in cōspectu tuo: et interficiet illos
 donec pñtus deleatur. Tracetque reges
 eorum in manus tuas: et disperdas noiā
 eorum sub celo. Nullus poterit resistere
 tibi: donec cōtras eos. Saul pñtia eorum
 igne cōbures. Nō cōcupisces argentū
 et aurū de quibus facta sunt: neque assu-
 mes ex eis tibi quicquid ne offendas: pro-
 pterea quia abominatō est dñi dei tui:
 nec inferes quippiam ex ydolo in domū
 tuā ne fias anathema sicut et illud est.
 Quasi spurciā et testabaris: et velut in-
 quinentū ac fortes abominatōem hab-
 bebis: quia anathema est.

One mandatū qđ ego precepio tibi hodie caue diligenter ut facias ut possis viuere et multiplicemini: ingressiq; possessiois terrā pro qua iurauit dñs patrib; vestris. Et recordaberis cū dñi inuenis p quod adduxit te: minimum dñs tuus quadraginta annis p desertū ut affligeret te atq; temptaret: et nota fierent que in tuo animo uersabanur: utrū custodieris mandata illi? an nō. Afflirit te penuria. et dedit tibi cibū manna quem ignozabas tu et patres tui ut ostenderet tibi: qđ nō in solo pane uiuit homo: sed in omni uerbo qđ egreditur de ore dñi. Vestimentum tuū quo operibaris nequaquā ueritate defecit: et p̄s tuus nō est subtritus. En quadragessimus annus est: ut recogites in corde tuo: quia sicut enudit filius suū homo sic dñs dñs tuus enudauit te: ut custodias mādata dñi dei tui et ambules in uis; eius: et tunc eū. Dñs enim deus tuus introducet te in terrā bonā. terrā riuozū aquarūq; et fontū. in aruis campis et montibus erumpunt fluiorū abissi: terrā frumenti ordei ac uincarū: in qua ficus et malagranata et oliueta nascuntur terrā olei ac mellis ubi absq; ulla penuria comedes panē tuū et rerum omnium ab undantia p̄frueris: cuius lapides ferzū sūt. et montibus eius eris metalla foditur. ut cū comederis et satiatus fueris: benedicās dño deo tuo pro terra optima quam dedit tibi. Obserua et caue nequāto obliuiscaris dñi dei tui: et negligas mādata eius atq; iudicia et cerimonias quas ego precepio tibi hodie: ne postq; comederis et satiatus fueris: domos pulcras edificaueris et habitaueris in eis: habuerisq; armenta et ouium greges. argenti et auri

aurarūq; rerū copiam. eleuetur cor tuū et nō remiscaris dñi dei tui: qđ eduxit te de terra egypti de domo seruitutis et ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili i qua erat serpens flatus adurens et scorpio ac diptas et mille omnino aque: qđ eduxit riuos et p̄tra durissima et abauit te manna in solitudine qđ nescierūt patres tui. Et postq; afflirit ac probauit: ad extremū miseratus est tui: ne diceris in corde tuo fortitudo mea et robur manus mee hec michi oīa presterūt: sed recorderis dñi dei tui. qđ ipse uires tibi prebuerit ut impleret pactum suū super quo iurauit patrib; tuis sicut presens indicat dies. Sim autē oblitus dñi dei tui secutus fueris uos alienos coluerisq; illos et adoraueris: ecce nūc p̄dico tibi qđ omnino disperdās. Sicut genes quas uoluit dñs in introitu tuo: ita et uos prohibitis si non obedientes fueritis uo dñi dei uestri.

Audi israhel. Tu transgredieris hodie iordanen ut possideas nationes maximas et fortiores te ciuitates ingenes et ad celum usq; muratas: populū magnum atq; sublimē. filios enabim quos ipse uidiisti et audisti: quibus nullus potest ex aduerso resistere. Sacis ergo hodie qđ dominus deus tuus ipse transibit ante te ignis deuorans atq; consumens: qui conterat eos et deleat atq; disperdat ante faciem tuam uolenter: sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cū reuerit eos dñs deus tuus in conspectu tuo. p̄pter iusticiā meā introduxit me dominus ut terram hanc possiderem: cū p̄pter impietates suas iste deleat sine nationes. Neq; enim propter iusticias tuas et equitatem cordis tui ingredieris ut possideas terras eozū?

sed qz ille egēit impie introeūte te dele-
te sunt: et ut cōpleret verbū suū dñs
qd sub iuramento pollicitus ē patri-
bus abraham ysaac et iacob. **S**icut ergo
qz nō ppter iustitias tuas dñs tuus
tuus dedit tibi terrā hanc optimam in
possessionē: cū durissime ceruicis sis po-
pulus. **M**emento: et ne oblitiscaris
quomō ad iracundiā pnocaueris dñm
teū cū in solitudine: et ex eo die quo
egressus es ex egipto usq; ad locū istū
semp aduersū dñm cōtendisti. **N**am et
in orab pzoocasti eū: et iratus celere te
voluit quāto ascendi in montē ut acce-
perem duas tabulas lapideas pacti qd
popigit vobiscum tuus. **E**t psecrasti in
monte qdza ginta diebus ac noctibus: pa-
nem nō comedis et aquā nō bibens. **D**e-
ditq; michi dñs duas tabulas lapideas
scriptas digito dei: et cōnentes omnia
verba: q̄ vobis locutus est in monte de
medio ignis quādo cōtio populi cōgre-
gata est. **C**ūq; transissent quadragin-
ta dies et totie noctes dedit michi dñs
duas tabulas lapideas tabulas fectis:
dixitq; michi. **S**urge et ascende hinc a-
to: qz populus tuus quē eduxisti de egi-
pto deseruerūt veloate viā quā demon-
strasti eis: fecerūtq; sibi cōstante. **R**ur-
sumq; ait dñs ad me. **C**erto qz popul-
us iste dure ceruicis sit. **D**imitte me ut cō-
teram eū: et deleam nomē eius sub celo
et cōstitū te sup gentē que hac maior
et fortior sit. **C**ūq; de monte ardente re-
scenderem et duas tabulas fectis vtra-
q; tenerem manu: vidissemq; peccasse
vos dño deo vestro et fecisse vobis vi-
tū cōstantem ac deseruisse veloate vi-
am eius quā vobis ostenderat: proica
tabulas de manib; meis cōfregitq; eas
in cōspectu vestro. **E**t proadi ante dñm

fiat pzius quadraginta diebus et no-
ctibus panē nō comedis et aquā non
bibens propter omnia peccata vestra: q̄
gestistis contra dñm: et cū ad iracundiā
pzoocastis. **T**imui enī indignacōem
et irā illius: qua aduersū vos cōtortatus
celere vos voluit. **E**t exaudiuit me vo-
minis etiā hac vice. **A**duersum aaron
qz vehementer iratus voluit eū cōterere:
pro illo similitur pzoecatus sū. **P**eecca-
tum aut vstrum qd feceratis id est vi-
tū arsiptens igne cōbussit: et in fru-
stra cōminuens omninoq; in puluerem
redigens. **P**roica in torrente qui te mō-
te descendit. **I**n incendio qz et in tem-
pore cōtortatus dñm: et qñ misit vos de cada-
barne dicens: ascendite et p̄fixite terrā
quā dedit vobis: et cōtempstis imperiū
dñi dei vestri et nō credidistis ei neq; vo-
cem eius audire voluistis: sed semp fu-
istis rebelles a die qua nosse vos cepi.
Et itaui corā dño quadraginta diebus
ac noctibus q̄bus eū supplianter pzoecabar
ne deleat vos ut fuerat cōminatus: et
oras dixi. **D**ñe tuus ne disperdas pplm
tuū et hereditatē tuā quā redemisti i ma-
gnitudine tua: q̄s eduxisti de egipto i ma-
nu forti. **R**ecordare seruoy tuozū abra-
ham ysaac et iacob. **N**e aspicias durici-
am populi huius et impietatē atq; pec-
catū: ne forte dicat habitatores terre:
de qua eduxisti nos non poterat dñs in-
trodūcere eos in terrā: quā pollicitus ē
eis et occidit illos. **I**darco eduxit ut in-
terficet illos in solitudine: qui sunt
populus tuus et hereditas tua quos edu-
xisti in fortitudine tua magna et i bra-
ebio tuo extendo.

In tempore illo dixit dñs ad me. **D**ola
tibi duas tabulas lapideas sicut p̄ores

fuerūt ⁊ aſcende ad me in monte: ſaſce
 qꝫ archam ligneam ⁊ ſcribam in tabu-
 lis verba que fuerūt in hijs quas ante
 conſregiſti: ponſqꝫ eas in archa. Fei-
 igitur archā ⁊ lignis ſerhim. Cūqꝫ vo-
 laſſem duas tabulas lapideas inſtar p-
 orū: aſcendi in monte habens eas ī ma-
 nibus. Scripfitqꝫ in tabulis iuxta id:
 quod prius ſcriperat verba vocem que
 locutus eſt dñs ad vos in monte ⁊ me-
 dio ignis quāto populus cōgregatus
 eſt: ⁊ exiit eas michi. Reuerſuſqꝫ ⁊
 monte deſcendi: ⁊ poſui tabulas in ar-
 cham quā fecerā: que hucusqꝫ ibi ſunt
 ſicut michi pcepit dñs. filij autē iſrael
 caſtra mouerūt ⁊ beroth filioꝝ iachā
 in moſura vbi aaron mortuus ⁊ ſepul-
 tus eſt: pro quo ſacerdotio fundus eſt
 filius eius eleazar. Inx venerūt ī ga-
 gad: ⁊ quo loco pꝫfecti caſtramerati
 ſunt in iſtābatha in terza aquarū atqꝫ
 tarentū. Eo tempore ſeparatū tribule-
 ni ut portaret archam feceris dñi: ⁊ ſta-
 rit corā eo in miſterio ac benediceret
 in nomine illius uſqꝫ in preſentē diem
 Quāobrem nō habuit leui partē neqꝫ
 poſſeſſionē cū fratribꝫ ſuis: qꝫ ipſe dñs
 poſſeſſio eius eſt: ſicut promiſit ei dñs
 deus tuus. Ego autē ſteti in monte ſicut
 prius qꝫdraginta diebz ac noctibꝫ: ⁊ ex-
 audiuitqꝫ me dñs etiā hac vice: ⁊ te
 pretere noluit. Dixitqꝫ michi. Scire ⁊ p-
 cete pſtm ut ingrediarur ⁊ poſſideat ter-
 ram quā iurauī patribꝫ corū: ut trarerē
 eius. Et nūc iſrael quid dñs deus tuus
 petit a te: niſi ut timeas dñm deū tuū ⁊
 ambules in vijs eius ⁊ diligas eū: ac
 ſeruias dño tuo tuo in toto corde tuo ⁊
 in tota anima tua cuſto diaſqꝫ mādata
 dñi ⁊ ceremonias eius quas ego hodie
 pꝫcipio tibi ut bene ſit tibi. Et domini

dei tui celū eſt ⁊ celozū celi terza ⁊ omnia
 que in ea ſunt ⁊ tamē patribꝫ tuis cō-
 glutinatus eſt dñs ⁊ amauit eos: ele-
 gitqꝫ ſemē corū poſt eos id eſt vos ⁊ aū-
 dis genibꝫ ſicut hodie opꝫobatur. Cir-
 cū adite igitꝫ pꝫpūū cordis vꝫ ⁊ certū-
 cam veſtrā nō inouretis amplius: quia
 dñs deus veſtra ipſe eſt deus teozū ⁊ dñs
 dñantū deus magnus ⁊ potens ⁊ terri-
 bilis: qui pſonā nō accipit nec munera
 ſaacet indiāū pupillo ⁊ vidue: amat
 pꝫgrinū: ⁊ dat ei vidū atqꝫ vltitū.
 Et vos ergo amate pꝫgrinos: qꝫ ⁊ ipſi
 fuiſtis aduene in terza egypti. Dñm te-
 um tuū timebis: ⁊ ei ſo li ſeruiet. Ipſi
 adherebis: iurabisqꝫ in nomine illius.
 Ipſe eſt laus tua ⁊ deus tuus: qui fecit
 tibi hec magnalia ⁊ terribilia que vi-
 derunt oculi tui. In ſeptuaginta anima-
 bus deſcenderūt patres tui in egyptū: ⁊
 ecce nūc multiplicauit te dominus ⁊ p-
 tuus ſicut aſtra celi. xi.

Hua itaqꝫ dñm deū tuū: ⁊ ob ſer-
 uā pꝫcepta eius ⁊ certūnomias in-
 dida atqꝫ mandata omni tempore. Co-
 gnofcite hodie que ignozant filij veſtri
 qui non viderunt diſciplinam domini
 dei veſtri magnalia eius: ⁊ tobuſtam
 manum extentumqꝫ brachium ſigna ⁊
 opꝫa que fecit in medio egypti: phara:
 omi regi ⁊ vniuerſe terre eius: omniqꝫ
 exera tuū egyptozū ⁊ equis ac curribꝫ
 quomodo opꝫuicant eos aque maris
 rubri: cū vos perſequerētur ⁊ deleu-
 erit eos dominus uſqꝫ in preſentem diem:
 vobisqꝫ que fecerit in ſolitudine. donec
 veniretis ad hunc locū: ⁊ dathan atqꝫ
 abiron filijs eliab qui ſūt filius ruben
 quos apꝫto ore ſuo terza abſorbuit cū
 tomibꝫ ⁊ tabernaculis ⁊ vniuerſa ſub-
 ſtātia corū quā habebāt in medio iſrē:

oculi vestri viderunt omnia opa domini magna que fecit: ut custodiatis vniuersa mandata illius que ego hodie precipio vobis et possitis introire et possidere terram: ad quam ingredimini. multoque in ea vultis tempore quam sub iuramento pollicatus est dominus patribus vestris et semini eorum lacte et melle manare. Terra autem ad quam ingredieris possidenda: non est sicut terra egypti de qua existi. ubi iacto semine in ortorum more: a que duantur irrigue: sed montuosa est et campestris. et celo expectans pluias: quam dominus deus tuus semper misit et oculi illius in ea sunt: a principio anni usque ad finem eius. Si ergo obedieritis mandatis meis: que ego hodie precipio vobis ut diligatis dominum deum vestrum. et seruatis ei in toto corde vestro et in tota anima vestra: dabit pluiam terrae vestre temporaneam et serotinam ut colligatis frumentum et vinum et oleum sanum et agris ad pasceda iumenta: ut et ipsi comedatis ac saturerimini. Cauete ne forte decipiat cor vestrum et recedatis a domino: seruantesque dijs alienis et adoratis eos: iratusque dominus claudat celum et pluuie non descendant: nec terra det germen suum. percatisque velociter de terra optima quam dominus daturus est vobis. Ponite hec verba mea in cordibus et in animis vestris et suspēdit ea pro signo in manibus: et inter oculos vestros collocare. Docere filios vestros: ut illa meditentur. Quatenus seratis in domo tua et ambulaueris in via: et acubueris atque surseris scribes ea super postes et ianuas domus tue ut multiplicent dies tui et filiorum tuorum in terra quam iurauit dominus patribus tuis: ut daret eis quam dominus inimer celum terre. Si autem custodieritis mandata que ego precipio vobis et feceritis ea ut diligatis

dominum deum vestrum et ambulatis in omnibus vijs eius adherentes ei: disperserit dominus omnipotens omnes gentes istas ante faciem vestram et possidebitis eas que maiores et fortiores vobis sunt. Omnis locus quem calcauerit pes vester. vester erit. A deserto et libano et flumine magno iurata usque ad mare oceanale: erunt termini vestri. Nullus stabit contra vos. Terram vestram et formidinet dabit dominus deus vester super omnem terram quam calcaturus estis: sicut locutus est vobis. En pono in conspectu vestro hodie benedictionem et maledictionem: benedictionem si obedieritis mandatis domini dei vestri sed si recesseritis de via quam nunc ostendo vobis et ambulaueritis post deos alienos que ignoratis. Cum introduxerit te dominus deus tuus in terram ad quam pergis habitandam. pones benedictionem super montem garizim. maledictionem super montem hebal: qui sunt trans iordanem post viam que pergit ad solis occubum in terra chanaan qui habitat in campestribus contra galgalam que est iuxta vallem tententem et intrantem procul. Vos autem transibitis iordanem ut possideatis terram quam dominus deus vester daturus est vobis: et habeatis ac possideatis illam. Sicte ergo ut impleatis cerimonias atque iudicia que ego hodie ponam in conspectu vestro. *xi.*

Hec sunt precepta atque iudicia: que facere debetis in terra quam dominus deus patrum tuorum daturus est tibi: ut possideas eam ceteris diebus que superbum gradieris. Subuertite omnia loca in quibus coluerunt gentes que possessuri estis deos suos: super montes excellos et colles et subter omnem lignum fronsosum. Dissipate aras eorum et

cōfringite statuas: lucos igne cōburi-
te ⁊ prola cōmūite: disperdite noīna
earū de loas illis. Non facietis ira dño
deo vō: sed ad locū quē elegerit dñs de-
us vester de cūctis tribubz vstris ut po-
nar nomē suū ibi et habitet in eo venie-
tis ⁊ offeretis i loco illo olocauit ⁊ vi-
dimas vrās ⁊ vāmas ⁊ pmitas manuū
vstrarū. et vota atq; donaria primoge-
nita bou ⁊ omū ⁊ comētis ibi i cōspe-
ctu dñi dei vō: ac letabimini in cūctis
ad q̄ miseritis manu vos ⁊ domus vze
in quibz benedixit vobis dñs de⁹ vester
Nō facietis ibi que nos hic facim⁹ ho-
die: singuli qđ sibi rectū videtur. Neq;
enī usq; in presens tempus venistis ad
requiē et possessionē quā dñs deus ve-
ster daturus est vobis. Trāsbibitis ior-
danen et habitabitis in terra quā dñs
deus vester daturus est vobis. ut requi-
escatis a cūctis hostibz p̄ arui tū: ⁊ abs-
q; vllō timore habitetis i loco quē ele-
gerit dñs deus vester: ut sit nomē eius
in eo. Illuc omnia q̄ p̄cipio cōferetis:
olocausta et hostias ac vāmas ⁊ pmi-
tias manuū vstrarū. et quicquid papuū
est in muneribz que vultis dño. Ibi
epulabimini corā dño deo vestro vos ⁊
filij ⁊ filie vstre: famuli et famule. at-
q; leuites qui in vstris vzbibz commo-
ratur. Neq; enī habet aliā partē et pos-
sitionē inter vos. Cave ne offeras olo-
causta tua in omī loco quē videris: sed
in eo quē elegerit dñs in vna tribuū tu-
arū offeres hostias et faaes quicquid p̄-
cipio tibi. Sin autē comētre volueris
et te esus carniū telectauerit. ocatē ⁊
comētre iuxta benedictionem domini dei
tui quā dedit tibi in vzbibus tuis: siue
immundū fuerit hoc est maculatum et
tebile. siue mundum hoc est integrum

et sine maculā quod offerri licet sicut ea-
pream et ceruū comētre: absq; esu dū-
taxat sāguinis quē sup terrā q̄si aquā
effundes. Nō poteris comētre in oppi-
dis tuis: nequā frumentū ⁊ vini et olei
tui: primogenita armentorū et pecorū ⁊
omnia que voueris ⁊ sponte offerre vo-
lueris ⁊ primitias manuū tuarum: sed
coram domino deo tuo comētre ea in lo-
co quē elegerit dominus deus tuus. tu
et filius tuus ⁊ filia ⁊ seruus ⁊ famula
atq; leuites q̄ maner in vzbibz tuis: et
letaberis et reficiaris corā dño deo tuo
in cūctis ad que extenderit manu tuā
Cave ne credim quas leuita in omī tem-
pore quo vlsaris in terra. Quādo dila-
tauerit dñs deus tuus terminos tuos si-
cut locutus est tibi. ⁊ volueris vesci car-
nibz quas viderat anima tua: locis autē
quē elegerit dñs deus tu⁹ ut sit nomen
eius ibi si p̄ ocul fuerit ocatēs de armē-
tis ⁊ pecoribz que habueris sicut p̄ce-
pit tibi: et comētre in oppidis tuis ut
tibi placet. Sicut comedit caprea ⁊ cer-
uus ita vsceris eis: et mūdus ⁊ immū-
dus in cōmune vscerit: hoc solū cave
ne sanguinē comedas. Sanguis enim
eorū p̄o aia est: ⁊ idcirco nō debes ami-
mam comētre cū carnibz: sed sup terrā
fundes q̄si aquā. ut bene sit tibi ⁊ filijs
tuis post te. am feceris quod placet in
cōspectu dñi. Que autē sanctificaueris
et voueris domino: tolles et vnicus ad
locum quē elegerit dominus: ⁊ offeres
oblacones tuas carnē ⁊ sanguinē sup
altare dñi dei tui. Sanguinē hostiarū
fundes i altari: carnibz autē ipse vsceris
Obserua et audi omnia q̄ ego p̄cipio
tibi: ut bene sit tibi ⁊ filijs tuis post te
in sempiternum: cū feceris quod bonū
est ⁊ placitum in conspectu dñi dei tui.

Quāto disperdiderit dñs deus tuus an-
te faciē tuā gentes ad quas ingredieris
possidendas et possederis eas atq; habi-
taueris in terra earū: caue ne imiteris
eas postq; te fuerint introcūte subuerse
et requiras cerimonias earū dicens. Si-
cut coluerūt gentes iste deos suos: ita
ego colā. Nō faciēs similit̃ dño deo tuo
Oms em̃ abominacōnes quas auertat
dñs fecerūt dijs suis offerētes filios et
filias: et cōburentes eas igni. Ad pre-
cipio tibi hoc tantū factū dño: nec ad-
das quicq; nec mimas. *riij*

Surrexerit ī medio tui pphetes
aut qui somnū vidisse se dicat
et predixerit signū atq; portentū et eue-
niet qd locutus est. et dixerit tibi: ca-
mus et sequamur deos alienos: quos
ignoras et seruam⁹ eis: nō audies vr-
ba pphete illius aut somnatoris: quia
temptat vos dñs deus vester: ut palam
fiat vtrū diligatis eū an nō in toto cor-
de et in tota anima vstra. Dñm deū ve-
strū sequimini et ipm̃ time: et mādara
illius custodite et audite vocē eius. Ipi
seruiētis: et ipi adherēbitis. Prophta
aut̃ ille aut fidor̃ somnior̃ interficietur
quia locutus est ut vos auerteret a dño
deo vstro qui conuēit vos de terra egipti
et recepit vos de domo seruitutis: ut er-
rare te faceret et via quā tibi precepit to-
nimus de⁹ tuus: et auferes malū de me-
dio tui. Si tibi voluerit p̃suadere fra-
ter tuus filius matris tue aut filius tu-
us vel filia hui⁹ vxoris que ē in sinu tuo
aut amicus que d̃ligis ut animā tuam
clam dicens. eam⁹ et seruam⁹ dijs alie-
nis quos ignoras tu et patres tui au-
derūt in arāntu gentiū: q̃ iuxta vel pro-
cul sūt ab inīcio usq; ad finē terre: non
acquiescas ei nec audias neq; parcat ei

oculus tuus ut misceraris et occaltes eū
sistat interficiēs. Sit primū man⁹ tua
sup eū: et post te om̃is populus mittat
manū. Lapidib; obrutus necabit: quia
voluit te abstrahere a dño deo tuo qui
conuēit te de terra egipti de domo seruitu-
tis: ut et om̃is isrl̃ audiciens timeat: et
nequaquā vltra faciat quippiam hui⁹ rei
simile. Si audieris in vna vrbū tuarū
quas dñs deus tuus dabit tibi ad habi-
tandū dicentes aliquos: egressi sunt fi-
lij belial de medio tui et auerterūt habi-
tatoris vrbis tue atq; dixerūt: eamus
et seruam⁹ dijs alienis quos ignorati⁹
quere solitate et diligenter rei veritate
perspecta si mueris certū esse qd̃ dicit̃
et abominacōem hāc opre perpetrātam
statim pacis habitatores vrbis illius
in ore gladij et telebis eā: oīaq; q̃ in il-
la sūt usq; ad pecora. Quicqd̃ enā sup-
pellectilis fuerit congregabis ī medio
platearū eius. et cū ipa ciuitate succen-
tes: ita ut vniuersa consumās dño deo
tuo: et sit tumultus sempiternus. Nō
edificabit amplius: et nō adhibebit de il-
lo anathemate quicq; in manu: ut auer-
tatur dñs ab ira furoris sui et misereā-
tur tui: multiplicetq; te sicut iurauit pa-
trib; tuis quāto audieris vocē dñi dei
tui: custodiens om̃ia precepta eius que
ego p̃cipio tibi hodie: ut facias qd̃ pla-
cū est in cōspectu dñi dei tui. *riij*

Filij estote dñi dei vstri. Nō vos
seruatis: nec faciēs caluāū sup
mortuo: qm̃ p̃plus sanctus es dño deo
tuo: et te elegit ut sis ei in p̃plm̃ p̃silia-
rem de cunctis gentib; q̃ sunt sup terrā
Ne comedatis que immūda sunt. Hoc
est animal qd̃ comedere debetis: bouē et
ouē et caprā ceruū et caprā bubalū tra-
gelaphū pigargū ozigen camelopardū

Omne animal qđ i duas partes findit
 vngulā et ruminat comedetis : te hīs
 aut q̄ ruminant et vngulā nō findunt
 hec comedere nō debetis : camelū lepore
 cyrogillum. Quia ruminat et nō diui-
 dūt vngulā: mūda erit vobis. Sus
 q̄ qm̄ diuidit vngulā et nō ruminat:
 immūda erit. Carnibz eozū nō vescemini:
 et cadauera nō rangentis. Hec come-
 tens ex omibz que morantur in aquis
 Que habent pennulas et squamas co-
 medite: que absq; pennulis et squamis
 sūt ne comedatis qz immūda sūt. Oēs
 aues inūdas ne comedatis : a quāla scilicet et gripham
 et alienū iron et vulturē ac miluū iuxta
 genus suū et omne coruini generis : et
 strutionē ac noctuā et larū atq; acapi-
 trem iuxta genus suū: herodiu ac agnū
 et ibm ac margulū porphironē et mē-
 coracē onocrotalū et caradini: singula
 in genere suo: v̄pupam q̄ et v̄spertilio-
 nem: et omne qđ reptat et pennulas ha-
 bet immūdū erit et nō comedetur. Omne
 quod mundū est comedite. Quicquid
 aut mortuū est: ne vescamini ex eo.
 Peregrino qui intra portas tuas est da
 ut comedat aut vende ei quia tu plus
 sanctus dñi tui tuus es. Nō coques ledū
 in lacte matris sue. Decimā partē sepa-
 rabis de annatis fructibz tuis qui nascū-
 tur in terra p̄ annos singulos: et come-
 des in cōspectu dñi tui in loco quem
 elegerit ut in eo nōmē illius inuocetur
 decimā frumētū tui et vini et olei. et pri-
 mogenita de armentis et omibz tuis : ut
 discas timere dñm deū tuū omni tēpore.
 Cū aut longior fuerit via: et locus que
 elegerit dñs deus tuus : tibiq; benedixe-
 rit: nec poteris ad eū hec cūcta portare
 ventres oia et in p̄au redigēs portabisq;

manu tua et proficiēteris ad locū: que
 elegerit dñs deus tuus: et emes ex eade
 p̄mia quicquid tibi placuerit: siue ex
 armentis siue ex omibz. Sinū q̄ et siccā:
 ram et omē qđ desiderat anima tua: et co-
 medēs corā dño deo tuo et epulaberis
 tui et domus tua et leuita qui intra por-
 tas tuas est. Caeue ne trelinuas eum
 quia nō habet aliam partē in possessio-
 ne tua. Anno tercio separabis aliā decimā
 et omnibz que nascuntur tibi eo
 tempore et repones intra ianuas tuas:
 venietq; leuitas qui aliā nō habet partē
 nec possessionē tecū et peregrinus ac pu-
 pillus et vidua qui intra portas tuas
 sūt et comedent et saturabunt: ut bene-
 dicat tibi dñs deus tuus in iudicijs opri-
 bus manū tuarū q̄ feceris. **17.**

Sextimo anno facies remissionē
 que hec ordine celebrabit. Cui
 debetur aliquid ab amico vel proximo
 ac fratre suo rep̄tere non poterit: qz an-
 nū remissionis est dñi. A peregrino et
 aduena epiges: quem et p̄inquinū repe-
 tendi nō habes potestātē. Et omnino in-
 digens et mendicis nō erit inter vos:
 ut benedicat tibi dñs deus tuus in ter-
 ra quā traditurus est tibi in possessionē
 si tamen audieris vocē dñi tui tui: et au-
 stodiēris vniuersa q̄ iussit. et que ego
 hodie p̄p̄io tibi: benedicat tibi ut possi-
 atus est. Generabis gentibz multis: et
 ipse a nullo acapiēs mutū. Domina-
 beris nacōmbz plurimis: et tui nemo
 dominabitur. Si vnus de fratribz tuis
 qui moratur intra portas ciuitatis tue
 in terra quā dominus deus tuus datus
 tus est tibi: ad paupertatem tuerit:
 non obdurabis cor tuū: nec cōtrahe-
 manū: sed aperies eam paupri: et da-
 bis mutū quo eū indigere p̄p̄exeris

Cauē ne forte subrepat tibi impia cogi-
ta cō et dicas in corde tuo appropinq̄
septimus annus remissionis: ⁊ auertas
oculos a paupre fratre tuo. nolens ei
qd̄ postulat mutuū cōmodare ne cla-
met contra te ad dñm ⁊ fiat tibi i peccatū
sed dabis ei. **N**ec ages quippiā callide
in eius necessitatibz subleuādis: ut be-
nedicat tibi dñs deus tuus in om̄i tpe
et in iudicijs ad q̄ manū miseris. **N**ō te-
erūt paupres in terra habitacōnis tue
idarco ego p̄cipio tibi. ut ap̄ris ma-
num fratri tuo egeno ⁊ paupri: q̄ teū
versat in terra. Cū tibi venditus fuerit
frater tuus hebreus aut hebreā: et sex
annis seruerit tibi: in septimo anno di-
mistes eū liberū. Et quē libertate dona-
ueris. nequaq̄ vacuū abire patieris: s̄
dabis ei viaticū de gregibz: et de arca
vestiarij tuo quibz dñs deus tuus bene-
dixerit tibi. **M**emento q̄ ⁊ ip̄e serueris
in terra egipti. ⁊ liberauerit te dñs de-
us tuus: et idarco ego nūc p̄cipio tibi.
Admittē dixerit nolo egredi eo q̄ dili-
gat te et tomū tuā. ⁊ bene sibi apud te
esse sciat: assumes subulā et p̄forabis
aurem eius in ianua domus tue: et ser-
uicē tibi usq; in eternū. **A**nalle q; simi-
liter facies. **N**on auertes ab eis oculos
tuos: quāto dimiseris eos liberos. qm̄
iuxta mercē mercenarij. per sex ānos
seruierit tibi. ut benedicat tibi dñs de-
us tuus in cunctis operibz q̄ agis. **D**e pri-
mogenitis q̄ nascuntur in armentis et
omibz tuis quicqd̄ est sexus masculini
sanctificabis dño deo tuo. **N**ō opera-
ris in p̄mogenito bouis: et nō tonabis
p̄mogenita ouū. **I**n cōspectu dñi dei
tui comedes ea p̄ annos singulos in lo-
co quē elegerit dñs tu et domus tua.
Admittē habuerit maquilā ⁊ v̄ claudū

fuerit vel cecū. aut i aliqua parte defor-
me ul' exibile nō immolabit dño deo tuo
sed intra portas vrbis tue comedes il-
lud. **T**ā mūdus q̄ immūdus similiter
v̄sentur eis q̄si caprea et ceruo. **H**oc
solū obseruabis ut sanguinē eorū non
comedas: s̄ effundas in terrā q̄si aquā.
O **B**heruā mensam nouay. **V**bi. **J**
frugū et v̄mi primū t̄pis ut fa-
as phase dño deo tuo: qm̄ i isto mense
exiit te dñs deus tuus de egipto nocte
Immolabisq; phase dño deo tuo de omi-
bus ⁊ de bubus in loco quē elegerit do-
minus deus tuus ut habitet nomē eius
ibi. **N**ō comedes in eo panē fermentatū
septē diebus comedes absq; fermento
afflictionis panē: qm̄ in pauore egres-
sus es de egipto: ut manū eius diei e-
gressus tue de egipto omibz diebus
vite tue. **N**ō apparebit femētātū i omi-
bus terrimis tuis septē diebz: et nō re-
manebit de carnibz eius qd̄ immolantū
est respere: in die primo mane. **N**ō po-
teris immolare phase i qualibet vrbū
tuarū quas dñs deus tuus daturus est
tibi: sed in loco quē elegerit dñs de-
us tuus ut habitet nomē eius ibi. **I**mmola-
bis phase respere ad solis occasū quā-
to egressus es de egipto: ⁊ coques ⁊ co-
medes in loco quē elegerit dñs deus tu-
us: manēq; cōsurgens vates in taber-
nacula tua. **S**ex diebz comedes asina
et in die septima quia collecta ē dñi dei
tui nō facies opus. **A**dptē et tomadas
numerabis tibi ab eadie qua saltem in
segetem miseris et celebrabis diē festum
ebdomadarū dño deo tuo. oblacōnem
spontaneā manus tue quā offers iuxta
benedictionē dñi dei tui. ⁊ epulaberis
corā dño deo tuo tuo ⁊ filijs tuis ⁊ filia
tua ⁊ seruis tuis et ancilla tua et leuitis

qui est intra portas tuas . et aduena ac pupillus et vidua q̄ morantur vobiscū in loco quē elegerit dñs deus tuus : ut habitet nomē eius ibi : et recedaberis quomā seruus fueris in egipto : custodiscq̄ ac facies que precepta sunt . **S**o- lemmitatē q̄ tabernaculoꝝ celebrabis per septē dies quantum collegeris de area et de arari fruges tuas : et epulaberis in sollemnitate tua tu et filius tuus et filia et seruus tuus et ancilla : leuites q̄ et aduena . et pupillus et vidua q̄ intra portas tuas sūt . **S**eptē diebꝫ dño deo tuo festa celebrabis in loco quē elegerit dominus . benedictaq̄ tibi dñs deus tuus in cunctis frugibus tuis et in omni opere manū tuarū : et in lecta . **T**ribus vicibus p̄ annū apparebit omne masculinū tuū in cōspectu dñi dei tui : in loco quē elegerit : in sollemnitate azimorum et in sollemnitate ebdomadarū : et in sollemnitate tabernaculoꝝ . **N**ō apparebit ante dñm vacuus : sed offeret vnusq̄sq̄ se ad dñm qd̄ habuerit iuxta benedictionē dñi dei sui quam dedit ei . **J**udices et magistros cōstitues in omnibꝫ portis tuis q̄s dñs deus tuus dedit tibi per singulas tribus tuas : ut iudicent populū iusto iudicio : nec in alterā parte declinēt . **N**ō accipies personā nec munera : quia mu- nera cæcæcant oculos sapientum : et mutant verba iustozꝝ . **I**uste qd̄ iustum ē persequaris . ut viuas et possideas terrā : quā dñs deus tuus dedit tibi . **N**ō plātabis lucā : et omnē arborē iuxta altare dñi dei tui : nec facies tibi atq̄ cōstitues statuā : q̄ opit dñs deus tuus . **XXII**

Non immolabis dño deo tuo bo- uem et ouem in quo est macula . aut quūppiam vicij : quia abominacō ē dño deo tuo . **C**ūq̄ reperi fuerint apud

te intra vnā portarū tuarū q̄s dñs deus tuus dabit tibi vir aut mulier q̄ faciāt malū in cōspectu dñi dei tui : et trasgre- diātur pactū illius : ut vadāt et seruāt dñs alienis et atorent eos solē et lunā et omnē militiā celi q̄ nō precepti : et hoc tibi fuerit nūciatū : audiensq̄ in quise- ris diligenter : et verū esse reperies . et abominacō facta est in istis : educes vix ac mulierē qui re sceleratissimā perpetrarunt ad portas ciuitatis tue . et lapidibꝫ obruentur . **I**n ore duozꝝ aut triū testi- um peribit qui interficiatur . **N**emo occidatur : vno cōtra se dicente testimoniu . **M**anus testiu p̄ma interficiet eū : et ma- nus reliqui populi extrema mietetur ut auferas malū de medio tui . **S**i diffiale et ambiguū apud te iudiciū esse perspe- xeris inter sanguinē et sanguinē : causā et causā : lepra et nō lepra . et iudiciū in- tra portas tuas videris verba variari : surge et ascende ad locū quē elegerit dñs deus tuus : veniesq̄ ad sacerdotes leuiti- ci generis et ad iudicē q̄ fuerit illo tpe queresq̄ ab eis : qui indicabūt tibi iudi- cij veritatē : et facies quodaiq̄ dixerunt qui presūt loco quē elegerit dñs et dca- erint te iuxta legē eius . sequensq̄ sen- tentiā eozꝝ : nec declinabis ad dextrā ne- q̄ ad sinistrā . **Q**ui autē supbierit nolēs obedire sacerdotis imprio qui eo tempo- re ministrat dño deo tuo et dextero iudi- cis : morietur homo ille . et auferes ma- lū de istis : audiensq̄ pp̄s audies timebit ut nullus vniuersi intumescat supbia . **C**ū ingressus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi . et possideris eā habitau- erisq̄ in illa et dixeris cōstituiā super me regem sicut habent omēs p̄ araucum na cōnes : eū constitues quē dñs deus tuus elegerit de numero fratrum tuozꝝ

Non poteris alterius gentis hominem regem facere: qui non sit frater tuus. Cuique fuerit constitutus. non multiplicabit sibi equos nec reducet populum in egiptum equitatus numero subleuatus presertim cum dominus preceperit vobis ut nequaquam amplius per eandem viam reuertamini. Non habebit uxores plurimas quae illi ad amicum eius: neque argenti et auri immensa potentia. Postquam autem fecerit in solio regni sui describet sibi constitutionem legis huius in volumine: accipiens exemplar a sacerdote tuis leuitice tribus: et habebit secum legem illud omnibus diebus vite sue ut discat timere dominum deum suum: et custodire verba et ceremonias eius quae in lege praecipita sunt. Nec eleuetur cor eius in superbia super fratres suos: neque declinet in partem dextram vel sinistram: ut longo tempore regnet ipse et filius eius super israel. **Am.**

Non habebunt sacerdotes et leuitae et omnes qui de eadem tribu sunt partem et hereditatem cum reliquo israel: quia sacrificia domini et oblationes eius comedent. Et nichil aliud accipient de possessione fratrum suorum. Dominus enim ipse est hereditas eorum: sicut locutus est illis. Hoc erit iudicium sacerdotum a populo et ab hijs quae offerunt victimas: siue boue siue oue immolauerint dabant sacerdoti armum ac ventriculum: primitias frumentis vini et olei et lanam partem ex omni ratione. Ipse enim elegit dominus reus tuus de iudis tribubus tuis iustet et ministrum nomini domini dei tui ipse et filij eius in sempiternum. Qui exierit leuitas ex vna urbium tuarum ex omni israhel in qua habitet et voluerit venire ad terram locum quem elegerit dominus: ministrabit in nomine domini dei sui: sicut omnes fratres eius leuitae qui stabunt eo tempore coram domino. Partem aliorum eandem accipiet

quam et ceteri: excepto eo quod in verbis suis ex paterna et successione datur. Quando ingressus fueris terram quam dominus deus tuus dabit tibi caue ne imitari velis abominatorem israhel gentium: nec inuentur in te qui lustret filium suum aut filiam duces per ignem aut qui ariolos sciscitetur aut obseruet somnia atque auguria ne sit maleficus ne incantator: ne prohibeas consulat nec diuinos: et querat a mortuis veritatem. Omnia enim haec abominatur dominus: et propter istiusmodi scelera te lebit eos in introitu tuo. Perfectus eris et absque macula: cum domino deo tuo. Genes iste quam possidebis terram augures et diuinos audiunt: tu autem a domino deo tuo aliter institutus es. Propheeta de gente tua et de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dominus deus tuus: ipsum audies ut praesentia a domino deo tuo in ore quam uero concilio congregata est atque dixisti. Ultra non audiam uocem domini dei mei: et igne hunc maxime amplius non uidebo ne moriar. Et ait dominus michi. Gene omnia sunt locuti. Propheeta suscitabo eis de medio fratrum suorum simile tui: et ponam uerba mea in ore eius: loquaturque ad eos omnia quae preceperam illi. Qui autem uerba eius quae loquatur in nomine meo audire uoluerit: ego ultor existam. Propheeta autem qui arroganter depauperatus uoluerit loqui in nomine meo quae ego non preceperam illi ut diceret: aut ex eo nomine alienorum eorum interficiatur. Quod si tanta cogitatione respontaris: quomodo possis intelligere uerbum quod dominus non est locutus: hoc habebis signum. Quod in nomine domini propheeta ille praedixerit et non euenit: hoc totum minus non est locutus: sed per tumorem animi sui propheeta confinxit: et idcirco non timebis eum. **Am.**

Quoniam disperderit dominus deus tuus gentes quarum tibi traditurus est terram quam possederis eam: habitauerisque in urbibus eius et in edibus: tres civitates sepabis tibi in medio terre quam dominus deus tuus dabit tibi in possessione sternis diligenter via. et tres equaliter partes terrae terre tue primitiam dimittes. ut habeat e via. no quod propter homicidium profugus est quo possit euadere. Nec erit lex homicidae fugientis: cuius vita seruanda est. Qui pausserit proximum suum nesciens: et qui heri et nunc iustus nullum contra eum homicidium habuisse comprobat sed abisse a se simpliciter in siluam ad ligna caedenda: et in suasionem lignorum securis fugerit manum feruzque lapsum de manubrio amicum eius perculserit et occiderit: hic ad unam supradictarum urbium cofugiat et vivat: ne forsitan proximum eius cuius effusus est sanguis dolore stimulatius persequat et apprehendat eum si longior via fuerit: et pariat animam eius quam non est reus mortis: quod nullum contra eum quod occidit est omnium plus habuisse monstrat. Idcirco precepit tibi ut tres civitates equalis in terra se spacij dividuas. Cui autem dilatauerit dominus deus tuus terminos tuos sicut iuravit patribus tuis et dederit tibi anciam terram quam eis pollicatus est: si tamen custodieris mandata eius et feceris quae hodie precipio tibi ut diligas dominum deum tuum et ambules in iustis eius: omni tempore: adves tibi tres alias civitates et supradictarum tuarum urbium numerum duplicabis: ut non effundat sanguis innocuus in medio terre quam dominus deus tuus dabit tibi possidendam. ne sis sanguinis reus. Si quis autem vidit habes proximum: invidiosus fuerit vitio eius surgensque pausserit illum et mortuus fuerit fugeritque ad unam de supradictis urbibus.

mittet seniores civitatis illius et arripient eum de loco effugij trahentque in manu proximi cuius sanguis effusus est: et morietur. Non miserabis eius: et auferes noxiam sanguinem de istis ut bene sit tibi. Non assumas et transeres finimos proximi tui quos fixerit potes in possessione tua quam dominus deus tuus dabit tibi in terra quam acceperis possidendam. Non stabit testis contra aliquem quicquid illud peccati et sanguinis fuerit: sed in ore duorum aut trium testium stabit omne verbum. Si steterit testis maledicet contra hominem a causans cum iurata commis: stabat ambo quorum causa est ante dominum in conspectu sacerdotum et iudicum: qui fuerint in diebus illis. Cuique diligentissime perscrutantes inveniunt falsum testem dixisse contra fratrem suum maledicentem: reddent ei sicut fratri suo facere cogitavit et auferes malum de medio tui: ut audientes ceteri timorem habeant: et nequaquam talia audeant facere. Non miserabis eius sed animam pro anima oculum pro oculo dentem pro dente manum pro manu pedem pro pede exiges.

Uerteris ad bellum contra hostes tuos. et vicaris equitatus et curus. et maiorem quam tu habeas aduersarij ereratus multitudine: non timebis eos quia dominus deus tuus tecum est qui conduxit te de terra egypti. Appropinquate autem iam plio stabit sacerdes ante aacem et sic loquetur ad populum. Audi israel. Vos hodie contra inimicos vestros pugnam committatis: non perimiscet cor vestrum. Nolite metuere nolite cedere nec formidatis eos quod dominus deus vester in medio vestri est et pro vobis contra aduersarios dimicabit ut cruat vos de periculo. Quosque singularum turmas audiate exeratur proclamabit. Quis est homo qui edificavit domum novam: et non dedicauit eam

Padat et reuertat in domū suā: ne forte
 moriat in bello et alius redierit eam.
 Quis est homo qui plantauit vim eā: et
 necdū fecit eā esse cōmune de qua vici
 omnibus liceat? Padat et reuertatur
 in domū suā: ne forte moriat in bello et
 alius homo eius fungat officio. Quis
 est homo qui respondit vxorē et nō acce-
 pit eā? Padat et reuertatur i domū suā
 ne forte moriat in bello et alius homo
 accipiat eā. Dñs dicitis aduent reliqua
 et loquētur ad pplm. Quis est homo for-
 midolosus et corpe pauco? Padat et re-
 uertat in domū suā: ne pauere faciat cor-
 da fratru suozū. sicut ipse timore pterri-
 tus est. Cūq; siluerint duces exercitus
 et sine loquēdi fecerint: vnusq; suos
 ad bellū aincos pparabit. Si quāto
 accesseris ad expugnandā ciuitatē: offe-
 res ei primū pacē. Si receperit et aperue-
 rit tibi portas: ciuitas pplus qui in ea ē
 saluabitur. et seruet tibi sub tributo.
 Si māuit sed us mire noluerit et cepit
 cōtra te bellū oppugnabis eā. Cūq; tra-
 dixerit dñs deus tuus illā in manu tua
 pannes omē qd i ea generis masculini
 est in ore gladij absq; mulierib; et in-
 fantib; inuentis et ceteris q in ciuitate
 sūt. Omnem pcedā exercitū diuites: et
 comes de spolijs hostiū tuozū q dñs
 deus tuus dedit tibi. Sic facies ciuitas
 ciuitatis q a te paul valde sūt. et nō sūt
 de hjs v: bibi q in possessionē acceptu-
 rus es. De hjs aut ciuitatib; q dabūt
 tibi nullū omnino pmittere viuere. s; in-
 facies in ore gladij: et hū vitelicet et a-
 moreū et chananū phezū et euē et
 iebuseū sicut pcepit tibi dñs deus tuus
 ne forte doceat res facere ciuitas abomi-
 nationes quas ipsi oprati sūt dñs suis.
 et peccatis in dñm deū vestrū. Quantū

obsecris ciuitatē multo tempore et mi-
 nico mib; arūdearis ut expugnes eam
 nō succides arbores et quib; vici potest
 nec securib; per circuitū abes vastare re-
 gionē: qm lignū est et nō homo: nec po-
 test bellantiū cōtra te augere numerū.
 Si qua aut ligna nō sūt pomifera sed
 agrilia et in cetera apta vsus: succide et
 extrue machinas donec capias ciuitatē
 que contra te dimicat. **XXI.**

Quanto inuentū fuerit i terra quā
 dñs p tuus daturus est tibi ho-
 minis cadauer ocase: et ignorabis cedis
 reus egredientur maiores natū et iudi-
 ces tui et metent a loco cadaueris. sin-
 gularū p circuitū spacia ciuitatū: et quā
 viamozē ceteris esse pspexerit. Seniores
 ciuitatis illius tollent vitulā de armen-
 to q nō traxit iugū. nec terrā scidit co-
 mēre. et ducunt eā ad vallē asperā atq;
 saronā q nūq; arata est: nec sementē
 recepit: et ceterum in ea certūces vitule.
**Accentat; sacrotos filij leui quos ele-
 gerit dñs deus tuus ut ministrarent ei et
 benedicat in noie eius: et ad verbū co-
 rū omē negotiū pnter et quicq; mūdū
 vel immūdū est iudicetur: et veniet ma-
 iores natū ciuitatis illius ad interfectū
 lauabūtq; manus suas sup vitulā q in
 valle paula est: et dicent. Manus nrē
 nō effuderit sanguinē hūc: nec oculi vi-
 derunt. Propia? esto ppo tuo isrl que
 recexisti dñe. et nō reputa sanguinē
 innocentē in medio ppli tui isrl. Et au-
 fcretur ab eis reatus sanguinis: tu aut
 alienus eris ab innocentis cruore qui
 fusus ē cū feceris qd pcepit dñs. Si
 cogressus fueris ad pugnā cōtra inimic-
 os tuos et tradiderit eos dñs deus tuus
 in manu tua captiuosq; duxeris: et vi-
 deris i numero captiuozū mīlīe pulcā**

et adamaueris eam volucrisq; habere
 vxore: introduces eā i domū tuā. Que
 ratur cesariē q arcuū dicit vn̄guis. q tpo
 ner velle in quia capta est: scēnsq; in do
 mo tua sēbit patrē q matrē suā vno mē
 se. et postea intrabis ad eā dormiscq; cū
 illa: et erit vxor tua. Si aut̄ postea nō
 scērit aīo tuo. dimittes eā librā: nec
 venire poteris p̄cunia nec opprimere p
 potentā qz humiliasti eā. Si habuerit
 homo vxores duas vn̄ā dilectā q alterā
 odio s̄a genueritq; et eis liberos et fue
 rit fili⁹ odiose p̄mogenitus volueritq;
 substātiā inter filios suos diuīdare: nō
 poterit filiū dilectē facere p̄mogenitū et
 p̄ferre filio odiose: s̄ filiū odiose agno
 scere p̄mogenitū dabitq; ei de hīs q̄ ha
 buerit cūcta dupliciā. Iste est em̄ p̄n
 piū librorū ei⁹: q̄ huic dēbant p̄mogeni
 ta. Si genuerit homo filiū cōtumacē q
 proteruū q̄ nō audierit p̄ris ac matrīs
 imprūi: q̄ colat⁹ obdūre otemserit:
 apprehendēt eū q̄ ducēt eū ad seniores ci
 uitatis illi⁹ q̄ ad portā iudicij dicētq; ad
 eos. fili⁹ noster iste proteruus q̄ cōtu
 mac⁹ est: monita n̄ra audire cōtemnit.
 cōmessa cōmib; vacat q̄ luxurie atq; cōm
 uij;: lapidib; eū obauer p̄p̄s ciuitatis
 et moxiet ut auferatis malū ex medio
 v̄stri: et vniūsus isrl̄ audiet p̄mescat.
 Quādo peccauerit homo qd̄ morte ple
 detendū est: q̄ ad iudicāt⁹ mortis appēsus
 fuerit in p̄nbulo: nō p̄manebit cada
 uer ei⁹ in ligno: sed in eadē die sepeliet
 qz malepici⁹ a deo ē q̄ p̄ncet i ligno: et
 nequaq; ograminabis terrā tuā quā d̄ns
 t̄ tuus dēxit tibi i possessionē. **xiij.**

Non vixabis bouē q̄ ouē fratris tui
 erantē q̄ p̄teritis sed reduces fra
 tri tuo: etiā si nō ē p̄pinquus frater tu⁹
 nec nosti eū. Duces in domū tuā q̄ erūt

apud te q̄ d̄ni querat ea frater tuus et
 recipiat. Similiter facies de asino et de
 vestimento. q̄ et om̄i re fr̄is tui q̄ prie
 rit: si inuenis eā ne negligas q̄si alie
 nā. Si videris asinū fratris tui: aut bo
 uem cecidisse i viā: nō aspicias sed sub
 leuabis eū eo. Nō induetur mulier ve
 ste virili: nec vir v̄tetur veste feminea
 Abominabilis em̄ apud d̄m est q̄ facit
 hoc. Si ambulās per viā: i arboze vel
 in terra mōiū auis inuenietis et matrem
 pullis vel ovis cūsup incubantē: nō te
 nebis eā cum filijs sed abire patietis ca
 ptes tenens filios: ut bene sit tibi et lō
 go vinas tempore. Cū edificaueris do
 mū nouā facies murū recti p̄ arcuū nō
 effundat sanguis in domo tua: q̄ sis re
 us labente alio et in p̄ceps ruente. Nō
 seres vineā tuā altero semine: ne et se
 mentis quā seuisi et que nascuntur ex
 vinea pariter sanctificent. Nō arabis
 in boue simul q̄ a asino. Nō induetis ve
 stimento qd̄ ex lana limoq; cōtextū est
 funiculos in fimbrijs facies per quatu
 or angulos pallij tui quo op̄tiris. Si
 duxerit vir vxorē et postea odio habu
 erit eā queheritq; occasiones quib; di
 mittat eā obdians ei nomen p̄ssimū: et
 dixerit vxorē hanc accepti: et ingressus
 ad eā nō inueni virginē: tollent eā pa
 ter et mater eius q̄ ferent sc̄a signa vir
 ginitatis ei⁹ ad seniores v̄rbis q̄ in po
 ta sūt: et dicet pater. filiā meā t̄dū hu
 ic vxorē: quā qd̄ odit imponit ei nō me
 p̄ssimū ut dicat nō inueni filiā tuā vir
 ginē q̄ ecce hec sūt signa virginitatis fi
 lie mee. Exp̄nant vestimentum corā
 senioribus ciuitatis: app̄rehentq; se
 nes v̄rbis illius virum et v̄berabūt
 illum. contemnantes insuper centum
 fideis argenti quos dabit patri puelle.

quonia diffamant nomē p̄simū super
virginē isrl: habebitq; eā vxorē et nō
poterit dimittere om̄ib; dieb; vite sue
Quod si verū est qđ obiāt et nō est in
puella inuenta virginitas: eiā erit eam
extra fores domus patris sui: et lapidi-
bus obzuent viri ciuitatis illius q̄ mo-
rietur: qm̄ fecit nephas ī israhel ut for-
nicaret in domo patris sui: et auferes
malū de medio tui. Si dormierit vir
cū vxore alterius vterq; morientē id est
adulter et adultera: et auferes malū de
isrl. Si puellā virginē d̄sponderit vir
et inuenerit eā aliquis in ciuitate q̄ con-
cubuerit cū ea: couces vtrūq; ad portā
ciuitatis illius et lapidib; obzuent: pu-
ella qz nō clamauit cū esset in ciuitate:
vir qz humiliatit vxorem proximi sui
et auferes malū de medio tui. Si autē
in agro reperit vir puellā q̄ d̄spon-
sa est et apprehendens cōcubuerit cū ea:
ipse morietur solus: puella nichil pa-
tietur. nec est rea mortis: quoniam si-
cut latro cōsurgit cōtra fratrem suū q̄ oc-
cidit animā eius ita q̄ puella p̄pessa est
Sola erat in agro: clamauit et nullus
affuit q̄ liberaret eā. Si inuenerit vir
puellā virginē q̄ nō habet sponsum et
apprehendens cōcubuerit cum illa et res
ad iudiciū venerit: dabit qui dormiuit
cū ea patri puelle centū quinquaginta
solidos argenti: et habebit eā vxorē quia
humiliatit illā. Non poterit dimittere
eam cunctis diebus vite sue. *xxiii.*

Non accipiet homo vxorē patris sui
nec reuelabit oprimentū ei. Nō
intrabit anuechus atriadis vel amputa-
tis testicularis et absceſo vterro ecclesiā
dñi. Nō ingredietur manser hoc est de
scoorto natus in ecclesiam dñi usq; ad
teamam generacōnem. Ammonites et

moabites etiā post teamā generacōem
nō intrabūt ecclesiam dñi in eternū: qz
noluerūt vobis occurrere cum pane et
aqua in via quando egressi estis de egi-
pto: et qz cōdurerūt cōtra te balaam
filiū beor de mesopotamia sicut ut male
diceret tibi: et noluit dñs teus tuus an-
dīre balaam: vtrūq; maledictionē eius
in benedictionem tuā eo qđ diligeret te
Nō facies cū eis pacē: nec queras eis bo-
na cūctis diebus vite tue ī sempiternū
Nō abominaberis p̄uocēti quia frater
tuus est: nec egipnū qz aduenia fuisti
in terra eius. Qui nati fuerint ex eis ter-
ta generacōem intrabūt in ecclesiā dñi
Quādo egressus fueris adūsus hoītes
tuos in pugnā: custodies te ab om̄i re
mala. Si fuerit inter vos homo qui in
nocturno sit pollutus somnio egrediēt
extra castra: et nō reuertetur priusq; ad
vesperā lauetur aqua: q̄ post solis occa-
sū regredietur in castra. Habebis locū
extra castra ad quē egrediaris ad requi-
sita nature: gerens parillū in baltheo.
Cūq; seras fodies p̄ arcuitū. et egesta
humo opries quo releuatus es. Dñs
enī teus tuus ambulat in medio castro-
rum ut eruat te q̄ tradat tibi inimicos
tuos. ut sint castra tua sancta q̄ nichil
in eis appareat feditans: ne ceterinquat
te. Nō traxes seruū dñi suo qđ ad te cō-
fugerit. Habitabit tuū in loco qđ ei pla-
cuerit: et in vna vrbū tuarū requiescet
ne cōtristes eū. Nō erit meretrix de fili-
abus isrl: nec scoortoz de filijs israhel
Nō offeres meretā p̄ substituli: nec p̄ze-
cum canis in domo dñi tui cui quicqđ
illud est qđ vouerint quia abominacō
est vtrūq; apud dñm teū tuū. Nō sone-
rabis fratrem tuo ad vsurā p̄xamiam nec
fruges nec quālibet aliā rem: sed alieno

fratri aut tuo absq; usura id quo indiget comodabis : ut benedicat tibi dñs tuus tuus in omni ope tuo in terra ad qua ingredi eris possidendam. Cū uo uoueris dño tuo tuo nō tardabis redde re q; requirit illud dñs tuus tuus : et si mortuus fueris reputabit tibi i peccatū. Si nolueris polliceri absq; peccato eris. Qd aut semel egressus est de labijs tuis obseruabis et facies sicut pmisit dño tuo tuo et ppria uolūtatē et oze tuo locutus es. Ingressus uineā proximi tui comex uuas quantū tibi placuerit : fores aut ne efferas teā. Si intraueris segetem amia tui franges spicas et manu ederes : falce aut nō metes.

S i acceperit homo uxorem et habuerit eā et non inuenit gratiā ante oculos eius ppter aliquā feditatē scribet libellū repudiij et dabit in manu illius : et dimittet eā de domo sua. Cūq; egressa alterū maritū duxerit et ille q; oderit eā detestiq; a libellū repudiij et dimiserit de domo sua xl certe mortuus fuerit . nō poterit prior maritus reapere eam in uxorem quia polluta est et abominabilis facta est coram domino : ne peccare facias terrā tuā quā dñs deus tuus tradiderit tibi possidendā. Cū acceperit homo nuxr uxorem nō procreet ad bellū nec ei quippiā necessitatis iniungetur publice : sed vacabit absq; culpa domui sue : ut uno anno letetur cū uxore sua. Nō accipies loco pignozis inferiorem et superiorem molam : quia animā suam apposuit tibi. Si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suū de filijs israhel . et uendito eo acceperit precium interficietur : et auferes malū de medio tui. Obserua diligenter ne marzas plagā lepre sed facies quancq; uiderint

te sacerdotes lenitici generis iuxta id qd precepi eis : et imple sollicitate. Memento que fecerit dominus deus vester marie in via cū egregerimini de egipto. Cū reptes a proximo tuo rem aliquā quā debet tibi : non ingredieris domū eius ut pignus auferas : sed stabis foris et ille tibi profert quod habuerit. Si autem pauper est . nō pmoctabit apud te pignus sed statim redtes ei ante solis occasū : ut dormiens in uestimento suo benedicat tibi : et habeas iusticiā coram dño deo tuo. Nō negabis mercedem in digentis et pauperis fratris tui . siue ad uene qui teā moratur in terra et intra portas tuas est : sed eadem die redtes ei precium laboris sui ante solis occasum . quia pauper est et eo sustentat animā suā : ne elamet cōtra te ad dñm et reputetur tibi in peccatū. Nō occidet patres pro filijs nec filij pro patribus : sed unusquisq; pro peccato suo morietur. Nō peruerteris iudiciū aduene et pupilli : nec auferes pignozis loco uidue uestimentū. Memento q; scriueris in egipto : et eruerit te dñs deus tuus in egipto. Idcirco precipio tibi ut facias hanc rē. Quando messueris segretē in agro tuo . et oblitus manij ulū reliqueris : nō reuertaris ut tollas illū . sed aduenā et pupillum et uiduā auferre patieris : ut benedicat tibi dñs deus tuus in omni opere manū tuarū. Si fruges collegeris oliuarum quicquid remanserit in arborib; nō reuertaris ut colligas : sed relinques ad uene pupillo ac uidue. Si uinematueris uineā tuā : nō colliges remanentes racemos sed erunt in usus ad uene pupilli ac uidue. Memento q; et tu scriueris in egipto : et idcirco precipio tibi ut facias hanc rem.

Si fuerit causa inter aliquos et interpellauerit iudices: que iustitiam esse propegerint illi iustitiam palam dabitur que impium condemnabit impietatis. Sim autem eum qui peccauit dignum uideat plagis: prosternet et coram se faciaterberari. Pro mensura peccati erunt et plagarum modus: ita dicitur ut quod zagarnarum numerum non excedat: ne fere lacertans ante oculos tuos a bear frater tuus. Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas. Quando habitauerint fratres simul et vnus ex eis absque liberis mortuus fuerit: vxor eius non habet alteri sed accipiet eam frater eius et suscipiet semen fratris sui: et primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit ut non deleatur nomen eius. Sim autem noluerit accipere vxorem fratris sui que ex lege debetur: prout mulier ad portam uentura interpellabit maiores natum dicatque. Non uult frater uini mei suscipere semen fratris mei in israhel: nec me in coniugium sumere. Et tunc accersit eum facient: et interrogabit. Si responderit nolo eam vxorem accipere: accedet mulier ad eum coram senioribus: et tollet calciam mentis de pede eius spuetaque in faciem eius et dicit. Sic fiet homini qui non edificat domum fratri sui. Et vocabit nomen illius in israhel domus discalciati. Si habuerint inter se inuicem uiri duo et vnus contra alterum rixari ceperit: uolensque vxor alterius eruere uirum suum de manu fortioris miseritque manum et apprehenderit uerba eius: abscedens manum illius: ne flecteris super eam ulla misericordia. Non habebis in saculo diuersa pondera maius et minus: nec erit in tomo tua modius maior et minor. Ponderus habebis iustitiam et uerum: et modius equalis et uerum erit tibi

ut multo uitas tempore super terram quam dominus deus tuus dedit tibi. Abominata est enim dominus cum qui facit hoc: et aduersatur omne inuultum. Memento que fecerit tibi amalech in uia quam egrediebaris ex egipto: quomodo occurrerit tibi et extrinsecus agnibus tuis qui lassiferebant ceciderit: quanto tu eras fame et labore confectus: et non timuerit te. Cum ergo dominus deus tuus dedit tibi requiem: et subiecerit ciuitas per circuitum maceres in terra quam tibi pollicatus est delebis nomen eius sub celo. Caue ne obliuiscaris.

Quando in traueris terram quam dominus deus tuus tibi daturus est postquam eam et obtinueris eam: atque habitaueris in illa: tolles de ciuitatibus frugibus tuis primitias et pones in cartallo pargasque ad locum quem dominus deus tuus elegerit: ut ibi inuocetur nomen eius: accersitque ad sacerdotem quem fuerit in diebus illis et dices ad eum. Profectus hodie coram domino deo tuo quod ingressus sum in terram pro qua iurauit patribus nostris ut daret eam nobis. Suscipiesque sacerdos cartallum de manu tua ponet ante altare domini dei tui: et loqueris in conspectu domini dei tui. Quis prosequatur patri meo qui exsecrabatur in egiptum et ibi peregrinatus est in paupersimo numero: creuitque in gentem magnam ac robustam et infinite multitudinis. Afflueruntque nos egiptum et presenti sunt imponentes onera grauissima: et clamauimus ad dominum deum patrum nostrorum qui exaudiuit nos et respexit humilitatem nostram et laborem atque angustiam: et conuertit nos de egipto in manum fortiem et herbis ebrio extitit in ingrem pauore: in signis atque potentis: et introduxit ad locum istum et tradidit nobis terram lacte et melle manantem. Et idcirco nunc offero primitias

frugū terze: quam dñs dedit michi. Et dimittes eas in conspectu dñi tui: et adorato dño deo tuo epularis in omnibus bonis que dñs deus tuus dederit tibi et domui tue: tu et leuitus et aduena qui tecū est. Quanto complueris terram ciuitatū frugū tuarū · anno ciuitatum tercio: dabis leuite et aduene et pupillo et vidue ut comedāt intra portas tuas et saturentur: loquensq; in conspectu dñi dei tui. Attuli quod sanctificatiū est de domo mea et dedi illud leuite et aduene et pupillo ac vidue sicut iussisti michi. Non preteritū mādata tua: nec sum oblitus imperij. Non comedi ex eis in iudu meo: nec speraui ea in qualibet immunda: nec expandi ex hijs quicq; in re funebri. Obdñi voca dñi dei mei: et feci omnia sicut precepisti michi. Respice de sanuario tuo et ex celo celozū habitaculo: et benedic populo tuo isrl: et terre quā dedi tui no bis sicut iurasti patrib; nostris: terre lacte et melle manāti. Hodie dñs deus tuus precepit tibi ut facias mādata hec atq; iudicia: ut custodias et implcas ex toto corde tuo et ex tota aīa tua. Dñm elegisti hodie ut sit tibi deus et ambules in vijs eius: ut custodias cerimonias illius et mandata atq; iudicia: et obdias eius imperio. En dñs elegit te hodie: ut sis ei populus peculiaris sicut locutus est tibi et custodias omnia precepta illius: et faciet te excelsoze cūctis gentib; quas creauit in laude et nomē et gloriā suā. Et sis populus sanctus dñi dei tui sicut locutus est.

Reccepit autē moyses et seniores populo israhel dicentes. Custodite omne mandatiū quod precepit vobis hodie. Cūq; transferitis iordanem

in terrā quā dñs deus tuus dabit tibi. eriges ingentes lapides et calce leuigabis eos ut possis in eis scribere omnia verba legis huius iordane transmissio: ut in trocas terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: terrā lacte et melle manantem sicut iuravit patribus tuis. Quanto ergo transferitis iordanem erigite lapides quos ego hodie precepio vobis in monte kebal: et leuigabis eos calce et edificabis ibi altare domino deo tuo de lapidibus quos ferzū nō tetigit: et ex saris informibus et impoliūis: et offeres super eo olocusta domino deo tuo et immolabis hostias pacificas: comedetq; ibi et epularis corā dño deo tuo. Et scribes super lapides omnia verba legis huius plane et laude. Dixeruntq; moyses et sacerdotes leuitici generis ad omnē israhel. Attente et audi israhel. Hodie factus es populus domino dei tui. Audies vocem eius: et facies mandata atq; iusticias quas ego precepio tibi. Precepitq; moyses populo in die illo. Dicens. Vbi stabunt ad benedicendum domino super montem garizim iordane transmissio: simeon leui iudas ysachar ioseph et beniamin. Et e regione isti stabunt ad maledicendum in monte kebal: ruben gad et aser zabulon dan et neptalim. Et pronuntiabunt leuite: dicentq; ad omnes viros israhel excelsa voce. Maledictus homo qui facit sculpitile et conflabile abominacionem domini opus manū artificū: ponetq; illud in abscondito. Et respondebit omnis populus: et dicet amen. Maledictus qui non honorat patrem suū et matrem. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui transferet terminos proximi sui. Et dicet omnis populus amen.

Maledictus q̄ errare facit eam in iure
 re. Et dicit om̄is populus am̄e. Maledictus
 qui pruerit iudiciū aduene pupilli et vidue. Et dicit om̄is populus
 amen. Maledictus qui dormit cū vxore
 patris sui: et reuelat op̄imentū ledū
 lī eius. Et dicit om̄is pplus am̄e. Maledictus
 qui dormit cum om̄i iumento. Et dicit om̄is
 pplus am̄e. Maledictus qui dormit cū vxore
 suā filia patris sui vel matris sue. Et dicit
 om̄is populus amen. Maledictus qui dormit
 cū socru sua. Et dicit om̄is pplus amen. Maledictus
 qui clam p̄uulerit p̄ximū suū. Et dicit om̄is
 populus amen. Maledictus qui accipit munera:
 ut patiat am̄mā sanguinis innocens. Et dicit
 om̄is pplus am̄e. Maledictus q̄ nō p̄manet
 in sermōib; legis hui⁹: nec eos op̄re
 phat. Et dicit om̄is pplus amen.

Aut audieris vocem domini tui
 ut facias atq; custodias om̄ia
 mādata eius que ego p̄cipio tibi hodie
 faciet te dñs deus tuus exaltorē cūctis
 genib; q̄ versant̄ in terra. Venientq; super
 te vniuersę benedictiones iste et apprehēdent
 te: si tamē p̄cepta eius audieris. Benedictus
 tu in quietate: et benedictus in agro. Benedictus
 fructus v̄ntris tui et fructus terre tue: fructusq;
 iumentorū tuorum greges armentorū
 tuorum et caule oliuū tuarum. Benedicta
 horrea tua: et benedictę reliquię tue. Benedictus
 eris in grediens et egrediens. Dabit
 dominus inimicos tuos: qui cōsurgunt aduersū
 te corruentes in cōspectu tuo. Per viā
 vnā venient cōtra te. et p̄ septem fugiant a
 facie tua. Emitte dñs benedictionē sup
 cellaria tua et sup om̄ia op̄era manū
 tuar; benedictaq; tibi in terra quam accepisti.

Suscipiat te dñs sibi in pplm̄ sanctū
 sicut iurauit tibi: si custodieris mandata
 dñi tui tui et ambulaueris i v̄ijs ei⁹. Sic
 utiq; om̄is terrarū ppli q̄ nomen dñi in
 uocātū sit sup te: et timebunt te. Abū
 dare te faciet dñs om̄ibus bonis: fructu
 v̄teri tui et fructu iumentorū tuorū
 fructu terre tue quam iurauit dñs patrib;
 tuis ut daret tibi. Ap̄riet dñs thesaurū
 suū optimū celū: ut tribuat pluuiā
 terre tue in tempore suo. Venietq;
 cūctis op̄ib; manū tuarū: et fenerabis
 gentib; multis: et ip̄e a nullo fenus
 accipies. Constituet te dñs deus tuus in
 caput et nō in caudā: et eris sēper supra
 et nō subter: si tamē audieris mandata
 dñi tui que ego p̄cipio tibi hodie et
 custodieris et feceris: ac nō declinaueris
 ab eis nec ad extrā nec ad sinistram: nec
 secutus fueris vos alienos neq; colueris
 eos. Quod si audire nolueris vocē domini
 tui ut custodias et facias om̄ia mādata
 ei⁹ et cerimonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie:
 veniet sup te oēs maledictōes iste et
 apprehēnt te. Maledictus eris in ciuitate:
 maledictus in agro. Maledictū horrē tuū
 et maledictę reliquię tue. Maledictus
 fructus v̄ntris tui et fructus terre tue: am
 neta boū tuorū et greges oliuū tuarū. Maledictus
 eris in grediens: et maledictus egrediens.
 Mittet dñs super te famē et esuriē et in
 cōp̄acōm in om̄ia op̄era tua que tu facies:
 donec cōterat te et prodat vel oiter
 p̄pter adimūctōnes tuas p̄ssimas in
 quib; reliquisti me. Adiungat tibi dñs
 pestilēciam: donec cōsumat te de terra
 ad quā ingredieris possidendā. Perant
 te dñs egestare et febri et frigore ardore
 et estu et aere corrupto ac rubigine: et
 persequatur donec percas.

Sic celū q̄ supra te est enam. et terza
 quā calcas ferrea. Det dñs ymbre ter-
 re tue puluerem: et de celo descendat su-
 per te cinis donec conteraris. Tracet te
 dñs corruentem ante hostes tuos: et p̄
 vnā viā egrediaris contra eos: et p̄ se-
 ptem fugias: et dispergaris p̄ omnia
 regna terre. Sicq̄ cadaver tuū in dca
 auctis volatilibus celi et bestijs terre:
 et non sit qui abigat. Percutiat te dñs
 vlcere egipti. et partem corporis p̄ quā
 stercoza digeritur: scabie q̄ et pruri-
 gine: ita ut curari nequeas. Percutiat
 te dñs amentia et cecitate ac furore mē-
 tis et palpes in meridie sicut palpore so-
 let cecus in tenebris. et nō dirigas vi-
 as tuas. Omniq̄ tempore calummiam
 sustineas: et opprimaris violentia nec
 habeas qui te liberet. Syrorem accipias
 et alius dormiat cū ea. Domū edifices
 et nō habitas in ea. Plantas vineā et nō
 vindemias eā. Bos tuus immoletur co-
 ram te: et nō comedas ex eo. Asinus tu-
 us rapiatur in cōspectu tuo: et nō red-
 datur tibi. Onēs tue centur inimias tu-
 is: et nō sit qui te adiuuet. filij tui et fi-
 lie tue tradantur alteri populo vicenti-
 bus oculis tuis et deficientibz ad conspe-
 ctū corū tota die et nō sit fortitudo i ma-
 nu tua. fructus terre tue et omnes labo-
 res tuos comedat populus quem igno-
 ras: et sis semper calummia sustinens.
 et opprellus dictis diebus et stupens ad
 terrore eorū que viabūt oculi tui. Per-
 cutiat te dñs vlcere pessimo in genibz et
 in suris: sanariq̄ nō possis a planta pe-
 dis usq̄ ad verticē tuū. Ducetq̄ te dñs
 et regem tuū quē cōstituit sup te in gē-
 tem quā ignoras tu et parces tui: et serui-
 es ibi dñs alienis ligno et lapidi et eris
 perditus in p̄ouerbiū ac fabulā omibz

populis ad quos te introduxerit dñs.
 Sementē multā facies in terrā et modicū
 congregabis: quia locuste deuorabunt
 omnia. Vineā plantabis et fodies et vi-
 num nō bibes nec colliges ex ea quippi-
 am: quoniā vastabit vermis. Oliuas
 habebis in omnibz terminis tuis et nō
 vngeri oleo: qz affluent et peribunt.
 filios generabis et filias et nō fueris
 eis quoniā ducent in captiuitatē. Om-
 nes arbores tuas et fruges terre tue ru-
 bigo cōsumet. Advena q̄ tecū versatur
 in terra ascendet sup te eritq̄ sub limioz
 tu aut descendet et eris inferioz. Ipse fe-
 nerabit tibi: et tu nō fenerabis ei. Ipse
 erit in caput: et tu eris in caudā. Et ve-
 nient sup te omēs maledictiones iste.
 et psequentes apprehendēt te donec inter-
 reas: qz nō audisti vocē dñi dei tui: nec
 seruasti mādata eius et cērimonias: qz
 p̄cepit tibi. Et crū in te signa atq̄
 digia et in semine tuo usq̄ in sempitē-
 num: eo qz seruieris domino deo tuo in
 gaudio cordisq̄ letitia p̄ter rerū om-
 nium abundantā. Serues inimico tuo
 quē immittet tibi dñs in fame et siti et
 nuditate et omni penuria: et ponet iugū
 ferreū super cervicē tuā donec te cōterat.
 Adducet dñs super te gentē de longin-
 quo et de extremis terre finibus i simili-
 tudinē aquile volantis cum impetu au-
 ius linguam intelligere nō possis: gen-
 tem p̄ocantissimam que non deferat seni-
 nec misereat paruuli: et deuoret fructū
 iumentozum tuoz ac fruges terre tue
 donec interreas: et non relinquat tibi tri-
 tium vinum et oleum armenta bouum:
 et greges omnium: donec te disperdat et
 cōterat in dictis vrbibus tuis: et destru-
 antur muri tui firmi atq̄ sublimes. in
 quibz habbas fiduciā in omī terra tua

Obſideberis intra portas tuas in omni
terza tua quā dabit tibi dñs deus tuus
et comedes fructū vteri tui ⁊ carnes fili-
orū tuorū ⁊ filiarū tuarū quas exarēt
tibi dñs deus tuus. in angustia ⁊ vasti-
tate qua opprimer te hostis tuus. Ho-
mo delicatus in te et luxuriosus valte
imidebit fratri suo et vxori q̄ cubat in
sinu suo ne det eis de carnibz filiorū su-
orū quas comedet: eo q̄ nichil aliud ha-
beat in obſidione ⁊ penuria qua vasta-
uerint te inimici tui intra omnes portas
tuas. Tenera mulier ⁊ delicata q̄ supra
terzā ingredi nō valbat nec p̄dis ve-
stigiū figere p̄pter molliā ⁊ tenacitudi-
nem nimia: imidebit viro suo q̄ cubat
in sinu eius super filij ⁊ filie carnibz ⁊ il-
lucine scāidamarū q̄ egrediunt de medio
feminiū ei⁹: et sup liberis qui eadē hora
nati sūt. Comedet enī eos clam p̄pter
rerū omniū penuriā: in obſidione et va-
stitate: qua opprimer te inimici tui
intra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ fe-
ceris omnia verba legis huius q̄ scripta
sūt in hoc volumine: et timueris nomē
eius glorioſū ⁊ terribile hoc est dñm te-
um tuū. augebit dñs plagas tuas. et
plagas feminis tui plagas magnas ⁊
p̄seuerātes infirmitates pessimas et per-
petuas: et cōuertet in te omēs afflictioēs
egipti quas amulisti ⁊ adhaerebūt tibi.
Insuper ⁊ vniuersos languores ⁊ pla-
gas q̄ nō sūt scripte in volumine legis
hui⁹ inducet dñs sup te: donec te cōte-
rat. Et remanebis pauca numero qui
primis erāis sicut astra celi p̄e multitu-
dine: quomā nō audisti vocē dñi dei tui
Et sicut ante letatus est dñs super vos
bene vobis faciens vosq; multiplicās
sic letabit dispertens vos atq; subuer-
tens: ut auferamini de terza ad quam

ingrediētis possidendā. Disperget te co-
minus in omēs p̄pos a sūmitate terre
usq; ad terminos ei⁹: ⁊ seruis ibi disj-
aliens quos et tu ignozas ⁊ patres tui
lignis et lapidibz. In genibz q̄ illis
nō quiesces: neq; erit requies vestigio
p̄dis tui. Dabit em̄ tibi dñs ibi cor pa-
uidū ⁊ deficiēs oculos. et animā cō-
sumptā ineroze: et erit vita tua quasi
p̄tens ante te. Timebis nocte et die:
et nō cretes vite tue. Mane dices quis
michi det vesp̄um: et vesp̄e quis mi-
chi det mane: p̄pter cordis tui formi-
dinē qua terreberis: et p̄pter ea que
tuis videbis oculis. Reducet te domi-
nus clāssibz in egiptū p̄ viā te qua di-
xit tibi ut eā amplius nō videres. Ibi
ventris inimici tuis in seruos et anal-
las: et nō erit qui emat. *xxxv*

Hec sunt verba factis quod p̄ce-
pit dñs moysi: et ferret cū filiis
israhel in terza moab: p̄ter illud fēdus
q̄ cum eis pepigit in orbe. Vocauitq;
moyses omnē israhel: et dixit ad eos.
vos vidistis vniuersa q̄ fecit dñs cōtā
vobis ī terza egipti pharaoni ⁊ omibz
seruis eius vniuersq; terre illius: tem-
ptacōnes magnas quas viderūt oculi
tui: signa illa potentiaq; ingentia ⁊ nō
cedit vobis dñs cor intelligēs et oculos
videntes: ⁊ aures q̄ possint audire usq;
in p̄sente diē. Adduxit vos q̄draginta
annis p̄ desertū: nō sunt attrita vestime-
ta vestra: nec caldamenta pedū vestroz
vetustate cōlūpta sunt. Panē nō come-
distis vniū ⁊ scierā nō bibistis: ut sci-
retis quia ipse est dñs deus vester. Et
vniuersi ad hūc locū: egressusq; ē seon
rex ebeon et og rex basan occurrentes
nobis ad pugnā: et perauissimus eos et
tulim⁹ terzā eoz ac tradidim⁹ possidendā

ruben et gad et dimidie tribui manasse
 Custodite ergo verba pacti huius et im-
 plete ea ut intelligatis vniuersa q̄ fa-
 ctis. Vos istatis hodie aucti coram dño
 deo vltro: p̄m̄ ap̄s vlt̄ri et tribu ac ma-
 iores natu atq; doctores om̄is popul̄
 israhel liberi et vxores vestre et ad uenē
 q̄ tēā morant̄ in castris exceptis ligno-
 rū celozib;: et h̄ys q̄ cōportant aquas
 ut transias in federe dñi dei tui. et in iure-
 iurāto qd̄ hodie dñs deus tuus parit̄
 tēā: ut suscit̄et te sibi in p̄p̄m et ipse sit
 dñs deus tuus sicut loquit̄ ē tibi: et sicut
 iurauit patrib; tuis abrahā ysaac et ia-
 cob. **N**ec vobis solus ego hoc fedus
 feci: et hęc iuramenta cōfirmā: sed ai-
 diis p̄sentibus et absentibus. Vos em̄
 nostis quomodo habitauerimus in ter-
 ra egipti. et quomodo transferimus p̄
 mediū nationum: quas transientes
 vidistis abominacōnes et fortes id est
 ydola eorum lignū et lapidem argentū
 et aurū que colebāt. **N**e forte sit inter
 vos vir aut mulier familia aut tribus
 cuius cor auersum est hodie a domino
 deo vltro ut vadat et seruiat dñs illaz
 gentiū et sit inter vos radix germinans
 fel et amaritudinem. **C**unq; audierit
 verba iuramenti huius: benedicat sibi
 in corde suo dicens. par erit michi. et
 ambulabo in p̄auitate cordis mei: et
 assumat ebria sitientē et dñs nō igno-
 scat ei: sed tunc q̄ maxime furor eius
 fumer et zelus contra hominem illū: et
 sedent sup̄ eum om̄ia maledicta que
 scripta sunt in hoc volumine. et deleat
 dominus nomen eius sub celo et consu-
 mat eum in p̄dicōne ex omnibus tri-
 bus israhel: iuxta maledictōnes que
 in libro legis huius ac federis continen-
 tur. **D**icetq; sequens generacō et filij:

qui nascuntur cōm̄ ceps. et p̄egrini qui
 de longe venerunt: videntes plagas ter-
 re illius et infirmitates quibus cam af-
 fixerit dominus sulphure et solis ar-
 dore comburens: ita ut vltra non sera-
 tur nec virens quippiam germinet in
 exemplum subuersionis iocome et go-
 more adame et seboim. quas subuer-
 tit dominus in ira et in furore suo: et
 dicent omnes gentes. **Q**uare sic fecit
 dominus terre huic. **Q**ue est hęc ira fu-
 rozis eius immensa. **E**t respondunt.
Quia dereliquerunt pactum domini qd̄
 pepigit cū patrib; eorum quāto edu-
 xit eos de terra egipti et seruierunt dñs
 alienis. et adorauerunt eos quos nescie-
 bant et quibus nō fuerunt attributū id-
 circo iratus est furor dñi contra terram
 istā ut induceret sup̄ eā omnia maledi-
 cta que in hoc volumine scripta sunt:
 et eleat eos de terra sua in ira et in furo-
 re et in indignacōne maxima. proiecit
 q; in terrā alienā sicut hodie comproba-
 tur. **A**bscondita a dño deo nostro que
 manifesta sunt nobis et filijs nostris
 usq; in sempiternū. ut faciam; vniuer-
 sa legis huius. **iii.**

Quoniam ergo venerint super te omnes
 sermones isti benedictio siue ma-
 ledictio quā proposui in conspectu tuo
 et ductus p̄nitūdine cordis tui in vni-
 uersis gentib; i quas disperserit te dñs
 deus tuus et reuersus fueris ad eum. et
 obedieris eius imperijs sicut ego hodie
 p̄cipio tibi cum filijs tuis i toto corde
 tuo et in tota anima tua reducet te domi-
 nus deus tuus et captiuitate tua ac mi-
 sererebit tui: et rursum congregabit te de
 auctis populis in quos te ante disper-
 sit. **S**i ad cardines celi frueris dissi-
 patus inde te retrahet dominus deus tuus:

et assumet atq; introducet i terrā quā
 possiderūt patres tui ⁊ obtinebis eā: et
 benedicēs tibi maioris numeri te esse fa-
 ciet q̄ fuerūt patres tui. Circa autē dñs
 te⁹ tuus cor tuū et cor semis tui ut dili-
 gas dñm deū tuū ex toto corde tuo et in-
 tota anima tua: ut possis viuere. Om̄s
 autē maledictiones has cōuertet super
 inimicos tuos: et eos qui oderūt te et p-
 sequūtur. Tu autē reuertaris et audies
 vocem domini dei tui: faciesq; vniuersa
 mandata que ego p̄cep̄io tibi hodie:
 et abūdate te faciet dñs te⁹ tuus in cū-
 ctis op̄ib; manū tuarū in sobole vte-
 ri tui et in fructu iumentorū tuorū: in
 vbertate terre tue et in rerū om̄iū largi-
 tate. Reuertetur enī dñs ut gaudeat su-
 per te in om̄ib; bonis sicut gauisus est
 in patrib; tuis: si tamē audieris vocem
 dñi dei tui et custodieris p̄cepta eius
 et cerimonias que i hac lege cōscripta
 sunt: et reuertaris ad dñm deum tuū in
 toto corde tuo et in tota anima tua. Quā-
 datū hoc quod ego p̄cep̄io tibi hodie
 non supra te est neq; p̄ oculū positū nec
 in celo sitū: ut possis dicere quis nostrū
 valet ad celū ascendere ut referat illud
 ad nos ut audiamus atq; op̄re cōple-
 amus: neq; trans mare positū ut cause-
 ris et dicas quis e nobis poterit mare
 trāshetare ⁊ illud ad nos usq; deferre:
 ut possim⁹ audire et facere qd̄ p̄ceptū
 est: sed iuxta te est sermo valde in ore
 tuo ⁊ in corde tuo ne facias illū. Confi-
 tra q̄ hodie p̄posuerim i cōspectu tuo
 vitam et bonū et contrario mortē et
 malū: ne diligas dñm deū tuū ⁊ ambu-
 les in vjs eius et custodias mādata il-
 lius ⁊ cerimonias atq; iudicia et viuas
 atq; multiplicet te benedicatq; tibi i ter-
 ra ad quā ingredieris possidendam. Si

autē aurisū fuerit cor tuū ⁊ audire no-
 lueris atq; erozze exceptus adozauris
 eos alienos ⁊ sermiceris eis: p̄cedo tibi
 hodie q̄ p̄reas: et paruo tempore moze-
 ris in terra ad quā iordane trāmisso in-
 gredieris possidendā. Testes inuoco ho-
 die celū et terrā q̄ p̄posuerim vobis
 vitam ⁊ bonū: benedictionē ⁊ maledi-
 ctionē. Elige ergo vitam ut et tu viuas
 et semen tuū: diligas dñm deū tuū atq;
 obedias vocē eius: ⁊ illi adheras. Ipse
 est enī vita tua et longitudo dierū tuo-
 rum: ut habires in terra pro qua iura-
 uit dñs patrib; tuis abrahā ysaac et ia-
 cob ut daret eam illis.

Adit q̄ moyses ⁊ locutus est oia
 verba hec ad vniuersū israhel: et
 dixit ad eos. Centū viginti annorū sū
 hodie nō possum vltra egredi et ingre-
 di: p̄sertim cū et dñs dixerit michi nō
 trāshibis i iordanē istū. Dñs ergo deus
 tuus trāshibit ante te. Ipse telebūt om̄s
 gentes has i cōspectu tuo: ⁊ p̄secutibis
 eas. Et iohes iste trāshibit ante te: sicut
 locutus ē dñs. Facietq; dñs eis sicut fe-
 cit seon ⁊ q̄ regib; amorreorū et terre
 eorū: telebūtq; eos. Cū ergo ⁊ hos tra-
 dixerit vobis similiter: facietis eis sicut
 p̄cep̄i vobis. Viriliter agite: et cōfoz-
 tamini. Nolite timere: ne paucais ad
 cōspectum eorū q̄ dñs deus tuus ipse
 est ductor tuus: ⁊ nō dimittet nec are-
 limquet te. Vocauitq; moyses iohes: ⁊
 dixit ei corā om̄i israhel. Confortare ⁊
 esto robustus. Tu enī introduces po-
 pulū istū in terrā quam daturū se patri-
 bus eoz; iurauit dñs: et tu eam diuices
 forte. Et dñs qui ductor est vester ipse
 erit teū: nō dimittet nec arelimquet te
 nolite timere ne paucais. Scripsit itaq;
 moyses legem hanc ⁊ et tradidit eam

sacerdotibus filiis leui: qui portabāt ar-
 cham federis dñi: et ceteris senioribus israhel.
 Precepitq; eis dicens. Post septem
 annos remissionis in solemnitate taber-
 naculorū cōuenientib; aietis ex israhel:
 ut appareant in conspectu dñi tui in
 loco quem elegerit dñs. leges verba le-
 gis hui⁹ corā omī israhel: audientibus
 eis et in vnū omī pplo cōgregato. tam
 viris q̄ mulieribus paruulis et adue-
 nis qui sunt intra portas tuas: ut audi-
 entes discant et timeant dñm deum ve-
 strum: et custodiant implēatq; omnes
 sermones legis hui⁹. filij q̄ eorū qui
 nūc ignorāt: ut audire possint et time-
 ant dñm tuū sūt aietis diebus quibus
 versantur in terra: ad quā vos iordane
 trāsmisso p̄griis obtinendā. Et ait dñs
 ad moysen. Ecce prope sūt dies mor-
 tis tue. Voca iosue: et stete in taberna-
 culo testimonij ut p̄cipiā ei. Abierunt er-
 gomoy ses et iosue et steterūt in taberna-
 culo testimonij: apparuitq; dominus ibi
 in columna nubis que stetit in introitu
 tabernaculi dicitq; dñs ad moysen. Ec-
 ce tu dormies cum patribus tuis et po-
 pulus iste cōsurgens fornicabitur post
 eos alienos in terra ad quā ingrediet̄
 et habitabit in ea: ibi derelinquet me et
 iritū faciet fœdus qd̄ pepigi cū eo. Et
 irascetur furor meus corā eū in die illo
 et derelinquā eū et abscondā faciā meā
 ab eo: et erit in deuoracōem. Inueniet̄
 eū omīa mala et afflictiones: ita ut di-
 cat in illa die. Sere qz nō est deus meū
 inuenerūt me hec mala. Ego autē abs-
 condam et celabo faciā meā in die illo pro-
 pter omīa mala que fecit: quia scitatus
 est eos alienos. Nūc itaq; scribite vo-
 bis canticū istud et docete filios isrl: ut
 in memoriter tenent et ore recantent: et sit

michi carmē istud pro testimonio inter
 filios israhel. Introducam em̄ eū in ter-
 ram pro qua iuravi patrib; ei⁹ laete et
 melle manantē. Cūq; comexerint et sa-
 turati crastiq; fuerint. auertentur ad
 eos alienos et seruient eis: detrahentq;
 michi et iritū facient pactū meū. Post-
 q̄ inuenerint cū mala multa. et afflictio-
 nes: respondēbit ei canticū istud pro te-
 stimonio. qz nulla delēbit obliuio ex ore
 seminis tui. Scio em̄ cogita cōnes eius
 que facturus sit hodie. anteq̄ introdu-
 cam eū in terrā quā ei pollicāus sū. Scri-
 psit qz moyses canticū: et docuit filios
 israhel. Precepitq; dominus iosue filio
 nun: et ait. Confortare et esto robust⁹.
 Tu em̄ introduces filios israhel in terrā
 quā pollicāus sū: et ego ero tecū. Post-
 q̄ ergo scripsit moyses verba legis hu-
 ius in volumine atq; compleuit: p̄ce-
 pit leuitis qui portabāt archam federis
 domini: dicens. Tollite librum istum
 et ponite eū in latere arche federis domi-
 ni tui vestri: ut sit ibi cōtra te in testimo-
 nium. Ego em̄ scio contentiōem tuam:
 et certicem tuā durissimā. Adhuc vi-
 uente me et in gradiente vobiscū semper
 contentiosose egistis contra dominū: quā-
 to magis cum mor tuus fuero. Congre-
 gate ad me omnes maiores natu per tri-
 bus vestras atq; vobores: et loquar au-
 dientibus eis sermones istos: et inuoca-
 bo contra eos celum et terrā. Noni em̄
 qz post mortem meā in que agētis: et re-
 clinabit̄ cito et via quā p̄cepi vobis
 et occurrēt vobis mala in extremo tem-
 pore quanto feceritis malū in cōspectu
 dñi ut iritatus cū p̄ op̄ra manū vstra-
 rum. Locutus est ergo moyses audien-
 te vniuerso cetero israhel verba carminis
 huius: et ad finē usq; cōpleuit. xxxii.

Audite celi q̄ loquor: audiat terra
 verba oris mei. Cōcreseat in plu-
 uia doctrina mea: fluat ut ros eloquiū
 meū. Quasi p̄nc̄ba sup herbā q̄ q̄stille
 sup gramina: qz nomē dñi inuocabo
 Date magnificentiā dō nostro: dī p̄se
 cta sūt opa: et om̄es viē eius iudica.
 Deus fidelis et absq̄ vlla iniquitate: iu-
 stus et rectus. Deccauerūt ei: non filij
 eius in sordibz. Generatō praua atqz
 p̄uicta: hęcāne reddis dño p̄lo stulte
 et insipiens. Nūquid nō ipse est pater
 tuus qui possedit te: et fecit q̄ creauit te
 Memento dicitū anti quozū: cogita ge-
 nera cōnes singulas. Interroga patrē
 tuum q̄ annūabit tibi: maiores tuos
 et dicent tibi. Quāto diuicebat alnssi-
 mus gentes: quanto separabat filios
 adā. Cōstituit terminos p̄lorū iuxta
 numerū filiozū isrl. Pars aut dñi p̄ls
 eius: iacob fumulus hereditatis eius.
 Inuenit eū i terra deserta in loco horro-
 ris et vaste solitudinis. Circūdūit eū
 et docuit: et custodiuit quasi pupillam
 oculi sui. Sicut aquila prouocās ad vo-
 landū pullos suos: et sup eos volitās
 Expādit alas suas q̄ assumpsit eū: atqz
 portauit in humeris suis. Dñs solus
 dixit ei? fuit: et nō erat ei eo deus alien?
 Cōstituit eū sup excelā terrā: ut come-
 teret fructus a grozū. Et suggeret mel
 de petra: oleūqz de saxo durissimo. Bu-
 tūru de armento et lac de omibz: cū adipe
 agnozū et arietū filiozū basan. Et hir-
 cos cū medulla triā: et sanguinē vne
 biberent mraalissimū. Incausat? est di-
 lectus et recal detrauit: mraalatus impi-
 guatus dilatarus. Dereliquit dū factō
 rem suū: et recessit a deo salutarī suo.
 Prouocauerūt eū i dijs alienis et in ab-
 omina cōmibz ad irā cōdiā cōtauerunt

Inmolauerūt tēmonijs q̄ nō dō: dijs
 quos ignozabāt. Noni recentiqz vne-
 runt: quos nō coluerūt patres eozum
 Deū q̄ te genuit dereliquisti: et oblitus
 es dñi creatoris tui. Sidit dñs q̄ ad irā
 cōdiā cōtatus est: qz prouocauerunt
 eū filij sui q̄ filie. Et ait abscondā faci-
 meā ab eis: q̄ cōfitebra nouissima eoz
 Generatō eū p̄uerfa ē: q̄ infideles filij
 Ipsi me prouocauerūt in eo q̄ nō erat
 deus: et iritauerūt in vanitatibz suis.
 Et ego prouocabo eos i eo q̄ nō est po-
 pulus: et in gente stulta iritabo illos
 Ignis succensus est in furore meo: et
 ardebit usqz ad infernū nouissima. De-
 uozabitqz terrā cū germine suo: q̄ mon-
 tū fundamenta cōburet. Congregabo
 sup eos mala: q̄ sagittas meas oplebo
 in eis. Cōsumment fame: q̄ deuozabūt
 eos aues morsu amarissimo. Dentes
 beliarū immittant in eos cū furore tra-
 hentū sup terrā atqz serpētium. Fozis
 vastabit eos gladius et intus pauor:
 iuuenē simul ac virgine lactente cū ho-
 mine sene. Et dixi: vbi nā sūt: cessare
 faciā et hominibz memoriā eozū. Sed
 p̄pter irā inimicōzū distuli: ne forte su-
 pbirent hostes eozū. Et dicerent tu a
 nus nostra excelsa: q̄ non dñs fecit hęc
 om̄ia. Gens absqz cōsilio ē et sine pru-
 dentia: vanam sapiētē q̄ intelligēt: ac
 nouissima prouiterent. Quomō p̄fecq̄
 batur vnus mille: q̄ duo fugarent dē-
 milia. Nōne ito quia deus suus vndi-
 dit eos: et dñs cōclufit illos. Non em̄
 est deus nolter ut deus eozū: et imima
 nostri sunt iudices. De vinea zodomō-
 rum vinea eozum: et te suburbanis go-
 mozre. Sua eozū vna fellis: et botrus
 amarissimus. Fel dzaconū vniū eozū
 et venenū asp̄idū insanabile. Nonne

hec cōdita sūt apud me. et signata in
 thesauris meis. Nea est vltio et ego re
 tribuā eis in tēpore ut labatur pes eorū
 Iuxta est dies pōicōnis: et adesse festi
 nant tempora. Iudicabit dñs populū
 suū: et in seruis suis miserabit. Vidēbit
 q̄ infirmata sit manus: et clausi q̄ dese
 cerūt: residuiq; cōsumpti sūt. Et dicent
 vbi sint dii eorū: in quibus habebāt fi
 duciā. De quorū viciis comēdebant
 adipēs: et bibebāt vinū libamīnū. Sur
 gant et opulenti vobis: et in necessita
 te vos protegāt. Videte q̄ ego sim sol⁹
 et nō sit alius d⁹ p̄r me. Ego occidā
 et ego vincte faciā: p̄nitā et ego sanabo
 et nō ē q̄ de manu mea possit eruere. Ae
 uabo ad celū manū meā: et dicam vīuo
 ego in cēnū: si auero ut fulgur gladiū
 meū: et arripuerit iudiā manus mea
 Reddā vltionē hostib; meis: et hīs q̄
 oterunt me retribuā. Inebriabo sagit
 tas meas sanguine: et gladius meus
 deuorabit carnes. De cruore ocalorū.
 et de captiuitate nudat inimici eorum ca
 pitis. Laudate gentes populū eius: qz
 sanguinē seruorū suorū vltacet. Et
 vindictam retribuet in hostes eorū: et
 ppit⁹ erit terre populi sui. Venit ergo
 moyses et locutus est omnia v̄rba can
 tīa huius in auribus populi: ipse et to
 sue filius nū. Complēuitq; om̄s ser
 mones istos. loquens ad vniuersum
 israhel: et dixit ad eos. Ponite corda
 vstra in omnia v̄rba mea. que ego te
 stificor vobis hodie: ut manētis ea fi
 lijs vstris custodire et facere et imple
 re vniuersa que scripta sūt i volumine
 legis huius: quia nō incassū p̄cepta
 sūt vob: sed ut singuli in eis viuernt
 que facientes longo tempore p̄seuerē
 tis in terra ad quā iordane transmissio

in gredimini possitendā. Locutusq; est
 dominus ad moysen in caem die dicēs
 Ascende in montem istum abarim id ē
 transitum. in montem nebo qui est in
 terza moab contra iericho: et vide ter
 ram chanaan: quam ego tradam filijs
 israhel obtinendam: et morere in mon
 te. Quem cōscendens iungeris populis
 tuis: fiat mortuus est aaron frater tu
 us in monte hoz et appositus populis
 suis: quia p̄uarican estis cōtra me in
 medio filiorum israhel ad aquas cōtra:
 didiōnis in caem deserti syn: et nō san
 dīficastis me inter filios israhel. Econ
 tra videbis eam: et nō in gredieris
 in eam: quam ego dabo filijs israhel.

Hec est benedictio. *xxxiii.*
 Quia benedixit moyses homo dei
 filios israhel ante mortem suā. Et ait.
 Dominus de syna venit: et te scir ort⁹
 est nobis. Apparuit de monte pharan.
 et cū eo sanctorū milia. In dexa eius
 ignea lex: dilexit populos. Om̄es san
 cti in manu illius sunt: et qui appropin
 quant pedib; eius: acapiēt de vōtīma
 illius. Legē p̄cepit nobis moyses: et
 reditātē mltitudinis iacob. Erat apud
 reditissimū rex: congregans principib;
 populi cū tribub; israhel. Veniat ruben:
 et nō moriatur et sit paruus in numero.
 Hec est v̄rba benedictio. Audi domie vō
 cem iude: et ad populū suū interdue eū
 Manus eius pugnabūt p̄o eo: et ad
 iutor illius cōtra aduersarios eius erit
 leui quoq; ait. Perfectio tua et vōtīma
 tua a viro sancto tuo: quem p̄obasti
 in temptacōne: et iudicasti ad aquas
 contraditiōnis. Qui dixit patri suo
 et matri sue. nescio vos: et fratribus sit
 is ignoro illos: et nescierunt filios su
 os. *Dij* custodierunt eloquium tuum:

et patru tui seruauerunt: in diuina tua oia
 cob: et lege tua o isrl. **P**onēt thimiam
 in furore tuo: et olocaulta super altare
 tuū. **B**enedicē dñe fortitudinē ei⁹ et opa
 manuū illius suscipe. **P**erante corfa ini
 micorū ei⁹: et q̄ occurr̄ eū nō osurgant
 Et bonānīm ait. **A**māssimus dñi ha
 bitabit cōfidenter in eo quasi in thala
 mo tota die morabit⁹: et inter humeros
 illius requiescet. **J**oseph q̄ ait. **D**e be
 nedictione dñi terza eius de pomis celi
 et roze atq; abisso subiacete. **D**e pomis
 fructuū solis ac lune. de vertice añ quo
 rum mōtiū: de pomis collū et mōziū: et
 de frugib; terre et de plenitudine eius.
Benedictio illius qui apparuit in rubo
 veniat sup caput ioseph: et sup verticē
 nazarei inter fr̄es suos. **Q**uasi p̄moge
 mī thauri pulcritudo eius: cornua rī
 nocerotis cornua illius. **I**n ip̄sis venti
 labit gētes usq; ad terminos terre. **H**ec
 sūt multitudines ephraim: et hęc milia
 manasse. **E**t zabulon ait. **A**etare za bu
 lon in eritu tuo: et psachar in taberna
 culis tuis populos vocabūt ad montē
 ibi immolabūt victimas iusticie. **Q**ui
 mundacōem maris quasi lac sugent:
 et thesauos absconditus arenarum. **E**t
 gad ait. **B**enedictus in latitudine gad
 Quasi leo requiemt: cepitq; brachū et
 verticē. **E**t vidit p̄māpanū suū q̄ in
 parte sua doctoz esset repositus qui fuit
 añ p̄māpib; ppli et fecit iusticias dñi et
 iudiciū suū añ isrl. **D**an q̄ ait. **D**an ca
 tulus leonis: fuit et largit⁹ de balan. **E**t
 neptali dixit. **N**eptalim abūdāna p̄fru
 etur: et plenus erit benedictionib; dñi.
Nare et meridiē possidebit. **A**ser q̄ ait
Benedict⁹ in filiis aser. **S**it placēs fra
 trib; suis: et inanguat in oleo p̄ce suū
 ferzū et es caldamentū ei⁹. **S**icut dies

iuuentutis tue ita et senectus tua. **N**ō
 est alius ut deus rectissim⁹. **A**scensoz ce
 li auxiliator tuus. **M**agnificētia eius
 discurrunt nubes: habitaculū eius sur
 sū et subter brachia sempiterna. **E**iacet
 a facie tua ininnū dicitq; orerere. **H**abi
 tabit isrl cōfidentē et sol⁹. **O**culus iacob
 in terza frumētū et vini: caligabit
 roze. **D**eat⁹ tu isrl. **Q**uis filis tui po
 pule q̄ saluaris i dño. **S**cutū auxilij tui
 et gladius gte tue. **N**egabūt te inimici
 tui: et tu corū colla calcabis. **A**scendit

Ascendit ergo moyses de capstri
 tice phasga cōtra iericho: ostenditq; ei
 dñs oīm em terzam galaad usq; dan: et
 vniuersū neptalim terzā atq; ephraim et
 manasse et omnē terzā usq; ad mare no
 uissimū. et australe partē et latitudinē
 campi iericho cūntans palmariū usq; se
 gor. **D**ixitq; dñs ad aū. **H**ec est terza
 p̄zo q̄ iurauit abrahā ysaac et iacob di
 cens. **S**emini tuo dabo eā. **V**idisti eam
 oculis tuis: et nō trāsbis ad illā. **M**oz
 tuusq; est ibi moyses seruus dñi in ter
 ra moab iubente dño: et sepeliūt eū in
 valle terre moab cōtra phogor: et non
 cognouit homo sepulcrū eius usq; in p̄
 sentē diē. **M**oyses centū et viginti āno
 rum erat quādo mortuus est. **N**ō cali
 gauit oculus eius: nec tentes illius mo
 ti sūt. **A**fleuerūtq; eū filij isrl in capstri
 bus moab triginta dieb;: et poplet sūt
 dies plandus lugentū moysen. **I**osue
 vero filius nun repletus est sp̄ritu sa
 picinē: quia moyses posuit super eū ma
 nus suas. **E**t obdierūt ei filij isrl: fece
 runtq; sicut p̄cepit dñs moysi. **E**t non
 surzerit p̄pheta ultra in isrl sicut moy
 ses quē uollet dñs a facie ad faciem in
 oīmib; signis atq; portētis q̄ p̄ eū misit.

ut faceret in terra egipti pharaoni ⁊ oibus seruis eius: vniuersaq; terre illius et cūctā manū robustā magnaq; mirabilia q̄ fecit moyses corā vniuerso isrl̄.

Explicit lib̄ deuteronomij. Incipit p̄log⁹ in librum Iosue.

Quoniam finito pentateuco moysi velud grandis fenore liberati ad isrl̄m filium naue manū miram⁹ que hebzei iosue bennum id est iosue filium nunc vocant: et ad iudicium libri que sophim appellat: ad ruth q̄ ⁊ helter q̄s iysbe nominibus efferunt. Nonnulli q; lectorē ut filia hebzei corū nominū ⁊ distinctiones per mēbra diuinas diligens scriptura cōseruet: ne ⁊ noster labor ⁊ illius studium pereat. Et ut in p̄mis qd̄ sepe te status sū sciat me nō in reprehensione veterū noua audere sicut amici mei criminatur: sed pro vili portione offerre limine mee hominibus q̄s tamē nra delectat ut pro grecorū exaplois q̄ ⁊ sumptu ⁊ labore maximo indigent codices nrām habeāt. Et si ubi in antiquū voluminū lectione dubitarint: hec illis offerentes inueniāt qd̄ requirūt. Maxime autē apud latinos tot sint exemplaria quorū codices et vniuersiq; pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit q̄ ei viliū est: ⁊ vtiq; nō possit verū esse qd̄ dissonat. Et te cesserat aruato vulnere contra nos insurgere scorpis. et sanctū opus venenata carere lingua restitit: vel suscipiens si placet vel oremnes si displicet mimereq; illozū versuū. Os tuū abūdanit malicia: ⁊ lingua tua cōannabat dolos. Detrens aduersus frēm tuū loq̄baris: ⁊ aduersus filium matris tue ponas scandalū: hec fecisti ⁊ tacuī. Crisimasti inique q̄ ero tui filius. arguā te

et statuā illa cōtra faciē tuā. Que ei audientis vel legentis utilitas ē nos laborato sudare. et alios detrakendo laborare: tolerē innoxos q̄ calūniandi eis et irridendi cristianos sit oblata occasio: et ecclesie homines id respicere ymmo laecerare vult a ducularij torqueātur. Ad si vetus as tantū interpretatō placet. que ⁊ michi nō displicet et nichil extra recipiendū putat: cur ea q̄ sub asteriscis et obelis vel addita sūt vel amputata legūt ⁊ negligūt? Quare damiel iuxta theocōmīs traslacionem ecclesie susceperūt. Cur origmē miratur ⁊ eusebiū p̄p̄hili: cunctas codices similiter differētes. Aut q̄ fuit stulticia postq̄ vera dixerint proferre q̄ falsa sūt? Vnde autē in nouo testamento pbare poterūt assumpta testimonia: q̄ in libris veteribus nō habentur. Hec dicim⁹: ne omīno calūniantibus tacere videamur. Ceterū post sādē paulē tozmicōem aut vīta virtutis exemplū ē: et hos libros quos eustochio virgini cūcti negare non potui. taceamus dū spiritus hos regit artus p̄betarū explanacōm in cūbere: et omīssū iā diu opus quodā post liminio repetere: presertim autē et ammirabilis sanctusq; vir p̄amachius hec sēc litteris flagitet et nos ad patriā festinātes. mortiferos sp̄renay cāt? surda debcam? aure trāfire.

Explicit p̄log⁹. Incipit lib̄ Iosue.

Quod factū est post mortem moysi seruis dñi. n̄ loqueretur dñs ad iosue filium nunc nominatum moysi: et diceret ei. Moyses seruus meus mortuus est. Surge et tranh iordanem istum tu ⁊ omnis populus tecum in terram: quā ego dabo filiis israhel.

Omnē locū quem calcauerit vestigiū pedis vestri vobis tradā: sicut locutus sū moyse. **A** cetero et libano usq; ad flumīnē magnū eufratē: omnis terra ethioz usq; ad mare magnū cōtra solis occasū erit termin⁹ vester. Nullus poterit vobis resistere cū dicitis dieb; vite vestre. Si autē fūi cū moyse ero et tecū: nō dimittā nec derelinquā te. **C**ōfortare et esto robustus. Tu enī forte diuites p̄lo hinc terzā pro qua iurauī patrib; tuis ut traderē eam illis. **C**ōfortare igit̄ et esto robust⁹: valde ut custodias et facias om̄nē legem quā precepit tibi moyse seruus me⁹. **N**e declines ab ea ad dextrā n̄ ad sinistrā: ut intelligas cū dā q̄ agis. **N**ō recedat volumē legis huius ab ore tuo sed meditaberis i eo diebus ac noctib; ut custodias et facias omnia q̄ scripta sunt in eo. **T**unc diriges viā tuā: et intelliges eā. **E**cce p̄cipio tibi: cōfortare et esto robustus. **N**oli metuere et noli timere: quī tecū est dñs deus tuus in oībus ad quecumq; prexeris. **P**recepitq; iosue p̄ncipib; p̄li dicēs. **T**ransite p̄ mediuī castrorū: et imp̄rate p̄lo q̄ dicit̄. **P**reparate vobis abaria: quā post diē tercū trāsiētis iordanē: et intrabitis ad possidendā terzā quā dñs de⁹ noster daturus est nobis. **R**ubentis q; q̄ gadditis q̄ dimidiē tribuī manasse ait. **M**emorate sermōnis quē p̄cepit vobis moyse famulus dñi dicens. **D**ñs de⁹ vester dedit vobis requiē q̄ om̄nē terzā syrozes v̄re q̄ filij ac inimici manebūt i terza quā tradidit vob moyse trāsiordanē. **V**os autē trāsite armati ante fr̄es vestros om̄s fortes manu q̄ pugnatē p̄ eis donec det requiē dñs fr̄atib; vestris sicut et vobis dedit: et possideat ipsi q̄ terzā quā dñs deus vester datur⁹ est eis

et sic reuertimini i terzā possessionis v̄re et habitabitis in ea quam vobis dedit moyse famulus dñi trāsiordanē: contra solis ortū. **R**esponderūtq; ad iosue atq; dixerūt. **O**mnia q̄ p̄cepisti nobis faciemus: q̄ quecūq; miseris ibimus. **S**icut obedimus in cūctis moyse ita obedimus tibi: tantū sit dñs deus tecū sicut fuit cū moyse. **Q**ui otradixerit ori tuo et nō obedierit cūctis sermōnib; quos preceperis ei: moriatur. **T**u tantū cōfortare et viriliter age. **Idm̄ Capl.**

M duos viros explozatores abscondit: et dicit eis. **I**te et cōfortate terzā: vrbemq; i ericho. **Q**ui pergentes ingressi sūt tomū mulieris meretricis nomine raab: et quiescerunt apud eā. **M**ūdatūq; est regi iericho: q̄ dicit̄. **E**cce viri ingressi sūt huc p̄ noctē de filiis israhel: ut explozarēt terzā. **M**isitq; rex iericho ad raab meretricē dicēs. **E**due viros q̄ venerūt ad te: et ingressi sūt tomū tuā. **E**xplozatores quippe sunt: et om̄nē terram cōficerat vnerūt. **T**ollensq; mulier viros abscondit: et ait. **F**actoz vnerūt ad me: sed nesciebā vnde essent. **C**ūq; porta clauderetur in tenebris: q̄ illi pariter exierūt: nescio quo abierunt. **P**ersequimini atō: q̄ cōprehenditis eos. **I**psa autē fecit ascendere viros i solarin tomus sine: opānitq; eos stipula limi q̄ ibi erat. **H**ij autē qui missi fuerāt secuti sunt eos p̄ viā que duat ad vadū iordanis: illisq; egressis statim porta clausa est. **N**ec dū obviamierāt qui latebāt et ecce mulier ascendit ad eos: et ait. **R**ouī q̄ dñs tradiderit vobis terzā. **E**t enim irruit in nos terzoz vester: et clamauerunt om̄s habitatores terze. **A**udiuim⁹ q̄ sicauerit dñs adq; maris rubi

ad vestrū introitū quāto egressi estis ex
egipto : et q̄ feceritis duobz amorcorū
regibz q̄ crāt trās iordanē seon ⁊ og q̄s
interfecistis. Et hec audientes p̄nuim⁹
et elanguit cor n̄im: nec remāsit in no-
bis spirit⁹ ad introitū vestrū. Dñs em̄
deus vester ipse est de⁹ in celo sursum: et in
terza eos sū. Nūc ergo iurate michi per
dñm ut quō ego misericordiā feci vo-
biscū ita et vos faciatis cū domo patris
mei: testiq; michi verū signū ut salue-
tis patrē meū et matrē. fr̄es ac sorores
meas. ⁊ om̄ia q̄ illorū sunt: et eruatis
animas nr̄as a morte. Qui responderūt
ei. Anima nostra sit pro vobis in mor-
tē si tamē nō proderitis nos. Cūq; tra-
diderit nobis dñs terrā: faciemus in te
misericordiā ⁊ veritatem. Demisit ergo
eos p̄ funē ⁊ fenestra. Domus em̄ eius
habeat muro. Dixitq; ad eos. Ad mō-
tana cōsedite ne forte occurrāt vobis
reuerentes: ibiq; latitate tribz diebus
donec redeāt ⁊ sic ibitis per viā vestrā.
Qui dixerunt ad eā. Innoxij erimus
a iuramento hoc quo adiurasti nos: si
ingredientibz nobis terrā signū fuerit
funiculus iste cocineus et ligaueris eū
in fenestra p̄ quā dimisisti nos: ⁊ patrē
tuū ac matrē fratresq; et omnē cognā-
tōnem tuā cōgregaueris in domū tuā.
Qui hostiū domus tue egressus fuerit:
reus sibi erit. Vāguis ip̄⁹ erit ī caput
eius: et nos erim⁹ alieni. Cūctorū autē
sanguis q̄ tēcū in domo fuerint redūda-
bit in caput n̄im: si eos aliq; tetigerit.
Qd̄ si nos protere volueris ⁊ sermone
istū proferte in mediū: erim⁹ m̄idi ab
hoc iuramento quo adiurasti nos. Et il-
la respondit. Sicut locuti estis ita fiat.
Dimittensq; eos ut pergerant: appendit
funiculū cocineū in fenestra. Illi vero

ambulantes peruenerūt ad montana:
et manserūt ibi tres dies donec reuer-
terentur qui fuerāt p̄secuti. Querentes em̄
p̄ omnē viā nō reppererūt eos. Quibus
verbum ingressis: reueri sūt: et descēde-
runt ex ploratores de mōte: et trāsmissi
iordanē venerūt ad iosue filiū nun: nar-
rauerūtq; ei om̄ia q̄ acciderāt sibi: atq;
dixerūt. Tradidit dñs omnem terrā hāc
in manus nostras: et timore p̄strati
sūt cuncti habitatores eius. **M.**
Cūtur iosue de nocte cōsurgens mouit
castra: egredientesq; de sechim venerūt
ad iordanē ipse ⁊ om̄es filij israhel: et
morati sunt ibi per tres dies. Quibus
euolutis trāsierūt p̄ castrorū
mediū: et clamare ceperūt. Quāto vi-
deritis archam fœderis domini d̄i v̄stri:
et sacerdotes stirpis leuitice portantes
eam. vos quoq; cōsurgite et sequimini
p̄cedentes: sitq; inter vos et archā spa-
cium cubitorū duum milīū ut procul vi-
dere possitis ⁊ nō esse p̄r quā viā ingredi-
amini: quia prius non ambulastis per
eam. et caute ne appropinquetis ad
archam. Dixitq; iosue ad populū. Vā-
dificamini: cras enim faciet domin⁹ in-
ter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes
Tollite archam fœderis: et p̄cedite po-
pulum. Qui iussa complentes tulerūt
et ambulauerūt ante eos. Dixitq; dñs
ad iosue. Hodie in apiam exaltare te co-
ram omni israhel: ut sciant q̄ fuit cū
moysē fui: ita et tecum sim. Tu autem
p̄cepit sacerdotibus qui portant archā
fœderis: ⁊ dic eis. Cum ingressi fueritis
partem aque iordanis: stete in ea. Di-
xitq; iosue ad filios israhel. Accedite
huc: ⁊ audite verbum domini d̄i v̄stri.
Et rursus in hoc inquit scietis: q̄ do-
minus deus viuens in medio v̄stri est

et disperdet i cōspedu vestro chananeū
 et etheū eueū et pherezeū gergeseū q̄
 iebuseū et amozreū. Ecce archa federis
 dñi omnis terre antecet vos per iorda-
 nen. Parate duocām viros de duocā
 tribubus isrl: singulos p singulas tri-
 bus. Et cū posuerint vestigia pedū suo-
 rum sacerotes qui portāt archā federis
 dñi tū vniuersē terre in aquis iordanis
 aque q̄ inferiores sūt deurent atq; desi-
 cēt: que aut desup veniūt in vna mo-
 le cōsistent. Igitur egressus est plus
 de tabernaculis suis ut trāfiret iordanē
 et sacerotes qui portabāt archā federis
 pergebāt ante eū. Ingressisq; eis iorda-
 nen et pedib; eorū in parte aque tūdis
 iordanis aut ripas aluci sui tēpore mes-
 sis implerāt: steterūt aque descenden-
 tes in loco vno: et ad instar montis in-
 tuscentes apparebant p̄ ocul ab vrbē
 que vocatur eom usq; ad locū sarthan
 que aut inferiores erāt in mare solitu-
 dinis qd nunc vocatur mortuū desce-
 runt usq; quo om̄ino descerent. Po pu-
 lus aut incebat cōtra iordanē et sacer-
 vtes qui portabāt archam federis dñi
 stabāt sup sicā humū in medio iorda-
 nis acāndi: omnisq; populus per aren-
 tem alueum transibat. **iii.**

Quibus trāgressis: dixit dominus
 ad iosue. Elige duocām viros
 singulos per singulas tribus: et p̄cipe
 eis ut tollant de medio iordanis alueo
 vbi steterūt p̄ces sacerdotū duocā du-
 rissimos lapides: quos ponent in loco
 castrorū vbi fixeris hac nocte tentoria
 Vocauitq; iosue duocām viros quos
 elegerat de filiis israhel singulos de sin-
 gulis tribubus: et ait ad eos. Ite ante
 archā dñi vestri ad iordanis medinm
 et portate inde singuli singulos lapides

in humeris vris iuxta nūmez filioꝝ isrl
 ut sit signū inter vos. Et quādo inter-
 rogauerint vos filij vestri cras dicentes
 quid sibi volūt isti lapides. respondebis
 eis. Defecerunt aque iordanis ante
 archā federis dñi cū tranfiret eū: idarco
 positi sūt lapides isti in monimentū fili-
 orum isrl usq; in eternū. fecerūt ergo
 filij israhel sicut p̄cepit eis iosue por-
 tantes de medio iordanis alueo duode-
 am lapides ut dñs ei imprarar: iuxta
 num̄ū filioꝝ israhel usq; in locū in q̄
 castram etan sunt: ibiq; posuerunt eos.
 Alios q̄ duocām lapides posuit iosue
 in medio iordanis alueo vbi steterunt
 sacerotes qui portabāt archam federis
 dñi et sūt ibi usq; in presentē diē. Sa-
 cerotes aut qui portabāt archā stabāt
 in iordanis medio donec om̄ia cōpler-
 tur que iosue ut loqueretur ad populū
 p̄ceperat dñs: ut dixerat ei moyses. fe-
 stinauitq; populus et transiuit. Cūq;
 trāsisset om̄s trāsiuit et archa dñi: sa-
 cerotes q̄ p̄gebāt ante populū. filij
 q̄ ruben et gad et dimidia tribus ma-
 nasse p̄cecebāt fratres suos filios isrl
 sicut eis p̄ceperat moyses: et quadra-
 ginta pugnatorū milia p turmas et au-
 neos incebat p plana atq; campēstria
 vrbis iericho. In illo die magnificauit
 dñs iosue corā om̄i israhel: ut timent
 eū sicut timuerāt moysen dū ad huc vi-
 ueret. Dixitq; ad eum. P̄cipe sacerdo-
 tibus qui portant archā federis: ut ascē-
 dant de iordane. Cūq; p̄cepit eis dices.
 Ascendite de iordane. Cūq; ascendisset
 portantes archā federis dñi et siccam hu-
 mū calcare cepissent. reuerse sunt a que
 in alueū suū: et fluebāt sicut ante. Con-
 siterant. Populus autem ascēdit de
 iordane trāmo diē mensis p̄imi: et

castrametati sunt in galgalis cōtra orientale plagā vrbis iericho. Duodecim q̄ lapides quos de iordanis aluco suspērant posuit iosue in galgalis: ⁊ dixit ad filios israhel. Quando interrogauerint filij vestri aras p̄res suos ⁊ dixerit eis q̄d sibi volūt lapides isti docebitis eos atq; dicetis. Per arenam alucū trāsiunt israhel iordanē istum siccante dño deo nostro aquas cūte in conspectu nostro: donec trāsiem⁹ sicut fecerat p̄us in mari rubro q̄d siccauit donec trāsiem⁹: ut discāt om̄s terrarū ppli forāssimā manū dñi int̄ et vos timentis dñm cū v̄m om̄i tpe.

Postq̄ ergo audierūt om̄s v̄. Reges amorreorū: q̄ habitabant trās iordanē ad occidentale plagā et aī: dī reges chanaan q̄ p̄p̄inqua possidebāt magni maris loca q̄ siccaisset dñs fluenta iordanis corā filiis israhel donec trāsiēt dissolutū est cor eorū ⁊ nō remāsit in eis sp̄ritus: timentū int̄roitū filiorū israhel. Eo tempore ait dñs ad iosue. Fac tibi auitros lapideos: ⁊ arāde scāto filios israhel. fecit q̄: q̄d iusserat dñs: ⁊ arādidit filios israhel in colle p̄p̄uadorū. Hec aut̄ causa est scāte arāinātionis. Om̄is populus qui egressus ē de egipto generis masculini v̄niuersi bellatores viri mortui sūt in deserto per longissimos viē arāuitus: qui omnes arāuiti erāt populus aut̄ qui natus est in deserto per quadraginta annos iūneris latissime solitudinis inarāuitus fuit: donec cōsumerentur qui nō audierūt vocem domini: et quibus ante iurauerat: ut ostenderet eis terrā lacte ⁊ melle manantem. Horū filij in locū successerunt patrū: et arāuiti sūt a iosue: qui sicut nati fuerant in p̄p̄uado erāt: nec eos in viā aliquis arāuiterat. Postq̄ autē

om̄es arāuiti sūt: manserunt in eorū castroꝝ loco donec sanarent. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie abstuli obprobrium egipti a vobis. Vocatūq; est nomē loci illius galgala usq; in presentem diem. Manserūt filij israhel in galgalis: et fecerūt phase quattordecima die mensis ad vesperū in campē tribus iericho: et comederūt de frugibus terre die altero azimos panes et polentam eiusdem anni. Defecitq; māna postq̄ comederūt de frugibus terre: nec v̄si sūt vltra ab illo filij israhel: sed comederunt de frugibus presentis anni terre chanaan. Cū autē esset iosue in agro vrbis iericho leuauit oculos: et vidit virū stātem cōtra se euaginatū tenentem gladiū: p̄cepitq; ad eū ⁊ ait. Nolite es an aduersarioꝝ. Qui respondit. Nequa q̄: sed sū p̄nceps exercitus dñi: et nūc v̄m. Cecidit iosue p̄onus in terrā et aorās ait. Quid dñs meus loquitur ad seruum suū. Solue inquit calceamentum tuum de pedibus tuis. Locus em̄ in quo stas sanctus est. fecitq; iosue: ut sibi fuerat imperatum. **vi.**

Iericho autem clausa erat atq; munitatim ore filioꝝ israhel: et nullus audebat vrbem ingredi vel egredi. Dixitq; dominus ad iosue. Ecce dedi in manus tuas iericho et regem eius: om̄esq; fortes viros. Circuite vrbem auidi bellatores senel per diem. Sic factis sex diebus. Septimo autem die sacerdotes tollent septem bucinas quarū v̄tis est in iubilatio: et p̄cedent archa fœderis. Sep̄tesq; arāuibis auitatem: et sacerdotes clangent buanis. Cūq; insonuerit vox tube longior atq; conātor et in auribus vestris in̄p̄uerit clamabit om̄is populus voaseratione maxima:

et muri funditus corruent ciuitatis: in-
gredieturq; singuli p locū oīra quē ste-
terint. Vocauit ergo iosue filiū nūn sa-
cero tes: et dixit ad eos. Tollite archā
federis. Et septem alij sacerdotes tollant
septem subiloū buānas: et incedāt an-
te archā dñi. Ad populū q; ait. Ite et
circuite ciuitatē armati p̄cedentes archā
dñi. Cūq; iosue verba finisset ⁊ septem
sacerdotes septem buānis clangerēt an-
te archā federis dñi: omīsq; p̄plus p̄ce-
deret armati erantus. reliquū vulgus
archā sequebatur ac buānis omīa con-
crepabāt. P̄ceperat autē iosue p̄lo dī-
cens. Non clamabitis: nec audiet̄ vox
veltra neq; vllus sermo ex ore v̄ro egre-
dietur: donec v̄niat dies in quo dicā
vobis. Clamate ⁊ voceramini. Circu-
iuit ergo archā dñi ciuitatē semel p̄ diē
et reuersa in castra mansit ibi. Igitur
iosue de nocte consurgente tulerūt sacer-
dotes archā dñi: et septē ex eis septē bu-
ānas quarū in iubileo vsus est: p̄ce-
debātq; archam dñi ambulātes atq; clā-
gentes: et armatus populus ibat ante
eos: vulgus autē reliquū sequebatur
archam: et buānis p̄sonabat. Circue-
rūtq; ciuitatem sc̄do die semel: ⁊ reuersi
sunt in castra. Die fecerūt sex diebus.
Die autē septimo diluculo cōsurgentes
drauerūt vrbem sicut dispositū erat se-
pties. Cūq; septimo arantu clangerent
buānis sacerdotes: dixit iosue ad oīm
isrl. Voceramini. Tradidit enī vobis
dñs ciuitatē. Hitq; ciuitas hęc anathe-
ma et omnia que in ea sūt dño. Dola-
raab mererit v̄uat: cū v̄niueris q̄ cū
ea in domo sūt. Abscondit enī nūcios
quos direximus. Vos autē cauete ne de
hīs que p̄cepta sūt vobis quippiam
cōtingas ⁊ his p̄uaricacōis rei: et

omīa castra isrl: sub peccato sint atq;
turbentur. Quicquid autē auri aut argē-
ti fuerit ⁊ vasozū incoy ac ferri dño cō-
secratur repositū in thesauris eius. Igi-
tur omni populo vocifrate et clange-
tibus tubis postq; i aures mltitudinis
vox sonitūsq; inreputit muri ilico cor-
ruerunt: et ascendit vnusquisq; p̄ locū
quī cōtra se erat. Ceperūtq; ciuitatē: et
interfecerūt omnia que erāt in ea a viro
usq; ad mulierem: ab infante usq; ad
senē. Doues q; ⁊ oues ⁊ asinos in oze
gladij passierūt. Duobus autē viris
quī exploratores misit fuerant dixit io-
sue. Ingredimini domū mulieris mere-
trici et produate eam et omnia que il-
lius sunt: sicut illi iuramentū firmastis.
Ingresiq; iuuenes eduxerunt raab et
parentes eius: frēs q; ⁊ uictā suppellecti-
lem a cognacōne illius: et extra castra
isrl manere fecerūt. Vrbem autē ⁊ omīa
que inuenta sūt in ea succenderūt absq;
auro ⁊ argento ⁊ vasis eneis ac ferro:
que in erariū dñi cōsecrāt. Raab ve-
ro meretricem et domum patris eius et
oīa q̄ habebat fecit iosue v̄uere: et ha-
bitauerūt in medio isrl usq; i presentē
diem: eo q̄ absconderit nūcios quos
miserat ut explorarent iericho. In tem-
pore illo imprecatus est iosue dicens.
Maledictus vir corā dño: qui suscita-
uerit et edificauerit ciuitatem iericho.
In primogenito suo fundamenta illi
iadat: ⁊ in nouissimo liberosum ponat
portas eius. fuit ergo dñs cū iosue: et
nomē q̄ vulgati est i oīm terra. vij.

Elij autē isrl p̄uaricati sunt man-
datum: et v̄stupauerunt de ana-
themate. Nam achām filius charmi fi-
lij zabdi filij zare de tribu iuda tulit ali-
quid de anathemate. Iratusq; est dñs

contra filios israhel. Cumq; mitteret io-
 sive de iericho viros contra hay que est
 iuxta bethauen ad orientalem plagam
 oppidi bethel. dixit eis. Ascendite et ex-
 plozate terrā. Qui precepta cōplentes
 explorauerūt hay. Et reuertī dixerūt ei
 Nō ascēdat omīs popul⁹: sed duo vel
 tria milia virozū pergant et deleant ciui-
 tatem. Quare omnis populus frustra
 verabatur contra hostes pauatissimos.
 Ascenderūt ergo tria milia pugnatōzū
 Qui statim terga vertentes prauli sūt
 a viris vrbis hay: et corruerūt ex eis
 triginta ⁊ sex homines. Persecutiq; sūt
 eos aduersarij de porta usq; ad sabarim
 et ceciderūt per prona fugientes. Pertre-
 mūtq; eoz populi: et ad instar aque li-
 quefactū est. Iosue vero scidit vestimē-
 ta sua et pronus cecidit in terrā corā ar-
 cha domini usq; ad vespēra: tam ipse q̄
 omnes senes israhel. Miserūtq; pulue-
 rem super capita sua ⁊ dixit iosue. Deu-
 domine deus. Quid voluisti traducere
 populū istum iordanen flumī: ut traxe-
 res nos in manus amorēi et peritres
 Stinam ut cepimus mansissimus trās
 iordanē. Oī domine deus quid dicam
 vixens israhelēni hostib; suis terga ver-
 tentem. Audient chananei: et omēs ha-
 bitatores terre: et pariter conglobati
 draudabūt nos: atq; celebrunt nomen
 nostrū de terra. Et quid facies magno
 nomini tuo. Dixitq; domin⁹ ad iosue
 Surge: cur iaees pronus in terra. Pec-
 cauit israhel: et preuaricatus est padū
 meum. tulerūtq; de anathemate et fura-
 ti sunt atq; inuentū ⁊ abseconterūt inter
 vasa sua. Nec poterit israhel stare ante
 hostes suos: eosq; fugiet: quia polluta
 est anathemate. Nōn ero ultra vo-
 biscum: tunc conteratis eū qui huius

sceleris reus est. Surge sacrificia popu-
 lum et dic eis. Sanctificamini in tra-
 stinū. Nec em̄ dicat dñs de israhel. Ana-
 thema in medio tui est israhel. Nō por-
 ris stare coram hostibus tuis: tunc ce-
 leatur ex te qui contaminatus est hoc
 scelere. Accerētq; mane singuli per tri-
 bus vestras: et quācuq; tribū soz in-
 uenerit. accedet p cognacōnes suas et
 cognacō p tom⁹: tomulq; p viros: ⁊
 quācuq; ille in hoc faanoz fuerit depre-
 hensus: comburetur igni cū omni sub-
 stantia sua: quomiam preuaricatus est
 padum tomimi: ⁊ faciet neq; has in isra-
 hel. Surgens itaq; iosue mane. Appli-
 cauit israhel per tribus suas: ⁊ inuenta
 est tribus iuda. Que cū iuxta familias
 suas esset oblata: inuenta est familia za-
 re. Illam q̄ per tomos offerens reperit
 zabdi: cuius tomū in singulos diuītes
 viros inuenit achān filiū ehami: filij
 zabdi filij zae de tribu iuda. Et ait io-
 sue ad achān. Fili mi da gloriā tomio
 teo israhel: et confitere: atq; indica mi-
 chi: quid feceris ne abscondas. Respō-
 ditq; achān iosue: ⁊ dixit ei. Vere ego
 peccavi domino deo israhel: et sic et sic
 feci. Vidi em̄ inter spolia palliū cocane-
 um valde bonū ⁊ ducentos siclos argēti
 regulāq; aureā qui quaginta siclorū: ⁊
 cōcipiscens abstuli et abscondi in terra
 contra mediū tabernaculi mei: argen-
 tumq; fossa humo operui. Distit ergo
 iosue ministros: qui currentes ad taber-
 naculū illius repererūt cūta abscondita
 in eoz loco: ⁊ argentū simul. Aufren-
 tesq; de tentorio tulerūt ea ad iosue et
 ad omēs filios isrl: proiecerūtq; ante to-
 minum. Tollens itaq; iosue achān fi-
 lium zare: argentumq; et palliū ⁊ aure-
 am regulam. filios quoq; ⁊ filias eius

boues ⁊ asinos ⁊ oues ipsiq; tabernacu-
lum et cūctam suppellectilē et omīs isrl
cū eo: duxerūt eos ad vallē achor: vbi
dixit iosue. Quia turbasti nos: extur-
bet te dñs in die hac. Lapidauitq; eum
omīs isrl: ⁊ cūcta que illius erāt igne
cōsumpta sūt. Congregauerūtq; super
eū aceruū magnū lapidū qui permanēt
usq; in p̄sente die. Et auaritia ē furor
dñi ab eis. Poratūq; est nomē loci illi
vallis achor usq; hodie. **III.**

Dixit autē dñs ad iosue. Ne time-
as. neq; formides. Tolle team
om̄em multitudinē pugnatū: et con-
surgens ascēde in oppidū hay. Ecce tra-
didī in manū tuā regem eius ⁊ populū
urbemq; et terrā. Facietq; vbi hay et
regi eius: sicut fecisti iericho ⁊ regi illi.
P̄cedā vxo et omīa animantia diripie-
tis vobis. Pone insidias vbi post eā.
Surgeritq; iosue et omīs exercitus bel-
latorū cum eo: ut ascenderent in hay.
Et electa triginta milia virorum forti-
um misit nocte: p̄cepitq; eis dicens. Do-
nite insidias post ciuitatē. Nec longē
recedatis: ⁊ eritis omīs parati. Ego autē
et reliqua multitudo que meū est ascē-
demus et aduerso cōtra vrbē. Cūq; exi-
erint cōtra nos sicut ante fecimus fugi-
emus: et terga vertemus donec p̄sequē-
tes ab vrbe prorabantur longius. Pu-
tabāt enī nos fugere sicut p̄us. Nobis
ergo fugientib; et illis p̄sequentib; con-
surgētis de insidijs ⁊ vastabitis ciui-
tatē: trahetq; eā dñs vester in ma-
nus vestras. Cūq; cepitūs succendite
eam: et sic omīa facietis ut iūsi. Dimi-
sitq; eos et p̄rexit ad locū insidiarū
seceruntq; in ter betel ⁊ hay ad occiden-
talē plagā vrbis hay. Josue autē nocte
illā in medio mansit p̄pli. Surgentq;

diluauit recensitū socios: et ascendit
cū senioribus in fronte exercitus: valla-
tus auxilio pugnatō. Cūq; vnissent
et ascēdissent ex adūs ciuitatis steterūt
ad septentrionalē vrbis plagā: intē quā
et eos vallis: erat media. Rūm̄q; autē
milia viros elegerat et posuerat in insi-
dijs mixer bethauc et hay et occidentali
parte eiusdem ciuitatis: omīs vxo reli-
quus exercitus ad aquilonē a eam diri-
gebat ita ut nouissimi multitudinis oc-
cidentalē plagam vrbis attingerent.
Abijt ergo iosue nocte illa: et stetit in
vallis medio. Qd̄ cū vidisset rex hay
festinavit mane: et egressus est cū omni
exercitu ciuitatis direxitq; ad eam contra
desertū: ignorās q; post tergū lateret in-
sidie. Josue vero et omnis israhel cesse-
runt loco: simulantes menti et fugietes
per solitudinē viam. At illi vociferan-
tes pariter ⁊ se mutuo cohortantes: p̄-
secuti sunt eos. Cūq; recessissent a ciui-
tate: ⁊ ne vnus quē in vrbe hay ⁊ be-
thel remansisset: qui non p̄sequeretur
israhel sicut erupit ap̄ta oppida relin-
quentes: dixit dñs ad iosue. Icau clipe-
um qui in manu tua est cōtra vrbem
hay: quomā tibi tradam eā. Cūq; de-
ualsent clipeum et aduerso ciuitatis in-
sidie que latebāt surserunt cōfestim
et p̄rgentes ad ciuitatē ceperūt: ⁊ succe-
derunt eam. Viri autē ciuitatis qui p̄-
sequebantur iosue respicientes et vidē-
tes fumū vrbis ad celū usq; consente-
re nō potuerunt vltra huc illucq; dis-
fugere: p̄deserūt cū hī qui simulauerāt
fugam et tenebāt ad solitudinē: cōtra
p̄sequentes fortissime restassent. Vi-
densq; iosue ⁊ omnis isrl q; capta esset
ciuitas ⁊ fumus vrbis ascenderet: reuer-
sus p̄raussit viros hay. Quisq; et illi

qui ceperat et succenderat civitatem. ceteri
 fi ex urbe contra suos: medios hostium fe-
 rre cepit. Cum ergo ex utraque parte
 adversarii cederent ita ut nullus de tan-
 ta multitudine saluaretur: regem quoque
 vrbis hay apprehendere viuentem et obtu-
 lerunt iosue. Igitur omnibus interfecit qui
 israelis ad desertum tentantes fuerat perse-
 cuti et in eodem loco gladio corruentibus:
 reuerſi filij israel pauserunt civitatem.
 Erat autem qui in eodem die ceciderat a viro
 usque ad mulierem: duodecim milia hominum
 omnis vrbis hay. Josue vero non contra-
 xit manum quam in sublime porreperat te-
 nens elixum: donec interficerent omnes ha-
 bitatores hay. Jumenta autem et pecora ci-
 vitanis diuiserunt sibi filij israel: sicut
 preceperat dominus iosue. Qui succendit
 urbem: et fecit eam tumulum sempiternum
 regemque eius suspendit in pambulo us-
 que ad vesperam et solis occasu: precepitque
 iosue et exposuerunt cadaver eius de ar-
 ce: pariterque in ipso introitu civita-
 tis cogesto super eum magno acervo la-
 pidum qui permanet usque in presentem di-
 em. Tunc edificavit iosue altare domi-
 no deo israel in monte hebal: sicut pre-
 ceperat moyses famulus domini filijs
 israel et scriptum est in volumine legis
 moysi. altare de lapidibus impositis que
 ferunt non retigit: et obtulit super eo olo-
 caustum domino: immolavitque pacificas
 victimas. Et scripsit iosue super lapides
 deironominum legis moysi: quod ille
 digesserat contra filios israel. Omnis autem po-
 pulus et omnes maiores natum: ducesque
 ac iudices stabant ex utraque parte archæ
 in conspectu sacerdotum qui portabant ar-
 cham fedæ domini: ut advena ita et indi-
 gena. Media pars eorum iuxta montem
 garizim et media iuxta montem hebal

sicut preceperat moyses famulus domi-
 ni. Et primum quidem benedixit populo
 israel. Post hæc legit omnia verba benedi-
 ctionis et maledictionis et cuncta que
 scripta fuerant in legis volumine. Ni-
 chil ex hijs: que moyses iusserat reli-
 quit inactum: sed universa replicavit
 coram omni multitudine israel mulie-
 ribus ac paruulis et aduenis qui inter
 eos morabantur.

Quibus auditis: cuncti reges tras
 iordanem qui versabantur in mo-
 tains et campatribus et maritimis: ac
 litore magni maris. hijs quoque qui ha-
 bitabant iuxta libanum etheus et amor-
 reus chananeus phereus et cucus et
 ieubuseus congregare sunt pariter: ut
 pugnarent contra iosue et israel uno
 animo: eademque sententia. At hijs qui
 habitabant in gabaon. audientes cun-
 cta que fecerat iosue iericho et hay: et
 callide cogitantes tulerunt sibi abaria
 saccos veteres asinis imponentes: et
 vtres vinarios scissos atque confitos cal-
 ciamentaque perantiqua. que ad iudici-
 um vetustatis pitacis consuta erant:
 induti veteribus vestimentis: panesque
 quos portabant ob vitium duri erant
 et in frustra comminuti. Perceperunt
 que ad iosue qui tunc morabatur in ca-
 stris galgale: et dixerunt ei atque simul
 omni israeli. De terza longinqua ve-
 nimus pacem vobiscum facere cupientes
 Responderuntque viri israel ad eos atque dixe-
 runt. Ne forte in terza que nobis forte de-
 betur habitus: et non possimus fedus in-
 ire vobiscum. At illi ad iosue: serui inquam
 sumus. Quibus iosue ait. Qui
 nam estis vos: aut unde venistis et Res-
 ponderunt de terza longinqua vult ve-
 nerunt serui tui: in nomine domini dei tui

Audiuimus enim famam potentie eius: cum
 ita que fecit in egipto et duobus regibus
 amozreorum qui fuerunt trans iordanem seon
 regi ezebon et og regi basan qui erat in a-
 starorb: dirigitque nos seniores et omnes ha-
 bitatores terre nostre. Tollite in manibus abar-
 ria ob longissimam viam: et occurrite eis et
 dicite. Serui vestri sumus: sedus inite
 nobiscum. En panes quanto egressi sumus
 de domibus nostris ut veniremus ad vos
 calidos sumpimus: nunc sicca facti sunt:
 et vultate nimia comminuti. Viri vi-
 ni nouos impleuimus: nunc rupta sunt et
 soluta. Vestes et caldamenta quibus in-
 duimur et que habemus in pedibus ob lon-
 gitudinem longioris vie trita sunt: et pe-
 ne consumpta. Susceperunt igitur de ci-
 uitatibus eorum: et os domini non interrogauerunt
 sicutque iosue cum eis pacem: et inuito fecere
 pollitatus est ut non occiderent. Primusque
 qui multitudinis inuenerunt eis. Post die-
 es autem tres in itinere audierunt quod in vi-
 dno habitaret: et inter eos futuri esset
 Moueruntque castra filij israel: et venerunt
 in ciuitates eorum die tertio: quarum hec
 vocabula sunt: gabaon et caphira et be-
 roth et cariathairim. Et non passauerunt
 eos: eo quod irascent eis principes multi-
 tudinis in nomine domini dei israel. Murmura-
 uit itaque omne vulgus contra principes
 israel. Qui responderunt eis. Iuramus
 eis in nomine domini dei israel: et idcirco non pos-
 sumus eos committere. Sed hoc faciemus
 eis. Revertentur quidem et viuunt ne opra
 nos ira domini contumax si perierimus:
 sed sic viuunt ut in usus vniuersae multi-
 tudinis ligna cedant aquasque comportant
 Quibus hec loquentibus vocauit gabaonitas
 iosue: et dixit eis. Cur nos deapere
 fraude volumus: ut diuersis procul val-
 de habitamus a vobis cum in medio nostri

itis. Itaque sub maiestratione eritis: et
 non desinet de stirpe vestra ligna cedens
 aquasque comportans in domum dei mei.
 Qui responderunt. Quamquam est nobis ser-
 uis tuis qui permisset dominus tuus moysi
 seruo suo: ut traderet vobis omnem ter-
 ram: et disperderet ciuitates habitatores
 eius. Timuimus igitur valde et proci-
 dimus animabus nostris. Vltro terrore
 compulsi: et hoc consilium inimus. Nunc
 autem in manu tua sumus: quod tibi bonum
 et rectum videatur fac nobis. fecit ergo io-
 sue ut dirigeret: et liberauit eos de manibus
 filiorum israel: ut non occiderentur. Dece-
 ritque in illo die: eos esse in ministerio
 ciuitatis populi et altaris domini cedentes li-
 gna et aquas comportantes: usque in presentibus
 temporibus in loco quem dominus elegisset. . . .

Que cum audisset aomiselech rex ihe-
 rusalem: quod fecisset epistula iosue
 hay et subuerisset ea: sicut enim fecerat
 iericho et regi eius sic fecit hay et regi il-
 lius: et quod transfugisset gabaonites ad
 israhel et essent fecerat eorum: timuit val-
 de. Verbs enim magna erat gabaon et vna
 ciuitatis regalium: et maior oppido hay:
 omnesque bellatores eius fortissimi. Mi-
 sit ergo aomiselech rex iherusalem ad
 obam regem hebron et ad pharan regem
 israhel: ad iaphie quem regem lachis et ad
 dabit regem eglon dicens. Ad me ascen-
 dite et forte perciditum expugnemus gabaon:
 quare transfugerit ad iosue et ad
 filios israhel. Congregati igitur ascen-
 derunt quinque reges amozreorum: rex ihe-
 rusalem rex hebron rex israhel rex lachis
 rex eglon simul cum exercitibus suis
 et castrametati sunt circa gabaon oppugnantes eam. Habitatores autem gabaon
 verbis obesse miserunt ad iosue qui tunc
 morabatur in castris apud galgalam

et dixerūt ei. Ne retrahas manus tuas
ab auxilio seruatorū tuorū. Ascende cito
et libera nos: serq; presidii. Conuenie-
runt em̄ aduersum nos omnes reges
amozeorum: qui habitant in monta-
nis. Ascenditq; iosue & galgalis: et
om̄s exerat bellatorū cū eo viri fortis-
simi. Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas
eos. In manus em̄ tuas tradi di illos.
Nullus enim ex eis tibi resistere poterit.
Iruit itaq; iosue sup eos repente. To-
ta nocte ascendens & galgalis. Et con-
turbauit eos dominus a facie israhel: cō-
triuitq; plaga magna in gabaon. ac
persecutus est eos per viam ascensus be-
thozon: et percussit usq; azecha et mace-
da. Cūq; fugerent filios israhel: et es-
sent in descensu bethozon: dominus mi-
sit sup̄ eos lapides magnos & celo us-
q; ad azecha. Et mortui sunt multo
plures lapidibus grandinis: q̄ quos
gladio percusserant filij israhel. Tūc lo-
cutus est iosue domino in die qua tradi-
dit amozreū in cōspectu filiorū israhel:
dixitq; coram eis. Sol cōtra gabaon
ne mouearis: et luna contra vallem ai-
alon. Preteritq; sol et luna: donec vl-
disceretur se gens de inimicis suis. Non-
ne scriptū est hoc in libro iustorum?
Spernit itaq; sol in medio celi: et nō fe-
stinauit occidere spacio vnius diei. Nō
fuit ante et postea tam longa dies obe-
diente dño vni hominē: & pugnatē pro
israhel. Reuersusq; est iosue cū om̄i isrl̄
in castra galgale. Fugerat em̄ quinq;
reges et se absceiderant in spelunca vr-
bis maceda. Prūdatūq; est iosue q̄ in-
uenti essent quinq; reges: latentes i spe-
lunca vr̄bis maceda. Qui precepit so-
cijs et ait. Soluite saxa ingentia ad os
spelunce: et ponite viros industrios q̄

clausos custodiat. Vos aut̄ nolite sta-
re: sed persequimini hostes: & extremos
quosq; fugientium cedite. Ne dimitta-
tis eos vr̄bi suarum intrare presidia
quos tradidit dñs & in manus vr̄as
Cecis ergo aduersarijs plaga magna
et usq; ad interecōnem p̄ne consum-
pta: huj q̄ israhel effugere poterūt in-
gressi sūt ciuitates munitas. Reuersus
q; est omnis exercitus ad iosue in mace-
da vbi tūc erant castra: sam̄ et integro
numero. Nullusq; cōtra filios isrl̄ mu-
tūre ausus est. Precepitq; iosue dicens.
Aperite os spelunce: & producite ad me
quinq; reges qui in ea latēat. Fecerunt
q; ministri ut sibi fuerat impratū: et
aduxerunt ad eum quiq; reges & spe-
lunca: regem iherusalem regem hebron
regem ierimoth regē lachis regē eglon.
Cūq; educti essent ad eū vocauit om-
nes viros israhel: et ait ad primap̄es ex-
ercitus qui secum erāt. Ite et ponite pec-
tes super colla regū istorū. Qui cū per-
rexissent et subiectorū colla pedib; cal-
rent: rursū ait ad eos. Nolite timere
nec paucais: cōfortamini et estote ro-
busti. Hic em̄ faciet dñs cūdis hostib;
vestris: aduersum quos dimicabitis.
Percussitq; iosue et interfecit eos: atq;
suspendit sup̄ quinq; stipites: fuerūt
q; suspensi usq; ad vesp̄erum. Cūq; oc-
cumberet sol precepit socijs ut exponerent
eos de panibus: qui expositos pro-
fecerunt in speluncam in qua latuerāt
et posuerūt super os eius saxa ingentia:
que permanent usq; in presens. Eodem
die macedam q̄ cepit iosue et percussit
in ore gladij regemq; illius interfecit:
et om̄es habitatores eius. Nō dimisit
in ea saltem paruas reliquias. Fecitq;
regi maceda sicut fecerat regi iericho.

Transiit cū omni israhel te maceda in
 lebna et pugnabat cōtra eā: quā tradi-
 dit dñs cū rege suo in manus israhel.
 Percussitq; vrbē in ore gladij: et oēs
 habitatores eius. Nō dimiserunt in ea
 vllas reliquias. fecerūtq; regi lebna:
 sicut fecerāt regi iericho. De lebna trā-
 sinit in lachis cū omni isrl: et ererātū pr
 grū disposito oppugnabat cā: tradidit
 q; dñs lachis in manus filiorū isrl: et
 cepit eā altero: atq; passit in ore gla-
 dij omnēq; animā q̄ fuerat in ea sicut fe-
 cerat lebna. Eo tempore ascendit iram
 rex gazer ut auxiliaretur lachis: quē
 percussit ioseph cū omni populo eius usq;
 ad interecōem. Trāsiitq; te lachis i
 eglon: et arāxedit atq; expugnauit eā
 in eadē die: passitq; in ore gladij omnes
 animas q̄ erāt in ea iuxta omnia que fece-
 rat lachis. Ascendit q; cum omni isrl de
 eglon in ebzon et pugnauit cōtra eam
 cepitq; et passit in ore gladij: regē q;
 eius et omnia oppida regionis illius vni-
 uersaq; animas que in ea fuerāt cōmo-
 rate. Nō reliquit in ea vllas reliquias
 Sicut fecerat eglon sic fecit et ebzon:
 cū dca que in ea reperit cōsumens gladio
 Inde reuersus in dabit cepit eam atq;
 vastauit: regem q; eius atq; omnia p ar-
 cui cū oppida passit in ore gladij. Nō
 dimisit in ea vllas reliquias. Sicut fe-
 cerat ebzon et lebna et regib; earū: sic
 fecit dabit et regi illius. Percussit itaq;
 ioseph omēn terrā montanā et meridia-
 nam atq; campstrem: et a seto th cū regi-
 bus suis. Nō dimisit in ea vllas reliqui-
 as: sed omē quod spirare poterat inter-
 fecit sicut preceperat ei dñs deus isrl: a
 cares barne usq; ad gazā. Omne terrā
 gosen usq; eabzon: vniuersaq; reges
 et regionē eozū vno impetu cepit atq;

vastauit. Dñs cū deus isrl pugnauit
 pro eo. Reuersusq; est cū omni israhel ad
 locū castrozū in galgala.

Ope cū audisset iabin rex alor mi-
 sit ad iobab regē macon et ad re-
 gem tamron atq; ad regem acsaph: ad
 reges q; aquilonis qui habitabāt in mo-
 tanis et in plamā cōtra meridiē ene-
 roth: in campstribus q; et regionibus
 eoz iuxta mare: ebananeū q; ad oriente
 et occidentē et amozreum atq; ethū ac
 pherezeū et iebuscū in montanis: eueū
 q; qui habitabat ad radices hamon in
 terra maphē. Egressiq; sūt omnes cū
 turmis suis: plus multas nimis sicut
 harona que est in litore maris: equi q;
 et arzus immense multitudinis. Con-
 uenerūtq; omnes reges isti i vnu ad aqua
 meron ut pugnarent cōtra isrl. Dixit
 q; dñs ad ioseph. Ne timeas eos. Cras
 em hac eadē hora ego tradā omēs istos
 vulnerandos in conspectu isrl. Equos
 eozū subueruabis: et arzus igne cōm-
 bures. Venitq; ioseph et omīs exercitus
 eius cū eo aduersus illos ad aquas me-
 ron subito: et irruerūt sup eos tradidit
 q; illos dñs in manus israhel. Qui per-
 cussit eos et percussit sicut usq; ad sy-
 donem magnā: et aquas masserephor
 campūq; maphē qui est ad orientale
 illius partē. Itaq; passit omēs: ut nul-
 las dimitteret ex eis reliquias. fecitq;
 sicut preceperat ei dñs. Equos eozū
 subneruauit: arzusq; cōbussit igni.
 Reuersusq; statim cepit alor: et regem
 eius percussit gladio. Alor cū antiqui-
 tus inter omnia regna hęc p̄māpatū te-
 nebat. Percussitq; omēs animas q̄ ibi
 morabant. Nō dimisit in ea vllas reli-
 quias: sed usq; ad interecōem vniūsa
 vastauit: ipamq; vrbē percussit in dō

et omnes per circuitū ciuitates. Reges q̄ earū cepit percussit atq; deleuit: sicut p̄ceperat ei moyses famulus dñi. Absq; vrbibus q̄ erāt in collibus ⁊ in amulis site ceteras succendit israhel: vnā tantū afort munitissimā flāma consumpsit. Omnesq; p̄cedā istarū vrbū ac iuuenta dñi sunt sibi filij israhel: auctis boibus interfectis. Sicut p̄ceperat dñs moysi seruo suo: ita p̄cepit moyses iosue: ⁊ ille vniuersa cōpleuit. Nō p̄terijt te vniuersis mandatis: nec vnū quide verbum qd̄ iusserat dñs moysi. Cepit itaq; iosue omnē terram montanā ⁊ occidentalē plagam montēq; israhel ⁊ cāp̄ltria eius ⁊ partem montis que ascendit seir usq; balgath per plamiam libani subter montē hermon: omnes reges eorū cepit percussit ⁊ occidit. Multo tempore pugnant iosue contra reges istos. Non sunt ciuitas que se nō traheret filijs israhel: p̄ter eam qui habitabat in gabaon. Omnis enī bellando cepit. Domini enim sententia fuerat: ut indurarentur corda eorū ⁊ pugnarent cōtra isrl̄ ⁊ cauerent ⁊ nō mererent vllā clementiā: ac periret sicut p̄ceperat dñs moysi. In tempore illo venit iosue ⁊ interfecit enachim ⁊ mōtamis ebzon ⁊ dabir ⁊ anab ⁊ te omni mōte iuda cē israhel: vrbesq; eorū deleuit. Nō reliq̄t vllū de stirpe enachim in terra filiorū isrl̄: absq; ciuitatibus gaza ⁊ geth ⁊ azoto in quibus solū reliq̄i sūt. Cepit ergo iosue omnē terrā sicut locutus est dñs ad moysen: ⁊ tradidit eā in possessionē filijs isrl̄ scādū partes ⁊ tribus suas: quicūq; terra a p̄lijs. Hii sūt reges quos percussit filij isrl̄ ⁊ possederūt terram eorū trans iordanē ad solis ortū

a torrete arnon usq; ad montē hermon ⁊ omnē orientale plagā q̄ respicit solitudinē. Deon rex amorreorū q̄ habitauit in efebom dñatus est ab aror q̄ sita est sup ripam torrentis arnon: ⁊ moeie partis i valle dimidieq; galaad usq; ad torrentē iaboc: q̄ est terminus filioꝝ ammon: ⁊ a solitudine usq; ad mare cencroth cōtra orientē: ⁊ usq; ad mare deserti qd̄ est mare salissimū ad orientalem plagam per viam que ducit beithmoth ⁊ ab australi parte q̄ subiacet afevoch. P̄basga termin⁹ og regis basan ⁊ reliquijs raphaim. qui habitauit in alstaroth ⁊ in eozai: ⁊ dñatus ē in mōte hermon ⁊ in salacha atq; in vniuersa basan usq; ad terminos gelsuri ⁊ machati ⁊ dimidie partis galaad terminos feon regis efebom. Moyses famulus domini ⁊ filij israhel percusserūt eos: tradiditq; terram eorū moyses in possessionem rubenitis ⁊ gaditis: ⁊ dimidie tribui manasse.

Hii sunt reges terre quos percussit iosue ⁊ filij israhel trans iordanem ad occidentalem plagam abaalgad: in campo libani usq; ad montem libani: cuius pars ascendit in seyr. Tradiditq; eam iosue in possessionem tribubus israhel singulis partes suas: tam in mōtamis q̄ in planis atq; campaltribus. In aseroth ⁊ in solitudine ac in meridie: otkeus fuit ⁊ amorreus chanaan cus ⁊ pherezeus eius ⁊ ieubese. Rex iericho vnus. Rex hay que est ex latere beithel vnus. Rex ibzlm vnus. Rex ebzon vnus. Rex ierimoth vnus. Rex lachis vnus. Rex eglon vnus. Rex gazer vnus. Rex dabir vnus. Rex gath vnus. Rex karna vnus. Rex hereth vnus. Rex lebna vnus. Rex odollam vnus. Rex maceda vnus.

Rex bethel vnus. Rex taphna vnus.
 Rex ofra vnus. Rex affec vnus. Rex
 saron vnus. Rex madan vnus. Rex a
 for vnus. Rex fameron vnus. Rex ac
 saph vnus. Rex tenach vnus. Rex ma
 geddo vnus. Rex cedus vnus. Rex iacha
 nen carmeli vnus. Rex dor. et prouintie
 dor vnus. Rex gētū galgal vnus. Rex
 cherfa vnus. Omnes reges triginta vnus.
 Osue vero sener prouedeq; et. **XIII**
 tis erat: et dixit dñs ad eū. Venisti et
 longeuus es terra: q; latissima derelicta
 est que necdum sorte diuisa est: et ois
 videlicet galilea philistim et vniuersa
 gessuri. a fluuio turbido qui irāgar egi
 ptum usq; ad terminos accaron cōtra
 aquilonē: terra chanaan que in quinq;
 regulos philistim diuiditur. gazeos et
 azotos ascolumitas gethos et accaro
 ritas. Ad meridiē vero sunt euehi ois
 terra chanaan et maara sitomozū usq;
 afeca. et terminos amozrei eiusq; confi
 nia: libani q; regio cōtra orientē abaal
 gad sub monte hermon donec ingredi
 aris emath omnū qui habitabāt in mō
 te a libano usq; ad aquas massephor
 vniuersiq; sitonij: ego sū q; delebo eos
 a facie filiozū isrl. Semar ergo in parte
 hereditatis isrl hanc p̄cepī tibi. Et nūc
 diuide terrā in possessionē nouē tribub; et
 dimidie tribui manasse: cū qua rubē
 et gad possiderūt terrā quā tradidit eis
 moyses famulus dñi. trans flucta ioz
 danis ad orientale plagā. ab arcer q
 sita est in ripa torrentis arnon: et in val
 lis medio: vniuersaq; campēstria meda
 ba usq; dibon. et cunctas ciuitates seon
 regis amozrei. qui regnauit in efebōn:
 usq; ad terminos filiozū ammon et ga
 laad ad terminū gessuri et machati et
 omnem montem hermon et vniuersam

basan usq; salacha. omne regnū og in
 basan qui regnauit in astaroth et corai
 ip̄e fuit de reliquis raphaim: passitq;
 eos moyses atq; delēuit. Noluerunt q;
 disperdere filij israhel gessuri et machati
 et habitauerūt in medio israhel usq; in
 presentē diē. Tribui autē leui non dedit
 possessionē sed sacrificia et vidime dñi
 dei isrl ipsa est eius hereditas. sicut locu
 tus est illi. Dedit ergo moyses possessi
 onē tribui filiozū ruben iuxta cognacō
 nes suas. sicutq; terminus eozū ab aro
 er que sita est in ripa torrentis arnon et
 in valle euidē torrentis media. vniuersa
 sam planciam que ducit medaba et efeb
 on. cūctosq; viculos earū qui sunt in
 campēstrib;: dibon q; et abamothbaal
 et oppidum baalmaon et gessa et eebi
 moth et mepher: et cariathaim et saba
 ma et sarachasar: in monte conuallis
 bebsfoga et a seuech pbalga et bebaifi:
 moth om̄s vrbes campēstres. vniuersa
 q; regna seon regis amozrei. q; regna
 uir in efebōn: que passit moyses cū p̄
 apib; madian: cueu et reeen et sur et vze
 et rebee duces seon habitatores terre: et
 balaam filii beoz ariolum occiderūt filij
 israhel gladio cū ce tris interfecit: fa
 ctusq; est terminus filiozū ruben iozda
 nis fluuius. hec est possessio rubenitar; per
 cognacōnes suas vrbiū et viculozū
 Deditq; moyses tribui gad et filijs eius
 per cognacōnes suas possessionē. cui⁹
 hec diuisio est. Terminus gazer et oēs
 ciuitates galaad et dimidiā partem terre
 filiozū ammon usq; ad arcer q; est con
 tra rabba. et ab efebōn usq; ad ramoth
 masphe et barbanim et amanaim usq;
 ad terminos dabir. In valle q; bebara
 et bebnemra et soccoth et saphon reli
 quam partem regni seon regis efebōn

huius q̄ finis iordanis est usq; ad extremā partē maris cenereth: trās iordanem ad orientālē plagā. Hec est possessio filiozū gad p̄ familias suas et ciuitates et ville earū. Deditq; dimidiē tribui manasse filijq; eius iuxta cognationes suas possessionē. cui⁹ hoc primāpiū est. Amanaim vniuersam basan et cūda regna og regis basan: om̄sq; vicobabir qui sunt in basan sexaginta oppida: et dimidiā partē galaad et astaroth et edzay vrbes regni og in basan filijs machir filij manasse dimidiē partē filozū machir iuxta cognationes suas. Hanc possessionē diuisit moyses in cāptribus moab trans iordanē cōtra iericho ad orientālē plagam. Tribui autē leui nō erūt possessionē. qm̄ dñs dicit isrl̄ ip̄s est possessio ei⁹ ne locutus est illi.

Hoc est qd̄ possederūt filij isrl̄ xiiii. in terra chanaan. quā ceciderūt eis eleazar sacerdos et iosue filius nun. et primōpes familiarū p̄ tribus isrl̄: forte om̄ia diuidentes sicut p̄ceperat dñs in manu moyse. nouē tribubus ⁊ dimidiē tribui. Duab; ēi tribub; ⁊ dimidiē tēterat moyses trās iordanē possessionē absq; lenitis. qui nichil terre acceperūt inter fratres suos: sed in eozū successerant locū filij iosuep. in duas diuisi tribus manasse ⁊ effraim. Nec acceperūt leuite aliā in terra partē nisi vrbes ad habitandū. et suburbana earū ad alēdaumenta et pecora sua. Sicut p̄ceperat dñs moyse: ita fecerunt filij isrl̄ ⁊ diuiserūt terrā. Accesserunt itaq; filij iuda ad iosue i galgala: locutusq; est ad eū caleph filius iephone zenezus. Non sit quid locutus sit dñs ad moysen hominē dei te me et te in cadaubarne. Quadragesima annozū eram quādo misit me

moyses famulus domini de cadaubarne ut constituerem terram: nunc autē ei quod michi verum videbatur. Fratres autē mei qui ascenderāt mecum dissoluerunt cor populi: et nichilominus ego secutus sum dñm deum meū. Iurauit q; moyses i die illo dicens. Terra quā calcavit pes tuus erit possessio tua et filiozum tuozū in ætēnum: quia secutus es dominiū deū tuū. Concessit ergo dominus vitā michi sicut pollicatus est usq; in presentē diē. Quadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus est dominus verbū istud ad moysen: quanto ambulabar israhel per solitudinem: hodie octoginta quinque annozū sū hic valens ut eo valebā tempore quādo ad explorandū missus sū: illū in me temporis fortitudo usq; hodie p̄seruat: tam ad bellandū q̄ ad gradiendū. Ita ergo michi monte istū quē pollicatus est dominus te q; audiente. in quo enachim sunt ⁊ vrbes magnę atq; munitē: si forte sit dominiū meam et potuero delere eos: sicut promisit michi. Veneditq; ei iosue et tradidit ei ebron in possessionem: atq; ex eo fuit ebron caleph filio iephone cenerico usq; in presentē diē. quia secutus est dominū deū israhel.

Nomen ebron antea vocabatur cariazcharbe. Adam maximus ibi inter enachim situs est: et terra cessauit a pelijs.

Egitur sorz filiozū iude.

Ter cognationes suas ista fuit: a termino eodem usq; ad desertū syn cōtra meridicm et usq; ad extremā partē australis plage. Inuā ei⁹ a sumitate maris salifissimi. ⁊ a lingua eius que respicit meridicm: egredieturq; ostra ascensū scopiomis et p̄trane: et in vna: ascendit q; in cadaubarne: et p̄uenit in ebron.

ascendens ad daram: et arausens caria-
 chaa atq; in xptransimis in asemona.
 et prueniens ad torentē egypti: erūtq;
 termini eius mare magnū. Die erit fi-
 nis meridiane plage. Ab oriente vero
 erit iniciū mare salissimū usq; ad extre-
 mā iordanis. et ea q̄ respiciūt ad aquilō-
 nē a lingua maris usq; ad eūdem ior-
 danis fluum: ascenditq; terminus in
 bethagla: et transit ab aquilonē in be-
 tharaba. ascēēs ad lapidē boem filij ru-
 ben. et tendens usq; ad terminos tebra-
 te valle achor cōtra aquilonē respiciēs
 galgala: q̄ est ex aduerso ascensionis
 atommim ab australi parte torentis.
 trāsitq; aquas que vocātur fons solis
 et erūt crinis eius ad fontē rogel: ascē-
 ditq; p̄ conuallē filij ennon ex latere ie-
 busi ad meridiē. hec ē iherusalē et in te
 se erigens ad verticē montis qui est cō-
 tra iehennon ad occidentē. in summitate
 vallis raphaim cōtra aquilonē: prtrā-
 sitq; a vertice mōtis usq; ad fontē aque
 nepthoa. et puenit usq; ad vices mon-
 tis ephron: inclinaturq; in bala que ē
 cariartharim. id est vrbis siluarū et ar-
 cuit de bala cōtra occidentē usq; ad mō-
 tem seir: trāsitq; iuxta latus montis ia-
 rim ad aquilonē in thellon et descēdit
 in bethsames. trāsitq; in thamna et pr-
 uenit cōtra aquilonē partis accaron ex
 latere: inclinaturq; scaron a trāsit mō-
 tem baala. puenitq; i gebneel et magni
 maris cōtra occidentē sine cōcluditur.
 Hī sūt termini filiozū iuda p̄ arauitū
 in cognacōmib; suis. Caleph vero filio
 iephone dedit partē in medio filiozū iu-
 da sicut p̄cep̄erat ei dñs. cariarbarbe
 partis enach ipse est ebzon: teleuitq;
 ex ea caleph tres filios enach. selsai et
 hayman et tholmai de stirpe enach atq;

inde cōscēēs venit ad habitatores da-
 bir que p̄uis vocabatur cariatsepher
 id est ciuitas literarū. Dicitq; caleph
 Qui p̄uulserit cariatsepher: et cep̄erit
 eā dabo ei aram filiam meā vxorē. Ce-
 pitq; eā othomiel filius enez frater ca-
 leph iunior: deditq; ei aram filiam suā
 vxorē. Qui cū p̄gr̄it sūt suast ei vir cū
 ut peteret a patre suo agrū suspiratiūq;
 ut secebat i asino. Cui caleph quid ha-
 bes inquit. At illa respōdit. Da michi
 benedictionē. Tercā australē et arentē
 dedit michi. iuge et irizigam. Dedit
 itaq; ei caleph iriziguū superius et infer-
 us. Hec est possessio tribus filiozū iuda
 p̄ cognacōnes suas: erantq; ciuitates
 ab extremis partib; filiozū iuda. iuxta
 terminos eorum a meridie. cabseel et ezer
 et ia gur et cina et dimona et adada et ce-
 tes et aloz et iethan zif et telen et baloth
 afoz noua et carioth iefrom hec est asso-
 roma same et meloda et aser gadda et
 assemoth et bethseleth et asafual et ber-
 sabee et baziorbia et abala et hun esem et
 heltholad et epul et zarna et hielech et me-
 demena et sensenna lebaorb et selim et a-
 hem rēmon: omnes ciuitates vigin-
 tiuoem et velle earū. In campstribo vero
 estaol et sarea et asena et azone et engan-
 nim et taphna et enaym et icrimoth et a-
 dulam socho et azecha et sarim et aditha-
 ym et heera et giterorbaym: vrbes qua-
 tuordecim et velle earū. Saman et adafa
 et magdalgad telean et masepha et ie-
 del lachbis et baschar eglon tebbon et le-
 emas et ethbis et giterorb et bethdagon
 et neama et maceda: ciuitates sexdecim et
 velle earū. Labana et ether et asan iuxta
 et esna et nefib et cepla et achzib et mare-
 sa: ciuitates nonne et velle earū. Accarō
 am vicis et villulis suis. Ab accaron

usq; ad mare omnia q̄ vergūt ad azotū
 et vicinos eius. Azotus cū vias et vil-
 lulis suis : gafa cum vias et villulis
 suis usq; ad torrentem egypti. et mare
 magnum terminus eius q̄ in monte sa-
 mir q̄ iether q̄ socoth q̄ edenna cariath
 sena hec est dabit : anab q̄ hisbemo q̄
 anym gosen et olon et gylo : ciuitates
 vnteam et ville earū. Arab q̄ roma et
 elaan q̄ ianum q̄ betbasua et afeca arb-
 marba q̄ cariatharba hec est ebzon q̄ sy-
 oz : ciuitates nouē q̄ ville earū. Maon
 et eberimel q̄ ziph q̄ loche israhel q̄ iuca-
 dam q̄ zanoē accaym gabaa q̄ thamna
 ciuitates decē et ville earū. Alul q̄ beb-
 soz q̄ ihexoz mareth et behanoth q̄ hel-
 dacen : ciuitates sex et ville earū. Car-
 arbbaal hec ē cariathbarim vrbis silua-
 rum et arebba : ciuitates due q̄ ville earū.
 In deserto beharaba meddyn q̄ sacha
 et nebsan : ciuitates salis q̄ engaddi ci-
 uitates sex q̄ ville earū. fuit simul cen-
 tū quindecim. Ieruseū autē habitatores
 iherusalē nō potuerunt filij iuda delere :
 habitauitq; iebuseus cum filijs iuda in
 iherusalē : usq; in presentem diem.

Quod dicit q̄ soz filiozū. *xvii*
 Ioseph ab iordanē cōtra iericho.
 et aquas eius ab oriente solitudo que
 ascendit de iericho ad montē behel. et
 egreditur de behel luzam : transitq; ter-
 minū arbiatharoth. et descendit ad oc-
 cidētē iuxta terminū iefeti. usq; ad ter-
 minos behron inferioris q̄ gazer : finiu-
 turq; regiones eius mari magno. pos-
 sēdētq; filij ioseph manasses q̄ ephra-
 im. Et factus est termin⁹ filiozū ephra-
 im per cognacōnes suas et possessio eor-
 um cōtra orientem ataroth adda usq; ad
 behozon supriorē : egredūnturq; con-
 finia in mare. Machm erat vxo aqu-

lonē respicit et arcū terminos contra
 orientem in thanarselo : et pertransit a
 torrente ianoē. descenditq; de ianoē in
 arbaroth et noartha. et pruenit in ie-
 richo egrediturq; ad iordanē de taphua
 pertransitq; cōtra mare in vallē harun
 dīneti : suntq; egressus eius i mare sal-
 fissimū. Hec est possessio tribus filiozū
 ephraim per familias suas : vrbesq; se-
 prate sunt filijs ephraim in medio pos-
 sessionis filiozū manasse et ville earū.
 Et nō interfecerūt filij ephraim ebana-
 neū qui habitabar in gazar : habitauit
 q; chanaanus in medio ephraim : usq;
 in diebāc tributarius. *xviii*

Quod dicit autē soz tribū manasse.
 Ipse enim est primogenitus io-
 seph machbir primogenitū manasse pa-
 tri galaad. qui fuit vir pugnatōz : ha-
 buitq; possessionem galaad et basan et
 reliquis filiozū manasse iuxta famili-
 as suas. filijs abyezer et filijs haleb
 et filijs hahitai et filijs syben et filijs
 epher et filijs sanida. Isti sūt filij ma-
 nasse. filij ioseph mares per cognatio-
 nes suas. Salphaat vxo filio epher
 filij galaad filij machbir filij manasse.
 non erant filij sed sole filie : quarū ista
 sunt nomina. mahala et noka et eglā
 et melecha et tersa. Generūtq; in conspe-
 ctu eleazar sacerdotis et iosue filij nun
 et pzm apū dicentes : dīs pcepit per
 manū moyh ut daretur nobis possessio
 in medio fratruū nostroz : deditq; iuxta
 imperiū domini possessionem in medio
 fratruū patris earū. et ceciderūt fumiāli
 manasse decem absq; terza galaad : et
 basan trans iordanē. filie enim ma-
 nasse possederunt hereditatem in medio
 filiozū eius. Terza autē galaad cecidit
 in sozē filiozū manasse q̄ reliqui erāt.

fuitq; terminus manasse ab aser machi-
mata qui respicit sichen. et egreditur ad
exteram iuxta habitatores fontis the-
phue. Item in sorte manasse ceciderat
terza taphue. q̄ est iuxta terminos ma-
nasse filioꝝ ephraim. Descenditq; ter-
minus uallis harudineti in meridie ter-
renis uallatū ephraim: q̄ in medio sūt
vbiū manasse. Terminus manasse ab
aquilone terrenis et eritus eius pergit
ad mare: ita ut possessio ephraim sit ab
austro et ab aquilone manasse et uerāq;
claudat mare: et cōtingatur sibi in tri-
bu aser ab aquilone et in tribu ysachar
ab oriente. fuitq; hereditas manasse in
ysachar et in aser. bethan et uiculis eius
et icbblaan cū uiculis suis. et habitato-
res eorū cū oppidis suis. habitatores q̄
erant cū uiculis suis. similiterq; habita-
tores tenath cū uiculis suis. et habitato-
res magdoo cū uiculis suis. et terra
pars vobis nophth. Nec potuerunt fi-
lij manasse has ciuitates subuertere sed
cepit ebananos habitare in terza sua.
Postq; autē cōualuerūt filij israhel sub-
iecerunt ebananos et fecerūt sibi tribu-
tarios nec interfecerūt eos. Locutiq; sūt
filij ioseph ad iosue q̄ dixerunt. Quare
uolisti michi terza in possessionē sortis
et fumicali unius: cū sim tante multitu-
dinis. et benedixit michi dñs. Ad q̄s
iosue ait. Si populus multus es ascē-
de in silua: et luceat tibi spacia in terza
pherezei et raphaim: quia angusta est ti-
bi possessio montis ephraim. Cui respō-
derunt filij ioseph. Non poterimus ad
montana cōscendere: cū fratribz
utantur ebananei qui habitāt in terza
campetri: in qua sūt bethan cū uiculis
suis et israhel media possidens val-
lem. Dixitq; iosue ad omū ioseph et

ephraim et manasse. Populus multus
es et magis fortitudinis. nō habes sor-
tem unam sed trāsibis ad montē et ex-
ces tibi atq; p̄uegabis ad habitandū
spacia: et poteris ultra procedere cū sub-
uerteteris ebanan cū quē dicitis frates ka-
bere curzus et esse fortissimū. xvij.

Congregatiq; sūt omnes filij isrl
in sylo. ibiq; fixerūt tabernaculū
testimonij: et fuit eis terza subiecta. Re-
manserunt autē filioꝝ israhel septem tri-
bus. que necdū acceperāt possessiones
suas. Ad q̄s iosue ait. Esq; quo marce-
tis ignauia: et nō intratis ad possidendā
terzā quā dñs deus patrū uestrorū dedit
uobis. Eligite ex singulis tribubz ter-
nos viros. ut mittā eos et pergāt atq;
circueant terzā. et describant eam iuxta
terminū uniuscuiusq; multitudinis: re-
ferantq; ad me quod descripserint. Di-
uidite uobis terzā in septem partes: in-
das sit in terminis suis ab australi pla-
ga. et domus ioseph ab aquilone: me-
diam inter hos terzā in septē partes de-
scribite: et huc uenietis ad me: ut corā
dño deo uestro mittā uobis hic sortem
quia nō est inter uos pars leuitarū: sed
sacerdotū dñi est corū hereditas. Gad
autē et ruben et dimidia tribus manas-
se iam acceperāt possessiones suas trās
iozdanen ad orientalem plagam: quas
dedit eis moyses famulus dñi. Cūq;
surrexissent uiri ut pergerent ad descri-
bendam terzā: precepit eis iosue dicens
Circuite terzā et describite eam: ac reuer-
timini ad me ut hic corā dño deo uestro
in sylo mittam uobis sortē. Itaq; per-
reperunt et lustrantes eam in septē par-
tes diuiserunt. scribentes in uolumine
reuerſiq; sunt ad iosue in castra sylo.
Qui misit sortes corā domino in sylo:

diuisitq; terrā filijs israhel i septem par-
 tes. Et ascendit sozs prima filiozū ben-
 iamin per familias suas. ut posuissent
 terrā inter filios iuda et filios ioseph.
 fuitq; terminus eozū cōtra aquilonē a
 iordanē p̄gens iuxta lat' iericho septē-
 trionalis plage: et int̄ contra occidentē
 ad montana conscendens. et p̄ueniēs
 ad solitudinē berthaucn. atq; p̄transi-
 ens iuxta iusam ad meridiem: ipsa est
 bethel: descenditq; in atbaroth addar
 in montem qui est ad meridiē berthozon
 inferioris. et inclinatur aruiens cōtra
 mare ad meridiem montis qui respiciat
 berthozon cōtra affriā. Suntq; exitus
 eius in cariatbbaal. que vocatur et ca-
 riatbharim vrbem filiozū iuda. Hec est
 plaga cōtra mare ad occidentē. A meri-
 die autē ex parte cariatbharim egredit̄
 terminus cōtra mare: et p̄uenit usq;
 ad fontem aquarum nepthoa. Descen-
 ditq; in partē montis: qui respiciat val-
 lem filiozū ennon. et est contra septē-
 trionalē plagam in extrema parte val-
 lis raphaim: descenditq; in iebann on-
 id est vallis ennon. iuxta latus iebusei
 ad austrum. et p̄uenit ad fontē rogel
 trahiens ad aquilonem. et egrediens
 ad ensenes id est fontē solis: et p̄tra-
 sit usq; ad tumulos qui sūt e regione
 ascensus adommin: descenditq; ad ha-
 benboen id est lapidē boen filij ruben: et
 p̄transiit ex latere aquilonem ad cam-
 p̄stria: descenditq; in plamiā et p̄ter-
 greditur contra aquilonem berthagla:
 suntq; exitus eius cōtra linguā maris
 salissimi ab aquilone in sine iordanis
 ad australem plagam qui est terminus
 illius ab oriente. Hec est possessio filio-
 rum beniamin per terminos suos in ar-
 cuitu et familias suas. fuerūtq; ciuita-

tes eius. iericho et berthagla et vallis ca-
 his bertharaba et samaraīm et betbel et a-
 uim et affara et offora villa hmona et
 offni et gabee: ciuitates duodecim et vil-
 le earum. Gabaon et rama et berorb et
 mespke caphara et amofa et recem iare-
 phel et tharela et sela keleph et iebus:
 que est iherusalem. gabaad et cariatb
 ciuitates quatuordecim et velle earum.
 fuit omnes ciuitates viginthex. Hec
 est possessio filiozū beniamin iuxta fa-
 milias suas.

Egressa est sozs secunda filiozū
 simeon per cognationes suas. fu-
 itq; hereditas eozum in medio possessio-
 nis filiozū iuda. bersabee et sabee et mo-
 lada et asersua baala et asen et keltholad
 berthularma et hieleg: et beth marcha-
 borb et asersua et beth lepaborb et saro-
 hem: ciuitates tredecim et velle earū. Ayn
 et rimon et atbar et asan: ciuitates qua-
 tuor et velle earū. Omnes viali per ar-
 cuitum vrbū istarū usq; ad bala ad ber-
 rameth cōtra australem plagam. fue-
 runtq; omnes ciuitates decē et septē. Hec
 est hereditas filiozū simeon. iuxta pos-
 sessiones suas i possessione et sumulo
 filiozū iuda. quia maior erat: et idcirco
 filij simeon possederunt in medio here-
 ditatis eius. Ceciditq; sozs tertia filiozū
 zabulon p̄ cognationes suas. factus est
 terminus possessionis filiozū zabulon
 usq; sarith. Ascenditq; de mari et meda-
 laa: et p̄uenit in tbbaseth usq; ad tor-
 rentē qui est contra iecouam. et reuertitur
 de sarith cōtra orientē i sine hielech
 thabor et egreditur ad daberet: ascendit
 q; cōtra iuse. et int̄ p̄transiit usq; ad
 orientalem plagam gethefer et thacha-
 sin: et egreditur in remmon amphar et
 noa. et arauit ad aquilonē et nathon.

Suntq; egressus ei^s vallis iephthael et ca-
 rechet naalon et samron et iedaba et
 bebelcen: ciuitates duodecim et ville ear^{um}.
 Hec est hereditas tribus filioꝝ zabulon
 per cognacoꝛes suas: vrbes et viculi
 earu^m. Plachar egressa est soꝛs quarta p
 cognacoꝛes suas: fuitq; eius hereditas
 iezrahel et calaloth et simem et affraim et
 senon et naarath et rabboth et eshen ha
 emies et rameth et henganni et kenadda
 et beth feses et puenit finis ei^s usq; tha
 bor et secunda et bethsemes: eratq; exit^{us}
 ei^s iordanis ciuitates sexdecim et ville earu^m.
 Hec est possessio filioꝝ ysachar p cognacoꝛes
 suas: vrbes et viculi earu^m. Cecidit
 q; soꝛs quinta tribus filioꝝ aser per co-
 gnacoꝛes suas: fuitq; terminus eoru^m
 alebar et cali et berben et arab et dimelth
 et amaad et melsal: et pruenit usq; ad
 carmelu maria et spoz et labanath: ac
 reuertitur coꝛra oriente bethdragon. et
 pertranse usq; zabulon et vallem ieptra
 d coꝛra aquilone in bethmeth et neid:
 egrediturq; ad leuam cabul et acan et
 roob et amon et ebana usq; ad sydonē
 magna: reuertiturq; in orna usq; ad ci-
 uitate munitissimā tyꝛū et usq; o sam-
 erūq; exitus eius in mare de fumiculo
 acziba et amma et asog et roob: ciuita-
 tes vigintiue et ville ear^{um}. Hec est pos-
 sessio filioꝝ aser per cognacoꝛes suas
 vrbesq; et viculi earu^m. filioꝝ neptalim
 sexta pars cadit p familias suas: et ce-
 pit terminus de beleb et helon sannaim
 et adami que est neeb et iebnahel usq;
 leam: et egressus eoru^m usq; ad iordanē
 reuertiturq; terminus coꝛra occidentē et
 azauoth chabor: atq; inde egreditur in
 vaica et pertranse in zabulon coꝛra mari
 die et in aser coꝛra occidentē et in iuda
 ad iordanē coꝛra ortum solis ciuitates

inunitissime: asseidim ser et animad et
 reebath et ceteret et cerna et arama a-
 soꝛ et cetera et edrai nasoz et ieron et mag-
 dihel hozem et bethanath et bethsemes: ci-
 uitates decem et nouē et ville earu^m. Hec est
 possessio tribus filioꝝ neptalim per co-
 gnacoꝛes suas: vrbes et viculi earum
 Tribus filioꝝ dan per familias suas
 egressa est soꝛs septima: et fuit termin^{us}
 possessionis eius saraa et bestaul et hayz
 semes id est ciuitas solis: selebin et aby-
 alon et iethela helon et thenna et achzon
 belebaten iebton et baalad iud et bane
 et barach et iebzramon atq; ihreon et
 arelon: aū termino qui respicit ioppē
 et ipso fine cōduiditur. Ascenderūtq; fi-
 lij dan et pugnaverūt coꝛra lesem: cep-
 rūtq; eā: et prasserūt eā in ore gladij
 et possiderūt et habitauerūt in ea: vocā-
 tes nomē eius lesem dan et nomē dan
 patris sui. Hec est possessio tribus fili-
 oꝝ dan p cognacoꝛes suas: vrbes et
 viculi earu^m. Cūq; cōplessit soꝛte terꝛa
 diuidere singulis per tribus suas: dē-
 rūt filij israhel possessionem iosue filio
 nun in medio sui iuxta pceptum dñi.
 vrbem quā postulant tannath saraa in
 monte ephraim. Et edificauit ciuitate
 habitauitq; in ea. Hec sūt possessiones
 quas soꝛte diuiserūt cleazar sacerdos et
 iosue filius nun et primaps familiarū
 ac tribuū filioꝝ isrl in sylo. corā dño
 ad hostiū rabernaali testimonij: parti-
 tiq; sūt terꝛam.

Et locutus est dñs ad iosue dicens
 loquere filijs isrl et dic eis. De-
 parate vrbes fugiuoꝝ: de quibus lo-
 cutus sum ad vos per manū moyfi: ut
 cōfugiat ad eos qui cūq; animā praus-
 serit neceus: et possit euadere irā pzoꝛi-
 mi qui vltor est sanguinis aū ad vnā

harū cōfugerit ciuitatū : stabitq; ante portam ciuitatis . et loquetur seniorib; vrbis illius . ea que se cōprobent innocentē : sicq; suscipient eū . et dabūt ei locum ad habitādū . Cūq; vltor; sanguinis eū fuerit persecutus nō trahent i manus eius : quia ignorans percussit proximum eius : nec ante biduū tribuūue ei; probatur inimicus . Et habitabit in ciuitate illa donec ster ante iudiciū causā reddens facti sui : et moriatur sacerdos magnus q̄ fuerit in illo tempore . Tūc reuertetur homicida et ingreditur ciuitatē et domū suā de qua fugerat . Deceueruntq; cetis in galilea montis neptalim . et sychem in monte ephraim . et cariarbarbe ipsa est ebzon in monte iuda et trans iordanē cōtra orientalē plagā ihericho statuerūt bosos que sita est in capstri solitudine de tribu ruben . et ramoth galaad de tribu gad . et gaulon in basan de tribu manasse . Hec ciuitates cōstitute sunt cūctis filijs israhel et aduenis qui habitabāt intr eos . ut fugeret ad eas qui animā nescius percussisset : et nō moreretur in manu proximi effusū sanguinē vindicare cupientes . donec staret ante populum expositor; causam suam .

- xxi -

Accesseruntq; prim; p̄ps familiarū leui ad eleazarū sacerdotem . et ioseph filiu nūn : et ad duces cognatōnū p̄r singulas tribus filiorū isrl : locuti q; sunt ad eos in sylo terre chanaan atq; dixerūt . Dñs p̄cepit p̄ manū moy; si ut darentur nobis vrbes ad habitādū et suburbana earū ad alenda iumentā . Deceuerūtq; filij israhel de possessiomb; suis iuxta imperiū dñi : ciuitates et suburbana earū . Egressaq; est sorz in familiā caath filioꝝ aaron sacerdotis de

tribu iuda . et symeon et beniamin ciuitates tredecim : et reliqua filioꝝ caath . id est leuitis qui superauerat de tribub; ephraim et dan et dimidio tribus manasse ciuitates decē . Porro filijs gerson egressa est sorz ut acciperent de tribub; ysachar et aser et neptalim : dimidiaq; tribu manasse i basan . ciuitates numero tredecim . Et filijs merari p̄ cognatōnes suas de tribub; ruben et gad et zabulon vrbes duodecim . Deceueruntq; filij isrl leuitis ciuitates et suburbana earū sicut p̄cepit dñs per manū moy; : singulis sorte tribuētes . De tribub; filioꝝ iuda et symeon dedit ioseph ciuitates quarū ista sūt noīna . filijs aaron p̄ familias caath leuitici generis . prima cū sorz illis egressa est : cariarbarbe p̄ris enach que vocatur ebzon i monte iuda et suburbana eius p̄ arauitā . Agros vero et villas eius dedit caleph filio iosephone ad possidēdū . Dedit ergo filijs aaron sacerdotis ebzon cōfugij ciuitatē ac suburbana eius . et lobnam cū suburbanis suis . iether et ishimon et helon et dahir et ain et iechan et bethsames : cū suburbanis suis ciuitates nouē . de tribub; ut dicitū est duabus . De tribu aut; filioꝝ beniamin gabaon et gabaon et anathoth et almon : cū suburbanis suis ciuitates quatuor : omnes simul ciuitates filioꝝ aaron sacerdotis tredecim cū suburbanis suis . Reliquis vero p̄r familias filioꝝum caath leuitici generis hec est data possessio . De tribu ephraim vrbes cōfugij sicchem cū suburbanis suis in monte ephraim : et gaser et iechsam et bechozon cū suburbanis suis ciuitates quatuor . De tribu q̄ dan belreco et gabathon et haialon et gethemmon cū suburbanis suis ciuitates quatuor

Porro de dimidia tribu manasse tanath et gerbenon ai suburbanis suis ciuitates due. Omnes ciuitates xcc et suburbana caru date sunt filiis caath inferioris gradus. filiis qz gerson leuina generis xdit de dimidia tribu manasse cofugij ciuitates. gaulon in basan et bosram ai suburbanis suis ciuitates duas Porro de tribu ysachar ephon et dabzech et iarainoth et enganin ai suburbanis suis ciuitates quatuor. De tribu aut aser masan et abdon et elrath et roob ai suburbanis suis ciuitates quatuor. De tribu qz neptalim ciuitates cofugij tres in galilea et amothoz et carthari ai suburbanis suis ciuitates tres. Omnes vrbes familiaru gerson tredecim ai suburbanis suis. filiis aut merari leuina inferioris gradus per familias suas data est de tribu zabulon iecnal et eartha et damna et naalol ciuitates quatuor ai suburbanis suis. De tribu gad ciuitates cofugij raimoth in galaad. et manaim et efebou et iaser ciuitates quatuor ai suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanen cotra icriebo ciuitates refugij. bosoz in solitudine misoz et iaser et iekson et masspa ciuitates quatuor ai suburbanis suis. Omnes vrbes filioy merari per familias et cognaciones suas duodecim. Itaqz ciuitates vniuersales ciuitaru in medio possessionis filiozu israhel fuerunt quatuor agmtocto cum suburbanis suis singule per familias distribut. Deditqz dñs deus israhel omnem terram qua tradituru se patribus eozu inrauerat et possederunt illa atqz habitauerunt in ea. Dataqz est ab eo par in omnes per arauitu nationes. nullusqz eis hostiu resistere ausus est: sed ai di in eozu ditonem redadi sunt. Ne vnu quicqz vrbu

quod illis prestituru se esse promiserat iratu fuit: sed rebz expleta sunt oia. **¶** **E**odem tempore veniit iohue rubenitas et gadditas. et dimidia tribum manasse: dixitqz ad eos. fecistis omnia que precepit vobis moyses famulus dñi. michi qz in omnibus obedistis nec reliquistis fratres vestros logo tempore usqz i presente diem. custodientes imperiu dñi rei vestri. Quia igitur xdit dñs deus vester fratribz vestris quietem et pacem fiat pollicitus est: reuertimini et ite in tabernacula vestra et in terram possessionis qua tradidit vobis moyses famulus dñi tras iordanen: ita dñi cecitaxat ut custodiatis attente. et opere completeis mandatu et legem qua precepit vobis moyses famulus dñi: ut diligatis dñm deū vestru et ambulens in omnibus vrbis eius. et obseruetis mandata illius. Adheretisqz ei ac seruiatis i omni corde et in omni anima vestra. Benedixitqz eis iohue et dimisit eos. Qui reuersi sunt in tabernacula sua. Dimidie aut tribui manasse possessionem moyses cecitaxat in basan. et idarco medie que super fuit xdit iohue sortit: inter ceteros frates suos. trans iordanen ad occidentalem plagam. Cuiqz dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset eis. dixit ad eos. In multa substantia atqz diuicijs reuertimini ad terras vestras. ai argento et auro ere ac ferro et veste multiplici. Diuidite predā hostiu ai fratribz vestris. Reuertisqz sunt et abierunt filij ruben et filij gad. et dimidia tribus manasse a filiis israhel de sylo. que sita est in ebanan: ut intrarent galaad terram possessionis sue: qua obtinuerat iuxta imperium dñi in manu moyse. Cuiqz xmissit ad tumulos iordanis in terra ebanan

ut intrarent galaad terzam possessiois
 sue: quā obtinuerant iuxta imperiū dñi
 in manu moyfi. Cūq; venissent ad tu-
 mulos iordanis in terra ebanaan: edifi-
 cauerunt iuxta iordanen altare infinite
 magnitudinis. Quod cū audissent filij
 israhel: et ad eos certi nunciij extulissent
 edifficasse filios ruben et gad et dimidie
 tribus manasse altare in terra ebanaan
 super iordanis tumulos: contra filios
 israhel conuenerunt omnes in sylo: ut
 ascenderent et dimicarent cōtra eos. Et
 interim miserunt ad illos in terzam ga-
 laad p̄hinees filiū eleazari sacerdotem
 et decem principes cū eo singulos de sin-
 gulis tribubus. Qui uenerūt ad filios
 ruben et gad et dimidie tribus manasse
 in terzam galaad: dixeruntq; ad eos.
Hec mandat omnis populus domini.
Que est ista transgressio et Cur reliqui-
istis domini deū israhel edificantes al-
tare sacilegū. et a cultu illius recedentes.
an parum uobis est q; peccastis in bel-
phegor: et usq; in presentem diem ma-
cula huius sceleris in uobis permanet.
multaq; de populo corruerunt. Et uos
hodie reliquistis dñm et as in uniuersum
israhel ira eius desuicit. Quid si puta-
tis immundā esse terzā possessiois v̄re
et an hie ad terzam in qua tabernaculum
dñi est. et habitat inter nos tantū ut a
dño et a nostro cōsortio non recedatis
edificato altari p̄ter altare dñi dei nr̄i.
Nonne acham filiū zare p̄terijt man-
datum dñi: et sup omne populū isrl̄ ira
eius incubuit. Et ille erat vnus homo
atq; v̄tinā solus pr̄isser in scelere suo.
Respondētūq; filij ruben et gad et dimi-
die tribus manasse principib; lega cōis
isrl̄. fortissimus deus dñs ipse nouit.
et isrl̄ simul intelligit: si p̄uarica cōmis

animo hoc altare construximus: nō ai-
 stodiat nos sed puniat nos in presentē
 Et si mente fecimus ut olocauista et sacri-
 ficium. et pacificas victimas super eo
 imponeremus ipse querat et iudicet: et
 nō ea magis cogitacōne atq; tractatu
 ut diceremus et as dicet filij v̄stri filijs
 nostris. Quid uobis et non deo israhel
 Terminum posuit dñs inter nos et uos
 o filij ruben et filij gad iordanen flumē
 et iordāo patrem non habens in domo
 et per hanc occasionem auertent filij v̄-
 stri filios nostros a timore domini. Pu-
 ramus itaq; melius et diximus. Ex-
 truamus nobis altare non in olocau-
 ista neq; ad victimas offerendas: sed in
 testimonium inter nos et uos. et solū
 nostram v̄stramq; progeniem ut sciri-
 amus domino: et iuris nostri sit offer-
 re. et olocauista et victimas et pacificas
 hostias: et nequa q̄ dicant et as filij v̄-
 stri filijs nostris. non est uobis pars
 in domino. Quod si uoluerit dicere.
 Respondētunt eis. Ecce altare domini
 quod fecerunt patres nostri. nō in olo-
 causta neq; in sacrificiū: sed in testim-
 onium nostrum ac v̄strum. Abist a no-
 bis hoc scelus ut recedamus a domino
 et eius vestigia relinquamus. extructo
 altari ad olocauista et sacrificia et victi-
 mas offerendas: p̄ter altare domini
 dei nostri quod extructū est ante tabernaacu-
 lū eius. Quibus auditis p̄hinees sacer-
 dos et principes lega cōis isrl̄ qui erant
 cum eo placati sūt: et uerba filiorum ru-
 ben et gad et dimidie tribus manasse li-
 bentissime suscepērūt. Dixitq; p̄hinees
 filiū eleazari sacerdos ad eos. P̄tūc sci-
 mus q; nobiscum sit dominus. quoniā
 altem estis a p̄uaritacōne hac: et li-
 berastis filios israhel de manu domini.

luc.

Auerfusiq; est cum primapibus a filijs ruben et gad de terra galaad: finiu chanaan ad filios isrl ꝛ retulit eis. Placuit q; sermo tunc ad audientib;. Et laudauerunt dñi filij israhel: et nequa q; ultra dixerunt ut ascenderet cōtra eos atq; pugnaret: et delerent terrā possessionis eorum. Vocaueruntq; filij ruben ꝛ filij gad altare quod extruerat testimoniū nostrū: q; dñs ipse sit deus. **Am.**

Soluto autē multo tempore post q; pacem dederat dominus israheli subiectis in gyro nationibus vniuersis et iohue iam longeuo ꝛ puerilis etatis vocauit iohue omnē israhel: maioresq; natu ꝛ principes ac duces ꝛ magistrōs dicitq; ad eos. Ego seniu et progressioris etatis sū: vosq; cernitis omnia que fecerit dñs deus vester cū dicitis pꝛ arcuū nationibus: quomō pꝛo vobis ipse pugnauerit. Et nūc quia vobis forte diuisit omnē terrā: ab orientali parte iordanis usq; ad mare magnū ꝛ multaq; adhuc supsunt nationes: dñs deus vester disperdet eas ꝛ auferet a facie vestra et possidebitis terrā sicut vobis pollicatus est. Tantū cōfortamini ꝛ estote solliciti ut custodiatis cūda que scripta sunt in volumine legis moyse: et nō declinetis ab eis nec ad dextrā nec ad sinistrā: ne postq; intraueritis ad gentes: que inter vos future sunt: iuretis in nomine dñi earū et seruatis eis et aoretis illos sed adheretis dño deo vestro: quod fecistis usq; in diem hanc. Et tūc auferet dñs deus in conspectu vestro gentes magnas ꝛ robustissimas: ꝛ nullus vobis resistere poterit. Finis e vobis pfectur hostiū mille viros: quia dñs deus vester pꝛo vobis ipse pugnabit sicut pollicatus est: hoc tantū diligenti-

me pꝛaueat ut diligatis dñm deū vestrū. Quod si volueritis gentiū harū: que inter vos habitant et: omnib; adherere: ꝛ cū eis miscere cōubia atq; amicitias cōpularē: iam tūc scitote q; dñs deus vester nō eas deleat ante faciem vestrā sed sint vobis in foueam ac laqueū et offenditū ex latere vestro ꝛ iures in oculis vestris: donec vos auferat atq; disperdat de terra hac optima quā tradidit vobis. En ego hodie ingrediar vīā vniuersę terre: et toto animo cognoscentis q; de omnibus verbis que se dñs prestaurum vobis esse pollicatus est: vnū non pꝛeterierit incastrū. Sicut ergo impleuit opere qd̄ promisit et prospera cūda venerūt: sic aduect supꝛ vos quicquid malorū cōminatus est: donec vos auferat atq; disperdat de terra hac optima quā tradidit vobis: eo q; pꝛeterieritis pactū dñi dei vestri: quod xp̄git vobiscū: ꝛ serueritis dñs alienis ꝛ adraueritis eos. Cito atq; velociter cōsurget in vos furor dñi: et aufremini ab hac terra optima quā tradidit vobis.

Congregauitq; iohue omnia tribus israhel in sichem: et vocauit maiores natu ac pncipes et iudices et magistrōs. Steteratq; in cōspectu domini: ꝛ ad populū sic locutus est. Dedit aut dominus patres israhel. Trāsternū habitauerūt patres vestri ab inia: obare pater abraham et nachor seruaueruntq; dñs alienis. Tuli ego patrem vestrū abraham de mesopotamie finibus: ꝛ adduxi eū in terra chanaan: multiplicauitq; semen ei: et vidi ei ysaac: illiq; iussu vidi iacob et esau quib; esau vidi montem sepe ad possidendū: iacob vero et filij eius descenderunt in egiptū. Misitq; moysen et aaron: ꝛ passi egiptū mltis

signis atq; portis: eduxitq; vos et patres vestros et egipto et venistis ad mare: persecutiq; sunt egiptij patres vestros cum arribus et equitatu usq; ad mare rubrum. Clamauerunt autem ad dominum filij israel qui posuit tenebras inter vos et egiptios et adduxit super eos mare et operuit eos. Viderunt oculi vestri quod in egipto fecerim: et habitastis in solitudine multo tempore: et introduxi vos in terram amorrei qui habitabat trans iordanem. Cumque pugnarent contra vos: tradidi eos in manus vestras: et possedistis terram eorum atque interfecistis eos. Surrexit autem balaac filius sephor rex moab: et pugnavit contra israhel. Misitque et vocavit balaam filium beor ut malediceret vobis et ego nolui audire eum: sed contrario per illum benedixi vobis et liberaui vos de manu eius. Transiistisq; iordanem et venistis ad iericho: pugnaveruntque contra vos viri auiratis eius: amorreus et pherezeus et chananeus et ebaeus et gergezeus et euais et iebusais: et tradidi illos in manus vestras: misique ante vos serabzones et eiea eos de loco suis: duos reges amorreorum non in gladio et in arcu tuo: reddique vobis terram in qua non laborastis: et verbes quas non edificastis ut habitaretis in eis: vineas et oliuetas que non plantastis. Nunc ergo timeate dominum et seruite ei perfecte corde atque verissimo: et auferte eos quibus seruierunt patres vestri in mesopotamia et in egipto: ac seruite domino. Dimauerunt malum vobis videtur: ut domino seruiatis: optio vobis datur. Eligite hodie quod placet: aut seruire potissimum debeatis: vtrum deus quibus seruierunt patres vestri in mesopotamia: an deus amorreorum, in quorum terra habitatis.

Ego autem et domus mea seruiamus domino. Responditque populus et ait. Absit a nobis ut relinquamus dominum et seruiamus deis alienis. Dominus deus noster ipse eduxit nos et patres nostros de terra egipti: et de domo seruitutis: fecitque virantibus nobis signa in gentia: et custodiuit nos in omni via per quam ambulauimus: et in iudiciis populis per quos transiuimus: et eiecit vniuersas gentes: amorreum habitatorem quam nos intrauimus. Seruiemus igitur domino quia ipse est deus noster. Dixitque iosue ad populum. Non poteritis seruire domino deo enim sanctus et fortis emulator est: nec ignoscet scelere vestris atque peccatis. Si dimiseritis dominum et seruieritis deis alienis: conuertet se et affliget vos atque subuertet postquam vobis prestiterit bona. Dixitque populus ad iosue: nequaquam ita ut loquaris erit: sed domino seruiemus. Et iosue ad populum testes inquit vos estis: quia ipsi elegeritis vobis dominum ut seruiatis ei. Responderuntque testes. Nunc ergo ait: auferte eos alienos de medio vestri: et inclinate cor ad vestra ad dominum deum israel. Dixitque populus ad iosue. Domino deo nostro seruiemus: et obediētes erimus preceptis eius. Percussit ergo iosue in die illo scutos: et preposuit ipse precepta atque iudicia in sichem. Scripsit quoque omnia verba hec in volumine legis domini: et tulit lapidem pergrammum: posuitque eum subter quecumque erat in sanctuario domini: et dixit ad omnem populum. En lapis iste erit vobis in testimonium: quod audieritis. Omnia verba domini: que locutus est vobis: ne forte postea negare velitis et mentiri domino deo vestro. Dimisitque populum: singulos in possessionem suam.

Et post hoc mortuus est iosue filius nū-
 seruus dñi. centū tēcē annorum: seple-
 rūtq; eū in fimbis possessiōnis sue in
 thamm achsare: q̄ sita ē in mōte effraim
 a septētrionali parte mōtis gaas. Ser-
 uuitq; israhel dñō aīctis diebus iosue
 et semozū. qui longo vixerat tempore
 post iosue: et qui nouerat omnia opera
 dñi que fecerat in israhel. Ossa quoq;
 ioseph que tulerant filij israhel de egi-
 pto. sepelierūtq; in syche in parte a gri
 quē emerat iacob a filijs annioz patris
 sychem centū nouēllis ouib;: et fuit in
 possessiōnem filiozum ioseph. Eleazar
 quoq; filius aaron mortuus est: et sep-
 lierunt eū in gabaath phines filij eius
 que data est ei in monte ephraim.

**Explicit Liber Josue. Incipit
 Liber Judicium.**

Q̄st mortem iosue cō-
 suluerunt filij israhel
 dñm dicentes. Quis
 ascendet ante nos cō-
 tra chananēū. et erit
 dux belli: dixitq; dñs

Judas ascendet. Ecce tradidi terram in
 manu eius. Et ait iudas symeon fra-
 tri suo. Ascende mecum in sorte mea. et
 pugna cōtra chananēū: ut et ego per-
 gam teū in sorte tua. Et abiit cū eo si-
 meon. Ascenditq; iudas. et tradidit eo-
 minus chananēū ac pherezū in manū
 eozū: et percussit in bezech decem milia
 viroz. Inuenitq; a tombezecb et in be-
 zecb: et pugnauerūt cōtra eū: ac percus-
 serūt chananēū et pherezū. fugit aut
 a tombezecb: quē p̄secuti cōprehēserūt
 celsis summitatibus manūū eius ac pedū
 Dixitq; a tombezecb. Septuaginta
 reges amputatis manūū ac pedū sumi-
 tanbo colligebāt sub mensa mea aboz

reliquias: sicut feci ita reddidit michi
 deus. Adduxerūt cum in iherusalem: et
 ibi mortuus est. Oppugnantes ergo fi-
 lij iuda iherusalem cepērūt eā et percussērūt
 in ore gladij: tradentes autē in ciuitate
 ciuitatē. Et postea reserentes pugna-
 uerūt cōtra chananēū qui habitabat in
 montanis. et ad meridie in campistris
 Pergensq; iudas cōtra chananēū q̄ ha-
 bitabat in ebzon. cuius nomē fuit an-
 tiquitus cariatbarbe: percussit syfay et
 hayman et tholmay: atq; inter profectū
 abiit ad habitatores dabit. cuius no-
 men vetus erat cariatsephar id est ciui-
 tas litterarū. Dixitq; caleph. Qui percus-
 serit cariatsephar et vastauerit eā: da-
 bo ei axam filiā meā vxorē. Cūq; cepis-
 set eā orthoniel filius enes frater caleph
 minor: dedit ei axam filiā suā cōiugem
 Quā pergente in itinere monuit vir su-
 us ut peteret a patre suo agrū. Que cū
 suspirasset secens in asino dixit ei caleph
 Quid habes. At illa respondit. Da mi-
 chi benedictionē: quia terrā arenē dedi-
 sti michi. Da et iriuguā a quis. Dedit er-
 go ei caleph iriuguū superius et iriugu-
 um inferius. filij autē anei cognati mo-
 ysi ascenderūt de ciuitate palmarū cū fi-
 lijs iuda in desertū sortis eius quod est
 ad meridiā arath: et habitauerunt cū
 eo. Abiit autē iudas cum symeone fra-
 tre suo: et percussērūt simul chananēū: q̄
 habitabat in sephar. et interfecerūt eū
 Vocatūq; est nomē vrbis hozma id est
 anathema. Cepitq; iudas gazā cū fini-
 bus suis: et ascalonē atq; accaron cū
 terminis suis. fuitq; dñs cū iuda et mō-
 ranā possedit. Nec potuit celere habita-
 tores vallis: quia falcais curibus ha-
 būdabāt. Deceperuntq; caleph habzon fi-
 at dixerat moyses qui eleuit et ea tres

filios enach. Jebuseū autē habitatores
 iherusalē nō deleuerūt filij beniamin: ha-
 bitantq; iebuseus cū filijs beniamin in
 iherusalē usq; in presentē diē. Dom⁹ q̄
 ioseph ascendit in bethel: fuitq; dñs cū
 eis. Nam cū obsecrēt vrbem que prius
 liza vocabatur: viderūt hominē egredi-
 entē de ciuitate: dixerūtq; ad eū. Osten-
 de nobis introitū ciuitatis: et faciemus
 tecū misericordiā. Qui cum ostendisset
 eis passerunt vrbem in ore gladij: ho-
 minē autē illū et omnem cognacōnem
 eius dimiserūt. Qui dimissus ab iyr in
 terrā ephraim: et edificauit ibi ciuitatem.
 Vocauitq; eā lizam: que ita appellatur
 usq; in presentem diē. Manasses q̄ nō
 deleuit bethsan et chanach cū viculis suis
 et habitatores dor. et ieblaam et ma-
 ieddo cū viculis suis: cepitq; chanane⁹
 habitare cum eis. Postq; autē conforta-
 tus est israhel fecit eos tributarios: et te-
 lere noluit. Ephraim enā non interfecit
 chananeū q̄ habitabat in gazer: sed ha-
 bitauit cū eo. Zabulon nō deleuit habi-
 tatores tethzon et naalon: sed habira-
 uit chananeus ī medio ei⁹: factusq; est
 ei tributarius. Aser q̄ nō deleuit habi-
 tatores accho et sydomis alab et achazib
 et amma et aphech et roob: habitauitq;
 in medio chananeū habitatoris illi⁹ ter-
 re: nec interfecit eū. Neptalim q̄ nō de-
 leuit habitatores bethseles: et betha-
 nath: et habitauit inter chananeū habi-
 tatorē terre: fueruntq; ei bethsemitē et
 bethanite tributarij. Artauitq; amoz-
 reus filios dan in monte. nec dedit eis
 locū ut ad planities reserterent: habita-
 uitq; in monte hares quod interpreta-
 tur testacō in bailon et salabim. Et ag-
 grauata est manus domus ioseph: factusq;
 est ei tributari⁹. fuit autem ter-

minus amozrei ab ascensu scorpionis
 petra et superiora loca. n.

HScenditq; angelus domini de gal-
 gala ad locū stentū et ait. Ebori
 vos de egipto: et introduxi in terrā pro
 qua iurauī patribus vestris: et pollia-
 tus sum ut non facerē irritū pactū meū
 vobiscū in sempiternū: ita dumtaxat ut
 nō feriretis fedus cū habitatorib; terre
 huius: et aras eorum subverteretis: et
 nolistis audire vocem meā. Cur hoc
 fecistis. Quamobrem nolui telere eos a
 facie vestra: ut habeatis hostes: et dij
 eorum sint vobis in ruīnam. Cūq; lo-
 queretur angelus domini hec verba ad
 omnes filios israhel: eleuaueruntq; vo-
 cem suam et fleuerunt. Et vocatū est no-
 men loci illius stentū siue lacrimarum:
 immolauerūtq; ibi hostias dño. Dimi-
 sit ergo ioseph pplm: et abierunt filij isrl
 vnusquisq; in possessionē suā: ut obti-
 nerent eam: seruierūtq; dño andis di-
 ebus eius: et senozum: qui longo post
 eum vixerunt tempore: et nouerūt omnia
 opera dñi que fecerat cū israhel. Mortu-
 us est autē ioseph filius nū famulus do-
 mini centū et trece annozū: et sepelierunt
 eū in sinibus possessionis sue in thama-
 nathsare in monte ephraim. a septērio-
 nali plaga montis gaas. Omnisq; illa
 generacō congregata est ad patres su-
 os: et surrexerunt alij qui non nouerūt
 dominū et opera que fecerat cum israhel.
 fecerūtq; filij isrl malū in cōspectu dñi
 et seruierūt baalim: ac dimiserūt dñm
 patrū suozū: qui eduxerat eos de ter-
 ra egipti: et scati sūt eos alienos. eos
 quoq; populozum qui habitabāt in ar-
 cuitu eorum. et adorauerunt eos: et ad-
 iram diam conatauerunt dñm dimi-
 tentes cum: et seruierūt baal et astaroth

Iratusq; dñs cōtra israhel tradidit eos
 in manus diripientiū: qui ceperunt eos
 et vendiderūt hostibus qui habitabāt p
 gyzū: nec poterūt resistere adūsarijs
 suis: sed quocumq; pergere voluissent.
 manus dñi sup eos erat locutus ē
 et iuravit eis: et vehementer afflicti sūt
 Suscitauitq; dñs iudices qui liberarēt
 eos de vastāni manib;: sed nec eos au
 dire voluerūt: fornicātes cū dijs alle
 mis et adorātes eos. Cito deseruerūt viā
 per quā ingressi fuerāt patres eorum: et
 audientes mandata dñi omnia fecere cō
 traria. Cūq; dñs iudices suscitaret in
 diebus eorū studebatur misericordia:
 et audiebat afflictorū gemitus. et libe
 rabat eos de sece vastāni. Postq̄ autē
 mortuus esset iurex reuertebātur et mul
 to faciebāt maiora q̄ fuerant patres eo
 rum: sequentes eos alienos. seruientes
 eis et adorantes illos. Nō dimiserunt
 adinventiones suas: et viā durissimā
 per quā ambulare cōsueuerāt. Iratus
 q; est furor dñi in isrl et ait. Quia iri
 tum fecit gens ista padū meū quod pe
 pigerā cū patribus eorū. et vocē meā au
 dire cōtempnit: et ego nō delebo gentes
 quas dimisit iosue et mortuus est. ut
 in ipsis experiat isrl vtrū custodiāt viā
 dñi: et ambulent in ea sicut custodierūt
 patres eorū an non. Dimisit ergo dñs
 omnes has nationes: et ato subuertere
 noluit: nec tradidit in manibus iosue

Hec sūt gentes quas dñs . . .
 dereliquit ut erudiret in eis israhe
 lem et omnes qui nō nouerāt bella cha
 naneorū: et postea dicerent filij eorum
 certare cū hostibus. et habere cōsuetudi
 nem paciandi. quinque sarapas philis
 timorū omnēq; chananeū et syroniū at
 q; eu eū: qui habitabat in mōte libano

et monte baalhermon usq; ad introitū
 emarb. Dimisitq; eos ut in ipsis experi
 retur israhelē: vtrū audirent mādata
 dñi q̄ preperat patrib; eorū p manū mo
 ysi an nō. Itaq; filij isrl habitauerūt in
 medio chananic et ethei et amorrei et
 pherezei et cūci et iebusei: et duxerunt
 vxores filias eorū ipiq; filias suas filijs
 eorū tradiderunt et seruerunt dijs eo
 rum. feceruntq; malū in conspectu dñi
 et obliu sunt dei sui: seruientes baalim
 et ashtaroth. Iratusq; dñs cōtra isrl:
 tradidit eos in manū ebusan rafathaim
 regis mesopotamic: tenueruntq; ei octo
 annis. Et clamauerūt ad dñm: qui su
 scitauer eis saluatorem et liberauit eos.
 orthoniel viri licet filij enes fratrem ca
 leph mimozē: fuitq; in cōspiritus dñi et
 iudicauit isrl. Egredisusq; est ad pugnā
 et tradidit dñs in manus eius asāimra
 fathaim regē syrie et oppellit eū. Quic
 usq; terra quadraginta annis: et mor
 tuus est orthoniel filius enes. Adice
 rūt autē filij isrl facere malū in cōspectu
 dñi: qui cōfortauit aduersū eos eglon
 regem moab quia fecerūt malū in cōspe
 ctu eius. Et copulauit ei filios ammon
 et amelech: abijtq; et prauisit israhel.
 atq; possedit vrbem palmarū. Scruie
 rūtq; filij isrl eglon regi moab decem et
 octo annis: et postea clamauerūt ad do
 mimi. Qui suscitauit eis saluatorem v
 cabulo aoth inclitū filiū gera filij iemi
 ni: qui vtraq; manu pro vtra vrbat.
 Misertq; filij isrl p illū munera eglon
 regi moab. Qui fecit sibi gladiū anāpi
 teū habentē in medio capulū lōgitudi
 nis palme manus: et acandus est eo
 subter sagū in dextro fanozē. Obtulit
 q; munera eglon regi moab. Erat autē
 eglon crassus nimis. Cūq; obtulisset

ei munera persecutus est socios quos cum eo venerat: et reclusus de galgalis ubi erat yola dixit ad regem. Verbum secretum habeo ad te o rex. Et ille imperavit filium. Egredis quos omnibus qui circa eum erant: ingressus est aoth ad eum. Sedebat autem in ostio tentaculo solus. Dixitque. Verbum tuum habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extenditque aoth sinistram manum et tulit sicam de terro semper suo: infixitque in ventrem eius tam valde: ut capulus sequeretur ferum in vulnere: ac pinguisimo adipe stringeretur. Nec eorum gladius sed ita ut passeret reliquit in corpore: statimque per secreta nature alui secretora proruperunt. Aoth autem clausus diligenterissime hostium tenaculo et obfirmatis: postquam egressus est. Seruusque regis ingressi viderunt clausas fores tenaculi atque dixerunt. Fortiter purgat aluum in ostio cubiculo. Expediatisque diu donec erubescerent et vicentes quod nullus aperiret: tulerunt clauem: et aperientes inuenerunt dominum suum in terra iacentem mortuum. Aoth autem dum illi turbarent effugit et praesens locum proleuerunt: unde reclusus fuerat. Venitque in septuaginta et statim insonuit buana in monte ephraim: ascenderuntque cum eo filii israel ipso in fronte egrediente. Qui dixit ad eos. Sequimini me. Tradidit enim dominus inimicos nostros moabitae in manus nostras. Descenderuntque post eum et occupauerunt vada iordanis quae transmittunt in moab: et non dimiserunt transire quemquam: sed praesenserunt moabitae in tempore illo arceret decem milia omnes robustos et fortes viros. Nullus eorum euadere potuit. Humilitatisque est moab in die illo sub manu israel et quiescit tercia octoginta annis a filiis. Post hunc fuit samgar filius anath qui percussit de philistinim sexcentos viros wo-

more. Et ipse qui defendit israel. . iiii .

Addideruntque filii israel facere malum in conspectu domini post mortem aoth: et tradidit illos dominus in manibus iab in regis ebanan: qui regnavit in asor: habuitque ducem exercitus sui nomine hifarum. Ipse autem habitabat in arozech gentium. Clamauerunt filii israel ad dominum. Rogentos enim habebat falcatos armis: et per viginti annos vehementer oppresserat eos. Erat autem delibora propheta virorum lapidumque iudicabat populum in illo tempore: et secebat sub palma quae nomine illius vocabatur inter rama et bethel in monte ephraim: ascendentibusque ad eam filii israel in omne iudicum. Que misit et vocavit barach filium abinoem de caeteris neptalim: dixitque ad eum. Praecipit tibi dominus deus israel. Vade descende: et duc exercitum in montem ebanor: tollesque tecum decem milia pugnatorum de filiis neptalim et de filiis zabulon. Ego autem adducam ad te in loco terrentis ephron hifarum principem exercitus iabim et armis eius atque omnem multitudinem: et tradam eos in manu tua. Dixitque ad eam barach. Si venis mecum vadam: si nolueris venire mecum non pergam. Que dixit ad eum. Ibo quicum teum: sed in hac vice victoria non reportabitur tibi: quia in manu mulieris reuertetur hifara. Surrexit itaque delibora et perrexit cum barach in caeteras. Qui accitit zabulon et neptalim ascendit cum decem milibus pugnatorum: habens deliboram in comitatu suo. Aber autem aeneus recesserat quondam a caeteris amicis fratribus suis filiis oab cognati moysi et tenebat tabernaculum usque ad vallem que vocatur senim: et erat iuxta caeteras. Quondamque est hifara: qui ascendisset barach filium abinoem in montem ebanor.

Et cōgregauit nongentos falcatos armatos: et omnē exercitū de aroseth gentiū ad torrentem cyson. Dixitq; debora ad barach. Surge: hec est enim dies in qua tradidit dñs hīsarā in manus tuas. En ipse ductor est tuus. Descēdit itaq; barach de monte shabor: et cecē milia pugnatorū cū eo. Perieruntq; dñs hīsarā et omēs armus eius vniū et famq; multitudinē i ore gladij ad cōspēctū barach in tantū ut hīsarā de cirru defiliens pedibus fugeret: et barach psequeretur fugientes armus et exercitum usq; ad aroseth gentiū: et omēs hostiū multitudo usq; ad inuicem in caeteret. Hīsarā autē fugiens peruenit ad tentorium iabel vxoris aber cynē. Erat autē par inter iabim regem afor et tomū aber cynē. Egressa igit iabel in occurū hīsarē dixit ad eum. Intra ad me dñe mi: ne timeas. Qui ingressus tabernaculū eius et opertus ab ea pallio: dixit ad eam. Da michi obsecro paululū aque: quia sitio valde. Que aperuit vterum lacris et redit ei bibere: et opertit illum. Dixitq; hīsarā ad eam. Mira ante hostiū tabernaculi: et cū venerit aliquis interrogans te: et dicens nūquid hic est aliquis: respondebis. Nullus est. Tulit itaq; iabel vxor aber clauū tabernaculi assumens parit et malleū: et ingressa abscondite et cū silentio posuit sup tempus capitis eius clauū percussūq; malleo defixit in cerebrum usq; ad terrā: qui soporem mortu sodans defecit et mortuus est. Et ecce barach sequens hīsarā veniebat: cressaq; iabel in occurū eius dixit ei. Veni: et ostendam tibi virū que queris. Qui cū intrasset ad eam: vidit hīsarā iacentem mortuū: et clauū insertū in tempore eius. Humiliauit ergo reus in die illo

iabim regem chanaan cozam filijs israhel qui credebant quotidie et forti manu opprimebant iabim regem chanaan donec decerent eum. **Abinoem in die illo dicitur.** Qui sponte obtulistis cōisrahel animas vestras ad periculū: benedicite dño. Audite reges: auribus prapite primāps. Ego sum qui dñō canan: p salām dño tuo israhel. Dñe cū exieris de seyr: et trāfres per regiones ecom: terra mora est celiq; ac nubes distillauerunt aquis. Nōtes fluxerunt a facie dñi. Synay a facie dñi dei israhel. In diebus samgar filij anach in diebus iabel quicauerit semite: et qui ingrediebant p eas ambulauerunt per calles tenuis. Celsauerūt fortes in israhel et quicauerunt donec surgeret debora. Surgret maret in israhel. Noua bella elegit dñs: et portas hostiū ipse subuerit. Clipus et hasta si apparuerunt in quadraginta milibus israhel. Cor meū diligit primāps israhel. Qui propria volūtare obtulistis vos discrimini benedicite dño: qui ascenditis sup nīentes a smas: et secatis sup iudāim et ambulatis i via loquimimi. **Sbi colisti sunt armus et hostiū suffocatus est exercitus: sbi narctur iustitiae dñi: clementie fortis israhel.** Tūc descendit populus dñi ad portas: et obtinuit primāpatū. Surge surge debora surge loquere cantā. Surge barach: et apprehende captiuos tuos fili abinoem. Saluate sunt reliquie populi. Dñs in fortibus dimicant: et cphraim delcūt eos in amlech: et post eū ex beniamin i populos tuos o amalech. De machir primāps descēdarunt: et de zabalon qui exercitum duerent ad bellandū. **Duces psachar**

futere aī corboza barach vestigia sunt se-
 cuti : qui quasi in p̄ceptis ac baratrū se-
 discrimini cedit. **D**iuiso cōtra se ruben:
 magnanimozū repta cōtentio ē. **Q**ua-
 re habitas inter duos terminos: ut aus-
 dias sibilos gregū. **D**iuiso cōtra se ru-
 ben: magnanimozū repta cōtentio est
Galaad trās iordanē quiescebat ⁊ dan
 vacabat nauibꝫ. **A**ser habitabat in lit-
 toze maris ⁊ in portibꝫ mozabat. **Z**abu-
 lon vero ⁊ neptalim obulerūt animas
 suas morti in regione mozome. **V**ene-
 runt reges ⁊ pugnaverūt: pugnaverūt
 reges ebaan i thanath iuxta aquas ma-
 geddon: et tamē nichil tulere p̄dātes
De celo dimicātū est cōtra eos: stelle ma-
 uentes in ordine et cursu suo aduersus
 sifara pugnaverūt. **T**ozrens alon tra-
 xit cadauera eoz: tozrens cadumim toz-
 rens alon. **C**ōculca aīa mea robustos
Singule equozū ceciderūt: fugientibꝫ im-
 petu. et p̄ p̄cedēs ruentibꝫ fortissimis ho-
 stīū. **M**aledicte terre meroz dixit ange-
 lus dñi: maledicte habitatozibꝫ eiꝫ qꝫ
 nō venerūt ad auxiliū dñi et ad iutorū
 fortissimozū eius. **B**enedicte inter mu-
 lieres iabel vxoz aber ancī: et benedica-
 tur i tabemaaculo. aquā p̄tenti lac dedit
 et in p̄biala p̄māpū obtulit butīrum
Similrā manū misit ad clauū ⁊ extrā
 ad fabrozū maleos: prausitqꝫ sifaram
 querēs in capite vulneri locū: ⁊ tempus
 valde p̄forās. **I**nter p̄ces eius ruit: ce-
 feat et mortuus est volubatur ante pe-
 tes eius: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miserabilis.
Per fenestrā respiciēs vlulabat ma-
 ter eiꝫ ⁊ de cennaculo loquebat. **C**ur mo-
 ratur regredi curus eius: quare tarda-
 uerūt p̄ces quadanagarū illius. **S**na
 sapientior ceteris vxozibꝫ eiꝫ hęc locuti
 verba respondit. **I**nsolitan nunc diuidite

spolia: et pulcherrima feminarum eligi-
 tur ei. **S**eltes diuersozum colorum sifa-
 re traduntur in p̄dāam: ⁊ suppellex va-
 ria ad ornāda colla cōgiritur. **S**ic pe-
 reant omnes nimirū tui domine: qui au-
 tem diligunt te sicut sol i ortu suo sp̄lē-
 cet ita ruitat. **Q**uēuit terra per qua dra-
 ginta annos.

Fecerūt autē filij isrl̄ malum in cō-
 sp̄ctu domini: qui tradidit illos
 in manu madian septem annis: et op-
 pressi sūt valde ab eis. **F**eceruntqꝫ sibi
 aurea et speluncas in montibꝫ: ⁊ muni-
 tissima ad repugnādū loca. **C**ūqꝫ seuis-
 set israhel afecebat madian et amalech
 et ceteri orientalium nacōnum: ⁊ apud
 eos sigentes tentoria: sicut erant in her-
 bis aucta vastabat: usqꝫ ad introitum
 gaze nichilqꝫ omnino ad vitam p̄tē-
 nens relinquebāt in israhel nō oues nō
 boues nō asinos. **I**psi enim et vniuer-
 si greges eozum: vnicbāt cum tabema-
 culis suis: et instar locustarum vni-
 uersa complebebāt innumera multitudine
 hominū et camelozū: quicquid tēge-
 rat teuastantes. **H**umiliatusqꝫ est isrl̄
 valde in consp̄ctu madian. **E**t clama-
 uit ad dñm postulans auxiliū cōtra ma-
 dianitas. **Q**ui misit ad eos virum p̄o-
 pheram: et locutus est. **H**ec dicit dñs
 deus isrl̄. **E**go feci vos cōscendere de egi-
 pto et eduxi vos de domo seruitutis: et
 liberaui de manu egiptiozū et omnū in-
 imicozū quī affligebāt vos. **S**icutqꝫ eos
 ad introitū vstrū: et tradidi vobis ter-
 ram eozū: et dixi. **E**go dñs deus vester
Ne timeatis vos amorreozū in quozū
 terra habitatis. **E**t nolulistis audire vo-
 cem meam. **V**enit autem angelus dñi:
 et sedit sub quera qui erat in efra: ⁊ p̄
 tinebat ad ioas patrem familie eadri.

Cumq; gexon filius eius exauteret atq; purgaret frum enta i tabernaculo ut fugeret madian: apparuit ei angelus dñi et ait. Dñs teā virorū fornicū. Dixit q; ei gexon. Obsecro dñe mihi dñs nobiscum est. cur ergo apprehenderit nos hec omnia? ubi sū mirabilia eius q; narrauerūt patres nostri: atq; dixerūt de egipto eduxit nos dñs. Nūc autē dereliquit nos dñs: et tradidit in manu madian. Responderitq; ad eū dñs. et ait. Vate in hac fortitudine tua: et liberabis isrl de manu madian. Satis q; miserim te. Qui responderis ait. Obsecro dñe mihi in quo liberabo israhel? Et ecce familia mea infirma est in manasse: et ego minimus in domo patris mei. Dixitq; ei dominus. Ego ero tecū: et pacies madian quasi vnū virū. Et ille: si inueni inquit gradā corā te: da michi signū q; tu sis qui loqueris ad me: nec recedas hinc: nec reuertar ad te potās sacrificiū et offerens tibi. Qui respondit. Ego prestolabor aduentū tuū. Ingressus est itaq; gexon et coxit hedū et de farīne modio azimos panes: carnesq; ponens in camistro et ius carniū mittens in ollā. tulit omnia sub querai. et obtulit ei. Cui dixit angelus dñi. Tolle carnes et azimos panes et pone super petra illā: et ius desup funte. Cūq; fecisset ita. extendit angelus dñi sūmitatē virgē quā tenebat i manu et tetigit carnes et azimos panes: ascenditq; ignis de petra et carnes azimosq; panes cōsumpsit: angelus autē dñi cūcavit ex oculis eius. Scitens q; gexon q; esset angelus dñi ait. Hec mihi dñe reus: quia vidi angelū dñi face ad faciem. Dixitq; ei dñs. Pax tecū. Re timeas nō morieris. Edificauit ergo ibi gexon altare domini: vocauitq;

illud dñi par: usq; in presentem diem. Cūq; adhuc esset i egra que est familie esbz i nocte illa dixit dñs ad eū. Tolle thaurū patris tui et alterū thaurū anorū septem. destruesq; aram baal que est patris tui. et neuus quod arca arā est suāte: et edificabis altare dño deo tuo in sūmitate petre huius sup quā ante facti sū posuisti: tollesq; thaurū scāidū et offeres olocautū sup strū lignorū que te nemoze succideris. Assūptis ergo gexon decem viris de seruis suis. fecit hanc pcepterā ei dñs. Timens autem tomū patris sui et boies illius autē canis per diem noluit facere: sed omnia nocte cōpleuit. Cūq; surzerissent viri oppidi eius mane: viderūt destructam aram baal lucāq; successū: et thaurū alterū impōsitū super altare. quod tūc edificatū erat: dixerūtq; ad inuicem. Quis hoc fecit? Cūq; perquirerent auctorē facti: didū est. Gexon filiū ioas fecit hec omnia. Et dixerūt ad ioas. Produce filiū tuū huc ut moriatur: q; destruxit arā baal. et succidit nemus. Quibus ille respondit. Nūquid vltiores illis baal. ut pugnetis pro eo? Qui aduersarius est eius: moriatur anteq; lux crastina vniat. Si reus est vindicat se de eo qui suffodit aram eius. Et illo die vocatus ē gexon i herobaal: eo q; dixisset ioas vltascatur se de eo baal. qui suffodit altare eius. Ergo omnis madian et amalech et orientales populū segregati sūnt hinc et trāscentes iordanem castrametati sūnt in valle israhel. Spiritus autē dñi inuadit gexon: qui clangens buana conuocauit tomū abiezer ut sequeretur se. Misitq; nūdos i vniuersū manassen q; et ipse secut' ē eū. Et alios nūdos i aser et zabulon et neptalim q; occurserunt ei

Dixitq; getxon ad dñm. Si saluū facis
 per manū meā pplm isrl̄ fiat locutus es
 ponā hoc vellus lane in area. Si ros in
 solo vellere fuerit et i omī terra ficātas
 scīā q; p manū meā fiat locutus es li-
 berabis isrl̄: factūq; est ita. Et de nocte
 cōsurgens: egresso vellere cōcam roze
 impleuit. Dixitq; rursus ad dñm. Ne
 irascat furoz tuus cōtra me: si adhuc se-
 mel temptauro signū querens in velle-
 re. oro ut solū vellus ficāi sit: et omīs
 terra roze madian. freatq; dñs nocte il-
 la ut postulauerat: et fuit ficātas in so-
 lo vellere: et ros in omī terra. **Vij-**

T Girur iheroboaī qui et getxon de nocte
 cōsurgens et omīs populus cū eo venit
 ad fontē qui vocatur arad. Erāt autē
 castra madian in valle ad septētrionā
 lem plagam collis exelth. Dixitq; dñs
 ad getxon. Multus teū est pplus: nec
 tractur madian in manus eius: ne glo-
 rietur cōtra me isrl̄: et dicat meis viri-
 bus liberaus sum. loquere ad populū
 et cunctis audientib; predica. Qui for-
 midolosus et timidus est reuertat. Re-
 cesseruntq; de monte galaad: et reuerfi
 sūt ex p̄lo vigināduo milia viroz: et
 tantū decem milia remāserunt. Dixitq;
 dñs ad getxon. Adhuc p̄ps multus est
 Duc eos ad aquas et ibi probabo illos
 et de quo dixero tibi ut teū vadat ipse
 pergat quē ire prohibuero reuertatur
 Cūq; descendisset populus ad aquas:
 dixit dñs ad getxon. Quā manu et lin-
 gua lambuerint aq̄s fiat solēt canes
 labere seperabis eos scorzū: q; autē curua-
 nis genib; biberint in altera parte erūt.
 fuit itaq; numer⁹ eoz q; manu ad os p-
 radente lambuerūt aquas trecenti viri:
 omnis autē reliqua multitudo flexo po-
 plite biberat. Et ait domin⁹ ad getxon

In trecentis viris q; labuerūt aq̄s libera-
 bo vos: et tradā in manu tua madian:
 omīs autē reliqua multitudo reuertat in
 locū suū. Sumptis itaq; pro numero
 abanys et tubis oēm reliquā mltitudinē
 abire precepit ad tabernaculo sua et ipse
 cū trecentis viris se certamini dedit. Ca-
 stra autē madian erant subter in valle.
 Eadem nocte dixit dñs ad eū. Surge et
 descende in castra: q; tradidi eos in ma-
 nu tua. Sim autē solus ire formidas: et
 scendat teū phara puer tuus. Et cū au-
 dieritis quid loquantur tūc cōfortabunt
 manus tue: et securior ad hostiū castra
 descendes. Descendit ergo ipse et phara
 puer eius in partem castrorū: ubi erāt
 annatorum vigilie. Madian autem et
 amalech et omēs orientales populi fu-
 si iacebāt in valle ut locustarū multitu-
 do: cameli autem innumerabiles erant
 harena que iacet in litore maris. Cū-
 q; venisset getxo narraat aliquis som-
 nium proximo suo: et in hūc modū refe-
 rebat quod viderat. Vidi somnium: et vi-
 debatur michi quasi subāneri aus panis
 et orreo volui: et in castra madian de-
 scendere. Cūq; peruenisset ad taberna-
 culum perussit illud atq; subuertit: et
 terre funditus coequauit. Respondit
 is anloquebatur. Non est hoc aliud:
 nisi gladius getxonis filij ioas viri isra-
 lxite. Tradidit enim dominus in ma-
 nus eius madian et omnia castra eius.
 Cūq; au disset getxon somnium et in-
 terpreta cōnem eius adrauit: et reuer-
 sus est ad castra israhel et ait. Surgite
 tradidit enī dominus in manus nostras
 castra madian. Diuisitq; trecentos vi-
 ros in tres partes: et dedit tubas in ma-
 nibus eoz. Agenasq; vacuas ac lam-
 patas in medio lagenaz. Et dixit ad eos

Quod me facere videritis hec facite. In
 greuiar partem castroru: et quod fecero
 fecerimini. Quato personuerit tuba in
 manu mea: vos q; per castroru arauitu
 clangite et coclamate dno et getxon.
 Ingressusq; est getxon et trecenti viri
 qui erat cu eo in parte castror; in apien-
 tibus vigilijs noctis medie: et custodi-
 bus suscitatis cepit buamis clangere
 et complorare inter se lagenas. Cuiq;
 per gryu castroru in tribus psonarent
 locis et pdrias cofregissent. tenuerut si-
 mltris manibus lampades: et tertris so-
 nates tubas. clamauerutq; gladius do-
 mini et getxonis: states singuli in loco
 suo per arauitu castroru hostiliu. Omnia
 itaq; castra turbata sunt: et vociferates
 volulatesq; fugerut. Et nichilominus
 inhsitebat trecenti viri buanis psonan-
 tes. Immisitq; dno gladiu in omnibus
 castris: et mutua se cete trucebat fugi-
 entes usq; ad bethbea et cepidime abel
 meu in thebbath. Coclamates aut vi-
 ri israhel de nephtali et aser et omni manaf-
 se psequerutur madian. Et cepit dno
 victozia populo israhel in die illa. Mi-
 sitq; getxon nuncios in omnem montem
 ephraim dicens. Descendite in occursum
 madian: et occupate aquas usq; beth-
 bea atq; iordanem. Clamauitq; omnis
 ephraim: et preoccupauit aquas atq;
 iordanem usq; bethbea. Apprehensiq;
 duos viros madian ozeb et zeb: interfe-
 cit ozeb in petra ozeb: zeb vero in torcu-
 lari zeb. Et persecuti sut madian: capi-
 ta ozeb et zeb portantes ad getxon trans
 fluenta iordanis.

- viij -

Dixerutq; ad cum viri ephraim.
 Quid est hoc quod facere voluisti
 ut non nos vocares cu ad pugna perge-
 res contra madiane. Iurgantes fortiter et

prope vim inferentes. Quibus ille respō-
 dit. Quid enim tale facere potui: quale
 vos fecistis? Nōne melior est racemus
 ephraim vinctus abicere? In manus
 vestras dno tradidit p̄m̄ap̄es madian
 ozeb et zeb. Quid tale facere potui: qua-
 le vos fecistis? Quid si locutus esset: re-
 quirit spiritus eorū quo tūnebāt cō-
 tra eum. Cuiq; venisset getxon ad iorda-
 nem transiit cum trecentis viris: qui
 seam erāt: et p̄ce lassitudinis fugientes
 p̄sequi nō poterant. Dixitq; ad viros
 socoth. Date obsecro panes populo q̄
 meū est: quia valde recesserunt ut possi-
 mus p̄sequi zebec et salmana reges ma-
 dian. Responderunt p̄m̄ap̄es socoth.
 forsitan palme manuum zebec et salma-
 na in manu tua sūt: et idcirco postulas
 ut tenuis exercitū tuo panes. Quibus
 ille ait. Cum ero tradiderit dominus ze-
 bec et salmana in manus meas: cōterā
 carnes vestras cu sp̄imis tribulitq; refer-
 ti. Et inter cōscitans venit in phaniel
 locutusq; est ad viros loci illius similia.
 Cui et illi responderūt sicut responderūt viri
 socoth. Dixitq; eis. Cū reuertis fue-
 ro victor in pace destruaui turrim hanc.
 Zebec autē et salmana requiescebāt cu
 omni exercitū suo. Quintam enī milia
 viri remanserant ex omnibus turmis
 orientaliū populorū: ceteris centūginti
 millibus bellatorū et eductū gladium.
 Ascendensq; getxon per viā eorū qui in
 tabernaclis morabantur ad orientalem
 partē nobe et iecbaa percussit castra ho-
 stiliū q̄ seari erāt et nichil aduersi suscipia-
 bantur: fugeruntq; zebec et salmana: q̄s
 p̄sequens getxon apprehendit turbato
 omni exercitū eorū. Reuertensq; bello
 ante solis ortū apprehendit puez et vi-
 ris socoth. interrogauitq; eū nomina

primipū 7 seniorū soccoth: 7 ceteriphr
septuaginta septē viros: venitq; ad soc-
coth: et dixit eis. En zebec et salmana
sup quib; epyzob rasti michi dicentes
fozstian man? zebec 7 salmana i mambu
tuis sūt: et idarco postulas ut cam? vi-
ris q; lassū sūt 7 cetererūt panes. Tulit
ergo seniores ciuitatis 7 pmas ceteri:
ac tribulos: 7 cōtrūit cū eis atq; cōmi-
nuit viros soccoth. Turzim q; phanu-
cl subuerit: ocahis habitatorib; ciuita-
tis. Dixitq; ad zebec 7 salmana. Quales
fuerunt viri quos occidistis in eba borē
Qui respōderunt. Similes tui: 7 vnus
ex eis quasi filius regis. Quib; ille re-
spōdit. Fratres mei fuerunt filij matris
mee. Si uir dñs: q; si seruassētis eos nō
uos occidē. Dixitq; ierx primogenito
suo. Surge 7 intrāte eos. Qui nō edu-
xit gladiū. Timebat em q; adhuc pu-
er erat. Dixerūtq; zebec 7 salmana. Tu
surge 7 irzue nos quia iuxta etatem ro-
bur est hominis. Surrexit gexon 7 in-
terfecit zebec 7 salmana: 7 tulit ornāmē-
ta ac bullas quib; colla regalīi came-
lorū decorati solent. Dixerūtq; omnes
viri isrl ad gexon. Dominare nostri tu
et filius tuus 7 filius filij tui: quia libe-
rasti nos de manu madian. Quib; ille
ait. Nō dñabor vstri: nec dñabitur in
vos filius meus: sed dñabitur vobis.
Dixitq; ad eos. Vnam pñ onem postu-
lo a vobis. Date michi maures ex pre-
da vstra. In aures cū aureas ymaheli
te habere cōsueuerāt. Qui respōderūt. Li-
benissime dabim;. Expācentisq; super
terzā palliū proiecerūt in eo maures de
preda: et fuit pondus postularaz mau-
rium mille septuagenti auri sicli: absq;
ornamentis et momibus et veste pur-
purea: quibus reges madian vti soliti

erant: et preter torques aureas camelo-
rum. fecitq; ex eo gexon ephor et posu-
it illud in ciuitate sua ephra. Formica-
tusq; est omnis israhel cū eo: et factum
est gexoni 7 omni domui eius in ruinam.
Humiliatus est autē madian corā filijs
israhel: nec potuerunt vltra ceruices ele-
uare: sed quieuit terra per quadraginta
annos: quibus gexon presuit. Abijt
itaq; ierobaal filius ioas: et habitauit
in domo sua: habuitq; septuaginta fi-
lios: qui egressi sunt de femore eius: eo
q; plures haberet vxores. Concubina
autē illius quā habebat 7 sikhem genuit
ei filiū nomine abimelech. Mortuusq;
est gexon filius ioas in senectute bona
et sepultus est in sepulcro ioas patris
sui in ephra de familia eozri. Postq;
autem mortuus est gexon auersi sunt filij
israhel et fornicati sūt in baalim. Percus-
serūtq; cū baal sedus ut esset eis in dñ:
nec recordati sūt dñi dei sui: q; eruit eos
de manibus inimicorū suorū omiū: per
circitū: nec fecerunt misericordiā cū do-
mo ierobaal gexon iuxta omnia bona q;
fecerat israheli.

Abijt autē abimelech filius ieroba-
al in sikhem ad frēs matris sue: et
locutus est ad eos 7 ad omem cognacō-
nē domus patris matrisq; sue dicens.
Loquimini ad oēs viros sikhem. Quid
vobis est melius: ut dominentur vstri
septuaginta viri omnes filij ierobaal.
an ut cōmīnetur vobis vnus vir. Si-
mulq; considerate quia os vstri 7 caro
vestra sum. Locutiq; sūt fratres matris
eius de eo ad omnes viros sikhem vni-
uersos sermones istos: et inclinauerūt
cor eorū post abimelech dīctes. Frater
noster est. Dederuntq; illi septuaginta
ponera argenti de phano baalbeth.

Qui cōduxit sibi et ea viros inopes et vagos : seantq; sūr eū . Et venit in domū patris sui ephra : et occidit fratres suos filios ierobaal septuaginta viros sup lapidem vnū . Remāsitq; ioathan filius ierobaal minimus : et absconditus est . Cōgregat sūr aut omēs viri sicke et vniuersē familiē vrbis mello : abieruntq; et cōstituerūt regem abimelech iuxta quercū que stabat in sicchem . Et cū nūciatū esset ioathan iuit et stetit in vertice mōtis garizim : eleuataq; voce clamauit et dixit . Audite me viri sicke ita ut audiat vos dñs . Ierūt ligna ut vngeret sup se regem . Dixerūtq; oliue Imperā nobis . Que respōdit . Nūquid possūm celerere pinguedinē meā qua et dij vniuntur et hoīnes : et vniere ut inter ligna promoueat . Dixerūtq; ligna ad arborē sicā . Veni : et sup nos regnū accipe . Que respondit eis . Nunquid possū celerere dulcedinē meā fructusq; suauissimos : et ire ut inter cetera ligna promouear . Locutaq; sūr ligna ad virenti . Veni et impera nobis . Que respōdit eis . Nūquid possū celerere vinū meum quod lenificat tū et hoīnes : et inter ligna cetera cōmoueri . Dixerūtq; omīa ligna ad ramnū . Veni et impera sup nos . Que respōdit eis . Si vire me regē vrbis cōstituitis venite et sub vmbra mea requiescite : sin autē nō vultis egrediaf ignis de ramno et exozet et exozos libamī . Nūc igitur si redte et absq; peccato cōstituitis sup vos regem abimelech et bene egistis cū ierobaal et cū domo eius et reddidistis vicem beneficij eius qui pugnavit pro vobis et animā suā dedit periculis . ut erueret vos de manu madian : qui nūc surrexistis cōtra domū patris mei et interfecistis filios eius septua-

ginta viros sup vnū lapidem : et constituitis regem abimelech filium analle eius sup habitatores sicchem eo qd frater vester est : si ergo redte et absq; vicio egistis cū ierobaal et domo eius . hec die letemini in abimelech et ille letetur in vobis . Sin autē priuase : egrediaf ignis ex eo et cōsumat habitatores sicke et oppidū mello egrediaf ignis de viris sicke et exozet mello et exozet abimelech . Que cū dixisset fugit et abiit in bera : habitauitq; ibi ob mortē abimelech fratris sui . Regnavit itaq; abimelech super israhel tribus annis . Misitq; dñs spiritū pssinū inter abimelech et habitatores sicchem qui cepērūt eū detestari : et scelus interfectionis septuaginta filiorū ierobaal et effusionē sanguinis eorū cōferre in abimelech fratrem suū : et in ceteros schimozorum pncipes qui eū adiuuerāt . Posuerūtq; insidias aduersū eū in sumitate montium : et dū illius prestolabatur aduentū exerebāt latrocinia : agnites pcedas de pretercūibus . Nūciatūq; est abimelech . Venit autē gaal filius obed cū fratribus suis : et trāsīuit in sicchem . Ad cuius aduentū erecti habitatores sicchem egressi sunt in agros vastates vineas vualq; calcantes : et factis cantantiū choris . ingressi sūr pbanum tū suū : et inter epulas et pocula maledicebant abimelech clamante gaal filio obed . Quis est iste abimelech et que est sicke ut seruamus eis . Nūquid nō est filius ierobaal . Et cōstituit pncipem zebul seruū suū sup viros anoz patris sicchem . Cur ergo seruamus eis . Et nam daret aliquis populum istū sub manu mea : ut auferem de medio abimelech . Dicitūq; ē abimelech . Cōgrega exercitū mela tudinē et veni . Zebul autē pncipis

ciuitatis auditis sermombus gaal filij obed iratus est valte: et misit cla ad abimelech nuncios dicens. Ecce gaal filius obed venit in siehimā ad fratres suos: et oppugnabat aduersū te ciuitate. Surge itaq; nocte cū p̄plo q̄ tecū est: et latita in agro: et primo mane oriente sole irauit sup ciuitate. Illo autē egrediente aduersū te cū p̄plo suo fac ei qd potueris. Surrexit itaq; abimelech cū oī ereratu suo nocte: et tendit insidias iuxta siehimā in quatuor locis. Egrediusq; est gaal filius obed: et stetit in introitu porte ciuitatis. Surrexit autē abimelech et omnis ereratus cū eo te insidiarū loco. Cūq; vidisset p̄lm gaal dixit ad zebul. Ecce te mōnib; multatū descendit. Cū ille respondit. Umbra mōnū vites q̄h capita hominū et hoc erore teperis. Surrexitq; gaal ait. Ecce p̄ls te vmbilico terre descendit: et vnus cinereus venit p̄ viā q̄ respicit quercū. Cui dixit zebul. Ibi est nūc os tuū quo loq̄baris: quis est abimelech ut seruiamus ei? Rōne hic ē populus que aspicias. Egredere et pugna cōtra eū. Abijt ergo gaal expectāte siehimozū p̄plo et pugnauit contra abimelech: qui p̄scautus est eū fugiente ut vrbem cōpulit. Ceiderūtq; ex parte eius plurimi usq; ad portā ciuitatis: et abimelech sedit in rutina. Zebul autē gaal et socios eius expulit de vrbe: nec ī capillus est cōmorari. Dequēti ergo die egressus est p̄pls in capū: qd cū nūciatū est abimelech tulit ereratu suū et diuisit in tres turmas tētes insidias in agris Sydensq; q; egredietur p̄pls te ciuitate surrexit et irauit in eo cū cinere suo oppugnans et ob sitens emitate: due autem nūme palātes per campum aduersari: os p̄sequantur. Porro abimelech

oī die illo oppugnabat vrbem quā cepit interfectis habitatorib; ei;: ipa q̄ destructa ita ut sal in ea dispergeret. Qd cū auoisset q̄ habitabāt ī turzi siehimozū ingressi sūt phanū tei sui berib; vbi sedus cū eo pepigerat et ex eo locū nomē acceperat: q̄ erat inuinit valte. Abimelech q̄ audis viros turzis siehimozū panter cōglobatos ascendit in mōte selmon cū oī p̄plo suo: et arzeptā securi p̄cādīt arboris ramū impositūq; ferēs humero dixit ad socios. Auod me vidistis facere ato facite. Igit certatim ramos te arbozib; p̄cidentes sequebantur duce. Qui arcudantes p̄hoiū succenturū: atq; ita factum est ut fumo et igne mille hominū necarent viri pariter et mulieres habitatorum turzis sieh. Abimelech autē inter p̄fascens venit ad oppidū chebes qd arcudans obstitat ereratu. Erat autē turzis excelsa ī media ciuitate ad quā cōfugerāt simul viri ac mulieres et omēs p̄nāpes ciuitatis clausa firmissime ianua: et sup turzis tectū stantes p̄propugnacula. Ascēditq; abimelech iuxta turzim pugnat foriter: et appropinquas hostio ignē supponere mitebat. Et ecce vna milier fragmē mole defixit iacens illiste capiti abimelech: et cōfregit cerebrū ei;. Qui vocauit aīto armigerū suū: et ait ad eū. Eua gina gladiū tuū et p̄cūte me: ne forte diceatur q; a femina interfectus sim. Qui iussu p̄fascens interfecit eum. Illoq; mortuo omēs qui cū eo erāt te ihrl reuerst sūt in terra suas: et reddidit deus malū qd fecerat abimelech contra patrē suum in t̄fectis septuaginta fratribus suis. Siehimitis q̄ quod op̄rati erant retribuatum est: et venit super eos malēdictio iōathan filij ierobaal.

palantes v. v. 11000

Post abimelech surerit dux i isrl
 ebola filius pbua patris abime-
 lech vir de ysachar qui habitauit in sa-
 nir montis ephraim : et iudicauit isra-
 hel viginti et tribus annis : mortuusq;
 est ac sepultus in samir. Huic successit
 iair galaadites : qui iudicauit israhel p
 viginti et duos annos : habens trigin-
 ta filios sexcentes supra triginta pullos
 asinarum : et principes triginta ciuita-
 tum : que ex nomine eius sunt appel-
 late auothiair id est oppida iair usq; in
 presente diem in terra galaad. Mortu-
 usq; est iair : ac sepultus in loco cui est
 vocabulu camon. filij aut israhel pec-
 cans veteribus iungentes noua fecerunt
 malu in conspectu dni : et seruerunt ydolus
 baalim et ashtaroth et dijs siri ac sto-
 nis et moab et filioz ammon et philisti-
 im dimiseruntq; dnm et no coluerunt eu
 Contra quos iratus tradidit eos in ma-
 nus philistim et filioz ammon : affli-
 ctiq; sunt et vehementer opp:cti p annos
 decem et octo : omnes qui habitabat trans
 iordanem in terra amorrei que est in ga-
 laad : intantū ut filij ammon iordanem
 transmissio vallarent iuda et beniamin et
 ephraim. Afflictusq; est israhel nimis
 Et clamantes ad dnm dixerunt. Peccauimus tibi :
 quia ex aliquimus dnm deū
 nostrū et seruimus baalim. Quibus
 locutus est dñs. Nūquid no egipth et
 amorrei filijq; ammon et philistim fi-
 denij q; et amalech et chanaan oppesse-
 runt vos et clamastis ad me et erui vos
 de manu eozū. Et tamen reliquistis me :
 et colistis deos alienos. Idcirco no ad-
 dam ut vltra vos liberem. Ite et inuo-
 cate deos quos elegistis. Ipsi vos libe-
 rent in tempore angustie. Dixeruntq; fi-
 lij israhel ad dnm. Peccauimus: redde

tu nobis quicquid placet tibi: tantum
 nunc libera nos. Aue dicentes omnia de
 simbus suis alienozū. corozū ycola proie-
 cerūt: et seruerūt dño deo: qui coluit sit
 per miseris eozū. Itaq; filij ammon
 conclamantes in galaad fixere tentoria
 cōtra quos cōgregati filij isrl : in mas-
 pha castrametati sūt. Dixeruntq; prin-
 cipes galaad singuli ad proximōs suos.
 Qui primus ex nobis contra filios am-
 mon cepit dimicare : erit dux populi
 galaad.

Fuit itaq; illo in tempore iepthe ga-
 laadites vir fortissimus atq; pu-
 gnator filius mulieris meretricis : qui
 natus est de galaad. Habuit autē gala-
 ad yroze de qua suscepit filios : q; post-
 q; auerāt eiecerūt iepthe dicentes. He-
 res in domo patris nri esse non poteris
 quia de adultera matre natus es. Quos
 ille fugiens atq; exiliatus habitauit in
 terra thob. Cōgregatiq; sūt ad eū viri
 in opes et latroanates : et quasi principē
 sequēbantur. In illis diebus pugnat
 filij ammon cōtra isrl : quibus acriter
 instans bus : peremerūt maiores natu-
 re galaad ut tollerent in auxiliū sui ie-
 pthe de terra thob. Dixerūt ad eū. Veni
 et esto princeps noster : et pugna cōtra
 filios ammon. Rujbus ille respondit
 Rdōne vos estis qui odistis me et eia-
 stis de domo patris mei : et nūc venistis
 ad me necessitate cōpulsī. Dixeruntq;
 principes galaad ad iepthe. Ob hanc
 igitur causam nunc ad te venimus ut
 proficiamus nobiscū : et pugnes cōtra
 filios ammon : hisq; dux omniū qui ha-
 bitāt in galaad. Iepthe q; dixit eis.
 Si vere venistis ad me ut pugnem pro
 vobis cōtra filios ammon : tradiditq;
 eos dñs in manus meas : ego ero vester

Qui respócerunt ei. Dñs qui hec audit
 ipse mediator ac testis est: q̄ nostra p-
 missa faciám? Abijt itaq; iephthe cū p̄-
 cipib; galaad: featq; eū om̄is ppl̄s p̄m-
 ipem sui. Locutusq; est iephthe oēs sermo-
 nes suos corā dño in maspha. Et misit
 nūdos ad regē filiorū amon: q̄ ex perso-
 na sua dicerēt. Quid michi ⁊ tibi est qz
 venisti contra me ut vastares terrā meā
 Quib; ille r̄d̄it. Quia tulit isrl̄ terrā
 meā quāto ascēdit ⁊ egipto: a fimbis
 arnon usq; iaboe atq; iordanē. Nūc er-
 go cū pace redire michi eā. Per quos rur-
 sū mandauit iephthe et imperauit eis ut
 dicerent regi ammon. **Hec** dicit iephthe
 Nō tulit isrl̄ terrā moab nec terrā filiō-
 rum amon: sed quāto ⁊ egipto cōscen-
 derūt ambulauit per solitudinē usq; ad
 mare rubrū: et venit in eadē. Misitq;
 nūdos ad regem eodm̄ dicens. Dimitte
 me ut transeam terram tuā. Quis noluit
 acquiescere p̄rabus eius. Misit q; ad
 regem moab: qui ⁊ ipse trāsitu p̄bere
 cōtemp̄sit. Man sit itaq; in eadē: et ar-
 cūuit ex latere terrā eodm̄: et terrā mo-
 ab. Venitq; ad orientalem plagā terre
 moab ⁊ castrametatus est trās arnon
 nec voluit intrare terminos moab. Ar-
 non quippe cōfiniū est terre moab. Mi-
 sit itaq; israhel nūdos ad seon regem
 amozreorum qui habitabat in esebon.
 et dixerunt ei. Dimitte ut transeam per
 terram tuam usq; ad flumīnē. Qui et
 ipse israhel verba aspiciens non dimi-
 sit eum transire per terminos suos: sed
 infinita multitudine congregata egres-
 sus est contra eum in iassa: ⁊ fortiter re-
 sistebat. Tradiditq; eum dom̄inus in
 manu israhel cum om̄i exercitu suo et
 percussit eum: et possedit omnem terrā
 amozrei habitatoris regionis illius et

vniuersos fines ei⁹ ⁊ arnon usq; iaboe
 et ⁊ solitudine usq; ad iordanem. Do-
 minus ergo reus israhel subuenit amoz-
 reum pugnantē contra illū populo suo
 israhel. Et tu nunc vis possidere terram
 eius. Nonne ea que possedit ehamos
 reus tuus tibi iure debetur. Que autē do-
 minus reus noster victor obtinuit: in
 nostram cedent possessionem. Nisi forte
 melior balaac filio sephor rege moab.
 aut vocere potes qz iurgatus sit contra
 israhel et pugauerit contra eum quā-
 to habitauit in esebon et vicus eius ⁊
 in aroer et villis illius: vel in cunctis
 ciuitatibus iuxta iordanem per trecentos
 annos. Quare tanto tempore michi su-
 per hac repeti cōne temporalis. Igitur
 nō ego pecco in te: sed tu cōtra me male
 agis. Indicens michi bella nō iusta. **Ju-**
 dicet dñs arbiter huius diei inter isra-
 hel et inter filios ammon. **Noluitq;** ac
 quiescere rex filiorū ammon verbis iē-
 pthe q̄ p̄ nūdos mādauerat. **factus** est
 ergo sup̄ iephthe spiritus dñi: ⁊ aruicēs
 galaad: ⁊ manasse maspha q; galaad:
 et inde transiens ad filios ammon volū
 uit dño dicens. **Si** tradideris filios
 ammon i manus meas: quicūq; p̄m̄⁹
 fuerit egressus de forib; dom⁹ mee: mi-
 chiq; occurrerit reuertēti cū pace a filijs
 ammon: cū olocaustu offerā dño. **Trā-**
 siuitq; iephthe ad filios ammon. ut pu-
 gnaret cōtra eos quos tradidit dñs in
 manus ei⁹: percussitq; ab aroer usq; dū
 venias in menitho viginti ciuitates: et
 usq; ad abel que est v̄m̄is contra pla-
 ga magna nimis. humiliatq; sūt filij
 ammon a filijs israhel. **Reuertenti** autē
 iephthe in maspha domum suam: occurr-
 rit ei v̄m̄igenta filia cū tympanis ⁊ cho-
 ris. **Non** enim habebat alios liberos.

Qua visa scidit vestimenta sua et ait. **H**au me filia mi: accepisti me. et ipsa ce-
 cepta es. **A**perui enim os meum ad dñm:
 et aliud facere nō potero. **C**ui illa respō-
 dit. **P**ater mi: si aperuisti os tuū ad do-
 minū: fac michi quodcūq; pollicitus es
 cōcessa tibi vltione atq; victoria te ho-
 stibus tuis. **D**ixitq; ad patrē. **H**oc so-
 lū michi presta quod petecor. **D**imite
 me ut duobus mensibus arceā mon-
 tes et plangā virginitatē meā cū sodali-
 bus meis. **C**ui ille respōdit. **S**are. **E**t
 dimisit eā duobus mensib. **C**ūq; abis-
 set cū socijs et sodalibus suis: fiebat vir-
 ginitatē suā in mōnibus. **E**xpleatq; du-
 obus mensibus reuersa est ad patrem
 suū: et fecit ei sicut voverat. **Q**ue igno-
 rabat virū. **E**xince mos increuit in isrl
 et cōsuetudo seruata est ut post annū ar-
 culū cōueniār in vñū filie isrl et plāgār
 filiā iepthē galaadite diebus quatuor.

Cæ autē in ephraim - **xij** -
Orta est seditio. **N**ā trāscentes cō-
 tra aquilonē: dixerūt ad iepthē. **Q**ua-
 re vadens ad pugnā cōtra filios āmon
 vocare nos voluisti ut peregeremus tecū
Igitur incertamus cōmūtūā. **Q**uibus
 ille respōdit. **D**isceptacō erat michi et
 populo meo cōtra filios āmon vbenēs
 vosq; vocaui ut præberetis michi auxili-
 um: et facere nolulistis. **Q**uod temens
 posui animā meā in manibus meis: trā-
 huiq; ad filios āmon: et tradidit eos
 dñs in manū meas. **Q**uid cōmerū: ut
 aduersū me cōsurgatis in peline. **V**oca-
 tis itaq; ad se cōditis viris te galaad pu-
 gnabat cōtra ephraim. **P**eruaslerūtq;
 viri galaad ephraim: quia dixerat fugi-
 tiuus est galaad et ephraim: et habitat
 in medio ephraim et in manasse. **O**cupa-
 uerūt galaadite vada iordanis per que

ephraim reūsurusq; erat. **C**ūq; xmisset
 ad ea te ephraim numero fugies: atq;
 dixisset obsecro ut me trāsire permittas
 dicebāt ei galaadite. **N**iquid ephrate
 us es? **Q**uo dicere nō sū: interrogabāt
 eū. **D**ic ergo sebboloth: qđ in tempore
 spica. **Q**ui respōdebat thetbolech eam
 litera spicā cōpmere nō valens. **S**tatiq;
 apprehensū in gulabāt i ipso iordanis
 trāsitu. **E**t ceciderit i illo tpe te ephraim
 qđora sinistra duo milia. **I**udicauit itaq;
 iepthē galaadites isrl sex annis: et mortu-
 us est ac sepultus i civitate sua galaad.
Post hūc iudicauit isrl abissan de beth-
 leon: qui habuit triginta filios et totē-
 tem filias. **Q**uas emittens foras mari-
 tis exiit: et eiusdē numeri filijs suis ac-
 cepit vxores: introducens in domū suā.
Qui septē annis iudicauit israhel: in or-
 tuusq; est ac sepultus in bethleem. **C**ui
 successit abiolon zabulomites: et iudi-
 cauit isrl decē annis: et mortuusq; est ac
 sepultus in zabulon. **P**ost hūc iudica-
 uit israhel abdon filius hellel pharatom-
 ites qui habuit quadraginta filios et tri-
 ginta ex eis nepotes ascendentes super
 septuaginta pullos afinarū: et iudica-
 uit israhel octo annis: et mortuusq; est ac
 sepultus in pharaton terre ephraim in
 monte amalech. - **xij** -

Resūsque filij isrl fecerūt malū in cō-
 spectu dñi qui tradidit eos in ma-
 nus philistinorū quadraginta annis.
Erat autē quidā vir de saraa et de stirpe
 dan nomine manue habens vxorē ste-
 rilē: qui apparuit angelus dñi: et dixit
 ad eam. **S**terilis es et absq; liberis feci
 cōples et paries filiū. **C**ave ergo ne
 bibas vinū ac fiera nec immūdū que-
 qđ comedas: quia cōpiles et paries filii
 um: cuius nō tanget caput nouacula.

Erit enim nazareus dei ab infantia sua et ex matris utero et ipse inapient liberare israel de manu philistinorum. Que cum venisset ad maritum suum dixit ei. Vir tuus venit ad me habens vultum angelicum terribilis mihi. Que cum interrogasset quis esset et unde venisset et quo nomine vocaretur noluit michi dicere: sed hoc respondit. Ecce concipies et paries filium. Cave ne vinum bibas nec ficeram: et ne aliquo vescauris immuto. Erit enim puer nazareus ab infantia sua et ex utero matris sue usque ad diem mortis sue. Oravit itaque manue dominum et ait. Obsecro domine ut vir tuus quem misisti veniat iterum: et doceat nos quid nos debeamus facere de puero qui nasciturus est. Exaudivitque dominus deprecantem manue et apparuit rursus angelus domini uxori eius secunda in agro. Manue autem maritus eius non erat ante ea. Que cum vidisset angelum festinavit et currit ad virum suum: nuntiavitque ei dicens. Ecce apparuit michi vir quem ante videram. Qui surgeret et sciat us est uxorem suam. Veniensque ad virum dixit ei. Tu es qui locutus es mulieri. Et ille respondit ego sum Cui manue. Quando inquit sermo tuus fuerit expletus: quid vis ut faciat puer aut a quo se observare debbit. Dixitque angelus domini ad manue. Ab omnibus que locutus sum uxori tue abstineat se: et quequid ex vinea nascitur non comedit: vinum et ficeram non bibat: nullum vescauris immuto et quod ei precepi impleat atque custodiat. Dixit itaque manue ad angelum domini. Obsecro te ut acquiescas precibus meis: et faciamus tibi kedum de capris. Cui respondit angelus. Si me cogis non comedam panes tuos: si autem vis locaustum facere offer illud domino. Et nesciebat manue quod angelus domini esset

Dixitque ad eum. Quid est tibi nomen: ut si sermo tuus fuerit expletus honorem te. Cui ille respondit. Cur queris nomen meum: quod est mirabile. Tulit itaque manue kedum de capris et libamenta: et posuit super petram offerens domino qui facit mirabilia. Ipse autem et uxores eius intuebantur. Cumque ascenderet flamma altaris in celum: angelus domini pariter in flamma ascendit. Quod cum vidisset manue et uxores eius: promeruerunt in terram: et viderunt eis non apparuit angelus domini. Statimque intellexit manue angelum domini esse et dixit ad uxores suam. Morte inveniatur: quod vidimus dominum. Cui respondit mulier. Si dominus non vellet occidere de manibus nostris locaustum et libamenta non suscepisset: nec ostendisset nobis hec omnia: neque ea que sunt ventura dixisset. Peperit itaque filium et vocavit nomen eius samson. Crevitque puer et benedixit ei dominus: cepitque spiritus domini esse cum eo in caltris dan in terra saraa et est baal

Descendit ergo samson *xiii* in thamnatha: vivensque ibi mulierem de filiabus philistinum: ascendit et nuntiavit patri suo et matri sue dicens. Vidi mulierem in thamnatha de filiabus philistinorum: qua queso ut michi accipias uxorem. Cui dixerunt pater et mater sua. Nunquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum et in omni populo tuo quia vis accipere uxorem de philistinum: qui maritum suum sunt. Dixitque samson ad patrem suum. Hac michi accipe: quia placuit oculis meis. Parentes autem eius nesciebant quod res a domino fieret: et quereretur occasio: nec contra philistinum. Et enim tempore diana batur philistinum israeli. Descendit itaque samson cum patre suo in thamnatha. Cumque venisset ad vineas oppidi apparuit catulus leonis secus et rugiens:

ce occurrit ei. Irruit autē spiritus dñi
 in samson: et dilaceravit leonem quasi
 hedum i frustra ceperet: nichil omnino
 habens in manu: et hoc patri & matri
 noluit indicare. Descenditq; & locutus
 est mulieri que placuerat oculis eius.
 Et post aliquot dies reuertens ut accipe-
 ret eam: declinatit ut videret cadaver
 leonis. Et ecce exanimatum in ore le-
 onis erat: ac sanus mellis. Quem cū
 fumpisset in manib; comeditat i via:
 veniensq; ad patrē suū & matrem dedit
 eis partem qui & ipsi comederūt: nec ta-
 men eis voluit indicare qd mel te corpo-
 re leonis assūperat. Descendit itaq; pa-
 ter eius ad mulierē: & fecit filio suo sam-
 son cōiūtiū. Sic em iuvenes facere cō-
 suuerat. Cū ergo dies loci illius vi-
 dissent cūtraxit ei sodales triginta qui
 essent cū eo. Quib; locutus est samson
 Proponā vobis questionis problema
 qd si solueritis michi intra septem dies
 cōiūtiū dabo vobis triginta syndones
 et totidem tunicas. Sin autē nō potueri-
 tis solvere: vos dabitis michi triginta
 syndones et eiusdem numeri tunicas.
 Qui responderūt ei. Proponē problema
 ut audiamus. Dixitq; eis. De comeditē
 exiit abs: & de forā egressa est dulcedo.
 Nec potuerūt p tres dies ppositiōnem
 soluere. Cūq; accesserit dies septimus:
 dixerūt ad vxorē samson. Tandire vi-
 ro tuo: & inuade ei ut indicet tibi quid si-
 gnificet problema: qd si facere nolue-
 ris: incedemus te et domum patris tui.
 An idcirco vocastis nos ad nuptias ut
 spoliarems. Que sumebat apud sam-
 son lacrimas: et querebat dicens. Odi-
 sti me & non diligis: idcirco problema
 qd proposuisti filij populi mei nō vis
 michi exponere. At ille respōdit. Patri

meo et matri nolui dicere: et tibi indi-
 care potero. Septē igitur dieb; cōiūtiū
 stebat ante eū: tandemq; die septimo cū
 ei esset molesta exposuit. Que statim in-
 dicauit auius suis. Et ille dixerit ei
 die septimo ante solis occubitū. Quid
 dulcius melle: et quid fortius leone.
 Qui ait ad eos. Si nō arasseris in vi-
 tula mea nō inuenissetis ppositiōnem
 meam. Irruit itaq; in eū spiritus dñi
 descenditq; a scolonem et passit ibi tri-
 ginta viros quoz ablatas velles dedit
 hñs qui problema soluerat. Iratusq;
 nimis ascendit in domū patris sui: vxor
 autē eius accepit maritū vniū & amicos
 eius et pronubis.

AD

Dies tritice mellis imitarē vnit
 samson: inuisere volens vxorē suam:
 et attulit ei hedū de capris. Cūq; cubi-
 lū eius solito vellet intrare: prohibuit
 illū pater illius dicens. Putaui qd odis-
 ses eam: et ideo tradidi illā amico tuo
 heo habet sororem q̄ iunior & pulcior
 illa est: sit tibi pro ea vxor. Cui sam-
 son respondit. Ab hac die nō erit culpa
 in me cōtra philisteos: s̄ qdā em vobis
 mala. Percepitq; & cepit trecentas vul-
 pes: caudasq; earū vinxit ad caudas &
 faces ligauit in medio: quas igne suc-
 centens dimisit ut huc illucq; discurrerent.
 Quē statim percereūt in segetes
 philistinorū. Quibus succensis et cō-
 portate iam fruges & ad huc stantes in
 stipula cōcematē sūt: intantū ut vine-
 as q̄ et olueta flāma cōsumeret. Dixe-
 rūtq; philistim. Quis fecit hāc rem.
 Quib; didit est samson gener thamma
 thei: quia tulit vxorem eius & alteri tra-
 didit hec operans ē. Ascenditq; phi-
 listim et cōbussit tam mulierem q̄

patre eius. Quibus ait samson. Licet hec feceritis tamen adhuc ex vobis expera-
 visione: et tunc quiesca. Perassitque eos
 ingenta plaga: ita ut stupentes sura fe-
 mozi imponerent. Et descendens habita-
 uit in spelunca petre orbam. Igitur ascen-
 dentes philistinum in terra iuda castrame-
 tati sunt in loco qui postea vocatus est le-
 chi id est maxilla: ubi eorum situs est ex-
 eratus. Dixeruntque ad eos de tribu iuda
 Cur ascendistis aduersum nos. Qui respo-
 derunt. Et ligemus samson venimus et
 reddamus ei que in nos operatus est.
 Descenderunt ergo tria milia virozu de iu-
 da ad specum filias etham. Dixeruntque ad
 samson. Rescisit philistinum imprent
 nobis. Quare hoc facere voluisti. Quibus
 ille ait. Sicut fecerunt michi: sic fe-
 ci eis. Ligare inquit te venimus: et traxe-
 re in manus philistinorum. Quibus sam-
 son iuravit ait et spon tete michi: quod non
 occidatis me. Dixerunt. Non te occidemus
 sed vindictam trahimus. Ligaueruntque cum
 duobus novis fimbis: et tulerunt eum de pe-
 tra orbam. Qui cum venisset ad locum maxil-
 le et philistinum vociferans occurrisse
 ei irruit spiritus domini in eum: et sicut solent
 ad odorē ignis ligna consumi ita vincula
 quibus ligatus erat dissipata sunt et solu-
 ta. Invenitque maxilla id est mandibula
 a simi que iacebat arripens: interfecit
 in ea mille viros et ait. In maxilla a si-
 mi in mandibula pulli asinarum telui eos
 et percussit mille viros. Cumque hec verba
 canens complisset proiecit mandibulam
 de manu: et vocavit nomen loci illius ra-
 mathlechi quod interpretatur eleuatio maxil-
 le. Dicensque valde clamauit ad dominum
 et ait. Tu dedisti in manu serui tui salu-
 tem hanc maximam atque victoriam: et en sit
 mortuos: in adaque in manus arauisozu

aperuit itaque dominus molarē dentē in maxil-
 la a simi: et egressa sunt ex eo aque. Qui-
 bus haustus refoalluit spiritum et vires
 recepit. Idcirco appellatus est nomen lo-
 ci illius inuocantis fons de maxilla: us-
 que in presentē diē. Iudicauitque israhel: in
 diebus philistinum viginti annis. **M.**

Abijt quod in gazā et vidit ibi milierē
 meretricē: ingressusque est ad eā.
 Quod cum vidisset philistinum et prebuisset
 apud eos intrasse verbē samson: arā-
 tederunt eum postis in porta civitatis custodi-
 bus et ibi tota nocte cum filio p̄tololates
 ut factū mane exiret occideret. Dormiuit
 autē samson usque ad mediu noctis: et in-
 te cōsurgēs apprehēdit ambas porte fo-
 res cum postibus suis et strā: impositaque hu-
 meris suis portauit ad verticē montis que
 respiciat hebron. Post hec amauit mulie-
 rem que habitauit in valle sorēth: et voca-
 batur dalida. Veneruntque ad eā p̄ndapes
 philistinorum atque dixerunt. Decipe cum et di-
 sce ab illo in quo habeat tantā fortitudi-
 dine: et quō eū superare valeamus et vin-
 dum affligere. Quod si feceris: dabimus
 tibi singuli mille argenteos. Locuta est
 ergo dalida ad samson. Dic michi ob-
 scuro in quo sit tua maxima fortitudo et
 quō sit quo ligatus eris nequeas. Cui
 respondit samson. Si septē neruicis fu-
 nibus necdū ficcis et adhuc humētibus
 ligatus fuero: infirmus ero ut ceteri ho-
 mines. Attulerunt ad eā sarape philisti-
 norū septē funes ut dixerat: quibus vin-
 xit eum latentibus apud se in fidijs: et in ci-
 biatulo finē rei expectantibus. Clamauit
 ergo ad eum. Philistinum super te samson. Qui
 rupit vincula quomō si rūpat quis fili-
 lū de stappa totū sputamine cum odorē
 ignis acceperit: et nō est cognitū in quo
 esset fortitudo eius. Dixitque ad eum dalida

Ecce illuſiſti michi: ⁊ fallū loquutus es. ⁊
 Dicit nūc in dica michi quo ligari de-
 beas. Cui ille reſpondit. Si ligatus fu-
 ero nouis fimbibus qui nunq̄ fuerūt in
 opere: infirmus ero ⁊ aliorū hominū ſi-
 milis. Quibus rursū dāda v̄m̄xit eū
 ⁊ elamauit philistiim sup te samson:
 in cubiculo inſidijs preparatis. Qui ita
 rupit v̄m̄cula: quasi fila telarū. Dixit
 q̄ dāda rursū ad eū. ⁊ Siquo cepis
 me ⁊ fallū loqueris? Ostēde te quo v̄m̄
 ari debeas. Cui reſpondit samson. Si
 inquit septem crines capitis mei cū lino
 plexu eris: ⁊ clauū h̄ijs arālegatū ter-
 re h̄yeris: infirmus ero. Quod cū fecit
 dāda: dixit ad eū. Philistiim sup
 te samson. Qui cōsurgens ⁊ somno er-
 trarit clauū cū crinibus ⁊ lino. Dixit
 q̄ ad eū dāda. Quomō dās q̄ amas
 me cū animus tuus nō sit mecum ⁊ per
 tres vias mentiris es michi: ⁊ nolui-
 sti dicere in quo sit maxima fornicatio.
 Cūq̄ moleſta ei eſſet ⁊ p̄ multos di-
 es iugit ad h̄eret. Sp̄aū ad quietē nō
 tribuens: deſerat anima eius ⁊ ad mor-
 tem usq̄ laſſata eſt. Tunc ap̄riens ve-
 ritatem rei dixit ad eam. f̄erzū nunq̄
 aſcendit sup caput meū: quia nazareus
 id eſt ſ̄ecratus dño ſū ⁊ v̄tero matris
 mee. Si r̄alū fuerit caput meū recebat
 a me fornicatio mea ⁊ tēdā: eroq̄ ſicut
 ceteri homines. Videntq̄ illa q̄ confes-
 ſus ei eſſet omnē animū ſuū: miſit ad
 prim̄cip̄es philistiinorū ⁊ mādauit. Aſcē-
 dit adhuc ſemel: quia nūc michi ap-
 ruit cor ſuū. Qui aſcendit aſſūpra p̄
 annū quā promiſerat. At illa deſpicere
 eū fecit sup genua ſua: ⁊ in ſinu ſuo re-
 clinare caput. Focauitq̄ roſozē ⁊ r̄aſit
 ſeptē crines ei⁹ ⁊ cepit abigere eū ⁊ a ſe
 repellere. ſtatū t̄ ex eo fornicatio diſceſſit

Dixitq̄ philistiim sup te samson. Qui
 ⁊ somno cōsurgens dixit i animo ſuo
 Egrediar ſicut ante ſcā ⁊ me exatiam
 neſciens q̄ ab eo reſiſſet dñs. Quē
 cū apprehendiſſent philistiim ſtatim eru-
 erūt oculos eius: ⁊ duxerūt gazam v̄m̄-
 dūm carceris: ⁊ clauū in carcere mo-
 lere fecerūt. Jamq̄ capilli eius renati
 ceperāt: ⁊ prim̄cip̄es philistiinorū cōue-
 nerūt in vnum ut immolarent hoſtias
 magnificas dagon deo ſuo ⁊ epularen-
 tur dicentes: tradidit deus noſter mimi-
 cum noſtrū samson in manus noſtras.
 Quod etiā populus v̄dens laudabat de-
 um ſuū: eadēq̄ dicebat. Tradidit deus
 noſter aduerſariū n̄m in man⁹ noſtras
 qui deleuit terram noſtrā ⁊ occidit plu-
 rimos. Aertantēq̄ p̄ cōmūia ſūptis iā
 epulis p̄ceperūt ut vocaretur samson
 ⁊ ante eos iuceret. Qui adduct⁹ ⁊ car-
 cere ludēbat ante eos: feceruntq̄ eum
 stare inter duas columnas. Qui dixit
 puero regenti greſſus ſuos. Dimittē me
 ut tangā colūnas quibus om̄is immi-
 net domus. ⁊ reclinet sup eas ⁊ paulu-
 lū requieſcā. Domus aut̄ erat plena vi-
 rozū ⁊ mulierū: ⁊ erāt ibi om̄es prim̄-
 cip̄es philistiinorū: ⁊ de tecto ⁊ ſolario
 arāter tria milia v̄triusq̄ ſexus ſpecta-
 bant ludēte samson. At ille inuocato
 dño ait. Dñe deus meus memento mei
 ⁊ redde michi nūc fornicationem philis-
 tinā ⁊ deus meus ut v̄laſcar me ⁊ hoſtibus
 meis: ⁊ pro amiſſione duozū luminū
 v̄nā v̄litionē recipiā. Et apprehēdens
 ambas colūnas quibus inuicēbatur do-
 mus: alteraq̄ earū dextra. ⁊ alterā leua
 tenens ait. Noziatur anima mea cum
 philistiim. Cōuſiſſiq̄ fornicet calūmis
 cecidit domus sup om̄es prim̄cip̄es ⁊ ter-
 rā multitudinē que ibi erat. Multoq̄

plures interfecit moziens: q̄ ante viū
ocidēret. Descendentes autē fr̄es ei⁹ ⁊ vni-
uersa cognacō tulerūt corpus eius: et
sepelierūt inter saraa ⁊ estabol in sepul-
cro patris sui manue: iudicauitq; isrl̄
viginti annis.

Hicq; co tpe vir quidā de monte
epbraim noīe miehas q̄ dixit ma-
tri sue. Milletētū argenteos q̄s separa-
ueras ⁊ sup quib; me audire iuraueras
ecce ego habeo: ⁊ apud me sūt. Cui illa
respondit. Benedictus filius meus dño.
Reddidit ergo eos mri su e q̄ dixerat ei
Cōsecraui ⁊ voui hoc argētū dño: ut de
manu mea suscipiat filius meus ⁊ faciat
sculpnle atq; cōstantile: ⁊ nūc traho il-
lud tibi. Reddidit igit̄ eos matri sue.
Que tulit ducentos argētos ⁊ redit eos
argētario ut faceret ex eis sculpnle atq;
cōstantile qd̄ fuit i domo miehe. Qui e-
diciulā q̄ i ea deo separauit: ⁊ fecit ephor
strophim i d̄ e vlt̄e sacerdotale ⁊ yrola
Impleuitq; vir⁹ filioꝝ suozū manū: ⁊
facit̄ e ei sacerdos. In dieb; illis nō erat
rex in isrl̄: sed vnusq; q; qd̄ sibi rectum
videbat hoc faciebat. fuit q; in tpe illo
alter adolescens de bethleem iuda ex co-
gnacōe ei⁹ oratq; ipe leuitus ⁊ habitabat
ibi. Egressusq; de ciuitate bethleem pre-
grinari voluit vbiq; sibi comodū re-
perisset. Cūq; venisset i montē epbraim
iter facēs ⁊ declinasset parūper in domo
miehe: interogauit e ab eo vntē venisti
Qui rōdit. Venira sū de bethleem iuda ⁊
vato ut habitē vbi potuero et vile mi-
ebi esse p̄pexero. Mane apud me inqt̄
et esto michi parēs ac sacerdos: daboq;
tibi p̄ annos singulos decem argētos ac
vestē duplicē ⁊ q̄ ad vidē sū necessaria
acq̄erit ⁊ māsit apud hoīnē: fuitq; illi
q̄si vir⁹ de filijs. Impleuitq; mieha ma-

nū ei⁹: et habuit puerū sacerdotē apud
se nūc scio dicēs q; bene faciet michi de
habēt leuitici generis sacerdotē. **XXVII.**
In dieb; illis nō erat rex i isrl̄: ⁊ tribus
dan q̄rebat possessionē sibi ut habitaret
in ea. Usq; ad illū cū diem inter ceteras
trib; sortē nō acceperat. Miserūt ergo
filij dan stirpis ⁊ familie sue qn̄q; viros
fortissimos de saraa ⁊ estabol: ut explo-
rarent terram et diligen ter inspicerent.
Dixerūtq; eis. Ire ⁊ cōstiteratē trā. Qui
cū pergerēs venisset in motē epbraim et
intraissent domū miehe: requieuerūt ibi
Et agnoscētes vocē adolescentis leuitē
vntēsq; illi⁹ diuersozio: dixerūt ad eū
Quis te huc adduxit? Dixit hic agis e
Quamo beausam huc venire voluisti
Qui respondit eis. Dec et hec prestāte
michi miehas: ⁊ me mercede cōduxit ut
sim ei sacerdos. Rogauerūtq; cū ut con-
suleret dñm: ⁊ scire possent an p̄pexo
iūtere p̄gerēt ⁊ res haberet affectū. Qui
respondit eis. Ire cū pace. Dñs respiciat
viā vstrā ⁊ iter quo p̄griēs. Euntēs igit̄
tur qn̄q; viri venerūt lais: vixēruntq;
p̄lm habitātē in ea: ab sq; vilo timore
iuxta cōsuetud mē fito morum: searū ⁊
quietū nullo eis perit⁹ resistēte magna
riūq; opū: et paul a fitone atq; a cūdis
hominib; separati. Reuersus q; ad fr̄es
suos in saraa ⁊ estabol: ⁊ qd̄ egisset scī-
scitātib; responderūt. Surgite et ascēda-
mus ad eos. Vidimus enim terrā valde
opulentā ⁊ vberē. Nolite negligere no-
lite cessare. Gam⁹ ⁊ possitram⁹ eā null⁹
erit laboz. Intra bim⁹ ad searos i regi-
onē latissimā: trahetq; nobis vomitus
locū in quo nullius rei est penuria eozū
que gignūtur in terra. Profecti igitur
sunt de cognacōne dan de saraa ⁊ esta-
bol. sexcenti viri acāndi armis bellig:

ascendentemq; māsērūt in ebariabiarim
 iūte : qui locus ex eo tpe castrorū dan
 nomē accepit : et ē post tergū ebariabiarim
 Ince trāsierūt in montē ephraim
 Cūq; venissent ad domū miche : dixerūt
 quinq; viri qui prius missi fuerant ad
 cōsuetudā terrā lais ceteris fratrib; su-
 is. Postis q; i domib; istis sit ephod et
 theraphim et sculptile atq; constanter
 Spicere quid vobis placeat. Et cū pau-
 lulum declinassent ingressi sunt domū
 aulescentis leuite qui erat in domo mi-
 che : salutaueruntq; eum verbis pa-
 fias : sexcenti autē viri ita ut erant ar-
 mati stabāt ante ostiū. At illi qui in-
 gressi fuerāt domū iuuenis sculptile et
 ephod et theraphim atq; cōstante tolle-
 re nitēbātur : et sacerdos stabat ante ostiū
 sexcentis viris fortissimis : haurit procul
 expectātib; Tulerūt igit qui intraue-
 rant sculptile ephod et prola atq; cōstan-
 tile. Quibus dixit sacerdos. Quid faci-
 tis. Cui respōderūt. Tace et pone digi-
 tū sup os tuū : amiq; nobiscū : ut habe-
 amus te patrē ac sacerdotē. Quid tibi
 melius est ut sis sacerdos in domo vni?
 viri : an in vna tribu et familia i israhel
 Quod cū audisset ac quiete sermōib;
 eorū : et tulit ephod et prola ac sculpti-
 le et profectus est ad eis. Qui cū pgerēt
 et ante se ire fecissent paruulos ac iuue-
 ta et omne quod erat profosū iā a domo
 miche essent paul viri q; habitāt i civib;
 miche cōclamātes secuti sūt : et post ter-
 gū clamare cepērūt. Qui cū resperissent
 dixerūt ad michā. Quid tibi vis. Cur
 clamas. Cui rēdit. Deos meos quos
 michi feci tulistis et sacerdotē et omnia q;
 habeo : et dābis qd tibi est. Dixeruntq;
 ei filij dan. Cave ne vltra loquaris ad
 nos : et veniāt ad te viri animo cōtati

et ipse cum omni domo tua prius. Et sic
 cepto itinere preterunt. Vicens autē mi-
 che q; fortiores se essent : reuersus est in
 domū suā. Decentē autē viri tulerūt sa-
 cerdotē et que supra diximus : venerūt
 q; in lais ad populū quietēntē atq; se-
 curū : et passerūt eos i ore gladij : vrbē
 q; incendio tradiderūt nullo pnie scē-
 te profidū eo q; procul habitaret a syro-
 ne et cū nullo hominū habent quietē
 societatis ac negocij. Erat autē amitas si-
 ta in regione roob quā rursū extru-
 tes habitauerūt in ea vocato nomine ci-
 uitatis dan iuxta vocabulū patris sui
 quē genuerat israhel q; prius lais dice-
 batur. Posuerūtq; sibi sculptile : et iona-
 than filiū gersan filij moysi ac filios ei;
 sacerdotē in tribu dan : usq; ad diē ca-
 ptiuitatis sue. Mansitq; apud eos pro-
 lū miche omni tempore quo fuit comus
 ex in sylo. In diebus illis nō erat rex
 in israhel. *Abm. T. 111. 112.*

111

Fuit quidā vir leuitas habitas in
 latere montis ephraim. qui acce-
 pit uxorem de bertheem iuda. Que reli-
 quit eū : et reuera est i domū patris sui
 bertheem : mansitq; apud eū quatuor
 mensibus. Deuultq; est eam vir suus
 volensq; reconciliari ei atq; blandiri et
 scā reducere : habens in cōmratu pue-
 rū et duos afinos. Que suscepit eū : et
 introduxit i domū patris sui. Quod cū
 audisset soer eius ei; vidisset occur-
 rit ei lectus. et amplexatus est hominē
 Mansitq; gener in domo soeri tribus
 diebus comens cū eo et bibens famili-
 ariter. diē autē quarto de nocte osurgens
 proficisci voluit. Quem tenuit soer : et
 ait ad eū. Custa prius pusi illū panis et
 cōforta stomaichū et sic proficieris. De-
 terūtq; simul. ac comēerūt et biberunt

Dixitq; pater puelle ad genez suū. q̄so
 te ut hodie hic maneat paritq; letemur
 At ille d̄sirgēs cepit velle p̄fasci: q̄ m̄
 ebilonim^o obinire eū focer tenuit q̄ apud
 se fecit manere. Mane autē factō para-
 bat leuitēs iter. cui focer rursū. Obsecro
 in q̄t ut paululū abi capias q̄ assūptis
 vīrib; donec inarescat dies postea p̄fid-
 scaris. Comedit ergo siml: surzeritq;
 atollescēs ut p̄geret cū vxore sua et pue-
 ro. Cui rursū locut^o ē focer. Cōstera q̄
 dies ad occasū declinatio sit q̄ p̄m̄q̄t ad
 vesp̄ez: mane apud me etiā hodie q̄ duc
 letū dicē q̄ tras p̄fascēris ut vadās i to-
 mū tuā. Noluit gener acq̄escere sermo-
 nib; q̄ h̄ statū p̄erit et venit cōtra ic̄b;
 q̄ altero noie vocat̄ ih̄zlm̄ duccēs seū du-
 os afinos onustos q̄ d̄cubimā. Jāq; ad
 erat iuxta ic̄b; q̄ dies mutabat̄ in noctē
 Dixitq; puer ad dñm suū. Veni obsecro
 declinem^o ad urbē ic̄b; i seoz q̄ maneam^o
 in ea. Cui r̄ndit dñs. Nō ingrediar op-
 pidū gēnis alicne q̄ nō ē de filijs isrl: sed
 trāfibo usq; gabaā. et cū illuc puenero
 manebim^o i ea aut certe in v̄be rama.
 Trāfiet ergo ic̄b; q̄ cep̄tū carpbāt iter
 occubuitq; eis sol iuxta gabaā q̄ ē in tri-
 bu b̄iamin: diūterūtq; ad eā ut mane-
 rēt ibi. Quo cū intrāfēt seebāt i platea
 auitatis: q̄ null^o eos recipere voluit hos-
 spicio. Et ecce apparuit homo senex reū-
 tens de agro q̄ de ope suo v̄sp̄erū q̄ ipse
 de mōre erat ephraim q̄ p̄egrin^o habita-
 bat i gabaā. Hoines autē regionis illi^o
 erāt filij ismini. Eleuat^o q; oculis vidit
 senex secantē hoīnē cū sarranulis suis in
 platea auitatis: et dixit ad eū. Vnde ve-
 nis: et quo vadis? Qui r̄ndit ei. Profe-
 cū sum^o de b̄b̄leem iuda: q̄ p̄egrinus
 ad locū n̄m̄ q̄ ē i latere mōns ephraim
 v̄n̄tē iteram^o b̄b̄leem. Et nūc vadim^o

ad tomū dei nullusq; sub tectū suū nos
 vult recipere habētes paleas et fenū i ahi-
 noz pabulū: q̄ panē ac vīnū i m̄ eos et
 āalle tue vsus q̄ pueri q̄ meū est. Nul-
 la te indigem^o nisi hospicio. Cui r̄ndit
 senex. Pax tecū sit. Ego p̄bebo oīa q̄ ne-
 cessaria sūt: tātū q̄so ne i platea mane-
 as. Introduxit eū i tomū suū q̄ pabulū
 afinis p̄buit: ac postq; lauerūt p̄ces su-
 os recepit eos i diuinū. Illis epulātib;
 et post labozē ianeris abo q̄ potu refi aē-
 tibus cozpoz: v̄n̄c̄t viri auitatis illius
 filij belial id ē absq; iugo: et arābātes
 tomū semis fozes pulsare ep̄it clamā-
 tes ad dñm tom^o atq; dicētes. Educ vi-
 rū q̄ ingress^o ē tomū tuū ut abutamur
 eo. Egressusq; ē ad eos senex q̄ ait. No-
 lite frēs nolite facere malum hoc: q̄ in-
 gressus est homo hospiciū meū: q̄ cessa-
 te ab hac stultitia. Dabo filiā virginē
 et hie homo habet cōubimā cōcūcā eas
 ad vos ut humiliētis eas q̄ v̄rām libi-
 dinē op̄leatis tātū obsecro ne seel^o h̄c
 cōtra naturā op̄remim^o i v̄rū. Nolebāt
 acq̄escere sermoib; illi^o. Quōd carnēs ho-
 mo adduxit ad eos cōubimā suā: q̄ eis
 tradidit illucēdā. Quā cū tota nocte ab-
 uli essēt dimisēt eā mane. At m̄lier re-
 cecūtib; tenebris venit ad ostiū domus
 vbi manebat dñs suus et ibi coituit.
 Mane factō surzerit homo et aperuit o-
 stiiū ut cep̄tā expleret viā: et ecce cōubi-
 na ei^o iacebat ante ostiū sp̄arsis i limie
 manib;. Cui ille putās eā quiescere lo-
 quebat. Surge ut ambulemus. Qua
 nichil respōdētē intelligens q̄ erat mox
 tua tulit eam et imposuit a fino: reuer-
 susq; ē i tomū suū. Quā cū esset ingres-
 sus arripuit glad iū: et cadauer vxoris
 cū ossib; suis in duocām partes ac fru-
 sta cōtens misit in om̄s terminos isrl^o

Quod ai viderent singuli clamabat
Nunq̄ res talis facta est in israhel : ex
eo die quo ascenderunt patres nostri de
egipto usq; in presens tempus . forte
sententiā : et in cōmune decernite quid
facto opus sit .

II

Egressi itaq; sūt omēs filij isrl et
pariter cōgregati quasi vir vn⁹
de dan usq; berfabee et terra galaad ad
dominū in masha: omēs q; anguli po-
pulozū et am de tribu isrl in ecclesiam
ppli dei cōuenerūt quadringenta milia
peditū pugnantium . Nec latuit filios
beniamin : q; ascēdissent filij isrl in ma-
spha . Interrogatusq; leuita maritus
mulieris interfecte . quomō tantū scel⁹
perpetrati esset respōdit . Veni i gabaa
beniamin ai vxore mea: illucq; diuerſi
Et ecce hoies ciuitatis illius arūxerūt
in nocte domū in q̄ manebā volentes me
ocidare: et vxorē meā in credibili furo-
re libidinis verantes ceteriq; mortua est
Quā arrepta in frustra cōdidi: misiq; par-
tes in omēs terminos possessiois vestre
quā nunq̄ tantū nephas ⁊ tam grāte
picaulū factū est in isrl . Atestis omēs fi-
lij isrl decernite qd facere debeatis . Et al-
q; omēs pplus ⁊ quasi vnus hominis
sermone respōdit . Nō recedemus in ta-
bernaculo nostra: nec suam quisq; intra-
bit domū: sed hoc cōtra gabaa in com-
mune faciemus . Decē viri elegant e cē-
tum ex omnibus tribub; isrl et centū de
mille ⁊ mille de decem millib; ut cōpor-
rent ereratiū abaria: et possim⁹ pugna-
re cōtra gabaa beniamin : et redare ei
pro scelere qd meretur . Cōuenitq; vni-
uersis isrl ad ciuitatē q̄si homo vnus
eateni mente vnocq; cōsilio : et miserūt
nūādos ad omnē tribū beniamin q̄ dice-
rent . Cur tānī nephas ⁊ vobis repertū

est . Tradite hoies de gabaa qui hoc fla-
gitiū perpetrarūt ut moriant : et auſtra-
tur malū de isrl . Qui noluerūt fratrum
suozū filiozū isrl audire mādatū: sed ex
audis vrbib; q̄ sortis sue erat cōuene-
runt in gabaa ut illis ferret auxiliū : et
cōtra vniuersū pplm isrl dimicaret . In-
uentiq; sūt vigintiq; milia de benia-
min eductū gladiū p̄ter habitato-
res gabaa qui septingenti erāt viri for-
tissimi ita sinistra ut dextra p̄cliantes :
et sic fundis lapides ad certū iacentes
ut capillū q̄ possent p̄terire : ⁊ nequa-
q̄ in alterā partē idus lapidis deferret
Virozū q̄ isrl absq; filijs beniamin in-
uenta sūt q̄dringēta milia eductum
gladios ⁊ paratozū ad pugnā: qui sur-
gentes venerūt in domū dei hoc est i filo
cōsuluerūtq; dñm atq; dixerūt . Quis
erit in exercitu nostro p̄nceps certamis
cōtra filios beniamin ? Quib; respōdit
dñs . Judas sit dur vester . Et itaq;
filij isrl surgētes mane caltramentū sūt
iuxta gabaa: et inter p̄ceteros ad pugnā
cōtra beniamin . vrbem oppugnare cepe-
runt . Egressiq; filij beniamin de gabaa
ociderunt de filijs isrl die illo viginti
duo milia virozū . Rursū filij israhel ⁊
fortitudine et numero cōfidentes in eo-
dem loco in quo prius certauerūt aagam
dixerūt: ita tamē ut prius ascēderent
et fleret eozam dño usq; ad noctē : cō-
suluerētq; eū ⁊ dicerēt . Debeo vltra p̄-
cedere ad dimicandū cōtra filios benia-
min frēs meos an nō ? Quib; ille respō-
dit . Ascendite ad eos : et mite certamē
Cūq; filij isrl altera die cōtra filios benia-
min ad p̄clini p̄cessissent . erupuerūt
filij beniamin de portis gabaa et occide-
res eis tanta in illos exē bacati sunt:
ut decē et octo milia virozū eductū

gladiū psterneret. Quāobzē omīs filij
 isrl' venerūt ī domū dei: ⁊ secentes stebāt
 corā dño. Teuauaueruntq; die aūr illo
 usq; ad vespērā: ⁊ obtulerūt ei olocau-
 ista atq; pacificas victimas: ⁊ sup statu
 suo interrogauerūt. Eo tēpore ibi erit
 archa federis dñi ⁊ phinees filius elea-
 zari filij aaron p̄p̄ofitus domus. Con-
 suluerūt igit dñm atq; dixerunt. Exire
 vltra debemus ad pugnā cōtra filios bē-
 iamin frēs nostros. an quiescere. Quib-
 us ait dñs. Ascendite. Cras em̄ tra-
 dam eos in manus vrās. Posuerūtq; fi-
 lij isrl' in sidias p̄ arcitū vr̄bis gabaā:
 ⁊ tertiā vicē sicut semel ⁊ bis cōtra ben-
 iamin ererātū p̄dulerūt. Sed ⁊ filij bē-
 iamin audacter eruprūt de ciuitate ⁊ fu-
 gientes aduersarios longius p̄secuti sūt
 ita ut vulnerarēt ex eis sicut primo die
 ⁊ secūdo: ⁊ ceciderūt p̄ duas semitas vr-
 tentes terga quarū vna ferebat in bethel
 ⁊ altera in gabaā: atq; psternerēt tri-
 ginta arāter viros. Purauerunt em̄ solito
 eos moze ceterē. Qui fugā arte simulā-
 tes inierūt cōsilium ut abstraherēt eos de
 ciuitate: ⁊ q̄si fugientes ad supradictas
 semitas p̄ducerēt. Omīs itaq; filij isrl'
 surgentes de sedib; suis tēderunt acē
 in loco qui vocatur baalehamar: in si-
 die q̄ que circa vr̄bem erāt paulatim se
 aperire ceperunt: ⁊ ab occidēti vr̄bis
 parte p̄cedere. Sed ⁊ alia decem milia
 virozū de vniuerso isrl' habitatores vr̄-
 bis ad certamina p̄uocabāt: in grana-
 riūq; est bellū cōtra filios beniamin: ⁊
 nō intellexerūt q̄ ex omī parte illi⁹ in-
 spectet interit⁹. Percussitq; eos dñs ī cō-
 spectu filiozū isrl' ⁊ interfecerūt ex illis
 in illo die viginti q̄nq; milia ⁊ centū vi-
 ros omīs bellatores ⁊ educēs gladiū
 filij autē beniamin cū se inferiores esse

vidissent ceperūt fugere. Qd̄ cernentes
 filij isrl' dederūt eis ad fugiendū locū: ut
 ad p̄paratas in sidias tēderūt: quas
 iuxta vr̄bē posuerāt. Qui cū reperēt de la-
 tibulis surressissent ⁊ bēiamin terga ce-
 derēt daret: ingressi sūt ciuitatē ⁊ paul-
 serūt eā in ore gladij. Dignū autē dexe-
 rat filij isrl' hīs q̄s in in sidijs collocaue-
 rāt: ⁊ postq; vr̄bē cepissent ignē accen-
 derūt: ut ascendere ī altū fumo captā vr̄-
 bam dēmonstrarēt. Qd̄ cum cernerēt filij
 isrl' ī ip̄o certami ⁊ positi. purauerūt em̄
 filij beniamin eos fugere ⁊ in stātus per-
 sequebant: eos de exortu eoz; triginta
 viros: ⁊ viderunt quasi columnā fumi
 de ciuitate cōscendere. beniamin q̄; respi-
 ciens retro cū captā cernerent ciuitatem
 ⁊ flammās in sublime ferri: qui p̄ius
 simulauerant fugā. versa facie fortius
 resistebāt. Quod cū vidissent filij bēni-
 amin in fugā vrsi sunt: ⁊ ad viā dēscen-
 ire ceperunt: illuc quoq; eos aduersa-
 rijs p̄sequentib;. Sed ⁊ hī qui vr̄bē
 succenderant occiderūt eis: atq; ita fa-
 ctum est ut ex vtraq; parte ab hostibus
 cederentur: nec erat vlla requies moztē-
 tium. Ceciderūt atq; prostrati sūt ad ori-
 entalem plagam vr̄bis gabaā. fuerūt
 autē qui in eodē loco interfecti sunt decem
 ⁊ octo milia virozū: omnes robustissi-
 mi pugnatōres. Quod cū vidissent q̄
 remanserant de beniamin fugerunt in so-
 litū dinem: ⁊ p̄gebant ad p̄tram cui⁹
 vocabulū est rammon. In illa quoq;
 fuga palantes ⁊ in diuersa tēdentes oc-
 cidunt quiq; milia viros. Et cū vltra
 tenderēt p̄secuti sūt eos: ⁊ interfecerunt
 etiā alia duo milia. Et sic factum est ut
 omnes qui ceciderant de beniamin in di-
 uersis locis essent viginti q̄nq; mi-
 lia pugnatōres ad bella p̄romptissimi

Non anserunt itaq; de omni numero beniamin qui euadere potuerunt et fugere in solitudinem sexcenti viri: seueritq; in terra rem non mensibus quatuor. Regredisti autem filij israhel omnes reliquias diuitatis a viris usq; ad iumenta gladio perierunt: cum talq; vrbes et viculos beniamin vocat flama consumpsit.

Traueratq; filij israhel in maspha: et dixerunt. Nullus nostrum dabit filijs beniamin et filiabus suis vxorem. Feneruntq; omnes ad domum dei in sylo: et in conspectu eius stantes usq; ad vesperam lauerunt vocem: et magno vlulatu ceperunt flere dicentes. Quare dñe deus israhel factum est hoc malum in populo tuo ut hodie vna tribus auferatur ex nobis? Altera autem die diluauit eos surgentes extruxerunt altare: obstruxeruntq; ibi olocaula et pacificas victimas et dixerunt. Quis non ascendit in exaltationem dñi de vniuersis tribubus isrl? Grandi enim iuramento se constrinxerunt cum essent in maspha: interfici eos qui defuissent: duduq; penitentia filij israhel super fratri suo beniamin ceperunt dicere. Ablata est tribus vna de israhel. Vnde vxores accipient. Omnes enim in comune iurauimus non daturus nos hys filias nostras. Idcirco dixerunt. Quis est de vniuersis tribubus isrl: qui non ascendit ad dominum in maspha? Et ecce muenit sunt habitatores iabib galaad in illo exeratu non fuisse. Eo q; tempore cum essent in sylo nullus ex eis ibi reperiendus est. Misere itaq; decem milia viros robustissimos: et preceperunt eis. Ite et parate habitatores iabib galaad in ore gladij tam vxores q; paruulos eorum et hoc erit q; obseruare debitis. Omne generis masculini et mulieres q; cognouerunt viros interficite: virgines refer

uare. Inuenite sunt et iabib galaad quatuordecim virgines: que nescierunt viri thorii: et aduerterat eas ad castra in sylo in terra ebanan. Misere itaq; nuncios ad filios beniamin qui erant in terra remmon: et preceperunt eis ut eos suscipere in pace. Feneruntq; filij beniamin in illo tempore: et date sunt eis vxores et filias: quas iabib galaad: alias autem non repererunt: quas simili modo traxerunt. Inuenitq; israhel valde voluit: et egit penitentiam super interfectione vnius tribus ex israhel: dixeruntq; maiores natum. Quid faciamus reliquis qui non acceperunt vxores. Omnes in beniamin fame eduxerunt et magna nobis cura inuenitq; studium promittendum est: ne vna tribus deleatur ex israhel. Filias enim nostras eis dare non possumus: constricti iuramento et maledictione qua diximus: maledictus qui dedit de filiabus suis vxorem beniamin. Ceperuntq; consiliu: atq; dixerunt. Ecce solentitas dñi est in sylo annuicarsaria: que sita est ad septentrionem vrbis bebel ad orientalem plagam viae que de bebel tendit ad sychimam et ad meridie oppidi lebona. Preceperuntq; filijs beniamin atq; dixerunt. Ite et latiteat in vnicis. Cuiusque vnicis filias sylo ad duodecim choros ex more proceperunt: exite repente de vnicis et rapite ex eis singuli vxores singulas: et pergit in terram beniamin. Cumque venerint patres earum ac fratres et aduersum vos queri ceperint atq; iurgari: dicemus eis. Misere enim eorum. Non enim rapuerunt eas iure bellanti atq; viduorum sed rogantibus ut acciperent non dedistis: et a vestra parte peccatum est. Feceruntq; filij beniamin ut sibi fuerat impratum: et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de hys que ducebant choros vxores singulas:

abierūtq; in possessio nē suā edificātes
urbes et habitantes in eis. filij q; isrl
reuerſi sunt p tribus familias in taber-
naacula sua. In diebus illis nō erat rex
in israhel: sed vnusquisq; quod sibi re-
dum vivebatur hoc faciebat. **Exphat
lib' iudini. In p' lib' Ruth.**

R diebus vnus iudius quando iudi-
ces pcerat facta ē famēs in terra. Abijt
ergo homo de bethleem iuda. ut pegrin-
naretur in regione moabitā cum vxo-
re sua ac duobus liberis. Ipse vocabatur
elimelech et vxor ei' noemi: et duo
filij alter naalon et alter elielion effrati
de bethleem iuda. Ingressiq; regionem
moabitā morabantur ibi. Et mors-
tuus ē elimelech maritus noemi: remā-
sitq; ipsa cum filijs. Qui a ceperūt vxo-
res moabites. quarum vna vocabatur
ozpha alteraq; ruth. Manserūtq;
ibi decem annis: et ambo mortui sunt:
naalon videlicet et elielion: remāsitq;
mulier ozbata duobus liberis ac mari-
to. Et surrexit ut in patriam pgeret:
cum vtraq; nuru sua de regione moa-
bitā. Audierat enim q; respexisset domi-
nus populū suū et redisset eis escas
Egressa est itaq; de loco pegrina cōis
sue cum vtraq; nuru. et iam in via re-
uertendi posita in terram iuda: dixit ad
eas. Ite in domū matris vestre. faciat
vobiscū dominus misericordiam: sicut
scastis cū mortuis et meā. Dix vobis
inuenire requiem in domibus virozū:
quos sortiture estis. Et osculata ē eas
Rue clenata voce flere cepērūt et dicere.
Teā pegrinus ad populū tuū. **R**un-
illa respōdit. Reuertimini filie mi.
Cur venitis meā? **R**ū vltra habeo filios in
vtero meo: ut viros ex me sperare pos-
sit. Reverti mihi filie mi et abite. **I**ā

eū senectute cōfeda sum: nec apta vin-
culo cōiugali. **E**nā si possem hac nocte
cōcipere et parere filios: et eos expectare
velitis donec crescant et ānos pberitatis
impleant: ante eritis vetule q̄ nubatis.
Nolite q̄so filij mi: qz vza angustia ma-
gis me pmit: et egressa est manus dñi
cōtra me. **E**lcuata igit voce rurſū flere
ceperūt. **O**zpha osculata est locū ac re-
uerſa. ruth adheſit locū suę. **C**ui dixit
noemi. **E**n reuerſa est cognata tua ad
pplm suū et ad deos suos. vade cum ea
Que rēdit. **R**e aduerſeris michi ut re-
liquā te et a bea. **Q**uoāq; pexeris p gā
et vbi morata fueris et ego pariter mo-
rabo. **M**ulus tuus ppls me? et deus tu?
de' meus. q̄ te terra susceperit morientē
in ea moriar: ibiq; locū ac ppiā sepul-
re. **H**ec michi faciat de' et hec addat: si
nō sola mors meā separauerit. **V**itens
ergo noemi q; abstinato ruth animo de-
creuisset secū pgerere aduersari noluit:
nec ad suos vltra re. ditum p suadeze.
Profeteq; sūt simul et vnerūt i bethle-
em. **Q**uibus vzbē in gressus velox apud
cūctos fama p̄ebuit: dicebātq; mulie-
res. **H**ec est illa noemi. **Q**uibus ait. **R**e
vocatis me noemi id est pulcrā: sed vo-
cate me mara id est amarā qz amaritu-
dine valde repleuit me omnipotēs. **E**gres-
sa sū plena et vaciā reduxit me domū.
Cur ergo vocatis me noemi quā domi-
nus humiliavit et afflixit omnipotens.
Senit ergo noemi cū ruth moabitāe nu-
ru sua de terra pegrina cōis sue ac re-
uerſa est in bethleem quando primū or-
tea merebantur. **11.**

Erat autem viro elimelech: con-
sanguineus homo potens et ma-
gnarum opum nomine booz. **D**ixitq;
ruth moabitā ad locū suū. **S**i iubes

vadam in agrū et colligā spicas que su-
gerint manus metentū: vbiūq; elemē-
tis in me patrifamilias reperero graciā
Cui illa respōdit. Face filia mi. Abije
itaq; et colligebar spicas post terga me-
tentū. Ac adit aut ut ager ille haberet
dñm noie booz: qui erat de cognacōe
elimelech. Et ecce ipse veniebat de beth-
leem: dixitq; mellozib; Dñs vobiscū
Qui responderit ei. Benedicat tibi do-
minus. Dixitq; booz iuueni qui mello-
ribus pceerat. Cui est hec puella. Cui
respondit. Hec est moabitica que venit
de regione moabitica: et roga-
uit ut spicas colligeret remanentes. se-
quens mellozū vestigia. Et de mane ul-
q; nūc itat in agro: et nec ad momen-
tum quietem totum reuersa est. Et ait
booz ad ruth. Audi filia. Ne vadas
in alterū agrū ad colligendū nec rece-
das ab hoc loco sed iungere puellis me-
is: et vbi mellerint sequere. Mōdati
enī pueris meis ut nemo molestus sit
tibi: sed etiā si sitieris vade ad sarcinū-
las et bibe aquas de quib; et pueri mei
bibūt. Que carens in faciem suā et ado-
rans sup terrā dixit ad eū. Unde hec mi-
chi ut inuenire graciā ante oculos tuos
et nosse me dignareis pegrinā mulie-
rens. Cui ille respōdit. Mōdata sūt mi-
chi omnia q̄ feceris socri tue post mortē
viri tui: et qd̄ reliqueris parātes tuos
et terrā in qua nata es: et veneris ad po-
pulū que antea nesciebas. Reddat tibi
dñs pro opere tuo: et plenā mercedem re-
cipias a dño deo israhel ad que venisti
et sub cuius confugisti alas. Que ait
Inueni graciā apud oculos tuos dñe
mi qui consolatus es me et locutus es
ad cor anelle tue: q̄ nō sū similis vni
puellā tuarū. Dixitq; ad eam booz

Quāto hoz; vescedi fuerit vni huc et
comede panē: et minge bucellā tuā in
aceto. Dedit itaq; ad melloz lat; et cō-
gesse potentā sibi comeditq; et saturata
est et tulit reliquias. Atq; inde surrexit
ut spicas ex more colligeret. Pcepit
aut booz pueris suis dicens. Etiam si
vobiscū metare voluerit ne phibeatis
eā: et de vestris q; manipulis pociate de
industria et remanere pmitte ut absq;
rubore colligat: et colligentē nemo cor-
ripiat. Colligit ergo in agro usq; ad
vesperā: et q̄ collegerat virga cecens et
exarētis inuenit orti q̄si cphi mensurā
id est tres modios: quos portās reuer-
sa est in ciuitatem et ostendit socri sue
Insup prostrulit et dedit ei de reliquijs a-
bi sui quo saturata fuerat. Dixitq; ei so-
crus suae. Vbi hodie collegisti? Et vbi
fecisti opus? Dicit benedictus qui miser-
tus est tui. Indicamitq; ei apud quem
esset oprata: et non omē dixit viri q; booz
vocaretur. Cui respōdit noemi. Bene-
dictus sit a dño: quomā eandē graciā
quā pcebuerat viuis seruauit mortuis
Rursūq; ait. Propinquus noster est
homo. Et ruth hec q; inquit pcepit
michi: ut tandem mellozib; eius iunge-
rer ton ec om̄s segetes meterentur. Cui
dixit socrus. Melius est filia mi ut am-
puellis eius eras ad metendum: ne
in alieno agro quispiam resistat tibi.
Iudā est itaq; puellis booz: et tandem
cū eis melleunt donec orti et tritici i hoz-
reis cōherentur.

Postq; aut reuersa est ad socrum
suam: audiuit ab ea. filia mi que
ram tibi requirit: et protulit vobis hanc sit-
tibi. Booz iste amicus puellis i agro iun-
cta es propinquus noster est et hac no-
te aream orti veniat. Lauare igitur

et vngere et induere castioribus vestimen-
tis: et descende in aream. **N**ō te videat ho-
mo: donec esū potūq; fimerit. **Q**uando
autē ierit ad dormiendū. nota locum in
quo dormiat. **V**eniūq; et discoperies
pallium quo operitur a parte pedum: et
proicies te et ibi iacebis. **I**pse autē di-
cet tibi quid agere debeas. **Q**ue respon-
dit. **Q**uicquid preceperis faciam. **D**escē-
ditq; in aream: et fecit omnia que sibi
imperauerat locus. **C**unq; comēdisset
boos et bibisset. et factus esset hilarior
issetq; ad dormiendū iuxta aceruū ma-
nipulorum venit abscondite: et disco-
perit a pedibus eius pallio se proicit.
Et ecce nocte iam media exparuit homo
et conturbatus est: viditq; mulierem
iacentem ad pedes suos. et ait illi. **Q**uē
es. **I**llaq; respondit. **E**go sum rutila
analla tua. **E**xpande pallium tuum super
famulam tuam: quia propinquus es.
Et ille. **b**enedicta inquit es a domino fi-
lia: et priorē misericordiā posteriori
superasti quia nō es scita iuuenes pau-
peres siue diuites. **N**oli ergo metuerē:
sed quicquid dixeris michi faciam tibi.
Dat enī omnis populus qui habitat in-
tra portās vrbis mee: mulierem te esse
virtutis. **N**ec abnuo me propinquū.
sed est alius me propinquior. **Q**uiesce
hac nocte: et factō mane. si te voluerit
propinquitatis iure retinere: bene res
acta est. **S**inantem ille noluerit. ego te
absq; vlla dubitatione suscipiā. **V**ixit
dominus. **D**ormi usq; mane. **D**ormiunt
itaq; ad pedes eius: usq; ad noctis ab-
cessum. **P**urperit itaq; anteq; homines
se cognoscerent mutuo: et dixit boos.
Cauē ne quis nouerit q; huc ueneris.
Et rursus expande inquit pallium tu-
um quo operieris: et tene utraq; manu

Qua eritente et tenente: mensus est
sex modios orzi et posuit super eā. **Q**ue
portans in gressa est ciuitatem: et venit
ad locum suam. **Q**ue dixit ei. **Q**uid
egisti filia. **M**arzaruit ei omnia que sibi
fecisset homo. **E**t ait. **E**cce sex modios
orzi dedit michi et ait. **N**olo vacuā te re-
uerti ad locum tuū. **D**ixit noemi. **E**xspe-
da filia donec vixam? quē res eritū ha-
beat. **N**eq; enī cessabit homo: nisi com-
pleuerit quod locutus est. **I**m

Ascendit ergo boos ad portā et sedit
ibi. **C**ūq; vidisset propinquū pteri-
re et quā prius sermo habuit? dixit ad eū.
Decima paulisper et ecce hic: vixit enim
noie suo. **Q**ui diuerit et sedit. **T**ollēs
autē boos ecce viros et senioribus ciuitatis
dixit ad eos. **D**exte hic: quibus restitū bo-
locutus est ad propinquū. **P**artē agri fr̄is nr̄i
climelech vendit noemi quā reuerſa est de
regione moabiticā: quō audire te voluit
et tibi dicere corā cunctis senioribus et ma-
ioribus natu de populo meo. **S**i vis posside-
re iure propinquitatis eme et posside: si autē
displicet tibi: hoc p̄mi iudica michi: ut
sciā quid facere debeā. **N**ullus enī est propin-
quus excepto te quō por es: et me quō fecid?
sū. **A**t ille r̄ndit. **E**go agrū emā. **C**ui di-
xit boos. **Q**uādo emeris agrū de manu
mulieris rutilā quā moabiticā quā vxor defū-
di fuit debes acapere: ut suscites nomē
propinquitatis in hereditate sua. **Q**ui r̄ndit
Ceto iure propinquitatis. **N**eq; enī po-
steritatem familiē mee delere debeo. **T**u
meo vtrē priuilegio: quo me libenter
tacere profiteor. **H**ic autē erit mos anti-
quitatis in isrl̄ inter propinquos: ut si
quando alter alteri suo iure cedebat: ut
esset firma cōcessio soluebat homo cal-
camentū suū: et dabat propinquo suo
Hoc erat testimonium cōcessionis in israhel

Incipit prologus Ieronimi in libros regum

Regum
Igitur et duas literas esse apud hebreos. Syrorumque lingua et chaldeorum testatur hebreæ magna et parte cõmuni est. Nam et

iphi vigintiduo elementa habent cõm sonoro: sed diuersis caracteribus. Damarritam etiã pentateuchã moysi totide literis scripserunt: figuris tantũ et apudibus discrepantes. Certũque est ebram scribã legisque uozore. post captã iherosolimã. et multuaracõnem templi sub zorobabel. alias litteras reperisse quibus nũc utimur: cũ ad illud usque tempus: iem samaritanozũ et hebreoz caracteres fuerint. In libro que numeroz. hec etiã supputacõ. sub lauitarũ et sacerdotũ censu. mistice ostenditur: et nomẽ dñi tetragramaton. in quibusdã grecis voluminibus usque hodie. antiquis expzessũ literis inuenimur. Sed et psalmi. tricessimifertus. et centesimufdecimus. et centesimufundecimus. et centesimufdecimũ octauus. et centesimufquodagesimufquertus quãque diuarse scribatur metro: tamẽ eiusdẽ numeri reperiuntur alphabeto. Et iheremie lamentacõnes. et oracõ eis salomonis que in fine puerbia. ab eo loco in quo ait. Muliere forte quis inmet: eisde alphabets vel in asoibis supputant. Prozo quiq; littere duplices apud hebreos sunt. caph. mem. nun. plex. sate. Aliter enĩ scribũt p has: pñcipia medi etatesque uerboz. aliter fines. Sine et quinq; a plerisq; libri duplices estimant. samuel. malachym. dabez. amin. ebras. iheremias cũ eynoth. id est lamercõmib; suis. Quomõ igitur

Dixit ergo propm quo suo booz. Tolle calamentũ. Ad statim soluit de pede suo. At ille maiorib; natũ et vniuerso popo testis vos inquit estis hodie que posterim omnia que fuerũt elim elec et chelion et maalon tradũt noemi: et ruth moabitide vxore maalon in cõiugiu supserim ut suscite nomẽ xfundũ in hereditate sua: ne vocabulũ eius de familia sita ac fratrib; et popo deleat. Vos inquam hui; rei testes estis. Respondit omis populus que erat in pozta: et maiores natu. Nos testes sumus. Fadar dñs hãc mulierem que ingredit domũ tuã sicut rachel et hãm que edificauerũt domũ isrl: ut sit exemplũ virtutis in effrata et habeat celebze nomẽ in berthelem. fiatque domus tua sicut domus phares que thamar peperit iure de semine quõ dicit tibi dñs et hãc puella. Tulit itaque booz ruth et accepit vxore: in gressusque est ad eam et dicit illi dñs ut cõparet et pareret filiũ. Dixerũtque mulieres ad noemi. Benedictus dñs qui nõ est passus ut tãneret successoz familie tue: et vocaret nomẽ eius in isrl: et habeas qui cõsoletur amĩ mã tuã et enutriet senectutẽ. De nuru cũ tua natus est que te diligeret: et multo tibi melior est que si septẽ haberes filios. Duscceptãque noemi puẽrũ posuit i sinu suo et nutrias ac genũte fungebat officio. Stane aut mulieres cõgratulãtes ei et dicentes natus est filiũs noemi: vocauerũt nomẽ eius obed. Dicit est pater ysai patris dauid. Hec sũt genera cõdes phares. Phares genuit efrom. Efrom genuit arã: arã genuit amin adab. Amin adab genuit naalon: naalon genuit sal mon. Sal mon genuit booz: booz genuit obed. Obed genuit ysai: ysai genuit dauid regem.

viginti duo elementa sūt: p q̄ scribimus
 hebraice om̄e qd̄ loq̄mur et eoz̄ inicijs
 v̄z̄ humana cōprehenōf: ita viginti
 duo volumia supputant quibz̄ q̄si litte-
 ris et exordijs in t̄i doctrina teneta ad
 huc ⁊ laetēs viri iusti etudif̄ infantia.
Prim⁹ apud eos liber vocat̄ breuif̄ que
 nos genchim diamus. **Deāus** ellesi-
 moth q̄ crodus appellat̄. **Tercius** vage-
 tra id est leuānis. **Quart⁹** vagedaber
 que numerū vocamus. **Quint⁹** elead-
 dabarin q̄ teuteronomiū p̄notat. **Hij**
 sūt q̄nq; libri moysi: quos proprie tho-
 rat̄ id est lege appellat̄. **Deādu** pro-
 phetarū ordinē faciūt: ⁊ mapiūt a ihu
 filio naue: q̄ apud illos iofue benun di-
 arur. **Deince** subterūt sophthym id est iu-
 diā libzū: ⁊ in cūte opingū ruth: qz̄
 in dieb; iudiciū facta est: narat̄ histoza
Tercius sequit̄ samuel: que nos regno-
 rū p̄mū ⁊ scāduū diam⁹. **Quart⁹** mala-
 chim id est regū: q̄ tercio ⁊ q̄rto regnozū
 volumie cōnectur. **Quint⁹** q̄ multo
 malaachim id est regū: q̄ mala coth id est
 regnozū dicere. **Nō** em̄ multarū gentū
 describit regna: s; vni⁹ israheliticū ppli: q̄
 tribub; duocā d̄ninet. **Quint⁹** est ysai-
 as. **Sextus** iheremias. **Septim⁹** ezechi-
 el. **Octau⁹** liber duocā prophetaz̄ q̄ a-
 pud illos vocat̄ thareafra. **Terc⁹** orzo
 agiographa possidet. **Et p̄m⁹** liber inā-
 pit ab iob. **Deōs** a dauid que q̄nq; im-
 d̄hoib; ⁊ vno psalmoz̄ volumie comp̄-
 hendūt. **Terc⁹** est salomon tres libros ha-
 bens. puerbia q̄ illi parabolas id est mal-
 loib; appellat̄. **Quart⁹** eccliaften id est coe-
 lest. **Quint⁹** est cānū cāti corū: que titulo
 frastrim p̄notat. **Sext⁹** est daniel. **Se-
 ptim⁹** dabcianim id est verba diez̄ qd̄ si-
 gnificātus cronicon t̄a diuine histo-
 rie possunt appellare: q̄ liber apud nec

paralipomenon p̄m⁹ et scādu⁹ inscribit̄
Octau⁹ est oras q̄ ⁊ ipe filiter apud gre-
 cos et latinos i duos libros diuisus est
Nonus helter. **Atq;** ita sūt parit̄ vete-
 ris legis libri viginti duo id est moysi q̄n-
 q; ⁊ p̄pharū ordo: agiographozū nouem
Quāq; nōnnulli ruth ⁊ ano th in ter agi-
 ographa scrip̄tēt: ⁊ hos libros i suo pu-
 tent numero supputādos: ac p̄t hoc esse
 p̄sce legis libros viginti quoz̄ q̄s sub
 numero viginti quoz̄ senozū apocali-
 psis iohānis induat. a vorantes a gnū
 et coronas suas p̄strans vultib; offerē-
 tes: stantib; corā quatuoz̄ aialib; ocula-
 tis ante et retro id est in p̄teritū et in fu-
 turū respiciētib;: ⁊ inextēsa voce clamā-
 tib; . sanctus . sanctus . sanctus d̄ns
 deus omnipotens . qui erat . et qui est et
 qui venturus est. **Hic** prologus scri-
 pturarum quasi galeatum principium
 omnibus libris quos de hebreo verti-
 mus in latinū conuenire potest: ut sci-
 re valeamus quicquid extra hos est in
 ter apoc̄apha esse ponendū. **Igitur** sa-
 piētia q̄ vulgo salomonis inscribitur
 et ihesu filij sirach liber et iudith ⁊ tho-
 bias et paltoz̄ nō sunt in cauone. **Ma-
 chabeozū** p̄mū libzū . hebraicam reperi
 heandus greais est: qd̄ ex ipa phrasi
 probari potest. **Que** cum ita se habeant
 obscuro te lector . ne laborem meum re-
 prebensionem estimes antiquozū. **In**
 templo t̄i: offert vnusquisq; quod po-
 test. **Alj** aurū et argentum et lapides
 p̄ciosos. **Alj** bissuma purpuram ⁊ coc-
 cum offerunt ⁊ faciendum. **Robiscum**
 bene agitur: si obtulerimus pelles ⁊ ca-
 prarū pilos. **Et** tamē apostolus cōsp̄n-
 bilioza nostra magis necessaria iudicat
Vnū et tota illa tabernaculi pulcritudo
 et p̄r singulas species ecclēsie p̄sentis.

futūreꝝ distīctio pellibꝝ tēgitur ⁊ ali-
 ejs: arborēꝝ solis ⁊ iniriā pmbrium
 ea q̄ vilioꝝa sūt prohibent. Lege ergo
 p̄mū samuel ⁊ malachim meū. Quē in
 quā meū. Quicq̄ em̄ crebrius venient
 et enedāto soliatū: ⁊ didiam⁹ ⁊ tene-
 mus nostrū ē. Et cū intellexeris qd̄ an-
 tea nesciebas: vel interpretē me estimato
 si grat⁹ es: vel parafraſten si ingrat⁹:
 quāq̄ michi om̄ino ofcius nō sim. mu-
 tasse me quippiam de hebraica veritate
 Certe si incredulus es. lege grecos co-
 dices ⁊ latinos ⁊ ofer cū hīs opusculis
 q̄ nuper emendauim⁹. et ubiq̄q̄ inter
 se videris. interroga quilibet hebreorū
 cū magis accommodare debeas fide: et si
 nra firmaverit: puto q̄ cū non estimes
 comētoꝝe: ut in eorū loco meū filiter
 diuinari. Sed ⁊ vos famulas xp̄i ro-
 go q̄ dñi discubentis p̄cedoſissima fidei
 mirza vngitis caput. q̄ nequaq̄ salua-
 toꝝe queris in sepulcro. quibꝝ iam ad
 partē cristus ascendit: ut oꝝra latrātes
 canes. q̄ aduersū me rabido ore desci-
 unt ⁊ ardeūt auitatē. atq̄ in eo se to-
 ctos arbitrant̄ si alijs retrahant: oracō-
 num vstrarū clipeos opponatis. Ego
 sciens humilitatē meā illius semp sen-
 tentie recoꝝdaboꝝ. Dixi custodia vias
 meas ut nō delinquā in lingua. Posui
 oꝝi meo custodia: cū cōsisteret peccatoꝝ
 aduersū me. Obmutū ⁊ humiliat⁹ sū
 et filii de bonis. **Ephat prolog⁹. Ina.**

Hic p̄m⁹ lib⁹ regni.
 Sit vir vn⁹ de ra-
 mathaim sophim
 de monte ephraim
 et nomen eius hel-
 chana. filius ihe-
 roboam. filij helin
 filij than. filij suph

efrateus. ⁊ habuit duas vxores. nome
 vni anna: ⁊ nomen secunde fenenna. fu-
 eruntq̄ fenenne filij: anne autē nō erāt
 liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate
 sua statutis diebꝝ: ut adoraret ⁊ sacri-
 caret dño exeratū i sylo. Erāt autē ibi
 duo filij heli. ofni et fin ees: sacerdotēs
 dñi. Venit ergo dies ⁊ immolauit hel-
 chana: additq̄ fenenne vxori sue ⁊ am-
 dīs filijs eius ⁊ filiabus partes. Anne
 autē dedit vnā partē tristis: quia annā
 diligebat. Dñs autē cōcluserat vuluā
 eius. Affligebat q̄ eā enula eius: ⁊ ve-
 hementer angebat infantū ut exprobra-
 ret q̄ dñs cōcluserat vuluā ei⁹. Sicq̄
 faciebat p̄ singulos annos. cū recurre-
 tēpore ascenderet ad templū dñi et sic p-
 uocabat eā. Porro illa flebat. et nō ca-
 piebat abū. Dixit ergo ei helchana vir
 suus. Anna cur fles. ⁊ quare nō come-
 dis: ⁊ quōbē affligitur cor tuū? Quā-
 quid nō ego melioꝝ tibi sū q̄ ceteri filij.
 Surrexit autē anna postq̄ comēxat ⁊
 biberat in sylo. Et hely sacerdotē secon-
 te super sellā ante postes tomus dñi: cū
 esset anna amaro animo orauit ad dñm
 flens largiter: et votum vniū dicens
 Dñe exeratū si respiciens videris affli-
 ctionem famule tue: et recoꝝdatus mei
 fueris: nec oblitus anallē tue. dextrisq̄
 serue tue sexū virilē. dabo eū dño om̄i-
 bus diebus vite: et nouacula nō ascē-
 det sup caput eius. factū est autē cū illa
 multiplicaret preces corā dño. ut hely
 obseruaret os eius. Porro anna loque-
 batur in corde suo. tantūq̄ labia eius
 mouebatur: et vox p̄nitens nō audieba-
 tur. Estimauit ergo eā hely temulentā
 dixitq̄ ei. St̄ quo ebria eris. Digere
 paulisper vinū quo mares. Respōdes
 anna. nequaq̄ inquit tomme mi. Nā

mulier infelix nimis ego sū : vniūq; et
 omne quod inebriare potest nō bibi sed
 effudi animā meā in cōspēdu dñi. Ne
 reputes anallā tuā quasi vnā te filiaby
 belial : quia ex multitudine doloris et
 meroris mei locuta sū usq; in presens.
 Tūc hely ait ei. Vade i pace: et deus isra
 hel det tibi p̄ncōnē tuam : quā rogasti
 eū. At illa dixit. Vtinā inueniat an al
 la tua graaā i oculis tuis. Et abiit mu
 lier in viā suā et comedit : vultusq; il
 lius nō sūt amplius in diuersa mutati.
 Et surrexerunt mane . et adorauerunt
 corā dño : reuerfiq; sunt et venerunt in
 domū suā ramatha. Cognouit autem
 helehana annā vxorem suā : et recorda
 tus est eūs dñs. Et factū est post circu
 lū dierū : cōcepit anna et peperit filiū
 vocauitq; nomē ei⁹ samuel : eo q̄ a domi
 no postulasset eū. Ascendit autem vir
 eius helehana et omnis domus eius . ut
 immolaret dño hostiā solemnem : et vo
 tum suū : et anna nō ascendit. Dixit enī
 viro suo. Nō vadā donec ablauctur im
 fans : et educā eū ut appareat ante cōspe
 ctum dñi : et maneat ibi iugiter. Et ait
 ei helehana vir suus . fac quod bonū
 tibi videtur : et mane donec ablauctes eū
 precorq; ut impleat dñs verbū tuum.
 Mansit ergo mulier : et lactauit filium
 suū : donec amoueret eū a lacte. Et ad
 duxit eū secū : postq̄ ablauctauerat in vi
 tulis tribus : et tribus modijs farinē et
 anphora vini : et adduxit eū ad tomum
 dñi in sylo. Puer autem erat adhuc im
 fanulus. Et immolauerūt vitulū : et
 obtulerūt puerū hely. Et ait anna. Ob
 scuro mi dñe. Vniūt anima tua dñe. Ego
 sū illa mulier : que steti coram te hic
 orans dñm pro puero isto. Ozauit : et de
 dit michi domim⁹ p̄ncōnē in eā : quā

postulauit eū. Idcirco et ego comodaui
 eū dño : cū dñs dicitur quibus fuerit ac
 comodat⁹ dño. Et adorauerūt ibi dñm
 Et adorauit anna et ait. .ij.

Aultauit cor meū in dño : et exal
 tatiū est os meū super inimicos meos :
 quia letata sū i salutarī tuo. Nō est san
 ctus ut est dñs : neq; enī est alius extra
 te . et nō est fortis sicut deus noster. No
 lite multiplicare loqui sub limia gloriā
 tes. Recedant vtrera de ore vestro : quia
 deus scientiarū dñs est : et ip̄i p̄paran
 tur cogitacōnes. Aras fortū supra
 tus est : et infirmi accendi sunt ro bore.
 Repleti prius pro pambus se locua
 runt : et familia saturati sunt. Donec
 sterilis peperit plurimos : et que multos
 habebat filios infirmata est. Dominus
 mortificat et viuificat : reduat ad infe
 ros et reduat. Dominus pauperem facit
 et ditat : humiliat et subleuat. Suscitat
 de puluere egenū : et de stercore cleuat
 pauperem : ut sedeat cū principibus : et
 solū glorie teneat. Domini enim sunt
 cardines terre . et posuit super eos orbē
 Pedes sanctorum seruabit : et impij in
 tenebris conticestent : quia non in forti
 tudine sua roborabitur vir. Dominiū
 formidabunt aduersarij eius : et super
 ipsos in celis tonabit. Dominus iudi
 cabit fines terre : et dabit imperiū regi
 suo : et sublimabit cornu iusti sui. Et
 abiit helehana in ramatha in domū suā
 Puer autē erat minister in cōspēdu dñi
 ante faciē hely sacerdotis. Porro filij
 hely filij belial . nescientes dñm . neq;
 officiū sacerdotū ad populū : sed quicūq;
 q; inuolasset victimā . veniebat puer
 sacerdotis dñi coquerentur carnes : et ha
 bebat suscinulam tridentē i manu sua :

et mittebat eam in leberem vel in caldari-
 am. aut in ollam sive in cacabum: et omne
 quod leuabat fuscinula: tollebat sacer-
 dos sibi. Sic faciebat uniuerso israheli
 ueniens in sylo. Etiam antequam adoleret
 ad ipem ueniebat puer sacerdotis: et di-
 cebat immolanti. Da michi carnem ut co-
 quam sacerdoti. Non enim accipiam a te car-
 nem eorum. sed etiam. Dicebatque il-
 li immolans. Incendatur primum iuxta
 moem hodie ad ipsa: et tolle tibi quantum
 unquam desiderat anima tua. Qui respon-
 dens aiebat ei. Nequaquam. Nunc enim da-
 bis allioquin tollam uirum. Erat ergo pecca-
 tum puerorum grande nimis coram domino:
 quia extraherent homines sacrificia domini.
 Samuel autem ministrabat ante faciem
 domini puer accendens epulas. Et tu-
 uicam paruam faciebat ei mater sua: quam
 afferebat statutis diebus ascendens cum
 uiro suo: ut immolaret hostiam solem-
 nem et uotum suum. Et benedixit hely hel-
 ebane et uxori eius: dixitque ei. Reddat
 tibi dominus sanctam mulierem hanc pro ser-
 uo quod comodasti domino. Et abierunt in lo-
 cum suum. Visitauit ergo dominus annam et co-
 cepit et peperit tres filios et duas filias.
 Et magnificatus est puer samuel apud
 dominum. Hely autem erat senex ualde: et au-
 diuit omnia que faciebant filij sui uniuerso
 israheli: et quomodo ueniunt cum mulie-
 ribus quod obseruabat ad ostium tabernacu-
 li: et dixit eis. Quare factis res huius-
 scemodi quas ego audio res pessimas
 ab omni populo? Nolite filij mei. Non
 enim est bona fama quam ego audio: ut
 transgredi factis populum domini. Si pecca-
 uerit uir in uirum. placari ei potest deus
 si autem in domino peccauerit uir: quis ora-
 bit pro eo. Et non audierunt uocem patris
 sui: quia uoluit dominus occidere eos.

Puer autem samuel proficiebat atque cre-
 scebat. et placebat tanto quam hominibus.
 Venit autem uir dei ad hely: et ait ad eum.
 Hec dicit dominus. Numquid non aperte reue-
 latus sum domui patris tui cum esset iegi-
 pro in domo pharaonis: et elegi eum ex
 omnibus tribubus israhel michi in sacer-
 dotem. ut ascenderet ad altare meum: et ad-
 leret michi incensum. et portaret epulas co-
 ram me: et uidi domum patris tui cum omnia
 te sacrificijs filiorum israhel. Quare cal-
 ce abiecastis uictimam meam: et munera
 mea. que precepi ut offerrentur in templo
 et magis honorasti filios tuos quam me.
 ut comeretis primitias omnium sacrificij
 israhel populi mei. Propterea ait dominus
 deus israhel. Quis locutus sum: ut uo-
 mus tua et domus patris tui ministra-
 ret in conspectu meo: usque in sempiternum.
 Nunc autem dicit dominus. Abstulit hoc a me.
 Sed quicunque honorificauerit me glori-
 ficabo eum: qui autem contempnit me erunt
 ignobiles. Ecce dies ueniunt: et profici-
 da brachium tuum. et brachium domus pa-
 tris tui: ut non sit senex in domo tua. Et
 uidebis emulum tuum in templo in uniuersis
 prosperis israhel: et non erit senex in
 domo tua omnibus diebus. Seruntamen-
 non auferam penitus uirum ex te ab alta-
 ri meo: sed uirum transficiam oculi tui: et tabe-
 scat anima tua: et pars magna domus tue
 morietur cum ad uiriliter etatem uenerit.
 Hoc autem erit tibi signum quod uenturum
 est duobus filiis tuis offit et phineas.
 In die uno morientur ambo. Et susci-
 tabo michi sacerdotem factum. qui iuxta
 cor meum et animam meam faciet: et edifica-
 bo ei domum factam: et ambulabit coram
 deo meo annis diebus. Summum est autem
 ut quicunque remanserit in domo tua ueni-
 at ut oretur pro eo et offerat munus.

argenteū et totam panis. dicitq; Di-
mitte me obsecro ad vnā partē sacer-
talē: ut comedā bucellā panis. **iii.**

Per autem samuel ministrabat
domino coram hely: et sermo dñi
erat preciosus. In diebus illis nō erat
visio manifesta. factum est ergo in die
quodā hely iacebat in lectulo suo: et oca-
li eius caligauerant: nec poterat videre
lucernā dei anteq̄ extingueretur. Sa-
muel autem dormiebat in templo dñi:
ubi erat arca dei. Et vocauit dominus
samuel. Qui respondens ait. Ecce ego.
Et currit ad hely. et dixit. Ecce ego
vocasti enim me. Quā dixit. Non vo-
caui te fili. Reuertere et dormi. Et abiit
et dormiuit. Et adiecit dominus rur-
sum vocare samuel. Consurgensq; sa-
muel abiit ad hely: et dixit. Ecce ego
quā vocasti me. Quā respondit. Non
vocauit te fili mi. Reuertere et dormi.
Porro samuel nec dū sciebat domini
neq; reuelatus fuerat ei sermo domini:
Et adiecit dominus: et vocauit adhuc
samuel tercio. Qui consurgens: abiit
ad hely. et ait. Ecce ego: quia vocasti
me. Intellexit ergo hely quā domini
vocaret puerum: et ait ad samuel. Pa-
te et dormi: et si incipis vocauerit te di-
ces. Loquere domine: quā audiuit ser-
uus tuus. Abiit ergo samuel. et dor-
miuit in loco suo. Et venit dominus et
stetit: et vocauit sicut vocauerat sean-
do. Samuel samuel. Et ait samuel.
Loquere dñe: quod audit seruus tuus. Et
dixit dñs ad samuel. Ecce ego scio ver-
bū in istis quod quicūq; audierit tū in eis am-
be aures ei. In die illa suscitabo aduer-
sū hely oīa quod locutus super domū eius
In apīa et cōplebo. Preediti enim ei quod
iudicaturus essem domū eius in eternū

propter iniquitatem: eo quod nouerat in-
digne agere filios suos. et non corripu-
erit eos. Iocōro iurauit domini hely: quod
nō expietur iniquitas domus eius in di-
mis et muneribus usq; in eternū. Porro
mūit autem samuel usq; mane: aperu-
itq; ostia domus dñi. Et samuel time-
bat iudicare visionem hely. Vocauit er-
go hely samuelem et dixit. Samuel fi-
li mi. Qui respondens ait. Prosto sum.
Et interrogauit eū. Quis est sermo quē
locutus est dñs ad te. Oro te ne celau-
ris me. Hec faciat tibi deus et hec addat
si absconderis a me sermonem ex omni-
bus verbis: que dicta sunt tibi. Indi-
cauit itaq; ei samuel vniuersos sermo-
nes: et non abscondit ab eo. Et ille re-
spondit. Dñs est. Quod bonum est in
oculis suis faciat. Creuit autem samuel
et dñs erat ei eo: et nō cedebat ex omni-
bus verbis eius in terram. Et cognouit
vniuersus israhel a dan usq; bethabee:
quod fidelis samuel propketa esset dñi. Et
addidit dñs ut appareret in sylo: quo-
niā reuelatus fuerat dñs samuel i sylo
iuxta verbū dñi: et uenit sermo samue-
lis vniuerso israheli. **iiii.**

Et factū est in diebus illis: cōne-
merūt philistim in pugnā. Egres-
sus est nāq; israhel obuiā philistim in
prelium. et castrametatus est iuxta la-
pideam adiutorij. Porro philistim uie-
runt in affec: et instruxerunt a eam cō-
tra israhel. Intro autem certamine ter-
ga vertit israhel philisteis: et celsa sunt
in illo certamine passim per agros qua-
si quatuor milia virorū. Et reuersus
plus ad castra. Dixerūtq; maiores na-
tu te israhel. Quare perassit nos domi-
nus hodie corā philistim. Affertamus
ad nos te sylo archam federis domini.

et veniat in mediū nostrū ut saluar nos
 te manu inimicōzū nostrōzū. Misit er
 go populus in sylo: et tulerūt inde ar
 cham feceris dñi et erat tū feceris sup
 cherubin. Erātq; duo filij hēly cū archa
 feceris dñi offm̄ et finees. Cūq; venisset
 archa feceris dñi in castra. vocatatus
 est om̄is israhel clamore grandi: et pr
 sonuerit terra. Et audierit philistijm
 vocem clamoris: dixerūtq; Que nam
 hec est vox clamoris magni in castris
 hēbreozū. Et cognoverūt q; archa dñi
 venisset in castra. Timuerūtq; philisti
 im dicentes. Ne nobis. Nō enī fuit tan
 ta exātaō hri et nudūsteraus. Ne no
 bis. Quis nos saluabit de manu dōzū
 sublimū iltozū. Dñj sunt dñj qui pas
 serūt egiptū om̄i plaga in deserto. Con
 fortamini et estoze viri philistijm: ne
 seruians hēbreis sicut et illi seruerūt no
 bis. Cōfortamini et bellate. Pugnaue
 runt ergo philistijm et cesus est isrl: et
 fugit vnusquisq; in tabernaiculū suum
 Et facta est plaga magna nimis. et cecidit
 erūt de israhel triginta milia pōitū. et
 archa dñi capta est. Duo queq; filij hē
 ly mortui sūt offm̄ et finees. Curzēs au
 tem vir de beniamin ex acie venit in sy
 lo in die illa: assa veste et dispersus pul
 uere caput. Cūq; ille venisset: hēly sece
 bar sup sellā cōtra viā expectans. Erat
 autem cor eius paucis pro archa dñi.
 Vir autē ille postq; ingressus est nūda:
 nit vrbī: et vluauit omnis ciuitas. Et
 audiuit hēly sonitū clamoris: dixitq; e
 Quis est hic sonitus tumultus huius
 At ille festinauit et venit: et nūcauit hē
 ly. Tody aut erat nonaginta et octo an
 nozū: et oculi eius caligauerāt et videre
 non poterat. Et dixit ad hēly. Ego sū q
 veni de p̄chio: et ego qui de acie fugi bo

die. Cui ille ait. Quid adū est fili mīe
 Respondens autē ille qui nūcaabat: fu
 git inquit israhel corā philistijm: et rui
 na magna facta est in populo. Insup
 et duo filij tui mortui sūt offm̄ et finees
 et archa dñi capta est. Cūq; ille noi af
 ser archā dñi cecidit et sella retrozū iu
 rta hostiū: et fradis ceruicib; nozūns
 est. Dener enī erat vir et grantūns: et
 ipse iudicauit israhel q̄zaginta annis
 Purus autē eius vxoz fin cesa pregnant
 erat: viciāq; partū. Et audito nūcō
 q; capta esset archa dñi et mortuus esset
 socer suus et vir suus: inuauit se et
 p̄perit. Iruciat enī in eā dolozus subi
 ti. In ipso autē momento moztis eius
 dixerūt ei q; stabāt arca eā. Ne timeas
 quia filii p̄p̄xisti. Que non respondit
 eis neq; aiaducit. Et vocauit puerū
 p̄habod. dicens. Translata est gloria
 dñi de israhel: quia capta est archa dñi.
 Et pro socio suo et pro puero suo ait
 Trāslata est gloria ab israhel. eo q; ca
 pta esset archa dñi. **v.**

Philistijm autē tulit archam dñi
 et asportauerūt eā a lapide adni
 tozū in azotū. Tulerūtq; philistijm ar
 cham dñi et intulerūt eā in templo dagon
 et staturū eū iuxta dagon. Cūq; surze
 rissent diluauit azotū altera die: ecce da
 gon iacebat pronus in terra ante archā
 dñi. Et tulerūt dagon et relictuerūt eū
 in locū suū. Rursūq; mane in die altera
 cōsturentes: inueniūt dagon iacentē
 sup faciem suam in terra corā archa do
 mini. Caput autē dagon et due palme
 manuū eius absise erāt sup limē: por
 ro dagon solus truncis remanserat in
 loco suo. Propter hanc causam nō cal
 cant sacerdotis dagon: et omnes qui
 ingred iuntur templum eius sup limē

dagon in azoto usq; in hodiernum die
 Aggrauata est autē man^{us} dñi sup azoti-
 os ⁊ demolitus ē eos. Et passit in secre-
 tiore parte natiū azotū ⁊ fines ei⁹ ⁊ ebul-
 luerūt uille ⁊ agri in medio regionis il-
 lius ⁊ nate sūt mures: ⁊ facta est confu-
 sio mortis magne in ciuitate. Sidentes
 autē uiri azotij huiuscemōi plagā dice-
 runt. Non maneat archa dei isrl apud
 nos: quoniā dura est manus eius sup
 nos ⁊ sup dagon deū nostrū. Et mitē-
 tes cōgregauerūt omēs satrapas phili-
 stinorū ad se: ⁊ dixerunt. Quid faciem⁹
 te archa dei isrl? Responderuntq; gerbi.
 Cirāducat archa dei isrl. Et arāduces
 runt archā dei isrl. Illis autē arāduce-
 tibus eā fiebat manus dei p singulas ci-
 uitates interfecionis magne nimis: et
 percutiebat viros vniuscuiusq; vrbis a
 paruo usq; ad maiore: et cōpulercebāt
 prominentes extales eozū. Inieruntq;
 gerbei cōsiliū: et fecerūt sibi sces pellice-
 as. Miserūt ergo archā dñi i acebaron.
 Cūq; venisset archa dñi dei i acebaron:
 exclamauerūt acebaronite dicentes. Ad-
 duxerūt ad nos archā dei israhel: ut in-
 terficiat nos et populū nostrū. Miserūt
 itaq; et cōgregauerūt omnes satrapas
 philistinorū. Qui dixerunt. Dimitte
 archā dei isrl et reuertatur in locū suum
 ut nō interficiat nos cū populo nostro
 fiebat en pauoz mortis in singulis vr-
 bibo: et grauissā manus dei. Viri quo-
 q; qui mortui non fuerant percutieban-
 tur in secretoze parte natiū: et ascende-
 bat vlulat⁹ vniuscuiusq; ciuitatis i celū.

Fuit ergo archa dñi in regi- vi-
 one philistinorū septem mensib⁹.
 Et post hec vocauerunt philistijm sa-
 cerdotes et diuinos dicentes. Quid fac-
 emus te archa dei. Indicate nobis quo-

modo renittamus eam in locum suum
 Qui dixerunt. Si renittatis archam dei
 israhel. nolite dimittere eam vaquam:
 sed quod debetis ei reddite pro peccato:
 et tunc arabinimi: et scietis quare nō
 recedat manus eius a vobis. Qui dix-
 runt. Quid est quod pro delicto redde-
 re debeamus eius? Responderuntq; illi.
 Iuxta numerum prouinciarum phili-
 stinorū quinq; anos aureos facietis.
 et quinq; mures aureos: quia plaga
 vna fuit omibus vobis et satrapis ve-
 stris. Facietisq; similitudines anozum
 vestroz. et similitudines murūm qui
 demoliti sunt terram: et dabitis reo isra-
 hel gloriā: si forte reuertet manū suam
 a vobis: ⁊ a dijs vestris ⁊ a terza vestra.
 Quare grauatis corda vestra sicut ag-
 grauauit egipti⁹ ⁊ pharao cor suū. Nō
 ne postq; perussus est tunc dimisit eos
 et abierunt. Nunc ergo arripite et fa-
 cite plaustrum nouū vnum: et duas
 vaccas fetas quibus non est impositiū
 iugum iungite in plaustrō. et recludi-
 te vitulos earū domi. Tolleisq; archā
 domini et ponetis in plaustrō: et vasa
 aurea que extoluitis ei pro delicto po-
 netis in capsellam ad latus eius. et di-
 mitte eam ut vadat: et aspicietis. Et
 si quidem per viam finium suozum ascē-
 xerit cōtra bethlam: ipse fecit nobis
 hoc malum grande: sin autem minime:
 sciem⁹ quia nequaquā man⁹ eius tetigit
 nos: sed casu accidit. Fecerūt ergo illi
 hoc modo: et tolles archā dei super plaustrū
 et capsellam: que habebat mures aure-
 os. et similitudinem anozū. Ibat autē
 indirectū vacce p viā quā dicit bethlam.

et itinere vno gradiebatur pergentes et
 mugientes et non declinabatur neque ad dex-
 tram neque ad sinistram. Hec et satrape
 philistinum sequebatur usque ad terminos
 bethsamem. Porro bethsamite metebatur
 tritici in valle. Et elevantes oculos suos
 viderunt archam et gausi sunt cum viderent
 Et plaustrum vinee in agrum ioseph bethsa-
 mite et stetit ibi. Erat autem ibi lapis ma-
 gnus. Et edificaverunt ligna plaustrum: vac-
 casque imposuerunt super ea olocautum domino
 levante autem deposuerunt archam dei. et ca-
 psellam que erat iuxta eam in qua erant
 vasa aurea: et posuerunt super lapidem gra-
 tum. Viri autem bethsamite obtulerunt olo-
 causta: et immolaverunt victimas in die
 illa domino. Et quinque satrape philistinorum
 viderunt: et reversi sunt in archaron in die
 illa. Viri sunt autem amici auri quos reddere-
 runt philistinum pro relicto domino. Azotus
 vnum. Gaza vnum. ascalon vnum.
 gath vnum. accharon vnum. et mures aure-
 os secundum numerum vrbium philistinum quinque
 punicarum ab vrbibus murata usque ad villam
 que erat absque muro. et usque ad abel ma-
 gnum. super que posuerunt archam domini que erat
 usque in illa die in agro ioseph bethsami-
 tis. Percussit autem dominus de viris bethsa-
 mitis eo quod viderent archam domini: et percus-
 sit de populo septuaginta viros et qui-
 nque milia plebis. Auxitque populus
 eo quod dominus percussisset plebem plaga ma-
 gna. Et dixerunt viri bethsamites. Quis
 poterit stare in conspectu domini dei sancti
 huius? Et ad que ascendet a nobis. Mi-
 seruntque nuncios ad habitatores cariatia-
 rim dicentes. Reduxerunt philistinum ar-
 cham domini ascendite et reducate eam ad vos
 et intulerunt eam in domum animadab in

gabaa. Eleazarum autem filium eius sanctifi-
 cauerunt: ut custodiret archam domini. Et factum
 est ex qua die misit archa domini in
 cariatiarim: multiplicati sunt dies. Erat
 quippe iam annus vicissimus. Et
 requirit omnes domus israel post dominum.
 Ait autem samuel ad universam domum
 israel dicens. Qui in toto corde vestro re-
 uertimini ad dominum: auferite vos alienos
 de medio vestrum baalim et astaroth: et
 preparate corda vestra domino: et scrutebit
 solus et eruet vos de manu philistinum. Ab-
 stulerunt ergo filii israel baalim et astaroth
 et seruiunt domino soli. Dixit autem samuel
 Congregate universum israel in masphat:
 ut orem pro vobis domino. Et conuenit
 in masphat. Hauserunt aquam et effuderunt
 in conspectu domini: et ieiunauerunt in die il-
 la et dixerunt. Tibi peccavimus domine. Iu-
 dicavitque samuel filios israel in masphat.
 Et audierunt philistinum quod congregati es-
 sent filii israel in masphat: et ascenderunt
 satrape philistinorum ad israel. Quod cum
 audissent filii israel: nimmerum a facie phi-
 listinorum. Dixeruntque ad samuelem. Ne-
 cesses pro nobis clamare ad dominum deum
 nostrum: ut saluet nos de manu philisti-
 norum. Tulit autem samuel agnum lactante-
 m vnum et obtulit illum olocautum integrum do-
 mino. Et clamavit samuel ad dominum pro
 israel. et exaudivit eum dominus. factum est
 autem cum samuel offerret olocautum phi-
 listeos mire bellum contra israel. Intonuit
 autem dominus fragore magno in die illa super
 philistinum et exterxit eos et celi sunt a
 filiis israel. Egrediuntur viri israel de masphat
 perfecti sunt philisteos: et percusserunt
 eos usque ad locum que erat subter bethbar.
 Tulit autem samuel lapidem vnum et posuit
 eum inter masphat: et inter senum vocavit
 nomen loci illius: lapis dominorum. Dixitque

Ducisq; auxiliatus est nobis dñs. Et humiliati sunt philistim. nec appoluerunt ultra ut venirent in terminos isrl facta est itaq; manus dñi sup philisteos cūctis dieb; lamuelis. et reddite sūt vbes quas tulerant philistim ab isrl israheli ab accebaron usq; gerb et terminos suos. Liberavitq; isrl de manu philistinorū: eratq; pax intr isrl et amorreū. Iudicabat q; samuel isrl cūctis dieb; vite sue et ibat p singulos ānos circūcis bēxel et galgala et masphat et iudicabat isrl em i supradictis locis. Reuertebatq; in ramatha ibi ei erat domus ei: ibi iudicabat isrl em et edificauit ibi altare dño.

Factū ē autē cū tenuisset samuel **U**mposuit filios suos iudices isrl. **S**u itaq; nome filij eius primogeniti iohel. et nome secundi abia iudicā in bērsabee. Et nō ambulauerūt filij illius in vijs eius. sed inclinauerūt post auariciā acciperūtq; munera: et paruenterūt iudiciū. Congregati ergo iuueri maiores natu israhel venerūt ad samuelem in ramatha dixeruntq; ei. Ecce tu tenuisti et filij tui nō ambulant in vijs tuis. Cōstitue nobis regem ut iudicet nos sicut et uerue habent nationes. Displeuitq; sermo in oculis samuelis. eo q; dixissent: da nobis regem ut iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit autē dñs ad samuelem. Audi vocem populi in omnibus que locūtur tibi. Nō em abiecerūt te sed me: ne regnē sup eos. Juxta oīa opera sua q; fecerūt a die qua eduxi eos de egipto usq; ad diē hanc sicut dreligunt me et seruiērūt dñs alienis: sic faciunt etiā tibi. Plūc ergo vocē eorū audi. Peritane contestare eos: et predicabis eis qui regnatura est super eos. Dixit itaq; samuel oīa verba dñi ad pplm. q;

perierat a se regem et ait. Hoc erit ius regis q; imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in arrib; suis: factaq; sibi equites et parfores qdorigay suarū: et cōstituet sibi tribunos et ceteros et aratores et groy suoy et messoros segetū et fabros armoy et arzuū suoy filias vrās faciet sibi vnguctarias et focarias et panificas. Agros q; vros et vineas et oliueta optima tollet et dabit suis suis. Qued et segetes vrās et vinearū redditis ad dāmabit ut ter cumuchis et famulis suis. Veruos etiam vros et anallas et iuuenes optimos et afinos auferet et ponet i ope suo. Grege; q; vros ad dāmabit volq; eritis ei serui. Et clamabit i die illa a facie regis vri: quē elegistis vobis: et nō erudit vos dñs in die illa: q; pūctis vobis regē. Noluit autē pplus audire vocē samuelis. sed dixerūt. Nequaquē. Rex em erit sup nos: et erim⁹ nos q; sicut omēs gentes: et iudicabit nos rex noster: et egrediet ante nos et pugnabit bella nra pro nobis. Et audiuit samuel oīa verba ppli et locutus ē ea in aurib; dñi. Dixit autem dñs ad samuelem. Audi vocē eorū et cōstitue sup eos regem. Et ait samuel ad viros isrl. Habat vnus quisq; in ciuitate sua.

Erat vir de beniamin noie **U**rs filius abiel filij leo: filij bechoz filij sarerib filij apbia filij viri semimifortis robore. Et erat ei filius vocabulo saul edus et bonus: et nō erat vir de filijs isrl melior illo. Ab humero et sursum eminebat sup omnem pplm. Perierant autē a fine as patris saul. Et dixit eis ad saul filiū suū. Tolle teū vnū de pueris: et cōstingens vadē quere asinas. Qui autē transgressus vadē per monte ephraim et per terram salisa et nō inuenissent

trāserūt etiā per terrā salim et nō erant
sed et per terrā ienimi: et minime repere-
runt. Cū autē venissent in terrā supb:
dixit saul ad puerū qui erat cū eo. Feni-
et reuertamur: ne forte dimiserit pater
meus asinas: et solidatus sit pro nobis
Qui ait ei. Ecce vir dei est i ciuitate hac
vir nobilis omne quod loquitur: sine am-
biguitate venit. Nūc ergo eamus illuc
si forte indicet nobis de viā nostrā pro-
pter quā venimus. Dixitq; saul ad pu-
erū suū. Ecce ibimus. Quid sciemus ad
virū dei. Papis dicitur in histareijs nōis
et sporulānō habemus ut vni? hoīni
dei: nec quisq; aliud. Rursū puer respō-
dit sauli et ait. Ecce inuenta est in ma-
nu mea quarta pars stateris argenti: et
mus hoīni dei: ut indicet nobis viā no-
strā. Olim in israhel sic loquebat vnus-
quisq; vārens cōsulere deū. Venite et ea-
mus ad vicentē. Qui est propheta dicitur
hodie: vocabat olim vicens. Et dixit
saul ad puerū suū. Optimus sermo tu-
us. Feni eamus. Et ierūt in ciuitate: in
qua erat vir dei. Cūq; ascendēt elinū
ciuitatis inuenerūt puellas egredientes
ad hauriendā aquā: et dixerūt eis. Nū-
hic est vicens? Que respondentes dixerūt
illis. Hic est. Ecce ante te. Festina nūc
Hodie enī venit in ciuitate: quia sacrifici-
ū est hodie populū i cresslo. Ingredi-
entes vrbem statim inuenietis eū: ante
q̄ ascendat cresslū ad vascendū. Neq;
enī comessurus est p̄pus: teneat ille ve-
niat. quia ipse benedicit hostie: et tūc
ceps comedit q̄ vocati sūt. Nūc ergo
cōscendite: quia hodie reperietis eū. Et
ascēderit in ciuitate. Cūq; ambularent
in medio vrbis: apparuit samuel egre-
diens obuiā eis: ut ascenderet i cresslū
Dñs autē reuelauerat auriculā samuelis

ante vnā diē quā veniret saul dicens.
Hac ipsa hora q̄ nūc est: etas mittā vīp
ad te de terrā beniamin et vngas eū du-
cem sup populū meū isrl. Et saluabit
populū meū de manu philistinorū quia
resperi p̄lm meū. Venit enī clamor eorū
ad me. Cūq; asperisset samuel saulem:
dñs dixit ei. Ecce vir quē dixerā tibi.
Iste dñabit p̄lo mco. Accessit autē saul
ad samuelē in medio porte et ait. Indi-
ca oro michi: vbi est domus vicentis?
Et respōdit samuel sauli dicens. Ego
sū vicens. Ascende ante me in cresslū ut
comedas meā hodie: et dimittā te ma-
ne: et omnia q̄ sūt in corde tuo indicabo
tibi: et de asinis quas nudiustertius per-
didisti ne solidatus sis qz inuente sunt.
Et cinis enī optima queq; isrl. Non-
ne tibi et omni domni partis tui? Respō-
dens autē saul ait. Nūquid nō filius ge-
mimi ego sū et minima tribu isrl: et co-
gnacō mea nonissima inter omnes fami-
lias de tribu beniamin. Quare ergo lo-
cutus es michi sermonē istū? Assumens
itaq; samuel saule et puerū ei? introdu-
xit eos in tricliniū: et dedit eis locū i ca-
pitē eorū q̄ fuerat inuitati. Erāt enī q̄si
triginta viri. Dixitq; samuel de co. Da
partē quā vdi tibi: et precepi ut repo-
neres scorsū apud te. Inuauit autē cec-
armū: et posuit ante saul. Dixitq; samu-
el. Ecce qd̄ rem an sit: pone ante te et co-
mede: quia de industria seruati est tibi
quāto populū vocaui. Et comedit saul
cū samuele in die illa. Et descēderit de
cresslo in opidū et locutus est cū saule
in solario: strauitq; saul in solario et
dormiuit. Cūq; mane surrexissent et iā
dies luceret: vocauit samuel saule in so-
lario dicens. Surge ut dimittā te. Et
surrexit saul. Egrediuntur ambo ipse

viceret et samuel. Cūq; descenderet in extrema parte ciuitatis: samuel dixit ad saul. Dic puero ut antecedit nos et traseat. Tu autē subsiste paulisper: ut indicem tibi verbū dñi.

Quēlit autē samuel lenticulā olei. et effudit sup caput eius: et reosculatus ē eū. et ait. Ecce vnxit te dñs sup hereditatē suā i pñcipē: et liberabis pplm suū de manib; inimicorū eius q; in arcu itū ei⁹ sūt. Et hoc tibi signū quia vnxit te deus in pñcipē. Cūq; abieris hodie a me: inuenies viros iuxta sepulcū rabel in finib; beniamin in meridie. dicet q; tibi. Inuenite sūt asine ad q̄s i erasquirendas: et intermissis pater tuus a finis soliat⁹ ē pro vobis: et dicit. Quid faciā de filio meo. Cūq; abieris inde. et vltra transieris et veneris ad quercum thabor inuenient te tres viri ascēdētes ad eū in bethel: vnus portans tres hētos: et alius tres tortas panis: et alius portans lagenā vini. Cūq; te salutaerit dabit tibi duos panes: et accipies de manu eorū. Post hec venies in collem dñi: vbi est stacō philistinorū. Et cum ingressus ibi fueris vrbē. obuiā habebis gregē pphetarū descendētū de excelso: et ante eos psalteriū et tympanū et tibiā et atbarā: ipsiq; pphetates: et insiliet in te spiritus dñi et pphetabis cū eis et mutaberis in virū aliiū. Quādo ergo euenerint signa hec omnia tibi fac quicūq; inuenerit manus tua: quia dñs est tecū. Et descēdes ante me in galgala. Ego quippe descēdā ad te ut offeras oblationem: et immoles victimas pacificas. Septem dieb; expectabis donec veniā ad te: et ostendā tibi que faciās. Itaq; cū auerisset humerū suum ut abieret a samuele. immutauit ei reus cor aliud.

et venerūt omnia signa hec in die illa. Venētiq; ad pōitū collē: et ecce canis pphetarū obui⁹ ei. Et insiliit sup eū spūs dñi et pphauit i medio eorū. Vidēs autē omēs q; no uerāt eū heri et nudiūstercus q; esset cū pphetis et pphetaret dixerūt ad inuicē. Que nā res accidit filio as. Nū et saul inter pphetas. Rñditq; alius ad alterū dicēs. Et cū pater ei⁹. Propterea versū ē in pueriū. Nū et saul inter pphetas. Cessauit autē pphetare et venit ad excelsum. Dixitq; patruus saul ad eū et ad puerū ei⁹. Quo abiistis. Qui rñxerūt. Querē asinas: q̄s cū nō reperit semus venim⁹ ad samuelē: et dixit ei patruus su⁹. Indica michi qd dixerit tibi samuel. Et ait saul ad patrū suū. Indicauit nobis qz inuētē essent asine de sermone autē regni nō iudicauit ei: quē loat⁹ fuerat ei samuel. Et cōuocauit samuel pplm ad dñm i masphar: et ait ad filios isrl. Hec dicit dñs de isrl. Ego eduxi isrl de egipto et erni vos de manu egiptiorū: et de manu omniū regū q; affligebāt vos. Vos autē hodie proiecistis dñm deū vrm: qui solus saluabit vos de vniuersis malis et tribulacōnib; vestris et dirigitis. Requaq;: sed regē cōstituit sup nos. Nunc ergo state coram dño p trib; vrās et p familias. Et applicauit samuel omēs trib; isrl: et cecidit fors sup tribū beniamin. Et applicauit tribū beniamin et cognacōnes eius: et cecidit sup cognacōnē metri: et paruenit usq; ad saul filiū as. Querierunt ergo eū. et nō est inuentus illic. Et cōsuluerunt post hec dñm: vtrū nā ventur⁹ esset illuc. Rñditq; dñs. Ecce absconditus est domi. Currit erūt itaq; et tulerūt eū inde. stetitq; i medio ppli: altior fuit vniūso ppli ab humero et sursum.

Et ait samuel ad omne populo. Certe
victis que elegit dñs: qm nō sit filius
illi in omni populo. Et clamavit omnis
pplus et ait. Finit rex. Locutus est aut
samuel ad pplm lege regni: et scripsit in
libro et reposuit corā dño. Et dimisit sa-
muel omne pplm singulos in domū suā
Bēo et saul abijt in domū suā in gaba-
ath. Et abijt ei eo pars eretratus. quo-
rum tetigerat reus corda. filij vero beli
al dixerūt: Nū saluare nos poterit iste?
Et respexerūt eū et nō attulerūt ei mune-
ra. Ille vero dissimulabat se audire.

Sicutū est qñ post mensem
ascēdit naas amonites et pugna-
re cepit aduersū iabes galaad. dixerūt
qz omēs viri iabes ad naas. Dabito nos
ferratos: et seruiemus tibi. Et respon-
dit ad eos naas amonites. In hec fe-
riam vobiscū feodus: ut erūt omniū vīm
oculos tertos: ponāqz vos obprobriū
in vniuerso isrl. Et dixerūt ad eū senio-
res iabes cōtere nobis septē dies ut mit-
tamus nūciōs ad vniuersos terminos
isrl. et si nō fuerit qz defendat nos egre-
demur ad te. Venerūt ergo nūcij i ga-
baath saulis et locuta sunt verba hec au-
diente ppo. Et locuta ois ppls vce
suā et fleuit. Et ecce saul viebat sequēs
boues de agro et ait. Quid habet pplus
qz plozat. Et narrauerūt ei verba viro-
rum iabes. Et in siluit spiritus dñi in saul
cū audisset hec verba: et iras ē furor et
mimis. Et assumēs virūqz bouē cōadit
in frustra misitqz i omēs terminos isrl p
manū nūciōrū dicens. Quiaiqz nō erit
rit et seuerus fuerit saul et samuel: sic fiet
bobis. Inuasit ergo timor dñi pplm
et egressi sūt qñ vir vnus: et recensuit
eos in bezecb. fuerūtqz filioz isrl trecē:
ta milia: viroz aut iuda triginta milia

Et dixerūt nūcijs qz venerāt. Die dicens
viris qz sūt in iabes galaad. Cras erit
vob salus cū incaluerit sol. Venerūt er-
go nūcij et nūciauerūt viris iabes: qz lera-
ti sūt et dixerūt. Mane eribim? ad vos
et facietis nobis omne qd placuit vobis.
Et factū est cū dies crastinus venisset. cō-
stituit saul populo in tres partes. Et in-
gressus est media castra in vigilia ma-
rutana. et passit amon usqz dū incalē-
sceret dies. Reliqui aut dispersi sunt:
ita ut nō relinquerent i eis duo pariter.
Et ait pplus ad samuelē. Quis est iste qz
dixit saul nō regnabit super nos? Date
viros et interficiemus eos. Et ait saul
Nō occidetur quisqz in die hac qz hodie
fecit dñs salutē in isrl. Dixit aut samu-
el ad pplm. Venite et amus in galgala
et innouemus ibi regnum. Et perierit
omnis populus i galgala: et fecerūt ibi
regem saul corā dño in galgala. Et im-
molauerūt ibi victimas pacificas corā
dño. Et letatus est ibi saul et cūcti viri
israhel mimis.

Dixit aut samuel ad vniuersū isrl
Ecce audiuī vce vram iuxta oīa
qz locutū estis ad me. et cōstitui sup vos
regē. Et nūc rex gradit ante vos. Ego
autē senui et incantui. Porro filij mei vo-
biscū sūt. Itaqz conuersatus corā vob
ab adulescentia mea usqz ad hāc diē. ec-
ce psto sū. Loquimini de me corā dño
et corā cristo eius: vtrū bouē cuiusqz tu-
lerim aut asinū. si quēqz calumniatus
sū. si oppressi aliquē. si de manu cuiusqz tu-
munus accepi. et cōtemnā illud hodie
restituāqz vobis. Et dixerūt. Nō es ca-
lumniar? nos: neqz oppressisti. neqz tili-
sti de manu alicui? quippiā. Dixitqz ad
eos. Tectis ē dñs aduersū vos et relictis
cristus ei? in die hac. qz nō inuenitis

in manu mea quippiã. Et dixerunt. Testis. Et ait samuel ad pplm. Dñs qui fecit moysen et aaron. et eorum p̄ces nostros de terra egipti adest. Nũc ergo staretis ut iudicã cõtenadã aduersũ vos corã dño et omnibz miseris cordibz dñi q̄s fecit vobiscũ. et cũ p̄tibz v̄ris: quomodo iacob ingressus est in egiptũ et clamauerit patres vestri ad dñm: et misit dñs moysen et aaron: et eduxit p̄ces v̄ros de egipto et collocauit eos in loco hoc. Qui oblitũ sũt dñi dei sui: et tradidit eos in manu filiarũ magistrũ militie asor: et in manu philistinorũ. et in manu regis moab: et pugnaverũt aduersũ eos. Postea autem clamauerũt ad dñm et dixerũt. Peccauim? quod derelinquim? dñm et seruim? baalim et altaribz. Nũc ergo erue nos de manu inimicorũ nostrorũ et sequim? ab. Et misit dñs ierobaal et badan et samson et barach et yepte et samuel. et eruit vos de manu inimicorũ vestrorũ per arabitũ et habitabitis cõfidenter. Videntes autem qd naas rex filiorũ amon venisset aduersũ vos. dixistis michi neq̄ qd sed rex imperabit vobis cũ dñs deus vester regnaret in vobis. Nũc ergo preesto est rex vester quẽ elegistis et p̄stis. Ecce venit vobis dñs regẽ. Si timueritis dñm et seruieritis ei et audieritis vocẽ ei? et nõ exasperaueritis os dñi. eritis et vos et rex qui imperat vobis sequentes dñm deũ nrũ. Si autem nõ audieritis vocẽm dñi. sed exasperaueritis sermones ei? erit manus dñi sup vos et sup p̄ces v̄ros. Sed et nũc staretis et videte rem istã grandẽ: quã factũ est dñs in cõspectu v̄ro. Nũc quid nõ messis tritice est hodie. Inuocabo dñm et dabit vobis et pluuias et scietis et videtis: quod grande feceritis vobis malũ in cõspectu dñi. p̄tentes

super vos regem. Et clamauit samuel ad dñm: et dedit dñs voces et pluuias in illa die. Et timuit omnis pplus nimis dñm. et samuel em. Et dixit vniuersus pplus ad samuel. Ora pro seruis tuis ad dñm deũ tuũ ut nõ moriamur. Ad didim? em vniuersis peccatis nr̄is malũ ut p̄terem? nobis regẽ. Dixit autem samuel ad pplm. Nolite timere. Vos fecistis vniuersũ malũ hoc. Verũtamen nolite recedere a tergo dñi: sed seruite dño in omni corde v̄ro et nolite declinare post vana q̄ nõ p̄erũt vobis neq̄ erũt vos qd vana sũt: et nõ terehiquet dñs pplm suũ p̄pter nomẽ suũ magnũ quod iurauit dñs facere vobis sibi pplm. Abstine autem a me hoc peccatũ in dño ut cesset ozare p̄ vob et docebo vos viã bonã et rectã. Igitur timeate dñm et seruite ei in veritate: et ex toto corde vestro. Vidistis em magnificã que in vobis gesserit dñs. Quod si p̄seraueritis in malitiã et vos et rex vester pariter peribitis. *Pij.*

Filius vnus anni erat saul cũ regnare cepisset: duobus autem annis regnauit sup israhel. Et elegit sibi saul tria milia de isrl. Et erat cũ saul duo milia in machmas et in monte bethel. mille autem cũ ionatha in gabaa beniamin. Porro ceterũ pplm remisit vnũquenq̄ in tabernaculo suo. Et percussit ionathas stacionẽ philistinorũ: que erat in gabaa. Quod cum audivissent philistim: saul cecinit buana in omni terra dicens. Audiant hebrei. Et vniuersus israhel audiuit huiuscemodi famam. percussit saul stacionẽ philistinorũ. Et erexit se isrl aduersus philistim. Clamauit ergo pplus post saul in galgala: et philistim congregati sũt ad phãdũ cõtra isrl triginta milia armũ et sex milia equitũ

et reli quū vulgus sicut arena q̄ est in li-
 toze maris plurima. Et ascendentes ca-
 strametā sūt in machmas ad orientē
 bebauc. Quod cū vidissent viri isrl̄ se
 in arto positos. afflictus enī erat p̄plus
 et absconderūt se in sepulcris ⁊ in abdi-
 tis: in perris q̄ ⁊ in antis ⁊ in altarnis
 Debz ei autē trāserūt iordānē in terzam
 gad ⁊ galaad. Cūq; ad huc esset saul ⁊
 galgala. vniuersus p̄plus p̄teritus est
 qui sequebatur eū. Et expectauit iuxta
 placū samuelis septē diebus: et non ve-
 nit samuel in galgala. Dilapsusq; est
 p̄plus ab eo. Ait ergo saul. Afferte mi-
 chi olocustum ⁊ paafica. Et obtulit
 olocastū. Cūq; cōplessset offerens olo-
 castū. ecce samuel veniebat. Et egres-
 sus est saul obniā ei ut saluāret eū. Io-
 anisq; est ad cū samuel e. Quid festi-
 Respōdit saul. Quia vidi q̄ p̄plus dila-
 beretur a me: et tu non veneras iuxta
 placitos dies. porro philistim congre-
 gati fuerāt in machmas dixi. Nūc ce-
 scendent philistim ad me in galgala.
 et faciē dñi nō placū. Necessitate cōpul-
 sus obtuli olocastū dño. Dixitq; sa-
 muel ad saul. Sculte egisti: nec custo-
 disti mādara dñi dei tui q̄ precepi tibi.
 Qd̄ si nō fecisses iā nūc preparasset dñs
 regnū tuū sup isrl̄ in sempiternū. Seco-
 nequa q̄ regnū tuum vltra consurgat.
 Quiesce dñs sibi virū iuxta cor suū. ⁊
 precepit ei dñs ne esset dur sup p̄plm su-
 um. eo q̄ nō seruauis que p̄cepit dñs.
 Surrexit autē samuel. et ascendit de gal-
 galis in gabaā beniamin. Et reliqui po-
 puli ascēserūt post saul obniā p̄plo qui
 epugnabāt eos: venientes de galgala
 in gabaā in colle beniamin. Et recensu-
 it saul p̄plm q̄ inuēti fuerāt cū eo quasi
 septentos viros: ⁊ saul ⁊ ionathas fili

eius. populisq; q̄ inuentis fuerat cum
 eis erat in gabaā beniamin. Porro phi-
 listim cōfecerūt in machmas: et egres-
 si sūt ad p̄liādū de castris philistimo-
 rū tres aunci. Venus aunci p̄gabat co-
 tra viā ephraim ad terrā saul. Porro a-
 lius ingrediebatur p̄ viā bechor. Ter-
 tius autē vterat se ad iter terminī i ter-
 ra sabaa. immentis vallis seboim co-
 tra ceserā. Porro faber ferrarius nō in-
 ueniebatur in omni terra isrl̄. Cauent
 enī philistim. ne forte facerent hebz ei
 gladiū aut lanceam. Descendebat ergo
 ois isrl̄ ad philistim: ut acieret vnus-
 quisq; vomerē suū et ligonē et securim
 et tricornē et sarculū. Reuē itaq; erant
 aces vomerū ⁊ ligonū ⁊ tricornū ⁊ secu-
 rium. usq; ad stimulū corrigendū. Cū
 q; venisset dies p̄lij: nō est inuentus
 ensis et lancea in manu vnius populi q̄
 erat cū saul ⁊ ionatha filij eius: excepto
 saul ⁊ ionatha filio eius. Egredia ē ante
 ita cō philistim ut trāscenderet in mach-
Et acadiē in xiii / mas
 quadā die. ut diceret ionathas
 filius saul ad adolecentē armigerū suū
 Veni ⁊ transeamus ad stacōnē philisti-
 norū que est trās locū illū. Patri autē
 suo hōpim non indicauit. Porro saul
 morabatur i extrema parte gabaā: sub
 malagranato que erat in agro gabaā.
 Et erat populus cū eo quasi serentoz
 virozū. Et achias fili⁹ achitob fratris
 ychabod filij sinees qui ortus fuerat ex
 hely sacerdote domini in sp̄lo. portabat
 ephoz. Sed ⁊ populus ignozabat quo
 isset ionathas. Erāt autē inter ascensus
 p̄r quos nitebatur ionathas transire
 ad stacōnes philistimozum. eminentes
 pete ex vtraq; parte et quasi in modū
 tantū. scopuli hinc inter prupti.

NOME vni boves . et nome alteri sene .
 Vnus scopulus promimens ad aquilo-
 ne er adũso machmas ⁊ alter ad meri-
 die ora gabaa . Dixit aut̃ ionathas ad a-
 dolescentē armigerũ suũ . Veni trãseam⁹
 ad stacõnẽ in aruãa sozũ horũ si forte fa-
 aar dñs pro nobis : qz nõ est dño diffi-
 cile saluare vl̃ in multis vl̃ in paucis
 Dixitq; ei armiger suus . fac omnia que
 placent animo tuo . Perge quo cupis .
 et ero tecũ vbiãiq; volueris . Et ait io-
 nathas . Ecce nos transimus ad viros
 istos . Cũq; apparuerimus eis si taliter
 locuti fuerint ad nos : manete donec ve-
 niamus ad vos . stemus in loco nostro
 nec ascendamus ad eos . Si aut̃ dix-
 rint ascendite ad nos . ascendamus ad
 eos . quia tradidit eos dñs in manib⁹
 nostris . Hoc erit nobis signũ . Apparu-
 it igitur vterq; stacõni philistinorum
 dixerũtq; philistim . En hebrei egrediũ-
 tur de cauernis in quibus absconditi fue-
 rant . Et locuti sũt vtri de stacõne ad io-
 nathan et ad armigerũ eius . dixerũtq;
 Ascendite ad nos : ⁊ ostentemus vobis
 rem . Et ait ionathas ad armigerũ suũ .
 Ascendamus . Requere me . Tradidit
 em̃ dñs eos i manus isrl̃ . Ascendit aut̃
 ionathas manib⁹ et pedib⁹ reptãis : ⁊ ar-
 miger ei⁹ post eũ . Itaq; cũ vidissent fa-
 aem ionathe . alij catabãt ante ionathã
 alios armiger ei⁹ interfidebat sequens
 eũ . Et facta est plaga p̃ma : quã passit
 ionathas ⁊ armiger ei⁹ qñ viginti vi-
 rozũ in media parte iuguis quam par-
 bouĩ in die arare cõsueuĩt . Et factum est
 miraculũ in castris et p̃ agros . Sed et
 om̃is p̃ps stacõnis eozũ q̃ ierãt ad pre-
 dandum obstupuit ⁊ cõturbara sũt ca-
 stra . Et accidit qñ miraculũ a t̃ro . Et re-
 sponderũt speculatores saul : qui erãt in

gabaa beniamin . Et ecce m̃statudo pro-
 strata ⁊ huc illucq; diffusio . Et ait
 saul p̃po q̃ erat cũ eo . Requirit̃ ⁊ vix-
 te quis abierit ex vobis . Cũq; requisit̃
 sent̃ reperci ē nõ adesse ionathã ⁊ armi-
 gerũ eius . Et ait saul ad acbiã . Applica
 archã dñi . Erat em̃ ibi archa dñi in die
 illa cũ filijs isrl̃ . Cũq; loqueret̃ saul ad
 sacerdotē tumult⁹ magis exortus est in
 castris philistinorũ . Crescebatq; paula-
 tim et clarius resonabat . Et ait saul ad
 sacerdotem . Contrahẽ manũ tuã . Cõda-
 maũt ergo saul ⁊ ois p̃ps : qui erat cũ
 eo : et venerũt usq; ad locũ certaminis .
 Et ecce virsus fuerat gladius vniuscu-
 iusq; ad proximũ suũ : et cetera magna
 mimis . Sed et hebrei qui fuerãt cũ philis-
 tim h̃ri et nudimlterãus . ascenderant :
 qz cũ eis in castris : reuerſi sũt ut essent
 cũ isrl̃ : ⁊ h̃ys qui erãt cũ saul ⁊ ionatha
 Omnes qz israhelite qui se absceerant
 in monte ephraim . audientes qz fugis-
 sent philistei : sociauerũt se cũ suis in p̃-
 lio . Et erãt cũ saul quasi duo milia vi-
 rozũ : ⁊ saluauit dñs reus isrl̃ in die illa
 Pugna aut̃ puenit usq; ad bethauẽ . Et
 vni isrl̃ socati sũt sibi in die illa . Ad
 iurauit aut̃ saul populu dicens . Male-
 didus vir : qui comedẽt panem usq;
 ad vesperam . donec vascar de inimicis
 meis . Et nõ manducauit vniuersus po-
 pulus panẽ . Omnisq; terre vulgus ve-
 nit in saltũ : in quo erat mel sup̃ faciem
 agri . Ingressus est itaq; p̃ps saltũ : et
 apparuit fluẽs mel : nullusq; applicuit
 manũ ad os suũ . Timebat em̃ p̃ps iu-
 ramentũ . Porro ionathas nõ audierat
 cũ adiuraret pater eius populu . Exten-
 ditq; sũmitatem virge : quã habebat in
 manu : et int̃xit in fauũ mellis . Et
 conderit̃ manum suam ad os suum :

et illuminati sūt oculi eius. Respōdens vnus de p̄plo ait. Jurāurāto cōstruit pater tuus p̄m̄ dicens. Maledict⁹ vir qui comederit panē hodie. Maledic⁹ au-
tem populus. Dixitq; ionathas. Tur-
bauit pater meus tarām. Vidistis ip̄si quā illuminati sūt oculi mei: eo q̄ gu-
staueim̄ paululū de melle isto: q̄ roma-
gis si comedisset p̄plus de p̄ceda mimi-
coy suoy quā reperit. Nōne maior pla-
ga facta fuisset in philistim. Percusse-
rūt ergo in die illa philistecos a machi-
mis usq; in bailon. Defatigatus est autē
p̄plus nimis: et versus ad p̄cedā tulit
oues et boues et vitulos. et madauerūt
in terra. Comeditq; p̄plus cū sanguine
P̄madauerūt autē saul dicentes q̄ p̄plus
peccasset dño. comens cum sanguine
Qui ait. Peccaricati estis. Soluite ad
me iā nūc sarum grandē. Et dixit saul
Dispergamini in vulgus. et diate eis
ut adducat ad me vnūq;sq; bouē suū
et arietē et occidite sup istud et vscāmi-
ni: et nō peccabitis dño. comentes cū
sanguine. Adduxit itaq; omnis p̄plus
vnūquisq; bouē in manu sua usq; ad
noctem: et occiderūt ibi. Edificauit autē
saul altare dño. Tūc q; primū cepit edi-
ficare altare dño. Et dixit saul. Irua-
mus sup philistecos nocte et vastemus
eos usq; dū illucescat mane: nec relinq-
mus ex eis virū. Dixitq; p̄plus. Omne qd
bonū tibi vixit i oculis tuis fac. Et ait
sacerdos. Accedam⁹ huc ad tū. Et cō-
siliuit saul dñm̄ dicens. Num p̄sequar
philistim si tradas eos in manu isrl.
Et nō respondit ei in die illa. Dixitq;
saul. Applicate huc vniuersos āgulos
p̄pli: et scito te et vixite pr quē acciderit
hoc peccatū hodie. Vniit dñs saluator
isrl: quia si p̄ ionathan filii meū factū

est absq; retractione morietur. Ad qd
nullus cōtraxit ei de omni p̄plo. Et ait
ad vniuersū israhel. Separamini vos i
partē vnā: et ego cū ionatha filio meo in
partē altera. Respōditq; p̄plus ad saul
Qd bonū tibi vixit in oculis tuis fac
Et dixit ad dñm̄ tū isrl. Dñe tuus isrl
da iudiciū: quid est q̄ nō respōderis ser-
uo tuo hodie. Si in me aut in ionatha
filio meo est iniquitas hęc da ostensio-
nem. Aut si hęc iniquitas est i p̄plo tuo
da sanctitatē. Et exprobenus est io-
nathas et saul: populus aut exiuit. Et ait
saul. Mittite sorzē inter me: et inter io-
nathan filii meū. Et captus est iona-
thas. Dixit autē saul ad ionathan. In-
dica michi quid feceris. Et indicauit ei
ionathas et ait. Gustans gustauit sū-
mitate virgē q̄ erat in manu mea: pau-
lulū mellis. Et ecce ego morior. Et ait
saul. Hęc faciat in te isrl: et hęc adat
quia morte morietis ionatha. Dixitq;
populus ad saul. Ergo ne ionathas mo-
rietur. qui fecit salutē hęc magnā i isrl.
Hoc nephas est. Vniit dñs. si ceciderit
capillus de capite eius i terrā: qz cū eo
operatus est hodie. Librauit ergo p̄pls
io nathan ut nō moreretur. Recellitq;
saul nec p̄secutus ē philistim. Porro
philistim abierūt in loca sua. Et saul
cōfirmato regno sup isrl: pugnabat p̄-
dicatū aduersū om̄s inimicos eius: cō-
tra moab et filios amon et edom. et re-
ges soba et philisteos et quocūq; se ver-
terat. suprabat. Cōgregatoq; exercitū
percussit amalech: et eruit israhel de ma-
nu vastatorū eius. fuerūt autē filij saul
ionathas et ielut. et melchisua. et no-
mima duarū filiarū eius: nomen primo-
genite merob. et nomē minoris michel
et nomen vxoris saul achinoom: filia

achimias. Et nomen p̄n̄apis militie ei⁹
abner filius ner paruelis saul. Porro
ais fuit pater saul: et ner pater abner fi-
lius abiel. Erat autē bellū potens aduer-
sū philisteos omnibus diebus saul. Nā
quocunq; viderat saul viz forte ⁊ aptū
ad p̄liū sociabat cū sibi.

W.
Et dixit samuel ad saul. Me mi-
sit dñs: ut ungerem te ī regē sup
p̄p̄m ei⁹ isrl. Nūc ergo audi vocē dñi.
Dec di ar dñs exerañū. Reversui que-
cūq; fecit amalech israheli. Quomō re-
stitit ei in via cum ascenderet de egipto.
Nūc ergo vate ⁊ parte amalech ⁊ temo-
lire vniuersa ei⁹. Nō parcas ei. ⁊ non
cōcipiscas et rebo ip̄i aliqd sed interfice
a viro usq; ad mulierē: ⁊ paruulū at-
q; lactante: bouē ⁊ ouē camelū ⁊ asinū.
Precepit itaq; saul p̄p̄o: ⁊ recessit eos
quasi agnos ducenta milia p̄ditū: ⁊ de-
cē milia viroy iuda. Cūq; venisset saul
usq; ad ciuitatē amalech: tendit in si-
dias ī tozrēte. Dixitq; saul cynco. Abi-
te. recedite atq; discedite ab amalech.
ne forte inuoluā te cū eo. Tu em̄ feasti
misericordiā cū omnib; filijs isrl: cū ascē-
derēt de egipto. Et recessit cyneus de me-
dio amalech. Perussitq; saul amalech
ab euila. donec veniat ad sur: q̄ est e re-
gione egipti. Et apprehendit agag regē
amalech viuū. Omē autē vulgus inter-
fecit in ore gladij. Et p̄parat saul ⁊ po-
pulus agag. et optimis gregib; onū
et armentozū ⁊ vltib; ⁊ arietib; ⁊ vni-
uersis que pulera erāt. nec voluerūt di-
spertere ea. Quicquid ergo vile fuerit
et repobū: hoc temolit sunt. factū est
autē verbū dñi ad samuel dicens. Peni-
ter me q̄ cōstituerim saul regē: quia de-
reliquit me: et verba mea opre non im-
pleuit. Contristatusq; est samuel: et

claimauit ad dñm tota nocte. Cūq; de
nocte surrexisset samuel ut iret ad saul
mane nūcātū est samueli eo q̄ venisset
saul in camelū: ⁊ exersisset sibi formicē
triūphalē: ⁊ reuersus trāsser. descendit
setq; in galgala. Venit ergo samuel ad
saul: ⁊ saul offererat olocautū dño de
micijs p̄corarū q̄ artulerat ex amalech.
Et cum venisset samuel ad saul: dixit ei
saul. Benedictus tu dño. Impleui ver-
bū dñi. Dixitq; samuel. Et q̄ est hec vox
gregū q̄ resonat in aurib; meis. et ar-
mentozū quā ego audio. Et ait saul.
De amalech adduxerūt ea. Deperitē
p̄p̄us meliorib; ouib; ⁊ arietib; ut im-
molarent dño tuo: reliqua vero occi-
dim⁹. Ait autē samuel ad saul. Dime me
et indicabo tibi que locutus sit dñs ad
me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait sa-
muel. Nōne cū paruulus esses in ocu-
lis tuis: caput in tribub; israhel factus
es. Inxitq; de dñs in regem sup israhel
et misit te dñs in viā et ait. Face et in-
terfice peccatores amalech ⁊ pugnabis
contra eos usq; ad intermicōnem eozū.
Quare ergo non audisti vocem domini
sed versus ad p̄ceda es: et feasti malum
in oculis dñi. Et ait saul ad samuelem.
Immo audiui vocem dñi: et ambulavi
in via per quā misit me dñs. et adduxi
agag regem amalech. et amalech inter-
fecit. Tulit autē de p̄ceda populus oues
et boues. primitias eozū que cesa sunt
ut immolet dño tuo suo in galgalis.
Et ait samuel. Nunquid vult: domini
olocaulta aut vidimas: et non potius
ut obediatur voci dñi. Melior est enim
obediētā q̄ vidime: et auscultare ma-
gis q̄ offerre adipem arietū: quoniam
quasi peccatum ariolādi est repugnare
et q̄si scelus ydolatrie nolle acquirere

Pro eo ergo quod abieisti sermonem domini abiecit te dominus ne sis rex. Dixitque saul ad samuelem. Peccasti: quia preuaricatus sum sermonem domini et verba tua: timens populum et obediens voci eorum. Sed nunc porta quosdam peccatum meum: et reuertere mecum ut adorare dominum. Et ait samuel ad saul. Non reuertar tecum: quia preuaricasti sermonem domini et piecit te dominus ne sis rex super israel. Et conuersus est samuel ut abiret. Ille autem apprehendit summitatem pallii eius quod in seculis est. Et ait ad eum samuel. Quid tibi cominus regnum israel a te hodie: et tradidit illud primo tuo meliori? Porro tecum pharoz israel non parcat: et pietudine non recedat. Neque enim homo est ut agat pietentiam. At ille ait. Peccasti. Sed nunc honora me coram senioribus populi mei et coram israel: et reuertere mecum ut adorare cominum tecum tuum. Reuersus ergo samuel fecit tus est saule. Et adorauit saul dominum. Dixitque samuel. Adiuuate ad me agag regem amalech. Et oblatum est ei agag pinguis simus tremens. Et dixit agag. Sicane separat amara mors? Et ait samuel. Sicut fecit absque liberis mulieres gladii tui: sic absque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frustra conuersus est eum samuel coram domino in galgalis. Abiit autem samuel in ramatha. Saul vero ascendit in domum suam in gabaa. Et non vidit samuel ultra saul: usque ad diem mortis sue. Veritatem iugebat samuelem saul: quoniam dominum perirebat quod ostendisset regem saul super israel. **XVI.**

Dixitque dominus ad samuelem. Quis quo tu iuges saul: cum ego piecerim eum ne regnet super israel. Imple cornu tuum oleo: et unctum ut mitam te ad ysay bethleemitem. Proiudi enim in filiis eius michi regem. Et ait samuel. Quomodo

vadam. Audiet enim saul: et interficiet me. Et ait dominus. Simulum te amento tolles in manu tua: et dices. Ad inmolandum tuum veni. Et vocabis ysay ad victimam. Et ego ostendam tibi quid facias: et venies quencumque monstrauero tibi. Fecit ergo samuel sicut locutus est ei dominus. Venitque in bethleem. Et ammirati sunt seniores ciuitatis occurrentes ei. Dixeruntque. Dauidus ne est ingressus tuus. Et ait Dauidus. Ad immolandum domino veni. Dedicamini et venite mecum ut immolent. Dedicauit ergo ysay et filios eius: et vocauit eos ad sacrificium. Cumque ingressi essent vidit eliab et ait. Puerum coram domino est spiritus eius. Dixit dominus ad samuelem. Ne respicias vultum eius: neque altitudinem stature eius quoniam abiecit eum: nec iuxta intuitum hominis ego iudico. Homo enim videtur ea quod parent: dominus autem intuetur cor. Et vocauit ysay amnabab: et adduxit eum coram samuele. Qui dixit. Nec hunc elegit dominus. Adduxit autem ysay samma et quo ait. Etiam hunc non elegit dominus. Adduxit itaque ysay septem filios suos coram samuele. Et ait samuel ad ysay. Non elegit cominum? et istis. Dixitque samuel ad ysay. Nunquid iam completi sunt filii? Qui respondit. Adhuc reliquus est paruulus et pascit oues. Et ait samuel ad ysay. Mitte et adduc eum. Nec enim discubemus priusquam huc ille veniat. Misit ergo et adduxit eum. Erat autem rufus et pulchri aspectu: et coraque factus. Et ait dominus. Surge et unge eum. Ipse est enim. Tulit ergo samuel cornu olei: et unxit eum in medio fratrum eius. Et directus est spiritus domini a die illa i dauid: et princeps surgensque samuel abiit in ramatha. Spiritus autem domini recessit a saul: et exagrabat eum spiritus nequam a domino. Dixeruntque

serui saul ad eū. *Ecce spūs dñi malus
era gitat te. Tudeat dñs noster rex a ser-
ui tui q̄ corā te sūt. querēt homīe scītē
psallere cythara ut quāto arripuerit te
spūs dñi malus psallat manu sua et le-
uius feras. Et ait saul ad seruos suos.
Prouide ergo michi aliquē bene psallē-
tem et addonate eū ad me. Et rēdens vn̄
te pueris et ait. *Ecce vidi filiū ysai beth-
leemite scēntē psallere et fortissimū ro-
bore: et virū bellicosū et p̄uacantē in vir-
bis et pulcū virū et dñs est cū eo. Mi-
sit ergo saul nuncios ad ysai dicens.
Ditte ad me dauid filiū tuū: qui est in
pascuis. Tulit itaq; ysai a sinu plenus
panibus et lagenā vini et hōiū de capris
vnū: et misit per manū dauid filij sui
sauli. Et venit dauid ad saul: et stetit
corā eo. At ille dilexit eū nimis: et fa-
ctus est eius armiger. Misitq; saul ad
ysai dicens. *Stet dauid in conspectu
meo. Inuenit enī graciā in oculis meis.
Igitur quanto aiq; spūitus dñi malus
arripiebat saul. dauid tollebat cytharā
et praeiicabat manu sua: et resoallabat
saul et leuius habebat. Recetebat enim
ab eo spūitus malus.* *xxvii***

Qongregantes autem philistijm
agmina sua in bellū: conuenerūt
in socoth iude: et castrametati sūt inter
socoth et asecha i sinib; domini. Porro
saul et viri isrl̄ ogregati uenerūt in val-
le therebima: et direxerūt a eam ad pu-
gnādū cōtra philistijm. Et philistijm
stabāt sup̄ montē ex parte hac: et isrl̄
stabat sup̄ montē ex altera parte. val-
lisq; erat inter eos. Et egressus est vir
spūitus de castris philistimozū nomine
goliath de geth. altitudinis sex cubito-
rū et palmo. et cassis creta sup̄ caput ei⁹
et lorica hamata induebatur. Porro

pondus lorice ei⁹ quinq; milia sicloꝝ eris
erat et cretas cretas habebat i curib; et
clipeus cretis tegebat humeros ei⁹. Da-
sthe autē habte ei⁹ erat q̄si liq̄atozū tegē-
tiū. Ipsū autē ferzū habte ei⁹ secentos si-
clos habebat ferzi. Et armiger ei⁹ ante-
cecebat eū. Et aiq; clamabat aduersum
phalāgas isrl̄: et dicebat eis. Quare ce-
nistis parati ad p̄liū. Nūquid ego nō
sū philistē: et vos serui saul. Eligite ex
vobis virū et descēdat ad singulare cer-
tamē. Si qui uerit pugnare meū et prae-
asserit me: erim⁹ vobis serui. Si autē
ego pualuero et passero eū. vos serui eri-
tis et seruiētis nobis. Et aiebat philis-
teus. Ego exprobraui agnūib; isrl̄ ho-
die. Date michi virū: et ineat meū sin-
gulare certamē. Audis autē saul et om-
nes israhelite sermones philistei huius.
semodi: stupēbat et metuebāt nimis.
Dauid autē erat filius viri ephraei. et
quo supradictū est de bethleem iuda qui
nomen erat ysai: qui habebat octo fili-
os: et erat vir in dieb; saul senex et grā-
tius inter viros. Abierūt autē tres filij
eius maiores post saul in p̄selium. Et
nomina triū filioꝝ eius qui p̄reterūt
ad bellū. heliab p̄mogemitus: et scāid⁹
aminadab: terāus q̄i sāmā. Dauid autē
erat minimus. Trib; ergo maioribus
scantis saulem: abijt dauid et reuerfus
est a saul. ut p̄ficeret gregē patris sui
in bethleem. Procetebat vero philistens
mane et vespere: et stabat quadraginta
diebus. Dixit autē ysai ad dauid filiū
suum. Accipe fratribus tuis ephi polē:
te et decem panes istos: et aurre in castra
ad fratres tuos: et decem foemellas ca-
sei. has deferes ad tribunal. Et fratres
tuos visitabis: si recte agant. et ai qui-
bus ordinati sūt disce. Saul autē et illi

et omnes filij israhel in valle ebrebim
pugnabāt aduersū philistīm. Surre-
xit itaq; dauid mane et commendauit
gregem custodi: et onustauit abire sicut
preeperat ei p̄saly. Et venit ad locū ma-
gala et ad exercitū: qui egressus ad pu-
gnam uaseratus erat in certamine. Di-
reperat enī a dō isrl: sed et philistīm ex
aduerso fuerat preparati. Derelinquēs
ergo dauid uasa q̄ attulerat sub manu
custodis ad saramos: currit ad locum
certaminis: et interrogabat si omnia re-
de agrentur erga fratres suos. Cūq;
adhuc illic loqueret̄ eis: apparuit vir
ille spiritus ascensus goliath nomine
philisteus et greb de castris philistinor-
rum. Et loquente eo hec eadem uerba:
audivit dauid. Omnes aut̄ israhelite cū
uidissent virum fugerunt a facie eius
timentes eū valde. Et dixit vnusq; sp̄iā
de israhel. Nū uidisti virū hūc qui ascē-
dit. Ad exprobandū em̄ israhel ascen-
dit. Virū ergo qui passerit eū: dirabit
rex diuitijs magnis. et filiā suā dabit ei
et tomū patris ei⁹ fader ab s̄q; tributo
in israhel. Et ait dauid ad viros qui sta-
bant secū dicens. Quis dabit viro qui
passerit philistēū hunc. Et tulerit ob-
probriū de isrl: Quis est enī hic philis-
teus inaratus: qui exprobrauit adē
tū uidentis. Reserebat aut̄ ei p̄plus cum
tam sermone dices. Nec dabuntur viro
q̄ passerit eū. Qd̄ cū audisset heliab fra-
ter eius maior loqueret̄ eoȳ alijs. irat⁹
est cōtra dauid et ait. Quare x̄mlli. et
q̄re reliquisti paucas oues illas i te-
ferto. Ego uouī sup̄bia tuā et nequitiā
cordis tui: q̄ ut uideres plū descendisti
et dixit dauid. Quid feci. Nūquid non
uēbū est. Et declinauit paululū ab eo
ad aliū. Dixitq; eūc sermone. Et r̄dit

ei p̄plus uēbū sicut p̄nus. Audita sunt
autē uerba que locutus est dauid: et an-
nūciata in cōsp̄ctu saul. Ad quē cū fu-
isset adductus locutus est ei. Nō con-
dat cor cuiusq; in eo. Ego seruus tuus
uadam: et pugnabo aduersus philiste-
um. Et ait saul ad dauid. Nō uales re-
sistere philisteo isti. Nec pugnare ad-
uersus eū quia puer es. Hic autē vir bel-
latoz est ab adolecētia sua. Dixitq; da-
uid ad saul. Pascebat seruus tuus pa-
tris sui gregē: et x̄miebat leo ul̄ uolus
et tollebat anatem de medio gregis. et
persequabar eos et percutiebam. eruebā
q; de ore eoy. Et illi cōsurgēbāt adūsū
me et app̄chēbā mentū corū. et suffo-
cabā interficiēbāq; eos. Nam et leo nē
uolū interfecit ego seruus tuus. Er̄t igit̄
tur et philisteus hic inaratus usque
vnus et eis. Nūc uadā et auferā obpro-
briū p̄li. Quomā quis est iste philiste-
us inaratus. qui ausus est maledice-
re exercitū tū uidentis. Et ait dauid.
Dñs qui eripuit me de manu leonis et
de manu uolū. ip̄ se me liberabit de ma-
nu philistīm huius. Dixit autē saul ad
dauid. Hec et dñs tecum sit. Et induit
saul dauid uestimētis suis: et imposuit
galeā creā sup̄ caput ei⁹: et ueluit eum
lorica. Accindit ergo dauid gladio ei⁹
sup̄ uestē suā. cepit temptare si armat⁹
posset incedere. Nō enī habebat cōsuetū
dine. Dixitq; dauid ad saul. Nō possu-
m sic incedere: q̄ nō uolū habeo et exposuit
ea. Et tulit baculū suū quē sempr̄ habe-
bat in manib;: et elegit sibi quāq; limpi-
dissimos lapides de torrente. et misit eos
in peram pastorale quā habebat scam
et fundam manu tulit. et p̄cessit aduer-
sū philistēū. Ibat autē philiste⁹ incedēs
et appropinquans aduersum dauid.

et armiger ei? ante eū. Cūq; insperisset eū philisteus ⁊ uideret eū dauid. respexit eū. Erat autē adolecens rufus ⁊ pulcher aspectu. Et dixit philisteus ad dauid. Nūquid ego canis sū q; tu uenis ad me cū baculo. Et maledixit philisteus dauid in dñs suis. Dixitq; ad dauid. Veni ad me et dabo carnes tuas uolantibus celi et bestijs terre. Dixit autē dauid ad philisteū. Tu uenis ad me cū gladio ⁊ hasta ⁊ clipeo. ego autē uenio ad te i noie dñi exercitū dei agnitiū isrl quibus reprobrasti hodie ⁊ dabis te dñs in manu mea. ⁊ pcutiā te ⁊ auferā caput tuū a te. Et dabo ca dauera castroū philistijm hodie uolantibus celi ⁊ bestijs terre: ut sciat omnis terra qz est dñs reus in isrl: ⁊ nouerit uniuersa ecclesia hec: qz nō i gladio nec in hasta saluat dñs. Ipsius em est bellū: et tradet eos in manus nostras. Cū ergo surrexisset philisteus: ⁊ ueniret ⁊ appropinqret contra dauid. festinauit dauid ⁊ occurrit ad pugnā ex adūso philistei. Et misit manū suā in prā. tulitq; unū lapidē ⁊ funda fecit. ⁊ arāducens pausit eū in fronte: et infixus est lapis in fronte ei? et cecidit in facie snā super terrā. Preualuitq; dauid aduersū philisteū in funda ⁊ lapide. percussiq; philisteū interfecit. Cūq; gladiū nō haberet in manu dauid cecidit ⁊ stetit sup philisteū. et tulit gladiū eius et eduxit eū de vagina sua ⁊ interfecit eū. percuditq; caput eius. Videntes autē philistijm qz mortuus esset fortissimus eorū fugerunt. Et confluxerunt uiri israhel et iuda uoluerunt: ⁊ psecuti sūt philisteos usq; dū uenirent in uallem usq; ad portas acebaron. Ceciderūtq; uulnerati de philistijm in via sarim et usq; ad geeth et usq; ad acebaron. Et reuertēs filij

israhel. postq; persecuti sunt philisteos. Inuaserūt castra eorū. Assumens autē dauid caput philistei: attulit illud in iherusalē. arma uero eius posuit in tabernaculo suo. Eo autē tempore quo uiderat saul dauid egredientē cōtra philisteū ait ad abner pncipē milite sue. De qua stirpe descendit hic adolecēs. Dixitq; abner. Stuit anima tua rex: si noui. Et ait rex. Interroga tu cuius filius sit iste puer. Cūq; egressus esset dauid. percusso philisteo tulit eum abner. ⁊ introduxit corā saule caput philistei habentem in manu. Et ait ad eū saul. De qua pgenie es o adolecēs. Dixitq; dauid fili? serui tui ysay bethleemite ego sū.

Et factū est cū complisset *xviii* loqui ad saul. anima ionathæ cōglutinata est aīme dauid et dilexit cum ionathas quasi animā suā. Tulitq; eū saul in die illa: et nō concessit ei ut reuertetur i domū patris sui. Inicit autē dauid et ionathas fedus. Diligebat em eū quasi animā suā. Nā exspoliavit se ionathas tunica qua erat indutus et tradit eā dauid: et reliqua uestimenta sua usq; ad gladiū ⁊ arcū suū ⁊ usq; ad balteū. Egrediebaturq; dauid ad oīa quecūq; misisset eū saul: ⁊ proutēter se agebat. Posuitq; eū saul sup uiros belli: ⁊ acceptus erat in oculis uniuersū populū. maximeq; in conspectu famulorum saul. Porro cū reuertetur percusso philisteo dauid: ⁊ ferret caput ei? i iherlm egressē sūt mulieres de uimūis uerbibus isrl cātātes ⁊ chorosq; ducētes in occursum saul regis. in anipamis laeae et in histris et panebāe mulieres lucentes atq; ducētes. Percussit saul mille. et dauid decem milia. Iratus est autē saul nimis. ⁊ displicuit in oculis eius iste sermo. Dixitq;

Deceperunt dauid decem milia : et michi mille decerunt. Quid eis super est nisi solū regnū. Nō ergo cedis oculis saul aspicebat dauid : a die illa tunc cepit. Post diem autē alterā inuasis spiritus tui malus saul : et pphetabat in medio domus sue. Dauid autē psallebat a manu sua : sicut per singulos dies. Tenebatq; saul lacertā et misit eam : putās q; cōfigere posses dauid cū pariete. Et declinauit dauid a facie eius secūdo. Et timuit saul dauid eo q; esset dñs cum eo : et a se recessisset. Amouit ergo saul eū a se : et fecit eū tribunū sup mille viros. Et egrediebatur et intrabat in cōspectu pphi. In omnib; q; vijs suis dauid prudenter agebat : et dñs erat cū eo. Vidit itaq; saul q; prudens esset nimis : et cepit canere eū. Omnis autē israhel et iuda diligebat dauid. Ipse autē in grediebatur et egrediebat ante eos. Dixitq; saul ad dauid. Ecce filia mea maior merob ipsam dabo tibi vxorē. tantumō esto vir fortis et plectiare bella dñi. Saul autē reputabat dicens. Nō sit manus mea in eo : sit sup eū manus philistinorum. Ait autem dauid ad saul. Quis ego sū. aut q̄ est vita mea aut cognacō patris mei in isrl ut fiam gener regis. factū est autē tempus cū daret dari merob filia saul dauid : data est hadziel molatibite vxor. Dilexit autē dauid michol filiam saul alterā. Et nūc dātū est saul. et placuit ei. Dixitq; saul dabo eā illi. ut fiat ei i scadalū et sit sup eū manus philistinoy. Dixitq; saul ad dauid. In duab; reb; gener meus eris hodie. Et mandauit saul seruis suis. loquimini ad dauid clam me. dicentes. Ecce places regi : et omnes serui eius diligūt te. Pūc ergo esto gener regis. Et locuti sūt serui saul in aurib; dauid :

omnia verba hec. Et ait dauid. Nūc parū videri vobis genez esse regis. Ego autē sū pauper vir et tenuis. Et renouauerunt serui saul dicentes. Quinsecmōi verba locutus est dauid. Dixit autē saul. Sic loquimini ad dauid. Non habet rex sponsalia necesse. nisi tantum centū prepuaa philistinorum ut fiat vlcō de mimias regis. Porro saul cogitabat dauid trahere in manus philistinorum. Cūq; renouassent serui eius dauid. Verba que dixerat saul : placuit seruo in oculis dauid. et fieret gener regis. Et post paucos dies surgēs dauid abiit in acharon cum viris qui sub eo erant : et passit ex philistinim ducentos viros et attulit eorum prepuaa et annuncrauit ea regi ut esset gener eius. Dedit itaq; saul ei michol filiam suam vxorem. Et vidit saul. et intellexit q; dominus esset dauid. Michol autē filia saul diligebat eum. Et saul magis cepit timere dauid. factumq; est saul inimicus dauid annis diebus. Et egressi sunt principes philistinorum. A principio autē egressiomis eorum prudentius se gerebat dauid : q̄ omnes viri saul. et celebre factum est nomen eius nimis. **xviii.**

Itautis est autē saul ad ionathan filium suū : et ad omnes seruos suos ut occiderēt dauid. Porro ionathas filius saul diligebat dauid valde. Et mīdicauit ionathas dauid dicens. Querit saul pater meus occidere te. Quapropter obserua te quēso mane et manebis elā et absconderis. Ego autē egrediens stabo iuxta patrem meū in agro vbi ianq; fuerit. et ego loquar de te ad patrem meū et quācūq; videro nūcabo tibi. Locutus est ergo ionathas de dauid bona ad saul patrem suū. Dixitq; ad eum. Ne pecces

rex in seruu tuu dauid . qz non peccauit
 tibi: et opa eius bona sūt tibi uale . et
 posuit animā suā in manu tua q̄ passit
 philistēu: q̄ fecit dñs salutē magnā uni
 uerso israheli. **S**idisti q̄ letat⁹ es. **Q**ua
 re ergo peccas in sanguine innoxio: in
 terfici aēs dauid qui est absq; culpa. **Q**d
 cū audisset saul placat⁹ uoxe ionathas
 ramit. **S**pirit⁹ dñs qz nō occideretur. **S**oca
 uit itaq; ionathas dauid et indicauit ei
 oia uerba hec. **E**t introduxit ionathas
 dauid ad saul et fuit ante eū sicut fuerat
 heri et nudius tertius. **M**ortū est autē rur
 sū bellū q̄ egressus dauid pugnauit ad
 uertum philistim: passitq; eos plaga
 magna . q̄ fugerit a facie eius. **E**t fact⁹
 est spiritus dñi malus i saul. **S**ecubat
 autē in domo sua et tenebat lanceam.
Porro dauid psallebat in manu sua.
Sisusq; ē saul cōfigere dauid lancea in
 pariete. **E**t uel inuauit dauid a facie saul.
 Lancea autē calso uulnere perlata est in
 parietē q̄ dauid fugit: q̄ saluat⁹ est no
 cte illa. **M**isit ergo saul satellites suos
 nocte in domū dauid: ut custodirent eū
 et interficeretur mane. **Q**d cū annūcia
 uisset dauid michol uxor sua dieēs: ni
 si saluaueris te nocte hac eras moxeris
 deposuit eū p fenestrā. **P**orro ille abijt
 et aufugit atq; saluatus est. **T**ulit au
 tem michol statuā . et posuit eā super le
 dum . et pellem pilosam caprarū posuit
 ad caput eius: et operuit eā uestimētis.
Misit autē saul apparitores . qui raperēt
 dauid: q̄ responsum est q̄ egrotaret. **R**ur
 sūq; misit saul nūaos ut uiderēt dauid
 dicens. **A**fferite eū ad me in lecto . ut oc
 cidatur. **C**ūq; uenissent nūci: inuentū
 est simulacrū sup lectū . et pelles capra
 rū ad caput ei⁹. **D**ixitq; saul ad michol
Quare sic illuxisti michi q̄ dimisisti mi

niā meū ut fugeret. **E**t misit michol
 ad saul. **O**mnia ipse locut⁹ ē michol dieēs
Dimitte me: alioquin interficiā te. **D**a
 uid autē fugiēs saluat⁹ est. **E**t uenit ad
 samuel in ramatha: et nūcauit ei omnia
 que fecerat sibi saul. **E**t abierūt ipse q̄
 samuel: et morati sūt in naioth. **N**ūca
 tum est autē sauli a diēnabz. **E**cce da
 uid i naioth i ramatha. **M**isit ergo saul
 liatores ut raperent dauid. **Q**ui cū uidis
 sent eum cū pphetarū uaticinantiū: et sa
 muel stantē super eos: factus est etiā spi
 ritus dñi in illis: q̄ pphetare ceperūt ea
 am iph. **Q**uod cū nūcatum esset sauli
 misit et alios nūaos. **P**rophetauerunt
 autem et illi. **E**t rursum misit saul tera
 os nūaos: q̄ iph pphetauerūt. **E**t ira
 tus iracūdia saul . abijt etiam ipse in ra
 matha: et uenit usq; ad asternā magnā
 que est in sochor. **E**t interrogauit et di
 xit. **I**n quo loco sūt samuel et dauid.
Didumq; est ei. **E**cce in naioth sunt in
 ramatha. **E**t abijt in naioth in rama
 tha. **E**t factus est etiā super eū spiritus
 uomini . q̄ ambulauit ingrediens q̄ pro
 phetabat usq; dū ueniret in naioth i ra
 matha. **E**t espohauit etiā ipse se uesti
 mentis suis et pphetauit cū ceteris corā
 samuel: et cecinit nudus tota die illa et
 nocte. **S**ente et erūit prouerbū. **N**ū et
 saul inter prophetas. **E**t **X**
Fugit autē dauid de naioth . que ē
 in ramatha: uenitq; locutus est
 corā ionatha. **Q**uid feci. **Q**ue est iniqui
 tas mea: q̄ qd peccatū meū i patrem tu
 um qz querit animā meā. **Q**ui dixit ei
Abste a te: nō moxeris. **N**eq; em fac
 et pater meus quicq; grāde uel partum
 nisi prius indicauerit michi. **H**ūc ergo
 celauit a me pater meus sermonem tan
 tummodo. **N**equa q̄ enim erit istud.

Et iurauit rursus dāuid. Et ille ait. Sicut profecto pater tuus quod inueni gratiam in oculis tuis et diceret. Nesciat hoc ionathas: ne forte tristetur. Quinimo uiuit dñs et uiuit anima tua: quia uoluntati ut ita dicā gradus ego morisq; didimus. Et ait ionathas ad dāuid. Quācumq; dixerit michi anima tua. facā tibi. Dixit autē dāuid ad ionathas. Et ecce kalende sūt crastino: et ego ex more ferere soleo iuxta regē ad uelendū. Dimitte ergo me: ut abscondar in agro usq; ad uesperam diei tercie. Si respiciens requisierit me pater tuus: rñxibis ei. Rogauit me dāuid ut iret celeriter in bethleem ciuitatē suā: quia uidit me sollemnēs ibi sunt uniuersis otibus suis. Si dixerit bene: par erit seruo tuo. Si autē fuerit iratus: scito quia cōpleta est malicia eius. Fac ergo misericordiam in seruū tuū: quia fedus dñi me famulū tuum teā inire fecisti. Si autem est iniquitas aliqua in me: tu me interfice: et ad patrē tuū ne introduces me. Et ait ionathas. Absit hoc a me. Neque enim fieri potest: ut si certe cognouero cōpletā esse patris mei maliciā cōtra te nō annūcē tibi. Rñditq; dāuid ad ionathas. Quis renūciabit michi. si quid forte rñderit tibi pater tuus dure de me. Et ait ionathas ad dāuid. Veni et egrediamur foras in agrū. Cūq; exissent ambo in agrū. ait ionathas ad dāuid. Dñe quis istis si inuestigauero sententiā patris mei crastino uel prendie et aliquid boni fuerit sup dāuid: et nō statim misero ad te et notū tibi fecero: hec faciat tuus ionathas et hec augeat. Si autē psciterauerit patris mei maliciā ad uisū te: reuelabo autē tuā et dimittā te ut uadas in pacē: et sit dñs teā fiat fuit cū patre meo. Et si

uidero: facies michi misericordias dñi. si uero mortuus fuero: nō auferes misericordiam a uolō meo usq; in sempiternū. Aut si nō fecero quādo cradicauerit dñs inimicos dāuid uniuersosq; de terra: auferat ionathas de uolō suo: et requirat dñs de manu inimicorū dāuid. Depigit ergo ionathas fedus cū uolō dāuid. Et addidit ionathas uerare dāuid: eo quod diligeret illū. Sicut enim anima suā: ita diligebat eū. Dixitq; ad eum ionathas. Cras kalende sūt: et requireris. Requiritur enim sessio tua usq; prendie. Descendes ergo salimus et uenies in locum ubi celandus es. in die quādo optari licet: et serabis iuxta lapidē. cui nomē est ezel. Et ego tres sagittas mittam iuxta eum: et iaciam quasi exercens me ad signum. Mittam q; et puerum dicens ei. Vade et affer michi sagittas. Si uero dixerit puer ecce sagitte intra te sunt tolle eas: tu ueni ad me quia par tibi est et nichil est mali: uisit dñs. Si autem sic locutus fuero puero: ecce sagitte ultra te sūt uade in pace quia misit te dñs. De uerbo autē quod locuti fuimus ego et tu: sit dñs inter me te usq; in sempiternū. Absconditus est ergo dāuid in agro: et uenerunt kalende: et sedit rex ad comendandum panem. Cūq; sedisset rex super carbēdam suā secūdū cōsuetudinē que erat iuxta parietē. surrerit ionathas et sedit ab her ex lateze saul. uacuisq; apertis locis dāuid: et nō est locut' saul quicūq; in die illa. Cogitabat enim quod forte euenisset ei ut non esset mundus nec purificatus. Cūq; illurisset dies secunda post kalendas: rursus apparuit uacuis locis dāuid. Dixitq; saul ad ionathas filium suum. Cur non uenit filius isay nec heri nec hodie ad uelendum

Responditq; ionathas sauli. Rogauit me obire ut iret in bethleem ⁊ ait. Dimitte me. quonia sacrificiū solenne est in ciuitate mea: vnus de fratrib; meis accersit me. Nūc ergo si inueni gratiā in oculis tuis: vada dno et vitabo fratres meos. Ob hanc causam nō venit ad mensam regis. Iratus autem saul aduersum ionathan dixit ei. fili mulieris vix vltro rapientis: nūquid ignoro quia diligis filiū ysai in cōfusione tuā: et i confusione i ignominio se maris tue. Omnibus enim diebus quib; filius ysai vixerit super terram: nō stabilieris tu neq; regnū tuū. Itaq; iam nūc mitte: et aduec cū ad me: quia filius mortis est. Respondens autē ionathas sauli p̄i suo ait. Quare morier? Quid fecer? Et arripuit saul lanceā ut praeiret eū. Et intellexit ionathas qd diffinitū esset a patre suo: ut interficeretur dauid. Surrexit ergo ionathas a mensa in ira furoris. ⁊ nō comedidit in die kalēdarii secunda panē. Cōstitatus est cū sup dauid. eo qd cōfudisset eū pater suus. Cūq; illuxisset mane venit ionathas in agrū iuxta placatū dauid: ⁊ puer paruulus cū eo. Et ait ad puerū suū. Vade et affer michi sagittas quas ego iāo. Cūq; puer currisset: i erat aliā sagittā trās puerū. Venit itaq; puer ad locū iaculi: qd miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergū pueri: et ait. Ecce ibi ē sagitta porro vltra te. Clamauitq; itez ionathas post tergū pueri dicēs. Festina velocit ne steteris: collegit autē puer ionathae sagittas. et attulit dominiū suū: ⁊ quid ageretur penit? ignorabat. Tan tūmō cū ionathas ⁊ dauid rem nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero: et dixit ei. Vade et refer

in ciuitatē. Cūq; abisset puer surrexit dauid de loco qui vergebat ad austrum et cecidit pronus in terrā adorauit tercio. Et osculātes se alterut;: fleuerūt paritē dauid autē amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade in pace. Quaeq; iurauimus ambo in noie dñi dicentes. Dñs sit inter me et te. et inter semen tuū ⁊ semen meū: usq; in sempiternū. Et surrexit dauid et abiit: s; et ionathas ingressus est ciuitatem. xxi

Uenit autē dauid i nobe ad achimelech sacerdotē. Et obstupuit achimelech eo qd venisset dauid. et dixit ei. Quare tu solus: et nullus est tecum. Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex precepit michi sermonē. ⁊ dixit. Nemo sciat rem ppter quā missus es a me: et cuiusmodi precepta tibi dederit. Nā ⁊ pueris meis cōdixi i illū ⁊ illū locū. Nūc ergo si quid habes ad manū vel quinq; panes da michi aut quicquid inueneris. Et respondens sacerdos ad dauid: ait illi. Nō habeo laycos panes ad manum sed tantū panem sanctū. Si mūdi sūt pueri maxime a mulierib; māducet. Et respondit dauid sacerdoti: ⁊ dixit ei. Et quidem si de mulierib; agit. oñuinus nos ab heri et nudius tertius quāto egrediebamur: ⁊ fuerūt vasa puerorū sādā. Porro via hęc polluta est: sed ⁊ ipsa hodie sanctificabitur i vasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatum panem. Respondens autē ibi panis: nisi tantū panes propositiois qui sublati fuerant a stāe dñi: ut ponerentur panes calidi. Erat autem ibi vir quidam de seruis saul. in die illa intus in tabernaculo domini: et nomen eius doech ydumeus: potentissimus pastor saul. Die pascebat mulas saul. Dixit autē dauid ad achimelech.

Si habes hic ad manū hastam aut gla-
dium da michi: quia gladiū meū et ar-
ma mea nō tūli meā. Veruo ei regis
vgebar. Et dixit sacerdos. Ecce hic gla-
dius goliath philistei. quē percussisti in
valle ebezimū ē in olutus pallio post
ephor. Si istū vis tollere. tolle. Neq;
enī hic est alius absq; eo. Et ait dauid
Nō est hūc alter similis. Da michi eū
Dixerit itaq; dauid. et fugit in die il-
la a facie saul: et venit ad achis regem
geth. Dixerūtq; serui achis ai vidisset
dauid. Nūquid non iste est dauid rex
terre. Nōne hūc cantabāt per choros
dicentes: percussit saul mille. et dauid ce-
cem milia. Posuit autē dauid sermones
istos in corde suo: et extimuit valde a fa-
cie achis regis geth. Et mutauit os su-
um coram achis. et collabebatur inter
manus eorū: et impingebat ī ostia por-
te: et fluxebātq; saluē eius in barbā. Et
ait achis ad seruos suos. Vidistis ho-
minē insanū nobis adduxistis cum ad
me. An desine nobis furiosū: qz intro-
duxistis illū ut fureret me pñte. Dimit-
tite illū hūc ne ingrediat domū in eam
Hic ergo dauid inx: et fu-
xit in spelunca otollā. Quod cū
audissent frēs eius et omīs deus pñs
eius: descenderūt ad eū illuc. Et cōnere-
runt ad eū omīs qui erāt in angustia cō-
stituti et oppressi ere alieno et amaro a-
nimo: et factus est eorū pñeps. fuerūt
q; cū eo qñi qdā genti viri. Et pfectus
est dauid inx in maphat: q est moab.
Et dixit ad regē moab. Maneat oro pa-
ter meus et mater mea vobiscū: donec
sciā qd faciat michi deus. Et reliq̄t eos
ante facie regis moab. Misertq; apud
eū cūctis diebus quib; dauid fuit ī pre-
sidio. Dixitq; gad p̄pheta ad dauid.

Noli manere in p̄sidio. Proficiscere et
vax ī terrā iuda. Et pfectus est dauid
et venit in saltū areth. Et audiuit saul
q; apparuisset dauid et viri qui erant ai
eo. Saul autē ai maneret in gabaa et ef-
set in uenore qd est in rama. hastā ma-
nu tenens. ai cūq; serui eius circūstaret
cum. ait ad seruos suos q; asistebant ei
Audite me nūc filij iemini. Nun qd om-
nibus vobis dabit filius p̄say a gros et
vimeas et vniūfos vos faciet tribunos
et centuriones: qñ cōiurallis omīs ad
uersū me: et nō est qui michi renuac-
maxime ai et filius meus sedus inuenerit
ai filio p̄say. Nō est qui vice meā dole-
at et vobis: nec qui annū acet michi: eo
q; suscitauerit filius me? seruū meū adū-
sū me inuidiantē michi usq; hodie. Re-
spondens autē doech p̄dumeus q; asiste-
bat et erat primus inter seruos saul: vi-
di inquit filii p̄say in nobe. apud ach-
melech filii achitob sacerdotē. Qui cō-
suluit p̄ eo dñm et abaria redit ei. Sed
et gladium goliath philistei redit illi.
Misit ergo rex ad accessiōdū achime-
lech sacerdotē filii achitob. et omnē to-
num pñs eius sacerdotū q; erat in nobe.
Qui vniūsi venerunt ad regem. Et ait
saul ad achimelech. Audi filii achitob
Qui rōdit. Pretio sū dūc. Dixitq; ad eū
saul. Quare cōiurastis aduersum me: tu
et filius p̄say. et redisti ei panes et gla-
dium. et cōsuluisti pro eo dñm: ut con-
surgeret aduersū me in fidiator: usq; ho-
die pmanēs. Rūdensq; achimelech re-
gi ait. Et quis in omnib; seruis tuis fi-
cit dauid fidelis et gener regis et p̄gens
ad imperium tuum: et gloriofus in do-
mo tua. Nun hodie epi cōsulerē usq;
eo dominum ē. Absit hoc a me. Ne suspi-
cetur rex aduersum seruum suum ven-

huiusmodi : in vniuersa domo patris mei. **N**o em sciat seruus tuus quicquam super hoc negotio vel modicam vel gratiam dixitque rex. **M**orte morietis achimelech tu et omnis domus patris tui. Et ait rex emissarijs qui arcubantur circa. **C**ouertimini et interficite sacerdotes domini. **N**am manus eorum cum dauid et seruis eius fugisset et non indicauerunt michi. **N**oluerunt autem serui regis extendere manus suas in sacerdotes domini. **E**t ait rex ad wech. **C**ouertere tu et irruere in sacerdotes domini. **C**onuertensque wech prouincem in sacerdotes : et tradidit in die illa octogintaque viros vestitos ephod linea. **N**obe autem ciuitate sacerdotum percussit in ore gladij : viros et mulieres et paruulos et lactantes : bouesque et asinus et oues in ore gladij. **E**uans autem vnus filius achimelech filij achitob cuius nomen erat abiatar. **F**ugit ad dauid : et annuntiavit ei quod occidisset sacerdotes domini. **E**t ait dauid ad abiatar. **S**abea enim in die illa : quod tibi esset uocem prouincis. **P**rocul dubio annunciarer sauli. **E**go sum reus omnium animarum patris tui. **N**ane meum ne timeas. **S**i quis querierit animam meam queret et animam tuam meamque seruaberis. **xxij.**

Et annuntiauerunt dauid dicentes. **E**cce philistinum oppugnant ceila et diripiunt areas. **C**onsiluit ergo dauid dominum dicens. **N**um vadam et periclitamur philisteos istos. **E**t ait dominus ad dauid. **S**ate et periclitamur philisteos : et saluabis ceilam. **E**t dixerunt viri qui erant circa dauid ad eum. **E**cce nos hic in terra consilientes timemus : quantum magis si iterimus in ceilam aduersum agmina philistinorum. **R**ursum ergo dauid consoluit dominum. **Q**ui respondens ait ei. **S**urge et vate in ceila. **E**go enim tradam philisteos

in manu tua. **A**bijt ergo dauid et viri eius in ceila : et pugnavit aduersum philisteos. **E**t abegit iumenta eorum et praefecit eos plaga magna : et saluavit dauid habitatores ceila. **P**orro eo tempore quo fugiebat abiatar filius achimelech ad dauid in ceilam ephod secum habens descenderat. **N**umquam enim autem saul : quod venisset dauid in ceilam. **E**t ait saul. **T**radidit enim dominus in manus meas celusumque et introgressus est in porta et fere sunt. **E**t praecipit saul omni populo : ut ad pugnam descenderet in ceilam : et obficeret dauid et viros eius. **Q**uod cum resisset dauid quia prepararet ei saul clam malum : dixit ad abiatar sacerdotem. **A**pplica ephod. **E**t ait dauid. **D**omine deus israel audiuisti famam seruus tuus quod disponat saul venire ad ceilam : ut euertat urbem propter me. **S**i trahent me viri ceila in manus eius et si descendet saul sicut audiuit seruus tuus domine deus israel indica seruo tuo. **E**t ait dominus. **D**escendet. **D**ixitque rursum dauid. **S**i trahent me viri ceila et viros qui sunt mecum in manus saul. **E**t dixit dominus. **T**rahent. **S**urxerit ergo dauid et viri eius quasi sexcenti : et egressi de ceila huc atque illuc vagabantur incerti. **N**umquam enim est saul quod fugisset dauid de ceila : et saluatus esset : quia ob rem dissimulauit egredere. **M**ozabatur autem dauid in deserto in locis firmissimis : mansitque in monte solitudinis siph in monte opaco. **Q**ue rebatur enim tamen saul cum diebus dicitur : et non tradidit eum dominus in manus eius. **E**t vidit dauid quod egressus esset saul : ut quereret animam eius. **P**orro dauid erat in deserto siph in filia. **E**t surxerit ionathas filius saul et abijt ad dauid in filiam et confortauit manus eius in deo. **D**ixitque ei.

Ne timeas. Neq; enī inueniet te manū
 saul patris mei. Et tu regnabis super
 israel: et ego ero tibi sicut dicitur. Sed et
 saul pater meus scit hoc. Perussit ergo
 uterq; sedus corā dño. Māsītq; dauid
 in silua: ionathas autē reuersus est i co-
 mū suā. Ascendit autē ziphēi ad saul
 in gabaa dicentes. Nonne ecce dauid la-
 titat apud nos in locis tinnissimis silue
 in colle achī le- que est ad dextrā deserti
 Nūc ergo sicut desiderauit anima tua ut
 descenderes descende: nostrum autē erit ut
 tradamus eū in manus regis. Dixitq;
 saul. Benedicti vos a dño: quia volui-
 stis vitam meā. Abite ergo oro et dili-
 gentius preparate et arrosius agite: et
 cōfixate locū ubi sit pes eius: vel quis
 viderit eū ibi ubi dixistis. Recogitat
 em̄ te me: q; callide insidiet ei. Cōsidera-
 te et videte omnia lanbula eius in quib;
 absconditur et reuertimini ad me ad rē
 certam ut vadā vobiscū. Qd̄ si etiā in-
 terzā se obstruxerit pseruitaboz eū in cū-
 ctis mlib; iuda. At illi surgentes abiēte
 in ziph ante saul. Dauid autē et viri ei⁹
 erant in deserto maon in campstrib; ad
 dextrā iesumeth. Iuit ergo saul et loq;
 eius ad querendū eū. Et nūcūti est da-
 uid: statimq; descendit ad petrā et versa-
 batur in deserto maon. Quod cū audis-
 set saul psequit^r est dauid i deserto maon
 Et ibat saul et viri eius ad latus mōtis
 ex parte vna: dauid autē et viri ei⁹ erant
 in latere montis ex parte altera. Porro
 dauid desperabat se posse euadere a facie
 saul. Itaq; saul et viri ei⁹ i modū cozo-
 ne angebāt dauid et viros eius ut cape-
 rent eos. Et nūcūti venit ad saul dicens
 festina et veni quoniam insurrexerūt se pbili-
 stim sup terram. Reuersus ē ergo saul
 resistens et psequi dauid: et percipit

in occursum philistinorū. Propter hoc
 vocauerūt locū illū petram diuidentem.
Bendit ergo dauid **Ami**
 ante: et habitauit in locis tinnissi-
 mis engaddi. Cūq; reuersus esset saul
 postq; persecutus est philisteos: nūcū ue-
 runt ei dicentes. Ecce dauid in deserto
 est engaddi. Assumens ergo saul tria
 milia electorū virozū et omī isrl: pce-
 rit ad inuestigādū dauid et viros eius
 etiā sup abruptissimas petras que solis
 ibi abus peruis sūt. Et venit ad caulas
 omū que se offerebāt viani. Eratq; ibi
 spelūca: quā ingressus est saul ut pur-
 garet ventrē. Porro dauid et viri eius
 in interiorē parte spelūce latebāt. Et di-
 xerūt serui dauid ad eū. Ecce dies te q̄
 locutus est dñs ad te: ego tradam tibi
 inimicū tuū: ut facias ei sicut placuerit
 in oculis tuis. Surrexit ergo dauid: et
 pcedit oram clamidis saul stenter.
 Post hec passit cor suū dauid: eo q; ab-
 scidisset orā clamidis saul. Dixitq;
 ad viros suos. Proprius sit michi domi-
 nus ne faciā hāc rem dño meo cristo
 dñi ut mittam manū meā in eum: quia
 cristus dñi est. Viuit dñs: q; mihi dñs
 percussit eū: aut dies eius venerit et
 moriatur aut descētes in pedū pterite
 proprius michi sit dñs. ut nō mittam
 manū meā in cristū dñi. Et confregit
 dauid viros suos sermonib; istis: et nō
 permisit eos ut consurgerēt in saul. Por-
 ro saul exurgēs te spelūca pgebat captū
 sinere. Surrexit autē dauid post eum:
 et egressus te spelūca clamauit post ter-
 gum saul dicens. Dñe mi rer. Et respe-
 xit saul post se: et inclinās se dauid pro-
 nus in terrā adorauit. Dixitq; ad saul
 Quare audis verba hominū loquentiū:
 dauid q̄rit malū a dicitū te. Ecce hodie

vidit oculi tui. q̄ tradiderit te dñs in manu mea in spelunca: et cogitavi ut occiderem te: sed peperit tibi oculus meus. Dixi enim non erendam manu mea in dñm meum: q̄ cristus dñi est. **R**uin pot' patet mi vitæ et cognosce oram clamidis tue in manu mea: quomò ai peccarem sumiratem clamidis tue: nolui extende re manu meam in te. Animaduerte et vitæ qm non est in manu mea malū neq̄ iniquitas: neq̄ peccavi in te. Tu aut in fideliaris aime mee: ut auferas eā. **J**udicet dñs inter me et te et violascat me dñs ex te: manus aut mea nō sit ite sicut dicitur in proverbio antiquo. Ab impijs egredietur impietas. **Q**uā ergo mea nō sit in te. Quē psequeris rex isrl quē psequeris. **C**anē mortuū psequeris: et pulicē vnū. **D**icit dñs inter et iudicet inter me et te: et vitæ et iudicet causam meam et eruam me et manu tua. **C**ū autem cōpleisset dauid loquens sermones huiscenōi ad saul: dixit saul. **N**ūquid vox hec tua est fili mi dauid: et leuauit saul vocē suā et flexit: dixitq̄ ad dauid. **I**ustior tu es q̄ ego. **T**u enim tribuisti michi bona: ego aut reddidi tibi mala. **E**t tu indicasti michi hodie que feceris michi bona: quomò tradiderit me dñs in manu tua: et nō occideris me. **Q**uis enim ai in uenerit inimicū suū dimittet eū in via bona. **D**eo dñs reddat tibi violitudinem hanc: pro eo q̄ hodie operatus es in me. **E**t nūc quia scio q̄ certissimè regnaturus sis et habiturus i manu tua regnū isrl: iura michi in dño ne cleas semen meū post me: neq̄ auferas nomē meū et domo patris mei. **E**t irauit dauid saul. **A**bijit ergo saul i domū suā: et dauid et viri eius ascenderunt ad altiora loca.

Ab.

Aortuus est aut samuel: et cōgregatus est vniuersus isrl et plauerunt eū nimis et sepelirunt eū i domo sua in ramatha. **C**ōsurgēsq̄ dauid ascēdit in desertū pbaran. **E**rat aut vir quispiā in solitudine maon: et possessio eius in carmelo. et homo ille magnus nimis eratq̄ ei oues tria milia et mille capre. **E**t accēdit ut tōderetur grex eius in carmelo. **N**omē aut viri illius erat nabal et nomē vxoris ei' abigail. **E**ratq̄ mulier illa pudentissima et speciosa. **P**orro vir eius durus et pssim' et maliciosus. **E**rat autem de genere caleph. **C**ū autem audisset dauid in deserto: q̄ tōderet nabal gregem suū: misit vices iuuenes et dixit eis. **A**scendite in carmelo: et venietis ad nabal et salutabitis eū ex nomine meo pacifice: et sic dicēs. **H**ic fratris meus et tibi pax: et domini tue pax: et omnib' que eamq̄ habes sit pax. **A**udiū q̄ tōderet pastores tui greges tuos qui erant nobiscū in deserto. **R**unq̄ eis molesti fuimus: nec aliquādo defuit eis quicq̄ de grege omī tempore quo fuerūt nobiscū in carmelo. **I**n terroga pueros tuos et indicabūt tibi. **N**unc ergo inueniāt pueri tui gratiā in oculis tuis. **I**n die enim bona venim' ad te. **Q**uāq̄ inuenierit manus tua da seruis tuis et filio tuo dauid. **C**ūq̄ venissent pueri dauid locuti sūt ad nabal oīa verba hec ex nomine dauid: et siluerūt. **R**ūdens autem nabal pueris dauid ait. **Q**uis est dauid et quis est filius ysai. **H**odie in tœuerūt serui: q̄ fugiūt dños suos. **C**ollā ergo panes meos et aquas meas et carnes pecorū q̄ occidi tōsorbibus meis: et dabo viris quos nescio vnde sunt. **R**egressi sunt autem pueri dauid per viā suam: et reuertī venerunt

et annuntiauerunt ei omnia uerba que dixerat nabal. Tunc ait dauid uiris suis: **Ac cingatur unusquisque gladio suo. Et accincti sunt singuli gladijs suis. Ascendit usque et dauid ense suo: et secuti sunt dauid quasi quodringenti uiri. Porro ducenti remanserunt ad sarcinas. Abigail autem uxor nabal nucauit unum de pueris suis dicens. Ecce dauid misit nos ad te deserto ut benedicerent domino nostro: et auersatus est eos. Homines isti boni facti fuerunt nobis et non moliti: nec qui egi praeiudicium aliquando omni tempore quoniam sumus conuersati cum eis in deserto. pro muro erant nobis tam in nocte quam in die omnibus diebus quibus pauius apud eos greges. Quia obrem considerata et recogitata quid facias: quoniam completa est malicia aduersum uirum tuum et aduersum domum tuam: et ipse filius est belial: ita ut nemo possit ei loqui. festinauit igitur abigail et tulit ducentos panes et duos uires uini et quatuor ardetes coctos et quinque sata polente: et centum ligaturas uuae passae: et ducentas massas caricarum. et posuit super asinos. dixitque pueris suis. Praecedite me: et ecce ego post tergum sequar uos. Vir autem suo nabal non indicauit. Cum ergo ascendisset asinum: et ascenderet ad radicem montis dauid et uiri eius descenderant in occursum eius. Quibus et illa auertit. Et ait dauid. Vere frustra seruaui omnia que haec erant in deserto: et non praeiudicium quicquam de cunctis que ad eum pertinebant: et reddidit michi malum pro bono. Haec faciat dominus inimicis dauid et haec addat: si reliquero de omnibus que ad eum pertinent usque mane in genitum ad parietem. Cum autem uidisset abigail dauid festinauit et descendit de asino: et proclat coram dauid**

super faciem suam et adorauit super terram et cecidit ad pedes eius. et dixit. In me sit dominus mihi hae iniquitas. loquatur obsecro ancilla tua in auribus tuis: et audi uerba famule tue. Ne ponat oronominus meus ret cor suum super uirum istum iniquum nabal. quoniam secidit nomen suum stultus est: et est stulticia dei eo. Ego autem ancilla tua non uidi pueros tuos dominus iniquos misisti. Nunc ergo dominus mihi uinit dominus et uinit anima tua que prohibuit te ne uemires in sanguinem: et saluauit manum tuam a bi. Et nunc stant sicut nabal in imia tua: et qui querunt domino meo malum. Quapropter suscipe benedictionem hanc quam attulit ancilla tua tibi domino meo: et da pueris qui secantur te dominum meum. Ausus iniquitate famule tue. Faciens enim faciet dominus tibi domino meo totum fideliem: quia prelia domini domini mihi tu preliaris. Malicia ergo non inueniat in te omnibus diebus uite tue. Di enim surrexerit aliquanto homo postsequens te uel querens animam tuam: erit anima domini mei custodit ea quasi in fasciculo uitentium apud uentrem tuum. Porro inimicorum tuorum anima rotabitur: quasi in impetu et arculo fuit. Cum ergo fecerit tibi dominus domino meo omnia haec que locutus est bona te te: et colitauerit te duces super istum non erit tibi hoc in singulum et in scrupulum cordis domini meo quod effuderis sanguinem innoxium: aut ipse te uictus fueris. Et cum benefecerit dominus domino meo: recodaberis ancilla tue: et tu beneficies ei. Et ait dauid ad abigail. Benedicite dominum deus dominus meo quod effuderis sanguinem meum: et benedictum eloquium tuum: et benedicta tu que prohibuisti me hodie ne ire ad sanguinem et uolucerer me manu mea. Alioquin uinit dominus et israel

qui prohibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses occurſū michi nō remāſſet nabal uſq; ad lucē matutinā mīgens ad parietē. Suscepit ergo dauid de manu eius omnia que attulerat ei: dixitq; ei. Nate pacifice in domum tuam. Ecce audiui uocem tuā: et honorauī faciem tuā. Venit autē nabigail ad nabal. Et ecce erat ei cōiūniū i domo eius quasi cōiūniū regis: et cor nabal ioandum. Erat enim ebrius nimis: et non indicauit ei uerbum pūſillum: aut grante uſq; mane. Diluculo autem cū digeſſiſſet uinum nabal: indicauit ei uxor ſua uerba hec. Et mortuum est cor eius intrinſecus: et factus est quasi lapis. Cūq; pertransiſſent decem dies: percuſſit dominus nabal et mortuus est. Quod cū audiſſet dauid mortuū eſſe nabal: ait. Benedictus dñs qui iudicauit cauſam obprobrii mei de manu nabal: et ſeruū ſuum cuſtodiuit a malo: et maliciam nabal reddidit dominus in caput eius. Miſit ergo dauid et locutus est ad abigail ut ſumeret eam ſibi in uxorē. Et uenerit pueri dauid ad abigail in carmelum: et locuti ſunt ad eam dicentes. Dauid miſit nos ad te: ut accipiat te ſibi in uxorē. Que cōſurgens adorauit prona in terram et ait. Ecce ſamula tua ſit in ancillam: ut lau et pax ſeruum dñi mei. Et feſtimauit et ſurrexit abigail et aſcendit ſup ahnū: et quinq; pndle ierūt cū ea pxiſſe que eius. Et ſcuta eſt nūāos dauid: et facta eſt illi uxor. Sed et achinoem accepit dauid de iſrahel: et fuit utraq; uxor eius. Saul autē uedit michol filiā ſuā uxorē dauid ſalchi filio lais: qui erat de gallim. **xxvi.**

Et uenerūt ziphai ad ſaul i gabaa dicentes. Ecce dauid abſcōdit?

eſt in colle achille q̄ eſt ex aduerſo ſolitudo mis. Et ſurrexit ſaul et deſcendit in deſertū ziph: et cū eo tria milia uiroz de electis iſrl ut q̄reret dauid i deſerto ziph. Et caſtrametatur eſt ſaul in gabaa achille q̄ erat ex aduerſo ſolitudo mis i uia. Dauid autē habitabat in deſerto. Vixens autē q̄ uenſſet ſaul poſt ſe i deſertū miſit exploratores et didit q̄ illic uenſſet certiffime. Et ſurrexit dauid clā et uenit ad locū ubi erat ſaul. Cūq; uidiſſet locū in quo dormiebat ſaul et abner fili: nec primap̄ milie eius et ſaulē dormientem in tentorio reliquū vulgus p̄ arcuſitū eius: ait dauid ad achimelech celexum et abſai filiū ſarmie fratres ioab dicens. Quis deſcendet mecum ad ſaul in caſtra. Dixitq; abſai. Ego deſcendā tecū. Venerunt ergo dauid et abſai ad p̄ſm nocte: et inuenerūt ſaul iacentem et dormientem in tentorio: et baſtā fixā in terra ad caput ei: abner autē et p̄ſm dormientes i arcuſitū ei. Dixitq; abſai ad dauid. Cōcluſit teus inimici tuū hodie in manus tuas. Nunc ergo perſodiam eū lancea in terra ſemel: et ſcdo opus nō erit. Et dixit dauid ad abſai. Ne interficias eū. Quis enī extendit manū ſuā in cūſtū dñi: et innocens erit. Et dixit dauid. Si uir dñs: quia miſi dñs percuſſerit eū aut dies eius uenerit ut moriatur aut in plū uolentens perire: propitiū michi ſit dñs extendam manū meam in cūſtū dñi. Nunc igitur tolle baſtam que eſt ad caput eius et ap̄hū aque: et abeamus. Tulit igitur dauid baſtā et ap̄hū aque qui erat ad caput ei: et abi erūt. Et nō erat quiſq; qui uideret et intelligeret et euigilaret: ſed om̄s dormiebant: quia ſapoz domini irruerat ſuper eos. Cūq; tranſiſſet dauid ex aduerſo

et stetit in vertice montis longe et
 esset grāe interuallū inter eos. clama-
 uit dauid ad populū et ad abner filium
 ner dicens et pōne respondebis abner.
 Et respondens abner ait. Quis es tu q̄
 clamas et inquietas regē. Et ait dauid
 ad abner et sūū quid nō vir tu es. Et q̄s
 alius similis tui in isrl. Quare ergo nō
 custodisti dñm tuū regem. Ingressus
 est em̄ vn̄ de turba: ut interficeret regē
 dominū tuū. Nō est bonū hoc qd̄ fecisti
 P̄iuit dñs quomā filij mortis estis vos
 quia non custodistis dñm vestrū cristū
 dñi. Nūc ergo vix vbi sitis hasta regio
 et vbi sit cibus aque q̄ erat ad caput
 eius. Cognouit autē saul vocem dauid
 et dixit et sūū quid vox hec tua fili mi da-
 uid. Et ait dauid. Vox mea dñe mi rex
 Et ait. Quā ob causam dñs meus per-
 sequitur seruū suū. Quid feci: aut quod
 est malū in manu mea. Nūc ergo audi-
 o dñe mi rex verba serui tui. Si dñs
 in astat te aduersū me: odoretur sacrifici-
 um. Si autē filij hominū male didi sūt
 in cōspēdu dñi qui elecerunt me hodie
 ut nō habitem in hereditate dñi. dicen-
 tes: vade serui dñs alienis. Et nunc nō
 effundatur sanguis meus in terra corā
 dño: quia egressus est rex isrl ut quere-
 ret pulicē vnū sicut persequitur perdix
 in montibz. Et ait saul. Peccasti. Auert-
 ere fili mi dauid. Nequaquā ei vltra tibi
 malefaciā eo q̄ p̄iosa fuerit anima mea
 in oculis tuis hodie. Apparet enim qd̄
 stulte egerim: et ignozauerim multa ni-
 mis. Et respondens dauid ait. Ecce ha-
 sta regis: transeat vnus de pueris regis
 et tollat eam. Dominus autē retribuet
 vniūq; secundū iusticiam suam et fr̄e
 Tradidit em̄ te dñs hodie i manū meā
 et nolui extendere manū in eā i cristū dñi

Et magnificata est anima tua hodie in
 oculis meis: sic magnificetur anima mea
 in oculis dñi: et liberet me te omī angu-
 stia. Ait ergo saul ad dauid. Benedi-
 ctus tu fili mi dauid. Et quicūq; faciens
 factos: et potens poteris. **Non.**

Aul reuersus est in locū suum. Et
 ait dauid i corde suo. Ne aliquādo in da-
 dam vna die in manus saul. Nōne meli-
 us est ut fugiam. et saluer i terra phi-
 listinorū ut desperet saul. cesserat me q̄
 rere in cūctis finibz israhel. fugiam er-
 go manus eius. Et surrexit dauid: et
 abiit ipe et sexcenti viri aī eo ad achis fi-
 lūi maorch regem gēb. Et habitauit da-
 uid cū achis in gēb: ipe et viri eius et
 domus ei⁹ et due vxores ei⁹: achinoem
 israhelina. et abigail vxor nabal car-
 meli. Et nūc animus est saul q̄ fugisset
 dauid in gēb: et nō addidit vltra que-
 rere eū. Dixit autē dauid ad achis. Si
 inueni gratiam in oculis tuis: datur mi-
 chi locus in vna vrbū regionis huius
 ut habitem ibi. Cur em̄ manet seruus
 tuus in auitate regis team. Dedit ita-
 q; ei achis in die illa siclech. Propter
 hāc causam facta est siclech regū iuda
 usq; in diem hanc. fuit autē numer⁹
 dierū quibus habitauit dauid in regio-
 ne philistinorū quatuor mensium. Et
 ascendit dauid et viri eius: et agebant
 predas de gesuri. et de geze. et de amale-
 chinis. Hij em̄ pagi habitabant i terra
 antiquitūs cūctbz sur usq; ad terrā egi-
 pti. Et partebat dauid omni eā terrā illo-
 rū ne relinquebat vimentē virū et milie-
 rem: tollensq; oves et boues et asinos et
 camelos et vestes reuertebat: et veniebat
 ad achis. Dicebat autem ei achis. In
 quē iruistis hodie et hūnebatz dauid

Contra meridiē iude et contra meridiē bieramel et contra meridiē emi. Viri et mulierē nō uiuificabat dauid: nec adducebat in gēth dicens: ne forte loquantur aduersum nos. Hec fecit dauid: et hoc erat ceterū illi omnibus diebus quibus habitauit in regione philistinorum. Credidit ergo achis dauid dicens. Multa mala operatus est contra populum suum israhel. Erigitur michi seruus sempiternus. **xviii.**

Factū est autē in diebus illis: congregauerunt philistinim agmina sua ut prepararent ad bellū contra israhel. Dixitque achis ad dauid. Sciens nūc scito quomā meū egrediens in castris tu et viri tui. Dixitque dauid ad achis. Nūc scies quod facturus ē seruus tuus. Et ait achis ad dauid. Et ego custodem capitis mei ponā te cū diebus. Samuelem autē mortuus est planxitque cū omnibus israhel: et sepelierunt eum in ramatha iuxta huius. Et saul abstulit magos et ariosos de terra et interfecit eos qui phitones habebant in ventre. Congregatique sunt philistinim et uenerunt et castrametati sunt in sunā. Congregauit autē et saul uniuersū israhel et uenit in gelboe. Et uidit saul castra philistinim et timuit: et expauit cor eius nimis. Consultaque dñm: et nō rōdit ei neque per somnia neque per sacerdotes neque per prophetas. Dixitque saul seruis suis. Querite michi mulierē habentē phitonē et uadā ad eā et sacrificabor per illam. Et dixerunt serui eius ad eū. Est mulier phitonē habens in entoz. Mutauit ergo habitū suum: uestitusque est alijs uisimentis: et abiit ipse et duo uiri cū eo: ueneruntque ad mulierē nocte: et ait illi. Diuina michi in phitone: et suscita michi quē dixerō tibi. Et ait mulier ad eū. Ecce tu nosti quāta fecerit saul: et quomodo craserit

magos et ariosos de terra. Quare ergo insidiaris aīme mee ne occidar. Et uir rauit ei saul in dño dicens. Uirū dñs quē nō eueniet tibi quicūque mali propter hanc rem. Dixitque ei mulier et quē suscitabo tibi. Qui ait. Samuele michi suscita. Cū autē uidisset mulier samuelem exclamauit uox magna et dixit ad saul. Quare imposuisti michi. Tu es enim saul. Dixitque ei rex. Noli timere. Quid uidisti. Et ait mulier ad saul. Deos uidi ascendentes de terra. Dixitque ei. Qualis est forma eūs. Quae ait. Vir senex ascendit: et ipse amictus est pallio. Et intellexit saul quod samuel offerret: et inclinauit se super faciem suam in terra: et adorauit. Dixit autē samuel ad saule. Quare inquit erasti me ut suscitarer. Et ait saul. Corartor nimis. Di quidam philistinim pugnant aduersum me: et res recessit a me et exaudire me noluit neque in manu propterarū neque per somnia. Vocauit ergo te ut ostentes michi quid faciā. Et ait samuel. Quid interrogas me: cū dñs recesserit a te: et trāserit ad emulū tuū. Facie enim tibi dñs haur loquitur est in manu mea: et scinax regnū tuū de manu tua et dabit illud proximo tuo dauid: quē nō obedisti uocā dñi: neque fecisti irā furoris eius in amelech. Idcirco quod patris fecit tibi dñs hodie: et dabit dñs eā tibi israhel tecū in manu philistinim. Cras autē tu et filij tui meū crās: sed et castra israhel traierit dñs in manus philistinim. Etiamque saul occidit porcedus in terra. Et tinnucrar enim uerba samuelis et robur nō erat in eo: quē nō comederat panem tota die illa. Ingressa ē itaque mulier illa ad saul. Conturbatus enim erat ualde. Dixitque ad eū. Ecce obediuit aīalla tua uocī tue et posui animam meam in manu mea:

et audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igitur audi et tu vocem ananle tue: et ponam coram te bucellam panis ut comedens consoleras: et possis iter agere. Qui rennuvit et ait. Non comedam. Coegerunt autem eum ferri sui et mulier: et tandem audita voce eorum surrexit de terra et sedit super lectum. Mulier autem illa habebat vitulum pascualem in domo: et retinavit et occidit eum. Tollensque farinam misavit eam in coram asina: et posuit ante saul et ante servos eius. Qui cum comedissent surrexerunt et ambulaverunt per totam noctem illam.

xiii

Ongregaverunt ergo philistini universa agmina in aphec. Sed et israhel castramentans est super fontem qui erat in israhel. Et sarrax quem philistini mcecebar in centurionibus et milibus. dauid autem et viri eius erant in novissimo agmine cum achis. Dixeruntque principes philistini ad achis. Quid sibi voluit hebrei isti. Et ait achis ad principes philistini. Numquid ignoratis dauid qui fuit servus saul regis israel et est apud me multis diebus vel annis. Et non inveni in eo quicquam mali ex die quod transiit fugit ad me: usque ad diem hanc. Irati sunt autem aduersus eum principes philistini: et dixerunt ei. Reuertatur vir et sequeat in loco suo in quo constitisti eum et non descendet nobiscum in bellum: ne fiat nobis aduersarius cum phari ceptimus. Quo cum aliter poterit placare dominum suum: nisi in capitibus nostris. Nonne iste est dauid qui carabatur in choris dicentes passit saul in milibus suis: et dauid in decem milibus suis. Vocavit ergo achis dauid et ait ei. Fuit dominus: quod rectus es tu et bonus in conspectu meo: et erit tuus et introitus tuus mecum est in castris

Et non inveni in te quicquam mali ex die quod venisti ad me usque in diem hanc: sed satrapis non places. Reuere te ergo et vade in pace: et non offendas oculos satraparum philistini. Dixitque dauid ad achis. Quid enim feci: et quid inuenisti in me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo usque in diem hanc: ut non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis. Respondens autem achis locutus est ad dauid. Sicut quod bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed principes philistinorum dixerunt. Non ascendet nobiscum in prelium. Igitur consurge mane tu et serui domini tui qui venerunt tecum: et cum venode surrexeritis et ceperit diluere pergit. Surrexit itaque venode dauid ipse et viri eius: ut phaseretur mane et reuere retur ad terram philistini. Philistini autem ascenderunt in israhel.

xiiii

Quoniam misissent dauid et viri eius in siclech die tertia: amalechite imperum fecerunt ex parte australi in siclech: et praussert siclech et menterunt eam igni. Et captiuas duxerunt multas ex ea a minimo usque ad magnum: et non interfecerunt quemquam: sed secum duxerunt et pangebant itinere suo. Cum ergo venisset dauid et viri eius ad ciuitatem et inuenisset eam succensam igni et viros suos et filios suos et filias ducas esse captiuas: leuauerunt dauid et populus qui erat cum eo voces suas: et plantauerunt donec cessarent in eis lacrimae. Siquidem et due viros dauid captiuos ducere fuerant: achimem israhelites: et abigail viros nabal carmeli. Et constitutus est dauid valde. Solebat enim eum populus lapidare: quia amara erat anima vnicuiusque viri super filios suos et filiabus. Consolatus est autem dauid in domino deo suo: et ait

ad abiarthar sacerdotē filiū achimelech
 Applica ad me ephor. Et applicauit abi-
 athar ephor ad dauid ⁊ osuluit dauid
 dñm dicens. Persequi latrunculos hos et
 cōprehendā eos an nō. Dixitq; ei dñs.
 Persequere: absq; dubio em̄ cōprehē-
 tos eos: et exantēs prædā. Abijt ergo
 dauid ipse ⁊ sexcēti viri q̄ erāt cū eo ⁊ ve-
 nērūt usq; ad torrentē bosoz: ⁊ lassī qui-
 dā substitērūt. Persecutus ē autē dauid
 ipse ⁊ quāringenti viri cū eo: substitērāt
 em̄ ducenti: q̄ lassī trāsire nō poterāt tor-
 rentē bosoz. Et inuenērūt virū egyptiū in
 agro: et adduxērūt eū ad dauid. Dete-
 runtq; ei panē ut comederet et biberet
 aquā: sed ⁊ fragmen masse cariacarū ⁊
 duas ligaturas vucasse. Qui cū co me-
 disset reuerfus est spiritus ei⁹ ⁊ resoa-
 latus est. Nō em̄ comederat panē neq;
 biberat aquā tribus diebus ⁊ tribus noctibus
 Dixit itaq; ei dauid. Cuius es tu vel vn-
 de: et quo pergis? Qui ait. Puer egypti-
 us ego sū seruus viri amelechite. Dere-
 liquit autē me dñs meus: quia egrota-
 re cepi nudius tertius. Siquidē nos tri-
 pimus ad australem plagam cerethi: ⁊
 contra iudā et ad meridiē calceph: et si-
 celech succendimus igni. Dixitq; ei da-
 uid. Potes me ducere ad istū cuneum
 Qui ait. Jura mihi per deū q̄ nō occi-
 das me: ⁊ nō tradas me in manus dñi
 mei: et ego ducā te ad cuneū istū. Et iu-
 rantē ei dauid. Qui cū durisset cum ecce
 illi discumbebant super faciem vniuersę
 terre: comedentes ⁊ bibentes ⁊ quasi fe-
 stum alebrātis diē. pro cūda præda et
 spolijs q̄ ceperāt de terra p̄bilistim: ⁊ de
 terra iuda. Et pensit eos dauid a vsp̄-
 era usq; ad vsp̄erā alterius diē: et nō e-
 uasit ex eis quisq;: nisi tantū quadrin-
 genti viri adulescentes qui ascenderant

camelos et fugerant. Erūt ergo dauid
 omnia que tulerant amelechite: et du-
 as vxores suas erūt. Nec defuit quisq;
 a paruo usq; ad magnū tam de filijs q̄
 de filiabus et de spolijs: et quecūq; rapue-
 rant omnia reduxit dauid: et tulit vni-
 uersos greges et armenta ⁊ mimauit an-
 te faciem suā. Dixerūtq; hoc est præda
 dauid. Venit autē dauid ad ducentos vi-
 ros qui lassī substitērāt nec sequi pote-
 rant dauid: et restare eos iusserat i tor-
 rente bosoz. Qui egressi sūt obuiā dauid
 et p̄lo q̄ erat cū eo. Accersens autē dauid
 ad populum: salutauit eos pacifice. Re-
 sponsensq; omnis vir pessim⁹ ⁊ iniquus
 de viris q̄ erāt cū dauid dixit. Quia nō
 venerunt nobiscum: non dabimus eis
 quicq; de præda quā tenuimus: sed suffia-
 at vnicuiq; vxor sua et filij: quos cū ac-
 ceperint recedant. Dixit autē dauid.
 Nō sic faciēs fratres mei de hīs q̄ tra-
 didit nobis dñs: et custodiūt nos: ⁊ te-
 dit latrunculos qui truxerant ad uersū
 vos in manus nostras: nec audiet vos
 quisq; sup sermone hoc. Equa em̄ pars
 erit ascēdamus ad preliū et remane-
 tis ad saramas: ⁊ similiter diuident. Et
 factū est hec ex die illa et tēnceps con-
 stitūtū ⁊ p̄ficiūtū et quasi lex in israhel
 usq; in diē hęc. Venit ergo dauid in si-
 celech: et misit dona de præda senioribus
 iuda proximis suis dicens. Accipite be-
 nedictionē de p̄da hostiū dñi. Hīs qui
 erant in bethel: et qui in ramoth ad me-
 ridiem: et qui in gether et qui in aroer:
 et qui in sephamot: et qui in esthama ⁊
 q̄ in rachel ⁊ q̄ in vrbibus israhel: et q̄
 in vrbibus em̄ ⁊ q̄ in rama: et q̄ in lacu
 asan: ⁊ q̄ in atach: ⁊ q̄ in ebron: et reli-
 quis q̄ erant in hīs locis in quibus omp-
 ratus fuerat dauid ⁊ viri ei⁹.

Dhilistim aut pugnabat aduersu
israhel. Et fugerunt viri israhel an-
te faciem philistim: et ceciderunt interfe-
di in monte gelboe. Ireruntq; philis-
tim in saul et in filios eius: et percussit
ionathan et ammadab. et melchisue fili-
os saul: totiq; pondus p: eij versu est
in saul. Et consecuti sunt eu viri sagitta-
rij et vulneratus est vehementer a sagitta-
rij. Dixitq; saul ad armiger suu. Ena-
gma gladii tui et interfice me: ne for-
te veniat maram asisti et interficiat me
illucientes michi. Et noluit armiger ei
fuerat enim nimio terrore perterritus. Ar-
ripuit itaq; saul gladiu suu et irruit sup
eu. Qd ai vidisset armiger ei: videlicet
q mortuus esset saul: irruit ena ipse sup
gladiu suu et mortuus est cu eo. Mortu-
us est ergo saul et tres filij eius et armi-
ger illius: et universi viri eius in die il-
la pariter. Videntes aut filij israhel qui
erat tras vallē et tras iordanem q fugil-
sent viri israhelite. et q mortuus esset
saul et tres filij ei: reliquerunt civitates
suas et fugerunt. Veneruntq; philistim:
et habitauerunt ibi. facta aut die altera
venerunt philistim: ut espoliarent inter-
fectos et inuenerunt saul et tres filios ei
iacentes in monte gelboe. Et preciderunt
caput saul et espoliauerunt eu armis: et
miserunt in terra philistinoru p aruitu:
ut annuāzetur in templo prolozu et in
pplis. Et posuerunt arma eius in templo
astaroth: corpus vero eius suspenderit
in muro bethsan. Qd ai audissent habi-
tatores iabes galaad quecuq; fecerant
philistim saul: surreperunt omnes viri
fortissimi: et ambulauerunt tota nocte
et tulerunt cadauera saul et cadauera fili-
oru eius de muro bethsan. Veneruntq;
viri iabes galaad: et cōbussent ea igni

et tulerunt ossa eorum et sepelierunt in ne-
more iabes: et ieiunauerunt septē diebus.

Explicit liber primus. Innprius

Regum secundus.
Regum secundus.
Actu est aut postq
mortuus est saul. ut
dauid reuerteretur a
ecce amalech: et mane-
ret in heelech: duas
dies. In die aut ter-

do apparuit homo veniens de castris saul
veste cobassa: et puluere operatus caput.
Et venit ad dauid et cecidit sup faciem
sua et adorauit eu. Dixitq; ad eu dauid.
Vente venis? Qui ait ad eu. De castris
israhel fugi. Et dixit ad eu dauid. Qd
est verbu qd fadu est? Indica michi.
Qui ait. fugit pplus et prelio: et multi
conruentes e populo mortui sunt: sed
et saul et ionathas filius eius interierunt.
Dixitq; dauid ad adulescentē qui nūd-
abat ei. Vnde scis quia mortuus ē saul
et ionathas filius eius? Ait adulescens
qui nūdabat ei. Casu veni in monte gel-
boe: et saul inuēbebat sup hastam sua:
poro aruus et equites appropinqua-
bat ei: et cōuersus post tergu suu. Videntq;
me vocauit. Cui ai respondissem assu-
dixit michi. Quis nā es tu? Et aio ad
eu. Amalechites ego su. Et locutus est
michi. Dea sup me et interfice me qm re-
nēt me angustie: et adhuc tota aīa mea
in me ē. Vrsq; sup eu cecidi illu. Hae-
bā ei q viuere nō poterat post ruinā. Et
tuli dyarena qd erat in capite eius: et
armillam de brachio illius: et attuli ad
te domum meū huc. Apprehentens aut
dauid vestimenta sua scidit. omesq; vi-
ri q erāt ai eo: et planxerunt et fleuerunt et
ieiunauerunt usq; ad vesperam sup saul
et sup ionathan filium eius. et sup

plin dñi et sup omū isrl : eo q̄ corru-
 issent gladio. Dixitq; dauid ad iuuenē
 q̄ nūc dicit ei. Vnde es tu? Qui rñdit. Fi-
 lius hoīs aduene amalechite ego sum.
 Et ait ad eū dauid. Quare nō amulsi
 mittere manū tuā ut occideres cristi dñi.
 Vocāsq; dauid vñtē pueris suis ait.
 Accedes irruē in eū: q̄ passit illū. mor-
 tuus est. Et ait ad eū dauid. Sanguis
 tuus sup caput tuū. Os eñ tuū locuti
 est aduersū te dicens: ego interfeci cristū
 dñi. Plāxit autē dauid plandū huūscē-
 modi sup saul et sup ionathā filiū eius.
 et p̄cepit ut docerent filijs iuda plandū
 sicut scriptū est in libro iustozū. Et ait
 Cōsidera isrl pro hijs q̄ mortui sūt sup
 excelsa tua vulnerati. Inclit isrl super
 montes tuos interfecit sūt. Quomodo
 ceciderūt fortes. Nolite annūciare i gerb
 neq; annūcietis in compitis ascalonis
 ne forte letētū filie philistim: ne exul-
 tent filie inarā a forūm. Mōtes gelbee
 nec ros nec pluuia veniant super vs.
 Neq; sint agri primitiāz qz ibi abiect?
 est clipeus fortū: clipeus saul q̄ nō ēē
 vñdus oleo a sanguine interfectozum
 ab adipe fortū. Sagitta ionathe nūq;
 redijt retrorsū: et gladius saul nō ē re-
 uersus inanis. Saul et ionathas ama-
 biles et xcori valte in vita sua: in mor-
 te q̄ nō sūt dñi. Aquilis velociores
 leonib; fortiores. filie isrl sup saul fle-
 te q̄ vestiebat vos cocino in telicjs: q̄
 prebebat ornamenta aurea cultui vō.
 Quomō ceciderūt fortes i prelio. Jona-
 thas in excelsis tuis oculus est. Doleo
 sup te frater mi i ionatha xcore nimis
 et amabilis sup amorē mulierum. Si-
 aut mater vñcū amat filiū suū: ita ego
 te diligebā. Quomodo ceciderūt robusti
 et priuerūt arma bellicā.

Tunc post hec cōsuluit dauid tomū
 dicens. Num ascenda in vnā de ciuitati-
 bus iuda. Et ait dñs ad eum. Ascende
 Dixitq; dauid. Quo ascenda. Et rñdit
 ei. In hebron. Ascendit ergo dauid: et
 due vxores eius achin oem israhelites
 et abigail vxor nabal cameli: sed et vi-
 ros qui erant cum eo: dixit dauid sin-
 gulos cum domo sua: et manserunt in
 opidis hebron. Venerūtq; viri iuda et
 vixerunt ibi dauid: ut regnauit super
 tomum iuda. Et nundatū est dauid q̄
 viri iabes galaad sepelissent saul. Mi-
 sit ergo dauid nuncios ad viros iabes
 galaad: dixitq; ad eos. Benedicti vos
 a dño q̄ fecistis misericordia hanc cum
 dño vō saul: et sepelivistis eū. Et nunc
 retribuēt quidem vobis dñs misericor-
 diam et veritatē: et ego reddā grāā eo
 q̄ fecistis verbū istud. Cōfortent manū
 vestre et estote filij fortitudinis licet eñ
 mortuus sit dñs vester saul: tamen me-
 vixit domus iuda in regē sibi. Abner
 autē filius ner p̄inceps exercitus saul tu-
 lit hisboset filiū saul: et arcū duxit cum
 per castra: regemq; cōstituit super gala-
 ad et super iessuri et super ierabel et su-
 per ephraim et super beniamin: et super
 isrl vniuersū. Quadraginta ānoz erat
 hisboset filius saul cū regnare cepisset
 sup isrl: et duob; annis regnavit. So-
 la autē domus iuda sequebat dauid. Et
 fuit numerus dierū quos cōmorat? est
 dauid imperans in hebron: super tomū
 iuda septē annoz et sex mensū. Egres-
 susq; est abner filius ner et pueri his-
 boset: filij saul de castris in gabaon:
 p̄tro ioab filius sarime et pueri dauid
 egressi sūt: et occurzūt eis iuxta pisci-
 nā gabaon. Et cū i vnū cōuenisset e re-
 gione secrūt hñ in vna parte piscine:

et illi ex altera dixitque abner ad ioab
 Surgat pueri et ludant coram nobis. Et
 respondit ioab. Surgat. Surrexerunt ergo
 et transierunt numero duodecim de beniamin ex parte husbo seth filij saul: et duodecim de pueris dauid. Apprehensosque unusquisque capite coparis sui cecidit gladium in latere contrarii: et ceciderunt simul. Vocatusque est nomen loci illius ager robustorum in gabaon. Et ornatum est bellum durum factis in die illa: fugatusque est abner et viri israel a pueris dauid. Erant autem ibi tres filij saruie. ioab et abisai et asahel. Porro asahel cursum velocissimum fuit quasi vnus ex capreis que moratur in filiis. Persequeratur autem asahel abner: et non declinavit ad dextram siue ad sinistram omittens persequi abner. Respergit itaque abner post tergum suum. et ait. Tu ne es asahel. Qui respondit. Ego sum. Dixitque ei abner. Face ad dextram siue ad sinistram et apprehende vnum de adolescentibus et tolle tibi spolia eius. Noluit autem asahel omittere: quin videret eum. Cursumque locutus est abner ad asahel. Recede et noli me sequi: ne forte contempellaris offendere te in terra et levare non potero faciem meam ad ioab fratrem tuum. Qui audire contempsit et noluit declinare. Perussit ergo eum abner aversa hasta in inguine et transfodit et mortuus est in eodem loco. Omnesque qui transibant per locum illum in quo ceciderat asahel et mortuus erat subsistebant. Persequentibus autem ioab et abisai fugientem abner: sol occubuit. Et venerunt usque ad collam aque ductus: qui est ex adverso vallis et inuensis deserti in gabaon. Congregatique sunt filij beniamin ad abner: et congregati in vnum amicum steterunt in summitate tumuli vni. Et exclamavit abner ad ioab: et ait. Num

usque ad interfectionem tuam muerit ceciderit. An ignoras quod periculum os sit de speratione. Usquequo non dicitur populo: ut omittat persequi fratres suos. Et ait ioab. Vivit dominus: si locutus fuisses mane recessisset populus persequens fratrem suum. Insonuit ergo ioab bucinam et stetit omnis exercitus. nec profecti sunt ultra israel: neque iniere certamen. Abner autem et viri eius abierunt per campum strata moab tota nocte illa et transierunt iordanem: et lustrata omni bechoron venerunt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner congregavit omnem populum: et ceciderunt et pueris dauid decem et novem viri excepto asahel. Serui autem dauid passierunt de beniamin et de viris qui erant cum abner. erecitossesaginta: qui et mortui sunt. Tuleruntque asahel: et sepelierunt eum in sepulchro patris sui in bechleem. Et ambulauerunt tota nocte ioab et viri qui erant cum eo: et in ipso crepusculo puenerunt in bechoron. iij.

Hacta est ergo longa concertatio: inter comum dauid: et inter comum saulis: dauid proficiens et semper seipso robustior: comus autem saul decrevens quotidie. Nati sunt filij dauid in bechoron. fuitque primogenitus eius amon de achinoem israelite. et post eum cheleab de abigail vxore nabal cameli. Porro tertius absalon. filius maacha filie tholomai regis gessur. Quartus autem adonias filius agith: et quintus saphaas filius abithal. Sextusque ierbraam: de eglavxore dauid. Hij nati sunt dauid in bechoron. Cum ergo esset plenus in ter comum saul et comum dauid: abner filius ner regebat comum saul. fuerat autem sauli concubina nomen respba filia achia: ingressusque est ad eam abner. Dixitque husbo seth ad abner. Quare ingressus es ad

cōabinā patris mei. Quī iratus nimis
 propter verba hisboseth ait. Nunquid
 caput carnis ego sum aduersū iudā ho-
 die. q̄ fecerim misericordiam sup̄ tomū saul
 patris tui q̄ sup̄ fratres q̄ proximos ei?
 et nō tradidi te in manu dauid. q̄ tu re-
 quisi in me q̄ argueres p̄ muliere hodie.
 Hec faciat rex abner et hec addat ei:
 nisi quō iurauit dñs dauid sic faciā cum
 eo ut trāferat regnū de domo saul: et e-
 leuetur ebronus dauid sup̄ isrl̄ et super
 iudā a dan usq; bethabee. Et nō potuit
 mōre ei quicq; q̄ metuebat illū. Misit
 ergo abner nūcios ad dauid in hebrōn:
 pro se dicens. Cui? est terra ut loquerer-
 tur. fac mecum amicitias q̄ erit manus
 mee tui: et reducā ad te vniuersū isrl̄.
 Quī ait optime. Ego faciā teū amicitias:
 sed vnā rē peto a te dicens. Nō vites
 bis faciā meā anteq; adduxeris michi
 michol filiam saul: et sic venies et vites
 bis me. Misit autē dauid nūcios ad his-
 boseth filiū saul dicens. Redde vxorem
 meā michol: quā respondi michi centū
 p̄cipuejs philistim. Misit ergo hisbo-
 seth: et tulit eā a viro suo salsibel filio
 lais. Sequēbaturq; eā vir suus plorās
 usq; baurim: et dixit ad eū abner. Sa-
 de et reuertere. Quī reuersus ē. Sermo-
 nem q̄ intulit abner ad seniores isrl̄
 dicens. Tā heri q̄ nudius tertius quere-
 batis dauid ut regnaret sup̄ vos. Nūc
 ergo sciat: qm̄ dñs locutus est ad da-
 uid dicens. In manu serui mei dauid
 saluabo pop̄m meū isrl̄ de manu philisti-
 im et omniū inimicorū eius. Locutus est
 autē abner etiā ad beniamin. Et abiit ut
 loqueretur ad dauid in hebrōn omnia q̄
 plaquerāt israeli et vniuerso beniamin
 veniq; ad dauid in hebrōn cū viginti
 viris. Et fecit dauid abner et viris ei?

quī venerāt cū eo continuū. Et dixit ab-
 ner ad dauid. Surgā ut cōgredere ad te
 dñm meū rege om̄m isrl̄ et meā teū fed?
 et impres om̄ibus sicut desiderat anima
 tua. Cum ergo rediisset dauid abner
 et ille isser in pace: statim p̄curi dauid
 et ioab venerūt celsis latromib; cū p̄ceda
 magna nimis. Abner autē nō erat cum
 dauid in hebrōn quia iam dimiserat eū
 et profectus fuerat in pace. q̄ ioab q̄ om-
 nis exercitus qui erant cū eo: postea ve-
 nerant. Runaatiū est itaq; ioab a nar-
 ranabus. Venit abner filius n̄r ad re-
 gem: et dimisit eū et abiit in pace. Et
 ingressus est ioab ad regem q̄ ait. Quid
 fecisti. Ecce venit abner ad te. Quare
 dimisisti eū et abiit et recessit. Ignoras
 abner filiū n̄r qm̄ ad hoc venit ad te ut
 deciperet te et sciret exitū tuū et introitū
 tuū: et nosset oia q̄ agis. Egressus itaq;
 ioab a dauid misit nūcios post ab-
 ner: et rediuit cū a cisterna sira ignozā-
 te dauid. Cūq; rediisset abner in hebrō-
 seorsū abduxit eū ioab ad mediū porte
 ut loqueretur ei in dolo: et percussit illum
 ibi in inguine et mortuus est in vlcione
 sanguinis asahel fratris eius. Quod cū
 audisset dauid rem iā gesta. ait. Nun-
 dus ego sū et regnū meū apud dñm ul-
 q; in sempiternum a sanguine abner fi-
 lij n̄r. et veniat super caput ioab. q̄ su-
 per omnē domum patris eius: nec effici-
 at de domo ioab fugi seminis sustinēs
 et leprosus: et tenens fulum: et carnis
 gladio et indigens pane. Igitur ioab
 et asahel frater eius interfecerūt abner
 eo q̄ occidisset asahel fratrem eorū in ga-
 baon in p̄clio. Dixit autē dauid ad io-
 ab: et ad omnē populum q̄ erat cū eo.
 Scindite vestimenta v̄ra et accingimini
 ni sacco: et plangite ante fr̄es abner

Porro rex dauid sequi debat ferretum.
 Cūq; sepelissent abner in hebron leua-
 uit rex dauid voce sua: et fleuit super tu-
 mulū abner fleuit autē et omnis popu-
 lus. Plangensq; rex et lugens abner ait
 Nequaquā ut mori solent ignari mortu-
 us est abner. Manū tue ligate nō sūt
 et pedes tui nō sūt cōpedib; aggrauati:
 sed sicut solent cadere corā filijs iniqui-
 tatis sic corā iusti. Congeminasq; oīs
 pp̄lus fleuit sup eū. Cūq; uenisset ymū-
 sa multitudo abū capre cū dauid clara
 adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec
 faciāt michi deus et hec addat: si ante oc-
 casū solis gustauero panē uel aliud q̄-
 cū. Omisq; pp̄s audiuit: et placuerunt
 eis uerba q̄ fecit rex in cōspedū omīs po-
 puli. Et cognouit omne vulgus et ymū-
 sus isrl̄ in die illa: qm̄ nō actū fuisset a
 rege ut occideret abner filiū ner. Dixit
 q; rex ad seruos suos. Num ignoratis
 qm̄ princeps et maxim⁹ cecidit hodie in
 isrl̄. Ego autē adhuc delicatus et uictus
 rex. Porro uiri isti filij sarutē duri mi-
 chi sūt. Recribuar dñs facienti malum
 iuxta maliciam suam.

iii.

Aduit autē hisbosech filius saul
 q̄ cecidisset abner in hebron et dis-
 solute sūt manus eius: omisq; isrl̄ per-
 turbatus est. Duo autē uiri principes la-
 tronū erāt filio saul: nomen vni baana
 et nomen alteri rechab filij remmon be-
 rothite de filijs beniamin. Si quidē et be-
 roth reputata est in beniamin. Et fuge-
 runt berobthite in gerbaim: fueratq; ibi
 aduente usq; ad tempus illud. Erat autē
 ionatha filio saul filius debilis pedibus
 quinquennis em̄ fuit: quādo uenit nun-
 tius de saul et ionatha ex israhel. Tol-
 lens itaq; eū nutrit sua fugit. Cūq; fe-
 timaret ut fugeret cecidit: et claudus

effectus est: habuitq; uocabulū miph-
 bosech. Semites igitur filij remmon be-
 rothite rechab et baana ingressi sūt fer-
 uente die domū hisbosech. Qui corāmi-
 ebat super stratiū suū meridie et ostiaria
 dom⁹ purgās triticum obtorminat. In-
 gressi sūt autē domū latentē affumentes
 spicas tritici: et passerūt eū in inguine
 rechab et baana frater eius: et fugerūt
 Cū autem ingressi fuissent domū ille cor-
 nuebat sup lectū suū in cōclauū: et panti-
 entes interfecerūt eū. Sub latroq; capite
 eius abierūt p̄ uiam deserti tota nocte: et
 attulerūt caput hisbosech ad dauid in
 hebron. Dixerūtq; ad regē. Ecce caput
 hisbosech filij saul inimici tui q̄ gerebat
 animā tuā: et dedit dñs dño nro regi vl-
 tionē hodie de saul et de semie eius. Re-
 spiciens autē dauid rechab et baana fra-
 tri ei⁹ filijs remmon berobthite dixit
 ad eos. Sinit dñs q̄ erit animā meā de oī
 angustia: qm̄ eū q̄ anundauerat michi
 et dixerat mortuus est saul: q̄ putabat
 se prospera nūciare tenui et occidit eū in
 hielech: cui oportebat me mercede dare
 pro nūcio. Quāto magis nūc cū hoīes
 impij interfecerūt uirū innocētū i domo
 sua sup lectū suū. nō querā sāguinē ei⁹
 de manu v̄ra et auferā uos de terra. Pre-
 cepit itaq; dauid pueris suis et interfee-
 rūt eos: parentesq; manus et pedes eorū
 suspenderūt eos sup piscinā in hebron.
 Caput autē hisbosech tulerūt: et sepelie-
 rūt in sepulcro abner in hebron.

Acxnerūt ymūse tribus isrl̄ ad da-
 uid in hebron dicentes. Ecce nos
 os tuū et caro tua sumus. Sed et hri et
 nud iusteraus cū esset saul rex sup nos:
 tu eras educens et reducens isrl̄. Dixit
 autē dominius ad te. Tu pasces populū
 meū israhel: et tu eris dux super israhel.

Venerunt q̄ et fanozes isrl̄ ad regē in hebron ⁊ passit cū eis rex dauid sed⁹ i hebron corā dño: vñxerūtq; dauid i regē super israhel. filius triginta annorum erat dauid cū regnare cepisset: et quatuordecim annis regnavit. In hebron regnavit super iudam septem annis: ⁊ sex mensibus: in iherosolima autem regnavit triginta tribus annis super omnē israhel et iudam. Et abijt rex ⁊ omnes viri q̄ erant cū eo in iherosolima ad iehuseū habitatorē terre. Diciturq; est dauid ab eis. Non ingredieris huc nisi abstuleris oculos et claudos dicentes. Nō ingrediet dauid huc. Cepit autē dauid arcem syon: hec est civitas dauid. Proposuerat em̄ dauid in die illa p̄m̄iū qui praeussisset iehuseū et tenuisset tomātū fistulas: ⁊ abstulisset oculos et claudos odientes animā dauid. Idcirco dicit in p̄verbio. Cecus et claudus nō intrabit in templū. Habitavit autē dauid in arce syon et vocavit eā civitatē dauid: et edificavit p̄r girū a mello ⁊ intrinsecus. Et egrediebatur p̄fidens atq; succrescens: et dñs de⁹ exercitū erat cū eo. Misit q̄ hitam rex tyri nuncios ad dauid et ligna cedrina ⁊ artifices lignorū ⁊ artificesq; lapidum ad parietes: et edificaverunt domū dauid. Et cognovit dauid qm̄ confirmasset eū dñs regē super israhel: qm̄ exaltasset regnū eius super pplm̄ suum israhel. Accepit ergo dauid adhuc oabinas et vroses de iherosolima: postq; venerat de hebron. Natiq; sunt dauid et alij filij et filie: et hec nomia eorū q̄ nati sūt ei iherosolima. Samua et sobaab ⁊ nathan ⁊ salomon ⁊ ibaar ⁊ helisua ⁊ nepheg ⁊ iasia ⁊ helisama ⁊ behva ⁊ helifelech. Audierunt ergo philistim q̄ vñxissent dauid in regem super israhel: ⁊ ascenderunt

vnicersū ut quærent dauid. Quod cū audisset dauid: descendit i p̄hesidū. Philistim autē venientes diffusi sūt in valle raphaim. Et cōsultuit dauid dñm dicens. Si ascēda ad philistim ⁊ si dabis eos in manu mea? Et dixit dñs ad dauid. Ascēde: q̄ trāces dabo philistim in manu tua. Venit ergo dauid ad baalpharasim: et praeussit eos ibi et dixit. Divisit dñs inimicos meos corā me: sicut divisit aq̄e. Propterea veniē est nomen loci illius baalpharasim. Et reliquerūt ibi sculp̄talia sua: que tulit dauid et viri eius. Et addixerūt adhuc philistim ut ascenderent: et diffusi sunt in valle raphaim. Consultuit autē dauid dñm. Si ascēda cōtra philistinos: et nadas eos in manus meas? Qui r̄spondit. Non ascendas cōtra eos sed gira post tergū eorū: ⁊ venies ad eos ex adūso p̄. Ios. Et cū audieris sonitū clamoris gradientis i caamie pirorū tūc imbis plū: q̄a tūc egrediet dñs ante facē tuā: ut p̄cussat castra philistim. fecit itaq; dauid sicut p̄ceperat ei dñs: ⁊ praeussit philistim de gabaa usq; dū veniat gazer. .vi.

Congregavit autē iherosolima oēs electos ex israhel triginta milia. Surrexitq; dauid ⁊ abijt ⁊ vnicersus pplm̄ qui erat cū eo de viris iuda ut adduceret areham dei: super quā in vocatū est nomen dñi exercitū sedens i cherubin super eā. Et imposuerūt areham dei super plaustrū novū. Tulerūtq; eā de domo aminadab qui erat i gabaa. Oza autē ⁊ baio filij aminadab mimabāt plaustrū novū. Cūq; tulissent eā de domo aminadab q̄ erat in gabaa ⁊ custodiens areham dei baio p̄cebebat archā dei: dauid autem de omnis israhel lucebat corā domino: in omnibus lignis fabricandis ⁊ aetharis.

et liris et timpanis et fistris et ambalis
Postq̄ aut̄ uenerūt ad arēā nachoz erē-
 dit oza manū ad archā tēi et tenuit eam
 qm̄ calarrabāt boues et uelmanaerūt eā
 Iratus q̄ est indignatōe dñs cōtra oza
 et passit eū sup̄ temeritate: q̄ mortuus
 est ibi iuxta archā tēi. Conuulsatus est
 aut̄ dauid eo q̄ passisset dñs ozam: et
 uocati sūt nomen lo illius passio oza
 usq̄ i diē hāc. Et exiit dāuid dñm
 in die illa dicens. Quō ingrediē et ad me
 archa dñi. Et noluit diuertere ad se ar-
 cham dñi in ciuitate dauid: sed diuertit
 eam in tomo obetodom gethei. Et habi-
 tavit archa dñi i tomo obetodom gethei
 tribus mēsis: et benedixit dñs obetodom
 et omnē tomū eius. Nū aut̄q̄ est regi
 dauid: q̄ benedixisset dñs obetodom et
 omnia eius p̄pter archā tēi. Dixitq̄ da-
 uid. Ibo et reducā archā cū benedictio-
 nē in tomū meā. Abijt ergo dauid: et
 adduxit archā tēi de tomo obetodom in
 ciuitate dauid cū gaudio: et erāt cum da-
 uid septē ebozi et uictima uictuli. Cum
 q̄ trāscendissent q̄ portabāt archā dñi
 sex passus inmolabāt bouem et ouem
 et arietem: et dauid p̄stiebat i organia
 et saltabat tōtis uiribz ante dñm. Do-
 ro dauid erat acandus ephoz lineo: et
 dauid et om̄is uiribz israhel ducebant
 archā testamenti dñi in iubilo et in clā-
 gore buane. Cūq̄ intrasset archa dñi
 in ciuitate dauid: nichol filia saul sp̄si-
 diens p̄ fenestram uidit regē dauid sub-
 silientē atq̄ salientē coram dño. et aspe-
 xit eū in corde suo. Et introduerūt ar-
 cham dñi: et imposuerūt eā in loco suo
 in medio tabernaculi qd̄ tenebat ei da-
 uid: et obtulit dauid olocaula coram
 dño et pacifica. Cūq̄ cōpleisset offerēs
 olocaula et pacifica: benedixit populo

in nomine dñi exercituum. Et partitus
 est multitudine uniuerse israhel tā uiro
 q̄ mulieri sin gulis colliditā panis vnā
 et assaturā bubale carnis vnā: et simlā
 frigā oleo. Et abijt om̄is p̄lis vnusq̄
 q̄ in tomū suā. Reuersusq̄ est dauid:
 ut benediceret tomū sue: et egressa mi-
 chol filia saul i occurū dauid ait. Quā
 gloriozus fuit hodie rex israhel disce:
 op̄tens se ante anallas seruozi suozi
 et nudans est q̄si si nudaat vn? et scur-
 ris. Dixitq̄ dauid ad nichol. Quis to-
 minus: q̄ ludā ante dñm q̄ elegit me
 potius q̄ p̄zem tuū et q̄ omnē tomū ei?
 et p̄cepit michi ut essem dur sup̄ p̄lim
 dñi in isrl. Et ludā et uiloz fiam plus:
 q̄ factus sū et ero humilis in oculis me-
 is: et cū anallis de quibz locuta es glo-
 riosior apparebo. Igit nichol filie saul
 nō est natus filiusq̄ i diē mortis sue.

Eadū est aut̄ cū scidisset - **Uij.**
 Rex in tomo sua et dñs redisset ei
 requiē vndiq̄ ab uniuersis inimicis su-
 is: dixit ad nathā p̄latam. Scis ne q̄
 ego habitem in tomo cedrima: et archa
 tēi posita sit in medio pellū. Dixitq̄ na-
 than ad regē. Om̄e qd̄ est in corde tuo
 vate fac: quia dñs tecū est. factū est au-
 tem in illa nocte: et ecce somo dñi ad na-
 than dicens. Vate et loquere ad seruū
 meū dauid. Hec dicit dñs. Nūquid tu
 edificabis michi tomū ad habitandū:
 neq̄ cū habitauim in tomo ex die illa: q̄
 eduxi israhel de terra egypti usq̄ in diem
 hanc: sed ambulabam in tabernaculo et
 in tentorio per cuncta loca q̄ trāsiui cum
 omnibz filiis isrl. Nunquid loquēs lo-
 cutus sum ad vnā de tribubz isrl. cū
 p̄cepit ut pasceret populū meū israhel
 dicens. Quare nō edificasti michi to-
 mum cedrimam. Et nūc hec dices seruo

meo dauid. **Hec** dicit dñs exercituum. Ego tuli te ex pascuis sequenti. greges ut dñs dur sup pplm meū isrl ꝛ sui teū in omnibꝫ vbiqꝫ abulasti: ꝛ interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: feaqꝫ tibi nomē grande iuxta nomen magnorū qui sūt in terra. Et ponā locū populo meo isrl ꝛ plantabo eū ꝛ habitabo cū eo: ꝛ nō turbabis amplius: nec aduent filij iniquitatis ut affligāt eū sicut prius ex die qua cōstitui iudices super pplm meū isrl: ꝛ requiē dabo tibi ab omnibꝫ inimicis tuis: pꝛediceqꝫ tibi dñs ꝫ faciat tibi dñs domum. Cūqꝫ cōp loci fuerint dies tui ꝛ dormieris cū patribꝫ tuis: suscitabo semē tuū post te: quod egredietur de utero tuo: ꝛ firmabo regnū eius. Ipse edificabit domū noīni meo: ꝛ stabiliā thronū regni eiꝫ usqꝫ in sempiternū. Ego ero ei in patrē: ꝛ ipse erit michi in filiū. Qui si inique aliqꝫd gesserit arguā eū in virga virorū: ꝛ in plagis filiorū hominū. Misericordiam autē meā nō auferā ab eo sicut abstuli a saul quē amonī a facie mea. Et fidelis erit domus tua: ꝛ regnū tuū usqꝫ in eternum ante faciē meā: ꝛ thronus tuꝫ erit firmus iugiter. **Secūm** omnia verba hec ꝛ iuxta vniūsam visionē istā: sic locutꝫ est nathan ad dauid. **Ingressus** est autē rex dauid ꝛ sedit coram domino ꝛ dixit. Quis ego sū dñe deus ꝛ qꝫ domus mea quia adduxisti me huc usqꝫ? **Secū** ꝛ hoc parū visum est mē cōspedū tuo dñe deus nisi loquereris etiā de domo serui tuī in longinquum. **Ista** est enim lex ab adam dñe ꝫ. **Quid** ergo addere poterit adhuc dauid ut loquatur ad te. **Tu** enim scis seruū tuum dñe deus. **Propter** verbum tuum ꝛ seruandū cor tuum fecisti omnia magna hec: ita ut notū faceres seruo

tuo. **Idcirco** magnificatus es comme deus: quia nō est similis tui: neqꝫ est deus extra te i omnibꝫ qꝫ aud iūmꝫ aurius nostris. **Quē** ē autē ut pplstis isrl gens in terra pꝛter quā iūit deus ut redimeret eā sibi i pplm ꝛ poneret sibi nomē: faceretqꝫ ei magna et horribilia sup terram a facie ppli tuī quē recequisti tibi ex egipto gentē ꝛ teū eūm. **Firmasti** enī tibi pplm tuū isrl in populū sempiternū: ꝛ tu dñe deus factus es in deū. **Nūc** ergo dñe deus verbū quod locutus es super seruū tuū ꝛ sup domū eius suscita in sempiternū ꝛ facit locutus es ut magnificetur nomē tuū usqꝫ in sempiternū atqꝫ dicatur. **Dñs** deus exercituum deus super isrl: ꝛ domus serui tuī dauid erit stabilita corā dño: quia tu dñe exercituum deus isrl reuelasti aurē serui tuī dicens: domū edificabo tibi: pꝛo pꝛerea inuenit seruus tuus cor suū: ut ozaret te ozacōne hac. **Nūc** ergo dñe deus tu es deus: ꝛ verba tua erūt vꝛa. **Locutus** es enī ad seruū tuū bona hec. **Inipe** ergo ꝛ benedicōmū serui tuī ut sit in sempiternū corā te: quia tu dñe deus locutus es: benedicōne tua benedicatur domꝫ serui tuī in sempiternū. **vij . a**

Factum est autem post hec passit dauid philistim ꝛ humiliavit eos: ꝛ tulit dauid frenum tribun ꝛ manu philistim: ꝛ percussit moab ꝛ mensus est eos funiculo cœquās terre. **Mensus** est autē duos funiculos: vnum ad occidendum ꝛ vnum ad viuificandū. **Factus** est moab dauid seruiens sub tributō. **Et percussit** dauid adazer filium roobꝫ regem soba: quāto profectus est ut dominaretur sup flumē eufraten. **Et captis** dauid ex parte eiꝫ millesepingentis equitibꝫ ꝛ viginti milibꝫ pedum:

subnauabit om̄s iugales curruū. Dere-
liquit aut̄ ex eis centū currus. Venit q̄
siria damasci ut p̄chidiū ferret ad adaxer
regi soba q̄ percussit dauid de siria vigi-
nti duo milia virozū: et posuit dauid in
p̄chidiū in siria damasci: factaq; est si-
ria dauid seruicns sub tributo. Serua-
uitq; dñs dauid in omnib; ad quecūq;
p̄fectus est. Et tulit dauid arma aurea
q̄ habebat serui adaxer: et tulit ea in
iherusalē. Et de berbē: et de boro th̄ cūta-
nibus adaxer tulit rex dauid es mltū
nimis: de quo fecit salomon om̄ia vasa
ereā in templo: et mare encū et colūnas
et altare. Audiuit aut̄ thou rex emath
q̄ percussit dauid om̄e robur adaxer
Et misit thou ioram filiū suū ad regem
dauid ut saluaret eū cōgratulans: et
gracias ageret eo q̄ expugnasset adax-
er: et percussisset eū. Voluit quippe erat
thou adaxer. Et in manu eius erat va-
sa aurea et vasa argentea et vasa erea
que et ipsa sanctificauit rex dauid do-
m̄o cū argento et auro que sanctifica-
uerat de vniuersis gentib; quas subege-
rat de siria et moab et filijs ammon et
philistim et amalech: et de manubijs
adaxer filij roob regis soba. fecit q̄
sibi dauid nomen cū reuertetur capta
siria in valle saluarū celsi decem et octo
milibus et in gebelen ad vigintria mi-
lia: et posuit i ydumea aistodes: statuit
q̄ p̄chidiū. Et facta est vniuersa ydu-
mea seruicns dauid: et seruauit dñs da-
uid in omnib; ad quecūq; p̄fectus est
Et regnauit dauid sup om̄e isrl: facte-
bat q̄ dauid iudiciū et iusticiā om̄i p̄plo
suo. Joab aut̄ filius sarie erat sup er-
ecū: porro iosaphat filius acbilud
erat a comentijs: et satoch filius acbi-
ud et achim elech filius abiatbar erant

sacerdotes et saraias scriba: banaias
aut̄ filius ioiade sup cheren et felthi. si-
lij aut̄ dauid sacerdotes erāt. Et dixit da-
uid. Puras ne est aliquis q̄ remanserit
de tomo saul: ut faciā cū eo misericordi-
am p̄ter ionathan. **Et** **ix.**
Aut̄ rex de tomo saul seruus noie
siba. Quē cum vocasset rex ad se:
dixit eis. Tu ne es siba? Et ille respōdit
Ego sū seruus tuus. Et ait rex e. Nun-
quid supst aliquis de tomo saul: ut fa-
ciā cū eo misericordiā ei. Dixitq; siba re-
gi. Supst filius ionathe debilis p̄oib;
Sibi inquit est. Et siba ad regē. Ecce ait
in tomo est machir filij amihel in lodab-
bar. Misit ergo rex dauid: et tulit eum
de tomo machir filij amihel de lodabar
Cum aut̄ venisset iniphiboseth filius
ionathe filij saul ad dauid: corruit in fa-
ciem suā et adorauit. Dixitq; dauid. Mi-
phiboseth. Qui r̄dit. Alū seruus tu-
us. Et ait ei dauid. Ne timeas quia fa-
ciens faciā in te misericordiā p̄ter iona-
than p̄cem tuū: et restituiam tibi om̄es
agros saul patris tui: et tu comedes pan-
em in mensa mea semper. Qui adorans
eū dixit. Quis ego sū seruus tuus: qm̄
resp̄xisti sup canē mortuū simile mei
Vocante itaq; rex siba puerū saul: et di-
xit ei. Om̄ia quecūq; fuerūt saul et vni-
uersam domū eius dedi filio tomini tui.
Operare igit̄ ei terrā tuā et filij tui et serui
tui: et inferes filio dñi tui abos ut alaf
Miphiboseth aut̄ filius dñi tui. come-
det semper panē super mēsam meā. Erāt
aut̄ sibe quintecim filij: et viginū serui.
Dixitq; siba ad regem. Sicut iussisti
dñe mi rex seruo tuo: sic faciāt seruus
tuus. Et miphiboseth comedit sup mē-
sam tuā quasi vnus de filijs regis. Da-
bebat aut̄ miphiboseth filiū paruulū

noie mieba. Omnis vero cognaco' tom^o
sibe seruiebat miphiboseb. Porro mi-
phiboseb habitabar i iherusalē quia de
mensa regis iugiter vescabatur: et erat
claudus vtroq; pte.

Fadū ē aut post hec ut moreret rex
filios amon et regnaret anon fili^o
ei^o p eo. Dixitq; dauid. factā misericor-
diam ai amon filio naas hinc fecit pater
ei^o meam misericordiam. Misit ergo dauid co-
solās eū p seruos suos sup patris interi-
tu. Cū aut venissent serui dauid i terrā
filiorū amon: dixerūt pñāps filiozū am-
mon ad anon dñm suū. Putas q; pro-
pter honore' patris tui miserit dauid ad
te solatores: et nō iteo ut te inuestiga-
ret et exploraret ciuitate et cerneret eam
misit dauid seruos suos ad te. Tulit ira-
q; anon seruos dauid: rasiq; dimidia
partē barbe eoz et pscidit vestes eoz me-
dias usq; ad nates et dimisit eos. Quō
cū nūdatū esset dauid: misit in occursum
eozū. Erāt cū viri cōfusi turpiter val-
te. Et mādauit eis dauid. Manete i ihe-
riebo donec crescat barba vtra: et tūc re-
uertimini. Videntes autē filij amon q; in-
iuriam fecissent dauid: miserūt: et con-
duxerūt mercate' firū roob. et firū soba
vīginti milia pōitū: et a rege maacha
mille viros: et ab histob decē milia vi-
rozū. Quod cū auisset dauid misit io-
ab et oēm exercitū bellatozū. Egredi sūt
ergo filij amon: et direxerunt aciem an-
te ipsū introitū pōre. Virus autē soba
et roob et histob et maacha seozū crāt
in campo. Videntes ergo ioab q; prepara-
tum esset aduersū se pceliū: et ex aduer-
so et post tergū elegit sibi ex omnibus
electis isrl et instruxit aciem cōtra firū:
reliquā autē partem pñi tradidit abisai
fratri suo. Qui direxit acē ad iusū filios

ammon. Et ait ioab. Si pzeualerint
aduersū me firī eris michi in adiutorū
si autē filij amon pzeualerint aduersum
te auxiliabor tibi. Esto vir fortis: et pu-
gnemus pro pto nro et ciuitate dei nri.
Dñs autē faciet quod bonum est in con-
spectu suo. Misit itaq; ioab: et plus q;
erat cū eo certamē cōtra firos: q; statim
fugerūt a facie eius. Filij autē amon vi-
dentes q; fugissent firī: fugerunt et ipsi
a facie abisai: et ingressi sunt ciuitatem
Beuersū: q; est ioab a filijs amon: et ve-
nit iherusalē. Videntes igitur filij am-
mon: quoniā firus expanit. et quoniā
corruissent corā israhel: congregati sūt
pariter. Misitq; adadezer et eduxit firos
qui crant trans flumiū: et adduxit eozū
exercitū. Sobach autem magister mili-
tie adadezer erat princeps eozū. Quod
cū nūdatū esset dauid contraxit omnem
israhel: et transtulit iordanē. Venitq;
in belā. Et direxerūt acē firī ex aduerso
dauid: et pugnavit cōtra isrl. Fuge-
runtq; firī a facie isrl: et occidit dauid
de firis septingentos currus et quadra-
ginta milia equitū: et sobach principem
militie percussit: qui statim mortuus est.
Videntes autē vniūsi reges qui erāt in p-
sidio adadezer se victos ab israhel: cōpa-
ueit et fugerūt quināginta et octo milia
corā isrl. Et fecerūt pacē cū isrl et serue-
rūt eis timentiq; firī auxiliū pberē filijs

Fadū est aut. xi. Jammon.
Vixente ano eo tpe quo solēt re-
ges ad bella pcedere misit dauid ioab
et seruos suos cū eo et vniūsi isrl: et va-
stauerūt filios amon et obsederūt rabba
dauid aut remansit in iherlm. Dū hec a-
gerentur accidit quadā die ut surgeret
dauid de stratu suo post meridiem: et
ambularet in solario domus regie.

Spiditq; mulierē se lauante ex aduerso
 sup solariū suū. Erat aut̄ mlier pulcra
 valcē. Misit ergo rex: et requisuit q̄ ef-
 fet mulier. Nūca nīq; est ei q̄ ip̄ fa esset
 bethsabee: filia heliam vxor vrie et̄bi.
 Misit itaq; dauid nūcjs et tulit eā. q̄
 cū ingressa esset ad illū: dormiuit cū ea
 Et cūq; sanctificata est ab immundis-
 tia sua et reuersa est in domū suam con-
 cepto fetu. Mittensq; nūcīauit dauid q̄
 ait. Concepit. Misit autem dauid ad io-
 ab dicens. Mitte ad me vñiam et̄beum
 Misitq; io ab vñiā ad dauid. Et venit
 vñias ad dauid. Queruntq; dauid. q̄
 recte ageret io ab q̄ plus: et quō amini
 straretur bellū. Et dixit dauid ad vñiā
 Vate in domum tuā: et laua pedes tuos.
 Et egressus est vñias de domo regis: se-
 cutusq; est eū abo regius. Dormiuit au-
 tem vñias ante portā domus regie cū alijs
 seruis dñi sui. et nō descendit ad domū
 suā. Nūcīatq; est dauid a dicentibus
 Nō iuit vñias in domum suā. Et ait da-
 uid ad vñiā. Nūquid nō de via longin-
 qua venisti? Quare nō descendisti in do-
 mū tuā? Et ait vñias ad dauid. Archa
 dei mei et isrl̄ et iuda habitant in papilio-
 nib;: et dñs meus io ab et serui dñi mei
 sup sacca terre manēt: et ego ingredi-
 ar domū meā: ut comedā et bibā et dor-
 miām cū vxore mea. Per salutē tuā et p
 salutē anime tue nō faciā rem hāc. Ait
 ergo dauid ad vñiā. mane hic etiā ho-
 die: et cras dimittā te. Misit vñias in
 iherusalē in die illa et altera: et vocauit
 eū dauid ut comederet coram se et bibe-
 ret: et inebriauit eū. Qui egressus v̄spe-
 re: dormiuit in strati suo cū seruis dñi sui
 et in domū suā nō descendit. factū est er-
 go mane: et scripsit dauid epistolā ad
 io ab. misitq; per manū vrie scribens in

epistola. Domite vñiā ex aduerso belli
 vbi fortissimū preliū est: et delinquitte
 eum ut praesusus intreat. Igit̄ cū io ab
 obficeret vrbem posuit vñiā in loco vbi
 sciebat viros esse fortissimos. egressiq;
 viri de civitate bellabāt aduersum io ab
 et ceciderūt de populo seruoꝝ dauid: et
 mortuus est etiam vñias et̄bus. Misit
 itaq; io ab et nūcīauit dauid omnia ver-
 ba preli;: precepitq; nūcīo dicens. Cū
 optuleris vniuersos sermones belli ad
 regem. si eū videris indignari et dixerit
 quare accessistis ad murum: ut p̄liare
 mimi: an ignoratis q̄ multa teluſur ex
 muro tela mītātur: quis passit abime-
 lech filiū iheroboale. Nonne mulier mis-
 sit sup eū fragmentū mole de muro. et im-
 terfecit eū in thebas: quare iura murū ac-
 cessistis. Dices etiā seruus tuus vñias
 et̄bus occubuit. Abijit ergo nūcīus: et
 venit et narrauit dauid omnia q̄ pepe-
 rat ei io ab: et dixit nūcīus ad dauid.
 Preualuerūt aduersū nos viri: et egres-
 si sunt ad nos in agnū. Nos autē factō
 impetu percussit eos sicut usq; ad portā
 ciuitatis: et dixerūt iacula sagitarū ad
 seruos tuos ex muro teluſur: mortuūq;
 sūt de seruis regis. Quin etiā seruus tu-
 us vñias et̄bus mortuus est. Et dixit
 dauid ad nūcīū. Hec dices io ab. Nō te
 frāgat ista res. Varius enī euentus est
 belli: et nūc hūc et nūc illū ofumit gla-
 dius. Conforta bellatores tuos aduer-
 sus vrbem: ut cūstias eā: et exhortare
 eos. Audiuit autē vxor vrie q̄ mortu-
 us esset vñias vir suus: et planxit eum
 Trāsdūtoq; ludū misit dauid et intro-
 duxit eā in domū suā: q̄ facta est ei vxor
 peperitq; ei filiū. Et displicuit verbū hoc
 qd fecerat dauid corā dño. **M**isit
 it̄ ergo dñs nathan ad dauid.

Qui cū venisset ad eū dixit ei. Rñce mi-
 ebi iudiciū. Duo viri erāt i civitate vna
 vnus diues ⁊ alter pauper. Diues habe-
 bat oues ⁊ boues plurimos valde: pau-
 per autē nichil habebat omnino p̄ter ouē
 vnā paruulā quā emerat ⁊ nutrierat: ⁊
 quē accuerat apud eū cū filijs ei⁹ simul
 de pane illius comedens ⁊ de calice eius
 bibens: et in sinu illius dormiens: erat
 q̄ illi sicut filia. Cū autē p̄grinus qui-
 dam venisset ad diuitē: parcens ille su-
 mere de ouib⁹ ⁊ de bob⁹ suis ut exhibe-
 ret cōuinii p̄grino illi: q̄ venerat ad
 se tulit ouē viri pauperis et preparauit
 q̄bos homini qui venerat ad se. Iratus
 autē indignacōe dauid adūsus hoīnē il-
 lū nimis: dixit ad nathan. Vñtē dñs:
 qm̄ fil⁹ mortis est vir q̄ fecit hoc. Quē
 reddet in quadruplū: eo q̄ fecerit verbū
 istud. et nō p̄perat. Dixit autē nathan
 ad dauid. Tu es ille vir qui fecisti hāc
 rem. Hec dicit dñs deus israhel. Ego
 vñti te in regem sup israhel. et ego erui
 te de manu saul: ⁊ dēdi tibi domū dñi tui
 et vxores dñi tui in sinu tuo: et dēdīq; ti-
 bi domū isrl et iuda: ⁊ hī parua sūt ista
 adiciā tibi multa maiora. Quare ergo
 cōtempnistī verbū dñi: ut faceres malū
 in cōspectu meo. Vñā etiam passisti
 gladio: et vxorē illius accepisti in vro-
 rem tibi ⁊ intra fecisti eū gladio filiorum
 ammon. Quāobrem nō rececet a te gla-
 dius de domo tua usq; in sempiternū: eo
 q̄ respexeris me: ⁊ tuleris vxorē vñe e-
 thēi ut esset vxor tua. Itaq; hec dicit do-
 minus. Ecce ego susceperō super te ma-
 lum de domo tua: et tollā vxores tuas
 in oculis tuis et dabo proximo tuo: et
 dormiet cū vxorib⁹ tuis in oculis solis
 hui⁹. Tu enī fecisti abscondite: ego au-
 tem sciam verbū istud in cōspectu oīs

isrl: et in cōspectu solis hui⁹. Et dixit
 dauid ad nathan. Peccavi dño. Dixit
 q; nathan ad dauid. Dñs q̄ trāstulit
 peccatū tuū. Nō morieris. Verūamen-
 qm̄ blasphemare fecisti inimicis nomē
 dñi p̄pter verbū hoc: filius qui natus ē
 tibi morte morietur. Et reuersus est na-
 than i domū suā. Perausitq; dñs paru-
 lū quē peperit vxor vñe dauid: et cōse-
 rat⁹ est. Deprecat⁹ q; est dauid dñm
 p̄ro paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio
 et ingressus seorsū iacuit sup tergam.
 Venerunt autē seniores domus eius: co-
 gentes eū ut surgeret de terra. Qui noluit
 nec comedit cū eis abum. Ac cōdit au-
 tem die septima ut moreretur infans: ti-
 muerūtq; serui dauid nūciare ei q̄ mor-
 tuus esset paruulus. Dixerūt enī. Ecce
 cū paruul⁹ adhuc vīueret loquebamur
 ad eū: et nō audiebat vocē nostrā: q̄to
 magis si dixerimus: mortuus est puer
 se affliget. Cū ergo dauid audisset ser-
 uos suos ministrātes. intellexit q̄ mortu-
 us esset infantulus. Dixitq; ad seruos
 suos. Nūquid mortuus est puer? Qui
 respōderūt ei mortu⁹ est. Surgit ergo
 dauid de terra: ⁊ lotus vndatusq; ē. Cū
 q; mutasset vestē ingressus est domum
 dñi: et adorauit: et venit in domū suā:
 p̄cūitq; ut poneret ei panē: et comedit.
 Dixerūt autē ei serui sui. Quis est sermo
 quē fecisti p̄pter infantē cū adhuc vīue-
 ret ieiunasti et flebas: mortuo autē pue-
 ro surrexisti ⁊ comedisti panē. Qui ait.
 Propter infantē dū adhuc vīueret ieiū-
 nauit et fleui. Dicebā enī. Quis enī scit
 si forte dōner eum mihi dominus: ⁊ vi-
 uat infans. Nunc autē quia mortuus
 est. quare ieiunio: Nūquid potero reuo-
 care eum amplius. Ego vadam magis
 ad eum: ille vero nō reuertetur ad me.

Et cōsolatus est dauid bēthsabee vxorē suā ingressusq; ad eā dormiuit cum ea. Quae genuit filiū: et vocauit nomē eius salomon et dñs dilexit eū. Misitq; eū in manu nathan pphete: et vocauit nomē eius amabilis dño: eo q̄ diligeret eū dñs. Igitur pugnavit ioab cōtra rabbath filioy ammon: et expugnabat vrbem regiā. Misitq; ioab nūcos ad dauid dicens. Dimicauit adūsū rabbath et capiēda est vrbis aquarū. Nūc igitur cōgrega reliquā partē populū et obstitit ciuitatem et cape eā ne cū a me vastata fuerit vrbis nomini meo ascribatur victoria. Cōgregauit itaq; dauid omnem populū et pfectus est aduersū rabbath. Cūq; dimicasset cepit eā. Et tulit dyademā melchōn regis eoy de capite ei⁹ p̄do auri talētū habēs gemmas p̄ciosissimas et imposuit e sup caput dauid. Et p̄cedā ciuitatis asportauit multā valde populū q̄ eius adducens ferrauit: et arcū egit sup eos ferrata carpenta. Diuisitq; aultris: et trās iurē in tpo laterū. Sic fecit vniuersis ciuitatibus filioy ammon. Et reuersus est dauid et omnis exercitus in iherusalem.

xiii

Factū est autē post hec ut absolon fili⁹ dauid sororē speosissimā vocabulo thamar adamaret ammon fili⁹ dauid et diligeret eā valde et tēperet p̄t eā valde. ita ut p̄pter amorē ei⁹ egrotaret q̄ cū esset virgo difficile ei vixebat: ut q̄pp̄iā ihoneste ageret cū ea. Erat autē ammon amicus nomic ionadab fili⁹ semmaa fratris dauid: vir prudens valde. Qui dixit ad eū. Quare sic attenuaris ma dē fili⁹ regis per singulos dies. Cur nō indicas michi. Dixitq; ei ammon. Thamar sororē fratris mei absolon amo. Cui respōdit ionadab. Cuba super

lectū tuū: et lāguozum simula: aiq; veniat oroz thamar soroz mea: ut det michi abū et faciat pulmentū ut comedā de manu eius. Accubuit itaq; ammon: et quasi egrotare cepit. Cūq; venisset rex ad vīstā dñi eū ait ammon ad regē. Veniat obsecro thamar soroz meā: ut faciat in oculis meis duas sorbiāculas et abū paratū capīā de manu ei⁹. Qui sit ergo dauid ad thamar tomū dicens. Veni i tomū ammon frīs tuī: et fac ei pulmentū. Venitq; thamar i tomū ammon fratris sui: ille autē iacebat. Quae tollēs farinā cōmisit i haquesia eius in oculis eius: coxit sorbiāculas: tollensq; quod coxerat effudit: et posuit corā eo et noluit comedere. Dixitq; ammon. Etate vniuersos a me. Cūq; cecisset omnes: dixit ammon ad thamar. Infr abū in cōclauit ut vescar de manu tua. Tulit ergo thamar sorbiāculas: quas fecerat et intulit ad ammon fratrem suū in conclauit. Cūq; obtulisset ei abū: apprehendit eā et ait. Veni tuba meū soroz mea. Quae respondit ei. Noli frater mi noli opprimere me: neq; enī hec phas est in isrl. Noli facere stulticiā hanc. Ego enī ferre nō potero obprobriū meū et tu eris q̄si vn⁹ de insipientibus i isrl: quin potius loquere ad regē et nō negabit me tibi. Noluit autē ammon acquiescere p̄caibus eius: sed p̄ualens viribus oppressit eā et cubauit cū ea. Et exo sam eam habuit odio magno nimis: ita ut manus esset odiū quo oterat eā: amore quo ante dilexerat. Dixitq; ei ammon. Surge et vade. Quae respondit ei. Maius ē hoc malū quod nūc agis aduersū me: q̄ quod ante fecisti expellens me. Et noluit audire eā sed vocato puero q̄ ministrabat

et dixit. Ecce hanc a me foras: et clau-
 re hostiū post eā. Que in dura erat tala-
 ri tunica: huiusmodi enim filii regis
 virgines vestibus utebāt. Geat itaq; eā
 mimitur illi foras: claufitq; foras post
 eam. Que aspergens cinerē capiti suo.
 scissa talari tunica: impositusq; manibus
 super caput suū: ibat ingrediens et cla-
 mans. Dixit autē ei abfalon frater suus.
 Nūquid ammon frater tuus cōstituit
 teā? Sed nūc soror tace: frater tuus ē
 Neq; affliges cor tuū p hac re. Man-
 sit itaq; thamar cōtabescens. In domo
 abfalon fratris sui. Cū autē audisset
 rex dauid verba hec cōtristatus ē valde
 et noluit contristari spiritu ammon filij
 sui quoniā diligebat eū: quia p̄mogeni-
 tus erat ei. Porro nō ē locutus abfalon
 ad ammon nec malū nec bonū. Operat
 enī abfalon ammon: eo q; violasset tha-
 mar sororem suā. factū est autē post re-
 pus biennij. ut tōnerent oues abfalon
 in balafor: que ē iuxta effraim. Et voca-
 vit abfalon omnes filios regis: venitq;
 ad regem: et ait ad eū. Ecce tōcent oues
 serui tui: veniat oro rex cū filiis suis ad
 seruū suū. Dixitq; rex ad abfalon. Po-
 li fili mi: noli rogare ut veniam? omēs
 et grauem te. Cū autē egeret eū et no-
 luisset ire: benedixit ei. Et ait abfalon
 ad dauid. Si non vis venire: veniat
 obsecro nobiscū salte ammon frater meus.
 Dixitq; ad eū rex. Nō est necesse ut va-
 dat teā. Coegit itaq; abfalon eū: et di-
 misit eū eo ammon: et veniunt filios re-
 gis. feceratq; abfalo cōmuniū q̄m cōiū-
 niū regis. Preceperat autē abfalo pueris
 inis dicens. Obseruare cū temulentis fue-
 rit ammon vino: et dixerit vobis. pranti-
 te eum et interficiate: nolite timere. Ego
 enim sum qui p̄cepit vobis. Robora:

mini: et esto te viri fortes. fecerūt ergo
 pueri abfalon adūsum ammon: sicut
 p̄ceperat eis abfalon. Surgentesq; om-
 nes filij regis: ascenderunt singuli mu-
 las suas et fugerunt. Cūq; adhuc per-
 gressi i itinere: fama p̄uenit ad dauid
 dicens. Perasit abfalon omnes filios
 regis: et nō remansit ex eis saltem vnus.
 Duraxit itaq; rex dauid. et scidit ve-
 stimenta sua et eadit super terram: et
 omnes serui illius qui assistebant ei: sei-
 derunt vestimenta sua. Respondens autē
 ionadab filius semmaa fratris dauid di-
 xit. Ne estimer dominus meus rex q;
 omnes pueri regis occisi sint. Ammon
 solus mortuus est: quoniā in odio ab-
 falon erat positus ex die qua oppresit
 thamar sororem eius. Nūc ergo ne po-
 nit dominus meus rex super cor suum
 vbum istud dicens: omnes filij regis oc-
 cisi sunt quoniā ammon solus mortuus
 est. fugit autē abfalon. Et eleuauit pu-
 er spectator oculos suos et aspexit: et ce-
 ce populus multus veniebat p̄ iter te-
 mū ex latere montis. Dixit autē ionadab
 ad regem. Ecce filij regis assunt: iuxta
 verbū serui tui. sic factū est. Cūq; cessas-
 set loqui: apparuerunt et filij regis. Et
 intrantes leuauerunt vocem suam: et fle-
 uerūt. Sed et rex et omnes serui ei fle-
 uerūt plozatu magno nimis. Porro ab-
 falon fugiens abiit ad tholomai filiū
 amirur regem gesur. Aut it ergo dauid
 filiū suū ammon nictis diebus. Abfalo autē
 cū fugisset et venisset in gesur fuit ibi tri-
 bus annis cessanteq; rex dauid p̄sequi ab-
 falo: eo q; solat eū super ammon iteritu
Intelligēs autē ioab filius Am-
 saruē q; cor regis vsuū esset ad
 abfalo: misit thaurā et vltimū inxerit
 sapiētē: dixitq; ad eā. Augere te simula.

et induere veste lugubri: et ne vngaris oleo: ut sis quasi mulier iam plurimo tempore lugens mortuum. Et in gradieris ad regem: et loqueris ad eum sermones huiusmodi. Posuit autem iobas verba in ore eius. Itaque cum ingressa fuisset mulier thauites ad regem cecidit coram eo super terram et adorauit et dixit. Valua me rex. Et ait ad eam rex. Quid cause habes? Que respondit. Heu mulier vidua ego sum. Mortuus est enim vir meus. et analle tue erat duo filij: qui rixati sunt aduersum se in agro: nullusque erat qui eos prohibere posset et passit alter alterum et interfecit eum. Et ecce cõsurgens vniuersa cognatio: aduersum anallam tuam dicit. Et traxit eum qui passit fratrem suum ut occidamus eum pro anima fratris sui quem interfecit: et deleamus hereditatem: et querunt extingueret scintillam meam que relicta est: ut non supsit viro meo nomen: et reliquit super terram. Et ait rex ad mulierem. Vade in domum tuam et ego iubebo pro te. Dixitque mulier thauites ad regem. In me domine mi rex sit iniquitas et in domo patris mei: rex autem et thronus eius sit inuicentens. Et ait rex. Qui contradidit tibi adducit eum ad me: et ultra non audeat tangere te. Que ait. Recorretur rex domini dei sui ut non multiplicent proximi sanguinis ad vltitudinem: et nequaquam interficiat filium matrem. Qui ait. Vivit dominus: quia non cadet de capillis filij tui super terram. Dixit ergo mulier. Loquatur analla tua ad dominum meum regem verbum. Et ait loquere mulier. Quare cogitasti huiusmodi rem contra populum dei: et locutus est rex verbum istud ut peccet: et non reducat eicetum suum. Omnes morimur: et quasi aque dilabimur in terram que non reuertuntur. Nec vult deus patre animam: sed retrahat cogitans

ne peccatus peccat qui abiectus est. Nunc igitur veni ut loquar ad dominum meum regem verbum hoc: presentem populo. Et dixit Analla tua. Loquar ad regem si quo modo si dicit rex verba analle sue. Et audivit rex verba ut liberaret anallam suam de manu omnium qui volebant de hereditate domini deletere me: et filium meum simul. Dicit ergo analla tua: ut fiat verbum domini mei regis sicut sacrificium. Dicit enim angelus domini. Sic est dominus meus rex ut nec benedictio ne nec maledictio e moueat. Intra et dominus tuus est tecum. Et respondens rex dixit ad mulierem. Ne abscondas a me verbum quod te interzogo. Dixitque ei mulier. Loquere domine mi rex. Et ait rex. Nunc quid manus iobas tui est in omnibus istis? Respondit mulier et ait. Per salutem anime tue domine mi rex: nec ad sinistram nec ad dexteram est ex omnibus hijs que locutus est dominus meus rex. Peruus enim tuus iobas ipse precepit michi: et ipse posuit in os analle tue omnia verba hec: ut vixit rem figuram sermonis huius. Peruus enim tuus iobas precepit istud. Tu autem domine mi rex sapiens es: sicut habet sapientiam angelus dei: ut intelligas omnia super terram. Et ait rex ad iobas. Ecce placat se verbum tuum. Vade ergo et renocia puerum absolom. Catenusque iobas super faciem suam in terram adoravit et benedixit regi. Et dixit iobas. Hodie intellexit servus tuus: quia inveni gratiam in oculis tuis domine mi rex. scilicet enim sermonem domine mi rex servus tui. Cur dixit ergo iobas ab et abiit in gessur: et adduxit absolom in iherusalim. Dixit autem rex. Revertat in domum suam: et faciem meam non vixat. Revertus est itaque absolom in domum suam et faciem regis non vidit: porro sicut absolom vir non erat pulcher ei similis

in omni israhel: et exortus nimis. **A** vestigio pedis usq; ad vernaem: non erat in eo vlla macula. Et quāto tēxat capillos. semel autē i anno tondebat. quia grauabat eū cesaries: ponebat capillos capitis sui ducētis felis pōtre publico. **N**an sūt autē absalon filij tres: et filia vna noie thamar elegātis foame. **M**ansitq; absalon in iherusalē duobus annis: et faciem regis nō vidit. **M**isit itaq; ad ioab: ut mitteret eū ad regem. **Q**ui noluit venire ad eum. **C**ūq; scāto misisset. et ille noluit venire ad eū: dixit seruis suis. **S**atis agrū ioab iuxta agrū meū: habentem messem ordi. **I**te igitur: et succēditē eū gmi. **S**uccēderūt ergo serui absalon segetē igni. **E**t venientes serui ioab scissis vestibus suis dixerūt. **S**uccēderūt serui absalon partē agrī igni. **S**urrexitq; ioab et venit ad absalon in domū eius: et dixit. **Q**uare succēderūt serui tui segetem meā igni? **E**t respōdit absalon ad ioab. **Q**uāsi ad te obsecrans ut venires ad me et mitterem te ad regem: et dīares veni. **Q**uare veni te gessur? **M**elius michi erat ibi esse. **O**bscero ergo ut videam faciem regis. **Q**d si memor est iniquitatis mee interficiat me. **I**ngressus itaq; ioab ad regem: nūcāuit ei omnia. **V**ocatusq; est absalon et intravit ad regem: et adorauit super faciem terre coram eo. **O**sculatusq; est rex absalon. **xv.**

Tunc post hec fecit sibi absalon currus et equites: et quinq; ginta viros qui preceperunt eum. **E**t mane cōsurgens absalon stabat iuxta introitum porte in via: et omnē virū q; habebat negoāū ut veniret ad regis iudiciū vocabat absalon ad se: et dicebat. **D**e qua civitate es tu? **Q**ui respōdens atbat. **E**t vna tribu isrl

ego sum seruis tuis. **R**espondebatq; ei absalon. **S**icent michi sermones tui boni et iusti: sed non est qui te audiat cōstitutus a rege. **D**icebatq; absalon. **Q**uis me constituat iudicem super terrā ut ad me veniāt omnes qui habent negoanem et iuste iudicent? **S**ed cum accēderet ad eum homo ut salutarēt illum. **E**xtendebat manū suam et apprehērens osculabatur eum. **F**aciebatq; hoc omni isrl. qui veniebāt ad iudiciū ut audiret a rege. et sollicitabat corda viro: um isrl. **P**ost quadraginta autē annos dixit absalon ad regem dauid. **V**adam et reddam vota mea que voui domino in hebron. **V**ouens enī voui serui tuius cū esset in gessur hinc dicens. **S**i reduxerit me domū? in iherusalē: sanctificabo dño. **D**ixitq; ei rex dauid. **V**ae i pace. **E**t surrexit: et abiit in hebron. **M**isit autē absalon exploratores in vniuersos tribus isrl dicens. **T**ranam ut audieritis clangorē buane diat. **R**egnabit absalon in hebron. **P**orro cū absalō ierūt ducenti viri de iherlm vocati: eūtes simpliciter: et causā pmit? ignorantes. **A**ccēderunt q; absalon achitofel gilonicem cōsiliariū dauid: et ciuitate suā gilō. **C**ūq; immolaret victimas facta est cōiura cōvalida: pplusq; cōcurrentes augebat cum absalon. **V**enit igit nūcūus ad dauid dicens. **T**oto corde vniuersus isrl sequit absalon. **E**t ait dauid suis suis: q; crāt cū eo i iherlm. **V**urgite. **F**ugiam? neq; cūm erit nobis effugium a facie absalon. **F**estinare egred: ne forte veniens occupet nos et impleat sup nos ruinā: et periciat ciuitatē i ore gladij. **D**ixerūtq; sui regis ad eū. **O**mīa q; cūq; pcepit dominus noster rex libenter exequemur serui tui. **E**gressus est ergo rex et vniuersa dom? ei?

pedibus suis. Et ceteri q̄ rex ecce mulie-
res concubinas ad custodiendā domum.
Egressusq; rex et om̄is isrl̄ pedib; suis
stetit procul a domo ⁊ vniuersi serui ei⁹
ambulabāt iuxta eū: ⁊ legiones cerethi
et pheleti ⁊ om̄s gethi pugnatōres va-
lidi sexcenti viri: qui secum eū fuerāt de
geth pedites p̄cecebāt regi. Dixit autē
rex ad ethai gethi. Cur vniuersi nobiscū
Reuertere ⁊ habita cū rege q̄ p̄regim⁹
es. ⁊ egressus es de loco tuo. heri vniuersi
et hodie cōpellers nobiscū egredi. Ego
autē vadā quo intras sum. Reuertere:
et reduc teū fratres tuos: ⁊ dñs sicut
teū misericōdiā ⁊ veritatē q̄ ostendisti gra-
tiā ⁊ fidē. Et r̄ndit ethai regi dicens. Vi-
uēt dñs ⁊ vivit aīma tua dñe meus rex
qm̄ in quo cūq; loco fueris dñe mi rex
sive in morte sive in vita: ibi erit seru⁹
tuus. Et ait dauid ethai. Veni et transi
Et trāsivit ethai gethus ⁊ rex ⁊ omnes
viri qui cū eo erāt: ⁊ reliqua multatudo
Omnesq; stebāt voce magna: ⁊ vniuer-
sus p̄plus trāsibat. Rex q; transgredeb-
batur. torrentē cedron: ⁊ amarus p̄pls
incedebat cōtra viam oliuē que respicit
ad desertū. Venit autē ⁊ sadoch sacerdos
et vniuersi leuite cū eo portantes archā
fœderis dñi. Et deposuerunt archam fœde-
ris dñi. Et ascendit abiatbar: donec ex-
pletus esset om̄is p̄pls qui egressus fue-
rat de civitate. Et dixit rex ad sadoch.
Reporta archā dñi in v: bon. Si inuene-
ro gratiā i oculis dñi reducet me ⁊ ostē-
det michi eā. et tabernaculū suū: si autē
dixerit michi: nō place: prestō sū: faci-
at qd̄ bonū est corā se. Et dixit rex ad
sadoch sacerdotē. O videns reuertere in
civitatē in pace. et achimaas filius tu-
us ⁊ ionathan filius abiatbar duo filij
vestri vobiscū. Ecce ego abscondar in

campis tribus deserti: donec vniat sermo
a vobis indicans michi. Reportauerūt
ergo sadoch et abiatbar archā dñi in ihe-
rusalē: et manserunt ibi. Porro dauid
ascēdebat. diū olivārū scanxens et fies
nudis pedib; incedens: ⁊ aperto capite
Sed et omnis populus qui erat cū eo:
aperto capite ascendebat plorans. Nun-
quā nū est autē dauid: q̄ achisofel esset in
cōmūracōne cum absolō. Dixitq; da-
uid. Infatua queso dñe cōsiliū achito-
fel. Cūq; ascēderet dauid summītatē
montis in quo adoraturus erat dñm:
ecce occurrit ei ebulli arachites scissa ve-
ste et terra pleno capite. Et dixit ei da-
uid. Si videris meū eris michi oneris:
si autē in civitatē reuertaris ⁊ dixeris
absolō seruis tuus sum rex patre me
vivere. sicut fui servus patris tui. sic
ero seruis tuus: dissipabis cōsiliū
achitofel. Habes autē tecum sadoch et a-
biathar sacerdotes: ⁊ omne vrbū quod
cūq; audieris in domo regis. indicabis
sadoch ⁊ abiatbar sacerdotib; ⁊ sunt
enī cū t̄s duo filij eorū achimaas filius
sadoch ⁊ ionathan filij abiatbar: ⁊ mit-
tetis p̄ eos ad me om̄e vrbū qd̄ audie-
ritis. Venite ergo chusy amico dauid.
in civitatē. Absolō q; ingressus est ihe-
rusalē. ⁊ achitofel cū eo. **vi**

Quoniam dauid transisset paululum
mōtis verticē: apparuit ei siba pu-
er miphiboseth i occurū eius cū duob;
asinis: q̄ onerati erant ducentis panib;
et centi alligaturis vnepaste. et centi
massis palatarū: ⁊ duobus vtrib; vi-
ni. Et dixit rex sibe. Quid sibi volunt
hec? R̄nditq; siba. Dñe mi rex. Asini
domestici regis ut fœcant: ⁊ panes et
palate: ad vascendum pueri tuis: vinū
autē ut bibat si quis vixerit in t̄sato.

Et ait rex. Vbi est filius dñi tuus? Respōditq; sibi regi. Remāsit in iherusalem dicens. Hodie restituit michi domus isrl regnū patris mei. Et ait rex sibi. Tua sint oīa que fuerunt in siphoboseth. Dixitq; sibi. Ora ut inueniam gratiā corā te dñe mi rex. Venit ergo dauid usq; babilurim. Et ecce egrediebatur vir de cognatione domus saul nomine semei filius gera: procebatq; egrediens: et maledicebatq; mittebatq; lapides contra dauid. Et cōtra vniūsos seruos regis dauid. Omnis autem pp̄s et vniūsi bellatores. a dextero et a sinistro latere regis incedebāt. Ita autē loquebat semei cū malediceret regi. Egredere. egredere vir sanguinū: et vir belial. Reddidit tibi dñs vniūsum sanguinē domus saul. quā inuastisti regnū pro eo: et redit dñs regnū in manu absalō filij tui. et ecce presentē te mala tua quoniā vir sanguinū es. Dixit autē abisai filiū saruie regi. Quare maledicat camis hic moriturus domi no meo regi? Vadami et amputabo caput eius. Et ait rex. Quid michi et vobis est filij saruie? Dimittite eum ut maledicat. Dominus enī precepit ei ut malediceret dauid. Et quis est qui audeat dicere. quare sic fecerit? Et ait rex abisai et vniūsis seruis suis. Ecce filiū meus qui egressus est de vtro meo. querit animā meā: quāto magis hic filius gemini maledicat michi. Dimittite eum ut maledicat iuxta preceptum domini: si forte respiciat dñs afflictionem meam: et reddat michi dñs bonū pro maledictione hac die hodierna. Ambulabat itaq; dauid et socij eius per viā cū eo: semei autē per iugū montis et latere contra illū gradiebatur maledicens: et mittens lapides aduersum eum. et iramq; spargēs.

Venit itaq; rex dauid et vniuersus populus cum eo lassus: et recessit ibi in iherusalem. Absalon autē et omnis populus eius ingressi sunt iherlm: sed et achitofel cū eo. Cum autē venisset chusai arachiticus amicus dauid ad absalon: locutus est ad eum. Salue rex salue rex. Ad quē absalon. Hec est inquit gratia tua ad amicum tuū? Respōditq; chusai ad absalō. Nequaquā: quā illius ero quē elegit dñs et omnis hic populus. et vniūsus israhel: et cū eo manebō. Sed ut et hoc inferā: cui ego seruaturus sum? Pōne filio regis. Sicut parui patri tuo: ita parebo et tibi. Dixit autē absalon ad achitofel. Immitte cōsiliū: quid agere debeamus. Et ait achitofel ad absalon. Ingrede ad cōcubinas patris tui: quia dimisit ad uituolendā tomū: ut cū audierit omnis isrl. quod sedaueris patre tuū: roboretur tremi manus eorū. Tenentur ergo absalō tabernacula solaria: ingressusq; est ad cōcubinas patris sui: corā vniuerso isrl. Cōsiliū autē achitofel. quod dabat i diebus illis: quāsi hū quis cōsuleret dñm. Sic erat omne cōsiliū achitofel et cū esset cū dauid et cū esset cū absalon.

Dixit ergo achitofel **xviij.** Ad absalon. Eligā michi duodecim milia viroz. et cōsurgens persequar dauid hac nocte: et irruēs sup eū quippe qui lassus est et solutus manibus patris cū. Cūq; fugerit ois populus qui cū eo est patris regē desolatū: et reducā vniūsum populum. quō vnus homo rēti solet. Vnū enī virum tuū et ois populus erit i pace. Placuitq; seruo eius absalō: et cūctis maioribus natu isrl. Ait autē absalō. Vocate chusai arachiten: et audiamus quō eam ipse dicat. Cūq; venisset chusai ad absalō ait absalō ad eū.

Huicsemōi sermōe locut⁹ est achitofel. tu qđ dīas facere debem⁹ an nō. Qđ das oñliū. Et dixit cū ad absolō. Nō est bonū hoc cōsiliū qđ dedit achitofel hac vice. Et rursū inculcū dchū. Tu nō stī patrē tuū q̄ viros qui cū eo sūt esse fortissimos q̄ amaro animo: velut si vza raptis catulis in saltu scuiat. Sed et pater tuus vir bellator est: nec morabitur cū p̄lo. Forzitan nūc latitat ī fo- ueis aut in viuo quo voluerit loco: et cū ceciderit vnus quilibet ī p̄ncipio: au- diet quicūq; audierit q̄ dicit. facta est plaga in p̄lo: q̄ sequēbat absolō. Et fortissimus ipse cui⁹ cor est q̄si leonis: pauore solueatur. Dat enī omnis popul⁹ isrl forte esse patrē tuū q̄ robustos oēs qui cū eo sunt. Sed hoc michi videtur rectū esse cōsiliū. Cōgregetur ad te vni- uersus p̄ls isrl a dan usq; berabee. q̄ si arena maris innumerabiles q̄ tu eris in medio eorū: et irruentis sup enī ī quo cūq; loco inuentus fuerit: et opriem⁹ eū sicut cadere solet ros sup terrā: et nō verelinquem⁹ de viris q̄ cū eo sūt. nec vnū quidē. Qđ si vzbē aliqua fuerit in- gressus: arāidabit omīs isrl auitati illi funes: q̄ traban⁹ eā in torrentē: ut non reperiat nec calanlus quidē et ea. Dixit q; absolōn q̄ omīs viri isrl. Melius est cōsiliū aisi arachire consilio achitofel dñi aut nutu dissipatū est cōsiliū achitofel vtilē: ut induceret dñs sup absolōn malū ut videret⁹ oñliū aisi bonū corā absolōn. Et ait ebusi satoch q̄ abia ebar sacerdotibus. Hoc q̄ hoc modo cōsiliū dedit achitofel absolōn et senioribus isrl: et ego tale q̄ tale tedi cōnsiliū. Nūc ergo mitte dō: et nunaate dauid: dicentes. Ne moreris nocte hac in campēstrib; deserti sed absq; dila-

cōne trāsgredere: ne forte absorbeatur et omīs p̄ls q̄ cū eo est. Jonathas aut et achinaas stabat iuxta fontē ro- gel. Abijt analla et nūcauit eis et illi profecti sūt ut referēt ad regem dauid. nunaū. Nō enī poterāt vitari: aut intro- ire auitatē. Vidit autē eos quidā puer: et indicauit absolōn. Illi vxo cōato gradu ingressi sunt domū aiusdā viri in bamuri: qui habebat puteū ī vestibulo suo: et descenderūt in eū. Tulit autē mulier q̄ expādit vclamē super os putei quasi fiteas tiplanas: et sic latuit res. Cūq; venissent serui absolōn: in domū ad mulierē dixerūt. Vbi est achinaas et jonathas. Et tridit eis mulier. Trā fierūt festinant: gustata paululū aqua at hij qui querebāt eū nō reperissent: reuerfi sūt in iherlm. Cūq; absissent ascen- derūt illi de puteo: q̄ p̄gentes nūcaue- runt regi dauid q̄ dixerūt. Surgite et transtite ato fluvii: qm̄ huicsem oī te- dit cōsiliū cōtra vos achitofel. Surrexit ergo dauid q̄ oīs p̄lus q̄ cū eo erat et transtierūt iordanē donec diluēsceret et anteq; conuaderetur verbū: nec vnus quidē residuus fuit qui nō trāstret flui- uū. Porzo achitofel vitans q̄ nō fuis- set factū cōsiliū suū: stramē sinū suum surperitq; et abijt in domū suā q̄ in aui- tatē suā: et disposita domo sua suspen- dio interijt: et sepultus est in sepulcro patris sui. Dauid autē venit in castra: et absolōn transtieit iordanē: ipse et omīs viri isrl cū eo. Amasam vxo cōstituit absolōn pro ioab sup exerātum. Ama- sa autē erat filius viri qui vocabatur ie- thra te isreli: qui ingressus est ad abi- gail filiā naas sozozem sarine que fuit mater ioab. Et caltrametas est isrl cū absolō ī terra galaad. Cūq; venisset

dauid ī castra sobi fili' naas de rabbach
 filiozū amon. et machib fili' ammihel de
 loobar. et berzalai galaadites de roga-
 lim. obtulerunt ei stratoria ⁊ capta et
 vasa fictilia : frumentū ⁊ orezū ⁊ farinā
 et polentā ⁊ fabam ⁊ lentem ⁊ frizū acer
 et mel et bñsrum. oues et pingues vi-
 rulos. xxxiijq; dauid ⁊ populo qui cū
 eo erāt ad ascēdēdū. Suspiciant em̄ sūt
 pplm̄ fame ⁊ siti fatigari ī deserto. **Win.**

Hicur cōsiderato dauid populo suo. cō-
 stituit sup eos tribunos ⁊ centuriones:
 et dedit ppli scāā partē sub manu ioab.
 et scāā partē sub manu abisai filij sarinē
 fr̄is ioab: ⁊ terciā partē sub manu ethai
 qui erat de geb. Dixitq; rex ad populū
 Egrediar ⁊ ego vobiscū. Et r̄idit ppls
 nō estibis. Siue em̄ fugim⁹ non ma-
 gno opere ad eos de nob p̄tinebit: siue
 media pars ceaderit e nob nō satis cura
 bit: quia tu vnus solus pro reem mi-
 libus cōpararis. Melius est igitur ut
 sis nob in vrbe p̄chidio. Ad quos rex
 ait. Quod vobis videtur redū hoc faci-
 am. Venit ergo rex iuxta portā. Egredi-
 ebaturq; ppls p turmas suas ceterū et mil-
 leni. Et p̄cepit rex ioab ⁊ abisai ⁊ ethai
 dicēs. Veruare michi puerū absalon.
 Et om̄is ppls audiebat p̄cipiētē regē cū
 disp̄cipib; p absalō. Itaq; egress⁹
 est ppls. in campū cōtra isrl. ⁊ factū est
 p̄elū in saltu ephraim. Et celsus est ibi
 pplus isrl ab exercitū dauid: factaq; est
 plaga magna in die illa viginti miliiū.
 fuit autem ibi p̄elū dispersum sup
 faciem ois terre: et multo plures erant
 quos saltus consumplerat de populo
 quam hū quos vocauerat gladius in
 die illo. Accidit autem ut occurrerēt ab-
 salon suis dauid: secens ī mulo. Cūq;
 ingressus fuisset mulus sub cōrensam

querā ⁊ magnam adhefit caput eius
 querā: et illo suspensio inter celū ⁊ ter-
 ram. mulus cui infecerat p̄transiuit. Vi-
 dit autē hoc quisp̄ā: et nūcātur ioab
 dicens. Si di absalon p̄ndere de querā.
 Et ait ioab viro qui nūcāuerat ei. Vi-
 didisti quare non cōfodisti eū cū terra:
 et ego redidisti tibi xxem argenti siclos
 et vñū baltheū. Qui dixit ad ioab. Si
 appenderes in manib; meis mille argen-
 teos: nequaq; mitterem manum meam
 in filiū regis. Audiētiabus em̄ nobis
 p̄cepit rex tibi et abisai ⁊ ethai dicens.
 Custodite michi puerū absalon. Sed
 et si fecissem cōtra animā meā audacter
 nequaq; hoc regem latere potuisset: et
 tu stares exadūso. Et ait ioab. Non fi-
 cit tu vis. Sed a grediar eū coram te
 Tulit ergo ioab tres lanceas in manu
 sua. ⁊ in fixit eas in corde absalon. Cū-
 q; ad huc palpitaret herens in querā:
 cūcurrunt ceterū iuuenes armigeri ioab:
 et p̄rauentes interfecerūt eum. Ceantē
 autē ioab bucinā et tenuit populum.
 ne p̄sequeret fugientē isrl: volēs pace-
 re in facudini. Et tulerūt absalō ⁊ p̄o-
 iecerūt eū ī saltu ī foueā grātē: ⁊ cōpor-
 tauerūt sup eū aceruū lapidū magnū in
 mis. Om̄is autē isrl fugit ⁊ tabernacula
 sua. Porro absalon exeretat sibi cū ad
 huc v̄uicret titulū: qui est ī valle regis
 Dixerat em̄. Non habeo filiū: ⁊ hoc erit
 monumentū in ois mei. Vocaturq; titulū
 noīe suo: ⁊ appellat man⁹ absalon usq;
 ad hanc diē. Abi maas autē fili⁹ saoch
 ait. Currā ⁊ nūcābo regi: qā nūcāu fe-
 cerit ei de manu inimicorū eius. Ad
 quē ioab dixit. Nō eris nūcā⁹ ī hac die
 sed nūcābis in aha. Hodie nolo te nū-
 ciare. filius em̄ regis ē mortu⁹. Et ait
 ioab ethai. Face: ⁊ nūcāa regi q̄ vidisti

Adorauit chusi ioab ⁊ currit. Rursus aut achimaas filius satoeb dixit ad ioab. Quid impositi si enā ego cur: o post chusi. Dixitq; ei ioab. Quid vis curze re fili mi. Feni huc nō eris hominūq; banulus. Qui respondit. Quid em si acurzerō. Et ait ei. Curze. Curzes ergo achimaas per viā cōpendij trāsiiuit chusi. Dauid aut scēbat inter duas portas. Speculato: vero qui erat in fastigio porte. Super murū eleuans oculos vidit hominē cur:entē solū: et excla mans indi:cauit regi. Dixitq; rex. Di solus est: bonus est nūcus in ore eius. Propriatē autē illo et accerente pprius: vidit speculato: hominē alterū curzentem: ⁊ vociferans in almine ait. Apparec michi alter homo curzes solus. Dixitq; rex. Et iste bonus est nūcus. Speculato: autē cōtemplo: ait. Cursū portis: quasi cursū achimaas. filij satoeb. Et ait rex. Vir bonus est: et nūcū portans bonū venit. Clamans aut achimaas dixit ad regem.alue rex. Et adorans regē coram eo pronus in terrā ait. Benedictū dñs deus tuus: qui cōcluse homines. q; leuauerūt manus suas cōtra dñm meū regē. Et ait rex. Est ne par puero absolon. Dixitq; achimaas: vidi tumultū magnū cū mitteret me ioab serū: tuus o rex me serū tuum: nescio alūd. Ad quē rex: trāsi ait ⁊ ita hic. Cūq; ille transisset ⁊ staret apparuit chusi. Et veniens ait. Bonū apporo nūcū dñe mi rex. Iudicauit em pro te dñs hodie de manu omnū qui surzereūt cōtra te. Dixit aut rex ad chusi. Est ne par puero absolon. Cui rōpondens chusi: hāt inquit hanc puer mimia dñi mei regis: et vniuersi qui consurgūt aduersus eū in malum. Cōmīstatus itaq; rex ascēdit

cenaclū porte et fleuit. et sic loquebat vaxens. fili mi absolon: absolon fili mi. Quis michi tribuat ut ego moriar pro te. Absolon fili mi: fili mi absolon.

Nunciatus est autē ioab q; rex. **U**stuleret ⁊ lugeret filiū suū: et versa est victoria in ludū i die illa omī populo. Audiuit em pprius in die illa dicit: let rex sup filio suo. Et redimauit populus in die illa ingredi auitatē quō teli nare soler pprius et fugiens de p̄lio. Porro rex operuit caput suū: et clamabat voce magna. fili mi absolon: absolon fili mi. Ingressus ergo ioab ad regem in domū dixit. Cōsuidisti hodie vultus omnū seruoū tuozū. q; saluam fecerūt animā tuā et animā filiozū tuozū et filiarū tuarū ⁊ animā vrozum tuarū et animā cōcubinarū tuarū. Diligis odimtes te: et odio habes diligentes te. Et ostendisti hodie: q; nō curas de duob; tuis ⁊ de suis tuis ⁊ vix ogno ui nō q; si absolō viueret ⁊ oēs nos ocubuissem: tūc placeret tibi. **N**ūc igit surge ⁊ p̄ce ⁊ alloques sanctū seruis tuis. Juro em tibi p̄ dñm: qd si nō exieris nec vnus quidē remāsurus sit hanc nocte hac: et prius erit hoc tibi q̄ omnia mala que venerūt sup te. ab adoleſcentia tua usq; in presens. Surzereit ergo rex: ⁊ sedit in porta. Et omī populo nūcū est: q; rex sceret in porta. Venitq; vniuersa multitudo coram rege: israhel autē fugit in tabernacula sua. Omnis quoq; populus ceterab; in cādis tribubus israhel dicens. Rex liberauit nos de manu inimicozū nostrozum: ipse saluauit nos de manu philistinozū: ⁊ nūc fugit de terra propter absolon. Absolon autem quē vniuersus super nos: mortuus est in bello. **S**q; quo fileris: et non

reduatis regē. Et cōsilium totius israhel
 venit ad regē. Rex v̄ro dauid misit ad
 saueb et abiarbar sacertotes dicēs. Lo-
 quimini ad maiores nati iuda. dicētes.
 Cur v̄m̄stis nonissimi ad reducēdū re-
 gē i domū suā. Sermo autē oīs isrl̄ pue-
 nit ad regē ut reducerēt eū i domū ei⁹
 q̄a dixerat rex. Hec dicitis ad p̄sim iuda
 fratres mei vobis: os meū et caro mea vos
 Quare nonissimi reducatis regem. Et a-
 male dicit. Nōne os meū est et caro mea
 Hec faciat michi et. et hec addat: si nō
 magister milicie fueris corā me omni tē-
 pore pro ioab. Et inclinavit eoz onimū
 viroz iuda quasi viri v̄m̄. Misitq; ad
 regem dicentes. Reuertere tu: et oēs
 serui tui. Et recessus est rex. Et venit us-
 q; iordanem. Et omnis iuda venit usq;
 in galgala ut occurret regi: et trāsdu-
 ceret eū iordanem. Et inclinavit autē semei
 filius gera filij iemini de baburim: et de-
 scendit ad viris iuda in oceanū regis.
 dauid autē mille viris de beniamin: et si-
 ba puer de domo saul et quintam filij
 eius ac viginā serui erāt cum eo. Et ir-
 rumpentes iordanem ante regem trāsie-
 rūt vada: ut trāsducerent domū regis
 et facerent iuxta iussionem eius. Semei
 autē filius gera prostratus corā regē ai-
 iam trāsisset iordanem: dixit ad eū. Ne
 reputes michi dñe ini iniquitate: neq;
 memineris iniuriarū serui tui i die qua
 egressus es domine mi rex de iherusalē:
 neq; ponas rex in corā tuo. Agnosco
 enim seruus tuus peccatum meū: et idē
 arce hodie prius veni et omni domo
 ioseph: descendē. q̄m occursum domini
 mei regis. Respondens v̄ro abisai filij
 saue dicit. Nunquid pro hys verbis
 nō occidit semei. qui maledixit cristo
 domini. Et ait dauid. Quid michi et

vobis filij saue. Cur efficiamini michi
 hodie in sathane. Ergo ne hodie interfi-
 det vir i isrl̄. Et An ignoratis hodie me
 factum regem sup isrl̄. Et ait rex saue
 Non morieris. Iuravitq; ei. Miphibo
 sech q; filius saul. descendit i oceanū re-
 gis. Illōs pedib; et in tonsa barba: ve-
 stesq; suas non lauerat a die qua egres-
 sus fuerat rex: usq; ad diē reuersionis
 ei⁹ i pace. Cūq; iherlm̄ occurrisset regi di-
 xit ei rex. Quare nō v̄m̄sti meā miphib
 bosech. Et respondens ait. Dñe mi rex:
 seru⁹ me⁹ cōtempse me. Dixitq; ei ego
 famulus tu⁹ ut sterneret michi asinum
 et ascendens abirem ad regē. Claudio⁹ em̄
 sum seruus tuus. Insup; et accersavit
 me seruū tuū ad te dñm meum regem.
 Tu autem dñe mi rex sicut angelus dei
 es: sic quod placatū est tibi. Neq; enim
 fuit dom⁹ patris mei. nisi morti obno-
 xia dño meo regi: tu autem posuisti me
 suū tuū inter cōmūas mēse tue. Quid
 ergo habeo iuste q̄rele: aut qd possū vl-
 tra vaserari ad regem. Ait ergo ei rex.
 Quid vlē loqueris et spiritū est qd loat⁹
 sum. Tu et siba dimidite possessiones.
 Rūditq; miphibosech regi. Eā aīda
 accipiat: postq; recessus ē dñs meus rex
 pacifice i domū suā. Berzellai q; galaa-
 dices sener valde descendens de rogelim
 trāsduxit regem iordanem: parat⁹ eā vl-
 tra flumē psequi eū. Erat autē berzellai
 galaa dices sener valde id est octogena-
 rius: et ipē p̄buit alimenta regi. ai mo-
 raretur i castris. fuit quippe vir dūtes
 nimis. Dixit itaq; rex ad berzellai. Se-
 ni meā: ut requiescas sear⁹ meā i iherlm̄.
 Et ait berzellai ad regē. Qd sūt dies a-
 noꝝ vite mee: ut ascēdā ad regē i iherlm̄.
 Octogenari⁹ sū hodie. Rūqd vigētē sen-
 sus mei ad discernēdū suave aut amay

aut celebrare potest seruū tuū abus aut
 pot^o vel audire possū vltra vocē cantato
 rii atq; cātatiōi. Quare seruus tuus fit
 oneri dño meo regi. Paululū procedā
 famulus tuus ab iordane teū. Nūc in
 digeo hac viā scitudine: sed obsecro ut
 reuertar seruus tu^s: et moziar in ciuita
 te mea: et sepeliar iuxta sepulcrū patris
 mei et matris mee. Est aut seruus tu^s
 chamaan ipse vadat teū dñe mi rex:
 et fac ei quicquid bonū tibi videtur. **Di
 xit itaq; ei rex.** Meū trāferat chamaan
 et ego faciā ei quicquid tibi placuerit: et
 omne qd petieris a me impetrabis. Cūq;
 trāfisset vniuersus ppls et rex iordanē
 restitit: et osculatus est rex berzellai: et
 benedixit ei: et ille reuertus est in loam
 suū. Trāsiunt ergo rex i galgalā: et cha
 maan cū eo. Omnis aut ppls iuda trāf
 d uerat regem et media tantū pars affu
 erat ex ppls isrl. Itaq; omis viri isrl cō
 uerentes ad regē dixerūt ei. Quare te
 furati sūt frēs nostri viri iuda: et trāsbu
 perūt regem et tomū eius iordanē: omis
 q; viros dauid cū eo. Et respōdit omis
 vir iuda ad viros isrl. Quia michi pp
 oz est rex. Cur irascaris sup hac re. Nū
 quid comedimus aliquid ex rege: aut
 munera nobis data sunt. Et rēdit vir
 isrl ad viros iuda: et ait. Decē partib;
 maior ego sū apud regem q; tu et pri
 mogenitus ego sū: ma gisq; ad me perti
 ner dauid q; ad te. Cur fecisti michi in
 iuriā et nō michi nūca tū est prior ut re
 ducerē regem meū. Durius autē intērit
 viri iuda viris isrl.

Acedit q; ut ibi esset vir belial no
 mine siba filius boehzi: vir iemi
 nus: et cecinit buana et ait. Non est
 nobis pars in dauid: neq; hereditas in
 filio ysai. Reuertere in tabernaculo tua

isrl. Et separatus est omis isrl a dauid
 secutusq; est siba filiū boehzi. Viri autē
 iuda ad hserūt regi suo a iordane usq;
 iherlm. Cūq; venisset rex i tomū suā in
 iherlm tulit decē mlires quibus suas
 qs reliquar ad custodiā tomū: et tra
 didit eas i custodia alimēta eis pcebs.
 Et nō est ingressus ad eas sed erat clau
 se usq; ad diē mortis sue i viduitate vi
 uentes. Dixit autē rex amase. Cōuoca
 michi omis viros iuda in diem terarū: et
 tu adesto presens. Abijt ergo amasa ut
 cōuocaret iudā: et moratus est extra pa
 laiū qd ei cōstituerat rex. Ait autē da
 uid ad abisai. Nūc magis afflidurus ē
 nos siba filius boehzi q; ab solon. Tol
 le ergo seruos dñi tui et psequere eū ne
 forte inueniat ciuitates munitas et effu
 giat nos. Egressi sūt ergo cū eo viri io
 ab: cerethi q; et felchi et omis robusti
 exierūt ex iherusalē ad psequendū siba
 filiū boehzi. Cūq; illi essent iuxta lapidē
 grantē qui est i gabaon: amasa veniēs
 occurrit eis. Porro ioab vestit^o erat tu
 mica stricta: ad mensurā habitus sui: et
 exiit acandus gladio expēdente us
 ad ilia in vagina: qui fabricatus sūt
 motu egredi poterat et praertere. Dixit
 itaq; ioab ad amasan. Salue mi frater
 Et tenuit manu dextra mentū amase: q;
 si osculās eū. Porro amasa nō obserua
 uit gladiū quē habebat ioab. Qui paus
 sit eū in latere: et effudit in terra eius
 in terrā et mortuus est: nec seandū vul
 nus apposuit. Joab autem et abisai fra
 ter eius: presenti sunt siba filiū boehzi.
 Interea quidā viri cū stissent iuxta ca
 dauer amase de socijs ioab: dixerūt. Ec
 ce qui esse voluit pro ioab comes da
 uid. Amasa autē cōspersus sanguine
 iacebat in media via. Sidit hoc quidā

vir q̄ subsisteret om̄is p̄ps ad vidēdū
eū: et amouit amasam de via in agrum
opantiq; cū vestimēto. ne subsisterent
transēites p̄pter eū. Am̄oto ergo illo de
via trāsiat om̄is vir sequēs ioab: ad
persequēdū siba filiū boehri. Porro il
le transtierat p̄ omnes tribus israhel us
q; in abelam ⁊ in bethmachab: omnesq;
viri electi cōgregati fuerant ad eū. Ve
nerunt itaq; et oppugnabāt cū in abela
et in bethmachab: et arantēterūt muni
tionibus ciuitatem: et obsessa est vrbs.
Om̄is autem turba que erat cū ioab
moliebat destrucere muros. Et exclama
uit mulier sapiens de ciuitate. Audite
audite: dicit ioab: appropinqua huc
et loquar tecum. Qui cū accessisset ad eā
ait illi. Tu es ioab? Et ille respondit.
Ego. Ad quem sic locuta est. Audi ser
mone an alle tue. Qui respondit. Au
dio. Rursumq; illa: sermo inquit dice
batur i veteri puerbio. Qui interrogat
interrogent in abela: et sic p̄ciēbant.
Nōne ego sum que respondeo veritate
in isrl: ⁊ tu q̄ris sb̄terre ciuitatē: et cū te
re marre ciuitatē i isrl? Quiare p̄cipita
hereditatē dñi? Respondensq; ioab ait.
Absit. absit hoc a me: nō p̄cipito. neq;
de molioz. Nō se sic habet res. Sed hō
de mōte effraim siba filiū boehri cogno
mine leuauit manū suā cōf̄ regē dauid
Tradite illū solū: et recetem⁹ a ciuitate.
Et ait mulier ad ioab. Ecce caput ei⁹ mit
tentur ad te p̄r mur. Ingressa est ergo
ad om̄nē pplin: et locuta est eis sapiēter
Qui absēlū caput sibe filij boehri p̄le
cerunt ad ioab. Et ille cēauit tuba: et
recesserūt ab vrbe vnusq;q; i tabnac̄a
sua. Ioab autē reuēsus ē iherlm̄ ad regē.
Fuit ergo ioab sup̄ om̄es exerātū isrl ba
naias autem filiū ioiāz sup̄ exercitos

Re.

et seleschos: aduram vero super tributa
porro iosaphat filij abihud. a comenta
rijs. Siba autem scriba: sadoch vero ⁊
abiatbar sacerdotes: hira autē tharites
erat sacerdos dauid.

W.

Facta est q̄q; fimes i diebus dauid
tribus annis iugiter. Et consuluit
dauid oraculū dñi: dixitq; dom̄i. Pro
pter saul ⁊ dom̄i sanguinū: q̄a occidit
gabaonitas. Vocatus ergo gabaonitis
rex: dixit ad eos. Porro gabaonite nō
sunt de filijs israhel: sed reliquie amor
reozū. filij quippe israhel iurauerūt eis
et voluit saul p̄terire eos zelo quāsi pro
filijs israhel et iuda. Dixit ergo dauid
ad gabaonitas. Quid faciam vobis: et
quod erit vestri p̄cāliū ut benedicatis
hereditati dom̄ini? Dixerūtq; ei gaba
onite. Nō est nobis sup̄ argento ⁊ auro
questio: sed cōtra saul ⁊ cōtra dom̄i est
neq; volumus ut interficiatur homo de
israhel. Ad quos rex ait. Quid ergo vul
tis ut faciam vobis? Qui dixerūt regi.
Virū qui attriuit nos ⁊ oppressit inique
ita delere debemus: ut nec vnus quidem
reliuus sit de stirpe ei⁹ ⁊ cūctis simib⁹
israhel. Veniat nobis septē viri de filijs
ei⁹: ut crucifigam⁹ eos dño in gaba
saul quondā electi dñi. Et ait rex. Ego
dabo. Deprexitq; rex miphibosech filio
ionathe filij saul: p̄ter iusurādū: qđ
fuerat inter dauid ⁊ ionathan filiū saul
Tulit itaq; rex duos filios resp̄ba filie
abia. quos p̄p̄xit saul armon: et mi
phibosech ⁊ quinque filios michol filie
saul quos genuerat hadrieli filio bryel
lai qui fuit de molachi: et dedit eos in
manus gabaonitarum: qui crucifixe
runt eos in monte corā dom̄ino. Et ce
derunt h̄j septem simul oculi in dieb⁹
messis prime: in apiente messione orti

Tollens aut respba filia abia alicum
 subtrauit sibi supra petra ab inicio mes-
 sis donec stillaret aqua sup eos de celo
 et no dimisit aues laerare eos p diem
 neq; bestias p nocte. Et munita sut da-
 uid que fecerat respba filia abia coabi-
 na saul. Et abijt dauid et tulit ossa saul
 et ossa ionathe filij eius: a viris iabo
 galaad q fuerat fuerat ea te platea berb-
 lan in qua suspenderat eos philistim
 cu interfecissent saul in gelboe: et aspor-
 tarat in te ossa saul. et ossa ionathe filij
 eius. et colligentes ossa eorum qui affixi
 fuerat. sepelierunt ea cu ossibus saul. et io-
 nathe filij eius in terra beniamin in late-
 re sepulchri dis patris saul. feceruntq; om-
 nia q preceperat rex: et reprobicarius est
 reus terre post hec. factu est aut rursum
 p:eliu philistinorum aduersu isrl: et descen-
 dit dauid et serui eius cu eo et pugnabat
 contra philistim. Desceit aut dauid ab
 ieribdenob. q fuit de genere arafa cuius
 feru haste trecentas vnias apparebat
 et acandus erat ense nouo: misus est p-
 ciu terre dauid: p:esidiuq; ei fuit abisai
 filius sarime: et p:acissimum philistiu in-
 terfecit. Tunc iurauerunt viri dauid di-
 centes. Jam non egredieris nobiscu in
 bellu ne exanguas lucerna isrl. Decei-
 du q; fuit bellu in gob. contra philiste-
 os. Tunc passit sobochai de v:abebizapb
 de stirpe arafa. de genere giganti. Ter-
 au q; fuit bellu in gab contra philiste-
 os: in quo p:raussit axodanus filius sal-
 tis polimitaris beolemites goliath
 etkeum: cuius hastile haste erat quasi li-
 ciatoriu texentiu. Quartu bellu fuit in
 gerb: in quo vir fuit excelus q senos
 in manibus pedibusq; habebat digitos
 id est viginu et quatuor: et erat de ori-
 gine arafa et blasphemauit israhel. Per-

ussit aut e ionathas filius samiaa
 fratris dauid. Hic quatuor nati sunt de
 arafa in gerb: et ceciderunt in manu da-
 uid et seruorum eius. **XXII.**
Locutus est aut dauid dno verba
 carminis huius: in die qua libera-
 uit eu dñs de manu inimicorum omniu su-
 oru: et de manu saul. Et ait. Dñs para-
 mea et robur meum et saluator meus. De-
 us dñs fortis meus: et sperabo in eu. Scru-
 tum meum et cornu salutis mee: eleuator
 meus et refugiu meum: saluator meus de
 iniquitate liberabis me. Laudabile in:
 uocabo dñm: et ab inimicis meis salu-
 ero. Quia areiterunt me contricōes
 mortis torrentes belial teruerunt me.
 Funes inferi ariterunt me. p:uenierunt
 me laquei mortis. In tribulacōe mea
 inuocabo dñm: et ad deum meum clamabo
 Et exaudiet de templo sancto suo vocem
 meam: et clamor meus veniet ad aures eius.
 Comota est et contremuit terra: et funda-
 menta montiu concussa sunt et coquassa-
 ta: quomodo iratus est is. Ascendit fu-
 mus de naribus eius: et ignis de ore eius
 vorauit: carbonem succensit sunt ab eo
 Et inclinauit celos et descendit: et caligo
 sub pedibus eius. Et ascendit sup cheru-
 bin et volauit et lapsus est super pinnas
 venti. Et posuit tenebras in aratu suo
 latibulu: trib:ans aquas de nubibus ce-
 lozum. Pre fulgore in conspectu eius nu-
 bes: succensi sunt carbonem ignis. Tona-
 bit de celo dñs: et excelus dabit vocem
 suam. Misit sagittas suas et dissipauit
 eos fulgura et consumpsit eos. Et appa-
 ruerunt effusiones maris: et reuelata
 sunt fundamenta orbis: ab inopacōne
 domini: ab inspiracōne spiritus furo-
 ris eius. Misit de celo et assumpsit me:
 et traxit me de aquis multis. Liberauit

me ab inimico meo potentissimo : et ab
 hys qui oderunt me : qm̄ robustiores
 me erant. Præuenerunt me in die afflictio-
 nis mee : et factus est dñs firmamentū
 meū. Et eduxit me in latitudines : libera-
 uit me q̄a oplauit eā. Retribuet michi
 dñs scđm iusticiā meā : et scđm mūdiciā
 am manū mearū reddet michi. Quia
 custodiui vias domini : et nō egi impie
 a teo meo. Omnia enī iudicia eius in o-
 spectu meo : et p̄cepta eius nō amouī a
 me. Et ero perfectus corā eo : et custodiā
 me ab iniquitate mea. Et restituet michi
 dñs scđm iusticiā meā et scđm mūdiciā
 manū mearū in opectu oculorū suorū
 Cū s̄cto sand⁹ eris : et cū robusto p̄fe-
 ct⁹. Cū electo elect⁹ eris : et cū p̄sso sub-
 uerteris. Et populū pauprem saluū fa-
 cies : oculisq; tuis excelsos humiliabis
 Quia tu lucerna mea domine : et tu dñe
 illuminabis tenebras meas. In te enī
 curram acāntis : in teo meo transiliam
 murū. Deus immaculata via eius : elo-
 quiū domini igne examinatum : scutū
 est omnium sperauit in se. Quis est tuus
 p̄ter dominū : et quis te⁹ fortis p̄ter
 dñm nostrū : Deus qui acāntit me forti-
 tudine : et cōplanauit perfectā viā meā
 Cocquans pedes meos ceruis. et super ex-
 celsa mea statuens me. Docens manus
 meas ad p̄lium : et componens quasi
 arcū creum brachia mea. Dedisti michi
 clipeum salutis tue : et mansuetudo mea
 multiplicauit me. Dilatastis gressus
 meos subtus me : et non deficiēt tali
 mei. Persequar inimicos meos. et con-
 teram : et nō conuertar donec consumā
 eos. Consumā eos et confringam ut nō
 consurgant : carent subp̄dibus meis.
 Acāntisti me fortitudine ad p̄lium :
 in aruasti resistentes michi subtus me.

Inimicos meos redisti michi totum :
 odientes me : et disperdam eos. Clama-
 bunt et non erit qui saluet : ad dominū
 et nō eradiuit eos. Delebo eos ut pul-
 uerem terræ : quasi lutum platearū com-
 minuam eos atq; confringā. Saluab
 me a contradiationibus populū mei : et
 stodias me in caput genarū. Populus
 quem ignoro seruet michi : filij alieni
 resistent michi : auditu auris obediēt
 michi. filij alieni defugerunt : et contra-
 tentur in angustijs suis. Viuit dñs et
 baredictus te⁹ me⁹ : et exaltabitur tuus
 fortis salutis mee. Deus qui das vindic-
 tas michi : et tūas p̄sso sub me. Qui
 eduas me ab inimicis meis : et a resiten-
 tibus michi eleuas me : a viro iniquo li-
 berabis me. p̄pterea cōstitebor tibi dñe
 in gentibus : et nomini tuo cantabo. Ma-
 gnificāti salutē regis sui : et faciēti mi-
 sericordiam christo suo dauid et semini e-
 ius in sempiternū. *Ps̄m. 124.*

Hec autē sūt v̄ba nouissima : q̄ dixit
 dauid fili⁹ ysai. Dixit vir cui osti-
 titū ē te x̄po dei iacob : egregi⁹ psalteris i-
 isrl. Spiritus dñi loquit⁹ ē p̄ me : et ser-
 mo ei⁹ p̄z lingua meā. Dixit. Deus isrl
 michi loquit⁹ est : fortis isrl. Dominator
 hoim iustus : et dñator i timore dei. Si-
 cut lux aurore oriente sole mane absq;
 nubibus rutilat : et sicut pluuijs germi-
 nat herba de terra. Nec tanta ē com⁹ me
 a apud teū ut pacū emū miret medi. fir-
 mū i oibus atq; munitū. Cuncta enī sa-
 lus mea et ois voluntas : nec est quisq;
 ex ea quod non germinat. Præuaricato-
 res autem quasi spinē euellēt v̄m̄si
 que nō tollūt manib⁹. Et si quis tange-
 re voluerit eas : annabit ferro et ligno
 lanaato : igneq; succense oburent usq;
 ad nichilū. Hec sūt nōia forarū dauid.

Dauid secens in caedra: sapienssimus
 primiceps in ter eos. Ipse est quasi tener-
 rimus ligni verni calus q̄ odmgētos in-
 terfecit impetu vno. Post hūc eleazar fi-
 lius parui ei⁹ aboites in⁹ tres fortes q̄
 erāt ai dauid quāto epp̄obrauerūt phi-
 listim ⁊ cōgregati sūt illic in prelum
 Cūq; ascendissent filij isrl̄ ipse stetit ⁊ p-
 cussit philisteos: donec deficeret manus
 eius ⁊ obzifeceret eum gladio. fecitq;
 dñs salutē magnā in die illa: et p̄pls q̄
 fugerat reuersus est ad castrū spolia de-
 trahenda. Et post hūc samma filius ag-
 ge ⁊ arari. Et cōgregati sūt philistim
 in stacōne. Erat quippe ibi ager lente
 plenus. Cūq; fugisset p̄pls a facie phi-
 listim stetit ille in medio agri et tuit⁹
 est eū. Percussitq; philisteos: et fecit co-
 minus salutē magnā. Necnō et ante ce-
 scēerant tres q̄ erāt primiceps inter tri-
 ginta: ⁊ venerāt tpe messis ad dauid in
 spelūcā modo llā. Castra autē philistino-
 rū erant posita in valle gigante: et da-
 uid erat i p̄sidio: porro stacō philisti-
 norū tūc erat i berkeam. Ochērauit er-
 go dauid et ait. O si quis michi daret
 portū aque de aeterna: que est in berke-
 em in tra portā. Iruperūt ergo tres for-
 tes castra philistinoy ⁊ hauserūt aquā
 de aeterna berkeem: q̄ erat i tra portā:
 et attulerūt ad dauid. At ille noluit bi-
 bere sed libavit illā dño dicens. Propi-
 cius sit michi dñs: ne faciā hoc. Num
 san guinē hominū istoꝝ q̄ p̄fecti sunt
 et aimarū p̄riarium bibā. Noluit ergo
 bibere. Hec fecerūt tres robustissimi.
 Abisai q̄ frater ioab filij sarine p̄ncps
 erat ⁊ tribus istis. Ipse est q̄ leuauit ha-
 stam suā cōtra trecentos quos in tra fecit
 noiatus in tribus: et inter tres nobili-
 os: eratq; eorū p̄ncps: sed usq; ad tres

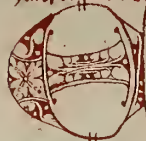
primos nō p̄uenerat. Et banaias filij
 ioabe viri fortissimi magnoꝝ oprū de-
 cap fecit. Ipse percussit duos leones mo-
 ab: et ipse descendit ⁊ percussit leonē i nie-
 dia aeterna in diebus inuis. Ipse q̄ in-
 terfecit virum egip̄nū: virū dignū spe-
 raulo habentē i manu hasta. Traq; ai
 descendisset ad eū i virga: inerto: sit ha-
 stam ⁊ manu egip̄nū: et interfecit eum
 hasta sua. Hec fecit banaias filius ioa-
 be. Et ipse noiatus inter tres robustos
 qui erant inter triginta nobiliores: ve-
 runt amē usq; ad tres nō p̄uenerat. fe-
 citq; eū sibi dauid auriculariū a secreto
 Afabel frater ioab: inter triginta. Ele-
 anan filius parui eius ⁊ berkeem. Se-
 nna ⁊ arari. Elieba ⁊ aro di. Beles ⁊
 phalti. Diras filij aces ⁊ thana. Abie-
 ser ⁊ anarbot. Mobbonnai ⁊ vfarbi.
 Selmon aboites. Nacharai nebe phar-
 tires. Eleph filij baana ⁊ ipse nebe phar-
 tires. Trai filius rabai ⁊ gebereb filioꝝ
 beniamin. Danai pharatonites. Bel-
 dai ⁊ corentē gaas. Abialbon arbat-
 ites. Azmauerb ⁊ beroni. Eliaba ⁊ sal-
 boni. filij i asen ionathan semma ⁊ oro-
 di. Haiam filius sarar arothites. Elife-
 kerb filius aasbai filij maachan. Heliū
 filius achitofel gelonites. Erat ⁊ car-
 mdo. Farai ⁊ arbi. Igaal filius narbā
 ⁊ soba. Bonni ⁊ gaddi. Seleeb ⁊ am-
 moni. Naarai berothites armiger ioab
 filij sarine. Hira ikhrites. Gareb ⁊ ipse
 ikhrites. Srias etheus. Omnes trigin-
 ta septem. **xxij.**

Et addidit furoꝝ dñi i rasi cōtra
 israhel: cōmouitq; dauid in eis
 dicente ad ioab. Vade numera israhel
 et iudam. Diratq; rex ad ioab p̄ncipē
 exercitus sui. Perambula omnes tribus
 isrl̄: a dan usq; berfabee: et numerate

populū: ut sciam numerū eius. Dixit q̄
ioab regi. Adaugeat dñs tuus tu^o ad
populū tuū quātus nunc est: iterūq̄; cō-
plicher i cōspēctū dñi mei regis. Sed
quid sibi dominus meus rex vult in re
huiuscemodis? Obauit autē sermo res-
gis v̄ba ioab: et primūpū exaratus.
Egressusq̄; est ioab ⁊ primūp̄s militū a
facie regis: ut numeraret populū isrl̄.
Cū patransisset iordanem: venerūt in a-
rohel ad dexterā v̄rbis q̄ est i valle gad:
et p̄iazet erant herūt in galaad: et in ter-
ram inferiorēm hōdhi: et venerūt in dan
siluestria. Cratēatq̄; iuxta sydonem
trāsierūt p̄ op̄e mētia tyri ⁊ omnem ter-
ram cui ⁊ ebanai: veneruntq̄; ad metri-
diem iuda in bethabee: et lustrata v̄mū-
sa terra: affuerunt post nouem menses
et viginti dies in iherusalē. Dedit er-
go ioab num̄erū cōscrip̄tiōnis populi ex-
igi. Et inuenta sunt de israhel: octingē-
ta milia viroy forāū qui educerent gla-
diū: et de iuda quingēta milia pugna-
torū. Percussit autē cor dauid eū postq̄;
numeratus est populū. Et dixit dauid
ad dñm. Peccavi valde in hoc factō: sed
p̄tecor domine ut transferas iniquitatē
serui tui q̄a stulte egi nimis. Surrexit
itaq̄; dauid mane: ⁊ sermo domini factū
est ad gad prophētā ⁊ vicentē dauid di-
cens. Pace et loquere ad dauid. Hec di-
xit dñs. Trāum tibi datur op̄o: elige
vnū quod volueris ex hijs: ut faciā tibi
Cunq̄; venisset gad ad dauid: nūda-
uit ei dicens. Aut septem annis veniet
tibi fames in terra tua: aut tribus men-
sibus fugies ad uersarios tuos et illi te
persequentur: aut certe tribus diebus erit
pestilētia i terra tua. Nūc ergo delibera
et vix que respondeam ei qui me misit
sermonem. Dixit autem dauid ad gad.

Coartor nimis: sed meli^o ē ut in dōm in
manus dñi: multe enī misēdic ei^o sūt:
quā in mabus hōim. Immisitq̄; dñs
pestilētiā i isrl̄: et mane usq̄; ad tēpū
ostitūtū: ⁊ mortui sūt ex populo a dan
usq̄; bethabee septuaginta milia viroy.
Cūq̄; extēdisset manū suā angelus dñi
sup̄ isrl̄m ut disperderet eam: miserat^o
est dñs sup̄ afflictionē: ⁊ ait angelo p̄-
cudenti populū. Sufficit nūc: contine
manū tuā. Erat autē angelus dñi iuxta
arēa areuna i bethusai. Dixitq̄; dauid ad
dominū: cū vidisset angelum cecidentem
populum. Ego sū qui peccavi et ego im-
que egi: isti qui oues sunt quid fecerūt
Reuertatur obsecro man^o tua contra me
et contra domū patris mei. Venit autē
gad propheta ad dauid in die illa: et di-
xit ei. Ascende et constitue altare dño:
in arēa areuna i bethusai. Et ascendit da-
uid iuxta sermonē gad: quē p̄ceperat
ei dñs. Cōspiciatq̄; areuna animadūte
regē et suos ei^o trāfire ad se: et egressus
adortauit regē p̄ono vultu i terrā et ait
Quod cause ē ut veniat dñs me^o rex ad
seruū suū? Cui dauid ait. Et emā a te a-
ream: et edificem altare dño: ⁊ cesset in-
terfūdiō q̄ grassat i p̄lo. Et ait areuna
ad dauid. Accipiat ⁊ offerat dñs meu^o
rex: sicut placet ei. Habes boues in olo-
caustū: et plausiū i iuga bouū in vsum
hignoy. Oia dedit areuna regi. Dixitq̄;
areuna ad regē. Dñs deus tu^o suscipiat
votū tuū. Cui respondens rex ait. Neq̄;
q̄; ut vis sed etiam p̄cao a te: et offe-
rā dño deo meo olocasta ḡuita. Emit
ergo dauid arēa et boues argenti siclis
quinquaginta: et edificauit ibi dauid
altare domino: et obtulit olocasta et
pacifica. Et respiciatus est dominus
terre: et cōhibita est plaga ab israhel.

Incipit liber Regum tertius.

Rex dauid senes-
 rat: habebat operatis
 plurimos dies. Cū-
 q; opiret vestib; n̄
 calefēbat. Dixerūt
 ergo ei sui s̄ni. Que-
 ram⁹ domino nr̄o regi avolecētulā v̄-
 ginē: et stet corā rege. et foueat eum
 dormiatq; in sinu suo: ⁊ calefiat do-
 minū n̄m regē. Quēserūt igit̄ avole-
 cētulā speciosā in oib; finib; israhel: et
 inuenērūt abisac sumamitē. ⁊ addu-
 xerūt eā ad regē. Erat autē puella pul-
 cra nimis: dormiebatq; cū rege. et nū-
 mstrabat ei: rex vero nō cognouit eā.
 Adomas autē fili⁹ agith eluabatū r̄
 dicens. Ego regnabo. Fecitq; sibi cur-
 rus et equites: et quāquaginta viros
 q̄ currēt ante eū. Nec corripuit eum
 pater suus aliq̄n dicens. Quare hoc fe-
 cisti? Erat autē ⁊ ipse pulcher valde: se-
 cū dū natus post absalon. Et s̄mo ei⁹
 cū ioab fili⁹ sarime. et cū abiachar sa-
 cōte: qui ad iunabāt pres atome. Ba-
 zob vero sacōte. et banaias filius io-
 iace et nathan p̄pha ⁊ semei et ceteri
 et seletbi. ⁊ om̄e robur exercit⁹ dauid
 nō ēat cū atomia. Inmolatis ḡ atomi-
 as arietib; ⁊ vitulis ⁊ vniūsis p̄gūib;
 iuxta lapidē zoelēth q̄ erat vici⁹ fontis
 rogel: vocauit vniūsos fr̄es suos fili-
 os regis. et om̄s viros iuda seruos
 regis: nathan autē p̄phetā et banaiam
 et robustos q̄sq; et salomonem fratē
 suū nō vocauit. Dixit itaq; nathan ad
 bethsabee m̄rem salomōis. Num au-
 disti q; regnaueit atomas fili⁹ agith
 et dñs nr̄ dauid hoc ignorat. Nunc
 ergo veni accipe cōsiliū a me: et salua
 aiam tuā filijq; tuī salomōis. Scire et

ingredē ad regē dauid: et dic ei. Nō
 ne tu domie mi rex iurasti michi anal-
 le tue dicens: q; salomon filius tuus
 regnabit post me. et ipse scēbit in so-
 lio meo. Quare ergo regnat atomas?
 Et adhuc tibi te loquēte cum rege ego
 veni post te: et complebo samoēs tu-
 os. Ingressa ē itaq; bethsabee ad re-
 gē in cubiculo. Rex autē senueat nis:
 et abisac sumamitis mīstrabat ei. In-
 clinauit se bethsabee: et adorauit regē.
 Ad quā rex. qd̄ tibi inq̄t vis? Que re-
 spondēs ait. Domie mi tu iurasti p̄ do-
 minū deū tuū an alle tue salomon fili⁹
 tu⁹ regnabit post me. et ipse scēbit in
 solio meo: ⁊ ecce nūc atomas regē:
 te dñe mi rex ignorāte. Quātauit bo-
 ues et pinguiā queq; et arietes pluri-
 mos: et vocauit oēs filios regis. abis-
 athar q; sacōte. ⁊ ioab p̄ncipē milicie
 salomōem autē filiū tuū nō vocauit.
 Venit autē dñe mi rex in te oculi respi-
 cūnt tua⁹ israhel: ut iudices ei⁹ q̄s se-
 crete debeat i solio tuo dñe mi rex post
 te. Eratq; cū dormieit dñs me⁹ rex cū
 p̄sib; suis: dñm ego et fili⁹ meus sa-
 lomō peccatores. Adhuc illa loquēte
 cū rege: nathan p̄pha venit. Et nūc
 ueit regi dicere. Adest nathan p̄pha
 Cūq; introisset i cōspū regis et ado-
 rāst eū. p̄nus in fram: dixit nathan.
 Dñe mi rex tu dixisti. atomas regnet
 post me. ⁊ ipse scēat sup thronū meū.
 Quia descendit hodie. et imolauit bo-
 ues et pinguiā et arietes plurimos: et
 vocauit vniūsos filios regis ⁊ p̄ncipēs.
 Abiachar q; sacōte: illisq; vscētib;
 et bibanib; corā eo. dicētib; vniar rex
 atomas. me s̄mū tuū. et sacōch sacō-
 tem et banaiam filiū ioiace ⁊ simulu
 tuū salomonem nō vocauit. Nūq̄

a domino meo rege eruit hoc verbum
 et michi non in dicalti suo tuo quis sensus
 rus esset super thronum domini mei regis
 post eum. Et in die rex david dicens.
 Vocate ad me bethsabee. Que cum fuis-
 set ingressa coram rege. et stetit ante
 eum: iuravit rex et ait. Vivit dominus qui
 eruit animam de omni angustia: quia sicut
 iuravi tibi per dominum deum israel dicens. Sa-
 lomom filius tuus regnabit post me. et
 ipse sedebit super solium meum pro me: sic fa-
 ciam hodie. Summisque bethsabee in-
 terram voluit: adoratit regem dicens. Vi-
 vat dominus meus rex david in eternum. Di-
 xitque rex david. Vocate michi sathob
 sacerdotem. et nathan prophetam: et banaiam
 filium ioiade. Qui cum ingressi fuissent co-
 ram rege: dixit ad eos. Tollite vobiscum
 huc os domini vestri: et imponite salomodem fi-
 lium meum super mulam meam. et duate eum in
 gion: et vnguat eum ibi sathob sacerdos
 et nathan propheta in regem super israel. Et ca-
 netis buana: atque dicetis. Vivat rex sa-
 lomom. Et ascendetis post eum et vicietis in
 iherusalem: et sedebit super solium meum: et ipse
 regnabit pro me illique precipiam: ut sit durus
 super israel et super iudam. Et in die banaias
 filius ioiade regi dicens. Amen. Sic loquitur
 dominus deus domini mei regis. Quomodo fu-
 it dominus cum domino meo rege. sic fit cum salo-
 mone: et sublimis faciat solium eius. a
 solio domini mei regis david. Descendit er-
 go sathob sacerdos et nathan propheta et
 banaias filius ioiade. et cerebi et fele-
 thi et imposuerunt salomodem super mulam
 regis david: et adduxerunt eum in gion.
 Summisque sathob sacerdos cornu olei de
 tabernaculo. et vngit salomonem: et cece-
 nerunt buana: et dixit omnis populus. Vivat
 rex salomom. Et ascendit vniuersa multitudo
 post eum et populus canebat tibijs et le-

tanquam gaudio magno: et insonuit terra
 a clamore eorum. Audiuit autem adonias:
 et omnes qui inuitati fuerant ab eo. Jam-
 que communi finitum erat. Sed et ioab au-
 dita voce tubae. ait. Quid sibi vult cla-
 mor civitatis tumultuantis? Adhuc
 illo loquente: ionathan filius abiatzar
 sacerdos vixit. Cui dixit adonias. In-
 gredere quia vir fortis es: et bona nuna-
 ans. Responditque ionathan adoniam. Neque
 qua. Dominus enim noster rex david regem
 constituit salomonem: misitque eum eo sa-
 thob sacerdotem et nathan prophetam. et ba-
 naiam filium ioiade. et cerebi et felethi:
 et imposuerunt eum super mulam regis. Ven-
 deruntque eum sathob sacerdos et nathan
 propheta regi in gion: et ascenderunt inde
 letantes: et insonuit civitas. Haec est
 vox qua audistis. Sed et salomon se-
 det super solium regni: et in gressu sui re-
 gis benedixit domino nostro regi david
 dicentes. Amplificet deus nomen salomo-
 nis super nomen tuum: et magnificet thro-
 num eius super thronum tuum. Et adora-
 vit rex in lectulo suo: insuper et haec lo-
 cutus est. Benedixit dominus deus israel: quia ce-
 dit hodie secunde in solio meo vicentibus
 oculis meis. Territi sunt ergo et surre-
 xerunt omnes qui inuitati fuerant ab adonias:
 et inivit unusquisque in via sua. Adonias
 autem timens salomonem in surrexit et
 abiit in tabernaculum domini: tenueruntque cornu
 altaris. Et nunaueit salomoni dicens.
 Ecce adonias timens regem salomonem te-
 netur cornu altaris dicens. Jurat michi rex
 salomom hodie: quod non interficiat suum fi-
 um gladio. Dixitque salomom. Si fuerit
 vir bonus non caret ne vnum quod capillum
 eius in terra: sin autem malum in mentem fuit
 in eo. morietur. Misit ergo rex salomom
 et eduxit eum ab altari: et in gressus

adorant regem salomonē. Dixitq; ei salomō. Pax in domū tuā. ¶

Propropinquerit autē dies dauid ut morer̄: p̄cepitq; salomoni filio suo dicēs. Ecce ego ingredior viā vniūse fr̄e. Cōfortare et esto vir fortis: et obserua ut custodias mandata dñi dei tui. ut ambulēs in vijs ei⁹. et custodias ceteromias ei⁹. ¶ p̄cepta ei⁹ et iudicia et testimōia. sicut scriptū est in lege moyhi: ut intelligas vniūsa q̄ faciēs. et quocūq; te v̄tūris: ut confirmet dñs f̄mos suos: quos locut⁹ ē dñs de me dicēs. ¶ Ad iustodierint filij tui vias meas. et ambulauerūt coram me in veritate. in omni corde suo: et in omni aīa sua: nō auferet tibi vir te solio isrl̄. Tu q̄ nō nosti que fecerit michi ioab filius sarime. q̄ fecerit duob; p̄ncipib; exercitus isrl̄. abner filio ner et amasa filio iether. q̄s occidit et effudit sanguinē belli i pace: et posuit tuorē p̄clij in balneo suo q̄ erat circa lumbos ei⁹: et in caliamēto suo qd̄ erat in pedib; ei⁹. ¶ Facies ergo iuxta sapiam tuā: et nō deduce⁹ camicem ei⁹ pacifice ad inferos. ¶ Sed et filijs bezzelai gaaditis reddes grāciā: erūtq; comedētes in mēsa tua. Occurrerūt enī michi qm̄ fugiebam a facie absalon fr̄is tui. Dabes q̄ apud te semci filiiū ḡtra filij iemini te baurim: qui maledixit michi maledictione pessima qm̄ ibā ad castra. Sed quia ascendit michi i occursum ai trāsire iordanē et iuravi ei per dñm dicēs nō te interficiā gladio: tu noli pati eū esse in noriū. Vir autē sapiens es ut sciās q̄ faciēs ei: educesq; canos ei⁹ ai sanguie ad inferos. Dormiuit igit̄ dauid ai patrib; suis: et sepult⁹ est in ciuitate dauid. Dies autē quib; regna-

uit dauid sup isrl̄: quadraginta anni sūt. In hebron regnauit septem annis: in iherlm̄ viginti trib; ¶ Salomō autē se- dit sup thronū dauid patris sui: et firmatū ē regnū eius minimis. Et ingress⁹ est adonias filius agith ad bethsabee m̄rem salomonis. ¶ Huc dixit ei. Paaficius ne est ingressus tuus ¶ Qui r̄ndit Paaficius. Addiditq; ¶ Quid michi ē ad te. Cui ait. Aoqr̄. Et ille: tu inquit nōsti qz meū erat regnū. et me postulerat ois isrl̄ sibi i regē: sed trāslatum ē regnū. ¶ factum est frateris mei. A domio enī cōstituti ē ei. ¶ Nūc ergo p̄tione vna p̄cor a te: ne cōfundas faciē meā. Que dixit ad eū. Aoqr̄. Et ille ait. P̄cor ut dicas salomoni regi: neq; enī negare tibi quicūq; potest: ut ter michi abisac sunamitē vxorem. Et ait bethsabee. Bene ego loqr̄ pro te regi. ¶ Seit ergo bethsabee ad regem salomonē: ut loqr̄ ei p̄ adoniam. Et surrexit rex in occurū eius adorauitq; eam: et sedit sup thronū suū. Postul qz est thronus matris regis: q̄ sedit ad dexterā eius: dixitq; ei. P̄tione vna parulā ego r̄p̄cor a te: ne cōfundas faciē meā. Et dixit ei rex. P̄ter matrē meā. ¶ Neq; enī fas ē: ut aūrā faciē tuam. Que ait. Des abisac sunamitis adomie fratri tuo vxor. R̄nditq; rex salomō: et dixit matri sue. Quāē postulas abisac sunamitē adomie ¶ Postula ei et regnū. Ip̄e est enī frater me⁹ maior me. et habet abisathar sacerdotē. et ioab filii sarime. Iurauit itaq; rex salomon per dñm dicēs. Nec faciāt michi deus et hec ad dat: qz cōtra animā suā locut⁹ ē adonias. ¶ Verbum hoc. Et nūc viuit dñs qui firmauit me et collocauit me sup soliiū dauid patris mei:

et qui fecit michi domū hanc locut⁹ est
quia hodie occidetur a domas. Misitq³
rex salomō p^o manū banaie filij ioiate:
qui interfecit eū et mortu⁹ ē. Abiathar
q³ sacerdoti dñi rex. Vade in anathot
ad agrū tuū. Et quidā vir mortis es:
hodie te nō interficiā: q³ portasti archā
dñi cū corā dauid patri meo: et susti-
nuisti laborē in oibus in quib⁹ labora-
uit pater me⁹. Et eāt ergo salomō abi-
athar ut nō esset sacerdos dñi: ut im-
pleret sermo dñi. quē locut⁹ est super
domū hanc in silo. Venit autē nūc⁹ ad
salomonē q³ ioab declinasset post a-
omiam: et post salomonē nō declinasset
fugit ergo ioab in tabernaculū dñi: et
apprehendit cornu altaris. Punctatūq³
est regi salomoi q³ fugisset ioab in ta-
bernaculū dñi. et esset iuxta altare. Mi-
sitq³ salomon banaiam filiū ioiate di-
cens. Vade interfice eū. Et venit banaias
ad tabernaculū dñi: et dixit ei. Vae di-
at rex. Egredere. Qui ait. Nō egredi-
ar sed hic moriar. Remouit bana-
ias regi sionē dicens hęc locutus est
ioab: et hęc locut⁹ ē michi. Dixitq³ ei
rex. Fac hanc locut⁹ ē: et interfice eum et
sepeli: et amoue bis sanguinē innocē-
tem q³ effusus est a ioab. a me et a do-
mo patris mei: et reddat dñs sanguinē
ei⁹ sup caput ei⁹: q³ interfecit duos vi-
ros iustos meliores se: et occidit eos
gladio patris mei dauid ignorante. ab-
ner filiū ner p^oncipē milicie misit: et ama-
sam filiū gether p^oncipē exercitus iuda.
Et reuert⁹ sanguis illoꝝ i caput ioab
et in caput semis ei⁹ in sempiternū: da-
uid autē et semini eius et domui et thro-
no illi⁹ sit par usq³ in eternū a dño. Ac-
scēdit itaq³ banaias fili⁹ ioiate et ag-
gressus eū interfecit: sepultusq³ ē in do-

mo sua i deserto. Et constituit rex banaia
filiū ioiate p^o sup exercitū: et satoeb
sacerdotē posuit p^o abiathar. Misit q³
rex et vocauit semei: dixitq³ ei. Edifi-
ca tibi domū i iherlm: et habita ibi: et
nō egredieris inde huc atq³ illuc. Qua-
cūq³ autē die egressus fueris et traheris
correntē cedron: scito te interficiendum.
Sanguis tu⁹ erit sup caput tuū. Di-
xitq³ semei regi. Bonus sūmo: hanc locu-
t⁹ ē dñs me⁹: ver: sic faciet sūmo tuus.
Habituauit itaq³ semei in iherlm dieb⁹
multis. factū est autē post ānos tres:
ut fugerēt sūmo semei ad achis filiū ma-
acha regē geth. Punctatūq³ est semei q³
serui ei⁹issent in geth. Et surrexit se-
mei et strauit asinū suū: iuūq³ ad ach-
is in geth ad req³rendū suos: et
adduxit eos ex geth. Punctatū ē autē
regi salomoni q³ isset semei in geth ex
iherlm: et rediisset. Et mittens vocauit
eū: dixitq³ illi. Nonne iustificat⁹ sum
tibi p^o dñm: et p^o dixi tibi: quāq³ die e-
gressus fuisti huc et illuc: scito te esse
mortuū. Et rēdidisti michi. Bon⁹ ser-
mo quē audiui. Quare ergo nō custo-
disti iurandū dñi: et p^oceptū q³ p^o-
ceperā tibi et dixitq³ rex ad semei. Tu
nolli omne malū cui⁹ tibi cōsciu⁹ ē cor-
tuū: q³ fecisti dauid patris mei. Reddi-
dit domin⁹ maliciā tuā in caput tuum
et rex salomon bñdixit: et thro-
nus dauid erit stabilis corā domo usq³ in
sempiternū. Iussit itaq³ rex banaie fi-
lio ioiate: qui aggressus fuisset eū et
mortuus est. iii.

Confirmatū est igitur regnum in
manu salomoi: et affinitate cō-
iunctus est pharaoni regi egipti. Ac-
cepit nāq³ filiā ei⁹: et adduxit in ciui-
tatem dauid: donec cōpleret edificans

domū suā. et domū dñi q̄ munū ihrlm
 p̄ arauitū. Atramē ips̄s imolabat i ex-
 celsis. Nō em̄ cōficatū erat templum
 nomī dñi: usq; in diē illū. Dilexit autē
 salomon dñm ambulās in p̄ceptis da-
 uid p̄ris sui: excepto q̄ in excelsis im-
 molabat: q̄ accēdebat thimiamā. Abijt
 itaq; in gabaon. ut immolact̄ ibi. Il-
 lud q̄ppe erat excelsū maximū. Quille
 hostias in holocaustū obtulit salomō
 sup̄ altare illud in gabaon. Apparuit
 autē dñs salomoni p̄ somnū nocte dis-
 cens. Postula qd̄ vis: ut rem tibi. Et
 ait salomon. Tu fecisti cum scuo tuo
 dauid p̄re meo misericōdiam magnā: sic
 ambulauit m̄ cōspā tuo in x̄ritate et
 iusticiā et recto cor de teā. Custodisti
 ei misericōdiam tuā grātē: et cōdisti ei fili-
 um secēntē sup̄ thronū sicut ē hodie.
 Et nūc dñe deus tu regnare fecisti ser-
 uū tuū: p̄ dauid p̄re meo. Ego autē sū
 puer paruulus. et ignozās egressū et
 introiā meū: et scus tu? i medio est
 ppli quē elegisti: ppli infimū. qui enu-
 merai q̄ supputari nō potest p̄re mltitu-
 dine. Dabis ergo seruo tuo cor deale
 ut pplm tuū iudicare possit: et discer-
 nere int̄ bonū et malū. Quis em̄ potit
 iudicāe populū istū: pplm tuū hūc ml-
 tume. Placuit ergo sermo corā dño: q̄
 salomō postulasset huiusmodi rem.
 Et dixit dñs salomoni. Quia postu-
 lasti ūbum hoc. et nō petisti tibi dies
 mltos. nec diuitias aut aias inimico-
 rum tuoz: h̄ postulasti tibi sapiēciā ad
 discēndū iudiciū: ecce feci tibi scdm̄
 s̄mōēs tuo. Et udi tibi cor sapiēs et
 intelligēs: intācum. ut null⁹ añ te si-
 milis tui fuerit: nec post te surrectur⁹
 sit. Sed q̄ hec q̄ nō postulasti udi ab i-
 diuitias scilicet et gloriā: ut nemo su-

erit filis tui in regib; cūctis retro die-
 bus. Si autē ambulaueris i uis̄ meis
 et custodiēis p̄cepta mea. et m̄adata
 mea. sicut ambulauit pater tuus: lon-
 gos sciaā dies tuos. Igit̄ emigrauit
 salomon: et intellexit qd̄ esset somnū
 Cūq; uenisset ihrlm. stetit corā archa
 fecit dñi: et obtulit holocausta. q̄ fe-
 cit uictimas pacificas: et grande cōui-
 uū. vniūsis famlis suis. Tunc uene-
 rūt due mulieres meretricēs ad regē:
 steterūtq; corā eo. Quay una ait. Ob-
 scuro mi dñe: ego q̄ mulier hec habi-
 tabam? in domo vna: et p̄p̄i apud
 eam in cubiculo. Tercia autē die postq̄
 ego p̄p̄i: p̄p̄i et hec: et eram? siml
 nullusq; alius nobiscū in domo. et
 ceptis nobis duab;. Mortu⁹ ē autē fi-
 lius m̄icis hui⁹ nocte. Dormiēs q̄p-
 pe opp̄ellit eū. Et cōsurgēs in tēp̄te
 noctis silencio. tulit filiū meū de latere
 meo analle tue dormiēs. et col loca-
 uit in sinu suo: suū autē filiū qui erat
 mortu⁹. posuit i sinu meo. Cūq; sur-
 rexissem mane ut darem lac filio meo
 apparuit mortu⁹. Quē diligēti⁹ intui-
 ens clara luce: cep̄endi nō esse meum
 quē genuerā. Rūditq; altera mulier.
 Non ē ita ut dicas: h̄ filius tuus mor-
 tuus est. me⁹ autē uiuit. Ecōtraio illa
 dicebat. Q̄ntis is. filio q̄ppe me⁹ ui-
 uit: et filius tu⁹ mortu⁹ ē. Atq; i hūc
 modū cōtēnebāt corā rege. Tūc rex
 ait. Afferte michi gladiū. Cumq;
 attulissent gladiū corā rege: diuidite
 inq̄ infantē uiuū in duas p̄tes: et da-
 te dimidiā p̄tē vni. et dimidiā p̄tē
 alteri. Dixit autē m̄icr au? fili⁹ ēat vi-
 u⁹ ad regē. cōmota sūt q̄ uippe uiscera
 eius sup̄ filio suo. Osecro dñe date
 illi infantē uiuū: et nolite m̄ta sicē eū

Ecōtrario illa dicebat. Nec michi nec tibi sit: sed diuidat. Rōdit rex et ait Date huic infantē viuū: et nō occidat. Hec est aut mater ei⁹. Audiuūt itaq; omīs israhel iudiciū qđ iudicasset rex et timuerūt regem videntes sapiam tē esse in eo ad faciendū iudiciū. *ij.*

Erat aut rex salomon regnans super omnē israhel: et hīj p̄m apes quos habebat. Azarias filius satoch sacerdotis: helioz eph. ⁊ ahia filij sēsa scribe. Josaphat filij abihud a cōmentarijs. Banaias filij iotae sup exercitū. Satoch aut et abiathar sacerdotēs: azarias filij nathan sup eos qđ assistebāt regi. Habuit filius nathan sacerdos: amicus regis: et abihar p̄posit⁹ dom⁹ et acōniram filij abda super tributa. Habebat aut salomon duodecim p̄fectos sup omnē isrl: qđ p̄bebāt annonā regi et domui ei⁹. Per singulos enī menses i ano singli necessaria ministrabāt. Et hęc nomia eorū. Benhur i mōte efraim. Bentezar i macces. et i salebim et in bethsames. et in helon et in berhanan. Benesed in araboth. Ipsius enī erat socho: ⁊ oīs terra epher. Benabinnadab. cui⁹ omīs nephatōz: thaphet filiā salomonis habebat uxore. Bana filius abihud regebat thanach. ⁊ magedo et ymūsam bethsan. qđ est iurta sarthana sicut israhel: a bethsan usq; abelmeula e regione iecmaan. Bengaber i rāmoth galaad. habebat auothiair filij manasse in galaad. Ipse p̄ter erat in omni regione argob. que ē in basan: seragita ciuitatib; magnis atq; muratis qđ habebant seras creas. Abinnadab filij adodo p̄erat in manaim. Achimaas i neptalim. Hec et ipse habebat basemath filiam salomonis in cō-

ingio. Baana filius bush. in aser et in baloth. Josaphat filij pharue. i ysachar. Hemei filius hela. in beniamin. Gaber filius sūri i fra galaad. ⁊ in terra seon regis amozrei et og regis basan: sup omnia qđ erāt in illa terra. Iuda et israhel innumerabiles sicut arena maris in multitudine: comedētes et bibētes atq; letantes. Salomō autē erat in dicōne sua habēs omnia regna secū a flumie teze philistijm usq; ad terminū egipti: offerentia sibi munera et seruicia cūctis dieb; vite ei⁹. Erat aut ab salomōis p̄ dies singulos triginta chozi simile et seragita chozi farime decē boues pingues ⁊ viginta boues pascuales. et centū arietes: cēpta venacione ceruorū caprearū atq; bubalorum et auiū alitū. Ipse enī obtinebat omnē regionē que erat trans flumen qđ est a thapsa usq; ad galam. et cūctos reges illarū regionū: et habebat pacem ex omni parte i araiū. Habebatq; iuda ⁊ isrl abiq; timcē vllō vnusq; qđ sub vite sua et v̄sua sua. adan usq; bersabee: cūctis dieb; salomōis. Et habebat salomō qđ dicitur milia presepia equorū auriliū et duodecim milia equestrū: nutriebatq; eos supra dicti regis p̄fecti: sed et necessaria mēse regis salomōis cū ingenti cura p̄bebant in tpe suo. Orerū qđ et paleas equorū et iumentorū conferebant in locū ubi erat rex: iurta cōstitutū sibi. Dedit qđ rex sapiēciam salomoni et p̄ueniā mltā tam nimis et latitudinē cordis qđ arena nam qđ est in litore maris: et p̄cebat sapia salomōis sapiēciam oim orientaliū et egiptorū: ⁊ erat sapiēciōz cūctis hoib;. Sapiēciōz etbau esraie. et heman. ⁊ calcal. ⁊ vopā. filijs maol

et erat nominat⁹ in vniuersis genibus per arauitū. Locutus ē q̄ salomon tria milia pabolas: et fuerūt carmina eius q̄nq; milia. Et disputauit sup lignis a cedro que est in libano usq; ad isopum q̄ egredif de pariete: et disseruit de iumentis et de volucribus et reptilibus et piscib; Et veniebat de amāis populis ad audiendā sapiam salomois et ab vniuersis regibus terre: qui audiebant sapiam eius.

Misit q̄ hiram rex tyri suos suos ad salomonē. Audiuit enī q̄ ipsum vnissēt regē super isrl pro patre eius: q̄ amic⁹ fuerat hiram dauid oī tpe. Misit autē salomon ad hiram dicens. Tu scis voluntatē dauid patris mei: et quia nō poterat edificare domū nomini dñi rei sui ppter bella imminētia p arauitū: donec daret dñs eos sibi religio p̄dum ei⁹. Nunc autē requie dedit tē me⁹ michi p cāuitū: et nō ē sathan neq; occurritis mal⁹: quāobrem cogito edificare templū nomini domi dei mei sicut locut⁹ ē dauid p̄i meo dicens. Filius tuus que dabo pro te super solū tuū: ipse edificabit domū nomini meo. Precipe igit⁹ ut p̄dāt michi fmi tui cedros de libano: et fmi mei sint cū seruis tuis: mercedem autē suozū tuoz dabo tibi quācumq; p̄dāris. Has enī quō nō ē in p̄lo meo vir: qui nouit ligna cedre sicut sydonij. Cū ergo auisset hiram verba salomois: letat⁹ ē valde: et ait. Benedic⁹ domin⁹ deus hodie: qui dedit dauid filiū sapiētissimum sup pplm hūc pluimū. Et misit hiram ad salomonē dicens. Audiui quecūq; mandasti michi. Ego faciam oīm voluntatem tuā: in lignis cedris et abiegnis. Serui mei reponēt ea

de libano ad mare: et ego componam ea in ratibus i mari: usq; ad locū que significauis michi: et applicabo ea ibi et tu tolles ea. Prebebisq; necessaria michi: ut tenar abus domū mee. Itaq; hiram dabat salomoi ligna cedrina et ligna abiegnia: iuxta oīm voluntatem eius. Salomō autē p̄bebat hiram vnginti milia eboros tritici in abii domū eius: et vnginti eboros purissimi olei. Dec tribuebat salomō hiram per singulos annos. Deie q̄ dñs sapiētiam salomoni sicut locut⁹ est ei: et erat pax inter hiram et salomonē: et p̄casserūt ambo fedus. Elegitq; rex salomon operarios de omni isrl: et erat in dicio triginta milia viroz. Ditebatq; eos in libanū: decem milia p̄ mēses singulos viasim: ita ut duobus mensib; essent in domib; suis. Et admiram ēat sup huiuscemodi in dicio nem. fu erūt itaq; salomoi septuaginta milia eozū q̄ onera portabāt: et octoginta milia latomoz in mōte: absq; p̄positis qui p̄erant singulis opib; numero triū milū et trecentoz p̄p̄ināū p̄lo et hys q̄ faciēbāt opu⁹. Recepitq; rex ut tollerent lapides gigantes lapides p̄ciosos in fundamētū templi et quoadarent eos: quos volauerūt cōmētarij salomonis et cōmētarij hiram. Porro biblij p̄parauit ligna et lapides: ad edificandā domū.

Factum est ergo q̄ d̄ingentesimo et octogesimo anno egressiomis filioz israhel de tra egypti in anno q̄rto mense x̄io ipse est mensis sc̄os regni salomois sup isrl: edificare cepit domū domini. Domus autē quā edificabat rex salomon dño habebat sexaginta cubitos i longitudine: et vnginti

cubitos in latitudine: et triginta cubi-
 tos in altitudine. Et porticus erat ante
 templū viginti cubitoꝝ longitudinis
 iuxta mensurā latitudinis templi: et ha-
 bebatur decem cubitos latitudinis ante fa-
 ciem templi: fecitq; i templō fenestras
 obliquas. Et edificavit super parietē
 templi tabulata p girum in parietibꝫ
 domus per arcuitū templi et oraculi: et
 fecit latera i arcuitū. Tabulatū quod
 subter erat qñq; cubitos habebat lati-
 tudinis: et terciū tabulatū septē
 habebat cubitos latitudinis. Trabes autē
 posuit in domo p arcuitū fecit in se: ut
 nō hereret muris tēpli. Domus autē
 cū edificaret. de lapidibꝫ volatis atq;
 pfectis edificata est: et malleus et sca-
 ris et omne sarramentū nō sunt audita
 in domo cū edificaretur. Ostiū lateris
 medij in pariete erat domꝫ extrē: et p
 eodeam ascendebāt in mediū enacim
 et a medio in terciū. Et edificavit to-
 rni: et cōsumavit eam. Tēxit q; domū
 laquearibus cedrimis: et edificavit ta-
 bulatū sup omnē domū qñq; cubitis
 altitudinis: et operuit domū lignis ce-
 drinis. Et factꝫ est sūmo dñi ad salo-
 monē dicens. Domꝫ hec quā edificas
 si ambulaveris in pceptis meis. et iu-
 dida mea feceris. et custodieris omnia
 mandata mea gradie per ea: firmabo
 simonē meū tibi quē locutꝫ sum ad da-
 vid patrē tuū. et habitabo in medio fi-
 liꝫ isrl: et nō terdinquā p pfm meum
 israhel. Jgific edificavit salomō domū
 et cōsumavit eam. Et edificavit parie-
 tes domus intrinsecꝫ tabulatis cedri-
 nis a pavimento domꝫ usq; ad sūmitas
 tē parietū. et usq; ad laquearia: et ope-
 ruit lignis cedrimis intrinsecꝫ: et tēxit

pavementū domus tabulis abiegnis.
 Edificavitq; viginti cubitoꝝ ad poste-
 riore partem templi. tabulata cedrima
 a pavimento usq; ad supiora: et fecit
 interiorem domum oraculi in san-
 ctuꝫ. Porro q; oraculorum cubitorum
 erat ipm templū p foribꝫ oraculi: et ce-
 dro omnis domus intrinsecis vstie-
 batur habens tornaturas et iūcturas
 suas sabrefadas: et celaturas eminen-
 tes. Omnia cedrimis tabulis vstiebāt
 nec omnino lapis apparere poterat in
 pariete. Oraculū autē in medio domꝫ
 in interiori pre fecerat: ut ponēt ibi ar-
 cham feceris dñi. Porro oraculū habe-
 bat viginti cubitos longitudinis et vi-
 ginti cubitos latitudinis et viginti cu-
 bitos altitudinis: et opuit illud atq; ve-
 stiuūt auro purissimo. Sed et altare
 vstiuūt cedro. Domū q; ante oraculū
 opuit auro purissimo: et affixit lami-
 nas elatus aureis. Nichilq; erat i tē-
 plo: qd nō auro tegret. Sed et totū
 altare oraculi tēxit auro. Et fecit i ora-
 culo duo cherubin de lignis oliuaz: ce-
 cem cubitoꝝ altitudinis. Quñq; cubitoꝝ
 ala cherub vna. et qñq; cubitoꝝ ala
 cherub altera: id ē decē cubitos haben-
 tes. a sūmitate ale. usq; ad ale alteriꝫ
 sūmitatē. Decē q; cubitoꝝ erat cherub
 sedō in mensura pari: et opus vnū erat
 in duobꝫ cherubin: id ē altitudinē ha-
 bebatur vnꝫ cherub decē cubitorum et si-
 militer cherub sedō. Posuitq; cherubi
 in medio tēpli interioris. Extrēbāt au-
 tē alas suas cherubin: et tangebat ala
 vna parietē et ala cherub sedō tāgitbat
 parietē alterꝫ: ale autē altare i media pre
 tēpli seuicē cōtingebāt. Tēxit q; che-
 rubin auro. Et oēs parietes tēpli p ar-
 quitū sculpsit varijs celaturis et terno

Et fecit i eis cherubin q palmas et pi-
 thuras varias: quasi pminentes de pa-
 riete et egredientes. Sed q pauimentu
 mus terit auro. intrinsecus et extrin-
 secus. Et i ingressu oraculi fecit duo o-
 stia de lignis oliuay. posteq an gu-
 lozum qnq: et duo ostia de lignis oli-
 uay. Et sculpsit in eis picturā cheru-
 bim. et palmarū spēs. et anaglifā. val-
 te pminēda q terit ea auro: q opuit
 tam cherubin quā palmas et cetera au-
 ro. fecitq in introitu templi postes de
 lignis oliuay. qd angulatos. et duo
 ostia de lignis abiegnis altrimsecus: q
 vtrumq ostiū. duplex erat: et scūm-
 cem tenēs apriebat. Et sculpsit cheru-
 bim et palmas et celaturas valte eni-
 mites: opavitq oia lamis aurēis.
 ope quadzo ad regulam. Et edificauit
 atriu interius. tribz ordimbz lapidum
 politoz: et vno ordine lignoz ordi-

Anno qnto fundata **iii**
 est domus dñi in mense zio q in
 anno vntesimo mēse ebul. ipe ē mēsis
 octauo. pfecta ē domus in oī ope suo
 et in vniūsis vitālibus: edificauitq
 eam ānis septē. Domū aut suā edifica-
 uit salomon tredecim annis: et ad per-
 fectum usq pduxit. Edificauit qz to-
 mū salus libam centum cubitoz lon-
 gitudinis. et qnq: ginta cubitoz lati-
 tudinis. q triginta cubitoz altitudis
 et quatuor deambulatoria int colum-
 nas cedrimas. Ligna qppe cedrina ex-
 cidrat i columnas: et tabulatis cedri-
 mis vstuit totā camerā: q qdraginta
 qnq: columnis sustentabat. Vn aut
 ozdo habebat columnas qnteam oītra
 semiuicē positas. q regione se respiciē-
 tes equali spacio int columnas: et su-
 pr columnas qd angulata ligna in

ādis equalia. Et porticiū columnarū
 fecit qnquaginta cubitoz longitudis
 et triginta cubitoz latitudinis: q alte-
 ram porticiū in faciem maioris porticis
 et columnas et epistilia sup colinas
 fecit. Porticiū qz solij in qua tribunal
 est fecit: q terit lignis cedrimis a pau-
 imento usq: ad summitatē: et domū aula-
 in qua secebat ad iudicandum. ēar in
 medio porticiū simile ope. Domum qz
 fecit filie pharaonis quā vxore duxer-
 rat salomon: tali opre quali q hanc
 porticiū. Omnia lapidibz paois. q ad
 normam quā dā atqz mēsurā tam in-
 trinsecus q extrinsecus serati erāt: a su-
 damento usq: ad summitatē parietū: et
 intrinsecus usq: ad atriu manūs. Fun-
 damenta aut de lapidibz paois lapidi-
 bus magnis. decem siue octo cubitoz
 et restupr lapices paois eq̄lis mēsure
 secti erāt: similitozq de eozdo. Et atriu
 manūs rotundum triū ordinū de lapi-
 dibz sectis: q vnus ordinis. de dolata
 eozdo: necnon et in atrio. domus dñi
 intariorū et in porticu domus. Q̄stiqz
 rex salomon. q tulit hiram de tyro fi-
 liū mulieris vidue de tribu neptalim
 patre tyrio artificem erariū: et plenum
 sapiēda intelligēda et doctrina. ad fa-
 ciedū oē opus ex ere. Qui ai vnisset
 ad regem salomonē fecit omne opus
 ei: et finxit duas columnas creas tes-
 cem et octo cubitoz altitudinis colum-
 nam vnā: et linea duocē cubitoz un-
 ambiebat columnā vtramq. Duo qz
 capitella fecit que ponerēt sup capi-
 ta columnaz fusilia et ere: quinq: cu-
 bitoz altitudis capitellū vnū. q qnq:
 cubitoz altitudinis capitellum alterū
 et quasi in modū reti. q catenaz sibi-
 inuicem miro opre cōtextarū. Vtrūqz

capitellum colūnarū fufile erat. **Sep-**
 tēna verſuū reācula in capitello vno
 et ſeptēna reācula in capitello altero
 Et pſcat columnas: et duos ordines
 per arāitū reāculorū ſingulorū: ut te-
 gerent capitella q̄ erant ſuper ſūmitate
 malorū granatorū. **Eodem** modo fecit et
 capitello ſcdo. **Capitella** autē q̄ erant
 ſup capita columnarū q̄ ſi ope liſij fa-
 bricata erāt in porticu. q̄tuor cubitoꝝ
 et ruru alia capitella in ſūmitate co-
 lūnarū deſuper iuxta meſurā columne
 contra reācula. **Malorū** granatorū autē
 ducenti ordines erant: in arāitu capi-
 telli ſcdo. **Et** ſtatuit duas colūnas in
 porticu templi. **Quinque** ſtatuit et colū-
 nam dextrā: et vocauit eā noīe iachim.
Similiter erexit colūnam ſcādam: et
 vocauit nomē eiꝝ booz. **Et** ſup capi-
 ta columnarū opꝝ in modū liſij poſuit
 pſcatūq; et opus columnarū. **fecit** q̄
 mare fuſile decem cubitoꝝ a labio uſq;
 ad labiū: rotundū i arāitu. **Quinque**
 cubitoꝝ altitudo eiꝝ: et reſtācula egreſſa
 cubitoꝝū angebant illud p arāitū: et
 ſculptura ſubter labiū arāibat illud
 decem cubitis ambiens mare. **Duo** or-
 dines ſculpturarū hiſtoriarū erant fuſi-
 les: et ſtabant ſup duodecim bones. **E-**
 quibus tres reſpiciebant ad aquilonē et
 tres ad occidentē: et tres ad meridiam
 et tres ad orientē: et mare ſup eos de-
 ſuper erat: quorū poſteriora vniūſa in-
 trinſecus latitabant. **Groſſitudo** autē
 litteris triū vndarū erat: labiūq; eius
 quaſi labiū calias et foliū repād i liſij
 Duo milia batos capiebat: et tria mi-
 lia metretas. **Et** fecit baſes decē enes
 quatuor cubitoꝝ longitudinis. baſes
 ſingulas: et q̄tuor cubitoꝝ latitudis
 et triū cubitoꝝ altitudinis: a ipm opꝝ

baſiū in traſile erat. **Et** ſculpture in
 iūduras: et inter corōnulas et plectas
 leones et boues. et cherubim: et in iū-
 duris ſiſiter deſuper. **Et** ſubter leones
 et boues q̄ ſi loza ex ere depincta: et
 quatuor rote p baſes ſingulas et ares
 erāt: et p q̄tuor ptes q̄ ſi humeruli ſub-
 ter: lutarem fuſiles. contra ſemūicē re-
 ipectantes. **Os** q̄ luteris intrinſecus
 erat in capitū ſūmitate: et qd forniſe-
 cus apparebat vniꝝ cubiti erat totū ro-
 tundum: pariſq; habebat vniū cubiti
 et dimidiū. **In** angulis autē colūnarū
 varie celature erāt: et media inter co-
 lumnia qdōzata nō rotūda. **Quatuor**
 q̄ rote q̄ per q̄tuor angulos baſis erāt
 cohēbant ſibi ſubter baſim. **Vna** ro-
 ta habebat altitudinis cubiti et ſemis
 Tales autē rote erāt: quales ſolent in
 curru fieri. **Et** ares earū et radij. et cāti
 et modiolij: omnia fuſilia. **Nam** et hi-
 meruli illi q̄tuor p ſingulos anguloꝝ
 baſis vniū: ex ipa baſi fuſiles et con-
 iūdi erāt. **In** ſūmitate autē baſis erāt
 qdā rotūditas vniꝝ et dimidiū cubiti:
 ita fabrefacta ut luter deſuper poſſet im-
 poi: habēs celaturas ſuas vaiaſq; ſcul-
 pturas ex ſemeripſa. **Sculpiſit** q̄ in ta-
 blatis illi q̄ erāt ex ere et in angulis.
 cherubim et leones. et palmas. q̄ ſi ſiſi-
 tudieꝝ hoīs itāns: ut nō celata ſi ap-
 poſita p cūitū viderēt. **In** hīc modū
 fecit decē baſes: fuſura vna et meſura
 ſculpturarū: oſiſi. **fecit** q̄ decē luteris
 eneos. **Quadrageſima** batos capiebat
 luter vniꝝ: erātq; q̄tuor cubitoꝝ. **Sin-**
 guloſq; luteris p ſingulas id eſt decem
 baſes poſiuit: et cōſtituit decem baſes.
 q̄nq; ad dexteram ptem templi et q̄nq;
 ad ſiniſtrā: mare autē poſiuit ad dextera
 ptem templi cōtra orientē ad meridie

fecit ergo birā lebetes et scutras et amulas: et p̄fecit om̄e opus regis salomonis in templo dñi: columnas duas et fumiculos capitellorū sup capita columnarū ⁊ malo granata q̄dringenta in duob⁹ reāculis: duos v̄sus malorum granatorū in reāculis singulis ad op̄ientos fumiculos capitellorū q̄ erāt super capita columnarū: ⁊ bases decem et lateres decē sup bases: ⁊ mare vnū et boues duodecim subter mare: et lebetes et scutras ⁊ amulas. Omnia vasa que fecit biram regi salomoi in domo domini: de auriscalco erāt. In cap̄stri regione iordanis fudit ea rex i argilosa terra: inter soebot et sarthan. Et posuit salomon omnia vasa in domo domini. Propter m̄litudinē autē minia nō erat pondus eris. fecitq; salomon omnia vasa in domo dñi: altare aurū et m̄clam sup quā ponere panes p̄p̄ositionis aureā: ⁊ candelabra aurea q̄nq; ad dexterā et q̄nq; ad sinistrā: cōtra oraculū ex auro puro: et q̄si lilij flores: et lucernas desup aureas: et forniceps aureos: et ydrias: et fuscinulas et sialas ⁊ mortariola: et thuribula de auro purissimo: et cardines ostiorū domus interioris sancti sanctorū et ostiorū domus templi ex auro erāt. Et p̄fecit om̄e opus qd̄ faciebat salomō in domo domini: ⁊ intulit q̄ sanctificauerat dauid pater suus argenti et aurum et vasa: reposuitq; in thesauris domus domini. *viii.*

Tunc cōgregati sūt omnes maiores nati isrl̄ cū p̄ncipib⁹ tribuū et duces familiarū israhel ad regem salomonē in cherusalem: ut referrent archam federis domi de ciuitate dauid id ē de spon. Conuenitq; ad regē

salomonem vnūsus israhel in mense bechanim in solempni die: ip̄e est m̄sis septim⁹. Venerūtq; cūcti senes de israhel: et tulerūt archam factōtes: et portauerūt archā dñi et tabernaculum federis et omnia vasa sanctorū q̄ erāt in tabernaculo: ⁊ ferebant ea factōtes et leuīte. Rex autē salomon ⁊ omnis multitudo isrl̄ q̄ cōuenerat ad eū gradiebatur cū illo ante archam: ⁊ immolabāt oues et boues absq; estimacōe et numero. Et in tulsiūt sacerdotes archam federis dñi in locū suū: oraculum templi in sanctū sanctorū: subter alas cherubim. Siquitē cherubim ep̄p̄ebāt alas sup locū arche: et pregebant archā: et pedes ei⁹ desup. Cumq; conuenerit pedes et apparerit sumitates eorū foris sanctorū ante oraculum: nō apparebāt vltra extrinsec⁹: q̄ et fuit ibi usq; in p̄sentē diem. In archa autē non erat aliud nisi due tabule lapidee q̄s posuerat in ea moyses in oreb: quādo p̄p̄igit dñs fedus cū filiis isrl̄: cū egregerent de terra egipti. factum ē autē cū exissent sacerdotes de sanctorio: nebula impleuit domum domini: et non poterant sacerdotes stare: et ministrare p̄p̄ nebulam. Impleuerat enī gloria dñi domū domini. Tunc ait salomon domim⁹ dixit ut habitaret in nebula edificans edificam domū et habitaculum tuū firmisimū solum tuū i sp̄itū nū. Cōuertitq; rex faciem suā: et benedixit omni ecclesie in isrl̄. Omnis enī ecclesia isrl̄ stabat. Et ait salomō. B̄ndictus domim⁹ deus israhel: q̄ locut⁹ ē ore suo ad dauid patrem meum: et i manibus ei⁹ p̄fecit dicēs. A die qua eduxi p̄p̄m meum israhel de egipto: nō elegi ciuitatē de vnūsus tribub⁹ isrl̄ ut edificaret.

tomus . et esset nomē meū ibi : sed ele-
 gi dauid : ut esset super pplm meū isrl .
 Solutiq; dauid pater meus edificare
 tomū nomini dñi tui isrl : et ait tomū
 nus ad dauid p̄em meū . Quod cogi-
 tasti in corde tuo edificare domum no-
 mini meo : benefeasti hoc ipm mēte tra-
 dāns . Verumtamē tu non edificabis
 michi tomū : sed fili⁹ tuus q̄ egrediet̄
 de renib; tuis : ipse edificabit tomū no-
 mini meo . Confirmauit dñs f̄monē
 suū que locut⁹ est : stetitq; p̄ dauid pa-
 tre meo . ⁊ sedi sup thronū israhel sicut
 locutus ē dñs : et edificati tomū noi
 dñi tui isrl : et cōstitū ibi locū archē in
 qua sed⁹ dñi ē : qd̄ passit̄ cū p̄tib; no-
 stris . quanto egressi sūt de tra egipti .
 Stetit autē salomō ante altare dñi i cō-
 spectu ecclie isrl : ⁊ exp̄dit man⁹ su-
 as in celū et ait . Domine dñs isrl nō est
 filis tui deus in celo desup . et sup terrā
 deorsū : q̄ aucto dis padū et misericōdia ser-
 uis tuis q̄ ambulat corā te in toto corde
 suo : qui aucto disti suo tuo dauid p̄i
 meo q̄ locutus es ei . Ore locut⁹ es et
 maib; p̄fasti : ut hec dies p̄bat . Nūc
 igit̄ dñe deus isrl . cōserua famlō tuo
 dauid p̄i meo que locut⁹ es ei dicens
 Non auferet̄ te te vir coram me . q̄ se-
 deat sup thronū israhel : ita tamen si au-
 stodiuerit filij tui viā suā . ut ambulēt
 corā me . sicut tu ambulasti in cōspe-
 ctu meo . Et nūc dñe deus isrl firmenē
 verba tua : que locut⁹ es seruo tuo da-
 uid patri meo . Ergo ne putandū est
 qd̄ vere deus habitet sup terrā . Si enī
 celū et celi celoz te capere non possunt
 quanto magis tom⁹ hec quā edificasti
 Sed respice ad oracōem suū tui . et ad
 preces eius domine deus meus . Audi
 p̄mū et orōnē quā fuit̄ tui⁹ orat̄ corā

te hodie : ut sint oculi tui ap̄ti sup to-
 mū hanc nocte ac die : super domum te
 qua dixisti erit nomen meū ibi : ut ex-
 audias orōnē q̄ orat̄ in loco isto ad
 te seru⁹ tu⁹ : ut exaudias rēp̄cōnān-
 seruū tui et ppli tui isrl . qd̄ aiq; orauit
 in loco isto : et exaudies in loco habi-
 taali tui in celo : et cū exaudieris p̄i-
 aus eris . Si peccauit homo i p̄mū
 suū et habuit aliqd̄ iuramentū q̄ tene-
 atur astridus . ⁊ uenit p̄ter iuramentū
 corā altari tuo i tomū tuā : tu exaudies
 in celo ⁊ facies . ⁊ iudicabis seruos tu-
 os . cōdemnas impiū . ⁊ redēs viā suam
 sup caput ei⁹ : iustificansq; iustum . et
 retribuēs ei scdm̄ iusticiā suā . Si fuge-
 rit ppl̄s tu⁹ isrl inimico s suos qz̄ pre-
 cat⁹ ē tibi : et agentes penitētiā et cō-
 fitentes nomini tuo . uenerint et aora-
 uerint ⁊ tēp̄cati te fuerint in domo hac
 exaudi in celo . ⁊ dimitte p̄cām ppli tui
 isrl : et rōuces eos in trā quā uoluit̄ pa-
 tris eoz . Si clausū fuit̄ celum et nō
 pluuit p̄t̄ p̄cā eoz . et orantes in loco
 isto p̄miam egerit noi tuo ⁊ a p̄cīs su-
 is cōūsi fuerit p̄t̄ afflictōnē suā : exau-
 di eos in celo et dimitte peccata suoz
 tuoz ⁊ ppli tui isrl . et ostēde eis viam
 bonā p̄ quā ambulēt : et da pluuiā sup
 terram quā uoluit̄ p̄lo tuo i possessiōem
 fames si oborta fuit̄ i tra aut p̄stilen-
 da aut corrupt⁹ aer . aut t̄ugo . aut
 locusta ul̄ rubigo . ⁊ affligerit enī iūni-
 c⁹ ei⁹ portas obfidēs : oīs plaga . ymi-
 ūla isimitas . aucta deuoracō ⁊ ip̄cācō
 que a carēte omi hōi de p̄lo tuo isrl : si
 q̄s ognouit̄ plagā cordis sui . ⁊ exp̄-
 dit ma⁹ suas i domo hac . tu exaudi-
 es i celo i loco habitacōis tue . ⁊ re p̄-
 ciaberis : ⁊ facies ut des ymāiq; scdm̄
 oīs vias suas . sicut uideris cor eius

quia tu nosti solus cor omnium filiorum
 hominum: ut timeant te auctoris diebus quibus
 viuunt super faciem terre. quia dedisti pa-
 tribus nostris. Insuper et alienigena qui
 non est de populo israel cum uenerit de
 terra longinqua propter nomen tuum: au-
 dierunt enim nomen tuum magni et mani-
 a fortis. et brachium tuum extendi ubique. cum
 uenerit ergo et orauerit in hoc loco. tu
 exaudies in celo in firmamento habita-
 culae tuae: et facies omnia pro quibus inuo-
 cauerit te alienigena ut discant unum
 si populi terrarum nomen tuum timeat sicut populus
 israel: et probent quod nomen tuum inuo-
 catum est super omnium hanc quam edificauimus
 Si egressus fuerit populus tuus ad bel-
 lum contra inimicos suos pro uia quam-
 cunque miseris eos: orabunt te contra uiam
 diuitiarum. quam elegisti. et contra domum
 quam edificauimus nomini tuo: et exaudies
 in celo orationes eorum et preces eorum. et faci-
 es iudicia eorum. Quod si peccauerit si-
 bi: non est enim homo qui non peccet: et iras-
 tus tradideris eos inimicis suis. et ca-
 ptiuum ducti fuerint in terram inimicorum
 longe uel prope: et egerint penitentiam in
 corde suo in loco captiuitatis. et conu-
 lsi deprecantur te fuerint in captiuitate sua
 dicentes. peccauimus. inique egimus. im-
 pie gessimus: et reuerti fuerit ad te in uer-
 natio corde suo. et tota anima sua in terra
 inimicorum suorum ad quam captiuum ducti
 fuerint: et orauerint te contra uiam tre-
 sue quam dedisti patribus eorum. et auertatis
 quam elegisti. et templi quod edificauimus no-
 mini tuo: exaudies in celo in firmamento
 solij tui. orationes eorum et preces eorum: et
 facies iudicia eorum et propitius eris popu-
 lo tuo qui peccauit tibi. et oibus iniquita-
 tibus eorum quibus peruariati sunt in te: et da-
 bis misericordiam coram deo eis. quod eos capti-

uos habuerit ut miserentur eis. Popu-
 lus enim tuus est. et hereditas tua quos
 eduxisti de terra egypti. de medio forma-
 dis ferre: ut sint oculi tui aperti ad de-
 precationem super tui et populi tui israel: et
 exaudies eos in uniuersis pro quibus
 inuocauerit te. Tu enim sepasti eos si-
 bi in hereditate. et uniuersis populis terre
 sicut locutus es pro moysen filium tuum: qui
 eduxisti patres nostros de egypto dicit de-
 us. factum est autem cum compleisset salo-
 mon orans dominum omnem orationem et de-
 precationem hanc: surrexit et conspectus al-
 taris domini. et strumque enim genu in terram
 flexerat: et manus extenderat ad celum
 Dixit ergo et benedixit omni ecclesie israel:
 uoce magna dicit. Benedictus dominus qui
 dedit requiem populo suo israel: iuxta omnia
 que locutus est. Non ceasit ne unquam que-
 serit sermo. et omnibus hominibus qui locutus est
 pro moysen filium suum. Dixit dominus de-
 uos non oster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris
 non derelinques nos neque propitius: sed
 inclinet corda nostra ad se. ut ambule-
 lem in uniuersis uisibus eius. et custodiamus
 mandata eius. et ceremonias et
 iudicia quecumque mandauit patribus nostris:
 et sint sermoes mei isti quibus deprecatus
 sum coram domino. appropinquantes coram
 domino deo nostro. die ac nocte: ut faciat in
 iudicium seruo suo et populo suo israel. per
 singulos dies: et sciant omnes populi
 terre quod dominus ipse est deus. et non est ultra
 absque eo: sitque cor nostrum perfectum cum domino
 deo nostro: ut ambulemus in decretis eius
 et custodiamus mandata eius. sicut et ho-
 die. Igitur rex et omnis israel cum eo in-
 molabat uictimas coram domino. Mandata
 uirtusque salomon hostias pacificas quas
 immolauit domino: bouum viginti duomil-
 lia et ouium centum triginta milia. Et

edificauerunt templū dñi rex et filij isrl
 In die illa sanctificauit rex medium
 atq; quod erat ante domū dñi fecit
 q̄ppe olocaustū ibi et sacrificiū et adipe
 pacificorū qm̄ altare erēt qd̄ erat corā
 dño min⁹ erat: ⁊ cape nō poterat olo
 caustū et sacrificiū et adipe pacificorū
 fecit ergo salomō i tpe illo festiuitatē
 celebrā et ois isrl cū eommltūto ma
 gna ab itroitu emath usq; ad riuū egi
 pti corā dño o tō nro septē dieb; et sep
 tem dieb; id est quatuordecā dieb; et in
 die octauo dimisit p̄p̄os. Qui benedi
 cētis regi p̄fecti sūt in tabnacla sua: le
 tātes et alaciq; corde sup oib; boīs q̄
 fecerat domin⁹ dauid seruo suo et isra
 hel populo suo.

ix

Eadum est aut̄ cum p̄fesset salo
 mon edificāu dom⁹ dñi et edifi
 cūm regis et omne qd̄ optauerat et
 voluerat facere: apparuit ei dñs scdo
 sicut apparuerat ei i gabaon Dixit do
 min⁹ ad eū. Crauidim̄ oīoz tuā et tēp
 caadonē tuā: quā tēp̄cat⁹ es corā me.
 Sanctificauit domū hanc quā edificauit
 isti. ut ponere nomē meū ibi in semp̄
 ternū: et erūt oculi mei et cor meū ibi
 cūdis dieb;. Tu q̄ si ambulaueris cor
 ram me sicut ambulauit pater tuus in
 simplicitate cordis. ⁊ in equitate et fe
 ceris oia que p̄cepi tibi et iudicia mea
 seruaueris et legitimā mea: ponā thro
 nū regni tui super isrl i semp̄itnū sicut
 loait⁹ sum dauid p̄i tuo dicēs: non
 auferet vir de genere tuo de solio isrl.
 Si autē auisione auerſi fueritis uos et
 filij ueltri nō sequētes me. nec custodi
 entes mādata mea. et cerimoias quas
 p̄posui uobis: sed abieritis et uolueri
 tis deos alienos et adoraueritis eos.
 auferam isrl de sup̄ficie terre q̄ dedit eis

et templū qd̄ sanctificauit noi meo p̄
 iāam a oſpectu meo: eritq; isrl in pro
 uerbiū et in ſibulā cūctis p̄p̄is: et uo
 mus hęc erit in exemplū. Omnis qui
 trāſierit p̄ eam stupēbit: et ſibilabit ⁊
 dicet. Quare fecit dñs ſic terre huic ⁊
 domū huic. Et reſpondebūt. Quia tē
 relinquerit dñm deū ſuū q̄ edūxit p̄ces
 eoz ⁊ tra egipti. et ſecuti ſūt deos alie
 nos et coluerūt eos et adorauerūt eos
 idarco idūxit dñs ſup eos omē maſū
 hoc. Expletis autē āms uiginti poſtq̄
 edificauerat salomō duas domos id ē
 domū dñi ⁊ domū regis. hira rege t̄p̄i
 p̄bete salomōi ligna cedria ⁊ abiegna
 et auy iurta omē qd̄ op⁹ habnēat t̄p̄ic
 redit salomō hira uiginti opida in tra
 galilee. Et egreſſ⁹ ē hiram de t̄p̄o. ut
 uideret opida q̄ dedit ei salomon: et
 nō placuerūt ei. Et ait. Decine ſūt ciui
 tates q̄s dedit michi fraſ: Et appella
 uit eas tra chabul usq; in diem hanc.
 Miſit ḡ hira ad regē salomōez centū
 uiginti talenta auri. Hęc ē ſūma expē
 ſarū quā obtulit salomō rex ad edifi
 candū domū dñi et domū ſuā ⁊ mello
 et murum iherl̄m: et eſet ⁊ magedo et
 gazer. Pharao rex egipti aſcēdit. et ce
 pit gazer ſuccēditq; eā igni: et ebana
 u cum q̄ habitabat in ciuitate inſeāt:
 et dedit eam in dotem filie ſue uxori sa
 lomōis. Et edificauit ḡ salomō gazer
 et bethozon inferiorē et baalath. et
 palmiram in tra ſolitudis. et om̄s ui
 cos q̄ ad ſe p̄tinebāt. et erāt abſq; mu
 ro muniti: et ciuitates curruū. et ciui
 tates eq̄m̄ et qd̄ aliq; ei placuit. ut edi
 ficār̄ in iherl̄m ⁊ in libano. ⁊ in oī tra
 poteltatis ſue. Simūſū p̄p̄m q̄ t̄manſe
 rat. ⁊ amorais ⁊ ⁊ ethais et phereſe
 et cueis ⁊ iebnais. q̄ n̄ ſūt de filiis isrl

horum filios qui remanserāt i tra q̄s
 scilicet nō potuerant filij israhel ex-
 minare feat salomō tributaris . usq̄
 in diem hanc . De filijs aut̄ israhel nō
 cōstituit salomō scribere quemq̄ : sed
 erāt viri bellatores et ministri eius et
 principes et duces q̄ p̄fedi curruū et e-
 quozū . Erant aut̄ p̄ncipes super om̄ia
 opera salomōis p̄positi q̄nq̄tū q̄nqua-
 ginta : qui habebant sub iectū p̄lm . et
 itantūis operibz imprabāt . filia autē
 pharaonis ascēdit de ciuitate dauīd in
 domū suā : quā edificauerat ei salomō
 Tunc edificauit mello . Offerebat q̄
 salomon tribus viabz p̄r annos sin-
 glos olocaulta et pacificas victimas
 sup altare qd̄ edificauerat dominō : et
 acolebat thimiama coram dñō . Perfe-
 damq̄ ē templū . Classē q̄ feat rex
 salomō i asion gabr q̄ ē iuxta aplam
 in litore maris rubzi : in tra yd unie .
 Misitq̄ hira i classē illa fuos sitos vi-
 ros nauticos et gnaros maris . cū ser-
 uis salomōis : q̄ ai venissent in ophir
 sumptū mte aurū q̄ dzim gētoz vigin-
 ti talentoz tenuerūt ad regē salomonē

Sed et regina
 Saba audita fama salomonis in
 nomie dñi : venit temptare eum in eni-
 gmatibz . Et ingressa iherusalē multo
 cum comitatu et diuicijs . camelis por-
 tantibz aromata et auz infmitū mimis
 et gemmas p̄ciosas venit ad regem sa-
 lomonē : et locata ē ei vniūsa que habebat
 in corde suo . Et docuit eam salo-
 mon omnia ūba q̄ p̄posuit . Non fuit
 sermo q̄ regem posset latere : et nō mte-
 rer ei . Vicens aut̄ regina saba omnem
 sapienciā salomōis et domū quā edifi-
 cauerat et abos mēse ei . et habitacula
 seruoꝝ et ordines ministrāū vestesq̄

eoꝝ et p̄ncernas . et olocaulta que of-
 ferebat in domo dñi nō habebat ultra
 spiritu : dixitq̄ ad regem . Virtus ē ser-
 mo que a diuini in terra mea sup sermo-
 nibus tuis et sup sapia tua : et nō cre-
 debam narrantibz michi . uo nec ip̄a ve-
 ni . et vidi oculis meis : et p̄bau q̄ me-
 dia pars michi nūdata non fuit . Ma-
 ior est sapia et opa tua : q̄ rumor que
 audiui . Beati viri tui et beati serui tui
 hii qui stant coram te semp̄ : et audiūt
 sapienciā tuam . Sic dñs de⁹ tuus bene-
 dixit aui complauiisti : et p̄sūte te sup
 thronū isrl̄ eo qd̄ dilexerit dñs isrl̄ in
 sempiternū : et cōstituit te regem ut face-
 res iudiciū et iusticiā . Dedit ergo regi
 centūviginti talenta auri : et aromata
 multa mimis et gemmas p̄ciosas . Nō
 sūt allata ultra aromata tam multa : q̄
 ea q̄ dedit regina saba regi salomoni .
 Sed et classis hiram q̄ portabat aurū
 de ophir . attulit ex ophir ligna thijna
 multa mimis : et gemmas p̄ciosas . fe-
 citq̄ rex de lignis thijnis fulcra domū
 domini et domus regine : et atharas li-
 rasq̄ cantozibz . Nō sūt allata huiusce-
 modi ligna thijna : neq̄ visa usq̄ in
 p̄sentē diē . Rex aut̄ salomon dedit re-
 gine saba oia q̄ voluit et petiuit ab eo
 exceptis hijs q̄ ultra obtulerat ei mu-
 nere regio . Que reūsa ē : et abijt in ter-
 ram suā cū seruis suis . Erat autē pon-
 dus auri qd̄ offerebatur salomoni p̄
 ānos singulos . sexcentozū sexaginta sex
 talentoz auri : excepto eo qd̄ offerebāt
 viri qui sup sedē galia erant et nego-
 ciatores . vniuersiq̄ scuta venētes : et
 om̄s reges arabie dicesq̄ terre . feat
 quoq̄ rex salomō ducenta scuta et au-
 ro purissimo . Sexcentos auri fidos de-
 dit in laminas scuti vnius : et treccas

peltas et auro pbato. Trecentiq; mi-
 ne auri: vnâ peltâ vestiebât. Posuitq;
 eas rex in domo salt? libani. Feat eadê
 rex salomô thronu te eboze grantê: et
 vestiuit eû auro fuluo nimis: q; habe-
 bat sex gradus. Et summitas throni
 rotunda erat in pre posteriori: et due
 man? hinc atq; inde tenentes sedile:
 et duo leones stabât iuxta manus sin-
 gulas: et du oxeâ leuicali stantes sup
 sex grad? hinc atq; inde. Nô est factû
 tale opus in vniûsis regniis. Sed et
 oia vasa de quib; potabat rex salomô
 erant aurea: et vniûsa suppellex domus
 saltus libani de auro purissimo. Nô
 erat argentû nec aliaq; p?j putabaf
 in dieb; salomôis: q; classis regis per
 mare cû classe birâ semel p tres annos
 ibat in tharhis: deferens inde aux et ar-
 gentû. et vntes elephantoy et simia's
 et pauos. Magnificat? è ergo rex sa-
 lomô sup ônis reges terre diuicijs et
 sapia: et vniûsa fra desiderabat vulnî
 salomôis. ut audiret sapiam ei? quâ
 cecebat de? in corde ei?: et singuli ce-
 rebât ei munera. vasa argêta et aurea
 vestes et arma bellica. aromata q; et
 equos et mulos p ânos singlos. Cõ-
 gregauitq; salomô aur? et equites et
 facti sût ei mille qdringti aur? et du
 oxeâ milia equitû: et disposuit eos per
 ciuitates munitas: et cû rege i iherusa-
 lem. Featq; ut tanta esset abundancia
 argenti in iherlm qnta et lapidû: et ce-
 droy pbiuit mltitudinem: qñ hicomoz
 ros q nascunt in campetrib; Et edu-
 cebantur equi salomoni de egipto et de
 choa. Rego datores enî regis emebât
 de choa: et statuto precio pducebant.
 Egrediebaf aut qdriga ex egipto sex
 centis siclis argenti: et equ? centûqñ:

quaginta. Atq; in hûc mo dû cuncti
 reges ethroy et hirie equos vnuabât

Rex aut salomon. xi.
 Ramauit mulieres alienigenas mul-
 tas: filia q; pharaonis: et moabitidas
 et ammonitidas. ydumeas et syoni-
 as. et cethæas: de gentib; sup quib; di-
 xit dñs filijs israhel. Nô ingrediemini
 ad eas: neq; de illis ingredient? ad ve-
 stras. Certissime enî auertit corda via
 ut seqmimi eos eaz. His itaq; copu-
 latus è salomô arctissimo amore. fu-
 eruntq; ei vxores qñ regine septingente
 et concubine trecente. Et auertit mulie-
 res cor ei?. Cumq; iam esset senex de-
 prauatû est cor eius per mulieres ut se-
 queretur eos alienos: nec erat cor ei?
 pfectum cû dño deo suo sicut cor dauid
 patris ei?: sed colebat salomon asbar-
 then tam syronioy. ebamos deû mo-
 abitar? et moloch ydolû ammonitar?
 featq; salomon qd non placuerat cor-
 ram dño: et nõ ad impleuit ut seque-
 retur dñm sicut dauid pater ei?. Tûc
 edificauit salomon sanû ebamos ydo-
 lo moab in monte qui est contra ihe-
 rusalem: et moloch ydolo filioy am-
 mon. Atq; in hunc modum feat vni-
 uersis vxoribus suis alienigenis: que
 atolebant thura et immolabant dijs
 suis. Igitur iratus est dñs salomoni
 quod auisa esset mens eius a dño deo
 israhel qui apparuerat ei secundo: et pre-
 ceperat de verbo hoc ne seqret eos ali-
 enos: et nõ custodiuit q mandauit ei
 dñs. Dixit itaq; dñs salomoi. Quia
 habuisti hoc apud te et nõ custodisti
 pactû meû et precepta mea q mandauit
 tibi: distrupens sanctâ regnû tuû. et da-
 bo illud suo tuo: verutamè in diebus
 tuis nõ faciam ppter dauid ptem tuû.

De manu filij cui scindā illud : nec tu-
cum regnū auferā sed tribū vnā dabo
filio tuo: ppter dauid seruū meū ⁊ ihe-
rusalem quā elegi. Suscitauit autē do-
min⁹ adūfariū salomoni a dad pdu-
meū ⁊ semine regio : qui erat in eom
Cum enī esset dauid ī pdumea et ascē-
disset ioab p̄nceps militiae ad sepeliē-
dum eos q̄ fuerant infēdi. et occidit
ser om̄e masculinū ī pdumea : ser enī
mensibz ibi mortu⁹ est ioab. ⁊ omnis
israhel donec interimeret om̄e mascu-
linū ī pdumea : fugit adad isē et viri
pdumei ⁊ seruis p̄cis ei⁹ aī eo : ut in-
greteret egiptū. Erat autē adad puer
paruu⁹. Cumq; surrexissent ⁊ madi-
an: uenerūt in pharan. Tulitq; scā
viros ⁊ pharan : et introierūt egiptū
ad pharaonē regem egipti. Qui dedit
ei domū : et abo s cōstituit : et fram ⁊
legauit. Et inuenit adad grām coraz
pharaone valde : intantum ut daret ei
vrozē sorozem vrozis sue germanam
tasnes regine. Genuit ei soroz tasnes
genebath filiū : et nutritū cum tasnes
in domo pharaonis. Eratq; genebath
habitās apud pharaonē aī filijs eius
Cumq; audisset adad ī egipto ⁊ mis-
se dauid aī patribz suis : et mortuum
esse ioab p̄ncipē militiae : dixit pharaō
Dimitte me : ut vadam in fram meam
Dixitq; ei pharaō. Quia enim re apud
me indigeas : ut queras ire ad frā tuā
At ille rōdit. Nulla. Sed obsecro te :
ut dimittas me. Suscitauit ei ⁊ ad-
uēfariū rason filiū elhadan q̄ fugerat
ad adēz regem soba dñm suū : ⁊ ogre-
gauit ostra eū viros et fād⁹ ē p̄ncips
latronū aī interfecerat eos dauid : abie-
rūtq; damascum et habitauerūt ibi : cō-
stituerūt cum regē ī damasco : eratq;

adūfariū isrl̄ aīctis diebz salomoni
Et hoc est malū ad ad ⁊ odiū ostra isrl̄
regnavitq; in siriā. Iherobam q̄ filius
nabath euzbratus ⁊ sareda. ⁊ seruus
salomoi cui⁹ mater erat nomie scrua
mulier vidua : leuauit manū cōtra re-
gem. Et hęc causa rebellioni adūfari-
eum : qz salomon edificauit mello : et
coequauit vrozā ginem ciuitatis dauid
patris sui. Erat autē iherobam vir for-
tis et potens. Videntq; salomon ato-
lescentē bone molis et industriū oſti-
tuerat enī p̄fētū sup tributa vniūse do-
minis ioseph. factum ē igit̄ in tpe illo
ut iherobam egreteret ⁊ iherlm̄ : ⁊ in-
ueniret eū ab ias silonites p̄pheta ī viā
opert⁹ pallio nono. Erāt autē duo t̄m
in agro. Apphēditq; ab ias palliū su-
um nouū quo coopus erat scōdit in
duorū partes : et ait ad iherobam
Tolle tibi vcam scissuras. Hęc enī dī-
cīt dñs deus israhel. Ego scindā regnū
⁊ manu salomoi : et dabo tibi vcam
tribus. Porro vna tribus remanebit
ei ppter seruū meū dauid. ⁊ iherlm̄ aī-
tatem. quam elegi ex omnibz tribubz
isrl̄ : eo qz tereh̄q̄rit me. et adorauerit
astarten vcam sydoniozū et chamos
vcam moab. et moloch v̄ū filioz am-
mon : et nō ambulauerit in vijs meis
ut faceret iusticiā coram me. et p̄cepta
mea et iudicia sicut dauid pater eius.
Nec auferam om̄e regnū ⁊ manu ei⁹
sed duā ponā eū aīctis diebz vite sue
ppter dauid seruū meū quē elegi : qui
custodiuit mādata mea ⁊ p̄cepta mea.
Aufferā autē regnū ⁊ manu filij eius ⁊
dabo tibi vcam tribz : filio autē ei⁹ da-
bo tribū vnā : ut remaneat lucerna
dauid seruo meo aīctis diebz corā me
in iherusalem ciuitate q̄ elegi. ut esset

nomē meū ibi. Te autē assumā: et regnabis sup omnia q̄ desiderat anima tua: et isq; rex sup isrl. **D**i igit̄ audieris omnia q̄ p̄cep̄ro tibi et ambulaueris in vijs meis. et feceris qd̄ rectum ē corā me. aut̄ dices m̄data mea et p̄cepta mea. sicut fecit dauid seruus meus ero tibi: et edificabo tibi tomū sicut. quō edificauit dauid tomū et tradā tibi israhel. et affligam semē dauid super hoc: veritatem nō audis dieb;. **S**oluit ergo salomon m̄f̄icere iheroboā. **Q**ui surrexit et affugit i egiptū ad selac regem egipti: et fuit in egipto usq; ad mortē salomois. **R**eli quū autē x̄borū salomois et omnia q̄ fecit et sapientia ei? ecce vniūsa scripta sūt in libꝝo x̄borū dicit salomois. **D**ies autē q̄s regnauit salomō in israhel sup omne israhel q̄d̄o aginta anni sūt. **D**ominūq; salomon cū p̄sib; suis: et sepult⁹ est in ciuitate dauid patris sui: regnauitq; roboam filius ei? p̄ co. **xii.**

Quēmit autē roboā in siccem. **I**lluc cōgregatus erat omnis p̄pls israhel ad cōstitutiōnē cū regē. **A**t x̄ro iheroboā filii nabath cū aduc esset in egipto p̄fug⁹ a facie salomois regis: audita morte eius reuēns ē de egipto. **O**isētiq; et vocauerūt eū. **V**enit ergo iheroboā et omnis m̄sūtudo isrl: et locuti sūt ad roboam dicentes. **P**ater tu⁹ durissimū iugum imposuit nobis: tu itaq; nūc immine paululū de imperio patris tui durissimo et de iugo ḡm̄ssimo qd̄ imposuit nobis: et seruiemus tibi. **Q**ui ait eis. **I**te usq; ad tūū dic̄ et reuētimini ad me. **C**ūq; abisset p̄pls in̄t̄ cōsiliū rex roboā cū seiorib;. qui assistebāt corā salomōe p̄e eius cum adhuc uiuēt: et ait. **Q**uō datus cōsiliū

ut responda p̄lo et qui dixerūt ei. **H**odie obedieris p̄lo huic. et seruieris et p̄tōm̄ eorū cesseris. **L**ocutiq; sūt ad eos verba lenia: et erunt tibi serui audis dieb;. **Q**ui reliquit cōsiliū senū qd̄ ceceperant ei: et adhibuit adolestētes qui nutriti fuerāt cū eo. et assistebant illi: dicitq; ad eos. **Q**uōd michi datus cōsiliū ut rētam p̄lo huic. qui dixerit michi leni? fac iugū qd̄ imposuit pater tu⁹ sup nos. **E**t dixerūt ei iuuenes qui nutriti fuerāt cum eo. **H**ic loquere p̄lo huic: q̄ locuti sūt ad te dicentes. **P**ater tu⁹ aggrauauit iugū nīm tu releua nos. **H**ic loqueris h̄d̄ eos. **M**inim⁹ digite? me⁹ ḡrosior ē dorso p̄s̄ mei. **E**t nūc pater me⁹ posuit super vos iugū grane: ego autē addam sup iugū v̄m. **P**ater me⁹ cedidit v̄s flagellis. ego autē cedam v̄s scorpio: m̄b;. **V**enit ergo iheroboā: et ois p̄pls ad roboam. **D**ie tercia: sicut locut⁹ fuerat rex dieb;. reuētimini ad me die tercia. **A**nditq; rex p̄lo dura. **R**elictō cōsilio senior qd̄ ei t̄r̄r̄t: et locut⁹ est eis sc̄m̄ cōsiliū iuuenū dieb;. **P**ater me⁹ aggrauauit iugum v̄m: ego autē addam iugo v̄o. **P**ater me⁹ cedidit v̄s flagellis: ego autē cedam v̄s scorpioib;. **E**t nō acq̄nit rex populo quō ausat⁹ fuerat eū dñs: ut suscitaret x̄bū suū qd̄ locut⁹ fuerat in manu abie s̄ylom̄te ad iheroboā filium nabath. **V**itens itaq; p̄pls qd̄ noluisset eos audire rex: in̄dit ei dicens. **Q**ue nobis pars in dauid. uel q̄ hereditas in filio ysai? **S**ed in tabnac̄a tua isrl. **N**unc v̄te tomum tuam dauid. **E**t abiit isrl in tabernacula sua. **S**uper filios autē israhel. q̄amq; habitabant in ciuitatibus iuda regnauit roboam

Misit ergo rex roboam a duram q̄ erat
super tributa: et lapidauit eum ois isrl̄
et mortu⁹ est. Porro rex roboam festi-
nus ascendit curru⁹ et fugit in iherusa-
lem: recessitq; isrl̄ a domo dauid usq;
in p̄sentē diē. factū est autē cū audisset
omnis isrl̄ q̄ iherusis esset iheroboam
miserūit et vocauerūt eū cōgregato ceti
et cōstituerūt eum regē sup̄ oim israhel
nec secutus est quisq; domū dauid p̄c̄t
tribū iuda solam. Venit autē rex roboam
iherim et cōgregauit vnūsam domum
iuda et tribū beniamin centū octogin-
tamilia electorū viroꝝ et bellatorū: ut
pugnarent cōtra domū isrl̄: et reduce-
rent regnū roboam filio salom ois fra-
t̄rū ē autē sermo dñi ad semciā virū
dī dicens. Loq̄re ad roboam filiū salo-
monis regem iuda: et ad oim domum
iuda: et beniamin et reliquos de popu-
lo dicēs. Hec dicit dñs. Nō ascēditis
nec bellabitis extra fratres vros filios
israhel. Habitaf̄ vir in domū suā. A me
enī factū ē p̄bum hoc. Audierūt sermo-
nem dñi: et reuēsi sunt de innē sicut eis
p̄ceperat dñs. Edificauit autē iheroboā
sychem in monte ephraim: et habitauit
ibi. Et egress⁹ in eū edificauit phanuel
Dicitq; iheroboā in corde suo. Nunc re-
uertet̄ regnū ad domū dauid: si ascen-
derit̄ ppl̄s iste ut faciāt sacrificiā in domo
dñi i iherim: et cōstitet̄ cor ppl̄i hui⁹ ad
dñm suū roboā regem iuda: misic̄tq;
me et reuertet̄ ad eum. Et excogitato
cōsilio fecit duos vitulos aureos: et
dixit eis. Nolite vltra ascēdere iherim
Ecce dñs dñs isrl̄: qui te exiret̄ de terra
egypti. Posuerūt vnū i bethel: et alter
i dan: et factū ē iūbū hoc i p̄c̄m. Ibat
enī ppl̄s ad adorādū vitulū usq; i dan
Et fecit phana in ephraim: et sacerdotes

de extraneis ppl̄i q̄ nō erant de filijs leui
Constituitq; diem solennē in mense
octauo. q̄ntatē eam die mēsis: in simi-
litudine solennitatis q̄ celebrabat̄ in
iuda. Et ascēdens altare similē fecit
in bethel: ut immolaret vitulis q̄s fa-
briatus fuerat. Constituitq; i bethel
sacerdotes extraneoꝝ q̄ fecerat: et ascendit
sup̄ altare qd̄ extruxerat in bethel: q̄nt-
atē eam die mēsis octauo quē finiret̄
de corde suo. Et fecit solennitatē filijs
israhel: et ascendit sup̄ altare ut adole-
ret incensum. **viii.**

Et ecce vir dei venit de iuda in ser-
mone dñi i bethel iheroboā stite
super altare: et thus iacēte. Et excla-
mauit cōtra altare in sermōe domini. q̄
ait. Altare altare: hec dicit dñs. Ecce
filius nāscetur domui dauid iosias no-
mine: et immolabit sup̄ te sacerdotes ex-
traneoꝝ qui nūc in te thura succēdit: et
ossa hoim sup̄ te incēntet. Deditq; in
illa die signū dicens. Hec est signū qd̄
loquit̄ est dñs. Ecce altare scindet̄: et
effundet̄ cinis q̄ in eo est. Cumq; au-
disset rex sermōes hois dei quē in clama-
uerat extra altare i bethel: extendit ma-
num suā de altari dicens. Apphēdit̄ eū
Et exaruit man⁹ ei⁹ quā extenderat extra
eū: nec valuit retrahere eā ad se. Al-
tare q̄ scissū est: et effusus ē cinis de al-
tari: iuxta signū qd̄ p̄dixerat vir dei in
sermone dñi. Et ait rex ad virum dei
Depeare faciē dñi dei tui et ora p̄ me
ut restituat̄ man⁹ meā michi. Oravit
vir dei faciē dñi: et reuēsa ē man⁹ regi⁹
ad eum: et facta est sicut prius fuerat.
Loquit̄ est autē rex ad virum dei. Veni
meū domū ut pranteas: et dabo tibi
munera. Rēditq; vir dei ad regē. Qui
reueris michi mediā parte dom⁹ tue

non veniā teā: nec comedā panē neq;
bibā aquā in loco isto. Sic enī man-
dātū est michi in finōe dñi p̄p̄ientis.
Nō comedas panē neq; bibes aquam
nec reūteris p̄ viā qua venisti. Abijt
ergo p̄ aliā viam: et nō ē reūsus p̄ iter
quo venerat in bethel. p̄phetes autē qui-
dam sener habitabat in bethel: ad quē
venēit filij sui. et narrauerūt ei omīa
opa que fecerat vir tū illa die in bethel.
Et v̄ba que locutus fuerat ad regem
narrauerūt p̄i suo. Et dixit eis pater
eorū. Per quā viam abijt? Ostendunt
ei filij sui viā p̄ q̄ abierat vir tū q̄ ve-
nerat de iuda. Et ait filijs suis. Ster-
nite michi asinū. Qui cū strauissent:
ascēdit et abijt post virū tū: et iuenit
eū secentē subter tharebinū. Et ait illi
Tu ne es vir tū q̄ xisti de iuda? R̄n-
dit ille. Ego sū. Dixitq; ad eū. Veni
meā domū: ut comedas panē. Qui ait
Non possū reūsi neq; venire teā: nec
comedā panē nec bibā aquam in loco
isto: q̄ locut⁹ est dñs ad me in finōe
dñi dicens. Nō comedas panē et nō bi-
bes aquā ibi: nec reūteris p̄ viam qua
ieris. Qui ait illi. Et ego p̄pheta sū h̄-
milis tui: et angelus locut⁹ est michi
in sermōe dñi dicens. Reduc eū team
in domū tuā: ut comedat panem ⁊ bi-
bat aquā. fefellit eū: et reduxit eam.
Comedit ergo panē in domo ei⁹: ⁊ bi-
bit aquā. Cūq; sceret ad mensam:
fuit⁹ est sermo dñi ad p̄phetā qui redu-
xerat eum. Et exclamavit ad virū tū
qui venerat de iuda dicens. Hec dicit
domin⁹. Quia nō obediens fuisti orī
domini. et nō custodisti mādatum qd̄
p̄cepit tibi dñs d̄x̄s tu⁹. ⁊ reuersus es.
comedisti panē et bisti aquā. in loco
in quo p̄cepit tibi. ne comedares panē

neq; biberes aquā: nō in feret⁹ cadauer
tūū in sepulcrū panū tuoz. Cūq; co-
medisset et bibisset: stravit asinū suū
p̄pheta quē reduxerat. Qui cum abisset
inuenit eū leo in via. ⁊ occidit: ⁊ erat
cadauer ei⁹. p̄iectū ī innere. asin⁹ autē
stabat iuxta illū: et leo stabat iuxta ca-
daver. Et ecce viri transētes viderūt
cadauer. p̄iectū in via: et leo nē stan-
tem iuxta cadauer. Et venēit et diuul-
gauit in ciuitate: in qua p̄phetes ille
sener habitabat. Quod cum audisset
p̄pheta ille q̄ reduxerat eum de via ait
Vir tū est qui inobediens fuit orī dñi:
et tradidit eum dñs leoni. ⁊ cōfregit
eum: et occidit iuxta v̄bū dñi qd̄ locu-
tus ē ei. Dixitq; ad filios suos. Ster-
nite michi asinū. Qui cū strauissent et
ille abisset: inuenit cadauer ei⁹. pie-
dum in via: et asinū et leonē stantes
iuxta cadauer. Non comedit leo de ca-
dauere: nec lesit asinū. Tulit ḡ p̄ph-
tes cadauer viri tū et posuit illud sus-
per asinū: et reūsus intulit in ciuitatem
p̄phete semis ut plangeret eū: et posuit
cadauer ei⁹ in sepulcro suo. Et plange-
rūt eum: heu heu mi frater. Cūq; plau-
rissent eū: dixit ad filios suos. Cum-
mortu⁹ fuero sepelire me ī sepulcro in
quo vir tū sepult⁹ est: iuxta ossa eius
ponite ossa mea. p̄fecto enī xx̄i et ser-
mo quē p̄dixit in sermōe dñi cōtra al-
tare qd̄ ē in bethel: et cōtra oīa phana
excelloz q̄ sūt ī urbibz samarie. Post
v̄ba hec nō est reuers⁹ iherobōā re via
sua p̄ssima: h̄ ecotrario fecit de nouis-
simis p̄p̄tis sacrotos excelloz. Qui cūq;
volebat implebat manū suā. et siebat
sacerdos excellozū. Et p̄p̄ h̄ac causam
peccauit domus iherobōam. et euer-
sa est: et delata de superficie terre. ¶

In tempore illo egrotauit abia fili⁹ iheroboam. Dixitq; iheroboam uxori sue Surge et comuta habitum ne agnosca-
ris qd sis uxor iheroboam: et uaxe i sylo ubi est abias ppheta q loquit⁹ e michi qd regnatura s essem super pplm huc. Tolle q; in manu tua decem panes ⁊ crustulam et uas mellis: ⁊ uaxe ad illum. Ipe em indicabit tibi: qd enentur sit puero huic. fecit ut dixerat uxor iheroboam. ⁊ cōsurges abijt in sylo: ⁊ uenit in tomū abie. At ille nō poterat uidere. qz caligauerit oculi eius p se: nēdute. Dixit autē dñs ad abia. Ecce uxor iheroboam ingreditur ad cōsulat te sup filio suo qz egrotat. Hec et hoc loqueris ei. Cū ergo illa intraret ⁊ distimularet se esse q erat: audiuit abias somnū p dū eius introeūtis p ostiū: ⁊ ait. Ingredere uxor iheroboam. Quare alia te esse simulat. Ego autē miss⁹ sū ad te dur⁹ nūāns. Vate et die iheroboam. Hec dicit dñs rex isrl. Quia exaltauit te ⁊ medio ppli ⁊ dedi te ducem sup pplm meū israhel. ⁊ sedi regnum dom⁹ dauid ⁊ dedi illud tibi. ⁊ nō fili isti sicut seru⁹ me⁹ dauid q custo diuit mandata mea. ⁊ scatus ē me in toto corde suo facēs qd placētū esset in conspectu meo: sed opat⁹ ē male sup omīs qui fuerūt ante te. ⁊ fecisti tibi deos alienos ⁊ cōstantes. ut me ad iracūdiam puocares: me autē piceisti post corp⁹ tuū: id ēo ecce ego inducā mala super tomū iheroboam. ⁊ parāā te iheroboam mīngentē ad parietē ⁊ clauū ⁊ nomīs simū i isrl: ⁊ mūdabo reliquias dom⁹ iheroboam sicut mūdari soler sim⁹ usq; ad puer⁹. Qui mortuū fuerint ⁊ iheroboam in ciuitate comedit eos canes: qui autē mortuū fuerit in agro uora-

bunt eos aues celi: qz dñs loquit⁹ est. Tu igitur surge ⁊ uaxe in tomū tuā: ⁊ in ipō introitu pdū tuū in urbem mozie: puer: ⁊ planger eū omīs isrl ⁊ sepeliet. Ite em sol⁹ in feretur ⁊ iheroboam in sepulcū: qz inuētus est sup eo fmo bon⁹ a dño deo isrl in tomō iheroboam. Cōstituet autē sibi dñs regē sup isrl: qui patiet tomū iheroboam in hac die. ⁊ in hoc tpe: ⁊ pariet tomū deus isrl: sicut in oueri soler harruuto in aqua. Et eueller isrl ⁊ terrabona hac quā dedit pāibz eoz: ⁊ uēla bit eos transfumē: quia fecerūt sibi lucos iritarēt dñm. Et traxerit tomū deus israhel ppter peccata iheroboam: qui peccauit ⁊ peccare fecit isrl. Surrexit itaq; uxor iheroboam ⁊ abijt: ⁊ uerit in tharsa. Cūq; illa ingrederet limen domus. puer mortu⁹ est: ⁊ sepeliet eum ⁊ plangit eū omīs isrl: iuxta finonem tomū quē loquit⁹ ē in manu serui sui abie pphete. Reliqua autē uerborū iheroboam quō pugnauerit. ⁊ quō regnauerit. ecce scripta sūt in libro uerborū diey regū israhel. dies autē quibz regnauit iheroboam: uiginti duo anni sūt. Et tomūiur iheroboam cū pāibz suis: regnaueritq; nadab fili⁹ ei⁹ p eo. Porro roboam fili⁹ salomōis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vni⁹ anni erat roboam cū regnare cepisset: decē ⁊ septē annis regnauit in iherlm ciuitate qz elegit dñs ut poneret nomē suū ibi ⁊ oibz tribubz isrl. Romē autē matris ei⁹ naama amantēs. Et fecit iudas malū coram tomō: ⁊ irritauerit eū sup omībz qz fecerāt patres eoz in peccatis suis quē peccauerūt. Edificauerūt em ⁊ ipsi sibi aras ⁊ stauas ⁊ lucos sup omne collem exēllū ⁊ subter omnem arborem

frontosam. sed et effeminati fuerunt in terra: feceruntque omnes abhominabiles gentium: quas attriuit dominus ante faciem filiorum israel. In quinto autem anno regni roboam ascendit sefac rex egypci in iherusalem: et tulit thesauros domus domini et thesauros regis et uniuersa diripuit scuta que aurea que fecerat salomon pro quibus fecit rex roboam scuta creata: et tradidit ea in manu duorum scutariorum et eorum qui exorbabant ante ostium domus regis. Cumque ingressus rex in domum domini portabat ea qui secundi habebant officium: et postea reportabat ad armamentarium scutariorum. Reliqua autem sermonum roboam et omnia que fecit: ecce scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Fuitque bellum inter roboam et iheroboam. Quibus diebus domini uiuitque roboam cum patribus suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid. Nomen autem matris eius naama amanites. Et regnauit abia filius eius pro eo. **W** **S**icut in octauo decimo anno regni iheroboam filij nabath: regnauit abia super iuda Tribus annis regnauit in iherusalem. Nomen matris eius maacha filia abessalon: ambulauitque in omnibus peccatis patris sui que fecerat ante eum: nec erat cor eius perfectum cum domino deo suo sicut cor dauid patris eius. Sed propter dauid dedit ei dominus terram suam lucernam in iherusalem ut suscitaret filium eius post eum: et statueret iherusalem: eo quod fecisset dauid rectum in oculis domini: et non dedisset ab omnibus que preceperat ei cunctis diebus uite sue: excepto sermone uisitationis: attamen bellum fuit inter abiam et iheroboam omni tempore uite eius. Reliqua autem sermonum abie: et omnia que fecit: nonne hec scripta sunt in libro duodecim dierum regum iuda. Et uiuit abia cum patribus suis:

et sepeliet eum in ciuitate dauid: regnauitque asa filius eius pro eo. In anno octogesimo iheroboam regis israel: regnauit asa rex iuda: et quadraginta et uno anno regnauit in iherusalem. Nomen matris eius maacha filia abessalon: et fecit asa rectum ante conspectum domini sicut dauid pater eius: et abstulit effeminatos de terra: purgauitque uniuersas fortes roborum: que fecerant patres eius. Insuper et maacham matrem suam amouit ne esset princeps in sacris priapi et in luto eius quem conserauerat: subuenitque specum eius: et confregit simulacrum turpissimum: et combussit in torrente cedron. Excelsa autem non abstulit. Verum tamen cor asa perfectum erat cum domino deo suo cunctis diebus suis: et intulit ea que sanctificauerat pater suus et uouerat in domino domini: argentum et aurum et uasa. Bellum autem erat inter asa et baasa regem israel: cunctis diebus eorum. Ascendit quoque baasa rex israel in iudam: et edificauit rama: ut non posset quispiam egredi vel ingredi de parte asa regis iude. Tollens itaque asa omne argentum et aurum quod remanserat in thesauro domus domini et in thesauris domus regie: dedit illud in manus seruatorum suorum: et misit ad benadab filium tabemon filij esion regem sirie: que habitabat in damasco dicens. Fedus est inter me et te et inter patrem meum et patrem tuum: itum mihi tibi munera argentum et aurum: et pro ut uenias et irruam facias fedus quod habes cum baasa rege israel: et recedat a me. Acquisecens benadab regi asa misit principes exercitus sui in ciuitates israel: et percussit abion et dan et abel.

domū maa dca . et vniūsam cēneroth .
 omnē scilicet terrā neptalim . Qd̄ cum
 audisset baasa inuēnit eo ificare rama
 et reūsus ē in terra . Hec aut̄ asa nūcū
 misit in omnē iudā dicens . Nemo sit
 erasatus . Et tulit lapides de rama . et
 ligna ei⁹ quib⁹ eo ificauerat baasa : et
 extruxit de eis rer̄ asā gabaa beniamin
 et maspha . Reliqua autē oīm fmonū
 asa et vniūse fortitudinis eius . et aīda
 que fecit . et ciuitates q̄s extruxit : nōne
 hec scripta sūt in libro x̄boy dierū re-
 gum iuda . Perūtāne tempore sene-
 ctis sūt voluit p̄ces : et commisit cum pa-
 trib⁹ suis et sepult⁹ ē aī eis in ciuitate
 danid p̄is sui : regnauitq̄ iosaphat fi-
 lius ei⁹ pro eo . Nadab vero fil⁹ ih-
 robam regnauit sup̄ isrl̄ anno sc̄cto
 asa regis iuda : regnauitq̄ sup̄ israhel
 duob⁹ annis : et fecit qd̄ malū ē in cō-
 s̄pectu dñi : et ambulauit i v̄ijs patris
 sui et i peccatis ei⁹ q̄b⁹ peccare fecit isrl̄
 Inuidiat⁹ est autē ei baasa fil⁹ abie
 de domo ysachar : et passit aī in geb-
 ebron q̄ est v̄bs philistimoz . Adiq̄
 nadab et omnis isrl̄ obstabat geb-
 ebron . Interfecit ergo illum baasa in
 anno sc̄o asa regis iuda : et regnauit p̄
 eo . Cūq̄ regnasset : passit omnē co-
 mū iheroboā . Non dimisit nec vnam
 quēcūq̄ aīam de semie eius donec teleret
 eum : iuxta v̄bū dñi qd̄ lo ait⁹ fuerat
 in manu serui sui abie filonitis . p̄pter
 peccata iheroboā q̄ peccauerat . et quib⁹
 peccare fecit isrl̄ : et p̄pter reliquū quo
 irritauerat dñm deū isrl̄ . Reliqua autē
 sermonū nadab et omnia q̄ opatus est :
 nōne hec scripta sūt i libro v̄l̄boy dierū
 regū isrl̄ . fmitq̄ bellū inē asa et baasa
 regem israhel : aīctis dieb⁹ eoz . An-
 no sc̄o asa regis iuda regnauit baasa

fil⁹ abie sup̄ oīm isrl̄ in tertia v̄gin-
 tiq̄tuor annis : et fecit malū corā dño :
 ambulauitq̄ in v̄ijs iheroboā . et i pe-
 catis ei⁹ q̄b⁹ peccare fecit isrl̄ . **W**
Factus est autē sermo dñi ad iebu
 filiū anani contra baasa dicens .
 Pro eo qd̄ exaltauit te de puluere . et po-
 suit te ducem sup̄ pplm̄ meū isrl̄ tu autē
 ambulasti in v̄ia iheroboā . et peccare
 fecisti pplm̄ meū israhel ut me irritares
 in p̄cis eoz : ecce ego tuncā postero-
 ra baasa . et postero ora tom⁹ eius : et fa-
 ciam tomū nūcū : sicut tomū iheroboam
 filij nabath . Quā mo : tu⁹ fuerit de ba-
 asa in ciuitate comedet cum canes : et q̄
 mortuus fuerit et eo iurgio : come-
 dent eū volucres celi . Reliqua autē ser-
 monū baasa . et quāq̄ fecit et plia ei⁹
 nōne hec scripta sūt in libro x̄boy di-
 crū regū israhel . Dormiuit ergo baasa
 aī p̄ib⁹ suis sepultusq̄ est in tertia : et
 regnauit hēla fil⁹ ei⁹ . p̄ eo . Cum autē
 in manu iebu filij anani p̄p̄ere verbū
 dñi factū esset cōtra baasa . et cōtra to-
 mū ei⁹ . et cōtra omne malū qd̄ fecerat
 coram dño ad irritandū eū in opatib⁹
 manū suay . ut fieret sicut tom⁹ ihe-
 roboam : ob hāc causam occidit cum-
 hoc est iebu filiū anani p̄p̄erā . Anno
 vicefimo sexto asa regis iuda regnauit
 hēla fil⁹ baasa sup̄ israhel in terra du-
 ob⁹ annis : et rebellauit contra eum
 feru⁹ sūt zambzi dur medic p̄tis eq̄ti
 Erat autē hēla in tertia bibens et tenu-
 lentus : in domo asa p̄fecti t̄xrl̄ . Ir-
 ruens ergo zambzi passit . et occidit eū
 āno vicefimo septimo asa regis iuda :
 et regnauit pro eo . Cumq̄ regnasset
 et sedisset sup̄ solū eius passit omnē
 tomū baasa . et nō dereliquit ea mingē-
 tem ad parietē : et pplm̄ q̄s . et amicos ei⁹ .

Deleuitq; zambzi omnē domum baasa iuxta rōbū dñi qđ lo cutus fuerat . ad baasa i manu iebu p̄pter vniūsa peccata baasa . et peccata hela filij eius qui peccauerūt . et peccare fecerūt isrl̄ . puocantes dñm deū israhel in vanitatib; suis . Reliq; autē sermonū hela . et omnia que fecit : nōne hęc scripta sūt in libro verbor; dierū regū israhel . Anno vice simoseptimo . asa regis iuda regnauit zambzi septē dieb; in thersa . Porro exerat; obstrabat gebbethon urbem philistinor; . Cūq; audisset rebel lasse zambzi et occidisse regē : fecit sibi regem oīs isrl̄ zambzi qui erat p̄ncps militiae sup israhel in die illa i castris . Ascendit g; zambzi et omnis isrl̄ cū eo te gebbethon et obstrabat thersa . Videns autē zambzi qđ expugnāda esset ciuitas ingressus est palatū et succēdit se cū homo regia et mortu; est in p̄cāis suis que peccauerat faciens malū corā dño : et ambulans in via iheroboā . et in peccato ei; . quo fecit peccare isrl̄ . Reliqua autē sermonū zambzi et insidiaz ei; et tyranidīs : nōne hęc scripta sūt i libro verborū dierū regū isrl̄ . Tunc diuisus est p̄ps israhel in duas ptes . Media pars ppli seq̄batur thebni filiū gimeth ut cōstitueret eū regem : et media pars amri . Deuoluit autē p̄ps q̄ erat cū amri plo qui seq̄batur thebni filiū gimeth : mortuusq; est thebni et regnauit amri . Anno vice simo p̄mo asa regis iuda regnauit amri sup israhel duodecim annis . In thersa regnauit sex annis : emitq; montē samarie a somer duob; talentis argenti et edificauit eū : et vocauit nomen ciuitatis quā extruxerat nomine somer : id est montem dñi uel montē samarie . fecit autē amri malū in cōspectu

domini : et operat; est nequiter sup oēs qui fuerūt ante eum . Ambulauitq; in omni via iheroboam filij nabath et in peccatis eius . quib; peccare fecerat isrl̄ ut irritaret dominū deum israhel i vanitatibus suis . Reliqua autē sermonum amri . et prelia eius que gessit : nonne hęc scripta sunt in libro verborū dierū regum israhel . Dormiuitq; amri cū patribus suis : et sepultus est in samaria regnauitq; achab fili; ei; p̄ eo . Achab vero filius amri regnauit super israhel . in octesimo octauo asa regis iuda . Et regnauit achab filius amri super israhel in samaria . viginti et duob; annis . Et fecit achab filius amri malū in cōspectu domini : super omnes qui fuerunt ante eū . Nec suffecit ei ut ambularet in peccatis iheroboam filij nabath : in super durit; uxorem iezabel filiam methobaal regis siccuniorum . Et abiit et seruiuit baal . et adorauit eum et posuit aram baal i templo baal . qđ edificauerat in samaria : et plantauit lucum . Et addidit achab in opere suo irritans dominū deum israhel : sup oēs reges israhel qui fuerunt ante eum . In diebus eius : edificauit abiel de bethel iericho . In abiram primiuo suo fundauit eam : et in segub uiuissimo suo posuit portas eius : iuxta uerbum domini quo d lo cutus fuerat in manu ioseph filij nū . *vij.*

Et dixit helias thesbites de habitatoribus galaad ad achab . Seruiuit domin; de; israhel in cui; cōspectu sto si erit annis hys ros et pluuia nisi iuxta oris mei uerba . Et factū ē uerbum dñi ad eū dicens . Recede hinc et uade cōtra orientē : et abscondere in torrente carith qđ est cōtra iordanē et ibi de torrente bibes

coramq; ꝑ cepi ut pascant te ibi. Abijt ergo: et fecit iuxta verbū dñi. Cumq; abisset: sedit in torrente carib; qui est cōtra iordanem. Corni q; deferebāt ei panē et carnes mane: similiter panem et carnes vespē: et bibebat de torrente. Post dies autē aliquantos siccat⁹ est torrentis: nō enī pluerat sup terrā. Fact⁹ est ergo fimo dñi ad eū diēs. Surge et vade in sarepta sicionoz: et manebis ibi. Precepi ibi enī mulieri vidue ut pascat te. Surrexit: et abijt in sarepta sicionoz. Cumq; venisset ad portam ciuitatis apparuit ei mulier vidua celligens ligna: et vocauit eam: dixitq; ei. Da michi paululū aque in vase ut bibam. Cumq; illa pergeret ut afferret: clamauit post tergū eius dicens. Affer michi obsecro et bucellā panis in manu tua. Que rōdit. Vinit dñs de⁹ tuus: qz nō habeo panē nisi qñtū pugillus capre potest farinē in pōzia: et paululū olei i lechito. En colligo duo ligna: ut ingrediar et facā illud michi et filio meo: ut comedamus et moriamur. Ad quā helias ait. Noli timere sed vade et sic sicut dixisti. Sequitāmē michi ꝑmū fac o īpa farinula subān cui panē paruulū. et affer ad me: tibi autē et filio tuo facies postea. Hec autē dicit dñs de⁹ israhel. Pōzia farinē nō deficiet: nec lechit⁹ olei minuet: usq; in diem qua dñs datur⁹ ē pluuia sup facē tē. Que abijt: et fecit iuxta verbū helie. Et comedit ipē et illa et vtm⁹ ei⁹ et ex illa die pōzia farinē non defecit et lechitus olei nō est immutatus. iuxta verbū dñi qd locutus fuerat in manu helie. factū ē autē post uba hęc egrotauit filij mliaris matrisfamilias: et erat languor fortissim⁹ ita ut nō remane-

ret in eo alicus. Dixit ergo ad heliam. Quid michi et tibi vir dei. Ingressus es ad me ut rememorarent iniquitates mee: et interficeres filium meum: et ait ad eam helias da michi filiū tuū. Tulitq; eū de sinu ei⁹ et portauit in cenaculū vbi ipē manebat: et posuit sup lectulū suū: et clamauit ad dñm et dixit. Dñe deus meus. eadē viduā apud quam ego ut auinq; sustentoz afflicisti interficeres filiū ei⁹. Et expādit se atq; mensus est sup puer trib; viabus: et clamauit ad dñm et ait. Dñe deus me⁹ reuertatur obsecro anima pueri hui⁹ in viscera eius. Et exaudiuit dñs vocem helie: et reuāta est aia pueri intra eum: et reuixit. Tulitq; helias puerum et re: posuit eū de cenaculo i inferiorē domū: et tradidit matri sue: et ait illi. En viuē filius tu⁹. Dixitq; mulier ad heliam. Pūc in isto cognoui qm vir dei es tu: et verbū dñi in ore tuo verū est. *iiii.*

Post dies multos. factū ē verbū dñi ad heliam in anno tercio dicens. Vade et ostende te achab: ut tam pluuia sup faciem terre. Iuit ergo helias ut ostēderet se achab. Erat autē famēs et hēmens in samaria. Vocauitq; achab abdiām dispensatorē comus sue. Abdiās autē timebat dñm vti valte. Nā cum interficeret iezabēl ꝑphetas dñi tulit ille centū ꝑphas et abscondit eos quinquagenos et quinquagenos i spelunās et paruit eos pane et aqua. Dixit ergo achab ad abdiām. Vade i terrā ad vniuersos fontes aq̄y et in cūctas valles: si forte possit inuenire herbā et saluare equos et mulos: et nō perire iūmēta intereant. Dimisitq; sibi regio nes: ut arāuerēt eas. Achab ibat ꝑ viam vnā: et abdiās ꝑ viā alterā seorsum.

Cunq; esset abdias i via: helias occurrit ei. Qui cum cognouisset eū: cecidit sup saam suam ⁊ ait. Num tu es dñc mi helias? Cui ille respondit. Ego. Et dixit. Vate et dic domo tuo. Adest helias. Et ille: qd peccauit inquit quomā traxer me seruu tuum. in manu achab ut interficet me. Vniūt dñs deus tuus quia nō est gēns aut regnū. in quo nō miserit dñs meus te requirēs. Et respōdentibus amictis nō est hic: adiurauit regna singla et gentes. eo qd nimie reppereris. Et nunc dñs michi: vate et dic dño tuo adest helias? Cunq; recessero a te spiritus dñi asportabit te in locum quē ego ignoro: ⁊ ingressus nudaabo achab: et non inueniens te interficiet me. Seruus aut tuus timet dominū ab infātia sua. Nunquid nō iudicātū est tibi domino meo quid fecerim cum interficeret iezabel pphetas domini q; absconterim de pphetis domini centum viros quinqua genos ⁊ quinqua genos in speluncis ⁊ pauperim eos pane ⁊ aquas. Et nunc tu dñs vate et dic dño tuo adest helias: ut interficiat me? Et dixit helias. Vniūt domin⁹ exeratū ante anis vulnū isto: quia hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias in oceanū achab: indicauitq; ei. Venitq; achab in oceanū helie: et cum vidisset eū ait. Tu ne es ille: qui cōturbas isrl? Et ille ait. Nō ego turbauit isrl sed tu et domus patris tui: q; dereliquistis mādata domini et secuti estis baalim. Verumtamen nūc mitte ⁊ cōgrega ad me vniūsum isrl in monte carmeli: ⁊ pro pphetas baal quadringentosquinquaginta. pphasq; lucorū quadringentos qui comedunt de mensa iezabel. Misit achab ad omnes filios israhel: ⁊ cōgre-

gauit pphetas in monte carmeli. Accedens autem helias ad om̄em populum israhel ait. Et si quequod claudicatis in duas partes. Si dominus est deus se: quinimi eum: si autē baal: sequimini illū. Et nō respondit ei populus verbū. Et ait rursum helias ad pplm. Ego remāsi ppheta domini solus: ⁊ pphete autē baal quadringenti ⁊ quinquaginta. ppheteq; lucorū quadringenti viri sūt. Ventur nobis duo boues: ⁊ illi eligāt sibi bouem vnū et in frustra ceentes ponant sup ligna: ignem autē non supponāt. Et ego faciam bouem bonam alterum et imponam super ligna: ignē autē nō supponā. Inuocate nomina deorū vestrorum: et ego innocabo nomen dñi mei: ⁊ deus q; exaudierit p ignem ipse sit deus. Respōdens omnis pls. ait. Optima ppositō quam loar⁹ est helias. Dixit ergo helias pphetis baal. Eligite vobis bouē vnū ⁊ facite pzimi qz vs plures estis et inuocate nomina deorū vestrorū: ignē: qz non supponatis. Qui cum tulissent bouem quē exerat eis fecerūt: et innocabāt nomē baal te mane usq; ad meridiem dicentes. Baal exaudi nos. Et non erat vox: neq; q; responderet. Trāsiliebantq; altare quod fecerat. Cūq; esset iam meridies: illucebat illi helias dicēs. Clamate voce maiore. Deus cū est: et forsitā loquit̄. aut in diuulsozio est. aut in itinere: aut certe dormit: ut exāteretur. Clamabant ergo voce maḡ et matabāt se iurta ritū suum culeris et lanceolis. donec p̄mererēt sanguine. Postq; autē tranijt meridies et illis pphetantibus. venerat tēpus q; sacrificium offerri solet: nec audiebat̄ vox neq; aliqs respōdebat nec at̄debat orantes. Dixit helias omni ppho. Venite ad me.

Et accedite ad se populo et aravit altare
 dñi qđ delstru dñi fuerat: et tulit duo:
 decim lapides intra numeru tribuu fili:
 oꝝ iacob ad que facta est fmo dñi di:
 ces. isrl erit nome tuu: et edificavit de
 lapidibz altare in noie dñi. fecitq; aq;
 ductu qñ per duas aratunulas in ar:
 citu: altaris: et cōposuit ligna. diu:
 sitq; p mēbra boue et posuit sup ligna
 et ait. Implete qtuor potias aqua:
 et fundite sup olocaultū et sup ligna
 Rursūq; dixit. Ecā secundo hoc facite
 Quā ai fecissent scdo. ait. Etiam tercio
 idipsū facite. fecerūtq; tercio: et curre:
 bant aque arā altare: et fossa aqdu:
 dus repleta est. Cūq; iam temp^o esset
 ut offerret olocaultū: accedens helias
 apba ait. Dñe ecce abraham et ysaac
 et israhel. ostente hodie qz tu es deus
 israhel et ego su^o tuus: et iuxta pceptū
 tuū feci omnia ūba hec. Exaudi me do:
 mie exaudi me: ut discat ppls iste. qz
 tu es dñs meus: et tu cōuertisti eoz eoz
 iterum. Cecidit aut ignis dñi et vorauit
 olocaultū et ligna et lapides: pul:
 uerē q; et aqua que erat in aqueductu
 lambis. Quod ai uidisset omīs ppls
 cecidit i facie sua et ait. Dñs ipse ē de^o:
 dñs ipse ē de^o. Dixitq; helias ad eos.
 Apprehendite pphas baal: et ne vn^o qđ
 effugiat ex eis. Quos ai apprehendisset
 duxit eos helias ad torrentē eysen: et
 interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab
 Ascende comede et bibe: qz son^o mlte
 pluuie est. Ascendit achab. ut come:
 deret et biberet: helias autē ascendit in
 vertice carmeli et pñus in terrā posuit
 faciem suā inter genua sua: et dixit ad
 puerū suū. Ascende: et pspice contra
 mare. Qui ai ascendiss^o et cōtemplat^o
 esset ait. Non est quicq;. Et rursū ait

illi. Redite septe viabz. In septima
 autē vice ecce nubayla parua qñ velli:
 gū homis ascendebat de mari. Qui ait
 Ascende: et dic achab. Iunge arnum
 tuum et descende: ne occupet te pluuia
 Cumq; se videret huc atq; illuc: ecce
 celi cōtenebrati sūt. et nubes et ventus
 et facta est pluuia grandis. Ascendēs
 itaq; achab abiit in iesrahel: et manus
 dñi facta est supra heliam: et acanditq;
 lambis currebat ante achab donec ve:
 niret in iesrahel.

Dundavit autē achab izabel. omīa
 que fecerat helias: et quomō oc:
 adisset vniuersos pphas baal gladio
 Misitq; izabel nūcū ad helia dicens.
 Dec michi faciat dij. et hec addit. nisi
 hac hora tras posuero animā tuā fiat
 animā vni^o ex illis. Timuit ergo he:
 lias et surgens abiit qñq; eū ferebat
 voluntas: venitq; in bethsabee iuda. et
 dimisit ibi puerū suū: et p̄teriret i t̄f̄rū
 viam vni^o diei. Cūq; vni^oisset et sece:
 ret subter vnā iuniperū: p̄nuit anime
 site ut moreret. Et ait. Sufficit michi
 dñe: tolle animā meā. Neq; enī melior
 sum q̄ patres mei. Proiecitq; se: et ob:
 torruit i vmbra iuniperi. Et ecce an:
 gelus dñi tetigit eū: et dixit illi. Sur:
 ge comede. Resperit: et ecce ad caput
 suum. Vanerius panis et vas aque
 Comedit et ego et bibi: et rursū obdor:
 minit. Resusq; est angelus dñi scdo
 et tetigit eum: dixitq; illi. Surge co:
 mede. Et dñs enī restat tibi via. Qui
 ai surrexisset comedit et bibit: et am:
 bulauit in fortitudine abi illi. qđza:
 ginta diebz et quadraginta noctibus
 usq; ad montē dei ozeb. Cūq; vni^oisset
 illuc: māsit i spelūca. Et ecce fmo dñi
 ad eū: dixitq; illi. Quid h agis helias

At ille respondit. Zelō zelatus sū pro domino deo exerrātū: quia deliquit padū domini filij israhel. Altaria tua destruxerūt. et pphetas tuos occiderunt gladio: et derelictus sum ego solus: et querūt animā meā. ut auferant eā. Et ait ei. Egredere: et sta in monte coram domino. Et ecce dñs transijt: et spiritus grādis et fortis. subuertēs mōtes et conterens petras ante dñm. Non in spiritu domini. Et post spiritū cōmōtio. Nō in cōmōtione dñs. Et post cōmōtionem ignis. Non in igne dñs. Et post ignē fibulus aure tenuis. Quod cum audisset helias opruīt vultū suū pallio: et egressus stetit in ostio spelūce et ecce vox ad eū dicēs. Quid hic agis helias. Et ille respondit. Zelō zelatus sū pro dño deo exerrātū: quia derelicti: querunt padū tuū filij israhel. Altaria tua destruxerūt et pphetas tuos occiderūt gladio: et derelictus sum ego solus et querūt animā meam ut auferant eā. Et ait dñs ad eum. Sate et reuertere in viam tuam. per desertū in damascum. Cūq; pueneris illuc. vnge asahel regē sup syriā: et iehu filiū namī vnge regem sup israhel: heliseum autē filium saphat qui est de abelmaula vnge pphetam pro te. Et erit quicūq; fugerit gladiū asahel occidet eum iehu: et quicūq; fugerit gladiū iehu interficiet eū heliseus. Et derelinquā michi in israhel septem milia virozū quoz genua non sunt incuruata ante baal: et omne os quod nō adorauerit cum osculans manum. Profectus ergo inter helias reperit helisai filiū saphat arantē in duodecim iugis boum: et ipse in duodecim iugis boum arantib; vnus erat. Cūq; venisset helias ad eū: misit palliū suū super eū

Qui statim relicti; bobus currit post heliā. Et ait. Osculor oro te piem meū et mem meā: et sic sequar te. Dixitq; ei. Sate et reuertere. Quod em in eum erat feci tibi. Reuersus autē ab eo tulit par boum et mactauit illud: et i aratro boum corit carnes: et dedit plo et comederūt. Consurgentq; abijt et secutus est heliam: et ministrabat ei. *xx*

Porro benadab rex sirie congregauit omnē exercitū suū. et triginta duos reges secum. et equos et currus: et ascendentis pugnat contra samariam: et obsecrabat eā. Mittensq; nuncios ad adab regem isrl in ciuitatem ait. Hec dicit benadab. Argentū tuū et aurum tuū meum est: et vxores tue et filij tui optimi mei sunt. Responditq; rex isrl. Iuxta verbum tuū dñe mi rex: tu es sū ego et omnia mea. Reuertenteq; nuncij dixerūt. Hec dicit benadab q misit nos ad te. Argentum tuū et aurū tuum et vxores tuas et filios tuos dabis michi. Cras igitur hac eadem hora mittam seruos meos ad te: et scrutabūtur domū tuam et domū seruoz tuozum: et omne qd eis placuerit ponent in maib; suis et auferent. Vocauit autem rex israhel omnes seniores terre. et ait. Ammad; ueritate et uicete: quoniam inuidet nobis. Misit enī ad me p vxozib; meis et filijs et pro argento et auro: et non abnui. Dixerūtq; omnes maiores naztu et vnūsus populus ad eum. Non audias: neq; acquiescas illi. Responditq; nūcjs benadab. Diate dño meo regi. Omnia propter q misisti ad me seruum tuū in inico faciām: hanc autē ran facere non possum. Reuersiq; nūcjs: reuertunt ei. Qui remisit et ait. Hec faciāt michi dñj et hec addant:

si succedet pulvis samaje pugill' ois
populi q' sequit' me. Et rñens rex isrl
ait. Diate ei. Ne gloriat' accendat' eq'
ut distindus. factu' est aut' ai audisib'
benadab vbi istud bibebat ipse et re-
ges in vmbraalilis: et air sermis suis.
Cirãdate ciuitate. Et air dixerunt eam
Et ecce ppha vnus accedens ad achab
regem isrl ait ei. Dec diat dñs. Certe
vidisti omnē mltitudinē hāc miniam
Ecce ego tradam eā in manū tuā hodie
ut scias q' ego sū dñs. Et air achab
per quē dicitur ei. Dec diat domi'
per p'dissequos pñapū puinaay. Et
ait. Quis incipiet p'elari? Et ille di-
xit. Tu. Recensuit g' pueros pñapū
puinaay: et reperit numerū ducentoz
trigintaduozū. Et recensuit post eos
pplm omnes filios isrl septē mliā: et e-
gressi sūt meridie. Venadab aut' bibe-
bat temulentus in vmbraallo suo: et
reges trigintaduo ai eo qui ad auxiliū
eius venerant. Egressi sunt aut' pueri
pñapū puinaay i pma fronte. Misit
itaq' benadab: q' nūcāuerit ei dicētes
Viri egressi sūt de samaria. At ille ait
Siue p' pacē veniunt app'endite eos
vivos: siue ut plient vivos eos capi-
te. Egressi sūt ergo pnci pñapū pro-
uinay: ac reliquos exerat' sequebat'
Et passit vnusq'q' virū qui cōtra se
veniebat: fugerūq' hri: et p'scatus est
eos israhel. fugit q' benadab rex sirie
in equo ai equinib' suis. Neenō egres-
sus rex isrl passit equos et currus: et
p'cessit siriā plaga magna nimis. Ac-
cedens aut' ppha ad regem israhel dixit
ei. Hare et cōfortare: q' scito. et vix qd
facias. Sequenti enī anno. rex sirie ascē-
dit cōtra te. Veni vxo regis sirie dixe-
rut ei. Vj montū sunt vij eoz: ito

superauerit nos. Sed melius est ut pu-
gnem' cōtra eos in campētrib': et ob-
tinēbim' eos. Tu ergo vrbū hoc sic
Amoue reges singlos ab cretati tuo
et pone pñapes p' eis: et instaura nu-
merū militū qui ceterūt de tuis et eqs
scdm equos p'stinos. et currus scdm
currus quos ante habuisti. et pugna-
bim' cōtra eos in campētrib': et vix-
bis qd obtinēbim' eos. Credi dicit cō-
silio eoz: et fecit ita. Igit' postq' anns
trāsierat recēnit benadab hros et ascē-
dit in affec: ut pugnaret cōtra israhel
Porro filij isrl recensiti sunt acceptis d-
barys. p'fedi ex adūso: castraq' meta:
ti sūt contra eos q' duo partū greges
capraz: hri aut' repleuerit terrā. Et ac-
cedens vn' vir dicit ad regē israhel
Dec diat dñs. Quia dixerūt hri tuus
montū ē dñs. et nō est t' vallū: da-
bo omnē mltitudinē hāc granē in ma-
nu tua: et scietis q' ego sum dñs. Diri-
gebantq' septē dieb' ex adūso hñ atq'
illi aces: septima aut' die cōmissū est
bellū. Percussitq' filij isrl de sirie cen-
tum milia p'ditū in die vna. fugerūt
aut' hri qui remāserūt in affec i ciuitate
et cecidit mirus super viginti septē mi-
lia hoim qui remanserūt. Porro bna-
dab fugiens in gressu ē ciuitate in ci-
biatū qd erat in tra arabidm: dixerūq'
ei serui sui. Ecce audim' qd reges co-
mus isrl elemētes sint. Ponam' itaq'
saccos in lumbis nris: et fumialos in
capitib' nris: et egrediamur ad regem
israhel: forsitan saluabit aīas nostras.
Accēntē sacos lumbos suos et posu-
erūt fumialos i capitib' suis: vncēntq'
ad regem isrl et dixerūt ei. Veni au'
benadab diat. Vini oro te aīa mea.
Et ille ait. Si adhuc viuūt: frat' me'

est. Quod acceperit viri pro omne: et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius: atque dixerunt. Frater tuus benadab. Et dixit eis. Ire et adducite eum ad me. Egredius est ergo ad eum benadab: et tenuit eum in curru suum. Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus a patre tuo redda: et plateas fac tibi in damasco sicut fecit pater meus in samaria: et ego fecerat. receda a te. Depigit ergo feus: et dimisit eum. Tunc vir quidam te filijs prophetarum. Dixit ad soau suum in sermone domini. Perate me. At ille noluit peratere. Qui ait. Quia noluit audire vocem domini: ecce recedes a me: et peratiet te leo. Cuius paululum recessisset ab eo: inuenit eum leo atque percussit. Sed et alterum inuencions virum: dixit ad eum. Perate me. Qui percussit eum et vulnerauit. Abijt ergo propheta et occurrat regi in via: et mutauit aspectu pulueris os. et oculos suos. Cuius rex transisset: clamauit ad regem et ait. Seruus tuus egredius est ad pliandu cominus: atque fugisset vir vnus. ad duxit eum quidam ad me: et ait. Custodi virum istum. Qui si lapsus fuerit ante aia tua pro anima eius: aut talentum argenti appareas. Dum autem ego turbatus huc illucque me vertirem: sub ito non comparruit. Et ait rex israel ad eum. Hoc est in die autem: quod ipse decemisti. At ille statim abstergit puluerem de facie sua: et cognouit eum rex israel quod esset de prophetis. Qui ait ad eum. Hoc dicit dominus. Quia dimisisti virum dignum morte de manu tua. et ante anima tua pro anima eius: et populus tuus pro populo eius. Reuersus est igitur rex israel in domum suam. audire contentions: et funbundus venit in samariam. .xxi.

Post verba autem hoc tempore illo vinea erat naboth israelitice que erat in ierabel: iuxta palatium achab regis samarie. Locutus est ergo achab ad naboth dicens. Da michi vineam tuam ut faciam michi ortum olorum: quia vicina est et prope domum meam. Daboque tibi per ea vineam meliorem: aut si commodius tibi putas argenti paucum quantum digna est. Cui respondit naboth. Proprius michi sit dominus: ne tam hereditatem patrum meorum tibi. Venit ergo achab in domum suam indignans et fremens super verbo quod locutus fuerat ad eum naboth israelites dicens: non dabo tibi hereditatem patrum meorum. Et percipiens se in lectulum suum auentit faciem suam ad parietem: et non comedit panem. Ingressa est autem ad eum iezabel vxor sua: dixitque ei. Quid est hoc vinea tua contristata est: et quare non comedis panem? Qui respondit ei. Locutus sum naboth israelite et dixit ei. Da michi vineam tuam accepta pretia: aut si tibi placet dabo tibi vineam meliorem pro ea. Et ille ait. Non dabo tibi vineam meam. Dixit ergo ad eum iezabel vxor eius. Grandis auctoritatis es et bene regis regnum israel. Surge et comede panem: et equo animo esto. Ego dabo tibi vineam naboth israelite. Scripsit itaque litteras ex nomine achab et signauit eas anulo eius: et misit ad maiores natu. et optimates que erant in ciuitate eius: et habitabat cum naboth. Ararum autem hec erat sententia. Predicate ieiunium et serere facite naboth inter primos populi: et submittere duos viros filios belial contra eum. et falsi testimonium dicant benedixit naboth dei et regem: et educate cum et lapidate. sicque moriatur.

fecerūt ergo aīes ei⁹ maiores natu⁹
 optimates q̄ habitabant cū eo in urbe
 sicut p̄ceperat eis iezabel: ⁊ sicut scri-
 ptum erat in lris quas miserat ad eos
 P̄edi caueēz iēumū: et secrete fecerunt
 naboth in tr̄ p̄mos ppli: et adductis
 duobz v̄ris filijs diaboli fecerunt eos
 secrete cōtra eū. At illi scilicet ut v̄ni
 diaboliā. dixerūt cōtra eū testimoniū
 coram mltitudine. Benedixit naboth
 dñi et regem. Quāozem eduxerūt eum
 extra ciuitatē: ⁊ lapidibz interfecerūt. Mi-
 serūtq; ad iezabel dicentes. Lapidatus
 est naboth: et mortu⁹ est. factū ē autē
 cū audisset iezabel lapidatū naboth et
 mortuū: locuta est ad achab. Surge
 posside vineā naboth ierakelite: q̄ no-
 luit tibi acquiescere et dare eā accepta
 p̄mia. Non enī vixit naboth: s̄ mor-
 tuus ē. Quod cū audisset achab mor-
 tuum videlicet naboth: surrexit et des-
 cendebat ī vineā naboth ierakelite ut
 possideret eam. factus est igit̄ s̄mo do-
 mini ad heliā t̄sbiten dicens. Surge
 descende in occurū achab regis israel
 qui est in samaria. Ecce ad vineā na-
 borth descendit: ut possideret eam. Et lo-
 queris ad eū dicens. Hec dicit dñs d⁹
 Occidisti: insup et possidisti. Et post
 hec ades. Hec dicit domi⁹. In loco
 hoc in quo intrerunt canes sanguinē
 naboth: lambent q̄ sanguinē tuū. Et
 ait achab ad heliā. Num inuenisti me
 inimicū tibi? Qui dicit. Inueni: eo q̄
 vnudatus sis ut faceres malū in cō-
 spectu dñi. Hec dicit dñs. Ecce ego
 inducam sup te malū. et dixeram po-
 sterā ora tua: ⁊ interficiā te achab m̄is
 gentem ad parietē: et clausū ⁊ v̄lanū
 in isrl. Et dabo tomū tuā sicut domum
 iheroboam filij nabath: ⁊ sicut domum

baasa filij abia: qz egisti ut me ad ira-
 andiā. puo cares: et peccare fecisti isrl
 Sed et de iezabel loquit̄ est dñs dicens
 Canes comederunt iezabel: in agro isra-
 hel. Si mortuus fuerit achab in ciui-
 tate comederunt eum canes: si autē mor-
 tuus fuerit in agro: comederunt eū volu-
 cres celi. Igit̄ nō fuit alter talis sicut
 achab: q̄ vnudatus est ut faceret ma-
 lum in cōspectu dñi. Cōtatamit enī eū
 iezabel vxor sua: et abominabilis fa-
 ctus ē. intantū ut sequeretur p̄lo qui
 fecerant amozrei: quos cōsumpsit do-
 minus a facie filioꝝ isrl. Itaq; cum au-
 disset achab simones istos scdit vesti-
 menta sua. et op̄uit alioq; carnem suā
 iēimantq; et cornūit in sacco: ⁊ am-
 bulauit ⁊ misso capite. Et factus est
 sermo dñi ad heliam t̄sbiten dicens.
 Nōne vidisti humiliatū achab coram
 me: qz igitur humiliat⁹ ē mei causa.
 non inducam malū in diebz eius: sed
 in diebz filij sui inforā malū domū ei⁹

Transierūt igitur. - *iiij.*
 tres anni absq; bello int̄ s̄riā et
 israel. In anno autē tertio descendit
 iosaphat rex iuda ad regem isrl. Dixit:
 qz rex isrl ad seruos suos. Ignoratis
 qz nra sit ramoth galaad. et negli-
 gimus tollere eam te manu regis sine ē
 Et ait ad iosaphat. veniesne meū ad
 phaiudum in ramoth galaad? Dicitq;
 iosaphat ad regē isrl. Sicut ego sum
 ita et tu. Populus meus ⁊ p̄lo tuus
 vnū sūt: ⁊ equites mei equites tui. Di-
 xitq; iosaphat ad regē isrl. Quare oro
 te hodie s̄monē dñi. Congregauit ḡ
 rex israel ppl̄as. qd̄ ingressos arāter
 viros: et ait ad eos. Ire debō in ra-
 moth galaad ad belandū an q̄serere
 Qui respōdērūt. Ascende: ⁊ dabit eam

dominus in manu regis. Dixit autem io-
 saphat. Non est hic propheta domini quod spera-
 ut interrogemus per eum. Et ait rex israel
 ad iosaphat. Remanet vir vnus pro quo
 possumus interrogare dominum: sed ego odi
 eum. quia non propheta michi bonum sed
 malum: miechab filius iemla. Cui io-
 saphat ait. Ne loquaris ita rex. Voca-
 uit ergo rex israel eumnechum quendam: et
 dixit ei. Festina aduocare miechab filium
 iemla. Rex autem israel et iosaphat rex
 iuda secebant. vnusquisque in solio suo
 vestitu cultu regio in area iuxta ostium
 porte samarie: et vnusquisque propheta
 bant in conspectu eorum. fecit quoque sibi
 secechias filius chanaan cornua ferrea
 et ait. Hec dicit dominus. Hys venti-
 labis firiam: donec releas eam. Omnesque
 prophete similiter prophetabant dicentes
 Ascende in ramoth galaad et vate pro rege
 sperare: et trahet dominus te in manu regis
 Nunquid vero qui erat ut vocaret mie-
 cheam: locutus est ad eum dicens. Ecce
 sermones prophetarum ore vno regi bo-
 na predicant. Sit ergo sermo tuus si-
 milis eorum: et loquere bona. Cui mie-
 cheas ait. Vinit dominus: quod quocumque
 dixerit michi dominus hec loquar. Ve-
 nit itaque ad regem: et ait illi rex. Michea
 ire debemus in ramoth galaad ad pre-
 liandum an cessare. Cui ille respondit
 Ascende et vate prospere: et trahet dominus
 in manu regis. Dixit autem rex ad eum
 Iterum atque iterum adiuuro te: ut non lo-
 quaris michi nisi quod verum est in nomine
 domini. Et ille ait. Vidi amicum israel
 dispersum in montibus: quasi oves non
 habentes pastorem. Et ait dominus. Non
 habent isti dominum: reuertatur vnusquisque
 in domum suam in pace. Dixit ergo rex
 israel ad iosaphat. Nunquid non di-

xi tibi quod non propheta michi bonum: sed
 semper malum. Ille vero ad eum ait.
 Propter hoc audi sermonem domini. Vidi
 dominum secum super solium suum: et omni-
 erant celi assidentem ei a dextris et a si-
 nistris. Et ait dominus. Quis recipiet
 achab regem israel ut ascendat: et ca-
 dat in ramoth galaad. Et dixit vnus
 vba huiusmodi: et aliter. Egres-
 sus est autem spiritus: et stetit coram do-
 mino et ait. Ego recipiam illum. Cui
 locutus est dominus. In quos. Et ille
 ait. Egrediar: et ero spiritus mendax
 in ore omnium prophetarum eius. Et dixit
 dominus. Decipies et perualebis: egredere et
 fac ita. Nunc igitur ecce dixit dominus spiritu
 mendacii in ore omnium prophetarum quod hic
 sunt: et dominus locutus est contra te malum. Ac-
 cessit autem secechias filius chanaan: et per-
 cussit miecham in maxilla. et dixit. Me-
 ne ergo dimisit spiritus domini: et locutus
 est tibi. Et ait miechab. Vulturus es in
 die illa: quod non ingrediaris iacobitarum
 intra iacobitarum ut abscondaris. Et ait
 rex israel. Tollite miecham et maneat
 apud ammon pignus ciuitatis. et apud
 ioas filium amalech: et dicite eis. Hec di-
 cit rex. Mirante virum istum in carcerem: et
 sustentate eum pane tribulationis et aqua
 angustie: donec reuertat in pace. Dixit
 quoque miechab. Si reuersus fueris in pace:
 non est locutus in me dominus. Et ait. Au-
 dite populi omnes. Ascendit itaque rex israel
 et iosaphat rex iuda. in ramoth galaad
 Dixit itaque rex israel ad iosaphat. Sume
 arma et ingredere prelium: et induere vesti-
 bus tuis. Porro rex israel mutauit habi-
 tum suum: et ingressus est bellum. Rex
 autem firie precepit primapibus annuum
 triginta duobus diebus. Non pugna-
 bis contra mimozem et maiorem quemcumque

nisi cōtra regem israhel solū. Cū ergo
 vidissent p̃ncipes curruū iofaphat su-
 spicati sūt qđ ipse esset rex isrl̃: et impe-
 tu factō pugnabant cōtra eum. Et ex-
 clamauit iofaphat. In teller eĩtq; p̃n-
 cipes curruū qđ nō esset rex isrl̃: et ces-
 sauerūt ab eo. Unus autē quidā tere-
 dit arā. in incertū sagittam dirigens
 et casu percussit regem isrl̃ inter pulmo-
 nem ⁊ stomachū. At ille dixit aurige
 suo. Verte manū tuā. ⁊ ecce me de cetero
 atu: quia grauius vulnerat̃ sū. Cō-
 missum est ergo p̃liū die illa. Et rex
 israhel stabat in curru suo. cōtra siros
 et in ortu? ē respere. Fluēbat autē san-
 guis plage in sinū curru: et prece in-
 somit in vniūso ceteratu antequā sol
 occumberet dicens. Vniūsq; reūtat̃
 in ciuitate et in terram suam. Mortu-
 est autē rex: ⁊ perlatus ē in samariam.
 Sepelierūtq; regem in samaria: ⁊ laue-
 runt curru ei? in piscina samarie ⁊ im-
 perūt canes sanguinē eius: ⁊ habenas
 lauerūt iuxta verbū dñi qđ locut? fue-
 rat. Reliqua autē simonū achab ⁊ vni-
 uersa que fecit. ⁊ domus eburnea quā
 edificauit. amantariq; vrbū q̃s extru-
 xit: nōne hec scripta sūt i libro x̃boꝝ
 dierū regū israhel. Dormiuit ḡ achab
 cum patribz suis: ⁊ regnauit ochozias
 filius ei? pzo eo. Iofaphat vero fili-
 asa regnare cepit sup iudā: ano q̃rto
 achab regis israhel. Trīgintaq; an-
 noꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊ vīginti
 q̃nq; annis regnauit in iherlm̃. Romē
 matris eius azuba: filia salai. Et am-
 bulauit in omni via asa patris sui: ⁊ nō
 declinauit ex ea. fecitq; qđ rectū est in
 conspectu dñi: vrb̃ tamē exalta nō
 abstulit. Adhuc em̃ p̃pls facticabat et
 atolebat incensū i excelis. Pacēq; ha-

buit iofaphat cū rege israhel. Reliqua
 autē x̃boꝝ iofaphat. et oya ei? q̃ gessit
 et p̃lia nōn e hęc scripta sūt i libro vr-
 boꝝ diez regū iudae. Sed ⁊ reliquias
 effenimatoꝝ q̃ remanserāt in diebz asa
 patris ei? abstulit de tra. Nec erat tunc
 rex ostitit? i eom. Rex vero iofaphat
 fecerat classes in mari. q̃ nauigaret in
 ophir p̃pter aurū: ⁊ ire nō poterāt: qđ
 confracte sūt in aspongaber. Tūc ait
 ochozias fili? achab ad iofaphat. Va-
 dant serui mei cū suis tuis in nauibz.
 Et noluit iofaphat. Dormiuitq; iosa-
 phat cū patribz suis: et sepult? ē cū eis i
 ciuitate dauid patris sui: regnauitq; iosa-
 ram filius ei? pzo eo. Ochozias autē fi-
 lius achab regnare cepit sup israhel
 in samaria anno septimo decimo iosa-
 phat regis iudae: regnauitq; sup isrl̃
 duobz annis. Et fecit malū i cōspectu
 domini: et ambulauit in via patris sui.
 et mis sine: et in via israhel robā filij na-
 bath qui peccare fecit isrl̃. Deuinit qđ
 baal ⁊ aoz autē eū: ⁊ irritauit domini
 tum isrl̃ iuxta omnia q̃ fecerat pater ei?

Inapit Liber regum. quartus.

Deuaricatus est autem
 moab in israhel: postq̃
 mortuus ē achab. Ce-
 ciditq; ochozias p can-
 cellos cenaculi sui. qđ
 habebat in samaria ⁊ e-
 grotat: misitq; nūdos dicens ad eos.
 Ite cōsulite bezebut cum acecharon
 vtrū viueze queam de infirmitate mea
 hac. Angelus dñi locut? est ad heliam
 thebiten dicens. Surge et ascende in
 oceanū nunoꝝū regis samarie: ⁊ di-
 ces ad eos. Num qđ nō est tuis in isrl̃
 ut eatis ad cōsulendū bezebut cum
 acecharon. Quamobrem hec dicit dñs.

De lectulo sup que ascendisti nō descē-
des: sed morte morieris. Et abiit heli-
as: reuertiq; sunt nunciū ad ochoziam
qui dixit eis. Quare reuēti estis: et illi
responderūt ei. Vir occurrit nobis: et
dixit ad nos. Ite raitimini ad regem
qui misit vos: et dicetis ei. Hec dicit do-
min⁹. Nunquid quia non erat deus in
israhel mitti ut consulatur bezebub
deus acharonē. Iohāo de lectulo sup
que ascendisti nō descēdes: sed morte
morieris. Qui dixit eis. Quis figure
et habitus ē vir ille qui occurrit vobis
et locutus est verba hec: et illi dixerūt
Vir pilosus: et zona pellicia acandus
reñibus. Qui ait. Helias thebitus est
Ostenditq; ad eum quinquagenariū p̄m-
ap̄m: et quinquaginta qui erant sub eo
Qui ascendit ad eum: scēntiq; in ver-
tice mōtis ait. Homo dei: rex p̄cepit ut
descendas. Respondensq; helias. dixit
quinquagenario. Si homo dei sū: descen-
dat ignis de celo et deuoret te et quinquā-
ginta tuos. Descendit ergo ignis de ce-
lo. et deuorauit eū: et quinquaginta qui
erant cū eo. Rursūq; misit ad eū p̄m-
ap̄m quinquagenariū alterū: et quinquā-
ginta cū eo. Qui locut⁹ est illi. Homo
dei: hec dicit rex. festina. descend. Re-
spondens helias ait. Si homo dei ego
sum: descendat ignis de celo et deuoret
te et quinquaginta tuos. Descendit ḡ
ignis de celo: et deuorauit illū. et quin-
quaginta eius. Iterū misit p̄m ap̄m qu-
inquagenariū tertium: et quinquaginta
qui erāt cū eo. Qui cū venisset. aruauit
genua cōtra heliam: et precatus ē cum.
et ait. Homo dei: noli respicere animā
meā. et animas seruoꝝ tuozū qui meū
sunt. Ecce descendit ignis de celo et de-
uorauit duos p̄m ap̄s quinquagenarios

primos: et quinquagenos qui cum eis
erant. Sed nūc obsecro ut misericaris
anime mee. Locut⁹ est autē angelus dñi:
ad heliam dicens. Descende cum eo. Ne
timeas. Surrexit igitur et descendit cū
eo ad regem: et locut⁹ est ei. Hec dicit
dominus. Quia misisti nuncios ad co-
sulendū bezebub deū acharon quāsi
nō esset deus in isrl a quo posses inter-
rogare sermonem: ite de lectulo sup
que ascendisti non descēdes: sed morte
morieris. Mortuus ē autē iuxta sermo-
nē dñi que locut⁹ ē helias: et regnauit
ioram frater eius pro eo: anno scāto
ioram filij iosaphat regis iude: Nō enī
habebat filiiū. Reliqua autē verborum
ochozie que opatus est. nōne hec scri-
pta sūt i libro sermonū dierū regū isrl

Factum est autē cum. - ij. .
Leuare uellet dñs heliam per tur-
binem in celū: ibant helias et heliseus
de galgalis. Dixitq; helias ad heliseum
Sed hic: qz dñs misit me usq; in be-
thel. Cui ait heliseus. Viuit domin⁹. et
viuit anima tua: quia non derelinquā
te. Cūq; descēdi dissent Bethel: egressi
sunt filij p̄phetarum qui erant in Bethel
ad heliseum: et dixerunt ei. Nunquid
nostri: quia hodie dominus tollet te
minū tuū a te. Qui respon dit. Et ego
notū. Silete. Dixit autē helias ad he-
liseum. Sed hic: quia dominus misit
me in ihericho. Et ille ait. Viuit dñs.
et viuit anima tua: quia nō derelinquā
te. Cūq; venissent ihericho: accesserūt
filij p̄phetarum qui erāt in ihericho ad
heliseum: et dixerunt ei. Nunquid no-
stri: quia dominus hodie tollet domi-
num tuū a te. Et ait. Et ego notū. Si-
lete. Dixit autē ei helias. Sed hic: qz
dñs misit me usq; ad iordanē. Qui ait

Vinit dominus. et vivit aña tua: q̄ nō
 crelinquā te. Terunt igit̄ ambo parit̄
 et quinquaginta viri de filiis p̄phaz se-
 cuti sūt eos. Qui ⁊ steterūt ecōtra lon-
 ge. Illi aut̄ ambo stabāt sup iordanē
 Tulitq; helias palliū suū et muoluit
 illud: et passit̄ aquas que diuisē sunt
 in vtramq; partē: et transiit̄ ambo
 per sicā. Cumq; trāssissent: helias di-
 xit ad helisē Postula qd̄ vis: ut faciā
 tibi anteq̄ tollar a te. Dixitq; helisus
 Obsecro ut fiat i me duplex spiritus
 tuus. Qui respondit. Rem difficilē
 postulasti. Attamē si videris me q̄nto
 tollar a te erit qd̄ petisti: si autē nō vi-
 deris. non erit. Cūq; pergerēt ⁊ in ce-
 dentes sermo in arcent: ecce arx? igne?
 et equi igneī diuiserūt vtrūq; Et ascē-
 dit helias p turbimē in celū: helisē aut̄
 videbat: et clamabat. Pater mi pater
 mi: aurus israhel et auriga ei? Et nō
 vidit eum amplius. Apphnditq; ve-
 stimenta sua: et scidit illa i duas ptes
 Et leuauit palliū helie qd̄ ceciderat ei.
 Reuersusq; stetit sup ripam iordanis:
 et pallio helie quod ceciderat ei percus-
 sit aq̄s: ⁊ nō sūt diuisē. Et dixit. Vbi
 est deus helie cā nūc? Percussitq; aq̄s
 et diuisē sūt huc atq; illuc: et transiit̄
 helisus. Videntes autē filij p̄phaz qui
 erant in ihericho ecōtra dixerūt. Re-
 quiemit̄ sp̄itus helie sup helisē. Et re-
 mientes in ocausū eius adorauerūt eum
 p̄oni in terram: dixerūtq; illi. Ecce cū
 seruis tuis sūt quinquaginta viri fortes
 qui possūt ire. et querere dñm tuū: ne
 forte tulerit eū sp̄itus dñi et p̄cecet
 eum in vnū montū aut in vnā vallū
 Qui ait. Nolite mittere. Coegeruntq;
 eum: donec acq̄scceret ⁊ diceret. Mitti-
 te. Et miserūt quinquaginta viros. Qui

am quesissent tribus diebus: nō inue-
 nerūt. Et reuē sūt ad eum. At ille la-
 bitabat in ihericho: ⁊ dixit eis. Nūq̄
 nō dixi vobis: nolite mittere. Egreūt
 quoq; viri amittatis ad helisum. Ecce
 habitatio ciuitatis hui? optima ē sicut
 tuipse dñe p̄cipias: sed aque pessime
 sunt: et terra sterilis. At ille ait. Affe-
 re michi vas nouū: et mittere in illud
 sal. Quod cū attulissent: egressus ad
 fontem aquarū misit in illū sal: et ait.
 Hec dicit dñs. Sanauit aquas has: et
 non erit vltra in eis mors neq; sterili-
 tas. Sanate sūt ergo aque usq; in die
 hāc: iux̄ v̄bū helisei qd̄ locut? ē. Ascē-
 dit aut̄ inter helisus in bethel. Cūq;
 ascenderet per viam puri partū egressi
 sunt de ciuitate: ⁊ illucbāt ei dicentes.
 Ascende calue: ascende calue. Qui cum
 resperisset vidit eos: et male dixit eis
 in nomine dñi. Egressiq; sūt duo vesti-
 te salu: et lacerauēt ex eis qd̄raginta
 duos pueros. Abijt aut̄ inter i montē
 carmeli: ⁊ inter reuēns est in samariam
 oram vero filius achab. **iiij.**
 regnauit sup israhel in samria: āno te-
 cimo octauo iosaphat regis iude. Re-
 gnauitq; duodecim annis: ⁊ fecit malū
 corā dño: sed nō sicut pater su? ⁊ mat̄
 Tulit enī statuas baal q̄s fecerat pater
 eius: venūtamē in peccatis iheroboam
 filij nabath qui peccare fecit isrl̄ adbe-
 nec recessit ab eis. Porro mela rex mo-
 ab nutriebat peccata mela: et soluebat
 regi isrl̄ centū milia agnorum. et centum
 milia arietū cum vellentiis suis. Cūq;
 mortuus fuisset achab: puaricat? est
 fedus qd̄ habebat cū rege isrl̄. Egress?
 est igitur rex ioram in die illa de sama-
 ria: et recessit in montū isrl̄: misitq; ad
 iosaphat regem iuda dicens. Rex moab

recessit a me: veni mecum contra eum ad
 prelium. Qui respondit. Ascendat. Qui
 meus est tuus est: populus meus populus
 tuus: et equi mei equi tui. Dixitque. Per
 quam viam ascendet? et ille respondit.
 Per desertum yomoe. Pererunt igitur
 rex israel et rex in da et rex e dom. et ar
 civerunt per viam septem dierum: nec erat
 aqua exerauim et iumentis que sequebantur
 eos. Dixitque rex israel. Huius huius huius. Co
 gregauit nos dominus tres reges: ut traherent
 in manu moab. Et ait iosaphat. Est
 ne hic propheta domini. ut expectemur do
 minum per eum? Et respondit unus de scriuis
 regis israel. Est hic helisens filius saphat
 qui funebat aquam super manus helie.
 Et ait iosaphat. Est apud eum sermo do
 mini? Descenditque ad eum rex israel et iosaphat
 rex in da: et rex e dom. Dixit autem
 helisens ad regem israel. Quid michi
 et tibi est? Facite ad prophetas patris tui et
 matris tue. Et ait illi rex israel. Quare
 congregauit dominus tres reges hos ut traherent
 eos in manus moab? Dixitque ad
 eum helisus. Viuit dominus exerauim in
 cinis conspectu isto: quod si non vultum iosaphat
 regis iure crucifixerem: non attenderem
 quidem te: nec respexissem. Nunc
 ait aduocate michi per saltum. Cuius ca
 naret per saltum: facta est super eum manus do
 mini. Et ait. Hec dicit dominus. Facite al
 uam torrentis huius fossas et fossas
 Hec enim dicit dominus. Non videbitis ventum
 neque pluuiam: et alucius iste replebitur
 aquis: et bibent vos et familie vestre et
 iumenta vestra. Parumque est hoc in con
 spectu domini: in super trahet eum moab
 in manus nostras. Et patietis omnem ci
 uilitatem munitam et omnem urbem ele
 ctam: et vniuersam lignum fructiferum
 succidentis amictosque fontes aquarum obtru

rabitis: et omnem agrum egregium optri
 cas lapidibus. factum est igitur mane
 quanto sacrificium offerri solet: et ecce
 aqua veniebant per viam e dom. Et re
 plera est terra aquis. Simili autem mo
 bite audientes quod descenderent tres re
 ges ut pugnant aduersus eos conu
 cauerunt omnes que accendi erant bal
 cheo desuper: et steterunt in terminis pri
 moque mane surgentes. et orto iam sole
 et aduerso aquarum: vicerunt moabite
 contra aquas rubras quasi sanguinem
 dixeruntque. Sanguis gladii est. Pu
 gnauerunt reges contra se: et celi sunt
 mutuo. Nunc perge ad predam moab
 Pereruntque in castra israel. Porro co
 surgens israel passus est moab: at illi fu
 gerunt coram eis. Venit igitur qui
 vicerant: et passerunt moab. et ciuitates
 destruxerunt: et omnem agrum optimum
 mittentes singuli lapides repleuerunt
 et vniuersos fontes aquarum obtura
 uerunt: et omnia ligna fructifera succiden
 terent. Et arandata est ciuitas a fun
 dibularis: et magna ex parte percussa.
 Quod cum vidisset rex moab perualuisse
 scilicet hostes tulit se cum septingentis
 viros eduentes gladios ut irumperent
 ad regem e dom: et non potuerunt. Ar
 ripiensque filium suum principem suum
 qui regnaturus erat pro eo obtulit o
 caustum super murum: et facta est in
 dignatio magna in israel. Statimque
 recesserunt ab eo. et reuersi sunt in ter
 ram suam.

iii

Quoniam autem quedam de vxoribus
 per prophetarum clamabat ad he
 liseum dicens. Seruus tuus vir meus
 mortuus est: et tu nosti quod seruus tuus
 fuit timens deum. Et ecce credidit venie

ut tollat duos filios meos ad fuidū
sibi. Cui dixit helise. Quid vis ut fa-
ciam tibi? Dic michi. Quid habes i co-
mo tua? At illa respondit. Nō habeo
anilla tua quicquid i domo mea: nisi pa-
rum olei quo vngar. Cui ait. Vae-
pote mutuo ab omnib; viciis tuis va-
sa vacua nō pauca: et in gregere ⁊ clau-
te ostiū tuū cū intrinsecus suis tu et fi-
lij tui. et mitte inter in omnia vasa hec:
et cum plena fuerint tolles. Iuit itaq;
mulier: et clausit ostiū super se et sup
filios suos. Illi offerebāt vasa: ⁊ illa
infundebat. Cūq; plena fuissent vasa
dixit ad filiū suū. Affer michi adhuc
vas. Et ille respondit. Nō habeo. Stre-
nitq; oleū. Venit autē illa et indicauit
hoīm dei. Et ille. Vae inquit vixit oleū
et redde creditozī tuo: tu autē et filij tui
viuite de reliquo. Facta est autē quedā
dies: et transibat helise p lunam qui-
tatem. Erat autē ibi mulier magna: q̄
tenuit eū ut comederet panem. Cūq;
frequēter inter transiret: dimeret ad
virū suū. Animaduertit q̄ vir dei san-
ctus est iste: q̄ transit per nos frequēter
faciam? ergo ei cenaculū parauit: ⁊ po-
nam? ei in eo lectulū et mēsam ⁊ sellā
et cancelabrū: ut cū venerit ad nos ma-
near ibi. Facta est ergo dies quedam:
et veniens dūerit in cenaculū: et req̄-
cūit ibi. Dixitq; ad giesi puerum suū.
Vocata sumamiton ista. Cui cū vocasset
eam: ⁊ illa stetit coram eo: dixit ad
puerū suū. Loq̄re ad eā. Ecce sedule in
omib; ministrasti nobis: quid vis ut
faciam tibi? Nunquid habes negotiū: et
vis ut loquar regi sue p̄ncip; milicie
Que respondit. In medio populi mei
habito. Et ait. Quid ergo vult ut fa-

ciam ei? Dixitq; giesi. Ne querat. Fi-
lium enim nō habet: et vir ei? sanctus est.
Precepit itaq; ut vocaret eā. Que cum
vocata fuisset et stetit ante ostiū: di-
xit ad eam. In tempore isto in hac ea-
dem hora si vita comes fuerit: habebis
in vtro filiū. At illa. Noli quidē dñe
mi vir dei: noli mentiri analle tue. Et
cōcepit mulier: et peperit filiū in tpe. et
in hora eadem qua discederat heliseus.
Creuit autē puer: ⁊ cum esset quedā di-
es ⁊ egressus isset ad p̄zem suū ad mes-
sores: ait patri suo. Capue meū voleo.
At ille dixit puero. Tolle: et duc eū
ad matrem suā. Cui cū tulisset et duxisset
eū ad matrem suā: posuit illa eū super
genua sua usq; ad meridie: ⁊ mortuus
est. Ascendit autē et collocauit eū sup
lectū hominis dei: ⁊ clausit ostium. Et
egressa vocauit virū suū. Et ait. Oit-
te meū obsecro vni de pueris ⁊ afinā
ut exauram usq; ad hominē dei. et re-
uertar. Cui ait illi. Quamobeausam
vadis ad eū? Hodie non sūt kalende
neq; sabbati. Que respondit. Fadā
Strauitq; afinā: et p̄cepit puero. Mi-
na et p̄pera: ne michi moram facias in
cunto: ⁊ hoc age qd̄ p̄cipio tibi. Pro-
fecta ē igit: ⁊ venit ad virū dei in monte
carmeli. Cūq; vidisset eam vir dei:
contra: ait ad giesi puerū suū. Ecce
sumamiton ista. Vae ergo in occursum
eius: et dic ei. Redde et agitur arca te
et arca viri tui: ⁊ arca filiū tuū. Que
respondit. Redde. Cūq; visset ad virū
dei in monte apphēdit p̄ces eius:
et accessit giesi ut amoueret eam. Et
ait homo dei. Dimitte illas. Anima enim
eius in amaritudine est: ⁊ dñs elauit
a me. et nō indicauit michi. Que di-
xit illi. Nūquid p̄caui filiū a dño meo

Nunquid nō dixi tibi: ne illudas me.
Et ille ait ad giesi. Accinge lumbos tuos: et tolle baculū meum in manu tua et vade. Si occurrerit tibi homo nō salutes eū: et si saluauerit te quispiam nō respondeas illi. Et pones baculū meū sup facie pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dominus? et viuit anima tua non dimittam te. Surrexit ergo: et secutus est eam. Giesi autē p̄cesserat ante eos: et posuerat baculū sup faciem pueri: et nō erat vox neq; sensus. Reuersus q; est in occursum eius: et nūcāuit ei dicens. Nō surrexit puer. Ingressus est ergo heliseus totum: et ecce puer mortuus iacebat i lectulo ei. Ingressusq; clausit ostiū sup se et sup puerū et orauit ad dominū. Et ascendit: et inuēit sup puerū: posuitq; os suū sup os eius et oculos suos sup oculos eius et manus suas sup manū eius et inuēit uanit se sup eum: et calefacta est caro pueri. At ille reuersus ambulabat in domo semel huc atq; illuc: et ascendit et inuēit sup eū. Et oscitauit puer sepales: aperuitq; oculos. Et ille uocauit giesi: et dixit ei. Uoca sunamitē hāc. Que uocata ingressa est ad eum. Qui ait. Tolle filiū tuū. Venit illa et corruit ad pedes eius: et adorauit sup terram. Tulitq; filiū suum: et egressa est et heliseus reuersus est in galgala. Erat autē fames in terra: et filij p̄betay habitabant coram eo: dicitq; vni de pueris suis. Ponc ollam granē: et coque pulmentū filijs p̄betay. Et egressus est vnus in agrū: ut colli geret herbas agrestes. Inuēitq; q̄si vitem siluestre et collegit ex ea colloquindas agri et implauit palliū suū: et reuersus consciuit in ollam pulmentū. Nesciebat enim

quid esset: infuderūt igit socijs ut eos mēderent. Cūq; gustassent de coctione exclamauerūt dicentes. Non in olla vir dei. Et non potuerūt comedere. At ille: afferte inquit farina. Cūq; tulisset misit in ollam et ait. Infunde turbe ut comedant. Et nō fuit amplius quicq; amari tudinis in olla. Vir autē quidā uenit ex balaia deseres viro dei panes primiciariū: et viginā panes ortuaceos et frumentū nouū in pra sua: At ille dixit. Da populo ut comedat. Rēditq; ei mimister eius. Quantū est hoc ut apponam coram centū uiris? Rursū ille: da ait p̄lo ut comedat. Hec enī dicit dominus. Comedet: et supererit. Posuit itaq; coram eis. Qui comederūt: et superfuit iuxta uerbum dñi. v.

Naaman p̄nceps militiae regis siriē erat vir magnus apud dominū suum: et honoratus. Per illum enī dicit dominus salutem siriē. Erat autē vir fortis et dñes: sed leprosus. Porro de siriā egressi fuerant laquiculi: et captiuam duxerant de terra israhel puellam paruulam q̄ erat in obsequio uxorē naaman. Quē ait ad dñam suā. Quinā fuisset dominus meus ad p̄phetam q̄ est in samaria: profecto curasset eū a lepra quam habet. Ingressus est itaq; naaman ad dñm suum: et nūcāuit ei dicens. Sic et sic locuta est puella de terra israhel. Dixitq; ei rex siriē. Face: et mittam litteras ad regem israhel. Qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex milia aureos et decem mutatoria uelimentorum: tulit litteras ad regem israhel i hęc uerba. Cum acceperis epistolam hanc: scito quod miserim ad te naaman seruum meum ut cures eum a lepra sua.

Cunq; legisti rex israhel litteras: scidis vestimenta et ait. Nunq; deus ego sū ut occidre possū et vniūicare: quia iste misit ad me ut arcam hoies a lepza sna Animaduerte et vide: q; occasiones querat adūsum me. Quod cū audisset heliseus vir dei: scidisse videlicet regem israhel vestimēta sua: misit ad cū dicens. Quare scidisti vestimēta tuas? Veniat ad me: et sciat esse pphetam in israhel. Venit ergo naaman cū equis et auribus: et stetit ad ostiū domus elisci. Misitq; ad eū heliseus nūc cū dicens. Sate et laua se p'ces in iordane: et recipiet sanitatem caro tua atq; mūdaberis. Iratus namā recebat dicens. Durabam q; egressus ad me et stans inuocaret nomē dñi dei sui: et rangueret manu sua locum lepze: et curaret me. Nunquid nō meliores sunt abana et pharfaz flumij damasci omnib; aquis israhel: ut lauet in eis et mūdet? Cum ergo vtrisset se et abieret indignans accesserit ad eum serui sui: et locuti sūt ei. Pater: et si rem grandem dixisset tibi ppheta: certe facere teberas. Quanto magis q; nūc dixit tibi laua se et mūdaberis? Descendit et lauit se p'ces in iordane iuxta sermone vīri dei: et restituta est caro ei: sicut caro pueri paruuli: et mundatus est. Reuersusq; ad vīz dei cum vniūsa comitatu suo: venit et stetit corā eo et ait. Vere scō q; nō sit alius deus in vniūsa terra: nisi tantū in israhel. Obsecro itaq; ut accipias benedictionē a seruo tuo. At ille rēdit. Viuit dñs ante quē sto: quia nō accipiam. Cūq; vim faceret: punitus nō acquiescit. Dixitq; naaman. Et vis? Sed obsecro concede michi seruo tuo ut tollam onus duozū burtonū de fra

Non em̄ faceret vltra seruus tuus olocaustum aut victimā dijs alienis: nisi domino. Hoc autē solū est de quo dicitur: dñs dñm p' seruo tuo: quando ingreditur dñs me? templū rammon ut adoret: et illo imminente super manū meā: si adorauero in templo rammon: adorāte eo ī eodē loco: ut ignoscatur michi dominus? seruo tuo p' hac re. Qui dixit ei. Hanc in pace. Adijt ergo ab eo: et electo tempore terre. Dixitq; giesi puer vīri dei. Deprecat dñs meus naaman si rō isti: ut nō accipet ab eo que attulit. Viuit dominus? q; curram post eū: et accipiam ab eo aliqd. Et sciat est giesi post tergū naaman. Quem cū vidisset ille currentem ad se: respicit de arriu in occurū ei? et ait. Redene sunt omnia? Et ille ait. Redene? Dominus me? misit me ad te dicens. Modo veniet ad me duo adulescētes de monte ephraim: et filijs pphetarū. Da eis talentū argenti et vestes mutatorias duplites. Dixitq; naaman. Melius est ut accipias duo talenta. Et coegit eum: ligantq; duo talenta argenti in duob; sacis: et duplida vestimenta et imposuit duobus pueris suis: qui et portauerūt corā eo. Cūq; venisset iam vesper: tulit de manu eoz: et reposuit in domo: dimisitq; viros et abiit: ipse autē ingressus stetit corā domino suo. Et dixit heliseus. Venit vnus giesi? Qui respondit. Nō iuit seruo tuus quoz? At ille ait. Nō ne corā meū in p'senti erat: quādo rēus? est homo de arriu suo in occurū tuū? Nunc igit argenti accepisti vestes: ut emas oliueta: et vineas: et oues et boues: et seruos et anallas. Sed et lepza naaman adherēbit tibi: et sām tuo usq; in sempiternum. Et egressus est quasi

nir ab eo leprosus

Dixerunt autē filij pphetarū ad heliseum. Ecce locus in quo habitamus coram te: angustus est nobis. **Cam^{us}** usq; ad iordanem et tollant singuli te silua materias singlas: ut edificemus nobis ibi locū ad habitandū. **Qui** dixit: **Ite.** **Et** ait vn^{us} ex illis. **Veni** ergo et tu cum seruis tuis. **Respondit** Ego veniam. **Et** abiit cum eis. **Cunq;** venissent ad iordanem: cecabant ligna. **Accidit** autē: ut cū vn^{us} matriciam succidisset: cecideret ferum securis in aquam. **Exclamauitq;** ille et ait. **Deu** heu heu dñe mi: et hocipsum mutuo acceperā. **Dixit** autē homo dei. **Vbi** cecidit. **At** ille monstrauit ei locum. **Defecidit** ergo lignum: et misit illuc. **Parauitq;** ferrū. **Et** ait. **Tolle.** **Qui** extendit manū: et tulit illud. **Rex** autē sirię pugnabat contra israhel: cōsiliūq; inieit cū seruis suis dicens. **In** loco illo et illo ponamus insidias. **Misit** itaq; vn^{us} vir dei ad regem israhel dicens. **Cauē** ne transcas in locū illum: quia ibi siri in insidijs sūt. **Misit** itaq; rex israhel ad locū quē dixerat ei vn^{us} vir dei et p̄cepauit eū: et obseruauit se ibi nō semel neq; bis. **Cōturbatumq;** est cor regis sirię pro hac re: et cōuocatis seruis suis ait. **Quare** non indicatis michi quis proditor meū sit apud regem israhel? **Dixitq;** vnus seruatorum eius. **Nequa** q̄ dñe mi rex: sed heliseus ppheta q̄ est in israhel indicat regi israhel omnia verba quecūq; locut^{us} fueris in cōclauio tuo. **Dixitq;** eis. **Ite** et videte vbi sit: ut mittam et capiam eum. **Annunciauerit** ei dicentes. **Ecce** in dothaim. **Misit** ergo illuc equos et annus: et robur exercitus. **Qui** cū venissent nocte: circumueperunt ciuitate. **Cō-**

sturgens autē diluculo minister viri re-
egress^{us} est: et viditq; exercitū in arauis
auitas et equos et curus. **Punq;** autē
q; cū dicens heu heu dñe mi qd̄ fa-
ciē. **Et** ille respondit. **Noli** timere.
Plures enī nobiscū sūt: q̄ cū illis. **Cū-**
q; orasset helise^{us} ait. **Dñe:** apri oculos
hui^{us} ut uideat. **Et** apriit dñs oculos
pueri. **et** vidit: **et** ecce mons pler^{us} eq̄
et annuli igneoꝝ i arauis helisei. **Do-**
stes vero descendit ad eū. **Poro** heli-
seus orauit ad dñm dicens. **Perante** ob-
secro gentem hanc caritate. **Percussitq;**
eos dñs ne viderēt: iuxta verbū heli-
sei. **Dixit** autē ad eos heliseus. **Nō** est hec
via: nec ista ē ciuitas. **Seq̄niti** me: et
ostendam vobis virū quē q̄ritis. **Du-**
xit ergo eos in samariā. **Cūq;** ingressi
fuissent i samariā: dixit heliseus. **Dñe**
apri oculos istoz ut videant. **Apriitq;**
dñs oculos eoz: et viderūt se esse i me-
dio samarie. **Dixitq;** rex isrl ad heliseū
cū videret eos. **Punquid** peratā eos
pater mi^{us}. **Et** ille ait. **Nō** paties. **Neq;**
enī cepisti eos gladio et arcu tuo: ut p-
antias. **Sed** pone panē et aquā coram
eis: ut comedant et bibant: et vadāt
ad dominum suum. **Appositaq;** est eis
ab obrū magna pparacō. **Et** comederūt
et biberūt: et dimisit eos: abierūtq; ad
dñm suū. **Et** ultra nō vixerūt latrones
sirię in terrā isrl. **Factū** est autē post hec
congregauit benadab rex sirię vniūsu
exercitū suū: et ascendit et obsessat sa-
mariam. **Factaq;** est fames magna in
samaria: et tamdū obsessa est donec ve-
nundaretur caput asini octoginta ar-
gētis: et quita ps cabi stercois colūbazz
quinq; argētis. **Cunq;** rex isrl transiret
p murū: mulier qdā exclamauit ad eū
dicens. **Salua** me dñe mi rex. **Qui** ait

Nō te saluet dñs. Sicut te possū saluare. De area: uel te corailari. Dixitq; ad eā rex. Quid tibi uis. Que ridit. Quiliter ista dixit michi. Da filiū tuū ut comedam? cū hodie. 7 filiū meū comedemus cras. Corimus ergo filiū meum et comedimus: dixitq; ei die altera. Da filiū tuū: ut comedamus ei. Que abscondit filiū suū. Qd cū audisset rex sciuit vestimenta sua: et trausiebat per murū. Siditq; omnis populus aliam quo uelitus erat ad carnē immāsecus. Et ait rex. Hec michi faciāt deus 7 hec addat. si steterit caput helisei filij saphar sup ipsū hodie. Heliseus aut sequebatur in domo sua: 7 senes sequebantur eum. Premisit itaq; uirū: et anteq; ueniret nūcius. ille dixit ad senes. Numquid scitis q; miserit filius hominū hic ut presciatur caput meū? Videte ergo: cū uenit nūcius. claudite ostiū: et nō sinatis eū introire. Ecce enim somitus pedum dñi eius post eū est. Adhuc illo loquente eis: apparuit nūcius qui ueniebat ad eū. et ait. Ecce tū malū a dño est. Quid amplius expectabo a dño. *Uij.*

Dixit aut heliseus. Au dicit uerbum dñi. Hec dicit dñs. In tpe hec cras. modius simile uno statere erit: et duo modij orxi statere uno i porta samarie. Respondens vnus ex duabus sup cuius manū rex inuābebat homini ex ait. Si dñs fecerit etiā catharatas in celo: nunquid poterit esse qd loqris? Qui ait. Videtis oculis tuis: 7 in te nō comedes. Quatuor ergo uiri crant leprosi iuxta introitū porte. Qui dixerūt admittē. Quid hic esse uolum? donec moriamur. Siue ingredi uoluerimus caritate fame moriemur: siue manserimus hic moriendū nobis est. Venite

ergo 7 transfugiamus ad castra sirie. Si pepererint nobis uitam: si autē occidare uoluerint: nichilominus moriemur. Surrexerūt ergo uisperi: ut uenirent ad castra sirie. Cūq; uenissent ad principium castrorū sirie: nullū ibidem repererūt. Si quidem dominus somitū au diti fecerat in castris sirie. curruum et equorū: 7 exerat plurimi. Dixerūtq; adinuicem. Ecce mercede conduxit ad uisum nos rex israel reges getheorum 7 egiptiorū: et uenit super nos. Surrexerūt ergo et fugerūt in tenebris: et deliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris: fugeruntq; animas tantū suas saluare cupientes. Igitur cum uenissent leprosi illi ad principium castrorū ingressi sunt unū tabernaculum et comederūt 7 biberūt. Tulerūtq; in te argentū et aurū 7 uestes: et abierūt et absconderūt. Et rursum reuēsi sunt ad aliud tabernaculū: et in te similiter auferentes absconderūt. Dixerūtq; adinuicem. Non recte facimus. Hec enim dies boni nunciū est. Si tacuerim? et noluerimus nunciare usq; mane: fedelis arguemur. Venite camus: et uicem? in aula regis. Cūq; uenissent ad portam ciuitatis: narrauerūt eis dicentes. Iuimus ad castra sirie et nullū ibidem reperim? hominem: nisi equos et asinos alligatos: et fixa tentoria. Ierūt ergo portarū: 7 nūciauerūt in palatio regis intus. Qui surrexit nocte: et ait ad seruos suos. Dico uobis qd fecerit nobis sirie. Scūt qz fame laboram? 7 idcirco egressi sūt ex castris: 7 latitant in agris dicentes. Cum egressi fuerint de ciuitate capiemus eos uiuos: et tunc ciuitatem ingredi poterimus. Respondit autē vnus seruorum eius. Tollamus

quorū equos qui remanserūt in urbe : quorū ipsi tantū sunt in vniuersa multitudine israel . alij enī cōsumpti sunt : et mīterentes explorare poterim? Adiuxerūt ergo duos equos : misitq; rex ī castra hirozum dicens . Ite et vixite . Qui abierunt post eos usq; ad iordanē . Ecce autē omnis via plena erat vestib; et vasib; : q; proiecērāt sibi cum turbarentur . Et Reuerſiq; nunci; indicauerūt regi . Et egressus ppls diripuit castra hirie : factusq; ē modius simile statere vno . et duo modij ordei statere vno : iuxta verbum domini . Porro rex ducentū illū in cui; manu incubuerat cōstituit ad portam : quē cōculcavit turba in introitu porte et mortuus est : iuxta qd locut; fuerat vir dei quādo descenderat rex ad cū factūq; est scdm sermōnē viri dei . quē dixerat regi qū ait . duo modij ordei statere vno erūt . et modius simile statere vno hoc eorū tempore cras in porta samarie : quādo responderat dux ille viri dei et dixerat . cūā si dñs fecerit characteras in celo nunquid poterit fieri quod loqueris : et dixit ei vixebis odisti . et mē nō comedes . Euenit ergo ei sicut pōditum erat : et conculcavit eū ppls in porta : et mortuus est . *vij .*

Heliseus autē locutus est ad mulierē cuius vniere fecerat filiū dicens . Surge : vade tu et dom; tua : et pregnare vbi cūq; repereris . Vocabit enī tuum nīm famem : et vniere sup terrā septem annis . Que surrexit et fecit iuxta verbū hominis dei : et vacans cum domo sua pregnata est ī terra philistīm . diebus multis . Cūq; finit essent anni septē reuerſa est mulier ex terra philistīm . Et ingressa est : ut interpelleret regem pro domo sua . et pro agris suis . Rex

autē loquebat; cū giesi puero viri dei dicens . Nazara michi omnia magnalia q; fecit heliseus . Cūq; ille narraret regi quomō mortuū suscitasset : apparuit mulier cui; vniuerſa erat filiū clamans ad regē pro domo sua et p agris suis . Dixitq; giesi . Dñe mi rex hec ē mulier et hic est filius eius quē suscitavit heliseus . Et interrogavit rex mulierē . Que narrauit ei . Deditq; ei rex eunuchum vnum dicens . Retinere ei omnia q; sua sunt : et vniuersos redditus agrorum a die qua reliquit terrā usq; ad p̄sens . Venit quoq; heliseus damascū : et benadab rex hirie egrotabat . Nūcauerūtq; ei dicētes . Venit vir dei huc . Et ait rex ad azahel . Tolle tecū munera et vade in occursum viri dei : et consule dñm p eū dicens . Si quare poterō te infirmitate mea hanc Iudā igitur azahel in occurſū eius habebis sciam munera et omnia bona damasci onera quadraginta camelorum . Cūq; stenisset corā eo ait . fili; dicens . Si sanari poterō te infirmitate mea hanc dicit; ei heliseus . Vade dic ei . Sanaberis . Porro ostendit michi dñs : qz morte moriet; . Stetitq; cū eo et cōturbatus est usq; ad suffusionem vultus . Flenitq; vir dei . Cū azahel ait . Quare dñs me; flet; . At ille dixit . qz scio q; facit; . His filijs israel mala . Ciuitates eorū munitas igitur succentes : et paruulos eorū elises . et pregnantes diuites . Dixitq; azahel . Quid enī sū seruus tu; camis : ut sciam rem istam magnam . Et ait heliseus . Osten dit michi domus tuus te regem hirie fore . Qui cum recessisset ab heliseo : vniere ad domū suam . Qui ait ei . Quid tibi dixit heliseus .

At ille respondit. Dixit michi: recipies sanitatem. Cuique venisset dies altera tulit stragulum et in fudit aqua: et expandit super faciem eius. Quo mortuo: regnavit azabul pro eo. Anno quinto iorah filij achab regis israhel regnavit iorah filij iosaphat rex iuda. Tringentaduorum annorum erat cum regnare cepisset: et cetero annis regnavit in iherosolymis. Ambulavitque in vijs regum israhel: sicut ambulaverat domus achab. Filia enim achab erat vxor eius. Et fecit quod malum est in conspectu domini. Poluit autem dominus disperdere iudam propter david servum suum: sicut promiserat quod ut daret illi lucernam. et filijs eius cunctis diebus. In diebus eius recessit etiam ne esset sub iuda: et constituit sibi regem. Venitque ioram seira: et omnis exercitus cum eo. Et surrexit novitate: percussitque ydumeos qui cum arate venerat. et principes amruum. Populus autem fugit in tabernacula sua. Recessit ergo etiam ne esset sub iuda usque ad diem hanc. Tunc recessit et lobna in tempore illo. Reliqua autem sermonum iozabae et universa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum iuda. Et dormivit ioram cum patribus suis: sepultusque est cum eis in civitate david: et regnavit ocozias filius eius pro eo. Anno duodecimo iorah filij achab regis israhel: regnavit ocozias filius iozabae regis iude. Viginti duorum annorum erat ocozias cum regnare cepisset: et vno anno regnavit in iherosolymis. Nomen matris eius atalia filia amri regis israhel: et ambulavit in vijs domus achab: et fecit quod malum est coram domino sicut domus achab. Emer enim domus achab fuit. Abijtque cum ioram filio achab ad philiandum contra asahel regem simeon in ramoth galaad: et vul-

nerauerunt simeoniam. Qui reversus est: ut curaretur in israhel: quia vulneraverat eum simeon philiandus contra asahel regem simeon. Porro ocozias filius ioram rex iuda descendit iherosolymam: et iorah filium achab in israhel: quod egrotabat ibi.

Heliseus autem prophetas vocavit unum de filijs prophetarum: et ait illi. Acange lumbos tuos: et tolle lenticiulam olei hanc in manu tua: et vade in ramoth galaad. Cuique veneris illuc vicebis iehu filium iosaphat filij namhi. Et ingressus suscitabit eum in medio fratrum suorum et introduces in interitum abiahul: tenensque lenticiulam olei fustes super caput eius: et dices. Hec dicit dominus. Vixit te regem super israhel. Aperietque ostium et fugies: et non ibi subsistes. Abijt ergo adolescens puer prophete in ramoth galaad: et ingressus est illuc. Ecce autem principes exercitus sedebant. Et ait. Verbum michi dicit de o primiceps. Dixitque iehu. Ad que ex omnibus nobis. At ille dixit. Ad te o primiceps. Et surrexit: et ingressus est abiahulum. At ille fudit oleum super caput eius. Et ait. Hec dicit dominus deus israhel. Vixit te regem super populum domus israhel: et percutes domum achab domini tui. Et vltis sanguinem seruos meorum prophetarum: et sanguinem omnium seruorum domini de manu isabel perdamus: omnem domum achab. Et interficiam te domo achab minime gentem ad parietem: et clausum et nouissimum in israhel. Et dabo domum achab sicut domum iherosolymam filij nabath: et sicut domum baasa filij achia. Isabelque comedit canes in agro israhel: nec erit qui sepeliat eam. Apertus ostium et fugit. Iehu autem ingressus est ad seruos domini sui. Qui dixerunt ei. Redene surdus es? Quid venit in manus

iste ad te? Qui ait eis. Noscis hominē et quid locutus sit. At illi responderūt falsū est: sed magis narra nobis. Qui ait eis. Hec et hec locutus est michi. Et ait. Hec dicit dominus. Inpi te regem super isrl. Felitauerūt itaq; et vnusquisq; tollens palliū suū posuerūt sub pedib; eius in similitudinē tribunalis et cecinerūt tuba atq; dixerūt. Regnabit iehu. Coniurauit ergo iehu filius iozaphat filij namsi contra ioram. Porro ioram obsecerat ramoth galad. ipse et omnis israhel contra asahel regē sirie et reuersus fuerat ut curaretur in iesrahel ppter vulnera. quia passerat eum siri pcedantē contra asahel regē sirie. Dixitq; iehu. Si placet vobis nemo egrediaur p fugas de ciuitate: ne vadat et nunciet in israhel. Et ascendit et pfectus ē in israhel. Iorā em egrotabat ibi: et ochozias rex iuda rescederat ad visitandū iorā. Igitur speculatoz qui stabat super turrim israhel: vidit globū iehu veniētis. Et ait. Vixit ego globū. Dixitq; ioram. Tolle currum et mitte in occursum eorū: et dicat videntibus. Redene sūt omnia? Abijt ergo qui ascenderat currū in occursum eius. Et ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omnia. Dixitq; iehu. Quid tibi et pacae? Transi et sequere me. Pūcauit q; speculatoz dicens. Venit nūcūs ad eos: et nō reuertit. Misit etiam currum equorū scdm: veniēq; ad eos: et ait. Hec dicit rex. Nūquid pax est? Et ait iehu. Quid tibi et pacae? Transi et sequere me. Pūcauit autē speculatoz dicens. Venit usq; ad eos: et nō reuertit. Est autē incessus q̄si in cessus iehu filij namsi. Precepit em graditur. Et ait iorā. Iungite currū. Iunxerūq; currū eius. Et egressus est iorā rex isrl et

ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressiq; sunt in occursum iehu et inueniunt eum in agro naboth iesrahelite. Cūq; vidisset ioram iehu: dixit. Pax est iehu. At ille respondit. Que pax. Adhuc vocationes iezabel matris tue. et veneficia eius multa vident. Conuerit autē ioram manum suam: et fugiens ait ad ochoziam. In hodie ochozia. Porro iehu tetendit arcū manu: et percussit iorā inter scapulas. et egressa est sagitta p cor eius: statimq; corruit in curru suo. Dixitq; iehu. ad badacher duccem. Tolle proice eum in agro naboth iesrahelite. Memini enim quanto ego et tu secutes in curru sequamur achab patrem huius: et tomimus onus hoc leuauerit super eum dicens. Si nō p sanguine naboth et p sanguine filiorū eius quoniam vidi huius ait dominus: reddam tibi in agro isto digiti dñs. Nunc ergo tolle et proice eum in agro: iuxta verbū dñi. Ochozias autē rex iuda vitans hec fugit p viam tomus orti: psecutusq; est eū iehu: et ait. Ecce hūc praecurrit in curru suo. Et pascaserūt eū in ascensu gabaz: q̄ est iuxta iezelaā. Qui fugit in maeroto: et mortuus est ibi. Et imposuerūt eū serui eius super currū suum et tulerūt in iherusalem: sepelierūtq; eū in sepulcro cū patrib; suis in ciuitate daniid. Anno vntesimo ioram filij achab regis israhel regnauit ochozias super iudam: veniēq; iehu in israhel. Porro iezabel introiit eius auditō expinxit oculos suos sibi. et occidit caput suū: et respexit p fenestram gradientē iehu p portā: et ait. Nūquid pax potest esse zanni: qui interfecit dominum suū? Leuauitq; iehu faciem suam ad fenestram et ait. Que est ista?

Et inclinauerunt se ad eum duo uel tres
 eunuchi: et dixerunt. Hec est illa ieszabel.
 At ille dixit eis. Precepitate eam uos. **E**t
 papitauerunt eam. Asperatusq; e san-
 guine paries: et equorum ungule concul-
 cauerunt eam. Cuius ingressus esset
 ut comederet biberetq; ait. Ite et uice-
 te maledixit illam et sepelire eam: quod
 filia regis est. Cuius ingressus ut sepeliret
 eam: non inuenerunt nisi caluariam et pe-
 tres et summas manus. Rursusq; nuca-
 uerunt. Et ait ieszabel. Dermo domini est: que
 locutus est per seruum suum heliam thesbi-
 ten dicens. In agro israhel comederunt
 canes carnes ieszabel. Et erunt carnes ieszabel
 sicut steracis super faciem terre in agro
 israhel: ita ut pretereuntes dicant. Deca-
 ne est illa ieszabel.

Terant autem achab septuaginta filij
 in samaria. Descripsit ergo ieszabel li-
 teras: et misit in samariam ad optimates
 ciuitatis et ad maiores natu et ad nu-
 tidos achab dicens. Gratiam ut acce-
 peritis litteras has quod habetis filios domini
 ueltri et annus et quos et ciuitates fir-
 mas et arma: eligite meliorem et eum qui
 uobis placuerit de filiis domini ueltri: et cum
 pomite super solium patris sui: et pugnate
 pro domo domini ueltri. Timuerunt illi re-
 hemeter: et dixerunt. Ecce duo reges non
 poterunt stare coram eo: et quomodo nos
 ualebimus resistere. Miserrunt ergo pro-
 positum domini et profecti ciuitatis et maio-
 res natu et nutritij ad ieszabel dicens. Ser-
 uum tuum sumus: quamquam iusseris faciemus:
 nec constituemus nobis regem. Quamquam
 tibi placent fac. Descripsit autem eis litte-
 ras secundo dicens. Pro mei actis et obedi-
 tis michi: tollite capita filiorum domini
 ueltri: et uenite ad me hac eadem hora
 etas in israhel. Porro filij regis septu-

aginta uiri apud optimates ciuitatis
 nutriebantur. Cuius uenissent littere
 ad eos: tulerunt filios regis et occiderunt
 septuaginta uiros: et posuerunt capita
 eorum in cophimis et miserunt ad eum in
 ieszabel. Venit autem nunus ad eum: et
 indicauit ei dicens. Attulerunt capita
 filiorum regis. Cui respondit. Domite ea
 ad duos acernos iuxta introitum porte
 usque mane. Cuius diluxisset egressus
 est: et stans dixit ad omnem populum. Iu-
 sti estis. Di ego coniuravi contra domum
 meam et interfecti eum: quis possit omnes
 hos. Fixit ergo nunc quoniam non ced-
 dit de sermonibus domini in terra quos lo-
 cutus est dominus super tomum achab: et
 dominus fecit quod locutus est in manu
 serui sui helie. Peractis igitur ieszabel omnes
 qui reliqui erant de domo achab in isra-
 hel: et uarios optimates eius et notos
 et sacerdos: donec non remaneret ex
 eo reliquie. Et surrexit: et uenit in sama-
 riam. Cuius uenisset ad cameram pasto-
 rum in uia: inuenit fratres ochozie re-
 gis iuda: dixeruntque ad eos. Cui non actis
 uos: Cui respondit. Fratres ochozie
 sumus: et rescedimus ad salutandos fi-
 lios regis: et filios regine. Cui ait. Con-
 prehendite eos uiuos. Quos autem com-
 prehendissent uiuos: in gulauerunt eos in
 altana iuxta cameram quadraginta-
 duos uiros: et non reliquit ex eis quicquam.
 Cuius abisset inter inuenit ionadab fi-
 lium rechab in occursum sibi: et benedixit ei.
 Et ait ieszabel ad eum. Nunquid est cor tuum
 rectum cum corde meo fiat cor meum cum
 corde tuo. Et ait ionadab. Est. Di est
 inquit: da manum tuam. Qui cepit ei manum
 suam. At ille leuauit eum ad se in armum
 dixeruntque ad eum. Veni mecum: et uice selu-
 meum pro domino. Et imposuit in armum suo

duxit in samariam. Et passit omnes q̄ reliqui fuerat de achab i samaria usq; ad vnum: iuxta verbū dñi quod lo-
 cutus ē p heliā. Congregauit ergo iehu omnem pplm: et dixit ad eos. Achab coluit baal paruum: ego aut colam cū amplius. Nunc igitur omnes pphetas baal. et vniūlos seruos eius et cūctos sac̄cores ipsius vocate ad me. Nullus sit qui nō veniat. Sacrificium enī gr̄ate est michi baal. Qui cūq; refuerit nō vūet. Porro iehu sac̄ebat hoc in di-
 ose: ut disperderet cultores baal. Et dixit. Sanctificare diem solemnem baal vocauitq; et misit in vniūlos et in omnes isrl: et venerūt cūcti serui baal. Non fuit refidius ne vn̄ quidē: q̄ nō veniret. Et ingressi sūt templū baal. Et repleta est dom⁹ baal: a summo usq; ad sūmum. Dixitq; hīs qui p̄erant super vestes. Proferete vestimenta vniuersis seruis baal. Et ptulerūt eis vestes. Ingressusq; iehu et ionadab fili⁹ reobab templū baal: ait cultorib; baal. Perquirite et videte: ne quis forte nobiscū sit de seruis dñi: sed ut sint serui baal soli. Ingressi sunt igitur ut facerent victimas et olocaulta: iehu aut p̄pauerat hi-
 bi foris octoginta viros: et dixerat eis. Quicumq; fugerit de hominib; hīs quos ego adduxero i man⁹ v̄ras: anima ei⁹ erit pro anima illi⁹. factum est aut cū completū esset olocaultū: p̄cepit iehu militib; et duabus suis. Ingredivimini et percucite eos. Nullus euadat. Percussērūtq; eos in ore gladij et p̄ccerūt milites et duces. Et ierunt in ciuitatem templi baal et protulerūt statuā de p̄bano baal: et cōbussērūt et cōmimuerunt eam. Destruērūt q̄ etiam baal: et fecerunt pro ea latrinas usq; in diem hāc

Deleuit itaq; iehu baal de israhel: verū tamen a peccatis iheroboā filij nabath qui peccare fecit israhel nō recessit: nec dereliquit vitulos aureos qui erant in betel et in dan. Dixit aut dominus ad iehu. Quia studiose egisti qd̄ rectum erat et placebat i oculis meis: et omnia que erant in corde meo fecisti contra vnum achab: filij tui usq; ad quartam generationē serbūt sup thronū israhel. Porro iehu non custodiuit ut ambularet in lege dñi i israhel. in toto corde suo. Non enī recessit a peccatis iheroboā: qui peccare fecerat isrl. In dieb; illis cepit dñs terere sup isrl. Percussitq; eos afakel in vniūsis finib; israhel: a iordane contra orientalem plagam omnē terram galaad. et gad. et ruben et manasse. ab aroer que est sup torrentē arnon et galaad et basan. Reliq; aut verborū iehu et vniūsa que fecit et fortitudo eius: nonne hec scripta sunt in libro verborū dicitū regum israhel. Et dormiuit iehu cū patrib; suis: sepelieruntq; eum in samaria: et regnauit ioachas fili⁹ eius p̄ eo. Dies aut quos regnauit iehu sup israhel viginti et octo anni sūt in samaria.

Atalia vero mater oehozie vicens mortuū filiū suum: surrexit et interfecit omne semen regii. Tollens autem iofaba filia regis iorā soror oehozie. ioras filiū oehozie. figurata est eū de medio filiorum regis qui interfecit et nutricem eius detulit: et abscondit eum a facie atalie ut non interficeretur: eratq; cū ea sex annis clam in domo dñi. Porro atalia regnauit sup terram septem annis. Anno autē septimo misit iofaba et assumēs centuriones et milites introduxit ad se in templū dñi

pepigitzq; cum eis fedus. Et admirans eos i domo dñi ostendit eis filiū regis et pepit illis dicens. Ille ē sermo quē facere debetis. Tercia ps vñ introeat sabbato: ⁊ obseruet exai bias tom⁹ regis. Tercia autē pars fit ad portā seyr et tertia pars fit ad portam que est post habitaculū scutariorū: ⁊ custodietis exai bias domus messā. Due vtro partes e vobis omēs egredientes sabbato custodiant exai bias domus dñi circa regem: et vallabitis eū habentes arma in manib; vstris. Si quis autē ingress⁹ fuerit septimū templi: interficiat. Et iustiq; cū regē introiit ⁊ egrediente. Et fecerūt centuriones iuxta omnia que pceperat eis ioiada sacerdos. Et assumētes singuli viros suos q; ingrediēbāt sabbatū cum hīs qui egrediēbāt e sabbato: venerūt ad ioiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas et aru a regis dauid: que erāt in domo dñi. Et steterūt singuli habentes arma in manu sua a parte templi dextra usq; ad partem sinistram altaris et edis. arcū regem. Produxitq; filiū regis: ⁊ posuit sup eū diademā et testimoniū. fecerūtq; eū regē et vnerūt: et plaudentes manu dixerunt. Vñat rex. Audiuit autē atalia vocem ppli currentis: et ingressa ad turbas in templū dñi. vidit regem stātem super tribunal iuxta mozē. et cantores ⁊ turbas ppe eum. omnēq; pplm terre letantem. et canentē tubis: ⁊ scidit vestimēta sua clamantē. Coniuracō. cōiuracō. Precepit autē ioiada centurionib; qui erant sup eraculū: et ait eis. Educite eam extra septa templi: et quāq; eā fecerūt fūrit: feriatur gladio. Dixerat eū sacerdos: nō occidat in templo dñi. Inposuerūtq; ei manns et impererūt

eam p viam introiit equoz iuxta palatū: et interfecta est ibi. Pepigit ergo ioiada fedus inter xū et regem et inter pplm. ut esset populus domini: ⁊ inter regem ⁊ populū. Ingressusq; est omnis ppl's terre templū baal. et destruxerūt aras eius: et ymagines cōstruxerūt vahlie: mathan q; sacerdotem baal occidit: runc coram altari. Et posuit sacerdos custodias in domo dñi: tulitq; centuriones ⁊ chreti ⁊ ppheti legiōes ⁊ omnē pplm terre: destruxerūtq; regem et domo domini. Et venerūt per viam porte scutariorū in palatū: et sedit sup thronū regum. Ieratusq; est omnis ppl's terre et aiuras cōmuniuit. Atalia autē occisa est gladiō in domo regis: septemq; annozum erat ioas cum regnare cepisset Anno septimo iebu.

Annū regnauit ioas. Quadauaginta annis regnauit in iherlm: nomen matris eius sebia de bersabee. fecitq; ioas redū coram domino. andis dieb; quib; dicit eum ioiada sacerdos: veritatem ex celsa nō abstulit. Adhuc enī populus inmolabat et colebat in excelsis in celsum. Dixitq; ioas ad sacerdotes. Omnē pecuniam sanctorū que illata fuerit in templū dñi a pterentib; que offertur p peccō anime et quā sponte ⁊ arbitrio cordis sui inferūt in templum domini: accipiāt illam sacerdotes iuxta ordinē suum: et instaurant sarrateda tom⁹ si quid necessariū viderint instauracōne. Igitur usq; ad vicemūterū annū regis ioas: nō instaurauerūt sacerdotes sarrateda templi. Vocauitq; rex ioas ioiadam pontificem ⁊ sacerdotes: dicens eis. Quare sarrateda non instauratis templi? Nolite ergo amp lins acapre pecuniam iuxta ordinem vstrū: sed ad

instaurationē templi reddite eam. **P**ro-
hibitaq; sūt sacerdotes vltra a capere pec-
uniam a populo: et instaurare sarratecta
domus. Et tulit ioiada pontifex gazo-
philanū vnū. apertūq; foramen celsup
et posuit illud iuxta altare ad dextram
ingrediētū domū domini: mittebātq;
in eo sacerdotes qui custodiebant ostia
omnī pecuniam que referebat ad tem-
plum dñi. Cuiq; viderent mīmā pecu-
niam esse in gazophilatio. ascendebat
scriba regis et pontifex. effundebantq;
et numerabant pecuniam que inuenie-
batur i domo dñi: et dabant eam iuxta
numērū atq; mensuram in manu eorū
qui perant cementarijs domus domini.
Qui impendebant eam in fabris lignoz
et in cementarijs hñs qui opabant in
domo dñi. et sarratecta faciēbant: et in
hñs qui cecabant saxa. et ut emerent li-
gna et lapides qui eradebantur: ita ut
impleret instauratio dom⁹ dñi in vni-
uersis que indigebant expēsa ad mu-
nendam domū. Verūtamen nō fiebāt
ex eadem pecunia pōrie templi dñi. et su-
scimile et thuribula et tube et omne vas
aurū et argentum: et pecunia que infe-
rebatur in templū domini. Hñs em̄ q;
faciēbant opus dabatur: ut instaura-
retur templum dñi. Et nō fiebat ratio
hñs homib; qui acapiebāt pecuniā ut
distribuerent eam artifib;: sed in fixe
tradabāt eam. Pecuniā vtro p pēdico
et pecuniā p peccatis nō inferebāt i tem-
plū dñi: qz sacro tū erat. Tūc ascen-
dit asahel rex siriē et pugnabat contra
gerb: cepitq; eā. Et direxit faciē suā ut
ascēderet in iherlm. Quōbrē tulit ioas
rex iuda oīa sanctificata q̄ pscrauerat
iosaphat et ioram et ochozias pres ei⁹
reges iuda. et q̄ ip̄ obtulerat. et vni-

Re

uersum argenti qd̄ inueniri potuit in
thesauris templi domini. et in palatio
regis: misitq; asaheli regi siriē: et recessit
ab iherusalē. Reliqua autē sermonū
ioas et vniuersa que fecit: nōne hęc scri-
pta sunt in libro verborū dñi regum
iudaē. **P**urexerūt autē serui ei⁹ et cōnu-
rauerūt inter se: passerūtq; ioas in do-
mo melo i celsu scla. iozabab nāq;
filius semath et iozabab fili⁹ somer ser-
ui ei⁹ passerūt eū: et mortu⁹ est. Et sepe
herūt eum cū pñib; suis i ciuitate dauid
regnantq; amasias fili⁹ eius p eo **xiii.**

Anno vice simoto ioas filij ocho-
zab regis iude regnauit ioachas
fili⁹ idu sup israhel i samaria decem et
septem annis: et fecit malū coram dño
Deantq; et peccata iheroboam filij na-
bath qui peccare fecit isrl: et nō redima-
uit ab eis. Iratusq; est furor dñi con-
tra isrl: et tradidit eos in manu asahel
regis siriē et in manu benadab filij asā-
hel am dñs dieb; Deprecatis est autē
ioachas faciē dñi: et audiuit eū dñs
Fidit em̄ angustiam israhel: quia attri-
uerat eos rex siriē. Et redit domim⁹ sal-
uatorē israheli: et liberatus est de manu
regis siriē: habitauitq; filij israhel in
tabernaculis suis. sicut heri et nutūc:
teraus. Verūtamen nō recesserunt a
peccatis domus iheroboam qui peccare
fecit israhel: sed in ipsis ambulauerūt
Siquidem et lucas pmasit in samaria
et non sunt exherediti ioachas de populo
nisi quinquaginta equites: et decem cir-
rus et decem milia pedum. in terfecerat
enō eos rex siriē: et redegerat quasi pul-
uerem in tritura aree. Reliqua autē ser-
monum ioachas et vniuersa que fecit
et fortitudo eius: nōne hęc scripta sunt
in libro sermonū dñi regum israhel:

Dormiuitq; ioachaz cum patrib; suis:
 et sepelierūt eū in samaria: regnauitq;
 ioas filius eius p̄ eo. Anno tricesimo
 septimo ioas regis iuda regnauit ioas
 filius ioachaz sup̄ israhel in samaria se-
 centim annis: et fecit qd̄ malū est in con-
 spectu domini. Non redimauit ab oib;
 peccatis iheroboam filij nabath qui pec-
 care fecit israhel: sed in ip̄is ambulauit
 Reliqua autē sermonū ioas et vniūsa
 que fecit: et fortitudo ei⁹ quomō pu-
 gnauerit contra amasiam regem iuda
 nōne hec scripta sūt in libro sermonū
 diez regū israhel. Et dormiuit ioas cū
 p̄rib; suis: iheroboam autē sedit sup̄ so-
 lum eius. Porro ioas sepultus est in
 samaria cū regib; israhel. Heliseus autē
 egrotabat infirmitate qua et mortu⁹
 est. Descenditq; ad eū ioas rex isrl̄:
 et flebat coram eo: dicebatq; pater mi
 pater mi: currus isrl̄ ⁊ auriga eius. Et
 ait illi heliseus. Affer arū et sagittas.
 Cūq; attulisset ad eū arū et sagittas:
 dixit ad regem isrl̄. Pone manū tuam
 super arū. Et cum posuisset ille manū
 suam: supposuit heliseus manus suas
 manibus regis: ⁊ ait. Aperī fenestram
 orientālē. Cūq; aperuisset: dixit heli-
 seus iace sagittam. Et iecit. Et ait he-
 liseus. Sagitta salutis dñi: et sagitta
 salutis contra hiriā. Perualetq; hiriā
 in aphee: donec cōsumas eam. Et ait
 Tolle sagittas. Qui cū tulisset: rursū
 dixit ei. Per aue iacob terram. Et cum
 prauisisset tribus viab; et stetit: irat⁹
 est vir dē cōtra eū: ⁊ ait. Si percussisset
 quāquē aut series sine sepae: prauis-
 sisset hiriā usq; ad cōsumationem.
 Nunc autē tribus viabus percies eam.
 Porro est ergo heliseus: ⁊ sepelierūt
 eum. Latrūculi autē dē moab venerūt in

terram in ip̄o anno. Quidam autē sepe-
 licentes hominē viderūt latrūculos: et
 proiecerunt eadaver in sepulcro helisei.
 Quod cum tetigisset ossa helisei reuixit
 homo: et stetit sup̄ p̄tes suos. Igitur
 asabel rex hirie afflicto isrl̄: cecidit dieb;
 ioachaz. Et miseratus est dñs eorū: et
 reuersus est ad eos p̄pter pactū suum
 qd̄ habebat cū abraham et ysaac ⁊ ia-
 cob: ⁊ noluit disperdere eos neq; pro-
 icere patris usq; i p̄sens temp⁹. Moz-
 tuus est autē asabel rex hirie: ⁊ regnauit
 benadab filius eius p̄ eo. Porro ioas
 filij ioachaz tulit vites dē manu bona-
 dab filij asabel q̄s tulerat dē manu ioa-
 chaz p̄ris sui: iure p̄lij. Tribus viab; p̄-
 cussit eū ioas: et reddidit ciuitates isrl̄.
 Anno sc̄do ioas filij ioachaz **xxiii.**
 regis israhel: regnauit amasias filius
 ioas regis iuda a viginti q̄nq; annorum
 erat cū regnare cepisset: viginti autē et
 nouem annis regnauit in iherlm̄. Mo-
 men matris eius ioazan dē iherusalem.
 Et fecit redum coram dño: verū tamen
 non ut david pater eius. Iuxta om̄ia
 que fecit ioas pater suus fecit: nisi hoc
 tantū qd̄ exalta non abstulit. Adhuc
 em̄ p̄ps adolebat et immolabat incen-
 sum in exelsis. Cūq; obtinisset re-
 gnū percussit seruos suos q̄ interfecerant
 regem patrem suū: filios autē eorū qui
 occiderant nō occidit: iuxta qd̄ scriptū
 est in libro legis moysi sicut p̄cepit do-
 minus dicens. Non morient patres
 pro filijs neq; filij p̄ patrib;: sed vnus-
 quisq; in peccato suo moriet⁹. Ipse p̄-
 cussit eom̄ i valle saluay decem milia
 et apphēdit petram in p̄lio: vocauitq;
 nomen eius iezekel usq; in p̄sentē diē.
 Tunc misit amasias nuncios ad ioas
 filiū ioachaz filij iebu regis isrl̄ dicens

Veni ⁊ viceamus nos. Remisitq; ioas
 rex israhel ad amasiam regē iuda dicea
 Carduus libani misit ad cedrum q̄ est
 in libano. dicea. Da filia tuā filio meo
 prozem. Transierūtq; bestie salt⁹ que
 sunt in libano: ⁊ cōsilauerūt carduū
 Peractiōis inualuisti sup eom: et sub
 leuauit te cor tuū. Contētus esto glo
 ria: ⁊ sece i domo tua. Quare puocas
 malum: ut cadas tu et iudas teā. Et
 nō acquieuit amasias. Ascēditq; ioas
 rex israhel: et viceit se ipse et amasias
 rex iuda in bethsames opido iude. Per
 cussus est iuda coram isrl: et fugerunt
 vnusquisq; i tabernacula sua. Amasias
 vero regem iuda filii iuas filij oboz; ie
 cepit ioas rex isrl in bethsames: et ad
 duxit eum in iherlm. Et interrupit mu
 rum iherusalē a porta effraim usq; ad
 portam anguli. quadringentis cubitis
 Tulitq; omne aurū ⁊ argenti et vniūsa
 vasa que inuenta sunt in domo dñi et
 in thesauris regis ⁊ obfices: et reūsus
 est in samariam. Reliqua aut̄ verborū
 ioas que fecit et fortitudo eius qua pu
 gnauit contra amasiam regē iuda. nōne
 hec scripta sunt in libro sermonū diez
 regum israhel. Dormiuitq; ioas cū pa
 tribus suis et sepultus est in samaria
 cum regib; isrl: et regnauit iheroboam
 filij eius pro eo. Vixit aut̄ amasias fi
 lius ioas rex iuda. Postq̄ mortuus est
 ioas filij iochas regis israhel. vigin
 tiquinq; annis. Reliqua aut̄ sermonum
 amasie. nonne hec scripta sūt in libro
 sermonū dierū regū iuda. Factaq; est
 contra eū cōtracō in iherlm: at ille fu
 git in iachis. Miserūtq; post eum in la
 chis et interfecerūt cū ibi: et asportauē
 runt in equis: sepultusq; est iherusalē
 cū patrib; suis in ciuitate dauid. Tulit

aut̄ vniuersis pls iude azariam anōs
 natum fecerūt: et cōstituerūt eū regem
 pro patre eius amasia. Ipe edificauit
 abilam: et restituit eam iude postq̄ cor
 miuit rex cū patrib; suis. Anno q̄nto
 ceāo amasie filij iuas regis iuda regna
 uit iheroboam filij iuas regis israhel in
 samaria quadraginta et vno anno: ⁊
 fecit quod malū est coram dño. Non
 recessit ab omib; peccatis iheroboa filij
 nabath: qui peccare fecit isrl. Ipe resti
 tuit terminos isrl ab introitu emath us
 q; ad mare solitudinis: iuxta sermonē
 domini dei israhel quem locutus est per
 seruum suum ionam filium amathi p:
 phetam: qui erat de geth que est i opher
 Vixit enim dominus afflictionem ira
 hēl amaram minis: et q; consumpti es
 sent usq; ad clausos carceris et extrē
 mos: et non esset qui auxiliaretur isra
 hēl. Nec locut⁹ est domin⁹ ut telset no
 men isrl ex sub celo: sed saluauit eos in
 manu iheroboam et filij iuas. Reliqua
 aut̄ sermonū iheroboa et vniūsa q̄ fecit
 et fortitudo eius qua p̄liat⁹ est. et quō
 restituit damasū et emath iude in isrl
 nonne hec scripta sunt in libro sermo
 num dierum regum israhel. Dormiuit
 q; iheroboa cum patrib; suis regib; isrl
 et regnauit zacharias filij eius pro eo

Anno vicefimo
A septimo iheroboam regis israhel
 regnauit azarias filius amasie regis
 iuda. Sexdecim annos erat cū regnare
 cepisset: ⁊ quinquaginta uob; annis re
 gnauit i iherlm. Romē m̄ris est iscella
 de iherusalē. fecitq; quod erat placitū
 corā domino iuxta omnia que fecit ama
 sias pater eius: vruntamen excelsa nō
 est demolitus. Ad hoc populus sacri
 ficabat et adolebat incensū in excelsis.

Perussit autē dñs regē: et fuit leprosus usq; in diem mortis sue: et habitabat in domo libera scosini. **J**oachan vero filius regis gu bernabar palatū: et iu. dicebat populū terre. **R**eliqua autē sermonū azarie et vniūsa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verborū dierū regū iuda. **E**t dormiuit azarias cū patribus suis: sepeliūturq; cū cū maioribus suis in ciuitate dauid: et regnauit ioachan filius eius pro eo. **A**nno tricesimo octauo azarie regis iude regnauit zacharias filius iheroboam super israhel in samaria sex mensib;: et fecit qđ malum est coram dño sicut fecerāt patres eius. **N**on recessit a peccatis iheroboam filij nabath: qui peccare fecit israhel. **C**onstitit autē contra eum sellū fili; ia bes paussitq; cū palam et interfecit: regnauitq; pro eo. **R**eliqua autē verborū zacharie nōne hęc scripta sūt in libro sermonū dierū regū israhel. **I**ste ē sermo domini quē locutus est ad iehu dicens: **F**ili; tui usq; ad quartam generationē seecbunt de te sup thronū isrl. **F**actūq; est ita. **S**ellū filius iabes regnauit tricesimo nono anno azarie regis iude. **R**egnauit autē vno mense in samaria. **E**t ascendit manaxen filius gaddi de thersa: venitq; samariam: et percussit sellū filiū iabes in samaria: et interfecit eum: regnauitq; pro eo. **R**eliqua autē vborū sellum et cōmratio eius per quā tetēdit in fidias: nōne hęc scripta sūt in libro sermonū dierū regū israhel. **E**t tunc percussit manaxen thapsam: et omnes qui erant in ea: et terminos eius de thersa. **P**oluerant em aperire ei. **E**t interfecit omnes pregnantēs eius: et scidit eas. **A**nno tricesimonono azarie regis iude regnauit manaxen fili; gaddi sup isrl

decem annis in samaria: factq; qđ erat malū coram dño. **N**on recessit a peccatis iheroboam filij nabath qui peccare fecit israhel: cū diebus ei;. **S**eniebar phul rex assiriorū i thersa: et dabat manaxen phul mille talenta argenti. ut esset ei in auxiliū: et firmaret regnū eius. **I**ndixitq; manaxen argenti super israhel cū diebus potentibus: et diuisib; ut daret regi assiriorū: quinquaginta siclos argenti per singulos. **R**auerfusq; est rex assiriorū: et non est moratus in thersa. **R**eliqua autē sermonū manaxen et vniūsa que fecit: nōne hęc scripta sūt in libro sermonū dierū regū israhel. **E**t dormiuit manaxen cū patribus suis: regnauitq; phaceia filius ei; pro eo. **A**nno quinquagesimo azarie regis iude regnauit phaceia filius manaxen sup israhel in samaria biennio: et fecit qđ erat malum coram dño. **N**ō recessit a peccatis iheroboam filij nabath: q; peccare fecit israhel. **C**onstitit autē adūlus cum phacee filius romelic dux eius: et percussit eum in samaria in turre dom; regie iuxta argob et iuxta ariph: et cū eo quinquaginta viros de filijs galaaditarum et interfecit eum: regnauitq; pro eo. **R**eliqua autē sermonū phacee et vniūsa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regū israhel. **A**nno quinquagesimo sexto azarie regis iude regnauit phacee filius romelic sup isrl in samaria viginti annis: et fecit quod erat malū coram dño. **N**on recessit a peccatis iheroboam filij nabath: q; peccare fecit isrl. **I**n diebus phacee regis israhel vit theglat phalassar rex assir et cepit abion: et abel domū maacha: et ianoe et ceter et alor: et galaad: et galileam: et vniuersam terram neptalim:

et tranſtulit eos i aſſirios. Contrauit
 aut et terendie inſidias ofee filius iſaia
 contra phacee filiu romelle: et percuffit
 eum et interfecit: regnauitq; pro eo vi-
 ceſimo anno ionathan filij oſie. Reliq;
 aut ſermonu phacee et vniuerſa que fe-
 cit: nonne hec ſcripta ſunt in libro ſer-
 monu diez regum iſrahel. Anno ſedo
 phacee filij romelle regis iſrahel: regna-
 uit ioathan filius oſie regis iuda. Vi-
 ginti q; annoy erat cu regnare cepiſ-
 ſet: et ſexam annis regnauit in iheruſa-
 lem. Non enim miris eius iheruſa: filia zache-
 ſatq; qd erat placitu coram domino
 Juxta omnia que fecit oſias pater ſu-
 operatus eſt: vrutamen excelsa no ab-
 ſtulit. Adhuc pplſ immolabat et aro-
 lebat incenſum in excelsis. Ipe edifica-
 uit portam domus dñi ſub limiſſimam
 Reliqua aut ſermonu ioathan et vni-
 uerſa que fecit: nonne hec ſcripta ſunt in li-
 bro verboy dieru regu iuda. In dieb;
 illis cepit dñs mixare in iudam raſin
 regem ſirie: et phacee filiu romelle. Et
 dormiuit ioathan cu patrib; ſuis ſepul-
 tusq; eſt cu eis in ciuitate dauid patris
 ſui: et regnauit achas filius eius pro eo

Anno decimoſextimo phacee
 filij romelle: regnauit achas filius
 ioathan regis iuda. Viginti annorum
 erat achas cum regnare cepiſſet: et ſe-
 xam annis regnauit in iheruſa. Non fe-
 cit qd erat placitu i coſpectu dñi dei ſui
 ſicut dauid pater eius: ſed ambulauit in
 via regu iſrahel. In ſup et filiu ſui co-
 ſecrauit tranſſerens per ignem ſcandou
 ydola gentiu: que diſſipauit dominus
 coram filiis iſrl. Immolabat q; victi-
 mas et arolebat incenſum in excelsis et
 in collib; et ſub omni ligno frondoso
 Tunc aſcendit raſin rex ſirie: et phacee

filius romelle rex iſrahel ad pliandu
 in iheruſale. Cuiq; obſiderent achas:
 non valuerunt ſuprare eu. In tempore
 illo reliquit raſin rex ſirie haylam ſirie
 et ei erat iuxtos de hayla. Et yvomei et
 ſiri venerit in haylam: et habitauerunt
 ibi uſq; in diem hac. Miſit aut achas
 nuncios ad regem phalaffar regem aſ-
 ſiriozu diceſ. Seruus tuus et filius tuus
 ego ſum. Aſcende et ſaluu me fac de ma-
 nu regis ſirie et de manu regis iſrahel
 qui conſurrexerunt aduſum me. Et cu col-
 legiſſi argenti et aur; qd inueiri potuit
 in domo dñi. et i theſauris regis miſit
 regi aſſirioy munera: qui et acquieuit
 volutari ei. Aſcendit aut rex aſſirioy
 in damascu et vaſtauit eam: et tranſtulit
 habitatores eius epyren: raſin aut inter-
 fecit. Perrexitq; rex achas in oceanum
 reglar phalaffar regi aſſirioy i dama-
 ſcum. Cuiq; vididiſſet altare damasce:
 miſit rex achas ad vriam ſacerdotē et
 emplar eius et ſimilitudinē iuxta omne
 opus eius. Extruxitq; vrias ſacerdos
 altare. Juxta omnia que preperat rex
 achas de damasco: ita fecit ſacerdos vri-
 as donec veniret rex achas de damasco
 Cuiq; veniſſet rex de damasco vidit al-
 tare et ven erat eſt illud: aſcenditq; et
 immolauit olocauſta et ſacrificiu ſuum
 et libauit libamina et fudit ſanguine
 paſſicoy q; obtulerat ſup altare. Por-
 ro altare eredi qd erat corā dño tranſlu-
 lit de ſacie repli et de loco altaris et de loco
 replidni: poſuitq; illud ex latere altaris
 ad aqilonē. Precepit q; rex achas vrie
 ſacerdoti diceſ. Sup altare mai' offer olo-
 caultu marumiu et ſacrificiu xſperitū
 et olocaultu regis et ſacrificiu eius et olocau-
 ſtu vniuerſi ppli ſire et ſacrificia eoy et liba-
 mina eoy: et omes ſanguine olocaultu

et vniuersū sanguinem victime super
illud effundes. Altare vero erum erit
paratū ad voluntatem meā. fecit igit̃
vrias saceros iuxta omnia que p̃parat
rex achas. Tulit autē rex achas cela-
ras bases ⁊ lita em q̃ erat telup: et ma-
re deposuit de bobus ereis q̃ sustētabāt
illud: et posuit sup pavimentū strātū
lapide. Misach q̃ sabbati qd̃ edificas-
uerat ī templo ⁊ ingressū regis exteri⁹
cōuertit in tempū dñi: p̃pter regē assi-
rioy. Reliqua autē verborum achas et
om̃ia que fecit: nonne hec scripta sunt
in libro sermonū dierū regū iuda ⁊ iudō-
mūitq; achas cum patribus suis: ⁊ se-
pultus est cū eis in ciuitate dauid: ⁊ re-
gnauit ezechias filius ei⁹ p̃ eo. xvij.

Aregnavit osce filius hela in sama-
ria sup israhel nouem annis: fecitq; ma-
lum coram domino: sed nō fuit reges
israhel qui ante eū fuerūt. Cōtra hūc
ascendit salmanasar rex assirioy: et fa-
ctus est cū osce seru⁹: redēbatq; illi tri-
buta. Cūq; cōprehendisset rex assirioy
osce q̃ rebellare nitens misisset nūa os
ad sua regē egipti: ne prestaret tributa
regi assirioy: fuit singulis annis solit⁹
erat: obsedit eum: et vñdum misit in
carcerem: peruagarusq; est omnē terrā
et ascendens samariā obsedit eam tribus
annis. Anno autē nono osce cepit rex
assirioy samariā: et transtulit isrl̃ in
assirios: posuitq; eos in haylam et in
abor iuxta fluuiū gozan in ciuitatib; us
medozum. factū est enī cum peccassent
filij israhel domino deo suo qui eduxerat
eos de terra egipti de manu pharaonis
regis egipti: coluerūt deos alienos: et
ambulauerūt iuxta ritum gentū quas
cōsumperat domin⁹ in cōspectu filioy

israhel ⁊ regū isrl̃: quia similiter fecerāt.
Et irritauerūt filij isrl̃ verbis nō rectis
dominū deū suum: et edifica uerūt sibi
exclsa in aundis vrbibus suis a turre
custodū usq; ad ciuitatem munitam.
fecerūtq; sibi stacuas et lucos ī omni
colle sublimi: et subter omne lignum
nemorosum: et adolebant ibi incensū
sup aras in corā gentū quas trans-
tulerat dñs a facie eoy. fecerūtq; vba
pessima irriterantes domino: ⁊ coluerūt
immūdiāas de quib; p̃cepit eis dñs ne
faceret vrbū hoc. Et testificatus est
domin⁹ in israhel et in iuda p̃ manum
omniū p̃phetay et vicentū dicens. Re-
uerentiam a vrb; vestris pessimis: et a-
stodite p̃cepta mea ⁊ certimonias: iuxta
omnē legē quā p̃cepi patrib; vestris: ⁊
fiat mihi ad vos in manu seruoꝝ me-
ozum p̃phetay. Qui non audierūt: sed
in durauērūt ceruicē suā iuxta ceruicem
patrum suoy qui nō luērūt obedire do-
mino deo suo. Et abiecerūt legitima ei⁹
et pactum qd̃ pepigit cū patrib; eozū
et testificationes quib; constatatus est
eos: sciantq; sūt vanitates ⁊ vane ege-
runt: et secuti sūt gentes que erāt p̃ ar-
cū eoy sup quib; p̃parat dominus
eis ut nō facerent fiant et ille faciēbat.
Et dereliquerūt omnia p̃cepta dñi dei
sui: feceruntq; sibi conflatiles duos vi-
tulos et lucos: et adorauerunt vniuer-
sam militiam celi. Seruieruntq; baal:
et consecrauerunt filios suos et filias
suas p̃ ignem. Et diuina cōm̃i miserue-
bant ⁊ augurijs: et tradiderūt se ut fa-
cerent malū corā dño: et irriterunt eū.
Iratusq; est dñs vberēter israheli: et
abstulit eos a cōspectu suo: ⁊ non re-
mansit mihi tribus iuda tantummodo.
Sed nec ipe iuda custodiuit mandata

domini dei sui: veritatem ambulavit in
 erroribus israel. quos operatus fuerat
 proiecitque dominus omne semen israel et affli-
 xit eos et tradidit eos in manu diripi-
 entium. donec piseret eos a facie sua: ex
 eo iam tempore quo scissus est israel a
 domo dauid: et constitutus est sibi regem
 iheroboam filius nabath. Separavit enim
 iheroboam israel a domino: et peccare eos
 fecit peccati magnum. Et ambulaverunt
 filij israel in vniuersis peccatis iheroboam
 que fecerat: et non recesserunt ab eis usque
 quo dominus auferret israel a facie sua
 sicut locutus fuerat in manu omnium ser-
 uorum suorum prophetarum. Translati suntque
 israel de terra sua in assyrios usque in die
 hanc. Adduxit autem rex assyriorum de babilo-
 ne et de artha et de abiarth et de emath
 et de sepharuaaim: et collocavit eos in ci-
 uitatibus samarie pro filiis israel. Qui per-
 sederunt samariam: et habitauerunt in
 urbibus eius. Cumque ibi habitare cepis-
 sent non timebant dominum: et immisit eis
 dominus leones: qui interficiebant eos. Nu-
 dia tumque est regi assyriorum et dixit. Gen-
 tes quas transfulisti et habitare fecisti
 in ciuitatibus samarie ignorat legitima
 dei terre: et immisit in eos dominus leones
 et ecce interfecerunt eos: eo quod ignorarent
 ritum dei terre. Precepit autem rex assyriorum
 dicens. Duces illuc unum de sacerdotibus
 quos inter captiuos adduxistis: ut vadat
 et habitet cum eis: et doceat eos legi-
 tima dei terre. Igitur cum venisset unum
 de sacerdotibus horum qui captiuus ductus fu-
 erat de samaria habitavit in bethel: et
 docebat eos quomodo colerent dominum.
 Et vnaqueque gens fabricata est deum
 suum. Posueruntque eos in fanis excelsis
 que fecerant samarite gens et gens in
 urbibus suis in quibus habitabant: viri

enim babilonij fecerunt sochor benoth:
 viri autem artham fecerunt nergel: et viri de
 emath fecerunt asuna. Porro eui fecerunt
 nchaas et tharthas horum autem qui erant de
 sepharuaaim comburebant filios suos
 igni ad ramelech et anamelech dijs se-
 faruaaim: et nichilominus colebant dominum
 fecerunt autem sibi de nouissimis sacerdo-
 tes excelso: et ponebant eos in fanis
 sublimibus. Et cum dominum colerent
 dijs que suis seruiebant iuxta consuetu-
 dinem gentium de quibus translati fuerant
 samariam. Usque in presentem diem morem
 sequuntur antiquum. Non timent dominum
 neque custodiunt ceremonias eius atque iu-
 dia et legem et mandatum quod pre-
 ceperat dominus filiis iacob que cognomi-
 nauit israel: et praussertat cum eis pa-
 datum. et madauerat eis dicens. Nolite
 timere deos alienos et non adoratis eis
 neque colatis eos et non immolatis eis
 sed dominum deum vestrum qui eduxit vos de
 terra egypti in fortitudine magna et in
 brachio extenso. ipsum timeat et illum ado-
 rate: et ipsi immolate. Cerimonias que
 et iudicia et legem et mandatum quod
 scripsit vobis custodite ut faciatis an-
 tis diebus: et non timeatis deos alienos
 Et padum quod praussit vobiscum no-
 lite obliuisci: nec colatis deos alienos
 sed dominum deum vestrum timeat: et ipse eruet
 vos de manu omnium inimicorum vestrorum
 Illi vero non audierunt: sed iuxta con-
 suetudinem suam pristinam petrabant
 fuerunt igitur gentes iste timentes quidem
 dominum: sed nichilominus et proolis suis
 seruientes. Nam filij eorum et nepotes suar
 fecerunt proes sui ita faciunt in presentem diem

Anno tercio .xviij.
Aosee filij helai regis israel regna-
 uit ezechias filius achas regis iuda.

Significatq; annos erat cum regnare cepisset: et viginouē annis regnauit in iherusalē. Domē miris eius abisa filia zacharie. fecitq; qd erat bonum corā dño: intra omnia que fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit exelsa: et contriuit stauas et succedit lucos: cōfregitq; serpentem eremū quē fecerat moyses. Si quidem usq; ad illud tempus filij israhel atolebant ei incensum Vocauitq; nomē eius nobestan. Et in domo tuo isrlt sperauit. Itaq; post eū nō fuit similis ei de cūctis regib; iuda sed neq; in hys que ante eū fuerūt: et adhefit domino: et non recessit a vestigijs eius: fecitq; mandata eius que p̄ceperat dominus moysi vnde et erat dominus cū eo: et in cūctis ad que p̄ceperat sapienter se agebat. Rebellaui q; contra regem assirioꝝ: et nō seruiuit ei. Ipse passit philisteos usq; ad gazam et omnes terminos eoz: a turre auldum usq; ad ciuitatem munitam. Anno quarto regis ezechie qui erat ānus septimus ose filij hela regis isrlt. ascendit salmanasar rex assirioꝝ samariam et oppugnauit eam et cepit. Nam post annos tres anno sexto ezechie id ē nono āno ose regis israhel capta est samaria: et translulit rex assirioꝝ israhel in assirios. collocauitq; eos in abyla et in aboz. fluijs gozan in ciuitatibus meoz: quia nō audierūt vocem domini sui. sed p̄tergressi sunt pactū eius. Omnia que p̄ceperat moyses seruus dñi nō audierūt neq; fecerūt. Anno quarto decimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assirioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas: et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assirioꝝ in lachis dicens. Peccaui

Recede a me: et omne quod impositū est michi feram. Indixit itaq; rex assirioꝝ ezechie regi iude trecenta talenta argenti et triginta talenta auri. Deditq; ezechias omne argentū qd reperit fuit erat in domo dñi: et in thesauris regis. In tempore illo cōfregit ezechias valuas templi dñi et lammas auri quas ipse affixerat: et reddidit eas regi assirioꝝ. Misit autē rex assirioꝝ thartan et rapsaris et rapsacen de lachis ad regem ezechiam cū manu valda isrlm. Qui cum ascendissent venerūt iherusalē et steterūt iuxta aqueductū piscine superioris que est in via agri fullonis: vocauerūtq; regem. Egressus est autē ad eos eliachim filius elchie p̄positus domus et sobna scriba et ioabz filius asaph a cōmentarijs: dixerūt ad eos rapsaces loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus: rex assirioꝝ. Que est ista fiducia qua miteris et forsitan misit cōsiliū: ut p̄pares te ad p̄liū. In quo confidis: ut autēas rebellare. An speras in baculo arundinis eo atq; cōfracto egipto. Super que inauertit homo: cōmunitus ingredietur manū eius: et p̄forabit eam. Sic est pharao rex egipti. omnibus qui cōfidunt i se. Quod si dixeritis michi in domino tuo nostro habemus fiduciā nōne iste est cuius abstulit ezechias exelsa et altaria: et p̄cepit iure et isrlm ante altare hoc atoz abinis in iherusalē. Nunc igitur transite ad dominū meū regem assirioꝝ: et dabo vobis duo milia equorum: et vixite an habere valeatis ascēsores eoz. Et quomō potestis resistere āte vnū satrapam de seruis domini mei minimis. An fiduciam habes in egipto p̄pter curus et equites. Nunquid sine dñi voluntate ascēdi ad locū

istum: ut demoliret eum. Dominus dixit michi. Ascende ad terram hanc: et demolire eam. Dixit autem eliabim filius elchie et sobna scriba et ioabe rapfai. Precamur ut loquaris nobis seruis tuis siriaee: siquidem intelligimur hanc linguam: et non loquaris nobis iudaice audiente ipso: qui est super murum. Responditque eis rapfai dicens. Numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer sermones hos: et non potius ad viros qui sciant super murum ut comedat iterora sua: et bibant vinam suam vobiscum. Stetit itaque rapfai et exclamavit ecce magna iudaeae et ait. Audite verba regis magni: regis assiriorum. Dec dicit rex. Non vos seducat ezechias. Non enim poterit ertere vos de manu mea: neque fiduciam vobis tribuat super dominum dicens. Errens liberabit nos dominus: et non trahet auras hae in manu regis assiriorum. Nolite audire ezechiam. Dec enim dicit rex assiriorum. Faate meam quod vobis est utile: et egredimini ad me. Et comedit vinumque te vinea sua: et de ficu sua et bibens aquas de asteris vestris: donec veniam et transferam vos in terram quae similis est terre vestre: in terram fructiferae et fonsilem vini: terram panis et vinearum: terram oliuarum et olei ac mellis: et venietis et non moriemini. Nolite audire ezechiam qui vos decipit dicens: dominus liberabit nos. Numquid liberauerunt dii gentium terram suam de manu regis assiriorum? ubi est deus amath et apthar? ubi est deus sapharuaaim an a? aua? Numquid liberauerunt samariam de manu mea? Qui nam illi sunt in universis diis terrarum qui erunt regione sua de manu mea: ut poterit ertere dominus iherusalae de manu mea?

Tacuit itaque populus: et non movit ei quicquam. Siquidem praeprium regis acceperant: ut non responderent ei. Venitque eliabim filius elchie praepositus domus et sobna scriba et ioabe filii asaph a comitibus ad ezechiam scribas vestibus: et nuntiaverunt ei verba rapfai.

Que cum audisset ezechias rex scripsit vestimenta sua: et operatus est sacco: ingressusque est domum domini: et misit eliabim praepositum domus et sobnam scribam: et senes de sacerdotibus optimos sacris ad psalam prophetam filium amos. Qui dixerunt. Dec dicit ezechias. Dies tribulationis et inreparationis et blasphemie dies iste. Venit filius usque ad partem: et vires non habes parturitis. Si forte audiat dominus deus tuus: uniuscuiusque verba rapfai quae misit rex assiriorum dominus super te: ut exprobarer vel vincerer et arguerer verbis quae audivit dominus deus tuus: et fac orationem pro reliquiis quae repperit super te. Venit ergo serui regis ezechie ad psalam. Dixitque eis psalms. Dec dicitis domino vestro. Dec dicit dominus. Noli timere a facie sermonum quos audivisti: quibus blasphemaverunt pueri regis assiriorum me. Ecce ego immittam ei spiritum: et audivit nuntium: et revertet in terram suam: et vidit eum gladio in terra sua. Reversus est ergo rapfai: et invenit regem assiriorum expugnantem lobnam. Audierat enim quae recessisset de iachis. Cumque audisset de tharacha rege ethiopiae dicens. ecce egressus est ut pugnet adversum te: et iret contra eum: misit nuntios ad ezechiam dicens. Dec dicit ezechie regi iuda. Non te seducat deus tuus in quo habes fiduciam: neque dicas. non trahetur iherusalae in manus regis assiriorum. Tu enim ipse audivisti quae fecerunt reges assiriorum universis terris

quomodo vastauerunt eas. Num ergo solus poteris librari? Nunquid liberauerunt dii gentium singulos quos vastauerunt pres mei gozan videlicet et aran et reseph et filios eam. qui erant in thelassar? **Ubi** est rex emath et rex arphar et rex ciuitatis sepharuaaim ana et aua? **Itaq;** cum accepisset ezechias litteras de manu nunciorum et legisset eas: ascendit in domum domini et expandit eas coram domino et orauit in conspectu eius dicens. Domine deus israel qui sedes super cherubim tu es deus solus regum omnium terre: tu fecisti celum et terram. Inclina aurem tuam et audi. **Aperi** domine oculos tuos et uide: et audi omnia uerba sennacherib: que misit ut exprobarer nobis domine ueritate. **Veredomine** dissipauerunt reges assiriorum gentes et terras omnium: et miserunt eos eorum in ignem. **Non** enim erant dii: sed opera manuum hominum ex ligno et lapide: et perdidierunt eos. **Nunc** igitur domine deus noster saluos nos fac de manu eorum: ut sciant omnia regna terre quod tu es dominus deus solus. **Misit** autem ysaias filius amos ad ezechiam dicens. **Hec** dicit dominus deus israel. **Quae** deprecatus es me super sennacherib rege assiriorum audiui. **Iste** est sermo quem locutus est dominus de eo. **Sprouit** te et subuertit te uirgo filia syon: post tergum tuum caput mouit filia iherusalem. **Cui** et probraisti: et quem blasphemasti? **Contra** quem exaltasti uocem tuam: et eleuasti in excessum oculos tuos? **Contra** sanctum israel per manus seruorum tuorum approbasti uocem: et dixisti. **In** multitudine uiruum meorum ascendi excelsa montium in summitate libani: et succidi sublimas cedros eius: et edectas abietes illius. **Et** ingressus sum usque ad terminos eius: et saluum carneli eius ego succidi. **Et** bibi aquas

alienas. et siccaui vestigijs pedum meorum omnes aquas clausas. **Nunquid** non audisti quid ab inicio fecerim? **Et** dicebatur antiquis plasmam illud: et nunc adduxi. **Crunt**que in ruinam collum compugnatum auitates murite: et qui fecerunt in eis humiles manu. **Contemnerunt** et confusi sunt facti sunt velud fenestra agri: et uirrens herba tedoy: que arefacta est antequam ueniret ad maturitatem: **Habitaculum** tuum et egressum tuum et introitum tuum et uiam tuam ego percussit: et furor meum tuum contra me. **Inflamasti** in me: et superbia tua ascendit in aures meas. **Ponam** itaque circulum in naribus tuis: et chamum in labijs tuis: et reducam te in uiam per quam uenisti. **Tibi** autem ezechia hoc erit signum. **Came** hęc anno que repperis: in secundo autem anno que sponte uascuntur. **Porro** in anno tertio seminate et metite plantate uinetas et comedite fructum earum. **Et** quodcumque reliquum fuerit de uino in uia mittere radicem eorum: et faciet fructum sursum. **De** iherusalem quippe egredientur reliquie: et quod saluatur te more syon. **Relus** domini ereratum faciet hoc. **Quam** obrem hęc dicit dominus de rege assiriorum. **Non** ingrediet uerben hanc nec mittere in eam sagittam: nec occupabit eam clipeus: nec circumdabit eam murum. **Per** uiam qua uenit reuertet et ciuitatem hanc non ingredietur dicit dominus: **pregam**que uerben hanc et saluabo eam. **propter** me et propter dauid seruum meum factum est igitur in nocte illa uenit angelus domini: et percussit in castris assiriorum centum octogintaque milia. **Cum**que diluulo surrexisset uidit omnia corpora mortuorum: et recessus abiit: et reuersus est sennacherib rex assiriorum: et mansit in nimue. **Cum**que atozaret in

templo nethach eum suum atramelech
et sarasar filius eius praesserunt cum
gladio: fugeruntque in terram armeniorum:
et regnavit asaraton filius eius pro eo **xx.**

Tres diebus illis egrotavit ezechias usque
ad mortem: et venit ad eum ysaias filius
amos propheta: dixitque ei. Hec dicit do-
minus deus. Percipi domum tuam. Mori-
eris enim tu: et non vives. Cui conuertit
faciem suam ad parietem: et adoravit
dominum dicens. Obsecro domine: memento
queso quomodo ambulaverim coram te in ve-
ritate: et in corde perfecto: et quomodo placatum
est coram te fecerim. Respondit itaque ezechias
fletu magno: et ait. Egre tunc ysaias
mediam partem atrij factus est sermo
domini ad eum dicens. Revertere: et dicit
ezechie dicit populi mei. Hec dicit dominus de-
us dauid patris tui. Audisti orationem
tuam: vidi lacrimam tuam: et ecce sana-
vi te. Die tercio ascendens templum domini:
et addam diebus tuis quinquaginta annos. Sed
et de manu regis assiriorum liberabo te et
auertatem habet: et protegetur verbum istam
propter me et propter dauid seruum meum. Di-
xitque ysaias. Afferte massam ficorum
quam cum attulissent et posuissent super
vlas eius curatus est. Dixerat autem eze-
chias ad ysaiam. Quod erit signum quod
dominus me sanabit: et quomodo ascensurus sum
die tercia templum domini? Cui ait ysaias.
Hoc erit signum a domino: quod facturus
sit dominus sermonem quem locutus est. Vis
ut ascendas vmbra decem lineis: aut ut
revertat totius gradibus? Et ait ezechias
facile est vmbra decem lineis
Nec hoc volo ut fiat: sed ut revertat re-
trosum decem gradibus. Inuocauit itaque
ysaias prophetam dominum: et reuocavit vim-
bram per lineas quibus iam descenderat
in horologio achas retrosum decem gra-

dibus. In tempore illo misit merodach
baladan filius baladan rex babiloniorum
litteras et munera ad ezechiam. Audie-
rat enim quod egrotasset ezechias. Aetatis
est autem in aduentu eorum ezechias. et ostendit
eis domum aromatatum. et aurum et argen-
tum et pigmenta varia: vnguenta quoque
et domum vasorum suorum et omnia que habere
poterat in thesauris suis. Non fuit quod
non monstrasset eis ezechias in domo sua
et in omni potestate sua. Venit autem
ysaias propheta ad regem ezechiam: dixitque
ei. Quid dixit viri istius: aut vnde vene-
runt ad te? Cui ait ezechias. De terra
loginque venert ad me: de babilone. At
ille respondit. Quid viderunt in domo tua?
Ait ezechias. Omnia quecumque sunt in
domo mea viderunt. Nichil enim quod
non monstrauerim eis in thesauris meis
dixit itaque ysaias ezechie. Audi sermo-
nem domini. Ecce dies venient: et au-
ferentur omnia que sunt in domo tua:
et que condiderunt patres tui usque in di-
em hanc in babilonem. Non remane-
bit quicquam ait dominus. Sed et de filiis
tuis qui egrediuntur ex te quos gene-
rabis tollentur: et erunt eunuchi in pa-
latio regis babilonis. Dixit ezechias
ad ysaiam. Bonus sermo domini quem
locutus es. Sit tantum pax et veritas in
diebus meis. Reliqua autem sermonum
ezechie et omnis fortitudo eius: et quomodo
modo fecerit piscinam et aqueductum et
introduxerit aquas in ciuitate: nonne hec
scripta sunt in libro sermonum diez regum
iuda? Dormiuitque ezechias cum patribus
et regnavit manasses filius eius pro eo **xxi.**

Quoraginta annorum erat manasses
cum regnare cepisset: et quinquaginta
septem annis regnavit in iherusalem.
Nomen matris eius aphsiba.

fecitq; malū in cōspēdu domini iuxta
 p̄uola gentiū quas delēuit domini a fa:
 cie filioꝝ israhel. Cōuāsiuq; est et edi:
 ficauit excelsa q̄ dissipauerat ezechias
 pater eius: et erexit aras baal ⁊ fecit lu:
 cos sicut fecerat achab rex isrl: ⁊ atora:
 uit omnē militiā celi et coluit eam. Ex:
 truxitq; aras in domo dñi de qua dixit
 dominus in israhel ponam nomē meum:
 et extruxit altaria vniuersę militie celi
 in duob; atrijs templi domini. Et tra:
 dixit filiū suū per ignē: et ariolatus ē
 et obfuit au guria. ⁊ fecit p̄bitones
 et aruspices multiplicauit: ut facerēt ma:
 lum corā domo ⁊ irritaret eū. Posuit
 q; p̄uolum luā quē fecerat i templo do:
 mini: sup quo locutus est dñs ad da:
 uid et ad salomonē filiū eius. In tem:
 plo hoc et in israhel quā elegi de cūctis
 tribub; isrl ponam nomē meū i semp:
 ternū: et vltra nō faciam cōmoueri pe:
 tem israhel de terra quā dedi patrib; eoz
 si custodierint ope omnia que p̄cepi eis
 et vniuersam legem quā mandauit eis
 seruus meus moyses. Tili vtro nō audi:
 crūt: sed secuti sunt a manasse: ut fa:
 cerent malū super gentes quas cōstrūit
 dñs a facie filioꝝ israhel. Locutusq; est
 dñs i manu seruoꝝ suoz p̄phaz dicēs
 Quia fecit manasses rex iuda abomia:
 aones istas pessimas sup omnia que fe:
 cerūt amorci ante eū ⁊ peccare fecit etiā
 iudam in immūdijs suis: p̄pterea hec
 dicit dñs deus israhel. Ecce ego indu:
 cam mala sup israhel et iudam: ut qui:
 cūq; audierit tinniant ambe aures ei.
 Et extendā sup israhel funiclm samarie
 et pondus domus achab: et telebo ihe:
 rusalē sicut delat solent tabule. Delēs
 certam: ⁊ ducam crebrūs stilū sup fa:
 ciem eius. Dimittam vtro reliquias he:

reditatis mee ⁊ tradam eas i manū mi:
 ni corꝝ eius: crūtq; in vallitate ⁊ in ra:
 pinā cūctis adūsarijs suis eo q̄ fecerit
 malū coram me: ⁊ p̄scruauerūt irritā:
 tes me ex die q̄ egressi sunt patres eoz
 ex egipto usq; ad hanc diē. In sup et
 sanguinem innoxium fudit manasses
 multū minis donec impleret iherusalē
 usq; ad os: absq; p̄ccatis suis quib;
 peccare fecit iudā ut faceret malū corā
 domo. Reliqua autē sermonū manaf:
 se ⁊ vniuersa que fecit. et peccatū ei⁹ qd̄
 peccauit: nōne hec scripta sūt in libro
 sermonū dicy regū iuda s̄. Dormiuitq;
 manasses cū patrib; suis: ⁊ sepult⁹ est
 in orto domus sue in orto ozam: et re:
 gnauit amon fili⁹ eius p̄zo eo. Triginti:
 duoz annoꝝ erat amon cū regnare ce:
 pisset: duob; q; annis regnauit in ihe:
 rusalē. Nomen mris ei⁹ mcsallometh
 filia aris de israhel. fecitq; malū in cō:
 spēdu dñi sicut fecerat manasses pater
 eius: et ambulauit in omni via p̄ quā
 ambulauerat pater ei⁹. Scrimūq; im:
 mundicijs quib; seruebat pater eius ⁊
 atorauit eas: ⁊ reliquit dominiū reum
 patrum suoz: et nō ambulauit in via
 domini. Tentauerūq; ei in iudias serui
 sui: et intafecerūt regem in domo sua.
 Perussit autē p̄pls terre omnes qui cō:
 iurauerāt contra regem amon: et cōsti:
 tuerūt sibi regem ioham filiū ei⁹ p̄zo eo
 Reliqua autē sermonū amon que fecit:
 nōne hec scripta sūt in libro sermonū
 dicy regū iuda s̄. Depellierūtq; eū in se:
 pulcro suo in orto ozam: et regnauit
 iohas filius eius p̄zo eo. **xxij.**

Octo annoꝝ erat iohas cū regnare
 cepisset: et trigintauno anno re:
 gnauit i israhel. Nomen mris ei⁹ yodida
 filia p̄hadaia de bethsebat. fecitq; qd̄

placū erat corā domino: et ambulauit per omnes vias dāuid patris sui. **N**ō uelinauit ad dexterā sine ad sinistram. Anno autē octauo oedāo regis iofie misit rex saphan filiū allia filij mesulā scribā templi dñi: dicens ei. **V**ade ad helechiā sacerdotem magnū ut cōflectur pecunia que illata est in templū dñi quā collegerunt iamitotes templi a p̄fco: taturq; fabris p̄ p̄positos dom̄i domini. **Q**ui et distribuāt eam h̄ijs qui oprantur in templo dñi ad instauranda sartarecta templi. signarijs uicelicet et cemitarijs et h̄ijs qui intrupta cōponunt: et ut emanentur ligna et lapides et lapidinis ad instaurādum templū dñi. **S**eruumen nō suppetetur eis argentū qd accipiunt: sed ī potestate habeant et in fide dicit autē helechas ponāfer ad saphan scribam. **L**ibru legis reperi in domo domini. **D**editq; helechas volumen saphan scribe: qui et legit illud. **V**enit q̄ saphan scriba ad regem: et renūdauit ei qd p̄ceperat: et ait. **C**onstantē scrui tui pecunia que repta est in domo dñi et dederūt ut distribuēt fabris ac p̄fectis operū templi dñi. **N**arrauit q̄ saphan scriba regi dicens. **L**ibrum uēdit michi helechas sacerdos. **Q**uem cum legisset saphan corā rege: et audisset rex uerba libri legis dñi sci dicit uelimenta sua: et p̄cepit helechie sacerdoti et abiechā filio saphan et achobor filio micha et saphan scribe: et asāte seruo regis dices. **I**te et cōsultite domini sup me et sup p̄fco et sup omni iuda. **E**t uerbis uoluminis istius qd inuentū est. **M**agna enī ira domini succensa est contra nos: quia nō audierunt patres nostri uerba libri hui⁹ ut facerent omne qd scriptū est nobis. **I**erunt itaq; helechas sacer-

dos et abieham et achobor et saphan et asāta ad oldam p̄phetem urozem sellū filij sheue filij aras autodis uelium q̄ habebat in iherlm in scāda: locutiq; sūt ad eam. **E**t illa respondit eis. **D**ec dicit domin⁹ deus israhel. **P**iate uiro qui misit uos ad me. **D**ec dicit dñs. **E**cce ego adducam mala sup locū istū et sup habitatores eius omnia uerba legis q̄ legit rex iuda: qz dereliquerūt me et sacrificauerūt dijs alienis iritantes me in cunctis operib; manū suay. **E**t succendatur indignacō mea in loco hoc: et nō eringuet. **R**egi autē iuda qui misit uos ut cōsuleretis domini sic dicens. **D**ec dicit dñs de⁹ isrl. **P**ro eo q̄ audisti uerba uoluminis et perteriti est cor tuum et humiliatus es coram domino auditis sermonib; contra locū istum et habitatores eius qz uicelicet fierent in stuporem et in maledictū et scidisti uelimenta tua et flexisti corā me et ego audiui ait domini. **I**dāro colligam te ad patres tuos: et colligeris ad sepulcrum tuū in pace: ut nō uideant oculi tui omnia mala que introducturus sū sup locum istum. **xxiii**

Renūdauerūt regi qd dixerat. **Q**ui misit: et cōgregati sūt ad eū omnes senes iuda et iherusalem. **A**scenditq; rex templū domini: et cūis uiri iuda uniuersi q; qui habitabant in iherusalem cū eo sacerotes et p̄phete et om̄s p̄fcs a paruo usq; ad magnū: legitq; cūctis audientib; omnia uerba libri feteris qui inuentus est in domo domini. **S**reitq; rex sup gradū et sedus pausit coram domino: ut ambularet post domini: et custodirent p̄cepta eius et testimonia et cerimonias in omni corde et ī tota aīma: et suscitaret uerba scriptis.

huius que scripta erant in libro illo.
 Acqueuitq; p̄pls pacto. Et p̄cepit rex
 bechie pontifici et sacerdotibus secūdi or-
 dinis et ianitoribus ut p̄icerent de templo
 domini omnia vasa que facta fuerant
 baal et i lico et vniūse milicie celi: et cō-
 buisit ea foris iherusalem in conualle ce-
 dron: et tulit puluerem eoz in bethel.
 Et eleuit aruspices quos posuerant re-
 ges iuda ad sacrificandū in excelis per
 ciuitates iuda et i ciuitatibus iherusalem: et eos
 qui atolebant incensū baal et soli et lu-
 ne et d̄ noctam signis et omni milicie celi
 Et effertit fecit lucū de domo d̄ni foras
 iherusalem in cōualle cedron et cōbuisit
 eum ibi et reegit in puluere: et pro-
 iecit super sepulcra vulgi. Destruixit q̄
 ediculas effenimatoz que erāt i domo
 d̄ni: p̄ quibus mulieres terebant quasi
 tomunculas iuda. Cōgregauitq; omnes
 sacerdotes de ciuitatibus iuda: et cōtami-
 nauit excelsa ubi sacrificabant sacerdo-
 tes. de gabaa usq; bethabee. Et destruxit
 aras portaz in introitu ostij iose prim-
 a p̄is ciuitatis: qd̄ erat ad sinistram porte
 ciuitatis. Veruntamen nō ascendebant
 sacerdotes excelsoz ad altare d̄ni in ihe-
 rusalem: sed tantū comēbāt azima in
 medio fratrum suoz. Contaminauit q̄
 topket qd̄ est in cōualle filij emon: ut
 nemo cōsecraret filium suū aut filiam per
 ignem moloch. Abstulit q̄ equos q̄s
 terebant reges iuxta soli in introitu tem-
 pli domini iuxta evedran nathamelech
 eunuebi: qui erat in p̄laurim: aut
 autē solis combussit igni. Altaria q̄
 que erāt sup tecta cena cili abas. que
 fecerant reges iuda et altaria que fecerat
 manasses in duobus anis templi d̄ni
 destruxit rex: et auerit inde et dispersit
 cinerem eoz in torrente cedron. Excelsa

quoq; que erant in iherusalem ad dexterā
 partem montis offensionis q̄ edificauit
 rex salomon rex israel astaroth yolo
 sydomioz et ebamos offensionis moab
 et melchē abominacionū filioz amon
 polluit rex: et commisit itacū et succi-
 dit lucos: repluitq; loca eozū offibus
 mortuozū. Insup et altare qd̄ erat in
 bethel et excelsū qd̄ fecerat iheroboam fi-
 lius nabath qui peccare fecit israel. et
 altare illud excelsū destruxit atq; com-
 buisit et cōmmissit in puluere: succi-
 ditq; eadē lucam. Et conuulsus iohas
 vidit ibi sepulcra que erant in monte
 misitq; et tulit ossa de sepulcra. et cō-
 buisit ea super altare: et polluit illud
 iuxta verbū d̄ni quod loquitur est vir dei
 qui p̄dixerat verba hec. Et ait. Quis
 est titulus ille quē videt? Respondit
 qd̄ ei aues vrbis illi. Sepulcra est ho-
 minis dei qui venit de iuda: et p̄dixit
 verba hec que fecisti super altare bethel.
 Et ait. Dimitte eū. Nemo cōmoueat
 ossa eius. Et intacta mansit ossa illi.
 cum ossibus p̄phete q̄ venat de samaria
 Insup et omnia fama excelsoz que erāt
 in ciuitatibus samarie que fecerant reges
 israel ad iritandū d̄m abstulit iosi-
 as: et fecit eis scdm̄ omnia que fecerat
 in bethel. Et occidit vniūfos sacerdotes
 excelsoz q̄ erant ibi super altaria: et cō-
 buisit ossa humana sup ea. Reuersusq;
 est iherusalem: et p̄cepit omni p̄plo dicens
 facite phase domno deo vstro: secūdiū
 q̄ scriptū est in libro scriptis huius. Nec
 em̄ factū est phase tale a diebus iudicium
 qui iudicauerit isrl̄ et oim̄ dierū regū
 israel et regū iuda: sicut in octa ueritatē
 mo ano regis iose factū ē phase istud
 d̄ni in iherusalem. Sed et phitones et ari-
 olos et figuras ycoloz et immūdiās

et abomina cōnes que fuerunt in terra iuda et iherusalem abstulit iofias: ut statueret verba legis que scripta sūt in libro quē inuenit helchias sacerdos in templo domini. Similis illi nō fuit ante eum rex. qui reuenteretur ad dominū in omni corde suo et in tota anima sua et vniuersa virtute sua iuxta omnē legem moysi: neque post eū surrexit similis illi. Verum tamē nō est auersus dñs ab ira furoris sui magni: quo iratus est furor ei⁹ contra iudam ppter irrita cōnes quibus pro uocauerat eū manasse. Dixit itaq; dominus. Etiam iuda auferā a facie mea sicut ab stulti israhel: et piciam ciuitatē hanc quā elegi israhel et domū de qua dixi. erit nomē meū ibi. Reliqua autē sermonum iofie et vniuersa que fecit: nōne hec scripta sūt in libro uerborum dierū regū iuda. In diebus eius ascendit pharaon nechao rex egipti cōtra regem assiriorum ad flumē eufraten. Et abiit iofias rex in occursum eius: et occisus est in magedo cum uisisset eum. Et portauerunt eū serui sui mortuū de magedo. et portulerūt in iherusalem: et sepelierunt eum in sepulchro suo. Tulitq; populus terre ioachas filiū iofie et vixerunt eum: et constituerūt eum regem pro patre suo. Vigintrium annorum erat ioachas cū regnare cepisset: et tribus mensibus regnauit in iherusalē. Nomen matris eius amichal: filia ieremie de lobna. Et fecit malū coram domino iuxta omnia que fecerant patres eius. Vixitq; cum pharaone nechao in rebecca. que est in terra emath: ne regnaret in iherusalē. Et imposuit multam terre centum talentis argenti: et talento auri. Regemq; cōstituit pharaon nechao heliachim filiū iofie pro iofia patre ei⁹

veritq; nōmen eius ioakim: poro ioachas tulit et duxit in egiptū. Argentū autē et aurū redit ioakim pharaoni cū indixisset terre per singulos: ut conferretur iuxta pceptū pharaonis. Et vniuersa quę iuxta vires suas cregit tam argenti q̄ aurū de populo terre: ut daret pharaoni in nechao. Vigintrinq; annorum erit ioakim cū regnare cepisset: et vixit annis regnauit in iherusalem. Nomen matris ei⁹ zebida: filia phadaia de ruma. Et fecit malū corā domino: iuxta omnia que fecerant patres eius. **xxiij.**

Tri diebus ei⁹ ascendit nabuchodonosor rex babilonis: et fact⁹ est ei ioakim seruus tribus annis: et rursum rebellauit contra eum. Immisitq; ei dñs latrunculos caldeos et latrunculos sirię et latrunculos moab. et latrunculos filiorū amon et immisit eos in iudā ut disperderēt eā iuxta uerbū dñi quō locutus fuerat per seruos suos prophetas. Fact⁹ est autē hec per uerbū dñi cōtra iudam ut auferet eum corā se: ppter peccata manasse vniuersa que fecit. et ppter sanguinē innoxuū quē effudit: et impleuit iherusalē cruore innocentū: et ob hanc rem noluit dñs propiciari. Reliqua autē sermonū ioakim et vniuersa quę fecit. nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum iuda. Et dormiuit ioakim cū patribus suis. et regnauit ioachim filius eius pro eo. Et ultra nō addidit rex egipti ut egresset de terra sua. Tulitq; enim rex babilonis a riuo egipti usq; ad flumē eufraten omnia quę fuerat regis egipti. Decē et octo annorū erat ioachim cū regnare cepisset: et tribus mensibus regnauit in iherusalem. Nomen matris eius noescha filia helnathan de iherusalem. Et fecit malum coram domino:

iuxta omnia que fecerat pater eius. In tempore illo ascenderunt serui nabuchodonosor regis babilonis in iherusalem: et arce data est urbs muni cōibz. Venitq; nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatem cū seruis suis: ut oppugnarēt eā. Egressusq; ē ioachim rex iuda ad regē babilonis ipse ⁊ mater eius ⁊ serui ei⁹, et pñāpes ei⁹ et eunuchi ei⁹: ⁊ suscepit eum rex babilonis anno octauo regni sui. Et protulit in eum omnes thesauros domus dñi et thesauros dom⁹ regie: et cōdidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomon rex israel in templo dñi iuxta verbum dñi: ⁊ transtulit omnē iherusalem et vniuersos pñāpes et omnes fortes exercitatus decē milia in captiuitate et omnē artificem ⁊ meliusorē: nichilq; reliquum est exceptis pauperibus ppli terre. Transtulit q; ioachim in babilonē: ⁊ matrē regis ⁊ uxores regis ⁊ eunuchs regis et iudices terre duxit in captiuitatem de iherusalem in babilonē: et omnes viros robustos septē milia: et artifices et indusores mille. omnes viros fortes et bellatores: duxitq; eos rex babilonis captiuos in babilonē. Et constituit matthiam patruū ei⁹ pro eo: imposuitq; nomen ei⁹ sezechias. Vicesimū et pñmū annū etatis habebat sezechias cū regnare cepisset: et vntecim ānis regnauit in iherusalem. Nomen matris ei⁹ erat amithal filia ieremie de lobna. Et fecit malū coram domino: iuxta omnia que fecerat ioachim. Irascebat enī dñs cōtra iherusalem et cōtra iuda: donec piceret eos a facie sua. recessitq; sezechias a rege babilonis. **H**adum est aut anno nono. xv. regni ei⁹ mense decimo decima die mensis venit nabuchodonosor rex babilonis ipse et omnis exercitus eius in

iherusalem et arce dedit eam: et extraxerūt i arcibus ei⁹ muni cōnes. Et clausa est ciuitas atq; vallata: usq; ad vntecimū annum regis sezechie nona die mensis. Preualuitq; fames in ciuitate: nec erat panis populo terre. Et interuixit et ciuitas: et omnes viri bellatores nocte fugerūt: p viam porte q̄ est in triplicem murū ad ortū regis. Porro chabaci obsecabant in arcibus ciuitatem fugit itaq; sezechias: p viā q̄ ducit ad campetria solitudinis. Et presertus est exercitus chalteoy regem: cōprehenditq; eū in planicie chericho: et omnes bellatores qui erāt cū eo dispersi sūt et reliquerūt eū. Apprehensū ergo regē duxerūt ad regem babilonis in rebata qui locutus est cum eo indiaū. Filios autē sezechie occidit coram eo: et oculos eius effodit: vixitq; cū carceris ⁊ ad duxit in babilonem. Mense q̄nto septima die mensis ipse est ann⁹ nonus decimus regis babilois venit nabuzardan princeps exercitus seruus regis babilonis in iherusalem et succendit domū domini et domū regis et tomos iherusalem: omneq; domū cōbussit igni: et muros iherusalem in arcibus destruxit omnis exercitus chalteoy qui erat cū pñape militū. Reliquā autē ppli partē que remanserāt in ciuitate et pfugas qui trāsfugerant ad regem babilonis: ⁊ reliquū vulg⁹, trāstulit nabuzardan princeps militie: et de pauperibus terre reliquit vintores et agricolas. columnas autē eras que erant in templo domini et bases et mare creū qd̄ erat in templo dñi cōfregit: chaltei: et transtulerūt es omne in babilonē. Ollas q; eras ⁊ trullas. ⁊ tridates. et sciphos. ⁊ mortariola. et oia vasa eras. in quibz ministrabāt iherusalem

neens et thuribula . et fialas . Que au-
rea aurea . et q̄ argentea argentea . tulit
p̄nceps militiae: id est columnas duas
mare vnū et bases quas fecerat rex sa-
lomon in templo domini . Nō erat pon-
dus eius . omnium vasorū . Decem et
octo cubitos altitudinis habebat colū-
na vna et capitellum creū super se alti-
tudinis trium cubitorum : et recaaulū
et malagranata supra capitellum colū-
ne : omnia era . Similem et colūna
secunda habebat ornatum . Tulit q̄
p̄nceps militiae saraiam sacerdotē pri-
mum . et sophoniam sacerdotem secun-
dum . et tres saniores et de ciuitate eu-
nebum . vnū qui erat p̄fectus super
bellatores viros : et quinq; viros de
h̄ijs qui steterant coram rege quos re-
perit in ciuitate : et sop̄h̄r p̄ncipem ex-
ercitus qui p̄obabat tyrones de popu-
lo teare : et sex viros euulgo . qui in-
uenti fuerant in ciuitate . Quos tollēs
nabuzardan p̄nceps militum . duxit
ad regem babilonis in rebatha : pas-
sitq; eos rex babilonis et interfecit eos
in rebatha in terra emath . Et trāslat^r
est iuda de terra sua . Populo autē qui
relictus erat in terra iuda quē dimiserat
nabueodonosor rex babilonis p̄fere-
at goodiam filium aicban filij saphan
Quod cum audissent om̄es duces mi-
litum ipsi et viri qui erant cum eis vi-
diceret q̄ cōstituisset rex babilonis go-
d̄iam : venerunt ad goodiam in ma-
spha ismakel filius nathamie et iohan-
nan filius caree et saraiā filius thana-
meth nephtares . et ieromias fili⁹ ma-
achati : ipsi et socij eorum . Iuravitq;
goodias ip̄s et socijs eorum dicens
Nolite timere seruire chaldeis . Manete
in terra : et seruite regi babilonis : et be-

ne erit vobis . factum est autē in men-
se septimo venit ismakel filius nathamie
filij clisama de semmie regio et decem vi-
ri cum eo : perasseruntq; goodiam . qui
et mortuus est : sed et iudeos et chalde-
os qui erant cum eo in maspha . Con-
surgensq; omnis populus a paru o usq;
ad magnum et p̄ncip̄s militum vene-
runt in egiptum : timentes chaldeos .
factum est vero in anno tricesimo septi-
mo trāsmigracionis ioachin regis iude
mense duodecimo vicecima et septima
die mensis . subleuauit cuilmeropach
rex babilonis anno quo regnare cepe-
rat caput ioachin regis iuda de carcere
et locutus est ei benigne . Et posuit tro-
num eius super tronum regū qui erāt
cum eo in babilone . et mutauit vestes
eius quas habuerat in carcere . et come-
debat panem semper in conspectu eius
quandis diebus vite sue : anno namq;
constituit ei sine intermissione que et
dabatur ei a rege p̄ singulos dies om̄i-
bus diebus vite sue **Explert liber re-
gū m . Inapit prologus in libe para-**

lipom .

I septuaginta inter-
pretum pura . et ut
ab eis in greca versa
est etoiao permanere
superflue mi chroma:
ti episcopoꝝ sandis-

simē atq; vtilissime impelleres : ut he-
brea volumina latino sermone trans-
ferrem . Quod dñi sencl aures hominū
occupauerat . et nascens ecclesie roborau-
erat sicut : iustū erit eadē nostro si-
lencio comprobari . Nun e vero cū pro
varietate regionum diuersa serantur
exemplaria et germana illa anti quaq;
translatio corrupta sit atq; violata:

nostri arbitrij putas . aut e pluribus
indicare quid verū sit aut nouū opus
in veteri opere condere: illudēbusq; iu-
teis . coramum ut dicitur oculos confi-
gere . Alexandria et egiptus in septua-
ginta suis esebium laudat auctorem:
cōstantinopolis usq; antiochia luciani
martiris exp̄laria . pbat . Medie inter
has pitinae palatinos codices legit:
quos ab ozigene elaboratos cusebuis
et pamphilus vulgauerit . Totusq; oz-
bis hac inter se trifaria varietate cōpu-
gnat . Et certe ozigenes nō solū ec̄pla
cōposuit quōz: edicōnū e regione sin-
gula verba describens . ut vnus dissen-
dens itatim ceteris inter se consentien-
tibus arguatur : sed qd̄ maioris aucto-
ritas est in edicōne septuaginta theo-
dōmōis edicōnem miscuit: alterisq; tes-
tignans que minus fuerint . et virgulis
que ex sup̄fluo videntur apposita . Di-
gitur alijs licuit nō tenere quod semel
susceperat . et post septuaginta cellulas
que vulgo sine auctore iactant sin-
gulas cellulas apruē . Hocq; i ec̄l̄ijs le-
git qd̄ septuaginta nescierit: aut me nō
suscipiat latinū mei qui inuio lata edi-
cōne veteri ita noua condidi . ut laborē
meū hebreis et qd̄ hīs manus ē applis
auctozibus comprobent . Dicitur nup̄
libzū de optimo genere interpretandi
ostendens illa de euangelio . et egipto
vocatū filiū meū . et quoniā nazareus
vocabitur . et vtabūt in quē compun-
gerūt . et illud ap̄toli qd̄ oculus non
vidit nec auris audiuit et in cor hoīs
nō ascenderūt que preparauit deus dili-
gentibus se . ceteraq; hīs similia in hebre-
ozum libris inuenti . Certe ap̄toli et
euangeliste . septuaginta interpretes no-
uerat: et vnde eis hec dicere q̄m septua-

ginta nō habentur . Xps̄ dominus nos-
ter vtriusq; testamenti cōdico: in euā-
gelio sc̄dm̄ iohannē q̄ credit inquit in
me sicut dicit scriptura : flumina de ven-
tre eius fluent aque viue . Et sic scrip̄tū
est: qd̄ saluator scrip̄tū esse testat . Et
ibi scriptum est . Septuaginta nō habent
apocrypha nescit ecclia . Ad hebreos igi-
reuerendū est: vnde et dñs loquitur .
et discipuli erempla p̄sumūt . Hec pa-
te veterum loquor: et obtrahentibus
meis tantū respondeo . qui camino tēte
me roduūt: in publico extrahentes et le-
gentes in angulis id est accusatores et
defensores : cum in alijs probent qd̄ in
me reprobat: quasi virtus et viā nō
in rebus sit . sed cum auctore mutetur
Ceterū meminī edicōnem septuaginta
etanslatōzū olun de greco emendatam
tribuissē me nris: nec inimiā abre-
stimari eoz quos in cōuentu fratrum
semper edissero . Et qd̄ nūc hebreiam in
id est verba dierū interpretatus sū id ec̄o
feci: ut intricabiles moras et siluam
nominū que scriptozū cōfusa sūt viā
sensūq; barbaricē ap̄cius et peruersū
cola digerere michi inuēti . et meis . iuxta
ismeniū canes si aures surde sūt ceteroz
Incipit liber parahpomen p̄m̄is .

Adam seth enōs caynan
malalehel iared enoch
matufale lamech noe se-
cham et iafeth . filij ia-
feth: gomergomergoma-
dai et ianan thubal mosoch thiras .
Porro filij gomerg: ascenes et riphath et
thogorma . filij aut ianan: elisa et thar-
sis ethim et todanin filij cham: ebuz
et mcraim p̄bnt et ebuzaan . filij aut
ebuz: saba . et euila sabatha et regma et
sabatthaca . Porro filij regma . saba et

dadan. Chus autem genuit nenroth.
 Ille cepit esse potens in terra. Mesraim
 vero genuit ludim et anamin et laabim
 et nephtuim: p'herbrufim q' et chafluim
 et quibus egressi sunt p'hibilitim et capebu-
 rim. Chanaan vero genuit sydonem
 primogenitum suum: et haum q' et iebuscum
 et amozru et gersum eueumq' et araz-
 chum et asimeum arabium quoq' et sa-
 marum et emathcum. filij sem: elam et
 assur. Et arfaxad et lud et aram. filij
 aram: hus et hul. et gether et mes. Ar-
 faxat autem genuit sale: q' et ipse genuit
 heber. Porro heber nati sunt duo filij:
 nome vni phalech q' indiebus et di-
 uisa est terra: et nomen fratris eius ier-
 dan. Ierdan autem genuit elmodad et sa-
 leph. et asomoth et iare aduram q' et
 vyal et te elabal etiam et abimael et sa-
 ba. necno et ophir. et euila et iobab.
 Omnes isti filij ierdan sem arfaxat sale he-
 ber phalech. ragau. seruch nachor cha-
 re abram: iste est abraham. filij autem
 abraham: isaac et ismahel. Et hec gene-
 rationes eorum. Primogenitum ismahelis
 nabaioth: et cedar et abdebel et mabsan
 et mafsa et duma malsa addad et the-
 ma iachur naphis edma. Hij sunt fi-
 lij ismahelis. filij autem cethure edubine
 abraham quos genuit zamiram iecfan
 madan madian ielhoc et sue. Porro fi-
 lij iecfan: saba et dadan. filij autem da-
 dan: asurim et latbusim et loomim. fi-
 lij autem madian epba et epher et enoch
 et abida et cloas. Omnes hij filij autem
 cethure. Generauit autem abraham isaac
 cuius fuerunt filij esau et isit. filij esau:
 eliphaz rahuel iebus iedon chore. filij
 eliphaz: theman omar sepphi. gothan
 cenez thamma amalech. filij rahuel:
 naath zara samua meza. filij isit: lorah

sobal sebeon ana dilon eser disan. filij
 lothan: hozri. abohiman. Soroz autem
 lothan fuit thamma. filij sobal alian
 et manaath. et ebal et sephi. onan. fi-
 lij sebeon: abai et ana. filij ana: dis-
 son. filij dison: bamaran et eseban:
 et ietheran et charran. filij eser: balaan
 et zaban et iachan. filij disan: vo et
 aran. Isti sunt reges qui imperauerunt
 in terra etom: antequam esset rex super fi-
 lios israhel. Bale filius beoz: et nomen
 ciuitatis eius tenaba. Mortuus est autem
 bale: et regnauit pro eo iobab filius
 zare de bosra. Cuius et iobab fuisse
 mortuus: regnauit pro eo husan de ter-
 ra themanorum. Obijt quoque et husan
 et regnauit pro eo addad filius badad
 qui percussit madian in terra moab: et
 nomen ciuitatis eius auih. Cuius et
 adad fuisse mortuus: regnauit pro
 eo semla de malfeca. Sed et semla mor-
 tuus est: et regnauit pro eo saul de ro-
 oboth que iuxta ammen sira est. Mor-
 tuo quoque saul regnauit pro eo balaaz-
 na filius achoboz. Sed et hic mortuus
 est: et regnauit pro eo adad cuius vi-
 bis nomen fuit p'hai. et appellata est
 vxor eius mchetabel filia marred. filie
 mezaab. Adad autem mortuus: duces
 pro regibus in etom esse ceperunt. Dux
 thamma. dux alia. dux ietherah. dux
 oolibama. dux iela. dux p'rimon. dux
 cenez. dux theman. dux mapsar. dux
 magdikel. dux hiram. Hij duces etom
Filij autem israhel. ruben. 11. filij israhel
 simeon leui. iuda isachar et zabu-
 lon: dan. ioseph. beniamin. neq' raim
 gad et aser. filij iuda: her. aunan. et
 sela. Hij tres nati sunt ei de filia sue cha-
 namitidis. fuit autem her primogenitus in-
 da malus coram domino: et occidit eu

Thamar aut nurus eius peperit ei phares et zara. Omnes ergo filij iuda quinqz filij aut phares esrom et amul. filij qz zara: zamri et echan et eman. chabael qz et darda. simul quinqz. filij ehami: achar qz turbauit isrl et peccauit in furto anathematis. filij echan: azarias. filij aut esrom qui nati sunt ei: ieramckel et ram et calubi. hic est caleph. Porro ram genuit aminadab: aminadab aut genuit naalon pñ qz filioy iuda. Naalon qz genuit salma: ex quo ortus est booz. Booz vero genuit obed: qz ipse genuit isai. Isai aut genuit pmogenitum heliab. secundū abimadab: te: cum symmaba quartū nathanael. quintum raddai sextū aalon septimū dauid: quoz sorores fuerunt sarua et abigail. filij saruie: abisai ioab et afakel tres. Abigail autē genuit amasa: cuius pater fuit geher ismakelites. Caleb vero filius esrom accepit vxorē noie asuba: ex qua gentis iericho. fueruntqz filij eius iaser et sobab et aron. Cūqz mortua fuisset asuba accepit vxorē caleb ephrata: que peperit ei vr. Porro vr genuit vri et vri genuit befelehel. Post hec ingressus est esrom ad filiam machir patris galaad: et accepit eam cū esset annozū sexaginta. Que peperit ei segub: sed et segub genuit iaír et possedit vigintitres ciuitates in terra galaad. Cepitqz gesur et aran oppida iaír: et canath et viculos eius sexaginta ciuitatū. Omnes isti filij machir patris galaad. Cū autē mortuus esset esrom: ingressus est caleb ad ephrata. Habuit qz esrom vxorē abia: qz peperit ei assur patrē trebue. Nati sūt autē filij ieramckel. pmogeniti esrom ram primogenitus eius: et buna et aram et ason et achia. Duxit quoqz

vxorē alterā iheramekel nomine atthara que fuit mater onam. Sed et filij ram primogeniti iheramekel fuerunt moos ioamin et achar. Onam autē habuit filios sanci et iadan. filij aut sanci: nadab et absur. Nomen vero vxoris absur abiabil: que peperit alobban et molio. filij aut nadab: fuerunt saleo et apphaim. Mortuus est autē saleo absqz liberis. filij vero apphaim iesi: qz iesi genuit sefan. Porro sefan genuit ahalai filij aut iadai fratris sanci ieser et ionathan. Sed et ieser mortuus est absqz liberis. Porro ionathan genuit phalech et ziza. Isti fuerunt filij ieramckel primogeniti esrom. Sefan autē nō habuit filios sed filias: et seruū egiptium nomine ieraa. Deditqz ei filia suā vxorem qz peperit ei ethei. Ethei autē genuit nathan: et nathan genuit zabad. Zabad quoqz genuit ophal: et ophal genuit obed. Obed genuit ichu: ichu genuit azariam. Azarias genuit helles: et helles genuit helasa. Helasa genuit sifamoy. sifamoy genuit sellū. Sellū genuit ithamian ithamia autē genuit elisama. filij autē caleb fratris ieramekel: mesa primogenitus eius: ipse ē pater ziph filij maresa patris hebron. Porro filij hebron chore et taphua et recem et samna. Samna autē genuit raam patrem ierebaam: et recem genuit semmei filij semmei maon: et maon pater beeb sur. Epha autē concubina caleb peperit aran et musa et geze. Porro aran genuit geze. filij iahaddai regam et ioachan et gelsan et phalech et epha et saaph. Concubina caleb maacha peperit sabr et tharana. Genuit autē saaph patrē madenasue patrem machbena: et patrem gabaa filia vero caleb fuit achsa. Iij

erant filij caleb filij vr p̄mogeni ephra-
ta: sobal patr cariatbiam. salma pa-
ter bethleam. ariph pater bethgader.
fuerūt aut filij sobal. patris cariatbi:
arim. qui vicebat dimidiū requietionū
et de cognacōne cariatbiam. iethrei:
et apurbei. et semarbei et masrei. Ex
hīs egressi sunt saraita et esthabolite.
filij salma: bethleam et nethepbati co-
rone tomus iacob. et dimidiū requie:
comis sarai. Cognōdes quoq; scribar
habitantū in iabes canentes atq; reso-
nantes: et in tabernaculis commorātes
hij sunt ainei: qui venerunt de caloze
patris tomus redhab. m.

Dauīd vero hos habuit filios qui
ei nati sunt in hebron. Primoge-
nitū ammon. ex achinoam israelitice
scōm daniel et abigail carmelitice: ter-
cium ab salon filii maacha filie thelo-
mei regis gessur: quartū a tomiam filii
aggith: quintū saphaam ex abital:
septim ietrahbam de egla vxore sua.
Sex ergo nati sūt ei in hebron: vbi re-
gnauit septem annis et sex mensibz. Tri-
ginta aut: et tribus annis regnauit in
iherusalem. Porro in iherim nati sunt
ei filij: symmaa et sobab et natban. et
salomon quatuor de bethsuba filia ami-
hel. Tebaar quoq; et helisua et elij ba-
leth et noge et napheg et iaphie nentū
elifama. et eliaze et eliphaleg nouem.
Omnes hī filij dauīd absq; filijs et n-
cubimaz: habuerūtq; sorozem thamar
filius aut salomomis roboam: cuius
abia filius genuit asa. De hoc quoq; na-
tus est io saphat pater ioram: qui iora
genuit oziam: ex quo ortus est ioas:
et huius amathias filius genuit azariam.
Porro azarie filius ioathan procreauit
achaz patrem ezechie: de quo natus est

Pam. mauasses: sed et manasses genuit am-
mon patrem iohie. filij aut iohie fuerūt
primogenit iohannan. sed s i oakim ter-
cius sezechias. quartus sellum. De ioa-
kim natus est iechonias et sezechias.
filij iechonie fuerūt asir qui salatbiel
melchirā. phadaia senneler. et iccemia
sama et nadabia. De phadaia orti sunt
zozobabel et semci. Zozobabel genuit
mosollā ananiā et salomith. sorozē eoz
asabam q̄ et ohol et barachiam et asa-
dian. iosabesech quinq; filius autem
ananie phaltias pater iheremie: cui filij
raphaia. Huius q̄ filij arnan: de quo
natus est obdia. cuius filius fuit seche-
mas. filius sechemie soneia: cuius filij
attus et iegaal et baria. et naaria et sa-
pbat et sasa sex numero. filij naarie:
elioenai et ezechias et ezriā tres. filij e-
lioenai oduia et heliasub et phaleia et ac-
qub. et iohānan et dalaia et anan septē.

Filij iuda: phares efrom. et mi-
charmi et vr. et subal. Rabia ve-
ro filius subal genuit iaad de quo nati
sūt abumai et laad. De cognōces sa-
rathi. Isti quoq; stirps etban: ierabel
et isema et ieebos. Illo tempore quoq; so-
rozis eozū asalel phumi. Phumiel autē
pater gtoz: et eser pater oia. Isti sunt
filij vr. primogenitū ephrata p̄ris beth-
leam. Assur vero patris theaie erāt due
vxores alaa et naara. Depre autem ei
naara oozam et epher. et themani et aa-
stari. Isti sunt filij naara. Porro filij
alaa: sereth ysaa et etnan. Chus au-
tem genuit anob et soboba et cognā-
tionem abarel filij arum. fuit autem
iabes inclitus p̄e fratribz suis: et ma-
ter eius vocauit nomen illius iabes di-
cens: quia peperit eum in caloze. Inuo-
cauit ergo iabes eum israhel dicens.

Si benedicens benedixeris michi . et di-
 lacaueris terminos meos: et fuerit ma-
 nus tua mecum: et feceris me a malicia
 non opprimi. Et preliuit deus que pre-
 ceptus e. Caleph aut frater su^o genuit
 machir: qui fuit pater ethen. Porro
 ethon genuit benapha et phaise et te-
 binna patre^o vrbis naas. Hii sunt viri
 recha. filij autem enes: othomiel: et
 saraia. Porro filij othomiel: achar et
 maonath. Maonathi genuit ophra.
 Saraia aut genuit ioab patre^o vallis
 artificum. Ioi quippe artifices erant. fi-
 lij vero caleph filij isphone: hir et hela
 et nahan. filij q^{ue} hela enes. filij quoq^{ue}
 ialel elziph et zipha thuria et astrabel.
 Et filij egra: iether et ereth. et epher. et
 iahalon. Genuitq^{ue} mariam: et sammai
 et iesba patre^o ethamo. Prox quoq^{ue} ei^{us}
 indaia pepit iareth patre^o geoz: et heber
 patrem zecho et ichutiel patrem zanoa.
 Hii aut filij bisbie filie pharaonis qua
 accepit mered: et filij vxoris odaie sozo-
 ris naban pris ceila carmi et ethamo
 qui fuit de machati. filij quoq^{ue} symon
 amon et nimna filius anan et thilon:
 et filij iesi zoeth et benzoeth. filij sela fi-
 lij iude. her pater lecha: et laada pater
 marefa: et cognaciones tom^o opantiu
 biffum. in domo iuramenti: et qui stare
 fecit solem. viriq^{ue} mendacij et securus
 et in cedens: qui p^{ri}ncipes fuerunt in moab
 et que reuerse sunt in iehem. Hec autem
 verba vetera. Hii sunt figuli habitates
 in planta combo et in sepibus apud regem
 in opribus eius: comoratiq^{ue} sunt ibi. fi-
 lij symeon: namuel et iamim iarib. zara
 saul. Deulum filius eius: mabfam filius
 eius: masma filius eius. filij masma:
 amubel filius eius: zachur filius eius. sem-
 mei filius eius. filij sammei sozani: et

filie sep. fratres autem eius non habuerunt
 filios multos: et vniuersa cognatio non
 potuit aequare summam filiorum iuda.
 Habitauerunt autem i berfabee et molada
 et hasarsual et in ballaa. et in ason et
 in tholad et in bachel et in oama. et in
 siteleg et in barmachaboth et in asarsa
 susim et in bethberai et in saarim. Hec
 ciuitates eorum usq^{ue} ad regem dauid: ville
 q^{ue} earum eham et aen remmon et thecen
 et asan ciuitates q^{ue}q^{ue}: et vniuersi viculi
 eorum praeiunt istarum usq^{ue} ad baal. Hec
 est habitatio eorum: et sediu distribucio.
 Mosobab quoq^{ue} et iemelch et iofa filii
 amasie et iohel iehn filii iofabie filij sa-
 raie filij asibel et eliocnai et iacoba et
 iuaia asaa adihel et ishimbel et banaia
 zisa quoq^{ue} filius sephai filij allon. filij
 ydaia. filij semri filij samaia: isti sunt
 nominati p^{ri}ncipes in cognationibus suis
 et in domo affirmatiu suarum multiplicati
 sunt vehementer. Et p^{re}cedi sunt ut ingre-
 dierentur i gator usq^{ue} ad orientem vallis
 et ut quereeret pascua gregibus suis. In-
 ueneruntq^{ue} pascuas uberes et valte bo-
 nas. et terram latissimam et quietam et
 fertilem: i qua ante habitauerat de stir-
 pe cham. Hii ergo uenerunt quo supra
 descripsimus nominati in diebus ezechie
 regis iuda: et passerunt tabernacula eorum
 et habitatores eis qui inuenti fuerant ibi: et
 delauerunt eos usq^{ue} ad p^{re}sentem diem: ha-
 bitaueruntq^{ue} pro eis quonia^m ueritimas
 pascuas ibidem repererunt. De filiis q^{ue}
 symeon abierunt in monte seir viri qui
 genti. habentes p^{ri}ncipes phaltam et
 naariam et raphaia et ozihel filii iesi
 et praesserunt reliquias que euadere po-
 tuerant amelechitaru: et habitauerunt ibi

H pro eis usq^{ue} ad diem hanc. **D.**
 filij q^{ue} ruban primogeniti israhel

ipse quippe fuit primogenitus eius: sed cum violasset eorum patris sui data sunt primogenita eius filijs ioseph filij isrl: et non est ille reputatus in primogeniti.

Porro iudas qui erat fortissimus inter fratres suos: et stirpe eius principes germinati sunt: primogenita autem reputata sunt ioseph filij ergo ruben primogeniti isrl: enoch et phallu esrom et charmi filij iobel: samaia filius eius: gog filius eius: semei filius eius: micha filius eius: reebia filius eius: baal filius eius: beera filius eius: quem captiuum duxit theglathalasar rex assiriorum: et fuit princeps in tribu ruben. fratres autem eius et universa cognatio eius quando numerabantur per familias suas habuerunt principes iehibel et zacharia. Porro bala filius azazel filij samma filij iobel: ipse habitavit in arce usque ad nebo et beelmeon. Contra orientalem quoque plagam habitavit usque ad introitum heremi et fluvium eustraten. Quidam quippe iumentorum numerum possidebant in terra galaad. In diebus autem saul preliati sunt contra agarenos et interfecerunt illos: habitaverunt quoque pro eis in tabernaculis eorum in omni plaga que respicit ad orientem galaad. Filij vero gad in regione eorum habitaverunt in terra basan usque seba: iobel in capite: et saphan secundus: ianai autem et saphar in basan. fratres vero eorum secundum domos cognationum suarum: micha et mosollam et sebe et iozi et iachan et zic: et heber septem. Hij filij abiahil filij vri filij iara filij galaad: filij michael filij iesch: filij iedo filij buy. fratres quoque filij abdiel filij gumi principes domus in familijs suis: et habitaverunt in galaad: et in basan et in viculis eius et in quondam suburbanis saron usque ad

terminos. Omnes hij nutriti sunt in diebus ioathan regis iuda et in diebus iherobam regis israhel filij ruben et gad et dimidie tribus manasse: viri bellicosos scuta portantes et gladios: et tenentes arcum eruditique ad prelia quadraginta quatuor milia et septingenti sexaginta proceres ad pugnam dimicaverunt contra agarenos: iheruri vero et naplai et nadab prebuerunt eis auxilium. Traditi sunt in manus eorum agareni et universi qui fuerant cum eis: quia eum invocaverunt cum preliarentur: et exaudivit eos eo quod credidissent in eum. Ceperuntque omnia que possederant camelorum quinquecenta milia: et ovium ducenta quinquaginta milia: ahi nos duo milia: et animas hominum centum milia. Vulnerati autem multi ceciderunt: fuit enim bellum domini. Habitaveruntque pro eis usque ad transmigrationem filij quoque dimidie tribus manasse possederunt terram a sibus basan usque baal hermon et samir et montem hermon. Ingens quippe numerus erat. Et hij fuerant principes domus cognationum eorum: esther et helihel esrihel et iheremia et et odoia: et iedihel viri fortissimi et potentes: et nominati duces in familijs suis. Reliquerunt autem eum patrum suorum et formicati sunt post eos populozorum terre: quos abstulit dominus coram eis: et suscitavit dominus israhel spiritum phul regis assiriorum et spiritum teglathalasar regis assur: et transiit ruben et gad et dimidiam tribum manasse et adduxit eos in aleam in aboz et ara et fluvium gozan usque ad diem hanc. **H**ij caach amra phaar hebo et ozihel

filij amram: aaron inopfes et maria.
 filij aaron: nadab et abiu eleazar et y
 thamar. Eleazar genuit fines: et fine
 es genuit abisue. Abisue vero genuit
 boea et boea genuit ozi: ozi genuit za
 raiam et zaraias genuit meraiorb. Por
 ro meraiorb genuit amariam. et ama
 rias genuit achitob: achitob genuit sa
 doch. et sadoch genuit achimaas. Ach
 maas genuit azariam: azarias genuit
 iohannan. iohannan genuit azariam
 Ipse est qui sacerdotio fundus est in do
 mo qua edificauit salomon in iheru
 sal. Genuit aut azarias amaria: et amarias
 genuit achitob. Achitob genuit sa
 doch: et sadoch genuit selu. Selu ge
 nuit helebiam: et helebias genuit aza
 riam. Azarias genuit zaraiam: et zara
 ias genuit ioseph. Porro ioseph e
 gressus est quato traxit dñs iudam
 et iherusalem p man habuchodonoso
 filij ergo leui gerson caath et merari.
 Et hec nomia filioy gerson: lobni et se
 mei. filij caath: amram et pfaar. et ke
 bron et oziheli. filij merari: mooli et
 mufi. hec cognationes leui scdm fami
 lias eoy. Gerson: lobni filij eius: ia
 ath filius eius. zamma filij eius: ioaa
 filius eius. advo filij eius. zara filij ei.
 iebrai filius eius. filij caath: amina:
 dab filij ei: chore filius eius. asir filij
 eius. helcana filius ei. abiasaph filij
 eius. asir filius ei. caath filij eius. vi
 el filij eius. ozias filius eius. faul filij
 eius. filij helcana: amasai et achimorb
 et helcana. filij helcana: sopherai filius
 eius: naath filius ei. heliab filius ei.
 iheroam filij eius: helcana filius eius.
 filij samuel: primogenitus vasseni et a
 bia. filij aut merari: mooli: lobni filij
 eius: semei filius eius. oza filius eius.

samaa filij eius. agiga filius ei: asaia
 filius eius. Isti sunt quos constituit da
 uid super cantores domini domini erquo
 collocata est archa: et ministrabat eo
 ram tabernaculo testimonij canentes vo
 nec edificaret salomon domum domini
 in iherusalem. Stabant aut iuxta oza
 dñe sui in ministerio. Hij vero sunt qui
 assistebant cum filijs suis et filijs caath:
 kemam cantor: filij iohel. filij samuel fi
 lij helcana filij ieroam filij helibel filij
 thou filij suph filij helcana. filij iohel fi
 lij maath filij amasai filij helcana filij
 iohel filij azarie filij sophonie filij tha
 ath filij asir. filij abiasaph. filij chore fi
 lij pfaar filij caath filij leui. filij israhel
 et frater eius asaph. qui stabat a dextris
 eius: asaph filij barachie. filij samaa
 filij michael. filij basate filij melechie.
 filij arhanai. filij zara filij adaia. filij es
 than filij zamma filij semai filij iorb filij
 gerson filij leui. filij aut merari fratres
 eoy ad sinistram: ethan filij chusi. filij
 abdi. filij maloch filij asabie filij ama
 sie filij helchie filij amasai. filij benni fi
 lij somer filij moob. filij mufi filij me
 rari filij leui. fratres qui eoy leuite: qui
 ordinati sunt in eundem ministerium taber
 naculi domus dñi. Aaron vero et filij
 eius atolebant in censu sup altare olo
 causti. et super altare thimiamatis. in
 omne opus sancti sanctorum: et ut pre
 carentur pro israhel iuxta omnia que pre
 ceperat moyses seruus dei. Hij sunt aut
 filij aaron. Eleazar filius ei: fines fi
 lius eius. abisue filius eius boea filius
 eius. ozi filius ei. zaraia filij eius. me
 raiorb filius eius. amaria filius eius
 achitob filij eius. sadoch filij ei: ach
 maas filij ei. Et hec habitacula eoy p
 vico et atq: cõfina filioy silicet aaron

Iuxta cognaciones caathitarū. Ipsis enī
 forte cōg'erant ceterunt igitur eis he-
 bron in terra iuda et suburbana ei⁹ per
 circuitū: agros autē ciuitatis et villas
 caleph filij iephone. Porro filijs aaron
 ceterunt ciuitates ad cōfugiendum he-
 bron ⁊ lobna ⁊ suburbana eius: iether
 quoq; et elixmo cum suburbanis suis
 sed et kelon et dabir cum suburbanis
 suis: asan quoq; et bebsemes et subur-
 bana earū. De tribu autē beniamin ga-
 bee et suburbana eius: et almath cum
 suburbanis suis: anathor quoq; cum
 suburbanis suis. Omnes ciuitates necedā
 per cognaciones suas. filijs autē caath
 residuis de cognacione sua. ceterunt ex
 dimidia tribu manasse in possessionem
 vrbes decem. Porro filijs gerson p co-
 gnaciones suas de tribu ysachar et de
 tribu aser et de tribu neptalim. et de tri-
 bu manasse in basan vrbes tredecim. fi-
 lijs autē merari per cognaciones suas
 de tribu ruben et de tribu gad. et de tri-
 bu zabulon. ceterūt forte ciuitates duo-
 decim. Ceterūt quoq; filij israhel leuitis
 ciuitates ⁊ suburbana earū. Ceteruntq;
 per sortem ex tribu filioꝝ iuda. et ex tri-
 bu filioꝝ symeon. et ex tribu filiorum
 beniamin vrbes has quas receauerunt
 in omnibus suis: et hijs qui erant ex co-
 gnacione filioꝝ caath. fuerūtq; ciuita-
 tes in terminis eozū de tribu ephraim.
 Ceterūt ergo eis vrbes ad cōfugiendū
 sicchem cū suburbanis suis. in montem
 ephraim ⁊ gazet cum suburbanis suis
 iecanaam quoq; cum suburbanis suis.
 et bechozon similiter: necno ⁊ kelon cū
 suburbanis suis et gethrēmon in eun-
 dem modū. Porro ex dimidia tribu ma-
 nasse auer et suburbana eius. balaam
 et suburbana eius: hijs videlicet qui de

cognacione filioꝝ caath reliqui erant.
 filijs autē gerson de cognacione dimi-
 die tribus manasse gaulon in basan ⁊
 suburbana eius: et altaroth cum sub-
 urbanis suis. De tribu ysachar. ceter
 cum suburbanis suis. et dabereb cum
 suburbanis suis: ramoth q; et subur-
 bana eius. et anem cū suburbanis suis
 De tribu vero aser masal cum suburba-
 nis suis. et abdon similiter: asach quo-
 q; et suburbana eius: roob cum subur-
 banis suis. Porro de tribu neptalim ce-
 tes in galilea ⁊ suburbana eius: amon
 cum suburbanis suis: et cariatthar et
 suburbana eius. filijs autē merari re-
 siduis. de tribu zabulon. renmono et
 suburbana eius: et thabor cū suburba-
 nis suis. Trans iordanem q; ex adūso
 ihericho cōtra orientem iordanis de tri-
 bu ruben bosor in solidudine cū subur-
 banis suis: et iassa cū suburbanis suis
 cademoth quoq; et suburbana eius: et
 miphaath cū suburbanis suis. Necon
 et de tribu gad. ramoth in galaad et
 suburbana eius: et manaim cū subur-
 banis suis: sed ⁊ ebeon cū suburbanis
 suis. et ieser cum suburbanis suis. **viij**
Porro filij isachar: thola et pna
 thola: ozi et raphaia. et ieribel ⁊ icmai
 et iepsem. et samuel principes p como-
 gnacionū suarū. De stirpe thola viri
 fortissimi numerati sunt in diebus da-
 uid: viginti duo milia sexcenti. filij ozi
 israhia de quo nati sunt michael et oba-
 dia et iohel et iesia qñq; omnes pñapes
 cum eis per familias et populos suos
 accēdēti ad prelum viri fortissimi: tri-
 ginta sex milia. Multas enim habue-
 runt vxores et filios. fratres quoq;
 eozū per omnem cognacionem isachar.

robustissimi ad pugandum: octoginta septem milia numerati sunt. filij beniamin: bale et bochor et iadikel tres. filij bala: etthon et ozi et ozikel et ierimoth et vrai qñq; principes familiarum et ad pugandum robustissimi. Numerus autem eorum viginti duo milia et triginta quatuor. Porro filij bochor: zamira et ioas et eliezer et heliochai. et amri et ierimoth et abia et anachur. et almathan. Omnes huius filij bochor. Numerati sunt autem per familias suas principes cognationum suarum ad bella fortissimi: viginti milia et ducenti. Porro filij iadikel balan. filij autem balan: ikeus et beniamin et aboth et ebanana. et iochan et tharhis et baifaar. Omnes huius filij iadikel principes cognationum suarum viri fortissimi: sex et septem milia et ducenti ad prelium procedentes: sephan qñ et happhan filij hie et alim filij aer. filij autem eorum: lim iafikel et gum. et aser et sellum filij bala. Porro filij manasse. et rikel: concubinaque eius sira peperit machir patrem galaad. Machir autem accepit uxorem filij sui happhim et sephan: et habuit sororem nomine maacha. Nomen autem secundum salphaath. Nateque sunt salphaath filie. Et peperit maacha uxorem machir filium: vocavitque nomen eius pharces. Porro nomen fratris eius sares: et filij eius vlam et reben. filius autem vlam bedan huius filij galaad filij machir: filij manasse. Soror autem eius: peperit virum decorum et abiezer et moola. Erant autem filij semida abim et sechem. et lei et amia filij autem ephraim suthala: bareth filius eius: thaath filius eius elada filius eius elbaath filius eius: et tuius filius zadab. et huius filius suthala et huius filius ezer et elad. Occiderunt autem eos viri gab

indigne: quia descenderat ut inuaderet possessiones eorum. Intra igitur ephraim. pater eorum multis diebus: et venit fra tres eius ut consolarentur eum. Ingressusque est ad uxorem suam: que concepit et peperit filium et vocavit nomen eius beria. eo quod in malis domus eius ortus esset filia autem eius fuit sara: que edificavit bechoron inferiorum et superiorum. et ozenzara. Porro filius eius rapha et resphe et thale: de quo natus est thaan. qui genuit laadan. Huiusque filius ammiud qui genuit elisama de quo ortus est nun. qui habuit filium ioseph. Possessio autem eorum et habitatio bethel cum filiabus suis et contra orientem noran: ad occidentalem plagam gazer et filie eius: siceon que cum filiabus suis usque afa et filiabus eius iuxta filios quoque manasse betshan et filas eius: thanac et filias eius magdovo et filias eius vo et filias eius. In hijs habitauerunt filij ioseph. filij israhel. filij aser: ienna et iesua et isui. et baria et sara sorores eorum. filij autem baria: bebr et melchiel: ipse est pater barsaiech. Deber autem genuit iephale et somer et iochan et suaa sororem eorum. filij iephale phosech et ebamaal. et aloph. Huius filij iephale. Porro filij somer: abi et roaga et iaba et aram. filij autem belem fratris eius: sutha et ienna. et selles et amal. filij sutha: sue. aruaphed. et sual et beri et iammra bolso et od et samma et salusa et iechran et bera. filij iechran: iephone et phaspha et ara. filij autem ollas: are et ambel et resia. Omnes huius filij aser: principes cognationum electi atque fortissimi duces duum. Numerus autem eorum etatis que apta est ad bellum: viginti sex milia

Beniamin autem genuit bale ^{virum} primogenitum suum: abal secundum

ahara terai. n oaba quartu : et rapba
 qn am. fueruntq; filij bale addaoz et
 gera. et abiuo: abifue quoq; q neman
 et aboe sed q gera. q sephubhan q vra
 Hii sut filij aboo. pnapes cognaco nu
 habitanu in gaba: qui translati sut
 in manath. Plooman aute et aebia et
 gera ipe transtulit eos: q genuit oza q
 abiuo. Porro saarabim genuit in regi
 one moab. postq; dimisit vsm. q bara
 vrozee suas. Genuit aute te oves vrozee
 sua iobab q sebja et mofa et molchom
 ichus quoq; q sebja q marmach. Hii
 sunt filij eius pnapes in familijs suis
 Mehufim vero genuit achitob q elpha
 al. Porro filij elphaal: hebr q misaam
 et samad. Hic edificavit ono et led et
 filias eius. Dara aut q samma pnapes
 cognaco nu habitanu in abialon. Hii
 fugauerunt habitatores geth. Et bato
 et selac q ikrimoth et zabadia et arod
 et heer. michael quoq; q elpha q ioaa
 filij baria. Et sabadia q mosolla q ezei
 et hebr q elamari. et ielgia et iobab: fi
 lij elphaal. Et iaam. q zechri. q zabo
 et helioenai. q selethai. q heliel. q adaia
 et baraia. et samarath: filij semei. Et
 iespban q hebr q heliel q abdon q zechzi
 et hanan. q anania q ailam q anatho
 thia q iephidaia q phanuel: filij selac.
 Et samfari: q soozia. q othelia. q iurfa
 helia. q zechzi: filij ieroa. Hii pziarthe
 et cognaco nu pnapes: qui habitau
 runt in iherusalē. In gabaon aut habi
 tauerunt abigabaon et nomen vrozis
 eius maacha: filiusq; eius primogenit.
 aboon et sur q as q baal q nadab: ge
 dur quoq; q ahio q zachar q macelloth
 Et macelloth genuit sama. Habitau
 erunt q; ex aduerso fratru suoz in iheru
 salem cum fratribus suis. Hec aut ge

nuit as: et as genuit saul. Porro saul
 genuit ionathan et melechisue et abina
 dab et helbaal. filius aute ionathan
 meribbaal: q meribbaal genuit micha
 filij micha phiton et melech q thara.
 abaz: et abaz genuit ioada et ioada ge
 nuit almoth et almoth et zamri. Por
 ro zamri genuit mofa. et mofa genuit
 baana: cuius filius fuit rapba de quo
 ortus est dafa. qui genuit asel. Porro
 asel ser filij fuerunt hjs nominibus:
 esrica. bochru. ismakel. saria. abadia
 anan. Omnes hij filij asel. filij autem
 esech fratris eius: vlam primogenit.
 et huius sedus: et heliphaleth teraus. Fu
 eruntq; filij vlam viri robustissimi. et
 magno robore tenentes arai et multos
 habentes filios ac nepotes: usq; ad centu
 quinquaginta milia. Ois hij filij beiamin
Quiatus ergo isrl dinumer. et
 ratus est. q suma eoz scripta est
 in libro regum israhel et iuda transla
 tiq; sunt in babilonem propter delictu
 suum. Qui autem habitauerunt pmi
 in possessionib; et in vrribus suis isrl
 et sacerdotes et leuite et nathinnei: co
 morati sunt in iherusalen de filijs iuda
 et de filijs beniamin. De filijs q; ephra
 im et manasse othei filius amiuo. filii
 emri. filij omrai filij bonni. De filijs
 phares filij iuda. et de filijs: asaia pri
 mogenitus et filij eius. De filijs aut za
 ra: iehuel et fratres eoz sexcenti nona
 ginta. Porro de filijs beniamin: salo fi
 lius mosollam filij odia filij afana. et
 iobama filius ieroam q helani filius ozi
 filij mochozi et mosollam filius sapha
 a et filij rahuel. filij iebanie q fratres eo
 rum per familias suas noncenti quin
 quaginta. Omnes hij pnapes co
 gnationum. per domos patrum suoz

De sacerdotibus autē iedaia iofarib et
iacobin azarias q̄ filius helchie filij mo-
sollam filij sadoth filij mraiorib filij a-
chitob pontifex totius cci. Porro ada-
ias filij icroam filij phaloꝝ filij melchia
et maafia filius adibel filij iera filij mo-
sollam. filij mosollamorb filij emmer
fratres q̄ eoy principes per familias su-
as mille septuaginta septuaginta fortissimi
robore ad faciendū opus ministrorū in
tempore cci. De leuitis autē semela filius
assub et filij ezricam filij aschia de filijs
mcrari. Daabachar q̄ carpentarius et
galal et mathania filij micha filij zeebē
filij asaph et obdia filius semcie. filij
galal. filij ydithum: et barachia filius
asa filij helcana qui habitauit in atrijs
necrophati. Janitores autē solum et
achub et helmon. et abiman: et frater
eorū sellū princeps: usq; ad illud tem-
pus in porta regis ad orientem obserua-
bant per vias suas de filijs leui. Delū
vero filius chore filij abiasaph filij cho-
re cum fratribus suis: et domo patris sui
hij sūt chorite sup opera ministrorū: et
stodes vestibuloy tabernaculi et familie
eoy per vias castrorū domini: custodi-
entes introitu. Finces autē filij eleazar
erat dux eoy corā tempore. Porro zacla-
rias filius mosollamia ianitor porte ta-
bernaculi telimonij. Omnes h̄ij electi
in ostiarijs per portas ducenti ducenti
et descripti in villis prijs: quos con-
stituit dauid et samuel videns in fide
sua: tam ipsos q̄ filios eoy in ostijs do-
mus dñi et in tabernaculo vicibus suis
Per quatuor ventos erāt ostiarij id est
ad orientem et ad occidentem et ad aqui-
lonem et ad austrū. fratres autē eoy in
vicibus morabant: et vniebant in sab-
batis suis de tempore usq; ad tempus.

Hij quatuor leuitis creditus erat oīs
numerus ianitorū: et erat sup eret ras
et thesauros domus dñi. Per girum q̄
templi domini morabant in custodia
suis: ut cū tempus fuisset ipsi mane aper-
runt fores. De hoc grege erat et sup-
vasa ministrorū. Ad numerū em̄ in infe-
rebantur vasa et efferebantur. De ijs is
et qui credita habebat utensilia sanctu-
arij: perane simile et vinum et oleum et thu-
ri et aromatis. filij autē sacerdotū vni-
genta et aromatis cōficiabant: et ma-
tharias leuitis primogenitus sellū cho-
rite prefectus eoy. que in sartagine hi-
gebatur. Porro de filijs caarib fratribus
eoy super panes erant officioris: ut
semper nonos per singula sabbata pre-
pararent. Hij sūt principes eantoy per
familias leuitarū qui in exercitijs moras-
bantur: ita ut die ac nocte iugiter suo
ministerio deservirent. Capita leuitarū
per familias suas priāps manserūt in
iherlm. In gabaon autē cōmorati sunt
pater gabaon iahiel: et nomen vxoris
cius maacha. filius primogenitus ei⁹
abdon: et sur. et as. et baal. et ner. et
nadab. et geoz quoz et akio. et zachari-
as. et macelloth Porro macelloth ge-
nuit semmaan. Ibi habitauerūt regi-
one fratū suoy in iherlm cū fratribus suis
Per autē genuit as: et as genuit saul.
Et saul genuit ionathan. et melchisue
et ammadab. et esbaal. filius autē io-
nathan meribbaal: et meribbaal: ge-
nuit micha. Porro filij micha: phiton
et melch et thara et abas. Abas autē
genuit iara. et iara genuit alamat.
et azmoth et zamir. Zamir autem genuit
mosa: mosa vero genuit baana cuius
filius raphaia genuit elasa de quo or-
tus est asel. Porro asel sex filios habuit

hij nominibus: et ricam bochari israhel
saria obdita anan. Hij filij asel

Philistim aut pugnabant contra
isrl: fugeruntq; viri israhel palesti
nos et ceciderunt vuln crati in monte gel
boe. Cuiq; appropinquassent philistei
psequentes saul et filios eius: perassse
runt ionathan et aminadab et melchisue
filios saul. Et aggravatum est pccatū
contra saul: inueneruntq; eum segitarij.
et vulnerauerunt iaculis. Et dixit saul
ad armigerū suū. Euagina gladiū tuū
et interfice me: ne forte veniant in me
cinnah isti et illudat michi. **N**oluit au
tem armiger eius hoc facere: timore per
territus. **A**rripuit ergo saul ensam: et
irruit in eum. Quod cum vidisset armiger
eius videlicet mortuū esse saul: irruit
eā ipse in gladiū suū et mortuus est.
Interijt ergo saul et tres filij ei: et oīs
domus illius pariter cōnādit. **Q**uod cum
vidissent viri isrl qui habitabāt in ca
pstris fugerūt: et saul et filij ei mortui
tuis dereliquerūt vrbes suas et huc il
luq; dispersi sūt: vncrūtq; philistim.
et habitauerunt in eis. **D**ie igit altero
extrahentes philistim spolia cōspoz: in
uenerunt saul et filios eius iacentes in
mōte gelboe. Cuiq; spoliassent eum et am
pneassent caput: armisq; nudassent mi
serunt in terrā suā: ut arāsarēt et ostēde
retur pccatorū templis et pplis. **A**mma
aut eius cōsecraverūt in fano dei sui: et
corpus affixerūt ī templo dagon. **H**oc
cum audissent viri iabes galaad omnia
scilicet que philistim fecerāt super saul
cōsurrexerunt singuli viroz fortū: et
tulerunt cadauera saul et filiorū eius:
attuleruntq; ea in iabes et sepelirunt
ossā eoz subter quercū q̄ erat in iabes
et ieiunauerūt septem diebus. **M**ortuus

est ergo saul ppter iniquitates suas. co
q; preuaricatus sit mādanū dñi quod
pceperat et non audierit illud: sed
insuper eā pbitissimā consuluerit
nec sperauerit in dño: ppter qd et inter
fecit eum: et transiit regnum eius ad
dauid filium ysai.

Congregatus est igitur omnis isrl
ad dauid in hebron dicens. **O**s
tuum sumus. et caro tua. **V**eri quoq;
et nudistertus anim ad huc regnaret
saul: tu eras qui ducebas et introduce
bas israhel. **T**ibi enim dixit dñs deus
tuus. **T**u pasces pplm mecum israhel: et
tu eris princeps sup eum. **V**enerūt ergo
omnes maiores nati isrl ad regē in he
bron: et inijt dauid cum eis fedus coram
dño. **V**enerūtq; eum regem sup israhel:
iuxta sermonē dñi quem locutus est in
manu samuel. **A**bijt q; dauid et omnis
israhel in iherlm. **H**ec est iebus: vbi erat
iebusci habitatores terre. **D**ixerūtq; q̄
habitabant in iebus ad dauid. **N**on
ingredieris huc. **P**orro dauid cepit ar
cem syon: que ē ciuitas dauid. **D**ixitq;
omnis qui pcesserit iebuscum in pmi
s erit princeps et dux. **A**scendit igitur
primus ioah filius sarui: et factus est
princeps. **H**abitauit autē dauid in ar
ce: et ierico appellata est ciuitas dauid
Edificauitq; vrbem in arāitu a mello
usq; ad gym. **I**oab autē reliqua vr
bis extruxit. **P**roficiēbatq; dauid va
dens et crescens: et dñs exercituum erat
cum eo. **H**ij princeps viroz fortū dauid
qui adiuuerūt eum: ut rex fieret super
omnem israhel: iuxta verbū dñi quod
locutus est ad israhel: et iste numerus
robustozū dauid. **I**esbaam filius aba
moni: princeps inter triginta. **I**ste leua
uit hastam suā sup trecentos vulneratos.

vna vice. Et post eū eleazar filius patruī eius aboites: qui erat inter tres potentēs. Iste fuit cum dauid in apke domim: quāto philistim cōgregati sunt ad locū illū in p̄ditiū. Et erat ager regni omnis illius. plen^o ortos: fugeratq; populus a facie philistimoz. Hī steterūt in medio agri: et defendērūt eum. Cūq; percussissent philistcos: redit dñs salutem magnā ip̄o suo. Descenderūt autē tres de triginta primarij ad petram in qua erat dauid ad speluncā oollam: quāto philistim fuerant castramerati in valle raphaim. Porro dauid erat in p̄sidio: et statio philistimoz ī bebleem desiderauit igitur dauid: et dixit. O si quis daret michi aquā de cisterna bebleem: que est in porta. Tres ergo isti p̄ media castra philistimoz perreuerūt: et hausērūt aquā de cisterna bebleem que erat in porta: et attulērūt ad dauid ut biberet. Qui noluit: sed magis libauit illam dño dicens. Absit ut ī cōspectu dei mei hoc faciā: et sanguine virozū istoz bibam: quia in periculo animarū suarū attulerūt michi aquam. Et ob hanc causam noluit bibere. Hec fecerūt tres robustissimi. Abisai q; frater ioab ipse erat p̄nceps trū: et ipse leuauit hastam suā cōtra treceto vulneratos: et ipse erat inter tres nominatissimi: inter tres scōs: inclitus et p̄nceps eoz. Veruntamē usq; ad tres primos nō pruenorūt. Banaia filius ioiae viri robustissimi qui intra opera p̄erat de capitel: ipse percussit duos arikel moab. Et ipse descendit et interfecit leonē in media cisterna tempore iunius: et ipse percussit virū egyp̄iū. an^o Itanna erat qñq; a: bitozū: et habebat lanceam ut ligatoriū un terentū. Descendit igitur ad eū cū

virga: et rapuit bastā quā tenebat manu: et interfecit eū basta sua. Hec fecit banaia filius ioiae: qui erat inter tres robustos nominatissimi: inter triginta primus. Venit autē ad tres usq; non puenerat. Posuit autē eū dauid ad auxiliā suam. Porro fortissimi viri in exercitu: afahel frater ioab. et eleanan filius patruī eius de bebleem: sammoth arodites. kelles plonites. iras filius acces theanites. abiezer anathobites. subochai vsanites ilai aboites. marai nephatites. kelech filius baana nephatites. eukai filius ribai de gabaath filioz beniamin: banaia pharathonites. hurai de tozreite gaas: abid arabathites amoth bauramites. eliaba salabomites filij assen gezoni. ionathan filius saie ararites abiam filius sachar ararites eliphal filius vr: ephr mekerathites abia phellomites. ephr camelites. nazarai filius abji: iohel frater nachan. mihaar filius a garai. selech ammonites. naarai brothites armiger ioab filij saruie: iras iethrus. vnias heth^o: zabad filius ooli: adyna filius sechar rubemites p̄nceps rubenitay: et ai eo triginta hanaan filius macha et iosaphat mathamites. ozias altharothites. sema et iabihel filij bethan araozithes. icothel filius amri et ioha frater eius thesaites. kelihel mahumites et iribai et iosoia filij elnaem. et iethma moabites elibel robed et isihel de mosobia.

Hij q; venerūt ad dauid in sicleg: cū ad huc fugeret saul filiū ds q; erat fortissimi: et egregij pugnatores trecentes arā et vnūq; manu sua dis saxa iacentes: et dirigentes sagittas. De frīb; saul ex beniamin. P̄nceps abiezer et ionas filij samaa. gabbaathites

et iasibel et pballeth filij azmoth et baracha et sebu anathothites. samaias q̄ gabaoites. fortissimus inter triginta. et super triginta: ieremias et iehijel et iobannan. et iesiab ad gatorothites. et luzai et ierimuch et baalia et samaria et saphania. araphites. Belcana et iesia. et azrael et ioezet et ischaam et careim: ioela q̄ et zabadia filij ioroam et gator Sed et de gaddi trāsfugerūt ad dauid cum lateret in deserto. viri robustissimi et pugnatōres optimi: tenentes clipeū et hastam. faaes eoz quah faaes leonū: et veloces quah capree in montibz. Ezer p̄ncēps: obdias sc̄ds. eli ab tercius malmāna quartus. ieremias quintus. eebi sextus. keliel septim⁹. iohannan octauus. hekebad non⁹. ieremias decimus. bachanai v̄ndecim⁹. Hij de filijs gad: p̄ncēps exercitū. Nouissim⁹ certum milibus p̄ccar: et maxim⁹ mille. Isti sunt qui transierūt iordanem mensē primo quāto mundare cōsuevit stirripas suas: et om̄es fugauerūt qui morabantur in vallibz ad orientalem plagam et et occidentalem. Venērūt autem et de beniamin et de iuda ad presidium in quo morabatur dauid. Egressusq; est dauid obviam eis et ait. Si pacifice venistis ad me. ut auxiliemini michi: ecce meum iungatur vobis. Si autē infideli animi michi p̄o aduersarij meis. cum ego iniquitatem in manibz nō habeam. vixit deus patrum n̄oz et iudicet. Spiritus v̄ro dñi induit abisai p̄ncipem inter triginta. et ait. Tui sumus o dauid: et tui filij isai. Pax par tibi: et par adiutoribz tuis. Te em adiunat deus tuus. Suscepit ergo eos dauid: et cōstituit p̄ncipem turme. Porro de manasse trāsfugerunt ad dauid quando ve-

niebat cū pbilistim aduersus saul ut pugnaret et nō dimicavit cum eis: qz m̄ito consilio remiserunt cum p̄ncipēs pbilistimoz dicentes. Periculosū capitis nostri reuertetur ad dominū suū saul. Quando igit reuersus est in heleg trāsfugerunt ad eum de manasse ednas et iozabab et iedihel et niebad et ednas et iosabach et helin et salathi. p̄ncipēs militum in manasse. Hij p̄buerūt auxiliū dauid aduersus latronatos. Omnes em erant viri fortissimi: et facti sūt p̄ncipēs in exercitū. Sed et per singulos dies veniebāt ad dauid. ad auxiliandū ei: usq; dum fieret grandis numerus quah exercitus dei. Itē quoq; est numerus p̄ncipum ereratus qui venērūt ad dauid cū esset in hebron: ut transferrent regnū saul ad eū iuxta verbū dñi. Filij iuda portantes clipeum et hastam sex milia octingenti expositi ad presidium. De filijs symeon: virorū fortissimoz ad pugnandum septem milia centum. De filijs leui: quatuor milia sexcenti. Joiada quoq; p̄ncēps et stirpe aaron et cum eo tria milia septingenti. Sauleb etiam puer egregie indolis: et domus patris eius p̄ncipēs viginti duo. De filijs autē beniamin fratribz saul: tria milia. Magna enim pars eozū adhuc sequebatur domum saul. Porro de filijs ephraim viginti milia octingenti fortissimi robore. viri nominati i cognationibus suis. Et et dimidia tribu manasse decem et octo milia: singuli p̄ nomina sua venērūt et constituerent regē dauid. De filijs quoq; ysachar viri eruditū qui nouerant singula tempora ad p̄capiendum quid facere ceteret israhel: p̄ncipēs ducenti. Omnis autē reliqua tribus. eozū consiliū sequebatur

Porro de zabulon qui egrediēbātur ad
 preliū ⁊ stabant in acie instructi armis
 bellias qñ quaginta milia venerūt i ayn-
 liū: nō in corde duplici. Et de napatim
 pñapes mille: et cū eis instructi clipeo
 et hasta triginta ⁊ septē milia. De dan
 eā preparati ad preliū: viginōdo mi-
 lia sexcenti. Et de aser egrediētes ad pu-
 gnā ⁊ in acie prouocantes: quadra-
 ginta milia. Trans iordanen autē de
 filijs ruben et de gad. et dimidia parte
 tribus manasse: instructi armis bellias
 centum viginū milia. Omnes isti viri
 bellatores expediti ad pugnandū corde
 perfecto. venerūt in hebron: ut consti-
 tuerent regem dauid. super vniuersum
 israhel. Sed et omnes reliqui ex israhel
 vno corde erāt ut rex fieret dauid: fue-
 runtq; ibi apud dauid tribus diebus
 comēcentes et bibētes. Preparauerant
 enī eis fratres sui. Sed ⁊ qui iuxta eos
 erant usq; ysachar et zabulon ⁊ nepta-
 lim. afferbant panes in asinis et ca-
 melis et mulis ⁊ bubus ad vascendū. fa-
 rinā palatas vuampassām vinū oleū
 boues arietes ad omnem copiam. Gau-
 diū quippe erat in israhel. **xiiij.**
Tunc autē consiliū dauid cū tribubus et
 centurionibus et vniuersis pñcipibus: et
 ait ad omnē cetū israhel. Si placet vo-
 bis. et a dño deo nostro egredietur ser-
 mo quē loquor: mittamus ad fratres
 nostros reliquos in vniuersas regiones
 israhel. et ad sacerdotes et leuitas qui
 habitant in suburbanijs vrbū. ut cō-
 gregentur ad nos: et reducam⁹ archā
 dei nostri ad nos. Non enī requirimus
 eam in diebus saul. Et respondit vniū-
 sa multitudo ut ita fieret. Placuit enī
 sermo omni p̄plo. Congregauit ergo da-
 uid cunctum israhel a syor egypti. usq;

dum ingrediariis emath: ut adduceret
 archam dei de cariathiarim. Et ascendit
 dauid et omnis vir israhel ad collem ca-
 riathiarim que est in iuda: ut afferret
 inde archam dñi dei sedentis super cheru-
 bim vbi inuocant est nōmē eius. Im-
 polueruntq; archam dei sup plaustrū no-
 uum de domo aminadab. Oza autē et
 fratres eius minabāt plaustrū. Porro
 dauid et vniuersi isrl lucebāt corā deo
 omni virtute. in canticijs. et in citharis
 et psalterijs ⁊ tympanis. et cimbalijs et
 tubis. Cum autē p̄cessissent ad aream
 ebion. t̄tendit oza manū suā ut sustē-
 taret archam: bos quippe lasciuus pan-
 lulū inclinauerat eā. Iratus est itaq;
 dñs cōtra ozam. et percussit eū eo qd t̄-
 gisset archam. et mortuus est ibi corā
 domo. Cōmistauiq; est dauid eo qd
 diuisisset dñs ozam: vocauitq; loam
 illū diuisio oze usq; in p̄ntem diē. Et
 t̄muit eū tunc temporis dicens. Quos
 modo possū ad me introducere archam
 dei? Et ob hanc causam nō adduxit eā
 ad se. hoc ē in ciuitate dauid: sed autē
 in domū obexom gethei. Mansit ergo
 archa dei in domo obexom tribus mensi-
 sibus: ⁊ benedixit dñs domui eius. et
 omnibus que habebat. **xiiij.**

Misit q; hiram rex tyri nūdōs ad
 dauid. et ligna cedrima et artifi-
 ces parietū lignoꝝq; ut edificarent ei
 domū. Cognouitq; dauid eo qd cōfir-
 masset eum dñs in regem sup israhel:
 et subleuati ē regnū suū sup p̄plm ei⁹
 israhel. Accepit q; dauid alias vxores
 in iherlm: et genuitq; filios et filias. Et
 hec nomina eoz qui nati sunt ei in ihe-
 rusalem. Samma ⁊ sobab nathan et sa-
 lomō iebar ⁊ elisu ⁊ eliphaleb. noga
 quoq; et napleg. et iaphie elisama et

balia da et eliphaleth. Audientes autē philistim eo qd vn deus esset dauid in regem super vniuersum isrl: ascenderunt omnes ut quererēt cum. Quod cū audisset dauid. egressus est obuiā eis. Porro philistim venientes diffusi sūt in valle raphaim. Consuluitq; dauid dñm dicens. Si ascendam ad philisteos. et si trates eos in manu mea. Et dixit ei dominus. Ascende et tradam eos in manum tuā. Cūq; illi ascendissent in baal-pharathim. percussit eos ibi dauid. et dixit diuisit deus inimicos meos p manum meam sicut diuidūtur aque: et idcirco vocant eū nomen loci illi baalpharathim. Dereliquerūtq; ibi reos suos: qd dauid iussit erui. Alia eadē vice philistim intrerūt. et diffusi sunt in valle. Cōsuluitq; rursum dauid dñ: et dixit ei deus. Nō ascēdas post eos: recede ab eis et venies cōtra illos ex aduerso piroy. Cūq; audieris sonitū gradicis in caamine piroy: tunc egredieris ad bellum. Egressus ē cū deus ante te ut pānat castra philistim. fecit ergo dauid sicut p̄ceperat ei deus: et percussit castra philistinoy de gabaon usq; gazera diuisitq; est nomē dauid i vniuersis regionib;: et dominus exiit pauorē eius super omnes gentes.

Fecit quoq; sibi domos in ciuitate dauid: et edificauit locū arce dei terendiq; ei tabernaculum. Tunc dixit dauid. Illa nū est ut a quocūq; portetur arca dei: nisi a leuitis quos elegit dominus ad portandū eam. et ad ministrandū sibi usq; in ierusalē. Cōgregauit q; vniuersum israhel in iherusalē. ut afferret arca dei in locū suū quē p̄parauerat ei: necnon et filios aaron et leuitas. De filiis caath vriel p̄nceps fuit et fratres

eius ducentuiginti. De filiis merari. asaiā p̄nceps et fratres eius ducentuiginti. De filiis garson. iohel et fratres eius centuiginti. De filiis disaphan semcās p̄nceps et fratres eius ducenti. De filiis kebron. elikel p̄nceps et fratres ei⁹ octoginta. De filiis ozibel. aminadab p̄nceps et fratres eius centum duodecim. Vocauitq; dauid sacoth et abiathar sacerdotes et leuitas. vriel: asaiā. iohel semcā elikel et aminadab et dixit ad eos. Vos qui estis p̄ncipes familiarū leuitarū. sanctificamini cum fratrib; vestris: et afferte archā dñi dei israhel ad locū qui ei p̄paratus est: ne ut a principio qd nō eratis p̄sentes percussit nos dñs. sic et nūc fiat. illi autē quid nobis agentib;. Sandificati sūt ergo sacerdotes et leuite. ut portarent archam domini dei isrl. Et tulerūt filij leui archam dei sicut p̄ceperat moyses iuxta verbū dñi humeris suis in vextib;. Dixitq; dauid p̄ncipib; leuitay. ut cōstituerent de fratribus suis cantores in organis musicorū. nablīs viciet et lirīs et ambalis: ut resonaret i excelis sonitus leuitae. Constituerūtq; leuitas heman filiū iohel. et fratres ei⁹ asaph filiū barachie: et filij xro merari fratribus eorū. etban filiū chasaiē et ameis fratres eorū. In secundo ordine. zachariam et ben et iazibel et semiramoth et iehibel. et ami. heliab et banaiam et maasiam et mathathā. et eliphalu et macemiam et obereom et iehibel iamores. Porro cantores heman. asaph. et etban. in ambalis cneis cōceperantes. Zacharias autē et ozibel et semiramoth et iabibel et ami eliab et maasias et banaias. in nablīs archana cātabāt. Porro mathathias et eliphalu et macemias

et obexcom. et iehikel et ozazim i abaz-
 nis pro octava canebant. epimiechion
 Chonemias aut princip? leuitay aphe-
 tie perat: et ad preinandam melodiam.
 Erat quippe valte sapiens. Et barachias
 et helcana iamitoze? arche. Porzo sebe-
 mas et iofaphat et nathanael et amafai
 et zacharias et banaias et eliezer sacer-
 dotes clangebat tubis cora archa dei: et
 obexcom et abias erant iamitoze? arche.
 Igit? dauid et omnes maiores natu isra-
 hel et tribuni. icru? ad deportanda archa
 feceris dñi te como obexcom. cu? leia.
 Cuiq? adiuuisset deus lenitas qui porta-
 bant archam feceris dñi: immolabatur
 septem thauris et septem arietes. Porzo
 dauid erat indute? stola biflina: et vni-
 uersi leuite q? portabat archa feceris? cato-
 resq? et chonemias pñcep? aphe?ie intr
 catores. Dauid aut indut? erat ephor-
 tin. Snuersusq? israhel deducebat ar-
 cham feceris dñi: in iubilo et sonitu bu-
 cine et tubis et ambalis et nablis et a-
 charis cõcepates. Cuiq? puenisset ar-
 cha feceris dñi usq? ad ciuitate? dauid:
 michol filia saul pspiciens p fenestra.
 vidit regē dauid saltante atq? iucunde:
 et respexit eum in corze suo. *xvi*

Antulerunt igit? archam dei et consti-
 tuerunt eam i medio tabernaculi
 quod tenebat ei dauid: et obtulerunt
 olocaulta et pacifica cora deo. Cuiq? cõ-
 plesset dauid offerēs olocaulta et paci-
 fica benedixit populo i nomine dñi: et
 dñisit vniuersis per singulos a viro
 usq? ad muliere? totam panis. et parte
 asse carnis bubale: et fixit oleo simila.
 Cõstituitq? coram archa dñi de leuitis
 qui ministraret et recordarentur oporū
 eius. et glorificarent atq? laudaret? de-
 um dñi israhel: asaph pñcep? et scdm

eius zachariam. Porzo iabihel et semir-
 ramoth et iehikel et mathathias et eli-
 ab. et banaiam et obexcom et iehikel.
 sup organa psalterij et liras: asaph autē
 ut in ambalis psonaret: banaiam ve-
 ro et asihel sacertotes. canere tuba iugi-
 ter coram archa feceris dñi. In illo die
 fecit dauid principē ad cõstitudum dño
 asaph et fratres eius. Cõstitimini dño
 et inuocate nomē eius: notas facite in
 populis adimentiones eius. Cõtate ei
 et psallite ei. et narrate omnia mirabilia
 eius: laudate nomē sanctū eius letetur
 cor querentium dñm. Currite dominū
 et virtutē eius: querite faciē eius semp
 Recordamini mirabilū ei? que fecit. si-
 gnorū illius et iudiciorū eius. De-
 men isrl serui ei?: filij iacob electi eius.
 Ipse dñs deus noster: in vniuersa ter-
 ra iudicia eius. Recordamini in sempi-
 ternū pacti ei?: sermōnis quē precepit
 in mille generationes. Quē pepigit cū
 abraham et iuramētū illius cū ysaac. Et
 constituit illud iacob in pceptū: et isra-
 hel in pactū sempiternū dicens. Tibi da-
 bo terrā chanaan. simialū hereditatis
 vestre. Cum essent pauid numero. par-
 ui et coloni eius. Et transfert te gente i
 gentem: et te regno ad pplm aliez. Nō
 dimisit quēq? calumniari eos: sed me-
 crepauit pro eis reges. Nolite tangere
 cistos meos: et in aphe?is meis nolite
 malignari. Cantate dño omnis terra:
 annūate et die i die salutare ei?. Nar-
 rate in gentib? gloriā eius: et in aucti?
 populis mirabilia eius. Quia magnus
 dominus et laudabilis nimis: et horribi-
 lis sup omnes deos. Omnes eni dij popu-
 loy ydola: dñs autē celo? fecit. Cõfessio
 et magnificētia cora eo fortitudo et gau-
 diū in loco eius. Afferte domino familie

populoy: afferte dño gloriã ã impetrũ:
 date dño gloriã nomini eius. Lauate
 sacrificium ⁊ venite in conspectu eius:
 et adorare dñm in teore sancto. Cõmo-
 uatur a facie eius omnis terra: ipse em̃
 fundauit orbem immobilẽ. Aeternũ ce-
 li ⁊ exultet terra: ⁊ dicant in nationibz
 domini regnauit. Tõnet mare ⁊ pleni-
 tudo eius: exultet agri ⁊ omnia que in
 eis sunt. Tunc laudabũt ligna saltẽ
 coram dño: quia venit iudicare terrã.
 Confitemini dño quoniam bonus: quo-
 niã in eternũ misericordia eius. Et dia-
 te: salua nos deus saluator: noster: ⁊ cõ-
 grega nos ⁊ erue te gentibz: ut cõfite-
 amur nomini sancto tuo: ⁊ exultem⁹
 in carminibz tuis. Venodiã? dñs deu⁹
 israhel ab æternũ usq; in eternũ: ⁊ dicat
 ois plus amẽ ⁊ erue p̃mũ deo. Dereliquit
 itaq; ibi corã archa federis dñi asaph ⁊
 fratres eius: ut ministrarẽt in cõspectu
 archa in giter p̃r sin gulos dies ⁊ vicez
 suas. Porro obsecrom ⁊ fratres ei⁹ ser-
 agm̃taoãto ⁊ obsecrom filium ydibun
 et osa. cõstituit iamtozes. Satoch autẽ
 sacerdotan et fratres eius sacerdotes co-
 ram tabernaculo dñi in excelso quod es-
 rat in gabaon: ut offerrent olocausa
 dño super altare olocausomatis in gi-
 ter mane ⁊ vespere: in xta omnia que scri-
 pta sunt in lege domini quam precepit
 israheli. Et post eũ: heman ⁊ ydibun
 et reliquos electos. vnumquẽq; vo-
 cabulo suo ad cõstituendum tomimo
 quoniam in eternum misericordia eius
 Heman q; et ydibun canentes tuba ⁊
 quaticntes ambala. et omnia musicorũ
 organa ad canendum dño filios autẽ
 ydibun fecit esse portarios. Hẽisusq;
 est omis popul⁹ in tomũ suã: et dauid
 ut bñdiceret etiam tomũ suẽ. xviij

Qum autẽ habitaret dauid in domo
 sua: dixit ad nathan pphetã. Ec-
 ce ego habito in domo cedrima: archa
 autem federis domini sub pillibus est.
 Et ait nathan ad dauid. Omnia que in
 corde tuo sunt fac: dominus enim teũ
 est. Igitur noãe illa factus est sermo
 domini ad nathan dicens. Vate et loq;
 re dauid seruo meo. **Hec** dicit domin⁹
 Non edificabis tu michi tomũ ad ha-
 bitandum. Neq; em̃ mansi in tomõ.
 ex eo tempore quo eduxi israhel te terra
 egypti usq; ad hanc diem: sed fui semp
 mutãs loca tabernaculi. et in tentorio
 manes cũ omi israhel. Numquid locu-
 tus sum saltẽ vni iudicũ israhel quib⁹
 p̃ceperam ut pasceret pplm meũ. et dixi
 quare non edificasti michi tomũ cedri-
 nam? Nũc itaq; sic loqueris ad seruu
 meũ dauid. **Hec** dicit dñs exercituum
 Ego tuli te cũ in pascuis sequeris gre-
 gem. ut esses dur populũ mei israhel: ⁊
 fui team quoadq; p̃teristi: ⁊ in interfecti
 omes inimicos tuos corã te: scãq; tibi
 nomen quasi vnũs corã meo: quib⁹
 celebrantur in terra. **Et** dedi loam po-
 pulo meo israhel. Plantabitur et ha-
 bitabit in eo. et vltra non commoue-
 biftur nec hĩ iniquitatis atteret eos si-
 cut a principio. et diebus quib⁹ dedi
 iudices p̃plo meo isrl: et humiliati vni
 uoslos inimicos tuos. Annũdo g̃ tibi
 quod edificaturus sit tibi dñs tomũ.
 Cũq; impleueris dies tuos ut vadãz
 ad pres tuos: suscitabo semẽ tuũ post
 te quod erit de filijs tuis. et stabiliam
 regnũ eius. Ipse edificabit michi do-
 mũ ⁊ firmabo solũ eius usq; in eternũ
 Ego ero ei in patrẽ. ⁊ ipse erit michi in
 filiũ: ⁊ misericordia meã non auferam
 ab eo sicut abstuli ab eo q̃ante te fuit.

Et statua eū in domo mea . et in regno
meo usq; in sempiternū: ⁊ thron⁹ ei⁹
erit firmissimus imperiū. Juxta oīa
verba hee . et iuxta vniuersam visionē
istā : sic locutus est nathan ad dauid.
Cunq; amiss⁹ rex dauid et sediss⁹ corā
dñō: dixit. Quis ego sum dñe deus .
et que domus mea . ut prestares michi
talias. Sed ⁊ hoc parū visum ē in con-
spectu tuo. Itēq; locutus es super do-
mū serui tui etiā in futur⁹ : et fecisti me
spectabile sup omnes homines. Dñe
deus me⁹ qđ vltra adire potest dauid
cum ita glorificaueris seruū tuū et cog-
noueris eum. Domine ppter famulū
tuū iuxta cor tuū fecisti omnē magnifi-
cētiā hāc: ⁊ nota esse voluisti vniuer-
sa magnalia. Domine non est simili-
tudi: ⁊ non est alius deus absq; te ex omni-
bus quos audiuimus auribus nr̄is.
Quis enim ē ali⁹ ut ppl⁹ tuus isrl̄ . gēs
vna ī terra ad quā prerit deus ut libe-
raret ⁊ faceret populū sibi : et magni-
tudine sua atq; terrozib; eiceret nati-
ones a facie ei⁹ quē ex egipto liberarat.
Et posuisti populū tuū isrl̄ tibi ī popu-
lum usq; in eternū: ⁊ tu dñe factus es
deus eius. Nūc igit dñe sermo quē lo-
cutus es famulo tuo ⁊ super domū eū
cōfirmetur impetrū: ⁊ fac sicut locu-
tus es: permaneatq; et magnificet no-
men tuū usq; in sempiternū : et dicat
domin⁹ exercitū deus israhel . et dom⁹
dauid serui ei⁹ permanēs corā eo. Tu
enim dñe deus meus reuelasti auriculā
serui tui . ut edificares ei domū: et id-
circo munis seruus tuus fiduciam ut
oret corā te. Nūc ergo dñe tu es de⁹ ⁊
locut⁹ es ad suū tuū tanta beneficia: ⁊
cepisti benedicere domū serui tui ut sit
semper coram te. Te enim domine be-

nedicere . benedixit enim ppetuū. ⁊ viij.
Factū est autē post hec ut pateret
dauid philistim ⁊ humiliaret e-
os: ⁊ tolleret geb ⁊ filias ei⁹ ⁊ manu
philistim: pateretq; moab et fieret
moabite serui dauid . offerentes ei mu-
nera. Eo tēpore prāssit dauid etiā ad a-
dazer regē soba regionis emath: qñ do-
perret ut dilaret imperiū suū usq;
ad flumen eufraten. Cepit ergo dauid
mille quadrigas eū⁹ ⁊ septē milia e-
quitū ac viginti milia viroz peditū.
Subnera autq; omnes equos aruū:
exceptis centū quadrigis quas resera-
uit sibi. Supuente autē ⁊ firis dama-
scenus: ut auxiliū pberet adazer regi
soba. Sed ⁊ hui⁹ prāssit dauid vi-
ginti duo milia viroz. Et posuit mili-
tes ī damasco: ut firā quoq; seruiret
sibi et offerret munera. Adiuuq; do-
minus eū in cunctis ad que pateret.
Tulit qđ dauid pbaretra aurea quā
habuerat sui adazer ⁊ attulit ea ī ihe-
rusalē: necnō ⁊ thebar ⁊ chun . vrbī e-
bus adazer eris plurimū: ⁊ quo fe-
cit salomon mare enei ⁊ columnas .
et vasa enea. Quod cū audisset thou-
rex emath . percussisse videlicet dauid
omnē exercitū adazer regis soba: mi-
sit ad uram filiū suū ad regē dauid . ut
postularet ab eo pacē: ⁊ cōgratularē
ei eo quod percussisset ⁊ expugnasset ada-
dazer. Adularius quippe creat thou a-
dazer. Sed ⁊ omnia vasa aurea ⁊ ar-
gentea et enea cōsecrauit dauid rex do-
mino . cū argento et auro qđ tulerat ex
vniū⁹ gentib;: tā te ydumea ⁊ moab
et filijs amon . qđ ⁊ philistim ⁊ ane-
lech. Abisai vero fili⁹ saruie percussit e-
dom ī valle salinay decē . ⁊ octo milia
et cōstituit in ecom presidii . ut fuiret

ydumea dauid. Saluauitq; dñs dauid
 in cinctis ad que perregerat. Regna-
 uit ergo dauid super vniuersum ifrael
 et faciebat iudiciū atq; iusticiā aucto po-
 pulo suo. Porro ioab filius saruie erat
 super exercitū: et ioaphab filius abiluib
 a comētarijs. Sadoch autē filius achis
 tob. et abimelech filius abiatbar sacerdo-
 tes: et susa scriba. Banaias q; filius io-
 iace sup legiones cerechi et seletbi. Por-
 ro filij dauid primi ad manum regis.

Quod ita autē ut moreretur. *xx.*
 Naas rex filioꝝ amon: et regna-
 uit anon filius eius pro eo. Dixitq; da-
 uid. facia miser cordiā cū anō filio na-
 as. Præstitit enī michi pater eius grati-
 am. Misitq; dauid nuncios ad cololā-
 dum eum super mortē patris sui. Qui
 cū peruenissent in terram filioꝝ amon-
 ut consolarentur anon: dixerunt prin-
 cipes filioꝝ amon ad anon. Tu fors itā
 putas quod dauid honoris causā i pa-
 trem tuū miserit qui cololarente: nec
 animaduertis quod ut explorēt et inuesti-
 gant et scrutentur terrā tuā. Venit ad te
 fui eius. Igitur anon pueros dauid decal-
 uauit et rasisit: et prædidit tunicas eorū a na-
 tibus usq; ad pedes et dimisit eos. Qui cū
 abiissent et hō mādasset dauid. misit ioc-
 aursū eorū. Grantes enī cunctiam su-
 stinuerunt: et præcepit ut manerēt in ihe-
 richo donec creseceret barba eorū. et tūc
 reuertēretur. Sidentes autē filij amon quod
 iniuriā fecissent dauid. rami anon quā
 reliquus popul⁹: miserūt mille talēta
 argenti. ut cōducerēt sibi de mesopeta-
 mia et de siria maacha et de soba aur⁹ et
 eq̄tes. Conduerūtq; triginta uomi-
 lia arrium: et regē maacha cū populo
 eius. Qui cum venissent. caltramerati
 sunt e regione mepaba. filij q; amon

congregati de vrbibus suis. venerūt ad
 bellum. Quod cum audisset dauid: mi-
 sit ioab et omnem exercitum virorū for-
 tum. Egredī q; filij amon: direxerunt
 a gem iuxta portā austerans. Reges autē
 qui ad auxilium eius venerant separatim i
 agro steterūt. Igitur ioab intelligēs
 bellū ex aduerso et post tergū contra se fi-
 eri: elegit viros fortissimos de vniuerso
 ifrael. et prexit cōtra sirū. Reliquam
 autē partē populi redidit in manu abisai
 fratris sui: et prexit cōtra filios amō
 dixitq; Si viderit me sirus auxilio e-
 ris michi: si autē superauerit te filij amō
 ero tibi in p̄sidium. Cōfortare et agam⁹
 viriliter p̄ populo nostro. et p̄ vrbibus
 dei nostri. Dñs autē quod in cōsp̄ctu suo
 bonū est faciat. Perrexit ergo ioab et
 popul⁹ qui cū eo erat cōtra sirū ad pre-
 liū: et fugauit eos. Porro filij amon vi-
 dentes quod fugisset sirus. ipsi q; fuge-
 runt. abisai frater eius: et ingressi sūt
 ciuitatē. Reuersusq; est etiā ioab in ihe-
 rusalem. Sicens autē sirus quod cecidisset
 coram ifrael: misit nuncios. et addu-
 xit sirum quod erat transiuiū. Sopheat
 autē princeps milicie adatez er erat dur-
 corum. Quod cum annuntiatum esset
 dauid: congregauit vniuersum ifrael
 et transiuit iordanem: irruitq; in eos et
 direxit ex aduerso a gem. illis contra
 pugnantibus. fugit autem sirus ifra-
 hel. Et interfecit dauid de siris. septem
 milia arrium et quadraginta milia
 pedum: et sopheat exerat⁹ principem
 Sidentes autē serui adatez se ab ifra-
 hel esse superatos: transiuerunt ad da-
 uid et seruiertur ei. *xx.*
Fadum est autem post anni aris-
 sum eo tempore quo solit⁹ reges

ad bella proccere. cōgregauit ioab ex-
 eratum ⁊ robur militie: ⁊ vastauit ter-
 ram filioꝝ ammon. Perieritq; et obse-
 dit rabba. Pozo dauid manebat i ihe-
 rusalē quāto ioab percussit rabba. ⁊ re-
 struxit ea. Tulit autē dauid eozonam
 melchon ⁊ capite eius. ⁊ inuenit in ea
 aurū pon to talentū ⁊ p̄aōsissimas gem-
 mas: fecitq; sibi in x diadema. Manubi-
 as quoq; vrbis plurimas tulit: popu-
 lum autē qui erat i ea eduxit. et fecit su-
 per eos tribulas. et trabas. et ferrata
 carpenta trāsire: ita ut dissecarentur et
 cōtraherent. Sic fecit dauid cū dāis vr-
 bib; filioꝝ ammon: et raterius est cū
 omni populo suo in iherusalē. Post hoc
 incitū est bellum in gaza adūsum phi-
 listeos: in quo percussit sobochai vsath: i-
 tes saphai ⁊ genere raphaim et humi-
 liauit eos. Aliud quoq; bellū gestū est
 aduersus philisteos: in quo percussit a-
 zodatus filiu' salus bebleemites fra-
 trē goliath gethei cuius haste lignū q̄si
 liaatoꝝm terēnū. Sed ⁊ aliud bellū ac-
 cidit in geth: i quo fuit homo longif-
 simus senos habens digites id est si-
 mul vigintiquatuoz: qui et ipse ⁊ ra-
 phaim fuerat stirpe generat. Dic bla-
 sphemauit israhel: et percussit eū ionathā
 filius samaa fratris dauid. Hī sūt fi-
 lii rapha in geth: qui ceciderunt in ma-
 nu dauid et seruoꝝ eius. xxi.

Qon surrexit autē sathan cōtra isrl:
 et imitauit dauid ut numeraret
 isrl. Dixitq; dauid ad ioab et ad prin-
 cipes ppli. Ite et numerate isrl a bera-
 bee usq; dān: et afferte michi numerū
 ut sciam. Respon dicitq; ioab. Augeat
 dñs populū suū centuplū quā sunt.
 Nōne dñe mi rex. omnes serui tui sūt.
 Quare hoc querit dñs meus quod in

peccatū reputetur israheli? Sed sermo
 regis magis preua luit. Egressusq; est
 ioab et arauit vniuersū israhel ⁊ reu-
 sus est iherusalē. Deditq; dauid nu-
 merū eoz quos arauerat: ⁊ inuenit est
 omnis numerus israhel mille milia ⁊ cē-
 tum milia viroz eo uctū gladiū. De
 iuda asie. quadringenta septuaginta
 milia bellatoꝝ. Nam leui et beniamin
 non num erant: eo quod iudicus cre-
 queref regis imperiū. Displicuit autē
 deo quod iustum erat: ⁊ percussit israhel
 dixitq; dauid ad deum. peccauit nimis
 ut hoc facerē. Obsecro aufa miq̄ratem
 serui tui: q̄a inspicier egi. Et locutus
 est domin⁹ ad gad videntē dauid dicit.
 Pace et loq̄re ad dauid. et dic ei. Hec
 dicit dñs. Tui tibi optione to: vñū
 quod volueris elige ut faciā tibi. Cū-
 q; remisit gad ad dauid. dixit ei. Hec
 dicit dñs. Elige quod volueris. Aut
 trib; annis pestilentā. aut trib; mensi-
 bus fugere te hostes tuos et gladiū e-
 ozum nō posse euadere: aut tribus die-
 bus gladium domini ⁊ mortē versari
 in terra. et angelū dñi interficere in vni-
 uersis finib; israhel. Nunc igitur vice
 quid respōdeam ei qui misit me. Et di-
 xit dauid ad gad. Ex omni parte me an-
 gustie premūt. Sed melius michi est
 ut in dā in manus dñi quā multe sūt
 miserationes ei⁹. quā in manus hoim
 Misit ergo dñs pestilentā in israhel: et
 ceciderūt ⁊ israhel septuaginta milia vi-
 rozum. Misit quoq; angelū in iherusa-
 lem: ut percuteret eam. Cūq; pauter-
 tur. vidit domin⁹ et misertus est super
 magnitudinē mali: et imperauit ange-
 lo qui pautebat. Suffiat iam: cesser
 manus tua. Pozo angelus dñi stabat
 iuxta areā ozuan iebulci: leuiasq; dauid

oculos suos. vidit angelum domini stante inter celum et terram: et euaginatum gladium in manu eius. et versum contra iherusalem: et ceciderunt tam ipse quam maiores natu vestiti alieijs p[ro]m in terram. Dixitque dauid ad eum. Nonne ego sum qui iussit ut munereret populum? Ego qui precavi: ego qui malum feci. Iste grex quod commenerunt domine deus meus vertat obsecro manus tuas in me. et in domum patris mei: populus autem tuus non peritatur. Angelus autem domini precepit gad ut disceret dauid: ut ascenderet erigeretque altare domino in eo in area oznan iehusei. Ascendit ergo dauid iuxta sermonem gad: que locutus ei fuerat ex nomine domini. Porro oznan cum suspenderit et vidisset angelum quatuorque filij eius cum eo: absconterunt se. Nam eo tempore terebant in area triticum. Igitur cum cerneret dauid ad donan disperit eum oznan: et processit ei obviam de area et adoravit eum pronus in terram. Dixitque ei dauid. Da michi locum aree tue. ut edificem in ea altare domino ita ut quantum valet argenti accipias: et cesset plaga a populo. Dixit autem oznan ad dauid. Tolle et fac altare domino meum rex quodcumque ei placet. Sed et boues tuo in olocaustum et tribulas in ligna: et triticum in sacrificium: omnia libens prebebo. Dixitque ei rex dauid. Nequaquam ita fiet: sed argentum dabo quantum valet. Neque enim tibi auferre debet: et sic offerre domino olocausta gratuita. Dedit ergo dauid omnia pro loco selos auri iusti: sicut ponteris sexcentos: et edificavit ibi altare domino: obtulitque olocausta et pacifica: et invocavit deum et exaudivit eum in igne de celo super altare olocantum. Precepitque dominus angelo et con-

uertit gladium suum in vaginam. Proinde ergo dauid vidit quod exaudivisset eum dominus in area oznan iehusei: immolavit ibi victimas. Tabernaculum autem domini quod fecerat moyses in deserto. et altare olocaustorum ea reperta erat in excelso gabaon: et non pluvium dauid ire ad altare ut ibi obsecraret deum. Nihil enim fuerat timore perterritus. vidit gladium angeli domini.

Dixitque dauid. Decem tomus tui et hoc altare in olocaustum istud. Et precepit ut congregarentur omnes preselii de terra israel: et constituit eis latomios ad centos lapides et polientes. ut edificaretur tomus tui. ferum quoque plurimum ad clavos ianuarum. et ad commissuras atque iuncturas preparavit dauid: et eris pondus innumerable ligna que cedrina non poterant estimari: que sydonij et tirijs deportaverunt ad dauid. Et dixit dauid. Salomon filius meus puer parvulus est et delicatus. Dominus autem quam edificare volo domino talis esse debet: ut in civitatibus regionibus non minetur. Prepara ergo que necessaria. Et ob hanc causam ante mortem suam omnia preparavit impensas. Vocavitque salomonem filium suum et precepit ei ut edificaret tomum domini: non deo israel. Dixitque dauid ad salomonem. Filium meum: voluntatis mee fuit ut edificaret tomum nomini domini dei mei: sed factus est sermo domini ad me dicens. Multum sanguinem effudisti et plurima bella bellasti: non poteris edificare tomum nomini meo: tanto effuso sanguine coram me. filius qui nascetur tibi: erit vir quietissimus. Faciam enim eum recessere ab omnibus inimicis suis per civitatem: et ob hanc causam pacificus vocabitur et pacem et otium dabo tui civitatibus diebus eius.

Ipsē edificabit domū nomini meo: et ipse erit michi in filiū et ego ero illi in patrem: firmaboq; solūm regni eius super israhel in eternū. Nunc ergo fili mi sic ut dominus tecum. et prosperare et edificare domū dño tuo tuo: sicut locutus est de te. Detq; tibi dñs prudentiā et sensū: ut regere possis isrl. et custodire legē dñi dei tui. Tūc enim proficere poteris: si custodieris mandata et iudicia q̄ precepit dñs moysi ut doceret israhel. Confortare et viriliter age: ne timeas neq; paueas. Ecce ego in paupertate mea preparavi impensas domus dñi auri talenta centū milia: et argenti mille milia talentū: q̄is vero et ferri non est pondus: vincatur enim numerus magnitudinis. Ligna et lapides pparavi ad vniuersa impedia. Habes q̄ plurimos artifices: latomos. et cernentarios. artificesq; lignorum. et omnium artium. ad faciendū opus präcensissimos. in auro et argento et ere et ferro. an? non ē numerus? Durge igitur et fac: et erit dñs tecū. Precepit quoq; dauid audis primapibus israhel. ut adiuuaret salomonē filiū suū: cernens inquitens quod dñs deus vester vobiscum sit. et daret vobis requiem per arcum. et tradiderit omnes inimicos vros in manus vestras: et subiecta sit terra coram dño et corā populo eius. Prebete igitur corda vestra et animas vestras. ut queratis dñm deū vestrū: et cōsurgite et edificate sandū: arūi domini tuo: ut introducatur archa fedatis dñi et vasa dño cōsecrata in domū que edificat nomini dñi. **XXXI.** **C**itur dauid senex et plenus dierū regem cōstituit salomonē filiū suū super israhel: et cōgregauit omnes primapies isrl. et sacertotes atq; leuitas. Numeros

atq; sūc leuite a viginti annis. et supra et muarta sunt triginta octo milia virorum. Et hijs electi sunt et distributi in ministerium domus dñi viginti quatuor milia: prepositos autē et iudicā sex milia. Porro quatuor milia iamitores et totidem psaltes canentes dño in organis. que fecerat ad canēdū: et distribuit eos dauid per vias filios leui gerisom leedan et semei. filij leedan p̄ncipes. iehibed. et zethan et iohel tres. filij semei salomith et ozikel et aran tres. Isti primapies familiarū leedan. Porro filij semei. leeth. et ziba et paus et baria. Isti filij semai quatuor. Erat autē leeth prior. ziba sedes. Porro paus et baria non habuerūt plurimos filios: et idcirco in vna familia vnaq; como computati sunt. filij caath. amram et ysaa et hebron et ozikel quatuor. filij amra aaron et moyses. Separatusq; ē aaron ut ministraret in sanda sandorū. ipse et filij eius in sempiternū: et adoleret incensum dño secū dñi ritū suum: ac benediceret nomini eius in perpetuū. Moysi q̄ hominū dei filij annumerati sunt in tribu leui. filij moysi gerisom et eliezer. filij gerisom sububel primus. fuerunt autē filij eliezer roobia primus: et non erat eliezer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sunt nimis. filij ysaa salomith primus. filij hebron ierai primus amarias secundus. iaziel tertius. iheemaan quartus. filij ozikel mieha primus. iesha secundus. filij merari. mooli et mahi. filij mooli. eleazar et as. Mortuus est autē eleazar. et non habuit filios sed filias: accepitq; eas filij as fratres earum. filij muth mooli et ezer et ierimuth tres. Hij filij leui in

cognationibus et familijs suis. p̄ma
 pes puicē et numerū capitū singulorū
 qui faciēbāt opa ministrorū dom̄i dñi a
 viginti annis et supra. Dixit enī dauid.
 Requiescat dñs deus israel popu-
 lo suo. et habitabtionem iherusalem
 usq; in eternum: nec erit officij leuitarū
 ut ultra portet tabernaculū. et om̄ia
 vasa eius ad ministrandū. Iuxta pre-
 cepta quoq; dauid nouissima suppu-
 tabit numerus filiorum leui. a vigin-
 ti annis et supra: et erunt sub manu fi-
 liorum aaron. in cultum totius domi-
 ni in vestibilis et in credomis. et in loco
 purificationis et in sanctuario et in vni-
 uersis operibus ministrorū templi dñi.
 Sacerdotes autē super panes p̄posicio-
 nis et ad simile sacrificiū. ad lagana et
 azima. et sartagine. et ad torrendum.
 et super om̄e pondus atq; mensuram.
 Venite vero ut stent mane ad ostiū
 et cantent dñio: similiterq; ad vespē-
 rā tam in oblatione olocausorū dñi
 q̄ sabbatis et kalendis et solemnitati-
 bus reliquis. iuxta numerū et ceremo-
 nias vnusquisq; rei. iugiter corā do-
 mino: et custodiāt obseruaciones taber-
 naculi federis. et ritū sanctuarij. et obser-
 uationem filiorū aaron fratris sui: ut
 ministrent in domo dñi. *xxiii*

Dorro filijs aaron hęc p̄tiones
 erant. filij aaron nadab et abiu
 et eleazar et ythamar. Mortui sūt autē
 nadab et abiu ante patrem suum absq;
 liberis: sacerdotioq; fundus est eleazā
 et ythamar. Et diuisit eos dauid. id
 est sadoch de filijs eleazari et abimelech
 de filijs ythamar secundum vices suas
 et ministerium: inquitq; sunt multo
 plures filij eleazar in principibus viris
 quam filij ythamar. Diuisit autē eis

hoc est filijs eleazar primū p̄s seceam:
 et filijs ythamar p̄ familias et domos
 suas octo. Porro diuisit vtracq; inter
 se et familias sortibus. Erāt enī primū
 pes sanctuarij et principes totius tri-
 bus de filijs eleazar q̄ de filijs ythamar. De-
 scripsitq; eos semeias filius nathanael
 scriba leuitis. coram rege et principibus
 et sadoch sacerdote et abimelech filio
 abiatbar. principibus q̄ familiarum
 sacerdotaliū et leuiticarum vnā domū q̄
 ceteris p̄erat eleazar. et alterā domū q̄
 sub se habebat ceteros ythamā. Exiuit
 autē sors p̄ma ioharib. secunda iedie.
 tertia harmi. quarta seozim. quinta melchia
 sexta maïman. septima acchos. octaua
 abia. nona ibesit. decima sechemia. vn-
 decima eliasib. duodecima iaam. tredecima
 hophā. decimaquarta isbaal. decima
 quinta belga. decima sexta ommer.
 decima septima ezir. decima octaua ap-
 pbes. decima nona apheceia. vicesima
 ezechiel. vicesima prima iachim. vicesi-
 ma secunda gamul. vicesimatercia dala-
 iau. vicesima quarta mazziu. Decem
 vices eorum secundum ministeria sua ut
 ingrediant domū dei. et iuxta ritū suū
 sub manu aaron patris eorū: sicut p̄ce-
 perat dñs deus isrl. Porro filiorū leui q̄
 reliq; fuerāt de filijs amram. erat suba-
 hel: et de filijs subahel ierua. De filijs q̄
 roobie p̄ncipis iehas. Maaris vero filius
 salemoth. filiusq; salemoth. filiusq;
 ei. ieriau p̄m. amarias secūds. iazibel
 tertia. iechmoan. quartus. filius osidhel m-
 cha. filius micha samijr. frater micha ie-
 ha: filiusq; iefse zacharias. filij merari
 mooli. et mush. filius oshan. benon:
 filius q̄ merari osian: et soem et zachur et
 hezi. Porro mooli. filius eleazar: q̄ nō
 habebat liberos. filius vero as iqamihel

filij mufi mooli . eter et iherimoth .
 Iſti filij leui ſecū com' familiaꝝ ſuarꝝ
 Miſerūq; et ipſi ſortes contra fratres
 ſuos . filios aaron corā d'no rege . et
 ſarob et abimelech et primapibꝝ fami-
 liaꝝ ſac̄o talū et leuitay : tā maiorꝝ
 q̄ minorꝝ om̄es ſors eq̄litr diuīdēbar
Citur dauid et magiſtratus . xxv .
 eroratus ſegregauerit in miniſterū ſi-
 lios aſaph . et benani . et poithun : qui
 pphetarent in aetharis . et pſalterijs et
 ambalis . ſecundū numex ſuū . dedica-
 to ſibi officio ſeruitēs De filijs aſaph
 zachur et ioseph et nathania et aſarel :
 filij aſaph ſub manu aſaph pphetan-
 tes iuxta regem . Porro poithun . goro-
 lias ſoni iſetias et ſabias et mathatias .
 ſer ſub manu patris ſui poithun : qm̄
 aethara pphetabat ſup cōſtitentes et lau-
 dantes dñm . Benani quoq; filij benā
 boccau mathamu ozid ſububel et ihe-
 rimoth ananias . anani . eliatba . gel-
 ethi . et romethiez . et iſbaccaſa . mel-
 lothi . orbir . mozieth . Om̄es iſti filij
 kaman videntes regis in ſermōibꝝ tē
 ut exaltaret cornu . Ded itq; deus benā
 filios quatuordecim et filias tres . Sin-
 uerſi ſub manu patris ſui ad cantandū
 in templo dñi diſtributi erāt in ambali-
 ſ pſalterijs et aetharis . in miniſteria
 com' dñi iuxta regem : aſaph videlicet
 et poithun et benani . fuit autē nume-
 rus eorū cū fratribꝝ ſuis qui erudiebāt
 canticū dñi cū dōctores ducenti octo-
 ginta octo . Miſerūq; ſortes per vices
 ſuas . et equo tam maior q̄ minor . to-
 ctus pariter et inuictus . Egrefſaq; eſt
 ſors prima ioseph q̄ erat de aſaph : ſec-
 unda goolie . ipſi et filijs eius et fra-
 tribꝝ eius duodecim : tertia zachur et
 filijs et fratribꝝ eius duodecim : quarta

ysari . filijs et fratribꝝ eius duodecim :
 quinta nathanie filijs eius et fratribꝝ
 eius duodecim : ſexta boccau filijs et fra-
 tribꝝ eius duodecim : ſeptima iſrebel
 filijs et fratribꝝ eius duodecim : octaua
 ysae filijs et fratribꝝ eius duodecim : no-
 na mathanie filijs et fratribꝝ eius duo-
 decim : decima ſemeie filijs et fratribꝝ eiꝝ
 duodecim : undecima eſrabel filijs et fra-
 tribꝝ eius duodecim : duodecima aſa-
 bie filijs et fratribꝝ eiꝝ duodecim : tredecima
 ſubabel filijs et fratribꝝ eius duodecim :
 quattuordecima mathatie filijs et
 fratribꝝ eius duodecim : quindecima ihe-
 rimoth filijs et fratribꝝ eius duodecim :
 ſextadecima ananie filijs et fratribꝝ
 duodecim : ſeptimadecima iſvocafe filijs
 et fratribꝝ eiꝝ duodecim : octadecima
 anani filijs et fratribꝝ eiꝝ duodecim : no-
 nadecima mellothi filijs et fratribꝝ eiꝝ
 duodecim : viceſima eliatba filijs et fra-
 tribꝝ eius duodecim : viceſima prima
 orbir filijs et fratribꝝ eius duodecim : vi-
 ceſimadecima gollath i filijs et fratri-
 bus eiꝝ duodecim : viceſimadecima
 filijs et fratribꝝ eiꝝ duodecim : viceſima
 quarta romamethiez filijs et fratri-
 bus duodecim . xxvi.

Diuisiones autē ianitorꝝ de choan̄tis
 meſellēmia filius eboze : de filijs
 aſaph filij meſellēmie . zacharias pmo
 genitus iadibel ſc̄ad̄ons . zabadias ter-
 tius . iathnael quartus . abilan̄ quin-
 tus . iohannan ſextus . helionai ſepti-
 mus . filij autē oberecom . ſemeias pri-
 mogenitus . iozabad ſecundus . iohaa
 tercius . ſachar q̄rtus . nathanabel qui-
 tus . amikel ſextus . ysachar ſeptimus .
 phollathi octauus . quiſ benedixit illi
 comin' . Semeie autē filio eius nan ſue
 filij p̄ſc̄ti familiaꝝ ſuarꝝ : erant enī viſi

fortissimi. filij ergo semie othni et raphael. et obediel zabad et fratres eius viri fortissimi: heliu q̄ et samachias. Omnes h̄j de filijs obexdom ip̄i et filij et fratres eor̄ fortissimi ad ministrādū sexagintaduo de obexdom. Pro melchiamie filij et fratres eor̄ robustissimi decem et octo. Dehosa aut̄ id ē de filijs merari senri p̄inceps. Non em̄ habuerat primogenitū: et idcirco posuerat eū pater ei⁹ in p̄ncipe. Melchias sc̄do tabeias tercius. zacharias quart⁹. Omnes h̄j filij et fratres hosa tredecim. H̄j diuisi sūt in iamitores: ut semp̄ p̄ncipes custodiarū sicut et fratres eorum ministrarent in domo dñi. Missi sunt ergo sortes ex equo. et paruis et magnis per familias suas in vnam quāq; portarū. Cecidit ergo sortis orientalis selonie. Porro zacharie filio ei⁹ viro p̄uencissimo et erudito. sortito obtigit plaga septentrionalis. Obexdom vero et filijs eius ad austrū in qua parte tom⁹ erat lenioam conaliū: sephphima et hosa ad occidentem iuxta portā que ducit ad viā ascensionis. custodia cōtra custodiam. Ad orientem vero leuite sex et aquilonem quatuor per diem. atq; ad meridiam similiter in die quatuor: et vbi erat conalium bini et bini. In cellulis quoq; iamitorum. ad occidentem quatuor in viā: biniq; per cellulas. Hec sūt diuisiones iamitorum filiorum chore et merari. Porro achias erat super thesauros domos domini. et vasa sanctorum filij quoq; dan filij gersoni. De ledan princeps familiarum. ledan et gersoni iakeli: filij iakeli zaedan et iobel frater eius super thesauros domos domini amramitis et psaritis et hebronitis et hozihelitis. Subazel aut̄ filius gersoni

filij moysi p̄positus thesauris: frater quoq; eius elieser cuius filius raabia. et huius filius psaias. et huius filij ioram. huius quoq; filius zebri. et hui⁹ filius selenieb. Ipe selenieb et fratres eius super thesauros sanctorū. que sanctificauit dauid rex et p̄ncipes familiarum et tribuni et centuriones. et duces exercitus. de bellis et manubijs preliorum. que consecraverat ad instaurationem. et sup̄ illectilem templi domini. Hec autem vniuersa sanctificauit samuhel videns et saul filius is. et abner filius ner. et ioab filius saruie: omnisq; sanctificauerant ea p̄ manum salenieb et fratrem eius. Saraitis vero preerat conemas et filij ei⁹ ad opa fornicis. In p̄ ista ad vocādū et iudicādū eos. Porro de hebronitis asabias et fratres ei⁹ viri fortissimi mille septingenti preerat israheli. trans iordanem cōtra occidentē in castris oppribz dñi. et in ministerium regis. Debronitarum autem p̄nceps sūt bieria: secundum familias et conationes eorū. Quadagesimo anno regni dauid recensiti sūt et iuncti sūt viri fortissimi igaser galaad: fratresq; eius robustioris cratis duo milia septingenti p̄ncipes familiarum. Precepit aut̄ eos dauid rex rubenitis et gaditis et dimidie tribui manasse: in omne ministerium dei et regis. xxvij.

Filij autem israhel secundum numerum suum p̄ncipes familiarum. et tribum et centuriones. et p̄fecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas. in egredientes et egredientes per singulos montes in anno: viginti quatuor milibus singuli preerant. Prime turme in primo mense isboam preerat filius zabdiel: et sub eo viginti quatuor milia.

De filijs phares: princeps duodecim primorum in exercitu mense primo. Secundi mensis habebat turmam duodecim iacobites et post se alter nomine macelloth: qui regebat partem exercitus viginti quatuor milium. Dux quoque turme tercię in mense tercio erat banaias filius ioiace sacerdos: et in diuisione sua viginti quatuor milia. Ipse est banaias fortissimus inter triginta: et super triginta. Preerat autem turme ipsius amisadab filius eius. Quartus mense quarto asahel frater ioab. et zabadias filius eius post eum: et in turma eius viginti quatuor milia. Quinto mense quinto princeps samaoth ieserites: et in turma eius viginti quatuor milia. Sextus mense sexto hira filius acces theautes: et in turma eius viginti quatuor milia. Septimus mense septimo helles phallomites de filijs ephraim: et in turma eius viginti quatuor milia. Octauus mense octauo sobochai vsathites de stirpe zarai: et in turma eius viginti quatuor milia. Nonus mense nono abiez er anathotites de filijs ienimi: et in turma eius viginti quatuor milia. Decimo mense decimo marai et ipse nechophanites de stirpe zarai: et in turma eius viginti quatuor milia. Undecimus mense undecimo banaias pharathonites de filijs ephraim: et in turma eius viginti quatuor milia. Duodecimus mense duodecimo holdai nechophanites de stirpe gorhomel: et in turma eius viginti quatuor milia. Porro tribubus preerat in israhel rubemitis. Dux eliez er filius zebri: symeonitis: dux saphacias filius macha: leuitis asabias filius chamuel: aaromitis: sathob: iuda: heliu frater dauid: ysachar: amri filius michael: zabalomitis.

iscmaias filius abdic: nephtalitis. Ismoth filius oziel: filius ephraim osee filius ozaiu. Dimidie tribui manasse. Sobel filius phadaie: et dimidie tribui manasse in galaad. iadto filius zacharie beniamin autem iasihel filius abner: dan vero ezriel filius ieroam. Huius principis filiorum israhel. Noluit autem dauid numerare eos a viginti annis inferius: quia dixerat dominus ut multiplicaret israhel quasi stellas celi. Joab filius saruie cepit numerare nec compleuit quia super hoc ira dei iruerat in israhel: et idcirco numerus eorum qui fuerat recensitus non est relatus in factos regis dauid. Super thesauros autem regis fuit amoth filius adibel: huius autem thesauris qui erant in vrbibus et in vicis et in turribus presidebat ionathan filius ozie. Operi autem rustico et agricoli qui crecebant terram preerat ezri filius chelub: vinearumque cultoribus semeias romathites: cellis autem vinarijs zabdi: as aphomites. Nam super oliueta et ficeta que erant in campibus balanan gerentes: super apothecas autem olei ioas. Porro armenis que pascebantur in sarona prepositus fuit ferrai saromites: et super boues in vallibus saphat filius adli. super camelos vero vbiu hisnake lites: et super asinos: iadias meronathites: super oues quoque iaziz agarenus. Omnes huius principes substantie regis dauid. Jonathan autem patruus dauid consiliaris vir prudens et litteratus: ipse et iabihel filius adamoni erant autem filii regis. Achitophel etiam consiliaris regis: et chusi arabites amicus regis. Post achitophel fuit ioiada filius banaie et abiatzar. Princeps autem exercitus regis erat ioab. **O**nuocauit igitur dauid omnes

p̄m̄ap̄s israhel. duces tribuum ⁊ p̄-
 positos curiarū. qui ministrabāt regi
 tribunos quoq; ⁊ centuriones et qui
 p̄eerant substantie et possessionibus
 regis: filiosq; suos cum enuchis et po-
 tentes et robustissimos quosq; in exer-
 citu iherusalem. Cumq; surrexisset rex
 et stetit ait. Audite me fratres mei:
 et populus meus. Cogitauit ut edifica-
 rem domum i qua requiesceret archa fe-
 ceris dñi ⁊ scabellum pedum domini dei
 nostri: et ad edificandū omnia p̄para-
 ui. Deus autē dixit michi. Non edifica-
 bis domum nomini meo: eo q̄ sis vir
 bellator ⁊ sanguinem fuderis: sed ⁊ ele-
 git dñs deus israhel me de vniuerso to-
 mo patris mei: ut essem rex sup isrl̄ in
 sempiternū. De iuda en̄ elegit p̄m̄ap̄s
 Doxo de tomo iuda domū p̄is mei: et
 de filijs p̄is mei placuit ei ut me elige-
 ret regem sup cunctū israhel: sed et de fi-
 lijs meis. filios en̄ michi multos dedit
 dñs: elegit salomonē filiū meū ut scede-
 ret in throno regni dñi sup isrl̄: dixitq;
 michi. Salomō fili⁹ tuus edificabit do-
 mū meam ⁊ atriā meā. Ip̄m en̄ elegi
 michi in filiū. et ego ero ei in patrē: et
 firmabo regnū ei⁹ usq; in eternū si perse-
 uerauerit facere p̄cepta mea ⁊ iudicia
 sicut ⁊ hodie. Nunc ergo corā vniūso
 ceu isrl̄ audiente deo nostro custodite
 et p̄quire aucta m̄ ad data domini dei no-
 stri ut possidetis terrā bonā ⁊ relinqua-
 tis eam filijs iuris post vos usq; in sem-
 piternū. Tu autē salomon fili mi scito
 aī patris tui: et serui ei corde perfecto ⁊
 animo volūtario. Omnia enim corda
 scrutatur dñs: et vniūsas mensium
 cogitationes intelligit. Si quiescis
 cum inuenies: si autem dereliqueris eū
 proiāct te in eternum. Nunc ergo q̄

elegit te dominus ut edificares domū
 sanctuarij: confortare et p̄ficere. Deside-
 autē dauid salomonij filio suo descriptio-
 nem porticus ⁊ templi ⁊ cellariorum et ce-
 nauili et cubiculorum in aditis et domus
 p̄p̄iationis. necnō ⁊ omnium que co-
 gitauerat atriarum ⁊ crederarū p̄ circuitu
 tū in thesauros domus dñi et in thesau-
 ros san̄ d̄ orū: diuisionemq; sacerto calu-
 um et leuiticarū in omnia opera dom⁹ do-
 mini et in vniuersa vasa ministrerij tē-
 pli domini: aurum imponere per singu-
 la vasa ministrerij: argentū q; pondus p̄
 vasorum et operū diuinitate: sed et in
 cancelabra aurea et ad lucernas. aurū
 pro mensura vniūscuiusq; cancelabri
 et lucernarū: similiter et in cancelabra
 argentea ⁊ in lucerna eorum pro diuisi-
 tate mensure. pondus argenti tradidit.
 Aurū quoq; dedit i mēsas p̄positionis
 pro diuersitate mensurarum: similiter et
 argētum in alias mēsas argenteas.
 Ad sustinulas quoq; stalas et thuribu-
 la et auro purissimo. et leuiticos aure-
 os pro qualitate mensure pond⁹ distri-
 buit. inleam autum ⁊ leucalū: similiter
 et in leones argenteos diuersum argēti
 pondus separauit. Altari autem in quo
 adoleatur incensum. aurum purissimū
 dedit: ⁊ ut ei ip̄o fieret similitudo qua-
 drige cherubim extendentiū alas ⁊ velā-
 tium archā feceris dñi. Omnia in que
 venerunt scripta manu domine ad que
 ut intelligere vniuersa opa exemplaris
 Dixit q; dauid salomonij filio suo. Si-
 militer age et confortare et fac: ne timē-
 as ⁊ ne paucas. Dominus en̄ de⁹ me⁹
 tecum erit: ⁊ non dimittet te nec derelin-
 quet: donec p̄haas om̄e opus ministr-
 erij domus dñi. Ecce diuisiones sacerto-
 rum et lauitarum in om̄e ministrerijum

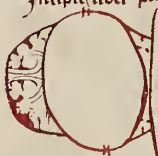

com^o dñi affisūe tibi q̄ pati sūt: et no-
uerūt tā p̄ncipes q̄ p̄ps oīa p̄cepta tua

Iouus q̄ est dauid rex. **111**
ad omnē ecclesiam. Salomōne
filiū meū vnū eeligē dñs adhuc puer
et tenellū. Opus enī grandē est: neq̄ e-
nim homini p̄parat habitatio. sed deo
Ego enī totis viribz meis p̄parati imp̄-
sas com^o dñi dei mei: auz ad vasa au-
rea et argentū in argentea. es in enea.
ferrū ī ferrea. ligna ad lignea. lapides
omnibz et quasi stibinos et diuer-
sorū colorū omnēq̄ p̄osū lapideū et
marmorū parūm habūdantissime: et su-
per hęc q̄ optulī in comū dei mei. de p̄ci-
lio meo auz et argentū in templū
dei mei: exceptis hīs q̄ p̄parati in cœm
sanctā tria milia talenta auri et auro o-
phir: et septem milia talentū argenti
p̄robantissimi ad reaurādas parietes tē-
pli: et vbiq̄q̄ opus est aurū et auro et
vbiq̄q̄ opus est argentū et argento.
Opera siant p̄ manus artificū: et si quis
sp̄ote offerat impleat manū suā beoie:
et offerat quod voluerit dño. Polliati
sūt itaq̄ p̄ncipes familiay et p̄ceres
tribūū israhel. tribum q̄ et ceturiones
et p̄ncipes primapū possessionū regi-
uerūtq̄ in op̄a domus dñi auri talē-
ta quinq̄ milia et solidos decē milia ar-
genti talenta decem milia et crīs talenta
decem et octo milia: ferri q̄ centū milia
talentū: et apud quēcūq̄ inuenti sūt
lapides decerūt in thesauros domus dñi
per manū ichibel gersomitis. Aera tūq̄
est populū aī vota sp̄ote p̄mitterēt:
quia corde toto afferebāt ea domino.
Sed et dauid rex letat^o est gau dīo ma-
gno: et bñ dixit dño corā vniūsa mul-
titudine et ait. Benedicūs es dñe de-
israhel patris nostri: ab eterno ī eternū

Tua est dñe magnificētia et potētia et
gloria atq̄ victoria: et tibi laus. Cū:
da enī q̄ in celosūt et in terra tua sūt.
Tuū dñe regnū: et tu es sup̄ omnes
p̄ncipes. Tue diuinitē: et tua est gloria
tu domitans omnīū. In manu tua vir-
tus et potētia: in manu tua magnitudo
et imp̄riū omnīū. Nunc igit deus no-
ster cōfitemur tibi: et laudam^o nomen
tuum inclitū. Quis ego et quis popu-
lus meus: ut possimus hęc tibi vniuer-
sa promittere. Tua sunt omīa: et que
de manu tua accepimus redimus tibi.
Peregrini enī sumus coram te et adue-
ne: sicut omēs patres nostri. Dies no-
stri quasi vmbra sup̄ terrā: et nulla ē
inora. Domine deus noster omnis hęc
copia quā pauim^o ut edificaret dom^o
nomini sancto tuo de manu tua ē: et tua
sunt omīa. Sed deus meus quod pro-
bes corā et simplicitatē diligas: vnde
et ego in simplicitate cordis mei leuis
obtulī vniūsa hęc: et populū tuū q̄ hic
reparatus est vidī aī ingenti gaudio tibi
offere donaria. Domine deus abrahā
et isaac et israhel pat̄y nostroy custodi
in eternū hanc voluntatē cordis eoy: et
semper in veneracionē tuā mens ista per-
maneat. Salomōn q̄ filio meo da cor
perfectum. ut custodiat mandata tua et
testimonia tua. et cerimonias tuas et fa-
ciat vniūersa: et edificet cœm aīus im-
p̄sas. parati. Precepit autē dauid vni-
ūse ecclesie. Dñdiate dño deo nr̄o. Et
benedixit omīs ecclesia dño deo patrū
suoy: et inclinauerūt se et adorauerunt
deum: et deinde regem. Inmolauerūtq̄
victimas dño: et obtulerunt olocaulta
die sequenti taurus mille arietes mil-
le agnos mille aī libaminibus suis. et
vniuerso ritu abundantissime in oēm

israhel. Et comederunt et biberunt coram domino in die illo cum gratia leticia: et vixerunt secundo salomonem filium dauid. Intrauerunt autem cum domino in principatum et satoch in pontificem. Sedique salomon super solium domini in regem pro dauid patre suo quod iudicis placuit: et paruit illi omnis israhel. Deo et vniuersi principes et potentes et iudici filij regis dauid ceperunt manu: et subiecti fuerunt salomoni regi. Magnificauit ergo dominus salomonem super omnem israhel: et tradit illi gloriam regni qualem nullus habuit ante eum rex israhel. Igitar dauid filius ysai regnauit super vniuersum israhel et dies quibus regnauit super israhel fuerunt quadraginta anni. In hebron regnauit septem annis et in iherusalame annis trigintatribus: et mortuus est in senectute bona plenus diebus: et diuitijs et gloria et regnauit salomon filius eius pro eo. Gestis autem regis priora et nouissima scripta sunt in libro samuhel vicentis et in libro nachan prophete atque in volumine gad vicentis: vniuersique regni eius: et fortitudinis et temporum que transierunt sub eo sive in israhel: sive in cunctis regnis terrarum. **Explicit lib' primus.**
Incipit liber secundus de salomone. sedis.

Onfortatus est ergo salomō filius dauid in regno suo: et dominus erat ei eo: et magnificauit eum in excelsu. Precepitque salomon vniuerso israheli: tribujs et ceterionibus et duabus et iudicibus omnis israhel et principibus familiaribus: et abijt cum vniuersa multitudine in excelsu gabaon: ubi erat tabernaculum factis dominis:

quod fecit moyses famulus dei in solitudine. Archem autem dei adduxerat dauid te cariatiarum in loam que preparauerat ei: et vbi fuerat illi tabernaculum hoc est in iherusalame. Altare quoque et nouum quod fabricatus fuerat beelchel filius: vbi filij eius ibi erat coram tabernaculo domini: quod et requisituit salomō et omnis ecclesia. Ascenditque salomon ad altare eneum coram tabernaculo factis domini: et obtulit in eo mille hostias. Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei rex dicēs. Postula quod visis ut tibi. Dixitque salomon deo. Tu fecisti cum dauid patre meo misericordiam magnam: et constituisti me regem pro eo. Nunc ergo domine deus: impleat sermo tuus que pollicatus es dauid patri meo. Tu enim me fecisti regem super populum tuum multum: qui tam innumera bilis est quam puluis terre. Da michi sapientiam et intelligentiam: ut ingrediar et egrediar coram populo tuo. Quis enim potest hunc populum tuum dirigere quod tam gradis est iudicare? Dixit autem deus ad salomonem. Quia hoc magis placuit cordi tuo et non postulasti diuitias et substantiam et gloriam: neque animas eorum que te oderant. Sed nec dies vite plurimos: prelati autem sapientiam et scientiam: ut iudicare possis populum meum super quem constituisti te regem. Sapientia et scientia dara sunt tibi. Diuitias autem et substantiam et gloriam dabo tibi: ita ut nullus in regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui. Venit ergo salomon ab excelsu gabaon in iherusalem coram tabernaculo factis: et regnauit super israhel. Congregauitque sibi currus et equites: et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equum: et fecit eos esse in vrbibus quadragarum et cum rege in iherusalame.

Prebuitq; rex argēum et aurū in iheru-
salem quasi lapides: et cedros quasi si-
comoros que nascuntur in campestribus
multitudine magna. Adducebant autē
ei equi de egipto et chora a negotiatori-
bus regis: qui ibant et emebāt precio
quadrigam equorum sexcentū argenteis
et equū centū quinquaginta. Similit
de vniuersis regnis cetheorum et a re-
gibus hirie emptio celebrabat. **11.**

Querent autē salomon edificare to-
mū nomini dñi: et palaciū sibi.
Et numerauit septuaginta milia viros
rum portantiū humeris: et octoginta
milia q̄ ceterē lapides in montib; p̄po-
sitosq; eorum tria milia sexcentos. Misit
quoq; ad hiram regē tyri dicens. Hinc
egisti cū dauid patri meo. et misisti ei li-
gna cedrina ut edificaret sibi tomū in
qua et habitauit: sic fac meū ut edifi-
cem tomū nomini dñi tui mei et cōsecrē
eam: ad atolendū in cōsiliū corā illo et su-
migāda aromata. et ad p̄positiōnē pa-
num sempiternam. et ad olocaustoma-
ta mane et vespere. sabbatis quoq; et
nomenijs. et solemnitatib; dñi tui no-
stri in sempiternū que mādāta sūt isrl̄i.
Dom̄ em̄ quā edificare cupio magna ē
Magn̄ est enī tuis noster: super omnes
ceos. Quis ḡ poterit p̄ualere ut edifi-
cet ei dignā tomū? Si celū et celi celorum
capere cū nequāit: quātus ego sum ut
possim edificare ei tomū? Sed ad hoc
tanquā: ut atoleatur in cōsiliū corā illo.
Mitte igitur michi virū eruditū q̄ no-
uerit operari i auro et argento ere et fer-
ro purpura cocino et iacinto. et qui
sciat sculptre celaturas: cū hīs artifi-
bus quos meū habeo in iheru-
salem quos p̄parauit dauid pater me-
us. Sed et ligna cedrina mitte michi

et arbutina et pinea de libano. Dico
enī q̄ serui tui nouerint cetera ligna de
libano. Et erūt serui mei cū suis tuis:
ut parerūt michi ligna plurima. Do-
mus enī quā cupio edificare magna ē
minis et inclita. Preterea operarijs qui
cesuri sunt ligna seruis tuis dabo in q̄-
baria tria choros viginti milia: et o-
cto choros ceterē: olei quoq; sata vigin-
ti milia. Dixit autē hiram rex tyri p̄ lit-
teras quas miserat salomoni. Quia di-
lexit dñs populū suū: idcirco te regna-
re fecit super eū. Et addidit dicens. Be-
nedictus dñs tuis israhel q̄ fecit celū et
terrā: qui cecidit dauid regi filiū sapien-
tem et eruditū et sensatū atq; prudentē:
ut edificaret tomū dño. et palaciū sibi.
Nisi ergo tibi virū prudentē et scientissi-
mum. hiram patrem meū filiū mulieris
et filii dān cuius pater fuit tyrius:
qui nouerit operari in auro et argento.
ere et ferro et marmore et lignis: in pur-
pura quoq; et iacinto et bislino et coc-
cino: et qui sciat celare omnē sculpturā
et adinuenire prudenter quocūq; in o-
pere necessariū est: cū artificibus tuis et cū
artificibus dñi mei dauid patris tui. Tri-
tiā ergo et ordiū et oleum et vinū. que
pollitatus es domine mi mittere seruis tu-
is. Nos autē cedemus ligna de libano
quot necessaria habueris: et applicabi-
mus ea ratibus per mare in iope: tuū
autē erit transferre ea in iherusalem. Nu-
merauit igitur salomon omnes viros
proselitos qui erant i terra israhel post
dimerationē quā dimerauit pa-
ter eius: et inuenti sunt centū quinquag-
inta milia et tria milia sexcenti. fecitq;
ex eis septuaginta milia q̄ humeris o-
nera portarent: et octoginta milia qui
lapides et montes ceterē: tria milia

et sexcentos prepositos operum populi. **C**epit salomō edificare domū domini in iherusalē in mōte moria qui dānostrat. fūerat dauid patri eius: in loco quem parauerat dauid in area oman iebusē. **C**epit autē edificare mense secundo: anno quarto regni sui. **E**t hec sunt fundamenta que ierat salomon ut edificaret domū dei. longitudo mis. cubitos in mētura prima seragita latitudinis cubitos viginti. **P**orticum vero ante frontem quā tendebatur in longum. iuxta mensurā latitudinis domus cubitorum viginti. **P**orro altitudo centum viginti cubitorū erat. **E**t decorauit eā intrinsecus auro mundissimo. **D**omū quā maiorem terit tabulis lignis abiegnis: et laminas auri obizi affixit per totū. **S**culpsitque in ea palmas: et quasi catenulas se inuicem complectentes. **S**travit quoque parauimentū templi preciosissimo marmore: decorē multo. **P**orro aurū erat probatissimū. de cuius lamina terit domū et trabes eius et postes et parietes et ostia: et celauit cherubim in parietibus. **F**ecit quōque domum sancti sanctorum: longitudine iuxta latitudinem domus cubitorum viginti: et latitudinem similiter viginti cubitorū. **E**t lamina aureis terit eam quasi talentis sexcentis sed et clauos fecit aureos: ita ut singuli clauī fidos quinquagenos appeterēt. **C**enacula quoque terita auro. **F**ecit etiam in domo sancti sanctorum cherubim duos opere stantario: et terit eos auro. **A**le cherubim viginti cubitis extendebatur ita ut vna ala haberet cubitos quinq; et tangeret parietē domus: et altera quinq; cubitos habens. alam tangeret alterius cherub. **S**imiliter cherub alterius ala. quinq; habebat cubitos. et tangebatur

parietem: et ala eius altera quinq; cubitorum. alam cherub alterius contingebat. **I**gitur ale utriusque cherub expansę erant: et extendebantur per cubitos viginti. **I**psi autem stabant credis pedibus: et facies eorum erāt versę ad exteriorem domū. **F**ecit quoque velum quod iacendo purpura cocano et bisso: et intererat ei cherubim. **A**n̄te fores etiam templi duas columnas: que triginta et quinq; cubitos habebant altitudinis. **P**orro capita eorum quinq; cubitorum: nec non et quasi catenulas in oraculo: et supposuit eas capitibus columnarum Malagranata etiam centum: que catenulis interposuit. **I**psas quōque columnas posuit in vestibulo templi: vnā a dextris et alterā a sinistris. **E**am que a dextris erat vocauit iachin: et que ad leuā vocauit booz. m

Fecit quoque altare encum viginti cubitorum longitudinis et viginti cubitorum latitudinis et decem cubitorum altitudinis. **M**are etiam encū fusile decem cubitis a labio usque ad labiū: rotundum per circuitū. **Q**uinq; cubitos habebat altitudinis: et fumulus triginta cubitorum ambigebatur gyrum eius. **S**imiliter quoque boum erat subter illud. **E**t decem cubitis quedam extrinsecus celature: quasi duobus versibus aluminis arabant. **B**oues autem erant fusiles: et ipsum mare super duodecim boues impositum erat: quorum tres respiciēbant ad aquilonem. et alij tres ad occidentem. **P**orro tres alij meridie et tres qui reliqui erāt orientē: habentes mare suppositū. **P**osteriora autē boum erant intrinsecus sub mari. **P**orro vultus eius habebat mensuram palmi: et labiū illius erat quasi labiū calicis uel

repano hlij: capiebatq; tria milia metretas. fecit q; cōcas decē q; posuit qñ: q; a dextris q; quinq; a sinistris: ut lauerit in eis omnia q̄ in olocaustu oblaturū erāt. Porro in mari sacerdotes lauabantur. fecit autē q; cancelabra aurea decē secundū specē quā iusserat fieri: et posuit ea in tēplo qñq; a dextris q; qñq; a sinistris. Recnō q; mensas decē et posuit eas in tēplo quinq; a dextris q; quinq; a sinistris. fialas quoq; aureas centum. fecit etiā atrū sacerdotū q; basilicam grantē: et ostia in basilica q̄ tētere. Porro mare posuit in latere dextro cōtra orientē ad meridiē. fecit autē bīram lebetas q; creagras q; fialas. q; complēuit omne opus regis in domo dei. Hoc est colūnas duas q; epistilia. q; capita. q; quasi quedā retiaula. que capita tegerēt sup epistilia. Mala granata q; quadraginta q; retiaula duo. ita ut bini ordines malagranatorū singulis retiaulis iūgerent: q; ptererēt epistilia et capita colūnarū. Bases etiā fecit. et concas. quas supposuit basib;: mare vñū. boues q; duocēā sub mari q; lebetas q; creagras q; fialas. Omnia vasa fecit salomon bīrā pater ei; in domo domini. ex ere mundissimō. In regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra: inter sochor q; saredata. Erat autē multitudo vasorū innumerabilis: ita ut ignoraret pōdus eris. fecitq; salomō oīa vasa dom; dei: q; altare aurū et mensas. et sup eas panes ppositiōis. Cādelabra quoq; cū lucernis suis ut lacerēt ante oraclū iurta ritū ex auro purissimo. et florentia quodā et lucernas. et forapes aureos. Omnia de auro mundissimo facta sūt. Thimematēria quoq; q; thuribula q; fialas q; mozarāola.

ex auro purissimo. Et ostia celauit tēpli interioris id ē in sancta sanctorū: et ostia tēpli forinsecas aurea. Sicq; completum est omne opus quod fecit salomon in domo domini.

Fecit igitur salomon omnia que ueraciter dauid pater suus. argenti q; auri et vniūsa vasa posuit in thesauris domus dñi. Post que cōgregauit maiores nati israhel et auctores principes tribuū. et capita familiarū de filijs israhel in iherusalem: ut adducerēt archā federis dñi de ciuitate dauid que est in syō. Venērunt itaq; ad regem omnes viri isrl: in die solemnī mensis septimi. Cūq; uenisset aucti seniorū israhel. portauerūt leuite archam: et intulerūt eā. et omne parauerūt tabernaculo. Porro vasa sanctuarij q̄ erāt in tabernaculo portauerūt sacerdotes cū leuitis. Rex autē salomon q; vniūsus ceteris israhel q; oēs qui fuerūt cōgregati: ante archam immolabāt arietes q; boues absq; villo numero. Tātā enī erat multitudo uictimarum. Et intulerūt sacerdotes archam feceris dñi in locū suū id ē ad oraclū tēpli in sancta sanctorū subter alas cherubim: ita ut cherubin expancerēt alas suas sup locū in quo posita erat archa: q; ipsam archam tegerēt cū uolūtib; suis. Sedūm autē quib; portabatur archa. quia paululū longiores erant. capita parebāt ante oraclū. Si vtro quis paululū fuisset ceteris: eos uicere nō poterat. fuit itaq; archa ibi usq; i presentem diem. Nichilq; erat aliud in archa nisi due tabule quas posuerat moyses i ore: quādo legē edidit dñs filijs israhel egredientibus ex egipto. Egredis autē sacerdotibus de sanctuario. oēs enī sacerdotes qui ibi ponerāt inueniri

sanctificati sunt: nec adhuc in illo tpe
vices et ministerioꝝ ordo inter eos diui-
sus erat. Tam leuite q̄ cantores. id ē
et q̄ sub asaph erat. et q̄ sub heman. et
q̄ sub ydithim. filij et fr̄es eorū vlti-
bissimis. ambalis. et psalterijs. et aebra-
ris. occupabāt stās ad orientāle plagā
altaris: et cū eis sacerdotes cōiungim̄
canentes tubis. Igitur cūctis pariter
et tubis et voce et ambalis et organis.
et diuersi generis musicorū cōnenti-
bus et vocem in sublime tollētibz. longe
sonitus audiebatur: ita ut cū dñm lau-
dare cepissent et dicere. cōfitemini dño
quoniā bon⁹ quoniā i eternū misericor-
dia eius. impleteret tom⁹ dei nube: ne
possent sacerdotes stare et ministri stare p-
pter caliginem. Compleuerat enī glo-
ria domini tomum dei. - vi.

Unc salomon ait. Dñs pollicat⁹
est. ut habitaret in caligine: ego
autem edificauī tomum nomini eius:
ut habitaret ibi in ppetuum. Et cōuer-
tit rex faciem suam: et benedixit vniuer-
se multitudini israhel. Nā omnis turba
stabat intenta et ait. Benedictus dñs
deus israhel: qui qđ locutus est dauid
patri meo. opere compleret dicens. A-
die qua eduxi pplm meū de terra egypti.
non elegi ciuitatem de cunctis tribubz
israhel ut edificaretur in ea tomus no-
mini meo: neq; elegi quemq; alium vi-
rum ut esset dur in populo meo israhel.
sed elegi iherusalē ut sit nomē meū i ea
et elegi dauid ut constituerem eum su-
per populum meū israhel. Cūq; fuisset
voluntas dauid patris mei ut edifica-
ret tomum nomini domini dei israhel:
dixit dominus ad eum. Quia hec fuit
voluntas tua ut edificares tomum no-
mini meo: bene qđ fecisti huiusmodi.

habere voluntatem: sed non tu edifica-
bis michi domum. Veruntamen filius
tuus qui egredietur de lumbis tuis: ipse
edificabit tomum nomini meo. Com-
pleuit ergo dñs sermone suū quem lo-
cutus fuerat: et ego surrexi pro dauid
patre meo. et sedi sup thronū israhel si-
cut locut⁹ est dñs: et edificauī tomum
nomini dñi dei isrl. et posui in ea archā
in qua est pactum dñi qđ pepigit cum
filijs israhel. Sic ite ergo coram altare
dñi et aduerso vniuerse multitudinis
israhel: et erēdit man⁹ suas. Si quicūq;
fecerit salomō basim eneam et posuerat
eam in medio basilice: habentem: quāq;
cubitos longitudinis et quinq; latitu-
dinis. et tres cubitos altitudinis. Ste-
titq; super eā: et remepsit flexis genibz
contra vniuersam multitudinem isrl:
et palmis i celum leuatis ait. Domine
deus israhel. non est similis tui deus in
celo et in terra. qui custodis pactū et mi-
sericordiā cū seruis tuis. qui ambulat
corā te in toto corde suo: qui p̄ altissimi
seruo tuo dauid patri meo quecūq; lo-
cut⁹ fueras ei: et que ore p̄miseras ope
oplesti. sicut et p̄sens tēp⁹ probat. Nūc
ergo dñe de⁹ isrl imple seruo tuo patri
meo dauid quecūq; locut⁹ es dicens. Nō
deficiet ex te vir corā me qui sedeat sup
thronū israhel: ita tamē si custodierint
filij tui vias meas. et ambulauerint in
lege mea: sicut et tu ambulasti corā me.
Et nūc dñe de⁹ isrl firmet sermo tuus
quē locut⁹ es seruo tuo dauid. Ergo ne
credibile est. ut habitet tēp⁹ homini-
bus sup terrā. Si celū et celi celoz non
te capiūt: quātomagis tomus ista quā
edificauit. Sed ad hoc tantum facta ē.
ut respicias orationē serui tui. et obse-
rationē ei⁹ tomme deus meus audias:

et preces quas fudit famulus tuus coram te: ut aperies oculos tuos super domum istam diebus ac noctibus. Super locum in quo pollutatus es ut inuocetur nomen tuum: et exaudires orationem quam seruus tuus orat in celo: et exaudias preces famuli tui et populi tui israel. Quicumque orauerit in loco isto: exaudi de habitaculo tuo id est de celis: et propitiare. Si peccauerit quisquam in proximum suum et iurare contra eum parat venerit: sequi maledictio constringerit coram altari in domo ista: tu audies de celo: et facies iudicium seruorum tuorum: ita ut reddas iniquo viam suam in caput proximi: et visitabis iustum retribuens ei secundum iustitiam suam. Si superatus fuerit populus tuus israel ab inimicis: precabuntur enim tibi: et ouerisi egerint penitentiam: et obsecauerint nomen tuum: et fuerint deprecati in loco isto: tu exaudies de celo: et propitiare peccato populi tui israel: et reduce eos in terram quam dedisti cis et patribus eorum. Si clauso celo pluuia non fluuerit propter peccata populi tui: et reprecati te fuerint in loco isto: et confessi nonimini tuo: et ouerisi a peccatis suis: aut eos afflixeris: exaudi de celo domine: et dimittas te peccata seruorum tuorum: et populi tui israel: et doce eos viam bonam: per quam ingrediantur: et da pluuiam terrae quam dedisti populo tuo ad possidendam. sames si orta fuerit in terra: et pestilentia erugo et aurigo: et locusta et bruchis: et hostes vastantis regionibus portas obsecerint ciuitatis: omnisque plaga et infirmitas prescriterit: si quis de populo tuo israel fuerit deprecatus: cognosceris plagam et infirmitatem suam: et expanderit manus suas in domo hac: tu exaudies de celo et sublimi scilicet habitaculo tuo: et propitiare et reduce viamque secundum vias suas

quas non isti eum habere in corde suo. Tu enim solus nosti coram filiis hominum: ut timeant te et ambulet in visis tuis: audis diebus quibus viuunt super faciem terre quam dedisti patribus nostris. Ex tunc quocumque non est de populo tuo israel si venerit de terra longinqua propter nomen tuum magni et propter maius tuum robustam: et brachium tuum extentum: et adorauerit in loco isto: tu exaudies de celo firmisimo habitaculo tuo: et facies iudicium pro quibus inuocauerit te ille peregrinus: ut sciant omnes populi terre nomen tuum: et timeant te sicut populus tuus israel: et cognoscant quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc quam edificauimus: et ingressus fuerit populus tuus ad bellum contra aduersarios suos: per viam in qua miseris eos: adorabunt te contra viam in qua ciuitas hec est quam elegisti: et domus quam edificasti nomini tuo: ut exaudias de celo preces eorum et obsecrationem: et visitabis. Si autem peccauerint tibi neque enim est homo qui non peccet: et iratus fueris eis: et foderis hostibus et captiuos duxerint eos in terram longinquam: uel certe quam iuxta est: et conuersi in corde suo in terra ad quam captiuus ducti fuerint egerint penitentiam: et deprecati te fuerint in terra captiuitatis sue dicentes: precamur: inique fecimus: iniuste egimus: et reuersi fuerint ad te in toto corde suo et tota anima sua in terra captiuitatis sue ad quam ducti sunt: adorabunt te contra viam terre sue quam dedisti patribus eorum et urbis quam elegisti: et domus quam edificasti nomini tuo: ut exaudias de celo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum: et facias iudicium: et dimittas pro tuo quicumque peccatori. Tu es enim deus: et aperiantur quoque oculus tui: et aures tue

intere sunt ad oratione que fit in loco isto. Nunc igitur cōsurge dñe tuus in requie tuā: tu et archa federtatū tue. Sacerdotes tui dñe te. induant salutem: et sancti tui letent in bonis. Dñe tuus meus ne auerteris faciem cristi tui. Memento misericordiarum dauid serui tui. Cūq; opleret salomon fundens p̄ces. ignis descendit de celo: et uozauit olocausa et uictimas. et maiestas dñi impleuit domū: nec poterat sacerdotēs ingredi templū dñi eo q̄ impleset maiestas dñi. templū dñi: sed et omēs filij isrl uidebāt descēdente ignē. et glām dñi sup domū: et corruētes p̄ni i terrā sup panimētū stratū lapide. adorauerunt et laudauerūt dñm quomā bon⁹ qm̄ i seculū misericōdia ei⁹. Rex autē et omēs p̄ps immolabāt uictimas corā dño. **viij.**

Madauit igitur rex salomō hostias. bouū uiginti duo milia: arietū eērum uiginti milia. Et edificauit domū dei rex et uniuersus p̄ps. Sacerdotes autē stabant in officijs suis. et leuite in organis carminum dñi. q̄ fecit dauid rex ad laudandū dñm. qm̄ i seculū misericōdia ei⁹: ymnos dauid canentes per manus suas. Porro sacerdotēs canebāt tubis ante eos: cūctusq; isrl stabat. Sandificauit q̄ salomō mediū atrij ante tēplū dñi. Oblulerat enī ibi olocausa et adipes pacificorū: quia altare enī quod fecerat nō poterat sustinere olocausa et sacrificia et adipes. fecit ergo salomō solemnitate in tempore illo septem dieb; et omnis isrl cū eo. ecclesia magna ualx: ab introitu enath usq; ad torrentem egipti. fecitq; die octauo collectā. eo q̄ edificasset altare septem dieb; et solemnitate celebrasset dieb; septē. Igitur i die uicesima tercia mēsis

septimi dimisit p̄pos ad tabernacula sua: letantes atq; gaudentes super bono qd̄ fecerat dominus dauid et salomoni et israhel populo suo. Compleuitq; salomon domum domini. et domū regis et omnia que disposuerat in corde suo ut faceret in domo domini et in domo sua: et prosperatus est. Apparuit autē ei dominus nocte: et ait. Audiuī orationem tuā: et elegi locum istum michi in domum sacrificij. Si clausero celum et pluuia non fluxerit. et mandauerō et precepero locuste ut tenozet terram. et misero pestilentiam in populum meum: conuersus autem populus meus super quos inuocatum est nomen meum. et peccatus me fuerit. et exquisierit faciem meam. et egerit penitentiam auijs suis pessimis: et ego exaudiam de celo et propicius ero peccatis eorū. et sanabo terram eorum. Oculi quoq; mei erūt aperti et aures mee erecte: ad orationem eius qui in loco isto orauerit. Elegi enim et sanctificauī locum istum: ut sit nomen meum ibi in sempiternum. et permaneat oculi mei et cor meum ibi cūctis diebus. Tu quoq; si ambulaueris corā me sicut ambulauit dauid pater tuus. et feceris iuxta omnia que precepi tibi. et iusticias meas iudicaq; seraueris: suscitabo thronū regni tui. sicut pollicitus sum dauid patri tuo dicens. Nō auferente de stirpe tua uir. qui nō sit princeps in israhel. Si autem auerisi fueritis. et derelinqueritis iusticias meas et precepta mea que proposui uobis: et abantes serueritis dijs alienis. et adoraueritis eos: euellā uos de terra mea quā dedi uobis. et domū hāc quā edificauī nomini meo prociā a facie mea: et tradā eā i parabola. et i exemplū cūctis p̄ps.

et domus ista erit improuerbiū vniuersis transeuntibus: et dicent stupentes. Quare fecit dominus sic terre huic et domui huic? Respondebuntque. Quia dereliquerunt dñm deū patrū suorū: qui eduxit eos de terra egypti: et approbaverunt eos alienos. et adorauerunt eos et colerunt: idcirco venerit sup eos vniūsa hec mala.

viii.

Repletis autē viginti annis postq̄ edificauit salomon domū dñi et domū suā: ciuitates quas cecebat hiram salomoni edificauit. et habitare ibi fecit filios isrl. Abijt quoq; in emath suba. et obtinuit eam: et edificauit palmiram in deserto: et alias ciuitates munitissimas edificauit i emath. Extruxitq; bethoron superiorem. et bethoron inferiorem. ciuitates muratas: habentes portas et vedes et seras. Galaach etiam et omnes vrbes firmissimas que fuerunt salomonis: cunctasq; vrbes quadrigarū. et vrbes equitū. Omnia quecūq; voluit fecit rex salomon atq; disposuit. edificauit in iherusalem. et in libano. et in vniūsa terra potestatis sue. Omne populū qui credidus fuerat de hebreis et amorreis. et fereziis et eucis et iebuseis. qui non erāt de stirpe israhel. de filiis eorū et de posteris quos nō interfecerat filij israhel subiugauit salomon i tributarios usq; i diē hęc. Porro de filiis israhel non soluit ut seruirent operib; regis. Ipsi enī erāt viri bellatores et duces primi et primapes quadrigarū et equitū eius. Omnes autē pñcipales exeratus regis salomonis. fuerunt ducenti quinqueaginta qui erudiebāt populū. filiā vero pharaonis trāstulit de ciuitate dauid: in domū quā edificauerat ei. Dixit enī. Non habitabit vxor

mea in domo dauid regis israhel. eo qd sanctificata sit. quia ingressa est in eā archa dñi. Tunc obtulit salomon olocausta dño super altare dñi qd extruxerat ante portam: ut per singulos dies offerrentur in eo iuxta preceptū moysi in sabbatis. et in kalendis et in festis diebus ter p annū. id est in solēnitatē azimozū et solemnitate ebodomatarū et in solemnitate tabernaculorū. Et constituit iuxta dispositionem dauid pñs sui officia sacerdotū i ministerijs suis. et leuitas in ordine suo: ut laudaret et ministraret corā sacerdotibus iuxta ritū vniūsauiusq; dicit: et iamitores indiuisi omnibus suis per portā et portam. Sic enim preceperat dauid homo dei. Nec pretergressi sunt de mandatis regis tā sacerdotes q̄ leuite: ex omībus que preceperat. Et in custodijs thesaurorum omnes impensas preparatas habuit salomon: ex eo diē q̄ sudauit domū dñi usq; in diem quo p̄fecit eā. Tūc abijt salomō in asiongaber. et in hailath. ad horam maris rubri: q̄ ē in terra eom. Misit ergo ei hiram p manus seruorū suorū naues et nautas gnaros maris et abierūt cū hūis salomonis in ophir. Tulerūtq; inter quadringenta quinquaginta talenta auri: et attulerūt ad regem salomonem.

ix.

Regina q̄ saba cū audisset famam salomonis. venit ut tēptaret eū in enigmatebus in iherusalem: cum magnis opibus et camelis qui portabant aromata. et auri plurimū. gemmasq; p̄ciōsas. Cūq; venisset ad salomonem: locuta est ei quecūq; erāt in corde suo. Et exposuit ei salomon oīa que p̄posuerat: nec quicq; fuit quod nō perspiciū ei fecerit. Que postq; vidit sapiētiā

scilicet salomonis .7. tomū quam edifi-
 cauerat . nec non 7 a b a r i a m e n s e e i u s 7
 b a b i t a c u l a s e r u o r u m 7 o f f i d a m i n i s t r o -
 r u m e i u s 7 v e s t i m e n t a c o r u m . p i n e t -
 n a s q u o q ; e t v e s t e s e o r ; e t v i d i m a s
 q u a s i m m o l a b a t i n d o m o t o m i n i : n o
 e r a t p̄ s t u p o r e v l t r a e a s p i r i t̄ . D i x i t
 q ; a d r e g e m . S e r u s e s t s e m o q u e m a u -
 d i e r a i n t e r r a m e a : t e v i r t u t i b ; e t s a p i -
 e n t i a t u a . N o n c r e d e b a m n a r r a n t i b u s :
 t o n e e i p s a v e n i s s e m e t v i d i s s e n t o c u l i
 m e i . 7 p r o b a s s e m v i r m e d i e t a t e m s a p i -
 e n t i e t u e m i c h i f u i s s e n a r r a t a . S i a l t i f i -
 m a m v i r t u t i b ; t u i s . B e a t i v i r i t u i 7 b e -
 a t i s e r u i t u i : h i j q u i a s s i s t u n t c o r a m t e
 o m n i t e m p o r e . e t a u d i u n t s a p i e n t i a m
 t u a m . S i t d n̄ s d e u s t u u s b e n e d i c t u s
 q u i v o l u i t t e o r d i n a r e s u p e b r o n ū s u i
 r e g e m d n̄ i t e i t u i . Q u i a d i l i g i t t e i s r a -
 h e l . e t v u l t s e r u a r e e ū i e t e r n ū : i d e o c o
 p o s u i t t e s u p c u m r e g e m . u t f a c i a s i n d i -
 t i a a t q ; i u s t i t i a . D e d i t a ū t r e g i c e n t u m
 v i g i n t i t a l e n t a a u r i . 7 a r o m a t a m u l t a
 n i m i s : e t g e m m a s p̄ d o s i s s i m a s . N o n
 f u e r ū t a r o m a t a t a l i a : u t h e c q̄ r e d i t r e -
 g i n a s a b a r e g i s a l o m o n i . S e d e t s e r u i
 h i r a c ū s e r u i s a l o m o i s a t t u l e r ū t a u y
 t e o p h i r : e t l i g n a t h i j n a . 7 g e m m a s p r e -
 d o s i s s i m a s . D e q u i b ; f a c i t r e r t e l i g n i s
 s c i l i c e t t h i j n i s g r a d u s i n t o m o t o m i n i
 e t i n t o m o r e g i a : a t h a r a s q ; e t p s a l t e -
 r i a c a n t o r i b ; . S u n q u a v i s a s u n t i t e r -
 r a i u d a l i g n a t a l i a . R e x a ū t a l o m o t e -
 d i t r e g i n e s a b a c u n d a q u e v o l u i t . 7 q̄
 p o s t u l a u i t : e t m u l t o p l u r a q u a a t t u l e -
 r a t a d e ū . Q u e r e u e r s a a b i t i n t e r r a s u -
 a m a m s e r u i s s u i s . E r a t a u t e m p o d̄
 a u r i q u o d a f f e r e b a t u r a l o m o n i p e r s i n -
 g u l o s a n n o s s e x e n t a s e x a g i n t a s e x t a l e -
 t a a u r i : e x c e p t a e a s u m m a q u a m l e g a t i
 d i u e r s a r ū g e n t i ū 7 n e g o d a t o r e s a f f e r e

c o n s u e r a t . o m e s q ; r e g e s a r a b i e 7 s a -
 t r a p e t e r r a r u m : q u i c o m p o r a b a n t a u y
 7 a r g e n t u m a l o m o n i . f e c i t i g i t u r r e x
 a l o m o d u e n t a s h a s t a s a u r e a s . t e s i -
 n a s e x e n t o r u m a u r e o r ū : q u i i n s i n g u -
 l i s h a s t i s e x p e n d e b a n t u r . T r e c e n t a q ;
 s c u t a a u r e a t r e c e n t o r ū a u r e o r ū : q u i b ; t e -
 g e b a t u r s i n g u l a s c u t a . P o s u i t q ; e a r e x
 i a r m a m e t a r i o q d̄ e r a t c o n s i t i n e m o r e
 f e c i t q ; r e x s o l i ū e b u r n e ū g r a n t e : e t v e -
 s t u i t i l l u d a u r o m i n d i s s i m o . S e x q ;
 g r a d u s q u i b ; a s c e n d e b a t u r a d s o l i ū .
 e t s e a b e l l ū a u r e ū . e t b r a c h i o l a d u o a l -
 t i m s e n i s . 7 d u o s l e o n e s s t a n t e s i n t r a
 b r a c h i o l a : s e d 7 a l i o s d u o c e a n i . l e ū a -
 l o s s t a t e s s u p s e x g r a d u s e t v t r a q ; p t e
 N o f u i t t a l e s o l i ū i v i n u i c i s r e g n i s .
 O m n i a q u o q ; v a s a c o m m u n i r e g i s e r a t
 a u r e a : e t v a s a t o m̄ s a l t i s l i b a n i e t a u -
 r o p u r i s s i m o . A r g e n t ū e n i m i n d i c h̄
 i l l i s p̄ n i c h i l o r e p u t a b a t u r . S i q u i t e
 n a u e s r e g i s i b a n t i t h a r i s a m s e r u i s
 h i r a m s e m e l i n t r i b ; a n n i s . e t t r a s e b a t
 i n t e a u r i 7 a r g e n t i e t e b u r e t s y m i a s
 e t p a u o s . M a g n i f i c a t̄ e i g i t a l o m o
 s u p o m̄ s r e g e s t e r r e : p̄ d i u i t i s e t g l i a .
 O m n e s q ; r e g e s t e r r a y d e s e r a b a t v i d e r e
 f a c e a l o m o n i s : u t a u d i r e t s a p i e n t i a m
 q u a t e r a t t e i n c o r e e i . E t d e s e r a b a t
 e i m u n n a : v a s a a r g e n t e a 7 a u r e a . 7 v e -
 s t e s . e t a t m a . e t a r o m a t a e q u o s 7 m u -
 l o s p̄ s i n g u l o s a n o s . H a b u i t q u o q ; a l o -
 m o n q u a d r a g i n t a m i l i a e q u o r ū i n
 s t a b u l i s : e t a r r u u m e q u i t u m q ; d u o c e -
 a m m i l i a . C o n s t i t u i t q ; e o s i n v b i b u
 q u a d r i g a r u m : e t v b i e r a t r e x i n i b e r u -
 s a l e m . E x e r a u i t e n i a m p o t e s t a t e m s u p e r
 a n d e o s r e g e s a s t u m i n e c u s t a t u u s q ;
 a d t e r r a p h i l i s t i n o r u m : 7 u s q ; a d t e r m i -
 n o s e g i p t i . T a t a q ; c o p i a p r e b u i t a r g e -
 t i i n i b e r u s a l e q ū i l a p i d ū : e t c o d o r ū

tansi multitudinē velut si comoz que gi-
gnuntur in cāpstris. Adducebant
autē ei equi de egipto: cūctiq; regioni-
bus. Reliqua autē op̄rū salomonis pri-
orū et nouissimorū scripta sunt i v-
bis nathan p̄phete. et in libris abie sy-
lomitis: in visione q̄ ad dō victis cō-
tra iheroboam filiū nabath. Regnauit
autē salomon in iherosolymis sup omne isrl:
quadraginta annis. Dormiuitq; cū pa-
tribus suis: et sepelietur eū i ciuitate da-
uid: regnauitq; roboā filiū ei⁹ p̄ eo. v.
rofectus est autē roboā i sicchem
illuc em̄ cūctus isrl conuenerat
ut constituerent eū regem. Quod cum
audisset iheroboam filius nabath qui
erat i egipto. fugerat quippe illuc ante
salomonem. statim reuersus est. Vo-
caueruntq; eū et venit cum vniuerso
israel. et locuti sunt ad roboam dicen-
tes. Pater tu⁹ durissimo iugo nos p̄s-
te. tu leuiora impera patri tuo qui nos
bis imposuit grauem seruitutē: et pau-
lulū te onere subleua. ut seruiamus ti-
bi. Qui ait. Post tres dies reuertimini
ad me. Cūq; abisset p̄pls. inijt cōsi-
lium cū senib; qui steterat corā p̄e ei⁹
salomone dum adhuc viueret dicens.
Quid datus cōsiliū ut respondeā popu-
lo? Qui dixerunt ei. Si placueris p̄plo
huic et lenieris eos verbis elemētib; ser-
uient tibi omni tempore. At ille re-
liquit cōsiliū senum: et cū iuuenib; tra-
dere cepit qui cum eo nutriti fuerat. et
erāt in cōmitatu illi⁹. Dixitq; ad eos.
Quid vobis vixetur. uel respondere
quid debeo p̄plo huic qui dixit michi
subleua iugū qd̄ imposuit nobis pates-
tuus. At illi responderūt ut iuuenes
et nutriti cū eo in delicijs: atq; dixerūt.
Sic loqueris populo q̄ dixit tibi. pat-

tuis agra gavit iugū nr̄m tu subleua:
et respondebis ei. Mimis digitus
meus: grossior est lumbis patris mei.
Pater meus imposuit vobis graue iugū:
et ego maius pondus apponā.
Pater meus cecidit vos flagellis: ego
vero cedam vos scorpionib;. Venit er-
go iheroboā et vniuers⁹ p̄pls ad roboā
die tercio. sicut p̄ceperat eis. Respon-
ditq; rex dura. celsitudo consilio senten-
tium. Pater me⁹ graue vobis imposuit
iugū: quod ego grauius faciā. Pater
me⁹ cecidit vos flagellis. ego vero ce-
dā vos scorpionib;. Et nō acquieuit
populi preb;. Erat em̄ vltimas dei:
ut compleret sermo eius. quē locutus
fuerat p̄ manū abie silomitis ad ihero-
boam filiū nabath. Popul⁹ autē vni-
uersus regi duriora dicitur: sic locut⁹
est ad eum. Non est nobis pars i da-
uid: neq; hereditas i filio ysai. Reūte-
re in tabernacula tua israel. Tu autē
pascere domū tuā dauid. Et abiit israel
in tabernacula sua. Super filios autē
israel q̄ habitabāt i ciuitatib; iuda:
regnauit roboam. Misitq; rex roboā
aduram q̄ preerat tributis: et lapidauit
uerūt eum filij israel. et mortuus ē.
Porro rex roboam arzum sedinauit
ascendere: et fugit in iherusalem. Rece-
ditq; israel a domo dauid usq; ad diē
hanc. factū est autē cum audisset om-
nis israel quod reuersus esset ihero-
boam: miserūt et vocauerūt eū cōgre-
gato cenū et constituerūt eū regē sup
omne israel: nec secutus est quispiā
domū dauid p̄ter tribū iuda solā. **ii.**
Venit autē roboam in iherusalem:
et cōuocauit vniuersam domū
iuda et beniamin censū octaginta milia

electarū atq; bellantium : ut dimicaret
 contra isrl̄ et conuerneret ad se regnum
 suum. Factus est sermo dñi ad semciā
 hominē dei dicit̄. Loquere ad roboam
 filiū salomonis regem iuda : et ad vni-
 uersū israhel . qui ē in iuda et beniamin .
 Hec dicit dominus . Non ascendetis ne-
 q; pugnabitis contra fratres vestros .
 renentatū vnusquisq; in domū suam .
 quia in ea hoc gestū ē voluntate . Qui
 cum audissent sermonem domini reuēsi
 sunt : nec p̄reperunt cōtra iheroboam .
 Habitauit autē roboam in iherusalem :
 et edificauit ciuitates muratas in iuda :
 extruxitq; bethleem et ephraim et thecu-
 e . bethsur quoq; et socco et otollam . nec
 nō et geth et marsa et ziph : sed et adu-
 ram et lachis et azecha . saraa q; et abi-
 alon et hebron que erant in iuda et beni-
 amin : ciuitates munitissimas . Cumq;
 clausisset eas muris . posuit in eis prin-
 cipes abozūq; hozrea . hoc ē olei et vini
 sed et in singulis urbibus fecit armamē-
 taria scutoꝝ et hastarū : firmauitq; eas
 summa diligētia : et imperauit sup in-
 dam et beniamin . Sacerdotes autem et
 leuite qui erant in vniuerso israhel . ve-
 nerunt ad eū de ciuitatibus suis : re-
 linquentes suburbana et possessiones
 suas . et trāsēntes ad iudam et iherusalē
 eo qd abiciisset eos iheroboam et posteri
 ei⁹ ne sacerdotio domini fungerentur : qd
 constituit sibi sacerdotes excelsoꝝum et
 temozorū vituloꝝumq; quos fecerat .
 Sed et de ciuitatibus tribubus israhel qui-
 q; dederant cor suum ut quærerēt dñm
 teum israhel . venerunt in iherusalē ad
 immolandum victimas suas coram do-
 mino deo patrum suoz : et roborauerūt
 regnum iuda . confirmauerūt roboam
 filium salomonis per tres annos . Am-

bulauerunt enim in vijs dauid et salo-
 monis annis tantum tribus . Duxit au-
 tem roboam vxorem maalach filia ihe-
 rimuth filij dauid : abiaū quoq; filiam
 beliab filij ysai : que peperit ei filios ieus
 et sommoziam et zoom . Post hanc q;
 accepit maacham filiam absolon : que
 peperit ei abia et abi et ziza et salomith .
 Am autē autem roboam maacham fili-
 am absolon : super omnes vxores suas
 et concubinas . Nam vxores tūc et octo
 duxerat : concubinas autē sexaginta : et
 genuit viginti octo filios et sexaginta fi-
 lias . Constituit vero in capite abiam fi-
 liū maacha ducem super omnes fratres su-
 os : ipsum enim regem facere cogitabat
 quia sapientior fuit et potentior super om-
 nes filios ei⁹ : et in ciuitatibus iuda
 et beniamin et in vniuersis ciuitatibus
 muratis . Prebuitq; eis estas plurimas
 et multas paruit vxores . rñ .

Quoniam roboratum fuisset regnū
 roboam et confortatum : creli-
 quit legem domini et omnis israhel cum
 eo . Anno autem quinto regni roboa .
 ascendit selsac rex egipti in iherusalem
 quia peccauerant domino : cum mille
 ducentis curribus et sexaginta milibus
 equitum . Preerat numerus vulgi qd
 venerat cum eo ex egipto : libies seili-
 cet et trogodite et ethiops : ceptiq; au-
 tates munitissimas in iuda . et venit us-
 q; in iherusalē . Seneias autem pro-
 pheta in gressus eū ad roboam et prin-
 cipes iuda : qui congregati fuerat in ihe-
 rusalē fugientes selsac : dixitq; ad eos .
 Hec dicit dominus . Vos reliquistis me
 et ego reliqui vos in manu selsac . Con-
 sternatq; principes israhel et rex dixer-
 unt . Iustus est dominus . Cumq; vi-
 disseet dominus quod humiliati essent :

factus est sermo domini ad semiam dicens
 Quia humiliati sunt non despondit eos: da-
 boque eis paucillulum et reliquias: et non stilla-
 bit furor meus super iherosalem per manus se-
 lac. Scripsit tamen seruitur eis: ut sciant distan-
 tia seruitutis mee et seruitutis regni ter-
 rarum. Reversus itaque ierusalem rex egypti ab ihe-
 rusalem sublati thesauris domini domini
 et domini regis: omniaque secum tulit. et clipe-
 os auros quos fecerat salomon pro quibus
 fecit rex en eos. et edidit illos principibus
 satrariis qui custodiebant vestibulum pa-
 lacii. Cumque introiret rex domum dei. veme-
 bat satrarij et tollebat eos. iteque quere-
 rebat eos ad armamentarium suum. Quare
 tamen quod humiliati sunt auersa est ab eis
 ira domini: nec delicta sunt penitus. Et in
 iuda iuncta sunt opera bona. Confortatus est
 ergo rex roboam in iherosalem: atque regnavit
 quadraginta autem annis. Annus erat cum reg-
 nare cepisset: et decem et septem annis regna-
 vit in iherosalem urbe quam elegit dominus: ut con-
 firmaretur nomen suum ibi. et daretis tribubus
 israel. Nomen autem matris eius naama a-
 manites. fecitque malum. et non preparavit
 cor suum ut quereat dominum. Opera vero ro-
 boam prima et nouissima scripta sunt in
 libris semete ipse et ad hoc videtur: et
 diligenter exposita. Pugnaueruntque ad-
 uersum se roboam et iheroboam cunctis diebus.
 Et dormiuit roboam cum patribus suis: sepul-
 tusque est in ciuitate dauid: et regnavit a-
 bia filius eius pro eo. .xiii.

Anno octauo regis iherobo-
 am regnavit abia super iudam. Tri-
 bus annis regnavit in iherosalem. Nomenque
 matris eius michebaia filia viriel te gabaa
 et erat bellum inter abiam et iheroboam. Cumque
 inisset abia certamine: et haberet bellicos-
 sissimos viros. et electos quadraginta mi-
 lia: iheroboam construxit eorum contra ad octo-

ginta milia viros: qui et ipsi electi erant. et
 ad bella fortissimi. Erant ergo super mo-
 tem semerom. qui erat in ephraim: et ait.
 Audi iheroboam et omnis israel. Num reg-
 nozans quod dominus? et israel dedit reg-
 num dauid super israel in septimum. ipsi et
 filij eius in pactu salis. Et surerit ihero-
 boam filius nabath seruus salomonis
 filij dauid. et rebellauit contra dominum su-
 um. Congregati que sunt ad eum viri va-
 missimi et filij belial: et proualerunt con-
 tra roboam filium salomonis. Porro ro-
 boam erat rudis et corde pauis: nec po-
 tuit resistere eis. Nunc ergo vos dicitis
 quod resistere possitis regno domini quod possi-
 det per filios dauid. Habentis que gigante
 populi multitudinem: atque vinulos au-
 reos quos fecit vobis iheroboam in eos.
 Et creastis sacerdotes domini filios aaron
 atque leuitas: et fecistis vobis sacerdo-
 tes sicut omnes populi terrarum. Quiaque
 venerit et imitauerit manus sua in eburno-
 ro. in bubus. et in arietibus septem: sic
 sacerdos vobis qui non sunt dii. Nolite autem
 dominus deus esse: quem non relinquitis. Sa-
 cerdotes que ministrant domino de filijs aaron
 et legitur sunt in ordine suo: olococausta
 que offerunt domino per singulos dies. mane
 et vespere. et ebimiana iuxta legis pre-
 cepta confecti: et proponuntur panes in
 mensa mundi sima. Et que apud nos cum
 delabunt aurem. et lucerna eius. ut accen-
 datur semper ad vespere. Nos quippe ar-
 stodimus precepta domini dei nostri: quem
 vos reliquistis. Ergo et experietur in ostro
 dux et est. et sacerdos eius qui clangit
 tubis et resonat contra vos. filij israel.
 Nolite pugnare contra dominum deum patrum
 vestrorum: quod non vobis expedit. Hec illo
 loquente: iheroboam retro moliebatur mis-
 terias. Cumque ex aduerso hostium staret:

ignorantem iudam suo ambiebat exer-
 citu. Respicitq; iudas vidit instare bel-
 lum ex aduerso et post tergum: et clama-
 uit ad dominū ac faceret tubis canere
 ceperunt: omnesq; viri iuda vociferati
 sunt. Et ecce illis clamantibus: perterritus
 deus iheroboam et omnem israel q̄ sta-
 bat ex aduerso abia iuda fugeruntq;
 filij israel iudam: et tradidit eos deus
 in manu eorū. Perussit ergo eos abia
 et ipse eius plaga magna: et corruere
 vulnerati ex israel. quinquaginta mi-
 lia viroꝝum fortium. Dumiliatq; sūt
 filij israel in tempore illo. et vberentis-
 sime cōfortati filij iuda: eo q̄ sperassent
 in domino deo patris suorū. **Defecit**
 est autem abia fugientem iheroboam:
 et cepit ciuitates eius. Bethel et filias ei⁹
 et ihazana cum filiabus suis. effron q; et
 filias ei⁹. **Nec** valuit vltra resistere ihe-
 roboam. in dieb⁹ abia. **Quem** percussit
 dominus et mortuus est. **Igitur** abia
 confortato imperio suo. accepit viros
 quatuordecim: procreauitq; vīgintidu-
 os filios. et sexdecim filias. **Reliqua** aut
 sermonum abia viarumq; et operū ei⁹
 scripta sūt diligētissime in libro ad vo-
 propheta.

.xiiij.

Omnium autem abia cum patribus
 suis: et seplexerunt cū in ciuitate
 dauid. Regnauitq; asa filius ei⁹ p̄ eo.
 In cuius diebus quiescit terra annis decē.
Fecit ergo asa qd̄ bonū et placatū erat
 in cōspectu dei sui. et subuenit altaria
 pegrum altius. et exelsa. et d̄regit sta-
 tuas in eosq; succidit: et p̄cepit iuxta
 quod dicit dñm dei patris suoꝝ. et faceret
 legem. et vniuersa mādata. **Et** abstulit
 de cūctis verbis iuda aras et fana: et re-
 gnauit in pace. **Edificauit** q; verbes mu-
 nificas in iuda: qz q̄d̄ erat et nulla p̄pib⁹.

ei⁹ bella surrexerant. pacē dño largien-
 te. **Dixit** autem iuxta. **Edificauit** ciuita-
 tes istas. et vallemus muris. et robore-
 mus turribus et portis et foris. **Donec**
 a bellis quiesca sunt omnia: eo qz quisi-
 erimus dominū dei patris nostroꝝ. et
 ceciderit nobis pacem p̄ p̄p̄. **Edifica-
 uerunt** igitur: et nullum in exteꝝo
 impedimentum fuit. **Da** buit autē asa
 in exercitu suo portantiū scuta et hastas
 et iuda trecenta milia: et beniamin vxo-
 leutarioꝝ et sagitarioꝝ. **Duce** ta octa-
 ginta milia. **Omnes** q; isti viri fortissi-
 mi. **Egressus** est autem contra eos zara
 ethiops cū exercitu suo decem centena mi-
 lia. et armibus recentis: et venit usq;
 marela. **Porro** asa p̄rexit obviam ei.
 et instruxit aciem ad bellū in valle sepba-
 ta. q̄ ē iuxta marela: et inuocauit dñm
 dei et ait. **Dñe** non est apud te vlla di-
 stantia. vtz in paucis auxiliis aut i p̄li-
 bus: adiuua nos dñe deus noster. **In**
 te cōm̄ et in tuo nomine habētes fiducias:
 venimus contra hāc multitudinē. **Do-**
 mine deus noster tu es: nō p̄ualeat cō-
 tra te homo. **Extenuit** itaq; dñs ethio-
 pes corā asa et iuda. **fugerunt** q; ethio-
 pes et p̄secut⁹ est eos asa et ipse qui cū eo
 erat usq; gerara. **Et** ruerūt ethiopes us-
 q; ad interitionē: qz dñs cecidit corruis
 sunt et exercitū illi⁹ p̄eliantē. **Tulerūt**
 ergo spolia multa: et passuerūt ciuitates
 omnes p̄ arauitū gerare: gradis quip-
 pe auctos terror inuaserat: et diripue-
 runt verbes: et multam p̄cedam affoz-
 tauerunt: sed et caulas ouium destru-
 entes tulerūt pecorū infinitā multitudi-
 nē cameloz: reuerteratq; sūt in iherusalem.

Azarias

.xv.

autem filius obed factō et se spiritu dei.
 egressus ē in occursum asa: et dixit ei.

Audite me asa . et omnis iuda et beiamin
 Dominus vobiscum: quia fuistis cum eo. Si
 queritis eius in iudicia. Si autem dereliqu-
 itis: dereliquet vos. Transibunt autem in-
 tri dies in israel absque deo vero . et absque
 sacramento . absque doctore quae . et absque lege
 Cuique reuersi fuerit in angustia sua ad do-
 minum deum israel et quaesierit eum: reparant
 eum. In tempore illo non erit pax egrediens
 et ingrediens: sed terrores undique in circuitu
 habitatorum terrarum. Magnabit enim gens
 contra gentem . et civitas contra civitatem quia
 dominus conturbabit eos in omni angustia.
 Vos ergo confortamini . et non dissolu-
 vantur manus vestrae: erit enim merces operi
 vestro. Quod cum audisset asa verba sa-
 licet et aphecia asarie filij obeth pphete
 confortatus est: et abstulit ydola de om-
 ni terra iuda et de beiamin: et ex vrbibus
 quas ceperat motis ephraim . et dedica-
 vit altare domini quod erat ante portam domini:
 congregavitque vniuersum iudam et beiamin
 et aduenas cum eis de ephraim et manasse
 et de simoon. Plures enim ad eum confluxerunt
 ex israel: videlicet quia dominus deus illius
 esset cum eo. Cuique venissent in iherusalem me-
 se tertio . anno tertio quinto regni asa im-
 molauerunt domino in die illa de manubus
 et pedes quae adduxerant . boues septingentos .
 et arietes septem milia: et stravit ex more
 ad corroborandum fedus: ut quereat dominus
 deum patri suorum in toto corde et in tota a-
 nima sua. Si quis autem inquit non quaesierit
 dominum deum israel moriatur a minimo
 usque ad maximum a viro usque ad mulie-
 rem. Iuraueruntque domino voce magna iun-
 ctulo . et in clagore tubae et in sonitu bu-
 cinarum . omnes qui erant in iuda cum execra-
 tione. In omni enim corde suo intraverunt
 et in terra voluntate quaesierunt eum et inue-
 nerunt. Praestiteruntque eis dominus requiem pro ar-

antibus. Sed et maachabam mater asa regis ex
 augusto reposuit imperio: eo quod fecisset in
 ludo simulacrum priapi quod donec contriuit
 et in frustra comminatus contulit in corru-
 te de deo. Excelsa autem derelicta sunt in is-
 rael. Attamen cor asa erat perfectum iudicium
 diebus eius. Caeterum vocat pater suum et aurum
 intulit in domum domini argenti et aurum va-
 sozque diuersam suppellectile. Bellum
 vero non fuit usque ad triecimum annum
 regni asa.

Hanno autem tricessimosesto regni eius
 Haseodit baasa rex israel in iudam
 et muro circumdabat rama: ut nullus
 tunc possit egredi et ingredi de regno
 asa. Protulit autem asa argentum et aurum
 de thesauris domus domini et de thesauris re-
 gis: misitque ad benadab regem sirie qui
 habitabat in damasco dicens frater meus in-
 ter me et te est. Pater quae meus et pater
 tuus habuere concordiam: quomodo mihi
 tibi argenti et aurum: ut rupto federe quod
 habes cum baasa rege israel facias eum a
 me recedere. Quo contracto benadab mi-
 sit priapex erantium suorum ad urbes israel
 qui pauserunt abio et dan et abelmaim
 et vniuersas vrbes muratas. Quod cum
 audisset baasa desinit edificare rama: et
 intermisit opus suum. Porro asa rex assu-
 sit vniuersum iudam et tulerunt lapides de
 rama et ligna que edificandi prepara-
 uerat baasa: edificauitque ex eis gabaa
 et maspha. In tempore illo venit anani
 ppheta ad asam regem iuda: et dixit ei.
 Quia habuisti fiduciam in rege sirie et non
 in domino deo tuo: idcirco euasit sirie regis
 exercitus de manu tua. Pone ethiops et
 libies multo plures erant quadraginta
 et quibus et multitudinem nimiam: quos cum
 in domino credidisses: tradidit in ma-
 nu tua. Quasi enim domini contemplantur

vniuersam terram: et prebent fortitudi-
 nem hñs qui corde perfecto credunt in
 eum. **S**tulte igitur egisti: et propter
 hoc etiã presentis tempore adũsum te bel-
 loe consurgent. **T**ratulq; asa aduersus
 viventem iussit eum mittere in ueruum.
Salce quippe super hoc fuerat dominus
 indignatus: et interfecit te populo in tẽ-
 pore illo plurimos. **O**pera aut̃ asa pri-
 ma et nouissima scripta sunt in libro re-
 gum iuda et israhel. **E**grotauit etiã asa
 anno tricesimo nono regni sui dolore
 proum uehementissimo: et nec in infirmi-
 tate sua quesiuit dominum: sed magis
 in medicorum arte cõsitus est. **D**ormi-
 uítq; cũ patrib; suis et mortuus est an-
 no quadagesimo primo regni sui: et se-
 pelierunt eum in sepulcro suo quod fuerat
 sibi in ciuitate dauid. **P**osueruntq; eum
 super lectulum suum plenum aromatis
 et vngentis mercurijs quæ erant pigmẽ-
 tariorum arte confecta: et cõbusserrunt
 super eum ambicionem nimiam. **Vñ.**
Regnauit aut̃ iosaphat filius ei
 pro eo: et inualuit contra israhel.
Constituitq; militũ numeros in ciuitatib;
 vrbib; iuda que erant vallate muris:
 presidiaq; disposuit in terra iuda et in
 ciuitatib; ephraim quas ceperat asa pa-
 ter eius. **E**t fuit dominus cũ iosaphat:
 quia ambulauit in vijs dauid patris sui
 primum: et nõ sperauit in baalim sed in
 deo patris sui: et precepit in preceptis il-
 lius: et non iuxta peccata israhel. **C**õfir-
 mauitq; dominus regnũ in manu eius
 et dedit omnis iuda munera iosaphat:
 facteq; sũt ei infinite diuitie. et multa
 gloria. **C**unq; sumphisset cor eius au-
 danam. **P**ropter vias dñi: etiam excelsa
 et lucos de iuda abstulit. **T**ercio autem
 anno regni sui misit et primapib; suis

benail et obdiam et zachariam. et naba-
 nael et mieheam. ut docerent in ciuitati-
 b; iuda: et cũ eis leuitas semeciam et na-
 thaniam et zabadiam. asafel q; et semi-
 ramoth et ionathan. atoniamaq; et tho-
 biam et tobaoniama leuitas: et cum eis
 elisama et iozani sacerdotis. **D**ocebatq;
 pplm in iuda. habentes libru legis dñi
 et arcubant auctas vrbes iuda: atq;
 erudiebat populum. **I**taq; factus est
 pauor domini sup omnia regna terrar;
 que erant p gyrum iuda: nec audebat
 bellare contra iosaphat. **S**ed et philis-
 thei iosaphat munera deferrebant. et ve-
 stigal argenti. **A**rabas q; adducebant
 pecora arietũ. septẽ milia septingentos.
 et hircos totidẽ. **C**reuit ergo iosaphat
 et magnificat: et usq; in sublime: atq; e-
 dificauit in iuda domos ad instar turri-
 um vrbesq; muratas: et multa opera pa-
 trauit in vrbib; iuda. **V**iri q; bella tores
 et robusti erant in israhel: q; iste numerus
 p domos atq; familias singlorũ. **I**n iu-
 da princeps exercitus ednas dux: et cũ
 eo robustissimozũ viri trecenta milia.
Dost hunc iohannan princeps: et cum
 eo ducenta octuaginta milia. **D**ost illũ
 q; amasias filius sebzi cõsecratus dño:
 et cum eo ducenta milia virorum forza-
 um. **D**ũc sequebatur robustus ad plia
 eliada: et cum eo tantũ arum et eliz-
 xim ducenta milia. **D**ost istum etiam
 iosabad: et cum eo centum octoginta mi-
 lia expeditozum militũ. **D**ij omnes erant
 ad manũ regis: exceptis alijs quos po-
 suerat in vrbib; muratis. et in vniuer-
 so iuda. **Vñ.**
Fuit ergo iosaphat diues: et meli-
 tus multum: et affinitate cõiun-
 ctus est achab: descenditq; post annos
 ad eum in samariam. **A**d cuius aduentũ

madavit achab arietes et boues pluri-
 mos ipsi et populo qui venerat cum eo :
 persuasitque illi ut ascenderet in ramoth ga-
 laad. Dixitque achab rex israel ad iosa-
 phat regem iuda. Veni mecum in ramoth ga-
 laad. Cui ille respondit. Et ego et tu :
 sicut populus tuus sic et populus meus
 tecumque erimus in bello. Dixit iosaphat
 ad regem israel. Consule obsecro in presen-
 tia sermonem domini. Congregavit igitur rex is-
 rael prophetas quodammodo viros : et dixit
 ad eos. In ramoth galaad ad bellandum
 ire debemus an quiescere. At illi ascende-
 runt inquit : et traxerunt teus in manu regis.
 Dixitque iosaphat. Numquid non est hic
 propheta domini : ut ab illo eam requiramus.
 Et ait rex israel ad iosaphat est vir vnus
 a quo possumus querere domini voluntatem : sed
 ego odi eum quod non propheta michi bonum
 sed malum omni tempore. Est autem michi
 as filius iemla. Dixitque iosaphat. Ne
 loquaris rex hoc modo. Vocavit ergo rex
 israel unum de eunuchis : et dixit ei. Vo-
 ca cito michi eam filium iemla. Porro rex
 israel et iosaphat rex iuda vterque sece-
 rant in solio suo : vestiti autem regio. Se-
 cebat autem in area iuxta portam samarie :
 omnesque prophete uanabantur coram eis.
 Secebas vero filius chanana fecit si-
 bi cornua ferrea et ait. Decidat dominus.
 Huius uentilabis striam : donec coteras eam.
 Omnesque prophete similiter pherabant atque
 dicebant. Ascende in ramoth galaad et
 prosperaberis : et traxerunt eos dominus in manu
 regis. Numerus autem qui serarunt ad nocendum
 michi ait illi. En verba omnium pro-
 phetarum uno ore bona regi nuntiabant.
 Quis ergo te vult et sermo tuus ab eis
 non discedat : loquanturque prospera. Cui
 respondit michi ait. Quis ait dominus : quia quod
 aiique dixerit michi teus meus hoc loquar

Venit ergo ad regem. Cui ait rex. Mi-
 chea : ire debemus in ramoth galaad ad
 bellandum an quiescere. Cui ille respondit.
 Ascendite : cuncta enim prospera euenerunt
 et traxerunt hostes in manus vestras. Dixit
 que rex. Ite atque ite te adiuro : ut mi-
 chi non loquaris nisi quod verum est in nomine
 domini. At ille ait. Vidi uniuersum israel
 dispersum in montibus : sicut oues sine pasto-
 re. Et dixit dominus. Non habent isti
 dominos : reuertatur vnusquisque in domum
 suam in pace. Et ait rex israel ad iosaphat
 Nonne dixi tibi quod non prophetares iste mi-
 chi quicquam boni : sed ea que mala sunt.
 At ille idcirco ait. Audite verbum domini.
 Vidi dominum sedentem in solio suo : et omnem
 exercitum celi assistentem ei a dextris et a si-
 nistris. Et dixit dominus. Quis decipiet
 achab regem israel vt ascendant et corruat in
 ramoth galaad. Cuique diceret unum hoc
 modo et alii alio : presertim spiritus et stetit
 coram domino et ait. Ego decipiam eum.
 Cui dominus. In quo inquit decipies.
 At ille respondit. Egrediar : et non spiritus
 mendax in ore omnium prophetarum eius.
 Dixit
 que dominus. Decipies et perualebis. Egredere
 et fac ita. Nunc igitur ecce dominus dedit
 spiritum mendacem in ore omnium prophetarum
 tuorum : et dominus locutus est de te mala. Ac-
 cessit autem secebas filius chanana : et per-
 cussit michi maxillam et ait. Per quem viam
 trahunt spiritus domini a me vt loqueretur
 tibi. Dixitque michi ait. Tu ipse uictus
 dic illo : quanto ingressus fueris cubi-
 lum de cubiculo ut abscondaris. Precepit
 autem rex israel dicens. Tollite michi eam
 et date eam ad amon presertim ciuitatis et
 ad ioas filium amalech : et dicens. Dec-
 diat rex. Mittite hunc in carcerem : et date
 ei panis modicum : et aque paucissimam :
 nec reuertat in pace. Dixitque michi ait.

Si reuertus fueris in pace: non est dominus locutus in me. Et ait. Audite omnes populi. Igitur ascenderit rex israhel et iosaphat rex iuda in ramoth galaad: dixitq; rex israhel ad iosaphat. Mutabo habitum. et sic ad pugnam vadam: tu autē induce vestibus tuis. Mutatoq; rex israhel habitu venit ad bellū. Rex autē sine preceperat duob; equitatus sui diceēs. Ne pugnetis contra minimum. aut contra maximum: nisi contra solum regem israhel. Itaq; cum vidissent pñapes equitatus iosaphat: dixerunt. Rex israhel ē iste: et circumdederunt eum dimicātes. At ille clamauit ad dominum. et auxiliatus est ei atq; auertit eos ab illo. Cum enī vidissent duces equitatus qd nō esset rex israhel: reliquerūt eū. Accidit autē ut vnus e populo sagittam in incertum iaceret: et prateret regem israhel inter ceruicem et scapulas. At ille aurige suo ait. Conuerte manum tuā. et coue me te a dē: quia vulneratus sū. Et finita ē pugna i die illo. Porro rex isrl̄ stabat in cirru suo extra viros usq; ad vespē: et mortuus est occidente sole. **xx.**

Reuertus ē autē iosaphat rex iuda in domū suā pacifice in iherusalē. Cui occurrit iohu filius anani videns: et ait ad eum. Impio pbes auxiliū: et hīs q; operūt dñm amicaa iungēris: et idcirco iram quē dñi merebaris: sed bona opera inuenta sunt in te: eo quod abstuleris lucos de terra iuda. et per epa raueris cor tuū ut requireres dñm deū patrū tuorū. Habitauit ergo iosaphat in iherusalē. Rursusq; egressus est ad populū. et de basabe usq; ad mōtē ephraim: et reuocauit eos ad dominum deum patrū suorū: constituitq; iudicē

terre in cunctis ciuitatib; iuda munitis per singula loca: et precipiens iudicibus videte ait quid faciatis. Nō enī hominis exeretis iudiciū sed domini: et quōsiq; iudicaueritis in vos redundabit. Sic timor dñi vobiscū: et cū diligētia dicta facite. Nō est enī apud dñm deum nīm iniquitas nec psonarū acceptio: nec cū pto munus. In iherlm̄ q; cōstituit iosaphat leuitas et sacerdotes et pñapes familiarū ex isrl̄ ut iudiciū et causa domini iudicaret habitatoribus eius: et precepitq; eis dicens. Sic agētis in timore dñi fideliter et corde perfecto. Omne causam que uenerit ad vos fratrū vrorū q; habitant in vrbibus suis. inter cognationem et cognationē vbiāq; que estis est de lege. de mādato. de ceremoniis. de iustificationibus. ostēdite eis ut nō peccēt i dñm: et ne veniat ira sup vos et sup fratres vestros. Sic ergo agētis nō peccābitis. Amarias autē sacerdos et pñifer vester: in hīs que ad teum pñict prescribet. Porro zabadias filius israhel q; est dux in domo iuda: sup ea op̄ra erit que ad regis officiiu pertinet. Habētq; magistros leuitas coram vobis: cōfortamini et agite diligēter: et erit vobis munus vobiscum in bonis. **xxi.**

Post hec congregati sunt filij moab et filij amon et cum eis de ammonias ad iosaphat: ut pugnarent contra eum. Veneruntq; nunci: et iudicauerunt iosaphat dicentes. Venit contra te multitudo magna de hīs locis que trans mare sunt et de siria: et ecce consistunt in asafonthamar. que est engaddi. Iosaphat autem timore perterritus. totum se cōtulit ad rogandum dominum: et predicauit ieiunium vniuerso iuda. Cōgregatusq; ē iudas

ad deprecandū dñm: sed ⁊ omnes de verbis
suis venērūt ad obsecrandū eum. Cūq;
stenisset iosaphat in medio ceterū iude et
israhel in domo domini ante arciū n ouū
ait Domine de⁹ patriū nostrorū tu es de⁹
in celo: et dominaris cunctis regnis gen-
tū. In manu tua est fortitudo ⁊ potētia
nec quisq; tibi potest resistere. Nōne tu
de⁹ nostra interfecisti omnes habitato-
res terre hui⁹ corā populo tuo israhel. ⁊
redidisti eam seminī abrahā amīcā tuā in
sempiternū. Habitauerūtq; in ea ⁊ ex-
truxerūt in illa sanctuariū nomini tuo
dicētes. Si intruērit super nos mala-
gladius iudicij. pestilētia et fames: sta-
bimus corā domo hac in cōspēdu tuo
in qua inuocātū est nomē tuū. ⁊ clama-
bim⁹ ad te in tribulacionib; nostris: et
et audies saluolq; facies. Nūc igitur:
ecce filij āmon et moab et mons seir p
quos non cōcessisti israhel vt trāsirent
quādo egrediebātur te egipto. sed deli-
nauerūt ab eis et nō interfecerūt illos:
ecōtrario agūt. et mituntur eicere nos
de possessione quā tradidisti nobis tuis
noster. Ergo nō iudicabis eos. In no-
bis quītē nō est rāra fortitudo vt possi-
mus hūc multitudine resistere. que ir-
ruit sup nos: sed cū ignozemus quid a-
gere debeamus hoc solū habem⁹ fiduū
vt oculos nros dirigam⁹ ad te. Omnis
vero iuda stabat corā dño. cū paruulis
et yuozib; ⁊ liberis suis. Erat autē iasiel
filius zacharie filij banaie filij ichiel fi-
lij mathanie leuites de filijs asaph: sup
quē factus est spūs domini in medio tur-
be ⁊ ait. Attēdite omēs iuda. ⁊ qui ha-
bitatis in israhel: et tu rex iosaphat. Hec
diat dñs vobis. Nolite timere: nec pa-
ueatis hanc multitudinē. Nō ē enī vīa
pugna: s; terra. Cras desecretis cōtra eos.

Ascensuri enim sunt per eliuū noīe filius
et inueniens illos in summitate torrentis
qui ē cōtra solitudinē iherusal. Pō eni
eritis vos qui iudicabitis sed tūcūmo-
do cōfideret stare: et videbitis auxiliū
sup vos. O iuda et israhel nolite timere
nec paueatis: Cras egrediemini contra
eos ⁊ domin⁹ erit vobiscū. Josaphat
ergo et iuda ⁊ omēs habitatores israhel
crederūt promi in terrā corā dño et ato-
rauerūt eū. Porro leuite de filijs caath
et de filijs eboze laudabāt dñm cū istē
voce magna i ecelū. Cūq; mane sur-
rerissent egressi sunt per desertū thebae:
profectiq; eis stans iosaphat in medio
eorū dixit. Audite me viri iuda: et oēs
habitatores israhel. Credite in dño deo
vestro ⁊ securi eritis: credite pphetis ei⁹
et cūcta euāgē pspēra. Dediq; cōsiliū
pplō: ⁊ statuit cātores dñi vt laudare
eū in tymnis suis. et antecederēt exercitū
ac voce consona dicerent. Confitemini
dño: quī ieternū mia ei⁹. Cūq; cepissent
laudes canere. xxviii dñs in hūdas eozū
in semetipos filioꝝ scilicet amon ⁊ mo-
ab. et mōtis seir. qui egressi fuerāt vt
pugnarent cōtra iudam: ⁊ paullati sunt.
Nāq; filij amon et moab cōsurrexerūt
aduersū habitatores montis seir: vt in-
terficerent et dederūt eos. Cūq; hoc ope
pperassent: cūam in semetipos xxviii mu-
tatisq; cōcedere vlnentib;. Porro iudas:
cum venisset ad speluncam que: res-
picit solitudinem vidit procul omnē la-
te regionē plenā cadaverib;: nec suspēc-
queq; qui necē potuisset euadere. Venit
ergo iosaphat et omīs ppl⁹ cū eo ad the-
ben da spolia mortuoz: inuenērūtq; in
cadavera variā suppellectilem. vestes
q; ⁊ vasa p̄o sissima. ⁊ diripuērūt: ita
vt oia portare non possent nec per tres

dies spolia auferre . p pte magnitudi-
 ne . Die autem quarto congregati sūt
 ī valle benedictionis . Et tū quomā ibi
 benedixerūt dño : vocauerunt locum il-
 lum vallis benedictionis usq; in p̄sentē
 diem . Reuerfusq; est omnis vir iuda et
 habitatores iherusalem . ⁊ iofaphat an-
 te eos in iherusalē cum leticia magna :
 eo q̄ redisset eis dominus gaudiū de in-
 imicis suis . Ingressiq; sunt in iherusa-
 lem cum psalterijs et citharis et tubis
 in tonum domini . Inruit autē pauor
 domini super vniuersa regna terrarum :
 cum audissent q̄ pugnaverunt dominus
 cōtra inimicos israel : quicūq; regnū
 iofaphat : et p̄ebuit ei pacem dominus
 per arcum . Regnavit igitur iofaphat
 super iudam : ⁊ erat triginta quinq; an-
 norum cū regnare cepisset . Triginti au-
 tem et quinq; annis regnavit in iheru-
 salen : ⁊ nomen matris eius azuba filia
 selachi : et ambulavit in via patris sui
 asa nec declinavit ab ea faciēs que pla-
 cita erant coram domino . Veruntamē
 excelsa non abstulit : et adhuc popul⁹
 non direxerat cor suum ad dñm deū pa-
 trum suorum . Reliqua autē gestorum
 iofaphat p̄torum et novissimorū scri-
 pta sunt in verbis iebu filij anani : que
 digessit ī libro regum israel . Post hoc
 inijt amiciaas iofaphat rex iuda cum
 ochozia rege israel cuius opera fuerunt
 impijssima : et pariticeps fuit ut faceret
 naues que irant in tharhis : feceruntq;
 classem ī asiongaber . Propheravit autē
 eliezer filius voban de marefa ad iosa-
 phat dicens . Quia habuisti fedus cum
 ochozia . percussit dñs opera tua : et tite
 q; sūt naues : nec poterūt ire ī tharhis .
Dormiuit autē iofaphat
 cum patribus suis : et sepultus ē

cum eis in civitate dauid : regnavitq; io-
 rain fili⁹ p̄ eo . Qui habuit fratres fili-
 os iofaphat : azaria . ⁊ iabiel . ⁊ zachari-
 am . et azaria et michabael . et saphaā .
 Om̄s . hī filij iofaphat regis iuda . De-
 ditq; eis pas sū mltā munera argēti ⁊
 auri . ⁊ pensa cōnes cū auitatib; munus-
 simis ī iuda : regnū autē tradidit iozam
 eo q̄ esset p̄mogenit⁹ . Surrexit autē
 iozam sup regnū patris sui . Cūq; se con-
 firmasset : occidit om̄s fratres suos gla-
 dio . ⁊ quosdā de p̄ncipib; iuda . Trig-
 taduoz ān orū erat iora cū regnare ce-
 pisset : et octo ānis regnavit in iherlm :
 ābulavitq; ī vñs regū isrl sicut egerat
 dom⁹ achab . filia quippe achab erat
 vxor ei⁹ . Et fecit malū ī cōspectu dñi .
 Noluit autē dñs disperere de mū dauid
 p̄pter pactū qd̄ iuravit ei eo : et q̄ p̄mi-
 serat ut daret ei lucernā ⁊ filijs ei⁹ om̄i
 tempore . In dieb; illis rebellavit eom-
 ne esset subdit⁹ iude : ⁊ cōstituit sibi re-
 gē . Cūq; trāsiret iorā cū p̄ncipib; suis .
 et cūcto eq̄tatu q̄ erat secū : surrexit no-
 de . ⁊ percussit eō q̄ se arāverat . ⁊ oēs
 duces eq̄tat⁹ ei⁹ . Attamē rebellavit eō
 ne eēt s̄bdicōne iuda : usq; ad hāc diē
 Eo tpe et lobna recessit : ne esset s̄b ma-
 nu illi⁹ . Dereliq̄rat em̄ dñm deū p̄m su-
 oz : insup ⁊ excelsa fabricat⁹ ē ī vrbib;
 iuda : ⁊ fornicari fecit habitatores ī ihe-
 rusalē . ⁊ p̄uaricari iudā . Allate sūt autē
 ei littere ab helia p̄pheta : ī quib; scriptū
 erat . Hec dicit dñs de⁹ dauid patris tui .
 Quoniam non ambulasti in vñs iofa-
 phat patris tui . et in vñs asa regis
 iuda sed incescisti per iter regum israel
 et fornicari fecisti iudam ⁊ habitatores
 iherusalem . iniuratus fornicationem do-
 mus achab : insup ⁊ fratres tuos do-
 mum patris tui meliores te occidisti :

ecce dñs pauer te plaga magna cū populo tuo ⁊ vxoribꝫ ⁊ filijs tuis: vniuersaq; substāda tua. Tu autē egrotabis p̄xim o languoze vitari donec egrediatur vitalia tua paulatin p̄ singulos dies. **S**uscitauit ergo dñs cōtra ioram spiritū philistinoy ⁊ arabū q̄ cōfines sunt ethiopijs: ⁊ ascendērūt in terrā iuda ⁊ vastauerūt eam. Diriperūtq; cūdam substādam que iuenta est i domo regis: insup ⁊ filios eiꝫ ⁊ vxores. **N**ec remāsit ei filius nisi ioachaz: q̄ minim⁹ naru erat. **E**t super hec omnia percussit eū dñs aliu languoze isanabili. Cūq; diei succederet dies: ⁊ tepoy spāda volueretur: duoy ānoy expletus est aruul⁹: ⁊ sic longa cōsūpt⁹ tabe ita vt egereret eā uiscera sua: languoze pariter ⁊ uita caruit. **M**oznuusq; ē in infirmitate p̄stima: ⁊ nō fecit ei populus scōm mozem cōbustionis exequias sicut fecerat maioribus eius. **T**rigintaduoy ānoy fuit autē regnare cepisset: ⁊ octo ānis regnauit in iherusalē. **A**mbulauitq; nō recte ⁊ sepelierūt eū i ciuitate dauid: verum tamen non in sepulcro regum. **xvij**

Constituerūt autē habitatores iherusalē oebosia filiū eiꝫ minimum regē p̄ eo. Omnes enī maiores natu q̄ aūtē eū fuerāt interfecerat latrones arabū q̄ irruerāt i castra. **R**egnauitq; oebosias filius iora regis iuda q̄dragintaduoy annoꝝ cāt oebosias autē regnare cepisset ⁊ vno anno regnauit in iherusalem: ⁊ nomen mris eiꝫ athalia filia amī. **S**⁹ ⁊ ipse i gressus ē p̄r vias domos achab. **M**ater enī eius impulsit eum: ut impie ageret: fecit i ḡtur malū i cōspectu domini sicut dom⁹ achab. **I**pse enī fuit ei cōsiliarij post mortē patris sui in iurātū eius: ambulauitq; in cōsilijs

coꝝ. **E**t prexit autē iora filio achab regē isrl in bellū contra asahel regem siriē in ramoth galaad: vulnerauit eruntq; siri ioram. **Q**ui reuersus ut curaret in isrl. **Q**ultas enī plagas acceperat in supradicto certamine. **I**gitur oebosias filius ioram rex iuda descendit ut i uiseret iorā filium achab in isrl egrotantē. **V**oluitans quippe fuit dei aduersus oebosiam ut ueniret ad ioram. **E**t cum uenisset ⁊ egrederetur cum eo aduersum ichu filium namsi quē uenit domin⁹ ut deleret domum achab: cum ergo eniret ichu domū achab in uenit primapex iuda ⁊ filios fratru oebosie qui ministrabāt ei: ⁊ interfecit illos. **I**p̄m quoq; pergens oebosiam cōprehendit latitantem in samaria ad ductūq; ad se occidit: ⁊ sepelicit eum eo q̄ esset filius iosaphat qui quiescerat domini in toto corde suo. **N**ec erat ultra spes aliqua: ut te stirpe q̄s regnaret oebosie. **S**i quidem mater eius athalia uicens qd̄ mortu⁹ esset filius suus: surrexit: ⁊ interfecit omnem stirpem regni dom⁹ ioram. **P**orro iosabeth filia regis tulit ios filiu oebosie: ⁊ furata est eum de medio filioꝝ regis cum interficeretur: ab seon dicitur eum autē nutrice sua i cubiculo lectuloꝝ iosabab autē q̄ absconderat eū: erat filia regis iora: vxor ioiate pontificis soroz oebosie: ⁊ idcirco athalia non iniecit eum. **F**uit ergo cum eis in domo dei absconditus sex annis: quibus regnauit athalia super terram. **xviii**

Anno autē septimo cōfortat⁹ ioiada asūp sit cēturio nes azariam uicelicet filium iroboam ⁊ ismahel filium iobannan azariam q̄ filiu obod: ⁊ maasiam filiu adaiē: ⁊ elisaphat filiu zebai: ⁊ ijt autē eis sed⁹. **Q**ui cātēntes

sudam congregauerunt leuitas et au-
 dia vrbis iuda. et principes familiaru
 israhel: veneruntq; in iherlm. Inijt er-
 go omnis multitudo pactum in como-
 dei cu rege. Dixitq; ad eos ioiada. Ecce
 filius regis regnabit sicut locutus est
 dominus sup filios dauid. Iste est ser-
 mo que facietis. Tercia pars vrm qui
 veniut ad sabbatu sacerdotum et leuita-
 rum et iamitorum erit i portis: tertia ve-
 ro pars ad domu regis: et tertia ad por-
 tam que appellatur fundamenti. Omne
 vero reliquu vulgus sit i armis domi-
 domini: nec quispiam alius ingrediat
 domu dñi. nisi sacerdotes et q ministrat
 te leuitis. Ipi tantummodo ingrediant
 quia sanctificati sunt: et omne reliquum
 vulgus obseruet custodias dñi. Acute
 aut arantur regem habentes singuli ar-
 ma sua: et si quis alius ingressus fuerit
 templum interficiatur: sintq; cum rege.
 et intrante et egrediente. fecerunt ergo
 leuitae et vniuersus iuda iuxta omnia q
 preceperat ioiada pñifer. Et assu-
 pserunt singuli viros qui sub se erant: et venie-
 bant per ordinem sabbati cum hys qui
 impleuerant sabbatum. et egressi erant
 Si quidem ioiada pñifer non dimisse-
 rat abire turmas: que sibi p singulas
 et tomadas succedere coluuerant. De-
 ditq; ioiada sacerdos centurias omib; lan-
 ceas clipeosq; et peltas regis dauid: q̄s
 consecrauerat in como dñi. Constituit
 q; omne pplm tenentiu pugiones a pte
 replei dextra. usq; ad partem replei sinistra
 coram altari et templo parantiu regis: et e-
 duxerunt filiu regis et imposuerunt ei di-
 adema et testimoniu: dederuntq; in manu
 ei tenendam legem et constituerunt cum re-
 gem. Venitq; illu ioiada pñifer. et fi-
 lij ei: imprecati q; sunt et atq; dixerunt

Sicut rex. Quod cum audisset athalia
 vocem scilicet currentium. atq; lauda-
 tum regem: in gressa est ad pplm in te-
 plu dñi. Cuiq; vidisset regem stantem sup
 gradu i introitu et pñaps turmasq; at-
 ca cu. omneq; pplm terre gauere atq;
 claugentē tubis. et dñarsi generis oz-
 gamis eonantem. voceq; laudantium:
 scidit vestimenta sua et ait. In fide. in
 fide. Egressus aut ioiada pñifer ad
 centuriones et pñaps erat. Dixit eis
 Eduate illa extra septa templi: et inter-
 ficiatur foris gladio. Precepitq; sacer-
 dos ne occideretur i como dñi. Et impo-
 suerunt certuab; ei? man? Cuiq; intras-
 set porta equorum domus regis: interfece-
 runt ea ibi. Depigit aut ioiada scodus
 inter se vniuersuq; pplm et regē: ut esset
 ppl's dñi. Itaq; ingressus ē omnis ppl's
 domu baal. et destruxerunt eam: et altaria
 et simulacra illi? obsegrunt: marhan q;
 sacerdotem baal interfecerunt ante aras.
 Constituit aut ioiada p̄positus i co-
 mo dñi et sub manib; sacerdotu et leui-
 taz. quos distribuit dauid i como dñi
 ut offerret olocausta dño sicut scriptu
 est in lege moysi. in gaudio et cantibus
 iuxta dispositionem dauid. Constituit
 quoq; iamitores in portis domus dñi:
 ut non ingrederetur eam immundus in
 omni re. Assumitq; ceturiones et for-
 tissimos viros. ac primaps populi et
 omne vulgus terre: et fecerit ascende-
 re regē ex como dñi. et introire per medi-
 um porte superioris intomum regis:
 et collocauerunt eum in solio regali:
 et iteratisq; est omnis populus terre: et
 vrb; qui euit. Porro athalia interficta
 est gladio.

.xxiiii. . . .
Seprem annorum erat ioas cu regna-
 re cepisset: et quadraginta annis

regnauit in iherlm. **N**omen matris eius sebia de berfabee. **F**ecitq; qd bonum est corā dño: cūctis dieb; ioiade sacerdotis. **A**cepit autē ei ioiada vroses duas: e quibus genuit filios ⁊ filias. **P**ost que placuit ioas ut instauraret tomū dñi congregauitq; sacerdotes et leuitas: et dixit eis. **E**gre dimini ad ciuitates iuda et colligite de vniuerso isrl ꝑcunā ad saratēda templi dñi nostri ꝑ singulos annos: sctimatoq; hoc facite. **P**orro leuite egere negligentius. **V**ocauitq; rex ioiada primapē: et dixit ei. **Q**uare tibi non fuit cure ut cogeres leuitas inferre de iuda et de iherusalē ꝑcunā q̄ cōstituta est a moyse seruo dñi: ut inferer eā omnis multatudo isrl in tabernaculum testumōij. **A**rbalia eni impijissima ⁊ filij eius destruxerūt tomū dñi: ⁊ de vniuersis que sanctificata fuerant in templo dñi ozauerūt ꝑhanū baalim. **P**recepit ergo rex: et fecerūt archam: posuerūtq; eam iuxta portam dñi forinsecus. **E**t ꝑdicatū est in iuda ⁊ iherusalē: ut dederent singuli ꝑaum tomio qd cōstituit moyses seruus dñi sup omnē israhel in deserto. **I**eratiq; sunt cuncti primapis et omnis ppls: et ingressi contulerunt in archam dñi atq; miserūt: ita ut impleret. **C**ūq; tempus esset ut dederēt archā coram rege ꝑ manus leuiteꝝ: vivebant enī multam ꝑcunā: i grediebatur sciba regis ⁊ quem ꝑmus sacerdos cōstituerat: effundebantq; ꝑcunā que erat in archa. **P**orro archā reportabant ad locum suū: sicq; faciebāt ꝑ singulos dies. **E**t congregata est infimta ꝑcunā quā dederūt rex ⁊ ioiada hjs qui perāt oppribus tomus dñi. **A**t illi conducebāt ea a celozes lapidū ⁊ artifices opꝑ singuloy: ut instaurarent tomū dñi: sicut

quoq; facti et eris: ut qd carere ceperat fularecur. **E**greditq; h; q̄ operabantur in dultrie: et obducebāt parietū acatryꝝ ꝑꝑ manus eoy: ac suscitauerūt tomum dñi in itarum ꝑstlmū: et firmif eam stare fecerūt. **C**umq; compleissent omīa opꝑa: exulerūt corā regeꝝ ioiade reliquā partē ꝑcunie: de qua facta sunt vasa templi in ministrū ad olocantia hiale q̄ et cetera vasa aurea et argentea. **E**t offerebantur olocasta in domo tomū iugiter cunctis dieb; ioiade. **S**e nūit autē ioiada plen? dicitū ⁊ mortu? est cū centūtriginta esset annoy: seqell eruntq; eū in ciuitate dauio cū regib;: eo qd fecisset bonū cū isrl ⁊ cū tomio eius. **P**ostq; autē obiit ioiada: ingressi sunt primapis iuda: et atorauerūt regē. **Q**ui delinquis obsequijs eoy ac quieuit eis. **E**t dereliquerunt templū dñi cū patrū suoy seruiertq; hias ⁊ sculptilibus: et facta est ira corā iuda ⁊ iherusalē ꝑ hoc peccatū. **M**ittebatq; eis ꝑphetas ut reuertērent ad dominū: q̄s protektātes illi audire nolebāt. **S**piritus itaq; cū induit zachariām filium ioiade sacerdotē et stetit cōspectu ppli: et dixit eis. **H**ec dicit dñs. **Q**uare transgredimini ꝑceptū domini quod vobis nō ꝑcari: et derelinquistis dominū ut derelinqueret vos. **Q**ui cōgregati aduersus eum miserunt lapides iuxta regis imperium: in atrio dom? dñi. **E**t non est recordat? ioas rex misericōdie quā fecerat ioiada pat̄ illius scā: sed interfecit filij eius. **Q**ui cum moretetur ait. **V**ixit dominus ⁊ requirat. **C**umq; euolutus esset ānus ascendit contra eum exercit? siriē: vxiq; in iudam et iherlm et interfecit cūctos primapes ppli: atq; vniuersam ꝑcedam miserūt regi in damascū. **E**t cetera cūm

primordias venisset numerus hiorum tradidit dñs manibz eorum infinitam multitudinē: eo q̄ reliquissent tomium eū patrū suorū. In ioas quoq̄ ignominiosa exerare iudicia: ⁊ abantes dimiserunt eū in languoribus magnis. Surrexit autē contra eum serui sui in vltionē sanguinis zacharie filij ioiade sacerdotis. ⁊ occiderūt eum in lectulo suo ⁊ mortuus est: sepelierūtq̄ illum in ciuitate dauid sed nō in sepulchris regum. Inſidiari vrosūt ei zabad filius ſenath amantidōis: ⁊ iozabad filius ſenarith moabitidōis. Porro filij eius ac ſumma pecunie que adunata fuerat ſub eo. ⁊ reſtauratio dom⁹ dei ſcripta ſunt diligenti⁹ in libro regū. Regnauit autē amafias filij ei⁹ p̄ eo. **xxv.**

Quinquaginta annorū erat amafias cū regnare cepiſſet: ⁊ viginti nouem annis regnauit in iheruſalem. Nomen matris eius ioiade de iheruſalem. ſcietq̄ bonum in conſpectu domini: vrruntamen non in corde perfecto. Cumq̄ roboraſſet ſibi videret imperium iugulauit ſeruos qui occiderant regem patrem ſuum: ſed filios eorū nō interfecit. ſicut ſcriptū eſt i libro legis moſi vbi precepit dñs dicens. Non occidentur p̄es pro filijs. neq̄ filij p̄ patribz ſuis: ſed vnusquisq̄ i ſuo peccato morietur. Cōgregauit igitur amafias iudam. ⁊ conſtituit eos p̄ familias. tribunosq̄ ⁊ centuriones in vniūſo iuda ⁊ beniamin: ⁊ recenſuit a viginti annis ſuſū. inuenitq̄ triginta milia iuuenū qui egreſſerent ad pugnam ⁊ tenerent haltam ⁊ clipeum. Decece quoq̄ conduxit de iſrahel centum milia robultorum centum talentis argenti. Venit autem homo dei ad illum ⁊ ait. O rex ne

egrediaſur teum exercitus iſrahel. Nō eſt enim dominus cū iſrahel: ⁊ cunctis filijs ephraim. Quod ſi putas in robore exercitus bella conſiſtere: ſuprari te ſciet ⁊ deus ab hoſtibus. Dñi quippe eſt ⁊ adiuuare: ⁊ in fugam conuolare. Dixitq̄ amafias ad hominem dei. Quid ergo fiet de centum talentis que tedi miſibus iſrahel? Et reſpondit ei homo dei. Dabit dominus vnice tibi dare poſſit multo hijs plura. Separauit itaq̄ amafias exercitum qui uenerat ad eum ⁊ ephraim: ut reuertereſ in locū ſuum. At illi cōtra iudam vehemēter irati: reuerſi ſūt in regionē ſuam. Porro amafias cōſcienter eduxit pplm ſuū. ⁊ abiit in valem ſalimay: paſſitq̄ filios ſeir decem milia. Et alia decē milia viroy ceperūt filij iuda: ⁊ adduxerūt ad p̄ncipiū ciuitatē petre. p̄cipitauēritq̄ eos de ſumo i preceps: qui vniūſi creperūt. At ille eraratus que remiſerit amafias ne ſcēt iſree ad plū: diſſuſus i ciuitatibz iuda. a ſamaria uſq̄ ad beehozon ⁊ interfectis tribz milibz dirupuit p̄cedā magnam. Amafias q̄ poſt eadem p̄dumozū ⁊ allatos eos filioy ſeir ſtauit illos in deos ſibi: ⁊ atozabar eos. ⁊ illis atolebar incenſū. Quāobrem iratus dominus contra amafiam: miſit ad illū p̄ophetam qui diceret ei. Cur atozabſti eos qui nō libtrauerunt populum ſuū de manu tua? Cumq̄ hec ille loqueret reſpondit ei. Num conſiliarius regis eſ? Qui eſce ne interficā te? Deſcenditq̄ p̄pheta. ſcio inquit quod cogitauerit dominus occidere te: qui ⁊ feciſti hoc malum: ⁊ inſuper non acquieſciſti conſilio meo. Igitur amafias rex iuda inito peſſimo cōſilio. miſit ad ioas filij ioachay filij iehu regē iſrl dicens

Veni videram nos mutuo. At ille remi-
 sit nuncios dicens. Carduus qui est in
 libano. misit ad ceterum libani dicens. Da
 filia tua filio meo vxore. Et ecce bestie
 que erant in silua libani: traserunt et co-
 sulcauerunt carduum. Dimisti pauli ecom
 et idarco erigit cor: tuu i supbia. Vere
 in como tua. Cur malu aduersu te p-
 uocas: ut cadas et tu et iudas teamq
 Noluit audire amathas: eo q dñi dset
 volutas. ut traxeret in manu ob scium
 ppter eos ecom. Ascendit igitur ioas
 rex israhel: et muros sibi p buce cospe-
 ditus. Amathas aut rex iuda erat in beth-
 sames iude. Coniurq: iudas cora isrl:
 et fugit in tabernaculo suo. Porro ama-
 thiam regē iuda filiu ioas filij obozie ce-
 pit ioas rex israhel in bethsames et ad-
 duxit in iherlm: destruxitq muru eius.
 a porta ephraim usq ad portā anguli
 qdringens cubitis. Omne q aurum et
 argenti. et vniuersa vasa q repererat i to-
 mo dei. et apud obozom. in thesauris
 etiam tomus regie. nec non et filios ob-
 sidum: reduxit i samariam. Sicut autē
 amathias filius ioas rex iuda postq mo-
 tuus est ioas filius ioachas rex israhel
 quindecim annis. Reliqua aut sermōnū
 amathie priorū et nouissimorū scripta
 sunt in libro regū iuda et israhel. Qui
 postqu recessit a dño: tenentur ei in
 fidias in iherusalē. Cumq fugisset la-
 chis miserit et interfecerit eum ibi: re-
 portanteq super equos sepelitur cum
 cum patribus suis in ciuitate dauid. **xxvj.**
Omnis autē pps iuda. filiu eius ozi-
 am annorū sexagim constituit regē
 pro amathia pze suo. Ipse edificauit a-
 bilat: et relinquit eam diaom iude. post
 q tormiuit rex cū pibz suis. Sexagim
 annorum erat ozias cū regnare cepisset:

et quinquaginta duobus annis regnauit in
 iherusalē. Nomen maris eius iecelia te
 iherlm. fecitq: quod erat rectu i oculis
 dñi iura omnia que fecerat amathias pat-
 eius: et exquisiuit dñm in dieb? zaeba-
 ric intelligentis. et videns eū. Cūq
 requireret dñm: direxit eum in omnibz
 domiq: egressus est et pugnauit contra
 philistim: et destruxit murum geth: et
 muru iammie muruq azoti. Edificauit
 q opida in azoto et philistim: et adiu-
 uir eum cōtra philistim et cōtra a-
 rabas qui habitabāt in gurbaal. et cō-
 tra ammonitas. Appenrebātq ammo-
 nite munera ozie. et diuulgatū est no-
 men eius usq ad introitu egipti. ppter
 crebras vidorias. Edificauit q ozias
 turres in iherusalē sup portā anguli. et
 super portā vallis. et reliquas in eodem
 muri latere: firmauitq eas. Extruxitq
 turres i solitu inc. et effudit alternas
 plurimas. eo q haberet multa pecora:
 tam in campis tribz q in harem vastita-
 te. Sin eas q habuit et vinitores in mō-
 tibz. et in carmelo. Erat quippe homo
 agriculture deditus. fuit aut exeratus
 bellatorū eius qui procedebant ad pre-
 lia sub manu iehibel scribe. maathiq
 doctozis: et sub manu ananie qui erat
 de duobz regis. Omninq numerus pñ-
 apū per familias virozū fortū duozū
 miliu sexcentozū. et sub eis vniuersus
 exeratus trecentozū et septē miliu qui-
 gentozū. qui erāt apti ad bella: et pro
 rege cont aduersarios dimicabāt. Prepa-
 rauit q eis ozias id ē cūdo exeratus di-
 pros et hastas. et galeas et loricas. araf-
 q et fundas ad iacentes lapides: et fe-
 at in iherusalē diuisi generis naachinas
 quas in turribz collocauit. et in angu-
 lis murozū. ut mitteret sagittas et lapa-

grandia. Egressusq; est nomen eius
proail: eo q; auxiliaretur ei dominus ⁊
corroborasset illum. Sed cum roboza-
tus esset elouatum est cor eius in interi-
tum suū ⁊ neglexit dñm deū suum: in-
gressusq; templū dñi adolere voluit in-
censum sup altare thimiamatis. Stauit
q; ingressus post eū azarias sacerdos.
et cū eo sacerdotes dñi octuaginta viri
fortissimi. reherūt regi: atq; dixerūt
Nō est tui officij ozia. ut adoleas incē-
sum dño: sed sacerdotū hoc est filiorum
aaron q; consecrati sūt ad huiusmodi
ministrariū. Egreere de sanctuario. ne
cōtemseris: quia non reputabitur tibi
in glariā hoc a dño deo. Tractusq; ozia
⁊ tenens in manu thuribulū ut ado-
leret incensū: minabatur sacerdotib⁹.
Stauitq; orta est lepra. in fronte eius.
coram sacerdotib⁹ ⁊ domo dñi: sup alta-
re thimiamatis. Cum q; respexisset cum
azarias pontifex. ⁊ omnes reliqui sacer-
dotes. viderunt lepram in fronte eius:
et fatinato expulerūt eū. Sed ⁊ ipse p-
teritus accelerauit egredi: eo q; sen fil-
set ilico plagā dñi. fuit igit ozias rex
leprosus usq; ad diē mortis sue: et ha-
bitauit i domo separata. plenus lepra
ob quā eieci⁹ fuerat de domo dñi. Por-
ro ioathan filius eius cepit tomū regis:
et iudicauit populū terre. Reliqua autē
sermonum ozie p̄iorū ⁊ nouissimorū
scripsit ysayas filius amos propheta.
Dominusq; ozias cum patribus suis:
et sepelierunt eum in agro regalium se-
pulchrorū eo q; esset leprosus: regnauit
q; ioathan filius eius pro eo. **xxvij**

Agintiquinq; annor erat ioathan
cum regnare cepisset: ⁊ sexaginta an-
nis regnauit in iherusalem. Romē ma-
ria eius iherusa. filia satoch. fecitq; qd

rectum erat coram dño iuxta oia que
fecerat ozias pater suus: excepto q; nō
est ingressus templū dñi: ⁊ ad hoc pp̄s
deliquebat. Ipse edificauit portā dom⁹
dñi excellam: ⁊ i muro op̄el multa cō-
struxit. Arbes q; edificauit in montibus
iuda: ⁊ in saltibus castella ⁊ turres. Ipse
pugnauit contra regē filiorū ammon. ⁊ e-
uiat eū. Deceitq; ei filij ammon in tē-
pore illo centū talenta argenti: ⁊ decem
milia choros triā: ac totidē choros o-
xi. Decē ei p̄beuerūt filij ammon. in ā-
no secūdo ⁊ tertio. Corroboratusq; est
ioathan: eo q; direxisset vias suas co-
ram dño deo suo. Reliqua autē f̄monū
ioathan ⁊ om̄s pugne ei⁹. ⁊ opera scri-
pta sūt in libro regū isrl ⁊ iuda. Agin-
tiq; annor erat cū regnare cepisset
⁊ sexaginta annis regnauit i iherlm. Domi-
uitq; ioathan cū patrib⁹ suis: ⁊ sepeliet
eum i ciuitate dauid: ⁊ regnauit achaz
filius eius pro eo. **xxviij**

Aginti annorum erat achaz cum
regnare cepisset: ⁊ sexaginta annis
regnauit i iherusalem. Non fecit rectū
in conspectu domini. sicut dauid pater
eius. sed ambulauit in vijs regum isra-
hel: insup ⁊ stauas fudit baalim. Ipse
est qui adoleuit incensum in valle han-
non: ⁊ lustrauit filios suos in igne. iux-
ta ritum gentium quas interfecit domi-
nus in aduentu filiorum israhel. Sa-
crificabat q; ⁊ thimiamata succēbat i ex-
celis. ⁊ i collibus ⁊ sub om̄i ligno fron-
toso. Tradiditq; eū dñs de⁹ eius i ma-
nu regis sirie: qui percussit eum magnā
q; pdam cepit de eius imperio: ⁊ addu-
xit in damascum. Quibus quoq; regi⁹
israhel traditus est: ⁊ percussus plaga
grandi. Occiditq; phacee filij romelle
de iuda cētumūginti milia in die vno.

omnes viros bellatores eo q̄ reliquif-
sent dominū tuū p̄m suozū. Eodem tem-
pore occidit zebri vir potēs et ephraim
masham filiū regis . et ezricam ducē to-
mus ei? ledchanam q̄ scandū a rege
Cepserūtq; filij israhel de fratribus suis
ducenta milia mulierū pueroz q̄ puel-
larum et infimā p̄cedā p̄ulerūtq; cā
in samariam . Cū tempore erat ibi p̄-
pheta dñi nomine obo: q̄ egressus ob-
uiam egeratū venientī in samariā dixit
eis . Ecce iratus dñs deus patrū vroz
cōtra iudā . tradidit eos manibz vstris
et occidistis eos atro at . ita ut ad celū
p̄tingeret vza credulitas . Insuper fili-
os iuda q̄ isrlm vultis vobis subicere
in seruos q̄ anallas: qđ nequa q̄ factō
op? est . Peccastis enī sup hoc dño tuo
nostro . Sed audite cōsiliū meū: et res-
duate captiuos quos adduxistis de fra-
tribz vris: quia magnus furor dñi im-
minet vobis . Statuerūt itaq; viri de p̄-
cipibus filioz ephraim . azarias filius
iohānan barachias fili? mosollamoth
ezechias filius sellum . et amasias fili?
hadali . contra eos qui veniebant de pre-
lio: et dixerūt eis . Nō iroducētis huc
captiuos: ne peccem? domīno . Quare
vultis adicere sup peccata nostra: et ve-
tera amulare reliqua: grāde quippe pec-
catum ē: ira furoris dñi imminet sup
israhel . Dimiserūtq; viri israhel bellato-
res p̄cedam . et vniuersā que cep̄rat co-
ram p̄m ap̄ibz q̄ omni mltitudine: ste-
terūtq; viri quos lapsa memorauimus
et app̄bentes captiuos omnesq; qui
nudi erant . vestierūt de spolijz . Cum-
q; vestissent . eos et calcassent . q̄ refec-
sent abo ac potu . vniuersentq; p̄pter la-
boran . et adbibissent eis aurā: quā ai-
q; abulare nō poterāt q̄ erant ibeallo

corpore . imposuerunt eos iumentis . q̄
adduxerūt sericho ciuitatē palmarū ad
fratres eoz: ipsiq; reueri sunt in sama-
riam . Tempore illo misit rex achaz ad
regem asirioz . postulas aurilū . Gene-
runtq; ydumei q̄ passerunt multos ex
iuda: et ceperūt p̄cedam magnā . P̄bili-
stijm quoq; diffusi sunt per vrbes cape-
stres q̄ ad meridiū iuda: ceperūtq; beih:
sames . et abilon . et gadiroth . soccha
q̄ thamnā . et gamzo cū viculis suis
et habitauerūt in eis . Dumiliauit enī
dñs iudam p̄pter achaz regem iuda: eo
q̄ nudasset eum auxilio . et cōtemptū
habuisset dñm: adduxitq; contra eum
regem palasar regem asirioz: q̄ et as-
sirit eum q̄ nullō resistente vastauit .
Igit achaz spoliata domo dñi et domo
regū ac p̄ncipū . dedit regi asiriozum
munera: q̄ ram en michel rei p̄fuit . In-
sup q̄ in tempore angustie sue auxit cō-
temptū in dñm . Ipe se rex achaz im-
molauit dñs damasci viciāmas peris-
sozibz suis q̄ dixit . dñj regū sine auxilij
antur eis . quos ego placabo hostijs .
et aderūt michi: cū eōtrario ip̄i fuerit
nime ei q̄ vniūso israhel . Direpsit itaq;
achaz oibz vasis dom? dei atq; cōfra-
ctis clausit ianuas templi dei: et fecit si-
bi altaria in vniūsis āgulis isrlm . In
omibz q̄ verbis iuda . ceterisq; aras ad
cremandū ebus: atq; ad iramidiā pro-
uocauit dñm tuum p̄m suozū . Reliqua
autē sermonū ei? . q̄ omni op̄e suozū
porū et nouissimoz scripta sūt in libro
regū iuda et isrl . Dormiūtq; achaz cū
p̄ib? suis: et sepelierūt eum in ciuitate
israhel . Regē enī receperūt cū i sepulcra
regum israhel . Regnauitq; ezechias fi-
lius eius pro eo

Conit ezechias regnare cepit cū viginti

quinq; esset annorum: et viginti nouē
 annis regnauitq; in iherusalem. **N**omē
 matris eius abia filia zacharie. **F**ecitq;
 quod erat placitū in conspectu dñi: iux-
 ta omnia que fecerat dauid pater eius.
Ipsō anno et mēse primo regni sui ape-
 ruit ualuas domus dñi: et instaurauit
 eas: adduritq; sacerdotēs atq; leuitas
 et congregauit eos implere oriente-
 lem dicitq; ad eos. **A**udite me leuite
 et sanctificamini: mundate uos dñi
 dei p̄m nostrorū: et auferite omnem im-
 mundiciam de sanctuario. **P**eccauerūt
 p̄ces nostri: et fecerūt malū in cōspectu
 dñi dei nostri. **D**erelinquitēs eū: auerte-
 runt facies suas a tabernaculo dñi dei no-
 stri: et p̄buerūt uos: clausa erunt ostia
 que erāt in portis et extinguerūt lucernas
 incensumq; non adoleuerūt: et olocau-
 sta non obtulerunt in sanctuario deo
 israhel. **C**ondatus est itaq; furor dñi
 sup iudā et iherusalē: tradiditq; eos in
 commotionē et in interitiū et in fibulū
 sicut ip̄i cernitis oculis uestris. **E**n uer-
 ruerunt patres nostri gladijs: filij no-
 stri et filie nr̄e. et coniuges captiue du-
 ctę sunt p̄pter hoc scelus. **N**unc ergo
 placeat michi ut ineamus fedus cū dño
 deo israhel: et auertat a nobis furorē ire
 sue. **F**ilij mei nolite negligere. **V**os ele-
 git dñs. ut stetis coram eo. et ministrē-
 tis illi: colatisq; eū. et cōmētis eī incen-
 sum. **S**urrexerunt ergo leuite: maach
 filius amasie. et iobed filius azarie et fi-
 lijs caath. **P**orro et filijs merari: et fi-
 lijs abdaī et azarias filij iahalehel. **D**e fi-
 lijs autē gersom: ioba filij iemna. et cen-
 filij ioba. **A**t uero et filijs elisaphan
 samri et iahihel. **D**e filijs q; asaph: za-
 charias et mathanias neeon et filijs
 hananjabihel. et semel. **S**ed et et filijs

pothun senecias et oshel. **C**ongrega-
 uerūtq; fratres suos et sanctificati sūt:
 et ingressi sūt iuxta mādatū regis et im-
 perū dñi. ut expiarent uos dñi. **S**acer-
 dotes q; ingressi tēplum dñi ut sanctifi-
 carent illud extulerūt omnē immūdiā
 quā intro repererāt in uestibulo domus
 dñi: quā tulerūt leuite et asportauerūt
 ad torrentem cedron foras. **D**eperūt au-
 tem prima die mensis primi mūdare et
 in die octaua eiusdem mensis. ingressi
 sunt porticū domus tēpli dñi: expiauerūt
 q; tēplum dieb; octo: et in die sextade-
 ma mensis eius tē. quod ceperāt imple-
 uerunt. **I**ngressi q; sunt ad ezechiam
 regem: et dixerūt ei. **S**anctificauimus
 om̄m uos dñi: et altare olocansu. **V**a-
 saq; eius. neenō et mēsam. **P**ositionis
 autē omnib; uasib; suis. **A**ndāq; tēmpli
 suppellectilē quā polluerat rex achaz. in
 regno suo postq; p̄uaricatus est. et ecce
 exposita sunt omnia corā altari domini.
Cōsursumq; diluulo ezechias rex. ad-
 unauit om̄es primap̄s ciuitatis et ascē-
 dit i uos dñi: obtulerūtq; simul thau-
 ros septē et arietes septē. agnos septē.
 et hircos septē: p̄ peccato. p̄o regno.
 p̄ sanctuario. p̄ iuda. **D**ixitq; sacer-
 dos tibi filijs aaron: ut offerret sup altare
 dñi. **M**actauerūt igit thaurus: et su-
 sceperūt sanguinē sacerdotēs: et fuderūt
 illū sup altare. **M**actauerūt etiā arietes:
 et illorū sanguinē sup altare fuderūt.
Immolauerūt agnos: et fuderūt sup al-
 tare sanguinē. **A**pplicauerūt hircos p̄
 peccato corā rege. et unius multitudi-
 ne. **I**mmolauerūt manns suas sup eos
 et immolauerūt illos sacerdotēs: et aspec-
 serūt sanguinē eorū corā altari. p̄ pia-
 culo unius israhelis. **P**ro om̄i quippe
 israhel p̄ceperat rex ut olocansū fieret

pro peccato. Constituit q̄ leuitas i domo dñi. cum ambalis q̄ psalterijs et citharis. sc̄dm dispositionē dauid q̄ gad victimis regis q̄ nathan pphete. Si quidem dñi p̄ceptū fuit. p̄ manū p̄phetarum eius. Statuerūtq̄ leuite tenentes organa dauid q̄ sacerdotes tubas: q̄ iussit ezechias ut offerrent olocaustra sup̄ altare. Cūq̄ offerrentur olocaustra ceperūt laudes canere dño. q̄ clangere tubis: atq̄ in diuersis organis q̄ dauid rex israhel repererat cōcipere. Omī aut̄ turba adorante. cantores q̄ hī qui tenebāt tubas erāt in officio suo: tunc cōpleret̄ olocaustrū. Cūq̄ finita esset oblatio inauruatus est rex. et omīs q̄ erāt cū eo: et abo rauerūt. P̄cepitq̄ ezechias et p̄māps leuitas ut laudarent dominū sermonibz dauid et asaph victimis qui laudauerunt deū magna leticia: et inauruato genu adorauerūt. Ezechias aut̄ etiā hec addidit. Impletis manū v̄zas dñi o: accedite q̄ offerre victimas et laudes i domo dñi. Oblitit ergo vniuersa multitudo hostias q̄ laudes q̄ olocaustra: mente reuota. Porro numerus olocaustrorū q̄ obtulit multitudo hic fuit. Taurōs sexaginta. arietes centū agnos ducentos: sanctificauerūtq̄ domino boues sexcentos: et oues tria milia. Sacerdotes vero pauca erāt: nec poterant sufficere ut pelles olocaustrorū traherent. Unde et leuite fratres eorum adiuuerūt eos: tunc impleretur opus et sanctificarent̄ anastites. Leuite quippe sacrosiori ritu sanctificantur q̄ sacerdotes. Fuit ergo olocaustra plurima adipes pacificorū et libamina olocaustrorū: et completus est alt̄ domus dñi: letitūsq̄ est ezechias q̄ omīs p̄ps eo q̄ ministeriū dñi esset expletum. De repente

quippe hoc fieri placuerat. **IT. 2.**
Quippe ezechias ad omne isrl̄ q̄ iudā: scripsitq̄ epistolas ad ephraim q̄ manasse: ut venirent ad conyiam dñi in iherusalem. et facerent p̄base domino deo israhel. Inito ergo cōsilio regis et p̄māpū et vniuersi ceteri israhel reuererūt ut facerēt p̄base mēse secūdo. Nō em̄ occurrerāt facere in tpe suo: qz sacerdotes qui possent sufficere sanctificationi non fuerant. et populus nondum cōgregatus fuerat in iherusalem. Placuitq̄ sermo regi q̄ omī multitudini: et reuererūt ut mitterent nuncios i vniuersū israhel te bersabee usq̄ dan: ut venirent et facerēt p̄base dñi o deo israhel i iherusalem. Multi em̄ nō fecerāt sicut lege p̄scriptū est. Perreuerūtq̄ cunctorum cū epistolis ex regis imperio. et p̄māpū eius i vniuersū isrl̄ q̄ iudam: iurta id quod rex iusserat p̄dicantes. filij isrl̄ unanimi ad dñm domini abrahā q̄ ysaac et israhel: et reuertetur ad reliquias que effugerunt manus regis assirorū. Nolite fieri sicut p̄ces vestri q̄ fratres qui recesserunt a domino deo patrum suorum: et tradidit eos i interitū. ut ipi cernitis. Nolite imputare ceruices vestras sicut patres vestri. Tradite manus domino: et venite ad sanctuarium eius qd̄ sanctificauit in eternū. Seruite dño deo patrum vestrorum: et auertetur a vobis ira furoris eius. Si em̄ vos reuerſi fueritis ad dñm: fratres vestri q̄ filij habebūt misericordiam coram dñis suis. qm̄ illos duxerūt captiuos: q̄ reuertentur in terram hanc. Dñs em̄ et clemens est dñs deus vester: q̄ nō auertet faciē suā a vobis si reuerſi fueritis ad eum. Igitur cunctorum p̄gebant velociter exiitatem in ciuitate. p̄ terrā ephraim et manasse

usq; ad babilon : illis irruentibus . 7 s-
 sannantibus eos . Attamen quidā viri ex
 aser 7 manasse 7 babilon a quietētes
 cōsilio : venerūt iherosolim . In iuda vero sa-
 da est man^{us} dñi ut daret eis cor vnū :
 ut facerent iuxta pceptū regis 7 pncipū
 verbū dñi . Congregatiq; sūt in iherosolim
 ppli multi : ut facerent solēnitatē azimo-
 rū in mense secūdo . Et surgentes destru-
 xerūt altaria q̄ erant i iherosolim : atq; vni-
 uersa i quibus ydolis adolebat incensum
 subuerētes . pcederūt in torrentem ce-
 dron . Immolauerunt autē pphase iuxta
 vna die mēsis secūdi . Sacrosq; atq;
 leuite tantem sandificati obtulerūt olo-
 causta i domo dñi : steterūtq; i orōine
 suo iuxta dispositionē et legē moyfi ho-
 minis dei . Sacerdotes vero suscipiebāt
 effundendū sāguinē de manib; leuitarū :
 eo q̄ mltā turba sandificata nō esset :
 et idcirco immolarēt leuite pphase hñs
 q̄ nō occurrerant sandificari dño . Ma-
 gna etiā ps ppli de ephraim et manasse
 et ysachar et babilon que sandificata
 nō fuerat comedūt pphase . non iuxta qd̄
 scriptū est : 7 orauit pro eis ezechias di-
 cens . Domin^{us} bon^{us} propiciabit^{ur} . cūdis
 qui i toto corde requirūt dñm tū patz
 suozū : et nō imputabit eis qd̄ minus
 sandificati sūt . Quē exaudīit dñs : et
 placat^{us} est p̄plo . fecerūtq; filij isrl̄ qui
 inuenti sūt in iherosolim solēnitatē azimoz
 septem dieb; in leticia magna . laudan-
 tes dñm p singulos dies : leuite q; 7 sa-
 cerdotes p organa q̄ suo officio cōgrue-
 bant . Et locutus ē ezechias ad cor om-
 niū leuitarū : qui habebant intelligentiā
 bonā sup dño : et comēcerunt septem di-
 ebus solēnitatis : immolātes victimas
 pacificozū : et laudantes dñm deum pa-
 trū suoz . Placuitq; vniuersi mltitudini

ut celebrarent etiam alios dies septem
 quod et fecerunt cum ingenti gaudio .
 Ezechias autem rex iuda p̄uerat mul-
 titudo in mille eburos : 7 septem milia
 ouium . Primāpes vero tederant populo
 eburos mille : 7 oues decē milia . San-
 dificata ergo est sacerdotum plurima
 multitudo : et hilaritate p̄fusa omnis
 turba iuda tam sacerdotum 7 leuitarū q̄
 vniuersē frequentē que venerat ex isrl̄
 p̄o felitorum q; de terra israhel et habi-
 tantium in iuda . factaq; est grandis ce-
 lebritas in iherosolim : qualis a dieb;
 salomonis filij dauid regis israhel i ea
 vrbē nō fuerat . Surrexerunt autē sacer-
 dotes atq; leuite benedicentes populo 7
 exaudita est vox eozum : puenitq; ora-
 tio in habitaculum sanctum celi . ¶
Quiaq; hec fuissent rite celebrata
 tus fuerat i vrbib; iuda . 7 fregērūt hi-
 mulata suadētq; lucos : demoliti sūt
 erexla . et altaria destruxerunt . nō solū
 de vniuerso iuda et beniamin sed et de
 ephraim quoq; et manasse : donec p̄ni-
 tus euerterent . Reuerſiq; sūt omnes
 filij israhel : in possessiones et ciuitates
 suas . Ezechias autē constituit turmas
 sacerdotales et leuiticas p̄ diuisiones
 suas vnumquēq; in officio p̄prio
 tam sacerdotum videlicet q̄ leuitarum
 ad olococausta et pacifica : ut ministraret
 et confiterentur . canerentq; i portis ca-
 strozū domini . Pars autē regis erat ut
 de p̄p̄ria eius substantia offerretur o-
 locaustum mane tempz 7 vesperz : sab-
 batis quoq; 7 kalendis . 7 solēnitatib;
 ceteris : sicut scriptum est in lege moyfi
 Deceperat autem populo habitantium
 iherosolim . ut darent partes sacerdotib;
 et leuitis : ut possent vacare legi dñi .

Quod ai p̄cebr̄uisset i aurib⁹ multitu-
dinis plurimas obtulere p̄micias filij
israhel. frumentū vini ⁊ olei ⁊ mellis q̄
et omnū que gignit hum⁹ ⁊amas ob-
tulit. Sed ⁊ filij isrl̄ et iuda qui ha-
bitabant in vrbib⁹ iuda obtulerūt ⁊amas
bovm ⁊ omū ⁊amasq; sanctorū
que vouerat dño deo suo: atq; vniu-
ersa potates fecerūt a ceruos plurimos.
Mense tercio cepit a ceruos iacere fun-
damenta: ⁊ mense septimo cōpleuerūt
eos. Cūq; ingressi fuissent ezechias ⁊
p̄māp̄s eius. viderūt a ceruos: et bene-
dixerunt dño. ac p̄p̄o isrl̄. Intraoga-
uitq; ezechias saceros ⁊ leuitas: cur
ita iaceret a cerui? R̄ndit illi azarias sa-
ceruos p̄mū. de stirpe sadoch dicens.
Ex quo ceperunt offerri p̄mitte i domo
dñi. comedimus et saturati sum⁹: ⁊ re-
manserūt plurima: eo q̄ benedixerit
comin⁹ p̄p̄o suo. Reliquiaz autē est co-
pia ista quā cernis. Precepit igitur eze-
chias: ut prepararent hozrea in domo
dñi. Quod cum fecissent intulerūt tam
p̄micias q̄ ⁊amas: ⁊ quecūq; vouerāt
fideliter. fuit autē p̄fect⁹ eorū eboneni-
as leuīa: et semei frater eius secūdus:
post que iehikel. et azarias. ⁊ naad. et
asabel. et ierimoth: iozabar q̄ et elikel
et iesmachias. et maath. et banaias. p̄-
positi sub manib⁹ ebonenie ⁊ sancti fra-
tris ei⁹ ex imperio ezechie regis. et aza-
rie pontificis domus dñi: ad quos oia
p̄tinebant. Chozee vero filius ionna le-
uitis. et iamtoze orientalis porte p̄po-
situs erat hīs que sp̄d̄te offerebantur
dño. p̄michisq; et cōsecratis in sancta
sanctorū: et sub cura eius ebon. et bema-
min. ihelue ⁊ semeias amarias q̄ et se-
ebaias. i quitatib⁹ sacrorū: ut fidelit̄
distribueret fratrib⁹ suis p̄s. miorib⁹

atq; maiorib⁹. excep̄tis marib⁹ ab ānis
trib⁹ et sup̄za. cūctis q̄ in gredebantur
tēplum dñi. Et quicquid per singulos
dies cōducabant i ministerio. atq; ob-
seruationib⁹ iura diuisiones suas: sa-
cerdotibus per familias ⁊ leuitis. a vice-
simo anno ⁊ sup̄za p̄ ordines ⁊ turmas
suas. vniūscq; multitudini tam vroz-
ibus q̄ liberis eorum vtrūscq; sex⁹. fi-
deliter abi de hīs q̄ sanctificata fuerant
p̄cebebantur. Sed ⁊ filioz aaron per a-
gros et suburbana vrbū singulare
dispositi erāt viri qui partes distribu-
rent vniuerso serui in iasulmo: de sac-
dotibus ⁊ leuitis. fecitq; ezechias vni-
uersa que diximus. in omni iuda: opra-
tusq; est bonum ⁊ redū et vxi corā do-
mino deo suo. in vniūsa cultura mīni-
strij dom⁹ dñi iuxta legem et cerimonias:
volens requirere vxi suū in toto cor-
de suo. fecitq; ⁊ prosperatus est. **P**
Ost que et huiusmodi vritate
venit sennacherib rex assirioz: et
ingressus iudam obsedit ciuitates mu-
nitas. volens eas capere. Quod cū vi-
disset ezechias venisse scilicet sennacherib
⁊ totum belli impetū vxi contra ieru-
salem: inito cū p̄māp̄ibus consilio
virisq; fortissimis ut obturarent capi-
ea fontium qui erāt extra vrbem: ⁊ hoc
omniū cōcemente sententia cōgregauit
plurimā multitudinē: ⁊ obturauerūt
cūctos fontes. ⁊ riuum qui fluabat in
medio terre dicētes. Ne veniant reges
assiriozum: et inueniāt a quitate abundā-
tiā. Edificauit q̄ agens in dustric om-
nē murū q̄ fuerat dissipat⁹: et erexit
turre desuper: ⁊ fornicē al terū murū
Instaurauitq; mello i ciuitate dauid:
et fecit vniūsi generis armaturā ⁊ clipe-
os. Constituitq; p̄māp̄s bellatozum

in exercitu: et conuocauit uniuersos in pla-
tea porte ciuitatis: ac locutus est ad cor-
corum dicens. Viriliter agite et conforta-
mini nolite timere: nec paucatis regem
affiriorum et uniuersam multitudinem que
est cum eo. Multo enim plures nobiscum sunt
quam cum illo. Cum illo enim est bachebuz ear-
neum: nobiscum dominus deus noster qui auxi-
liator est noster: pugnatque pro nobis
Confortatusque est populus huiusmodi ver-
bis ezechie regis iuda. Qui cepitque ge-
sta sunt: misit sennacherib rex affiriorum
seruos suos iherusalem ipse enim cum multo ex-
ercitu obsecrabat labebis: ad ezechiam re-
gem iuda. et ad omnem populum qui erat in
uerbe dicens. Hec dicit sennacherib rex
affiriorum. In quo habentes fiduciam se-
ditis obsecrati in iherusalem. Num ezechias ce-
cepit vos. ut tradat mortem in fame. et sit
affirmans quod dominus deus vester libe-
ret vos de manu regis affiriorum. Num-
quid non iste est ezechias qui destruxit
excelsa illius et altaria: et cepit iure et
iherusalem dicens coram altari vno adorabi-
tis. et in ipso comburetis incensum. An
ignozatis quod ego fecerim. et patres mei
cunctis terrarum populis. Numquid preua-
luerunt dii gentium omniumque terrarum
liberare regionem suam de manu mea.
Quis est de uniuersis dijs gentium que
vastauerunt patres mei qui poterit eru-
ere populum suum de manu mea: ut pos-
sit etiam deus vester eruire vos de hac
manu. Non vos ergo accipiat ezechias
nec vana persuasione deludat: neque cre-
datis ei. Quod enim nullus potuit deus cetera-
rum gentium atque regionum liberare po-
pulum suum de manu mea. et de manu pa-
trum meorum: consequenter nec deus
vester poterit eruire vos de hac manu.
Ded et alia multa locuti sunt serui eius

contra dominum deum: et contra ezechiam ser-
uum eius. Epistolas quoque scripsit ple-
nas blasphemie in dominum deum israhel
et locutus est adisum eum. Quare dii gentium
ceterarum non poterunt liberare populum suum de
manu mea: sic et deus ezechie eruire non
poterit populum suum de manu ista. Insuper
et clamore magno lingua iudaica contra
populum qui secebat in muris iherusalem perona-
bat: ut terreret eos. et caperet ciuitatem.
Locutusque est contra deum israhel: sicut adisum
eos populum terre opera manuum hominum.
Orauerunt igitur ezechias rex. et presbiteri
liberati amos prophetas adisum hanc blasphemiam:
ac vociferati sunt usque in celum. Et iui-
sit dominus angelum suum: qui passim omnem vi-
rum robustum et bellatorem. et principem exer-
citus regis affiriorum: reuertensque est cum
ignominia in terram suam. Cuius ingressus
esset domum dei sui: filijque egressi fuerant
de viro eius interfecerunt eum gladio. Sal-
nauitque dominus ezechiam et habitatores
iherusalem de manu sennacherib regis af-
firiorum. et de manu omnium: qui perdidit
ei quietem per ararium. Multi etiam dese-
rebant hostias et sacrificia domino in ihe-
rusalem et munera ezechie regi iuda. Qui
exaltatus est post hec coram cunctis gen-
tibus. In diebus illis egrorauit ezechias
usque ad mortem: et orauit dominum.
Et adiuuatusque cum et dedit ei signum: sed
non intra beneficia que acceperat retribuit
que eleuatum est cor eius. Et facta est contra eum
ira: et contra iudam iherusalem. Humiliatusque
est postea eo quod exaltatum fuisset cor eius:
tam ipse quam habitatores iherusalem: et dicitur
non venit super eos ira domini in diebus ezechie
fuit autem ezechias diues et inclitatus val-
de: et thesauros sibi plurimos congregauit
argenti et auri. et lapidis preciosi
aromatatum et armorum uniuersum generis

et vasorum magni precij: apothecas qz
 frumenti vini et olei. et p̄sepia omnium
 iumentorum: caulasqz preciozibz. et v2:
 bes sex edificavit. Habebat quippe gre-
 ges ovium. et armentoz innumera biles
 eo qd̄ decesserit ei dñs substāā multam
 nimis. Ipe est ezechias qui obruravit
 superiorē fontē a quaz gyon: et auer-
 tet eas subter ad occidentē vrbis dauid
 In omnibz operibus suis fecit prospere
 que voluit. Attamē i legatione p̄n-
 cipū babilonis q̄ missi fuerāt ad eū. ut
 interrogarēt de portento qd̄ acceperat su-
 per terrā. dereliquit eum dñs. cur t̄pta-
 ret. et nota fieret omnia q̄ erāt in corde
 ei. Reliqua aut̄ s̄monū ezechie. et mi-
 sericordiaz eius scripta sūt in visione
 ysaiē. filij amos p̄phete: et i libro regū
 iuda et isrl. Dominūqz ezechias cū pa-
 tribz suis: et sepelivit eū supra sepulcra
 filioz dauid. Et celebrauit ei⁹ exequia
 vniuersis iuda. et om̄s habitatores ihe-
 rusalē: regnauitqz manasses filius ei⁹
 pro eo.

xxviii

Dixit annoz erat manasses cū
 regnare cepisset: et qui quaginta
 quiqz annis regnauit i iherusalē. fecit
 autē malū coram dño iuxta a bominaci-
 ones gentū quas subuertit dñs corā
 filijs isrl: et cōuersus instaurauit excel-
 sa que demolitus fuerat ezechias pater
 ei⁹: cōstruxitqz aras baalim. et fecit lu-
 cos: et adorauit omnem militiam celi et
 coluit eā. Edificauit qz altaria i domo
 dñi: de qua dixerat dñs i iherl̄m erit no-
 men meū in eternū. Edificauit autē ea
 ando exeratū celi. in duobz anjjs do-
 mus dñi: transfecitqz fecit filios suos pr
 ignem i valle beniamon. Obseruabat
 somnia. sed abatur auguria: malicias
 artibz in seruiebat. Habebat secum ma-

gos et incantatores: multaqz mala opera-
 tus ē coram dño ut irriteret eū. Bail-
 pite quoqz et cōstante signū posuit in
 domo dñi: de qua locutus ē dñs ad da-
 uid et ad salomonē filiū eius dicens. In
 domo hac et in iherusalē quā elegi de
 cunctis tribubz isrl ponā nomen meū
 in sempiternū: et mouere nō facā p̄tem
 israhel de terra quā tradidi patribz eoz
 ita dumtaxat si custodierint facere que
 p̄cepi eis auctamqz legem et cerimonias
 atqz iudicia q̄ mādāui p̄ manū moysi.
 Igitur manasses secutur iudam et ha-
 bitatores iherusalē: ut facerent malum
 sup om̄s gentes quas subuertit dñs
 a face filioz israhel. Locutusqz est dñs
 ad eū et ad pplm̄ illius: et attendere no-
 luerit. Joarco sup̄mo virit eis p̄napes
 exeratus regis assirioz: cepitqz ma-
 nassen: et vinctū carbonis atqz op̄dibz
 duxerūt in babilonē. Qui postqz coan-
 gultat⁹ est orauit dñm cū sūū: et egit
 penitentiā vult corā deo p̄m̄ suoz. De-
 precatusqz est eū et obsecrauit intente.
 et exaudiuit orationē ei⁹: rediitqz cū
 iherusalē in regnū suum: et cognouit
 manasses qd̄ dñs ipse esset t̄. Post hec
 edificauit murū extra ciuitatē dauid ad
 occidentem gyon. i cōualle ab introitu
 porte piscū per arcuū usqz ad ofel: et
 exaltauit illum vehementer. Cōstruitqz
 p̄napes exeratus in cunctis ciuitatibz
 iuda munitis. et abstulit eos alienos.
 et simulacū de domo dñi: aras quoqz
 quas fecerat in monte tomus dñi et in
 iherusalē: et proiecit om̄ia extra vrbem
 dorro instaurauit altare dñi: et immo-
 lauit super illud victimas et pacifica et
 laudem. p̄cepitqz iuxta ut seruiret dño
 deo israhel. Attamē adhuc p̄ps immo-
 labat in excelis dño deo suo. Reliqua

autem gestorum manasse . et obsecratio
eius ad deum suum: verba quoque videmus
qui loquebantur ad eum in nomine domini dei
israhel continetur in sermonibus regum
israhel. Oratio quoque eius et exaratio et cetera
peccata atque contemptus: loca etiam in
quibus edificavit excelsus et fecit lucos et
statuas antequam ageret penitentiam: scripta
sunt in sermonibus osai. Dominus ergo
manasses cum patribus suis: et sepelierit
eum in domo sua: regnavitque pro eo fi-
lius eius amon. Triginta duorum annorum
erat cum regnare cepisset: et duobus annis
regnavit in iherusalem. fecitque malum in con-
spectu domini sicut fecerat manasses pater
eius: et ceteris ydolis que manasses fue-
rat fabricatus immolavit atque servavit
et non est reverentus faciem domini sicut re-
verentus est manasses pater eius: et multo
maiora reliquit. Cumque discessissent ad-
versus eum filii sui interfecerunt eum in domo
sua: propterea reliquit populus multa ceteris hijs
qui amon persecerat constituit regem ioseph
filium eius pro eo. **Actum.**

Octo annorum erat iofias cum re-
gnare cepisset: et triginta et uno
anno regnavit in iherusalem. fecitque quod
erat rectum in conspectu domini: etambu-
lavit in vijs david patris sui: non delin-
navit neque ad dextram neque ad sinistram.
Quarto autem anno regni sui cum adbu-
casset puer . cepit querere deum patris sui da-
vid: et duodecimo anno postquam ceperat
mundavit iudam et iherusalem ab ex-
celsis et lucis simulacrisque et sculpsilibus
destruxeruntque coram eo aras baalim: et
simulacra que supposita fuerant demoliti
sunt. Lucos etiam et sculpsilia succidit at-
que comminuit: et super tumulos eorum que
eis immolare consueverant fragmenta di-
spersit. Omnia preterea sacerdotum obussit

in altaribus ydolorum: mundavitque iudam
et iherusalem. Sed et in vrbibus manasse
et ephraim et symeon usque neptalim cum-
da subverit. Cumque altaria dissipasset
et lucos et sculpsilia comminisset in frustra
ceteraque delubra demolitus esset de ymilia
fra israhel: reversus est iherusalem. Agit anno octa-
uodecimo regni sui mundata est terra et templo
domini: misit saphan filium ezechie et maasiam
principem civitatis . et ioba filium ioachab
a commentarijs: ut instaurarent domum
domini dei sui. Qui venerunt et habitarunt sa-
cerdotum magni: acceptaque ab eo pecunia
que illata fuerat in domum domini . et quas con-
gregaverat leuite etiam sanctorum de manasse
et ephraim et ymilijs reliquijs israhel .
ab omni quoque iuda et beniamin et habitatoribus
iherusalem: tradiderunt in manibus eorum
qui perant operarijs in domo domini: ut instauraret
templum . et infirma queque sanctorum.
At illi dederunt eam artificibus et cementarijs:
ut emerent lapides de lapideis ianis . et
ligna ad commisituras edificij . et ad con-
gnationem domorum quas destruxerant
reges iuda. Qui similiter cuncta faciunt.
Erant autem prepositi operatum iadab
et abdias de filijs merari . zacharias et
mosollam de filijs caath . qui vgebant
opus: omnes leuite scientes organum
canere. Super eos vero qui ad diversos
versus onera portabant: erant scribe . et
magistri de leuitis sanctorum . Cumque efficerent
pecuniam que illata fuerat in templum
domini . reperit helebias sacerdos librum
legis domini per manum moyse . et ait ad sa-
phan scribam . Librum legis inveni in
domo domini: et tradidit ei. At ille intra-
vit volumen ad regem: et nuntiavit ei di-
cens . Omnia que dedisti in manu servorum
tuorum: ecce completum. Argenti quoque reper-
tum est in domo domini conflaverunt .

datumq; est p̄fectis artificiū . et diuersa
 opera fabricantium . p̄terea tradidit mi-
 ebi kehobias sacerdos hūc libzū . Quen-
 cū rege p̄sente recitasset . audissetq; ille
 v̄ba legis . scidit vestim̄ta sua : ⁊ p̄cepit
 kehobie ⁊ aiehan filio saphan . et abdon
 filia mieha . saphan q̄ scribe . ⁊ aiaie ser-
 uo regis dicens . Ite et orate dñm pro
 me . et pro reliquijs israhel ⁊ iuda : sup
 vniūsis sermōib; libzi istī q̄ repletus
 est . Magnus enī furor dñi stillauit su-
 per nos : eo q̄ non custodierint patres
 nostri v̄ba dñi . ut facerent om̄ia que
 scripta sunt ī isto volumine . Abijt ergo
 kehobias et hī qui simul a rege mis-
 si fuerant ad obdā propheten vrozem
 selum filij theoiaeb . filij aras . custodis
 vestīū . quo habitabat in iherl̄m ī scāda
 et locuti sunt ei v̄ba que supra narra-
 uimus . At illa respon dit eis . Hec dicit
 dñs d̄s isrl̄ . Dicite viro qui misit vos
 ad me . Hec dicit dñs . Ecce ego indu-
 gam mala sup locum istum ⁊ sup habi-
 tatores ei⁹ : cūtaq; maledicta que scri-
 pta sunt in libro hoc . que legerūt corā
 rege iuda : quia reliquerūt me ⁊ sacri-
 ficauerūt d̄js alienis ut me ad iram
 diam prouocarent in cūctis op̄ribus
 manū suarū . Iudico stillabit furor
 meus sup locū istū : et non extinguetur
 Ad regem autem iuda qui misit vos p̄
 dño t̄p̄cāto . sic loquimini . Hec dicit
 dñs deus israhel . Quom̄ia audisti v̄ba
 voluminis . atq; emollitum est cor tuū
 et humiliatis es in cōspectu dñi super
 hīs que dicta sunt cōtra locū hunc et
 habitatores iherl̄m : reuertisq; faciem
 meā scidisti vestim̄ta tua et scidisti co-
 ram me : ego q̄ exaudiu te dicit dñs .
 Jam enī colligam te ad patres tuos : ⁊
 infereris in sepulcrū tuum in pace : nec

videbunt oculi tui malum qd̄ ego indu-
 cturus sum sup locum istū ⁊ sup habi-
 tatores eius . Retulerunt itaq; regi cū-
 cta q̄ dixerat . Ar ille cōuocatis vniuer-
 sis malozib; nati iuda et iherusalē ascē-
 dit in tomū domini : vnaq; om̄es viā
 iuda ⁊ habitatores iherl̄m . sacerdotes ⁊
 lenite et cūctus p̄ps animino usq; ad
 maximū . Quib; audientib; ī domo do-
 mini legit rex om̄ia v̄ba ⁊ voluminis
 et stans in tribunali suo passit sed us
 corā domino ut ambularet post eū . et
 custodiret p̄cepta et testimonia et iusti-
 ficaciones eius in toto corde suo . et ī to-
 ta anima sua : faceretq; que scripta sūt
 in volumine illo quod legerat . Adiu-
 rauit quoq; supra hoc om̄es qui rep̄ri
 fuerant in iherl̄m ⁊ beniamin : et fecerūt
 habitatores iherl̄m iura pactum dñi rei
 patrum suorum . Abstulit ergo iofias
 cūctas abominationes et vniuersis re-
 giomb; filioꝝ israhel : et scit om̄nes q̄
 restitui erant in israhel : feruere dño deo
 suo . Cūctis diebus eius non recesserunt
 a dño deo patrū suozū . **MULT.**

HEc aut iofias ī iherusalē p̄base
 dño : quod immolatuū est quarta
 decima die mensis primi . Et constituit
 sacerdotes in officijs suis : hortatusq; ē
 eos ut ministrarent in domo domini . Le-
 uitis quoq; ad quozū eruditionē ois
 israhel sanctificabat dño : locutus est .
 Domite areham in sanctuario templi :
 quod edificauit salomon filius dauid
 rex israhel . Nequa q; enī eā vltra porta-
 bitis . Nūc ergo ministrare dño deo vos-
 stro et p̄p̄o ei⁹ israhel : et preparate vos
 p̄ domos et cognationes v̄sas in diuisi-
 om̄ib; singulozū sicut p̄cepit dauid rex
 israhel . et descripsit salomon filius cū⁹
 et ministrare ī sanctuario : p̄familia

tum asq; leuiticas: et sanctificati inimo-
late phase: fratres enim vestros ut pos-
sint iuxta verba que locutus est dominus
in manu moysi facere. preparate. De-
dit preterea iofias omni populo qui ibi
fuerat inuenerunt si solennitate phase agnos-
cent et huc de gregibus et reliqui precoris
triginta milia: bouesq; tria milia. Decem
de regis vniuersa substantia. Duces quoque
eius sponte quod volebant obtulerunt
tam ipso quam sacerdotibus et leuitis. Porro
helchias et zacharias et ichikel prin-
cipes domus domini ceciderunt sacerdotibus ad
faciendum phase precora committam duo-
milia sexcenta: et boues trecentos. Cho-
nenias autem et senecias et nathanahel
fratres eius. necnon asabias et iabihel et
iozabad principes leuitarum ceciderunt cete-
ris leuitis ad celebrandum phase. quique
milia precor: et boues quingentos. Pre-
parati quoque ministri et ceteri sacerdotes
in officio suo: leuitique in turmis iuxta re-
gis imperium: et immolatum est phase. A-
sperseruntque sacerdotes manus suas san-
guine: et leuite detraxerunt pelles olocau-
storum: et separauerunt eas ut darent per
domos et familias singulorum. et offerre-
rent domino sicut scriptum est in libro moysi
de bubus quoque fecerunt similiter. Et
assauerunt phase super ignem: iuxta quod
in lege scriptum est. Paucas vero hosti-
as coxerunt in lebetis. et cacabis et oli-
lis: et festinato distribuerunt uniuersis plebi
sibi autem et sacerdotibus postea paraue-
runt. Nam in oblatione olocaustorum
et ad ipsum usque ad noctem sacerdotes fu-
erunt occupati: unde leuite et sibi et sacer-
dotibus filijs aaron paraauerunt nouis-
simis. Porro cantores filij asaph stabant
in ordine suo: iuxta preceptum dauid et
asaph et eman et idithun prophetarum regis

Nam.

Jamitores vero per portas singulas ob-
seruabant: ita ut ne pundo quidem disce-
derent a ministerio. Quamobrem et fra-
tres eorum leuite paraauerunt eis bos. Om-
nis agitur cultura domini rite completa est
in die illa: ut faceret phase. et offerret
olocansta super altare domini iuxta pre-
ceptum regis iofie. feceruntque filij israhel
qui reperi fuerant ibi phase in tempore
illo et solennitatem azimorum: septem
diebus. Non fuit phase simile huic in
israhel a diebus samuelis prophete: sed
nec quisquam de cunctis regibus israhel
fecit phase sicut iofias sacerdotibus et leui-
tis et omni iure et israhel qui reperi fuerat
erat: et habitantibus in iherusalem. O-
ctauo cetero anno regni iofie. hoc pha-
se celebratum est. Postquam in staurauit
iofias templum. ascendit nechao rex
egypti ad pugnandum in earchamnis
iuxta eufratem: et processit in occursum
eius iofias. At ille missis ad eum nun-
cijs ait. Quid michi et tibi est rex iuda
Non aduersum te hodie venio. sed con-
tra aliam pugno commum: ad quam me de-
festinato ire precepit. Desine aduersum
eum facere qui mecum est: ne interfici-
at te. Nonne iofias reuertit sed prepara-
uit contra eum bellum: nec acquieuit sermo-
nibus nechao ex ore tui: verum prexit ut
dimicaret in capto mageddo. Ibi quoque vul-
neratus a sagittis dixit pueris suis
Edmate me de pedio: quia opido vul-
neratus sum. Qui transulerunt eum
de arduo in alterum arduum qui sequebatur
eum moze regio: et asportauerunt eum
in iherusalem. Mortuusque est. et sepultus in
inan seole patrum suorum: et vniuersus
iuda et iherusalem luerunt eum: iheremias
maxime: cuius omnes cantores atque can-
atrices usque in presentem diem lamentationes

sup ioham replicant : et quasi lex obtinuit in israhel. Ecce scriptū fertur in lamentationibz. Reliqua autē sermonum iohie . 7 misericordiaz eius que lege pcepta sūt dñi : opera q̄ illius prima et nouissima scripta sunt in libro regum iuda et israhel.

Ultio ergo p̄ls terre ioachaz filiū iohie : et constituit regem pro patre suo i iherusalem. Significatiū añoz erat ioachaz cū regnare cepisset : 7 tribz mensibz regnauit in iherusalem. Amouit autē eum rex egipti cū uenisset i iherusalem : et cōdemnauit terrā centū talentis argenti 7 talento auri. Constituit q̄ pro eo regem eliabim fratrem ei⁹ sup iudam 7 iherusalem : 7 uertit nomē ei⁹ ioakim. T̄pm uero ioachaz tulit secū : et adduxit i egiptū. Significatiūq̄ añozū erat ioakim cū regnare cepisset : et uictā ānis regnauit in iherlm featq̄ malū coram dño deo suo. Cōtra hūc ascendit nabuchodonosor rex chalceoz et vim dñi eadēms duxit in babilonem ad quā 7 uasa dñi transfuit : et posuit ea in templo suo. Reliqua autē uerboz ioakim . et abominationū ei⁹ quas opatus est . et que inuenta sunt in eo : continentur in libro regum iuda et israhel. Regnauit autē ioachim filius eius pro eo Octo añozū erat ioachim cū regnare cepisset : et tribus mensibus ac decem diebz regnauit i iherlm : featq̄ malū in cōspectu dñi. Cinq̄ anni arailus uolueretur misit nabuchodonosor rex nundus qui et adduxerūt eum in babilonem asportans simul p̄ciosissimis uasis domus dñi. Regē uero constituit sercebiā patruū eius super iudam et iherusalem. Significatiū et vim⁹ anni erat sercebiā cū regnare cepisset : et uictā ānis regnauit

in iherusalem . featq̄ malū in oculis domini dei sui : nec erubuit faciem ieremie prophete loquentis ad se ex ore dñi. A rege quoq̄ nabuchodonosor recessit : qui ad intrancrat eum p̄ eum : et indurauit ceruicem suam 7 cor : ut nō reuertetur ad dñm eum israhel. Sed et vniuersi primap̄s sacerdotū et p̄ls preuaricati sunt inique iuxta vniuersas abominaciones gentiū : et polluerunt domū dñi quā sanctificauerat sibi in iherusalem. Mittebat autē dñs rursu patrū suoz ad illos per manū uiciorū suoz de iode cōsurgens 7 quotidie commouens : eo q̄ parceret populo et habitaculo suo. At illi subsannabant nuncios dñi et p̄ uipitebant sermones eius : illucebant q̄ prophetis : donec ascēderet furor dñi in pplm eius . 7 esset nulla curatio. Adduxit enī sup̄ eos regem chalceoz : et interfecit iuuenes eozū gladio in domo sanctuarij. Non est misertus adulescentis et uirginis 7 senis nec crepiti quidē : sed omnes tradidit in manibz ei⁹ : vniuersaq̄ uasa dom⁹ dñi tam malaora q̄ mimora . et thesauros templi et regis et primap̄ū trāstulit in babilonem. In ceterunt hostes domum dei : destruxerunt q̄ murum iherusalem. Vniuersas turres combusserunt : et quicquid p̄iosū fuit erat tanolū sūt. Di quis euaserat gladium . ductus in babilonē fuit regi et filijs ei⁹ : donec imparet rex persarū et compleret sermo dñi ex ore ieremie et celebraret terra sabbata sua. Cū diebꝫ desolationis egit sabbatū : usq̄ dum complerentur septuaginta añi. Anno autē primo c̄sri regis persarū ad explendum sermonem dñi que loantū fuerat p̄ os ieremie . suscitauit domin⁹ spiritū epi regis persarum : qui iussit

predicari in vniuerso regno suo etiā per
scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex
persarum. Omnia regna terre dedit mi-
chi dñs deus celi: et ipse pcepit michi ut
edificare ei domū in iherlm que est in su-
bia. Quis ex vobis est in omni populo
eius? Sit dominus deus suus cum eo
et ascendat. **Explicit lib' parahpōn**

**u. Inop' prolog' arti-
bus esdre.** o. d. manus

Domine deus omnipotens pa-
trū nōrū abraham ysaac et
iacob et semini eorū iusto. q̄
fecisti celū et terrā cū omni or-
natu eorū: qui signasti mare et bo fcepti
tū: q̄ deluisti abissū et signasti terribi-
li et laudabili u. omni tuo. que omnes
pauent. et tremūt a vultu virtutis tue
et insustentabilis ira sup peccatores cō-
minationis tue: immensa vero et inue-
stigabilis misericordia pmissionis tue
qm̄ tu es dñs altissimus sup omnē frā-
loganimis. et multū misericors: et pmi-
tens sup malitiā hoīm. Tu autē dñe se-
cundū bonitātē tuā pmissisti penitentiā
remissionis peccatorū: et tu d' iustorū. nō
posuisti penitentiā iustis. abrahā ysaac
et iacob. hīs q̄ tibi nō peccauerūt: qm̄
peccauit sup numerū arene maris. mlti-
plicate sūt iniquitates mee: in circuitu
sū multo vinctulo ferri. et nō ē respiratio
michi qz excretaui iracundiā tuā et malū
corā te feci statuens abominationes et mlti-
plicas offēsoes. Et nūc flecto genua
cordis mei: precās ad te bonitātē dñe
Peccauit dñe peccauit: et iniquitatē meā
agnosco. Peto rogās te dñe remitte mi-
chi remitte michi: ne simul perdas me
cū iniquitatib' meis: neq; i eternū refer-
ues mala michi: qā indignū saluabis
me secundū magnā misericordiam tuam: et

laudabo te semp omib' dieb' vite mee
qm̄ te laudat omis virtus celoz: et tibi
est gloria in secula seculorū amen.

Inipit prologus in libro esdre.

Trum difficultas sit face-
re qd̄ poscitis. an nega-
re: necdum statū. Nā
vobis aliquid imperan-
tibus annuere sententia
est: et magnitudo oneris imposita ita cer-
uices pmit. ut ante sub fasce rucnodum
sit q̄ leuandum. Accedūt ad hoc inui-
torū studia: q̄ omē qd̄ scribim' rep̄han-
tendū putant. Et interdū ostra se cōsci-
entia repugnante publice lacerat q̄ oc-
ulte legūt: intantū ut clamare opellar
et dicere. Domine libera animā meā a
labijs iniquis et a lingua volosa. Ter-
tius annus est qz semp scribitis atq; re-
scribitis ut esdre liberū et hester vobis
de hebreo transferat: q̄ si nō ha beatas gre-
ca et latina volumina: aut quicqd̄ illud
est quod a vobis vertitur nō statim ab
omnib' cōspuendū sit. frustra autem
ut ait quidē mihi neq; aliud fatigan-
tū mihi odiūm quātere: extreme dementi ē
Itaq; obsecro vos mi domimon et ro-
gatione rarissimi: ut puata lectōne cō-
tenti libros nō efferatis in publici: nec
fastidiosus abos ingratos virtutū eorū
supalū. qui iudicare tantum de alijs
et ipsi facere nichil nouerūt. Si qui autē
fratrum sūt quib' nra nō displicet hīs
tribuatīs exemplar: amonentes ut he-
breā nomina quozum grandis in hoc
volumine copia est: distinde et per in-
terualla transcribant. Nichil enī proce-
rit emendasse librum nisi emendatio li-
brariorū diligētia conseruet. Nec quen-
q̄ moueat qz vn' a nob̄ editus liber ē

nec apocriphorum tercij et quatuor libri
 somnjs telektur: quia et apud hebre-
 os esbz: nee in eiq; sermones in vnu vo-
 lumen coartantur et que non habentur
 apud illos. nec de viginti quatuor scri-
 pturis sūt procul abicienda. Si quis aut
 septuaginta vobis opposuerit interpre-
 tes. quorum exemplaria varietas ipsa la-
 cerata et cūsa demonstrat: nec potest vi-
 q; verū asseri qd̄ diuersū est: mittite eū
 ad euangelia. in quibus multa ponūtur
 quasi de veteri testamento que apud se-
 ptuaginta interpretes nō habent: velut
 illud qm̄ nazarenus vocabit. et ex egi-
 pto vocauit filij meum. et vitēbunt in
 quē cōpulerunt. mulaq; alia. q̄ lati-
 ori operi referuamus: et querite ab eo
 vbi scripta sūt. Cūq; profere nō po-
 tuerit: vos legite et hīs exemplaribus
 que nup̄t a nobis edita maledicorum
 quotidie linguīs confodim̄t. Sed ut
 ad compndiū veniā: certe qd̄ illaturus
 sum equissimū est. Eodē aliquid quod
 nō habetur i greco: aut aliter habetur
 q̄ a me versum ē. qd̄ interpretē lamiat e
 Interrogent hebreos: et ipsi auditoribus
 translationi mee uel arrogent uel tero-
 gent fixam. Porro aliud ē si clausis qd̄
 videtur oculis michi uolunt maledicere
 et non imitant grecos suos iū et beniuo-
 lentiam: qui post septuaginta transla-
 tores iam cristi euagelio eborsicare iu-
 ros et hebionitas legis veteris interpre-
 tes aequilam vitelice et symachū. theo-
 dotionē. et curiose legunt. et per originis
 laborem in exaplois ecclesijs dedicarūt
 quantum magis latini grati esse debrent
 q̄ exultantem cemerent greecam a se a-
 liquod mutuari ē. Primum enim mas-
 gnozū sumpnum est. et infante difficul-
 tatis. exemplaria posse habere omnia:

teinde etiā qui habuerit. et hebrei sermo-
 nis ignari sunt magis erabunt: igno-
 rantes q̄s e multis ueris dixerit. Qd̄
 etiā sapientissimo quidam nup̄t apud
 grecos accidit: ut interdum scripture
 sensū relinquens. vniuersū libere in-
 prehis sequeretur errorē. Nos autē qui
 hebrei lingue saltē parū habem̄. scien-
 tiam. et latinus nob̄ ut atq; sermo nō
 uel: et de alijs magis possumus iudi-
 care: et ea que ipsi intelligimus in nra
 lingua promere. Itaq; licet errorē sibi-
 lee. videtozq; synon mendia iacdet: nū-
 q̄ meū iuuante cristo fitebit doquium:
 etiā p̄sa lingua balbuēt. Elegant qui
 uolūt: q̄ nolūt abiciant. Et malit̄e api-
 ces. literas calūmientur. Magis vstra
 caritate puocabor ad studiu: q̄ illoz
 extractione et odio retrahet. **Incipit
 liber Eldze. primus.**

Anno primo cyri regis persarum ut
 compleretur verbum domini ex ore ie-
 remie suscitauit dominus spiritū cyri
 regis persarū: et trāsdurū vocem omni
 regno suo. etiā p̄scripturā dicens. Hec
 dicit cyrus rex persarum. Omnia regna
 terre dedit michi dñs deus celi: et ipse p̄-
 cepit michi ut edificarem ei domū i ihe-
 rusalem. que est in iudea. Quis est i no-
 bis de vniuerso p̄lo eius? Dixit dñs il-
 lius cum eo. Ascendat in iherusalem q̄
 est in iudea: et edificet domum dei israel
 ipse est deus q̄ est in iherusalem. Et om̄s
 reliqui in cūctis locis vbiq; habitāt
 adiunxerunt eum viri de loco suo. argen-
 to et auro et substantia et pecoribus: ex-
 cepto qd̄ voluntarie offerunt templo dei
 quod est in iherusalem. Et surrexerunt p̄-
 cipes patrū de iuda et beniamin. et sacer-
 dotes et leuite: om̄s cui⁹ suscitauit de⁹
 spiritum: ut ascenderet ad edificandū

templum dñi quod erat in iherlm. Vni-
 uerſiq; qui erāt in arca tū adiuuerunt
 manus eoz in vafis argenteis ⁊ aureis
 in ſubſtantia. et inmentis i ſuppellectili
 exceptis hijs que ſpōte obſul erāt. Rex
 quoq; cyrus pro tulerat vafa tēpli dñi
 que tulerat nabuchodonofor de iherlm:
 et poſuerat ea in templo dei ſui. Por-
 tit aut ea cyrus rex perſarū p manū mi-
 tridatis filij gazabar: ⁊ annumerauerit
 ea ſaſabazar pzinapi iux: et hic eſt nu-
 mer⁹ eoz. ſiale aurei triginta: ſiale ar-
 gentee mille: aultri vigintinouē: ſciphi
 aurei triginta ſciphi argenti ſieli qua-
 dringentecem: vafa alia mille. Omnia
 vafa aurea ⁊ argētea quinq; milia qua-
 dringēta. Vniūſa tulit ſaſabazar: cum
 hijs qui aſcendebant de t rāſmigratione
 babilonis i iherlm. . . . . ij. . . . .

Hij ſunt autem filij prouinde qui
 aſcenderūt de captiuitate quā tran-
 ſtulerat i nabuchodonofor rex babilois
 in babilonem: et reuerſi ſūt i iheruſalē
 et iudeam. vnus quiſq; in ciuitatem ſuā
 qui uenerunt cū 302 obabel et iſaſua ne-
 emia. ſaraia. raxelapa. marthochay. bel-
 ſan. meſphar. beguai. reum. baana.
 Numerus uirorū ppli iſrl. filij pbares
 duo milia centumſeptuaginta duo. fi-
 lij ſaphatia: trecentſeptuaginta duo. fi-
 lij area: ſeptingentiſeptuaginta quinq;
 filij phemoab filioz i oſie i oab: duo
 milia octingentiduceim. filij helam:
 mille uocenti quinquaginta quatuor.
 filij zebua: uocenti quadraginta
 quinq;. filij zaebai: ſeptingentiſeragin-
 ta. filij bam: ſexcentiquadraginta duo
 filij bebai: ſexcentingintatres. filij az-
 gad: mille uocentiuginti duo. filij a-
 meam: ſexcentſeragintaſex. filij beguai
 duo milia quinquagintaſex. filij adin

quadringenti quinquaginta quatuor.
 filij atber qui erant ex ezechia: non agi-
 ta octo. filij beſai: trecentingintatres.
 filij ioza: centum duodecim. filij aſem
 ducentingintatres. filij gebbar nongen-
 ti quinq;. filij bebleem: centumuginti
 tres. ſiri neſthupha: quinquagintaſex.
 ſiri an atbor: centumuginti octo. filij
 azmaueb: quodraginta duo. filij caria-
 thiarim cephira et berorb: ſepingenta
 quadragintatres. filij rama ⁊ gabaa:
 ſexcentingintauus. ſiri machmas:
 centumugintiduo. ſiri beſkel ⁊ dai:
 ducentingintatres. filij nebo: quinquaginta
 duo. filij megbis: centumquing-
 uagintaſex. filij belam alterius: mil-
 le uocenti quinquaginta quatuor. filij
 arim: trecentuginti. filij lodadim ⁊ on o
 ſepingentiuginti quinq;. filij ieriel
 trecentiquadraginta quinq;. filij ſena
 tria milia ſexcentitriginta. Sa cerdotes
 filij daia i domo ieſue: nongentiſep-
 tintatres. filij emur: mille quinquaginta
 duo. filij phelſur: mille uocenti
 quadraginta ſeptem. filij arim: mille
 decem ⁊ ſeptem. Leuite. filij ieſue ⁊ eod
 mikel filioz omnia: ſeptuaginta qua-
 tuor. Cantores. filij aſaph: centum
 uiginti octo. filij iamitorum. filij ſellū
 filij atber. filij relinon. filij acub. fi-
 lij atāta. filij ſobai: vnuerſi centum
 trigintanouem. Nat:imci. filij ſia fi-
 lij alupha filij tebbaoth filij ceros filij
 ſiaa filij phaton filij lebana filij azaba
 filij acub filij agab filij ſelmai filij az-
 nan filij gaduel filij gaer filij raabia fi-
 lij raſin filij nechoda filij gazem filij a-
 za filij phalea filij beſee filij aſemaa filij
 munim filij nephuſim filij bechue filij
 aappha. filij azur. filij beſueb. filij ma-
 ida. filij arfa. filij bercoſ. filij ſifara.

filij thema filij nasha filij atbupha filij
 seruoꝝ salomonis: filij sorbei filij so-
 phereb filij pharuda filij iala filij ter-
 con filij gedec filij sapbata filij atbil fi-
 lij pboereth qui erant de asebaim: filij
 anim. Omnes nathinn ei et filij seruoꝝ
 rum salomonis: trecentinona gita duo
 Et hij q̄ ascenderūt te themalala thelarfa
 ebarub et ton et mer: et non potuerunt
 in dicare tomū patrū suoy ⁊ semen suū
 vtrum ex israhel esset. filij da laia filij
 tobias filij neeboda sexcenti quinqua gin-
 ta duo. Et te filijs sacerdotū filij iobia
 filij accos filij berzellai qui accepit te fi-
 liabus berzellai galaa ditis vrozem: et
 vocatus ē nomine eozū. Hij quesierūt
 scripturam genealogie sue et nō inue-
 nerūt: et ei edū sūt te sa cōtio. Et dixit
 atberlatba eis. ut nō com erēt te san-
 cto sādoy donec surgere sacdos vocē
 atq; pfectus. Omnis mltitudo q̄st vn⁹
 quodraginta duomilia trecenti septua-
 ginta: exceptis seruis eozū et anallis q̄
 erāt septem milia trecenti triginta septē
 et in ipis cantores atq; cantatrices du-
 centi. Equi eozum sexcenti triginta sex:
 muli eozū ducenti quodraginta quinq;
 cameli eozū quadringenti triginta quinq;
 asini eozū sex milia septingenti viginti.
 Et te primāpib; patrū cū in gredentur
 templū dñi quod est in iherlm: sponte
 obtulerūt in tomū dei ad extruendā eā
 in loco sito. Secundū vires suas dē-
 runt impensas oporis. auri solidos qua-
 draginta milia et mille: argenti mnas
 quinquaginta: et vestes sacerdotales cen-
 tum. Habitaucrit ergo sacerdotes ⁊ le-
 uite ⁊ te populo ⁊ cantores ⁊ ianitores
 et nathinnē in verbibus suis: vniūsus
 qz israhel in ciuitatibus suis. *ii.*

Amq; venerat mensis septimus: ⁊ erāt

filij israhel in ciuitatibus suis. Congrega-
 tus est ergo pps quasi vir vnus in ihe-
 rusalem: et surrexit iosue filius ioseph.
 et fratres eius sacerdotes. et zorobabel
 filius salathiel. et fratres eius: et edifi-
 cauerunt altare dei israhel. ut offerrent
 in eo olocaustomata: sicut scriptū est i
 lege moyfi viri dei. Collocauerunt autē
 altare dei sup bases suas te tarentibus e-
 os p̄ arauitū ipsius terray: ⁊ obtulerūt
 sup illud olocaustū dño mane ⁊ vespere.
 sicut scriptū est: ⁊ sollemnitate taberna culozū
 sicut scriptū est: et olocaustum diebus
 singulis p ordine scdm pceptum opus
 diei in die suo: et post hec olocaustum
 iuge tā in Kalendis q̄ i vniūsis sollem-
 nitatibus domini qui erant cōsecrate: ⁊
 in omnibus i quibus vltra offerebat mu-
 nus dño. A primo die mēsis septimi:
 ceparunt offerre olocaustū dño: pzo-
 replum dei nondum fundatū erat. De-
 terunt autē pecunias latomis et cemen-
 tarijs: abum q̄ et portū et olcum syro-
 nijs cyrijsq; ut cōferent ligna cedrina
 te libano ad mare ioppen: iuxta quod
 p̄ceperat cyrus rex persarum eis. Anno
 autē secūdo aduentus eoz ad templum
 dei in iherlm: ⁊ constituerūt leuitas a vi-
 ginti annis et supra. ut vgerēt opus
 dñi. Stetitq; iosue et filij eius. et frats
 eius. acmichel ⁊ filij eius. et filij iuda
 quasi vir vnus. ut instarent super eos
 qui facebāt opus i templo dei: filij ena-
 dab. et filij eozū. et fratres eoz leuite.
 fundato igitur a cementarijs tēplo to-
 mini steterūt sacerdotes in ornatu suo
 cū tubis: ⁊ leuite filij a saph i cymbali

ut laudarent deū p manus dauid regio
 ista. Et cōanabant in ymnis ⁊ confessi-
 one dño quoniā bonus : qm̄ i eternum
 misericordia eius super israhel. Omnis
 quoq; populus vāferabatur clamore
 magno in laudando dñm : eo q̄ funda-
 tum esset templū dñi. Plurimi etiam re-
 sacerdotib; et leuitis et primāps patrū
 et seniores q̄ vixerant templū prius cū
 fundatum esset : et hoc templū i oculis
 eoz; flebant voce magna : ⁊ multi vāfe-
 rantes in leticia eleuabant vocē : nec po-
 terat quisq; agnoscere vocē : clamoris
 letantiū. et vocem flentis ppli. Commi-
 xum em̄ p̄p̄us vāferabat clamore ma-
 gno : ⁊ vox audiebatur p̄ocul. Audie-
 runt autē hostes iuxta et beniamin quia
 filij captiuitatis edificaret templū dñi o
 teo israhel : et accedentes ad zorobabel
 et ad primāps patrū dixerūt eis. Edi-
 ficemus vobiscū : quia ita ut vōs queri-
 mus deum vstrum. Ecce nos immola-
 uimus victimas a diebus assezzadan
 regis assur : qm̄ adduxit nos huc. Et
 dicit eis zorobabel et iosue : et reliq; pri-
 āps patrū israhel. Non est nobis ⁊ vō-
 bis ut edificem; domū deo nostro : sed
 nos ipsi soli edificabimus deo nostro :
 sicut p̄cepit nobis cyrus rex psarū. Fa-
 ctum est igitur ut ppl̄s terre impediret
 manus ppli iuxta : et turbaret eos in edi-
 ficando. Cōdurreūt autē aduersus eos
 cōsiliatores : ut destruerent cōsiliū eozū
 omnib; dieb; cyri regis psarū. iij.

In regno autē assuri ipse est artaxerxis
 in principio regni ei; scripserūt acusa-
 tionem aduersus habitatores iuxta i ier-
 usalem. Et in diebus artaxerxis scri-
 psit beshlam mittidates et thabeel . et
 reliqui qui erant in cōsilio eoz; ad arax-
 erxen regem psarum. Epistola autem

acusationis scripta erat syziace : et le-
 gebatur sermone syzo. Reū beel theem
 et samfai scriba scripserūt epistolā vnā
 de iherusalē artaxerxi regi huuscemōi
 Reum beel theem et samfai scriba et reli-
 q; cōsiliatores eoz; dyncei et apbarfahai
 thaphalei arphasi herchuet babilonij
 susannachai dyei : et elamire . ⁊ ceteri de
 grāb; q̄s trāstulit salmansar magn⁹
 et glorios⁹ : ⁊ habitare eas fecit i ciuita-
 tib; samarie ⁊ i reliquis regionib; trās
 flumē in pace. Hoc ē exemplar episto-
 le quā miserūt ad eū. Artaxerxi regi :
 serui tui viri qui sunt trans fluum salu-
 tem dicunt. Notum sit regi : quia viri
 tui qui ascenderūt a te ad nos venerunt
 in iherusalē ciuitate rebellan ⁊ pessima :
 quam edificauerūt extruētes muros eius
 et parietes cōponētes. Nunc igitur no-
 tum sit regi q̄ si ciuitas illa edificata fue-
 rit ⁊ muri eius instaurati tributum et
 redigal ⁊ annuos redditus nō dabūt
 et usq; ad reges hęc noxa pueiet. Nos
 ergo memores salis qd̄ in palatio ome-
 dimus qz lesione regis viuere nephas
 duimus : idcirco misimus et nunc au-
 mus regi ut recenseas in libris histori-
 arum patrū tuoz; et inuenies scriptum
 in comentarijs ⁊ scies quoniam vōbs
 illa vōbs rebellis est ⁊ nocens regibus
 et prouincijs et bella concitantur in ea
 ex diebus antiquis quam antem et anti-
 tas illa destructa est. Nun damus nos
 regi : quoniam si antas illa edificata
 fuerit : et muri ipsius instaurati : posses-
 sionem trans fluum nō habebis. Ser-
 bū misit rex ad reū beel theem et sam-
 fai scribam : ⁊ ad reliquos qui erant in
 consilio eozum habitatores samarie ⁊
 ceteris trans fluum : salutem dicens
 et pacē. Acusatio quā misisti ad nos

manifeste lecta est coram me : et a me p̄-
ceptū est . et recenſuerūt : inueniētiq;
 quoniam auitas illa a dieb; antiquis
 aduersum reges rebellat : et seditiones
 et plia concitatur in ea . Nam et reges
 fortissimi erant i iherl̄m qui ⁊ dominati
 sunt omni regioni q̄ trans fluuium est .
 Tributū q; ⁊ redigal . ⁊ redditus acci-
 piēbāt . Nunc ergo audite sententiā
 ut prohibeatis viros illos . et vrb̄s illa
 nō edificetur : donec si forte a me missū
 fuerit . Scitote ne negligēt hoc implea-
 tis : et paulatim crescat malum contra
 reges . Itaq; exemplū edidit araxerxis
 regis lectum est corā reambelexem et
 sansai scriba . ⁊ consiliarijs eorū : et abi-
 erūt scilicet i iherl̄m . ad iureos : et prohibe-
 uerūt eos in brachio ⁊ robore . Tunc
 intermissū est opus dom; dñi in iherl̄m
 et nō fiebat usq; ad annum secundum
 regni darij regis p̄farum .

Prophetauerunt autē aggeus pro-
 pheta et zacharias filius ado; : p̄-
phetantes ad iureos qui erant in iuda ⁊
 iherl̄m in nomine dei isrl̄ . Tūc surrexit
 zorobabel fili; salathiel et iosue filius
 iosedech ⁊ ceperūt edificare tēplum dñi
 in iherl̄m : et cū eis prophete dei adiuua-
 tes eos . In ip̄o autē tempore venit ad
 eos thantannai qui erat dux trans flu-
 men et starbuzannai et cōsiliarij eorū :
 sicq; dixerūt eis . Quis dedit vobis cō-
 filij ut domū hanc edificaretis : et mu-
 ros eius instauraretis . Ad quod respō-
 dimus eis : que essent nomina hominū
 au dōy edificationis illi; . Oaius autē
 dei eorū factus est sup̄ senes iureorū : et
 nō potuerūt imbibere eos . Placuitq; ut
 res ad daniū referretur : et tūc satisfice-
 rent aduersus acasationem illā . Exem-
 plar epistole quā misit thantannai dux

regionis trans flumen ⁊ starbuzannai
 et consiliatores eius apbarſathei q̄ erāt
 trans flumen : ad daniū regem . Sermo
 quē miserat ei sic scriptus erat . Dario
 regi pat̄ ois . Notū sit regi isse nos ad
 iuream p̄zonitiam ad domū dei magni
 que edificatur lapide impolito ⁊ ligna
 ponuntur in parietib; : opusq; illud di-
 ligenter extruit ⁊ cœstit in manib; eorū
 Interrogauim; ergo senes illos : et ita
 diximus eis . Quis dedit vobis potesta-
 tem ut domū hanc edificaretis : et mu-
 ros hos instauraretis . Sed et nomina
 eorū queſiuimus ab eis ut nūciarem;
 tibi : scriptimusq; nomina eorū virorū
 qui sūt p̄m̄dixes in eis . Cuiuscemodi
 autē sermone responderūt nobis dican-
 tes . Nos sumus serui dei celi et terre : et
 edificamus templum qd̄ erat extructū
 ante hōs annos multos : quodq; rex is-
 rabel magnus edificauerat et extruxe-
 rat . Postq̄ autē ad irāndiā p̄uocau-
 erunt p̄res nostri dei celi tradidit eos
 in manus nabuchodonosor regis babi-
 lonis chaldei : domū quoq; hanc destru-
 xit : et populū eius transfudit in babilo-
 nem . Anno autē primo cyri regis babi-
 lonis cyrus rex p̄posuit edificatum : ut
 domus dei edificaretur . Nam ⁊ vasa tē-
 pli dei aurea ⁊ argentea que nabuchodo-
 nosor tulerat de tēplo qd̄ erat in iheru-
 salē et asportauerat ea i tēplum babi-
 lonis pulit̄ cyrus rex de tēplo babilo-
 nis : et data sunt safabasar vocabulo
 quē et p̄m̄dix d̄stituit : digniq; ei . Hec
 vasa tolle ⁊ vate : ⁊ pone ea in templo
 quod est i iherl̄m : et domus dei edificet
 in loco suo . Tunc itaq; safabasar ille
 venit et posuit fundamenta templi dei
 in iherusalē : ⁊ ex eo tempore usq; nunc
 edificatur et necdum completum est .

Nūc ergo si videretur regi bonū recedat
in bibliotheca regis que est i babilone
vñū nam a cyro rege iussū fuerit ut
edificaret dom⁹ dei i iherlm: et volūtatē
regis super hac re mītat ad nos. vi.

Quē darius rex pcepit: et recessu-
erunt i bibliotheca librorum qui
erant repositi in babilone: et inuēti est
in eubarbaris quod ē castriū in medea
prouincia volumen vñū: talisq; scri-
ptus erat i eo cōmentariū. Anno pri-
mo cyri regis. cyrus rex dēxiit ut do-
mus dei edificaretur que ē in iherlm in
loco vbi immolēt hostias: et ut ponāt
sua damenta suppositantia altitudinē
cubitoꝝ sexaginta et latitudinē cubito-
rum sexaginta: ordines de lapidib; im-
politis tres: et sic ordines de lignis noui.
Pumpt⁹ autē de domo regis dabuntur
ped ⁊ vasa tēpli dei aurea ⁊ argentea q̄
nabuchodonosor auerit de templo ihe-
rusalē ⁊ attulerat ea i babilonē reddā-
tur et referantur in templū iherlm in lo-
cum suū: q̄ ⁊ posita sunt in templo dei.
Nūc ergo shanannai dux regionis q̄
est trans flumen ⁊ starbuzannai ⁊ cōsi-
liarij vestri aphasarabai q̄ estis tras flu-
men paul recedite ab illis: et dimittite
fieri templum dei illud a duce iudeoꝝ ⁊
a seniorib; eoy: et dom⁹ dei illa edificet
in loco suo. Sed ⁊ a me pceptū est. qd
oporteat fieri a p̄biteris iudeoꝝ illis ut
edificetur domus dei: scilicet ut de archa
regis id ē de tributis que dantur de re-
gione trans flumen i iudēose sumptus
dantur viris illis: ne improbiatur opus
qd si uocesse fuerit ⁊ uirtulos et agnos
et hēdos i oleo castum deo celi: frumētū
sal vinum et oleum scādam ritum sa-
cerdotum qui sūt i iherusalem detur eis
p̄n̄ glos dies. ne sit i aliq̄ querimōia

et offerant oblationes deo celi orientes
pro vira regis et filioꝝ eius. A me er-
go positū est cōcretum: ut omnis homo
qui hanc mirauerit iussione tollatur
lignū de domo ipsius et erigatur et cō-
figatur in eo: domus autē eius publi-
cetur. Deus autē qui habitare fecit no-
men suū ibi: dissipet omnia regna. et
populum q̄ extiterit manum suam ut
repuget. ⁊ dissipet domū dei illā que
est in iherusalem. Ego darius statui de-
cretū: qd si uo dīose impleri uolo. Igit
shanannai dux regionis trans flumē et
starbuzannai. et cōsiliarij eius scdm qd
pcepit darius rex: sic diligēter erant
sūt. Seniores autē iudeoꝝ edificabant
et prosperabant i iura prosperitiam ag-
sti p̄phete ⁊ zacharie filij adco. Et edi-
ficauerunt ⁊ construxerunt iubente deo
israhel. et iubente cyro et dario. et ar-
tarserse regibus persarum: ⁊ compleue-
runt domum dei istam. usq; ad diē ter-
cium mensis apar: qui est annus sext⁹
regni darij regis. fecerunt autem filij
israhel sacerdotes et leuite. et reli qui fili-
oꝝum tras migrationis. dedicationem
domus dei in gaudio: et obulerunt in
dedicatione domus dei uirtulos centum
arietes ducetos. agnos quadzmgētos
hircos capzarum pro peccato totius is-
rahel duocetm iuxta numerum tribuū
israhel. Et statuerūt sacerdotes in ordi-
nib; suis: et leuitas in viab; suis super
opera dei i iherusalem: sicut scriptum est
i libro moysi. fecerunt autem filij tras
migrationis pascha q̄rtadecima die men-
sis primi. Purificati em fuerāt sacer-
tes. et leuite quasi vnus: omnes mun-
di ad immolandum pascha vniuersis
filij; tras migrationis. et fratribus su-
is sacerdotibus. et sibi. Et comederunt

filij isrl qui reuerfi fuerant de trāsmigra-
tione: et om̄s qui se separauerāt a com-
quinatione gentiū terre ad eos: ut q̄re-
rent dñm deū isrl. Et fecerūt solemnita-
tem azimozū septē dieb; in leticia quoc-
nam letificauerat eos dñs: et conuerte-
rat eos regis assur ad eos: ut adiuuaret
manus eozum in opere domus domini
dei israhel. **Vñ.**

Post hec autē vba ī regno artaxer-
xis regis p̄saz. eldraz fili? saraie.
filij azarie. filij helchie. filij sellum filij
sadoch. filij achitob. filij amarie. filij
azarie. filij marathob. filij zarie. filij ozi
filij bocai. filij abisuc. filij knees. filij e-
leazar. filij aaron sacerdotis abimio:
ipse eldraz ascendit de babilone: et ipse
scriba veloz in lege moysi. q̄ dñs deus
dedit isrl. Et dedit ei rex secundū manum
dñi dei eius bonā sup eū: omnē p̄ciō:
nom eius. Et ascendit de filijs isrl. et
de filijs sacerdotū. et de filijs leuitay. et
de cantoribus. et de ianitorib;. et de na-
chinnis. in iherusalē anno septimo ar-
taxerxis regis: et vnerūt ī iherlm men-
se quinto: ipse est annus septimus re-
gis. Quia ī primo die mēsis p̄imi. ce-
pit ascendere de babilone: et in primo
die mēsis quinti vnit in iherlm. iuxta
manū dei sui bonā sup se. Eldraz autem
parauit eoz suū. ut inuestigaret legē do-
mini: et faceret. et doceret in israhel pre-
ceptū et iudiciū. Hoc est autē c̄rplar e-
pistole eodē: qd̄ dedit rex artaxerxes
eldre sacerdoti. scribe erudito in sermo-
nibus et p̄ceptis dñi. et ceremonijs eius
in israhel. Artaxerxes rex regū: eldre
sacerdoti. scribe legis dei celi doctissimo.
salutem. A me dixerūt est: ut cuiusq;
placuerit in regno meo de p̄lo isrl. et de
sacerdotib; eius. et de leuitis ire in iherlm.

teum vadat. A facie enī regis. et septē
cōsiliatorū eius missus es ut visites in-
team et iherusalē. in lege dei tui que est
in manu tua: et ut feras argentū et au-
rum quod rex et cōsiliatores ei? sponte
obtulerūt deo israhel: cuius in iherlm ta-
bernaculū est. Et omne argentū et aurū
quodcūq; inueneris ī vniūsa prouincia
babilonis. et p̄pls offerre noluerit: et
de sacerdotibus qui sp̄te obtulerint do-
mini dei sui que est in iherusalē libere ac-
cipe: et studiose eme de hac pecunia vli-
culos. arides. agnos. et sacrificia et liba-
mina eoz. et offer ea sup altare templi
dei vestri qd̄ est in iherusalē. Sed et si qd̄
tibi et fratrib; tuis placuerit de reliquo
argento et auro ut faciat: iuxta volun-
tatei dei vestri facite. Quia quocūq; dan-
tur tibi ī ministratiū dom? dei tui trahē in
spectū dei ī iherlm. Sed et cetera q̄s op?
fuerit ī domū dei tui quātūcūq; necesse
ē vt expēdas. dabis de thesauro et de fi-
sco regis et ame Ego artaxerxes rex sta-
tui atq; dixerūt. omnib; custodib; arche
publice qui sūt trans flumē: ut quod-
cūq; p̄tulerit a vobis eldraz sacerdos scri-
ba legis dei celi. absq; mora tēis. usq;
ad argenti talēta centū. et usq; ad frumētū
eboros centū. et usq; ad vini bachos cen-
tū. et usq; ad bachos olei centū: sal vero
absq; mētura. Omne qd̄ ad ritū dei ce-
li pertinet. tribuantur diligētē in domo
dei celi: ne forte irascatur contra regnū
regis. et filioz ei?. Sobis q̄ notū faci-
mus de vniūsis sacerdotibus et leuitis
cantorib;. et ianitorib;. nachinnis. et
ministris domus dei huius. ut redigal
et tribuat et annonas. nō habeatis po-
testate imponendi sup eos. Tu autē el-
dra. sedm̄ sapientiā dei tui q̄ est in manu
tua cōstitue iudices et p̄fices. ut iudicēt

omni p[ro]p[ter] q[uo]d est n[ost]ras flum[en]: h[ic]s vitelic[us]
 qui nouerit legem t[er]r[ae] tui: q[uo]d leg[em] regis
 seo q[uo]d imp[er]ito[rum] docet libere. Et o[mn]is q[ui] n[on]
 fecerit legem t[er]r[ae] tui et legem regis dili-
 genter: iudicium erit de eo sive in morte
 sine in exilium - sive in c[on]demnationem
 substantie eius: uel certe in carcere. De-
 uocid[us] d[omi]n[us] t[er]r[ae] pat[er]i n[ost]ro[rum] - q[uo]d dicit
 hoc i[n] corde regis - ut glorificaret nom[en]
 d[omi]n[us]i que est in iher[os]ol[im]is: q[uo]d i me inclinat
 misericord[ia] sua cor[de] regis et c[on]siliator[um]
 eius - q[uo]d vniuersis p[ri]ncipib[us] regis
 potentib[us]. Et ego c[on]fortat[us] manu d[omi]n[us]i
 t[er]r[ae] mei q[uo]d erat in me: congregauit t[er]r[ae] ist[us]
 p[ri]ncipes q[ui] ascenderu[n]t mecum. *viii*

Hij sunt ergo p[ri]ncipes familiaru[m]
 et genealogia eoru[m] qui ascende[n]t
 me cu[m] in regno artaxerxis regis de ba-
 bilone. De filijs finees: g[er]son. De fi-
 lijs ythamar: daniel. De filijs dauid:
 attus. De filijs sechemie - et de filijs pha-
 ros zacharias: q[uo]d cum eo numerati sunt
 v[er]i centumquinquaginta. De filijs ph[ar]-
 moab - helioenai filius zaree: et cum eo
 ducenti viri. De filijs sechemie filius eze-
 chiel: et cu[m] eo trecenti viri. De filijs ad-
 dannabeb - filius ionathab: et cum eo
 quinquaginta viri. De filijs helam - ysa-
 ias filius atthalie: et cu[m] eo septuaginta
 viri. De filijs saphatie - zebedia filius mi-
 chabab: et cu[m] eo octoginta viri. De filijs
 ioab - obedias filius ihabab: et cu[m] eo ducenti
 tredecim et octo viri. De filijs sel omirb -
 filius iosphie: et cu[m] eo centumsera g[ra]ta
 viri. De filijs bebai - zacharias filius be-
 bai: et cu[m] eo viginti octo viri. De filijs
 ezeab - iobannan filius ezechan: et cu[m] eo
 centumtredecim viri. De filijs atomeam -
 qui erat nouissim[us]: et h[ic] n[on] nomina eor[um].
 heliphelet - et hikel - et samatas: q[uo]d cu[m] eis
 sexaginta viri. De filijs beguinathai:

et zachur: q[uo]d cu[m] eis septuaginta viri. Co-
 gregauit aut[em] eos ad finitimum - q[uo]d t[er]rit
 ad hauua: et mansimus ibi tribus diebus
 quatuorq[ue] in p[ro]p[ter]o - q[uo]d in sacerdotib[us] de fi-
 lijs leui: et non inueni ibi. Itaq[ue] misi
 helizer et ariel et semeam et helnathan
 et arib et alteru[m] helnathan et narban - q[uo]d
 zachariam - q[uo]d melolam - p[ri]ncipes: et io-
 arib - q[uo]d helnathan sapientes: q[uo]d misi eos
 ad herodo q[uo]d est primus in calphie loco
 Et posui i[n] ore eoru[m] verba que loqueren-
 tur ad herodo - et ad fratres eius nat[ur]im
 neos i[n] loco calphie - ut adducerent no-
 bis ministros domus t[er]r[ae] n[ost]r[ae]. Et ad-
 dixeru[n]t nobis p[er] manu[m] t[er]r[ae] n[ost]r[ae] bona
 sup[er] nos v[er]u[m] docuissim[us] - de filijs mooli
 filij leui - filij israhel: et sarabiam - q[uo]d filios
 eius et fratres eius decem et octo et asa-
 biam - et cu[m] eo p[er]saiam de filijs merari:
 fratresq[ue] ei[us] q[uo]d filios eius viginti. Et de
 nat[ur]imneis - quos t[er]rat dauid - q[uo]d p[ri]m[us]
 ap[er]s ad ministeria leuitay: nat[ur]imne-
 os ducentos viginti. Omnes h[ic] suis no-
 minibus vocabatur. Et p[ro]dicauit ibi ei:
 iumiu[m] iuxta fluminem hauua: ut afflige-
 remur cor[de] d[omi]n[us]o t[er]r[ae] n[ost]r[ae] - q[uo]d p[er]teran[us]
 ab eo via[m] recta[m] nobis - et filijs n[ost]ris -
 vniuersiq[ue] substantie n[ost]re. Erubui
 enim petere regem auxilium et equites -
 qui defenderent nos ab inimico in via:
 quia dixeram[us] regi. Manus t[er]r[ae] n[ost]r[ae]
 est sup[er] omnes qui queru[n]t eu[m] in bonitate:
 et imp[er]iu[m] ei[us] - q[uo]d fortitudo eius - q[uo]d furos
 sup[er] omnes qui delinquu[n]t eu[m]. Inimani-
 mus aut[em] q[uo]d rogauimus t[er]r[ae] n[ost]r[ae] n[ost]rum
 p[ro] hoc: et exiit nobis prospere. Et
 separauit t[er]r[ae] p[ri]ncipib[us] sacerdotum duo:
 decem sarabiam et asabiam: et cum eis
 de fratribus eoru[m] decem. Appendiq[ue]
 eis argentum et aurum - et vasa confe-
 crata dom[us] t[er]r[ae] n[ost]r[ae] - que optulerat rex

et confilia tores eius. et primæpes eius:
 ymiu et hufq; ifrl. eoz qui inueni fuerat
 Et appodi in manibus eoz argenti ta-
 lenta sexcenta quinquaginta. et vasa ar-
 gentea centi: auri centi talenta. et cra-
 teras aureas viginti que habebant so-
 lios milenos: et vasa tris fulgentis
 optimi duo. pulcra ut aurū. Et dixi eis
 Vos sancti dñi. et vasa sancta: et argē-
 tum et aurū quod sponte oblatū est to-
 mino teo patrū nostrorū. Vigilate et cu-
 stodite: donec appendatis eozam p̄ind-
 pibus sacerdotū. et levitarū. et duab⁹
 familiarum ifrl i iherlm. in thesaurum
 domus dñi. Consecrurū autē sacerdotes
 et levite pondus argenti. et auri. et va-
 sorū: ut deferant iherusalē. in domū dñi
 nostri. Promouimus ergo a flumine
 hauna duodecima die mensis primū: ut
 pergeremus iherlm. Et man⁹ dñi nostri
 fuit sup nos: et liberauit nos de manu
 inimicū et insidiatoris in via. Et venim⁹
 iherusalem: et mansimus ibi dieb⁹ trib⁹
 Die autē quarta appensum est argentū
 et aurum et vasa in domo dñi nostri per
 manū remorū filij vrie sacerdotis: et cū
 eo eleazar filius finees. cunq; eis ioza:
 ced fil⁹ iosue et noadaia filius bamoi
 leuite iuxta num ex. et p̄odus omniū. De-
 scriptiq; ē omne pond⁹ in tpe illo. Sed
 et qui venerat de captiuitate filij trāsmi:
 grati omis obtulerunt obolcaustomata
 teo ifrl. vitulos duodecim p̄ omi p̄plo
 ifrl: arietes non agitates. agnos septu-
 aginta septem. hircos p̄o peccato duo-
 decim: omnia in olocastū dñi. Dedit
 autē edicta regis sarrapis qui erat de cō-
 spectu regis. et duab⁹ trans flumen: et
 eleuauerūt p̄p̄m et domū dñi.

Postq; autē hec cōpleta sunt: accē-
 serunt ad me primæpes dicentes

Nō est sepratus p̄p̄s israhel et sacero-
 tes et leuite a p̄p̄s terrarū: et de abomi-
 nationib⁹ eoz chanaanē videlicet et echi
 et pberetū et iheruzai. et ammonitarum
 et moabitarū et egiptiorū et amozeorū.
 Tulerunt em̄ de filiab⁹ eoz sibi et filiis
 suis: et comiscuerūt semen sandū cum
 populis terrarū. Quidam etiā primapū
 et magistratū fuit i trāsgressione hac
 prima. Cūq; au dissem sermone istū:
 scidi palliū meū et tunicā: et euelli capil-
 los capitis mei et barbe: et sedi inrens
 Cōuenerūt autē ad me om̄s q; timebat
 verbū dñi ifrl. p̄o trāsgressione eoz q;
 de captiuitate venerat: et ego sexb⁹ tri-
 stis usq; ad sacrificiū vespertinū. Et in
 sacrificio vespertinū surrexi de afflictōne
 mea: et scisso pallio et tunica aruaui ge-
 nu a mea. et expandi manus meas ad
 dñm dñi meum et dixi. Deus meus ohi-
 dor et erubescō leuare faciē meā ad te:
 quoniā iniquitates nostre multiplicatae
 sunt sup caput nostrū: et delicta nostra
 creuerūt usq; ad celum a dieb⁹ patrum
 nostrorū. Sed et nosip̄i peccauimus.
 grauit̄ usq; ad diem hanc: et in iniq;
 tātibus nostris traditi sumus ip̄i. et re-
 ges nri et sacerdotes nostri in manū re-
 gum terrarū: et in gladium et in capti-
 uitatē et in rapinā et in cōfusione vult⁹
 fuit et die hac. Et nūc q̄h parum et ad
 momentū facta est deprecatio nra apud
 dñm deum nostrū. ut dimitterentur no-
 bis reliquie et daretur pax illis in loco
 sancto eius: et illuminaret oculos nros
 teus ioster. et daret nobis viā modi-
 cam in seruitute nostra. qz serui sum⁹
 et in seruitute nostra nō creliquit nos
 de⁹ ioster: et inclinauit sup nos misericō-
 cordiā eozam regis persarū. ut daret no-
 bis viā et sublimaret domū dñi nostri

et extruere solitudines eius: et daret nobis partem in iuda et iherusalem. Et nunc quid dicemus dñe deus noster post hec. Quia dereliquimus mandata tua. que precepisti in manu seruatorum tuorum prophetarum dicens. Terra ad quam vos ingredimini ut possideatis eam tunc in immunditia est iuxta immunditiam populorum ceterarumque terrarum: abominatio omnium eorum qui replerunt eam ab ore usque ad os in conuersione sua. Nunc ergo filias vestras ne deas filiis eorum et filias eorum ne accipiat filijs vestris: et non queratis pacem eorum et prosperitatem eorum usque in eternum: ut confortemini et comedatis quod bona sunt terre. et heredes habeatis filios vestros usque in seculum. Et post omnia que uenerunt super nos in operibus nostris pessimis. et in delicto nostro magno: quod tu deus noster liberaisti nos de iniquitate nostra. reddisti nobis salutem sicut est hodie: ut non reconuerteremur et irrita faceremus mandata tua neque matrimonia iungeremus cum populis abominationum istarum. Nunquid irascaris nobis usque ad consumationem: ne dimitteres nobis reliquias ad salutem. Dñe deus israel iustus es tu: quoniam derelicti sumus quod saluauerimur sicut est die hac. Ecce coram te sumus in delicto nostro. Non enim stari potest coram te super hec.

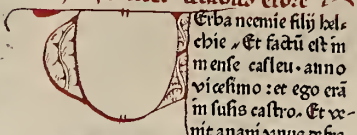
Sic ergo orate ebdza et implorare deum et flete. et iacente ante templum dei. collectus est ad eum deus israel ceteri grandis nimis uirorum et mulierum. et puerorum. Et fletu populi multo fletu. Et respondit sechemias filius iehiel de filiis holam: et dixit ebdze. Nos preuaricati sumus in deum nostrum: et durimus uoces alienigenas de populis terre. Et nunc si est penitentia in israel super hec: praestiamus fedus cum domino deo nostro. ut proiciamus

uoces uoces. et eos qui de hijs nati sunt. Iuxta uoluntatem domini et eorum. qui timent preceptum domini dei nostri secundum legem fiat. Surge: et nunc est discernere: nosque crimus tecum. Confortare et fac. Surrexit ergo ebdzas et adiuuauit primas sacerdotum et leuitarum et omnem israel: ut facerent secundum uerbum hoc. Et iurauerunt. Et surrexit ebdzas ante domum dei: et abiit ad abiculum iohanna filij eliasib: et ingressus est illuc. Danem non comedit: et aquam non bibit. Iugebat enim transgressionem eorum qui uenerat de captiuitate. Et missa est uox in iuda et in iherusalem omnibus filiis transmigrationis. ut congregarentur in iherusalem: et omnis qui non uenerat in tribus diebus iuxta consilium principum seniorum auseret. Vniuersa subsecuta est: et ipse abiit de cetera transmigrationis. Couenerunt igitur omnes uiri iuda et beniamin in iherusalem tribus diebus. ipse est mensis nonus. uicesima die mensis: et sedit omnis populus in platea domus dei. nementes pro peccato et pluuibus. Et surrexit ebdzas factos: et dixit ad eos. Vos transgressi estis et duristis uoces alienigenas: ne addaretis super delictum israel. Et nunc date confessionem domino deo patrum uestrorum: et facite placitum eius. et separamini a populis terre. et ab uocibus alienigenis. Et respondit uniuersa multitudo: dixitque uoce magna. Iuxta uerbum tuum ad nos sic fiat. Peritiamus quod populus multus est et tempus pluuie. et non sustinemus stare foris. et opus non est dici ueni uel duorum. uehementer quippe peccauimus in sermone isto: constituantur principes in uniuersa multitudo: et omnes ciuitatibus nostris qui dixerunt

vxores alienigenas veniant in temporibus
 statutis. et cum hijs seniores per ci-
 uitate in ciuitate et iudices eius: donec
 aueratur ira dei nostri a nobis sup pre-
 cato hoc. **I**gitur ionatan filius afabel
 et iaazia filius ixeie. steterunt sup hoc:
 et mesolla. et sebetbai leuites adinue-
 runt eos. feceruntq; sic filij transmigrationis.
Et abierunt ebras sacerdos et vizi-
 primus familias et domos patrum suorum
 et omnes per nomina sua: et steterunt in
 die primo mensis decimi. ut quererent
 rem. **E**t consumati sunt omnes viri qui du-
 xerunt vxores alienigenas: usq; ad die
 primam mensis primi. **E**t inuenta sunt te
 filijs sacerdotum qui duxerunt vxores alie-
 nigenas: et filijs iosue filij iosereb et
 fratres eius maasia. et eliezer. et iarib-
 et godolia. **E**t tulerunt manus suas. ut
 eicerent vxores suas: et per delicto suo a-
 rictem te ouibus offerent. **E**t te filijs se-
 emmer: anani et zebedia. **E**t te filijs se-
 rin: mahia et helia. et semeia. iehihel. et
 ozias. **E**t te filijs phelur: helioenai. ma-
 asia. ysinabel. natoban ael. iozabeb et he-
 lesa. **E**t te filijs leuitay: iosabeb. et se-
 mei. et eliasa. ipse est calithaphathasia.
 iuda. et eliezer. **E**t te catrozibus eliasub:
 et te ianitoribus. sellum. et thelem et vizi.
Et ex israhel. te filijs pharos: remeia. et
 ezia. et melbia. et miachim. et eliezer. et
 melebia. et banea. **E**t te filijs elam: ma-
 thania. zacharias. et iehihel. et abdi. et
 rimoth et helia. **E**t te filijs zebua. helio-
 enay. elphasb. natbania. et iherimuth.
 et zabeb. et azisa. **E**t te filijs bebal ioha-
 nan. annama. zabbai. atthalal. **E**t te fi-
 lijs beni: mosolla. et melluth. et adaia.
 lasub. et saal et ramoth. **E**t te filijs phe-
 moab: edna. et chalaal. banaias. et ma-
 alias. mathamias. beselchel. banni. et

manasse. **E**t te filijs eem: eliezer. iesue
 melebias. senecias. symeo. beniamin.
 maloch samarias. **E**t te filijs asom ma-
 thana. marbeth. azabeb. elpheleb. ier-
 mai. manasses seneci. **D**e filijs bani.
 maaddi. amram. et huel. baneas. et ba-
 dias. cheliau. bama. marimuth. et heli-
 asb. mathamias. mathamai. et lasi. et
 bani. et benui. semei. et salmias. et na-
 thana. et adaias. mechned abai. spai. sa-
 ra. ezel. et selonau. et seneria. sellum
 amaria. io seph. **D**e filijs nebuli. abihel
 matharbias. zabeth. zabina. ieddu. et
 iohel. et banay. **O**mnes hijs acceptat vxo-
 res alienigenas. et fuerunt ex eis multi-
 eres que peperunt filios. **E**xpliat lib pmi.
Inquit liber secundus eldre

Erbas neemie filij bel-
 ebie. **E**t factu est in
 mense castro. anno
 vi cesimo: et ego era-
 m iustis castro. **E**t ve-
 nit anani vnus de fra-
 tribus meis. ipse et viri iuda. et interroga-
 ui eos de iudeis. qui remanserant et super-
 ant de captiuitate de iherusalem. **E**t di-
 xerunt michi. Qui remanserunt et ceteri qui
 sunt de captiuitate ibi in pronuntia. in af-
 flictione magna sunt et in opprobrio: et
 murus iherusalem dissipatus est: et porte eius
 combuste sunt igni. **C**unq; auo issam
 verba huiuscemodi. sedi et fleui. et luxi
 diebus multis: et ieiunabam et oraba
 ante faciem dei celi: et dixi. **Q**ueso domi-
 ne deus celi fortis magne atq; terribilis
 qui custodis pactum et misericordia cum
 hijs que diligunt. et custodiunt mandata
 tua: fiant aures tue auscultantes. et ocu-
 li tui aperti. ut audias orationem seru-
 i tui. quam ego oro coram te hodie no-
 de et die. pro filijs israhel seruis tuis:

et cōfiteor: pro peccatis filiorum israhel
 quibus peccaverunt tibi. Et ego et vo-
 minus patris mei peccavimus: vanitate
 seducti sumus: et nō custodiūm man-
 datum. et cerimonias et iudicia que pre-
 cepisti moysi simul tuo. Memēto xrb-
 bi: qđ mōdasti in ophi seruo tuo dicens
 Cum transgressi fueritis ego disperdā
 vos in p̄plos: et si revertamini ad me et
 custodians precepta mea et faciatis ea.
 etiam si abondi fueritis ad extrema celi
 inde cōgregabo vos: et reducā in locum
 quem elegi ut habitaret nomē meū ibi
 Et ipsi serui tui et p̄pls tuus: quos rece-
 misti i fortitudine tua magna. et i ma-
 nu tua valida. Obsecro dñe sit auris
 tua attendens ad orationem serui tui et
 ad orationē seruatorū tuorū qui volunt
 timere nomē tuū: et dirige seruū tuum
 hodie: et da ei misericordiā ante virum
 hunc. Ego em̄ erā p̄ncipina regis. i. j.

HAdum est autē in m̄se israhel. an-
 no viceſimo artaxerxis regis: et
 v̄num erat ante eum. Et leuavi v̄mū
 et cedi regi: et erā quasi languid⁹ ante
 faciē eius. Dixitq; michi rex. Quare
 vultus tuus tristis est. cum te egrotū
 non videam. Non est hoc frustra: sed
 malū nescio quod in corde tuo est. Et ti-
 mui valte ac nimis: et dixi regi. Rex i-
 eremū viuē. Quare non mereat vult⁹
 meus: qz ciuitas domus sepulcroꝝ pa-
 tris mei deserta est: et porte eius combu-
 ste sūt igne. Et ait michi rex. Pro qua
 re postulas. Et oram̄ teū celi: et dixi ad
 regem. Si videtur regi bonū: et si pla-
 cet seruis tu⁹ ante faciē tuā: ne mittas
 me i iuxtam ad ciuitatē sepulcra patris
 mei: et edificabo eā. Dixitq; michi rex:
 et regina que sedebat iuxta eū. Siquisq; ad
 quod tempus erit iter tuum: et quāto

reuerteris. Et placuit ante vltimū regis
 et misit me. Et constitui ei tempus: et
 dixi regi. Si regi vixit bonū. episto-
 las et michi ad duces regionis trans-
 flumen. ut traduceant me donec veniā
 in iuxtam: et epistolā ad asaph custodē
 saluus regis. ut det michi ligna: ut te-
 gere possim portas tēpli turres domos
 et muros ciuitatis. et domū quā ingres-
 sus fuero. Et redit michi rex: iuxta ma-
 nū dei mei bonā meā. Et veni ad duces
 regionis trās flumen: et diq; eis ep̄las
 regis. miserat autē rex meū p̄ncip̄s mi-
 litiū. et equites. Et audiuit sanaballath
 oromites. et tobias seru⁹ amantēs et cō-
 tristati sūt afflictione magna: qz venis-
 set homo q; quererēt p̄speritatē filiorū
 israhel. Et veni iherlm: et erā ibi trib⁹ dieb⁹
 Et surrexi nocte ego et viri pauci meī
 et non indicam̄ cuiq; qđ dñs volisset in
 corde meo ut facerē in iherlm: et numcū
 nō erat meā nisi aīal cui inſitebam. Et
 egressus sum per portā vallis nocte. et
 ante fontē draconis. et ad portā stercō-
 ris: et cōsiterabam murū iherlm distipa-
 tum: et portas ei⁹ cōsumptas igni. Et
 tranſiui ad portam fontis. et ad aquedu-
 ctum regis: et non erat locus iumento
 cui inſitebā. ut tranſiret. Et ascendi per
 torrentē nocte. et cōsiterabam murū: et
 reuertens veni ad portam vallis et rediij.
 Magistatus autē nesciebant quo abſe-
 sem: aut quid ego facerē. Sed et iudeis
 et sacerdotib⁹ et op̄manib⁹ et magistra-
 tibus et reliquis qui faciebant opus.
 vsq; ad id locorū michi in dieauerā. Et
 dixi eis. Vos hostis afflictione in qua
 sumus: quia iherlm deserta est: et porte
 eius cōsumptę sūt igni. Semite et edifi-
 cem⁹ muros iherlm: et nō sim⁹ ultra ob-
 probriū. Et indicavi eis manū dei mei.

quod esset bona mecum: et verba regis que locut^{us} est michi: et aio. Surgam^{us} et edificemus. Et cōfortate sūt manus eorū in bono. Audierūt autē sanabalath ozomites et tobias seru^s amamites et gosan arabs. et subannauerūt nos et desperauerūt. dixeruntq^{ue}. Que est heeres quā factis ē. Nūquid cōtra regē vos rebellatis. Et reddidi eis sermonē: diriq^{ue} ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: et nos serui eius sum^{us}. Surgam^{us}: et edificemus. Vobis autē non est pars et iustitia et memoria ī iherusalē. *ij.*

Et surrexit eliahib sacerdos magn^{us} et fratres eius sacerdotes: et edificauerunt portā gregis. Ipi sanctificauerunt eam. et statuerūt valuas eius: et usq^{ue} ad turrim centū cubitoꝝ. sanctificauerunt eā usq^{ue} ad turrim ananebel. Et iuxta eū edificauerūt viri ihericho: et iuxta eos edificauerūt zachur filius amri. Portā autē piscinū edificauerūt filij asnaa: ipsi tēxerūt eā. et statuerūt valuas eius. et seras et vādes. Et iuxta eos edificauerūt marimuth: filius vzie. filij acuis. Et iuxta eū edificauerūt mosollā filius barachie filius melzebed. Et iuxta eū edificauerūt sadoch filius baana. Et iuxta eum edificauerūt theuani. Optimares autē eorū nō supposuerunt colla sua: in opere dñi dei sui. Et portā vāterem edificauerūt ioiada filius phasea. et mosollā filius belodia: ipsi tēxerūt eā: et statuerūt valuas eius. et seras et vādes. Et iuxta eos edificauerūt melchias gabaomites. et iacon meronarbites. vizi de gabaon et maspha: pro duce q^{ui} erat ī regione trāflumen. Et iuxta eum edificauerūt eziel filius araiā. aurifer. Et iuxta eū edificauerūt anamias filius pigmētarij: et dimiserūt iherusalē usq^{ue} ad murū platee latioris

Et iuxta eū edificauerūt raphaia filius abur pñeps via iherlm. Et iuxta eū edificauerūt ioiada filius aromath: cōtra domū suā. Et iuxta eū edificauerūt arthus filius asebomie. Mediā partem via edificauerūt melchias filius erem. et alub filius pletmoab: et turrim firmoꝝ. Et iuxta eos edificauerūt sellū filius aloes. pñeps medie partis via iherusalē: osee et filij eius. Et portā vallis edificauerūt annun et habitatores zanoe: ipsi edificauerūt eam: et statuerūt valuas ei^{us} et seras et vādes et mille cubitos in muro usq^{ue} ad portā sterquilinij. Et portā sterquilinij edificauerūt melchias filius techab: pñeps via berbaeharen. Ipse edificauerūt eā: et statuit valuas eius et seras et vādes. Et portam fontis edificauerūt sellū filius colozai: pñeps pagi maspha. Ipse edificauerūt eā et tēxit: et statuit valuas eius et seras et vādes: et muros piscine syloe in ortum regis. et usq^{ue} ad gradus qui descendūt de ciuitate dauid. Post eā edificauerūt neemias filius azboch pñeps dimidie partis via berhsur usq^{ue} contra sepulcrū dauid: et usq^{ue} ad piscinā que grandis opere cōstruata ē. et usq^{ue} ad tomū fontium. Post eū edificauerūt lenite: reum filius banni. Post eos edificauerūt asebias pñeps dimidie partis via cesele: in vico suo. Post eū edificauerunt fratres eorū: bechui filius enada pñeps dimidie partis cesele. Et edificauerūt iuxta eum azer filius iosue pñeps maspha mensuram secūdam: cōtra ascsum firmissimi anguli. Post eū ī mōre edificauerūt baruth filius zachai mensuram secūdam: ab angulo usq^{ue} ad portā domus eliahib sacerdotis magni. Post eum edificauerūt merimuth filius vzie filij aethus mensuram secūdam a portā

domus clisib: donec exirentes tom-
 elisib. Et post eum edificauerunt sacer-
 dotes: viri de capistris iordanis. Post
 eos edificauit beniamin et asub: contra
 tomū suam. Et post eos edificauit aza-
 rias filius maase filij ananie: contra to-
 mum suam. Post eū edificauit beniamin
 filius ennada: mensuram secundā. a to-
 mo azarie usq: ad flexurā. et usq: ad an-
 gulum. Post eū edificauit palel filius
 ozi: contra flexurā et turrim. que auinet
 ex domo regis excelsa id est in arrio car-
 ceris. Post eū pbadaia filij feros. Na-
 thinnai autē habitabant in ofel. usq: co-
 tra portā a quarū ad orientem. et turrim
 que pminebat. Post eos edificauerunt
 theuemi mensuram secundā e regione: a
 turze magna et eminenti usq: ad murū
 templi. Dursum autē ad portam equoz
 edificauerunt sacerdotes: unusquisq: co-
 tra tomū suū. Post eos edificauit sedo
 filius emmer: contra tomū suū. Et post
 eum edificauit semcia filius sedanie:
 custos porte orientalis. Post eū edifica-
 uerunt anania filius sclemie. et anon fi-
 lius sedom sextus: mensurā secundam.
 Post eum edificauit mesollā filius ba-
 rachie: contra gazophiliū suum.
 Post eum edificauit melchias filij aus-
 rificis. usq: ad tomum nathinn eorum
 et scuta vententium. contra portam iudi-
 calem: et usq: ad cenaaculum anguli et
 intr cenaaculum anguli in porta gregis
 edificauerunt arathies et negotatores.

Factum est autē cum audisset sana-
 ballath quod edificaremus mu-
 rum: iratus est valde. Et motus nimis
 subsannauit iudeos: et dixit coram fra-
 tribus suis et frequentia samaritanoz
 Quid iudei faciunt imbecilles. Num di-
 mittere eos gentes. Num sacrificabūt.

et cōplebūt i vna die. Nunq̄ edifi-
 care poterit lapides de aceruis pulueris
 qui cōbusti sunt. Sed et Tobias amani-
 tes. p̄imus et aīe. Edificent. Si ascē-
 derit vulpes: transiet et murū corū lapi-
 dei. Audi deus noster quia facti sum⁹
 despectui. Cōuerte obprobrium sup ea-
 put eoz: et da eos i despectiōe i terra
 captiuitatis. Ne operias iniquitatē eo-
 rū: et peccatū eoz corā face tua nō tele-
 atur: quia iraserūt edificantes. Itaqz
 edificauimus murū: et cōiurim⁹ totū
 usq: ad partem dimidiam: et prouoca-
 tum est cor ppli ad op̄andum. factum
 est autē cū audisset sana ballath et tobi-
 as et arabes et amantite et azotij qd ob-
 ducta esset decarie muri i iherusalem. et
 quod cepissent interrupta deludi: irati
 sunt nimis. Et congregati sūt omnes
 pariter ut venirent et pugnarent cōtra
 iherusalem: et molirentur insidias. Et
 orauim⁹ cū nostrū: et posuimus custo-
 tes sup murū die ac nocte cōtra eos. Di-
 xit autē iudas. Debilitata est fortitudo
 portatis: et humus minima est: et nos
 non poterimus edificare murum. Et di-
 xerūt hostes nostrū. Nesciāt et ignozēt
 donec veniamus in mediū eorum: et
 interficiamus eos: et cessare faciamus
 opus. factum est autem venientibus
 iudeis q̄ habitabāt iuxta eos et dicēb⁹
 nobis p̄ccem vices ex om̄ib⁹ locis qui-
 bus venerāt ad nos: statim in loco post
 murū per crastinū ppli in ordinem cum
 gladijs suis et lanceis et arcibus. Et
 prosperi atqz surrexi. et aio ad op̄imas
 tes et magistratus. et ad reliquā partē
 vulgi. Nolite timere a face eoz. Do-
 minū magis. et terribilis memōte: et
 pugnate p̄ fratrib⁹ vestris. filijs vris
 et filiabus vestris. et vxorib⁹ vestris.

et domibus vestris. factum est autem cum audissent inimici nostri nunciatum esse nobis: dissipavit et consilium eorum. Et redi sumus omnes ad muros: unusquisque ad opus suum. Et factum est a die illa: media pars inuicem eorum faciebat opus: et media parata erat ad bellum: et lancee: et scuta: et arcus: et loricee: et pncipes post eos in omni domo iuda edificantium muros: et portantium onera et imponentium. Una manu sua faciebat opus: et altera tenebat gladium. Edificantium enim unusquisque gladio erat accendendus renes. Et edificabatur et clangebatur bucina iuxta me. Et dixi ad optimates et ad magistratus: et ad reliquam partem vulgi. Opus grande est et latum: et nos separati sumus in muro procul alter ab altero. In loco quodcumque audieritis clamorem tube: illuc currite ad nos. Deus noster pugnabit pro nobis et nos ipsi faciamus opus. Et media partem teneat lanceas: ab ascensu aurore donec egrediantur astra. In tempore quoque illo dixi populo. Unusquisque cum puero suo maneat in medio iherusalem: et sint vobis vires per noctem et diem ad operandum. Ego autem et fratres mei et pueri mei: et custodes qui erant post me non reponerebam vestimenta nostra. Unusquisque tantum nudabatur ad baptismum.

V.

Et factus est clamor populi et virorum eius magnus: aduersus fratres suos iudeos. Et erant qui dicerent. Filii nostri et filie nostre multe sunt inimici. Accipiamus pro pretio eorum frumentum: et comedamus et viuamus. Et erant qui dicerent. Agros nostros et vineas et domos nostras opponamus: et accipiamus frumentum in fame. Et alij dicebant. Mutuo sumamus pecunias in tributa

regis: et mulctosque agros nostros et vineas. Et nunc sicut carnes fratrum nostrorum sic carnes nostre sunt: et sicut filij eorum ita et filij nostri. Ecce nos subingamus filios nostros et filias nostras in seruitute: et de filiabus nostris sint famule: nec habebimus vineas possint redimi: et agros nostros et vineas nostras alij possideant. Et iratus sum inimicis: cum audissem clamorem eorum secundu[m] verba hec. Cogitantesque cor meum. Et inceptui optima res et magistratus: et dixi eis. Surrepne singuli a fratribus vestris erigatis. Et congregaui aduersum eos contionem magna[m]: et dixi eis. Nos ut scitis redimimus fratres nostros iudeos qui venditi fuerant gentibus secundum possibilitatem nostram. Et vos igitur vendite fratres nostros: et redimemus eos. Et siluerunt: nec inueniunt quid responderent. Dixique ad eos. Non est bona res quam facitis. Quare non in timore dei nostri ambulatis: ne exprobetur nobis a gentibus inimicis nostris. Et ego et fratres mei et pueri mei commodauimus plurimam pecuniam et frumentum. Non repetimus in commune istud. Es alienum comedamus: quod debetur nobis. Reddite eis hodie agros suos: et vineas suas: et oliueta sua et domos suas. Quin potius et centesimam pecunie frumenti vini et olei quam exigere solent ab eis: date pro illis. Et dixerunt. Reddemus: et ab eis nichil quaerimus: sicut faciemus et loqueris. Et vocaui sacerdotum: et adiuuanti eos ut facerent iuxta quod dixeram. Insurrexeruntque sinum meum: et dixi. Die excutatur deus omnem virum qui non compleuerit verbum istud: de domo sua et de laboribus suis. Die excutatur: et vacuus fiat. Et dixit in multis multitudine amen. Et laudauerunt deum. fecit ergo populus

sicut erat dictū. Ad die aut illa quā pre-
cepit rex michi ut essem dux in terra
iuda ab anno vicesimo usq; ad annum
tricesimū secundū artaxerxis regis per
annos duodecim: ego et fratres mei an-
nonas que duab; debebantur nō comē-
dimus. Duces autē primī qui fuerunt
ante me grauiauerūt pplm: et acceptē
ab eis in pane et vino et pramnia quoti-
die sedulos q̄draginta. Sed et ministri e-
orū represserunt pplm. Ego aut nō feci
ita ppter timorē rei. Quin potius in opere
muri edificauī: et agrū nō emi: et omnis
pueri mei congregati ad opus erant.
Iudei quoq; et magistratus .centūquī
quaginta viri: et qui vniuebāt ad nos
de gentibus que in circūcio nō sunt: in
mensa mea erant. Parabatur autē mi-
chi per dies singulos bos vnus .arices
sex ededi .exceptas volatilib; et inter di-
es decē vīna diuersa: et alia mltā tribu-
ebam. Insup et annonas ducatus mei
non quehū. Salte em erat attenuatus
popul;. Memento mei deus meus in bo-
nū: scdm oīa que feci p̄lo huic. vi.

HAdū est autem cum audisset sa-
naballath et tobias et iosem ara-
bs et ceteri inimici nri q̄ edificasse ego
murū: et nō esset in ip̄o residua interrup-
tio: usq; ad tempus autē illud valuas
nō posueram in portis: miserūt sanabal-
lath et gosen arabs ad me dicentes.
Sem et prauitiam? feus parit i vitulis
in capō vno. Ipi aut cogitabant ut fa-
cerēt michi malū. Misi ergo ad eos nū-
dos dicēs. Opus grāte ego facio et nō
possum descendere: ne forte negliagē aū
venero et descendero ad vos. Miserunt
autem ad me secundum verbum hoc p̄-
quior vice: et respōdi eis iuxta sermo-
nē priorē. Et misi ad me sanaballath

Et.

iuxta verbum prius quinta vice puerū
suum: et epistolam habebat in manu sua
scriptam hoc modo. In gentibus autō-
tum est: et gosen dixit q̄ tu et iudei co-
gitaris rebellare et propterea edificēs
murum: et leuare te velis super eos re-
gem: propter quā causam et propheta
posueris qui p̄dicent de te in iherusalē
dicēs. Rex iudea ē. Audisturus ē rex
verba hec. Idcirco nunc veni: ut inea-
mus consiliū pariter. Et misi ad eos
dicens. Nō est factum scdm verba hec
que tu loqueris. De corde enim tuo tu
cōponis hec. Omnes enim hī terrebant
nos: cogitantes q̄ cessarent manus nō-
stre ab opere et quiesceremus. Quā ob
causam magis cōfortati manus meas
Et ingressus sū domū samarie filij dalaiē
filij methabel secreto. Qui ait. Trade-
mus nobiscum i domo dei i medio tem-
pli: et claudamus portas edis: q̄a ven-
turi sūt ut interficiāt te: et nocte vēturi
sunt ad occidendum te. Et dixi. Num
q̄s quā similis mei fugit? Et q̄s ut ego
ingrediet replum et vniat? Non ingre-
diar. Et intellexi q̄ deus nō misisset cū
sed quasi variāans locut⁹ esset ad me
et tobias et sanaballath condixissent
eum. Accepit enim p̄: eādem ut torri-
tus facerē et peccarē: et haberēt malū qd̄
exprobarent michi. Memento mei do-
mine pro tobias et sanaballath. iuxta o-
pera eorum talia: sed et no adie pro phe-
te et ceterorum p̄phetarum q̄ terrebāt
me. Completus est autem murus vici-
cesimo quinto die mēsis ebul. quinquā-
gintra uobus diebus factum est ergo
cū audissent omnes inimici nri ut time-
rent vniuersē gentes que erāt i circūcio
nostro: et cōcederent intra semetip̄os: et
scirent q̄ a dño factum esset opus hoc

Deo 7 in diebus illis multe optimam
iudeorum epistole mittebantur ad robia:
et a robia veniebant ad eos. Multi enim
erant in iudea habentes iuramentum eius:
quia gener erat sechemie filij iozei: 7 io-
banaan filius eius acceperat filiam melolla
filij barachie. Deo 7 laudabat eum coram
me: et verba mea nuntiabat ei. Et ro-
bias mittebat epistolas ut terreret me

Dolusque autem edificatus **vii**
est murus. et posuit valuas. et re-
cessit ianitorum 7 catenas 7 leuitas precep-
tamen fratri meo 7 ananie principi domus
de iherusalē: ipse enim quasi vir verax 7 tu-
moris tui plus ceteris videbatur. Et di-
xi eis. Nō aperiant porte iherusalē us-
que ad calorem solis. Cuiusq; ad huc as-
sisterent: clausis porte sūt 7 oppilate. Et
posuit custodes de habitatoribus iherusalem sin-
gulos per vias suas: et vnūquēq; cō-
tra domū suā. Cuius autē erat lata mē-
nis 7 grandis: 7 populi paruus i medio
eius: et nō erant domus edificatę. De
autē edis i corde meo: 7 cōgregauit opti-
mores et magiltraus et vulgus ut ce-
censeret eos. Et inueni librum censuum eorū
qui ascenderat primū: et inuentū ē scri-
ptū in eo. Isti filij prouincie qui ascen-
derunt de captiuitate migrantium quos
trāstulerat nabuchodonosor rex babilo-
nis 7 reuersi sunt in iherusalē 7 in iudeā
vnusquisq; in ciuitatem suā: qui vene-
rant a iherusalē: iosue. neemias. aza-
riās. raamias. naamin. marocheus.
belsar. mespharar. beggoi. naum. ba-
ana. Numerus viroz populi israel. filij
pharos duomilia centū septuaginta duo
filij saphania: trecentū septuaginta duo
filij area: sexcentū quinquaginta duo
filij plectino ab filiozum iosue et ioab:
duomilia octingentū et octo. filij

helam: mille octingenti quinquaginta
quatuor. filij zebua: non gentū quadra-
ginta quinque. filij zachai: septingentesec-
raginta. filij bonni: sexcentū quadraginta
octo. filij bebai: sexcentū quingenti octo. fi-
lij azgad duo milia trecentū quingenti duo
filij atomeam: sexcentū sexaginta septem
filij beguai: duomilia sexaginta septem
filij admi: sexcentū quinquaginta quinque
filij atker filij ezechie nongenti octo. fi-
lij asem: trecentū quingenti octo. filij belai:
trecentū quingenti quatuor. filij areph: cen-
tum duodecim. filij gabaon: nona gin-
ta quinque. filij bebel eem et netupha: cen-
tum octoginta octo. Viri anochor: cen-
tum quingenti octo. Viri bebamoth: qua-
draginta duo. Viri cariathiarim ephai-
ra et beoroth: septingenti quadraginta
tres. Viri rama et nebo: sexcentū quingenti
unus. Viri machinas: centum quingenti
duo. Viri bebel et chai: ducentū quingenti
tres. Viri nebo alterius: quinquaginta
duo. Viri helam alterius: mille ducenti
quingenta quatuor. filij arem: tre-
centū quingenti. filij iericho: trecentū qua-
draginta quinque. filij lodadim et ono
septingenti quingenti unus. filij senaa: tri-
milia non gentū triginta. Sacerdotes. fi-
lij idaiā in domo iesua: non gentū septu-
aginta tres. filij emmer: mille quinquaginta
quatuor. filij pheslur: mille ducenti
quadraginta septem. filij aren. mille
decem et septem. Leuite. filij iosue et ced-
mibel. filioz oeniē: septuaginta quatuor
Cantores. filij sia a saph: centum qua-
draginta octo. Janitores. filij sellum-
filij atker. filij thelmon. filij acub. filij
athita. filij sobai. centum triginta octo.
Nathinnē. filij soa. filij alupha. filij
ehaboth. filij ceros. filij sia. filij saron
filij lebana. filij a gaba. filij selmō. filij

anan . filij gedel . filij gaer . filij raabia
 filij rafin . filij nechoda . filij iezen . filij
 aza . filij phazea . filij bejai . filij munim
 filij nephusim . filij bechue . filij acupha
 filij azur . filij besluth . filij maيدا . filij
 arfa . filij berebos . filij hzara . filij ekema
 filij nafia . filij atupha . filij fuozu salo
 moïs . filij sothai . filij sopkretb . filij
 pberuda . filij iabala . filij tregon . filij ge
 tel . filij saphata . filij athil . filij focerech
 q̄ erat ortus ex abia filio amon . Om̄s
 nathinnei . et filij seruozu salomom̄s .
 trecentinogintadu . Hii sūt aut̄ qui
 ascenderūt de thelmala thelarfa . ebrub
 aton . et emmer . et nō potuerūt in dicare
 domū patris suoz . et semen suum . vtrū
 et isrl̄ essent . filij dalaia . filij tobia . fi
 lij nechoda . sexcentiquadragintadu .
 Et de sacerdotib . filij iobia . filij accos .
 filij berzel lai . qui acceperūt filiabus ber
 zellai galaaditis vxozem . et vocatus
 est nomē eozū . Hii q̄neserūt scripturā
 suā in censu et non inuenerūt : et cecidit
 sunt de sacerdotio . Dixitq̄ atberlatha
 eis ut nō māducaret de sanctis sanctorū
 donec staret sacerdos totus et erudit .
 Omnis multitudo quasi vn̄ . quadra
 gintadu milia sexcentisquadraginta : ab
 q̄ seruus et ancillis eozum qui erant se
 ptem milia trecentisquadragintē : et inter
 eos cātatores et cātatores ducēte . Equi
 eoz septentingintaseptē . muli eoz du
 cētiquadragintaquinq̄ : camelī eoz qua
 dringentisquadragintaquinq̄ : asini sex milia
 septingentisginti . Quasq̄ refertur qd̄
 i comētario scriptū fuerit : et h̄m̄e nec
 n̄ia historia teritur . Nōnulli autem de
 principibus familiarū tēnerūt in opus .
 Atberlatha dedit in thesaurū . auri dra
 gmas mille . phialas quinquaginta . tu
 nicas sacerdotales quingentisginta

Et de principibus familiarū tēnerūt in
 thesaurum operis auri dragmas vigin
 ti milia . et argenti minas duomilia du
 cetas . Et quod dedit reliquus populus
 auri dragmas viginth milia . et argen
 tinas duo milia . et tunicas sacerdotales
 sexagintaseptē . Habitaerūt autē
 sacerdotes et leuite et iamitores et canto
 res et reliquū vulgus et nathinnei et
 omnis isrl̄ in ciuitatibz suis . **viii**

Et venerat mensis septim̄ . filij
 autē isrl̄ erant in ciuitatibz suis .
 Congregatusq̄ omis p̄plus quasi vir
 vnus ad plateam que est ante portam
 aquarū . et dixerūt eozde scribe ut affer
 ret librum legis moysi : quā p̄ceperat
 dñs israeli . Attulit ergo eozdas sacer
 dos legem corā multitudine virozum et
 mulierum . cū dicitq̄ qui poterant intelli
 gere : in die prima mensis septimi . Et
 legit in eo aperte i platea que erat ante
 portam aquarū . et mane usq̄ ad medi
 am diem : in cōspēdu virozū et mulierū
 et sapientū . Et aures omnis p̄pli erat
 erecte ad libū . Sedit autē eozdas scri
 ba sup gradū lignēū quē fecerat ad lo
 quēdū . et steterūt iuxta eū . mathania
 et semia . et amia et vzia . et clebia . et ma
 asia ad dexterā eius . et ad sinistram p̄ba
 daia . misabel . et medebia . et asum . et a
 seph dana zacharia . et mosollam . Et a
 pruit eozdas librum eozam omni p̄plo
 sup vniūsum quippe p̄plm̄ om̄nebat .
 Et cū a pruisset eum stete om̄s p̄plus
 Et benedixit eozdas dño deo . ecce ma
 gna . Et respōdit om̄s p̄plus . amen .
 amē . eleuans manus suas . Et inauria
 n̄ sūt : et adouerunt deū p̄zomi in terrā
 Porro iesue . et baani . et serabia . pamim
 acub . septhai . odia . maafia . elisa . a
 zarias . iozabed . anani . phalaia leuite .

filentiu faciebāt in populo: ad audiendam legem. Populus autē stabat in gradu suo. Et legerit in libro legis dei distinde. et aperte ad intelligendum: et intellexerunt cum legeret. Dixit autē neemas. ipse est achorlatha. et eldras sacerdos et scriba. et leuīte interpretantes uerbum populo. Dies sanctificatus ē dño tuo nostro. Nolite lugere et nolite flere. Flebat enim omnis populus: cum audiret uerba legis. Et dixit eis. Ite omne uite pinguis et bibite mulsum: et mīrate partes eis qui nō preparauerūt sibi quia sanctus dies dñi est: et nolite contristari. Gaudent enim dñi est fortitudo nostra. Leuīte autem silentium faciebant in omni populo dicentes. Taceat quia dies sanctus est: et nolite dolere. Abijt itaq; omnis populus ut comederet. et biberet et mīraret partes: et faceret leticiā magnā: quia intellexerat uerba quod uocauerat eos. Et in die secūdo cōgregati sūt principes familiarū unius populi sacerdotes et leuīte ad edram scribā: ut interpretaret eis uerba legis. Et inuenerūt scriptū in lege. precepisse dñm in manu moyse. ut habitent filij israhel in tabernaculis in deserto: lemni mensis septimi: et ut predicent et diuulgēt uocem in uniuersis uerbis suis et in iherusalem dicentes. Egredimini in montem et afferite frondes oliue. et frondes ligni pulcherrimi. frondes miri. et ramos palmarū: et frondes ligni nemorosissimi. ut fiant tabernacula sicut scriptū est. Et egressus est populus et attulerūt. fecerūtq; sibi tabernacula uniuersaq; in domatē suo et in atrijs suis: et in atrijs domus dei. et in platea portus aquarum et in platea porte ephraim. fecit ergo uniuersa ecclesia eorum que redierant de captiuitate tabernacula: et habitauerunt in ta-

bernaculis. Nō enim fecerat a diebus iosue filij nū. taliter filij israhel usq; ad diem illum. Et fuit leticia magna nimis. Legit autē in libro legis dei per dies singulos. a die primo usq; ad diem nonissimū et fecerūt solemnitate septem diebus: et in die octauo collectā iuxta ritū. . . .

In die autē uicesimoquarto mensis huius cōuenerūt filij israhel in ieiunio. et in sacas et humus sup eos. Et separatū est semē filiorū israhel ab omni filio alienigena: et steterūt et confitebantur peccata sua et iniquitates patrum suorum. Et cōsurrexerūt ad standū: et legerit in uolumine legis dñi dei sui quater in die: et quater confitebatur. et adorabat dñm deū suum. Surrexerūt autē sup gradū leuītarū iosue et bani. et eodmihel. renni. sabnia. abani. sarebias bani. ebanami: et clamauerūt magna uoce ad dñm deū suū. Et dixerūt leuīte. iosue. et eodmiel. bonni. afebā. serebia. arebia. odaia. sebna. saraia. Surgite: benedicite dño tuo nro ab eterno usq; in eternū. Et benedicite nomini glorie tue exalto: si omni benedictione et laude. Tu ipse dñe solus: tu fecisti celū et celū celorum et omnē exercitum eorum. terrā et uniuersa que in ea sūt maria et omnia que in eis sūt. Et tu uiuificas omnia hec: et creatus celi te adorant. Tu ipse dñe rex qui elegisti abram et euoxisti eum de igne chaldeorum: et posuisti nomen eius abraham. et in uenisti cor eius sicut corā te: et posuisti cum eo fedus ut daret ei terrā ebanani. eebai. euei. et amozrei. et pbergei. et iebusei. et gergei. ut daret seminī eius. Et implesti uerba tua quā iustus es. Et uidiisti afflictionem patrum nostrorum in egipto clamorēq; eorum a uisisti sup mare rubrū et uidiisti signa et portenta in pharaone.

et in uini uerbis seruis eius: et in omni populo terre illius. Cognouisti enim quod superbe egerant contra eos: et fecisti tibi nomen: sicut et in hac die. Et mare diuisisti ante eos: et transierunt per medium maris in sicca. Persecutores autem eorum percussisti in profundum quasi lapide in aquas validas: et in columna nubis ductor eorum fuisti per diem: et in columna ignis per noctem: ut appareret eis uia per quam ingrediebant. Ad montem quoque syuai descendisti et locutus es cum eis de celo: et uedisti eis iudicia recta et legem ueritatis: cerimonias et precepta bona. Et sabbatum sanctificationis tuum ostendisti eis: et mandata et cerimonias et legem precepisti eis in manu moysi serui tui. Panem quoque de celo uedisti eis in fame eorum: et aqua de petra eduxisti eis in sitientibus. Et dixisti eis ut in gresserentur et possiderent terram: super quam leuasti manum tuam ut trares eis. Ipsi uero et panes nostros superbe egerunt: et inuenerunt ceruices suas: et non audierunt mandata tua et noluerunt audire: et non sunt recordati mirabilia tuorum que feceras eis. Et inuenerunt ceruices suas: et uedit caput ut conuertent ad frontem suam quasi per conuentionem. Tu autem deus propitius clemens et misericors loquax: et misit misericordiam: non dereliquisti eos. Et quidem cum essent tibi uiculis ostentem et dixissent iste est deus tuus qui eduxit te de egipto: feceruntque blasphemias magnas tuum autem in misericordiam tuam multas non dimisisti eos in deserto. Columna nubis non recessit ab eis per diem ut duceret eos in uiam: et columna ignis per noctem: ut ostenderet eis iter per quod gresserent. Et spiritum tuum bonum uedisti qui doceret eos: et manam tuam non prohibuisti ab ore eorum: et aqua uedisti eis in siti. Quare agita animis paupum eos in deserto: nichil

quod eis defuit. Vestimenta eorum non inueterauerunt: et pedes eorum non sunt attriti. Et uedisti eis regna et populos: et partibus eis eis sortes. Et possederunt terram seon: et terram regis esebon: et terram regis basan. Et multiplicasti filios eorum sicut stellas celi: et adduxisti eos ad terram de qua dixeras patribus eorum ut ingrederentur et possiderent. Et uenerunt filij: et possederunt terram. Et humiliasti coram eis habitatores terre chanan: et uedisti eos in manu eorum et reges eorum: et populos terre: ut facerent eis sicut placebat illis. Ceperunt itaque uerbes munitas: et humum pingue: et possederunt domos plenas auidis hominis: asternas ab alijs fabricatas vineas et oliuetas: et ligna pomifera multa. Et comederunt et saturati sunt: et impinguati sunt: et abundauerunt delicijs in comitate tua magna. Pronocauerunt autem te ad iracundiam: et recesserunt a te: et percuerunt legem tuam post terga sua. Et prophetas tuos occiderunt qui ostentabantur eos ut reuerterentur ad te: feceruntque blasphemias graues. Et uedisti eos in manu hostium suorum: et afflixerunt eos. Et in tempore tribulationis sue clamauerunt ad te: et tu de celo audisti: et secundu(m) miseraciones tuas multas. Uedisti eis saluatores: qui saluauerunt eos de manu hostium suorum. Cumque requiesissent reuersi sunt ut facerent malum in conspectu tuo: et dereliquisti eos in manu inimicorum suorum: et possederunt eos. Conuersique sunt et clamauerunt ad te. Tu autem de celo exaudisti et liberaisti eos: in misericordiam tuam multam respiciens: et ostentasti eos ut reuerterentur ad legem tuam. Ipsi uero superbe egerunt: et non audierunt mandata tua: et inuidijs tuis peccauerunt: qui faceret homo et uiuere eis. Et uedit humerum recesserunt et ceruicem suam inuenerunt: nec audierunt

Et pronaxisti sup eos ános multos: et
 conteltarus es eos in spirítu tuo p ma-
 num pphetarum tuoz: et nō audierūt
 et tradidisti eos in manū pphoz terraz
 In misericordijs aut tujs plurimis nō
 fealti eos in consumptionem: nec areli-
 quisti eos: qm̄ deus miseranonū et cle-
 mens es tu. Nūc itaqz deus noster: ma-
 gne. fortis et terribilis. custodiens pa-
 ctum et misericordiā: ne auertas a facie
 tua omne laborem qui inuenit nos. re-
 ges nostros. pñcipēs nostros. et sacero-
 tes nostros. et pphetas nostros. et pa-
 tres nostros. et omne pplm̄ tuum: a di-
 ebus regis assur usqz in diē hanc. Et
 tu iustus es in omnibus q̄ uenerūt sup
 nos: quia ueritatē fealti: nos aut impie
 egim⁹. Reges nostri. pñcipēs nostri
 sacerores nostri. et patres nostri. non
 fecerunt legem tuā: et nō attulerūt mā-
 data tua. et testimonia tua q̄ testificatur⁹
 es in eis. Et ipi in regnis suis bonis. et
 in bonitate tua multa quā dederas eis.
 et in terra latissima et pingui quā tradi-
 deras in conspectu eozū. nō seruerunt
 tibi: nec reuerſi sunt astudijs suis pesti-
 mis. Ecce nos ipi hodie serui sumus: et
 terra quā dediti patri bñris ut comede-
 rent panem eius. et q̄ bona sunt eius: et
 nos ipi serui sum⁹ in ea. Et fruges eius
 multiplicat⁹ regibz quos posuisti su-
 p nos ppter peccata nra: et eoz corporibus
 nris dominat⁹ et iumentis nris secūdū
 uoluntatem suā: et in tribulatione ma-
 gna sum⁹. Sup omibz ergo hīs nos
 ipi peccauimus fed⁹ et scribimus: et fi-
 gnant pñcipēs nostri: leuīte nostri et
 sacerores nostri.

Signatores aut fuerūt. n eemias
 arbarsarba. fili⁹ actelai. et secebi-
 as. saraias. azarias. iheremias. pbelſur

amarias. melchias. ace. sebenia. mel-
 luc. maarem. merimuth. obdias. dami-
 el. genton. baruch. mosollā. abia. mia-
 min. mazia. belga. femcia. hñ sacero-
 res. Porro leuīte. iohue fili⁹ azarie. ben-
 nui et filijs enada. cedmibel. et fratres
 eoz: sechemia. oecua. celita. phalaia. a-
 nan. micba. roob. asebā. sacchur. fere-
 bia. sabama odia. bani. baninu. Capi-
 ta ppli. fros. pthermoab. etiam. zethu-
 bani. bōni. azgad. bebai. atonaya. beg-
 goai. adim. atar. ezechia. azur. oecua.
 asum. besai. areph. anathor. nebai. me-
 chphā. moſollam. asir. mehabel. fa-
 doh. iedua. selchia. anan. ania. ofse. a-
 nania. asub. aloes. phalcā. fo bech. reū
 asebna. madha. etbaia. hanan. anan.
 melluch. arem. baana. et reliqz de ppho.
 Da cōtotes. leuīte. ianitores. et cōtotes
 nathimci. et omēs q̄ se separauerūt de
 pplis terrarū ad legem dei. vxoꝝ es eoz
 filij eozū. et filie eoz. omnes q̄ poterant
 sapere spontentes pzo fratribz suis: o-
 ptimates eozū. et qui uenibāt ad polli-
 cendum. et iurandū. ut ambularet in le-
 ge dñi quā dederat in manu moyſi serui
 sui ut facerent et custodirent uniuersa
 mādata dñi dei nostri. et iudicia eius.
 et cerimonias ei⁹: et ut nō darem⁹ fi-
 lias nras populo terre: et filias eoz nō
 acciperem⁹ filijs nostris. Populi qz ter-
 re qui importāt uenalia. et omnia ad u-
 sum p diēu sabbaz ut uendant: nō ac-
 ceptemus ab eis in sabbato. et in diē san-
 ctificato. Et dimittem⁹ a unū septimū:
 et exactionē uniuſe manu⁹. Et statu-
 mus sup nos pcepta. ut unū terraz par-
 tem ſicli per annum ad opus domus dei
 nostri: ad panes pphitioris. et ad sa-
 crificiū sempiternum. et in olocaustum
 sempiternum in sabbatis in ſclendis.

in solemnitatibus . et i sanctificatis . et pro peccato . ut exoretur p israhel : et in omnē vltim domus tēi nostri . **S**ortes ergo misit sup oblationē lignoz inf sacerdotēs ⁊ leuitas ⁊ pplm . ut inferret in tomū tēi nri p tom os patrū nroz p tēpora ⁊ tēporibz ām usqz ad annū : ut araret sup altare dñi tēi nri . sicut sciat pñū est i lege moyfi . Et ut afferrem⁹ p mogaista tre nre . et pminua vniūsi fructus ois ligni . ab ano i annū . i tomo dñi : et pminua filioz nroz ⁊ pcoz nroz sicut scrip tū est i lege : ⁊ pminua bou nroz et omiū nraz . ut offerrent in tomo tēi nri sacdotibz q ministrat i tomo tēi nri . Et pminas aboz nroz . ⁊ libamniū nroz . et poma ois ligni . vini . temie qz et olei afferemus sacerdotibus ad gazophiliū tēi nri : et exāmā p tētre nre leuitis . Ipi leuitē exāmas accipent ex oibz ciuitatibz opri nroz . Erat aut sacdos fili⁹ aaron cū leuitis i dāmī⁹ leuitarū : ⁊ leuitē offerent exāmā partē exāme sue i tomo tēi nri ad gazophiliū in tomo thesauri . **A**d gazophiliū em⁹ repositabūt filij isrl . ⁊ filij leui primitias frumētū ⁊ vini ⁊ olei : ⁊ ibi erūt vasa dñi sanctificata . et sacerdotēs ⁊ cātores ⁊ iamitores ⁊ ministri : et non dimittentus tomum tēi nostri .

Habitauerunt autē pñ apes ppli in iherusalē . Reliqua vero plebs misit sortem . ut tollerent vnā partem de tēcē q habitaturū essent in iherlm ciuitate sancta : nouē vero partes i ciuitatibus . **B**enedixit autē pplus omibz viris qui se sponte obtulerat ut habitaret in iherlm . **H**ij sūt itaqz pñ apes pminae qui habitauerūt in iherlm ⁊ i ciuitatibz iuda . **H**abitantē autem vnusquisqz in possessione sua in vrbibus suis israhel

sacerdotēs . leuitē . nathinnci . ⁊ filij seruozi salomonis . **E**t in iherusalē habitauerūt de filijs iuda : et de filijs beniamin **D**e filijs iuda : araias filius aziam . filij zacharie . filij amarie . filij saphatie . filij malalehel . **D**e filijs phares : imaasia filij baruch . filius colozia . filij azia filius adaya . filius ioarib . filius zacharie . filius silomites . **O**mēs filij phares qui habitauerūt in iherusalē : quādringenti sexaginta nouem viri fortes . **H**ij sunt autem filij beniamin . **S**ellū filius mosollam . filius ioed . filius phadaia . filius colaiā . filius masha . filius etheel . filius psaiā . **E**t post eum gebbai sellai : nongentū viginti octo . **E**t iobel filius zechai p repositus corz : et iudas filius senua sup ciuitatē secūda . **E**t de sacerdotibus iudaia filius ioarib . iachin . saraia filius helebie . filius mosollā . filius sauech . filij meraioth . filij abtib p m d pēs tomus tēi : et fratres eozū faaentes opera templi . octingenti viginti duo . **E**t adaiā . filius ieroam . filij pheleia filius amfi . filius zacharie . filij phelssur . filij melchie . et fratres eius pem apes p m : ducenti quadraginta duo . **E**t amasai . filij azrihel . filij asi . filij mosollamoth filius enmer . ⁊ fratres eozum potentes nimis . centū viginti octo : et p repositus eozū . zabdiel filius potentū . **E**t de leuitis : sebonia filij asob . filij azaricam . filij asabia . filij bomi . ⁊ i sabathai . ⁊ iozabeb . super omnia opera que erāt forinsecus in tomo tēi a pñcipibus leuitaz . **E**t mathania filius micha . filij zebecci . filius asaph pñiceps ad laudādum . et ad cōfitendū i oratione : et bebeas se cūnd⁹ de sribz ei⁹ : et abda filij lamuba filij galal . filij yothim . **O**mēs leuitē i ciuitate sancta : ducenti octoginta qñtuor .

Et iamtores . acub telmon . et fratres
 eoy qui custodiebant hostia . centumse-
 ptuaginta duo . Et reliqui et israhel sa-
 cerdotes . et leuite i vniuersis ciuitatibz
 iuda . vnusquisqz in possessione sua : et
 nathinnai q̄ habitabat i ofe . et spaha
 et gaspha . De nathinnis . et episcopis
 leuitarū in iherlm : azzī filius banni . filius
 asabie . filius mathanie . filius miche . De
 filijs asaph : cantores in ministerio do-
 mus dei . Preceptū quippe regis sup eos
 erat : et ordo i cantoribz p dies singuloz
 et sarbaia filius mesebel . de filijs zara
 filij iuda . in manu regis iuxta omne ver-
 bum p̄fci : et in domibz per omnes regi-
 ones eozū . De filijs iuda habitauerūt
 in cariatbarbe . et in filiabz ei⁹ . et in di-
 bon . et in filiabz eius . et in capseel . et in
 viculis eius : et in iesue . et in molada .
 et in bebbaleb . et in aserfual . et i berfa-
 bee . et in filiabz eius : et in siceleb . et i mo-
 chonna . et i filiabz eius : et in remmon
 et i fara . et in ierimuth . sonoa . ocollā
 et in villis eaz : lachis . et i regionibz
 eius . azecba . et in filiabus eius . Et mā-
 serunt in berfabee usqz ad vallē emon
 filij autē beniamin . ageba . mechmas .
 et bai . et betkel . et filiabz ei⁹ : anabot .
 nob . anana . asoz . rama . gethai . matid
 seboim . neballath . et ono . ville artificū
 et de leuitis portiones iuxta et beniamin .

Hij sunt autē sacerdotes . **vii .**
 et leuite . qui ascēderūt cum sozo-
 babel filio salathiel . et iosue : saraia . ihe-
 remias . ebdzas . amaria . melluch . aceel .
 sechemias . reum . merimuth . addo . gen-
 thon . abya . miamim . maria . belga . se-
 meia . et ioarib . et ydaia . sellū . amoch-
 eleia . adaiā . Isti principes sacerdotum
 et fratres eoy in diebz iosue . Porro le-
 uite . iesua . bennui . eodmikel . sarabia .

iuda . mathanias . sup ymnos ipsi et fra-
 tres eoy : et bebecca . atqz et banni . et fra-
 tres eoy vnusquisqz in officio suo . Io-
 sue autem genuit ioachim . et ioachim
 genuit eliasib . et eliasib genuit ioiada
 et ioiada genuit ionathan . et ionathā
 genuit iedoua . In diebz autē ioachim
 erāt sacerdotes . p̄n apes familiaray saraie
 maarie . iheremie . ananie . ebdze . mosol-
 lā . amarie . iohānan . milico . ionathan
 sebenie . ioseph . aran . edna . maraiorb
 eld . adaiē . zacharie . genthon . mosol-
 lam . abie . zechari . miamim . et moadie
 felti . belge . sammua . seneie . ioathan .
 ioarib . mathanai . ioadaie . azzī . sellaie
 celaia . mochober . elchie . asebie . ydaie
 nathanakel . Quite in diebus eliasib . et
 ioiada . et ionathan . et iedoua . scripti
 p̄n apes familiaray et sacerdotes in regno
 darioz p̄fci . filij leui p̄n apes familiaray
 scripti in libro verborz diez : et usqz ad
 dies ionathan . filij eliasib . Et p̄n apes
 leuitay . asebia . serchia . et iesue filius eod-
 mikel . et fratres eoy per vices suas : ut
 laudarent . et cōfiterent iuxta p̄ceptum
 dauid viri dei : et obseruarent eque per
 ordinem . Nathania . et bebecca . et obe-
 dia . mosollam . thelmon : acub . custo-
 des portarū . et vestibulozū ante portas
 dñj in diebus ioachim filij iosue . filij
 iosecedz : et in diebus neemie duas . et
 ebdze sacerdotis scribaez . In dedicatione
 autē muri iherlm . requisierūt leuitas de
 omnibz locis suis ut adducerent eos in
 iherusalem . et facerent dedicationem et
 leticiam . in actione gratiaz . et cāuco-
 et in cymbalis . psalterijs et cytharis .
 Cōgregati sūt autē filij cātoz . et de cam-
 pstris circa iherusalē . et de villis netu-
 phati . et de domo galgal . et de regionibz
 geba . et azmaueb . quoniā villas

edificauerunt sibi cantores in circuitu iherusalem. Et mundati sunt sacerdotes et leuitae: et mundauerunt populum. et portas et murum. Ascendere autem fecit principes iuda super murum: et stantii duos magnos choros laudantium. Et ierunt ad dexteram super murum ad portam sterquilinam. Et iuit post eos osaias. et media pars principum iuda: et azarias. eldaz. et mosollai. iuda. et beniamin. et semcia. et iheremia. Et de filiis sacerdotum tubis: zacharias filius iozabab. filius semie. filius mathanie. filius michaie. filius zechur. filius asaph. et fratres eius semcia. et azarel. malalai. galalai. maai. nathanabel. et iuda: et anani in uasis cetera dauid uiri dei: et eldazas scilicet ibi ante eos in porta fontis. Et contra eos ascenderunt in gradibus ciuitatis dauid in ascensu muri super domum dauid: et usque ad portam aquarum ad orientem. Et chorus scilicet gratias referentium ibat ex aduerso. et ego post eum: et media pars populi super murum et super turrim furnorum usque ad murum latissimum. et super portam ephraim. et super portam antiquam. et super portam piscium et turrim ananabel. et trim emat. et usque ad portam gregis: et steterunt in porta iussu die. Steteruntque duo chori laudantium in templo dei: et ego et dimidia pars magistratum meorum. Et sacerdotes. eliachim. maria. miamin. micha. elioenai. zacharia. et anania in tubis. et maasia. et semcia. et elcazar. et azi. et iobannan. et melchias. et elam. et ezer. Et clare canerunt cantores: et iezaias prepositus. Et immolauerunt in die illa uictimas magnas: et lerati sunt. Deus enim iustificauerat eos leticia magna. Sed et uoxes eorum et liberi gaudii sunt: et audita est leticia iherusalem proail. Rescenderuntque in die illa uiros super gazophiliam thesauri

ad libamina. et ad primitias. et ad decimas. ut introferrent pro eis principes ciuitatis in decore gratiarum adiones sacerdotum et leuitas: quia iustificatus est iuda in sacerdotibus. et leuitas astannab. Et custodierunt obseruationem dei sui. et obseruationem expiationis: et cantores et ianitores. iuxta preceptum dauid et salomoni filij eius: quia in diebus dauid et asaph ab erodido erant principes constituti cantorum in canticum laudantium. et confitentium deo. Et omnes israel in diebus iozababel et in diebus neemie dabant partes cantoribus et ianitoribus per dies singulos: et sanctificabant leuitas: et leuitae sanctificabant filios aaron.

M die autem illo lectum est in volumine moysi: audierte populo: Et inuentum est scriptum in eo quod non debeant introire ammonites et moabites in ecclesiam dei usque in eternum eo quod non occurrerit filiis israel cum pane. et aqua: et conuerterit aduersus eos balaam ad maledicendum eis: et dixerit deus noster maledictionem in benedictionem. factum est autem cum audissent legem: sepeauerunt omnem alienigenam ab israel. Et super hoc erat eliasib sacerdos qui fuerat prepositus in gazophiliam domus dei nostri: et primus tobie. fecit ergo sibi gazophilium gratie: et ibi erant ante eum reponentes munera et thesauri. et uasa. et decima frumentum. uini. et olei: partes leuitarum. et ceterorum. et ianitorum. et primitias factotales. In omnibus autem hijs non fuit in iherusalem: quia in anno tricesimo secundo artaxerxis regis babilonis ueni ad regem. Et in fine dictum rogatum regem. et ueni in iherusalem. Et intellexit malum quod fecerat heliasib tobie ut faceret eius thesaurum in uestibus domus: et malum michi uisum est ualere. Et propterea uasa domus tobie foras de gazophiliam precepit: quia mundauerit gazophilium

Et retuli ibi vasa domus dei . sacrificiū
 et thubus . Et cognoui q̄ partes leuitarū
 non fuissent date : et fugisset vnusquis-
 q̄ in regionem suam de leuitis et canto-
 ribus et de hys qui ministrabant : et egi-
 cau sam aduersum magistratus . et dixi
 quare dereliquimus domū dei . Et cogre-
 gavi eos : et feci stare i statombus suis
 Et omnis iuda appozabat decimā fru-
 menti . vini . et olei . in horrea . Et consti-
 tuimus sup horrea seloniam sacerdotē
 et sacerdotē scribarū et sadaiam de leuitis
 et iura eos ananāsilium zacheur filium
 mathanie . quoniam fideles comprobati
 sunt : et ip̄ his credite sunt partes frat̄
 suozum . Memento mei deus meus pro
 hoc : et ne deas miserationes meas q̄s
 feci in domo dei mei et in cerimonijs eius
 In diebus illis vidi in iuda calcantes
 tor aitaria i sabbato . porzantes acervos
 et oncrantes super asinos vinū et viuas
 et ficus et omne onus : et inferentes in
 iherusalem i die sabbati . Et contestatē
 sum ut in die qua vendere liceret . vende-
 rent . Et tiri habitauerunt in ea : infe-
 rentes pisces . et omnia venalia . Et ven-
 debant i sabbatis filijs iuda et iherusalē
 Et obiurgavi . optimates iuda : et dixi
 eis . Que est hec res mala quam vos fa-
 ctis . et prophanatis diē sabbati . Plū-
 quid non hec fecerunt patres nostri : et
 adduxit deus noster sup nos omne ma-
 lum hoc . et super auitatē hanc . Et vos
 additis iracundiam sup iherusalē : violā-
 to sabbatū . s̄ factum est autem cū quie-
 uissent porte iherusalē die sabbati : dixi
 et clausurent ianuas : et precepi ut nō
 apertent eas usq̄ post sabbatum . Et de
 pueris meis . constitui super portas : ut
 nullus inferret onus die sabbati . Et mā-
 serunt negotiatores et vendentes vniūsa

venalia foris iherusalē scilicet et bis : et
 cōtestatus sum eos : et dixi eis . Quare
 manetis et ad ius muris . Ad secūdo hoc
 feceritis : manū mītrā in vos . Itaq̄ et
 tpe illo nō venerunt i sabbato . Dixitq̄
 leuitis ut mēderent et veniret ad custo-
 diēdas portas : et sanctificandā diē sab-
 bati . Et pro hoc ergo memento mei deus
 et parce michi scēdum multitudinem
 miserationum tuarū . Ded et in diebus
 illis vidi iuros ducentes vrozēs azoti-
 das . amonitidas et moabitidas . Et filij
 eozū ex media parte loquebant azyote
 et nesciebāt loq̄ iudai ce : et loquebant
 iuxta linguā populi : et plū . Et obiur-
 gavi eos : et maledixi . Et cecidi ex eis vi-
 ros et decaluavi eos : et ad iurati i teo ut
 non darent filias suas filijs eozū : et nō
 acciperent de filiabus eozū filijs suis . et si
 bimeti p̄ his dicens . Nunquid nō in hu-
 iuscemodi peccauit salomō rex iherusalē
 Et certe in genab̄ multis . nō erat rex
 similis ei : et dilectus teo suo erat : et po-
 suit eum deus regem super omnem isrl .
 Et ip̄m ergo durerūt ad peccatū mulie-
 res alienigene . Plūquid et nos i obedien-
 tes faciēms omne malū grande hoc .
 ut p̄uaricem̄ i teo nro : et ducam̄ vxo-
 res p̄reginas . De filijs autē ioiada filij
 eliasib sacerdotis magni . gener erat sa-
 naballath ozonitis : quē fugavi a me .
 Recordare dñe deus meo aduersū eos
 qui polluit sacerdotū : usq̄ sacerdotale
 et leuiticū . Itaq̄ mūdauī eos ab om-
 nib̄ alienigenis : et cōstitui ordines sacē-
 dotū et leuitarum vniūquenq̄ i ministē-
 rio suo : et i oblatione lignozū in tēp-
 rib̄ cōstitutis et in primitijs . Memento
 mei deus meus in bonum . Amen .
*Phat liber Eldre sidis . Incipit
 liber Eldre tarus .*

Dixit iohias pascas
in iherosolimis dño
et immolauit phase
q̄rtadecima luna pri-
mi mensis: stans in
saacerotes p̄ vices dis-
cr̄u stolis amidos i tēplo dñi. Et dixit
leuitis sacris seruis isrl: ut sanctificaret
se dño in positione sancte arce dñi in
domo quā edificauit salomon filius da-
uid rex. Nō erit vobis tollere sup̄ huius
meros ea. Et nunc deseruite dño v̄ro et
curā agite gentis illius isrl et parte sc̄dm
pagos et tribus n̄ras sc̄dm scriptu-
ram dāuid regis isrl. Et sc̄dm magnificen-
tiam salomonis filij eius: om̄s in tem-
plo et sc̄dm partem primam: pas-
ternā n̄ram eorū qui stant in cōspectu
frat̄u filiorū isrl. Immolate pascha: et
sacrificia a parte frat̄ibus v̄ris: et sicut se-
cundū p̄ceptū dñi qd̄ datū est moysi
at conauit iohias in plebē que inuēta
est oues. agnozū et h̄ozū. et caprarū
triginta milia: vitulos tria milia. Decem
regalibus data sunt sc̄dm promissio-
nem p̄plo. et saacerotibus i pascha: oues
numero duo milia: ac vituli centum.
Et iechomas et semetias. et narbanael
fratres. et asabias. et oziel. et ezaba i
phase. oues quinq; milia: vitules qui-
gentos. Et hec cū fierent eleganter: ste-
terūt saacerotes et leuite habentes asina
per tribus. Et sc̄dm partem primam
patrum in cōspectu p̄pli offerebāt dño
sc̄dm ea que in libro moysi scripta sūt.
Et assauerūt phase igni put oportebat
et hostias corperūt i emolis et in ollis cū
beniuolentia. Et attulērūt omnib; qui
erāt ex plebe: et post hec parauerūt sibi
et saacerotibus. Saacerotes enim offe-
rebant adipēs usq; dū finita esset hora

Et

et leuite parauerūt sibi et frat̄ibus suis
filij aaron. Et saacerotes filias offe-
rebāt. sc̄dm ordinē. et sc̄dm p̄ceptū da-
uid. et asaph: et zabarias. et iedimus
qui erat a rege. et hostianj per singulas
ianuas: ita ut nō puaricaret vnus q̄sq; q̄
suā. fratres enim eorū parauerūt illis. Et
cōsummata sūt que p̄nebar ad sacrifi-
cū dñi. In illa die egerūt phase: et of-
ferebāt hostias sup̄ dñi sacrificiū sc̄dm
p̄ceptū regis iohie. Et egerūt filij isrl
qui inuenti sunt i tēplo illo phase: et die
festi azimozū p̄ dies septē. Et nō est ce-
lebratū. phase tale in isrl a tēporib; sa-
muelis. p̄phete: et om̄s reges isrl nō ce-
lebrauerūt tale pascha q̄le egit iohias.
et saacerotes. et leuite. et iudei. et om̄s isrl
qui inuenti sūt in cōmoratione iheroso-
limis. Octauo decimo āno regnāte iohia
celebratū est phase. Et directa sūt opa
iohie. in cōspectu dñi sui in corde pleno
metuentis. et que circa illū quidem cō-
scripta sunt in pristinis temporibus de
eis qui peccauerūt quinq; irreligiōsi fue-
runt in dñm p̄e omni gente: et qui nō
quesierunt verba dñi super isrl. Et post
omnē actū hūc iohie. ascendit pharao
rex egypti veniens in earchamis abie-
re super eufraten: et egiit in obuiā illius
iohias. Et misit rex egypti ad iohiam di-
cens. Quid michi et tibi ē rex iude? Nō
sum missus a domino. Super eufraten
enim bellum meū est. festinans descēde.
Et nō est reuersus iohias super currū:
sed expugnare eum conabat. nō atten-
dens verbū p̄phete ex ore dñi: sed cōsti-
tuit ad eum bellū in cāpo mageddo. Et
descenderūt p̄rimo ad regem iohiam.
Et dixit rex pueris suis. Amouete me
a p̄elio. Infirmatus sum enim valde. Et
statim amouerūt eū pueri ipsius de acie

Et ascendit sup curru secundariu suum
 et prueniens iherosolimā vira funde,
 est: et sepultus est i paterno sepulcro.
 Et in tota iudea iugebāt ioham: et qui
 p̄stebant cū vxoribus lamentabāt eū
 usq; in hunc diem. Et datū est hoc fieri
 semper in omne genus israhel. Hec aut
 p̄scripta sunt in libro hiistoriaz regum
 iude: et singula gesta. adus iohie et cū
 gloria. et intellectū eū in lege dñi: q̄a eq̄
 gesta sunt ab eo. et que non scripta sūt
 in libro regū israhel et iude. Et assumē-
 res qui erāt ex gente iechomā filiū iohie
 cōstituerūt regem pro iohia patre suo.
 cū esset annoz trigintatium: et regna-
 uit sup israhel mensib; trib;. Et amo-
 uit eum rex egip̄ti ne regnaret i ihero-
 solimis: et multauit gentē argenti ta-
 lenta ceterum: et aurū talentū vnum. Et
 cōstituit rex egip̄ti regem ioakim fratē
 ipsius regem iude et iherusalem: et alliga-
 uit magistratus ioachim zaraclem fra-
 trem suum: et apprehendens reduxit egi-
 ptum. Annor erat ioakim vīgintiqui-
 q; cū regnare cepisset in terra iuda et in
 iherusalem: et fecit malū in cōspectu do-
 mini. Post hūc autē ascendit nabucho-
 donosor rex babilonis: et alligans eū
 in aureo vineclo p̄duxit i babiloniam:
 et sacra vasa domini accepit nabuchodo-
 nosor. et tulit. et cōsecrauit in templo
 suo i babilonia. Nā de immūditia illi;
 et irreligiositate scriptū est i libro tem-
 porū regum. Et regnauit ioachim fili;
 eius p̄ eo. Cū autē cōstitutus est erat
 annoz octo. Regnauit autē mēses tres
 et dies decem in iherusalem: et fecit ma-
 lum i cōspectu dñi. Et post annū mit-
 tens nabuchodonosor trāsmigravit eū
 babiloniā simul cū sacris vasis dñi: et
 cōstituit secediam regē iuda et iherlm.

cū esset ānoz vigintiumus. Regnauit
 autē annis vntē. Et fecit malū in ospe-
 ctu dñi: et nō est vntus a v̄bis q̄ dicta
 sunt ab iheremia p̄pheta et ore dñi. Et
 adūtratus a rege nabuchodonosor pr-
 uirans discessit: et in iurata oruice sua
 et corde suo. trāsgressus ē le gūmā dñi
 dei isrl. Et duces ppli dñi multa inique
 gesserūt et impie egrūt sup omnes im-
 mūditias gentiū: et polluerunt tēplum
 dñi qd̄ sanctū erat in iherosolimis. Et
 misit deus panē suoz p̄ angelū suū re-
 uocare eos: p̄pter qd̄ parceret illis et ta-
 bernaculo suo. Ipsi vero sub iannabant
 in angelis suis: et qua die locutū est do-
 minus erāt illucentes p̄phetis eū. Qui
 usq; ad iracūdiā cōdāt est. sup gentē
 suā p̄pter irreligiositate suā: et p̄cepit a-
 scendere reges chaloz. Hi occiderunt
 iuuenes eoz in gladio. i arcibus sancti
 tēpli eoz: et nō p̄p̄cerūt iuueni et seni
 et virgini et aulefeci: sed omīs trāditi
 sūt i manū ipoz et omīa sacra vasa dñi
 et regales apothecas restimētes tulerūt
 in babiloniā: et in ceterūt domū dñi et
 demolierūt muros iherlm: et turres eius
 in ceterūt i igne. Et cōsumauerūt om-
 nia honorifica eū: et ad nichilū redierūt
 et reliquos a gladio i babilonē. et erāt
 senū illius usq; dum regnarēt p̄se. in
 repleione v̄bi dñi i ore iheremie. q̄ul-
 q; bonigne egeret fra sabbara suā. Om-
 ni tēpore cetero nis sue sabbarauit in
 applicatione ānoz septuaginta. n.

Regnante cyro rege persaz i cōlū-
 matione v̄bi dñi i ore iheremie
 suscitauit dñs spiritū cyri regis persā-
 rū: et p̄dicauit i toto regno suo simul p̄-
 scripturā d̄ iēc. Hec diat cyrus rex p̄-
 sarū. De cōstituit regē ozi terrarum
 dñs israhel dñs exercūs: et significauit

michi edificare domū sibi i iherlm̄ que est in iudea. Si quis est ex genere v̄ro: dñs ip̄s ascendat cū eo i iherlm̄. Quotq̄ ergo area loca habitāt aduinc̄t eos q̄ sūt i loco ip̄o i auro ⁊ argento i dationibz cū equis. et iumentis: atq; alijs que scdm̄ vota apponūtur i eam dñi q̄ est i iherlm̄. Et stantes prim̄ipsa tribuū pazgorū ⁊ iudee ex tribu beniamin et sacerdotēs ⁊ leuite. q̄s exarauit dñs ascendere et edificare domū dñi que est in iherlm̄ et q̄ erāt i circuitu eorū adiuuarent i oī auro ⁊ argento eius et iumentis ⁊ v̄tis quā pluribus: multū q̄q; sensus exaratus est. Et cyrus rex p̄tulit vasa sacra dñi q̄ trāstulit nabuchodonosor rex babilonis ex iherusalē. et consecrauit ea ydolo suo. Et profertens ea cyrus rex psarū tradidit nutridato q̄ erat sup̄ thesaurus ip̄i. Per hūc aut̄ tradita sunt salmanasaro p̄sidi iudee. Hozū aut̄ hic numerus. Libatoria argētea. duo milia q̄o:ingenta: achisee argenteae trīginta: phiale auree trīgita. item argēteae duo milia q̄o:ingēte: ⁊ alia vasa mille. Oīa autem vasa aurea ⁊ argentea q̄nq; milia odingenta sexaginta. Et numerata sunt salmanasaro simul cū hīs qui ex captiuitate babilonie venerāt i iherosolimam. In artaxerxis autem regis p̄sarium tēporibz scripserūt ei de hīs qui in habitabant i iudea ⁊ iherlm̄. balsam⁹ et nutridatus ⁊ stabell⁹ et rathim⁹ baltheanus ⁊ sameli⁹ scriba: et reliqui i habitantes in samaria. et ceteris locis subiectam epistolam regi artaxerxi. Domine pueri tui cathimus ab accentibz. et stabell⁹ scriba: et reliqui curie tue iudices i coelensiriā et pbenicem. Et nūc notum sit domino regi: quoniam iudei qui ascenderūt a vob̄ ad nos venientes

in iherlm̄ ciuitatē refugā ⁊ pessimā: edificant furnos eius: et statuūt muros. et templū suscitāt. Quod si ciuitas ista et muri cōsummati fuerint nō tantum tributa non sustinbūt pendere: sed etiā regibus resistēt. Et quia id agit area templū: recte habere arbitrati sum⁹ nō respicere hoc ip̄m. sed notū facere dño regi: ut si videbit rex. querat in libris patnū tuorū: et inuenies in ammonitionibus scripta de hīs: scies quomā ciuitas ista fuit refuga. ⁊ reges ⁊ ciuitates crucians ⁊ viri refuge ⁊ p̄elia committentes in ea ab eterno: ob quā causam ciuitas ista deserta est. Nūc ergo notū faciam⁹ dño regi: quomā si ciuitas hec edificata fuerit et hui⁹ muri credi fuerit desensus tibi nō erit i coelensiriā. et pbenicem. Tūc scripsit rex rathimo q̄ scribebat a cecencia. et belthimo et stabellio scribe: ⁊ ceteris cōstitutis. ⁊ in habitātibz i siriā. ⁊ pbenice: ea q̄ subiecta sunt. Legi epistolā quā misistis michi. Precepi ergo inquiri: ⁊ inuentū ē. quomā ciuitas illa ē ab euo regibz resistens et homines refuge ⁊ p̄elia in ea efficiētes: et reges fortissimi crāt in iherlm̄ comminātes ⁊ tributa erigētes a coelensiriā et pbenice. Nūc ergo p̄cepi phibere homines illos edificare ciuitatē: ⁊ phibere ne qd v̄lira hec fiant. sed nec p̄cedant in plurimū: ex qua sunt maline ita ut regibz molestia importetur. . iij .

Quere scripta fuerant cathimus et stabellius scriba et qui cū hīs cōstituti erāt iungētes festinatē venerūt i iherlm̄ cū equitatu ⁊ turba. et agmine: ceperūt q̄ edificantes p̄phibere. Et vacabāt ab edificatione tēplī in iherusalē: usq; secūdo anno regnī darij regis p̄sariū.

Her danius fecit cenā magnam omnibus
 vernaalibus suis: et omnibus magistrantibus
 medie et perfidis et omnibus pupuratis. et
 p̄toribus et cōsulibus. et p̄fectis sub il-
 lo ab india usq; ethiopia: centuiginta se-
 ptem p̄uincijs. Et cum mado ualissent.
 et bibissent et sacian reuertent. tūc da-
 rius rex ascendit in cubiculo suo: et do-
 miuit et exprofa d̄ est. Tūc illi tres iu-
 uenes corporis cultores q̄ custodiebant
 corp̄ regis: dixerūt alter alteri. Dica-
 mus vnusquisq; n̄m sermonē qui p̄ce-
 cellat: et cuiuscūq; apparuit sermo sa-
 pientior alterius: dabit illi darij rex do-
 na magna. purpura coopiriri. et in au-
 ro bibere et super aurū dormire. et aurū
 aureum freno. et cydarium b̄ssinam. et
 torquē circa collū: et sedō loco se reb̄
 a dario p̄pter sapientiā suā: et cognat̄
 darij vocabitur. Tūc scribentes singli
 suū verbū signauerūt: et posuerūt sub:
 tus carnical darij regis: et dixerūt. Cū
 q̄ surrexerit rex dabit̄ illi scripta n̄ra
 et q̄dāq; iudicauerit rex e tribu. et ma-
 gistratus perfidis. quoniā verbū ei sa-
 pientius ē: ip̄i dabit̄ vidētia h̄ic scri-
 ptū est. Vnus scripsit. forte est vinū.
 Alius scripsit. Fortior est rex. Terc̄
 scripsit. Fortiores sūt mulieres: si p̄ oia
 aut̄ v̄nat veritas. Et cū surrexisset rex
 acceperunt scripta sua: et dederūt illi. et
 legit. Et mittens vocauit om̄es magi-
 stratus persay. et mēdos. et pupuratos
 et p̄tores. et p̄fectos. et sederūt in oratio
 et lecta sunt scripta coram ip̄is. Et di-
 xit. Vocate a uolentes. et ip̄i indica-
 bunt verba sua. Et vocati sunt: et introi-
 erūt. Et dixit illis. Indicate uobis de
 h̄is que scripta sunt. Et cepit prior q̄
 dixerat de fortitudine vini. Et dixit. Vi-
 ri quā p̄ualer vinū oib; hoib; q̄ bibūt

illud. Sed uat̄ mēte. Itēq; regis et
 orphani facit mēte vanā. Item scriu-
 a e liberi pauperis ac diuitis et omnē mē-
 tem cōcūrat et securitatē. et iocunditatē
 et nō meminit cōmēritiā et debiti:
 et omnia p̄cordia facit honesta: et nō me-
 minit regum nec magistratū: et omnia
 per talenta loqui facit. Et nō memine-
 rūt cū biberint amianā nec fraternitatē
 sed post nō miltā sumunt gladios. et
 cū a vino mēserit et surrexerint nō me-
 minerunt q̄ gesserūt. O viri num p̄cel-
 lit vinum? Quis sic cogitat faceres? Et
 tacuit hoc dicto.

Et inchoauit sequens dicere: qui
 dicit de fortitudine regis. O vi-
 ri: num p̄cellunt homines. qui terrā et
 mare obtinēt. et oia q̄ eis sunt? Rex
 aut̄ sup om̄ia p̄cellit. et dicitur coy: et
 omne q̄dāq; dixerit illis facit. Et
 si miserit illos ad bellatores: vadūt et
 demolūt montes et muros. et cuntes.
 Jugulantur et iugulant: et regis ver-
 bum nō p̄reūt. Nam si viderint. affe-
 runt regi om̄ia quecūq; p̄dat fuerint.
 Similiter et alij om̄es et quorquor nō
 militant nec pugnat̄ sed colunt terrā:
 rurū cū fuerint merentes afferūt tribu-
 ta regi. Et ip̄i v̄n̄ solus si dixerit occi-
 dite occidūt. dixerit. remittite remittūt
 dixerit p̄cūte. p̄cūnt. dixerit extermi-
 nate extermīnat. dixerit edificare edifi-
 cant. dixit exadite exadūt. dixit plan-
 tate plantāt: et ois p̄lebs et virtutes eū
 obaudiūt: et sup hoc ip̄e reabit. et bi-
 bit et dormit. H̄ij aut̄ custodiūt in arca-
 tu eū: et nō possunt ire singuli a facere
 opera sua: sed i dicto obaudientes sūt
 ei. Viri: quomodo non p̄cellerit rex q̄ sic
 diffamatur et Et tacit. Terc̄ q̄ dixerat
 de mulierib; et veritate. hic ē 302 obabd

cepit loqui. Viri non magnus rex et
 multa homines: nec vinu pcellit. Quis
 est ei go qui dnator eozu? Nonne mul-
 lieres genuerunt regem et omne populu
 qui dnatur mari et terre: et ex illis nati
 sunt. et ipse educauerit eos qui plan-
 tauerunt vineas et quib' vinu fit? Et
 ipse facit stolas omnium hominum: et ipse fa-
 cit gloriā hominibus: et non possunt ho-
 mines separari a mulieribus. Si cogre-
 gauerim aurū et argentū. et omnē rem
 speciosam et vitā me mulierē vnā bo-
 no habitu. et bona specie: omnia hęc re-
 linquentes in eam intrant. et apertō
 ore cōspiciūt: et eā alliaūt magis q̄ au-
 rū et argentū. et omnē rem p̄iosam. Ho-
 mo suū patrē reliquit q̄ nutrit illum
 et suā regionē: et ad mulierē se cōnūn-
 git. Et cum muliere remittit animā: et
 neq̄ patrē meminit. neq̄ mrem neq̄
 regionē. Et hinc oportet vos scire: quā
 mulieres dnant vris. Nōne volētis?
 Et accipit homo gladiū suū et vadit i
 viā facere furta et homicidia et mare na-
 uigare et flumina: et leonē videt et in
 tenebris ingredit: et cum furtū fecerit et
 fraudes et rapinas. amabili sue affert.
 Et itē diligit homo vxorē suā magis
 q̄ patrē aut mrem. Et multi vnicū
 facti sūt ppter vxores suas: et serui facti
 sunt ppter illas: et multi priuerūt et iu-
 gulari sūt. et peccauerūt ppter mulieres.
 Et nūc credite michi q̄a magnus est rex.
 in potestate sua: quoniam omnes regiones
 vrent tangere eū. Sicutā tamē apemon
 filiā bezaas. mirificā edaubinā regis. se-
 dentē iuxta regem ad dextrā: et auferētē
 diadema de capite ei. et imponētē m
 sibi: et palmis cecubat regē et sinistra ma-
 nu. Et sup hęc apertō ore intuebat eam
 et si arsiserit ei iuxta: nam si indignata

ei fuerit blanditur. donec reconcilietur
 in gratiā. O viri: cur nō sūt fortiores
 mulieres? Magna est terra: et excelsum
 est celū. Quis ista agit? Et tunc rex et
 purpurati intuebantur in altitratū. Et
 inchoauit loq̄ de veritate. O viri nōne
 fortes sūt mulieres? Magna est terra:
 et excelsū ē celū: et velox ē cursus solis
 cōuertit in gyro celū in locū suū in vna
 die. Nōne magnificus ē q̄ hęc facit? Et
 veritas magna: et fortior p̄ oibz. Ois
 terra veritate inuocat: celū etiā ipam be-
 nedicit: et oia opera mouentur et tremūt
 eā. et nō est ai ea quicq̄ iniquū. Simū
 iniquū: iniquus rex. Im qui omēs filij
 hominū: et iniqua illorū oia opera: et nō
 est in ipsis veritas. Et i sua iniquitate
 peribunt: et veritas manet et inualefcit
 in eternū: et vinit. et optinet i secula se-
 culorū. Nec est apud eā accipere psonas
 neq̄ differentias: sed q̄ iusta sunt facit
 omnibus: in iustis ac malignis: et omēs
 benignant in operibus eius. Et nō est in
 iudicio eius iniquū: sed fornicatio. et re-
 gnū. et potestas. et maiestas oim tuorū
 Benedictus deus veritatis. Et tēstij lo-
 quēto. Et omēs ppli clamauerūt: et di-
 xerūt. Magna ē veritas et p̄ualer. Tūc
 rex ait illi. Dete si qd vobis amplius q̄ q̄
 scripta sūt: et dabo tibi secundū qd in-
 uentis es sapiētor: et proximis michi
 scribis: et cognat me vocabris. Tūc
 ait regi. Memoro esto vni tui qd vultis
 sibi edificare iherlm i die vna tuorū acce-
 pisti: et oia vasa que accepta sūt ex ihe-
 rusalem remittere: que separauit cyrus
 quāto madanm babiloniā. et voluit re-
 mittere ea ibi. Et tu vultis edificare tē-
 plum: quod incēturū po uemet quāto
 exterminata est iuxta a chalxis. Et nūc
 hoc est qd postulo dñe et qd p̄to: hoc

est maiestas a te quod postulo: ut facias
voti quod voluisti regi celi ex ore tuo.
Tunc surgens datus rex osculatus est
illum: et scripsit epistolas ad omnes dispen-
satores et predictos et purpuratos: ut re-
ducerent eum: et eos qui cum illo erant omnes
ascendentes edificare iherusalem. Et omnes
predicti qui erant in syria et phenice et libano
scripsit epistolas: ut traherent ligna cedri-
na a libano in iherusalem: ut edificaret cum
eis civitatem. Et scripsit omnibus iudeis qui
ascendebat a regno: ut intra pro libertate
omnem potentem magistratum et predictum non
supervenire ad ianuas ipsorum: et omnem re-
gionem quam optinuerat esse immunem eis:
et primum relinqueret castella que optinent
in eorum: et in structura templi dare per sin-
gulos annos talenta viginti usque: dum per
edificaretur: et super sacrarium olocaulto-
mata vestilare quod omnia sicut habent pre-
ceptum: alia talenta decem offerre per singu-
los annos: et omnibus que procedunt a babi-
lonia condere civitatem: ut esset libertas tra-
ipsis que filijs eorum: et omnibus sacerdotibus
qui procedunt. Scripsit autem et quantitate
et sacra stola iussit dari in qua reseruet
et levitis scripsit dare precepta usque in die
qua consummabitur domus et iherusalem extruetur
et omnibus custodiens civitatem scripsit
dare eis sortes et stipendia. Et dimisit
omnia vasa que separaverat ex parte a babilonia
et omnia quecumque dixit egyptus et ipse pre-
cepit fieri: et misit iherusalem. Et cum processisset
ille adulescens de iudans factus in iherusalem:
benedixit regem celi et dixit. Abs te est
videtia: et abs te est sapientia: et claritas.
Et ego fuus tuus. Benedixit es
qui dedisti michi sapientiam: et tibi confi-
tebor donec teus patrum nostrorum. Et accepit
epistolas: et predictus est in babilonia. Et ve-
nit et nunciavit fratribus suis omnibus qui

fuerunt in babilonia: et benedixerunt deum
patrum suorum: quoniam dedit illis remissionem
et refrigerium: ut ascenderent et edificarent
iherusalem et templum: ubi nominatum est nomen
eius in ipso: et exultaverunt cum musicis
et letitia diebus septem.

Post hec autem electi sunt ut ascende-
rent principes pagorum per domos per
tribus suas: et viros illorum: et filij et fi-
lic eorum: et sui et analle ipsorum: et proza
illorum. Et datus rex misit una cum eis e-
quites mille donec rediret eos in iheru-
salem cum pace: et cum musicis: et cum tympanis
et tubis: et omnes fratres eorum erant iudeas
et fecit eos ascendere simul cum eis. Et hec
sunt nomina virorum que ascenderunt per pagos sit-
os in tribus et in partes: per naphanus ipsoz.
Sacerdotes: filij phinees: filij aaron: ike-
sus filij ioseph: ioachim filij zozoba:
bel filij salathiel de domo dauid: et pro-
genie phares tribu: autem iuda: qui locutus
est sub dario rege persarum: quoniam es mi-
rificos in secundo anno regni ipsius: mense misan-
imo. Erant autem homines que secum erant iudea de
captivitate transmigrationis: que transmi-
gravit nabuchodonosor rex babilonie in
babilonia: et reeratus est in iherusalem. Et re-
liquit partem iudee uniusquisque in civitate
sua que venerunt cum zozababel: et ihesu: nee-
mias: areozes elimo: emmamo: mar-
docheo: beelsuro: medphsato: olozo:
emonia: unum de principibus eorum: et nume-
rus a gentilibus eorum et propitius eorum: filij
phares: duo milia centum septuaginta duo.
Filij phares: tria milia quinquaginta septem: fi-
lij semon: centum quadraginta duo. In fi-
lij iehesu: et i oabes: milia trecentum duo: fi-
lij temu: duo milia quadringenta septem: fi-
lij ebozaba: ducentum quinquaginta: fi-
lij bamica: centum sexaginta octo: filij be-
bech: quadringentis: filij arebat:

quadringentū viginti septem. filij eban:
 triginta septem. filij zoar: duo milia
 sexaginta septem. filij adnu: quadringenti
 sexaginta unum. filij adredis: cen-
 tum octo. filij dalo et zelas: centū septē
 filij azoro: quadringenti triginta nouē
 filij iedarbone: centū triginta duo. filij
 ananie: centū triginta. filij asoni. filij
 marlar: quadringenti viginti duo. filij
 zabar: nonaginta quinq. filij seplemō
 centū viginti tres. filij nepopas: quin-
 ginta quinq. filij kechanatus: centū quin-
 quaginta octo. filij cezbam: centū tri-
 ginta duo. filij cezparos: quā enocadi-
 es et modie: quadringenti viginti tres. Qui
 ex gramas et gaba: centū viginti unus.
 Qui ex besselō et ceagge: sexaginta quinq.
 Qui ex bastaro: centū viginti duo. Qui
 ex bechanobes: quin quingenta quinq. filij
 lipnis: centū quin quingenta quin quinq. filij la-
 bonni: trecentū quin quingenta septē. filij hie-
 trecenti septuaginta. filij suaton et elio-
 mus: trecenti septuaginta octo. filij eric:
 duo milia centū quadraginta quinq. filij a-
 naas: trecenti septuaginta. Sacerdotes.
 filij icdo. filij eueker. filij cliahib: tre-
 centi septuaginta duo. filij emerus: du-
 centū quin quaginta duo. filij saluri: trece-
 nti quin quingenta septē. filij carce: ducentū
 viginti septē. Leuite. filij iheui cadubel.
 et bamis. et serebias. et coias: septuagi-
 ta quatuor. Omnis numerus a duodecimo
 anno: triginta milia quadringenti sexagin-
 ta duo. filij a filie. et vxores. omnis co-
 putatio. quodraginta milia ducentū qua-
 draginta duo. filij sacerdotū quā psallebāt
 in templo. filij asaph: centū viginti octo
 Ostiarij vero. filij ehenni. filij azer. fi-
 lij amon. filij acuba. topa. filij tobi: o-
 mnēs centū triginta nouē. Sacerdotes ser-
 uientes in templo. filij sel. filij gaspha

filij tablod. filij carie. filij su. filij ihellu
 filij labana. filij amnacha. filij acatb. fi-
 lij vrba. filij cezba. filij aggab. filij ob-
 ai. filij anam. filij canna. filij geddu.
 filij an. filij radim. filij cesanon. filij ne-
 choba. filij caseba. filij gaze. filij ozmi.
 filij finone. filij aitre. filij hakte. filij afi-
 ana. filij inanei. filij nashim. filij accu-
 fu. filij agista. filij azui. filij sauon. fi-
 lij salalon. filij mcedda. filij fusa. filij
 caree. filij barcus. filij saree. filij coeh. fi-
 lij nashib. filij agisti. filij pxon: salomō
 filij ei: filij asophoth. filij phayida. fi-
 lij celi. filij xeton. filij gadabel. filij se-
 ptegi. filij aggia. filij sacbareb. filij sa-
 barben. filij caroneth. filij malshib. filij
 ame. filij salsus. filij add. filij suba. fi-
 lij cura. filij rabous. filij phasphar. filij
 malmon. Omnes sacro fientes: et pucri
 salomōis: quodringenti octoginta duo. Dij
 sūt filij quā asceerūt a barmel et thersa-
 primapes eoz. carmellā. et careth. et nō
 poterāt edicere ciuitates suas. et pgenies
 quādam modū sint ex isrl: filij dalari. fi-
 lij tubal. filij nechodaia. et sacerdotib.
 qui fingebāt sacerdotio et nō sunt mu-
 ti: filij obya. filij achilos. filij addim:
 qui acceperūt vxorē ex filiabus phargaleu et
 vocati sunt noie eius. Et horū que sita
 est generis scripta impeditura et nō est
 inuenta: et prohibiti sunt sacerdotio fu-
 gi. Et dixit illis neemias. et a staras ne
 partiāpantur sancta: donec surgat pon-
 tifer vodus in ostensionem et veritatem
 Omnis aut isrl erat duodecim milia: exce-
 ptis suis et anallis quadraginta milia
 trecenti quadraginta. Serui hoz et an-
 alle. septem milia trecentū triginta septē
 cantores et cātarices. ducenti sexagin-
 ta quinq. Cameli. quadringenti trigin-
 ta quinq. equi septem milia triginta sex.

muli ducenti milia quadragintaquin-
q; subiungalia quinq; milia uiginti quin-
q; Et de prepositis ipis p pagos. du ven-
rent i templū dñi qd erat in iherlm: in-
riouare et suscitare templū in loco suo
scdm suā virtutē. et dari i tēplū. et elau-
rum operū factū. auri minas. duodecim
milia: et stolas sacerdotales centū. Et i-
habituauerūt sacdotēs et leuite. et q; exie-
rāt de plebe i iherlm. et i regione: et sacri-
cantes. et ostiarij. et omis isrl. in re-
gionib; suis.

.vi.

Tstante autē septimo mēse. cūq; essent
filij isrl vnusquisq; i suis rebus: cōue-
nerūt vnanimēs i ariū qd erat ante ia-
nuā orientālē. Et stantes ibs fili' iose-
ph. et fratres eius sacerdotes. et zoza-
bel filius salathiel. et hui' frēs. parauē-
rūt altare: ut offerrent super illud olo-
caustomata scdm qm in libro moysi ho-
minis dei pscripta sūt. Et cōuenērunt
sibi et alijs nationib; terre: et exerērūt
sacrariū in loco sito scdm suā virtutē
et darij in templū omēs gētes terre: et of-
ferebāt hostias et olocaustomata dño
matutina. Et egerūt scenoplogia. et di-
em solennē sicut pceptū est i lege: et sa-
crificia quodidie sicut oportebat: et post
hec oblationēs institutas. et hostias sab-
batorū. et neomeniarū. et dierū solōniū
oim sanctificatorū. Et quotquot ve-
uebant dño a neomenia septimi mēsis
ceperūt hostias offerre deo: et templum
dñi nondū erat edificatū. Et cecērūt pe-
cunā lapidarijs. et fabris: et petū et pa-
bula cū gaudio. Et cecērunt cartā syro-
nīs et tyrijs. ut trāfuderēt illis de liba-
no trabes cedrimas et facerēt rates i iop-
pe portū: scdm cecēnū qd scriptū erat
eis a cyro rege persarū. Et i secdo anno
uenientes i templum dei i iherlm. mense

secūdo mēchōauit zozaabel fili' salathiel.
et ihesus fili' ioseph. et frēs ipsorū.
et sacerdotes. et leuite. et omēs q; adue-
nerāt de captiuitate i iherlm: et sūdaue-
rūt tēplum dei nouilunio scdi mensis se-
cūdi anni cū uenissent i iherā et iherlm.
Et stauerūt leuitas et uiginti annis su-
p opera dñi. Et stetit ihesus et filius ei'
et fratres. omnes leuite: cōspirātes. et
executores legis. faciētes op̄ra i de mo-
dū. Et steterunt sacdotēs habentes sto-
las cū tubis: et leuite filij asaph habē-
tes cymbala. collaudātes dñm et bñdi-
cētes scdm dauid regē isrl. Et cātabāt
cantiā dñi: qm dulcedo eius et bonoz
in secula sup omē isrl. Et omnis plūs
tuba cecinerūt: et pclamauerūt uocē ma-
gnā: collaudātes dñm i suscitacione do-
mus dñi. Et uenerunt ex sacerdotibus
et leuitas. et pstantib; scdm pagos. se-
miorib; q; uicrāt pristinā domū: et ad
hui' edificacionē cū clamore et planctu
magno: et multā cū tubis et gaudio ma-
gno. et intantū ut plūs non audiret
tubas ppter plādū ipsi. Turba cū erat
tubis canens magnifice: ita ut longe
audiretur.

.vii.

Audierūt inimia trib' iude et
beniamin: uenerunt scire qd esset
vox tubarum. Et cognouerūt: qm qui
erat ex captiuitate edificāt templū dño
deo isrl. Et accētes ad zozaabel. et ihe-
sum. et prepositos pagorū dixerūt eis.
Edificabim' vna uobiscum. Similitē
enī audiuimus dñm nrm: et ipsi pariter
incedimus a dieb' asbafareth regis as-
siriōrū: qui transmigrāuit nos huc. Et
dixit illis zozaabel. et ibs. et primaps
pagorū isrl. Nō est nobis et uobis edi-
ficare domū nri. Nos enī soli edifi-
cābimus dño isrl: scdm ea que pcepit

nobis cyrus rex persarum. Gentes autem terre inuabantes hijs qui sunt in iudea. et leuantes opus edificationis. et inuidias et ipsos adducetes. prohibebant eos edificare: et aggressuras erocetes impero dierit ne consumaretur edificium omni tempore vite cyri regis: et protraxerit structura per biennium usque ad dary regnum. . viij.

Terco aut anno regni dary. prophetauit aggeus et zacharias filii domini prophete apud iudeam et iherosolimam: in nomine dei israel super eos. Tunc stans zozebabel filius salatbiel et ihsesus filius ioseph: inchoauerunt edificare domum domini que est in iherosolimam: cum accesserit eis propheta domini et adiuuaret eos. In ipso tempore uenit ad illos syrennes subregis syrie et phoenices et sarrabonanes et sodales eius: et dixerunt eis. Quomodo sapiente uobis domum hanc edificare: et rectum istud et alia omnia proficiatis? Et que sunt structores que hanc edificat? Et habuerunt gratiam uisitatione facta super eos que erat ex captiuitate a domino senioribus iudeorum: et non sunt impediti edificare donec significaret dario de omnibus istis: et responsum a capere. Exemplum que qua miserunt dario. Sijsemis sbergul. syrie et phoenices et sarrabonanes et sodales eius: in syria et phoenice presens: regi dario salutem. Omnia nota sunt domino regi: quia cum aduenisset in regionem iudee et introisset in iherosolimam: inuenit edificantes domum dei magnam et templum ex lapidibus politis et magnis. et preciosis materijs partibus: et opera illa instaret fieri. et suffragare et preparare in manibus eorum. et in omni gloria quam diligentissime proficiat. Tunc interrogauimus seniores dicentes. Quomodo permittete uobis edificationem domum istam: et opera hanc fundatis? Ite autem interrogauimus eos: ut notum facerent ubi homines et prepositos: et nomina scriptura prophetorum postulatimus

illos. At illi responderunt nobis dicentes. Nos sumus serui domini que fecit celum et terram: et edificabat hanc domum ante annos istos multos a rege israel magno et fortissimo: et consummata est. Et quum presens noster eraceret et e rana et peccauerit in deum israel. tradidit eos in manus nabuchodonosor regis babilonie. regis ebaltoe: et domum istam demolientes mcenterunt: et populum captiuum duxerunt in babiloniam. In primo anno regnate cyro rege babilonie. scripsit cyrus rex domum hanc edificare: et illa sacra uasa aurea et argentea que extulerat nabuchodonosor de templo que est in iherosolimam. et secerauerat ea in suo templo: rursus protulit ea cyrus rex de templo quod erat in babilonia. et tradita sunt zozebabel et salmanasarum regi. Et preceptum est eis ut offerret hanc uasa. et reponeret in templo quod erat in iherosolimam et ipsi templum dei edificare in loco suo. Tunc salmanasarum subiecit fundamenta domus domini que est in iherosolimam. et exiit usque nunc edificat: et non accepit consumationem. Nunc ergo si iudicat a te o rex. perquirat in regalibus bibliothecis cyri regis que sunt in babilonia: et si inuenit fuerit osilio cyri regis cepta esse structura domus domini que est in iherosolimam. et iudicat a domino rege nostro scribar de hijs nobis. Tunc rex darius precepit inquiri in bibliothecis. et inuenit est in egyptianis opito quod est in media regione locis unum in quo scripta erant ista. Anno primo regnante cyro rex cyrus precepit domum domini que est in iherosolimam edificare. ubi inuenerant igni affiduo cuius altitudo sit cubitozum decem et latitudo cubitozum sexaginta quadzatum lapidibus politis tribus. et memiano ligneo eiusdem regionis. et memiano uino nouo: et impendia dari de domo cyri regis. et sacra uasa domus domini

tam aurea q̄ argētea que extulit nabu-
chodonosor in domū dñi que est in ieru-
salem ubi erāt posita: ut ponant illic.
Et p̄cepit anā agere syennē sub regnū
syrie et phenices et sarrabuzanā et saba-
les eius et q̄ ordīnati erant in syria et
phoenice p̄fectes: ut abstinerēt se ab eo:
tam loco. Et ego q̄ p̄cepī totū edifica-
re: et prosperi ut adiuuēt eos q̄ sūt et
captiuitate iudeorū donec consummetur
templū edis dñi: et a uexatione tribu-
torū syrie coeles et phoenices et dissi-
guatitate dārij hīs hominibus ad sacri-
ficiū dñi. 3020 babel p̄fecto ad thauros
et aurētes et agnos: similis autē et fru-
mentū et sal et uinū et olēū instanter p̄
singulos ānos. p̄tote sacerdotēs q̄ sūt
in iherlm dicitauerūt cōsumi q̄ndie sine
ulla dilanone: ut offerātur libationes
summo deo: p̄to rege et pueris eius: et
ozent p̄ ip̄os uita. Et tenuit̄ur: ut q̄-
cumq̄ trasgressi fuerint ali quid ex hīs
que scripta sūt: aut spreuerint: acapi-
atur lignū de suis p̄oprijs et suspen-
dantur: et bona ip̄orū regi ascribantur.
Propterea et dominus cuius nomen in-
uocātū est ibi: extimet omne regē et
gentē q̄ manū suā extēdit prohibere
aut male tradare de nū dñi illā que est
in iherlm. Ego dārij rex t̄terciū q̄ dili-
gentissime scidū hęc fieri. u.

Uene syennes s̄zegulus coeles:
syrie et phenices et sarrabuzanes
et sables: obsecrati hīs q̄ a dario regi
erāt t̄terciū: in s̄hibēt sacrosandis ope-
ribus diligentissime cooperātes cū seniozi-
bus iudeorū et p̄ncipibus syrie: et p̄pera-
ta sūt sacrosanda opera: p̄phetātibz ag-
geo et zacharia p̄phetis. Et cōsummaue-
runt omīa p̄ p̄ceptū dñi dei isrl: et ex cō-
silio c̄ij et dārij et artaxerxis regis p̄-

larum. Et cōsummata est domus ista
usq̄ ad t̄terciū et uicissimū diē mēsis a dā-
rieto anno dārij regis. Et fecerunt filij
isrl et sacerdotes et leuite et ceteri qui
erant ex captiuitate qui appositi sūt: se-
cundū ea que scripta sūt in libro moysi.
Et optulerūt iedicationem templi dñi
thauros et aurētes et agnos trecentos et
betos p̄ peccatis unūq̄ israhel
duodecim: secundū numerū tribuum
isrl. Et steterūt sacerdotes et leuite ami-
di stolis p̄tribz sup opa dñi dei isrl: scidū
librū moysi: et ostiarij p̄ singlas ia-
nnas. Et egerūt filij isrl cū hīs q̄ erāt ex
captiuitate illud p̄phete quarta uocātia
luna mēsis p̄mi: quāto sanctificati sūt
sacerdotes et leuite. Omīs filij captiui-
tatis nō sūt simul sanctificati: quia leuite
oēs simul sanctificati sūt. Et imolauē-
rūt p̄phete unūq̄ filij captiuitatis: et cū
fratribz suis sacerdotibz et sibimetip̄is.
Et māducaturit filij isrl qui erāt ex ca-
ptiuitate omīs qui remāserāt ab omībz
exeratio nibz gētium terre: quētes do-
minū: et celebrauerunt diem festū azi-
moꝝ septē diebus epulantes et s̄p̄pectu
dñi: quomōdo ouerit cōsiliū regis assiri-
oni in eos: cōfortare manū eorū ad ope-
ra dñi dei isrl. Et post hūc regnante ar-
taxerxe p̄larū rege accessit ebdras fili-
azarie filij beebie filij solome filij sa-
doeb filij achicoeb filij ameri filij as-
baei filij boea filij abysue filij p̄mees
filij elcazar filij aaron p̄mi sacerdotis:
hic ebdras ascēdit de babiloia cū esset
scriba et ingenio sus et lege moysi q̄ data
est a dño israhel: docere et facere. Et te-
dit ei rex gloriā q̄ inuenisset gratiam
in omni dignitate et officio: et s̄p̄pectu
ei. Et ascēderūt simul cū ip̄o ex filijs
israhel et sacerdotibz et leuitis et sacris

canonibus templi: et ostiaribus. et servis
templi in iherusalem.

Anno septimo regnante artaxer-
se i quinto mense: hic annus se-
ptimus est regni: eruentes enim de babilo-
nia novissimus quinti mensis venit ut iher-
osolimam intra preceptum illius: secundum
prosperitatem iherusalem a domino ipsoz da-
tam eis. In hijs enim esdas magnam di-
scipulinam obtinebat ne premitteret que-
que eorum que essent ex lege domini et pre-
ceptis: et docendo universum israhel omni-
iustitiam et iudicium. Accedentes autem
qui scribebant scripta artaxerxis regis
tradiderunt scriptum quod obvenerat ab ar-
taxerxe rege. ad esdam sacerdotem et le-
dozem legis domini: cuius exemplum scri-
ptum est.

Rex artaxerxes. esdas sacerdos et le-
dozi legis domini salutem. Humanis
ego iudicans in beneficijs. precepi eis
qui defecerat ex gente iudeorum sua sponte.
et ex sacerdotibus et levitis qui sunt in re-
gno meo: comitari tecum in iherusalem
Si qui ergo cupiunt ire tecum conveniant
et proficiantur sicut placuit michi. et
septem amicis meis consiliarijs: ut visi-
tent ea que aguntur secundum iudicium et iherusalem
observantes sicut habes in lege domini
et ferant munera domino tuo israhel. que
vovisti ego et amici iherusalem: et omne au-
rum et argentum quod in ventum fuerit in
regione babilonie domino in iherusalem
cum illo quod est donatum pro ipsa ge-
te in templum domini eorum quod est in
iherusalem: ut colligat hoc aurum et ar-
gentum ad thauras et arietes. et agnos
et hircos. et que hijs sunt congrua: ut
offerant hostias domino super altare domini ip-
soz quod est in iherusalem. Et omnia
quecumque volueris cum fratribus tuis

facere auro et argento. profice pro voluntate
tua secundum preceptum domini dei tui: et facito
sancta vasa que data sunt tibi ad opera
domini dei tui que est in iherusalem. et ce-
tera quecumque tibi subnoverit ad opera
templi dei tui dabis te regali gazophila-
tio: cum volueris cum fratribus tuis facere
auro et argento profice secundum voluntatem domini
Et ego quia rex artaxerxes precepi ar-
tiodobis thesaurorum syrie et phenicis: ut que-
cumque scripserit esdas sacerdos. et ledoz le-
gis domini diligenter deservet ei usque ad argenti ta-
lenta centum similiter et auri: et usque ad fru-
menti modios centum. et vini amphoras
centum: et alia quecumque abundant sine ta-
xatione. Omnia secundum legem dei fiat deo ala-
tissimo: ne forte exsurgat ira in regno re-
gis. et filij et filioz eius. Tuis autem
dicatur. ut omnibus sacerdotibus et levitis
et sacerdotibus canonibus et servis templi et scribis
templi huius nullum tributum neque vlla alia
in dicto irrogent: nec habeat quisquam po-
testatem obicere eis quicquam. Tu autem es-
das secundum sapientiam dei constitue iu-
dices et arbitros in tota syria et phenice
et omnes qui legem dei tui non novenerunt
doce: ut quotquot transgressi fuerint
doce. et si forte eorum fuerit morte. siue
cruciatu. siue etiam pernicie muldatione.
vel abduotione. Et dixit esdas scriba
Benedictus dominus patrum nostrorum
qui dedit hanc voluntatem. in cor regis
clarificare dominum suam que est in iheru-
salem: et me honorificavit in conspectu
regis. et consiliarioz. et amicioz eius. et
purpuratoz eius: et ego ostans animo
factus sum secundum opitulationem domini dei
mei. Et congregavit israhel viros que est in iheru-
salem. Et hijs sunt pre-
positi secundum suas patrias et primas par-
tiales eorum qui mecum ascenderunt

te babilonia: i regno artarperis. Et filij phares: gersomus. Et filij simeonis: amicus. filiorum dauid: acas filius scealie. Et filij phares: zacharias. et cum eo reus sunt viri centumquinquaginta. Et filij ductoria moabitiony zaraei: et cum ipso viri ducenti quinquaginta. Et filij zaucus iechomas zeboeli: et cum ipso viri ducenti quinquaginta. Et filij solamaasias gorholie: et cum ipso viri septuaginta. Et filij saphade: zarias micheli: et cum ipso viri octoginta. Et filij iob abdias ieheli: et cum ipso viri ducenti duodecim. Et filij banie salimoth filii iosaphie. et cum ipso viri centum sexaginta. Et filij beer: zacharias bebei: et cum ipso viri ducenti octo. Et filij eze ad iohannes acerhan: et cum ipso viri centum decem. Et filij atomicham ipis potremis: et hec sunt nomina eorum eliaphalam filius gebel et semias. et cum ipso viri septuaginta. Et congregauit eos ad flumen quod dicitur thia. et mechani: illic fuimus tri duo. et recognouit eos. Et et filij sacerdotum et leuitarum non inueni illic. Et mihi ad eleazar et eccelom. et masma et maloban. et enaathan. et lamea. et ioribum nathan. enuagan. zachariam. et mo sollamum: ipsos duces et peritos. Et dixi eis. ut venirent ad iudicum qui erat apud locum gazophylacii. Et mandauit eis. ut diceret iudeo. et fratribus eius et illis qui erant in gazophylatio ut mitterent nobis eos qui sacerdotum fungerentur in domo domini dei nostri. Et adduxerunt nobis secundum manum validam domini dei nostri viros peritos. ex filijs mooli. filij leui. filij israhel. seebian. et filios fratres qui erant decem et octo. asbiam et amin ex filijs filioy chananei: et filij eorum. viri viginti. Et ex his qui in templo

seruebant quos dedit dauid. et ipsi principes ad operationem laicis tempore seruientium ducenti quingenti. Omnia nomina signifiata sunt in scripturis. Et vixit illic ierimum inuenit in conspectu domini: ut quereretur ab eo bonum iter nobis. et qui nobiscum erat ex filijs et precibus propter invidias. Eubui enim petere a rege pedes et equos in comitatu tutelae gratia: contra aduersarios nostros. Diximus enim regi: quoniam virtus domini erit cum eis. qui inquirunt eum in omni affectu. Et iterum respondimus sumus dominum eam nimis secundum hoc: que et propria aum habuimus: et copotes facti sumus deo nostro. Et separavi ex plebis presbiteris. et sacerdotibus templi viros duodecim: et seebian. et asannan. et cum eis ex fratribus eorum viros decem. Et appendi eis aurum et argentum. et vasa sacrorum talia tomus dei nostri: que donauit erat rex. et consiliarij eius. et principes. et omnes israel. Et cum appendissem. tradidi argenti talenta centum quingenta. et vasa argentea talentorum centum et aurum talenta centum. et vasa aureorum septies viginti: et vasa creata de bono eramento splendentia duodecim. auri specie reddita. Et dixi eis. Et vos sancti estis domino. et vasa sunt sancta: et aurum et argentum vobis est domino deo patrum nostrorum. Vigilate et custodite donec tradatis ex plebis presbiteris. et sacerdotibus et laicis et principibus civitatum israel in iherusalem: in palatio domus dei nostri. Et hi qui susceperunt sacros et laicis aurum et argentum. et vasa que erant in iherusalem intulerunt in templum deo. Et promouimus a flumine tercia die duodecimo mensis primi: usque equo introimus in iherusalem. Et cum factus fuisset tercia dies: quarta autem die poterant aurum et argentum traditum est in domo domini dei nostri. marimoth filio iosi sacerdotum: et cum ipso

erat eleazar filius phinices . et erat cum
 iphis iofadus filius ihesu . et medias . et
 banni filius . leuire : ad numerum et ad
 pondus vniuersa . Et scriptum est pondus
 ipsorum eadem hora . Qui autem veniunt ex
 captiuitate obtulerunt sacrificium domino israhel
 thaurus duodecim : pro omni israhel . arie
 res octoginta . agnos septuaginta duos
 hircos pro peccato duodecim . et pro salute
 vaccas duodecim : omnia in sacrificium
 domini . Et elegerunt precepta regis regali-
 bus dispensationibus : et subregulis coe-
 lenstribus . et plenius : et honorificauerunt
 gentem et templum domini . Et consummatis
 hijs accesserunt ad me prepositi dicentes
 Non segregauerunt genus israhel et prima-
 pis et sacerdotes . et leuite . et alienigenae
 gentes et nationes terre immunditias suas
 a chanaanitis et arkais . et pherezais . et ie-
 busais . et moabitibus . et egiptiis . et ydu-
 meis . Comuni enim sunt filii eorum et ipsi
 et filij eorum : et mixtum est semen san-
 ctum alienigenarum gentibus terre : et parti-
 cipes erant prepositi et magistratus im-
 quitatis eius ab initio ipsius regni . Et
 mox ut audiui ista conuersi in vestimenta
 et sacra tunicam : et laceras capillos capi-
 tis . et barbam . sedi dolens et mestus . Et
 conuenerunt quotquot tunc mouebant in
 verbo domini dei israhel ad me lugentem super
 iniquitatem istam : et secebam tristis . us-
 que ad vespertinum sacrificium . Et surgens
 a ieiunio coccinea habens vestimenta . et
 sacram tunicam : ingenuilans . et exten-
 dens manus ad dominum dicebam . Domine
 confusus sum : et reueritus sum ante fa-
 ciem tuam . Peccata enim nostra multa-
 plicata sunt super capita nostra : et ini-
 quitates nostre exaltate sunt usque ad ce-
 lum : quoniam a temporibus patrum no-
 strorum sumus in magno peccato . usque

ad diem hunc . Et propter peccata nostra
 et patrum nostrorum sumus traditi cum
 fratribus nostris . et cum sacerdotibus no-
 stris . regibus terre in gladium et captiui-
 tatem et expredationem cum confusione : usque
 in hodiernum diem . Et nunc quanti est qui
 contigit nobis misericordia abs te domine deus
 et ceterum que nobis radicem . et nomen
 in locum sanctificationis tue . ceterum lu-
 minare nostrum in domo domini dei nostri : da-
 re nobis abum in omni tempore seruitutis
 nostre . Et cum seruire non fuimus ceterum a
 domino deo nostro : sed constituit nos in gra-
 tia . ponens nobis reges per te dare abum
 et clarificare templum domini dei nostri et edi-
 ficare deserta syon : dare nobis stabilita-
 tem in iudaea et iherusalem . Et nunc quid
 dicimus domine habentes hec . Transgressus
 enim sumus precepta tua : que dedisti in
 manus puerorum tuorum prophetarum dicens
 Quomam terra in quam introiitis possessio-
 re hereditatem eius . terra poluta est con-
 iunctionibus alienigenarum terre :
 et immunditie illorum repleuerunt eam to-
 ta immunditia sua . Et nunc filias vestras
 non coniungitis filiis eorum . et filias
 eorum non accipietis filiis vestris : et non in-
 quiretis pacem habere cum illis omni tem-
 pore : ut inualescentes manducetis opti-
 ma terre : et hereditatem distribuatis fi-
 liis vestris usque in euum . Et qui contingerit
 nobis omnia sunt propter opera nostra
 maligna : et magna peccata nostra . Et
 redisti nobis talem radicem . et rursus
 reuersi sumus transgressi legitima tua :
 ut commiseremur . immunditiae alieni-
 genarum gentium terre huius . Nonne ira-
 sceris nobis propterea nos . quoad usque non
 relinquatur radix . et nomen nostrum .
 Domine deus israhel verax es . Derelicta
 est enim radix usque in hodiernum diem

Ecce nunc sumus in cōspēctū tuo in iniquitatibus nostris. Nō est enī adhuc stare ante te in hīs. Et cū adorando confiteretur ebszas flens humi pstratus ante templū: cōgregati sunt ante eū et iherusalem turba magna valde viri et mulieres. et iuuenes et iuuenale. fletus enī erat magnus in ipsa multitudine. Et cum clamasset iechonias ickei ex filiis israhel: dixit ebsze. Nos in dominiū peccauimus: q̄ collocauim⁹ nobis in atriomium meliores alienigenas et gentibus terre. Et nūc es sup omne isrl. In hīs ergo sit iurandū a dño expellere oēs vxres nras q̄ ex alienigenis sunt cum filiis eay. Sicut tibi recenti ē a maioribus scdm legem dñi exsurgēs exproba: ad te enī spectat hęc negociū: et nos recti sumus. Viriliter fac. Et exsurgēs ebszas adiurauit p̄ncipes sacerdotū. et leuitas et omnem israhel facere secundum omnia hęc: et iurauerūt. xij.

Exsurgēs ebszas ab ante atriū templi abiit i pastozorū ionathe filij nasabi: et hospitac⁹ ē illic nō gustauit panem. nec aquā bibit. sup iniquitate multitudinis. Et facta ē p̄dicatio in omni iudea. et i iheralm omnibus qui erāt ex captiuitate i iheralm cōgregati: ut quicūq; nō occurrerit biduo uel triduo diei secundum iudiciū afflictionum seniorū. tollerent facultates sue: et ipse alienus iudicaret a multitudine captiuitatis. Et cōgregati sūt omēs qui erant ex tribu iuda et beniamin i tribu dieb; i iherusalem. Hic mensis est novus: dies mensis vicesimus. Et sedit omis multitudo in area templi trementes propter hys mensē p̄sentē. Et exsurgēs ebszas dixit illis. Vos inique scaltis collocato vobis in matrimonii vxores alienigenas

ut aduertis ad peccata israhel. Et nūc date cōfessionē et magnificentiā dño deo patrū nostrorū: et p̄fiteare voluntatē ipsius: et discedite a gentibus terre et ab vxoribus alienigenis. Et clamauit ois multitudo: et dixit voce magna. Sicut dixisti faciamus. Sed quomā multitudo magna est. et tempus hybanum et nō p̄ssum⁹ in subdian stare. et hoc opus nō est nobis vnius diei. neq; bidui. multū enī i hīs peccauimus: stent p̄positi multitudinis. et omnes q̄ nobiscum inhabitant. et quotq; habent vxores apud se alienigenas: et afficitur accepto tempore ex omni loco p̄fiteri et iudices: usquequo soluant iram domini negotij hui⁹. Ionathas autē filius ezei. et ozias thecam suscepērūt scāidū hęc: et bosozamus. et leuis et sabathe. simul cooperati sūt cū illis. Et steterūt scāidū hęc. nomina omnia vniū qui erāt ex captiuitate. Et elegit sibi viros ebszas sacerdos p̄ncipes magnos et patribus eoy secundū nomina et cōsecrēt in nouilunio mensis cāmī examinare negotium istud. Et determinatū est de viris qui habebāt vxores alienigenas usq; ad neomenia primi mēsis: et mucci sunt ex sacerdotibus p̄mixti q̄ habebant alienigenas vxores. Et filijs iehou filij iosetech et fratrib; eius. maseas. et eliezzerus. et lozib⁹. et ioacens. et iniquum manus ut expellerēt vxores suas: et adlitandum in oratione arietē pro ignoranā sua. Et ex filiis semmeri: maseas et elses et iecech. azarias. Et ex filiis fosere lisomasias. bisma ems. et natbanae iustio reddus et tallas. Et ex leuitis: iozabons. et semeis. et colmis. et calitas et fadreas. et coluas. et elionas. Et ex sacris cantoribus: diahsb. zacar. Et

ex ofitarijs: fallumus. et tolbanes. Et
 ex ifrl: ex filijs fozooſi ⁊ ramiás et ged-
 dias et melchias. et micheluis. ⁊ elca-
 rius. et iemnebias. et bannus. Et ex fi-
 lijs iolani am: ehamas et zacharias iez-
 relus. et ioddius. et emoth. et helias.
 Et ex filijs zachoin: diadas et hialum.
 Zochias et larimoth ⁊ zachobias ⁊ tebedias.
 Et ex filijs zebes: iohannes ⁊ amarias
 et zachobias ⁊ emens. Et ex filijs banni:
 olamus ⁊ malluchus ⁊ iedre ⁊ fafab
 et alaby ⁊ ierimoth. Et ex filijs addim:
 naath ⁊ moodias et cale ⁊ raanas ma-
 aſcas mathathias ⁊ beſed ⁊ bonnus et
 manaffes. Et ex filijs nuae: noneas et
 aſcas et melchias et ſamcas et ſymon
 beniamin ⁊ malchus ⁊ marras. Et ex fi-
 lijs aſom: carianus mathathias ⁊ ban-
 nus ⁊ eliphalaeb et manaffes et ſanci.
 Et ex filijs bām: iheremias ⁊ moodias
 et abramus ⁊ iohel ⁊ bancaas ⁊ pilias et
 ionas ⁊ marimoth et eliaſib ⁊ matha-
 neus ⁊ eliaſis ⁊ oſſas et diehus et ſene-
 dius ⁊ ſambziſ ioseph. Et ex filijs no-
 bei: iachus ⁊ mathathias ⁊ ſabadus ⁊ ze-
 elda ſedini ⁊ iellei bancaas. Omnes iſti
 cōiunxerūt ſibi vxores alienigenas: et
 dimiſerūt eas cū filijs. Et inhabitauerūt
 ſaēcotes et leuite ⁊ q̄ erāt ex iſrl i iherſm
 et i tota vna regione: nouilonio mēſis
 ſeptimi. Et erāt filij iſrl i cōmoratio ni-
 bus ſais Et congregata eſt ois mltitudo
 ſimul in areā que eſt ab oriente porte ſa-
 cre. Et dixerūt eſdre pontifici. ⁊ lectozi:
 ut afferret legē moyſi q̄ tradita ē a dño
 eo iſrl. Et attulit eſdras pōter legē oī-
 mulatitudini eorū a viro uſq; ad mulie-
 rem ⁊ oīib; ſacerdotib; audire legē no-
 uilonio mēſis ſeptimi. Et legebat i ariā
 que ē ante ſacrā portā tēpl: a p̄ma luce
 ulq; ad vesp̄rā. corā viris et mulierib;

Et tēderūt omnes ſenſum ad legē. Et
 ſtēt eſdras ſacerdos ⁊ lectoz legis ſup
 ligneum tribunal quod ſabica tū erat
 Et ſtēret ad eū mathathias ⁊ ſamāna-
 mias azarias vias. egedias et baſam
 ad dexterā: et ad ſinistrā ſalcius miſael
 malachias. abuſthas. ſaby. nabadias
 et zacharias. Et aſſūpſit eſdras librū
 eorū oīi multitudine: preſtebat tñ in
 gloria i conſpectu oīum. Et cū abſol-
 uiſſet legem omnes rēti ſteterunt: et be-
 nedixit eſdras tomīnū tū altiffimum:
 deum ſabaoth omnipotentem. Et reſpon-
 dit omnis populus amen. Et eleians
 ſurſum mambus: proccentes in terram
 atozauerūt tomīnū. iſtaſis et bancaus
 et ſarabias ⁊ iadimus ⁊ acubus ⁊ ſa-
 bachus ⁊ calithes ⁊ azarias ⁊ ſozadus
 et anarias et ſilias leuite. qui docebant
 legem dñi: et in multitudine legebat le-
 gem dñi: ⁊ p̄ferēbat ſinguli eos q̄ intelli-
 gebāt lectiōē. Et dixit ad tharates eſ-
 dre pontifici ⁊ lectozi: et leuitis qui doce-
 bant multitudine dices. Dies hie ſand⁹
 eſt dño. Et omēs ſtebant cū audiffent
 legē. Digreſſi ergo māducaie pinguiſſi-
 ma queq; et bibite dulciſſima queq;
 et mīſtate munera hīs qui non habent
 Pandus em eſt hie dies dñi. et nolite
 meli eſſe. Domini em clarificabit vos
 Et leuite tēnuābant in publico om-
 nibus dicentes. Dies hie ſandus eſt.
 Nolite meli eſſe. Et abierūt omēs mā-
 ducaie ⁊ bibere et epulari: et dare mu-
 nera hīs qui non habebant ut epulēt
 Magnifice enim ſūt exaltati verbis qui-
 bus eodē ſunt. Et congregati ſūt vni-
 uerſi in iheruſalem celebrare lectiōem: ſe-
 cundū tēſtamentum domini dei iſrahel.
Incipit liber eſdre quartus

Iter esdre prophete
 secundus filij sarei fi-
 lij azarei filij elchi e fi-
 lij sadame filij sa toch
 filij achitob filij aebie
 filij sinees filij bolis fi-
 lij amerie filij asie filij marimoto filij
 arua filij osie filij bozi th filij abissei filij
 sinees filij eleazar filij aaron ex tribu le-
 ui: qui fuit captiuus in regione meo-
 rum in regno artaxerxis regis persaru.
 Et factu est uerbum dñi ad me dicens.
 Ecce nūca p̄lo meo faciora ip̄oy ⁊
 filijs eoy iniquitates quas in me admi-
 serunt: ut nūciant filijs q̄ pecca-
 ra parentū ip̄oy i illis auerunt. Obli-
 ti enī mei sacrificauerūt dñs alijs alie-
 nis. Nonne ego eduxi eos de terra egi-
 pti: de tomo seruitutis? Ipsi autē irrita-
 uerūt me: et cōsilia mea sp̄auerūt. Tu
 autē exerce comam capitis tui: ⁊ proice
 omnia mala sup illos: quomā nō obe-
 dierūt legi mee. Populus autē est indi-
 sciplinatus. Usquequo eos sustinebo
 quibz tanta beneficia cōtulit Reges mul-
 tos propter eos subuerti: p̄baraonē cū
 pueris suis ⁊ omnē exercitū eius passū.
 Omēs gētes a facie eoy p̄didit: et in ori-
 ente prouindarū duaz p̄plos tyzi et sy-
 romis dissipauit: et omēs ad usarios eoy
 interfecit. Tu uero loquere ad eos dicens
 Hec dicit dñs. Semper ego uos p̄ ma-
 re trāsi eam: ⁊ plateas uobis iniao mu-
 nitas exhibui. Duce uobz uedi moysen
 et aaron sacerdotem: luce uobis p̄ co-
 lumnā ignis prestā: et magna mirabi-
 lia feci i uobis. Vos autē mei oblitū estis
 dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotens.
 Coturnix uobis i signo fuit: castra uo-
 bis ad tutelā uedi ⁊ illis murmurastis
 et non triumphastis in nomine meo de

positione inimicoy uestroy: sed adhuc
 nunc usque murmurastis. ubi sunt be-
 neficia que p̄stiti uobis? Nonne i deserto
 cum esuriretis et sitiretis proclamastis
 ad me dicens: ut qd nos i deserto istud
 adduxisti interficere nos? Ad i nō uobis
 fuerat seruire egip̄ijs: q̄ mozi i deserto
 hoc. Ego uolui gemitos uros: ⁊ uedi uo-
 bis manna in escam. Panem angelozū
 manducauistis. Nonne cum sitiretis pe-
 tram exadi: ⁊ fluerūt aque i saturitate
 Propter elus folijs arboz uos t̄xi. Di-
 uisi uobis terras pinguis: ebananeos
 et p̄lzreos ⁊ philistinos a facie uia p̄-
 icē. Quid faciam uobis adhuc dicit do-
 minus. Hec dicit dominus omnipotens.
 In deserto cum essetis in summe
 amozreo sitientes et blasphemantes no-
 mē meum: non ignem uobis pro blas-
 phemijs uedi: sed mittēs lignū in aquā
 dulce feci sumē. Quid tibi feci iacob
 Poluisti obedire iuda. Trāsserā me ad
 alias gētes: ⁊ dabo eis nomē meū: ut as-
 studiant legitima mea. Quā me areliq-
 uistis: ⁊ ego uos arelinquā. Perambulabz
 uobis a me misericordiā nō miserebor:
 quāto inuocabitis me et ego nō eradiam
 uos. Maculastis enī manus uestras san-
 guine: et p̄ces uzi impigri sūt ad com-
 mittēda hominadiaz. Nō quasi me are-
 liquistis: sed uosmetipsos dicit dñs. Hec
 dicit dñs omnipotens. Nonne ego uos ro-
 gami ut p̄f filios ⁊ ut mater filias ⁊ ut
 nutrit̄ paruos suos: ut dñs michi
 in p̄lm ⁊ ego uobis i t̄xi: et uos michi
 in filios: et ego uobis i patrē. Ita uos
 collegi ut gallina pullos suos s̄ alas
 suas. Nō u autē qd facia uobis? Prois
 cā uos a facie mea. Oblationē cū michi
 attuleritis auerā facie meā a uobis. Di-
 es enim festos uestros et neouernia et

reputati. Ego misi pueros meos prophe-
 tias ad vos : quos acceptos interfe-
 astis : et lamiasis corpora eorum : quorum
 sanguine equira dicit dñs. Hec dicit
 dominus omnipotens. Domus vestra te-
 ferta est. Prociã vos sicut ventus stipu-
 lam : et filij p̄creatione nō facient : quom-
 iã mādātū meū neglexerūt . q̄ quod
 malum est coram me fecerūt. Tradam
 domus vestras populo venienti qui me
 nō audientes credunt : quibus signa non
 ostendi facient que precepi. Propheta
 nō viderūt : et memorabunt iniquitatū
 eorū. Testor ppli venientis gratiã : cuius
 paruuli exultant cū leticia me nō viden-
 tes oculis carnalibz : sed spiritu credētes
 que dixi. Et nūc frat aspice que gloria
 et vite pplm venientē ab oriente : quibz
 dabo ducatū abrahã isaac et iacob et
 osee et amos et michæ et iohel et abdie et
 ione et naum et abacuc iophonie aggrū
 zacharie et malachim qui et angel⁹ dñi
 vocatis est.

Hec dicit dñs. Ego eduxi pplm istū
 de finitute . quibz mādara tibi per
 pueros meos pphetas q̄s auoīre nolue-
 rūt : sed irrita fecerūt mea cōsilia. Mater
 que eos genuerit dicit illis. Ite filij q̄
 ego vidua sum et derelicta. Educā vos
 cū leticia : et amisi vos cū luctu et tristitia.
 Quomā p̄caltis corā dño tuo vestro :
 et qd̄ malū ē corā me fecistis. Noto au-
 tem qd̄ faciã vobis : Ego vidua sū et te-
 relicta. Ite filij : et p̄tate a dño misericōdiã
 Ego aut̄ te patrē testē innoco sup̄
 filiōū q̄ nō voluerūt testamētū meū ser-
 vare : ut res eis cōfusione et matrē eorū
 in direptionē : ne generatiō eorū fiat. Di-
 spergantur in gentes noiã eorū : releant̄
 a terra . quoniã spreuerunt sacramētū
 meū. Et tibi assur : qui ab scōdis inimic⁹

p̄nes tē. Gens mala memorare quid fe-
 cerim iudome et gomorre : quorū terra
 iacet i picis glebis et aggerre anierum
 Sic dabo eos q̄ me nō audierūt : dicit
 dñs omnipotēs. Hec dicit dñs ad eldā
 Pundā pplo meo : quoniã dabo eis re-
 gnū iblm qd̄ daturus erā isrl. Et lu-
 mam michi gloriã illoz : et dabo eis ta-
 bernacula eterna que p̄p̄rauerā illis.
 Signū vite erit illis in ore et vngenti :
 et nō laborabūt neq̄ fatigabunt. Ite
 et accipietis. Rogare vob̄ dies pau eos
 ut immorent. Jam paratū est vobis re-
 gnū. Vigilare celū et terram.
 Contrini enī malū et creavi bonū : quia
 vito ego dicit domin⁹. Mater ample-
 dte filios tuos : educa illos cū leticia.
 Sicut colūba confirma p̄ces eorū . qm̄
 te elegi dicit domin⁹. Et resuscitabo
 mortuos de locis suis : et de monumentis
 educam illos : quoniã cognoui nomen
 meū in israhel. Noli timere mater filioz
 qm̄ te degi dicit dñs. Mittam tibi ad-
 iutorū p̄ ueros m eos p̄saiam et iheremiã
 ad quorū cōsiliū sanctificauit et parauit
 tibi arbores et uocem granatas varijs
 fructibus . et totitenu fontes fluentes lac
 et und : et montes immensos septē ha-
 bentes rosam et islūm . i quibz gaudio
 implebo filios tuos. Viduam iustifica :
 pupillo iudica . egentē da . orphanū tu-
 ere . nudū vesti : cōfractum et debilitatū
 ra . daudum intrare noli : tutare manū
 et ceam ad visionem claritatis mee ad-
 mitte . Senen et iuuenē intra muros tu-
 os sua : mortuos vbi inueneris signās
 cōmenda sepulcro : et dabo tibi p̄mā ces-
 sione in resurrectione mea. Pausa et qui
 esce populus meus : quia veniet requies
 tua. Nutre bona nutri filios tuos : ofir-
 ma p̄ces eorum. Seruos quos tibi tibi

nemo ex eis intraret. Ego tñ eos requi-
 ram te numero tuo. Noli tangere. Cū
 em venerit dies pressure et angustie alij
 plorabunt et tristes erūt: tu autē hila-
 ris et copiosa eris. Zelabunt gentes:
 et nil ad usus te poterūt dicat dñs. Ma-
 nis mee regunt te: ne filij tui gennā
 videāt. Joārdane mater cū filijs tuis:
 q̄a ego te enpiam dicat dñs. Filios tuos
 os comentes memorare: qm̄ ego eos
 educam te lateribz terre et miseri cordiā
 educam te lateribz terre et miseri cordiā
 am illis faciā: quomā misericors sū
 diat vniuersis omnipotens. Amplectre
 natos tuos usq; dū vniō et prestē illis
 misericōdiam: quomā exuberāt fontes mei
 et grātia mea nō deficit. Ego esdras p̄-
 cepi accipi a dño ī monte oreb: ut irē
 ad isrl. Ad quos cū venire rep̄robaue-
 rūt: et respiciūt mādātū dñi. Treo-
 q; vobis dico gētes: q̄ audis et intelli-
 gitis. Respedate palatōē v̄m: req̄em
 eremitatis dabit vobis qm̄ ī primo
 est ille q̄ ī fine seculi aduenit. Parati
 estote ad p̄mia regni: quia lux p̄petua lu-
 cebit vobis: per eremitatē tēporis. Fugi-
 te vmbzā seculi huius. Accipite s̄cū
 ditatē glorie vestre. Ego testor palam
 saluatōē meū: cōmendatū vniū aca-
 pite et iocundamini: gratias agentes ei
 qui vos ad celestia regna vocauit. Sur-
 gite et stete et videte nūm̄ signatorū
 ī cōmuniō dñi. Qui se te vmbzā seculi
 traherūt: splēdidas tunicas a dño
 acceperūt. Reape syon nūm̄ tuum:
 et cōclute candidatos tuos qui legē dñi
 cōpluerunt. filioy tuoy q̄s optabas
 plenus est numerus. Roga impriū vo-
 nimi: ut sanctificet pplus tuus qui vo-
 catus est ab imāo. Ego esdras vidi ī
 mōte syon turbam magnā quā nūme-
 rare nō potui: et oēs cātiōs collaudabāt

dñm. Et ī medio eorum erat iuuenis
 statura celsus eminentior omnibz illis:
 et singularis capibus eorum imp̄nebat
 coronas: et magis exaltabat. Ego autē
 miraculo tenebar. Tūc interrogauit an-
 gelum: et dixit. Qui sunt h̄j dñe? Qui
 respondens dixit michi. H̄j sūt q̄ mor-
 talem tunicā exposuerūt: et immortalem
 sumpserūt: et cōfessi sūt nomē dei. Mo-
 do coronantur: et accipiūt palmas. Et
 dixit angelo. Ille iuuenis quis est q̄ eis
 coronas impōnit: et palmas ī manus
 tradit? Et respōdens dixit michi. Ipse
 est filius dei: quē ī seculo cōnfecti sūt.
 Ego autē magnificare eos cepi: qui for-
 titur p̄ nomē dñi steterūt. Tūc dixit
 michi angelus. Scire: amūca p̄lo meo
 q̄lia et quāta mirabilia dñi ei vidisti. **ij.**

Anno tricesimo ruine ciuitatis erā
 ī babilone ego salatiel qui et es-
 dras: et cōturbatus sūm sup cubiculo
 meo recumbens. Et cogitationes mee a-
 scendebant sup cor meū: quomā vidi te-
 ferti onem syon: et abundantā eoy qui
 habitabant ī babilone. Et ventilar̄ est
 sp̄ritus meus valde. Et cepi loq; ad alit̄:
 simū verba timorata. Et dixi. O vni-
 nator dñe tu dixisti ab imāo quādo plā-
 tasti terrā et hec solus: et imptasti p̄lo
 et vedisti adam corp̄us mortuū. sed et
 ip̄m figmentū manuū tuā ū erat: et im-
 sufflasti ī eū sp̄ritū vite: et factus est
 viuens corā te: et induxisti eū ī paradī-
 so quē plantauerat te terra tua: an teq̄
 terra aduentaret. Et huic mādasti dili-
 gere viam tuā et p̄teritūit eam: et sta-
 tim instituit ī eū mortē et ī natiōibz
 eius: et nate sūt gentes et tribus et po-
 puli et cognationes quaz nō est nūme-
 rus. Et ambulauit vna queq; gens ī
 voluntate sua: et mira agebant corā te:

et spernebant precepta tua. Iterū autē
 in tempore induristi diluuiū sup̄ inhabitantes
 seculū: et p̄didisti eos. Et factū
 est in vnoquoq; eorum sicut aere mori: sic
 h̄is diluuiū. Dereliquisti autē vnū ex
 h̄is noe cū domo sua: et ex eo iusti oēs
 habitabant sup̄ terrā: et multiplicauerū
 rūt filios q̄ p̄p̄os q̄ gētes multas: q̄ ceperūt
 iterato impietate facere plus q̄ p̄zi-
 ores. Et factū est cū iniquitate faceres
 corā te: elegisti tibi virū ex h̄is cui no-
 men erat abraham. Et dilexisti eū: q̄ te-
 monstrasti ei soli voluntate tuā. Et di-
 sposuisti ei testamentū eternū: et dixisti
 ei ut non vnq̄ derelinqueres semen ei.
 Et redisti ei p̄sac: q̄ p̄sac redisti iacob
 et esau. Et segregasti tibi iacob: esau
 autē separasti. Et factū est iacob in m̄sa tu-
 dine magna. Et factū est cum educes-
 res semen eius ex egipto: adduxisti sup̄
 montem synā. Et inclinasti celos q̄ sta-
 tuisti terram. et commouisti oz bon: et tre-
 mare fecisti abissos. et conturbasti sea-
 lum: et trāsijt gloria tua portas q̄tu oz
 ignis q̄ terremotous. et spiritus. et gelu
 ut dares semini iacob legem: et genera-
 tioni israhel diligentiam. Et non abstu-
 listi ab eis cor malignum: ut faceret lex
 tua in eis fructū. Cor enī malignum ba-
 ulans primus adam māgrefas et vi-
 dulus est: sed q̄ om̄es qui de eo nati sunt
 Et facta est permanens infirmitas q̄ lex
 cum corde populi cum malignitate radi-
 cis: et discessit quod bonum est: et mā-
 fit malignū. Et trāsierunt tempora q̄ fi-
 miti sunt anni: q̄ suscitasti tibi seruū no-
 mine dauid: et dixisti ei edificare ciuita-
 tem nominis tui: et offerre ibi in eadem
 thus et oblationes. Et factū est hoc
 annis multis: q̄ reliqueris q̄ habitabāt

ciuitate in oibz facientes sicut fecit adam
 et omnes generacōes ei. Crebant enī q̄
 ip̄i cor de maligno. Et tradidisti ciuita-
 tē tuā in manibz inimicorū tuorū. Nūq̄d
 meliora faciūt q̄ habitat babilone ē
 p̄pter hoc dñabit syon. factū est cū ve-
 nisse huc q̄ vidissent impietates quaz
 nō est numerus q̄ delinquentes multos:
 vidit aia mea hoc tricesimo anno q̄ ex-
 cessit cor meū: qm̄ vidi quomodo susti-
 nes eos peccātes q̄ p̄perasti impie agen-
 tibus: q̄ p̄didisti p̄p̄m tuū q̄ cōseruasti
 inimicos tuos: q̄ nō significasti. Nichil
 meminim quomō debeat derelinq̄ via hęc
 Nūq̄d meliora facit babilon q̄ syon
 aut alia gens cognouit te p̄ter israhel
 Aut q̄ tribz crediderūt testamentis tuis
 sicut iacob ē Quaz merces nō cōparuit
 neq; labor fructificauit. Derāsiens enī
 p̄transiū i gentibus: q̄ vidi abundātes
 eas: q̄ non memorātes mādatoꝝ tuorū
 Nunc ergo pondera in statera nostras
 iniquitates q̄ eorum qui habitabant in
 seculo: q̄ non inuenietur nomen tuum
 nisi in israhel. Aut quanto nō precaue-
 runt in conspectu tuo qui habitant ter-
 ram: aut que gens sic obseruauit man-
 data tua. Hos quidem p̄ nomina inue-
 nies seruasse mandata tua: gentes autē
 non inuenies. iii

Et respondit ad me angelus q̄ mis-
 sus est ad me cui nomen huriel:
 et dixit michi. Excedens excessit cor tuū
 in seculo hoc: q̄ cōp̄tentere cogitas vi-
 am altissimi. Et dixit. Ita dñe me. Et
 respōdit michi et dixit. Tres vias mis-
 sus sum ostendere tibi: et tres similitu-
 dines proponere coram te. de quibz mi-
 chi hi renuntiaueris vnā ex h̄is: et ego
 tibi demonstrabo viam quam desideras
 videre: q̄ docebo te vnde sit cor malignū

Et dixi. *Acquire dñe me?* Et dixit ad me. *Fate pondera michi igitur pondus: aut mēfura michi flati venti: aut reuoca michi diē que preterijt.* Et respondi et dixi. *Quis natuorum poterit facere ut me interrogas et hys? Et dixit ad me.* Si essem interrogas te. *dices. quante habitacione es sunt in corde maris. aut quante vne sūt in pñāpio abissi. aut quāte vne sūt sup firmamentū. aut q̄ sunt extrius paradisi: dices michi fors talis. i. abissum non descendi: neq; in infernū ad huc. neq; in celum nunquā ascendi.* Nūc autē nō interrogauit te nisi de igne et vento. et de quem trāstisti et a quibus separari nō potes: et nō respōdisti michi de eis. Et dixit michi. *Tu q̄ tua sunt. et eam coalescētia non potes cognoscere.* Et quomō poterit vas tuū capere altissimi viā: et iam extrius corrupto seculo intelligere corruptionem cuiusentē i. face mea? Et dixi illi. *Melior erat nos nō esse q̄ ad huc viuētes viuere in impietatis et pati: et non intellexi de qua re.* Et respondit ad me et dixit. *Profascens et factus sum ad filiam lignorum campi: et cogitauerunt cogitationē: et dixerūt. Venit et eam? et faciamus ad mare bellū. ut recedat coram nobis: et faciamus nobis alias filias.* Et similit̄ fludus maris: et ipsi cogitauerūt cogitationē et dixerūt. *Venit et ascendentes et bellem? filias campi ut et ibi olūmemus nobis mēpīs aliā regionē.* Et factus est cogitatus filue in vanū. *Venit enī igitur: et cōsumpsit eam.* Similit̄ et cogitatus fluduū maris. *Stetit enī arena: et prohibuit eos.* Si enī esses iuxta horū: quē in apertis iustificare aut quem condemnare? Et respōdi et dixi. *Stiq; vanam cogitationē*

cogitauerunt. *Terra enim data est filue: et mari locus portare fludus suos.* Et respondit ad me: et dixit. *Bene tu iudicasti.* Et quare nō iudicasti tibi met: ipse. *Quidam modū enī terra filue data ē et mare fludibus suis: sic qui sup terrā inhabitant q̄ sunt sup terrā intelligere solummodo possūt: et qui sup celos que sup altitudine celoz.* Et respōdi et dixi. *Deprecor te dñe: ut michi detur sensus intelligendi.* Nō enī volui interrogare de superioribus tuis. sed de hys que pretrāsunt p̄ nos quotidie: p̄ter quod israhel datus i. obprobriū gentibus quē dilexisti p̄p̄m: dat? est tribus impijs et lex patrū nostrorū i. in tritium eodūda est. et dispositiōes scripture nulq; sūt et p̄transiimus de seculo ut locuste: et vita n̄ra stupor et pauor: et nec digni sumus misericordiam cōsequi. Sed quid fidee nominis suo quod inuocati est sup nos? Et de hys interrogauit: et respondit ad me et dixit. *Si fueris plurimū seruitatus. frequent̄ miraberis.* Quomā festinans festinare seculū p̄trāsire. et nō capis portare que i. futuris temporibus iustis reprobmissa sūt: qm̄ plenū iniusticia est seculū hoc et infirmitas. De quibus autē interrogas dicam. *Seminatū est enī malū: et necdum venit destructio ipsius.* Si ergo nō iniustū fuerit quod seminatum est et discersit locus vbi seminatū est malū: non veniet vbi seminatū est bonū. Quoniā gramini seminis mali seminatū est in corde adam ab inicio: et quantum impietatis gen erat: ut usq; nūc: et generat usq; ad veniat aera. *Ultima autē apud te gramini mali seminis quātū fructū impietatis generant: quāto seminare fuerint ipse q̄ nō est numerus. q̄ magnā aera impiet*

facere. Et respondi et dixi. Quomodo hec? Quare modum et mali anni nris? Et respondit ad me: et dixit michi. Non festinus tu super altissimum. Tu enim festinus inanimiter esse super ipsum. Non excessus tuus multus. Nonne de his interrogatus tuis dicitis: usquequo spero sic et quomodo veniet fructus aree mercedis nostre? Et respondit ad ea ieremias et archangelus et dixit. Quando impletus fuerit numerus seminum nobis: quoniam instatera ponderauerit secundum et mensura mensurauerit tempora: et numero numerauerit tempora: et non commouit nec extraxit usque dum impleat predicta mensura. Et respondi et dixi. O dñe tuus dñe: sed et nos omnes pleni sumus impietate. Et ne forte propter nos non impleantur iustorum aree: propter peccata in habitantium super terram. Et respondit ad me: et dixit. Pace et interroga pregnantem: si quomodo impleuerit nouem menses suos adhuc poterit matris eius retinere partum in senectute. Et dixi. Non potest dñe. Et dixit ad me. In inferno promptuarum animarum: matris assimilata sunt quemadmodum enim illa festinat quae parit effugere necessitatem partus: sic et hec festinat redire ea quae commendata sunt. Ab initio tibi demonstrabitur de his quae concupistis videre. Et respondi et dixi. Si in ueni gratiam ante oculos tuos: et si possibile est et si idoneus sum: demonstra michi si plus quam primum sit habet venire aut plura transierunt supra quam futurum est. Quid transtulerit scio: quod autem futurum sit ignoro. Et dixit ad me. Sta super dexteram partem: et demonstrabo tibi interpretationem similitudinum. Et steti et vidi: et ecce fornax ardens transiit coram me. Et factum est cum transiret flamma: vi-

di et ecce superavit fumus. Post haec transiit coram me nubes plena aquae: et immisit pluiam super multam. Et cum transisset imperus pluuie: superauerunt in ea guttae. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut creuit pluuia amplius quam guttae et ignis quam fumus: sic superabundauit quae transtulit mensura. Superauerunt autem guttae et fumus? Et orauit et dixi. Putas uiuere usque in diebus illis? Et quis erit in diebus illis? Respondit ad me et dixit. De signis tuis quibus me interrogas ex parte postsum tibi dicere: de uita autem tua non sum missus dicere tibi: sed nescio. . . .

De signis autem: ecce dies ueniet: in quibus apprehendent qui in habitantem terram in mensura multo: et abscedet ueritas uia et stertilis erit a fixa regio: et multiplicabitur in iusticia super haec quae ipse tu uixit et super quae audisti olim: et erit imposito uestigio quae nunc uixit regnare regione: et uidebunt ea desertam. Si autem uidebit ueritatem altissimum uiuere et uidebis post terram tubam: et relucebit subito sol nocturnus et luna ter in die: et de ligno sanguis stillabit: et lapis dabit uocem suam: et populi commouebuntur: et regnabit uolantia commigrationem facient: et mare sodomiticum pisces relinquet: et dabit uocem nocturnam quae non nouerant multum. Omnes autem audient uocem eius. Et chaos fiet pro loca multa: et ignis frequenter remittetur: et bestiae agrestes transmigrabunt: et mulieres inuenturae perierint monstrum: et in dulibus aquis sal se inueniuntur: et amara omnes in semet ipsos expugnabunt: et abscondet tunc sensus et intellectus separabitur in promptuarium suum: et quarec a multis et non inuenietur.

et multiplicabitur iustitia et incedentia
 sup terrā. Et interrogabit regio pro-
 ximam suā et dicit. Numquid pro te tran-
 sisse iustitia iustū facies? Et hoc negabit.
 Et erit in illo tēpore: et sperabūt homi-
 nes et nō impetrabūt: laborabūt et nō
 dirigent viē eorū. Hec signa dicere tibi
 pmissum est michi. Et si oraueris itēz
 et ploraueris sicut et nunc et ieiunaueris
 septem diebus: audies iterato horū
 maiora. Et euigilauit et corpus meum
 horruit valde: et anima mea laborauit
 ut deficeret. Et tenuit me q̄ venit ange-
 lus qui loquebat̄ in me: et confortauit
 me et statuit me sup p̄ces. Et factū est
 in nocte sc̄da et venit ad me salathiel
 dur p̄li: et dixit michi. Vbi eras? Et r̄-
 re vultus tuus tristis. Aut nescis quo-
 niam tibi creatus est ist̄ in regione tras-
 migrationis eorū? Exurge ergo et gusta
 panē: et nō derelinquas nos sicut pastor
 gregem suū in manibz luporū maligno-
 rum. Et dixit ei. Vade ame: et nō appro-
 pias ad me. Et audiuit ut dixi: et recessit
 a me. Et ego ieiunauit diebus septē
 ululans et plorans: sicut michi manda-
 uit vziel angelus. Et factū ē post dies se-
 ptē: et iterū cogitationes cordis mei mo-
 leste erant michi valde. Et resumpsit a-
 nima mea spiritū intelledus: et iterū ce-
 pi loqui corā altissimo sermones. Et di-
 xi. Dominator dñe ex omni filia terre
 et ex omibz arboribz eius elegisti vineā
 vnicam: et ex omi terra orbis elegisti ti-
 bifouēā vnā: et ex omibz floribz orbis
 elegisti tibi lilium vnum: et ex omibz ab-
 issis maris replesti tibi riuū vnū: et ex
 omnibz vis edificatis ciuitatibz sanctifica-
 sti tibi metipsi spon: et ex oibus creatis
 volatilibz nominasti tibi columbā vnā
 et ex omibz plasmatis p̄coribz p̄uidisti

tibi ouem vnā: et ex omibz multipli-
 catis populis acquisisti tibi p̄lim vnū
 et ab oibus probatā legē donasti huic
 quē desiderasti p̄lo. Et nūc dīe ut qd
 tradidisti vnū pluribz? Et preparasti
 sup vnā radicē alias: et disperdisti vni-
 cum tuum in multis. Et cōcalcauerunt
 eū qui cōtradicebant spon sionibz tuis
 quiqz tuis testamētū nō credebant. Et si
 odians odisti p̄lim tuū: tuis manibz re-
 bet castigari. Et factū est cū locut̄ esse
 sermones: et missus est angelus ad me
 qui ante venerat ad me p̄terita nocte: et
 dixit michi. Audi me et instrua te: et in-
 tente michi et adiciā coram te. Et dixi.
 Loquere dñe me. Et dixit ad me. Sal-
 te tu in excessu mentis factus es p̄ ist̄.
 An plus dilexisti eum: q̄ qui eū fecit?
 Et dixi ad eū. Nō dñe: sed volens locu-
 tus sum. Torquet enī me renes mei pro
 omnē horam querentem apponere tenui-
 tam altissimi: et inuestigare partem iu-
 dicii eius. Et dixit ad me. Non potes.
 Et dixi. Quare dñe? Ad qd nascebar
 aut quare non fiebat mat̄rix miris mee
 michi sepulcrum: ut nō viderē labore
 iacob et transgationē generis israel?
 Et dixit ad me. Numera michi q̄ nec-
 dum venerāt: et collige michi dispersas
 guttas. Et reuirda michi aridos flores
 et apri michi clausa p̄mpnaria: et p̄-
 duc michi inclusos in cis flat. Demō-
 stra michi vocis ymaginē: et tūc ostē-
 dam tibi laborem quem rogas videre.
 Et dixi. Dominator dñe: quis enim est
 qui potest hoc scire. nisi qui cū homibz
 habitationē nō habet? Ego aut̄ mispi-
 ens: et quomodo potero dicere de h̄is q̄
 bus me interrogasti? Et dixit ad me.
 Quomodo nō potes facere vnū de h̄is q̄
 que dicta sunt. sic non poteris inuenire

iudicium meum : aut in fine caritatem quam p̄ ip̄lo promisi. Et dixi. Sed ecce comine: tu ip̄e es h̄ys qui in fine s̄ur. Et quid facient qui ante me fuerūt: aut nos aut h̄ys q̄ post nos. Et dixit ad me. **C**orone assimilabū iudiciū meum. Si aut nō nouissimorum tarditas: sic nec priorum velocitas. Et respondi et dixi. Nec poteris facere eos qui facti sunt. et qui s̄ur. et futuri sunt in vnum: ut ceteris iudiciū tuum ostendas. Et respondit ad me: et dixit. **N**ō potest saluare creatura super creatorum: nec sustinere seculū eos qui i eo creandi sunt in vnum. Et dixi. Quomodo dixisti seruo tuo q̄nam uinificans uinificasti a te creatam creaturā in vnum et sustinebat creatura: poterit et nunc portare presentes in vnum. Et dixit ad me. Interroga matricē mulieris: et dices ad eā. Et si paris: quare p̄ tēp̄? et roga ergo eā: ut te cecē i vnum. Et dixi. Non vniq̄ poterit: sed secunduū temp̄. Et dixit ad me. Et ego tedi matricem terre h̄ys qui seminati sunt super eam p̄ tempus. Quena d̄n̄odū animi infans nō parit ea que sentiūt ab h̄ue: sic ego disposui a me creatum seculum. Et interrogauit et dixi. cum iam ceteris michi uia: loquar coram te. **N**ā mater nostra ex qua dixisti michi. adhuc iuuenis est: iam senectus appropinquat. Et respondit ad me. et dixit. Interroga eā que parit: et dicit tibi. Dices enim ci. Quare quos peperisti nūc nō sunt firmiles h̄ys qui ante te. si minores statura. Et dicit tibi et ipsa. Alij sunt qui in iuuentute uirtutis nati sūt: et alij qui sub tēpore senectutis d̄ficiente matricē sūt nati. Considera ergo et tu quomā minori statura estis p̄e h̄ys qui ante vos: et qui post vos minores quam vos. q̄si iam

senescentes creature et fortitudinem iuuentutis p̄tereueris. Et dixi. Rogo commine si inueni gratiā ante oculos tuos: tam onstra seruo tuo per que uisites creaturam tuam. - vi -

Et dixit ad me. **I**nicio terreni oris et anteq̄ spirarent co n̄uentiones venturum. et anteq̄ sonarent voces conitruū et anteq̄ splenderent nitores choruscationum: et anteq̄ confirmarentur fundamenta paradisi. anteq̄ uiderentur ceteri flores. et anteq̄ colligerent innumerabiles militie angelorum: et anteq̄ extollerent altitudines aeris. et anteq̄ nominarent mensure firmamentorū: et anteq̄ eluarent camini in syon et anteq̄ migrarent presentes anni: et anteq̄ abalienarent eorū qui nūc peccant a dimutationibus et consignati essent qui sicem thesaurizauerūt tūc cogitanti facta sunt p̄ me solū et nō p̄ aliū: et finis p̄ me et nō p̄ alium. Et respondi et dixi. Que erit separatio temporū? **A**ur quāto prioris finis: et sequentis incipiēs? Et dixit ad me. **A**b abrahā usq̄ ad ysaac quāto nati sunt ab eo iacob et esau: manus iacob tenebat ab inicio calcaneum esau. finis enim huius seculi esau: et primipūm sequentis iacob. **D**ominis manus inter calcaneū et manū. **A**liud noli querere esdra. Et respondi et dixi. **O** d̄nator die si inueni gratiā ante oculos tuos: oro ut demones seruo tuo finē signorū tuorū quorū partē michi demonstrasti nocte precedente. Et respondit: et dixit ad me. **S**urge sup̄ pedes tuos: et audi uocē plenisimam somnitus. Et erit fiat commotio: nec commouebit locus in quo stes super eū. **I**te cū loquitur nō expaueas

quoniam de fine verbū .7. fundamentū terre intelligit: qm̄ de ip̄is sermo tremiſcit .7. commouebit. **S**at em̄ qm̄ finem eoz oportet cōmitari. **E**t factū est cum audissem surrepi sup̄ p̄ces meos: et audiui. et ecce vox loquens: et sonus ei⁹ sicut sonus aquarū multarū. **E**t dixit. **E**cce dies veniūt: et erit quando appropinquare incipia ut visitum habitates in terra: et quando inquirere incipiam ab eis q̄ iniuste nocuerūt iniusticia sua et quāto suppleta fuerit humilitas syon et cū sup̄signabit scailū qd̄ incipiet prānſire: hec signa facta. **A**libi aperiet ante faciem firmamētū. et om̄s virebūt simul: et amicali infantes loquentur: abus suis: et pregnantēs immaturos parient infantes triū .7. quatuor mēsiū. et viuēt .7. suscitabūt. **E**t subito apparebūt seminata loca nō seminata: et plena promptuaria subito inueniuntur vacua: et tuba canet cū sono quā cū omnes audierit subito expauescēt. **E**t erit in illo tēpore rebellabūt amīa amicos: ut inimici: et expauescet ita cū hīs. **E**t vne fontū stabūt: et nō reuertēt in horis tribus. **E**t erit: om̄s q̄ trepidus fuerit: ex omib⁹ istis quib⁹ p̄cipi tibi: ip̄e saluabitur: et virebit salutare meū .7. finem scailū v̄ri. **E**t virebūt q̄ recepti sūt homines qui mortē nō gustauerūt a natiuitate sua: et nutritur cor inhabitatū: et conuertetur i sensum alii. **D**elēbitur em̄ malū: et extinguetur dolus. **F**lozebit autē fixus: et vincet corruptela et ostendet veritas que sine fructu fuit dieb⁹ tantis. **E**t factū est cum loqueret nīchebi: et ecce paulatim iniebar super eum ante quem stabam: et dixit ad me hec. **V**eni tibi ostendere tēpus venturę noctis. **S**i ergo iterū rogaueris: et itēp

seium aueris septē dieb⁹: itēz tibi renuntiabo horū maiorā p̄ diem quā audiuī. **A**udita est em̄ vox tua apud alāssimū. **V**idit enim foras directionē tuā: .7. prouidit pudiciā quā a inuenture tua habuisti: et propter hoc misit me demonstrare tibi hec oīa. et dicere tibi. **C**ōfide et noli timere: et noli festinare tu potius tēporib⁹ cogitare vana: ut nō preses a notissimis tēporibus. **E**t factū est post hec et sicut iterū: et similis ieiunauī septē dieb⁹: ut supleam tres ebdomadas que dicit sūt michi. **E**t factum est in octaua nocte et cor meū turbabat iterato in me: et cepi loqui coram alāssimo. **I**nflamabat em̄ spiritus me⁹: valde: et anima mea anxabat: et dixi. **O** dñe loquens locutus es ab inicio creature in primo die dicens. **E**rat celum et terra: et tuū verbum opus p̄fctum. **E**t erat tunc spiritus: et tenebatur amifererant .7. silentium: sonus vobis hōis nodum erat abs te. **T**ūc dixisti de thauris tuis proferri lumē luminosum quo appareret op⁹ tuū. **E**t die secūdo creasti spiritū firmamētū: et imperasti ei ut diuideret .7. diuisione faceret int̄ aquas: ut pars quedā sursum recederet pars vero caelum maneret. **E**t tercia die imperasti a quis cōgregari in septima parte terre: ser vero partes siccasti et cōseruasti: ut ex hīs sine coram te ministrata seminata a deo .7. culta. **V**erbū em̄ tunc processit: .7. opus statim fiebat. **P**rocessit enim subito fructus mltitudinis imēsius: .7. cōpiscencie gustus multiformes: et flores colore immutabili .7. odoros odoramenti inuestigabilis. **E**t die tercio hec facta sūt. **Q**uarta autē die imperasti fieri solis splendorē: lune lumē stellarum dispositionē: et imperasti eis

ut referrentur futuro plasmato be mini
 Quinto autem die dixisti septime parti
 ubi erat aqua congregata ut procrearet
 animalia et volatilia et pisces: et ita fie-
 bat. Aqua muta et sine anima que tū
 nutu inbebantur animalia faciebat: ut
 et hoc mirabilia tua nationes enarrent
 Et tunc creuisti duas animas: nomē
 vni vocasti enoch. et nomē scđi vocasti
 leuiathā: et sepasti ea ab alitero. Nō
 enī poterat septima pars ubi erat aqua
 congregata capere ea. Et dististi enoch
 vnā partem que siccata ē tercio die ut
 habitet in ea: ubi sunt montes mille.
 Leuiathan autem creuisti septimam par-
 tem bundam: et creuisti eam ut fiat in
 deuoratione quibus vis et q̄b nō vis.
 Sexto autem die imprasti terre ut crea-
 ret corā te iumenta et bestias et reptilia:
 et super hīs adam. quem constituisti du-
 cem super omnibus factis que fecisti: et
 ex eo educimur nos om̄s quēq̄ elegis-
 ti populū. Hec aut̄ omnia dixi corā te
 domine quia propter nos creasti scđm.
 Residuas aut̄ gentes ab adam natas di-
 xisti eas nil esse: et quonia salūe affimu-
 late sūt: et quasi stillidū de vase simu-
 lasti abundantia eorū. Et nūc dñe ecce
 iste gentes que inebitū reputat sunt
 ceperūt dominari nr̄i et tuozare: nos au-
 tem plus tuus que vocasti p̄mgenitū
 vni genitū emulatore tuū traditi sumus
 in manibus eorū. Et si ppter nos creatū
 est scđm: q̄re nō hereditate possidemus
 cum seculis? Et quequo hec. **vij.**

Et factū est cum finissem loqui ver-
 ba hec: missus ē ad me angelus
 qui missus fuerat ad me p̄mis noctibz
 et dixit ad me. Surge sctoz: et audi ser-
 mones quos vni loqui ad te. Et dixi.
 loquere te? me? Et dixit ad me. Mare

positum est in spatioſo loco ut esset alēi
 et immensum: erit autem ei introitus in
 angusto loco positus: ut esset similis sur-
 mimibus. Quis enī volens voluerit in-
 gredi mare et videre eum uel dominari
 eius: si non tranſierit angustum in lati-
 tudinem vniere quomodo poterit. Item
 aliud. Ciuitas est edificata. et posita in
 loco campstri: est aut̄ plena omnū bo-
 norum. Introitus eius angustus et in
 p̄cipiū positus: ut esset a dextris quidem
 ignis. a sinistris aqua: alta semita autē
 est vna sola inter eos posita. hoc est in-
 ter ignem et aquam: ut non capiat semi-
 ta nisi solūmodo vestigiū hominis. Si
 autem dabitur ciuitas homibz in heredi-
 tatem: si nunq̄ antepositū periculū per-
 tranſierit. quomodo accipiat hereditatē
 suam? Et dixi. Dic domine. Et dixit ad
 me. Sic est in israhel pars. Propter eos
 enim facta scđm: et quanto trāgressus
 est adam cōstitutiones meas: iudicatiū
 est quod factū est. Et facti sūt introitus
 huius scđi angusti et volentes et labo-
 riosi: pauci aut̄ et mali et periculoz pleni
 et labore magno opere fulti: nam maio-
 ris scđi introitus spacioſi. et securi: et
 factentes immortalitatis fructū. Si er-
 go nō ingredientes in gressu fuerunt. q̄
 viuunt angusta et vana hec: nō poterūt
 recipere q̄ sūt reposita. Nūc ergo tu q̄re
 conturbaris cū sis corruptibilis: et qd̄
 moueris tu cum sis mortalis? Et quare
 non accipisti in corde tuo quod futurū
 sed quod in presenti. Respondi et dixi.
 Dominator domine ecce disposuisti le-
 ge tua: quoniam iusti hereditabūt hec
 Impij autē peribunt: iusti autem ferent
 angusta sperantes spacioſa. Qui enim
 impie gesserunt: et angusta passi sunt
 et spacioſa nō videbūt. Et dixit ad me

Non est inter sup tū: neq; intelligens
 super altissimi. Pereunt em̄ multi p̄sen-
 tes: quia negligitur que anteposita est
 ei lex. Mandans em̄ mādauit tuis ve-
 nientibus. quāto venerūt: quid facien-
 tes viuerent: et quid obseruātes non pu-
 nirent. **Dij** aut̄ nō sunt p̄suasi: et cōtra-
 dixerūt ei: et cōstituerūt sibi cogitāmē
 vanitatis. et p̄posuerunt sibi arāmiuē:
 tiones relictōy: et supdurerūt altissimo
 nō esse. et vias ei⁹ nō cognouerūt: et le-
 gan eius spreuerūt: et sp̄siones eius ab-
 negauerūt: et in legitimis eius fidē nō
 habuerūt. et opera ei⁹ nō p̄fecerūt. **Pro-**
p̄ hoc eldza vacua vacuis: et plena ple-
 nis. Ecce tempus veniet: et erit quāto
 veniet signa q̄ p̄diri nbi. **Et** apparebit
 sp̄sa: et apparetes amitas: et ostendet
 q̄ nunc subduat terra: et ois q̄ liberat⁹
 est de p̄dictis malis ip̄e viuet mirā-
 bilia mea. Reuelabitur em̄ filius meus
 ihesus cū hijs q̄ cum eo sūt: et iocunda-
 bunt qui relictī sunt annis quadringē-
 tis. **Et** erit post ānos hos: et moziel fili⁹
 meus cristus: et om̄s qui spiramentum
 habent homines: et cōnertetur seclm̄ in
 antiqū silentiū dieb; septē fiat in p̄rio-
 ribus inijs. ita ut nemo delinquatur
 et erit post dies septē: et exarabit quod
 non dimi vigilat seclm̄: et moziel cor-
 ruptum. **Et** terra redet que in ea dormi-
 unt: et puluis q̄ in eo silentio habitāt
 et promptuaria: reddent que eis omen-
 date sūt anime. **Et** reuelabit altissimi⁹
 sup seclm̄ iudicij: et p̄transibit̄ miserie
 et longanimitas cōgregabit. **Judiciū**
 aut̄ solū remanebit: et veritas stabit:
 et fides oualescet. **Et** opus subsequet:
 et merces ostendetur: et iusticie vigila-
 bunt: et iniusticie nō dñabunt. **Et** dixi
Primi⁹ abrahā p̄ op̄s locumitas orauit

et moyses pro patrib; qui in deserto pre-
 cauerunt: et qui post cū pro istis i dieb;
 abaz: et samuelis et dauid pro cōfracti-
 one: et salomon p̄ eis qui venerūt i san-
 tificationē: et helias p̄ hijs qui pluuiā
 acceperūt et pro moztuo ut viueret: et
 ezechias pro p̄p̄o in dieb; sennacherib
 et m̄ti p̄ multis. **Si** ergo modo quāto
 corruptibile increuit: et iniusticia multa-
 plicata est: et orauerūt iusti p̄ impijs:
 quare et nūc sic non erit? **Et** respondit
 ad me et dixit. **Præfens** seclm̄ nō est fi-
 nis: gloria in eo frequens manet: p̄p̄
 hoc orauerūt p̄ inualidis. **Dies** em̄ iu-
 dicij erit finis tēporis huius: et ināum
 tēporis future immortalitatis: in q̄ p̄-
 transiit corruptela soluta est i tēpo-
 randa absisa est in credulitas: creuit
 aut̄ iusticia orta est veritas. **Tūc** enim
 nemo poterit saluare eū qui p̄xit: neq;
 demergere qui vimat. **Et** respondi et di-
 xi. **Hic** sermo meus p̄mus: et nouissim⁹
 quomā melius erat nō dare terrā adam
 vel cū iam redisset coercere eum: ut nō
 peccaret. **Quid** em̄ prodest om̄ib; i p̄s-
 senti v̄nere i tristitia: et moztuos spera-
 re p̄missionem. **O** tu quid fecisti adam
Si em̄ tu peccasti non est factus solus
 tuus causus: sed et nosty qui ex te ad-
 uenimus. **Quid** em̄ prodest nobis si p̄-
 missum est nobis immortale tempus:
 nos aut̄ moztalia op̄ra egim⁹? **Et** quā
 p̄dicta ē nobis p̄rennis spes: nos v̄ro
 pessime vani facti sum⁹. **Et** quā reposita
 sūt nobis habitacula sanitate: et securi-
 tatis: nos v̄ro male cōuersati sumus.
Et quā reposita ē nobis gloria altissimi
 p̄regē eos qui rare cōuersati sunt: nos
 aut̄ pessime vijs abulauim⁹. **Et** quo-
 miam ostendetur paradisi ai⁹ fructus
 in corrupt⁹ p̄seuerat i quo est securitas

et metela : nos vero non ingrediemur
In gratis enim locis conuersati sumus.
Et quonia sup stellas fulgebunt faaces
 eoru qui abstinentia habuerunt : nostre
 autem faaces super tenebras migre . No
 enim cogitauim? viuentes quanto iniqui-
 tate facebam? qd impiem? post mor-
 tem pati . **E**t respondit et dixit . **V**oc est
 cogitamentu certaminis quod certabit
 qui sup terram natus est homo . ut si vi-
 dus fuerit patietur qd dixisti . **S**i autē
 vicerit recipiet qd dico : qm hcc est via
 quam moyses dixit ai vniuer ad popu-
 lum dicens . **E**lige tibi vitam ut viua?
 Non crediderunt autem ei : sed nec post
 eum pphetis . **S**ed nec michi qui loquit?
 sum ad eos : qm no esset tristitia i pditi-
 one eorum sicut futurū est gaudiū sup
 eos quibz pfnasa est salus . **E**t respondi
 et dixi . **V**do dñe qm vocatus est alissi-
 mus misericors i eomiserat hys q no-
 dum iscaulo aduenerūt : et q miseretur
 illis qui cōuersionem faciūt in lege ei?
 et lōgamimis est qm lōgamimitatem p:
 stat hys qui precauerūt quasi suis opri-
 bus : et munificis ē quonia quicē dona-
 re vult p exigentijs : et multē misericō-
 diē : qm multiplicat magis misericōdias hys qui
 presentes sunt : qui pccerunt : et qui
 futuri sunt . **S**i enim non multiplicaue-
 rit misericōdias suas no viuificabit se-
 culū ai hys qui inhereditabāt in eo . **E**t
 tonat : qm si non tonauerit de bonitate
 sua . ut alleuet hū qui iniquitatē fece-
 runt de suis iniquitatibz : no poterit dei
 es misesima pars viuificari hominū . **E**t
 iudex si non ignorauerit hys qui curati
 sunt verbo eius . et delectū multitudinē
 contempionum : non fortassis derelin-
 querentur innumerabili multitudinē
 nisi pauā valde . . . . . viii . . . . .

Et respondit ad me : et dixit . **H**oc
 scilū fecit alissim? ppter multos
 futurū aut ppter paucos . **D**icam autē
 corā te similitudinē esbra . **Q**uomō autē
 interrogabis terrā et dicit tibi . quonia
 dabis terrā multam magis vnde fiat fi-
 dule . paruū autē puluere vnde aurū fit
 sic et adus presentis seculi . **M**ulti quicē
 creati sunt : pauā aut saluabunt . **E**t re-
 spondi et dixi . **A**bsorbe ergo aīa sensū
 et deuorat qd sapit . **C**onuenisti enī ob-
 audire : et pphetas volens . **N**ec enī tibi
 est datum spaciū : nisi solimodo vntere
O dñe . si no permittes seruo tuo ut ore-
 mus coram te . et res nobis semen cor-
 di et sensusculaturā vnde fruct? fiat : vnde
 viuere possit ois corruptus q portabit
 loam hominis . **S**olus enī es : et vna
 plasmatio nos sum? manuū tuarū sicut
 locutus es . **E**t quomodo nunc in matri-
 ce plasmatum est corpus et prestat mē-
 bra . **C**onseruatur in igni et aqua tua
 creatio : et nouem mensibus patitur tua
 plasmatio tuā creaturā que in ea creata
 est : ipm aut quod seruatur et qd seruatur
 vtraq; seruabunt : seruataq; quandoq;
 iterū reddit manū que in ea creauerunt .
Impralti enī et iphis membris hoc est
 mamillis p̄bere lac fructū manillarū :
 ut nutriatur id quod plasmātū est usq;
 in tempus aliquod : et postea disponas
 eum tue misericōdiē . **E**neruisti cum
 tua iustitia . et erudisti eū in lege tua : et
 corripuisti eū tuo intellectu et mortifica-
 bis eū ut tua creatura : et viuificabis eū
 ut tuū op? . **S**i ergo pderis eū q tan-
 tis laboribz plasmāt? ē : tuo iustu faale
 est ordinarū ut et id qd fiebat seruaret?
Et nūc dñe dicā : de omni homine tu ma-
 gis scis : de pplo aut tuo ob quem toleo
 et de hereditate tua propē quam iugo

et propter istud propter quod tristis sum
 et de iacob propter quod dolere: ideo incipia
 orare coram te pro me et pro eis: quoniam vi
 ro lapsus nostros qui inhabitamus terram
 Sed audiui celeritate iudicis qui futu
 rus est. Ite audi voce mea: et intelli
 ge sermonem meum: et loquar coram te.
 Inimicum verborum es: presertim quod assumere
 tur. Et dixit. Domine qui inhabitas secum
 cuius oculi eleuati in superna et aere et a
 cuius thronus inestimabilis et gloria inco
 prehensibilis: cui astat exercitus angelorum
 cum tremore: quod suauis in vento et igni
 conuertit: cuius verbum verum et dicta per
 seruerant: cuius iustitio fortis et disposi
 tio terribilis: cuius aspectus arefaciat abil
 los: et indignatio tabescere facit mores
 et veritas testificat. Et audi orationem
 serui tui: et auribus prope precationem fi
 gmentum tui. Dum enim vultu loquitur: et dum
 sapio respondo. Ne respicias populum tuum
 delicta sed quod tibi in veritate seruauit. Nec
 intedas impia gentium studia: sed quod tua
 testimonia ante uoluntates custodierunt.
 Nec cogites qui in aspectu tuo false con
 uersati sunt: sed memorare quod ex uolunta
 te tua timore non cognouerunt. Neque uo
 lueris perire quod peccatum mores habuerunt
 sed respicias eos quod legem tuam splendide
 conuerunt. Nec indigneris eis quod delictis
 peiores iudicati sunt: sed diligas eos quod
 semper in tua iustitia confidunt et gloria.
 Quomodo nos et presertim nostri talibus moribus
 languemus: tu autem propter nos peccatores
 misericors recaberis. Si enim desideraueris
 ut nostri misereris: tunc miseris coram
 recaberis: nobis autem non habentibus opera
 iusticie. Iusti enim quibus sunt opera multa
 reposita: ex probris operibus recipiunt
 mercedem. Quid est enim homo ut ei indi
 gnatis ante genus corruptibile: ut ira

amarus sis te ipse. In ueritate enim nemo
 te gentis est qui non impie gessit: et te con
 fitentibus qui non deliquit. In hoc enim
 annuntiabit iusticia tua et bonitas tua
 domine: cum miseris fueris eis qui non ha
 bent substantiam bonorum operum. Et risit
 ad me: et dixit. Beate locutus es aliquid
 et iuxta sermones tuos sic et fiet. Quomodo
 non uere cogitabo super plasma eorum: qui
 peccauerunt ante mortem ante iudicium
 ante positionem: sed iocundabor super iusto
 rum signum enim: et memorabor peccati
 tionis quod et saluationis et mercedis re
 ceptionis. Quomodo ergo locutus sum:
 sic et est. Sicut enim agricola serit super
 terram semina multa et plantationes multi
 tudinis plantat: sed non in tempore oia
 que seminata sunt saluantur. Sed nec oia
 que plantata sunt radicabuntur: sic et qui in
 seculo seminati sunt non omnes saluabuntur
 sed nec omnia que plantata sunt radicabunt.
 Et respodit et dixit. Si inueni gratiam lo
 quar. Quomodo semen agricolae si non
 ascenderit aut non acceperit pluuiam tuam in
 tempore aut si corruptum fuerit multitu
 dine pluuiie: sic perit et similiter homo
 qui manibus tuis plasmatus est: et tu ei
 ymago nominatur: quoniam similitus es ei
 propter quod oia plasmasti: et similitus se
 mini agricolae. Non irascaris super nos si
 parce pro tuo: et misere hereditati tue
 Tu autem creature tue misereris. Et respodit
 ad me: et dixit. Que sunt presentia pre
 sentibus: et que futura futuris. Multum
 enim tibi restat ut possis diligere mea cre
 atura super me: tibi autem frequenter et ipsi pro
 primam: inuisis autem nunquam. Sed et in hoc
 mirabilis es coram a iustissimo: quoniam humili
 asti te sicut recet te: et non iudicasti te ut
 inter iustos plurimum glorificeris. Pro
 pter quod miseris multe et miserabiles

efficiantur eis qui habitant seculū in no-
uissimā: quia in multa supbia ambula-
uerunt. Tu autē pro te intellige: et de si-
milibus tuis inquire gloriā. Vobis enī
apertus ē paradīsus. plantata est arbor
vitę: p̄paratū est futurū temp̄. p̄-
parata ē abundantia: edificata ē ciuitas
probata est requies: p̄fecta ē bonitas: et
p̄fecta sapientia. Radix mali signata ē
a vobis: infirmitas et tinea a vobis ab-
sconsa est: et in infernū fugit corruptio
in obliuione. Transierūt dolores: et os-
stenus est in fine thesaurus immortalī-
tatis. Noli ergo adicere inq̄rāto de ml-
titudine eorū q̄ p̄erūt. Nam ip̄i acāpīe-
res libertatē sp̄reuerūt altissimū: et legē
eius cōtempserunt: et vias eius t̄relīq̄-
runt. Adhuc autē iustus em̄s conaile-
uerunt: et dixerunt i cor̄e suo non esse
eam: et quicūq̄ scientes qm̄ moriunt̄
Dic enī nō suscipiunt que p̄dicta sūt
sic sicut et cruciatas que p̄parata
sunt. Non enī volūt hominē desperādi
Sed et ip̄i qui creati sunt cōinquināue-
runt nomen em̄s qui fecit eos: et ingrati
fuerūt ei qui p̄parauit eis vitā. Qua-
p̄pter iudiciū meū modo appropinquat
Que non omnibz demonstrāui nisi tibi
et tibi similibz pauis. Et respondi et di-
xi. Ecce nūc dñe demonstrāsti michi mul-
titudinē signorū q̄ iāpīes facere i nouis
simis: sed nō demonstrāsti michi q̄ t̄pore

Respondit ad me: et dixit. **R.**
Metuens mentire temp̄i semetip̄o:
et cir̄ cum videris quāto trāshierit pars
quedā signorū que p̄dicta sūt: tunc in-
telliges quomā ip̄m est temp̄us i quo in-
cipit altissim̄ visitare seculum quod
ab eo factū est. Et quanto videbit̄ in se-
culo motio locorū et p̄p̄orū turbatio: tūc
intelliges quomā de h̄is erat altissim̄.

locutus: a diebus qui fuerūt ante te ab
inīcio. Sicut enī om̄e qd̄ factū ē in se-
culo inīciū habet parit̄ et osimā cōdes et osū
matio est manifesta: sic et altissimi tem-
pora inīcia habent manifesta i p̄digijs
et virtutibz et consummationes in actu
et in signis. Et erit om̄is qui saluus fa-
ctus fuerit et qui poterit effugere p̄pe-
ra sua et p̄ fixam in qua credidistis reli-
quetur te p̄dictis periculis: et videbit
salutare meū in terra mea: et in finibus
meis quoniam sanctificauit me a seculo
Et tunc mirabuntur q̄ nunc abusi sūt
vias meas: et in tormentis cōmorabūt̄
h̄ij. qui eas p̄dicauerūt in contemptu.
Qui enim non cognouerunt me viuen-
tes beneficiā consequi et qui falsidierūt
legem meam cum adhuc erāt habentes
libertatem: et nō adhuc esset eis apertus
penitentię locis nō intellexerit sed sp̄re-
uerunt: hos oportet post mortē in crua-
amēto cognoscere. Tu ergo noli adhuc
curiosus esse quomodo impij cruciabūt̄
sed inquire quomodo iusti saluabun-
tur: et quorū seculum et p̄p̄e quos
seculum et quanto. Et respondi et dixi
Olim locutus sum et nūc dico et postea
dicam: quoniam plures sūt qui p̄erūt.
q̄ qui saluabuntur: sicut multiplicatur
fluctus super guttam. Et respondit ad
me: et dixit. Qualis ager talis et semi-
na: et quales flores tales et tincture: et qua-
lis agricola talis cultura. quoniam tē-
pus erat seculi. Et nunc cum essent pa-
rans eis h̄is qui nūc sunt anteq̄ fieret
seculum i quo habitarent: et nemo cō-
traheret michi. tūc enim quisq̄ et nunc
creator in mundo hoc parato et mente
deficienti et lege inuestigabili: corrupti
sunt mores eorū. Et cōstruauit seculum

et ecce erat p̄ri alii p̄pter cogitationes que in eo aduenerit. Et vidi et p̄p̄ra ci valde. et fuatū michi a animo de borro et plantationē de tribu multa. Pereat ergo multitudo que sine causa nata est et seruet agnus meus et plātatio mea: quia cū multo labore p̄fecit hec. Tu autē si adhuc intromittas septē dies alios s̄ non ieiunabis in eis: ibis in campum flozorum vbi tomus nō est edificata: et manduces solummodo de flozibz campi et carne nō gustabis et vinū nō bibes sed solummodo flozes. Nepeccare altissimū sine intermissione: et vniā et loquar tē. Et p̄fectus sum sicut dixit michi in campū quū vocat ardash: et sedi ibi in flozibz. Et de herbis agri manducavi: et facta est esta eaz michi ī securitate et sanitate. Et factum est post dies septem et ego discubebam supra fenū et cor meū itē turbabatur sicut et ante. Et apertū est os meū: et mechouū dicere coram altissimo: et dixi. O dñe te nob ostendans ostensus es patribz nr̄is in deserto quando erant exeuntes de egipto: quod nō calcatur et in fructuoso: et dicens dixisti. Tu isrl̄ audi me: et timenīa cob̄ intente sermōibz meis. Ecce cū ego semino ī vobis legem meā: et facies in vobis fructū: et glōrificabimini ī eo p̄r seculū. Nā patres v̄ri accipientes legem nō seruauerūt: et legiti ma mea nō custodiuerūt: et factus est fructus legis nō paries: nec cū p̄ccaret quomā am̄is erat: nā qui acceperūt p̄rierūt: nō audientes qd̄ ī eis seminatū fuerat. Et ecce consueto est ut am̄ acceperit terra semen: uel nauem mare: uel vas aliquod escam uel potum: cū fuerit exterminatū id ī quo seminatū ē uel ī qd̄ missum est simul id quod seminari uel missū ē uel

que suscepta sunt exterminantur: et suscepta iam nō manēt apud nos. Sed nobis sic nō factū est. Nos quidem qui legem accepimus peccātes p̄ribim⁹ et cor nostrū qd̄ suscepit eam: nam lex nō p̄r̄it: sed p̄manet ī suo labore. Et cum loquerer hec in corde meo resperxi ocellis meis: et vidi mulierem ī dextera parte. Et ecce hec lugebat et plorabat cū v̄ce magna: et animo dolebat valde: et vestimenta eius discissa. et am̄is sup caput eius. Et dimisi cogitatus ī quibz eram cogitans: et conuersus sum ad ea: et dixi ei. Et quid fles: et quid doles animo. Et dixit ad me. Dinuite me deus meus ut desicam me: et adidam dolorem qm̄ valde amara sum animo: et humiliata sum valde. Et dixi ei. Quid passa es. Dic michi. Et dixit ad me. Virilis fui ego famula tua: et nō p̄p̄ri habes mariti am̄is triginta. Ego em̄ p̄ singulas horas et p̄ singulos dies et annos triginta hos v̄p̄cor altissimū nocte ac die. Et factū est post triginta ānos exandiuit me deus anallā tuā et v̄dit humilitatē meā et attendit tribulationi mee: et dedit michi filiū. Et locūdata sum sup eū valde ego et vir me⁹ et om̄s ciues mei: et honorificabam⁹ valde forte. Et nutriti cū cū labore m̄to: et factū est cū acuisset et venisset accipere vxorē: sea dñe epuli. Et factū est cū introisset fili⁹ meus in thalamo suo: cecidit et mortu⁹ est: et euerimus om̄s lumina. Et surrexerūt om̄s ciues mei ad cōsolandū me: et quicū usq̄ in aliū diē: usq̄ ad noctē. Et factum est am̄ om̄es quicū essent ut me cōsolarent ut quiescerem: et surrexi nocte et fugi et v̄xi sicut v̄tes in hoc campo: et cogito iam non reuertī in ciuitatē sed hic consistere: et neq̄ māducare neq̄

bibere: sed sine intermissione lugere et
 ieiunare usq; dum moriar. Et reliqui
 sermones in quib; eram: et respondi tū
 iramōdia ad eam: et dixi. **S**ueta sup
 omnes mulieres: non vides ludum no-
 strū et que nobis cōtingunt? Quomā
 syon mater nostra omni tristitia contri-
 stat et humilitate humiliata est et lugēt
 validissime: et nūc quomā omnes luge-
 mus et tristes sumus. quomā om̄s cō-
 tristati sumus: tu aut cōtristaris i vno
 filio. **I**nterroga enim terrā et dicit tibi:
 quomā hec est que debeat lugere casum
 tantū sup eam germinatū. Et ex ip̄o
 ab initio omnes nati et alij venient. Et
 ecce pene omnes in perditione ambulāt
 et exterminium fit multitudo eorū. Et
 quis ergo debet lugere magis. nisi hec
 que tam magnā multitudinē perdidit:
 q̄: tu que pro vno dolere. **S**i autem di-
 cis michi quomā non est plandus me?
 similis terre: quomā fructus ventris
 mei perdidit. quē cum merorib; peperit et
 cum dolorib; genui: terra aut scandum
 viam terre. ab ip̄oq; in ea multitudo pre-
 scens. quomodo euenit: et ego tibi dico
Sicut tu cum labore peperisti: sic et terra
 dat fructum suū. homini ab initio ei q̄
 fecit eam. **N**ūc ergo retine apud te met:
 ip̄am dolorē tuū: et fortiter fer quicq; ti-
 bi contigerunt casus. **S**i enim iustifica-
 ueris terminū dei et cōsiliū suum. recāpi-
 es in tempore: et in talib; collaudaberis
In greere ergo in ciuitatē ad vñū tuū
Et dixit ad me. **N**on faciā: neq; in gre-
 diar ciuitatē. **H**ic moriar. Et apposui
 adhuc loqui ad eā. et dixi. **N**oli facere
 hūc simonē: sed asceti p̄suadenti. **Q**uot
 enim casus syon et Confolare p̄pter do-
 lorem iherosolym. **V**ides enim quā sanctifica-
 tio nostra deserta effecta ē. et altare nīm

temolinū est. et templū nīm destrudū est
 et psalteriū nīm humiliatū est. et ymnus
 conticuit: et exultatio nostra dissoluta
 est. et lumen candelabri nostri extingū
 est: et archabscamentū nri direpta est.
 et sancta nra cōtamīnata sūt: et nomen
 qd̄ inuocati ē sup nos pene profanatū
 est. et liberi nostri cōtumeliam passi sūt
 et sacerdotes nri succensī sūt. et leuite no-
 stri in captiuitatē abierunt: et virgines
 nre cōm̄nate sūt. et mulieres nre vim
 passe sunt et iusti nostri rapti sūt. et par-
 uuli nostri periti sunt. et iuuenes nostri
 seruierūt: et fortes nostri inualidi facti
 sūt. Et qd̄ oim̄ manus signacm̄ syon:
 qm̄ resignata est et glia sua. **N**am et tra-
 dita est in manib; eorū q̄ nos occurrunt.
Tu ergo exate tuā tristitiā multā: et ce-
 pone abs te multitudinē dolorū ut tibi
 repropicietur fortis: et requiē faciet tibi
 altissimus. requiētionē laborū. Et factū
 est cum loquebar ad eam facies eius ful-
 gebat subito: et species choruse? fiebat
 visus eius: ut essem panēs valte ad eā
 et cogitarē quid esset hoc. Et ecce subi-
 to emisit somitum vocis magnū timo-
 re plenum: ut commoueret terra a mu-
 lieris sono. **E**t vidi: et ecce ampli? mu-
 lier nō comparebat michi: sed ciuitas
 edificabatur et locus demonstrabatur et
 fundamentis magnis: et timui et clama-
 ui voce magna: et dixi. **S**ibi ē huriel an-
 gelus q̄ a primāpio venit ad me et **Q**uo-
 mian ip̄e me fecit venire in multitudinē
 in excessu montis huius. Et factus ē finis
 meus in corruptionē: et oratio mea im-
 propositū: et cū essem loquēs ego hec: et
 ce venit ad me et vidit me. Et ecce etiā
 posuit ut morar: et intellectus me? ali-
 enat? erat. Et tenuit dexterā meā et sfor-
 tauit me: et statuit me sup pedes meos.

Et dixit michi. Quid tibi est et quare
 turbatus est intellectus tuus et sensus
 cordis tui: et quare turbaris? Et dixi.
 Quomodo dereliquisti me. Et ego quidem feci
 secundum sermones tuos: et exiui in campum
 et ecce vidi et vixi quod non possum enarra-
 re. Et dixit ad me. Sta ut videris: et com-
 monebo te. Et dixi. Loquere domine meus
 tui in me. Noli me derelinquere ut non fru-
 stra moriar: quoniam vidi que non sciebam:
 et audio que non scio. Aut nunc quid sen-
 sus me fallitur: et anima mea superbiat?
 Nunc ergo deprecor te: ut demonstres ser-
 monem tuum de excessu hoc. Et respondit ad
 me: et dixit. Audi me. et doceam te: et
 dicam tibi requibus times: quoniam altissimi
 reuelant tibi misteria multa. Vidit re-
 ctam viam tuam: quoniam sine intermissione
 commistabaris pro populo tuo: et val-
 de iugebas. propter syon. Dic ergo est in-
 tellectus visionis mulieris que tibi appa-
 ruisset ante paululum. Quia vidisti lugentem
 inchoasti consolari eam: nunc autem iam sperare
 mulieris non vides: sed apparuit tibi civi-
 tas edificata: et quoniam quia enarrabat tibi de
 casu filij sui. hec absolutio est. Hec mu-
 lier quia vidisti. hec est syon: et quomodo
 dixit tibi quod nunc conspicies. ut civita-
 tem edificata. Et quoniam dixit tibi quia steri-
 lis fuit annis triginta: propter quod creatura
 anni scilicet triginta octo quanto non
 erat in ea ad huc oblata oblata. Et fa-
 ctum est post annos triginta octo edifi-
 cavit salomon civitatem et obtulit oblati-
 ones: tunc fuit quoad peperit sterilis fi-
 lium. Et quod tibi dixit quoniam nutritum eum cum
 labore: hec erat habitatio in iherosolymis. Et
 quoniam dixit tibi quod filij meus venies in suo
 thalamo mortuus esset. et contigisset ei
 casus: hec erat quod facta est ruina iherosolymis
 Et ecce vidisti similitudinem eius: et quoniam

filium lugentem inchoasti consolari eam: et
 de his que congenerunt hec erant tibi appri-
 enda. Et tunc videris altissimus quomodo
 et animo contristatus es: et quoniam ex toto
 corde pateris pro ea: ostendit tibi clari-
 tate glorie eius: et pulchritudinem rectoris
 eius. Propterea enim dixit tibi: ut mane-
 res in campo vbi domus non est edificata
 Sciebam enim ego quoniam altissimus inapie-
 bat tibi ostendere hec: propterea dixit tibi
 ut venires in agrum vbi non est fundamen-
 tum edificij hominis. Nec enim poterat o-
 pus edificij hominis sustineri in loco: vbi
 inapiebat altissimi civitas ostendi. Tu
 ergo noli timere neque expauescat cor tu-
 um: sed ingredere et videris splendentem et
 magnitudinem edificij. quantum capax est
 tibi visu oculorum videris: et post hec audi-
 es quantum capax auditus aurium tuarum
 audire. Tu enim beatus es pro multis: et
 videris apud altissimum. sicut et paulus
 Nocte autem que in castro futura est ma-
 nebis hic: et ostendet tibi altissimus casus
 visiones supermonium que faciet altissimus
 his qui habitant super terram nominatissimis
 diebus. Et dormiui illa noctem et aliam:
 sicut dixerat michi.

Et vidi somnium: et ecce ascende-
 bat de mari aquila cui erant duodecim
 ale pennarum: et capita tria. Et vidi: et ec-
 ce expandebat alas suas in omnem terram:
 et oves vni celi in sufflabant in eam: et colli-
 gebantur. Et vidi et de pennis eius na-
 scabantur contrarie penne: et ipse fiebat
 in pennaculis minutis et modicis. Nam
 capita eius erant quiescentia: et dimidius
 caput erat maius aliorum capitum: sed ipse
 quiescebat cum eis. Et vidi: et ecce aquila
 volavit in pennis suis: et regnavit super
 terram et super eos qui habitant in ea. Et vidi
 quoniam subiecta erant ei omnia sub celo: et

nemo illi contradicebat : neq; vnus te
creatura q̄ est sup̄ terrā. Et vidi : et ecce
surrexit aquila sup̄ vngues suos : et mi-
sit vocē pennis suis dicens. Nolite oēs
simul vigilare : dormite vnusquisq; in
loco suo : et p̄ tempus vigilate. Capita
aut̄ in nouissimo seruentur. Et vidi : et
ecce vox nō eribat de capitib; ei; h̄ te me-
dicare corpis eius. Et numerant strari-
as penas ei; : et ecce ipse erat odor. Et vi-
di : et ecce a dextera pte surrexit vna p̄na
et regnauit sup̄ omnē terrā. Et factū est
cū regnaret venit ei finis : et nō apparuit
locus ei; : et sequēs exsurrexit et regnabat
Ipsa multū tenuit tēp̄. Et factū est cū
regnaret : et veniebat finis eius ut non
appareret sicut prior : et ecce vox emissa
est illi dicens. Audi tu que tanto tēpore
tenuisti terrā. Hec annuntio tibi anteq̄
incipias nō apparere. Nemo post te te-
nuit temp̄ tuū : sed nec dimisitū eius.
Et leuauit scia : et tenuit p̄ncipatū sicut
et priores : et non apparuit et ipsa : Et sic
cōiungebat omnib; aliis sigillatim p̄nci-
patū gerere : et iterū nusq̄ cōparere.
Et vidi : et ecce in tēpore sequētes p̄nne
erigebant a dextera pte ut tenerent et ipse
p̄ncipatū : et ex hīs erat q̄ tenebant sed
tamē statim nō cōparcebant : nā et ali-
que ex eis erigebant : sed nō tenebāt p̄nci-
patum. Et vidi post hęc : et ecce nō cō-
paruerunt duodecim p̄nne et duo pen-
naula : et nichil sup̄erat i corpore aq̄le
nisi duo capita quiescentia et sex p̄nna-
cula. Et vidi et ecce ex sex p̄nnaulis di-
uisi sunt due : et manserunt sub capite
q̄d est ad dexterā partem. Nam quatuor
manserunt in loco suo. Et vidi : et ecce
hec subalares cogitabant se erigere : et
tenere p̄ncipatus. Et vidi : et vna cre-
ata est : sed statim nō cōparuit. Et scēde

Et

velocius q̄ priores non comparuerūt.
Et vidi : et ecce due que suprauerunt
apud semetipsas cogitabant et ipse regna-
re : et in eo cum cogitarent . ecce vnū
quiescentiū capitiū quod erat mediū
enigilabat. Hec enim erat duozum ca-
pitiū maius. Et vidi quomā cōpleta
sūt duo capita secum : et ecce conuersū
est caput cum hīs qui cum eo erant : et
comedit duas subalares que cogitabāt
regnare. Hec aut̄ caput precontemuit
omnē terram : et dominabatur i ea hīs
qui habitant terram cum labore multo :
et potentatū tenuit orbē terray sup̄ oēs
alas que fuerūt. Et vidi post hęc : et ecce
mediū caput subito nō cōparuit : et hec
sicut ale. Suprauerūt aut̄ duo capita
que et ipsa similit̄ regnauerunt sup̄ terrā
et super eos qui habitant in ea. Et vidi
et ecce duozant caput a dextera parte
illud quod a leua. Et audiui vocem di-
centē michi. Conspice contra te : et con-
sidera quod vides. Et vidi : et ecce sicut
leo conatatus de silua rugiens : et vidi
qm̄ enitebar vocem hoīs ad aquilam.
Et dixit dicens. Audi tu . et loquar ad
te : et dicit altissimus tibi. Nonne tu es
qui superasti te quatuor animalib; que
feceram regnare in seculo meo : et ut per
eos veniret finis tempoy eoy. Et quar-
tus veniens tenuit omnia animalia que
trāserunt : et potentatū tenuit seculū cū
tremore mltō . et omnē orbem cū labore
pessimo : et inhabitauit tot temporibus
orbem terray cū dolo. Et iudicasti terrā
nō cū veritate. Tribulasti om̄ mansue-
tos et lesisti quiescentes : et dilexisti mēda-
ces et destruxisti habitationes eoy q̄ fru-
stificabāt : et humiliasti muros eoy qui
te nō noauerūt. Et ascendit otumelia tua
ad altissimū : et superbia tua ad fortem

Et respexit altissimus sup̄ t̄ba tempoꝝ: et ecce finita sūt: et scelera eius completa sūt. Propterea nō appareas tu aquila et ale tue horribiles ⁊ p̄nnaula tua pessima ⁊ capita tua maligna ⁊ vngues tui pessimi ⁊ om̄e corpus tuū vanum vti refrigret oīs terra ⁊ reuertat liberata de tua vi: et speret iudiciū et misericordiam eius qui fecit eam.

Et factū est dñi loqueretur leo v̄ba hęc ad aquilā: et vidi ⁊ ecce q̄ superauerat caput et nō comparuerūt quatuor ale due que ad eū trāserūt et crede sūt ut regnaret: ⁊ erat regnū eorum exile ⁊ tumultu plenu. Et vidi: et ecce ip̄a nō apparebāt: ⁊ om̄e corpus aquile inuenebat: ⁊ expansebat terra valde. Et ego a tumultu ⁊ excessu mentis et a magno timore vigilanti: et dixi spiritui meo. Ecce tu p̄stisti michi hoc i eo q̄ scrutaris vias altissimi. Ecce ad huc fatigatus sū animo ⁊ spiritu meo inualidus sū valde: et nee modica ē in me virtus a m̄to timore quo expaui nocte hac. Nūc ergo orabo altissimū: ut me confortet usq; i finē. Et dixi. Dñator dñe si inueni gratiā ante oculos tuos et si iustificatus sum apud te p̄ multis et si certe ascendit deprecatio mea ante faciem tuā: conforta me ⁊ osecra seruo tuo michi interpretationē et distinctionem visus horribilis huius: ut plenissime consolers animā meā. Dignum enī me habuisti: ostendere michi tēp̄or finē ⁊ temporū notissima. Et dixit ad me. Hęc ē interpretatio visionis huius. Aquilā quā vidiisti ascendente de mari: hęc ē regnū qd̄ visū est in visione damidi fratri tuo. Hęc nō ē illi interpretatio: qm̄ ego nunc tibi interpretor. Ecce dies veniūt: ⁊ exsturgēt regnū sup̄ terrā: ⁊ erit timor a maior

omniū regnoꝝ que fuerūt ante eū. Regnabunt autē i ea reges duodecim: vni post vnu. Nā scāius ināp̄et regnare et ip̄e tenebit amplius tēp̄us p̄ duodecim. Hęc est interpretatio duodecim alaz quas vidiisti. Et quam audisti vocē que locuta est nō de capitib; eius exerunt sed de medio corpore eius: hęc ē interpretatio. Quomā post tēp̄us regni illius nascentur cōtentiones nō modice: et periclitabitur ut cadat et nō caret tunc: sed iterū ostinet i suū ināu. Et qm̄ vidiisti subalares octo coherentes alis ei⁹: hęc est interpretatio. Exsurgēt i ip̄o octo reges q̄p̄ erūt tempoꝝa leuia ⁊ anni citati: et duo quidē et ip̄is perirent. Appropinquante autē tēpore medio quatuor seruabunt in tēpore: cū ināp̄et a p̄p̄quare tēp̄us eius ut finiat. Due vero i finē seruabūt. Et qm̄ vidiisti tria capita quiescētia: hęc ē interpretatio. In nouissimis ei⁹ suscitabit altissim⁹ tria regna: et reuocabit in ea multa ⁊ dñabunt terrā et q̄ habitant i ea: cū labore multo sup̄ oīs qui fuerūt ante hos. Propt̄ hoc ip̄i vocati sūt capita aquile. Isti enī erūt qui recapitulabūt impietates ei⁹ ⁊ q̄ perficerent nouissima ei⁹. Et qm̄ vidiisti caput manū nō apparens: hęc est interpretatio eius. Quomā vnus ex eis sup̄ lectū suū morietur ⁊ tamē cum tormentis. Nam duo qui p̄scuerauerint gladius eos comedet. Unus enī gladius comedet qui cū eo: sed tamē hic gladius in nouissimis cadet. Et quomā vidiisti duas subalares traidentes sup̄ caput qd̄ est i tertra parte: hęc est interpretatio. Hij sunt quos cōseruauit altissimus in finē suū: hoc est regnū exile et turbationis pleni. Dicit vidiisti et leonem quem vidiisti de silua euigilantē et rugientem

et loquentē ad aquilam et arguentē eā.
 et inuictas ipsius p omnes sermones
 eius sicut audisti: hic est vnde? quē ser-
 uauit altissimus in fine ad eos et impi-
 etates ipsoꝝ: et arguet illos et inuictet co-
 ram ipsis spretionēs eoy. Statuet enim
 eos in iudiciū viuos: et erit cū argue-
 rit eos: tūc corripiet eos. Nam residuū
 pplm mā liberabit cum misericōdia. qui sal-
 uati sunt sup fines meos: et iocundabit
 eos quoad usq; veniet finis dies iudicij
 de quo locutus sum tibi ab inicio. Hoc
 somnium quod vidisti: et hęc interpreta-
 tiones. Tu ergo solus dignus fuisti sciri
 re altissimi secretū hoc. Scribe ergo oīa
 ista in libro que vidisti. et pone ea in lo-
 co abscondito: et docabis ea sapientes
 et populo tuo: quoy corda scis posse ca-
 pere et seruare secreta hęc. Tu autem ad-
 huc sustine hic alios dies septem: ut ti-
 bi ostēdatur quicquid visu fuerit altis-
 simo ostendere tibi. Et profectus est a
 me. Et factum est cum audisset omnis
 pplus quoniam ptransferēt septē dies
 et ego non fuisset reuertus i ciuitatem
 et congregauit se omnis a minimo usq;
 ad maximū et uenit ad me: et dixerūt
 michi dicentes. Quid peccauim? tibi:
 et quid iniuste egimus in te qm relin-
 quēs nos. scribisti i loco hoc. Tu em no-
 bis supres sol? et oīb; pplis sicut bo-
 trus de vinea: et sicut lucerna in loco ob-
 scuro: et sicut portus et nauis saluata a
 tempestate. Aut non sufficiunt nobis
 mala q̄ i nos cōtin gūt? Si ergo tu nos
 dereliqueris: quanto nobis erat melius
 si essemus succensī et nos cū incendio sy-
 onē. Nōc em nos meliores fumus eozū
 qui ibi mortui sūt. Et plorauerūt voce
 magna. Et respondi ad eos et dixi. Cō-
 fice israel: et noli tristari tu dom? iacob

Est em memoria vstri corā altissimo: et
 fortis nō est oblitus nostri i rēp ratione
 Ego em nō dereliq; vos neq; excessi a vo-
 bis: sed veni in hunc locū ut exprecarer
 p desolationē syon: ut querelem miseri-
 cordiā p humilitate sanctificationis ve-
 stre. Et nūc ite vnusquisq; vstrū in do-
 mū suā: et ego veniam ad vos post dies
 istos. Et profectus est pplus sicut dixi ei
 inuictate. Ego autē sed i campo septem
 dieb; sicut michi mādauit: et manduca-
 bam de florib; solūmodo agri: de herbis
 facta est esca michi i dieb; illis. **xiij.**
Et factum est post dies septem: et
 somniaui somnū nocte. Et ecce de
 mari ventus exurgebat: ut conuulsa-
 ret omnes studus eius. Et vidi: et ecce
 conualescebat ille homo cum nubibus
 celi: et vbi vultum suū vrtebat ut con-
 sideraret tremebāt omnia que sub eo vi-
 debant: et vbi cūq; exibat vox de ore ei?
 artelescāt omnes q̄ audiebāt voces ei?
 sicut quiescit terra quāto senserit ignē.
 Et vidi post hęc: et ecce oregabať mul-
 titudo hominū quoy nō erat numer? de
 quatuor ventis celi. ut debellarent hō-
 minē qui ascenderat de mari. Et vidi: et
 ecce sibi mēpi sculperat mōtē magnū
 et volauit super eum. Ego autē quesiui
 videre regionem uel locum vnde sculp-
 tus esset mons: et nō potuī. Et post hęc
 vidi: et ecce omnes qui congregati sūt
 ad eū vbi expugnarent eum timebant
 valde: tamen auctebāt pugnare. Et ecce
 ut vidit impetū multitudinis veniens
 non leuauit manum suā neq; fram eam
 tenebat. neq; aliquod vas bellicosum
 nisi solūmodo ut vidi. quoniam em-
 sit de ore suo sicut flammam ignis. Et de la-
 bys eius spiratū flamme. et de lingua
 eius emitebat scinillas et tempestatēs

et commixta sūt omnia simul hic flatus ignis et spiritus flammæ. et multitudo tēpētatis: et conādit sup multitudinē in impetu que parata erat pugnare et succendit omnes: ut subito nichil vitaretur et innumerabili multitudinē. nisi solimodo pulvis et fumi ceteros. Et vidi et exāui. Et post hec vidi ipm hoīem descēdentē ad se de monte et vocantē ad se multitudinē aliā pacificā: et accēbāt ad eū vultus hoīm mltos et quorundā gaudium: quorundā tristitiam: aliqui vero alligati: aliqui adducētes ex eis q̄ offerrebant. Et egrotati a multitudinē pauoris: et expugnati sum: et dixi. Tu ab inicio demonstrasti furo tuo mirabilia hec: et dignū me habuisti ut susciperes tēpētationē meā: et nunc demonstrasti michi adhuc interpretationē somnij huius. Sicut enī existimo in sensu meo vix q̄ trelidati fuerūt in diebus illis. Et multo plus vix hīs: q̄ nō sunt trelidati. Qui enī nō sunt trelidati tristes erāt. Intellego nūc que sunt reposita in nouissimis diebus: et occurrēt eis: sed et hīs qui trelidati sūt. Propter hec venerūt enī in pericula magna. et necessitates multas: sicut ostendūt somnia hec. Artamē fāciat: huius est periclitantē venire in hunc q̄ pertransire sicut nubem a seculo: et nūc videre que contingūt in nouissimo. Et respondit ad me: et dixit. Et visionis interpretationē dicam tibi: et de quibus locutus es ad apriā tibi. Quomā de hīs digni sūt qui trelidati sūt: hec est interpretatio. Qui auferunt pericula illo tēpore: hic se custodiunt. Qui in periculo incedunt: hī sūt qui habēt opem et firmam ad fortissimū. Scito ergo: quoniam magis beatificati sūt q̄ trelidati sūt: sup eos q̄ mortui sūt. Hec interpretationes visionis. Quia

vidisti virū ascendentē ex corde maris. ipse est quē cōseruat altissimus mltis tēporibus: qui p̄ sanctorū liberabit creaturā suam: et ipse disponet q̄ trelidati sūt. Et quoniam vidisti re ore eius exire ut spiritum et ignem et tēpētate: et quomā nō tenebat frammē neq; vas bellicosum corruptū enī impetus eius multitudinē que uenerat expugnare eū: hec est interpretatio. Ecce dies veniūt quātō incipiet altissim⁹ liberare eos que sup terrā sunt et veniet in cōcessu montis sup eos qui inhabitant terrā. Et alij alios cōgitantū debellare: ciuitas ciuitatē et locum locum et gens aduersus gentē: et regnū aduersus regnū. Et erit cum fiat hec: et cōtingent signa que ante ostendi tibi: et tūc reuelabitur fili⁹ meus: quē vidisti ut virū ascendentē. Et erit quātō audierint omēs gentes vocē eius: et trelidati que et vnusquisq; regione sua bellum suū qd̄ habent ad alterutrū: et colligēt in vnū multitudē innumerabilis sicut volentes venire et expugnare eū. Ipse autē stabit sup caamē montis syon. Syon autē veniet: et ostendet omībus parata et edificata sicut vidisti montē scilicet pi sine manib⁹. Ipse autē filius me⁹ arguet q̄ adiuuauerūt gentes impietates eorū: has que tēpētati appropinquauerūt p̄pter mala cogitamenta eorū et crudelimenta quibus incipiet crudari q̄ assimilatae sūt flammæ: et periet eos sine labore: p̄ legem que igni assimilata est. Et quomā vidisti eū colligentē ad se aliam multitudinē pacificam: hec sūt decem tribus que captiue ducte sunt de terra sua in diebus ioseph regis quē captiuū duxit salmanasar rex assiriorū. et translulit eos trans flumē: et translatis sunt in terram aliā. Ipsa autē sibi dixerūt o filiū

hoc ut derelinquerent multitudinē gen-
tium: et proficiscerent in ulteriorem regio-
nem ubi nunquam inhabitavit genus huma-
nū: et ibi obfluere legitur ma sua quā nō fu-
erat observātes in regione sua. Per intro-
itus autē angustos fluminis eufraten in-
troierunt. fecit enim eis tūc altissimus si-
gna: et statuit venas fluminis usquequā
trāsirent. Per eam enim regionē erat via
multa itineris anni vnius et dimidij:
nam regio illa vocatur arfareth. Tūc
inhabitauerūt ibi usque in nouissimo tēpo-
re: et nunc iterū cū cepit venire iterū
altissimus statuit vena fluminis ut pos-
sint transire: propter hec vidisti multa tu-
dinē cū pace. Sed et qui derelicti sunt de
populo tuo: hi sunt qui inueniuntur in tra-
terminū meū. factum erit ergo quando
in aperit perire multitudinē eorum quā colle-
cte sūt gentes: propterea eos qui supraue-
runt populum: et tūc ostendet eis milia plu-
rima portenta. Et dixi ego. Dominator
dñe hoc michi ostende: propter quod vi-
di virum ascendente de corde maris. Et
dixit michi. Sicut nō potest hō uel scru-
tari uel scire quod sūt in profundo maris:
sic non poterit quisque super terrā vitare fi-
liū meū. uel eos quā cum eo sūt: nisi in tē-
pore dier. Hec est interpretatio somnij quod
vidisti: et propter quod illuminatus es hic
solus. Dereliquisti enim tuā: et area meā
vacasti legē et quæstisti. Vita enim tuā di-
spoluisti in sapientia: et sensū tuū voca-
sti matrē. Et propter hoc ostendi tibi mer-
ces apud altissimū. Erit enim: post alios
tres dies ad te alia loquar: et exponā tibi
grauia et mirabilia. Et profectus sū et
trāsij in campū: multū glificā et laudans
altissimū de mirabilibus quā tēpus facie-
bat: et quā gubernabat terra quā sūt in tē-
poribus illata. Et sedi ibi tribus diebus. *xiij*

Et factum est tertio die: et ego scē-
bam sub quera. Et ecce vox exi-
uit contra me et rubo et dixit. Et dicit e-
sora. Et dixi. Ecce ego domine. Et sur-
rexi super pedes meos. Et dixit ad me. Re-
uelans reuelatus sum super rubū. et lo-
cutus sū moysi quando populus meus
seruiebat in egipto: et misi eū et eduxi po-
pulum meū de egipto. et adduxi eū super
montem synai: et tenuerā eū apud me di-
ebus multis: et enarraui ei mirabilia mul-
ta. et ostendi ei temporū secreta et finem
et precepi ei dices. Hec in palam facies
verba: et hec abscondes. Et nūc tibi dico
signa quā demonstrauī: et somnia quā vidisti
et interpretationes quas tu vidisti in cor-
de tuo reponere ea. Tu enim recipies ab
hoibus et disfaberis reserū cū filio meo
et cum similibus tuis: usquequo finiet
tempora. Quomā seculū perdidit inuen-
tūtem suā: et tempora appropinquant
senescere. Duorū enim partibus diuisū
est seculum: et trāsierunt eius reāma et
dimidiū reāme partis supersunt autē eius
post mediū reāme partis. Nūc ergo di-
spone domū tuā. et corripe populum tuū et
consolare humiles eorum: et renūtia iam
corruptele et dimitte abs te mortales
cogitationes: et proice abs te pondera hu-
mana et exue te iam infirmā naturam:
et reponere in vnam partē molestissimā ti-
bi cogitantia: et festina transigrare
a temporibus hijs. Que enim vidisti nūc co-
tigisse mala: iterū horū exteriora facient
Quantū enim inualidū fiet seculū a se-
nectute: tantū multiplicabuntur super
inhabitantes mala. Prolongauit enim se-
magis veritas: et appropinquant me-
dici. Jam enim festinat venire quā vidisti
visionē. Et respondi: et dixi corā te dñe
Ecce enim ego abibo sicut precepisti michi:

et corripiam presentē pplm. Qui autē
 iterū nati fuerit: quis cōmouebit? Po-
 situm est ergo sedm in tenebris: et qui
 inhabitant in eo sine lumine. Quomā
 lex tua in censa est: p̄p̄t qd̄ nemo scit
 que a te facta sunt uel q̄ ināpient op̄ra
 Si enī mucn̄ ī te gratiā: inuīte in me
 spiritum sandū: et scribam om̄e quod
 factū est in seclō ab inīcō que erant in
 lege tua scripta. ut possint homines in
 uenire semitam: et q̄ uoluerint uiuere i
 nouissimis vīat. Et respondit ad me
 et dixit. Vacans congrega pplm. et di-
 ces ad eos: ut nō querat te diebus qua-
 draginta. Tu autē prepara tibi buros
 multos: et acipe tibi saream daziam.
 sclemiam. echanū. et asiel. quinq; hos:
 qui parati sūt ad scribendū uelocit. Et
 uenies huc et ego accendā in corde tuo
 lucernā intellectus: q̄ nō cxtinguetur q̄
 ad usq; firmantur q̄ ināpices scribere. Et
 tunc p̄fēdis quedā palā fides: quedā
 sapientib; absconse traxes. In crastinū
 enim hac hora ināpices scribere. Et pro-
 fectus sū sicut michi p̄cepit: et congre-
 gaui omnē pplm: et dixi. Audi israhel
 uerba hec. Peregrinātes p̄grinati sūt
 patres nostri ab inīcō ī egipto. et libra-
 ti sūt in te: et acceperūt lege uite quā nō
 custodierunt. quā et uos post eos trans-
 gressi estis: et data est uobis terra in so-
 ram et terra syon: et patres uestri et uos
 iniquitate scaltis. et nō seruastis uias
 quas p̄cepit uobis altissimus: et iustus
 iurex cū sit. abstulit a uobis in tempore
 quod tonauerat. Et nūc uos hic estis
 et fratres v̄ā introsum uestrum sunt.
 Si ergo impraueritis sensui uōo et u-
 deritis cor uestri. uīuī cōseruati eritis
 et post mortē misericordiam cōsequemini.
 Iudiciū enī post mortē uenit. quanto

iterum renūscens: et tunc iustorum
 nomina parebunt: et impiorū facta o-
 stententur. Ad me igitur uelut accedat
 nunc: neq; requirat me usq; dies qua-
 draginta. Et accepi quinq; viros sicut
 mandauit michi: et p̄fēdi sumus ī can-
 pum: et mansimus ibi. Et factus sum
 in crastinum. et ecce uox uocauit me
 dicens. Etdza ap̄ri os tuū: et bibe quo-
 te potauro. Et ap̄ri os meū: et ecce ca-
 lir plenus porrigebat michi. Hoc erat
 plenu sicut aqua: color autē ei⁹ ut igni⁹
 similis. Et accepi et bibi: et in eo di bi-
 bissem cor meū cruciabat̄ur intellēdu:
 et in p̄dus meū incresebat sapientia.
 Nam spiritus me⁹ cōseruabat memoria
 Et ap̄ri est os meū: et nō est clausum
 amplius. Altissim⁹ uoluit intellēdū q̄
 q; uiris: et scriperūt q̄ dicebant exesli-
 ones nodis: q̄s nō sciebāt. Nocte autē
 māducebant panē: ego autē p̄ diem lo-
 quebar: et p̄ nodē non tacebā. Scrip̄ti
 sunt autē p̄ quadraginta dies libri duce:
 ti quatuor. Et factum ē cū cōpleuissent
 quadraginta dies: locutus ē altissim⁹
 dicens. P̄iora q̄ scrip̄isti ī palā pone.
 et legant digni et indigni: nouissimos
 aut septuaginta ofuabis: ut tradas eos
 sapientib; de pplō tuo. In hīs om̄ ē ue-
 na intellectus et sapientie fons: et scien-
 tie flumen. Et facti sic. **P̄b.**

Ecce loquere in aures plebis mee
 sermones p̄bete quos immisero
 in os tuū dicit dñs: q̄ facti ut ī carra scri-
 bantur. qm̄ factes et uiri sūt. Ne time-
 as a cogitationib; adūsium te: nec tur-
 bant te in credulitate dicentū: qm̄ om̄
 nis in credulus ī in credulitate sua mori-
 etur. Ecce ego induco dicit dñs super
 orbem terray mala. gladiū et famem et
 mortem et interitum: p̄t qd̄ suppolluit

iniquitas omnē terrā: et adimpleta sūt
 opera noxia illorū. Propterea dicit do-
 minus. Jam nō silebo te impietatis o-
 ra que irreligio se agit: nec sustinebo
 in hīs q̄ inique exerceant. Ecce sanguis
 innocens et iustus clamat ad me: et aie
 iustorū clamant p̄ seueratē. Vindicans
 vindicabo illos dicit dñs: et accipiam
 omnē sanguinē innocū ex illis ad me.
 Ecce p̄plus me quasi gr̄er ad occasiōē
 duat: iam nō patiar illū habitare in ter-
 ra egipti: sed educā eum in manu potentis
 et brachio excelso. Et partiam plaga si-
 cut prius: et corrumpā omnē terrā eius.
 Augēbit egipt⁹ et sudamenta ei⁹: et pla-
 ga verberata et castigatiōe quas indu-
 cet ei⁹. Augēbit cultores operātes ter-
 ram: qm̄ deficiēt semina eorū ab v̄edi-
 ne et grādie et a sicce terribili. Se sca-
 lo et q̄ habitant in eo: quia appropinq̄-
 nit gladius et cōnitio eorū: et exsurgēt
 gens sup gentem ad pugnā et rumphea
 in mamb⁹ eorū. Erīt em̄ i constabilitio
 homib⁹: et alij alijs inualescētēs nō au-
 rabunt regē suū et primaps: vie gesto-
 rum suorū i potētia sita. Cōcupiscēt em̄
 homo in ciuitate ire: et nō poterit. Pro-
 pter supbiā em̄ eorū ciuitates turbabūt
 domus extērent: hoies meruent. Nō mi-
 serebit homo proximū suū ad irritum
 faciendū domos eorū in gladiū: ad diri-
 piendas substantias eorū p̄pter famem
 panis et tribulaciōē mltā. Ecce ego cō-
 uoco dicit deus oēs reges terre ad me ve-
 rendū qui sunt ab oriente et ab austro
 ab euro et a libano ad ouerēdos in se:
 et redere q̄ tēret illis: sicut faciūt usq̄
 bodie cledis meis: sic faciā et reddā in
 sinu eorū. Hec dicit dñs de⁹. Nō parcat
 venter mea sup peccatores: nec cessabit
 rumphea sup effūcētes sanguinē inno-

quum sup terrā. Erīt i ignis ab ira eius
 et deuorauit fundamenta terre: et peccato-
 res quasi stramen incensum. Se eius q̄
 peccant: et nō obseruant mandata mea
 dicit dñs. Nō parcam illis. Discedite
 filij apostate: nolite cōtaminare sancti-
 ficatiōē meā: qm̄ nouit dñs om̄s qui
 delinquant in illū. Propterea tradidit
 eos in mortē et in occasiōē. Jam em̄ ve-
 nerūt sup orbem terrarū mala: et mane-
 būs i illis. Nō em̄ liberabit vos deus:
 propt̄ quod peccastis in eū. Ecce visio
 et horribilis et facies illi⁹ ab oriente. Et
 erient nationes draconū arabū in curri-
 bus mulas et sic stat⁹ eorū a die itineris
 fertur sup̄ terram: ut iā timeant et tre-
 pident om̄es q̄ illos audiēt armonij
 insonantes in ira: et exiat ut ap̄i te fil-
 ua: et adueniet i v̄iciniā magna: et cō-
 stabūt in pugnam cū illis: et vastabūt
 portionem terre asiriorū. Et post hęc su-
 perualescēt dracones naturas sue
 memores: et conuertent se conspirātes
 in virtute magna ad p̄sequēdos eos.
 Isti turbabuntur et flebunt in virtu-
 te illorū: et cōuertent p̄ces suos in su-
 gam: et a territorio asiriorū subsēsoz
 ob stēbit eos: et cōsumet vnū ex illis:
 et erit timor et tremor i exercitū illorū
 et cōtentio i reges ipsorū. Ecce nubes ab
 oriente et a septentrione usq̄ meridianū
 et facies earū horrida valde plena ire et
 procelle. Et collident se inuicem: et colli-
 dent sp̄us copiosū sup̄ terrā et sp̄us
 illorū. Et erit sanguis a gladio usq̄
 ad ventrem equi: et simus hois usq̄ ad
 substramen cameli. Et erit timor et tre-
 mor multus sup̄ terrā: et horrebunt q̄
 vixebunt iram illam: et tremor apprehē-
 det illos. Et post hęc mouebuntur nim-
 bi copiosi a meridiano et septentrione:

et portio alia ab occidente. Et supina uale-
 scunt uenti ab oriente et reuertunt ea: et
 nubem quam suscitauerit ira: et syodus ad
 faciendam extritatione ad orientalem
 uentum et occidentem. violabit. Et exalta-
 bunt nubes magne et ualide plene ire et
 syodus. ut extirpent omnem terram et inha-
 bitantes ea: et infundat sup omnem locum
 altum. et animicem syodus terribile. igne
 et grandine et rumpreas uolantes. et a-
 quas multas: ut ena impleant omnes ca-
 pi et omnes rui plenitudine a quas mul-
 tarum. Et uolentur ciuitates et muros
 et montes et colles et ligna siluarum: et fenem
 patorum et frumeta eorum. Et trahunt co-
 stantes usque babilonem et extirpent ea: co-
 uentur ad ipsam et arantur ea: et effun-
 dent syodus et omnem iram sup ea. Et sub-
 ibit puluis et fumus usque in celum: et omnes
 in aruitu lucebunt ea: et qui sub ea rema-
 serint seruient hys que ea extirruerunt. Et
 tu asia decos in spe babilonis. et gla-
 sone ei: ve tibi misera. ppter qd assimi-
 lasti ei et ornasti filias tuas in fornicatio-
 ne ad placendum et gloriam dum in amato-
 ribus tuis que te accipierunt semp fornicari
 quodibilem imitata es semp in omnibus
 operibus eius et in aduentionibus ei: ppter
 rea dicit deus. Immittat tibi mala: uir-
 ditate paupertate et famem et gladium et
 pestem ad tuastadas domus tuas a vi-
 olatione et morte et gloria uirtutis tue
 Sicut flos siccabitur cum exsurgit arbor
 qui emissus est sup te: infirmaaberis ut
 paupera plagata et castigata a mulieribus
 ut non possint te suscipere potentes et ama-
 tores. Nunquid ego sic zelabo te dicit do-
 minus: nisi occidisses electos meos in o-
 mni tempore exaltans passionem manuum: et di-
 cens sup mortem eorum cum inebriata esset.
 exorna speciem uultus tui. Merces forni-

cationis tue in sinu tuo: propter hoc red-
 ditione accipies. Sicut facis electis me-
 is dicit dominus. sic faciet tibi deus: et tradat
 te in malum. Et nati tui fame interierunt: et
 tu rumprea carnes et ciuitates tue sterent
 et omnes tui in campo gladio uent. Et qui
 sunt in montibus fame peribunt: et mandu-
 cabunt carnes suas et sanguinem bibent
 a fame panis et siti a que. Infelix per ma-
 ria uenies: et rursum accipies mala. Et
 intrastu allicent ciuitate odiosam: et ex-
 terrent aliquam portione terre tue. et par-
 tem glorie tue exterminabunt: rursum reu-
 tentes ad babiloniam conuersam. Et de-
 molita eris illis per stipulam: et ipsi erunt
 tibi ignis: et deuorabunt te et ciuitates tu-
 as: terram tuam: et montes tuos: omnes
 siluas tuas et lignum fructiferum igni
 comburent. filios tuos captiuos ducent
 et censum tuum in prebendam habebunt: et
 gloria facti tue exterminabunt. .xxv.

Quod tibi babilon et aspa: ve tibi egi-
 pte et siria. Preangite uos sacros
 et alieis. et plangite filios uestros et do-
 lore: quam appropinquauerit cotritio uestra
 Immissus est uobis gladius: et quis
 est qui auitat illud? Immissus est in uobis
 ignis: et quis est qui extinguat illum?
 Immissa sunt uobis mala: et quis est qui
 repellat eas? Nunquid repellit aliquis le-
 onem esurientem in silua: aut extinguit
 ignem in stipula. mor quam ad cepit ar-
 dere? Nunquid repellit aliquis sagittam
 sagittari forasissimam? Dominus fortis
 immittit mala: et quis est qui repellat ea
 Exiit ignis ex ira domini eius. Et quis est qui
 extinguat eum? Choniscabit: et quis non
 timebit? Tonabit: et quis non paret?
 bit? Dominus comminabit: et quis non
 funditus cotretur a facie ipsius? Terra
 tremuit et sudam enata eius mare fluctuat

te profundo. et fludus eius disturbabunt
 et pisces eius a facie domini et a gloria vir-
 tutis eius: quoniam foris dextera eius que ar-
 cum tenet: sagitta eius acuta que ab
 ipso mittuntur: non deficiet cum ceperint
 mittere in fines terre. Ecce mittunt mala
 et non revertentur: donec veniat super ter-
 ram. Ignis succendit: et non extinguetur
 donec consumat fundamenta terre. Quem
 admodum non redit sagitta missa a vali-
 do sagittario: sicut non revertentur mala
 que missa fuerint in terram. Ne michi
 et michi. Quis me liberabit in illis die-
 bus? Inicium dolorum et multi gemitus:
 incium famis et multi interitus: incium
 belorum et formidabunt potestates: incium
 malorum: et trepidabunt omnes. In his
 quid faciam cum venerint mala? Ecce fames
 et plaga et tribulatio et angustia miseria
 sunt: flagella in emendatione: et in his
 omnibus se non auertent ab iniquitate
 suis: neque flagellorum memores erunt sem-
 per. Ecce erit annone vilitas super terram
 sic ut putent sibi esse direptam pacem:
 et tunc germinabunt mala super terram gla-
 dius fames et magna confusio. A fame
 enim plurimi qui inhabitant terram inte-
 rient: et gladius perdet ceteros qui supra-
 uerint a fame: et mortui sicut stercora pro-
 iacentur et non erit qui consolatur eos.
 Derelinquetur enim terra deserta: et ciui-
 tates eius deiciantur. Non derelinquetur
 qui colat terram: et qui seminat eam. Li-
 gna dabunt fructus: et quis vindemia-
 bit illa? Sua matura fiet: et quis calca-
 bit illam? Erunt enim loca magna deserta.
 Cupiet enim homo hominem videre: uel
 uocem eius audire. Relinquentur enim de-
 quitate decem et duo de agro qui abscō-
 derint se in densis nemoribus et scissuris
 pratarum: quemadmodum derelinquitur

in oliueto et singulis arboribus tres aut
 quatuor oliuæ: aut sicut in uinea vineæ
 miata racemi relinquuntur ab his qui
 diligenter uinea scrutantur: sic reliquē-
 tur in diebus illis tres aut quatuor ser-
 uantibus tomos eorum in rumphea. Et
 relinquetur terra deserta: et agri eius in-
 ueterabunt: et uie eius et omnes semite
 eius germinabunt spinas eo quod non tran-
 sient homines per eas. Augebunt uirgines
 non habentes sponfos: lugebunt mulieres
 non habentes uiros: lugebunt filie ea-
 rum non habentes adiutorium. Sponsi ea-
 rum in bello confumentur: et uiri earum
 in fame extremetur. Audite uero ista: et
 cognoscite ea serui domini. Ecce uerbum
 domini: erapite illud ne dijs credatis
 de quibus dicit dominus. Ecce appropi-
 quant mala et non tardant. Quemad-
 modum pregnans cum parit in nono
 mense filium suum: appropinquante ho-
 ra partus eius. ante horas duas uel tres
 dolores circumtinent uentrem eius: et pro-
 ceunte infante de ventre non tardabunt
 uno puncto: sic non morabimur ma-
 la ad protrahendum super terram: et seculum
 gemet. et dolores circumtinebunt
 illud. Audite uerbum plebs mea. Pa-
 rare uos in pugnam: et in malis. sic esto-
 te quasi ad uene terre. Qui uendit quasi
 qui fugiat. et qui emit quasi qui perditur.
 rus. qui mercat quasi qui fructum non
 capiat: et qui edificat quasi non habi-
 turus. Qui seminat quasi qui non me-
 tet: sic et qui uineam puitat quasi non
 vindemiaturus. Qui nubit sic quasi fi-
 lios non facturum: et qui non nubit sic qua-
 si uidui propter quod qui laborat sine
 causa laborat. fructus enim illorum alieni
 gene metent: et substantiam illorum rapient
 et tomos eorum: et filios eorum captiuabit

quā i captiuitatē ⁊ fame generat natos suos. Et qui negotiant i rapina quantū diu eromant ciuitates ⁊ domos suas et possessiones ⁊ personas suas: tantomāgis adzelabo eos sup peccata sua dicit dominus. Quomō zelat fornicaria mulierem p̄oneam ⁊ bonam valde: sic zelabitur iusticia iniquitatē cum exornat se et accusat eā in facie cum venerit qui defendat exquirentē onine peccatū sup terram. Propterea nolite simulari ei nec operibz ei: quomā adhuc p̄sillū et tolleretur iniquitas a terra: ⁊ iusticia regnabit in vos. Non dicat peccator se nō peccasse: quomiam carbonēs ignis comburent sup caput eius qui dicit nō peccavi coram deo et gloria ipsius. Ecce dñs cognoscer oia opera hominū: ⁊ adiuuētiones illorū ⁊ cogitacōnes illorū: ⁊ corda illorū. Dixit enim fiat terra et facta ē fiat celum ⁊ factū est. Et in verbo illius stelle fundare sūt: et nouit numerū stellarū. Qui scrutat abissū ⁊ thesauros illarū: q̄ mensus est mare ⁊ conceptum ei. Qui cōdixit mare in medio aquarum: et suspendit terrā sup aquas verbo suo. Qui cōdixit celum q̄si camerā: sup aq̄s fundauit eū. Qui posuit in deserto fontes a quarū: et sup verticē montiū lacūs ad emittendū flumina ab eminentia petra: ut potaret terrā. Qui fingit hominē ⁊ posuit cor suum i medio corporis: et misit ei spiritū vitā ⁊ intellectū ⁊ spiramē dei omnipotentis q̄ fecit omia: et scrutatur oia absconsa in absconsis tē. Dic nouit adiuuētione vestrā: et q̄ cogitatis in cordibz vestris peccantibz et volētibz occultare peccata sua. Propt̄ quod dñs scrutauit oia opera v̄ra: et traduet vos om̄s. et v̄s consuli eritis cum p̄cesserint peccata v̄ra coram

hoibz: et iniquitates erūt que accusatores stabūt i die illo. Quid facietis: aut q̄ modo abscondētis peccata v̄ra corā deo et angelis ei? Ecce iudex deus: timete eū. Desinite a peccatis v̄ris: et obliuiscāmi iniquitates v̄ras iā agere eas i sempiterno: ⁊ deo educet vos ⁊ liberabit de oī tribulatione. Ecce enim incenditur arbor super vos turbe copiose: ⁊ rapiet quosdā et vobis et ababunt vobis occasis: et qui consenserunt eis erūt illis in testū et in impietū ⁊ in conuersionem. Erit enim locus locus: et in vicinas ciuitates exstinctio multa sup timentes dominum. Erunt quasi infāmi nemi p̄centes ad diripiendum ⁊ deuastandum adhuc timentes dominum: quia deus stabunt et deripient substantias: et de vobis suis eos eiānt. Tūc parebit p̄obatio electorū meorū: ut aurum quod p̄obatur ab igne. Audite dilecti mei dicit dominus. Ecce assū dices tribulati om̄s: et de h̄is liberabo vos. Ne timeatis nec hesitatis: quomiam deus dux vester est. Et qui seruat mandata et p̄cepta mea dicit dominus deus: ne p̄ponerent vos peccata v̄stra: ne succident se iniquitates vestre. Ne cōstringuntur a peccatis suis ⁊ obtegunt ab iniquitatibus suis: quemadmodū ager cōstringitur a filia ⁊ sp̄is regitur semina eius per quam nō transit homo: et excluditur: et mittitur ad deuotionem ignis. *Explicit liber dec.*
Inipit prologus in libro Thobie.
 primū capm. ~
 Prologatio ⁊ heliozo episcopis: ieronimū p̄fiter in dño salutē. Mirari nō desino exadiomis v̄re instantiā. *Exigis*

enim ut librum chalcæo sermone conscri-
ptum ad latinum stilum traham: librum
vtriusque tibi: quæ hebreæ et cathalogo di-
uinarum scripturarum secantes. huius qui agy-
ographa memorat manciparunt. fœdatis
testimonio vestro: non tam meo studio
Arguunt enim nos contra suum canonem
latinis auribus ultra transferre. Sed melius
esse iudicans phariseorum displicere iudi-
cio. et episcoporum iussibus deserui-
re: instigati ut potui. Et quia vicinia est chal-
cæorum lingua sermone hebraico: vtriusque
lingue primum loquacem esse reperiens
vniuersi diei laborem arripui: et quicquid
ille michi hebraicis verbis expressit. hoc
ego acuto notario. sermoibus latinis ex-
posui. Orationibus vestris mercede huius op-
is operabor: cum gratum vobis didicero me
quod iubere estis dignati complectere.

Inquit liber Tobie.

Tobias ex tribu et ciuitate neptalim. que est in superioribus galilee supra naalon post viam que ducit ad occidentem. in sinistro ha-

bens ciuitatem sephet: cum captus esset in diebus salmanasar regis assiriorum. in captiuitate tamen post viam veritatis non deseruit: ita ut omnia que habere poterat quotiens die conceptiuus fratribus que erant ex eius genere impartiret. Cumque esset iunior omnibus in tribu neptalim: nichil tamen puerile gessit in opere. Denique cum irent oves ad vitulos aureos quos iheroboam fecerat rex israel hic solus fugiebat consortia omnium: et pergebat ad iherusalem ad templum domini. et ibi adorabat dominum deum israel: omnia primatiua sua et decimas suas fideliter offerens. ita ut in tercio an-

no profectus et adueniens ministraret omnem decimationem. Hec et huius similia fecundum legem dei puerulus obseruabat. Cum vero factus fuisset vir accepit uxorem annam de tribu sua: et genuit ex ea filium nomen suum imponens ei: quem ab infantia timere deum docuit et abstinerere ab omni peccato. Igitur dum per captiuitatem ducimisset cum uxore sua et filio in ciuitatem minium cum omni tribu sua. et cum omnibus eorum et abis gentilium: iste custodiuit animam suam: et nunquam contaminatus est in eis. Et quoniam memoratus fuit domini in toto corde suo. redit illi deus gratiam in conspectu salmanasar regis: et redit illi potestate quocumque vellet ire habens libertatem quecumque facere voluisset. Pergebat ergo pro omnibus qui erant in captiuitate: et monita salutis dabat eis. Cum autem venisset in regem ciuitatem medorum. et ex huius quibus honoratus fuerat a rege habuisset decem talenta argenti: et cum in multa turba generis sui gabelum egentem vidisset que erat ex tribu eius. sub dogratho redit illi memoratum pondus argenti. Post multum vero temporis mortuo salmanasar rege. cum regnaret sennacherib filius eius pro eo. et filius israel exosos haberet in conspectu suo: tobias pergebat pro omnium cognationem suam. et consolabatur eos: diuidensque vniuersis prout poterat de facultatibus suis. Esuriens alebat: nudusque vestimenta prebebat: et mortuis atque occisis sepulcrum sollicitus exhibebat. Denique cum reuersus esset rex sennacherib fugiens a iuxta plagam. quam circa cum fecerat deus propter blasphemiam suam et iratus multos occideret ex filijs israel: tobias sepeliebat corpora eorum. At ubi nundatum est regi. iussit eum occidi:

et tulit omnē substantiā eius. Tobias vero cum filio suo et cum vxore fugiens nudus lauit: quia multi diligebāt eū. Post dies vero quadraginta quinque ceciderūt regem filij israhel. Et reuersus est tobias ad domum suā: omnisq; facultas eius restituta est ei.

- ii -

Post hec vero cū esset dies fasti domini et factū esset prandiu bonū in domo tobie: dixit filio suo. Vate et adue aliquid de tribu nra timentes dñi: ut epulentur nobiscū. Cūq; abisset: reuersus nundauit ei vinum et filijs israhel iugularum iacere i platea. Stratimq; exiliens de acabitro suo. reliquēs prandii unicum puenit ad corpus: tollentq; illud. portauit ad tomū suā oculite: ut dum sol ocaubisset caute sepeliret eū. Cūq; ocaulisset corp: māducauit panem cū lactu et tremore: mmo: as illum sermonē quē dixit dñs p amos pphetam. Dies fasti velti couertent in lamentationē et luctū. Cū vero sol ocaubisset: abijt et sepeliuit eū. Arguebāt aut cū omīs pimi eius. dicentes. Jam huius rei causa interfici iustus es. et vix effugisti mortis impari: et itra sepelis mortuos. Sed tobias plus timēs dñi q̄ regem. rapiebat corpora ocaulorum et ocaulabat i domo sua: et medijs noctibus sepeliebat ea. Cōgnit aut ut quādam die fatigatus a sepultura veniens tomū suā iactasset se iuxta parietē et ocaulisset: et ex nido hirsudinū dormienti illi calida stercora ināderent sup oculos eius: fieretq; cecus. Hāc aut tēpationē ideo permisit dñs auerire illi: ut posteris daretur exemplū patientie eius: sicut et sancti iob. Nā cū ab infantia sua semp dñi timuerit. et mandata ei custodierit non est cōtristatus cōtra dñm q; plaga

cecatas cucernerit ei: sed immobilis i cecitate timore pmanit: agens gratas deo oib; diebus vite sue. Nā sicut beato iob multisulabāt reges: ita isti p̄cētes et cognati eius iridebant vitā eius dicētes. Sibi est spes tua p qua elimoſinas et spultraras faciebas. Tobias vero increpabat eos dicens. Nolite ita loqui: quoniā filij sanctorū sumus: et vitā illā expetam? quā deus daturus est hīs qui firmā suā nunq; mutant ab eo. Anna vero vxor eius ibat ad opus terrinū quotidiē: et de labore manuū suarū victū quē cōsequi potuisset cōserbat. Unde factū est: ut hec dum caprarū accipiens. tenuisset domi. Cūq; cū vocem balanis vir ei audisset. Dixit. Videte ne forte furtiuus sit. Reddite eum dñis suis: quia non licet nobis aut ceteris ex furto aliquid aut cōtingere. Ad hec vxor ei irata respōdit. Manifeste vana facta est spes tua: et elemosine tue modo paruēt. Atq; hīs et alijs hmōi v̄bis expr̄obzabat ei.

Tunc tobias ingemuit et cepit orare cū lacrimis dicens. Iustus es dñe et omia iudicia tua v̄ra sūt et omīs vie tue misericordia et v̄ritas. et iudiciū aut. Et nūc dñe memor esto mei et ne vindictā sumas de peccatis meis: neq; reminiscaris relictā mea uel parentum meorū. Quoniā nō obediūm p̄ceptis tuis iteo traditi sum in cōtēptionē. et captiuitatē et in morte. et infabulā: et in impropiū omib; nationib; in quibus dispersisti nos. Et nūc domine magna iudicia tua: quia nō egim? scāndū p̄cepta tua: et nō ambulauim? sinceriter coram te. Et nūc dñe scāndū volūtātē tuam fac meū: et p̄p̄e in pace recipi p̄ritū meū. Expōit cū michi mori magis q̄ viuere. Etiam itaq; die contigit

ut fara filia ragudis i rages auitate me-
 doru. et ipa audiret impromu in vna
 ex andis paris sui: qm tradita fuerat
 septem viris: et tantomu noie a moceus
 occiderat eos: mox ut ingressi fuissent
 ad eam. Ergo ai p culpa sua inreparet
 puella: respondit ei dicens. **A**mplius
 er te no vixamus filiu aut filia sup ter-
 ram: interfecit viror tuoru. Nunqo
 et occidere me vis fiat etia occidisti se-
 ptem viros. **A**d hanc vocem perrexit i
 superius cibiculu domus: et trib die-
 bus et trib noctib no maducauit ne-
 q; bibit: sed in oratione persistens ai la-
 crimis tepcabat te. ut ab isto impro-
 rio liberaret ea. **F**acti est aut die tercia
 dum copleret oratione: benedicens vo-
 minu dixit. **B**enedicti est nome tuum
 tuus patri nostroy: qui ai iratus fueris
 misericordia faaes: et in repute tribula-
 tionis peccata dimittis hys qui inuocit
 te. **A**d te dne fidan mea ouerto: ad te
 oculos meos dirigo. **P**eto dne ut te vni-
 cilo impromij hui? absoluas me: aut
 certe te sup terrā eripias me. **T**u seis do-
 mine qa nunq; concupiu viru: q mudam
 seruau aiamei ab omni concupiscētia
Nunq; ai luxentib miscui me: neq; ai
 hys qui in lenitate ambulat partiapem
 me pbui. **V**iru aut ai timore tuo no ai
 libidine mea consensu suscipere. **E**t aut
 ego indigna fui illis: aut illi forsan mi-
 ebi no fuerit digni: quia forsan viro
 alio oseruasti me. **N**o est en in hois po-
 tēte oshiu tuu. **H**oc aut pcerto has-
 bet ois qui colit te: qa vita eius si in p-
 batione fuerit coronabit: si aut i tribu-
 latione fuerit liberabit: et si in correptione
 fuerit ad misericordia tua puenre-
 licabit. **N**o em telectaris in pditioni-
 bus nostris: qa post tepitate traquillu

fa as: q post lacrimatione q fletu exulta-
 tionē in fudois. **S**it nome tuu de isrl be-
 nediati i secla. **I**n illo tpe exaudite fut
 pces amboym in cōspēdu glie sumi dei: q
 missus est angel? dñi sand? raphael ut
 curaret eos ambos quoy vno repute fut
 orationes in o spēdu dñi recitate. **iii**
Titur ai tobias putaret oratione sua
 exaudiri ut mori potuisset: vocauit ad
 se tobiā filiu suum: dixitq; ei. **A**udi fili
 mi verba oris mei: et ea i corde quasi fun-
 damentu construe. **C**um accepit tuus
 aiamei corp? meū sepli: et honore
 habebis matris tue. omnib diebus vite
 eius. **M**emo em esse tebus: que q quata
 piala passa fit ppter te i vtero suo. **C**ū
 aut et ipa complauerit tempus vite sue.
 seplias eam aret me. **O**mibus aut die-
 bus vite tue i mente habeto xū: q caue-
 ne aliquādo peccato cōsentias: et pzet-
 mittas pcepta dei nostri. **E**x substantia
 tua fac elemosinā: et noli auertere faciē
 tuā ab vllō paupere. **I**ta em fiet: ut nec
 a te auertatur faciēs dñi. **Q**uomodo po-
 tueris: ira esto misericors. **S**i multum
 tibi fuerit abundanter tribue: si exiguu
 tibi fuerit etiam exiguum libere impet-
 tri stue. **P**remium enim bonum tibi
 thesaurizas in die necessitatis: quoniā
 elemosina ab omni peccato et a morte
 liberat: et no patetur aiamei ire in tene-
 bras. **F**iducia magna erit coram sumo
 deo elemosina: omnibus fauentib? eā.
Artente tibi fili mi ab omni fornicatio-
 ne: q pzetere vxorem tuā nunq; patiaris
 crimen scire. **S**uperbiam nunq; in tuo
 sensu. aut in tuo verbo dñari pmittas
In ipa en iniaū simphe omis peditio
 Quicūq; tibi aliquid operat? fuerit. Ita-
 tim ei mercedem restitue: et merces mer-
 cenarij tui apud te omnino no remaneat

Quod ab alio oteris fieri tibi : vixit ne tu aliquāto alteri faciās. Panē tuū cum esurientibz ⁊ egētibz omēde : ⁊ te vestimētis tuis nudos rege. Panē tuū ⁊ vīnitū um sup sepulcrā iusti ostēde : et noli ex eo māducare et bibere cū peccatoribz. Cōsiliū semp a sapiente pquire. Omni tēpore benedic tūi : ⁊ pte ab eo ut vias tuas dirigat : et omnia oshia tua in ipso pmaneāt. In iudicio etiā tibi fili mi dedit se me cccm talenta argēti dū in fiantul⁹ esses gabelo i rages ciuitate meozū : et cirographū ei⁹ apud me habeo. Et itro pquire quomodo ad eū puenias : ⁊ repias ab eo supra memozati pōdus argenti : et restituas ei cirographum suū. Noli timere fili mi : panpē qui tē vitā gerimus : sed multa bona habebimus si timuerimus dē. et recesserimus ab omni peccato : et fecerimus bene. v.

Quinc respōdit tobias patri suo et dixit. Omnia quecūq; pcepisti michi. faciā pat. Quomodo aut pcamā hanc inquirā. ignoro. Ille me nescit et ego eū ignoro. Qd signū dabo eis. Sz neq; viā p quā pergatur illuc. aliquando cognoui. Tunc pater su⁹ respōdit illi. et dixit. Cirographum quādam illius apud me habeo. qd dum illi ostēderis statim restituet. Sed pge nūc et inquire tibi aliqūc fidelem virū : qui carcam salua mercede sua. dum adhuc viuo : ut recipias eam. Tūc egressus tobias. inuenit inuenē stantē splendidū pcamētum : ⁊ quasi paratū ad ambulādū. Et ignorans q angel⁹ ei esset : salutauit eū. et dixit. Vnde te habem⁹ bone iuuenis. At ille respōdit. Ex filijs isrl. Et tobias dixit ei. Posti viam que duat in regio nē meoz⁹. Cui respondit. No. w : ⁊ oia iānera ei⁹ frequēt ambulauit :

et mansi apud gabelum fratē nīm qui moratur i rages ciuitate meoz⁹ que posita est i mōre egbathanis. Cui tobias ait. Suffime me obsecro. donec hec ipa nunciam patri meo. Tūc ingressus tobiās. indicauit vniuersa hec patri suo. Sup que ammiratus pat : rogauit ut introiret ad eum. Ingressus itaq; salutauit eū et dixit. Gaudū tibi fit semp. Et tobias ait. Quale gaudū michi erit qui in tenebris sexo. et lumē celli nō vīdo. Cui ait iuuenis. Forti animo esto : in proximo ē ut a deo cureris. Dixit itaq; illi tobias. Nūquid poteris pducere filiū meū ad gabelum in rages ciuitate meoz⁹. Et cū redieris. restituā tibi mercedem tuā. Et dixit ei angelus. Ego ducam : et redueam eū ad te. Cui tobias respōdit. Rogo te : indica michi. De q domo. aut de q tribu es tu. Cui raphael angelus dixit. Genus queris mercennarij : an ipm mercennarium q cū filio tuo car. Sed ne forte soliatū te reddā : ego sum azarias. ananie magni fili⁹. Et tobias respōdit. Et magno genere es tu. Sed pto ne irascaris : q volūtam cogno scere genus tuū. Dixit aut illi angelus. Ego sanum ducam : et sanum tibi redueam filium tuū. Respondēs autem tobias ait. Bene ambuletis : et sit dñs in iānere vso : et angelus eius comitē vobiscum. Tunc paratis ommbz que erant in via portanda : sciat tobias vale patri suo. et matri sue : et ambulauerūt ambo simul. Cūq; pfecti essent : cepit mater eius flere et dicere. Baatulum se nectutis nostre tulisti : et transmissisti a nobis. Nūq; fuisset ipsa pcamia : pro qua misisti eū. Sufficiēbar nobis paupertas nostra : ut diuitias cōputarem⁹ hoc. q vixēbam⁹ filiū nīm. Dixitq; ei

et plorans supra collū eius dixit. Bene-
 dictio sit tibi fili mi: quia boni et optimi
 viri filii es. **S**ed et anna uxor eius et sara
 ipsa filia lacrimare sūt. Postq̄ aut lo-
 qui sūt: p̄cepit raguel occidi arietem. et
 preparari uini. Cūq; horaret eos di-
 scūbere ad prandiu: Tobias dixit. Dic
 ego hodie nō māducaho neq; bibam:
 nisi prius p̄tione meā cōfirmes et pro-
 mittas michi dare sara filiam tuā. Quo
 audito uerbo raguel expaui. sciens qd
 eueniret illis septē uiris. q̄ ingressi sūt
 ad eam: et timere cepit. ne forte et hūc
 similiter cōtingeret. Et cū mutaret et nō
 daret ullū p̄tenti responsū: dixit ei an-
 gelus. Noli timere dare eā isti: qm̄ huic
 timenti deum debet cōiungi filia tua. Pro-
 pterea alius nō potuit habere illā. Tūc
 dixit raguel. Nō dubito qd te p̄ceas et
 lacrimas meas i oſpedu suo ad miserit.
 Et t̄o qm̄ ito fecit uos uire ad me
 ut et ista cōiungereſ cognationi sue. se-
 cū dum legem moysi. Et nūc noli dubi-
 tum gerere: qd tibi eā tradam. Et apprehē-
 dens dextrā filie sue: dextre tibi tradidit
 dicens. Deus abrahā et iſaac et iacob
 uobiscū sit. et ipse cōiungat uos:
 impleatq; benedictione sua in uobis.
 Et accepta carra. fecerūt cōscriptionem
 cōiungij. Et post hec epulati sūt: benedi-
 centes deū. uocauitq; raguel ad se annā
 uxore suā: et p̄cepit ei ut prepararet
 aliquid cibialū. Et introduxit illuc sara
 filiā suam: et lacrimata est. Dixitq; ei:
 foris animo esto filia mea. Dñs celi et
 tibi gaudiu p̄ t̄o qd iſta es. **viij-**

D Ostq; uxor enauerūt: introdū-
 runt inuenē ad eam. Recordat̄
 itaq; tobias sermonū angeli. p̄tulit te
 casidili suo partem iecoris: posuitq; eā
 super carbones uiuos. Time raphad

angelus apprehendit eum: et reli-
 gavit eum in deserto superioris egypti.
 Tūc horat̄ est uirginē tobias: dicitq;
 ei. Sara exsurge et deprecemur cū hodie
 et cras et scdm̄ cras: quia hīs tribus no-
 ctibus teo iungimur: tertia aut transacta
 nocte. in nostro erimus cōiungio. filij
 quippe sanctorum sumus: et nō possumus
 ita cōiungi sicut et gentes que ignorant
 deum. Surgentes aut pariter instanter
 orabant ambo simul: ut santras daret̄
 eis. Dixitq; tobis. Dñe deus patris no-
 strorū benedicant te celi terre mareq; et
 fontes et flumina: et omēs creature tue
 que in eis sūt. Tu fecisti adam et limo
 terre: et distiq; ei adiutoriu eū. Et nūc
 dñe tu scis qd nō luxurie causa accipio
 sororem meā cōiungem: sed sola posteri-
 tatis dilectione i qua benedicat nomen
 tuum in secula seculorū. Dixit itaq; sara
 Misere nobis dñe. misere nobis: et
 cōnselescamus ambo pariter sani. Et sa-
 trū ē arca pulloz cantū. accersiri iussit
 raguel seruos suos: et abierūt cū eo pa-
 riter ut forent sepulcrū. Dicebat em̄:
 simili modo eueniret ei qd et ceteris alijs
 septem uiris q̄ sūt ingressi ad eam. Cū
 q; parasset fossam recessus raguel ad ux-
 orem suā dixit ei. Mitte unā et anali-
 sis tuis. et uideat si mortus est: ut sepli-
 am eum anteq̄ illucescat. At illa misit
 unā et a alis suis. Que ingressa cubicu
 lū reperit eos saluos et incolumes: scā
 pariter dormientes. Et reuerſa mūdauit
 bonū nūciū. Et benedixerūt dñm. ra-
 guel uidelicet et anna uxor eius: et dixe-
 runt. Benedicimus te dñe deus isrl̄ qd
 non cōtingit nobis quemadmodū puta-
 bamus. fecisti em̄ nobiscū misericordiā
 tuā: et ereluxisti a nobis in imiā p̄se-
 quentē nos. Misertus es autē duobus

vinas. fac eos domine en plenius benedicere te: et sacrificia laudis tue et sue sanitas offerre: ut cognoscat vniuersitas gentium. quia tu es rex solus in vniuersa terra. Et tunc precepit seruis suis ragucl ut repleret terra fossum quam fecerant: priusque illucesceret. Proxi autem sue dixit ut instrueret conuiuium: et prepararet omnia que in abos erant iter agnibus necessaria. Duas quoque pingues vaccas. et quatuor arctres occidi fecit: et parari epulas omnibus vicinis suis iudicibusque amicus. Et adiurauit ragucl tobiam: ut duas eb domobas mozarctur apud eum. De omnibus autem que positebat ragucl dimidiam partem dedit tibi: et fecit hanc scripturam: ut pars dimidia que superat. Post obitum eorum tibi dominio transierit.

Quinc vocauit tobias angelum ad se: quem quidem hominem epistimabat: dixitque ei. Azaria frater: pro ut auscultes verba mea. Si me ipsum tradam tibi seruum: non ero condignus proximitate tue. Tamen obsecro te ut assumes tibi animalia siue fuscia: et vadas ad gabelum in rages ciuitatem in eorum reddatque ei arographum suum: et recipias ab eo pecuniam. et roges cum venire ad nuptias meas. Das enim ipse quoniam num erat pater meus dies: et si tarda uero una die plus contristatur anima eius. Et certe vitas quomodo adiuuauit me ragucl: cuius adiuuamentum spernere non possum. Tunc raphael assumens quatuor ex seruis raguclis et duos camelos. in rages ciuitatem meorum perrexit: et mueniens gabelum dedit ei arographum suum: et recepit omnem pecuniam. In die diciturque ei de tobias filio tobie omnia que gesta sunt: fecitque eum sciam venire ad

nuptias. Cuique in gressibus esset totum raguclis. inuenit tobiam discumbentem: et exiliens oculati fuit se inuicem. Et fleuit gabelus: benedixitque deum et dixit. Benedicat te deus israel: quia filius es optimi viri et iusti. et timentis deum. et elemosinas faciens. Et dicitur benedictio super uxorem tuam. et super parentes vestros: ut uideatis filios vestros et filios filiorum vestrorum usque in tertiam et quartam generationem: et sit sanctorum vestrum benedictum a toto israel. qui regnat in secula seculorum. Cuique omnes dixerunt amice: accesserunt ad conuiuium. Sed et cum amore domini nuptiarum conuiuium exercebant.

Qum vero moras faceret tobias causa nuptiarum: solidus erat pater eius tobias dicens. Puras quare moratur filius meus: aut quare retectus est tibi? Puras ne gabelus mortuus est. et nemo reddit illi pecuniam? Cepit autem contristari nimis ipse et anima uxoris eius cum eo: et ceperunt ambo simul flere: eoque die statuto minimime reuertret filios eorum ad eos. flebat igitur mater eius iremedialibus lacrimis: atque dicebat. Uel heu me fili mi ut quod te misim? peregrinari. lumen oculorum nostrorum. baculum senectutis nostre: solacium vite nostre spem posteritatis nostre. Omnia sunt in te uno habitus: te teste non debimus dimittere ire a nobis. Cui dicebat tobias. Tace et noli turbari: sanus est filius noster: satis fidelis est vir ille cum quo misimus eum. Illa autem nullo modo consoletari poterat sed cotidie exiliens circumspicebat. et circumbar vias omnes per quas spes remeandi uidebatur: ut procul uideret eum si fieri posset uenire. Ac uero ragucl dicebat ad genitricem suam. Mane hic.

et ego mittam nuncium salutis de te ad
tobiam patrem tuum. Cui tobius ait. E-
go noui quia pater meus et mater mea mo-
do dies computant: et cruciat spiritus eorum
in ipsis. Cuiusque verbis multis rogare et ra-
guel tobiam. et ille cum nulla ratione vel-
let audire: tradidit ei saram et dimidia
partem omnis substantie sue: in pueris. et pu-
ellis. in pecudibus. in camelis. et in vac-
cas et pecunia multa: et saluum atque gau-
dentem dimisit eum a se dicens. Angelus domini
sanctus sit in itinere vestro: producatque vos
in columnas. et inueniant omnia recte circa
parentes vestros: et vixant oculi mei fi-
lios vestros priusquam moriar. Et apprehen-
dentes parentes filiam suam. osculati sunt
eam. et dimiserunt ire: monentes eam
honorare soceros. diligere maritum. rege-
re familia. gubernare domum: et seipsum ir-
reprehensibilem exhibere.

¶ II.

Quoniamque reuertentem: prouenerunt ad
charram que est in medio itinere
contra minuen vnicuique die. Dixitque
angelus. Tobia frater: scis que ad mo-
dum reliquisti patrem tuum. Si placet ita-
que tibi procedamus: et lento gradu inse-
quamur iter nostrum familie simul cum co-
iuge tua. et cum animalibus. Cuiusque hoc
placuisse ut irent: dixit raphael ad to-
biam. Tolle ream et felle piscis. erit
enim necessarium. Tulit itaque tobius et
felle illo: et abierunt. Anna autem sedebat
secus viam cotidie in supralio montis:
vix respicere poterat et longinquo. Et
domum ex eodem loco speculareret aduentum
eius: vidit a longe et illico cognouit ve-
nientem filium suum. currentemque nudauiit vi-
ro suo dicens. Ecce venit filius tuus. Dixit
que raphael ad tobiam. At ubi introie-
ris domum tuam. statim acoza diuum tuum
nummum: et gratias agens ei. accete ad patrem

tuum: et osculare eum. Et statimque lini-
supra oculos eius et felle isto piscis. quod
portas ream. Haas enim quomiam aper-
entur moro oculi eius: et vixit pater tuus
lumen celi: et in aspectu tuo gaudebit.
Tunc paucauit camis qui simul fuerat
in via: et quasi mundum adueniens blandi-
mento sue caute gaudebat. Et exurgens
cecus pater. cepit offensis pedibus cur-
rere: et data manu puero. occurrit in ob-
uiam filio suo. Et suscipiens osculatus
est eum cum vixore sua: et cepit flere pre-
gaudio. Cuiusque acoza assentem tui et grati-
as egissent: coleserunt. Tunc sumens
tobias de felle piscis. limiuit oculos patris
suo. Et sustinuit quasi dimidia fere ho-
ram: et cepit albugo ex oculis eius quasi
membranam omni egredi. Quod apprehen-
dens tobius traxit ab oculis eius: statim
que visum recepit. Et gloriificabant tui
ipse vixerit et vxor eius: et oes qui scie-
bant eum. Dicebatque tobius. Benedico
te domine deus israel quia tu castigasti me
et tu saluasti me. Et ecce ego vixi to-
biam filium meum. Ingressa est etiam post
septem dies sara vxor filij eius. et omnis
familia et pecora sana: et cameli. et pecu-
nia multa vxoris: et illa pecunia quam
recepit a gabelo. Et narrauit parenti-
bus suis omnia beneficia dei: que fecisset
circa eum per hominem quem cum duxerat.
Veneruntque achior et nabath consobri-
ni tobie. gaudentes ad tobiam: et congratulantes ei de omnibus bonis que circa il-
lum ostenderat. Et per septem dies
epulantes omnes cum gaudio magno ga-
uisi sunt.

¶ III.

Quoniam vocauit ad se tobius filium su-
um: dixitque ei. Quid possumus dare
viro isti sancto qui venit tui et respō-
dens tobius. dixit patri suo. Pater qua

mercedem dabimus ei: aut quid dignū poterit esse beneficijs eius? Me duxit et reduxit sanum: præmiā a gabelo ipse recepit: vxorem ipse me habere fecit. et momentum ab ea ipse compefcuit: gaudiū parentibus eius fecit: me ipm a deuorātionē piscis eripuit: te quoq; videre fecit lumen celi: et bonis omnibus p̄ eum repleti sumus. Quid illi ad hæc poterimus dignū dare? Sed p̄to te pater mi ut roges eum. si forte dignabitur mediocritatem de omnibus que allata sunt tibi assumere. Et vocantes cū pater scilicet et filius: nil erunt cum in partem: et rogare ceperunt ut dignaretur dimidiā partem omnium que attulerant acceptā habere. Tunc dixit eis oculis. Benedicite eum celi: et coram omnibus viuēti- bus cōfitemini ei: quia fecit vobiscum misericordiam suam. Etenim sacramentum regis abscondere bonū est: opera autē dei reuolare et confiteri honorificam est. Bona est oratio cum ieiunio et elemosina. magis q̄ thesauros auri recondere: quoniam elemosina a morte liberat. et ipsa est que purgat peccata: et facit inuenire vitam eternam. Qui autem faciunt peccatum et iniquitatem: hostes sunt anime sue. Manifesto ergo vobis veritatem: et non abscondam a vobis occultū sermonem. Quanto orabas cum lacrimis et sepeliebas mortuos. et delinquebas prandium tuum et mortuos abscondebas p̄ diem in domo tua et nocte sepeliebas eos: ego obtuli orationē tuam domino. Et quia acceptus eras in eo necesse fuit ut temptatio probaret te. Et nunc misit me dominus ut ararem te et saram vxorem filij tui a demonio liberarem. Ego enim sum raphahel angelus: vnus ex septem qui astamus ante

dominū. Cunctiq; hæc audisset turbati sūt et gementes ceciderunt super terram in faciem suam. Dixitq; eis angelus. Pax vobis. Nolite timere. Etenim cum essem vobiscum p̄ voluntatē dei. ipsū benedicite et caritate illi: videbar quidem vobiscum māduicare. et bibere: sed ego ab eo inuisibili et potui q̄ ab hominibus videri non potest. vobis. Tempus est ergo ut reuertar ad eum qui me misit: vos autē benedicite eum: et narrate omnia mirabilia eius. Et cum hæc dixisset. ab aspectu eorū ablatu est: et vltra eū videre non poterūt. Tunc p̄strati p̄ horas tres in faciem benedixerūt eum. Et exsurgentes. narrantur omnia mirabilia eius.

Apriens autem tobias semos os suum: benedixit dominum et dixit. Magnus es dñe in eternū. et omnia sciala regnū tuū: quoniam tu flagellas et saluas. duas ad inferos et rednas: et nō est q̄ effugiat manū tuam. Cōfitemini dño filij isrl. et i cōspectu gentiū laudate eū: quoniam iteo dispersit vos inter gentes q̄ ignorant deū: ut vos enarretis mirabilia eius: et faciatis scire eos quia non est alius deus omnipotens p̄ter eum. Ipse castigauit nos p̄ op̄ iniquitates nostras: et ipse saluabit nos p̄ op̄ misericordiam suam. Aspice ergo que fecit nobiscū: et ai timore et tremore. cōfitemini illi: regnūq; scilicet exaltrate i operibus vris. Ego autē in terra captiuitatis mee cōfitebor illi quoniam ostēdit maiestatem suā i gentē peccatricē. Cōfitemini itaq; peccatores. et facite iusticiam coram dño: credentes q̄ faciat vobiscū misericordiam suā. Ego autē et anima mea in eo letabimur. Benedicite domino omnes electi eius et agite dies leticie: et cōfitemini illi.

Iherusalē civitas dñi: castigavit te dñs
in opribz manū tuaz. Confiteor dño
in bonistis et benedic dñi sculoz: ut
reedificet in te tabernaculū suū. et revo-
cet ad te omnes captivos: et gaudas in
om̄a secula seculoz. Auce splēdida ful-
gebit: et omnes fines terre adorabūt te.
Nationes ex longinquo ad te veniēt:
et munera deferentes adorabūt in te to-
mū: et terrā tuā i sanctificacōne habe-
būt. Nomen em̄ magnū inuocabūt in
te. Maledicti erūt qui cōtempserint te:
et contemnati erūt omnes qui blasphemā-
uerit te benedictiqz erūt qui edificave-
rint te. Tu autē letaberis in filijs tuis:
quoniā omnes benedicent. et congrega-
būt ad dñm. Beati omnes q̄ diligunt
te: et qui gaudēt sup pace tua. Anima
mea benedic dñm: quoniā liberauit ihe-
rusalē civitatē suā. Beat⁹ ero: si fuerint
reliquie seminis mei ad vidēdā clarita-
tē iherusalē. Porte iherusalē et saphiro
et smaragdo edificabūtur: et ex lapide
precioso omnis arcus murozū ei⁹. Ex
lapide cādido et inūto omnes platee eius
sternentur: et per vias ei⁹ alleluia cā-
tabitur. Benedic dñs qui exaltauit
eam: ut sit regnū eius in secula seculoz
supr eam amen.

Am

Et consumati sūt sermones tobie
Et post q̄ illuminatus est tobias
vixit annis quadraginta duobz: et vidit
filios nepotum suoz. Completis itaqz
annis centiduobz sepultus est honori-
fice in minue. Quinquaginta namqz et
sex annoz lumē oculoz amisit: sexage-
narius vero recepit. Reliquū vero vite
sue in gaudio fuit: et cū bono profectu
om̄ ozis dei periret i pace. In hora autē
mortis sue vocavit ad se tobiam filium
suum. et septem iuvenes filios suos

nepotes: dixitqz eis. Prope est interit⁹
minue. Nō em̄ exardit verbū dñi: et fra-
tres nostri qui dispersi sunt a terra isra-
hel. reuertent ad eā. Omnis autem ter-
ra eius deserta replebitur: et domus dñi
que in ea incensa est iterum reedificabi-
tur: ibiqz reuertentur omnes timentes
deum. Et relinquent gentes prola sua:
et veniēt i iherlm. et in habitabūt in ea:
gaudēbūt i ea oēs reges terre. atozā res
regē isrl. Audite ergo filij mea. p̄ om-
v̄m. Revertite dño i veritate: et inquit:
rite ut faciatis q̄ placita sūt illi. Et filijs
v̄is inādate. ut faciās iustitias. et elemo-
sinas: ut sint memores dñi: et benedicāt
eum in omni tēpore in veritate. et in terra
virtute sua. Nunc ergo filij audite me
et nolite manere hic. Sed quacūqz
die sepelietis matrē vestram. area me
in vno sepulcro: et eo dirigite gradus
vestros ut creatis hinc. Virgo enim: q̄
iniquitas ei⁹ finē dabit ei. factū est autē
post obitū maris sue. tobias abscessit
ex minue cū vxore sua. et filiozū
filijs: et reuersus ē ad soceros suos. In-
uenitqz eos in colomes i senectute bona
et aua eoz gessit. Et ipse clausit oculos
eoz: et omnē hereditatē tom⁹ ragudis
ipse pcepit: viditqz quā generationē fi-
lios filioz suoz. Et cōpletis annis nona-
ginta et nouē in amore dñi: cū gaudio
sepelietur eum. Omnis autē cognatio ei⁹
et omnis generatio eius in bona vita et
in sancta cōsulatione p̄māsit: ita ut ac-
ceptus esset tam eo q̄ homibz: q̄ cūctis
habitantibz terram.

Inquit plogus

In libro. Iudith.

Aud hebreos liber iudith in-
ter azyographa legitur: au-
tē eius auctoritas ad roboran-
da illa q̄ i tentacōne veniūt

nimis proca iudicatur. Chalco tamen
 sermone cōscriptus inter hystorias cō-
 putatur. Sed quia hunc librū sinodē
 nicea in numero sanctarū scripturarū
 legit cōputasse. ac quicūq; postulationi
 vestre inimo exactioni: et sepositis occu-
 pationibus quibus vehementer arrabar
 huic vnam lucubrauntiam dedi: ma-
 gis sensum c sensu quā ex verbo verbū
 transferens. Multorū codicum varieta-
 tē via ossissima amputaui: sola ea que i-
 telligentia in tegra in verbis chalcis in-
 uenire potui. latinis expressi. Ac cōpice
 iudith viduam castitatis exemplum: et
 triumphali laude p̄p̄tatis eā p̄conijis
 declarate. Hanc enim non solū feminis
 sed et viris imitabilem dedite: qui casti-
 tatis eius remunerator virtutem talem
 tribuit. ut inuidiam omnibus homini-
 bus vinceret: insuperabilem superaret.

Incipit liber iudith.

Iphaxar itaq; rex me-
 torum subiugauerat
 multas gentes imperio
 suo: et ipse edificauit
 ciuitatem potentissimā
 quā appellauit gebata-

mis. Et lapidibus quadratis et sectis
 fecit muros eius: in altitudine cubitorū
 septuaginta. et in latitudine cubitorū
 triginta: turres vero eius posuit in ala-
 tudine cubitorum centū. Per quadrum
 vero eorū. latus vtrumq; vicinorum pe-
 dū spatio tenebat: posuitq; portas eius
 in altitudine turriū. Et gloriabat̄ quasi
 potens in potentia ceterarū sui: et i glo-
 ria quadrigarū suarū. Anno igit̄ duode-
 cimo regni sui nabuchodonosor rex as-
 siriōy qui regnabat̄ in minime ciuitate ma-
 gna pugnauit contra arphaxar: et obti-
 nuit eum in campo magno qui appellat̄

Iu.

ragau. area eufraten et tigrin. et pada-
 son in campo erioch regis elicozū. Tūc
 exaltatum est regnū nabuchodonosor:
 et cor eius eleuati est. Et misit ad om-
 nes q̄ habitabant in alida. et damasco
 et libano. et ad gentes que sunt in car-
 melo et cedar. et inhabitantes galilea.
 in campo magno esdr̄clon: et ad omnes
 qui erant in samaria. et trans flumē ior-
 danon. usq; iherusalem. et omnem ter-
 ram yesse. quousq; perueniatur ad mon-
 tes ethiopia. Ad hos omnes misit nun-
 cios nabuchodonosor: rex assiriōy: qui
 omnes vno animo extra dixerunt. et re-
 miserūt eos vacuos: ac sine honore ab-
 iccerunt. Tūc indignatus nabuchodo-
 nosor rex ad omnem terram illam. inua-
 uit per regnum et troum suū: q̄ defen-
 deret se de omnibus hys.

Anno tercio decimo nabuchodono-
 sor regis. vicesima et secunda die
 mensis primū. factū ē verbum in domo na-
 buchodonosor regis assiriōy: ut defen-
 deret se. Vocauitq; omēs maiores omēsq;
 duces bellatores suos: et habuit cū eis
 misterii consilii sui. Dixitq; cogitacionē suā
 in eo esse: ut omnē terram suo iugaret
 imperio. Ad idū cū placuisset omib:
 vocauit nabuchodonosor rex holofane
 prinapē milie sue: et dixit ei. Egredere
 aduersū omne regnū occidit̄: et contra
 eos p̄p̄e et q̄ contempserūt imperiū meū.
 Nō parat̄ oculus tuus vlli regno: omnē
 q; vrbē munitā s̄bingabis michi. Tūc
 holofanes vocauit duces et magistrat̄
 virtutis assiriōy: et dinumerauit viros
 in expeditione sicut p̄cepit ei rex. ceterum
 uiginti milia pedum pugnatōrum. et
 equites sagittarios duodecim milia. Om-
 nemq; expeditionē suā p̄reire fecit i mul-
 titudine innumerabilium camelozum:

De vltis nabuchodonosor. et quā in dicit
 et quā in dicitur hystoria. et quā in dicitur.

Dixit

am hys que exeratibus sufficeret copi-
 ose: bonum q̄ armenta. gregesq; ouium
 quozū nō erat numerus. frumentum ex
 omni firia in trāsitū suo parari cōstitu-
 it. Aurū vero et argenti de thoro regie
 assumpsit multū nimis. Et profectus ē
 ipse et omnis exercitus cum quadrigis et eq-
 uibus et sagittarijs: qui coopruerūt fa-
 aem terre sicut locuste. Cūq; pertrāsiss-
 fines assirioꝝ venit ad magnos mōtes
 angī qui sūt a sinistro aliāc: ascenditq;
 omnia castella eoz: et obtinuit omnem
 munitionē. Effregit autē ciuitatē opina-
 tissimā melothī: p̄dicauitq; omēs filios
 tharhis. et filios ymahel qui erāt cōtra
 faciem telarū. et ad austrū terre celeon.
 Et trāsiiuit eufraten. et venit in mesopo-
 tamiā: et fregit omnes ciuitates ex cel-
 sas q̄ erāt ibi a torrente mambze usque
 quo perueniatur ad mare: et occupauit
 fininos eiꝝ a alitia usq; ad fines iaxhar
 qui sūt ad austrū. Adduxitq; omēs fili-
 os madian. et p̄dauit omnē locupletatio-
 nem eoz: omēs q; resistentes sibi occidit
 in ore gladij. Et post hec descendit in cā-
 pos damasci in diebus mēsis et succen-
 dit omnia sata: omēs q; arbores et vine-
 as fecit madi: et cecidit timor illius sup
 omēs inhabitantes terram. m.

Quinc misarunt legatos suos vni-
 uersarū urbū ac p̄uinciarū reges
 ac primāpēs siriē. scilicet et mesopota-
 miē. et siriē sobal. et libiē. atq; aliāc:
 qui venientes ad holofernem dixerunt.
 Desinat indignatio tua area nos. Me-
 luis est enī ut viuentes seruiamꝝ nabu-
 chodonosor regi magno. et subditū su-
 mus tibi: q̄ morientes cum interitū no-
 stro ipi fuitūris nostre dāna patiamur
 Omis ciuitas nostra omisq; possessio
 omēs colles et mōtes. et capi et armēta

bonū gregesq; ouium. et caprarū equozūq;
 cameloz et vniūse facultates nre atq;
 familie ī cōspēdu tuo sūt. Vnde omnia
 sub lege tua. Nos etiā et filij nrī. serui
 tui sumus. Veni nobis pacificus dñs:
 et vtre seruitiū nostro sicut placuerit
 tibi. Tunc descendit de montibꝝ cū qui-
 tibus ī virtute magna: et obtinuit om-
 nem ciuitatē. et omnem inhabitantem
 terrā. De vniūsis autē v: bibꝝ assūpsit si-
 bi auxiliarios viros fortes et electos
 ad bellū. Tantiūq; metus p̄uincijs il-
 lis incubuit ut vniūsarū urbū habita-
 tores primāpēs et honorati simul cū po-
 pulis exirent in obuiā venienti. exāp-
 entes eū cū coromis et lampdaibꝝ: duce-
 res choroz in tympanis et tibijs. Nec
 ista tamē factēs. ferocitate eiꝝ p̄doroꝝ
 mitigare potuerūt. Nā et ciuitates eoz de-
 struxit: et lucos eoz exardit. Precepit
 enim illi nabuchodonosor rex. ut om-
 nes eos terre eximaret: vñ licet ut
 ipse solus diceret deus ab hys nationi-
 bus que potuissent holofernis potentia
 subūgari. Pertrāsiens autē firia sobal
 et omnē appamiā. omneq; mesopo-
 tamiā. venit ad ydumeos in terra ga-
 baa: accepitq; ciuitates eozum. et se-
 dit ibi p̄ triginta dies: in quibꝝ diebꝝ
 adunari precepit vniūsum exercitum
 virtutis sue. m.

Quinc audientes hec filij israhel qui
 habitabāt terrā iudee: timuerunt
 valde a facie eius. Tremor etiā et hor-
 roz inuasit sensus eozū: ne hoc faceret
 iherusalem et templo dñi: qd̄ fecerat ce-
 teris ciuitatibꝝ et templis earum. Et mi-
 serūt in omnē samariā p̄ circuitū usq;
 iericho: et p̄cupauerūt omēs vertices
 montium. Et muris araderūt vices
 suos: et congregauerunt frumenta in

preparationem pugne. Sacerdos etiā
 eliachim scripsit ad vniuersos qui erāt
 contra sberelion. que est contra faciem
 campi magni iuxta totaim: et vniuersis p
 quos vie transiit esse poterat: ut obti
 nerēt ascensum montū p quos via esse
 poterat ad iherusalem ut illic custodiret
 vbi angustū iter esse poterat inter mon
 tes. Et fecerūt filij israhel: secūdu quod
 constituerat eis sacerdos dñi eliachim.
 Et clamauerūt omnes pplus ad dñm instā
 tia magna: et humiliauerūt animas su
 as in ieiunijs. ipsi et mulieres eoz. Et in
 ducerūt se sacerdotes alicijs: et infantes
 prostrauerūt contra facie templi dñi: et
 altare dñi operuerunt alicio. Et clama
 uerūt ad dñm deū isrl vnanimitē ne da
 renē i pcedā infantes eoz et viros eoz
 in diuisione et ciuitates eoz i exterminū
 et sancta eoz i pollutionē: et fierent i ob
 probrium gentib. Tūc eliachim sacer
 dos dñi magnus arauit omne israhel
 allocutusq; est eos dicens. Scitote qm
 exaudivit dominus pces vestras: si manē
 tes permanseritis in ieiunijs et orationi
 bus in conspectu domini. Memores e
 store moysi serui domini: qui amalech
 confitentem in virtute sua et in potentia
 sua in exercitu suo. et in clipeis suis et
 in arribus suis et in equibus suis nō
 ferro pugnant: sed precibus sanctis o
 rando vincit. Sic erunt vniuersi hostes
 israhel: si perseueraueritis i hoc opere qd
 cepistis. Ad hanc igitur exhortationē
 eius deprecantes dominum. pmanebāt
 in cōspectu domini: ita ut etiam hī qui
 offerebāt domino olocausta. precindi
 alicijs offerrent sacrificia dño: et erat a
 nis sup capita eoz. Et ex toto corde
 suo omnes orabant deum: ut visitaret
 populum suum israhel. v

Nunciatumq; est holoforni pzincl
 pi militie asirioz q; filij israhel
 prepararent se ad resistendum. ac mon
 tium itūera conclusissent. et furore m
 mio exarsit i iracūdia magna. Vocauitq;
 omnes primates moab et duces ammon
 et dixit eis. Diuite michi quis sit popul
 iste qui montana obsidet: aut q; i qua
 les et quante sint ciuitates eozum que
 etiam sit virtus eozū aut que sit multi
 tudo eozū uel q; rex militie illoz. Qua
 re pze omnibus qui habitant in orien
 te isti contempserunt me. et nō exierūt
 in obuiam nobis: ut susceperent nos cū
 pace. Tūc achioz dur omnium filioz
 amon respondens ait. Si digneris au
 dire domine. dicam veritatem in cōspe
 ctu tuo de populo isto qui in montanis
 habitat: et non egreditur verbum fal
 sum ex ore meo. Populus iste ex prege
 nie caldeozum est. Die primum in melo
 potania habitauit: quoniam noluerūt
 sequi deos patrum suozum qui erant in
 terra caldeozum. Deserentes itaq; crimi
 nias patrum suozū que in multitudine
 teozum erant vnum deum celi coluerūt
 qui et precepit eis ut erirent in ea: et ha
 bitarent in carram. Cūq; operuisset om
 nem terrā fames. descenderunt in egiptū:
 illicq; pze quadringentos annos sic mlt
 iplicati sunt: ut dinumerari eozum nō
 posset exercitus. Cūq; grauaret eos
 rex egipti atq; in edifeanombus vrbū
 suarū in luto et lateze sub iugasset eos:
 clamauerunt ad dominum suum et pze
 cisse totam terrā egipti. plagis varijs
 Cūq; cieassent eos egiptiā se. et cessas
 set plaga ab eis et iterum eos veller ea:
 pze et ad suum seruitum reuocare. fugi
 entib; hīs deus celi mare aperuit: ita ut
 hinc in ea que quasi murus solidarent

et isti p̄ce sicco fundū maris p̄ambu-
lāto trāsirent. In quo loco dum in-
numerabilis exercitus egiptioꝝ eos p̄seq̄-
retur. ita aquis cooptus est: ut nō re-
maneret uel vn̄. qui factū posteris nū-
ciaret. Egressis etiā mare rubrū deserta
syna mōtis occurrerunt: in quibz nūq̄
homo habitare potuit: uel filius hoīs
requieuit. Illic fontes amari obdula-
ti sunt eis ad bibendū: et p̄ annos qua-
draginta annonam de celo cōsecuti sūt.
Sibiūq; ingressi sūt: sine arca ⁊ sagit-
ta. et absq; scuto ⁊ gladio. deus eozū
pugnauit p̄ eis et uicā. Et nō fuit qui
insultaret p̄po istū: nisi quāto recessit a
cultu dñi dei sui. Quocensūq; aut p̄f̄
ip̄m deum suum alterum coluerūt: dati
sūt in p̄cedam et in gladiū et in obpro-
briū. Quocensūq; aut p̄mituerūt se re-
cessisse a cultura dei sui: dōit eis deus ce-
li uirtutē resistendi. Deniq; cananeum
regem iheruseum. ⁊ pherezem ⁊ cueū ⁊
etham et amozreum et omēs parentes i-
esebon. p̄strauerūt: et terras eoz et ani-
tates eoz ip̄i possederūt: et vsq; dñi non
peccarent i conspectu dei sui erat cū illis
bona. Deus em̄ illoꝝ odire iniquitatē.
Nam et ante hos annos cū recessissent a
uia quā dēterat illis deus ut ambularēt
in ea. extirpanti sunt p̄clis a multis
nationibz: et plurimi eoz captiui abdu-
cti sūt in terrā nō suā. Nup̄r aut reuer-
si ad dñm deum suū ex dispersione qua
dispersi fuerāt adunati sūt: ⁊ ascenderūt
montana hec omnia: et iterū possident ihe-
rusalē. vbi sūt sancta sanctorū. Nūc er-
go mi dñe p̄quire si ē aliqua iniquitas
eozū: in cōspectu dei eoz: ascendam? ad
illos qm̄ trahens trahet illos deus: eoz t̄i-
bi: et subūgan erūt sub iugo potentie
tue. Si xero nō est offensio ppli huius

coꝝam deo suo nō poterim? resistere illis
quomā deus eoz defendet illos: ⁊ crim̄.
in obprobriū vniuersę terre. Et factum
est cū cessasset loq̄ achioꝝ uerba hec: ira:
ti sūt omēs magnates holofarnis: et co-
gitabāt interficere eum dicentes ad alte-
rūtrum. Quis est iste qui filios israhel
posse dicat resistere regi nabuchodonno:
soꝝ. et exercitibz eius: homines inermes
et sine xute. ⁊ sine p̄ritia artis pugne
Et ergo agnoscat achioꝝ qm̄ fallit nos
ascendim? in mōtana: ⁊ cū capti fuerint
potentes eoz tūc cū eisdem gladio trās:
uerberabitur: ut sciant omnes gentes
qm̄ nabuchodonno soꝝ deus terre est. et
p̄eter ip̄m alius non est. - vi -

Factum est autē cū cessassent loqui:
indignatus holofarnes vehementer
dixit ad achioꝝ. Quomō p̄phetali no-
bis dices q̄ gens isrl̄ defendat a deo suo
ut ostendam tibi quomā nō est deus in-
si nabuchodonno soꝝ: cū p̄asserim? eos
omēs sicut hominē vni. tūc et ip̄e cum
illis asirioꝝ gladio interibis: et omis
isrl̄ tēū p̄sione disperiet: p̄babis qm̄
nabuchodonno soꝝ dñs sit vniuersę terre
Tuncq; gladius militie mee tranſiet p̄
latera tua: et cōfixus cades in tr vulne-
ratos israhel: et nō respirabis vltra to:
nec exterminabis ai illis. Porro aut si
p̄phetiam tuā veram existimas nō condi-
dat vultus tuus: et palloꝝ q̄ faciem tuā
obim̄ et abscedat a te: si uerba mea hec
putas impleri nō posse. Et autē noue-
ris quia simul ai illis hec experieris: et
ex hac hora illoꝝ p̄po soāberis: ut
dū dignas mei gladij penas exceperint.
ip̄e simul vltiom subiacas. Tunc ho-
lofarnes p̄cepit seruīs suis: ut compre-
henderent achioꝝ ⁊ ducerent eū in bethu-
liam: ⁊ traherent eū in manus filioꝝ isrl̄

Et accipientes eum sui holofernis. profecti sunt per campetria: sed cum appropinquassent ad montana. exierunt contra eos fundibularij. Illi autem diuer-
tentes a latere montis. ligauerunt achior ad arborem manibus et pedibus: et sic vindum de vestibus dimiserunt ei: et reuersi sunt ad dominum suum. Porro filij israhel descendentes de bethulia. venerunt ad eum. Quomodo solventes dixerunt ad bethuliam: atque in medium populi illum stantes peramictati sunt. quid rerum esset quod illum vindum assirij reliquissent. In diebus illis erant illic primas. ozias filius michea de tribu symeon: et ebarmi qui et gothomiel. In medio itaque seniorum et in conspectu omnium achior dixit omnia que ipse locutus fuerat ab holoferne interrogatus: et qualiter populus holofernis voluisset propter hoc verbum interficere eum: et quemadmodum ipse holofernes iratus iusserit eum israhelitis hac de causa tradidi: ut dum vinceret filios israhel. tunc et ipsum achior diuersis iubeat supplicijs interficere: propter hoc quod dixisset de celi defensorum coe-
lestis. Cumque achior vniuersa hec exposuisset. omnis populus eadit in faciem adorantes dominum: et communi lamentatione et fleu vniuersim precibus suis domino effuderunt dicentes. Domine deus celi et terre mitemis superbia eorum et respice ad nostram humilitatem: et faciem sanctorum tuorum attende: et ostende quoniam non exal-
mus quis presumens de te: et presumens de se et de sua virtute glorianter humilia-
re. finito itaque fieri: et per totum diem oratione populorum completa: consolati sunt achior dicentes. Deus patrum nostrorum cuius tu virtute predicasti ipse tibi hac dabit viastudium: ut eorum

magis tu interitum videas. Cum vero terminus tuus noster exeret hac libertate seruus suis: fit et tecum deus in medio nostri: ut fiat placuerit tibi ita cum tuis omnibus conuerseris nobiscum. Tunc ozias finito conalio suscepit eum in domum suam et fecit cenam magnam. Et vocatis omnibus prespiteris. simul expleto ieiunio recesserunt. Postea vero conuocatus est cunctis populus: et per totam noctem intra ecclesiam orauerunt: petentes auxilium a deo israhel. vij

Holofernes autem altera die precepit exercitibus suis: ut ascenderet contra bethuliam. Erant autem pedites bellatorum centum viginti milia et equites viginti duomilia: propter preparationem viros illos qui occupauerat captiuitas: et adducti fuerat de principibus et verbis vniuersi inuentus. Omnes parauerunt se parit ad pugnam contra filios israhel: et venerunt per arripidum montis usque ad apicem qui respicit super dothaim a loco qui dicitur belma. usque ad chelmon qui est contra eldelon. Filij autem israhel ut viderunt multitudinem illo-
rum prostrauerunt se super terram mitentes anrem super capita sua: vniuersim orantes ut deus israhel misericordiam suam ostenderet super populum suum. Et assumptis arma sua bellica. secesserunt per loca que angustissimi itineris tramite dirigunt inter montiosa: et erant custodientes ea tota die et nocte. Porro holofernes dum circumiret per gyrum. reperit quod fons qui infusebar aqua ductum illo-
rum a parte australi extra ciuitatem dirigeret: et in eum precepit aquam ductum illo-
rum. Erant tamen non longe fontes a muris ex quibus sursum videbantur haurire aquam: ad refoallendum potus quam ad potandum. Sed filij ammonet morab accesserunt ad holofernem dicentes. filij israhel non in laquea nec in sagitta suspensus

sed montes ascendit illos: et munimur illos colles in precipitio constituti. Et ergo sine congressione pugne possis superare eos pone custodes fontium ut non hauriant ex eis: et sine gladio interficiant eos: uel certe fatigati tradent ciuitatem suam quam putant in montibus posita siturari non posse. Et placuerunt uerba hec coram holofarne et coram satellitibus eius: et constituit per gymzum centenarios per singulos fontes. Cuius ista custodia per dies viginti fuisse expleta. tunc tunc asserunt et collectiones aquarum omnibus inhabitantibus bethuliam: ita ut non esset intra ciuitatem uentre saciantur uel una die: quomodo ad mensuram dabat populus aqua quotidie. Tunc ad osiam congregati omnes uiri femineque iuuenes et paruuli. omnes simul una uoce dixerunt. **Iudicet deus inter nos et te: quomodo fecisti in nos mala. nolens loqui pacifice cum asiris: et propter hoc uendidit nos rexus in manibus eorum.** Et iterum non est quod adiuuet: cum prosternamur ante oculos eorum in siti et perditione magna. Et nunc congregate uniuersos qui in ciuitate sunt ut sponte tradamus nos omnes populi holofarni. Melius est enim ut captiui benedicamus dominum uiuentes: quam moriamur et simus obprobrium omni carni cum uideamus uoces nostras et infantes nostros mori ante oculos nostros. **Constatamur hodie celum et terram et tuum patrum nostrorum qui uoluerunt nos secundum peccata nostra: ut iam tradatis ciuitatem in manum militiae holofarnis: ut sit finis nostrer huius in ore gladii: qui longior efficitur in ariditate sitis.** Et cum hec dixissent: factus est fletus et ululatus magnus in ecclesia magna oibus: et per multas horas una uoce clamauerunt ad deum dicentes

Deceauimus cum patribus nostris: inuiste eginus: iniquitate fecimus. Tu quia pius es miserere nostri et in tuo flagello uindicta iniquitates nostras: et non trahere contentes te populo qui ignorat te: ut non dicant in ter gentes ubi est deus eorum. Et cum fatigati huius clamoribus et huius siccitate lassati fuissent: exurgens ozias infusus lacrimis dixit. Equo animo estote fratres: et hos quinque dies expectemus a domino misericordiam. Forisitan enim indignationem suam absciderit et dabit gloriam nomini suo. **Si autem transactis quinque diebus non uenerit adiutorium: factum est hec uerba que locuti estis.** **viii**
Quod factum est cum audisset hec uerba uidua: que erat filia merari. filij yeor filij ioseph filij ozie filij elai filij iannoz. filij getxon filij rafoim filij achitob filij melchie filij enam filij narbanie filij salathiel filij symcon filij ruben: et uir eius fuit manasses: quomortuus est in diebus messis ortuace: instabat enim super alligantes manipulos in campo et uenit estus super caput eius: et mortuus est in bethula ciuitate sua et sepultus est illic cum patribus suis. **Erant autem in diebus relicta eius uidua iam annis tribus et mensibus sex.** Et in superioribus domus sue fecit sibi secretum cubiculum in quo cum pulchris suis clausa morabat: et habebat super humeros suos aliquid. sciumabat omnibus diebus uite sue: preter sabbata et neomenias. et festa domus israel. Erat autem elegans aspectu nimis: cum uir suus reliquerat diuitias multas et familiam copiosam: ac possessiones armentis bouum et gregibus omnium plenas. **Et erat hec in omnibus famoissima: quoniam timebat dominum ualere: nec erat qui loqueretur de illa uerbum malum.** **Dee itaque cum**

audisset quoniam ozias promississet quod transacto quinto die traxeret civitatem: misit ad presbiteros chabzi et charmi et venerunt ad illam: et dixit illis. Quid est hoc verbum in quo consensit ozias: ut tradat civitatem assyrijs: si intra quinque dies non venerit vobis ad iutorium? Et qui estis vos qui temptatis dominum? Non est iste homo qui miseretur dicitur procer: sed potius qui iram erant. et furorem accendat. Posuistis vos tempus misericordie domini: et i arbitrium vestrum diem constitulistis ei. Sed quia patiens dominus est: in hoc ipso peniteamus: et i indulgentiam eius fufus lacrimis postulamus. Non omnino quasi homo reus sic comminabitur: neque sicut filius hominis ad iracundiam inflammabitur. Et ideo humiliter illi animas nostras: et in spiritu constituti humilitate servientes illi: dicamus scientes domino ut secundum voluntatem suam sic faciat nobiscum: et misericordiam suam: ut sicut conturbatum est cor nostrum in supbia eorum ita etiam de nostra humilitate gloriemur: quoniam non sicut secuti peccata patrum nostrorum qui dereliquerunt deum suum: et a tora verunt deos alienos: pro quo scelere dati sunt in gladium: et in rapinam: et i confusione inimicis suis. Nos autem alterum deum nescimus preter ipsum. Expectemus humiliter consolationem eius: et exquiret sanguinem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum: et humiliabit omnes gentes quecumque in surgunt contra nos: et faciet illas sine honore dominus deus noster. Et nunc fratres quoniam vos qui estis presbiteri i populo dei: et ex vobis patet anima illozum: ad eloquium vestrum corda eorum erigite: ut manentes sint qui temptati sunt patres nostri: ut probarentur

si vere colerent deum suum. Memores esse debent quomodo pater noster abraham temptatus est: et per multas tribulationes probatus: et i amicus effectus est. Sic ysaac: sic iacob: sic moyses: et omnes qui placuerunt deo per multas tribulationes transierunt fideles. Illi autem qui temptationes non susceperunt cum timore domini: et in patientiam suam et impetum murmuracionis sue contra dominum protulerunt: exterminati sunt ab exterminatore: et a serpentibus perierunt. Et nos ergo non irascamur nos per hijs que patimur: sed reputantes peccatis nostris hec ipsa supplicia minora esse: flagellata domini quasi servi qui corripiuntur ad emendationem: et non ad perditionem nostram: et venisse credamus. Et dixerunt illi ozias et presbiteri. Omnia que locuta es vera sunt: et non est i sermionibus tuis vlla reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis: quoniam mulier sancta es: et times deum. Et dixit illis iudith. Dicat quod potui loqui deus esse cognoscitis: ita quod facere dispositum sui probate si ex deo est: et orate ut firmum faciat deus consilium meum. Orabitur vos ad portam nocte ista: et ego exeam cum abra mea: et orate ut sicut dixistis in diebus quibus respiciat dominus populum suum israel. Vos autem nolo ut scrutemini adum meum: et usque dum renuere vobis: nil aliud fiat nisi oratio pro me ad dominum deum meum. Et dixit ad ea ozias princeps iure. Vade i pace: et dominus sit tecum i voluntione inimicorum nostrorum. Et revertentes abierunt.

Oribus abscensibus iudith in greffa est oratorium suum: et inducens se alio posuit anorem super caput suum: et prosternens se domino clamabat ad dominum dicens. Domine deus patris mei symeon: qui testis illi gladium

in defensionē alienigenarū qui violato-
res erant iū in cōmīnatione sua. et te-
nudaerunt femur virgīnis in cōfusio-
nem: et cōdidisti mulieres illoꝝ in p̄dam-
et filias illoꝝ i captiuitatē. et omne p̄ce-
dam i diuisione seruīs tuis qui zelauit
zelum tuū: subueni quēso te dñe cō me-
us michi vide. Tu enim fecisti p̄iora
et illa post illa cogitasti: et hoc factū est
quōd ipse voluisti. Omnes enī vie tue pa-
rate sūt: et tua iudicia in tua p̄uidētia
posuisti. Respice castra assirioꝝ nūc: si-
cut sic castra egip̄tioꝝ vidēre dignat⁹
es: quāto post seruos tuos armati cir-
rebāt. conficentes in quadragis et in cō-
tatu suo. et i multitudine bella toꝝ. Sed
aspexisti sup castra eorū: et tenebre faci-
gauerūt eos. Tenuit p̄x̄s eorū abissus
et aque opruerūt eos. Sic fiant et isti
dñe. qui cōfidunt in mltitudine sua. et
in curribus suis. et i cōnis. et in sagittis
suis. et i lanceis gloriāntur: et nesciunt
quā tu ipse es deus noster qui d̄ctis bella
ab initio. et dñs nomen est tibi. Erige
brachiiū tuū sicut ab initio: et allice vir-
tutem eorū in virtute tua. Cadat vir-
tutis eorū i iracūdia tua. quā p̄mittūt se vi-
olare sancta tua: et polluere tabernaculū
nois tui: et d̄icere gladio suo cornu al-
tariis tuis. fac dñe: ut gladio p̄prio eius
sup̄bia amputet. Capiat laqueo oca-
loꝝ suoꝝ in me: et p̄caues cū ex labijs
caritatis mee. da michi i animo cōstan-
tiam ut contemnā illū: et virtutem: ut
cueram illū. Erit enim hoc memoriale
nominis tui: cū manus homine telegerit
eū. Non enī in multitudine est virtus
tua domine: neq; i equoꝝ viribus volun-
tas tua. Nec sup̄bi ab initio placuēt ti-
bi: sed humilitū et m̄suetudo semp̄ tibi
placuit d̄p̄cāo. Deus gloriū. creator

aquarū. et dñs totū creatūre. exaudi me
miseram d̄p̄ccantē: et de tua misericōdia p̄-
sumētē. Memento domine testamenti
tui. et da verbum in ore meo. et i corde
meo cōsiliū corrobora: ut domus tua
in sanctificatione tua permaneat: et om-
nes gētes agnoscant quia tu es deus et
non est alius p̄ter te. **X.**

Factum est autē cū cessasset clamare
ad dominū: surrexit de loco in quo
iacuerat p̄strata ad dñm. Vocauitq; ab-
ram suā: et ascendēs in domum suā. ab-
stulit a se aliā: et exiit se vestimentis
viduitatis sue. Et lauit corpus suū. et
vixit se mirro optimo: et discriminauit
cīnem capitis sui. et imposuit mirrā sup
caput suū: et induit se vestimentis iocū-
ditatis sue. Et induit sandalia pedibus
suis: assumpsitq; t̄traliola. et lilia. et
in aures et anulos: et omnibus orna-
mentis suis ornauit se. Cui etiā dñs cō-
tulit splendorem: quoniam ois ista com-
positio non ex libidine. sed ex virtute
p̄cebat. Et iteo dñs hanc in illam pul-
chritudinē ampliauit: ut incomparabi-
li d̄core omnīū oclis appareret. Im-
posuit itaq; abze sue ascopā vini. et vas
olei et polentā et lapates. et panes et ca-
scū et profecta ē. Cumq; venisset ad por-
tas ciuitatis: inuenerunt exp̄ctāte oziā
et p̄sbiteros ciuitatis. Qui cū vidisset
eā: stupentes mirati sunt nimis pulch-
ritudinē eius. Nichil tamen interrogā-
tes eam dimiserūt trāst̄e dicentes. De-
parum nostroz det tibi grāā: et omne
cōsiliū tuū cordis tua virtute corrob-
ret: et gloriātur sup te iherusalē. et sit
nomē tuū in numero sanctorū et iustoz
Et dicitur h̄j qui illic erant omēs vna
voce fiat fiat. Iudith vero orans dñm
trāsiuit p̄ portas. ipsa et abra eius. factū

est aut cum descenderet montem circa oz-
 tum dicit: occurserunt ei exploratores as-
 hiriorum: et tenuerunt eam dicentes. Unde
 venit: aut quo vadis? Quae respondit
 filia suu hebreorum. Tunc ego fugi a facie
 eorum: quonia futurum agnovi qd dnt vo-
 bis in depredatione. pro eo qd contem-
 nentes vos noluerunt vltro dare seip-
 sos: ut inveniunt miser cordia in cospe-
 ctu vestro. Hae de causa cogitavi meam
 dicens. Vadam ad faciem primapis ho-
 losanis ut indicem illi secreta illorum: et o-
 stendam illi quo aditu possit obtinere
 eos: ita ut non cadat vir vultu exeritu e-
 ius. Et cum audissent viri illi verba eius
 considerabat faciem eius: et erat in oculis
 eorum stupor: quonia pulchritudine eius
 mirabantur nimis. Et dixerunt ad eam.
 Conservasti animam tuam: eo qd tale re-
 peristi consilium ut descenderes ad dominum
 nostrum. Hoc autem scias: quonia cum ste-
 teris in conspectu eius bene tibi faciet: et
 eris gratissima in corde eius. Duxeruntq;
 illa ad tabernaculum holosanis: et nuna-
 antes eam. Cunctq; intrasset ante faciem
 eius: statim captus est in suis oculis ho-
 losanes. Dixeruntq; ad eam satellites eius
 Quis contemnat populum hebreorum qui tam
 aetozas mulieres habent: ut non per hys
 marito pugnare contra eos debeamus? Vi-
 dens itaq; iudith holosanam sententiam
 conopio qd erat ex purpura et auro. et
 smaragdo et lapidibus preciosis intertextam: et
 cum in facie eius intendisset. adoravit eam
 stertens se super terram: et elevavit eam
 servum holosanis iurare domino suo. **xi**

Tunc holosanes dixit ei. Equo a-
 nimo esto et noli pavere in corde
 tuo: quonia ego nunquam noctu viro qui
 voluit finire nabuchodonosor regi. Po-
 pulus autem tuus si non contempserit me:

non allecassent lanceam meam super eum. Nunc
 autem dicit michi qua ex causa recessisti ab
 illis: et placuit tibi ut venires ad nos.
 Et dixit illi iudith. Sume verba analle
 tue: quoniam si secutus fuisset verba analle
 tue: perfectam rem faceret dominus tecum. Si-
 cut enim nabuchodonosor rex terre: et vi-
 vit virus eius: que est in te ad corruptionem
 omnium animarum errantium: quonia non solum
 homines servient illi in te: sed et bestiae
 agri obtemperant illi. Nunc dat enim animi
 tui industria. vniuersis gentibus: et indica-
 tum est omni saeculo quonia tu solus ho-
 nus et potens es in omni regno eius: et di-
 sciplina tua omnibus provinciis predicat.
 Nec hoc latet quod locutus est achior: nec
 illud ignorat quod ei iusseris euenire. Co-
 stat enim tui nostrum sic peccatis offensum
 ut mandaverit per prophetas suos ad popu-
 lum: quod trahat eum pro peccatis suis. Et
 quonia sciunt se offendisse deum suum filij
 israhel: tremor tuus super ipsos est. Insup etiam
 fames inuasit eos: et ab ariditate aque
 iam inter mortuos computatur. Deniq;
 hoc ordinat. ut interficiat peccata sua et
 bibant sanguinem eorum: et sancti domini sui
 que precepit deus non contingit. i frumento:
 vino et oleo. Hec cogitauerunt impen-
 dere: et volunt consumere. que nec mani-
 bus debent contingere. Ergo quonia
 hec faciunt: certum est. quod in perditionem
 dabitur. Ad ego analla tua agnosces
 fugi ab illis: quoniam misit me dominus hec ipse nu-
 ciare tibi. Ego enim analla tua dum colo-
 cram nunc apud te: et erit et analla tua
 et orabo tecum: et dicit michi. quando e-
 ris reddat peccatum suum. veniens nun-
 ciabo tibi: ita ut ego adducam te per me-
 diam iherusalem. Et habebis omnem po-
 pulum israhel sicut oves quibus non est
 pastor: et non latrabit vel vnus strage

quonia hec michi dicta sunt per puicam
 tuam. Et qui iratus est illis dixit: hec ipsa mis-
 sa sum nunciare tibi. Placerunt autem
 omnia verba hec coram holoforne et coram
 pueris eius. et mirabantur ad sapientiam
 eius: et dicebant alter ad alterum. Non
 est talis mulier super terram in aspectu in-
 pulchritudine et in sensu verborum. Et
 dixit ad illam holofornes. Benefecit tuis
 qui misit te ante populum. ut des illum tu in
 manibus nostris. Et quonia bona est pro-
 missio tua: si fecerit michi hoc. tuus
 erit et meus tuis. et tu in domo nabu-
 chodonosor magna eris: et nomen tuum
 nominabitur in universa terra. *xii*

Tunc iussit eam introire ubi reposi-
 ta erat thesauri eius. et iussit ille
 manere eam et constituit quid daret illi
 de omni suo. Cui respondit iudith et dixit.
 Nunc non potero manducare ex hijs
 que michi precipis tribui. ne veniat super me
 offensio. Et hijs autem que michi detuli ma-
 nucabo. Cui holofornes ait. Si defecerit
 tibi ista que tibi detulisti: quod faciemus
 tibi. Et dixit iudith. Vivit anima tua
 domine meum quoniam non exprimet omnia hec analla
 tua: donec faciat tuis in manu mea hec
 que cogitavi. Et induxit illam serui eius
 in tabernaculum. quo preceperat: et precepit
 dum introiret ut daretur ei copia nocte
 et ante lucem egredi foras ad orationem
 et deprecandi dominum. Et precepit cubicularijs
 suis ut sicut placeret illi exiret et introi-
 ret ad adorandum deum suum per eriduum.
 Et exibat noctibus in vallum bethulie: et
 baptisabat se in fonte aque. Et ut ascen-
 debat. orabat dominum deum israel ut dirigeret
 viam eius ad liberationem populi sui.
 Et introiens munda manebat in taber-
 naculo. usque dum acciperet escam suam in ve-
 speris. Et factum est quarta die. Holofornes

fecit cenam seruis suis: et dixit ad vagao
 eunuchum. Vade et suade hebream illam ut
 sponte consentiat habitare mecum. sedum
 est enim apud assyrios si femina irriteat
 vinum agendo ut in mumis ab eo transeat.
 Tunc introiit vagao ad iudith et dixit.
 Non vereatur bona puella introire
 ad dominum meum ut honorificet ante faciem
 eius: et manducet cum eo et bibat vinum in
 iocunditate. Cui iudith respondit. Que
 ego sum ut contradicam domino meo? Omne
 quod erit ante oculos eius bonum et optimum
 faciam. Quicquid autem illi placuerit hoc
 michi erit optimum omnibus diebus vite mee.
 Et surrexit et ornavit se vestimento suo:
 et ingressa stetit ante faciem eius. Cor autem
 holofornis commotum est: erat enim ardens in
 concupiscentia eius. Et dixit ad eam holo-
 fernes. Dibe nunc et acambe in iocundita-
 te: quoniam invenisti gratiam coram me. Et dixit
 iudith. Bibam domine: quoniam magnificata est
 anima mea hodie pro omnibus diebus meis.
 Et accepit et manducavit et bibit coram ipso
 ea que paraverat illi analla eius. Et iocun-
 dus factus est holofornes ad eam: bibique
 vinum multum nimis quantum nunquam bibe-
 rat in vita sua. *xiii*

Tunc autem sero factum est festinaverunt
 serui illius ad hospitium suum: et con-
 cluserunt vagao ostia cubiculi et abiit. Et
 erant autem omnes fatigati a vino. Eratque
 iudith sola in cubiculo. Porro holofor-
 nes iacebat in lecto nimis ebrietate sopi-
 tus. Dixitque iudith puelle sue. ut staret
 foris ante cubiculum et observaret. Stetit
 que iudith ante lectum. orans cum lacrimis
 et labiorum motu: in silentio dicens. Cõfirma
 me domine deus israel. et respice in hac hora
 ad opera manuum mearum: ut sicut promissi-
 sti israel manum tuam erigas: et hoc quod
 accipis per te posse fieri cogitavi per faciem. Et

cum hoc dixisset: accessit ad columnam que erat ad caput lectuli eius: et pugio-
nem eius qui ea ligatus pendebat exsol-
uit. Cuius euaginatser illum apprehen-
dit comā capitis eius et ait. Confirma
me dñe de^{us} in hac hora. Et percussit bis
in cervicem eius. et abscidit caput eius
et abstulit corpus eius a columnis.
et euoluit corpus eius truncum. Et post
pussillū erant et tradidit caput holofer-
nis analle sue: et iussit ut mitteret illud
in pram suam. Et exierunt due scāidū
consuetudine suam quasi ad orationē
et transferunt castra: et girantes valle
venrunt ad portam ciuitatis. Et dixit
iudith a longe custodibus murozum.
Aprite portas quoniam nobiscum est de^{us}
qui fecit virtutem in israhel. Et factū est
cum audissent viri vocem eius. vocaue-
runt precipitros ciuitatis. Et occurrerūt
ad eam omnes. a minimo usq; ad ma-
ximum: quoniam sperauerūt eam iam nō
esse venturā. Et accedentes luminaria
congrauerūt circa eā vniūsi. Illa autē
ascendens in eminentiorem locum: iussit
fieri silentiū. Cuius omnes tacuissent:
dixit iudith. Laudate dñm deū nostrum
qui nō deseruit sperātes in se: et in me an-
illā suā. adimpleuit misericordiā suā.
quā promisit domini israhel: et interfecit
in manu mea hostem ppli sui in hac no-
cte. Et percussit de pra caput holofernis
ostendit illis dicens. Ecce caput holo-
fernis primāpis militie asiriorum. Et ce-
ce canopum illius in quo recumbat
in ebrietate sua: ubi et per manū femine
percussit illum dominus deus noster. Vi-
uit autē ipse dominus quoniam custo-
diuit me. angelus eius et hinc cūntē et
ibi commozantem et inx huc reuertē-
tem: et nō permittit me dominus anallā

suā comquinari: sed sine pollutione pec-
cati reuocauit me vobis. gaudentem in
victoria sua in euasione mea. in liberati-
one vestra. Confiteamur illi omnes qui
bonus quoniam in seculum misericor-
dia eius. Vniuersi autē adorantes domi-
num dixerūt ad eam. Benedictixit te dñs
in virtute sua: qui per te ad nichilū rece-
git inimicos nostros. Porro oziās prim-
ceps populi israhel dixit ad eam. Bene-
dicta es tu filia a dño deo excelso. p om-
nibus mulienbus super terram. Benedi-
ctus dñs qui creauit celū et terrā. qui te
dixit in vulnere capitis primāpis ini-
micorum nostrozū: quia hodie nomen
tuum ita magnificauit. ut non recedat
laus tua de ore hominū. qui memores
fuerint virtutis domini meternum: pro
quibus nō peperasti anime tue propter
angustias et tribulationem generis tui
sed subuenisti ruine ante oculos dei tui
Et dixit ois ppls fiat fiat. Porro achioz
revertit. Et dixit ei iudith. De^{us} isrl
cui tu testimoniu reddisti quod vltimā
se te inimicis suis: ipse caput oim mace-
dulozū in dicit in hac nocte in manu mea.
Et ut probes quia ita est: ecce caput ho-
lofernis qui in contemptu superbie sue
ecum israhel contempsit. et tibi interi-
tium minabatur dicens: cum captus fu-
erit populus israhel gladio perforari p:
apiam latera tua. Vixens autem achioz
caput holofernis angustiatius pre pa-
uore cecidit in faciem suam super terram
et estuauit anima eius. Postea vero quā
resumpto spiritu recreatus est: pronōdit
ad pedes eius. et adorauit eam et dixit.
Benedicta tu a deo tuo in omni taberna-
culo iacob: quoniam in omni gente que
audierit nomen tuum magnificabitur
super te deus israhel. *xiii*

Dixit aut iudith ad omem pplm. **A**udite me fratres. Suspendite caput hoc super muros nostros: et erit cum erierit sol. accipiat unusquisque arma sua et exite cum impio: non ut ascendeatis eorum sed quasi impium faciētes. Tūc explozatores necesse erit ut fugiant ad primā paxem suam exatādū ad pugnam. Cūq; duces eorum curarent ad tabernaculum holofernis. et inueniēt cum trūcatū in suo sanguine volutatū: deatet super eos timor. Cūq; cognoueritis fugere eorum ite post illos seuri: quoniam dñs cōteret eos sub pedib; vestris. Tūc achioz virtutis virtutē quā fecit deus isrl relicto gētilitatis ritu credidit deo. et arundine carnem prepuej sui. et appositus est ad pplm isrl: et omnis succēssio gēnaris eius usq; in hodiernū diem. **M**ox aut ut ortus est dies. suspendērūt super muros caput holofernis: accepitq; unusquisq; vir arma sua: et egressi sūt cum grandi strepitu et vlulatu. Quod vidēs explozatores. ad tabernaculū curarunt. Porro hī qui in tabernaculo erant venientes et ante ingressū cubicali perstreperentes. exatandi gratia in quietudinem arte moliebant: ut nō ab exercitanti; sed a sonantibus holofernes angilaret. Null' enim autēbat cubicalū virtutis asirioz pulsanō aut inuadō apāire. Sed cum venissent ei; duces ac tribuni et vniuersi maiores exercitus asirioz: dixerūt cubicalarijs. Intrate et excitate illū: quoniam egressi mures de cauernis suis audi sūt puocare nos ad preliū. Tūc ingressus vagao cubicalū eius stetit ante corinnam. et plausū fecit manib; suis: suspicabat enim illum ad iudith deoirire. Sed cum nullum motū iacentis sensu aurib; capret. accessit proximans ad corinnā: et clauis

eam vidit cadauer absq; capite holofernis in suo sanguine tabefactum iacere super terrā. exclamauit voce magna cum stru. et scidit vestimenta sua. Et ingressus tabernaculū iudith nō inuenit eam. Et exiuit foras ad pplm. et dixit. Vna mulier hebreā fecit cōfusione in domo regis nabuchodonosoz. Ecce ei holofernes iacet in terra. et caput eius nō est in illo. Quod dum audissent pñcipēs virtutis asirioz. sciderūt omnes vestimenta sua: et intollerabilis timor et tremor cecidit super eos: et turbati sūt animi eoz valde. Et fact' ē clamor i cōparabilis in medio castror eoz.

Quoniam omis exercitus decollatū holofernem audisset. fugit mens et consiliū ab eis: et solo timore et metu agitati fugē pchodiū sumūt: ita ut nullus loqueretur cum proximo suo. sed inclinato capite relidēs omnibus cuacrefestimabat hebreos. quos armatos super se venire audierāt: fugientes per vias campoz et semitas collū. Videntes itaq; filij israhel fugientes sicuti sunt illos. descenderūtq; clangentes tubis et vlulantes post ipos. Et quoniam asirij non adunati in fugam ibant precipites: filij autem israhel vno agmine plequentes. abilitabant omnes quos inuenire potuissent. **Q**uisitq; ozias nuncios per omnes ciuitates et regiones israhel. Omnis itaq; regio. omnisq; vrbs electa inuenit aramatam misit post eos: et ptesenti sunt eos i ore gladij quousq; puenire ad extremitatē finū suoz. Reliq; autē q; erāt in bethulia. ingressi sūt: castra asirioz et pcedam quam fugientes asirij reliquerant abstulerunt. et onustati sūt valde. Hī vero qui vidētes reuerſi sūt ad bethulia. oīa queq; erāt illoz abstulerūt

secum: ita ut non esset numerus i peo-
 ribus in iumentis et vniuersis mobili-
 bus eoz: ut a minimo usq; ad magnū
 omnes diuites fierent expredationibus
 eoz. Joachim autem summus pontifex
 de iherusalē venit in beruliam ai vni-
 versis p̄cipiteris suis ut videret iudith
 que cum exisset ad illum. benedixerūt
 illā om̄es vna voce dicentes. Tu glo-
 ria iherusalē. tu leticia israhel. tu ho-
 norificētia ppli nostri: quia fecisti viri-
 liter et confortatum est cor tuum eo qđ
 castitatem amaueris. et post virum tuū
 alterū nescieris: ito et manus dñi con-
 fortauit te. et ito eris benedicta in eter-
 nū. Et dixit om̄is populus fiat. Per
 dies autē triginta vir collecti sunt spo-
 lia affiriorum a populo israhel. Porro autē
 vniuersa que holofennis p̄sularia fuisse
 probata sunt. dederūt iudith in auro et
 argento et vestibus et gemmis et omni
 suppellectili: et tradita sunt omnia illi a
 populo. Et omnes ppli gaudebant cum
 mulieribus et virginitibus et iuuenibus
 in organis et cytharis.

Unc carauit canticum hoc dño in
 dith dicens. Inapite dño i cym-
 panis. carate dño in cymbalis: modula-
 mini illi psalmū nouum exultate et in-
 uocate nomē eius. Dominus cōtrens bel-
 la. dñs nomen est illi: qui posuit castra
 sua in medio ppli sui. ut criperet nos de
 manu omnium inimicōz nostrorum.
 Venit assur ex montibus ab aquilone in
 multitudine fortitudinis sue: cuius multi-
 tudo obturauit torrentes et equi eoz n̄ co-
 operauerunt valles. Dixit se inmensuri fi-
 nes meos. et inuenes meos occasurū gla-
 dio: infantes meos dare in predam. et
 virgines in captiuitate. Dñs autē om̄i-
 potēs vocauit eū. et tradidit eū i manū

sanime: et confudit eū. Non em̄ cecidit
 potens eozū a iuuenibus. nec filij tyran
 cesserūt tū nec ereclsi gigantes impetue-
 rūt se illi: sed iudith filiamerari in spe-
 cie faciei sue dissoluit eū. Exiit em̄ se ve-
 stimēta viduitans: et induit se vesti mē-
 ta leticie i exultatione filioz isrl. Surgit
 facē suā vngento. colligauit anannos
 suos mitra ad capiendū illū. Sandalia
 ei⁹ rapuerūt oculos ei⁹: pulcritudo ei⁹ ca-
 ptiuā fecit animā ei⁹: amputauit pugio-
 ne cernicē eius. Horruerūt p̄se constā-
 tiam ei⁹. et medi au daā ei⁹. Tūc vlu-
 lancit castra affiriozū quāto apparuerit
 humiles mei. ardescens in situ. filij pu-
 ellay compunerūt eos. et fiat pucros
 fugientes occiderūt eos: p̄rierunt i pre-
 lio a facie dñi dei mei. ymnū cantem⁹
 domino: ymnū nouū catenus tō
 nostro. Adonai domine magnus es tu
 et p̄clarus in virtute. et quem supra-
 re nemo potest. Tibi seruiat om̄is crea-
 tura tua. quia dixisti et facta sunt. nisi
 isti spiritū tuū et creata sunt: et nō ē qui
 resistat vocatue. Montes a fundamen-
 tis mouesuntur cum aquis: p̄tre fiat
 cera liquescet ante faciem tuam. Qui au-
 tem timent te magni erunt apud te per
 omnia. Se genū i surgenti super genus
 meum. Dominus em̄ om̄ipotens vindi-
 cavit in eis: in die iudicij visitabit illos
 Dabit om̄i ignem et vermes in carnes
 eozū: ut vrantur et sentiant usq; i sem-
 piternum. Et factum est post hec. om̄is
 populus post viduam venit in iherusa-
 lem adorare dominū: et mox ut purifica-
 can sunt obtulerūt omnes olocaulta.
 et vota et reperi om̄siones suas. Porro
 iudith vniuersa vasa bellica holofennis
 que dedit illi populus. et conopū quod
 ipsa sustulerat in anathema obliuionis

Erāt autē populus iocundus scdm facē
 sanctorū: et p tres menses gaudii huius
 victorie celebrati est cum iudith. Post
 dies autē illos vnusquisq; rediit i sua
 iudith magna facta ē in bethulia: et p
 clarioz erat vnusq; terre isrl. Erat enā
 virtute castitatis adimēda: ita ut non
 cognosceret vinū omib; dieb; vite sue
 ex quo defundus est manasse vir eius
 Erat autē diebus festis pccans cum ma
 gna glōria. Mansit autē i domo vini sui
 annos centū quinq; et dimisit abram suā
 libram: et defunda est ac sepulta cū vi
 ro suo in bethulia: luxitq; illā omis po
 pulus diebus septē. In omni autē spa
 tio vite eius nō fuit qui perturbaret isrl.
 et post mortē eius annis multis. Dies
 autē victorie huius festiuitatis. ab hebre
 is in numero sanctorū diez accipit: et colli
 tur a iudeis ex illo tēpore usq; in presen
 tem diem. *Explicit liber Judith*
Inapit prologus in libro hester

Ibrum hester varijs trans
 latoribus constat esse vici
 a tum quem ego re archibus
 hebreozū reclusis verbum e
 verbo expressius trāstuli. Quē librum
 editio vulgata latīno hinc inter ver
 borū simbo trahit. aduersa ea que ex tē
 pore diei poterāt. et audiri: sicut soliti ē
 scolarib; disciplinis sup̄to thmate ex
 cogitare. quibus verbis vn potuit qui
 iniuriā passus est. uel ille q̄ iniuriā fecit
 Vos autē o paula et custochini qm et bi
 bliothecas hebreozū studuistis intrare.
 et interpretum certamina comprobastis
 tenentes hater hebraicū libzū per singla
 verba nostrā translationē aspiciat: ut
 possitis agnoscere me nichil etiā augmē
 tasse aduento: sed fidelī testimonio sim
 pliater sicut i hebreozū habetur. historia

hebraicā latine lingue tradidisse. Nec
 affectamus laudes hoim nec vituperati
 ones expausim: deo enī placere aran
 tes minas hoim penitus nō timemus:
 quoniam deus dissipat ossa eoz qui ho
 mimib; placere desiderat: et secundū apo
 stolum qui eiusmodi sūt serui cristi esse
 non possūt. Rufino in libro hester al
 phabeti ex minio usq; ad theta litterā fe
 citus diuersis i locis: volentes scilicet
 septuaginta interpretū ordine per hec in
 sinuare studiose lectori. Nos enī iuxta
 morem hebraicū ordinē psequi etiā in
 septuaginta editione maluimus. *Explicit*

Prologus. Inapit liber hester.
 In diebus affueri qui regnauit ab india
 usq; ethiopiā sup̄ centū viginti septē pro
 uincias: quanto sedit i solio regni sui
 fusa auitas regni ei⁹ exordiu fuit. Ter
 cio igitur anno imperij sui fecerat graue
 cōmuniū auctis p̄mapius. et pueris
 suis fortissimis persay et mcoz inclinis
 et prefectis prouinciarū corā se: ut osten
 teret diuitias glorie regni sui ac magni
 tudinē. atq; iactantā potentie sue mul
 to tēpore: centum videlicet et octoginta
 diebus. Cūq; implerent dies conuiuij.
 inuitauit omnē p̄sim qui inuentus ē in
 suis a maximo usq; ad minimū: et iussit
 septem diebus conuiuium p̄parari in
 vestibulo orti et nansois. qd regio cul
 tu et manu confitū erat. Et p̄nebāt ex
 omi pte tentoria aeri coloris et carbasi
 ac iacantū. sustentata funib; bisinis
 atq; purpureis: qui eburneis arulis in
 seri erat et columnis marmoreis sulci
 bātur. leduli quoq; aurei et argenti su
 per pauimentum smaragdino et phario
 strati lapide dispositi erat: qd mira va
 rietate pidura decorabat. Bibebāt autē
 qui inuitati erant aureis poculis: et alijs

atq; alijs vasis tibi inferebantur. Simū quoq; ut magnificētia regia dignum erat habundans et p̄cipuū ponebatur: nec erat qui nolentes cogeret ad bibendū: sed sic rex statuerat p̄ponens mēsis sui gulos et p̄cipib; suis: ut fumeret vnusquisq; quod vellet. Vaschi q; regina fecit coniuuium feminay in palatio vbi rex assuerus manere consueverat. Itaq; die septimo cum rex esset hilarior et post nimiam potionem incalescet: tunc p̄cepit maumani et bazatha et arbana et bagatha et abgatha et zarath et carebas septem eunuchis qui in conspectu eius ministrabāt ut introducerent vaschi reginā coram rege. postea super caput eius diademate: ut ostenderet cunctis populis et p̄cipibus eius pulchritudinem. Erat enim pulchra valde. Que tenuit et ad regis imperium quod per eunuchos mandauerat venire cōtinuit. Unde irat⁹ rex et nimio furore succensus. interrogauit sapientes q̄ ex more regio semper ei adhibebāt et illorū scidebat cuncta consilio. scientium leges ac iura maiorum: erāt autem p̄imi ⁊ p̄ximī charfena et zethar et admatha et tharhis et mares et marsana et mamucha septem duces persarum atq; metoz qui videbant faciem regis et p̄imi post eum residere soliti erant: cui sententia vaschi regina subiaceret que assueri regis imperium quod p̄ eunuchos mandauerat. facere noluisset. Responditq; mamucha audiente rege atq; p̄cipib;. Non solū regem lesit regina vaschi. sed omnes populos ⁊ p̄cipes qui sunt in cunctis p̄uincijs regis assueri. Egrediet enim sermo regine ad omnes mulieres ut contemnāt viros suos et dicāt. Rex assuer⁹ iussit ut regina vaschi intraret

ad eū. ⁊ illa noluit: atq; hoc exēplo omnes p̄cipum coniuges persarum atq; metozum pariter imperia maritorū. Unde regis iusta est indignatio. Si tibi placet egrediat⁹ ebidū a facie tua. et scribat iuxta legem persarum atq; metozum quam p̄ceteri illiatum est: ut nequaquā vltra vaschi ingrediatur ad regem. sed regnum illi⁹ altera que melior est illa accipiat. Et hoc in omne qd latissimū est p̄uinciarum tuarū diuulgetur impiū: et cū de vxores tam maiorū quā minorum deferant maritis suis honorē. Placuit oñiū regi et p̄cipib;: fecitq; rex iuxta cōsiliū mamucha et misit epistolas ad vniuersas p̄uincias regni sui: ut queq; gēs audire et legere poterat diuisis linguis ⁊ litteris. esse viros p̄cipes ac maiores i comib; suis: et hoc per cunctos p̄tos diuulgari. ¶

His ita gestis postq; regis assueri indignatio exarberat recordat⁹ est vaschi ⁊ que fecisset et que passa esset. dixeruntq; pueri regis ac ministri eius. Querantur regi puellae virgines ac speciose ⁊ mitantur qui confiderant per vniuersas p̄uincias puellas speciosas ⁊ virgines: ⁊ adducant eas ad ciuitatem susan. et tradant in manu feminarum sub manu egi eunuchi qui est p̄positus ⁊ custos mulierū regiarū: ⁊ accipiant mundū mulierū ⁊ cetera ad vsum necessaria. Et quecumq; inter omnes oculis regis placuerit. ipsa regnet pro vaschi. Placuit sermo regi: ⁊ ita ut suggererant iussit fieri. Erat vix iustus in suis quitate vocabulo marдох⁹ filii iair filij semai. filij as. ⁊ stize iemini. q̄ translatus fuerat de iherusalem. eo tempore quo ieboniam regem iuda nabuchodonosor rex babilonis translulerat

qui fuit nutritius filie fratris sui eiffie que altero nomine vocabatur hester. et utriusq; parente amiserat. pulcra nimis et recora facie. Mortuusq; patre eius ac matre. marдохeus sibi eam adoptauit in filiam. Cuiq; pateruiffet regis imperii. et iuxta mandatu illius multe pulcrae uirgines adducerent susan. et ego traxerent eunuchos: hester quoq; inter ceteras puellas ei tradita est ut seruaret in numero feminaru. Huc plaant ei et inuenit gratiam in conspectu illius. Et precepit eunuchos ut acceleraret mūdū muliebrē et traderet ei partes suas. et septē puellas speciosissimas de domo regis: et tam ipsam quā p̄missasquas eius orneret atq; excoleret. Huc noluit indicare ei pp̄m et patriam suā. Marдохeus em̄ p̄ceperat ei ut de hac re omnino reticeat: qui t̄m̄bulabat cotidie ante vestibulū domus i qua eade uirgines seruabatur: curam agens salutis hester. et scire uolens quid ei accideret. Cum autē uenisset tempus singulari per ordinem puellarū ut intrarent ad regem. c̄pletis omnibus que ad cultū muliebrē pertinebant mensis duodecim vertebat: ita dūtaxat ut sex mensibus oleo ungerentur mirtino. et alijs sex quibusdam pigmentis et aromatibus vterentur. Ingre dientēsq; ad regem. quicquid postulasent ad ornatū pertinens accipiebant et ut eis placuerat: cōposite de triclinio feminarū ad regis cubiculū trāhebant. Et q̄ intrauerat respere egrediebatur mane: atq; inde in sedas exire ducebatur que sub manu sagaxi eunuchi erant. q̄ cubitinis regis p̄fitebatur: nec habebat potestatem ad regem ultra rēcūm̄d̄ nisi uolūisset rex. et eam uenire iussisset ex noie euoluto autē tēpore p̄ ordinē: instabat

dies q̄ hester filia abiakel fratris marдохei. quā sibi adoptauerat in filiam. ceberet intrare ad regē. Huc nō quēsiuit muliebrē cultū: sed quēcumq; uoluit egeus eunuchus cultos uirginū. hęc ei ad ornatū dedit. Erat em̄ formosa ualde et incredibili pulcritudine: oim̄ oculis gratiosa et amabilis uidebatur. Dūcta est itaq; ad cubiculū regis asserui inmensē uano qui uocatur thebet. septimo anno regni ei: et adamauit eā rex plusq̄ omēs mulieres: habuitq; gratiam et misericordiam coram eo sup̄ omēs mulieres: et posuit diatema regni in capite eius: fecitq; eam regnare in loco uasthi. Et iussit conuiuū preparari p̄ magnificam cūctis p̄ncipib; et seruis suis. p̄ cōiunctionē et nuptijs hester. Et dedit requiē i uiniferis puincijs: ac dona largitus est iuxta magnificentiā p̄ncipalem. Cuiq; et scdō quererent uirgines. et congregarentur. marдохeus manebat ad ianuam regis: nec uumq; p̄dixerat hester patriā et pp̄m suā: iuxta mandatu eius. Quicquid em̄ ille p̄cipiebat obseruabat hester: et ita cūcta faciebat ut eo tempore solita erat quo cā paruulam nutritiebat. Et igitur tēpore quo marдохeus ad regis ianuā morabatur. irati sūt bagathan et thares duo eunuchi regis. qui iamitores erāt et in primo palatij limine p̄fitebant: uolueruntq; insurgere i regem et occidere eum. Quod marдохēum nō lauit. Statimq; nūciatū regine hester: et illa regi ex noie marдохei qui ad se rem ueniderat. Quēsitum est et inuentū: et appensus est uterq; eoz i p̄nbulo. Et iussit rex ut i libro memoriali scriberet: ut p̄ uita sua aliqd̄ p̄faret ei. Mandatūq; ē hystorij et annalib; traditū eoz regē. iij.

Post hec rex assuer? exaltauit amā
 filium amadarbi qui erat de stir-
 pe agag: et posuit solūm eius sup̄ om-
 nes p̄ncipes quos habebat. Cūdiq; ser-
 ui regis qui in forib; palaciū versabant
 flectebant genua. et adorabant aman.
 Sic enī p̄ceperat eis imperator. Volus
 mardocheus nō flectebat genu. neq; ato-
 rabat eū. Cui dixerunt pueri regis qui
 ad fores palaciū restabant. Cur p̄ter ce-
 teros non obseruas mandatum regis?
 Cūq; hoc crebri? diceret. et ille nollet
 audire. nundauerūt aman scire cupien-
 tes vtrum perseueraret in sentētia: dice-
 rat enim eis se esse iudeum. Quod cum
 audisset aman. et exprimeō probasset
 qđ mardoche? nō sibi flecteret genu nec
 se adoraret. iratus ē valde: et p̄ nichilo
 duxit i vnum marocheum mittere ma-
 nus suas: audierat enī qđ esset gentis
 iudee: magisq; voluit omnem iudeorum
 qui erant in regno assueri perdere nano-
 nem. Mense primo cuius vocabulum ē
 misan. āno duodecimo regni assueri. mis-
 sa est soras in vnam que hebraice dicit̄
 p̄hur coram aman. qua die et quo mē-
 se gens iudeorū deberet interfici: et exiit
 mensis duodecimus qui vocatur adar.
 Dixitq; aman regi assuero. Est popul?
 per omnes p̄uincias regni tui disper-
 sus. et a se mutuo separatis nouis v̄tēs
 legibus et cerimonijs. insuper et regis
 scita cōtemnens: et optime nosti quod
 non expediat regno tuo ut insolēscat p̄-
 sidentiam. Si tibi placet decerne ut pre-
 ar: et decem milia talentorum appendā
 archarijs gaze tue. Tulit ergo rex anu-
 lū suū quo v̄tebat de manu sua. et addit
 eū aman filio amadati de p̄genie agag
 hosti iudeorum: dixitq; ad eū. Argentū
 quod tu polliceris tuū sit: de populo age

quod tibi placet. Vocatiq; sūt scribe re-
 gis mense primo misan tricesima die
 eiusdem mensis: et scriptum est ut iusse-
 rat aman ad omnes sarrapas regis. et
 iudices p̄uinciarum diuersarūq; gen-
 tium. ut queq; gens legere poterat et au-
 dire. pro varietate linguarum et noie
 regis assueri: et litere signate ipsius a:
 nulo misse sunt p̄uincias regis ad vni-
 uersas p̄uincias. ut occiderent atq; de-
 lerent omnes iudeos a puero usq; ad se-
 nem paruulos et mulieres. vno die hoc
 est tricesimo mēsis duodecimi qui vo-
 cat adar: et bona eorū diriperet. Suma
 autem epistolā hec fuit: ut omnes p̄-
 uincie scirent et pararent se ad p̄dicam
 diem. festinabant anctores qui missi e-
 rāt regis imperiū explere. Datūq; in
 susis pependit euidum regis: et aman ce-
 lebante contūm. et amctis iudeis q̄
 erant in v̄be silentibus.

iii

Que cū audisset marocheus scidit
 vestimenta sua: et indutus est sac-
 co. spargens cinerem capiti: et in platea
 medie ciuitatis voce magna clamabat
 ostendens amaritudinem animi sui: et
 hoc euulatu usq; ad fores palaciū gradi-
 ens. Nō enim erat habitum indutum sa-
 co aniam regis intrare. In omnibus
 quoq; p̄uincijs oppidis ac locis ad
 que crudele regis cōgma puenerat: plā-
 ctus ingens erat apud iudeos. ieiunū.
 v̄lulatus. et fletus. sacco et cinere mul-
 tis pro statu v̄tēntibus. Ingressi autē
 sunt puelle hester et eunuchus: nundauē-
 runtq; ei. Quod audiens consternata
 est: et vestem misit ut ablato sacco indu-
 erent eam. Quam accipere noluit. Acci-
 toq; atarh eunuchus que rex ministrum
 ei dixerat: p̄cepit ut iret ad maroche-
 um. et diceret ab eo cur hoc faceret.

Egressusq; atach iuit ad marocheum
 et inuenit eū stantē ī platea ciuitatis an-
 te ostiū palatii. Cui indicauit ei omnia q̄
 acciderāt. quomō aman pmisisset ut in
 thesauros regis p̄ introzū necē inferret
 argentū: eremp̄ largq; cōdidi qd̄ p̄cebat
 in suis dicit ei ut reginē ostenderet: et
 moneret eam ut intraret ad regem. et ce-
 prearetur cū p̄ populo suo. Regressus
 atach nūciat hester omnia que maro-
 cheus dixerat. Que respondit ei: et ius-
 sit ut diceret marocheo. Omnes serui re-
 gis et cetera que sub ditione eius sūt no-
 runt prouincie. qd̄ siue vir siue mulier
 nō uocatus interiori atriū regis intraue-
 rit. absq; vlla cūctatione statim interfi-
 ciatur: nisi forte rex aurea uirgā ad eū
 tetenderit. pro signo clementie. atq; ita
 possit uiuere. Ego igitur quomō ad re-
 gem intrare potero: que triginta iam di-
 cebus nō sum uocata ad eū. Quod cū au-
 disset marocheus rursum mandauit he-
 ster dicens. Ne putes qd̄ animā tuam
 tantū liberes: quia in domo regis es p̄
 cūctis iureis. Si em̄ nūc sic situeris p̄:
 alia occasione liberabūte iurei: et tu et do-
 mus patris tui p̄ribitis. Et quis nouit
 vtrū idcirco ad regnū ueneris: ut ī tali
 tēpore parareris et haurisq; hester hec
 marocheo uerba mādauit. Fate et con-
 grega omnes iureos quos in suis repe-
 raris: et orate pro me. Nō comedatis et
 non bibatis tribus diebus et tribus no-
 ctibus. et ego cū anallulis meis similit̄
 ieiunabo: et tūc ingrediar ad regem cō-
 tra legē faciens inuocata. tradensq; me
 morti et periculo. Iuit itaq; marocheus
 et fecit omnia q̄ hester preceperat. **V.**

De autē tercio induca est hester re-
 Galibus uictimans: et stetit in a-
 nno domi regie quod erat interiori extra

basilicam regis. Et ille scēbat sup̄ soli-
 um suū ī cōsistorio palatii extra ostium
 domus. Cūq; uisisset hester reginā stā-
 tem placuit oculis eius: et errendit extra
 eā uirgā aureā quam tenebat manu.
 Que accedens ostulata ē summitatē uir-
 ge eius: dixitq; ad eā rex. Quid uis he-
 ster regina. Que ē p̄ncipio tuas. Et hāc si di-
 midiam partē regni p̄teris dabis tibi.
 At illa respondit. Si regi placet obse-
 cro ut uenias ad me hodie et aman tecū
 ad conuiniū qd̄ parauit. Statimq; rex
 uocare inquit cito aman ut hester obedi-
 ar uolūtāt. Generūt itaq; rex et aman
 ad conuiniū qd̄ eis regina parauerat.
 Dixitq; ei rex postq; uinū biberat habū-
 danter. Quid p̄cis ut retur tibi et p̄ q̄
 re postulas. Et hāc si dimidiā partē regni
 mei p̄teris impetrabis. Cū respondit
 hester. P̄cis mea et p̄ces sūt iste. Si
 inueni in conspectu regis grāam: et si re-
 gi placet ut ut michi quod postulo et
 meā impleat p̄tionē: ueniat rex et aman
 ad conuiniū qd̄ parauit eis: et cras ap̄tā
 regi uoluntatē meā. Egressus est itaq;
 illo die aman letus et alacer. Cūq; uis-
 disset marocheū scēntē ante fores pala-
 tij. et nō solū non affurzerisse sibi sed
 nec motū quōdē de loco sessionis sue. in-
 dignat⁹ est ualere: et dissimulata ira rei-
 sus in domū suā conuocauit ad se ami-
 cos suos et zares uxorem suā: et exposuit
 illis magnitudinem diuiciarū suarū filio-
 rumq; turbarū: et quāta eū gloria sup̄ oēs
 p̄mā p̄s et seruos suos rex elcūasset. Et
 post hec ait. Regina qd̄ hester nullū aliū
 uocauit ad conuiniū cū rege p̄teret me:
 apud quā etiam cras cū rege p̄anfur-
 sum. Et cū hec omnia habeam nichil me
 habere puto q̄ dū uixit marocheum
 iureū scēntē ante fores regie. Rūditq;

ei zares vxor eius . et ceteri amici . Iube parari excelsam trabē habētem altitudinis quin quaginta cubitos : et die mane regi ut appendat sup eā mardocheus : et sic ibis cū rege ler^o ad cōtinū . Placuit ei cōsiliū : et iussit excelsā pparari crucē .

Noctē illā durit rex i somnē : **vi.** Nūstiqz sibi afferri historias et anales priorū temporū . Que cum illo presente legrentur : vntum est ad illum locum vbi scriptum erat quomodo nunc dasset mardocheus infidias bagathan et thares eunuchorum . regem assuicrum iugulare cupientium . Quod cū audisset rex ait : Quid pro hac fide honoris ac p^{ri}miij mardocheus cōsecutus ēē Dixerūtqz ei serui illius ac ministri . Nichil omnino mercedis accepit . Statimqz rex . qis est inquit i atrio . Aman quippe interi^o atrium domus regie intrauerat : ut fugeret regi et iuberet mardocheum affigi pambulo quod ei fuerat preparatum . Responderūtqz pueri . Aman stat i atrio Dixitqz rex . Ingressatur . Cumqz esset ingressus ait illi . Quid debet fieri viro quem rex honorare cōstitit . Cogitans autē in corde suo aman et reputans qd nullum alium rex nisi se vellet honorare . respondit homo quem rex hēn ozare cupit debet indui vltimis regijs et imponi sup equū qd de sella regis est . et acapze regimin diatima sup caput suum . q primus de regijs primapibus ac tirannis teneat equum eius : et p plateam ciuitatis incensens clamet et dicat . Sic honorabitur quendamqz rex voluerit honorare . Dixitqz ei rex . festina q sumpta stola et equo fac ut locutus es mardocheo iureo qui scet ante fores palacij . Cave ne quicquā de hys que locutus es pretermittas . Tulit itaqz aman stola et equum :

inductūqz mardocheū in platea ciuitatis et impositū equo pcecebat atqz clamabat . Hoc honore odigni^o ē quendamqz rex voluerit honorare . Reuersusqz est mardocheus ad ianuā palacij : et aman festinauit ire in domū suā lugens . et cooperato capite : narrauitqz zares vxori sue q amicus oīa que euissent sibi . Qui respōdit rūt sapientes quos habebat in cōsilio q vxor eius . Hi de semine iureoz est mardocheus ante quē ceteri cepisti . nō ei poteris resistere : sed ceteri in aspectu eius . Adhuc illis loquētibz venerūt eunuchi regis : et cito eum ad cōuiuū qd regina parauerat pgrare cōpulerūt . **vii.**

Meravit itaqz rex et aman ut biberēt cū regina . Dixitqz ei rex etiā scda die postq vīno inualuerat . Que ē p^{ri}ncō tua hester ut detur tibi : et quid vis fieri . Etiam si dimidiā partē regni mei p^{ri}ncis imperabis . Ad quē illa respōdit . Si inueni gratiam in oculis tuis o rex et si tibi placeat dona michi animā meā p qua rogo . et populum meum pro quo obsecro . Trahit enim sumus ego et p^{ri}ncis meus ut cōteramur iugulemur et preamur . Atqz vīnā i suos q famulas venteremur q esset tolerabile malū q gemens tacerem : nunc aut hostis noster est cuius crudelitas redundat in regē . Respondensqz rex afflictus ait . Quis est iste et cuius potentie . ut hec audeat facere . Dixitqz hester Dolus et inimicus noster pessimus iste est aman . Quod ille audiens ilico obstupuit : vultū regis et regine ferre nō sustinens . Rex autem surzevit tratus : et de loco conuiuij intravit in ortum arboribz cōfinitū . Aman qz surzevit ut rogaret hester reginā p animā suā : intellexit enī a rege paratū sibi malū . Qui cum reuersus esset de orto nemoibz cōfiso

et intrasset conuuij locū: reperit aman
 sup lectū corruisse in quo iacebat hester
 et ait. Etia reginā vult opprimere me p-
 sente in domo mea. Necdū verbū de ore
 regis exierat: statim operuerūt faciem
 eius. Dixitq; arbora viuis de eumuchis
 qui stabat i ministerio regis. En lignū
 qd parauerat marocheo qui locutus ē
 pro rege. stat i domo aman. habēs alti-
 tudinis quinq; gētra cubites. Cui dixit
 rex. Appetite eū in co. Suspensus ē
 itaq; aman i patibulo quod parauerat
 marocheo: et regis ira requieuit. **viii.**

De autē illo tradit rex assuer hester
 regine tomū amā aduersarij uite-
 orū: et marocheus ingressus est ante fa-
 ciem regis. Confessa est em ci hester. qd
 esset paterius suus. Tulitq; rex anulū
 quē ab aman reapi iusserat. et tradidit
 marocheo. Hester autē ostendit mardo-
 cheum sup tomū suā. Nec hys cōtenta
 proadit ad pates regis: flexitq; et locuta
 ad eū orauitq; ut maliciā aman agagite
 et marbinacōnes ei pessimas quas exco-
 gitauerat extra iuxtos. iuberet irritas fi-
 eri. At ille ex more scriptū aureū protē-
 dit manu quo signū elementie mōstra-
 bat. Illaq; cōsurgens stetit ante eū. et
 ait. Si placet regi et si inuicē gratiā in
 oculis eius et exprecatio mea nō ei vide-
 tur esse cōtraria: obsecro ut nouis epi-
 stolis vextres amā litere inuidiatoris
 et hostis iutorū. quibus eos in cūctis
 regis prouincijs prire preceperat corri-
 gant. Quomō em potero sustinere ne-
 cem et interfectionē ppli mei? Respōdit
 q; rex assuer hester regine et marocheo
 iuxto. Domū aman cōcessi hester et spm
 iusti affigi qua: qā ausus ē manū mit-
 tere in iuxtos. Scribite ergo iuxtis hanc
 vobis placet ex regis nomie: signātes

litteras an nlo meo. Hec em cōsuetudo
 erat ut epistolis que ex regis noie mit-
 rebāt et illius anulo signate crāt nemo
 aucteret cōtradice. Accētisq; scribis et
 librarijs regis. erat autē tempus tercij
 mensis qui appellat siban: vicesima et
 tercia illius die scripte sunt epistole ut
 marocheo voluerat ad iuxtos et ad pnci-
 pes. procuratoresq; et iudices qui centū
 uiginti septem prouincijs ab india usq;
 ethiopiā prehebant: prouinte atq;
 prouināe. populo et populo. iuxta līn-
 guas et litteras suas: et iuxtas put le-
 gere poterant et audire. Ipeq; epistole
 que ex regis noie mittebāt. anulo illi
 ob signate sūt et misse p xredarios: q
 per omnes prouincias discurrerent. vext-
 ras litteras nouis nūcjs preuenirent.
 Quibus imprauit rex. ut cōueniret iux-
 tos per singulas ciuitates. et in vnū pre-
 ciprent cōgregari. ut starent p animas
 bus suis: et omēs inimicos suos cū cō-
 iugib; ac liberis suis et vniuersis tomib;
 interficerent atq; delerent. Et cōstituta
 est pr omnes prouincias vna vltiois
 dies. id est tercia vna die mensis duode-
 cimi adar. Hūmaq; cple hec fuit ut in
 omnibus terris ac pplis q regis assueri
 sub iacebant imprio: notū fieret para-
 tos esse iuxtos ad capiendā vindiāā de
 hostibus suis. Egressiq; sunt xredarij
 celeres nūāos preferentes: et cōditū re-
 gis ppendit in suis. Marocheus autē
 de palatio et de cōspedu regis egrediens
 fulgebat vextrib; regis iacantibus vixli-
 cet et a erimis coronā aureā portans i ca-
 pite. et amia? serico palio atq; purpu-
 reo. Omisq; ciuitas epulauit atq; sceta
 est. Iuxtis aut noua lux oriri visa ē
 gaudij. honoz. et tripudij. Apud om-
 nes pplos vextes atq; prouincias quocūq;

regis precepta veniebat. mira exaltatio
epule atq; conuiuia et festus dies: in-
tatum ut alterius plures gentis et sedē e-
orum religioni et cerimonijs iungere
Grādis enim auidos iudaica nominis
terroz inuaserat.

II.

Sicut duodecimi mensis quem adar vo-
cari ante iam diximus. traxit die
quando auidis iudeis interfecitio para-
batur et hostes eoz insidiabant sangui-
ni. versa vice iudei superiores esse ceperūt
et se de aduersarijs vindicare. Congre-
gatiq; sunt p singulas ciuitates. et op-
pida et loca. ut extenderent manum con-
tra inimicos et persecutores suos. Nullus
q; ausus est resistere eo quod omnes po-
pulos magnitudinis eozū formido pe-
neraret. Nam et prouinciarum iudices
duces et procuratores. omnisq; digni-
tas que singulis loas et opus pre-
erāt. extollbant iudeos timore marce-
chei: que pzinapem esse palacij et pluri-
mum posse cognouerant. fama quoq;
nominis eius crecebat quonidie: et per
auidozum ora volitabat. Itaq; percul-
serūt iudei inimicos suos plaga magna
et occiderunt eos. reddentes eis quod si-
bi parauerāt facere: in tantum ut etiam
in susis quingentos viros interficerent
extra decem filios aman agagite hostis
iudeozum. Quozum ista sunt nomina:
pharlan dathan et delphon et esphata et
phozata et adalia et aridatha et epher me-
stha arisa et aridai et vaifarba. Quos
cum occidissent predas de substantijs e-
orum tangere noluerūt. Deatimq; nu-
merus eoz qui occisi erant in susis ad re-
gem relatus est. Qui dixit regine. In
rebe susis interfecerunt iudei quingentos
viros. et alios decem filios aman: quan-
tam putas eos exerece cetim i vniūsis

prouincijs. Quid ultra postulas: et qd
vis ut fieri iubeam. Cui illa respondit.
Si regi placet de potestas iudeis. ut fi-
at fecerunt hodie in susis sic et cras fa-
dant: et decem filij aman i patibulis susce-
dantur. Precepit rer ut ita fieret. Sta-
timq; i susis ppendit euidum: et decem
filij aman suspensi sunt. Cōgregatis iu-
deis quartadecima die mensis adar intr-
fecit sunt in susis trecenti viri: nec eozū
ab illis direpta substantia est: sed et pr-
ouines prouindas. q ditioni regis sub-
iacebant pro animabus suis steterunt
iudei. interfecit hostibus ac persecutori-
bus suis: in tantū ut septuaginta quinq;
milia ocalozum implerentur. et nullus
de sustanijs eozum qui cōtingeret
dies autem traxit decimus mēsis adar
vnius apud omnes interfecitiois fuit:
et quartadecima die cetere ceterūt. Que
cōstituerunt esse solennem: ut in eo om-
ni tēpore viniceps vacarent epulis gau-
dio atq; coniuuijs. At hī qui in rebe
suis cetem exerauerant traxerunt q q-
traxerunt die eiusdem mensis in cetere
sati sunt: decimoquinto autem die prau-
tere ceterunt. Et idcirco eundem diem
cōstituerunt solennem epularum at-
q; leticie. Hī xro iudei qui in oppidis
nō muratis ac villis morabant. quar-
tumdecimum diem mensis adar coniuui-
ozum et gaudij ceterunt: ita ut exul-
tent in eo et mittant sibi mutuo partes
epularum in abozū. Descripsit itaq; mar-
dockus omnia hec. et litteris comprehen-
dit nūst ad iudeos qui in omnibus regis
prouincijs morabantur: tam in vidno
pohis q; procal: ut quartadecimam
et quintadecimam diem mensis adar
pro festis susciprent. et reuertente sem-
per anno solenni honore celebrare:

ter

quia in ipis dieb; se vlti sūt iuxta de mi-
 nias suis : et ludus atq; tristitia i hila-
 ritate gaudijq; cōuersi sūt : essentq; di-
 es isti epistolariū atq; leticiē . 7 mitterent
 sibi inuicem a borū partes : et pauprib;
 munuscula largirentur . Susceperūtq;
 iuxta in solenne ritum cuncta que eo te-
 porē fieri ceperāt : et q; marcobus litte-
 ris facienda mādauerat . Aman cū fili;
 amadati stūpis agag hostis et ad usari-
 us iuxtorū cogitauit cōtra eos malū : ut
 occideret illos atq; deleret : 7 misit pbur
 quod nostra lingua vritur in sortem:
 et postea ingressa est hester ad regē ob-
 scerans ut conatus eius literis regis ir-
 ritū fierent : et malū quod cōtra iuxtos
 cogitauerat reuocaretur in caput eius .
 Deniq; et ipm et filios eius affixerunt
 cruce atq; ex illo tempore dies isti appella-
 ti sūt pburim id est sortiu: eo qd pbur
 id est sortis i vnā missa fuerit . Et cūda
 que gesta sūt epistole id est libri huius
 volumine conantur : queq; sustinue-
 rint et que tūceps i mutata sint . susce-
 perunt iuxta sup se 7 semen suū . et super
 cūctos qui religioni eorū voluerint cō-
 plari: ut nulli liceat duos hęc dies abl-
 q; solemnitate trāfigere quos scriptura
 testatur : et cetera expetūt tempora annis
 sibi iugiter succedentib; . Isti sunt dies
 quos nulla vnq; teleuit obliuio . et per
 singulas generatōnes cūcte i toto or-
 be puināe celebrabūt: nec est vlla ciui-
 tas in qua dies pburim id est sortium
 nō obseruentur a iuxtis . et ab eorū pge-
 nie que hys cerimonijs obligata est .
 Scripserūtq; hester regina filia abiahel
 et marcobus iuxtus etiā scdam episto-
 lam . ut omī studio dies ista solennis
 sanxiretur in posterū . Et miserunt ad
 omnes iuxtos qui in centūvīgintisepte

provincijs regis assuq; versabant . ut
 haberent pacē 7 susciperent veritate . ob-
 seruātes dies sortiu : et suo tempore cum
 gaudio celebrarent . sicut constituerāt
 marcobus 7 hester . Et illi obseruanda
 susceperūt a se 7 a semine suo ieiunia . at-
 q; clamores 7 sortiu dies : et omnia q;
 libri huius qui vocatur hester historia
 continentur .

Rex vero affiterus omnē terrā et ci-
 tates maris insulas fecit tributari-
 as: cuius fortitudo 7 imperiū 7 dignitas
 atq; sublimitas q; exaltauit marcobū
 scripta sunt in libris mecorū atq; persa-
 rum : et quomō marcobus iudaicā ge-
 neris secūdo a rege assuero fuerit et ma-
 gn^o apud iuxtos . et acceptabilis plebi
 fratū suorū . querens bona ppo suo . et
 loquens ea que ad pacem seminis sui p-
 tinerent . Que habent in libris plena fi-
 de expressi: hęc autē que secūm scripta re-
 peri i editione vulgata que grecorū lin-
 gua et litteris cōtinent : et mirim post
 finē libri hoc capitulū ferebat qd iuxta
 cōsuetudinē nostrā obelo id est vru p-
 notauimus . Dixitq; marcobus . A vto
 facta sūt ista . Hecordanus sum somnū
 qd vixtam hęc eadē significantis : nec e-
 orū quicquā iratum fuit . Paruus fon-
 quū creuit i fluitū 7 i lucem solenq; cō-
 uersus est . et i aquas plurimas redun-
 dauit . hester est : quā rex accepit vxorē
 et voluit esse reginā . Duo autē dracones
 ego sum 7 aman . Gentes que conuene-
 rāt . hū sūt qui conati sūt delere nomen
 iuxtorū . Gens autē mea istū est que cla-
 mauit ad dñm : et saluū fecit dñs popu-
 lum suū . liberauitq; nos ab oib; malis
 et fecit signa magna atq; portenta inter
 gentes : 7 duas sortes esse pcepit . vnā
 ppli tē 7 alterā cūctarū gentiū .

utraque foras i statutum ex illo iam tem-
pore coram deo vniuersis gentibus: et
reconditus est dominus populi sui. ac
misertus hereditatis sue. Et obfuabunt
dies isti in mense adar quartadecima et
quintadecima die eiusdem mensis. cum
omni studio et gaudio in vnum cetum
populi congregati in auidas princeps
generationes populi israel. *.xv.*

Anno quarto regnatis ptolomeo
et cleopatra. artulerunt tositheus
qui se sacerdotem et levitam generis ferebat
et ptolomeus filius eius hac epistola phu-
rim. qua dixerunt interpretati esse lisma-
chum ptolomei filium in israel. Hoc quod prin-
cipium erat in editione vulgata: quod nec
in hebreo nec apud ullum fuit interpretum.
Anno secundo regnante artaxerxe maximo
prima die mensis nisan: vidit somnum
marthochus filius iakeri filij semei. filij
as te tribu beniamin. homo iustus qui
habebat in urbe susis: vir magnus.
et inter primos aule regie. Erat autem de
eo numero captiuorum quos translulerat
nabuchodonosor rex babilonis de ieru-
salem cum ieconia rege iuda: et hoc eius
somnia fuit. Apparuerunt voces et tu-
multus. tonitrua et terremotus et con-
turbatio super terram: et ecce duo dracones
magnum parati: contra se in prelium: ad
quorum clamorem cum de conitate sunt na-
tiones. ut pugnarent contra gentem iusto-
rum. fuitque dies illa tenebrarum et discer-
iminis. tribulationis. et angustie. et in-
gens foetor super terram. Conturbataque
est gens iustorum timentium mala sua et pre-
parata ad mortem. Clamaueruntque ad
eum: et illis vociferantibus fons parius
creuit in sinuum maximum. et in aquas
plurimas redundauit. Lux et sol ortus
est et humiles exaltati sunt. et deiora uerit

meliores. Quod cum uideret marthochus
et surrexisset de stratu: cogitabat quid
de facere uellet: et firmum habebat in animo et
scire cupiens quod significaret somnum
quod **M**orabatur autem eo tempore *.xv.*
in aula regis. cum bagartha et thara
eunuchis regis qui iamitiores erant pa-
laci. Cumque intellexisset cogitationes
eorum et aras diligentius prouideret didi-
cit quod conarentur in regem artaxersem
manus mittere: et nunciavit super eo regi.
Qui de utroque habita questione. confel-
sus iussit eum ad mortem. Rex autem quod
gestum erat scripsit in commentariis.
Sed et marthochus rei memoriam in litteris
tradidit. Precepitque ei rex ut in aula pa-
laci moraretur. datus ei pro dilatione mu-
neribus. Aman vero filius amadathi buge-
us erat gloriofissimus coram rege: et uoluit
nocere marthochus et propter eo pro duobus
eunuchis regis quod fuerat interfecit. Duc-
tusque proeniunt. Que secum in eo loco
posita erat ubi scriptum est in volumine
quod diripuerunt bona uel substantias eorum.
Que in sola vulgata editione reperitur.
Epistole autem hoc exemplar fuit. *.xv.*

Rex maximus artaxerxes ab india
rusque ethiopiis centum viginti se-
ptem prouinciarum principibus et du-
abus. qui eius imperio subiecti sunt sa-
lutem dicit. Cum plurimis gentibus impra-
rem. et vniuersum orbem mee ditioni
subiugassem: uolui nequaquam abuti
potentie magnitudine. sed clementia et
leuitate gubernare subiectos: ut absque
ullo reuere vitam silena non transigentem
optata cunctis moralibus pace frueretur.
Querente autem me a consiliariis
meis quomodo posset hoc impleri: vnus
qui sapientia et fide ceteros precebat.
et erat post regem secutus aman nomine

indicavit michi i toto orbe terrarū pplm esse dispersū qui novis vteretur legib? et cōtra oim gentiū cōsuetudinē faciēs regū iusta contemneret: et vniūsq; concordiam natiōnū sua dissensione violaret. Quod cū didicissemus. videntes vnā gentem rebellem aduersus omne hoim genus pcuris uti legibus nostrisq; iustis iombus cōtraire. et turbare subiectay nobis p̄uouin daz pacē atq; concordia: iussimus ut quoscūq; aman qui omib; p̄uincijs p̄positi est et scds a rege. et quē patris loco colimus mōstrauerit. cū cōiugib; ac liberis releant ab inimicis suis nullusq; eorū misereatur. quartaxima die duodecim mensis ad ar ani presentis: ut nepharj hoies vno die ad infros rescentes. reddant imprio nro pacē quē turbauerat. Duasq; eze: plar epistole. Que secant post ai loci scripta reperi vbi legit. p̄gensq; mar: tocbeus feat omnia que ei mandauerat kelter: nec tamen habentur i hebraico et apud nullū p̄uincis ferūtur interpretati. Marrocbeus autē tēp̄a tus est dñm. me mo: oim oprū ei? et dixit. Dñe dñe rex omnipotens. in ditione em̄ tua cūda sunt posita: et non est qui possit tue resistere volūtati. si tēp̄a eis saluare isrl. Tu fecisti celū et terrā et quicquid celi ambitu cōtinetur dñs oim es. nec est q; resistat maiestati tue. Cūda nosti et scis qa nō pzo supbia et cōumelia et aliqua glorie cupiditate fecerim hoc. ut nō adorare aman supbissimū: lib̄ter cū p salute isrl etiā vestigia p̄dū ei? teo seculari parat? essem: sed timui ne bonoz dei mei trāstare rem ad hoimem. et ne quicquā adorare excepto teo meo. Et nūc die rex te? abrabam miserere ppli tui: qui volūt nos inimia nostri p̄tere et hereditatē tuam

celere. Ne respicias partem tuam quā redemisti te e gipto. Exaudi deprecationem meā et propicius esto sorti et fumi: culo tuo: et conuerte ludū nostrum in gaudiū. ut viuites laudem? nomē tuū domine: et ne claudas ora te canentū. **Omnis** quoq; isrl pari mēte et obsecratione clamauit ad dominum: eo qd eis certa mors impenderet. **viiiij.**
H Ester quoq; regina cōfugit ad dominū panens periculū qd imminerebat. Cūq; deposuisset vestes regias. fletib; ludū apta indumenta suscepit: et pzo vniū gentis varijs ancre et sterco: e impleuit caput. et corpus suū humiliavit ieiunijs: omniaq; loca in quib; ante letari cōsue erat crinium laceracōne cōpleuit. Et deprecabatur dominū deū isrl dicens. domine mi qui rex noster es solus adiuua me solitariam: et aiuis p̄ter te nullus auxiliator est aliū. Periculū meū in manibus meis est. Audi a patre meo qd tu domine cūlisses israhel ceteris gentibus. et patres nostros ex omnibus retro maiorib; suis. ut possideres hereditatem sempiternam: fecistiq; eis sicut locutus es. Peccauim? in conspectu tuo: et id arco traxidisti nos in man? inimicoy nostrozū. Coluim? em̄ eos eozū. Iustus es domine. Et nunc non eis sufficit quod durissima nos opprimunt seruitute: sed robur manū suarum p̄olorum potencie deputantes volunt tua mutare p̄missa. et celere hereditatem tuā. et claudere ora laudāntē. atq; extinguere gloriā templi et altaris tui: ut ap̄riant ora genū et laudet p̄olorum fortitudinem et p̄dicet carnalem regem in sempiternum. Ne trahas domine sceptrū tuū hjs q nō sū: ne riteant ad ruinā nostrā sed conuerte

consilium eorum super eos. et cum qui
 in nos cepit scire dispartere. Memento
 domine et ostende te nobis in tempore
 tribulationis nostre: et da michi fiducia
 am. Dñe rex cœli et vniuersę dñe pote-
 statis: tribue sermonem compositum in
 ore meo in conspectu leonũ. et transfer
 eor illius in odium hostis nostri: ut et
 ipse precat et ceteri qui ei consensunt.
 Nos autem libera in manu tua: et adiu-
 ua me nullum alium auxilium habentē
 nisi te domine. qui habes omnium scien-
 tiam. et nosti quia oxerim gloriam im-
 quozum: et detester abile marauma so-
 rum et omnis alienigene. Tu scis neces-
 sitatem meā quod abominer signū sup-
 bie. et glorie mee qđ ē super caput meū
 in diebus offensionis mee: et detester
 illud quasi pannum menstruate. et nō
 portem in diebus silenci mei: et quod nō
 comederim in mensa aman. nec michi
 placuerit conuiuiū regis. et nō biberim
 vinū libaninū. et nūq̄ lerata sit anilla
 tua ex q̄ huc trāslata sū usq̄ in presentē
 diē: nisi i te dñe rex abrahā. *De* fortis
 sup omēs exaudi vocē eor q̄ nullā aliā
 spem habent. et libera nos te manu iniq̄-
 rum: et erue me a timore meo. *Hec qđ*
addita reperi in editione vulgata. xv.
Et mandauit ei hant dñb iū quin
 hester marochelus. ut ingrederet
 ad regem: ut rogaret pro populo suo et
 pro patria sua. Memorare inquit dñi
 humilitatis tue. quomodo nutrita sis
 in manu mea: quia aman secundus a re-
 ge locutus est contra nos in morte: et
 tu inuoca dominum et loquere regi pro
 nobis. et libera nos te morte. *Nec non*
et ista que subdita sunt. Dic autem ter-
cio deposuit vestimenta ornatus sui: et cir-
cundata ē glia sua. Cūq̄ regio fulgeret

habitu et inuocasset omnium rectorem
 et saluatorem eum: assumpsit duas fa-
 mulas. et super vnā quādam immitbat
 quasi pre delicis. et inuicia teneritudine
 corpus suum ferre non sustinens: alte-
 ra autem famularum sequebatur domi-
 nam defluentia in humū indumentata su-
 stentans. Ipsa autē roseo colore vultū
 perfusa. et gratis ac mitentibz oculis tri-
 stem celabat animum. et nimio timore
 contractum. In gressa igitur dñcta p-
 ordinem ostia stetit contra regem. vbi
 ille respicebat sup solum regni sui. indu-
 tus vestibus regis auroq̄ fulgens et p-
 ciosis lapidibus: eratq̄ terribilis aspe-
 ctu. Cūq̄ eleuasset faciem et ardentibz
 oculis furorem peccatis in dicasset: regi-
 na corruit et in pallorem colore mutato
 lapsum super anallulam reclinauit ca-
 put. Cōuertatq̄ teus spiritum regis in
 mansuetudinem: et festinus ac metuens
 exiuit et solio et sustentas eam vn̄nis
 suis donec rediret ad se. hijs verbz blan-
 diebatur. Quid habes hester? Ego sū
 frater tuus noli metucere. Non morie-
 ris. Non enim pro te sed pro omnibus
 hæc lex constituta est. Accede igitur et
 tange sceptrum. Cūq̄ illa reticeret. tu-
 lit auream virgā et posuit sup collū ei:
 et osculatus est eam et ait. Cur michi
 non loqueris? Que respondit. Sidi te
 dñe quasi angelum dei: et conturbatū
 est cor meū pre timore glorie tue. Salte-
 enim mirabilis es dñe: et facies tua ple-
 na est gratiarū. Cūq̄ loqueret iustus
 corruit et pene examinata est. Rex autē
 turbabatur et omnes ministri eius con-
 solabantur eam. Exemplar epistole re-
gis artaxerxis quā pro iuxis ad rotas
regni sui pūndas misit: qđ et ipm in he-
braico volumine non habetur. xvi.

Ex magnis artarxes ab india usq; ethiopia ceterum in gine septem provinciarum duabus ac primariis. qui nostri iussu omni obediunt: salute dicit Multi bonitate primarum in honore qui in eos collatus est abusi sunt in superbia et non solum subditos regibus mittuntur opprimere. sed datam sibi gloriam non ferentes in ipsos qui ceciderunt molunt invidias. Nec otiosa sunt gratias non agere beneficiorum. et humanitatis in se iura violare: sed tunc quod audacia carceris arbitrantur se posse fugere sententiam. Et instanti velle prozupit ut eos qui credita sibi officia diligenter observant. et ita audacia agunt ut omnium laudem digni sint. mendaciorum amicitie concutunt subverte: dum aures primarum simplices ex sua natura alios estimantes calida fraude decipiunt. Que res ex veteribus probatur historiis. et ex hijs que geruntur quotidianis: quomodo malis quorundam suggestionibus regum studia depraventur. Senes providendum est paucis omnium principum. Nec putare debemus si diuisa uerbamus ex animi nostri venire levitate: sed pro qualitate et necessitate temporum: ut rei publice possit utilitas ferre sententiam Et ut manifestus quod dicimus intelligentis. aman filius amadathi et animo et gente macedo alienusque a persarum sanguine. et pietatem nostram sua crudelitate commaculans. peregrinus a nobis susceptus est: et tantam in se expertus humanitatem ut pater noster vocaretur et a moretur ab omnibus post regnum sedus: qui instanti arrogante tumore sublatus est ut regno privare nos niteretur et spiritu Nam marochai cuius fide et beneficiorum vivimus et confortem regni nostri hactenus cum omni gente sua novis quibusdam atq;

in audis machinis exierunt in morte: hoc cogitans ut illis infestis invidiaretur nostre solitudinem. et regni persarum transferret in mactonas. Nos autem a pessimio mortalium iustos nec destinatos in nulla penitus culpa reperimus: sed e contrario iustis videntes legibus et filios altissimi et maximi sempiterni viventes cuius beneficio et partibus nostris. et nobis regnum est traditum et usque hodie custoditur. Unde eas litteras quas sub nomine nostro ille direperat fecit esse irritas. Pro quo scelere ante portas huius urbis id est suscitatus. et ipse qui machinatus est et omnis cognatio eius preter in partibus: non nobis sed deo reddere ei quod meruit. Hoc autem edictum quod nunc mittimus in civitatibus provinciarum. ut liceat iureiurandi legibus suis: quibus debent esse admittendo ut eos qui se ad necem eorum paraverant possint interficere. terrarum a die mensis duodecimi quinceatur adar. Hunc enim diem deus omnipotens meroris et iudicis eis utit in gaudium. Unde et vos inter ceteros festos dies. Hanc habetote diem. et celebrate eam cum omni letitia: ut et in posterum cognoscatur omnes qui fideliter persis obediunt dignam pro fide recipere mercedem: qui autem invidiarum regno eorum parere pro scelere. Omnis autem provincia et civitas que noluerit solemnitate huius esse participes gladio et igne preat: et sic deleatur ut non solum hominibus sed etiam iuvencibus sit in sepelitur. pro exemplo contemptum et inobedientem. *Explicit liber hector*

Incipit prologus in libro iob

Ogor per singulos scripturam diuine liberos ad usarios respondere male didicis. qui in terpracione mea reprehensione

Septuaginta interpretum criminantur: quasi nō et apud grecos aquila simmachus et theodoſion uel uerbum et uerbo uel ſenſū et ſenſu uel ex utroq; cōmixtū et medie temperatum . genus translationis expreſſerint: et omnia ueteris instrumenti uolumina origenes obſolis aſterificisq; diſtingrit: quos uel additos uel theodoſione ſumptis translationi antiq̄ inſeruit: p̄bens deſuiſſe quod additū eſt. Diſcāt igitur obtrectatores mei recipere in toto quod in partibus ſuſcepit aut interpretationem meā cum aſterificis ſuis ratere. Neq; enim fieri potest ut q̄s plura intromiſiſſe ſuſceperint . non eoſdem etiam in quibuſdam erraſſe fateant precipue in iob: cui ſi ea que ſub aſterificis addita ſunt ſubtraxeris pars maxima deturcabitur: et hoc dūtarat apud grecos. Ceterum apud latinos ante cā translationem quam ſub aſterificis ꝛ obſolis nup̄t eōdidimus . ſeptingenti ferme aut octingenti uerſus deſunt: ut deſertatus et laeratus corroſuſq; liber ſeditatem ſui publice legentib; p̄bebat. Hoc autem translatio nullum ex ueteribus ſequitur interpretē: ſed ex ipſo hebraico arabiceq; ſimone et iudroum ſiro . nūc uerba nunc ſenſus . nunc ſimul ueteriq; reſonabit. Obliquē cū etiā apud hebreos totus liber ſeruit ꝛ lubrius: ꝛ quod greci uerbores uocant ſematis metos . dumq; aliud loquit aliud ait. Et ſi uelis anguillā uel murenſiam ſtrictis tenere mambus . quāto fortius preſſeris tanto citius elabit. Memini me ob intelligentiā huius uoluminis liduum quendam p̄ceptorem . qui apud hebreos primus haberi putabatur . non paruis reſmiſſe nummis: cuiꝝ doctrina an aliquid proferam nſcio. Hoc vnum

ſcio nō potuiſſe me interpretari . niſi qd̄ ante intellexeram. A p̄ncipio itaq; uoluminis uſq; ad uerba iob . apud hebreos proſa oratio eſt. Porro a uerbis iob in quib; ait . p̄cario dicit in qua natus ſū et nox in qua didum eſt conceptus eſt homo . uſq; ad illū locū ubi ante finem uoluminis ſcriptum eſt . id circo ip̄e me rap̄t ebendo et ago penitentiam in ſauilla et cinere . exaometri uerſus ſunt . daſtilo ſp̄oꝝq; arrentes: et ꝛper lingue ꝛ dioma crebro recipiens et alios ꝛces . nō earuntem ſillabarum ſed eoꝝum temporum. Interdum quoq; richmus ip̄e dulcis et tumuloſus ſatur numeris lege reſolutis quod metri a magis quā ſimplex lector intelligunt. A ſupradicto aut uerſu uſq; ad finē libri parui coma quod remanet proſa oratione et contenti. Quod ſi cui uideatur incedulū metro ſcriberet eſſe apud hebreos . ꝛ in mozem noſtri ſilacæ greaq; p̄ndari et alexei et ſapho uel ꝛſalterium uel lamentationes ſeremie . uel omnia ferme ſcripturarū cantica comprehendī: legat philonem iosephum origenem . eſarienſem euſebium et eozum teſtimonio me uerū dicere eōs probabit. Audiant quapropter canes mei idcirco me i hoc uolumine laboraſe . non ut interpretationem antiq̄a reꝛtenderem: ſed ut ea que i illa aut obſerua ſūt aut omiſſa . aut certe ſcriptoꝝ uideo deꝛauata . maniſeſti ora noſtra interpretatione fierēt . qꝛ hebreū ſermonē ex parte didimus . et in latino ꝛne ab ip̄is anabulis inter gramaticos et reꝛbores et philoſophos uerū ſumus. Quod ſi apud grecos poſt ſeptuaginta editionē . iam a niſi euāgelio ebouſcātē iudeus aquila et ſimmachus ac theodoſion iudaizantes heretia ſunt recepti .

qui multa misteria saluatoris subtoſa
interpretatione celantur: et tamen in ex
aplois habentur apud eccleſias. et ex
planantur ab eccleſiaſticis viris: quato
magis ego chriſtianus et de parentibus
chriſtianiſ nat^{us}. et vixilli crans in mea
ſcite portans. an^ſ ſtudiū fuit omiſſa re
ptere. repzauata corrigere. et ſa cramēta
eccleſie puro et ſicili aprire ſermone: ul
a ſaſtidiōſis uel a malignis lectoribus
nō debeo reprobari. Habeant qui volūt
veteres libros uel i membranis purpu
reis auro argenteoq; deſcriptos uel vicia
alib^{us} ut vulgo aiunt litteris onera ma
gis exarata quam codices: dūmoto mi
chi meiſq; pmittant paupes habere co
dulas. et non tam puleros codices quā
emendatos. Ptraq; autē editiō et ſeptu
aginta iuxta grecos et mea iuxta hebze
os. in latinū meo labore translata eſt.
Eliq; vnusquisq; quod vult: et ſtudi
oſum me magis quā malivolū probet
Alius prologus. In libro Job.

I aut ſiſcella iūco texerent
aut palmar folia compica
rem aut in ſutore vultus
mei comederē panem. et vni
tris opus ſollicita mente ptractarē: nul
lus moreretur nemo reprehenderet. Nūc
autē qā iuxta ſententiā ſaluatoris volo
oprari abū qui nō prit et anti quā diu
noſū voluminū viam ſantibus virgula
ſiſq; purgare: eroz michi grimmus in
figitur. corredoz vidozū ſalſarius v
coz. et erozes non auferre ſed ſerere.
Tanta eſt em vtuſtatis oſuetudo ut e
tiam cōſeſſa pleriq; viaa placeant: dū
magis puleros volūt habere codices q̄
emendatos. Quapropter o fratres dile
ctiſſimi iūcū nobilitatis et humilitati
exēplar et p ſtabelle calatis ſporzillisq;

munuſculis monachoz: ſpiritalia hec
et manſura dona ſuſcipite: ac beatum
iob qui ad huc apud ſanos ſacebat i
ſtore et vmbis ſcatabat eroy. inte
grū et immaculatūq; gauate. Quomō
em poſt probadonem atq; victoriā du
plia ſūt ei vniūſa reddidit. ita ego i
linguam noſtrā ut audacter loquar. ſe
a eum habere que amiſerat igie et vos
et vniūquemq; lectorem ſolita pſaione
cōmoneo et in pzinapijs libozū eadem
ſemp annedens rogo: vt vbiūq; ſem
per pcedentes virgulas videritis. ſcia
tis ea que ſubiecta ſunt in hebzeais vo
lumimbus nō haberi. Porro vbiſtelle
pmago pfulſerit. et hebzeo i ſmone no
ſtro addita ſunt. Nonon et illa que ha
bezi videbantur. et ita corpta erant ut
ſenſum legentibus tollerent. orantib
vobis magno labore correxi: magis v
tile quid ex odio meo eccleſijs chriſti v
turū ratus. quam ex aliozū negotio.

Inſipit liber Job. 7

Ir erat in terra huſ
nomine iob. Et erat
vir ille ſimplex et re
ctus ac timens dū: et
recevens a malo. Na
tiq; ſūt ei ſeptem filij.
et tres filie. Et fuit poſſeſſio eius ſeptē
milia ouū. et tria milia camelozū. quin
genta q̄q; iuga boum et quingēre aſine:
ac familia multa nimis. Eratq; vir il
le magnus inter omēs orientales. Et
ſbant filij eius et ſciēbant cōuiuū p to
mos. vnusquisq; in die ſuo. Et mitten
tes vocabant tres ſozores ſuas. et co
mexrent et biberent cum eis. Cumq; in
ozbē tranſiſſet dies cōuiuū mittebat
ad eos iob et ſanctificabat illos: con
ſurgēq; diluailo offerebat olocanſta

per singulos. Dicebat enim. Ne forte pe-
cauerint filij mei: et benedixerint teco in
cordibus suis. Sic faciebat iob annatis
diebus. Quadam aut die cum venissent
filij tui ut afflisterent coram dño: affuit
inter eos etiam sathan. Cui dixit dñs.
Vnde venis? Cui respondens ait. Circui-
ui terram et perambulavi eam. Dixitq;
dominus ad eum. Numquid confixera-
sti seruum meum iob quod non sit ei similis
in terra: homo simplex et rectus et timens
deum ac recedens a malo? Cui respondens
sathan ait. Numquid frustra timeo iob te-
runt? Nonne tu vallasti eum ac tomum eius?
vniuersamq; substantiam eius? per circuitus
Operibus manuum eius benedixisti: et pos-
sessio eius creuit in terra. Sed extorset pau-
lulum manum tuam et tange annata que
possidet nisi in facie tua benedixerit tibi. Di-
xit ergo dñs ad sathan. Ecce vniuersa
que habet in manu tua sunt: tantum in eu-
ne extendas manum tuam. Egredisq; est
sathan a facie dñi. Cum aut quadam die
filij eius et filie eius comederent et biberent vi-
num in domo fratris sui primogeniti: nu-
mus venit ad iob qui diceret. Boues a-
rabant et asine pascabantur iuxta eos:
et intruerunt sabai tuleruntq; omnia. et
pueros percusserunt gladio: et quasi ego
solus ut nundarem tibi. Cuiq; adhuc
ille loqueretur. venit alter et dixit. Ignis
dei cecidit e celo: et tetras oues puerosq;
consumpsit: et effugit ego solus? ut nundarem
tibi. Sed et adhuc illo loquente venit ali-
us et dixit. Chalcei fecerunt tres turmas
et inuasert camelos et tulerunt eos: nec
no et pueros percusserunt gladio: et ego
fugi solus? ut nundarem tibi. Adhuc loque-
batur ille: et ecce alij intravit et dixit. Filij
tuis et filij uxoris tui et bibentibus
vinum in domo fratris sui primogeniti.

repente venit vehemens irruit a regione
deserti et conculsit quatuor angulos domus
que corruens oppressit liberos tuos. et
mortui sunt: et effugit ego solus? ut nundarem
tibi. Tunc surrexit iob. et scidit tunicam
suiam: et tonsio capite corruens in terram
atoravit et dixit. Pudus egressus sum
de utero matris mee: et nubes reuertar
illuc. Dominus redit dominus abstulit
sicut domino placuit ita factum est: sit
nomen domini benedictum. In omnibus
hijis non peccavit iob labijs suis: neq;
stultum quid contra eum locutus est. **11.**

Factum est autem cum quadam die
venissent filij tui et starent coram
tommo: venisset quoque sathan inter e-
os et staret in conspectu eius ut diceret
dominus ad sathan. Vnde venis? Cui
respondens ait. Circuiui terram: et per-
ambulavi eam. Et dixit dominus ad sa-
than. Numquid confixisti seruum me-
um iob? non sit ei similis in terra. vir
simplex et rectus et timens deum ac re-
cedens a malo: et adhuc retinens inno-
centiam? Tu autem commouisti me ad-
uersus eum: ut affligerem eum frustra.
Cui respondens sathan ait. Pellem pro
pelle: et annata que habet homo dabit
pro anima sua. Alioquin mitte manum
tuam et tange os eius. et carnem: et tunc
vixabis quod in faciem benedicat tibi.
Dixit ergo dominus ad sathan. Ecce in
manu tua est: veruntamen anima illius
serua. Egredis igitur sathan a facie do-
mini percussit iob vlcere pessimo: a plan-
ta pedis usque ad uerticem eius. Cui te-
sta sanien ratabat: serens in sterquilinio.
Dixit autem illi uxor sua. Adhuc tu
permanes in simplicitate tua? Benedic
tuo et morere. Cui ait ad illam. Quasi
vna de stultis mulieribus locuta es.

Si bona suscepimus de manu dñi : ma-
la quare nō sustineamus ? In omnibus
hīs non peccauit iob labijs suis. Igit̃
audientes tres amīa iob omne malum
quod accidisset ei uenit̃ singuli de lo-
co suo: eliphaz themanites ⁊ baldad su-
ites ⁊ sopher naamathites. Cōdixerāt
enim: ut pariter uenientes uisitarent eū
et cōsolarentur. Cūq; eleuassent pro-
cul oculos suos: non cognouerūt eum
Et exclamantes plorauerūt: scissisq; ve-
stibus sparserūt puluerem sup caput su-
um in celum. Et seuerūt cum eo in terra
septem diebus et septem noctibus: et ne-
mo loquebatur ei uerbū. Fixabant cū
dolorem esse uoluentem. *iiij.*

Post hec aperuit iob os suū: et ma-
ledixit diei suo: et locut⁹ est. Pe-
reat dies in qua natus sum: et nox in q̃
dictū est cōceptus est homo. Dies illa
vertetur in tenebras. Nō requirat eum
deus desup et non illustret lumine. Ob-
scaurent eum tenebre et umbra mortis.
Occipet eū caligo et inuoluatur amari-
tudine. Noctem illam tenebro sus tur-
bo possideat. Nō computetur in dieb⁹
anni nec numeretur in mensibus. Sit
nox illa solitaria: nec laude digna. Ma-
ledicant ei qui malediciūt diei: qui para-
ti sūt suscitare leuiathan. Obtinebrent
stelle caligine eius. Expectet lucem et nō
uideat: nec ortū surgētis aurorae. Quia
nō conclusit ostia uentris qui portauit
me: nec abstulit mala ab oculis meis.
Quare nō in yulua mortuus sū. egres-
sus ex utero nō statim pri⁹. Quare exce-
ptus gemibus: aut lactatus uerbibus?
Nunc enī dormiens silecē. ⁊ somno meo
requiescerem cū regib⁹ ⁊ dñilib⁹ terre
qui edificat sibi solitudines: aut cum
primarijs q̃ possident aurū: et replēt

comos suas argento. Aut fiat aboziti-
uū absconditi non subsisterem: uel q̃
concepi non uiderūt lucem. Ibi impij
cessauerunt a tumultu: et ibi requieue-
runt fessi robore: et quōdam uincti pa-
riiter sine molestia. Non exaudierūt vo-
cem exactionis. Paruus et magnus ibi
sunt: et seruus liber a dño suo. Quare
misero data est lux: et uita hīs qui in
amaritudine in anime sūt. Quia expectāt
mortē ⁊ nō uenit: q̃ si effodierēs thesau-
rū: gaudentq; uoluntē cum inuērit
sepulcrum. Vizo cuius abscondita est
uia: et arā redite eum de⁹ tenebris. An-
tequam comedam suspizo: et quasi in-
undantes aque sit rugitus meus: quā
timor quem timebā uenit michi: ⁊ q̃
uerebar accidit. Nonne dissimulati⁹
Nōne filii? Nōne quiēti⁹? Et uenit sup
me indignatio. *iiij.*

Respondens autem eliphaz thama-
nites dixit. Si cepimus loqui ti-
bi: forsitan molestē accipies. Sed con-
ceptum sermonem quis tenere poterit.
Ecce coquisti multos: et manus lassas
roboraisti. Saecillantes confirmauerūt
sermones tui: et genua tremēna cōfor-
tasti. Nunc autem uenit super te plaga
et defecisti: tetigit te ⁊ conturbatus es.
Timor tuus. fortitudo tua. et paciēcia
tua: et perfectio uiarum tuarū. Recor-
dare obsecro te quis unquam immocēs
pri⁹: aut quando recti delicti sūt? Qui
pri⁹ uidi eos qui operāt iniquitatē et
seminant dolores et merūt eos flante te-
o perisse: et spiritu ire eius esse consum-
ptos ⁊ rugitus leonīs et uox leone. et
tentes catulorum leonū contriti sunt.
Tigris pri⁹ eo quod non haberet pre-
dam: et catuli leonīs dissipati sūt. Do-
ro ad me dictū est uerbū absconditū:

et quasi furtive suscepit auris mea ve-
nam susurri eius. In horrore visionis
nocturne quando solet sopor occupare
homines. pauor tenuit me et tremor: et
omnia ossa mea perterrita sunt. Et cum
spiritus me presente transiret: imhorru-
erunt pili carnis mee. Stetit quidam autem
non agnoscebam vultum ymago coram
oculis meis: et vocem quasi aure lenis
audiui. Nūquid homo dei cōparatione
iustificabitur: aut sacerdoti suo purior e-
rit vir? Ecce qui seruiunt ei non sūt sta-
biles: et in angelis suis reperit prauita-
tem. Quāto magis hī qui habitant do-
mos luteas qui terrenum habent funda-
mentum consumuntur velut a tinea: et
mane usque ad vesperam succidunt: et quā
nullus intelligit in eternum peribunt.
Qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis:
moriētur: et nō in sapientia. - v -

Quocā ergo si est qui tibi respondeat
et ad aliquē sanctorū conuētere.
Spiritu stultū interficit iracundia: et par-
uulū occidit inuidia. Ego vidi stultū
firma radice: et maledixi pulcritudini
eius statim. Longe sicut filij eius a salu-
te: et continebuntur in porta: et non erit
qui eruat. Cuius mellestem famelicus co-
mecerit: et ipsum rapiet armatus: et bibet
sitientes diuitias eius. Nichil in terra si-
ne causa fit: et de humo non orietur vo-
lo. Homo ad laborem nascitur: et auris
ad volatū. Quāobrem ego exprecabor
dñm: et dñi penā eloquium meū. Qui fa-
cit magna et inscrutabilia: et mirabilia
absque numero. Qui dat pluuia sup facē
terre: et irrigat aquas vniuersas. Qui
ponat humiles in sublime: et merentes
erigit sospitare. Qui dissipat cogitati-
ones malignorum: ne possint implere ma-
nis eorum quod ceperant. Qui apprehendit

sapientes in astutia eorum: et consiliū pra-
uorum dissipat. Per diē inaurit tenebras
et quasi in nocte sic palpabit in meridie.
Porro saluū faciet egenū a gladio oris
eorum: et de manu violenti pauperem. Et
erit egeno spes: iniquitas autem ostrahet os
suum. Beatus homo qui corripit a dño.
In cōpationem ergo dñi ne reprobos:
quā ipse vulnerat et metetur: praeuertit et
manus eius sanabit. In ser tribulatio-
nibus liberabit te: et in septima nō tan-
get te malū. In fame eruet te de morte:
et in bello de manu gladij. A flagello lin-
gue abscederis: et nō timebis calamita-
tem cū ven erit. In vastitate et fame rice-
bis: et bestias terre nō formidabis. Si
autem lapidibus regionū pedum tuū: et bestie
terre pacifice erūt tibi. Et scies quod pacē
habeat tabernaculū tuū: et visitas speciem
tuam nō peccabis. Dies quoque quomā
multiplex erit semet tuū: et pgenies tua
quasi herba terre. In gredieris in abun-
dantia sepulcrū: sicut inferet a ceruus in te-
pore suo. Ecce hoc ut inuestigauim? ita
est: quod auditū mente peracta. - vi -

Respiciens autem iob dixit. Stinā ap-
penderent peccata mea quibus iram
merui: et calamitas quā patior in statera
quasi arena maris hoc grauior appareret.
Sine et verba mea colore sūt plena: quā
sagitte dñi in me sunt: quarum indigna-
tio ebibit spiritū meum: et terrores dñi
militant cōtra me. Nunquid rugiet o-
nager cum habuerit herbā: aut mugiet
bos cū ante praecipue plenuū stererit? Aut
poterit comedi inuisulū: quod non est sale
conditū? Aut potest aliquis gustare
gustatum afferre mortem? Anime enim
esuriendum amara dulcia esse videntur.
Que prius nolebat tangere anima
mea: nunc pre angustia tibi mei sunt.

Quis res ut veniat pñō mea. et quod ex-
 pedit tribuat michi deus: et quod cepit ipse
 me conterat. Soluat manū suā et succedat
 me: et hec michi sit consolatio ut affligens
 me dolere nō parcat: nec contradicam
 sermonib⁹ sancti. Que est enim fortitudo
 mea ut sustineam: aut quis finis meus
 ut patienter agam. Nec fortitudo lapidū
 fortitudo mea nec caro mea enea est.
 Ecce nō ē auxiliū michi in me et necessariū
 quod mei recesserūt a me. Aulā est
 a me misericordia dñi et visitatio me et des-
 perit. Qui tollit ab amico suo misericordiā:
 timor enim dñi dereliquit. fratres mei p-
 terierūt me: sicut correns qui raptim trā-
 sit in cōuallibus. Qui timent pzinam
 irruerunt sup eos. Tempore quo fuerint
 dissipati peribunt: et ut incaluerint soluentur
 de loco suo. In nolite sūt semite gressuū
 eorū: ambulabūt in uacuū et peribūt.
 Constraxerunt semitas thermanianā
 q̄a labat: et expectat paulisper. Confusi
 sunt: quia sperati. Venierunt quod usque
 ad me: et pudore cooperti sūt. Nūc
 vinitis: et modo videntes plagā meā time-
 tis. Nūquid dixi afferte michi. et de
 substantiā vestra donare michi: uel liberare
 me de manu hostis et de manu robusto-
 rum cruite. Docete me et ego tacebo: et
 si quod forte ignorauī instruite me. Qua-
 re tenuistis sermonib⁹ veritatis: et
 verbis nullis sit qui possit arguere. Ad
 increpandum tantū eloquia cōinnatis:
 et in uentū uerba profertis. Super pupil-
 lum irruitis: et subuertite inuicem
 amici uestri. Veritatem quod cepistis implere
 prebete aurē: et uitate an mentiar. Res-
 pondere obsecro absque contentione: et
 loquentes id quod iustū est iudicare.
 Et nō inuenietis in lingua mea iniquitatem
 nec in fauilo meis stulticiā personabit.

Quia est uita hominis super terram:
 et sicut dies mercenarij dies ei⁹.
 Sicut ceruus desiderat umbram et
 sicut mercenari⁹ prestat laborē sine oporis
 sui: sic et ego habui mentes uacuos: et
 noctes laboriosas enumerauī michi. Si
 dormiero dico quādo confurgā: et nūquid
 expectabo uesperā et replebo uolozib⁹
 usque ad tenebras. Induta est caro mea
 putredine et sorzibus pulueris: auris
 mea aruit et contracta est. Dies mei
 uelocius transierūt quā a terente tela
 succiditur: et consupti sunt absque ulla spe.
 Memoro quia uentus est uita mea: et
 non reuertetur oculus meus ut uideat
 bona: nec aspiciet me uisus hominis.
 Oculi tui in me: et nō subsistam. Sicut
 consumitur nubes et pertransit: sic qui
 descenderit ad inferos nō ascendet: nec
 reuertetur ultra in domū suā: neque
 cognoscat eū amplius locus eius. Quapropter
 et ego non parcaui oī meo: loquar in
 tribulatione spiritus mei: cōfabulabor
 cū amaritudine anime mee. Nunquid
 mare ego sū aut cētus: quod arā reuoluit
 me carere. Si dixerō cōsolabitur me
 lectul⁹ meus et releuabo: loquēs meū
 in stratu meo: terrebis me per somnia:
 et per uisiones haroz et conatus. Quāobrem
 elegit suspendiū animā meā: et mortem
 ossa mea. Desperauī nequaquā
 ultra iā uitam. Paree michi: nichil enim
 sunt dies mei. Quid est homo quod
 magnificas eum: aut quid apponit
 erga eū cor tuū. Visitas eū
 diluuiolo: et subito perbas illū.
 Sicut equo nō parās michi: nec
 dimittis me ut gloriā saluā
 meā. Quid faciā tibi oīstos
 hominū. Quare posuisti me
 contrariū tibi: et fact⁹ sū
 michi incepti grauis. Cur non
 tollis peccatum meum: et
 quare non aufers

iniquitatem meam. Ecce nunc impulere
cosmiam. et si mane me quereris non
subsistam.

Respondens autem baldath luites di-
xit. **U**squequo loqueris talia: et
spiritus multiplex sermonis oris tui.
Numquid reus supplantat iudicium: et
omnipotens subuertit quod iustum est.
Etiam si filij tui peccauerunt ei et dimisit e-
os in manu iniquitatis sue: tu tamen si di-
luclo cōsurreris ad eum et omnipotentē
fueris deprecatus. si mundus et rectus in-
cesseris statim euigilabit ad te: et paca-
tū reddet habitaculum iusticie tue: intan-
tū ut si proza tua fuerint parua: et uouif-
sima tua multiplicent nimis. **I**nterzoga
enim generacionem pastinam et diligen-
ter inuestiga patrum memoriam: bestem
quippe sumus et ignoramus. quoniam
sicut umbra dies nū sunt sup terrā: et ipsi
docebit te. **L**oquent tibi: et de corde suo
preferent eloq̄a. **N**ūquid uirescere potest
scirp̄ absq̄ humore: ā uirescere caredu
sine aqua. **C**ū adhuc sit in flore nec car-
pat in manu ante oēs herbas arefcit sic uie
omnium qui oblitiscuntur eum et spes
propterea peribit. **N**on ei placebit reor-
dia sua et sicut tela aranearū fiduā eū.
Innitetur super domū suam et non sta-
bit: fulciet eam et non cōsurget. **H**ume-
ctus uidetur anteq̄ ueniat sol: et in or-
tu suo germē eius egredietur. **S**uper a-
ceruum pararū radices eius densa bitur et
inter lapides cōmorabit. **S**i absorbue-
rit eum de loco suo: negabit eū et dicit
Non noui te. **H**ec est enim leticia uie
eius: ut rursus de terra alij germinentur.
Dens non proiaet simplicem: nec por-
rigit manū malignis: donec impleatur
risu os tuū. et labia tua subilo. **Q**ui ode-
rūt te induent ofusione: et tabernaculū

impiorum non subsistet.

Respondens iob ait. **V**ere scio qd
ita sit: et q̄ non iustificatur homo
cōpositus deo. **S**i uoluerit cōtendere an-
eo: non poterit respondere ei unum pro
mille. **S**apiēs corde est: et fortis robo-
re. **Q**uis restitit ei: et pacē habuit. **Q**ui
transiulit montes. et nescierit hī quos
subnerit in furore suo. **Q**ui cōmouerit ter-
rā de loco suo et columnē eius cōuertentur.
Qui papit soli et non orinur: et stellas
claudit q̄si sub signaculo. **Q**ui extendit
celos solus et egradiatur sup fluctus ma-
ris. **Q**ui facit ardurū et oriona et hys-
das: et interiora austri. **Q**ui facit mag-
na et incomprehensibilia: et mirabilia
quoy nō ē numeris. **S**i uenerit ad me
non uidebo: si abierit non intelligā eū.
Si repente interroget quis respondebit ei
uel q̄s dicere potest cur facis. **D**eus autē
ire nemō resistere potest: et sub quo ar-
uant qui portat orbem. **Q**uantus ergo
sum ego ut respondeā ei: et loquar ver-
bis meis cum eo. **Q**ui etiam si habuero
quippiā iustū nō respondebo: sed meū iudi-
cem deprecabor: et cū inuocantē me exau-
dient: nō credo q̄ talis audiat uocem
meam. **I**n turbine anim cōteret me: et
multiplicabit uulnera mea etiā sine cau-
sa. **N**on concedit requiescere spiritum
meum: et implet me amaritudinibus. **S**i
forte tunc querit: robustissim⁹ est. **S**i e-
quitas iudicij: nemo audiet p̄ me testi-
monij dicere. **S**i iustificare me uolucro
os meū cōdemnabit me. **S**i innocentem
ostēdero: prauum me cōprobabit. **E**tiam
si simplex fuero. hoc ipm ignorabit a-
mina mea: et tēdet me uite mee. **V**nū
est quod locutus sum: et innocentem et
impiū ipse consumit. **S**i flagellat occi-
dat senel: et nō te panis innocentū rideat

Terra data est in manus impij vultum iudici eius operit. Quod si nō ille est. quis ergo est? Dies mei velociores fuerunt cursore. fugerūt et nō vixit bonum. Permanerūt quasi naues poma portate: sicut aquila volans ad escam. Cum dixero nequaquam ita loquar commutatio aem meā: et dolor et torqueor. Verebar omnia opera mea sciens quod nō parceres delinquenti. Si autē et sic impius sū grē frustra laboram. Si locus fuero quasi aquis niuis. et fulserit velut mūdissimē manū mee: tamē sorzibus intingues me: et abhominabūt me vestimenta mea. Neque enim viro qui similis meū est respōdebo: nec qui meū i iudicio ex equo possit audiri. Nō est qui virūque valeat arguere: et ponere manū suā i amboz. Auserat a me virgam suā: et pauor eius nō me terreat. Loquar et nō timebo eū. Neque enim possū metuens respōdere.

Udet animā meā vite mee: dimittā cadūsum me eloquiū meū. Loquar in amaritudine anime mee: dicam teonoli me cōmānare. Indica michi: cur me ita iudices? Rūquid bonū tibi videt si calumniaris me et opprimas me. oper manuū tuarū: cōsiliū impiorū adiueas. Nunquid oculi carni tibi sūt aut sicut videt homo et tu vidabis? Rūquid sicut dies hominis dies tui. et anni tui sicut humana sūt tēpora: ut queras iniquitatem meā et peccatū meū scriberis? Et scias quā nichil impiū fecerim. cum sit nemo qui de manu tua possit eruere. Manus tue fecerūt me et plasmauerūt me totū in arāritu: et sic repente precipitas me. Mānēt quoque quod sicut lutū feceris me: et in puluerē reduces me. Nōne sicut lac multasti me: et sicut caseū me cōagulasti? Pelle et caribus vestisti me:

ossibus et nervis cōpegisti me. Vitā et misericordiam tribuisti michi: et visitatio tua custodiuit spiritū meū. Licet hec celes in corde tuo: tamen scio quā vniūsozū memineris. Si peccati et ad horam peperasti michi. cur ad iniquitatem meā mūdū me esse nō pateris? Et si ipse fuero et michi est: et si iustus nō leuabo capud saturatus afflictione et miseria. Et propter supbiā quasi leena capies me: reuersus mirabiliter me euacuas. Iustas testes tuos contra me. et multas licentias tuā aduersū me: et pene militat i me. Quare et vultu corripisti me? Quā vtiā cōsūptus essem ne oculus me videt? Fuissem quasi non essem: et vterō translatus ad tumulum. Nunquid non pauitas dierum meozum finiet breuē? Dimitte ergo me dñe ut plangā paululum dolorem meū anteq̄ vadam et non redit ad terrā tenebrorū et operum: tam mortis caligine: tenebram miserie et tenebrarū: vbi vmbra mortis et nullus ordo. sed sempiternus horroz inhabitans.

Respiciens autē.

Rophar naamahites dixit. Rūquid qui multa loquitur non audiet: aut vir verbosus iustificabitur? Tibi soli tacebunt homines: et cū ceteros irriseris a nullo confutaberis? Dixisti enim. Durus est sermo meus: et mundus sū in conspectu tuo. Atque vtiā deus loqueretur tecū et aperiret labia sua tibi: ut ostenderet tibi secreta sapientie et quā multiplex esset lex eius? et intelligeres quā multo minora erigaris ab eo quā meretur iniquitas tua. forsitā vestigia dei cōspicentes: et usque ad p̄cedū omnipotentē reperies? Excelsoz celo est. Et quō facies Profundior inferno: et vixit cognosces et longior terra mēsurā eius? et latior mari

Si subuerterit omnia uel i unum coarctauerit quis contradicet ei: uel quis dicere ei potest cur ita faas? Ipse enim nouit hominū uanitatem: et uicinis iniquitatem nonne confitetur? Vir uanus in superbiam erigitur: et tanq̄ pullū onagri se liberū natū putat. Tu autē firma: isti cor tuū et expandisti ad eū manus tuas. Si iniquitatem que est i manu tua abstuleris a te non manserit in tabernaculo tuo iniustitia: tunc leuare poteris faciē tuā absq̄ macula: et eris stabilis et non timebis. Misericordias quoq̄ obliuisceris: et quasi aquarum que preterierūt recordaberis: et quasi meridianus solgor consurget tibi ad uesperā. Et cū te cōsumptum putaueris ozieris ut iusticia: et habebis fiduāā p̄posita tibi spe et desolatus se aris dormies. Requiesces et nō erit qui te extirreat: et decabunt faciē tuā plurimi. Oculi autē impiorū deficiēt: et effugū p̄ibit ab eis: et spes illorū abominatio amme. *cap. xii.*

Respondens autē iob dixit. Ergo uos estis soli homines: et uobiscū ozietur sapientia? Et michi est cor sicut et uobis: nec inferior ustri sum. Quis em̄ hęc que nolitis ignorare? Qui tricef ab amico suo sicut ego: inuocabit eum et eraudit eū. Derictur em̄ iusti simplicitas: lampas cōtemptra apud cogitantes dicitur: parata ad tempus statutū. Abundat tabernacula p̄conum: et addat p̄uocant eū: cū ipse uerit omnia in manus eorū. Nimirum interrega iumenta et docentur te: et uolantia celi et indicabūt tibi. Loquere terre et respōdet tibi: et narrabunt pisces maris. Quis ignorat q̄ oia hęc manū dñi fecerit? In cuius manu anima omnis uiuētis: et spiritus uniuēse carnis hominis. Nōne

auris uerba disiudicat: et fauces cōmetētis sapore? In anti quis est sapientia: et in multo tempore p̄uictia. Apud ipm̄ est sapientia et fortitudo: et ipse habet cōsiliū et intelligētā. Si cōstruxerit nemo est q̄ edificet: si incluserit hominē nullus est qui ap̄riat. Si obtinuerit aquas oia siccabuntur: si emisit eas subuertent terra. Apud ipm̄ est fortitudo et sapientia. Ipse nouit et recipiēt: et cū qui te ap̄it. Adduat oshilarios in stultū sine et iudices in stupore. Balchū regū dissoluit: et pangit fune renes eorū. Ducit sacerdotes in gloriosos: et optimates supplantat. Comutat labiū ueracū: et uerā sententiā aufrens. Effundit respectiōē sup primāpes: et eos qui opp̄ressi fuerāt releuat. Qui reuelat profunda et tenebris: et pouat in lucē umbram mortis. Qui multiplicat gētes et p̄dit eas: et subuersas in integrū restituit. Qui immutat eorū primāpū ppli terre: et recipit eos ut frustra incendant per inuim. Palpabūt quasi in tenebris et non i luce: et errare eos facit quasi ebrios. *cap. xiii.*

Ecce omnia hęc uidit oculus meus et audiuit auris mea: et intellexi singula. Secundum scientiā uestram et ego noui: nec inferior uestri sum. Sed tamen ad omnipotentē loquor: et disputare cum deo ap̄io: p̄tius uos ostentans fabricatores mendacij et cultores p̄uiciorum dogmatum. Atq̄ uinā racerētis ut putaremini sapientes esse. Audite ergo correptiones meas: et iudicium labiozum meorū attendite. Nunquid deus indiget uestro mendatio: ut pro illo loquamini uolose? Nunquid faciē eius acapitis: et pro uo iudicare mitimimē aut placbit ei que celare nichil potest: aut recipitur ut homo uestris fraudulētis

Ipsē vos arguet: quomā i abscondito
 faciēti eius a capitis. Statim ut se com-
 mouerit turbabit vos: et terroꝝ eius ir-
 ruet super vos. Memoria vestra cōpara-
 bitur cinerib: et redigetur in lutū cerni-
 ces vestre. Tacere paulisper: ut loquar
 quodcuq; michi mēs suggesserit. Qua-
 re lacerō carnes meas dentib: meis: et
 animā meā porto in manib: meis. Enā
 si occiderit me: in ipso sperabo. Verunta-
 men vias meas i cōspectu eius arguam
 et ipse erit saluator meus. Non em̄ ve-
 nīe i cōspectu eius om̄is p̄p̄rita. Au-
 dite sermonē meū: et enigmata p̄p̄rite
 aurib: vestris. Si fuero iudicatus: scio
 q̄ iustus inueniar. Quis est qui iudice-
 tur meū? Veniat. Quare tacens consu-
 mor? Duo tantū ne faciās michi: et tūc
 a faciē tua nō abscondar. Manū tuam
 longe fac a me: et fortitudo tua nō me
 terreat. Vocā me et respondebo tibi: aut
 certe loquar: et tu respōde michi. Quan-
 tas habeo iniquitates et peccata: scelera
 mea et delicta ostende michi. Cur faciē
 tuā abscondis: et arbitraris me inimicū
 tuū? Contra foliū quod vento rapitur
 ostendis potentā tuā: et stipulā siccam
 persequeris. Scribis em̄ contra me ama-
 ritudo mes: et consumere me vis peccatis
 avolscentie mee. Posuisti in neruo pe-
 ccan meum: et observaisti omnes sem-
 bras meas: et vestigia pedū meorū cōfite-
 rasti. Qui quasi putredo consumendus
 sū: et quasi vestimētū quod comedib:
 a tinea. Homo natus de muliere breui
 viuens tempore: repletur multis miseri-
 rijs. Qui quasi flos egreditur et cōteri-
 tur: et fugit velut umbra: et nunq̄ in
 coēstatū permanet. Et dignū ducis su-
 per huiusmodi aperire oculos tuos: et
 adducere cū teā in iudiciū. Quis potest

facere mudū de immūdo cōceptū semine
 Nonne tu qui solus es? **ruj.**
Breues dies hominis sunt. Nume-
 rus mensū eius apud te est. Cō-
 stituisti terminos eius. q̄ p̄triri nō po-
 rūt. Recede paululū ab eo ut q̄scat: vo-
 nec optata veniat sicut mercenarij dies
 eius. Signū habet spon. Si p̄sum fu-
 erit. rursum virescit: et rami ei⁹ pullulāt
 Si senuerit in terra radix eius et impul-
 uere emortu⁹ fuerit truncus illius: ad
 otorem aque geminabit: et faciē co-
 mā quasi cū primū plantatū est. Domo
 vero cū mortu⁹ fuerit et nudatus atq;
 consumptus: vbi queso est? Quomō-
 si recedat aque de mari et fluvius vacue-
 factus ardeat: sic homo cū dormierit
 nō risurgit. Donec atterat celū nō eū gi-
 labit: nec osurgat de semino suo. Quis
 michi h̄ tribuat ut i terno p̄gas me et
 abscondas me donec p̄r̄sateat furor tu⁹:
 et cōstituas michi t̄pus i q̄ reuertaris
 me? Purasne mortu⁹ homo rursum vi-
 uet? Cūdis dieb: quib: nūc milito: ex-
 p̄do donec veniat imutacō mea. Vocā
 bis me: et ego respōdebo tibi et op̄ri ma-
 nuū tuarū porriges dextera. Tu q̄t̄ gres-
 sus meos dinumerasti: sed parce p̄dis
 meis: Signasti q̄si i saculo delicta mea
 sed curasti iniquitatē meā. Mōs catēs de-
 fluat: et sarū trāst̄t de loco suo. Lapi-
 des excauat aque: et alluione paulatī
 terra consumitur: et he mines ergo sili-
 ter p̄tes. Roborasti cū paululū: et im-
 p̄petuū trāst̄r. Immutabis faciē ei⁹:
 et amittes eū. Dūc nobiles fuerit filij
 eius sive ignobiles: nō intelligent. At
 tamē caro eius dū viuet dolebit: et ani-
 ma illi⁹ sup̄ semetip̄o lugēbit. **Ab. a.**
Respōtens aut̄ eliphaz themanites
 dixit. Nūq̄do sapiens respondēbit

quasi in ventum loquens: et implebit
 arore stomachum suum. Arguis ver-
 bis cum qui nō est equalis tui et loque-
 ris quod tibi non expedit. Quātum in
 te est euacuaſti timorem: et tulisti preces
 coram deo. Doauit enim iniquitas tua
 os tuum: et imitans linguam blasphemantium.
 Condemnabit te os tuum et nō ego: et labia tua respondebunt tibi.
 Nunquid primus homo tu natus es et ante colles formatus? Nunquid cōsilium tui audisti: et inferior te erit ei? Sapientia
 quid nostri quod ignoramus: quōd intelligis quod nesciamus? Et senes et antiq̄ sunt i nobis: multo virtuosiores quam patres tui. Nunquid grande est ut conſoleatur te deus? Sed verba tua praua hec prohibent. Quid te eluatur cor tuum: et quasi magna cogitans atomos habes oculos? Quid tumet contra deū spiritus tuus: ut proferas de ore tuo huiusmodi sermones? Quid est homo ut i maculatus sit: et ut iustus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis: et celi non sunt mūdi in conspectu eius: quātomagis abominabilis et inuisibilis homo qui bibit quasi aquā iniquitatem. Ostendā tibi audi me quod vidi narrabo tibi. Sapientes cōfitentur: et non abscedūt patres suos. Quibus solis data est terra: et nō tranſiit alienus per eos. Cunctis diebus suus impius superbi: et numerus annorum incertus est tyrannidis eius. Domitus terrores semper in auribus illius: et cum par sit ille semper insidias suscipiat. Nō credit quod reuerti possit de tenebris ad lucem circumſpectans vndiq̄ gladium: aut se mouerit ad querendū panem. Nonit quōd paratus sit in manu eius tenebrarū dies. Terrebis aut tribulatio: et angustia

vallabit eū sicut regē qui preparat ad p̄lium. Tetendit adūsus deū manum suā et contra omnipotentē roboratus ē. Currat adūsus eū credo collo: et pingui ceruice armatus ē. Operuit faciem eius asistitudo: et de lateribus eius aruina dependit. Habitaui i quitantibus desolatis: et in tomibus desertis que i tumultos sūt redacte. Non ditabitur nec perſuerabit subſtātia eius: nec mittere in terrā radicem suā. Nō recedet de tenebris. Ramos eius arefaciet flāma: et auferet spiritu oris eius. Nō credat frustra erroze receptus: quod aliquo predo redimendus sit. Anteq̄ dies eius impleantur pruribus: et manus eius areſcant. Accurat quasi vinea i p̄mo floribotrus eius: et quasi oliua proiciens florē suū. Cōgregatio enim hypocrite sterilis et ignis teuorabit tabernacula eorū qui munera libenter accipiunt. Concepit dolorem et peperit iniquitatem: et vterus eius preperat dolos.

Respiciens aut iob dixit. Audiuī frequenter talia. Conſolatores onerosi omnes vos estis. Nunquid habebūt sine verba vetera? Aut aliquid tibi moleſtū est si loquaris? Poterā et ego similia v̄ri loqui. Atque v̄na esset anima v̄ra p̄ anima mea. Cōsolarer et ego vos sermonibus et mouerem caput meū super vos. Roborarem vos ore meo: et mouerem labia mea quasi parcens vobis. Sed quid agam? Qui locutus fuero: nō quiescit dolor meus: et si tacuero nō recedet a me. Illic autem oppressit me dolor meus: et i michilū redacti sunt omnes artus mei. Ruge mee ultimū diuē cōtera me: et suscitatur falsiloquus adūsus faciem meam contra diens michi. Collegit furorē suum in me: et cōmīmans michi in fremuit contra me tentus suis

Hostis meus terribilibus oculis me intui-
tus est. Aperuerunt super me ora sua: et
exprobrantes passerunt maxilla mea: sa-
tias sunt panis meus. Concluserunt me
apud iniquum: et mambus impiorum me
tradidit. Ego ille quondam opulentus
repperit contra tuos sum: tenuit ceruicem meam.
Confregit me: et posuit me quasi in fi-
gnis. Circumdedit me lanceis suis: conuul-
nerunt lumbos meos. Non peperit: et ef-
fudit in terram viscera mea. Conscidit me
vulnere super vulnus: irrituit in me quasi
grigas. Daccu consui super cutem meam
et operui antrae carnis meae. Facies mea
intumuit fletu: et palpebrae meae caliga-
uerunt. Haec passus sum absque iniquita-
te manus meae: cum haberem mudas ad te
preces. Terra ne operias sanguinem meum
neque inueniat in te locum latendi clamor
meus. Ecce enim in celo testis meus: et con-
fessus meus in excelsis. Verbo si amarae meae
ad deum stillat oculus meus. Atque vltima
sine iudicaretur vir cum deo: quomodo iu-
dicaret filius hominis cum collega suo.
Ecce enim breues anni transeunt: et semi-
tam per quam non reuertar ambulo. **Un-**
de Spiritus meus attenuabitur: dies
mei breuiabunt: et solum michi super-
est sepulchrum. Non peccati: et in amaritudi-
nibus morat oculus meus. Libera me domine et
pone me iuxta te: et cuiusuis manus pu-
gnat contra me. Cor eorum longe fecisti
a disciplina: propterea non exaltat uultus
predam pollicetur socijs: et oculi filiorum
eius deficiunt. Posuit me quasi in pro-
bium vulgi: et exemplum sum coram eis.
Nunc autem terret me iunior es tempore: quia non
dignabat pres ponere cum canibus gregis
mei. Calignauit ad indignationem oculus me-
us et membra mea quasi in nichilum redacta
sunt.stuprabit in istis super hoc: et innocens

contra proposita suscitabit. Et tenebit ius-
tus viam suam: et mudis manibus addet
fortitudinem. Igitur omnes res conuerti-
mini et uenite: et non inueniam in uobis
ullum sapientem. Dies mei transierunt: co-
gitaciones meae dissipatae sunt torquentes
cor meum. Non tamen uertuntur in diem: et
rursus post tenebras spero lucem. Si si-
stimuero infansus tomus mea est: et in
tenebris stravi lectulum meum. Putredini
dixi pater meus es: mater mea et soror
mea uermibus. Ubi est ergo nunc pres
stolatio mea et patientiam meam quis
confiterat. In profundissimum infernum
descendant omnia mea. Putasne saltem
ibi erit requies michi. **Uin.**

Respondens autem baldad suites di-
xit. Usque ad quem finem uerba iacta-
bis. Intellige prius: et sic loquamur.
Quare reputati sumus ut iumenta: et
foridum cora te. Qui perdis animam
tuam in furore tuo. Numquid appret te cere-
li-
quatur terra: et transferentur rupes de
loco suo. Nonne lux impij extinguetur:
nec splendet flamma ignis eius. Lux
obtenebrescet in tabernaculo illius: et
lucerna que super eum est extinguetur.
Attendantur gressus virtutis eius: et
precipitabit eum os illius suum. Immisit enim
in rete peccatos suos: et in maculis eius am-
bulat. Tenentur planta illius laqueo:
et exarscet contra eum fons. Abscon-
dita est in terra pedica eius: et trapula
illius super semitam. Sundry terrebunt cum
formidines: et inuoluent peccatos eius.
Attenuat fame robur eius: et in edia
inuadit costas illius. Deuorat pulcritu-
dinem carnis eius: et consumat brachia il-
lius primogenita mors. Auellatur de
tabernaculo suo fiducia eius: et calet super
eum quasi rex iterit. Habitet in tabernaculo

illius socij eius qui non est: aspergatur
in habitaculo eius sulphur. Deorsu
ra: dices eius siccantur: sursum autem alterat
messis eius. Memoria illius preat te ter
ra: et non celebrat nomen eius in placis.
Expellet eum de luce et tenebras: et de urbe
transfert eum. Non erit semen eius neque
progemes in populo suo: nec velle reli
quie in regionibus eius. In diebus eius stu
pebunt nouissimi: et primos inuadet hor
ror. Hec sunt ergo tabernacula iniqui:
et iste locus eius qui ignorat deum. **xx**

Respondens autem iob dixit. Et que
quo affligitis animam meam: et at
teritis me sermonibus. En traxerunt confundi
tis me: et non erubescitis opprimites me.
Tempus est si ignoram: meum erit igno
rantia mea. Aut vos contra me erigimini
et arguitis me obprobrijs meis. Saltem
nunc intelligite quia tuus non equo iudi
tio afflixerit me: et flagellis suis me an
gerit. Ecce clamabo vim patiens et ne
mo audiet: vocabor: et non est qui im
dicet. Senectam meam circumscripsit et tra
sire non possit: et in calle meo tenebras
posuit. Spoliavit me gloria mea: et ab
stulit coronam et capite meo. Destruit
me undique et preo: et quasi euulsi arbo
ris abstulit speram meam. Iratus est con
tra me furor eius: et sic me habuit qua
si hostem suum. Simul venerunt latrones
eius: et fecerunt sibi viam per me: et ob
secerunt in gyro tabernaculi meum. Fra
tres in eos longe fecit a me: et non mei
quasi alieni recesserunt a me. Derelique
runt me propinqui mei: et qui me no
uerant oblitus sum mei. Iniquissimi domus
meae et anales mei sicut alienum habue
runt me: et quasi peregrinus fui in oculis
eorum. Seruum meum vocavi et non
respondit: ore proprio peccabor illi.

Balatum meum exhorruit: vox mea: et
orabam filios uteri mei. Stulti quoque
despiciebant me: et cum ab eis recessissem
detrahebant michi. Abominati sunt me
quondam consilij mei: et quoniam ma
xime diligebam auersatus est me. Belli
meae consumptis carnibus adhaesit os meum:
et derelicta sunt tantummodo labia mea: et
res meae. Misere mini mei misere mini
mei saltem vos amici mei: quia manus
domini tetigit me. Quare persequimini
me si autem deus: et carnibus meis satura
mini. Quis michi tribuat ut scribatur
sermones mei. Quis michi det ut eratur
in libro stilo ferreo et plumbi lamina
vel certe sculpsit in silice. Scio enim quod reced
ptor me: uiuat et in nouissimo die te ter
ra surredietur. Et rursum aram da bo
pelle mea: et in carne mea videbo deum salua
torum meum. Quare visurum sum ego ipse: et oculi
mei conspiciendi sunt: et non altus. Reposi
ta est haec spes mea in sinu meo. Quare
ergo nunc diat persequamur eum: et radi
cem verbi inueniamus contra eum: fugite
ergo a facie gladij: quoniam ultor iniquita
tum gladij dicit: et scitote esse iudicium. **xxi**

Respondens autem sophar naamathites
dixit. Quare cogitationes mee
varie succedunt tibi: et mens diuersa ra
pitur doctrina qua me arguis audiat: et
spiritus intelligentie mee respondebit mi
chi. Hoc scio a principio ex quo est posi
tus homo super terram: quod laus impiorum bre
uius sit: et gaudium peccatorum ad instar pul
ueris. Si ascendat usque ad celum superbia eius
et caput eius nubes tetigerit: quasi ster
quilinum in fine percutetur: et qui cum viderat
dicent. Sibi est et sicut somnium auolans
non inuenietur: transiet sicut visio no
cturna. Oculus qui eum viderat non vide
bit: neque ultra intuebitur eum locus suus.

filij eius atterentur egestate: et manus illius redent ei dolorem suum. Ossa eius implebuntur vicijis adolescentie eius: et cum eo in pulvere tormiant. Cum enim dulce fuerit in ore eius malum abscondit illud sub lingua sua. Parat illi et non crederet illud: et celabit in guttore suo. Panis eius in utero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus. Diuidias quas tenuit euomet: et ventre illius extrahet eas reus. Caput aspidum sugget: et occidet eum lingua viperæ. Non videt riuulos fluminis torrens mellis et butiri. Luct que fecit omnia: nec tamen consumetur. Iuxta multitudinem adinuentonum suarum sic et sustinebit: quoniam confringens nudant pauperes. Domum rapuit et non edificauit eam: nec edificauit ventrem eius. Et cum habuerit que concupierat: possidere non poterit. Non remansit de cibo eius: propterea nichil permanebit de bonis eius. Cum satiatus fuerit atrebitur: estuabit: et omnis dolor irruet super eum. Scintilla impleatur ventrem eius ut emittat in eum iram furoris sui: et pluar super illum bellum suum. Fugiet arma forea et irruet in arcum erum: eductus et egrediens de vagina sua: et fulgurans in amaritudine sua. Satent et veniet super eum horribiles: omnes tenebre abscondite sunt in oculis eius. Duoabit cum ignis qui non succenditur: affligit reliquias in tabernaculo suo. Reuelabit celi iniquitates eius: et terra erigetur apulus eius. Apertum erit germen domus illius: extrahetur in die furoris tui. Dec est pars hominis impij a deo: et hereditas verborum eius a domino.

Respondens autem iob dixit. Audite queso sermones meos: et agite penitentiam. Sustinete me ut et ego loquar: et post mea si vicebit verba iustæ.

Nūquid contra hominem disputatio mea est: ut merito non debeam consistere. Audite me et obstupescite: et supponite digiti vestri. Et ego quāto recondam: tuis furore pertimesco: et conantur carnem meam tremor. Quare ergo impij viuunt subleuati sunt confortati que diuicijs. Semen eorum permanet coram eis: propinquorum turba et nepotum in conspectu eorum. Domus eorum scilicet sunt peccatorum: et non est virga dei super illos. Bos eorum cōcepit et non abortiuit vacca peperit et non est priuata fetu suo. Egrediuntur quasi greges paruuli eorum: et infantes eorum exultant in lusu. Tenent tympanum et cytharam: et gaudent ad sonitum organum. Ducit enim in bonis dies suos: et in pectore ad infernum descendit. Qui dicunt deo recece a nobis: et scientiam viarum tuarum nolumus. Quis est omnipotens ut seruamur ei. Et quid nobis prodest si orauerim? Illud seruitamen quod non sunt in manu eorum bona sua: consiliū impiorum longe sit a me. Quocens lucerna impiorum extinguitur: et supueniet eis inundaatio: et dolores diuident furoris sui. Erunt sicut palee ante faciem ventis: et sicut fauilla quā turbo dispergit. Deus seruabit filijs illius dolorem patris: et cum reddiderit tunc sciet. Videbit oculi eius interfectionem suam: et tunc furore omnipotentis bibet. Quid enim ad eum puniet de domo sua post se. Et si numerus mensuram eius dimidiet. Nūquid tunc timebit quisquam scientiam quod excellos iudicet. Iste morietur robustus et sanus diues et felix: viscera eius plena sunt adipis: et medullis ossa illius irrigat. Alius vero morietur in amaritudine anime sue absque vllis opibus: et tamen simul in puluere dormiet: et vrinis operiet eos. Certe noui cogitationes vestras: et

sententias contra me iniquitas. **D**icit enim. **S**ibi est comus principis : et ubi tabernacula impiorum. **I**nterrogate quolibet te viatoribus : et hec eorum illi intelligere cognoscetis. **Q**uia in die perditionis seruiabis malus : et ad diem furoris duces. **Q**uis arguet coram eo vias eius : et que fecit quis reddet illi. **I**pe ad sepulcra ducetur : et in cogerie mortuorum vigilabit. **D**ulcis fuit gloriis cœpti : et post se omnem hominem trahet : et ante se innumerabiles. **Q**uomodo igitur consolamini me frustra : cum responsio vestra repugnare ostensa sit veritati. **xxij**

Respondens autem eliphaz themanites dixit. **N**unquid deo potest cōparari homo : etiā cum pfecte fuerit scientie. **Q**uid proceat deo si iustus fueris : aut quod ei confers si immaculata fuerit vita tua. **N**ūquid times arguet te : et vinet te et iudicium : et non propter malicia tuā plurimā et infinitas iniquitates tuas. **A**bstulisti enim pignus fratrum tuorum sine causa et nitidos spoliasti vestibus. **A**quā lassio non redisti : et esurienti subtraxisti panem. **I**n fortitudine brachij tui possidebas terrā : et potentissimè obtinebas eam. **S**ed duas dimisisti vacuas : et lacertos pupillorum comminasti. **P**ropterea circumdatus es laqueis : et conturbat te formio subitanea. **E**t putabas te tenebras non visurum : et impetu aquarum inundantium non oppressurum. **A**n cogitas quod tuus excelso celo sit : et super stellarum verticē sublimetur. **E**t dicit. **Q**uid enim nouit deus. **E**t quasi p caliginem iudicat. **P**ubes latibulum eius : nec nostra consistat : et circa cardines celi perambulat. **N**unquid semitam sculorum custodire cupis quā caleauerunt viri iniqui qui sublati sunt ante tempus suum : et fluuius

subuerit fundamentum eorum. **Q**ui dicebāt deo recede a nobis : et quasi nichil possit facere omnipotens : estimabant eum : cum ille impleset domos eorum bonis. **Q**uorum sententia procul sit a me. **V**icebunt in isti et letabuntur : et innocens subsannabit eos. **N**ōne fitecia est erectio eorum et reliquias eorum exorauit ignis. **A**c quæsee igitur ei et habeto pacem : et per hęc habebis fructus optimos. **S**uscipe et ore illius leges : et pone sermones eius in corde tuo. **S**i reuersus fueris ad omnipotentem confiteberis : et longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo. **D**abit pro terra filicæ : et pro silice corentes aureos. **E**t itaque oportet ora hostes tuos : et argenti conceruabit tibi. **T**ūc super oportente delictis afflues : et eleuabis ad deū faciem tuā. **E**t rogabit eū et exaudiet te : et vota tua reddet. **D**ecernes rem quæ veniet tibi : et ei visis tuis splendet lumine. **Q**ui enim humiliter fuerit erit in gloria : et qui inclinauerit oculos ipse saluabit. **S**aluabit innocens : saluabit autem mūdicia manuum suarum. **xxiii**

Respondens autem iob ait. **N**ūc quoque in amaritudine est sermo meus : et manus plage mee aggravata est super geniculum meum. **Q**uis michi tribuat ut cognoscam et inueniam illum : et veniā usque ad solium eius. **P**onam coram eo iudicium : et os meum replebo in crepacionibus : ut scia verba que michi respondeat : et intelligam quid loquatur michi. **N**olo multa fortitudine ostendat mecum : nec magnitudinis sue mole me premat. **P**roponat equitatem contra me : et perueniet ad victoriam iudicium meum. **S**i ad orientem iero non apparet : si ad occidentem non intelligat eum. **S**i ad sinistram quid agat : non apprehendat eum. **S**i me veritatem ad dexteram : non vicebo illum.

Ipse vero scit vias meas: et probabit me quasi aurum quod per ignem transiit. Veliigia eius securus est pes meus: viam eius autem studiu: et non declinaui ex ea. A mandatis labiorum eius non recessi: et in sinu meo abscondi verba oris eius. Ipse enim solus est: et nemo auertere potest cogitationem eius: et anima eius quocumque voluit hoc facit. Cuiusque expleuerit in me voluntatem suam: et alia multa similia prelo sunt ei. Et ideo a facie eius turbatus sum: et considerans eum timore sollicitus. Deus moluit cor meum: et omnipotens conturbauit me. Non enim parum propter imminentes tenebras: nec faciem meam operuit caligo.

- xviii -

Ab omnipotente non sunt abscondita tempora: qui autem non uerit cum ignorat dies illius. Alii terminos transulerunt: diripuerunt greges: et paucunt eos. Animum pupillorum abegerunt: et abstulerunt pro pignore bouem vidue. Subuertunt pauperum vias: et opprimerunt pariter mansuetos terre. Alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum: vigilantesque ad preda preparant panem liberis. Agrum non suum temerit: et vineam eius que vi oppresserunt vindicant. Rutos dimittunt homines indumenta tollentes: quibus non est opprimendum in frigore: quos umbres montium rigant: et non habentes velam amplectantur lapides. Sim fecerunt depredantes pupillos: et vulgum pauperum spoliauerunt. Rudis et in cernibus absque vestitu et sturientibus tulerunt spicas. Inter a cernos eorum meridiani sunt: qui calcatis torcularibus sciunt. De quietatibus fecerunt viros gemere: et anima vulneratorum clamabit: et visus in ultimum abire non patitur. Ipsi fuerunt rebelles luminibus.

Nescierunt vias eius: nec reuersi sunt per sentias illius. Mane primo consurgit hominada: interficit egenum et pauperem: per noctem vero erit quasi fur. Oculi adulteri obseruat caliginem dicens non me videbit oculus: et operiet vultum suum. Perforat in tenebris domos sicut in die condixerant sibi: et ignorauerunt lucem. Sibi subito apparuerit auroz arbitrant umbram mortis: et sic in tenebris quasi in luce ambulat. Lewis est super faciem aque. Maleuicida sit pars eius in terrarum: nec ambulet per viam vincarum. Ad inimicum calorem transeat ab a quibus inimicum: et usque ad inferos peccatum illius. Obluiscatur eius misericordia. Dulcedo illius vermes. Non sit in recordatione: sed conterat sicut lignum infundulosum. Paut enim sterilem et que non parit: et vidue bene non fecit. Detrahit fortes in fortitudine sua: et cum steterit non cretat vite sue. Dedit ei deus locum penitentie: et ille abusi eo in superbia. Oculi autem eius sunt in visis illius. Eleuati sunt ad modicum: et non subsistet: et humiliabitur sicut oia et auferatur: et sicut sumitates spicay coteret. Quod si non ita quis me potest arguere esse mentium et ponere ante teum verba mea. xv.

Respondens autem baldad suis dixit. Potestas et terror apud cum est: qui facit concordiam in sublimibus suis. Numquid est numerus militum eius: et super quem non resurgit lumen illius? Numquid iustificari potest homo comparat deo: aut apparere mundo natus de muliere? Ecce luna etiam non splendet et stelle non sunt mundum in conspectu eius: quanto magis homo putredo et filius hominis. xvii.

Respondens autem Job dixit. Cuius adiutor es? Numquid imbecillis: et sustentas brachium eius? quod non est fortis et

Cui credisti consilium: Forsitan illi q̄ nō
 habet sapientiam: prudentiam tuā ostē:
 disti plurimā. Aut quē docere voluisti
 Nonne eū quā fecit spiramentum: Ecce
 gigantes gemunt sub aquis: et qui ha-
 bitant cū eis. Rudus est infernus corā
 illo: et nullū est oprimentū perditionē.
 Qui extendit aqualonem super vacuum
 et appendit terram super nichilū. Qui li-
 gat aquas i nubibus suis: ut nō crum-
 pāt pariter deorsum. Qui tenet vltimū
 solij sui: et expandit super illud nebulā
 suam. Terminum arandis aquis: us-
 q; dum fumiatur lux et tenebre. Colū-
 ne celi contremiscunt: et pauent ad nu-
 tum eius. In fortitudine illius repente
 maria cōgregata sunt: et prudentia ei⁹
 perculsit sup̄bum. Spiritus ei⁹ ornauit
 celos: et obstetricante manu eius edu-
 ctus est coluber tortuosus. Ecce hec ex
 parte dicta sunt viarum eius. Et cū vix
 parnam stillam sermōnis eius audierit
 m⁹ quis poterit tonitruū magnitudinis
 illius intueri.

xxvii

Addidit quoq; iob assumens para-
 bolam suam et dixit. Sicut deus
 qui abstulit iudicium meum et omnipo-
 tens qui ad amaritudinem adduxit ani-
 mam meam: q̄a donec superest halitus
 in me et spiritus dei in naribus meis nō
 loquē labia mea iniquitatem: nec lin-
 gua mea meditabitur mendacium. Ab-
 sit a me ut iustos esse vos iudicem. Do-
 nec t̄ficiam non recedam ab innocentia
 mea. Iustificacionem meā quam cepi te-
 nere nō t̄serā. Neq; enim reprehendit
 me cor meū: in omī vita mea. Sicut im-
 pius inimicus meus et aduersarius me⁹
 quasi iniquus. Que est enim spes pro-
 pitie si auare rapiat: et nō liberet deus a-
 nimā eius. Nūquid de⁹ audiet clamorē

eius cū venerit super eū angustia. Aut
 poterit in omnipotente delectari: aut inuo-
 care deum in omni tempore. Docbo vos p
 manum dei que omnipotens habeat: nec
 abscondam. Ecce omnes vos nostis:
 et quid sine causa vana loquimini. Hec
 est pars hominis impij apud deū: et hec
 reditas violentorum quam ab omnipo-
 tente suscipiet. Si multiplicata fuerint
 filij eius in gladio erunt: et nepotes ei⁹
 non saturabuntur pane. Qui reliqui fu-
 erint ex eo sepelientur in interitu: et vi-
 due illius non plorabunt. Si compo-
 tauerit quasi terrā argentum et fiat lu-
 tū preparauerit vestimenta: preparabit
 quidem sed iustus vltimū illis: et argē-
 tum innocens diuider. Edificauit sicut ti-
 nea domū suam: et sicut custos fecit vni-
 brāculum. Dives cū tormitit nichil se-
 cū auferet. aperiet oculos suos et nichil
 inueniet. Apprehendet eū quasi aqua in
 opia: node opprimit eū tempestas. Tol-
 ler eum ventus vrens et auferet: et volut
 turbo rapit eū et loco suo. Emittet su-
 per eū: et nō pariet: et manu eius fugies
 fugiet. Stringet sup eū man⁹ suas: et si-
 bilabit sup illū inuētis locū eius. **xxviii**
Haber argentū vnaq; suarū p̄ncipia
 Ferrū et terra tollitur: et lapis solut⁹ ca-
 lore in es vertit. Temp⁹ posuit tenebris
 et vniuersū finem ipse cōstituit. Lapidē
 quoq; caliginis et vmbraz motus di-
 uidit torrens a populo p̄gricante: eos
 quos oblitus est p̄s egentis hominis et
 inuios. Terra de qua oriebatur panis:
 in loco suo igne subuersa est locus sa-
 phiri lapidis eius: et gl̄be illius aurum
 Venitā ignorauiit auis: nec inuitus
 est ocul⁹ vulturis. Non calcauerūt eā
 filij m̄stitorum: nec p̄trāsiūt p̄ eā leona.

Ad salicem extendit manū suā: subuer-
 tit a radicibus montes. In partibus riuos
 exardit et omne precipitium vidit oculis
 eius. Profunda quae fluminum scrutatus est
 et abscondita produxit in lucem. Sapi-
 entia vero ubi inuenitur: et quis est lo-
 cus intelligentis? Pescit homo precium
 eius: nec inuenitur in terra suauit vni-
 uersum. Abissus dicit non est in me: et ma-
 re loquitur non est meum. Non dabit aurum
 obzium pro ea: nec appendet argentum in
 commutatione eius. Non confretur tunc
 in die coloribus: nec lapidi sardonio
 preciosissimo uel saphiro. Non aequa-
 bitur ei aurum uel vitrum: nec commutabi-
 tur vasa pro ea auri excelsa et eminentia:
 non commemorabitur commutatione eius.
 Tribuitur autem sapientia de occultis. Non
 aequabitur ei copiasus de ethiopia: nec
 tincture miosissime componet. Sicut er-
 go sapientia uenit: et quis est locus in-
 telligentis? Abscondita est ab oculis om-
 nium uentium: volucres quae caeli latent. Perdi-
 tio et mors dixerunt: auribus nostris audi-
 uimus famam eius. Deus intelligit viam
 eius: et ipse nouit locum illius. Ipse enim fi-
 nes mundi intrat: et omnia quae sub ce-
 lo sunt respicit. Qui fecit uentis pondus
 et aquas appendit mensura. Quando po-
 nebat pluuiam legem et viam pennis so-
 nantibus: tunc illam et enarravit: et pre-
 paravit et inuestigauit: et dixit homini
 Ecce timor domini ipsa est sapientia: et rece-
 dere a malo intelligentia. **xxxv**

Addidit quoque iob assumens para-
 bolam suam et dixit. Quis michi tri-
 buat ut sim iuxta mentes praestimos: se-
 cundum dies quibus et custodietur me?
 Quando splendet lucerna eius super ca-
 put meum: et ad lumen eius ambulabam
 in tenebris. Sicut fui in diebus adolecentie

meae: quando deus secretum erat in taberna-
 culo meo. Quato erat omnipotens meum
 et in circuitu meo pueri mei. Quato la-
 uabam pedes meos butyro: et petra fun-
 debat michi riuos olei. Quanto proce-
 debam ad portam ciuitatis: et in platea paraba-
 bam cathedram meam michi. Sicut abant me
 iuuenes et abscondebant: et senes stabant
 assurgentes. Principes cessabant loqui: et
 digitum superponebant ori suo. Vocem
 suam cohibebant duces: et lingua eorum
 gutturi suo adhaerebat. Auris audientis
 beatificabat me: et oculis uidentis testi-
 monium reddebat michi: eo quod liberafsem
 pauperem uociferantem: et pupillum cui non
 esset adiutor. Benedictio perituri super
 me ueniebat: et cor uidue consolatus sum.
 Iustitia inuictus sum: et uictum me fiant
 uelamento: et diademate iudicio meo. O-
 culus fui caecus: et pro clauo. Pater eram
 pauperum: et causam quam nesciebam di-
 ligentissime inuestigabam. Contra eam
 molas iniqui: et et tenebas illius aufe-
 rebam praedam. Dicebamque in modico meo
 moriar: et sicut palma in super herabo dies
 Radix mea aperta est secus aquas: et ros
 morabitur in mesfione mea. Gloriam mea
 semper in nouabis: et arcus meus in manu
 mea instaurabit. Qui me audiebat expe-
 ctabant sententiam meam: intenti raeabant
 ad consilium meum. Verbis meis addere mi-
 chil audebat: et super illos stillabat eloquium
 meum. Expectabat me sicut pluuiam: et os
 suum aperiebant quasi adymbrem sero-
 tinum. Si quando irascebam ad eos non cre-
 debant: et lux uultus mei non carebat in
 terra. Si uoluissem ire ad eos staret pro-
 mus. Cuiusque fecerat quasi rex ciuitate exera-
 tum: etiam tamen merentium consolatorem. **xxxv**

Nunc autem derident me iunioris aetatis
 prope quorum non dignabar pres

ponere ad canibus gregis mei. Quorum
 virtus manuum michi erat pro nichilo:
 et vita ipsa putabatur indigni. Egresta-
 re et fame steriles: qui rotabant in soli-
 tudine squalentes calamitate et miseria.
 Et manebant herbas et arborum corti-
 ces: et radix improborum erat abus eorum.
 Qui de conuallibus ista rapientes: cum
 sin gula reperissent: ad ea cum clamore
 currebant. In desertis habitabant torre-
 dum: et in caernis terre: uel super gla-
 ream. Qui inter huiusmodi letabantur
 et esse sub senibus delicias computa-
 bant. filij stultorum et ignorabilium: et
 in terra penitus non parentes. Primum in
 eorum carcerum uersus sum: et factus sum:
 eis in prouerbium. Abominantur me
 et longe fugiunt a me: et faciem meam con-
 spicere non uolentur. Pharetram enim
 suam aperuisti et affligit me: et frenum pe-
 posuisti in os meum. Ad extram orientis ca-
 lamitatis mee ilico surrexerunt. Deces
 meos subuerterunt: obpresserunt quasi
 fluidibus seminis suis. Dissipauerunt in-
 terna mea: infidiati sunt michi et preualu-
 erunt: et non fuit qui ferret auxiliu. Qua-
 si rupto muro et aperta Ianua irrucunt
 super me: et ad meas miseras deuoluti
 sunt. Redactus sum in nichilum. Abstulisti
 quasi uentus testamentum meum: et uel-
 ut nubes pertransiit salus mea. Nunc
 autem in mentis pro marcescit anima mea
 et possident me dies afflictionis. Nocte
 os meum perforatur doloribus: et qui co-
 medunt me non dormiunt. In multitu-
 dine eorum consumitur uelamentum meum
 et quasi captio tunice sic succurrerunt me.
 Comparatus sum luto: et assimilatus
 sicut fauilla et cinis. Clamo ad te et non ex-
 audis me: sto et non respicias me. Quata-
 sus es michi in auxilium: et in puritatem man-

tue adulari michi. Elasti me: et quasi
 super uentum ponens elixisti me ualite. Scio
 quia mortu tradas me: ubi constituta est do-
 mus omni uiuenti. Veruntamen non ad co-
 sumptionem eorum auertis manus tuas:
 et si corruerit ipse saluabis. Flebam quon-
 dam super eo qui afflictus erat: et con-
 patebatur anima mea pauperi. Expecta-
 bam bona et uenerit michi mala: pre-
 stolabar lucem et eruperunt tenebre. In-
 teriora mea efferverunt absque ulla re-
 quiete: preuenerunt me dies afflictionis.
 Merens in ceterba: sine furore conuersus
 in turba clamaui. frater sui dicit conu-
 et socius strudonum. Cutis mea transgra-
 ta est super me: et ossa mea aruerunt pro
 caumate. Versa est in ludum cythara mea:
 et organum meum in uoce flentium.

Depigi sedus cum oculis meis: ut ne
 eum partem haberet in me deus desuper: et he-
 reditatem omnipotes de excelis. Numquid
 non perditio est iniquo: et alienatio opera-
 tibus in iustitiam. Nonne ipse confite-
 rat uias meas: et auditos gressus meos
 dinumerat. Si ambulauit in uanitate
 et festinauit in dolo pes meus: appendat
 me in statra iusta: et sciat deus simpli-
 citatem meam. Si declinauit gressus
 meus de uia: et si secutus est oculus me-
 us cor meum: et si in manibus meis ad-
 hecisti macula: seram et alius comedat: et
 progredies mea eradicetur. Si acceptum
 est cor meum super muliere: et si ad bo-
 stium amica mei infidatus sum: scortum
 aliterius sit uxor mea: et super illam inuene-
 tur alij. Hoc enim nequitas est: et iniquitas
 maxima: ignis usque ad positionem deuorata
 et omnia eradicans geminima. Si contem-
 psi subire iudicium cum seruo meo et an-
 alla mea: cum disceptarent aduersum me:

Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum deus: et cum ueruerit quid respondebo illi? Nunquid non in utero fecit me qui et illum operatus est: et formauit me in uulua uirginis? Si negaui quod uolebat pauperibus: et oculos uidue expectare feci? Si comedi buccellam meam solus: et non comedit pupillum ex ea. Quia ab infantia mea creuit meam miseratione: et de utero matris mee egressa est meum. Si despecti preterirentem eo quod non habuerit indumentum: et absque oprimento pauperem? Si non benedixerunt michi latera eius: et de uelleribus omnium meorum calcatus est? Si leuaui super pupillum manum meam etiam cum uiderem me in porta superiorum: humerus meus a iudicia sua cadat: et brachium meum cum suis ossibus confirmatur. Semper enim quasi tinnitibus super me fluctus amari dunt: et pondus eius fere non potui. Si putavi aurum robur meum: et obisio dixi fiducia mea? Si letatus sum super multis diuicijs meis et quia plurima reperit manus mea? Si uidi solem cum fulgeret: et lunam incendentem clare: et letatus est in abscondito cor meum: et osculatus sum manum meam ore meo: que est iniquitas maxima: et negatio contra deum altissimum? Si gauisus sum ad ruinam eius qui me operat: et exultauit quod inuenisset eum malum? Non enim uedi ad peccandum guritur meum: ut expererem maledicens animam eius? Si non dixerunt uiri tabernaculi mei: quis dicit de carnibus eius ut satizemur? Foris non manifeste peregrinus: ostium meum uia tori patuit? Si abscondi quasi homo peccatum meum: et celauit in sinu meo iniquitatem meam? Si expaui ad multitudinem inimicam: et respectio propinquorum tenuit me: et non magis racui nec egressus sum ostium?

Quis michi tribuat audientem ut desererum meum audiat omnipotens: et liberum scribar ipse qui iudicat: ut in numero meo portem illum: et arcum illum quasi coram: nam michi est. Per singulos gradus meos pronuntiabo illum: et quasi propinqui offerem eum. Si aduersum me terra mea clamat: et cum ipsa sula eius desent. Si fructus eius comedi absque pecunia: et animam agrorum eius afflixit: pro frumento oriat michi tribulus: et pro ortu spina. **M**iserunt autem tres uiri isti respondere iob: eo quod iustus sibi uideretur. Et iratus indignatusque est heliu filius barachel buzites de cognatione raam. Iratus est autem aduersum iob: eo quod iustus se esse diceret coram deo. Porro aduersum amicos eius indignatus est eo quod non inuentissent responsione rationabile: sed tantummodo contemnissent iob. Igitur heliu expectauit iob loquentem: eo quod seniores essent qui loquebantur. Cum autem uidisset quod tres respondere non potuissent: iratus est vehementer. Respondensque heliu filius barachel buzites dixit. Iunior sum tempore: uos autem antiquiores. Idcirco dimisso capite uertis sum uobis in dicere mea sententiam. Sperabam enim quod eras prolixior loqueretur: et annorum multitudine doceret sapientiam. Sed ut uideo spiritus est in hominibus: et inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Non sunt loquaci sapientes: nec senes intelligunt iudicia. Deo dicam audite me: ostendam uobis etiam ego meam scientiam. Et predictaui enim sermones ueros: audiri precantiam uestram. Donec disceptarem in simonibus uestris: et donec putabam uos aliquid dicere ostentabam. Sed ut uideo non est qui possit arguere iob: et respondere ex uobis sermonibus eius. Ne

forte dicatis inuicem sapiētā: cū
 p̄dicat eum non homo. Nichil loquit̄
 est michi: et ego nō sed in sermones ve-
 stros respōdo illi. Estimuerūt. nec re-
 sponderunt vltra: abstulerūtq; a se clo-
 quium. Quomā igitur expectaui q̄ non
 sunt locuti. steterūt nec responderūt vl-
 tra: respondebo q̄ ego parte meā: et ostē-
 dam scientiam meā. **P**len̄ sum enī ser-
 monib;: q̄ coartat me spiritus vteri mei
En venter meus quasi multū absq; spi-
 ritalo: quod lagunas las no uas dirū-
 pit. loquar et respirabo paululū: aper-
 iam labia mea et respondebā. **N**on ac-
 cipiam personam viri: et deū homini non
 equabo. Nescio enim quādū subsistā:
 et si post modicū tollat me factoz me.

Audi igitur iob eloquia **xxviii.**
Amea: et omnes sermones meos
 ausculta. Ecce aperui os meum: loquar
 lingua mea in fauibus meis. **S**impli-
 ci corde meo sermones mei: et sententiā
 labia mea pure loquētur. **S**piritus dei
 fecit me: et spiritalum omnipotentis vi-
 uificauit me. **S**i potes responde michi:
 et aduersus faciem meā confiste. **E**cce q̄
 me hinc et te fecit deus: et ex eodem luto
 ego quoq; formatus sum. **V**erū tamen
 miraculū meū nō te terreat: et eloquētia
 mea non sit tibi grauis. **D**ixisti ergo in
 auribus meis: et vocem verborū tuozū
 audiui. **M**undus sum ego et absq; reli-
 gō: immaaiat̄. et nō ē iniquitas in me.
Quia querelas in me reperit: ito arbi-
 tratus est me inimicū sibi. **N**o sinit in
 neruo pedes meos: astodiūt omnes se-
 mitas meas. **H**oc est ergo in quo nō es
 iustificatus. **R**espondebo tibi: quia ma-
 ior sit deus homine. **A**duersum eum cō-
 tendis: q̄ nō ad omnia verba responde-
 rit tibi. **S**emel loquitur deus: et secūdo

idipsum non reperit. **P**er somnū in visio-
 ne nodurna: quando irruit sopor super
 homines: et coarctant in lectulo. **T**unc
 aperit aures viroz q̄ et tu dices eos instru-
 it disciplina ut auctat hominē ab hōijs
 que fecit. et liberet eum de superbia: eru-
 ens animā eius a correptione. et vitam
 illius ut non transeat in gladium. **I**n-
 crepat quoq; per dolor em in lectulo: et
 omnia ossa eius marcescere facit. **A**bomi-
 nabilis ei fit in vita sua panis: et aime
 illius abus ante testatibilis. **T**abescit
 caro eius: et ossa que tecta fuerant nu-
 dabuntur. **A**ppropinquabit corruptio
 in anima eius: et vita illius mortificabitur.
Si fuerit pro eo angelus loquens vnū
 de similibus ut annūcet hominis equi-
 tatem: miserabitur eius et dicit. **L**ibera-
 cum: ut non descendat in corruptionē.
Inueni in quo ei propiciat. **C**ōsumpta
 est caro eius a supplicijs: reuertatur ad
 dies adulescentie sue. **D**eprecabitur deū
 et placabilis ei erit: et vitabit facē eius
 in iubilo: et redet homini iusticiam suā.
Respiciet homines et dicit. **D**ecauit et
 vixit deliquit: et ut eram dignus non re-
 cepi. **L**iberauit animam suam ne pergeret
 in interitum: sed vitens lucem videret.
Ecce hec omnia opratur deus tribus vi-
 abus per singulos: ut reuocet animas
 eozum a corruptione: et illuminet luce
 viuientium. **A**tente iob q̄ audi me: et
 tace dū ego loquor. **S**i autē habes qd̄
 loquaris respōde michi. **L**oquere. **V**olo
 enī te apparere iustū. **Q**d si nō habes au-
 di me: tace et docebo te sapientiā. **xxviiii.**
Diconnuncians itaq; heliu enīam hec
 loquit̄ ē. **A**udite sapientes verba
 mea: et eruditū auscultate me. **A**uris
 enī verba probat: et guttur decas gustu
 diiudicat. **J**udiciū digamus nobis:

et intr nos videamus quid sit melius
 Quia dixit iob iustus sum: et deus sub-
 uertit iudiciū meū. In iudicando enim
 me mendaciū est: uio lenta sagitta mea
 absq; ullo peccato. Quis est uir ut est
 iob qui bibit subsannationem quasi a-
 quā: qui gradit aī oprantib; iniquitatē
 et ambulat aī uiris impijs. Dixit enī
 nō placebit uir tuo: etiā si auerterit aī
 eo. Ite uiri cordati audite me. Absit
 a tuo impietas: et ab omnipotente inq;
 ras. Opus em̄ hoīs reddet ei: et iuxta vi-
 as singulorū restituet eis. Vere em̄ de-
 non contemnat frustra: nec omni-
 tens subuertet iudiciū. Quē constituit
 alii super terram: aut quē posuit sup oz-
 bem quem fabricatus est. Si direxerit
 ad eum cor suū: spiritū illius et flatum
 ad se trahet. Deficiet omnis caro simul
 et homo in anēm reuertetur. Si has
 bes ergo intellectū audi quod dicitur:
 et ausculta uocem eloquij mei. Nunqd
 qui non amat iudiciū sanari potest.
 Et quomodo tu eū qui iustus est in tātū
 contemnas. Quidiat regi apostatā: qui
 uocat duces impios. Qui nō accipit p;
 sonas p̄m apū: nec cognouit tyzannū
 cum disceptaret contra paup̄rē. Opus
 em̄ manū eius sunt vniū aī. Subito
 moriuntur: et in media nocte turbabūt
 populi: et pertrāsbunt et auferent uio:
 lentā absq; manu. Oculi em̄ eius super
 uias hominū: et omnes gressus eorum
 consuetat. Non sunt tenebre et non est
 umbra mortis: ut abscondantur ibi q̄
 oprantur iniquitatem. Neq; em̄ ultra
 in hominis potestas est: ut ueniat ad te-
 um in iudiciū. Conteret multos inmi-
 terabiles: et stare faciet alios pro eis.
 Posuit em̄ op̄ra eorū: et idcirco inducet
 noctem et contemnetur. Quasi impios.

perussit eos in loco uidentū. Qui quasi
 de industria recesserunt ab eo: et omēs
 uias eius intelligere noluerunt: ut per-
 uenire facerent ad eum clamorem egeni
 et audiret uocem pauperum. Ipso em̄
 concitante pacem: quis est qui contem-
 neret. Exquo absconterit uultum: quis
 est qui contempletur eum. Et super gen-
 tes: et sup omnes homines. Qui regna-
 re facit hominē p̄p̄teritam propter pecca-
 ta populi. Quia ergo ego locutus sum
 ad te: te quoq; non prohibebo. Si er-
 ranti tu doce me. Si iniquitatem locut-
 sum: ultra non eddam. Nunquid a te
 deus expeit cā: quia displicuit tibi. Tu
 enim cepisti loqui et nō ego. Quod si qd
 nosti melius loquere. Viri intelligētes
 loquantur michi: et uir sapiens audiat
 et me. Job aut̄ stulte locutus est: et uer-
 ba illius non sonant disciplinam. Pa-
 ter mi probet iob usq; ad finem: nec te
 finas ab homine iniquitatis: qui addit
 sup peccata sua blasphemā. Inter nos
 interim constringatur et tūc ad iudiciū
 prouocet sermōib; suis tūc.

Tgitur heliu hęc rursum locutus est. Nū-
 quid equa uideatur tibi tua cogitatio: ut
 diceres iustior te sum. Dignū em̄. Nō
 tibi placet quod rectū est. Sed quid tibi
 proderit: si ego peccauero. Itaq; ego re-
 spondebo sermōib; tuis: et amicus tuus
 team. Suspice celum et intueri: et con-
 templatē cetera q̄ alioz te sit. Si pecca-
 ueris: quid ei noceris. Et si multiplicare
 fuerit iniquitates tue: quid facies cōtra
 eum. Poro si iuste egeris. quid tonab
 ei: aut qd te manu tua accipiet. Homin
 qui similis tu est nocerit impietas tua
 et filium hominis adiuuabit iustitia tua.
 Propter multitudinem inem calumniatorum
 clamabunt: et euilabunt propter uim

bra ei: ij ryzanozū. Et non dixit vbi ē
 deus qui fecit me qui dedit carmina i no-
 de. Qui docet nos super humenta terrae:
 et sup volucres celi erudēt nos. Tbi cla-
 mabunt et non erudiet propter super-
 biam malozū. Non ergo frustra audiet
 deus: et omnipotens causas singulozū in-
 tubitur. Etiam cum dixeris non confi-
 terat: iudicare eoz am illo. 7 r pēda eū.
 Nunc enī nō infert furore suū: nec vlti-
 scit scelus vltē. Ergo iob frustra ape-
 rit os suū 7 absq; sciētia vba multiplicat

Adcens q; helui hēc locut⁹ ē xxxij.
 Sustine me paululum: et iudica-
 bo tibi. Adhuc enim habeo quod p te
 loqr. Reperam sciētia meā a pncipio
 et operatozem meum probabo iustum.
 Vere enim absq; menda do finones meī
 et pfecta sciētia p batiē tbi. De⁹ potēris
 non abiāt cum et ipē sit potens: sed nō
 saluat impios: et iudicium paupribus
 tribuet. Nō auferet a iusto oculos suos
 et reges in solio collocat in perpetuum:
 et illic eriguntur. Et si fuerint i castri-
 nis et vnaantur fimbis pauperrans
 indicabit eis opza eozum et scelera eoz
 quia violenta fuerunt. Reuelabit quo-
 q; aurem eozum ut corripiat: 7 loquet⁹
 ut reuertantur ab iniquitate. Si audie-
 rint et ob seruauerint complebūt dies
 suos in bono: et annes suos in gloria.
 Si autem non audierint transibunt p
 gladiū: 7 consumentur in stulticia. Si-
 mulatozes et callidi prouocant iram dei
 neq; clamabunt cū vindicta fuerint. Mo-
 rietur in tempestate anima eozum: et vi-
 ta eozū inter effeminatos. Cripset te an-
 gustia sua pauprem: et reuelabit in tri-
 bulatione aurem eius. Igitur saluabit
 te de ore angusto lassissime 7 nō habens
 fundamentum subter se. Requies autē

mente tue erit plena pinguedine. Cau-
 sa tua quasi impij iudicata est: causam
 iudicamq; reapiēs. Non te ergo su-
 peret ira ut aliquem opprimas: nec insta-
 turo tonitruū inclinet te. Depone magni-
 tudinem tuā absq; tribulatione: 7 omēs
 robustos fortitudine. Ne perahas no-
 dem: ut ascendant populi pro eis. Ca-
 ue ne declines ad iniquitatem. Hāc enī
 cepisti sequi post miseriam. Ecce deus ex-
 cessus i fortitudine sua: et nullus ei si-
 milis i legislatorib⁹. Quis poterit scru-
 tari vias eius: aut quis potest ei dicere
 operat⁹ es iniquitate. Memēto q; igno-
 res opus eius: de quo cecinerūt viri. O-
 mnes homines vident eum: vnusquisq;
 in tunc⁹ procul. Ecce deus magn⁹ vinceēs
 sentētia nō nostrā. Pumerus annozū ei⁹
 inestimabilis. Qui aufert stillas pluuie
 et effundit ymbres ad instar gurgitū.
 Qui de nubib⁹ pluuie: que pretereūt cū-
 da desup. Si voluerit extendere nubes
 quasi tentozū suū et fulgurare lumine
 suo desup: cardines q; maris opriet.
 Per hēc enim iudicat plos: et dat cleas
 nūis mortalib⁹. In manib⁹ abscondit
 lucē 7 p apit ei ut tursus adueniat. Ans
 nūciat de ea amico suo q; possessio eius
 sit: et ad eam possit ascendere. xxxviij.
Sper hoc expauit cor meum: et e-
 motū est de loco suo. Audite au-
 ditionem i terroze vocis eius: et sonū te-
 ore illius procerentem. Subter omnes
 celos ipse considerat: 7 lumen illius sup
 terminos terre. Post eum rugiet somit⁹
 tonabit voce magnitudinis sue: et non
 inuestigabit eum audita fuerit vox eius.
 Tonabit deus in voce sua mirabiliter:
 qui facit magna et inscrutabilia. Qui p-
 apit niuū ut ascendat in terram: et hyc-
 mis pluujs et ymbri fortitudinis sue

Quis in manu omnium hominum figurat ut
nouerint signa et opera sua. Ingressus
bestia lagibulum suum: et in antro suo morabitur.
Ab interioribus reptas egredietur et ab arduo frigus. Stantem teo conuertetur
gelu: et rursus latissime funduntur aque
frumētū testat nubes: et nubes spargunt
lumen suum. Que lustrant cūda
per circuitum quocūq; eas voluntas gubernantis
dixerit ad omne quod precepit illis
sup facie orbis terrarum: sicut in vna
tribu sicut in terra sua: sicut in quocūq;
loco misericordie sue eas iusserit inueniri.
Ausculta hec iob: ita et confiteri mirabilia
dei. Nunquid scis quāto precepit deus
pluuīs: ut ostendat lucem nubium eius?
Nunquid nosti semitas nubium magnas:
et perfectas scientias? Nonne vestimenta
tua calida sunt cum preflata fuerit terra
austro? Tu fortitan cum eo fabricatus es
celos: qui solidissimi quasi er fusi sunt.
Ostende nobis quid dicam? illi. Nos quipe
in uolumur tenebris. Quis narrabit ei
que loquor? Ecce si locutus fuerit homo
de: uocabitur: at nūc nō uixit lucem. Subi-
bito aer cogit in nubes: et uentus
transiens fugabit eas. Ab aq̄lone autē
uenit: et a teo formidolosa laudatio.
Digne cū inueniri nō possumus. Magnas
fortitudines et iudicio et iustitiam: et enarrari
nō potest. Iteo timebunt eum viri: et nō
audebunt contemplari omnes qui sibi uidentur
esse sapientes. *xxviii.*

Respondens autē dñs iob de turbine
dixit. Quis est iste in uolens sententias
sermonibus imperitis? Acange sicut
uir lumibos tuos: interroga te: et responde
mihi. Vbi eras quando ponebā fundamenta
terre? Indica mihi si habes intelligentiam.
Quis posuit mensuras

ei? si nosti: uel quis tetendit sup eā lineam
Super quo bases illius solidate sunt?
Aut quis dimisit lapicem angularē eius?
cū me laudarent simul astra matutina.
et iubilarent omnes filij dei? Quis con-
clufit ostijs mare quāto erumpēbat
quōti de vulua procectis: cum ponerent
nubē uelimentum eius: et caligine illud
quōti panmis infante e obuoluerem.
Crauce di illud terminis meis: et posui
uētem et ostia: et dixi. Usq; huc uenies
et nō procectes amplius: et hic con-
finges tu mentes fluidus tuos. Nunquid
post ortum tuum precepisti diluulo
et ostendisti aurore locum suum:
et tenuisti conuictōs extrema terre?
et exulisti impios ex ea? Restituetur
ut lincum signaculum: et stabit
sicut uelimentum. Auferetur ab
impijs lux sua: et brachium excessū
confringetur. Nūquid ingressus est
profundum maris: et in nouissimis
abissis ambulabat? Nunquid aperit
tibi porte mortis: et ostia tenebrosa
uidisti? Nunquid considerasti
latitudinem terre? Indica mihi
si nosti omnia in qua uia lux
habitet et tenebrarū quis locus
sit: ut ducas unum quodq; ad
terminos suos: et intelligas
semitas domus eius. Sciebas
tunc quod nasciturus esses: et
numerus dierum tuorū noueras?
Nūquid ingressus es thesauros
minis aut thesauros grandinis
asperxisti: que preparauit in
tempus hostis: in diem pugne
et bellie? Per quam uiam
spargitur lux: diuiditur
altus super terram? Quis
redit uentilissimo ymbri
cursum et uiam sonantis
tonitruū: ut plueret
super terrā absq; homine
in deserto ubi nullus mortalium
commozatur: ut impleret
inimā et desolatam: et
produceret herbas uirtutes?
Quis est pluuie pater: uel
quōti genuit

stillas rosis de cuius vitro egressa est
 glacies: et gelu de celo quis genuit? In
 similitudinem lapidis aque durantur
 et superficies abissi constringitur. Nun-
 quid coniungere valebis micantes stel-
 las plures: aut giri arduri petris dis-
 sipares? Nunquid producis luafraum
 in tempore suo: et vesperum super filios
 terre confulgere facis? Nunquid nosti
 ordinem celi: et pones rationem eius in
 terras? Nunquid eleuabis in nebula vo-
 cem tuam: et impetus aquarum oppriet
 te? Nunquid mittes fulgura et ibunt:
 et reuertena dicent tibi assumus? Quis
 posuit in visceribus hominis sapientiam
 uel quis dedit gallo intelligentiam? Quis e-
 narrabit celorum rationem: et contentum
 celi quis dormire faciet? Quato funde-
 bantur puluis in terram: et glacie conpinge-
 bantur? Nunquid capies leone predaem
 et animam canuley eius implabis: quato
 cubant in antris et in spelun as inhoian-
 tur? Quis preparat coruo escam suam:
 quanto pulli eius clamant ad eum va-
 gientes eo quod non habeant cibos. **xxv.**
Nunquid nosti tempus partus ibi-
 am in petris: uel parturientes cer-
 uias obseruasti diuumerasti menses conce-
 ptus earum: et scilli tempus partus earum? Inaur-
 uant ad fetum et parunt: et rugitus e-
 mittunt. Separantur filij earum et per-
 gunt ad pastum: egrediuntur et non re-
 uertunt ad eas. Quis dimisit onagrū
 liberū: et vincula eius quis soluit? Cui
 dedit in solitudine domum: et tabernacu-
 la eius in terra salluginis. Contemnit
 multitudinem ciuitatis: clamorem exa-
 ctoris non audit. Circumspicit mentes
 pascue sue: et uirentia queque perquirit.
 Nunquid uolet rinoeros seruire tibi:
 aut morabitur ad prescep tuum? Nun-

quid alligabis rinoerotam ad arandum
 loro tuo: aut confringet glebas valli-
 um post te? Nunquid fidusiam habebis in
 magna fortitudine eius? Et trelinques
 ei labores tuos? Nunquid cretes illi quam
 sementem redcet tibi: et area tua congreget
 Penna stru domis similis est pennis hro-
 dij et accipietis. Quato trelinquit oua
 sua in terra: tu forsitan in puluere calcifa-
 es eas? Obluiscitur quod pes conculet eas:
 aut bestia agri conterat. Duratur ad fi-
 lios suos quasi non sint sui: frustra labo-
 rauit nullo timore cogere. Priuauit em-
 eam deus sapientia: nec dedit illi intelli-
 gentiam. Cum tempus fuerit in altu alas
 erigit: cecidit equit et ascensorem eius
 Nunquid prebebis equo fortitudine: aut
 circūdabis collo eius binnitum? Nun-
 quid suscitabis eum quasi locustas? Glo-
 ria narium eius terrore: terram ungula
 fodit. Exultat andacter: in occursum per-
 git armatis. Contemnit pauorem: nec
 cedit gladio. Super ipsum sonabit pha-
 rra: vibrabit hasta et elixus. Feruens
 et fremens sorbet terram: nec reputat tu-
 be sonare clangorem. Vbi audierit bu-
 cinam dicit uah: procul odoratur bellū
 et hortationem duam: et ululatum ex-
 erant. Nunquid per sapientiam tuam
 plumescit accipiter: expandens alas su-
 as ad austrum? Nunquid ad preceptū tuū
 cleuabitur aquila: et in arduis ponet ni-
 dum suū? In priris manet: et in pruptis
 silicibus comoratur: atque in interstis rupi-
 bus. In te contemplantur escam: et de lon-
 ge ocli eius prospiciunt. Pulli eius lam-
 bent sanguine: et vbiūque cadauer fue-
 rit statim adest. Et adiecit dominus: et
 locutus est ad iob. Nunquid qui contem-
 dit eum deo: tam facile conuiescit? Vt-
 que qui arguit eum: debet respondere ei.

Respondens autem iob domino dixit.
Qui leuiter locutus sum respōdere quod pos-
sum est. Manum meam ponam super os
meum. Num locutus sum quod uanum
non dixissem: et alterum: quibus ultra
nichil addam.

Respondens autem dominus iob de
turbine dixit. Accinge sicut uir
lumbos tuos: interrogabo te: et indica
mihi. Nunquid irri tum facies iudiciū
meam: et contem nabis me ut iustificer
ris? Et si habes brachium sicut aues et
uocē similitonas: arcūda tibi tēorem et
in sublime erigere: et esto glorioſus et
speciosus induere uestibus. Disperge
superbos in furore tuo et confundē eos: et
respiciēs omnem arrogantem humiliā.
Respice auctos superbos et confundē e-
os: et contēre impios in loco suo. Ab-
scōnde eos in puluere simul: et facies eorū
emerge in foueam: et ego confitebor quod
saluare te possit terra tua. Ecce bebe-
moeb quem fecit tui: seruum quasi bos
comēdit. Fornicatio eius in lumbis eius
et uirtus illius in umbilico uentris ei.
Cōstrinxit caudā suam quasi eorum:
nerui testiculorū eius perplexi sunt. Os-
sa eius uelut fistule eris: cartilago illi
quasi lamina ferrea. Ipe est primariū
uiarum tui. Qui fecit eum applicabit gla-
dium eius: hinc montes herbas fauente
Omnes bestie agri lucent tibi: sub um-
bra dormit in secreto calami: in locis hu-
mentibus. Protegunt umbra umbrā
eius: arcūdabunt eum salices torrentis.
Ecce absorbebit fluuuiū et non mirabi-
tur: et habet fiduciā quod influat iordanis
in os eius. In oculis eius quasi hamo
capiet eum: et in subibus perforabit na-
res ei. An extrahere poteris leuiathan
hamo: et sine ligabis linguam eius et

Nunquid pones arculum in naribus ei?
aut armilla perforabis maxillam eius?
Nunquid multiplicabit ad te preces: ut
loquet tibi mollis? Nunquid feriet teū
pactum: et accipies eum seruum tempō-
ternum? Nunquid illuces ei quasi aui:
aut ligabis eum anallis tuis? Condecet
eum arma: diuidet illum negotiator. Es.
Nunquid implebis sargas pelle eius
et gurgustium piscium capite illius?
Dones super eum manū tuā. Memento
belli: nec ultra addas loqui. Ecce spes
eius frustrabitur ei: et uidentur auctis
precepitabitur.

Non quasi auctis suscitabo eum.
Quis enim resistere potest uultui
meo: et quis ante eum michi ut reddā
ei? Omnia que sub celo sunt mea sunt.
Non parcam ei uerbis potētib: et ad
reprecandū cōpositis. Quis reuelabit
faciem in dumentū ei? Et in mediu oris
eius quis intrabit? Portas uultus eius
quis aperiet? Per girum tantum ei? for-
mido: corpus illi quasi scura fusilia: et
cōpactū squamis se prementibus. In
vni cōiungitur et ne spiraculū quietem
incedit per eas. In alteri adkrebite: et
tenentes se nequaquam separabuntur. Ter-
nuatio eius splendor ignis: et oculi ei
ut palpebre otulanti. De ore eius lampa-
des procedūt: sicut teale ignis accēse de
naribus eius procedit fumus: sicut olle
succēse atque feruentis. Balit eius pau-
nas ardere facit: et flamma de ore eius e-
greditur. In collo eius morabitur for-
tutudo: et faciem eius precedit egritas.
Membra carnum eius coherentia sibi.
Mittet contra eum fulmina: et ad locū
aliū non feriet. Cor eius in urabif
tanquam lapis: et stringetur quasi mallia:
toris mans. Cū sublat fuerit amebit

angeli: et territi purgabuntur. Cum apprehenderit cum gladius subsistere non poterit: neque hasta neque corax. Reputabit enim quasi paleas ferri: et quasi lignum putridum es. Non fugabit eum vir sagittarius. in stipulam versi sunt ei lapides fustes. Quasi stipulam estimabit. malleum: et ericabit vibrantem hastam. Sub ipso erunt radij solis: et sternerit sibi aurum quasi lutum. feruere faciet quasi ollam profundum maris et ponet quasi cum vngenta bulliunt. Postquam lucebit senita: estimabit abyssum quasi senescentem. Non est super terram potestas que comparetur ei: qui factus est ut nullum timeat. Omne sublime videt: ipse est rex super vniuersos filios superbie.

. xliij .

Respondens autem iob domino dixit. Scio quia omnia preces: et nulla te latet cogitatio. Quis est iste qui celas consilium absque scientia? Insuper insuper locutus sum: et que ultra modum excederent scientiam meam. Audi et ego loquar: interrogabo te et responde michi. Auditum auris audiui te: nunc autem oculus meus vixit te. Idcirco ipse me represento: et ago penitentiam in fauilla et cinere. Postquam locutus est deus verba hec ad iob: dixit ad eliphaz themanitan. Iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos: quoniam non estis locuti coram me rectum sicut seruus meus iob. Sumite ergo vobis septem thaurus et septem arietes: et ite ad seruum meum iob: et offerte olocustum pro vobis. Iob autem seruus meus orabit pro vobis. Faciem eius suscipia: et non vobis imputet in stulticia. Neque enim locuti estis ad me recta: sicut seruus meus iob. Abierit ergo eliphaz thema-

nitres et baldath suites et sopbar naamathites et fecerunt sicut locutus fuerat dominus ad eos: et suscepit deus faciem iob dominus qui conuersus est ad penitentiam iob cum oraret ille pro amicis suis. Et addidit dominus omnia quecumque fuerant iob duplicata. Venierunt autem ad eum omnes fratres sui et vniuersi sorores sue et cuncti qui nouerant cum prius: et comederunt cum eo panem in domo eius. Et mouerunt super eum caput: et consolati sunt eum super omni malo quod intulerat dominus super eum: et ceciderunt ei vnusquisque ouem vnam et in aurem auream vnam. Dominus autem benedixit novissimis iob magis quam primis eius. Et facta sunt ei quatuordecim milia ouium et sex milia camelorum: et mille iuga bouum et mille asine: et fuerunt ei septem filij et tres filie. Et vocauit nomen vnus diem: et nomen secunde cassiam: et nomen tercie cornustibij. Non sunt autem inuente mulieres speciose sicut filie iob: in vniuersa terra. Deditque eis pater suus hereditatem inter fratres eorum. Vixit autem iob post hec centum quadraginta annis: et vidit filios suos et filios filiorum suorum usque ad quartam generationem: et mortuus est senex et plenus dierum. *Explicit liber iob.*

Incipit prologus in libro psal-
morum dauid.

Inapit prologus in libro psalmoz

Daltemū ro me duobū po-
 situs emendarā: 7 iuxta septu-
 a ginta interpretes. licet cir-
 sim. magna tamē ex parte
 correpērā. Qd qz rursū viciis o parla
 et custodiū scriptozū vīdo expauatū
 plusqz antiqz errorē q̄ nouā emenda-
 cōnem valere: me cogitū ut veluti quo-
 dam nouali. scilū iam arūū exeream.
 et obliquis sulas renascentes sp̄mas tra-
 dicem: equū esse dicētes: ut qd crebro o
 pullulat crebrius fucadatur. Vntē cō-
 sucta p̄fatione cōmoneo: tam vs qui-
 bus forte labor iste refudat. q̄ eos qui
 exemplaria istiusmōi habere voluerint
 ut qd iligenter emendant. ai cura 7 dili-
 gentia trāscribātur. Potest sibi vnusq̄s-
 qz vel iacentē lineā. vel radiāna signa.
 id est oboclos. vel asteriscos: et vbiā-
 qz viderit virgulā p̄cedentē. ab ea us-
 qz ad duo puncta que impressimus. sci-
 at in septuaginta trāslatoribz plus ha-
 beri: vbi aut̄ p̄spexerit stelle similitu-
 dinē. de hebz eis voluminibz additū no-
 uerit eque usqz ad duo p̄icta. iuxta the-
 odocōis dūtaxat edicōem q̄ simplicitate
 sermonis a septuaginta interpretibz nō di-
 scordat. Hec ergo 7 vobz 7 studioso cui-
 qz fecisse me scies. nō ambigio multos
 fore. q̄ vel inuidia vel supalicio malent
 cōtemnere 7 vitare p̄lara q̄ discere: et
 de turbulento magis rino q̄ de purissi-
 mo fonte potare.

Inapit liber h̄ymoz
 ill' soliloquoz pp̄ie dd' de xpo.

Beatus vir qui non
 abijt in cōsilio impi-
 ozū: et in via peccato-
 rum nō stetit: et in ca-
 stroz a p̄sistentie non
 sedit. Sed i lege dñi

voluntas eius: 7 in lege eius meditabi-
 tur die ac nocte. Et erit tanq̄ lignū
 quod plantati est secus rouris aqua-
 rum: qd fructū suū dabit i tempore suo
 Et foliū eius nō defluet: et omnia que
 amqz fia et prosperabuntur. Non sic
 impij nō sic: sed tanq̄ puluis que pro-
 iat ventus a facie terre. I tū nō redur-
 gunt impij in iudicio: neqz peccatores
 in consilio iustozum. Quomā nouit
 dominus viam iustozum: et iter impi-
 ozum p̄ribit. ps dd' .ij.

Quare frōmuerūt gentes: 7 populi
 meditati sūt inania. Altiterūt re-
 ges terre 7 primāps cōuenērūt i vnū:
 aduersus dñm et aduersus cristū eius.
 Dirūpamus vīnula eoz: 7 proiciam⁹
 a nobis in gū ipsozū. Qui habitat i ce-
 lis iritabit eos: et dñs subānabit eos
 Tunc loquetur ad eos in ira sua: et in
 furore suo cōturbabit eos. Ego autē
 cōstitutus sū rex ab eo sup syon mon-
 tem sanctū eius: p̄dicās p̄cep̄tū ei⁹

Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego
 hodie genui te. Postula a me et dabo
 tibi gentes hereditatem tuā: et possessi-
 onem tuā teanimos terre. Reges eos
 in virga fr̄e ea: 7 tanq̄ vas figuli con-
 fringes eos. Et nūc reges intelligite:
 erudimini qui iudicatis terrā. Sentite
 dño in timore: et exultate ei di timore.
 Apprehēdite disciplinā: ne quāto tra-
 scatur dñs et p̄catis de via iusta. Qui
 exarserit in breui ira eius: beati omnes
 qui confidunt in eo. ps dd' cū fugat⁹
 a facie absolon filij sui. iij.

Domine quid multiplicati sūt qui
 tribulant me: emula insurgūt ad-
 uersū me. Multi diāie anime mee: nō
 est salus ip̄i in deo eius. Tu autē dñe
 suscep̄to: me⁹ es: gloria mea et exaltā

caput meū. **V**oce mea ad dñm clamaui: et exaudiuit me de mōte sancto suo. **E**go tormiui et soporatus sū: et exsurrexi quia dñs suscepit me. **N**ō timebo milia populi arāndāns me: exurge dñe saluū me fac deus meus. **Q**uoniā tu percussisti omēs aduersātes michi sine causa: dentes peccatorū cōeristi. **D**ñi est salus: et sup populi tuū benedictio tua.

iii. In fine i carminibus ps. dd. v. In fine ps. cetera dd.

Quoniam in uocarem exaudiuit me de iusticiā mee: in tribula cōne dilectasti michi. **A**uferere mei: et exaudi ora cōnem meā. **F**ilij hominum usq; quo graui corde: ut quid diligitis uanitatē et queritis mendaciū. **E**t scitote quoniam mirificauit dñs sandū suū: dñs exaudiet me cū clamauero ad eū. **T**rahece mimi et nolite peccare: qui dicatis in cordibus uestris in abilibus uestris cōpugimini. **S**anctificate sacrificiū iusticię et sperate in dño: multi dicāt quis ostendit nobis bona. **S**ignatū est sup nos lumen uultis tui dñe: redisti leticiam in corde meo. **A**frudu frumentū: uini et olei sui multiplicati sunt. **I**n pace in idipsum tormiui et requiescam. **Q**uoniā tu domine singulariter in spe: cōstitisti me. **In fine pro eā que conlequitur hereditatem.**

Uerba mea auribus percipit dñe: intellige clamorē meū. **I**ntende uocem oracōnis mee: rex meus et deus meus. **Q**uoniā ad te orabo dñe: mane exaudies uocē meā. **M**ane astabo tibi et uidebo: quoniam nō deus uolens iniquitatē tu es. **N**eq; habitabit iuxta te malignus: neq; permanebūt inuisti ante oculos tuos. **O**disti omnes qui operantur iniquitatem: partes omnes qui loquuntur mendaciū. **T**irū sanguinū et uolusum

abominabitur dñs: ego autē in multitudine misericordię tue. **I**ntroibo in templum tuum: adorabo ad templum sanctum tuū in timore tuo. **D**omine redue me in iusticiā tuā: propter inimicos meos dirige in conspectu meo uiam meā. **Q**uoniā non est in ore eorum ueritas: cor eorū uanū est. **S**epulcrū patens est guttur eorum: lingua suis uolose agebant: iudica illos deus. **D**eadant a cōgita cōmibus suis: scandū multitudinē impietati eorū expelle eos: quoniam irritauerunt te domine. **E**t letentur omnes qui sperant in te: in eternum exultabunt et habitabis in eis. **E**t gloria būtur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniā tu benedices iusto. **D**omine: ut scito bone uoluntatis tue coronasti nos. **In fine ps. dauid pro octaua.**

Dñe ne in furore tuo arguas me: neq; ira tua corripas me. **M**iserere mei dñe quoniam infirmus sū: sana me dñe quoniam cōturbata sunt ossa mea. **E**t anima mea turbata est ualde: et tu dñe usq; quo. **C**onuertere dñe et eripe animā meā: saluū me fac propter misericordiam tuā. **Q**uoniā nō est in morte qui me moritur: in inferno autē quis cōfitebitur tibi. **L**aborauit gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectū meū: lacrimis meis stratiū meū rigabo. **T**urbatus est a furore oculus meus: inueterati inter omnes inimicos meos. **D**isce dñe a me omnes qui opramini iniquitatem: quoniam exaudiuit dñs uocem fleus mei. **E**xaudiuit dñs reprecacōnē meā: dñs oracōnē meā suscepit. **A**rubescant et cōturbentur uultu omnes inimici mei: conuertantur et erubescant ualde uelociter. **In fine ps. dauid**

vii

que cantauit pib' d'ni filij genim.

Domine deus meus in te speraui:
saluum me fac ex omnibus psequenti-
bus me et libera me. Ne quando rapiat ut
leo animam meam: dum non est qui redimat
neque qui saluum faciat. **D**omine deus meus
si feci illud: si est iniquitas in manibus
meis. **S**i reddidi retribuendum michi
mala: et ad am meritum ab inimicis meis
inimam. **P**ersequatur inimicus animam
meam et comprehendat: et educet in terra
vitam: et gloriam meam in pulucrem ter-
re. **E**surge domine in ira tua: et exalta-
re in finibus inimicorum meorum. **E**sur-
ge domine deus meus in precepto quod mandasti
et synagoga peccatorum ardeabit te. **E**t
propter hanc in altum regregetur domus
iudicet populos. **I**udica me domine sciam
dum iustitiam meam: et sciam dum innocentiam
meam super me. **C**onsumetur nequitia
peccatorum: et diriges iustitiam seruans cor-
da et renes deus. **I**ustitiam adiutorium me-
um a domino: qui saluos facit rectos corde

Deus iurex iustus fortis et pateriens:
numquid irascitur per singulos dies. **N**i-
si ouersi fueritis gladium suum vibrabit:
arcum suum tendit et parauit illum. **E**t in
eo parauit uasa mortis: sagittas suas
ardentibus effecit. **E**cce parurur in ius-
titiam: concepit dolorem et peperit iniquita-
tem. **N**acum aperuit et effudit eum: et in-
cidit in foueam quam fecit. **C**onuerteret
dolor eius in caput eius: et in verticem
ipsius iniquitas eius descendet. **C**onfi-
tebor domino secundum iustitiam eius:
et psallam nomini domini altissimi.

In fine psalms p' tractatibus. viij.

Domine dominus noster: quoniam ammirabi-
le est nomen tuum in uersa terra.
Quonia eleuata est magnificentia tua:
super celos. **E**t ore infantium et lactentium

perfecti laudem propter inimicos tuos:
ut destruas inimicum et ultorem. **Q**uonia
uideo celos tuos opera digitorum tuorum:
luna et stellas que tu fundasti. **Q**uid
est homo quod minor es eius: aut filius
hominis quonia uisitas eum. **Q**uia cum
paulominus ab angelis: gloria et ho-
nore coronasti eum: et constituisti eum super
opera manuum tuarum. **O**mnia subiecisti
sub pedibus eius: oues et boues uni-
uersas: insuper et pecora campi. **C**olu-
mes celi et pisces maris: qui pambulant
semitas maris. **D**omine dominus noster: quoniam am-
mirabile est nomen tuum in uersa terra.

In fine psalms filij dauid. ix.

Confitebor tibi domine in toto corde
meo: narabo omnia mirabilia tua
letabor et exultabo in te: psallam nomini
tuo altissime. **I**n conuertendo inimicum
meum retrosum: infirmabuntur et peribunt
a facie tua. **Q**uonia fecisti iudicium meum
et causam meam: sedisti super thronum qui
iudicas iustitiam. **I**ncrepasti gentes et
peristi impius: nomen eorum celesti in car-
num: et in seculum seculi. **I**nimicum defeco-
runt frater in fine: et ciuitates destruxi-
sti. **P**eristi memoria eorum cum somnias: et
dominus in eternum permanet. **P**arauit in iu-
dicio thronum suum: et ipse iudicabit orbem
terre in equitate: iudicabit populos in
iustitia. **E**t factus est dominus refugium pau-
peri: adiutor in oportunitatibus in tribu-
lacione. **E**t speret in te qui nouerunt
nomen tuum: quonia non dereliquisti que-
rentes te domine. **P**saluit domino qui habi-
tat in syon: annunciate inter gentes stu-
dia eius. **Q**uonia requirens sanguinem
eorum recordatus est: non est oblitus cla-
morem pauperum. **M**iserere mei domine: uice
humilitatem meam de inimicis meis. **Q**ui
exaltas me de portis mortis: ut annunc

omnes lauda cōes tuas in portis filie si
on. **E**cultrabo in salutari tuo: infire sūt
gentes in interitu quem fecerūt. **I**n la
quico isto quē abscederūt: op̄dēsus est
pes eoz. **C**ognoscat dñs iudicia faciēs:
in op̄ribz manū suarū cōp̄tēsus ē
peccatoz. **Q**uartant peccatores i infer
nū: om̄s gentes que obliuiscuntur tū
Qui nō in fine obliuio erit pauperis:
patētia pauperū nō peribit i finē. **E**t
surge dñe nō cōfortetur homo: iudice
tur gentes in cōsp̄ctu tuo. **C**ōstitue
dñe legillatozē sup eos: ut sciant gen
tes qm̄ hoies sūt. **Q**uid dñe recessi
sti longe despicias in opoztunitatibz in
tribulacōne. **D**ū superbit impius in cō
ditur pauper: cōp̄tēndūtur i cōsilijs
quibz cogitant. **Q**m̄ laudatur peccatoz
in testētis anime sue: et iniquus bene
diatur. **E**t acerbauit dñm peccatoz: se
andū multitudinē ire sue nō queret.
Nō est tuis in cōsp̄ctu ei⁹: inquinatē
sūt vīe illius i om̄i tempore. **A**uferunt
iudicia tua a facie eius: om̄i inimicōz
suozū dñabitur. **D**ixit enī i corze suo:
nō moueboz a generacōne in genera cō
nem sine malo. **Q**uius malcōditiōne
os plēnū est ⁊ amaritudinē ⁊ volo: sub
lingua ei⁹ labor et dolor. **S**ext in in fi
dijz cū dimittit in oculis: ut interficiat
innocentē. **O**culi ei⁹ in paupere respici
unt: in hōiat in abscondito q̄si leo in spe
lūca sua. **I**n hōiat ut rapiat paupere:
rapere paupere dū attrahit eū. **I**n la
quico suo humiliabit eū: inclinabit se
et caret cū dominatus fuerit pauperū.
Dixit enim in corze suo oblitus est de
us: auerit fidē suam ne vīcat in fi
nem. **E**t surge domine deus ⁊ ecultetur
manus tua: ne obliuiscaris pauperum
Propter quid irizitauit impius teum:

dixit enī in corze suo non requirēt. **T**i
des quomā tu laborē et dolorē confice
ras: ut tradas eos in manus tuas. **T**i
bi derelictus est pauper: cōphano tu eris
adiutoz. **C**ōtere brachiū peccatoz ⁊ ce
maligni: quereetur peccatum illius ⁊ nō
inuenietur. **D**ominus regnabit in e
ternū ⁊ in seculum seculi: peribitās gen
tes te terra illius. **D**icheterium pauperū
exaudiat dominus: preparacōnem cor
dis eozū audiuit auris tua. **I**udicare
pupillo et humili: ut non apponat vl
tra magnificare se homo super terram.

In fine psalmus dauid. ⁊. v.

Tu domine cōfido quomō dians anime
mee: transmigra in montē sicut passer.
Quomā ecce peccatores intendentur ar
cum: paraauerunt sagittas suas in pha
retta: ut sagittent i obscuro rectos cor
ze. **Q**uomā que percasti destruxerūt:
iustus autē quid fecit. **D**ominus in tē
plo sancto suo: dominus in celo sedes
eius. **O**culi eius i paupere respiciūt:
palpebre ei⁹ interrogāt filios hominū.
Dns interrogat iustum et impiū: qm̄ au
tem diligit iniquitatem odit animā suā
Pluet sup peccatores laqueos: ignis
et sulphur et spiritus procellarū pars
calias eozū. **Q**m̄ iustus dñs et iusti a
as dilexit: equitatem vidit vultus ei⁹.

In fine psalmus dauid. p octaua. xi.

Saluum me fac domine quomā
defecit sanctus: quomā diminute
sunt veritates a filijs hominum. **T**ina
loant sunt vnusquisq; ad proximum
suum: labia dolosa in corze et corze lo
cū sunt. **D**isperdat dominus vnuer
sa labia dolosa: et linguam magnilo
quam. **Q**ui dixerunt linguam nostrā
magnificabimus: labia nostra a no
bis sunt: quis noster dominus est.

291
Propter miseriam inopiam et gemitum pauperum: nunc exsurgam dicit dominus. **P**onam in salutari: froua aliter agam in eo. **N**o quia dominus eloquia casta: argentum in igne examinatum: probatum terre purgatum septu plum. **Q**uo domine seruabis nos et custodi es nos: a generatione hac in eternum.

In aruitu impij ambulante: secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum. *In fine psalmi dauid. xii.*

Quomodo domine obliuisceris memm in finem: usque quo auctoris factam am me? **Q**uando ponam consilia in anima mea: dolorem in corde meo per dies? **U**sque quo exaltabitur inimicus meus super me? **R**espice et exaudi me domine deus meus. **I**llumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus preualui aduersus eum. **Q**ui tribulante me exultabit si mortuus fuero: ego autem in misericordia tua speraui. **E**xultabit cor meum in salutari tuo: cantabo domino qui bona tribuit michi: et psallam nomini domini altissimi. *In fine psalmi dauid. xii.*

Dixit insipiens in corde suo: non est deus. **C**orrupti sunt et abominabiles facti sunt in studijs suis: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. **D**ominus de celo prosperit super filios hominum: ut videat si est intelligens aut requirens eum. **O**mnes declinauerunt simul inuites facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. **S**epulcrum patris est guttur eorum: lingua suis dolose agebant: venenum aspidum sub labijs eorum. **Q**uorum os maledictione et amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. **C**ontritio et infideltas in visceribus eorum: et viam pacis non cognouerunt: non est timor dei ante oculos eorum.

Nonne agnoscent omnes qui operantur

iniquitatem: qui derisunt plebem meam sicut escam panis. **O**mnium non inuocauerunt: illic trepidauerunt timore ubi non erat timor. **Q**uonia dominus in generatione iusta est: consilium inopis confidistis: quoniam dominus spes eius est. **Q**uis dabit et spon salutare israel? cui auerterit dominus captiuitatem plebis sue exultabit tacob et letabitur israel. *In fine psalmi dauid. xiii.*

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo? **Q**ui ingreditur sine macula: et operatur iustitiam. **Q**ui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua. **N**e fecit proximo suo malum: et obprobrium non accepit aduersus proximos suos. **N**on turbatus est in conspectu eius malignus: timetes autem dominum glorificat. **Q**ui iurat proximo suo et non recipit: qui peccata sua non tedit ad versus: qui munera super in nocentem non accepit. **Q**ui facit hec: non mouebit in eternum. *titul' i scripto ipi. d.*

Conserva me domine quonia speraui in te: dixi domino deus meus es tu: quoniam bonorum meorum non egesset. **S**anctis qui sunt in terra eius: mirificauit omnes voluntates meas in eis. **M**ultiplicate sunt infirmitates eorum: postea accedentes uerunt. **N**on congregabo conuentiula eorum et sanguinibus: nec memorem nonominum eorum per labia mea. **D**ominus pars hereditatis mee et calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam michi. **F**unes ceciderunt michi in preclaris: atem hereditas mea preclara est michi. **B**enedicam dominum qui tribuit michi intellectum: in super usque ad noctem inexpectum me renes mei. **P**romittebam dominum in conspectu meo semper: quonia a dextris est michi ne commouear. **P**ropter hoc letatum est

cor meū ⁊ exultauit lingua mea: insup
er caro mea requiescet in spe. **Q**m̄ non
derelinques animā meā in inferno: nec
dabis sanctū tuū videre corruptionem.
Notas michi fecisti vias vite: adimple
bis me leticia dñi vultu tuo: delectacōes
in dextera tua usq; i finē. **Ps̄. dñi. xvi.**
Audi dñe iusticiā meā: in tēte
pep̄reacōne meā. **T**urib; praēpe
oracōne meā: nō in labijs dolosis. **D**e
vultu tuo iudiciū meū p̄orax: oculi tui
vidēat equitatē. **P**robasti cor meū ⁊ vi
sisti nocte: igne me examinasti et nō
est inuenta in me iniquitas. **U**t nō lo
quatur os meū op̄ra hominū: p̄pter ver
ba labioꝝ tuoz ego custodiui vias du
rag. **P**erfice gressus meos i semitis tu
is: ut nō moueant vestigia mea. **E**go
clamaui qm̄ exaudisti me deus: inclina
aurē tuā michi ⁊ exaudi verba mea. **M**i
sericordias tuas: qui saluos fa
cis sperantes i te. **A**ffixisti lab; dextere tue
custodi me: ut pupillā oculi. **S**ub um
bra alarū tuarū protege me: a facie im
pioꝝ qui me affliserūt. **I**nimici mei
animā meam circūderunt: adipem suū
concluserūt: os eozū locutū est sup̄biā.
Proidentes me nūc arāderunt me:
oculos suos statuerūt declinare i terrā.
Susciperūt me sicut leo paratus ad p̄
dam: et sicut catulus leonis habitans
in abditis. **E**xurge dñe preueni eum
et sup̄planta eū: eripe animā meā ab im
pio: frama tuam ab inimicis manus
tue. **D**ñe a pauas de terra diuice eos in
vita eozū: et de absconditis tuis adim
pletus est venter eozū. **A**curati sunt
filijs: ⁊ dimiserūt reliquias suas paruu
lis suis. **E**go autē in iusticiā apparebo
consp̄ctui tuo: factabo: cum apparuerit
gloria tua. **In fi. p̄uo dñi dauid.**

q̄ locutus est dñs v̄ba c̄nta hū. **D**icit
m̄ die q̄ eripuit eū de manu inimicōꝝ
et de manu saul et dixit. **xvii.**
Oliga te dñe fortitudo mea: dñs
firmamentū meū et refugiū meū
et liberator meus. **O**cus meus adiutor
meus: ⁊ sperabo i eū. **P**rotector meus
et cornu salutis mee: ⁊ susceptor meus.
Laudans inuocabo dñm: et ab inimi
cis meis saluus ero. **Q**uāntauerūt me
dolores mortis: et torrentes iniquita
tis cōturbauerūt me. **D**olores in fermi
tate dererūt me: preoccupauerūt me la
quei mortis. **I**n tribula cōne mea in
uocaui dominum: ⁊ ad eam meum cla
maui. **E**t exaudiuit de templo sancto
suo vocem meam: et clamor meus in cō
sp̄ctu eius introuit in aures eius. **Q**uō
mota est et contremuit terra: fundamē
ta montium conturbata sūt et commo
ta sunt: quoniam iratus est eis. **A**scē
dit fumus in ira eius et ignis a facie ei⁹
exarsit: carbonēs succensī sūt ab eo.
Inclinauit celos et descendit: et calis
go sup̄ pedibus eius. **E**t ascendit sup̄
cherubim et volauit: volauit super pen
nas ventozum. **E**t posuit tenebras la
tibulum suū i circuitu eius tabernaculū
eius: tenebrosa a qua in nubibus acris
Pre fulgore in consp̄ctu eius nubes
transierunt: grando et carbonēs ignis.
Et introuit de celo dominus: et alis
sinus cedit vocem suam: grando ⁊ car
bones ignis. **E**t misit sagittas suas
et dissipauit eos: fulgura multiplicā
uit et conturbauit eos. **E**t apparue
runt fontes aquarum: et reuelata sunt
fundamenta orbis terrarum. **A**b in
crepanone tue domine: ab inspira cōne
sp̄ritus ire tue. **M**isit de summo et ac
cepit me: et assūpsit me de aquis mltis

Aripuit me ex inimicis meis fortissimi
 et ab hijs qui occurrunt me: quoniam con-
 fortati sunt super me. **P**rouenerunt me
 in die afflictionis mee: et factus est co-
 minus protector meus. **E**t eduxit me
 in latitudinem: saluum me fecit quoniam vo-
 luit me. **E**t retribuet michi dominus secun-
 dum iustitiam meam: et secundum puritatem ma-
 nuum mearum retribuet michi. **Q**uia cu-
 stodiu vias domini: nec impie gessi a deo
 meo. **Q**uoniam omnia iudicia eius in con-
 spectu meo: et iustitias eius non repuli
 a me. **E**t ero immaculatus cum eo: et ob-
 seruabo me ab iniquitate mea. **E**t retri-
 buet michi dominus secundum iustitiam meam:
 et secundum puritatem manuum mearum in con-
 spectu oculorum eius. **Q**uia factus factus eris:
 et cum viro innocenti innocens eris. **E**t
 cum electo electus eris: et cum prouerso prou-
 uerteris. **Q**uoniam tu populum humilem sal-
 uum facies: et oculos superborum humili-
 abis. **Q**uoniam tu illuminas lucernam
 meam domine: reus meus illumina tenebras
 meas. **Q**uia in te eripiar a temptatione:
 et in deo meo transgredior murum. **D**e-
 us meus immaculata via eius: eloquia
 domini igne examinata: protector est om-
 nium sperantium in se. **Q**uia quis reus pro-
 ter dominum: aut quis reus preter deum nostrum
Deus qui punit me virtute: et posuit
 immaculatam viam meam. **Q**ui percutit pedes
 meos tanquam aruorum: et super excelsa sta-
 tuens me. **Q**ui docet manus meas ad
 prelium: et posuisti ut aram erem brachia
 mea. **E**t redisti michi protectionem salutis
 tue: et dextera tua suscepit me. **E**t disci-
 plina tua correxit me in fine: et disci-
 plina tua ipse me cohibebit. **D**ilatasti gressum
 meos subitus me: et non sunt infirmata
 vestigia mea. **P**ersequar inimicos meos
 et comprehendam illos: et non conuertar

con et deficiant. **C**onfirmabis illos nec
 poterunt stare: cadent subtus pedes me-
 os. **E**t precinxi me virtute ad bellum
 et supplantasti insurgentes in me sub-
 tus me. **E**t inimicos meos redisti mi-
 chi rotas: et odientes me disperdidisti.
Clamauerunt nec erat qui saluos fa-
 ceret ad dominum: nec exaudivit eos. **E**t
 comminua eos in puluere ante faciem vani-
 ti: ut lutum platearum delebo eos. **A**ripi-
 es me ex contradictionibus populi: consti-
 tues me in caput gentium. **P**opulus
 quem non cognouit seruauit michi: in au-
 ditu auris obediuit michi. **F**ilij alieni
 mentis sunt michi: filij alieni inueterati
 sunt: et elandicauerunt a semitibus suis.
Visitauit dominus et benedictus reus meus: et
 exalteretur reus salutis mee. **D**eus qui
 das vindictas michi et subdis populos
 sub me: liberator meus ex inimicis meis
 iracundis. **E**t ab insurgentibus in me
 exaltabis me: a viro iniquo eripies me.
Propterea confitebor tibi in nationibus
 domine: et nomen tuo psalmum dicam. **S**ig-
 nificans salutes regis eius: et faciens
 misericordiam christo suo dauid: et semini
 eius usque in seculum. **ps. d. xviij.**
Qui enarrant gloria dei: et opera
 manuum eius annuntiat firmitatem
 tuam. **D**ies diei erudat verbum: et non
 nocti indicat scientiam. **N**on sunt loque-
 le neque sermones: quorum non audiantur
 voces eorum. **I**n omnibus terris exiit sonus
 eorum: et in fines orbis terre verba eorum. **I**n
 sole posuit tabernaculum suum: et ipse tan-
 quam sponsus proccersans de thalamo suo.
Estultauerunt gergas ad currendam viam:
 a summo celo egressio eius. **E**t occur-
 sus eius usque ad summum eius: nec est
 qui se abscondat a calore eius. **E**t co-
 muni immaculata conuertens animas:

testimoniū dñi fidele: sapientiā preētās
paruulis. **I**usticie dñi recte lenifican-
tes corda: preceptū dñi lucidū illumi-
nans oculos. **A**rimoz dñi sanctus per-
manēs in seculū seculi: iudicia dñi vtra
iustificata in semetip̄sa. **D**esiderabilia
super aurū et lapidem precioso multū: et
dulciora sup mel et fauū. **E**trōn seruo
tuis custodit eas: in custodiēdis illis re-
tribucō multa. **D**elicta quis intelligit
ad oculās meis munda me: et ab alie-
nis paree seruo tuo. **S**i mei nō fuerint
dñati tūc immaculatus ero: et emunda-
tor a delicto maximo. **E**t erūt ut cōpla-
ceant eloquia oris mei: et meditacō cor-
dis mei in conspectu tuo semper. **D**ñe
adiutor meus: et redemptor meus.

In fine psalmus dauid. xv

Eraudiat te dñs in die tribulacō-
nis: protegat te nomē tū iacob.
Mittat tibi auxiliū de sancto: et de syon
tueatur te. **D**emoz sit omnis sacrificij
tū: et obolacustū tū pingue fiat. **A**ri-
buar tibi sedū cor tū: et omne cōsilij
tū confirmet. **L**etabimur in saluari
tuo: et in noīne tū nostri magnificabi-
mur. **I**mpleat dñs om̄s p̄ni cōnes tu-
as: nūc cognouit quomā saluū fecit to-
minus cristū suū. **E**raudiet illū de celo
sancto suo: in potentatibz salus dextere
eius. **N**ij in curribz et h̄ij in equis: nos
autē in nomine tū nostri inuocabimus.
Ipsi obligati sūt et ceciderūt: nos autē
surxerimus et recti sumus. **D**ñe saluū
fac regem: et eraudō nos in die qua inuo-
cauerimus te. *In fine ps̄ dd. xx.*

Domine in virtute tua letabitur
rex: et super salutare tuū exulta-
bit vehementer. **D**esideriū cordis eius
tribuisti ei: et voluntate labiozū ei nō
fraudasti eū. **Q**uoniā preuenisti eū in

benedictionibz dulcedinis: posuisti in
capite eius coronam et lapide precioso.
Aram precije te et tribuisti ei: longitu-
dinem dierū in seculū et in seculū seculi.
Magna gloria ei in saluari tuo: glo-
riam et magnū decorem imponens sup
eum. **Q**uoniam dabis eū in benedictio-
nem in seculū seculi: lenificabis eum in
gaudio cum vultu tuo. **Q**uoniam rex
sperat in domino: et in miseri cordia al-
tissimi nō commouebitur. **I**n ueniat
manus tua om̄ibus inimicis tuis: dexte-
ra tua inueniat omnes qui te oderunt.
Dones eos ut clibanū ignis in tempore
vultus tui: dñs in ira sua conturbabit
eos: et deuorabit eos ignis. **F**ructum
eorū de terra partes: et semen eorū a fi-
lijz hominū. **Q**uoniā declinauerūt in
te mala: cogitauerūt cōsilia que nō po-
tuerūt stabilire. **Q**m̄ pones eos torzū:
in reliquijs tuis preparabis vultū eoz.
Exultate dñe in virtute tua: cantabi-
mus et psallemus virtutes tuas. *In fi. ps̄
dd. p̄ allūp̄noē l' suscipnoē matūā l' p̄cia matūā*

Deus d̄ meus respice in me: qua-
re me dereliquisti: longe a salute
mea verba delictozū meozū. **D**eus me?
clamabo p̄ dic et nō exaudies: et nocte
et nō ad insipientiā mechi. **T**u autē in
sancto habitas: laus isrl'. **I**n te spera-
uerunt p̄es nostri: sperauerūt et libera-
sti eos. **A**d te clamauerūt et salui facti
sūt: in te sperauerūt et non sunt cōfusi.
Ego autē sū venis et nō homo: obpro-
briū hominū et abiectio plebis. **Q**uis
videntes me deriserunt me: locuti sūt la-
bijs et mouerunt caput. **E**perauit in
dño eripiar eum: saluū facar eū quoni-
am vult eū. **Q**uoniā tu es qui exerari-
sti me et ventre: spes mea ab vberibus
matris mee: in te p̄iectus sum ex vtero.

De ventre matris meo datus me^s es tu:
ne discesseris a me. **Q**uonia^m tribulacō
proxima est: quoniam nō est qui adiu
uet. **C**ircūcederunt me vituli multi:
rhauri pingues obsecrūt me. **H**erū
erunt super me os suū: sicut leo rapies
et rugiens. **S**icut aqua effusus sū: et
dispersa sunt omnia ossa mea. **H**adū
est cor meū tanq̄ cera liquefcens: in me
dō veris mei. **H**ruit tanq̄ testa virt^{us}
mea: et lingua mea adhesit faucibus meis:
et in puluerem mortis deduxisti me.
Quonia^m arūcederunt me canes multi: cōd
liū malignantiū obsecrūt me. **H**oderūt
manus meas et pedes meos: dimenerūt
uerunt omnia ossa mea. **I**psi vero cōsi
derauerunt et inspererunt me: dimiserūt
sibi vestimenta mea: et super veste meā
miserunt sortem. **T**u autē dñe ne elon
gaueris auxiliū tuū: ad defensionē meā
cōspice. **E**ruē a framea reus animam
meā: et de manu carnis vnicā meā. **S**al
ua me ex ore leonīs: et a cornibus vni
corniū humilitatē meā. **M**arabō no
men tuū fratribus meis: in medio ec
clesie laudabo te. **Q**ui timētis dominū
laudate eū: vniuersū semen iacob glori
ficare eū. **T**imeat eū omne semen isrl:
quonia^m nō sprauit neq; desperit depreca
tionem pauperis. **N**ec auertit facie suā
a me: et cū clamarem ad eum exaudiunt
me. **A**pud te laus mea in ecclesia ma
gna: vota mea reddā in conspectū timē
tum eū. **E**scēt pauperes et saturabun
tur: et laudabunt dñm qui requirit eū:
viuent corda eorū in scailū scailū. **R**e
miniscentur et conuertentur ad dñm:
vniuersi fines terre. **E**t adorabunt in
conspectu eius: vniuersę familie gentiū.
Quonia^m dñi est regnū: et ipse dñabitur
gentiū. **M**anducauerūt et adorauerunt

293
omnes pingues terre: in conspectu eius
cauent omnes qui descendūt in terrā. **E**t
anima mea illi viuet: et semen meū ser
uiet ipsi. **A**nnūciabitur dño generacō
ventura: et annūciabunt celi iusticiā ei^{us}
populo qui nascetur quē fecit domin^{us}.
psalmus dauid . xviij .
Dominus regit me et nichil michi
derit: in loco pascue ibi me col^{loc}
locavit. **S**uper aquā refectiois educa
uit me: animā meā cōterit. **D**educit
me super semitas iusticie: ppter nomen
suū. **N**ā et si ambulauero in medio vni
brę mortis nō timebo mala quā tu me
cū es. **A**rga tua et baculus tuus: ipsa
me cōsolata sunt. **P**arasti in cōspectu
meo mensā: aduersus eos qui tribulā
me. **I**mpinguasti in oleo caput meū:
et calix meus inebrians quā pcedarus
est. **E**t misericordia tua subsequetur
me: omībus diebus vite mee. **E**t ut in
habitē in domo dñi: in lōgitudinē dier^{um}
psalmus dauid i pma sabbati . xviij .
Domini est terra et pleritudo eius:
orbis terrarū et vniuersi qui habi
tant in eo. **Q**uā ipse super maria fun
dauit eū: et super flumina pparauit eū.
Quis ascendit in monte dñi: aur q̄s
stabit in loco sancto eius. **I**nocens
manibus et mūdo corde: qui nō accepit
in vano animā suā: nec iurauit in dolo
proximo suo. **H**ic accipiet benedictio
nem a dño: et misericordiā a deo saluta
ri suo. **N**ec est generacō querentiū eū:
querentiū faciem dei iacob. **A**ertolite
portas prinaps vestras: et eleuamini
porte eternas: et introibit rex glorie.
Quis est iste rex glorie edñs fortis et
potens: dñs potens in prelio. **A**ertolite
portas prinaps vestras et eleuamini
porte eternas: et introibit rex glorie.

Quis est iste rex glorie: dñs virtutum
ipse est rex glorie. In fi. ps. dauid. xxvii

Ad te dñe leuauì animà meà: reus
in eis i te cõfiteo nõ erubescã. Ne
qz irizceant me inimici mei: etiam inimici
uerfi qui sustinent te nõ confundentur.

Confundatur omnes inique agentes:
super vacue. **V**ias tuas domine demon
stra michi: et seruitas tuas edoce me.

Dirige me in veritate tua et doce me:
quã tu es deus saluator meus: et te su
stinui tota die. **R**emissere miseracõ:
num tuarum totum me: et misericordiarũ
tuarũ que a scailo sunt. **D**elicta iuue
tutis mee et ignorantias meas: ne me
mimeris dñe.

Secundũ misericordiam tuã
memento mei tu: propter bonitatem tuã
domine. **D**ulcis et rectus dominus:
propter hoc legem dabit relinquentibus
in via. **D**iriget mansuetos in iudicio:
docebit mites vias suas.

Aniuerse vie
domini misericordia et veritas: requirẽ
tibus testamentum eius et testimonia
eius. **P**ropter nomen tuũ domine pro
pia aberis peccato meo: multum est enim

Quis est homo qui timet dominũ: legẽ
statuit ei in via quam elegit. **A**nima
eius in bonis demorabitur: et semẽ eius
hereditabit terra. **F**irmamentũ est do
minus timentibus eũ: et testamentum
ipsum ut manifestetur illis. **O**culi mei
semper ad dñm: quoniã ipse euellit de
laqueo pedes meos. **R**espice in me et mi
serere mei: quia vnicus et pauper sũ ego.

Tribulacõnes cordis mei multiplicati
sunt: de necessitatibus meis erue me.

Vite humilitatẽ meã et laborẽ meũ: et
dimitte aniuerse delicta mea. **R**espice
inimicos meos quoniã multiplicati sũt:
et odio iniquo operunt me. **C**ustodi
animã meã et erue me: non erubescam

quoniã speravi in te. **I**nnocentes et re
di adhererunt michi: quia sustinui te. **L**i
bera teus israel: ex omnibus tribulacõnibus
suis. **P**salmus dauid. xxv.

Voca me dñe quoniã ego in innocen
tia mea ingressus sũ: et in dño sperans
nõ infirmabor. **P**roba me dñe et tem
pta me: ut scies renes meos et cor meum.
Quoniã misericordia tua ante oculos
meos est: et complacui in veritate tua.

Non sedi cũ consilio vanitatis: et cum
iniqua gerentibus non introibo. **O**di
ui ecclesiã malignantiũ: et cũ impijs nõ
sedebõ. **I**uauabo inter innocentes man
meas: et arcuabõ altare tuũ dñe.

Audiam vocem laudis: et enarrem vni
uersa mirabilia tua. **D**omine dilexi te
coram tomus tue: et locum habitacõ
nis glorie tue. **N**e perdas cũ impijs de
us animã meã: et cũ viris sanguinũ vi
ram meã.

In quorũ manibus iniqui
tates sunt: terra corũ repleta est mu
neribus. **E**go autẽ in innocentia mea
ingressus sũ: redime me et miserere mei.

Des enim meus stetit in directo: in eccle
sijs benedicã te dñe. **I**n fine psalmi
dauid postqz iuratur. xxvi.

Dominus illuminacõ mea
et salus mea: quem timebo
dominus protector vite
mee: a quo trepidabo.

Cũ
appropiant super me nocentes: ut edant
carnes meas. **Q**ui tribulant me inimici
mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt.

Si consistant aduersum me castra: nõ
timebit cor meum. **S**i exurgat aduer
sum me prelium: in hoc ego sperabo.

Quam petij a domino hanc requiram:
ut inhabitem in domo domini omni
bus diebus vite mee. **N**e videam ro
luntatem domini: et visum templũ eius.

Quonia abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protegit me in abscondito tabernaculi sui. **I**n petra exaltauit me: et nuc exaltauit caput meum super inimicos meos. **C**ircaui et inmolauit in tabernaculo eius hostiam vociferacionis: catabo et psalmu dicam dno. **E**xaudi dne voce mea qua clamaui ad te: miserere mei q exaudi me.

Tibi dixit cor meū exquirit te facies mea: faciem tuā dñe requira. **A**uertas faciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. **A**dito me? esto ne verdim quas me: neq aspicias me tuus salutaris meus. **Q**uonia pater meus q mater mea terediquerunt me: dñs autē assumpsit me. **L**egem pone michi dne i via tua: et dirige me i semita recta propter inimicos meos. **N**e tradideris me i ammas tribulantiu me: quonia in supererunt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. **O**fecuo viare bona dñi: in terra viuentiu. **E**xpecta dñm viri liter age: et confortetur cor tuu q sustine dominiu. *psalmus huic dauid. xxvii.*

Ad te dne clamabo tuus meus ne files a me: ne quando taceas a me: et al similia labor descendentibus in lacu. **E**xaudi dne voce oracionis mee du oro ad te: du extollo manus meas ad templum sanctu tuu. **N**e simul tradas me cu peccatoribus: q cu oprantibus iniquitatem ne perdas me. **Q**ui loquitur pacem cu proximo suo: mala autē in cordibus eoru. **N**o illis secundu opus eoru: et secundu nequicia adiuuencōnu ipoz. **E**scudu opus in amnu eoru tribue illis: redde retribuconē eoru sp sis. **Q**uonia nō intellexerūt opus dñi q in opus manū eius: destrues illos q nō edificabis eos. **B**enedict? dñs: quonia exaudiuit

voce exprecacionis mee. **D**ñs adiutor meus et protector meus: et in ipso sperauit cor meū et aditus sū. **E**t reflexit caro mea: et ex voluntate mea confortebor. **E**t dñs fortitudo plebis sue: et protector saluacionu iusti sui est. **S**aluum fac pplm tuu dne et benedic hereditati tue: q rege eos q extolle illos ut qz in eternu. *ps dñi q saluatiōe tabnacl. xxviii.*

Afferte dno filij ei: afferte dno filios arietu. **A**fferte dno gloriā et honorem: afferte dno gloriā nomini eius: adorare dñm in atrio sancto ei. **T**ox dñi sup aquas: tuus maistatis innotuit: domini? sup aquas multas. **T**ox domini in virtute: vox domini in magnificentia. **T**ox dñi confingens cedros: et confinger dñs cedros libani. **E**t cominet eos tanq vitulu libani: et dilect? quec dmodu filios vnicomiu. **T**ox dñi intercentis flamma ignis: vox dñi contentis deserti: et comouebit dñs desertu catas. **T**ox dñi preparantis ceruos et reuelabit cōtensa: q in templo eius om̄s dicent gloriā. **D**ñs diluuū inhabitare facit: q sedebit dñs rex in eternu. **D**ñs virtutē iplo suo dabit: dñs benedict? iplo suo in pace. *ps antica in dedicatione domus. xxvii.*

Exaltabo te dne quonia suscepisti me: nec telecasti inimicos meos sup me. **D**ne et? meus clamaui ad te: et sanasti me. **D**ne eduxisti ab inferno animā meā: saluasti me a descendentibus in lacu. **P**sallete dno sancti eius: q confitemini in emone sanctitatis eius. **Q**uia ira in indigna cōne eius: et ira in voluntate eius. **A**d vesperu temozabitur fletus: et ad matutinu leticia. **E**go autem dixi in abundantia mea: nō mouebor in eternu. **D**omine: in voluntate tua

prestanti de cori meo virtutem. **F**uerit
si faciem tuā a me: et factus sum con-
turbatus. **A**d te domine clamabo: et
ad deū meū conturbabor. **Q**ue utilitas in
sanguine meo: dum descendo in corni-
pionem. **N**unquid confitebitur tibi
pulsis: aut annuntiabit veritatem tuā.
Fudimē dñs et misertus est mei: dñs
factus est adiutor meus. **C**onuertisti
placidū meū in gaudiū michi: conādi-
sti faciem meū et circumdixisti me leticiā.

Te canter tibi gloria mea et non con-
pungar: dñe deus meus in eternū confi-
tebor tibi. **In sic ps dd. p. extati. xxx.**

Te dñe speravi nō confundar in eter-
nū: in iustitia tua libera me. **I**nelima
ad me aurem tuā: accelera ut eruas me.
Esto michi in deū protectorem et in do-
mum refugij: ut saluū me facias. **Q**uo-
niā fortitudo mea et refugium meum
es tu: et propter nomen tuum deduces
me et enutries me. **A**duces me te sa-
queo quem absconterunt michi: quoni-
am tu es protector meus. **I**n manus
tuas commendo spiritū meum: recepmisti
me dñe deus veritatis. **O**disti observa-
tes vanitates: super uacue. **E**go autē
in dño speravi: exultabo et letabor in
misericordia tua. **Q**uoniam respexisti
humilitatem meā: saluasti te necessitati-
bus animā meā. **N**ec conclusisti me
in manibus inimici: statuisti in loco
spacioso pedes meos. **M**iserere mei do-
mine quoniam tribulor: conturbatus est
in ira oculus meus: anima mea et ven-
ter meus. **Q**uoniam defecit in dolore vi-
ta mea: et anni mei in gemitibus. **I**n-
firmata est in paupertate virtus mea:
et ossa mea conturbata sunt. **S**uper om-
nes inimicos meos factus sum obpro-
briū vicinis meis valde: et timor notis

meis. **Q**ui viderant me foras fugerūt
a me: obliuioni datus sū tanq̄ mortu⁹
a corde. **F**actus sū tanq̄ vas proutū:
quoniā auditiū vi supra cōnē multoꝝ
cōmorantū in circuitu. **I**n eo dū con-
uenirent simul aduersū me: accipere am-
mā meā cōsiliati sunt. **E**go autē in te
speravi domine: dixi deus meus es tu: in
manibus tuis sortes mee. **A**ripi me
de manu inimicoꝝ meoꝝum: et a perse-
quentibus me. **I**llustra faciem tuā su-
per seruū tuū: saluū me fac in misericor-
dia tua dñe: ne confundar quoniā in-
uocaui te. **S**eru becat impij et deducan-
tur in infernū: mura fiāt labia dolosa.
Que locūtur aduersus iustū iniquita-
tem: in superbia et in abusione. **Q**uā
magna multitudo dulcedinis tui dñe:
quā abscondisti timentibus te. **P**erfecisti
eis q̄ sperāt in te: in aspectu filioꝝ hominū.
Abscontes eos in abscondito faciū tue:
a conturbacōne hominū. **P**ropterea es
in tabernaculo tuo: a cōtraditione lin-
guarū. **B**enedixit dñs: quoniā miri-
ficauit misericordiā suā michi in auita
te munita. **E**go autē dixi in excessu mē-
tis mee: propterea datus sū a facie oculoꝝ tu-
oꝝ. **I**deo exaudisti vocē oracōis mee:
dū clamare ad te. **O**iligite dñm omnes
sancti eius: quoniā veritatem requirit
dñs: et retribuet abūdāter facientibus
superbiā. **V**iriliter agite et cōfortetur
cor vestꝝu: omnes qui speratis in dño.

In intellectus dandi. **xx.**
Beatū quozū remisse sunt iniquita-
tes: et quozum tēda sunt peccata.
Beatū vir ai nō imputauit dñs pec-
catū: nec est in spiritu ei⁹ dolus. **Q**uo-
niā taciti in ueterauerūt ossa mea: dum
clamarem tota die. **Q**uoniam die ac
nocte grauata est super me manus tua:

conuerſus ſū in erumna mea dū cōfigi
 tur ſpina. **O**cliditū meū cognitiū ſibi fe
 ci: et in iuſtiā meā nō abſcōdi. **O**ri cō
 ſitebor ad uerſū me et iuſtiā meā dño: et
 tu remiſiſti in pietatē peccati mei. **P**ro
 hac orabit ad te omnis ſandus: in tem
 pore oportuno. **U**erūtamen in diluuiō
 aquarū multarū: ad eū nō apporxima
 bunt. **Q**ues refugiū meū a tribulacō
 ne que circumdedit me: exulta cō mea et ue
 me a circumdānibus me. **I**n intellectu tibi
 dabo et inſtrua te: in uia hac qua gra
 dietis: firmabo ſupr te oculos meos.

Nolite fieri ſicut equus et mulus: qui
 bus non eſt intellectus. **I**n chamo et
 freno maxillas eorū cōstringe: qui nō
 apporximāt ad te. **M**ulta flagella pec
 catoris: ſperatōem autē in dño miſericor
 dia circumdabit. **A**ſeruimini in dño et ex
 ultate iuſti: et gloriāmini omnes recti
 corde. **I**n hac p̄s dauid. **xxxii.**

Exultate iuſti in dño: in cy
 laudacō. **O**ſtremimi dño in cy
 thara: in psalterio decem cordarū psalli
 te illi. **C**antate ei cāntium nouū: bene
 psallite ei in waſtra cōne. **Q**uia rectū
 eſt uerbū dñi: et omnia op̄ra eius in fide.

Diligite miſericordiā et iudiciū: miſe
 ricordiā dñi plena eſt terra. **U**erbo to
 mini celi firmati ſunt: et ſpiritu oris ei
 omnis uirtus eorū. **O**gregas ſicut in
 vtr̄e aquas maris: ponens in theſauris
 abiſſos. **Q**uereat dñm omnis terra:
 ab eo autē cōmoueantur omnes inhabitā
 tes orbem. **Q**m ipſe dixit et facta ſūt:
 ipſe mādauit et creata ſunt. **O**ns diſſi
 pat cōſilia gentiū: reprobat autē cogita
 tiones populorū: et reprobat cōſilia
 p̄im ap̄ū. **O**ſiliū autē dñi in eternum
 manet: cogitacōnes cordis eius in ge
 nera cōnem et genera cōne. **B**erata gen̄s

aius eſt dñs reus eius: populus quem
 degit in hereditatē ſibi. **D**e celo reſpe
 xit dominus: uidiit om̄s filios hominū.
De preparato habitaculo ſuo: reſpexit
 ſup omnes qui habitant terrā. **Q**ui ſin
 xit ſingillan̄ in corda eorū: qui intelli
 git om̄ia op̄ra eorū. **N**ō ſaluatur reſp
 per multā uirtutē: et gregas nō ſanabit
 in multitudine uirtutis ſue. **H**allax e
 quus ad ſalutē: in abūdantiā autē uir
 tutis ſue nō ſaluabitur. **D**ece oculi to
 mini ſup merentes eū: et in eis qui ſpe
 rant ſup miſericordiā eius. **U**t eruar
 a morte animas eorū: et alar eos in fa
 me. **A**nima noſtra ſuſtinet dominum:
 quomā ad iutor et protector noſter eſt.
Quia in eo letabitur cornu noſtrum:
 et in nomine ſando eius ſperauimus.
Hiat miſericordiā tua domie ſup nos:
 quemadmodum ſperauimus in te.
**P̄s dauid cū mutauit uolū ſui
 coram abymeleth. xxxii.**

Benedicā dñm in om̄i tempore: ſem
 per laus eius in ore meo. **I**n do
 mino letabitur anima mea: audiat man
 ſucti et letentur. **A**gnificate dñm me
 cum: et exaltatum nomē eius in diſp̄ſū.
Archūſum dñm et exaudiuit me: et ex
 om̄ibus tribulacōnibus meis eripuit
 me. **A**ccedite ad eū et illuminamini: et
 facies ueſtre nō obſcurentur. **I**te pau
 per clamauit et dominus exaudiuit eū:
 et ex om̄ibus tribulacōnibus eius ſal
 uauit eū. **I**mmittit angelus dñi in cir
 cuitu timentū eum: et eripiet eos. **C**u
 ſtare et uicere quomā in ſua uis eſt dñs:
 beatus uir qui ſperat in eo. **Q**uereat
 dñm om̄es ſandti eius: quomā nō eſt
 inopia timentib eū. **D**uities eguerūt
 et eſurierūt: inq̄rentes autē dñm nō mu
 timent oī bono. **U**enite filij audite me:

timorem dñi docebo vs. **Q**uis est ho-
mo qui vult vitam: diligit dices videre
bonos. **P**rohibe lingua tuā a malo:
et labia tua ne loquātur dolū. **O**verte
a malo ⁊ fac bonū: inquire pacē et perſe-
quere eā. **O**culi dñi ſup iuſtos: ⁊ aures
eius in preces eorū. **T**utus autē dñi ſu-
per facientes mala: ut perdat ex terra me-
moriam eorū. **C**lamauerūt iuſti et dñs
exaudivit eos: et ex omnibus tribulacōni-
bus eorū liberauit eos. **F**urta eſt dñs
hijſ qui tribulato ſūt corde: ⁊ humiles
ſpiritu ſaluabit. **M**ulte tribulacōnes
iuſtorū: et ex hijs omnibus liberauit eos
dñs. **C**uſtodit dñs omnia oſſa eorū:
vnā ex hijs nō cōteretur. **M**ors peccas-
torū peſſima: et qui occidit iuſtum delin-
quent. **R**edimet dñs animas ſeruoꝝ
ſuoꝝ: ⁊ nō delinquent om̄s qui ſperāt
in eo. **In ſine. p̄s dauid. xxxiii.**
Iudica dñe nocētes me: expugna impu-
gnātes me. **A**pprehende arma ⁊ ſcuti:
et exurge in adiutorium michi. **A**ffrūte
frameā et cōclude aduerſus eos qui perſe-
cūt me: die aīme mee ſalus tua ego
ſū. **C**onfundātur ⁊ reuerētur: querē-
tes animā meā. **A**uertātur retro: ſū et
cōfundātur: cogitātes michi mala. **E**t
aut tanq̄ puluis ante faciē venti: et an-
gelus dñi coartans eos. **F**iat via illo-
rū tenebre ⁊ lubriā: ⁊ angelus dñi per-
ſequens eos. **Q**uonia gratis abſcon-
derunt michi in circuitum laquei ſui: ſuper
vacatē reprobraverunt animā meā. **D**e-
nit illi laqueus qui ignorat: ⁊ captio
quā abſcondit apprehendat eū: et in la-
queū cadat in ipſū. **A**nima autē mea
exultabit in dño: ⁊ cōledabitur ſup ſa-
lutarī ſuo. **O**mnia oſſa mea dicent: do-
mine quis ſimilis tibi. **A**ſcipiens mox
ex manu fortiōꝝ eius: genu et pauperē

a diripiētibz eū. **S**urgentes teſtes in
iqui: que ignorabat interrogabant me.
Retribuebant michi mala pro bonis:
ſterilitate anime mee. **E**go autē cū mi-
chi moleſti eſſent: inducbar aliō. **I**n
miliabā in ieiunio animā meā: et oracō
mea in ſinu meo conuertetur. **Q**uaſi
proximū quaſi fratrem noſtrū ſic cōpla-
cebat: quaſi lugens ⁊ cōtriftatus ſic hu-
milhabar. **E**t aduerſū me letati ſūt et
cōuenerūt cōgregata ſūt ſup me flagel-
la et ignorauit. **D**iſſipati ſūt nec com-
puncti: ſuperauerūt me ſub ſanauerūt
me ſub ſanna cōne: fremuerūt ſup me
dentibz ſuis. **O**mine quāto reſpicias
reſtitue animā meā a malignitate eorū:
a leonibus vnicam meā. **C**onfirebor
tibi in eccleſia magna: in populo graui
laudabo te. **N**on ſupergaudeant michi
qui aduerſantur michi inique: qui occi-
derunt me gratis ⁊ annuūt oculis. **Q**uo-
niā michi quidē pacifice loquebatur:
et in ira odio terre loquētes dolos cogi-
tabāt. **E**t dilatauerūt ſup me oſ ſuū:
dixerūt euge euge viderūt oculi noſtri.
Viſti dñe ne ſilcas: dñe ne diſcedas
a me. **E**xurge et incende iudicio meo
ireus meus: ⁊ dñs meus in cauſam meā.
Iudica me ſcandū iuſticiā tuam dñe
ireus meus: et non ſupergaudeant michi.
Non dicant in cordibus ſuis euge eu-
ge aīme noſtre: nec dicāt reuozabim?
eū. **R**ubefcāt et reuerētur ſimul: qui
gratulantur malis meis. **I**nduantur
cōfuſione ⁊ reuerentiā: qui maligna lo-
cuntur ſup me. **E**xultent ⁊ letentur q̄
volunt iuſticiā meā: et dicant ſemper
magnificetur dominus: qui volūt pacē
ſeru eius. **E**t lingua mea meditabit
iuſticiā tuam: tota die laudem tuam.
In ſine ſermo domini. p̄s dñi. xxxv.

Dicit iniustus ut relinquit in se
 metipso: non est timor dei ante oculos eius. **Q**uonia[m] dolose cogit in conspectu eius: ut inveniatur iniquitas eius ad odium. **U**erba oris eius iniquitas et dolus: noluit intelligere ut bene ageret. **I**niquitate meditatus est in cubili suo: astitit omni vi[n]o non bone: malitia autem non odit. **D**omine in celo misericordia tua: et veritas tua usque ad nubes. **E**ustitia tua sicut montes dei: iudicia tua abissus multa. **H**omines et iumenta saluabis d[omi]ne: quonia[m] dominus multiplicasti misericordiam tuam deus. **H**ilij autem hominum: in regimine alarum tuarum sperabunt. **I**nebrabuntur ab ebrietate vomus tue: et torcite voluptatis tue: portabis eos. **Q**uonia[m] apud te est fons vite: et in lumine tuo videbim[us] lumen. **P**roterente misericordia[m] scidentibus t[er]re: iustitia tua hijs qui recto sunt corde. **N**o veniat michi pes superbie: et manus peccatoris non moueat me. **I**bi ceciderunt qui operantur iniquitate: expulsi sunt nec poterunt stare. **ps dauid.**

Noli emulari in malignitatibus: neque zelaueris facientes iniquitatem. **Q**uia tanquam fenix velociter arefcet: et quem admodum olera herbarum cito recident. **S**pera in d[omi]no et fac bonitatem: et imbrata terra[m] et pasceris in diuicijs eius. **D**electare in d[omi]no: et dabit tibi petico[n]es cordis tui. **R**euela d[omi]no viam tuam et spera in eo: et ipse faciet. **E**t educt quasi lumen iusticia[m] tuam: et iudicium tuum tanquam meridie[m]: in bonis esto d[omi]no et ora cum. **N**oli emulari in eo qui prosperatur in via sua: in homine faciente iniusticias. **D**efine ab ira et desine que furor em: noli emulari ut maligneris. **Q**uia qui malignatur exterminabunt:

fustimentes aure[m] d[omi]ni ipsi hereditabunt terram. **E**t ad huc pusillu[m] et non erit peccator: et queres locu[m] eius? et non inuenies. **Q**uia sicut autem hereditabunt terram: et relectabuntur in multitudine pacis. **O**bservabunt peccator iniustus: et strabit super eum tentibus suis. **D**ns autem irascet ei: quonia[m] prospicit quod vmet dies eius. **G**ladium euaginauerunt peccatores: intenter arcum suu[m]. **E**t accipiat pauperem et imop[er]e: ut trudent rectos corde. **G**ladius eorum intret in corda ipsorum: et artus eorum confringatur. **M**elius est modicum iusto: super diuitias peccatoru[m] multas. **Q**uia brachia peccatoru[m] contendentur confirmat autem iustos d[omi]ns. **O**mnis dies immaculato[rum]: et hereditas eorum in eternum erit. **N**on confitentur in tempore malo: et in diebus famis saturabuntur: quia peccatores peribunt. **E**minna vero d[omi]ni mors ut honorificati fuerint et exaltati: defidentes quemadmodum fumus deficiet. **Q**uia bitur peccato: et non soluet: iniustus autem misceretur et retribuet. **Q**uia benedictio et hereditabunt terram: maledicentes autem ei disperibunt. **A**pud d[omi]num gressus hominis dirigentur: et via eius volat. **Q**uia ceciderit non colligetur: quia d[omi]ns supponit manu[m] suam. **F**umoz sui etenim scium: et non vidi iustu[m] deriditum: nec semen eius querens panem. **T**ota die miseretur et comodat: et semen illius in benedictione erit. **O**culi a malo non fac bonu[m]: et inhabitata in seculo seculi. **Q**uia d[omi]ns amat iudicium: et non desinet sanctos suos in eternum conseruabunt. **I**niusti punientur: et sauen impio[rum] peribit. **E**ustitia autem hereditabunt terram: et inhabitabunt in seculo seculi super eam. **O**s iusti meditabitur sapientia[m]: et lingua eius

loquetur iudiciū. **De** rei eius in corde
 ipsius: et non supplantabitur gressus
 eius. **C**onsiderat peccator iustitiam: et que-
 rit mortificare eum. **D**ominus autem
 nō relinquet eū in manibus eius: nec
 damnabit eum cū iudicabitur illi. **E**t
 specta dñm et custodi viā eius: et exal-
 tabit te ut hereditate capias terram: cū
 perierint peccatores vītibz. **V**idi im-
 pium superexaltatum: et eleuatum sicut
 cedros libani. **E**t transiit et ecce non
 erat: quesiui eum et nō est inuentus lo-
 cus eius. **C**ustodi innocentiam et vice
 equitatem: quoniam sunt reliquie homi-
 ni pacifico. **I**nimici autem disperibūt:
 simul reliquie impiorū intrībūt. **S**a-
 lus autē iustorū a dño: et protector eo-
 rum in tempore tribulacōis. **E**t ad iu-
 uabit eos dñs et liberabit eos: et eruet
 eos a peccatoribz: et saluabit eos quia
 sperauerunt in eo. **Ps** dñi **in** **memoria**
one dauid labbati. xxvii.

Domine ne in furore tuo arguas
 me: neq; in ira tua corripas me
Quoniam sagitte tue infixe sunt mi-
 chi: et confirmasti super me manum tu-
 am. **N**on est sanitas in carne mea a fa-
 cie ire tue: nō est pax ossibus meis a fa-
 cie peccatorū meorū. **Q**uoniam iniquita-
 tes mee supergressę sunt caput meū: et
 si aut onus graue grauare sunt sup me
Pueruerūt et corrupe sunt decore
 mee a facie insipientie mee. **D**iser factus
 sum et curuatus sū usq; in finē: tota die
 contristatus ingrediebar. **Q**uoniam tū-
 bi mei impleta sunt illusombus: et nō
 est sanitas in carne mea. **A**fflictus sū
 et humiliatus sum nimis: rugiebam a
 gemitu cordis mei. **D**omine ante te
 omne desiderium meum: et gemitus me-
 us a te non est absconditus. **C**or meū

conturbatum est: dereliquit me virtus
 mea: et lumen oculorum meorū et ipsū
 non est meum. **A**nima mei et proximū
 mei: aduersum me appropinquauerunt
 et steterunt. **E**t qui iuxta me erant de
 longe steterūt: et vim faciebāt qui que-
 rebāt animam meam. **E**t qui inquire-
 bant mala michi locuti sūt vanitates:
 et dolos tota die meditabantur. **E**go
 autem tan q̄ surdus non audiebam: et
 sicut mutus nō apriens os suum. **E**t
 factus sum sicut homo nō audiens: et
 non habens in ore suo rebargu cōnes
Quoniam in te domine speraui: tu exau-
 dies domine deus meus. **Q**uia dixi ne
 quādo supergaurāt michi inimici mei:
 et dum commouentur pecces mei super me
 magna locuti sunt. **Q**uoniam ego in
 flagellā parat sū: et dolor meus in con-
 spectu meo semper. **Q**uoniam iniquita-
 tem meam annūaabo: et cogitabo pro
 peccato meo. **I**nimici autē mei viuūt
 et confirmati sunt super me: et multi-
 plicati sunt qui oderūt me inique. **Q**ui
 retribuūt mala pro bonis detrahebant
 michi: quoniam sequebar bonitatem.
Ne derelinquas me dñe deus meus: ne
 discesseris a me. **I**n tēte in adiutori-
 um meum: domine deus salutis mee.
In **me** **tantū** **d** **prop** **di**
um. xxviii.
In custodia vias meas:
 ut non delinquā in lingua
 mea. **P**osui os meo custo-
 diam: cum confisteret pec-
 cator aduersum me. **O** bmutui et hu-
 miliatus sum et filii a bonis: et dolor
 meus renouatus est. **C**ocaluit cor meū
 intra me: et in meditacōne mea exarde-
 scer ignis. **L**ocutus sū in lingua mea:
 notum fac michi domine finem meum.

Et numerū dierum meorū quis est: ut
sciam quid restet michi. **E**cce mensura
biles posuisti dies meos: et substantia
mea tanq̄ nichilū ante te. **V**erūtamēn
vniuersa vanitas: omnis homo viuēs.
Verūtamēn in ymaginē p̄transit ho
mo: sed ⁊ frustra cōturbat̄. **A**delau
riat: et ignorat quī cōgregabit̄ ea. **E**t
nunc que est expectacō nica nonne co
minus est substantia nica apud te est.
Ab omnibus iniquitatibus meis erue
me: obprobriū inipienti cōdisti me.
Omnium et nō apertū os meū: quoni
am tu fecisti amouē a me plagas tuas.
Afortitudine manus tue ego defici in
m̄p̄p̄cōmibus: p̄p̄pter iniquitatē cori
p̄iasti hominē. **E**t tabescere fecisti sicut
araneam animā eius: verūtamēn vane
cōturbat̄ omnis homo. **E**t audi oza
cōnem meā dñe et deprecacōnem meā:
auribus p̄p̄p̄ lacrimas meas. **N**e sile
as qm̄ advena ego sū apud te: et pre
grinus sicut omnes parres in ei. **V**emite
te me ut refrigerer p̄iusq̄ abea: et am
plius non ero. **In fi. ps̄ dñi. xxx.**
Expectans expectaui dñm: ⁊ in tē
dit michi. **E**t exaudiuit p̄es me
as: ⁊ exiit me de lacu miserie ⁊ de luto
fecis. **E**t statuit sup̄ p̄eram p̄tes me
os: et direxit gressus meos. **E**t inmi
sit in os meū canticiā nouū: carmen dno
nostro. **V**itebunt multi et timebunt:
et sperabunt in dño. **B**eatus vir cui⁹
est nomē dñi spes eius: et non respexit
in vanitates ⁊ insamias falsas. **M**ulta
fecisti tu dñe deus meus mirabilia tua:
et cogitacōmibus tuis nō est qui similis
sit tibi. **A**nnunciaui ⁊ locutus sū: mul
tiplicati sūt sup̄ numerū. **S**acrificium
et obla cōnem noluit: aures aut̄ p̄fē
cisti michi. **R**elocustum ⁊ pro peccato

297
nō postulasti: tūc dixi ecce venio. **I**n
capite libri scriptū est de me ut facerem
voluntatē tuā: deus meus volū ⁊ legē
tuam in medio cordis mei. **A**nnūcia:
ui iusticiā tuā in ecclesia magna: ecce la
bia mea nō prohibebo vniuersū tu scisti.
Iusticiā tuā nō abscondi i corde meo:
veritatē tuam et salutare tuū dixi. **N**ō
abscondi misericordiā tuam ⁊ veritatē
tuam: a consilio multo. **T**u autē dñe ne
longe faciās misericōdes tuas a me: mi
sericordiā tuā et veritas tuā semp̄ susce
perit me. **Q**m̄ arāuerit me mala quo
rum nō est numerus: comprehēdit me
iniquitates mee: ⁊ nō potui ut vix
rem. **M**ultiplicate sūt sup̄ capillos ca
pitis mei: ⁊ cor meū dereliquit me. **O**q̄
placeat tibi dñe ut auas me: dñe ad
adiuādū me respice. **O**sfundantur ⁊
recreantur simul: qui querūt animā me
am ut auas eā. **A**uertantur retrorsū
et reuertantur: qui voluit michi mala.
Erant cōfestim cōfusiōnē snā: qui di
cunt michi euge euge. **A**vertent et le
tentur super te omnes querentes te: ⁊ di
cant semp̄ magnificetur dñs qui dil
ligunt salutare tuū. **E**go autē memi
cis sū et pauper: dñs sollicitus est mei.
Aditor meus ⁊ p̄cedo me⁹ tu es:
deus meus ne tardaueris. **In fi. ps̄ dñi.**
Uel mane mellis dñi. M.
Beatus qui intelligit super egenū
et paup̄rē: in die mala liberabit
eū dñs. **D**ñs cōsuet̄ eū et viuificet
eū: et beati faciat eū in terra: ⁊ nō tra
dat eū in animā inimicorū eius. **D**ñs
opem ferat illi sup̄ lectū doloris eius:
vniuersū stratū eius versasti in infirmi
tate eius. **E**go dixi dñe miserere mei:
sana animā meā quia peccati tibi. **T**ri
miā mei dixerunt mala michi: quando

mozierur et peribit nomen eius. **E**t si
in grediebatur ut videret vana loqueba
tur cor eius: cōgregauit iniquitatē sibi
Egrediebatur foras: et loquebatur in
idipsū. **H**ouersū me susurrabāt om̄s
inimicā mei: aduersū me cogitabāt ma
la michi. **V**erbū iniquū cōstituerunt
ad uersum me: nūquid qui dormit non
adiacet ut resurgat. **E**stōn homo pacis
me in quo speram: q̄ crebat panes me
os magnificauit sup me supplantacōnē
Cu aut dñe miserere mei: et refuseita
me et retribuam eis. **I**n hoc cognouit
quoniā voluisti me: qm̄ non gaudēbit
inimicis me? sup me. **D**e aut propter
inimicā suscepisti: et cōfirmasti me in
cōspectu tuo i eternū. **B**enedictus dñs
deus isrl a seculō in seculū: fiat fiat.

In fine intellectus filius chore. xl.

Quoniam modū dixerat cernis ad
fontes aquarū: ita respicerat aīma
mea ad te deus. **S**ituit anima mea ad
deū fontem vitū: quando veniā et appa
rebo ante faciē dei. **F**uerunt michi la
crime mee panes die ac nocte: dum dici
ātur michi quonidie vbi est deus tuus
Nec recordatus sū et effudi in me ani
mam meā: quoniā transibo in locū ta
bernauli ammirabilis usq; ad domum
dei. **I**n voce exultacōnis et cōfessionis
sonus epulantis. **Q**uare tristis es ani
ma mea: et quare conturbas me. **S**pe
ra in deo quoniā adhuc confitebor illi:
salutare vultus mei et deus meus. **H**e
meipsū anima mea cōturbata est: pro
pterea memoz ero tui et terra iordanis
et hermonijm a monte modico. **A**bis
sus abissum inuocat: in voce carbarā
darum tuarū. **O**mnia excelsa tua et flu
dus tui super me tranſierunt. **I**n die
mandauit dominus misericordīā suā:

et nocte cantici eius. **A**pu me oracō
eo vite mee: dicā deo susceptoz meus es
Quare oblitus es mei: et quare cōtri
stus in cōtō dū affligit me inimicis.
Dū cōstringunt ossa mea: expozbra
uerunt michi qui tribulant me inimicā
mea. **D**ū dicant michi per singulos di
es vbi est deus tuus: quare tristis es a
nima mea et quare cōturbas me. **S**pe
ra in deo quoniā adhuc confitebor illi:
salutare vultus mei et deus meus.

In fine ps dauid. xliij.

Testifica me deus et discerne causā meā de
gente nō sancta: ab hoīne iniquo et do
loso erue me. **Q**uia tu es deus fortitu
do mea: quare me repulisti: et quare tri
stis in cōtō: dum affligit me inimicis.
Emitte lucē tuā et veritatem tuā: ipsa
me reduxerit et adduxerunt in montem
sanctū qm̄ tabernacula tua. **E**t introi
bo ad altare dei: ad deū qui lificat in
uentū meā. **C**onfitebor tibi cythara
deus deus me: q̄re tristis es aīa mea et
quare cōturbas me. **S**pera in deo quo
niā adhuc confitebor illi: salutare vul
tus mei et deus meus.

In fine filius chore ad intellectum.

Deus auribus nostris audiuim?:
patres nostri annūciauerūt nobis
Opus quod operans es i dieb; eoz:
et in diebus antiquis. **M**anus tua ge
tes disperdidit et plantasti eos: affliri
sti p̄plos et expulisti eos. **Q**uare em̄ i gla
dio suo profecerunt terrā: et brachiū eo
rum nō saluauit eos. **S**ed extra tua et
brachium tuum et illuminacō vultus
tui: quoniā complacisti in eis. **T**u
es ipse rex meus et deus meus: qui mā
das salutes iacob. **I**n te inimicos no
stros ventīlabim; cornu: et in nomi
ne tuo spernem; insurgentes in nobis.

Nō em̄ in arcu meo sperabo: et gladi⁹
meus nō saluabit me. **S**aluasti enim
nos te affligentibus nos: et odientes
nos cōfudisti. **I**n teo laudabimur to
ta die: et in nomine tuo ostendimur tibi in
seculum. **N**ūc aut̄ repulisti et cōfudi
sti nos: et nō egredieris in virtutibus
nostris. **H**ueristi nos retro sū post ini
micos nostros: et qui occurr̄ nos diripi
ebāt sibi. **D**edisti nos tanq̄ oues esca
rū: et in gentibus dispersisti nos. **T**en
didisti populū tuū sine preāo: et nō fu
it multitudo in cōmunitatibus eorū.

Posulisti nos obprobriū uigamis no
stris: subannacōem et uersū hys qui
sūt in arauitū nostro. **P**osulisti nos in
similitudinē gentib⁹: cōmotionē capi
tis i populis. **T**ota die uerecūdia mea
cōtra me est: et cōfusio faciē mee cō
peruit me. **H**ecce exprobriātis et oblo
quentis: a faciē inimici et persequētis

Nec om̄ia uenerūt sup nos nec oblitū
sumus te: et inique nō egimus in testa
mento tuo. **E**t nō recessit retro cor no
strū: et declinasti semitas nostras a via
tua. **Q**m̄ humiliasti nos in loco affli
ctiois: et cooperuit nos umbra mor
tis.

Si oblitū sumus nomē tui nostri:
et si expādimus manus nostras ad teū
alienū. **N**ōne deus requirit ista: ip̄e em̄
nouit abscondita cordis.

Quom̄ia pro
pter te mortificamur tota die: estimati
sumus sicut oues occasionis. **R**esurge
quare obortiois dñe: et surge et ne re
pellas in finē.

Quare faciē tuā auertis
obliuisceris in inopie nostre: et tribulacō
nis nr̄e. **Q**m̄ humiliata est in puluere
anima nr̄a: cōglutinata est i terra vnter
nostr̄. **R**esurge domine adiuua nos: et
redime nos p̄pter nomē tuū. **I**n fi. p̄ hys
q̄ cōmutabūt filijs chore ad itellan̄ aīnā
p̄ delicto. xliij.

Rudauit cor meū uerbu bonū:
dico ego opera mea regi. **I**n
gua mea calamus scribe: et dōcter scri
bentis. **S**perosus forma p̄r filijs ho
minū: diffusa est gracia in labijs tuis:
propterea benedixit te deus in eternum.

Regere gladio tuo: sup femur tuū
potentissimū. **S**perata tua et pulchritudi
ne tua: intente prospere procece et re
gna. **P**ropter ueritatē et mansuetudi
nem et iusticiā: et reducet te mirabiliter
dextera tua.

Sagitte tue acutę: populi
sub te cadent in corda inimicorū regis.
Sex tua te? i seculū scti: uirga directi
onis uirga regni tuū. **O**leisti iusticiā
et odisti iniquitatē: propterea uenit te
deus deus tuus oleo leticię p̄r cōsuetu
bus tuis.

Mirra et gutta et cassia uenti
mentis tuis: a uombus chutneis ex q̄
bus celebrauerūt te filie regū i honore
tuo. **A**rtit regina a dextris tuis in ve
strati teaurato: arcu data uarietate.

Audi filia et uide et inclina aurem tuā:
et obliuiscere populū tuū et uombū p̄ris
tū. **E**t cōcupiscet rex te corē tuū: quo
niam ip̄e est dñs deus et adorabūt eū.

Et filie tyri in muneribus: uultū tu
um deprecabūt om̄es diuites plebis.
Omnis gloria eius filie regis abint̄:
in fimbrijs aureis arcuamicta uarietan
bus. **A**dducuntur regi uirgines post
eam: proxime eius afferent tibi.

Afferentur in leticia et exultacōne: adducen
tur in templū regis. **P**ro patrib⁹ tuis
nati sunt tibi filij: cōstitues eos prima
pes sup omnē terrā. **M**emor ero nomi
nis tui dñe: in omni generacōne et ge
neracōne.

Propterea ppli confitebun
tur tibi in eternū: et in seculum seculi.
In fine psalmus dauid pro archa
ms. xlv.

Deus noster refu- xlvi.
gium et virtus: adiutor in tribu-
la cōmibus que inueniunt nos nimis
Propterea non timebimus dum tur-
babitur terra: et transferentur montes
in cozmariis. **S**onauerunt et turbate
sunt aque eozum: cōturbati sunt mon-
tes in fortitudine eius. **F**luminis im-
petus letificat ciuitatem dñi: sanctificauit
tabernaculum suū altissimus. **D**eus in
medio eius nō cōmouebitur: adiuua-
bit eam deus mane diluatio. **C**on-
turbate sunt gentes et inclinata sunt re-
gina: dedit vocem suam mota est terra.
Dominus virtutum nobiscum: susce-
ptor noster deus iacob. **V**enite et vite-
te op̄ra domini que posuit prodigia su-
per terram: auferens bella usq; ad finē
terre. **A**ram cōteret et confringet
arma: et scuta comburet igni. **Q**ua-
te et videre quoniam ego sum deus: et
altabor in gentibus et exaltabor in ter-
ra. **D**ominus virtutum nobiscum: su-
septor noster deus iacob. **In fine**
ps̄ dauid pro filijs chore. xlvj.

Ques gentes plaudite manib:
iubilare dō in voce exulta cōm̄s.
Quoniam dominus excelsus terribilis:
rer magnus super omnem terrā. **S**ub-
iecit populos nobis: et gentes sub pedi-
bus nostris. **E**legit nobis hereditatē
suam: speciem iacob quā dilexit. **H**ic
dicit deus in iubilato: et dominus in voce
tuba. **P**salite deo nostro psallite: psal-
lite regi nostro psallite. **Q**uoniam rex
omnis terre deus: psallite sapienter.
Regnabit deus super gentes: deus se-
det super sedem sanctam suam. **P**ri-
ncipes populorum congregati sūt cum deo
abraham: quoniam dñi fortes terre ve-
hementer eleuati sunt. **ps̄ ul' laus q̄nta**

Filiorum vel filius chore sēda sabbati. xlvj.

Magnus dominus et laudabilis ni-
mis: in ciuitate dñi nostri in mōte
sancto ei. **F**undatur exulta cōne vni-
uerse terre: mons sion latera a quibz
cūctas regis magni. **D**eus in domibz
eius cognoscetur: cū suscipiet eā. **Q**uoniam
ecce reges terre cōgregati sunt: cōuen-
erunt in vniū. **I**psi videntes sic ammi-
rati sūt: cōturbati sūt commoti sūt: tre-
mor apprehendit eos. **I**bi dolores ut
parturientis: in spiritu abemētī cōteres
naues tharsis. **S**icut audiuius sic vi-
dimus in ciuitate dñi virtutū in ciuita-
te dei nostri: deus fundauit eā in eternū.
Suscepit deus misericordī tuā: in
medio templi tui. **S**ciūdū nomē tuū
deus sic et laus tua in fines terre: iusticia
plena est cetera tua. **P**eretur mons si-
on et exultent filie iude: propter iudicia
tua dñe. **C**ircūdate sion et complēdi-
mini eā: narate in turribz eius. **P**omi-
te corda vstra in virtute eius: et distri-
buite domos eius ut enarretis in proge-
nie altera. **Q**uoniam hic est deus deus
noster in eternum et in seculū seculi: ipse
reget nos in secula. **In fine filijs**
chore. ps̄almus dauid. xlvij.

Audite hec om̄s gentes: auribz p-
cipite om̄s qui habitatis orbem.
Quiq; tergine et filij hominū: simul
in vniū dūtes et pauper. **O**s meum lo-
quetur sapientiam: et medita cō cordis
mei prouentiam. **I**nclina bo in parabo-
lam aurem meam: aperiam in psalterio
propōsi cōnen meam. **C**ur timebo in
die mala: iniquitas calcanei mei arcū
dabit me. **Q**ui cōfundunt i virtute sua
et in multitudine diuiciarū suarū glori-
antur. **F**rater non redimet redimet ho-
mo: non dabit deo placationem suam.

Et p̄caū r̄temp̄ōnis animē suē: ⁊ la
bozabit in eternū ⁊ v̄uet ad huc in finē
Nō v̄ixabit in teritū cū v̄ixerit sapiētēs
mōzicēs: s̄m ul̄ in sp̄iēs ⁊ t̄st̄ p̄ribūt

Et r̄dm̄ quent̄ alienis diuinitas suas:
et sepulcra corū domus corū in eternum
Abernaacula corū ī progēie ⁊ progē:
mē: vocauerūt noīna sua in terzis suis
Et homo cū in honore esset nō intelle
xit: cōparatus est iumentis in sp̄ienti
bus: ⁊ similis factus est illis. **N**ec via
illozū scandalū ip̄s: ⁊ postea ī ore suo
cōplacebūt. **S**icut oues in inferno po
siti sūt: mors tēpascet eos. **E**t d̄n̄ abū:
tur corū iusti in maḡn̄o: et auxiliū
corū v̄terascet in inferno a gloria corū

Teritamen teus redim̄ et animā meā
de manu inferi cū acceperit me. **N**e timu
eris cū diues factus fuerit homo: et cū
multiplicata fuerit gloria domus eius
Quā cū interi erit nō sumet om̄ia: neq;
rescendet cū eo gloria eius. **Q**uia aimā
eius in vita ip̄s b̄nedicetur: cōfitebi
tur tibi cū benefeceris ei. **I**ntroibit us
q; in progēies patrū suoz: usq; in æter
num nō v̄ixebit lumen. **H**omo cū in
honore esset nō intellexit: comparatus
est iumentis in sp̄ientibus: ⁊ similis fa
ctus est illis. **psalmus alaph. xlv**

Deus corū d̄n̄s locutus est: et vo
cauit terzā. **A**solis ortu usq; ad
occasum: et ī yon sp̄ies t̄coris eius.
Deus manifeste x̄m̄it: teus noster et
nō s̄lebit. **F**ignis in cōspectu eius ex
ardescet: ⁊ in circuitu eius tempestas va
lida. **H**uocauit celū des̄tū: et terzā
discernere populū suū. **C**ongregan̄ il
li sanctos eius: qui ordinant̄ testamen
tum eius super sacrificia. **E**t annunda
bunt celi iusticiā ei: quom̄a deus iudex
est. **H**uius populus m̄: ⁊ loquar ist̄:

et testificabor tibi: deus deus tuus ego
sum. **N**ō in sacrificijs tuis arguam te:
olocausta aut̄ tua in cōspectu meo sūt
semper. **N**ō accipiam de domo tua vi
tulos: neq; ex gregib; tuis hircos. **Q**ui
m̄ce sunt om̄es fere siluarū: iumenta in
montibus et boues. **C**ognoui omnia
volatilia celi: ⁊ pulcritudo agri meū est

Si esuriero non dicam tibi: meus est
en̄ orbis terre et plenitudo eius. **N**un
quid m̄ducabo carnes thaurorū: aut
sanguinem hircorū potabo. **I**mmola
reo sacrificiū laudis: et redd̄ altissimo
vota tua. **E**t inuoca me in die tribula
cōnis: tuam te et honorificabis me.

Peccatori aut̄ dixit tē? quare tu enar
ras iusticias meas: et assimis testamē
tum meum p̄ os tuū. **T**u vero odisti di
sciplinam: ⁊ p̄oicasti sermones meos
retrosū. **S**i vixbas furem arzebas
am̄eo: et cū adulteris portonem tuā
ponebas. **O**s tuū abundauit malicia:
et lingua tua conannabat dolos. **E**t
rens aduersus fratrem tuū loquebaris:
et aduersū filiū matris tue ponebas sc̄a
dalū: hec fecisti ⁊ tacu. **E**stimasti mi
que q; ero tuū similis: arguam te ⁊ sta
tuam contra faciē tuam. **I**ntelligite
hec qui obliuiscimini d̄ū: nequan do ra
piat ⁊ nō sit qui eripiat. **S**acrificium
laudis honorificabit me: et illic iter
quo ostendam illi salutare d̄i. **ps̄d̄**

cū venit ad eum nathan. p̄p̄ta q̄n
uel q̄n intrauit ad b̄rsabee. ⁊

Miserere in̄ciētis: sc̄dū magnā
misericordiam tuā. **E**t sc̄dū
multitudinē mis̄racōnē tuarum: tele
iniquitatem meā. **A**mplius laua me
ab iniquitate meā: ⁊ a peccato meo nū
da me. **Q**uom̄a iniquitatē meam ego
cognosco: ⁊ peccatū meū contra me est

semper. **T**ibi soli peccavi et malū corā
 te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis
 et vincas cū iudicaris. **E**cce enim in ini-
 quitatibus conceptus sum: et in pecca-
 tis concepit me mater mea. **E**cce enim
 veritatem dilexisti: incerta et occultata
 sapientiæ tue manifestasti michi. **A**sper-
 ges me dñe p̄sopo ⁊ mūdaboz: lauabis
 me et super niuen dealbabor. **A**udiu-
 i in co dabis gaudiū et leticiam: ⁊ exulta-
 bunt ossa humiliata. **A**uerte faciē tu-
 am a peccatis meis: et omnes iniquita-
 tes meas dele. **C**or mundum crea in me
 deus: et spiritū rectum innoua in visce-
 ribus meis. **N**e proicias me a faciē tua
 et spiritū sanctum tuū ne auferas a me.
Rede michi leticiam salutaris tui: et
 spiritū primāiali cōfirma me. **D**ocebo
 iniquos vias tuas: et impij ad te con-
 uertentur. **L**ibera me te sanguinibus
 deus deus saluus mee: et exultabit lin-
 gua mea iusticiā tuam. **D**omine la-
 bia mea apertes: et os meū annuntiabit
 laudem tuam. **Q**uoniam si voluisses sa-
 crificium reddissem vtiq; olocauis nō
 delectaberis. **S**acrificiū reo spiritus cō-
 tribulatus: cor contritum te humiliat:
 cum deus nō despicies. **B**enigne fac do-
 mine in bona volūtatē tuā syon: ut edi-
 ficentur muri iherusalem. **T**unc acce-
 ptabis sacrificium iusticiæ oblatiōnes ⁊
 olocauis: tunc imponent super altare
 tuum vitulos. **In fine intellectus
 dauid cum venit docet pdume
 et nūciavit saul venit dauid
 in domū abimelech. li.**

Quid gloriaris in malitia: qui po-
 tens es in iniquitate. **T**ota die
 iniusticiā cogitauit lingua tua: sicut no-
 ua cula acuta fecisti tibi. **D**ilexisti mali-
 ciam sup benignitatē: iniquitatē magis

q̄ loqui equitatem. **D**ilexisti omnia vr-
 ba precepti cōnis lingua dolosa. **P**ro-
 pterea deus destruet te in fine: auellet te
 et emigrabit te de tabernaculo tuo: et ra-
 dicem tuam de terra videntium. **T**ide-
 bunt iusti ⁊ timebunt: ⁊ super cum ride-
 bunt et dicent: ecce homo qui non po-
 suit deū adiutorē suum. **E**t cōspiciet
 in multitudine diuisarū suarū: et pre-
 ualuit in vanitate sua. **E**go autē sicut
 oliua fructifera i domo dei speraui in mi-
 sericordiā dei: in eternū et i seculū seculi.
Confitebor tibi in seculū quia fecisti: et
 exspectabo nomē tuū: quā bonū in cōspe-
 ctu sanctorū tuorū. **In fine itellatus
 dauid pro amalech. li.**

Dixit in sapientia i corde suo:
 non est deus. **C**orrupti sūt
 et abominabiles facti sunt
 in iniquitatibus: non est
 qui faciat bonum. **D**eus te celo prospe-
 xit sup filios hominum: ut vixit et est
 intelligens aut requirens eum. **O**m-
 nes declinauerunt simul iniustus facti
 sunt: non est qui faciat bonum non est
 usq; ad vnum. **N**onne sciunt omnes
 qui operantur iniquitatem: qui deuorāt
 plebem meam ut abum panis. **D**um
 non inuocauerunt: illie trepidauerunt
 amore vbi non erat timor. **Q**uoniam
 deus dissipauit ossa eorum qui homi-
 nibus placent: confusi sunt quoniam
 deus spreuit eos. **Q**uis dabit et syon
 salutare israhel: cum conuerterit deus
 captiuitatem plebis sue exultabit ia-
 cob et letabitur israhel. **In fine m
 carminibus vl intul dō cū vñser
 ziphei ad saul ⁊ nūciatē saul.
 nōne dō alitōdū? apud nos. l.ij.**

Deus in nomine tuo saluum me
 fac: et in virtute tua iudica me.

Deus exaudi oracionem meam: auribus percipe verba oris mei. **Qu**ia alieni insurrexerunt aduersum me: et fortes quesierunt animam meam: et non proposuerunt tui ante conspectum suum. **E**cce enim deus adiuuat me: et dominus susceptor est anime mee. **A**uerte mala inimicis meis: et in veritate tua disperse illos. **V**oluntarie sacrificabo tibi: et confitebor: non omni tuo domine quonia bonum est. **Q**uonia ex omni tribulacione eripuisti me: et super inimicos meos desuper oculus meus. **Im**

In fi. i. carmibz ul' h'ymis uelle d'd

Exaudi deus oracionem meam: et ne despereris de peccacionem meam: in tunc michi et exaudi me. **C**ontristatus sum in exercitacione mea: et conturbatus sum a voce inimici et a tribulacione peccatoris. **Q**uia reclinauerunt in me inimicitates: et in ira m'lesti erant michi.

Cor meum conturbatum est in me: et formido mortis cecidit super me. **T**imor et tremor uenerunt super me: et conturbauit me tenebre. **E**t dixi quis dabit michi prenas sicut colube: et uolabo et requiescam.

Ecce elongaui fugiens: et mansi in solitudine. **E**xpectaui cum qui saluum me fecit: a pusillanimitate spiritus et temperitate. **P**recepit domine d'nuce linguas eorum: quonia uidi iniquitatem et contradiotionem in ciuitate. **D**ie ac nocte circumdabit eam super muros eius iniquitas: et laboz in medio eius et in iniquitate. **E**t non defecit ex plateis eius: usura et uolus.

Quia si inimicus meus maledixisset michi: sustinuissem utique. **E**t si is qui operat me super me magna locutus fuisset: abscondissem me forsitam ab eo. **T**u uero homo et namimis: dux meus et notus meus. **Q**uia simul meum dulces cariebas abos: in domo dei ambulauim?

cum consensu. **T**emiat mors super illos: et descendat in infernum uiuantes. **Q**uia nequidie in habitaculis eorum: in medio eorum. **E**go autem ad te clamauit: et dominus saluauit me. **A**spere et mane et meri die narzabo et annuicabo: et exaudiet uocem meam. **R**edimet in pace animam meam ab hijs qui appropinquauit michi: quonia inter multos erant meum. **E**t audiet dominus et humiliabit illos: qui est ante seculum. **N**on enim est illis comuraco et non timuerunt teum: extendit manu suam in retribucio. **C**ontaminauerunt testam'entum eius: diuisi sunt ab ira uultus eius: et appropinquat cor illius. **N**olli sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula. **I**ada super dominum aira tua et ipse te enutriet: et non dabis in eternum fluctuacionem in isto. **T**u uero deus: re duces eos in puteum interitus. **T**iri sanguinum et uolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te domine. **In fi. p. uisio q' a d'is longe trus e i' t'ituli illeptoe cum fugeret a facie Saul in spelunca. lv.**

Miserere mei deus quonia conualcauit me homo: tota die impugnat tribulauit me. **C**onualcauerunt me inimici mei tota die: quonia multa bellantes aduersum me. **A**b altitudine dia ti mebo: ego uero in te sperabo. **I**n teo laudabo sermones meos: in teo speraui non timebo quid faciat michi caro. **T**ota die uerba mea exerebatur: aduersum me omnes cogitaciones eorum in malum. **I**n habitabunt et abscondent: ipsi calcancium meum obseruabunt. **S**icut sustinuerunt animam meam pro nichilo saluos facies illos: in ira populos confringes. **D**eus uitam meam annuicauit tibi: posuisti lacrimas meas in conspectu tuo. **S**icut

et in promissione tua : tunc conuerter
tur inimici mei retrosu. **I**n quacumq;
die inuocauero te : ecce cognoui quomi-
am deus meus es. **I**n teo laudabo ver-
bum : in domino laudabo sermonem :
in teo speraui non timebo quid faciat mi-
hi homo. **I**n me sunt erus uox tua :
que reddam laudationes tibi. **Q**uomi-
am eripuisti animam meam de morte :
et pecces meos de lapsu : ut placeam cor-
ram teo in lumine uiuentium. *lvi.*

In fine ne dispdas ul' corrupas
dauid in tituli inscriptione
a facie laul in spelunca.

Miserere mei de' miserere mei : quo-
miam in te confisit anima mea.
Et in umbra alarum tuarum sperabo :
donec transierit iniquitas. **C**lamabo ad
teum altissimum : deum qui benefecit mi-
hi. **Q**uasi de celo et liberauit me : redit
obprobrium conalescentes me. **Q**uasi de'
misericordia sua et ueritate sua : et eripuit ani-
mam meam de medio cantilorum leonum :
dominii conturbatus. **F**ilij hominum
dentes eorum arma et sagitte : et lingua
eorum gladius acutus. **E**xaltare sup
celos de' : et sup omnem terram gloria tua.
Uaqueum parauerunt pedibus meis :
et inuolauerunt animam meam. **H**o-
cerunt ante faciem meam foueam : et in-
acerunt in eam. **P**aratum cor meum
deus paratum cor meum : cantabo et psal-
mum dicam. **E**xsurge gloria mea ex-
surge psalterium et cythara : exurgat
piliuulo. **C**onfitebor tibi in populis
domine : et psalmum dicam tibi in gen-
tibus. **Q**uoniam magnificata est us-
q; ad celos misericordia tua : et usq; ad
nubes ueritas tua. **E**xaltare super ce-
los deus : et super omnem terram gloria
tua. *lvii.*

In fine. ne dispdas ul' corrupas
dauid in tituli inscriptione

Sere usq; iustitiam loquimini :
recte iudicate filij hominum. **E**t
nim in corde iniquitates operamini in
terza : iniustitias manus uestre con-
dnnant. **A**lienati sunt peccatores a vul-
ua : et auerunt ab uero : locuti sunt fal-
sa. **F**uroz illis secundum similitudi-
nem serpentis : sicut aspidis surte et ob-
durantis aures suas. **Q**ue non exaudi
et uocem in cantatu : et uenefici in can-
tantis sapienter. **D**eus coteret dentes
eorum in ore ipsorum : molas leonum
confringet dominus. **A**d nichilum de-
ueniet tanq; aqua dearsens : intendit
arum suum donec infirmetur. **S**icut
cera que sunt auferentur : supercedit
ignis et non uiderunt solem. **P**rausq;
intelligerent spine uestre ramnum : si-
cut uiuentes sicut in ira absorbet eos.
Utabitur iustus cum uiderit uindictam :
manus suas lauabit in sanguine pecca-
toris. **E**t dicit homo si usq; est fru-
ctus iusto : usq; est deus iudicans eos
in terza. **I**n fine. ne dispdas uel
corrupas dd in tituli inscriptione
qn misit laul et custodiuit domu-
tus ut interficeret eu. *lviii.*
Exipe me de inimicis meis deus me-
us : et ab insurgentibus in me libe-
ra me. **E**xipe me de operantibus iniquita-
te : et de uiris sanguinum salua me. **Q**uia
ecce ceperunt animam meam : irruerunt in me
fortes. **N**eq; iniquitas mea ueq; pecca-
tuni manum domine : sine iniquitate cu-
curzi et direxi. **E**xurge in occursum
meum et uice : et tu domine deus virtu-
tum tuus israhel. **I**ntende ad uisitanda
omnes gentes : non miserearis omni-
bus gentibus qui operantur iniquitatem.

Conuertentur ad vesperā et famē patē-
 tur ut canes: et circūbūt ciuitatē. **A**cce-
 loquētur in ore suo: et gladius ī labijs
 eorū: quoniam quis audiuit? **E**t tu dñe
 terribis eos: ad nichilū reduces omnes
 gentes. **F**ortitudinē meā ad te custo-
 dia: quia deus susceptor meus: deus meus
 misericordia eius preueniet me. **D**eus
 ostendisti michi super inimicos meos:
 ne occidas eos nequādo obliuiscant ppli
 mei. **D**isperge illos in virtute tua: et re-
 pone eos protector meus. **D**ie delictū
 oris eorū: sermone labiorū ipsorū: et
 cōprehendatur ī superbia sua. **E**t de ex-
 egratione et mendatio auiciabitur ī
 cōsūma cōe: ī ira cōsummationis et nō
 erunt. **E**t scient quia deus dominabit
 īacob: et finitū terre. **C**onuertentur ad
 vesperā et famem patientur ut canes: et
 circūbūt ciuitatem. **I**psi dispergentur
 ad mādūcādū: si xero nō fuerint satu-
 ratī et murmurabūt. **E**go autē canta-
 bo fortitudinē tuā: et exaltabo manū
 sericordīā tuā. **Q**uia factus es susceptor
 meus: et refugium meum ī die tribulacō-
 nis mee. **H**uitor meus tibi psallam:
 quia deus susceptor meus es: deus meus
 misericordia mea. **I**n fine pro his
 q̄ commutabūtur ī tituli isēptide
 ipi dd ī doctrīa nī succēdit melopo-
 tamā ul' hīre ul' hīriā cōbal et
 hūit iob ab et pūllit de edom ī
 valle oluarū duodecī mīla.

Deus repulisti nos et destruxisti
 nos: iratus es et miseratus es no-
 bis. **C**onmouisti terram et cōturba-
 sti eam: sana contricōnes eius quia cō-
 mōta est. **O**stendisti populo tuo dura:
 porasti nos vīno cōpūctionis. **D**edi-
 sti mentibus te significacōem: ut fu-
 giane a facie arcus. **T**er librent dilecti

tui: saluū fac dextera tua et exaudi me
Deus locutus est ī sancto suo: letabor
 et partibor sibiham: et conuallem ra-
 bernaculoū mebor. **D**eus est galaad
 et meus est manasses: et ephraim forti-
 tudo capitis mei. **I**uda rex meus: mo-
 ab olla spici mee. **I**n ydumeam exten-
 dam caldamentū meū: michi alienige-
 ne subditi sunt. **Q**uis reducet me ī ci-
 uitatem munitam: quis reducet me ul-
 q̄ ī ydumeā. **N**ōne tu deus qui repu-
 listi nos et nō egredieris deus ī virtu-
 tibus nostris. **D**a nobis auxiliū de tri-
 bulacōne: et vana salus hominis. **I**n
 deo faciemus virtutē: et ipse ad nichilū
 reducet tribulantes nos.

In fine in hīnis ps̄ dauid. lx.

Exaudi deus reprecacōem meam: ī-
 tende oracōm mee. **A**simb ter-
 re ad te clamauī dū anxietetur cor meū
 ī petra exaltasti me. **D**eduxisti me quia
 factus es spes mea: turas fortitudinis
 a facie inimici. **I**nhabita bo ī taberna-
 culo tuo ī secula: protegar ī vlamen-
 to alarū tuarū. **Q**uonia tu deus meus
 exaudisti oracōem meam: redisti hcredi-
 tatem inimicis meis nōmē tuū. **D**ies super
 dies regis adiaes: annos eius usq̄ ī
 diem generacōnis et generacōnis. **P**er-
 manet ī eternum ī conspectu dei: ī
 sericordīā et veritate eius quis requirere
Sic psalmū dicam nomini tuo ī secu-
 lū seculi: ut reddam vota mea de die ī
 diem. **I**n fi. pro hīditū ps̄ dauid

Nōne deo subiecta erit anima mea:
 ab ipso em salutare meū. **N**am
 et ipse deus meus et salutaris meus: sulce
 p̄tor meus nō mouebo amplius. **Q**uo
 usq̄ trinitis ī hominē: interficiat vni-
 uerū vos: tanq̄ parietī inclinato et ma-
 cerie repulsi. **T**erūtamē precium mū

coGITauerūt repellere auarizā in sibi: ore suo benedicebant et corde suo maledicebant. **Verumtamen** deo subiecta esto a nimia mea: quoniam ab ipso patientia mea.

Quia ipse deus meus et saluator meus: adiutor meus non emigrabo.

In deo salutare meū et gloria mea: et auxiliū mei et spes mea in deo est. **Sperare** in eo omnis cōgregacō populi: effūdite coram illo corda vestra: deus adiutor: noster in eternū. **Verūtamēn** vani filij hominū: mendaces filij hominū in statibus: ut deiciant ipsi de vanitate in idipsum. **Nolite** sperare in iniquitate et rapinas nolite cōcipiscere: diuine si affluant nolite eorū apponere. **Semel** locutus est deus duo hec audiui: quia potestas dei est et tibi domine misericordia: quia tu reddis vnicuique iuxta opera sua.

Psalmus dauid cum esset in deserto p̄dumee. Lxij

Deus deus meus: ad te te luce vigilo. **Sicut** in te anima mea: et multipliciter tibi caro mea. **In** terra deserta et inuia et in aquosa sic in sancto apparui tibi: ut viderem virtutē tuā et gloriam tuā. **Quoniam** melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te. **Sic** benedicite in vita mea: et in nomine tuo laudabo manus meas. **Sicut** adipe et pinguedine repleat anima mea: et labijs exultacionis laudabit os meū. **Si** memoz fui tui super stratum meū: in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus. **Et** in velamento alarū tuarū exultabo: adhesit anima mea post te: me suscepit dextera tua. **Ipsi** vero inuaniū quiesierunt animā meā in inferiōra terre: tractauerunt in manus gladij partes vultuū erūt. **Reverberabitur** in teo: laudabūtur omnes

qui iurant in eo: quia obstructū est os loquentium iniqua.

In finem psalmus dauid. Lxij

Exaudi deus oracōnem meā cum deprecor: a timore inimici eripe animā meam. **Proteristi** me a conuentu malignantiū: a multitudīne oprantiū iniquitatem. **Quia** exaceruerunt ut gladiū linguas suas: intenderūt arcū rem amaram ut sagittent in oculis immaculatiū.

Subito sagittabūt eū et nō timebūt: firmauerunt sibi sermōnem nequā. **Reverberauerunt** ut absconderent laqueos: dixerunt quis videbit eos. **Scrutati** sunt iniquitates: cececerunt scrutantes scrutiniā. **Accēter** homo et cor altū: et exalta bitur deus. **Sagitte** paruulorū facte sūt plage eorū: et infirmate sūt cōtra eos lingue eorū. **Conturbati** sunt omnes qui videbāt eos: et timuit omnis homo. **Et** annūciauerūt opera dei: et facta ei⁹ intellexerunt. **Reverbitur** iustus in dño et sperabit in eo: et laudabuntur omnes redi corde. *In fine psalmus dauid canticū aggeri ieremie ul' ezechiel' de verbo peregrinationis uel de populo transmigrationis cum inaperet profetisa.* Lxij

Quarec p̄mus deus in syon: et tibi redetur votum in iherusalem. **E**xaudi oracōnem meam ad te omnis caro veniet. **Verba** ini quozum percucluerunt super nos: et impietibus nostris tu propicia beris. **Beatus** quem legisisti et assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis. **Replebimur** in bonis domus tue: sanctum est templum tuum mirabile in equitate. **E**xaudi nos de⁹ salutaris noster: spes omnium finium terre et in mari longe. **Preparans** motes in virtute tua acandus potentia:

qui cō turbas p̄fōndū maris sonū flu
dūū eius. **T**urbabūtur gentes ⁊ ame
būit q̄ inhabitant terminos ⁊ signis tu
is: cū tuis matutini et vespere delectabis

Mistrasti terrā et inebriasti cam: multi
plicasti locupletare cam. **F**lumen dei
repletū est aquis: parasti cibū illorum
quomā tra est preparacō eius. **R**inos
eius inebria: multiplica geminima ei⁹:

In stilladijs eius letabitur germinans
Benedices corone anni benignitatis
tue: et campi tui replebūtur v̄b̄tate.

Dinguescunt speciosa deserti: et exulta
cōne colles acāgentur. **I**nduū sūt
arietes omiū: et vales abūdabūtur fru
mento: clamabūt etem ymnū dicent.

In fine octavi p̄ri reclinatio nis. lxx.

Stabilite deo om̄is terra: psalmū dīate
nomini eius: date gloriā laudi eius.

Diate deo q̄ terribilia sūt opera tua to
mine: in multitudine virtutis tue men
tātur tibi in im̄ia tua. **O**m̄is terra ado
ret te ⁊ psallat tibi: psalmum dicat no
mini tuo. **A**mitte et videte opera dī:
terribilis in cōsilijs sup filijs hominū

Qui cōuertit mare in aridam: in flumī
ne p̄rāsibūt p̄re: ibi letabimur in ipo

Qui dñatur in virtute sua in eternū:
oculi eius sup gentes respiciūt: qui ex
asperat nō exaltetur in semetip̄s. **B**e
nediate gentes dñi nostri: et auditeam
facite vocem laudis eius. **Q**ui posuit a
nimā meā ad vitā: et nō dedit in cōmo
tionem p̄res meos. **Q**ui p̄obasti nos
deus: igne nos examinasti sicut exami
natur argentū. **I**nduxisti nos i laque
um: posuisti tribulacōes in dorso nro:
imposuisti homines sup capita nostra.

Transivimus per ignē et aquā: ⁊ edu
xisti nos in refrigeriū. **I**ntroibo in do
mū tuā in olocaultis: reddā tibi vota

mea que distingerūt labia mea. **E**t lo
cuti s̄ os meū: in tribulacōe mea. **N**olo
causta medullata offeram tibi cū incen
su arictum: offeram tibi boues cū hircis

Venite audire et narzabo om̄es qui ti
metis dñi: quantā fecit aime mee. **A**d
ip̄m ore meo clamaui: ⁊ exultavi sub lim
gua mea. **I**niquitate si asperi in corde
meo: nō exaudiet dñs. **P**ropterea ex
audiuit deus: et attendit voci expeca
cōnis mee. **B**enedixit deus: qui non
amouit oracōem meā et miseri cor dīam
suam a me. **I**n fine h̄ym̄s ps̄ cantica d̄.

Deus misereatur nostri et benedi
cat nobis: illumina vultū suū
super nos ⁊ misereatur nostri. **D**e co
gnoscimus interea viam tuam: in om̄i
bus genibus salutare tuum. **C**ōfite
antur tibi populi deus: cōfiteantur tibi
populi om̄es. **V**entent ⁊ exultet gen
tes quomā iudicas populos in equita
te: et genes in terra diriges. **C**ōfite
antur tibi populi deus: cōfiteantur tibi
populi om̄es: terra dedit fructū suum.

Benedicat nos deus deus noster bene
dicat nos ⁊ ⁊: et metuat eū om̄s fines
terre. *In fine ps̄ cantica d̄. lxxij.*

Exurgat deus ⁊ dissipentur inimici
eius: et fugiāt qui oderūt eum a
facie eius. **S**icut testat fumus testat̄:
sicut fluit cera a facie ignis sic p̄reant
peccatores a facie dei. **E**t misit quiescit
et exultent in cōspectu dei: ⁊ delectentur
in leticia. **C**antate deo psalmum dīate
nomini eius: iter facite ei qui ascendit
super occasū: dñs nomen illi. **M**ulta
te in conspectu eius: turbabūtur a facie
eius patris orphanorū ⁊ iudias vidu
arum. **D**eus in loco sancto suo: deus
qui inhabitare facit vniū moris in do
mo. **Q**ui equat v̄ndos i fortitudine:

lxxi.

similiter eos qui exasperat qui habitant
in sepulchris. **D**eus cum egredieris in conspectu
populi tui: cum pertransires in te-
serto. **Q**uia mota est: etiam celi distul-
la uerunt a facie dei synai a facie dei isra-
hel. **P**luniam uoluntariam segregas:
bis deus hereditati tue: et infirmata est
tu uero perfecisti eam. **A**nim alia tua ha-
bitabunt in ea: parasti in dulcedine tua
pauperi deus. **D**ominus dabit uerbum
in angelis tuis: uirtute multa. **R**ex uir-
tutu dilecti dilecti: et speciei domini diu-
tere spolia. **S**i uormias inter medios
cleros penne columbe et argente: et po-
steriora uoxi eius in pallore auri. **D**um
discernit celestis reges super eam in uice
albabuntur in selmon: mons dei mons
pinguis. **M**ons coagulatus mos pin-
guis: ut quid suspicamini montes co-
agulatos. **M**ons in quo beneplacitum
est deo habitare in eo: et enim dominus
habitabit in finem. **C**ursus dei uicem
milibus multiplicet: milia letantium: do-
minus in eis in synai in sancto. **A**scen-
disti in altum cepisti captiuitatem: acce-
disti uona in hominibus. **E**t enim non
etuentes: in habitare dominum tuum.
Benedictus dominus die quotidie: pro-
sperum iter facit nobis deus salutarium
nostroam. **D**eus noster deus saluos
faciendi: et domini domini eritis mortis.
Teruntamen deus confringet capita
inimicorum suorum: uertit eam capilli p-
ambulantum in delictis suis. **D**ixit do-
minus ex basan conuertam: conuertam
in profundum maris. **U**t ininguatur
pes tuus in sanguine: lingua canum tu-
orum et inimias ab ipso. **A**uerunt in
gressus tuos deus: ingressus dei mei re-
gis mei qui est in sancto. **P**reueni-
runt principes conuicti psallentibus:

in medio iuuenularum tympanistriarum
In caelestibus benedicite deo: domino de
fontibus israhel. **I**bi beniamin et uole
scenulus: in mentis excessu. **P**rimus
pes in dauces eorum: principes sabu-
lon et principes neptalim. **Q**uanda de-
uirtu tue: confirmata hoc deus quod ope-
ratus es in nobis. **A**mplio tuo in ihe-
rusalem: tibi offerent reges munera.
In crepa feras arundinis: congrega co-
cludant eos qui probati sunt argento.
Dissipantes que bella uolunt: ueni-
ent legati ex egipto: et iohopia preueniet
manus eius deo. **R**egna terre cantate
deus: psallite domino. **P**sallite deo: qui
ascendit super celum celi ad orientem.
Ecce dabit uox sue uicem uirtutis:
date gloriam deo super israhel magnifi-
centia eius et uirtus eius in nubibus.
Mirabilis deus in sanctis suis: deus isra-
hel ipse dabit uirtutem et fortitudinem
plebi sue: benedictus deus.

In fine pro his qui conuertabuntur ipsi dauid. lxxij.

Saluum me fac deus: quoniam
iniam intrauerunt a que uis
et ad animam meam. **I**n
fixus sum in limo profun-
di: et non est substantia. **U**eni in alti-
tudinem maris: et tempestas dimerit
me. **L**aborauit clamans rauca facie
sunt fauces mee: defecerunt oculi mei
dum spero in teum meum. **M**ultipli-
cati sunt super capillos capitis mei:
qui operunt me gratis. **C**onfortati
sunt qui peruersi sunt me inimici mei
iniuste: que non rapui tunc esolue-
bam. **D**eus tu scis insipientiam meam:
et delicta mea a te non sunt abscondita

Non erubescat in me qui expectat te do-
mine: donec virtutis tue non confundantur
super me: qui querit te deus israel. **Quoniam**
propter te sustinui obprobrium: operuit
confusio faciem meam. Extraneus factus
sum fratribus meis: et peregrinatus filius
matris mee. **Quoniam** zelus domus tue
comedit me: et opprobria exprobrantium
tibi ceciderunt super me. **Et** operuit in ie-
iunio animam meam: et factum est in
obprobrium michi. **Et** posui vestimentum
meum alium: et factus sum illis in pa-
rabolam. **Reversum** me loquebatur
qui secebat in porta: et in me psallebat
qui bibebat vinum. **Ego** vero ora con-
fecim meam ad te domine: tempus beneplaciti te-
nus. **In** multitudie misericordie tue:
exaudi me in veritate salutis tue. **Et** ri-
pe me de luto ut non infigat: libera me
ab hijs qui oderunt me et de profundis
aquarum. **Non** me dimergat tempestas
aque: neque absorbeat me profundum: ne-
que vibrat super me puteus os suum. **Et**
audi me domine quoniam benigna est miseri-
cordia tua: secundum multitudinem misera-
tionum tuarum respice in me. **Et** ne auertas
faciem tuam a puero tuo: quoniam tri-
bulos velociter exaudi me. **Intende**
aurem mee et libera eam: propter inimicos
meos eripe me. **Quia** scis improprium
meum et confusione mea: et reuerentiam meam.
In conspectu tuo sunt omnes qui tribu-
lant me: et improprium expectavit cor
meum et miseriam. **Et** sustinui qui similes
constrarentur et non sunt: et qui consolare
tur et non inueni. **Et** decerit in escam me-
am fel: et in siti mea potauerunt me aceto.
Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum:
et in retributiones et in scandalum. **Ob-**
scurantur oculi eorum ne videant: et tor-
sum eorum semper in auru. **Affunde** super

328
eos iram tuam: et furor ire tue comprehen-
dat eos. **Fiat** habitatio eorum deserta: et
in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
Quoniam que tu praestitisti preceps tui:
et lupulorem vulnerum eorum addiderunt.
Appone iniquitatem super iniquitatem eorum:
et non mirentur in iustitia tua. **Redeatur**
de libro viventium: et cum iustis non scriba-
tur. **Ego** sum pauper et dolens: salus
tua deus suscepit me. **Laudabo** nome-
ni tui cum cantico: et magnificabo eum in lau-
de. **Et** placebit tui super vitulum nouel-
lum: cornua producent et ungulas.
Creant pauperes et letentur: querite
deum et viuet anima vestra. **Quoniam** ex-
audiuit pauperes dominus: et vindictas suos
non desperit. **Laudent** illum celi et terra:
mare et omnia reptilia in eis. **Quoniam**
deus salutem faciet spon: et edificabun-
tur ciuitates iude. **Et** inhabitabunt
ibi: et hereditate acquirunt eam. **Et** se-
men seruatorum eius possidebit eam: et qui
diligunt nomen eius habitabunt in ea.
*In fine psalms in memoracione
quod saluum fecit eum dominus. Psalms.*

Deus in adiutorium meum intende: do-
mine ad adiuuandum me festina.
Confundatur et reuertatur: qui que-
runt animam meam. **Reuertantur** retro:
sum et erubescat: qui voluit michi mala.
Reuertantur statim et erubescant: qui
dicunt michi euge euge. **Reuertentur** et le-
tentur inter omnes qui querunt te: et dicat
semper magnificetur dominus qui diligit sal-
utare tuum. **Ego** vero egenus et pau-
per sum: deus adiua me. **Adiuuor** me-
us et liberator meus es tu domine ne more-
ris. *psalms dauid filioi ionadab
et priorum captiuorum. Psalms.*
Te domine speram non confundar in eter-
num: in iustitia tua libera me et eripe me

Inclina ad me aure tuā: et salua me.
Esto michi in teum protector: et in
locum munitum: ut saluum me facias.
Quoniam firmamentū meū: et refugium
meum es tu. **D**eus meus eripe me de
manu peccatoris: et de manu cōtra legē
agentis et iniqui. **Q**uoniam tu es patricia mea
dñe: domine spes mea a iuuentute mea.
In te cōfirmatus sū et vitro: et ven-
tre matris mee tu es protector meus.
In te cantacō mea semper: tanq̄ pro-
digium factus sum multis et tu adiutor
fortis. **R**epleatur os meū laude ut can-
tem gloriā tuam: tota die magnitudi-
nem tuam. **N**e proicias me in tempore
senectutis: cum deficiet virtus mea ne te
relinquas me. **Q**uia dixerunt inimici
mei michi: et qui custodiebat animam
meam consilium fecerunt in vnum. **D**i-
centes deus dereliquit eum: persequimini
et comprehendite eum: quia nō est qui
eripiat. **D**eus ne longis a me: deus
meus in auxilium meum respice. **C**on-
fundantur et deficiant extrahentes ani-
me mee: oppriantur confusione et pu-
tore qui querunt mala michi. **E**go
autem semper sperabo: et ad idam super
omnem laudem tuam. **O**s meum an-
nuntiabit iusticiam tuam: tota die salu-
tare tuum. **Q**uoniam nō cognoui lit-
teraturam introibo in potentiam domini:
domine memorabor iusticie tue solius.
Deus vocasti me a iuuentute mea et
usq; nunc: pronūciabo mirabilia tua.
Et usq; in senectam et senium: deus ne
derelinquas me. **D**onec annuncie bra-
ebū tuum: generacōni omni que ven-
tura est. **P**otentiam tuam et iusticiam
tua me deus: usq; in altissima que fecisti
magnalia: deus quis similis sit tibi.
Quātas ostendisti michi tribulacōes

multas et malas: et conuersus viuifica-
sti me: et de abissis terre iterum redupi-
sti me. **M**ultiplicasti magnificentiā
tuam: et conuersus consolatus es me.
Nam et ego confitebor tibi in vasis
psalmi veritatem tuam deus: psallam
tibi in cythara sanctus israel. **G**ulta
bunt labia mea cum cantauero tibi: et
anima mea quam redemisti. **S**ed et lin-
gua mea tota die meditabitur iusticiā
tuam: cum et confusi et reueriti fuerint
qui querunt mala michi.

In salomonens. lxx. ~
Deus iudiciū tuū regi da: et iustici-
am tuā filio regis. **I**udicare populū
tuū in iusticia: et pauperes tuos in iudi-
cio. **S**uscipiant montes pacem popu-
lo: et colles iusticiam. **I**udicabit pau-
peres populi et saluos faciet filios pau-
perū: et humiliabit calumniatorē. **E**t
permanebit cū sole et ante lunam: in ge-
neracōne et generacōne. **D**escendet sicut
pluuia in vellus: et sicut stillicidia stillā-
tia super terram. **O**rietur in diebus ei?
iusticia et abundantia pacis: donec aufe-
ratur luna. **E**t dominabitur a mari
usq; ad mare: et a flumine usq; ad termi-
nos orbis terrarū. **C**orā illo prodeunt
et biopes: et inimici eius terram lingent.
Reges tharhis et insule munera offe-
rent: reges arabum et saba dona adou-
cent. **E**t adorabunt eum omnes re-
ges: omnes gentes seruient ei. **Q**uia
liberabit pauperem a potente: et pau-
perem cui non erat adiutor. **P**areet
pauperi et inopi: et animas pauperum
saluas faciet. **E**t vsuris et iniquitate
redimet animas eorum: et honorabile
nomen eorum coram illo. **E**t viuēt
et dabitur ei de auro arabie: et adora-
būt et ipso semp: tota die benedicet ei.

Erit firmamentū in terra in sūmis mō
 tium : supertolletur sup libanū flūdus
 eius : et florebāt de ciuitate sicut femū ter
 re. **S**it nomē eius benedictū in scila:
 ante solem permanet nomen eius. **E**t
 benedicentur in ipso omīs tribus terre:
 omīs gentes magnificabūt eū. **B**enedi
 ctus dñs deus isrl : qui facit mirabilia
 solus. **E**t benedictū nomē maiestatis
 eius in eternū : et replebitur maiestate
 eius omīs terra: fiat fiat. *Defecerunt
 laudes ul' h'ym dauid filij isrl. lxxi.*

Quam bonus isrl deus: h'ys qui re
 do sunt corde. **Q**ui autem p'ne
 mori sunt p'ces: p'ne effusi sūt gressus
 mei. **Q**uia zelauī sup iniquos: pacem
 peccatorū uideus. **Q**uia nō est respectus
 mortū eorū: et firmamentū in plaga eo
 rum. **I**n labore hominū nō sūt: et cū
 homibus nō flagellabūtur. **I**deo te
 nuūt eos superbia: opprē sūt iniquitate
 et impietate sua. **P**rodiit quasi ex ad
 pe iniquitas eorū: trāserunt in affectū
 cordis. **C**ogitauerūt et locuti sūt ne
 quidā: iniquitate in excelso locuti sunt
Dosuerūt in celū os suū: et lingua eorū
 tran sūit in terra. **I**deo cōuertetur po
 pulus meus hic: et dies plerimū uenien
 tur in eis. **E**t dixerunt quomodo scit
 deus: et si est scientia in excelso. **E**cce
 ipsi peccatores et abūdantes in scailo:
 obtinuerūt diuinas. **E**t dixi ergo sine
 causa iustificauī cor meū: et lauī inter
 innocentes manus meas. **E**t fui fla
 gellatus tota die: et castigacō mea in
 matutinis. **S**i dicebam narabo sic:
 ecce nācōnem filiozū tuozū reprobaui.
Estima bā ut cognoscerē: hoc labor
 est ante me. **D**onec interem in sandua
 rium dei: et intelligam in nouissimis eo
 rum. **A**cumentamē p'pter colos posuisti

eis: deicasti eos dū alleuarent. **Q**uo
 modo facti sūt in desolacōnem: subito
 defecerunt: perierūt propter iniquitatē
 suam. **D**etur somnū surgentiū: dñe
 in ciuitate tua ymaginē ipsorum est cor
 ebilū rediges. **Q**uia inflāmatū ab in
 meū: et renes mei cōmutati sūt: et ad
 nichilū redactus sū et nesciui. **T**e immē
 tum factus sū apud te: et ego semp tēā
Tenuisti manū dextera mea: et in volū
 tate tua deduxisti me: et cū gloria sulce
 pisti me. **Q**uid em michi est in celo: et
 a te quid uolū sup terrā. **D**efecit caro
 mea et cor meū: deus cordis mei et pars
 mea deus i eternū. **Q**uia ecce qui elon
 gat se a te peribūt: prodidisti omīs q' for
 nicantur abs te. **M**ichi autē adherere
 deo bonū est: ponere i dño ro spem meā
Et annūtiā omīs predicacōnes tuas:
 in portis filie syon. *Intellectus
 lxxij.*
Quid deus repu *alaph lxxij.*
Uisti in finem: iratus est furor tu
 us sup oues pascue tue. **Q**uomō cito
 cōgregacōnis tue: quā possidisti ab in
 ido. **R**ecemisti uirgā hereditatis tue:
 mons syon in quo habitasti in eo. **U**e
 ua manus tuas in superbias eorū in fi
 nem: quanta malignatus est inimicis
 in sancto. **E**t gloriati sūt qui oderunt
 te: in medio solemnitatis tue. **P**osue
 rūt signa sua et nō cognouerūt: sicut
 in exitu sup sūmū. **Q**uasi i situa ligno
 rū scailibus exēderūt ianuas eius in id
 ipsū: in scaili et ascia deiecerūt eā. **I**n
 cenderunt igni sanduariū tuū in terra:
 poluerunt tabernaculum nominis tui.
Dixerunt in corde suo cognacō eorū si
 nul: quiescere faciamus omēs dies fe
 stos tui a terra. **S**igna nostra nō uidi
 mus: iam non est propheta: et nos non
 cognoscer amplius. **Q**uocūq' uox

Renūit consolari anima mea : memoz
 fui tui ⁊ delectatus sū : et exeretatus sū
 et defecit spiritus me⁹. **A**n̄t̄ apauerūt
 vīgīlias oculi mei : turbatus sū et non
 sū locutus. **C**ogitavi dies antiquos :
 et annos eternos in mente habui. **E**t
 meditar⁹ sū nocte cū corde meo : ⁊ exeri
 tabar et scopba spiritū meū. **N**ūquid
 in eternū proidēt deus : aut nō apponet
 ut cōpladnoz sit adhuc. **A**ut in finē
 misericordiā suā absciderit : a generacōe
 in generacōem. **A**ut obliuiscetur mi
 sereri deus : aut cōtinebit in ira sua mi
 sericordias suas. **E**t dixi nūc cōpi : hec
 mutacō dextere excelssū. **M**emoz sūi opz
 rum dñi : quia memoz ero ab inicio mi
 rabiliū tuoz. **E**t meditabor in omībz
 operibus tuis : et in adiuuencōmibus
 tuis exercebor. **D**eus ī sancto via tua :
 quis deus magnus sicut deus noster : tu
 es deus qui facis mirabilia. **M**oram fed
 sti in populis virtutē tuā : redemisti in
 brachio tuo populum tuū : filios iacob
 et ioseph. **V**iderūt te aque de⁹ viderūt
 te aque et timuerūt : et turbate sūt abis
 si. **M**ultitudo sonitus aquarū : ⁊ cœm
 cœderunt nubes. **E**t sicut sagitte tue tran
 seunt : vox tonitruū tui in rota. **I**llu
 rūt ebouiscacōnes tue ozi terze : com
 mora est et cōtremuit terra. **I**n mari
 via tua et semite tue in aquis multis :
 et vestigia tua nō cognoscuntur. **D**e
 dixisti sicut oues populū tuū : in manu
 moysi et aaron. **I**ntellectus asaph

lxvi.

Atendite popule meus legem me
 am : in elingate aurem vestrā in ver
 ba oris mei. **A**periam in parabolis os
 meū : loquor : propositōnes ab inicio.
Quāra audiuimus ⁊ cognouimus ea :
 et patres nostri narzauerunt nobis.
Nō sūt occultata a filiis eozū : in gene

racōne altera. **M**arzates laudes dñi et
 virtutes eius : et mirabilia eius que fe
 cit. **E**t suscitauit testimoniū in iacob :
 et legitur posuit in israhel. **Q**uāra man
 dauit patribus n oltis nota facere ea fi
 liis suis : ut cognoscat generacō altera
Filij qui nascuntur ⁊ resurgunt : ⁊ nar
 rabūt filiis suis. **E**t ponar in deo spem
 suam : et nō obliuiscatur opum dei : et
 mābara eius exquirat. **N**e fiant sicut
 patres eozū : generacō praua et exaspe
 rans. **G**eneratio que nō direxit eoz sū
 umē et nō est creditus cum deo spiritus
 eius. **F**ilij effreni intendentes et mitē
 tes arcum : cōuersi sūt in die belli. **N**ō
 custodierūt testamentū dei : et in lege ei⁹
 noluerūt ambulare. **E**t obliuī sūt be
 nefactorū eius : ⁊ mirabilium eius que
 ostendit eis. **Q**uam panibus eozim
 fecit mirabilia in terra egypti : in campo
 eban eos. **I**nterruptit mare ⁊ perduxit
 eos : et statuit aquas quasi ī verē. **E**t
 reduxit eos in nube diei : et tota nocte
 in illuminacōe ignis. **I**nterruptit pe
 tram in heremo : et adaquauit eos velut
 in abisso multa. **E**t eduxit aquam de
 petra : et reduxit tanq̄ flumina aquas.
Et apposuerūt adhuc peccare ei : in trā
 cōatauerūt excelsum in inaquoso. **E**t
 temptauerūt deū in cordibus suis : ut
 peterent escas animabus suis. **E**t ma
 le locuti sūt de deo : dixerūt nūquid pre
 rit deus parare mensam in deserto. **Q**uā
 percussit petram et fluxerūt aque : et tor
 rentes inuidauerūt. **N**ūquid et panem
 poterit dare : aut parare mensam popu
 lo suo. **I**deo audiuit dñs et disbulit : ⁊
 ignis accensns est in iacob : et ira ascen
 dit in israhel. **Q**uia nō crediderūt ī deo :
 nec sperauerūt ī salutarī eius. **E**t mā
 dauit nubibus desuper : et ianuas celi

aperuit. **E**t pluit illis manna ad man-
ducandū: et panē celi dedit eis. **P**anē
angelorū manducauit homo: abaria
misit eis in abundantiam. **Q**uāstulit
austrum de celo: et induxit in virtute
sua affricam. **E**t pluit super eos sicut
pulerē carnes: et sicut arenā maris v-
latilia pennarū. **E**t ceciderunt in medio
castrorū eorū: circa tabernacula eorū. **E**t
māducauerūt et saturati sūt nimis: et re-
ficti eorū attulit eis: nō sunt fraudati
a desiderio suo. **A**dhuc esce eorū erat in
ore ipsorum: et ira dei ascendit sup eos.
Et occidit pingues eorum: et electos
israhel impeduit. **I**n omnibus hīs pec-
cauerunt adhuc: et non crediderunt in
mirabilibus eius. **E**t tēserunt in va-
nitate dies eorum: et anni eorum cum
felicitate. **Q**um decideret eos quere-
bant eum: et reuertebantur et diluculo
veniebant ad eum. **E**t rememorati sūt
quā deus adiutor est eorum: et deus ex-
celsus rex eorum est. **E**t dilexe-
runt eum in ore suo: et lingua sua mē-
titi sunt ei. **C**or autem eorum non erat
rectum cum eo: nec fideles habitū sunt
in testamento eius. **I**psē autem est mi-
sericors et propitius fiet peccatis eo-
rum: et non disperet eos. **E**t abun-
dauit ut auerteret iram suam: et non ac-
cendit omnem iram suam. **E**t recoz-
datus est quia caro sunt: spiritus va-
dens et non rediens. **Q**uodāens exacer-
bauerunt eum in deserto: in iram con-
trauerunt eum in iniquo. **E**t con-
uersi sunt et temprauerunt deum: et
sanctum israhel exacerbauerunt. **N**on
sunt recordati manus eius: dic qua
rederit eos de manu tribulātis. **S**icut
posuit in egipto signa sua: et prodigi-
a sua in campo thaneos. **E**t conuer-

tit in sanguinem flumina eorum: et im-
bres eorum ne biberent. **M**isit in eos
cynomiam et comedit eos: ranam et
disperdidit eos. **E**t dedit crugni fru-
ctus eorum: et labores eorum loca-
ste. **E**t occidit in grandine vineas eo-
rum: et moros eorum in pumina. **E**t tra-
didit grandini iumenta eorum: et possessi-
onē eorum igni. **M**isit in eos iram in di-
gnationis sue: indignationem et iram
et tribulationem: immisionem per an-
gelos malos. **Q**uam fecit semite ire
sue: non peperit a morte animarū c-
orum: et iuuenta eorum in morte cō-
clufit. **E**t percussit omne primoge-
nitum in terra egipti: primitias om-
nis laboris eorum tabernaculis cham.
Et abstulit sicut oues populum su-
um: et perduxit os tanquam gregem
in deserto. **E**t reduxit eos in spe et nō
timuerunt: et inimicos eorum operuit ma-
re. **E**t induxit eos in montem san-
ctificationis sue: montem quem ac-
quisiuit terra eius. **E**t cecit a fa-
cie eorum gentes: et sorte diuisit eis
terram: in funiculo distributionis.
Et habitare fecit in tabernaculis eo-
rum: tribus israhel. **E**t temprauerunt
et exacerbauerunt deum excelsum: et te-
stimonia eius non custodierunt. **E**t
auerterunt se et non seruauerunt pa-
ctum: quemadmodum patres eorum
conuersi sunt in aram prauum. **I**n
ira contrauerunt eum in collibus suis:
et in sculptilibus suis ad emulatio-
nem eum prouocauerūt. **A**udierit de-
us et spreuit: et ad nichilum reuexit
israhel. **E**t repulit tabernaculū sylo:
tabernaculū suū ubi habitauit i hoīb:
et tradidit in captiuitate virtutē eorū:
et pulchritudinē eorū in manus inimici

Et cōclufit in gladio populū suū: et hereditatem suā sp̄xit. **F**uvenes eorū comedit ignis: et virgines eorum non sūt lamentate. **A**cerdotes eorū in gladio ceciderunt: et vidue eorū nō plorabāt. **E**t excitatus est tanq̄ dormiens dñs: tanq̄ potās crapulas a vīno. **E**t cūssit inimicos suos in posteriora: obprobriū sempiternum dedit illis. **E**t re pulit tabernaculū ioseph: et tribū effrē nō elegit. **S**ed elegit tribū iuda: montem syon quem dilexit. **E**t edificauit sicut vnicorū nū sanctificāū suū: in terra quam fundauit in scala. **E**t elegit dauid seruū suū: et sustulit eū de gregibz ouīū: et post fetantes accepit eum. **P**ascere iacob seruū suū: et israel hereditatem suam. **E**t parit eos in innocentia cordis sui: et in intellectibz manū suap̄ cepur̄ eos. *ps. alaph. lxxij.*

Deus venerit gentes in hereditate tuam: polluerūt templū sanctum tuū: posuerūt iherusalem in pomorū astodiam. **P**osuerunt mortificā seruorum tuorū et eas volatilibz celi: carnes sanctorū tuorū bestijs terre. **A**ffuderūt sanguine ipsorū tanq̄ a quā in circuitu iherusalem: et nō erat qui sepeliret. **H**acti sumus obprobrium vicinis nostris: subfannacō et illusio hōijs qui in circuitu nostro sunt. **U**squequo dñe irasceris in finem: accendatur velut ignis zelus tuus. **A**ffunde iram tuam in gentes que te nō nouerūt: et in regna que nomen tuū nō inuocauerūt. **Q**uia comederūt iacob: et locū eius desolauerūt. **N**e memineris iniquitātū nostrarum antiquarū: atō anticipent nos miseri cordie tue quia paupes facti sumus in terra. **A**dinua nos deus salutaris noster: et propter gloriā nominis tui dñe

libera nos. **E**t propitius esto peccatis nostris propter nomen tuū: ne forte dicant in gentibz ubi est deus eorū. **E**t innotescant in nationibz coram oculis nostris: vltio sanguinis seruoꝝ suorū qui effusus est. **I**ntraeat in conspectu tuo: gemitus cōpeditoꝝ. **E**t eadū magnitudinem brachij tui: posside filios mortificatorum. **E**t redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improprium ipsorū quod expobauerūt tibi domine. **T**os autem populus tuus et oves pascue tue: cōstebimur tibi in seculū. **I**n generacōne et generacōne: annūciabimus laudem tuam. *In fine. pro his q̄ cōmūtabit̄ pro alijs celhōnū alaph. lxxviii.*

Qui regis israel intem: qui deducis velut ouem ioseph. **Q**ui sedes sup eberubim manifesta re: coram ephraim beniamin et manasse. **A**tra potentiam tuam et veni: ut saluos facies nos. **Q**uis cōuerte nos: et ostende faciem tuam et salui erimus. **D**ñe deus virtutū: quousq; irasceris sup oracōnem serui tui. **S**ibabis nos pane lacrimarum: et potum dabis nobis in lacrimis in mensura. **P**osuiti nos in cōtradictione vicinis nostris: et inimici nostri subfannauerūt nos. **D**eus virtutū conuerte nos et ostende faciem tuam et salui erimus. **T**uē et egi pro transulisti: cieasti gentes et plāsti eam. **Q**ue in eis fuiti in cōspectu eius: et plantasti radices eius et impleuit terrā. **A**peruit mōtes vmbra eius: et arbusta eius cedros tui. **E**t tendit palmites suos usq; ad mare: et usq; ad flumen pro pagines eius. **T**e quid destruxisti macerā eius: et vntemianecam omēs qui p̄teregrediuūt viam.

Extremam autem eam aperit et filia: et singularis foris repastus est eam. Deus virtutum conuertere: respice de celo et uide et uisita vineam istam. Et profice eam quam plantauit de terra tua: et super filium quem confirmasti tibi. Innocentia ignis et suffocata: ab inuicem: pacem uult? tui peribunt. Fiat manus tua super uirum terre tue: et super filium hominis quem confirmasti tibi. Et non discerimus a te: uiuificabis nos et nomen inuocabimus. Ose deus uirtutum conuertere nos: et ostende faciem tuam et saluum erimus. In fine pro torcularibus psalmi alaph

Quinta sabbata. lxxxv.
Auxilium tuo adiutori nostro: in bilate tuo iacob. Sumite psalmum et date tympanum: psalterium iocundum cum cythara. **Quoniam** in uenemina tuba: in insigni die solentans uice. Quia preceptum istud est: et iudicium tuo iacob. Testimonium in ioseph posuit illud: cum exiret de terra egypti lingua qua non nouerat audivit. O uertit ab oneribus dorsum eius: manus eius in cophino seruiuerunt. In tribulatione inuocasti me et liberaui te: exaudiui te in abscondito respicientis: probaui te apud aquam contradictionis. Audi populus meus et cõtestabor te: israel si audieris me non erit in te deus recens: neque adorabis deum alium. **Et** ego enim sum dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti: dilata os tuum et implebo illud. Et non audiuisti populus meus uocem meam: et israel non intedit michi. Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum: ibunt in adiuuentionibus suis. Si populus meus audisset me: israel si in uisibus meis ambulasset. **Pro** nichilo forsitam inimicos eorum humiliasset: et super tribulantes eos misisset manum meam. Inimicum domini mentis sunt ei: et erit tempus eorum in secula. Et

abauit illos ex adipe frumenti: et de petra melle saturauit eos. psalmi alaph. lxxxv.
Deus stetit in synagoga deorum: in medio autem eos diiudicat. **Atque** quo iudicatis iniquitatem: et facies peccatorum sumitis. Iudicate egeno et pupillo: humile et pauperem iustificate. **Et** ripite pauperem: et egenum de manu peccatoris liberate. **Et** esciuerit neque intellexit in tenebris ambulat: mouebuntur omnia fundamenta terre. **Et** ego dixi dii estis: et filii excelsi omnes. **Os** autem sicut homines mortuorum: et sicut unus de principibus carceris. **Surge** deus iudica terram: quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus. psalmi alaph. lxxxv.

Deus quis similis erit tibi: ne taceas neque cõspicaris deus. **Quoniam** ecce inimicum tuum sonuerunt: et qui operuit te extulerunt caput. **Super** populum tuum maligna uertit et filium: et cogitauerunt aduersus sanctos tuos. **Direrunt** uenire et disperdamus eos de gente: et non memoret nomen istud ultra. **Quoniam** cogitauerunt unanimiter: simul aduersum te testamentum tibi cepo suerunt tabernaculum adlumeorum et ismahire. **Noah** et aggaran gebal et amon et amalech: alie nigene cum habitantibus tyrum. **Et** tunc assur uenit cum illis: facti sunt in adiutorium filijs loth. **Hac** illis sicut madian: et syphare: sicut iabin in torrente ephson. **Di** sperierunt in entor: facti sunt ut stratis terre. **Donec** principes eorum sicut ozeb et zeb: et zebce et salmana. **Omnes** principes eorum: qui dixerunt hereditate possideamus sanduarium dei. **Deus** meus pone illos ut rotam: et sicut stipulam ante faciem uenti. **Sicut** ignis qui comburit si luam: et sicut flamma comburens motes. **Ita** persequeris illos in tempestate tua: et ira tua turbabis eos

Imple facies eorum ignominia : et que-
rant nomen tuum dñe. **A**rubeſcat et cõ-
turbentur in ſeculũ ſeculi : et cõfundan-
tur et pereant. **U**t cognoscãt quia no-
men tibi dñs : tu ſolus altiffimus ſuper
omnem terrã. **In fi. pro torculari-
bus filij dñi ps. lxxviii.**

Quam dilecta tabernacula tua dñe
virtutũ: cõpuliſcit et deficit anima
mea i atria dñi. **C**or meũ et caro mea:
exultauerunt in deũ vñũ. **E**tẽm paſſer
inuenit ſibi domũ : et turtur nidũ ſibi
vbi ponat pullos ſuos. **A**ltaria tua
dñe virtutum rex meus et deus meus.

Beatũ qui habitant in domo tua dñe:
in ſecula ſeculorum laudabũt te. **B**eatus
vir cuius eſt auriliũ abſte: aſcendon es
in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrima-
rũ: in loco quẽ poſuit. **E**tẽm benedi-
ctiõnem dabit legiſlator : ibũt te virtu-
te in virtutẽ: vixebit deus eorum in ſp-
on. **D**ñe deus virtutum exaudi oracõ-
nem meã : auribus præcipit deus iacob.

Proſector noſter aſpice deus : et reſpice
in faciem criſti tui. **Q**uia melior eſt di-
es vna i atrijs tuis ſuper milia. **A**legi
abiectus eſſe i domo rei mei : magis q̃
habitate in tabernaculis peccatorum.

Quia miſericordiã et veritatẽ diligit
deus : gratiã et gloriã dabit dñs. **N**õ
pũtabit bonis eos qui ambulãt in in-
nocentiã : dñe virtutũ beatus homo q̃
ſperat in te. **In fi. ſilij dñi ps. lxxviii.**

Benedixiſti dñe terrã tuã: auertĩſti
captiuitatẽ iacob. **R**emixiſti inimi-
quitatẽ plebis tue : operuiſti omnia pec-
cata eorum. **M**igraſti omnem irã tuã:
auertĩſti ab ira indignacõnis tue. **N**õ
uerite nos deus ſalutaris noſter : et auer-
te irã tuã a nobis. **Q**uoniam in æternũ
iraſceris nobis : aut exteras irã tuã a

generacõne in generacõnem. **D**eus tu
cõuerſus vniſificabis nos : et plebs tua
letabitur in te. **O**ſtende nobis dñe mi-
ſericordiã tuã: et ſalutare tuũ da nobis.
Audiã quid loquatur in me deus : quĩ
loquetur pacem in plebem ſuã. **E**t ſup
ſantos ſuos : et in eos qui cõuertũtur
ad cor. **V**erũtamen ppe timentes eũ ſa-
lutare ipſius : ut inhabitet gloriã i ter-
ra noſtra. **M**iſericordiã et veritas ob-
uiauerũt ſibi: iuſticia et pax oſculante ſũt.
Veritas de terra orta eſt : et iuſticia de ce-
lo proſperit. **E**tẽm dñs dabit benigni-
tatem : et terra noſtra dabit fructũ ſuũ.
Iuſticia ante eũ ambulabit : et ponet
in via grefſus ſuos. **Orõ. dd. lxxviii.**

Iſraelina dñe aurem tuã et exaudi
me: quoniã in ops et paup̃ ſum
ego. **C**uſtodi animã meã quoniã ſan-
ctus ſũ: ſaluũ fac ſeruũ tuũ deus meus
ſperãtem in te. **M**iſerere mei dñe quon-
iã ad te clamaui tota die : et exaudi
meã ſeruũ tuũ quoniã ad te dñe animã
meã leuaui. **Q**uoniam tu dñe ſuauiſ et mi-
ſeris : et multe miſericordiẽ omĩbus inuo-
cantibus te. **A**uribus præcipit dñe ora-
cõnem meã : et intende vocẽ p̃recacõis
mee. **I**n die tribulacõnis mee clama-
ui ad te: quia exaudiſti me. **N**on eſt ſi-
milis tui in dijs dñe : et non eſt ſecundũ
opera tua. **O**m̃es gentes quaſcũq; fed-
ſi veniẽt et adorabunt corã te dñe : et
glorificabũt nomen tuũ. **Q**uoniam magnũ
eſtu et faciens mirabilia: tu es deus ſo-
lus. **Q**uod me dñe in via tua : et in-
grediar in veritate tua: letetur cor meũ
ut timeat nomen tuũ. **C**onfitebor tibi
dñe deus meus in toto corde meo : et glo-
rificabo nomen tuũ in æternũ. **Q**uia mi-
ſericordiã tua magna eſt ſuper me : et
eruiſti animã meã ex inferno i ſuperiori.

Deus mi qui insur rexerit sup me: et si na goga potentū quēserūt animā meā: et nō pposuerūt te in cōspēctū tuo. **E**t tu dñe et miserator et misericors: panēs et multe misericōdie et veras. **R**espice i me et misere mei: da impiū tuum puero tuo: et saluū fac filiū analle tue. **H**ac meā signū i bono ut videat q̄ oerūt me et cōfidant: qm̄ tu dñe adiuuisti me et cōsolatus es me. *rānū p̄si filijs chore*

*lxviiij.
In fine p̄ Amalec
ad Rdendū iellatū
enibe illiūre ul
vntelice.*

Fundamenta eius i mōtibz sādīs: diligit dñs portas syon sup oīa tabernacū iacob. **G**loriosa dida sūt te te: ciuitas dei. **D**emor ero raab et ba bilonīs: sciētū me. **E**cce alienigene et tyzus et populus cēbiopum: h̄ij fuerunt illie. **N**ūquid syon dicit homo: et homo natus est in ea: et ipse fundauit eā altissimus. **D**ominus narzabit in scrip turis populozum et p̄mapum: hozum qui fuerunt in ea. **S**icut letan tū omniū: habitacō in te. *filijs chore psalm̄ cantā.*
lxviiij.

Domine deus salutis mee: in die clamaui et nocte coram te. **I**ntret in cōspēctū tuo oracō mea: inclina aurem tuā ad precem meā. **Q**uia repleta est malis anima mea: et vira mea in inferno appropinquauit. **E**stimatus sū cū descendentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. **S**icut vulnerati dormientes in sepulchris: quozū nō est memor amplius: et ipsi et manu tua repulsi sunt. **P**osuerūt me in lacu inferozū: in tenebris et in vmbra mortis. **S**uper me confirmatus est furor tuus: et omnes fludus tuos induxisti super me. **L**onge fecisti notos meos a me: posuerunt me a bominacōnem sibi. **T**raditus sū

et nō egrediebar: oculi mei languerūt pze impia. **C**lamaui ad te dñe: tota die expandi ad te manus meas. **N**unquid mortuis factes mirabilia: aut me did suscitabunt: et confitebuntur tibi. **N**unquid narzabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam: et veritatem tuam in perdicōnem. **N**unquid cognoscetur in tenebris mirabilia tua: et iusticia tua in terra obliuionis. **E**t ego ad te dñe clamaui: et mane oracō mea p̄ueniet te. **E**t qd dñe repelles oracōnem meā: auertis faciē tuā a me. **P**auper sū ego et in laboribus a iuuentute mea: exalta tus aut humiliatus sum et conturbat. **I**n me transierunt ire tue: et t̄r̄ozes tuī cōturbauerunt me. **Q**uam uerūt me sicut aqua tua die: aram uerunt me simul. **E**longasti a me amicum et proximum: et notos meos a miseria. *Intellectus ethā isrlite. lxxviii.*

Misericordias dñi: in eternum cātabo. **I**n generacōne et genera cōnem: annuntiabo veritatem tuam in ore meo. **Q**uoniā dixisti in eternum: misericordia edificabitur i celis: p̄parabitur veritas tua in eis. **D**isposui testamentū ele dīs meis: iurauit dauid seruo meo ut q̄ in eternū: p̄parabo semē tuū. **E**t edificabo in generacōne et generacōnem: scdm̄ tuā. **C**ōfitebuntur celi mirabilia tua dñe: et em̄ veritatē tuam in ecclesia sanctorū. **Q**uoniā quis in nudibus equabit dño: similis crit deo in filijs dei. **D**eus qui glorficat in consilio sanctorū: magnus et terribilis super omnes qui in arcau eius sunt. **D**omine deus virtutum quis similis tibi potens es domine: et veritas tuā in arcau tuo. **T**u dñaris potētia maris motū aut fluduum eius tu m̄tū gas

Tu humiliasti sicut vulneratum superbum: in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. **T**ui sunt celi et tua est terra: orbem terre et plenitudinem eius tu fundasti: a quilonem et mare tu creasti. **U**tabor et hermon in nomine tuo exultabunt: tuum brachium autem potentia. **F**irmetur manus tua et exaltetur dextera tua: iustitia et iudicium prepara coram sedis tue. **M**isericordia et veritas preceperunt faciem tuam: beatus populus quem fecit in iubilacione. **D**ne in lumine vultus tui ambulabunt: et in nomine tuo exultabunt tota die: et in iustitia tua exultabunt. **Q**uia gloria virtutis eorum tu es: et in beneplacito tuo exultabunt cornu nostrum. **Q**uia dñi est assuptio nostra: et sancti israel regis nostri. **T**unc locutus es in visione sanctis tuis: et dixisti posui adiutorium in potente: et exaltavi electum de plebe mea. **I**n cornu dauid servavi me: oleo sancto meo unxi eum. **M**anus enim mea auxiliabit ei: et brachium meum confirmabit eum. **N**ihil proficiet inimicis in eo: et filius iniquitatis non apponet nocere ei. **E**t condamnata facie ipsius inimicos eius: et odientes eos in fuga convertentur. **E**t veritas mea et misericordia mea cum ipso: et in nomine meo exultabit cornu eius. **E**t ponam in mari manum eius: et in fluminibus dextera eius. **I**pse invocavit me pater meus es tu: deus meus et susceptor salutis mee. **E**t ego primogenitum ponam illi: excelsum pre regibus terre. **I**n eternum servabo illi misericordiam meam: et testamentum meum fidele ipsi. **E**t ponam in seculo semini tuo: et thronum eius sicut diebus celi. **S**i autem dereliquerint filii eius legem meam: et in iudicijs meis non ambulaverint. **S**i iustitias meas prophana verint: et mandata mea non custodierint

Astirabo in virga iniquitates eorum: et in verberibus peccata eorum. **M**isericordiam autem meam non dispergam ab eis: neque nocebo in veritate mea. **M**eq; appanabo testamentum meum: quia procedunt de labijs meis non faciam irrita. **S**ancti iuravi in sancto meo si dauid mentiar: semen eius in eternum manebit. **E**t thronus eius sicut sol in conspectu meo: et sicut luna perfecta in eternum: et testis in celo fidelis. **T**u vero repulisti et desperisti: distulisti crederi tuum. **A**ugurasti testamentum servum tui: prophanaasti in terra sanctuarium eius. **D**estruxisti omnes sepes eius: posuisti firmamentum eius formidinem. **D**iriperunt enim omnes transcentes viam: factus est obprobrium viam suis. **E**t alta sti dextera exprimentum eius: lenificasti omnes inimicos eius. **A**verasti ad introitum gladii eius: et non es auxiliatus ei in bello. **D**estruxisti eum ab emundacione: et sexum eius in terra collidisti. **M**ozasti dies temporis eius: perdidisti cum confusione. **U**t quando dñe auertis in sinem: exarscet sicut ignis ira tuas. **D**emotare que mea substantia: nunquid enim vane constructi omnes filios hominum? **Q**uis est homo qui vivet et non videbit mortem: eruet animam suam ex manu inferi. **U**bi sunt misericordie tue antequam dñe: sicut iurasti dauid in veritate tua. **D**emoreto dñe obprobrium sanctorum tuorum: quod continuum in sinu meo multarum gentium. **Q**uod exprobauerunt inimici tui dñe: quod exprobauerunt commutacione creasti tuum. **B**enedictus dñs in eternum: fiat fiat. **D**eano moysi hominis dei. **H**eruv. **D**omine refugium factus es nobis: da generacione in generacione. **P**riusquam montes fierent aut formaretur terra et orbis: a seculo et in seculum tu es deus

Ne auctas hominē in humilitate: et
dixisti ouerānini filij boinū. **Q**m mil
le anni ante oculos tuos: tanq̄ dies he
sterna q̄ p̄terijt. **E**t custodia i nocte: q̄
pro nichilo habent eoz anni erūt. **M**a
ne sicut herba trāseat: mane floreat et
trāseat vespere trādat induret ⁊ arefcet.
Quia defecam⁹ in ira tua: ⁊ i furore tuo
turbati sum⁹. **P**ofuisti iniquitates n̄ras
in cōspectu tuo: seculū n̄m i illumina:
cōne vult⁹ tui. **Q**m om̄s dies n̄i defe
cerūt: ⁊ in ira tua defecam⁹. **A**nni n̄ri si
cut aranea meditantur: dies ānorū no
strozū i ipis septuaginta āni. **S**i autē in
potentibus cogitāāni: ⁊ amp̄li⁹ corū
laboz: et doloz. **Q**m supuenit m̄asuetu
do: ⁊ corripimur. **Q**nis nouit portita
tem ire tue: ⁊ pze timore tuo irā tuā di
numerare. **D**exterā tuā sic notā fac: et
eruditos corde in sapientia. **O**puertere
dñe vsq̄quo: ⁊ tēp̄caberis alto sup ser
uos tuos. **R**epleti sum⁹ mane misericōdia
tua: ⁊ exultauim⁹ ⁊ delectati sum⁹ i om̄i
bus diebus n̄ris. **L**etati sum⁹ pro diebus
quibus nos humiliasti: annis q̄bus vidi
mus mala. **R**espice in seruos tuos et i
opera tua: et dirige filios eoz. **E**t sit
splendor dñi dei n̄ri sup nos: ⁊ opa ma
nuū n̄rarū dirige. **Laus c̄nta ip̄i dd̄. xc**
Qui habitat i adiutorio altissimi:
in proteccione dei celi cōmorabitur.
Dicit dño suscep̄or me⁹ es tu: ⁊ refu
giū meū deus meus sperabo in ei. **Q**m
iple liberabit me de laqueo venānū: et
a verbo aspero. **S**capulis suis obum
brabit tibi: ⁊ sub pennis eius sperabis.
Sicut arāudabit te veritas eius: non
timebis a timore nocturno. **A**lagitta
volante i die: a negotio p̄ambulante
in tenebris: ab incurſu ⁊ tēnōnio m̄ri

diano. **Q**uatenus a latere tuo mille: et ce
cem milia a dextris tuis: ad te autē non
appropinquabit. **T**eruntamen oculis
tuis considerabis: et retribuē cōnem pec
catorum vitabis. **Q**uoniam tu es do
mine spes mea: altissimum posuisti re
fugium tuum. **N**on accedet ad te ma
lum: et flagellum nō appropinquabit
tabernaculo tuo. **Q**uonia angelis su
is mandauit te te: ut custodiant te in
omnibus vijs tuis. **I**n manibus por
tabunt te: ne forte offendas ad lapidē
p̄ccem tuum. **S**uper aspidem ⁊ basiliscū
ambulabis: et conculcabis leonem et
draconem. **Q**uoniam in me sperauit li
berabo eū: protegam eū quonia cogno
uit nomen in eum. **Q**uamant ad me et
ego exaudiam eū: cum ipso sum in tri
bulacōne: accipiam eum et glorificabo
eum. **L**ongitudine dierū replebo eū:
et ostendam illi salutare meū. **p̄s c̄nta dd̄. iij die**
Bonū est cōfiteri **an salom qm fū data ē tra**
domino: et psallere nomini tuo **xxi**
altissime. **A**d annūciandum mane mi
sericordiam tuam: et veritatem tuam p
noctē. **I**n tēp̄o cor̄to psalterio: cū cā
tico in cythara. **Q**uia delectasti me do
mine in factura tua: et in operibus ma
nuū tuarū exultabo. **Q**uā magnificata
sunt opera tua domine: nimis profunde
facte sunt cogitacōnes tue. **Q**uī in si
piens nō cognosceret: et stultus nō intelli
get hec. **Q**um exorti fuerint peccatores
sicut femur: et apparuerunt omnes qui
operantur iniquitate. **E**t intreat in
seculum seculi: tū autē altissimus in eter
num die. **Q**uonia ecce inimici tui do
mine qm̄ ecce inimici tui p̄ribūt: et di
spergent om̄s qui operant iniquitatem.
Et exaltabitur sicut vnicornis cornu
meū: ⁊ s̄med⁹ mea i misericordia v̄bari

Et respicit oculus meus inimicos meos: et insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. **I**ustus ut palma florebit: sicut cedrus libani multiplicabit. **P**lātati in domo dñi: in atrijs domus dei nostri florebit. **A**d huc multiplicabuntur in senecta vberi: et bene patientes erūt q̄ annuāt. **Q**uonia rectus dñs deus noster: q̄ nō est iniquitas in eo. **L**aus tanta ip̄i dauid cā Sabbathi quando fundata ē terra. **xxij**

Dominus regnauit exortē in dicitur et preāntit se. **E**t nō firmavit orbē terre: qui nō commouebitur. **P**arata sedes tua ex tūc: a seculo tu es. **E**leuauerūt flumina dñe: et eleuauerūt flumina vocē suam. **E**leuauerūt flumina fluxus suos: a vocibz a quarū multarū. **M**irabiles clacōnes maris: mirabilis in altis dñs. **T**estimonia tua credibilia facta sūt nimis: domū tuam et cetera sanctitudo dñe in lōgitudo me dicitur. **ps̄. dd. iiii. sabbi. xiiii.**

Deus vladonū dñs: deus vladonū libere egit. **E**stare qui iudicas terrā: redde retribuōne supra bis. **A**q̄ quo peccatores dñe: usq̄ quo peccatores gloriabūtur. **E**ffabūtur et loquētur iniquitatē: loquent om̄s q̄ operant in iusticiā. **P**opulū tuū dñe humiliauerūt: et hereditatē tuā vexauerūt. **Q**uidam et aduenā intrā fecerunt: et pupillos occiderūt. **E**t dixerūt nō vixit dominus: nec intelligit deus iacob. **I**n telligite insipientes i populos: et stulti aliquanto sapite. **Q**ui plantauit aurem nō audiet: aut qui finxit oculū nō conseruat. **Q**ui corripit gētes nō arguit: qui docet omnē scientiā. **D**ñs scit cogitacōnes hominū: quonia vane sunt. **B**eatus homo quē tu erudieris dñe:

et te lege tua docueris eū. **E**t minges ei a diebus malis: donec fodiatur peccato ri fouca. **Q**uia nō repellit dñs plebem suam: et hereditatē suā nō derelinquet. **Q**uo adusq̄ iusticiā cōuertatur in iudiciū: et qui iura illam: omnes qui redō sunt corde. **Q**uis consurget michi aduersus malignātes: aut quis stabit meū aduersus oprātes iniquitatem. **N**isi quia dñs adiūuit me: paulom̄ habitasset in inferno anima mea. **S**i dicebam motus est pes meus: miseri cor: dia tua dñe adiuuabit me. **S**edūm multitudinem dolorū meorum in corde meo: cōsolacōnes tue lenificauerūt animam meā. **N**ūquid adhaeret tibi scēs iniquitatis: qui fingis labor em in peccato. **C**aptabāt in animā iusti: et sanguinem innocentē cōdemnabūt. **E**t factus est michi dñs i refugiu: et deus meus in adiutoriu ipsi mei. **E**t redde illis iniquitatē ipsorū: et in malicia eorū disperet eos: disperet illos dñs deus noster. **L**aus tanta ip̄i dñi. **xxiiii.**

Temere exultemus dño: iubilemus deo saluati nostro. **P**rocapemus factem eius i cōfessione: et in psalmis iubilemus ei. **Q**m̄ deus magnus dñs: et rex magnus super om̄es deos. **Q**uia in manu eius sūt om̄es fines terre: et altitudines montū ipsius sunt. **Q**m̄ ip̄ius est mare et ip̄e fecit illud: et siccam manus eius formauerūt. **T**emere atozem? et p̄damus q̄ plozemus ante dñm q̄ fecit nos: qz ip̄se est deus noster. **E**t nos populus pascue eius: et oues manus eius. **H**odie h̄i uocem ei? audieritis: nolite obdurare corda v̄ra. **S**icut in irā cōne: secundū diem tempra cōnis in deserto. **U**bi temp̄tauerūt me patres v̄stri: probauerūt q̄ vixerūt

opera mea. **Q**uadragesima annis offensus fui generationi illi: et dixi semp erant corae. **E**t isti non cognouerunt vias meas: ut irauit ira mea si intrabit in requiem meam. **P**salms dauid qm domi dñi edificabat post captiuitate. **xv.**

Cantate dño cantia nouu: cantate dño omis terra. **C**antate dño et benedicite nomini eius: annuntiate de die in die salutare eius. **A**nnuntiate inter gentes glam eius: in omibz pplis mirabilia eius. **Q**uonia magnus dñs et laudabilis nimis: terribilis est super omes deos. **Q**uonia omis dii genuit remonia: dñs aut celos fecit. **C**onfessio et pulcritudo in conspectu eius: sanctimonia et magnificencia i sanctificatione eius. **A**fferre domino patrie gentiu: afferre domino gloriam et honorem: afferre domino gloriam nomini eius. **C**ollite hostias et introite in atria eius: adorare dominum in atrio sancto eius. **C**ommoueat a facie eius vniuersa terra: dicite i gentibus quia dñs regnauit. **E**tenim correxit orbem terre qui non commouebatur: iudicabit populos in equitate. **U**erent celi et exultet terra: commoueat mare et plenitudo eius: gaudebit campi et omnia que in eis sunt. **T**unc exultabunt omnia ligna siluarum a facie domini quia venit: qui uenit iudicare terram. **I**udicabit orbem terre i equitate: et populos i ueritate sua. **P**salms dauid qm era eius statuta e ei. **xvii.**

Dominus regnauit exultet fra: letet omis. **N**ubes et caligo in arauit eius: iusticia et iudicium correptionis eius. **I**gnis ante ipsum preceat: et inflammabit i arauit inimicos eius. **I**lluxerunt fulgura eius orbi terre: uisit et commota est terra. **M**entes sicut cera fluxerunt a facie domini: a sicut

domini omnis terra. **A**nnuntiate ueritate celi iusticiam eius: et uiderunt omnes populi gloriam eius. **C**onfundantur omnes que adorant sculpsalia: et qui gloriantur in simularis suis. **A**dozate eum omnes angeli eius: audite et letata est syon. **E**t exultauerunt filie iude: propter iudicia tua domine. **Q**uia tu dominus altissimus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos. **Q**uia diligis dñm odite malum: custodit dñs aias sanctorum suorum de manu peccatorum liberauit eos. **L**ux orta est iusto: et redit corae leticia. **L**etamini iusti in dño et confitemini memorie sanctificationis eius.

Psalms dauid. **xviii.**
Qantate dño cantia nouu: quia mirabilia fecit. **S**aluaabit sibi dextra eius: et brachium sancti eius. **N**otum fecit dñs salutare suum: in conspectu gratia reuelauit iusticia sua. **R**ecordatus est misericordie sue: et ueritatis sine domini iustitiam.

Uiderunt omnes termini terre: salutare dei nostri. **I**ubilate dño omis terra: cantate et exultate et psallite. **P**salms dño in cythara in cythara et uice psalmi: i tuba ductilibz et uice tube cornee. **I**ubilate in conspectu regis dñi: moueat mare et plenitudo eius: orbis terrarum et quibus habitant in eo. **F**luminia plauent manu fil monies exultabunt a conspectu dñi: quonia uenit iudicare terram. **I**udicabit orbem terrarum in iusticia: et populos in equitate. **P**s dauid. **xviii.**

Dñs regnauit irascant populi: qui sedes super cherubim moueatur fra. **D**ñs in syon magnus: et excelsus super omnes populos. **C**onstant nomini tuo magno: quonia terribile et sanandum est: et honor regis iudicium diligit.

Tu parasti directiones: iudiciū et iusticiam in iacob tu scalti. **E**xaltate dñm cū nostrū: et adorare scabellū pedū eius quoniā sanctū est. **M**oyse et aaron in sacertoibus eius: et samuel inter eos q̄ inuocāt nomē eius. **I**nuocabāt dñm et ipse exaudiebat eos: in columna nubis loquebatur ad eos. **C**ustodiebāt testimonia eius: et preceptū quod dedit illis. **D**icit dñs noster tu exaudiebas eos: tuis tu propitiū fuisti eis: et visitātes in om̄is adimentiones eorum. **E**xaltate dñm cū nostrū: et adorare in monte sancto eius: qm̄ sanctus dñs deus noster. **ps̄ in confessione. xxx.**

Tribulate dño om̄is terra: seruite dño in leticia. **I**ntrōite in cōspectu eius in exultatione. **S**citote qm̄ dñs ipse est deus: ipse fecit nos et nō ipsi nos. **P**opulus eius et om̄es pascue eius intrōite portas eius in cōfessione: atria eius in ymnis cōfitemini illi. **L**audate nomē eius qm̄ factus est dñs: in eternum misericordia eius: et usq; in generacōne et generacōnem veritas eius. **ps̄ ipi dauid. c.**

Misericordia et iudiciū: cetero tibi dñe. **P**allā et intelligā in via immaculata: quāto venies ad me. **P**erambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus mee. **N**ō proponebā ante oculos meos rem iniustā: facientes precarificacōnes obuiū. **N**ō adhēsit michi cor prauū: declinante a me malignū nō cognoscebat. **D**errahentē secreto proximo suo: hunc persequebar. **S**uperbo oculo et insidiabili corde: cū hoc nō crebam. **O**culi mei ad fides terre: ut sciret meū: ambulās in via immaculata hic michi ministrabat. **N**ō habitabit in medio domus mee q̄ facit supbiā: qui loquitur iniqua nō duxerit in oculo oculorū

meorū. **I**n matutino interficiēbā om̄s peccatores terre: ut disperderē de ciuitate dñi om̄es operātes iniquitatē. **Oratio paup̄is cū angustia: et orā dño cū dñs p̄c̄ sua. Ci.**

Domine exaudi oracōnem meam: et clamor meus ad te veniat. **N**ō auertas faciē tuā a me: in quacūq; die tribulo: inclina ad me aurem tuam. **I**n quacūq; die inuocauero te: velocit̄ exaudi me. **Q**uia defecerūt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cinis aruerunt. **P**ercussus sū ut fanū et aruit cor meū: quia oblitus sū comētere panem meum. **A**uocē gemitus mei adhēsit os meū carni mee. **S**imilis factus sū pellicano solitudinis: factus sū sicut michi: coraz in domiali. **O**gilauit: et factus sū sicut passer solitarius in tecto. **T**ota die exprobrabāt michi inimici mei: et qui laudabāt me aduersū me iurabant. **Q**uia cinerē tanq̄ panē māducabā: et posuī mē cū sicut miserebā. **H**isce ire indigna cōis tue: qz eleuās alifisti me. **D**ies mei sicut umbra declinauerūt: et ego sicut fenū arui. **T**u autē dñe in eternū permanes: et memorial et tuū i generacōne et generacōne. **T**u exurgens misereberis syon: quia tempus miserendi eius: quia venit tempus. **Q**uoniam placuerūt seruis tuis lapides eius: et terre eius miserebūt. **E**t timebunt gentes nomē tuū dñe: et om̄s reges terre gloriā tuā. **Q**uia edificauit dñs syon: et habitabit in gloria sua. **R**esperit in oracōne humiliū: et nō spreuit precem eorū. **S**cribantur hec in generacōne altera: et populus qui creabitur laudabit dñm. **Q**uia prospexit de excelso sacro suo: dñs de celo in terram asperit. **T**e audiret gemitus cōp̄ditorū: ut solueret filios interemptorū. **T**u annūciant

in syon nomen dñi: et laude ei⁹ i iherlm
Fecōueniendo p̄plos in vnū: et reges
ut seruiant dño. **R**espōdit ei i via vir
tutis sue: pauātatē dierū meorū nuncia
michi. **R**e uocates me i dimidio dierū
meorū: in generacione ⁊ generacionem
anni tui. **F**ido tu dñe terram funda
sti: ⁊ op̄ra manū tuarū sunt celi. **E**p
si p̄ribū tu autē p̄man eo: et om̄es sicut
uestimentū veteralescēt. **E**t sicut opr:
corū mutabis eos et mutabū: tu autē
item ipse es: et anni tui nō reficiēt. **F**i:
lij seuorū tuorū habitabunt: et senen
eopi seculū diriget. **Ps. 124. V. n.**

Benedic anima mea dño: et omnia
que intra me sunt nō mini sancto
eius. **B**enedic anima mea dño: et nō
li obliuisci omnes retribuciones eius.

Qui propiat omnibus iniquitatibus
tuis: qui sanat om̄es infirmitates tuas.
Qui retēnit te in teritū vitā tuā: qui co
ronat te in misericōdia ⁊ misericōmibus.

Qui replet i bonis desiderii tuū: renoua
bitur ut a quile iuuentus tua. **F**acēs
misericōdias dominus: et iudiciū omi
bus iniuriā patientibus. **N**otas feat vi
as tuas moyfi: filijs isrl̄ volūtares sus
as. **M**iseratoꝝ et misericōꝝ dominus:
longanimis ⁊ multū misericōꝝ.

Non in perpetuū irasceatur: neq; in eternū con
minabitur. **N**on sc̄dm peccata nostra
retribuit nobis: neq; sc̄dm iniquitates n̄ra
retribuit nobis. **Q**uonia sc̄dm altitudi
nem celi a terrā: corroboraui miseri
cordiam suā sup timentes se. **Q**uan tū
distat ortus ab occidente: longe feat a
nobis iniquitates nostras. **Q**uomodo
miseretur pater filioꝝ miseris est dñs
timentibus se: quoniam ipse cognouit
figmentum nostrum. **R**ecordatus est
quonia puluis sumus: homo sicut fenū

dies eius: tanq̄ flos agri sic efflorescit.
Quonia spiritus p̄transibit i illo et nō
subh̄ster: et non cognoscer ampl̄ locū
suū. **M**isericōdia autē dñi ab eterno et
usq; in eternū: super timentes eū. **E**t iu
sticia illius in filios filioꝝ: h̄ijs qui ser
uant testamentū ei⁹. **E**t memores sūt
mādatoꝝ ipi⁹: ad faciendū ea. **O**ms in
celo parauit seē suā: et regnū ip̄ius om
nibus comminabitur. **G**enedicite dño
omnes angeli eius potentes virtute: fa
cientes verbū illi⁹ ad audiendā vocē ser
monum eius. **G**enedicite domino om̄s
virtutes eius: ministri eius qui factis
voluntatem eius. **G**enedicite domino
omnia op̄ra eius: in omni loco domi
nationes eius: benedic anima mea dño
Psalmus 124. V. n.

Benedic anima mea dño: dñe deus
meus magnificatus es vehement.

Non fessione et terore induisti amictu
lum me sicut vestimēto. **E**xtēdas celū
sicut pellem: q̄ regis a aquis superiora ei⁹.

Qui ponis nubem ascēsum tuū: qui am
bular super pennas ventorū. **Q**ui facis
angelos tuos spirit⁹: et ministros tuos
igne vrentē. **Q**ui subasti terrā sup stabili
tate suā: nō inclinabis in seculū seculi.

Abissus sicut vestimentū amict⁹ eius:
sup mōtes stabūt aque. **A** in crepaci
one tua fugit: a voce tonitruū tui formi
dabūt. **A**scēdunt mōtes et descendunt
campi: in locum quem fundasti eis.

Errimum posuisti quem non transgred
entur: neq; conuertentur op̄are terrā.

Qui emittis fontes in conuallibus: in
ter mediuū montū p̄transibit a que.

Porabit om̄s bestie agri: expeābūt
ona gri i fit sua. **S**uper ea volucres celi
habitabunt: ⁊ medio p̄ray dabūt vo
ces. **R**igans montes ⁊ sup̄ioribus suis

de fructu operū tuorū satiabitur terra.
Produces fenu iumentis: et herbā sar-
uituti hominū. **U**t educas panē de terra:
et vinū lenificet cor hominis. **U**t exbi-
laret facē in oleo: et panis cor hominis
cōfirmet. **S**aturabunt ligna cāpi et ce-
dri libani quas plātauit illic: passeres
indificabunt. **R**erodij tomus dur est
eozū: montes exelsti certis: p̄tra refu-
giū herimacijs. **H**ecit lunā in tempora:
sol cognouit occasū suū. **P**osuiti te
nebras et facta est nox: in ipsa p̄trāsi
būt om̄s bestie filue. **C**atuli leonū nu-
gites ut rapiāt: et querāt a teo c̄sā sibi.
Ortus est sol et cōgregati sūt: et in a-
bilibus suis collocabūtur. **E**xibit ho-
mo ad opus suū: et ad opracōne suā
usq; ad vesperā. **Q**uā magnificata sūt
opra tua dñe: om̄ia in sapientia fecisti:
impleta est terra possessione tua. **H**oc
mare magnū et spaciōsū maib: illic re-
p̄tilia quoz nō est numerus. **A**lalia pu-
silla cū magnis: illic nanes p̄trāsi būt.
Orao iste quē formasti ad illuendū
ei: om̄ia a te expectant ut eos illis c̄sā
in tempore. **D**ante te illis colligent: a-
periente te manū tuā om̄ia implebunt
bonitate. **F**uertente aut te facē turba-
būtur: auferes spiritū eozū et d̄ficiēt:
et in puluere suū reuertētur. **A**mitte
spiritū tuū et creabūtur: et renouabis
facē terre. **S**it gloria dñi in seculum:
letabitur dñs in opris suis. **Q**ui re-
spiciat terram et faciat eā tremere: qui t̄-
ḡit montes et fumigāt. **C**antabo
tuo in vita mea: psallā deo meo q̄dū
sum. **E**quando s̄t ei eloquiū meū: ego
vero celebrabo in tuo mimo. **D**eficiēt
peccatores a terra et iniqui ita ut non
sint: benedic anima mea domino. **C. m.**

34
Onfitemini dño et inuocate no-
men eius: annūdate inter gentes
opra eius. **C**antate ei et psallite ei:
narrate om̄ia mirabilia eius: laudami-
ni in noīe sancto eius. **T**etur cor q̄
reū dñm: q̄rite dñm et cōfirmamini q̄
rite facē ei? **S**emp̄ emētoe mirabiliū
eius que fecit: prodigia et iudicia oris
eius. **S**emē ab rābā seruū eius: filij iā-
cob electi eius. **E**pse dñs deus noster:
in vniuersa terra iudicia eius. **R**emor
fuit in seculū testamētū sui: v̄rbi quod
mādauit in mille generacōnes. **Q**uod
disposuit ad abzabā: et iuramētū sui ad
ysaac. **E**t statuit illud iacob in pre-
cep̄tū: et israel in testamētū eternum.
Dicens tibi dabo terrā ebanan: sum-
culū hereditatis v̄stre. **Q**um essent nu-
mero bzeui: paucissimi et incole eius.
Et p̄trāsi erūt de gente in gente: et de
regno ad populū alterū. **N**on reliquit
hoīe nocere eis: et corripuit p̄o eis re-
ges. **N**olite tangere ciuitos meas: et in
p̄phetis meis nolite malignari. **E**t
vocaui famē sup terrā: et om̄e firmamē-
tū panis cōtriuuit. **M**isit ante eos v̄p̄:
in seruū venūdatus est ioseph. **H**umili-
auerūt in cōp̄dibus p̄ces eius: seruū p̄-
transt̄it animā eius donec v̄m̄eret v̄rbū
eius. **E**loquiū dñi inflāmauit eū: misit
rer et soluit eū: p̄m̄aps populozū et dī
misit eū. **O**st̄it eū dñm dom̄ sue:
et p̄m̄apm om̄is possessionis sue. **E**t
erudit et p̄m̄aps eius sicut semetipsū:
et senes eius p̄uētā doceret. **E**t in-
trauit israel in egiptū: et iacob accola
fuit in terra eban. **E**t auxit populum
suū v̄bement̄er: et firmavit eū sup mi-
nicos ei. **Q**uerit cor eozū ut crudī-
rent populū eius: et volum facerent in
seruos eius. **M**isit moysen seruū suum:

aaron quem elegit ipse. **P**osuit in eis
verba signorum suorum et prodigiorum
in terra egypti. **V**isit tenebras et obscu-
rauit: et non exacerbarunt sermones suos.
Conuerit a quas eorum in sanguinem: et oc-
cidit pisces eorum. **V**idit terra eorum ra-
gas: in penetrabilibus regum ipsorum. **V**ixit
et venit cynomia et sciniphes: in omnibus
finibus eorum. **P**osuit plumas eorum gran-
dine: igne comburentem in terra ipsorum. **E**t
perculsit vineas eorum et ficulneas eorum: et
contrivit lignum finium eorum. **V**ixit et venit
locusta et bruca: cuius non erat nume-
rus. **E**t comedit omne fenum in terra
eorum: et comedit omnem fructum terre
eorum. **E**t perculsit omne primogenitum
in terra eorum: primitias omnis laboris e-
orum. **E**t eduxit eos cum argento et auro:
et non erat in tribubus eorum infirmus. **L**e-
tata est egyptus in profectioe eorum:
quia inabuit timor eorum super eos. **E**t
pandit nubem in protectionem eorum: et
ignem ut luceret eis per noctem. **D**ederunt
et panem coturnicis: et pane celi saturavit
eos. **V**irupit peram et fluxerunt aque:
abierunt in sicco flumina. **Q**uoniam
memor fuit verbi sancti sui: quod habu-
it ad abraham puerum suum. **E**t edu-
xit populum suum in exultatione: et de-
ctos suos in leticia. **E**t dedit illis regio-
nes gentium: et labores populorum posse-
derunt. **Q**uod custodiant iustificationes eius
et legem eius requirant. **Alla alla.**

Confitemini domino quoniam bonus: quo-
nia in seculum misericordia eius. **Q**uis
loquetur potentias domini: auditas faciet
omnes laudes eius. **B**eatissimi qui custodiunt
iudicium: et faciunt iustitiam in omni te-
pore. **M**emento nostri domine in benepla-
cito populi tui: visita nos in salutari tuo
Hoc videndum in bonitate electorum

tuorum ad lerandum in leticia gentis
tuæ: ut lauteris cum hereditate tua. **P**ec-
cauimus cum patribus nostris: iniuste egi-
mus iniquitatem fecimus. **P**atres nostri
in egypto non intellexerunt mirabilia tua
non fuerunt memores misericordis mi-
sericordie tue. **E**t irritauerunt ascen-
tes in mare mari rubrum et saluauit eos
propter nomen suum: ut non faceret
potentiam suam. **E**t in cepauit mare ru-
brum et exsiccatum est: et dedit eos in
abissis sicut in deserto. **E**t saluauit eos
de manu odientium: et recepit eos de ma-
nu inimici. **E**t operuit aqua tribulan-
tes eos: vnus ex eis non remansit. **E**t
non crediderunt verbis eius: et laudauerunt
laudem eius. **Q**uod fecerunt oblitum sunt
oprum eius: non sustinuerunt consilium
eius. **E**t conaspierunt conaspiscendam
in deserto: et temptauerunt eum in aqua
sola. **E**t dedit eis praedonem ipsorum: et
misit saturitatem in animas eorum. **E**t
irritauerunt moysen in castris: aaron
sanctum domini. **A**perta est terra et reglu-
tiuit dathan: et operuit super congrega-
tionem abiron. **E**t exarsit ignis in sy-
nagoga eorum: flamma obussit peccatores.
Et fecerunt vitulum in oreb: et adorauerunt
sculptile. **E**t mutauerunt gloriam suam in
militudinem vituli comedentis fenum. **O**b-
liti sunt eum qui saluauit eos: quod fecit magna
lia in egypto mirabilia in terra egypti: ter-
ribilia in mari rubro. **E**t dixit ut dis-
perceret eos: si non moyses dedisset eis
stercus: in contradictione et impedimento eius.
Et auerteret iram eius ne disperderet eos: et pro
nichilo habuerunt terram desiderabilem.
Non crediderunt verbo eius: et murmura-
uerunt in tabernaculis suis: non exaudie-
uocem domini. **E**t eleuauit manum suam
super eos: ut prosterneret eos in deserto.

Et ut diceret semen eorum in nationibus:
 et disperderet eos in regionibus. Et in
 facti sunt beelzebub: et comederunt sacrificia
 in ortuorum. Et irritauerunt eum in ad
 in uenationibus suis: et multiplicata est in
 eis ruina. Et steterunt pharaones et placauit:
 et cessauit quassa. Et reputatum est
 ei in iniusticia: in generatione et genera
 tione usque in sempiternum. Et irritauerunt
 eum ad aquam contradictionis: et uerax
 tus est moyses propter eos: quia exacer
 bauerunt spiritum eius. Et distinxit in la
 biijs suis: non disperderunt gentes quas
 dixit dominus deus illis. Et commixti sunt in
 ter gentes: et didicerunt opera eorum et ser
 uierunt sculpentibus eorum: et factum est illis
 in scandalum. Et immolauerunt filios
 suos et filias suas: demonijs. Et effu
 derunt sanguinem innocentem sanguinem fi
 liorum suorum et filiarum suarum: quas sacrifici
 cauerunt sculpentibus chanaan. Et inter
 facta est terra in sanguinibus: et contami
 nata est in operibus eorum: et fornicati sunt
 in adiuuentionibus suis. Et iratus est
 furor dominus in populum suum: et contumax
 est hereditatem suam. Et tradidit eos in
 manus gentium: et dñati sunt eorum qui occi
 derunt eos. Et tribulauerunt eos inimici
 eorum: et humiliati sunt sub manibus eorum:
 sepe liberauit eos. Ipsi autem exacerbauerunt
 eum in consilio suo: et humiliati sunt in
 iniquitatibus suis. Et uidit cum tribu
 larentur: et audiuit orationem eorum. Et
 mentis fuit testamētum suum: et permisit eum
 secundum multitudinem misericordie sue.
 Et redit eos in misericordias: in con
 spectu omnium qui sperant eos. Et alios
 facit nos domine deus noster: et congrega nos
 de nationibus. Et confiteamur nomini
 sancto tuo: et gloriemur in laude tua.

Benedictus dominus deus israel a seculo et usque

in seculo: et dicit omnis populus fiat fiat
 Alleluia. *Allia alleluia. C. 17.*

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam
 in seculo misericordia eius. Dicat quod
 redempti sunt a domino: quos redemit de ma
 nu inimici: de regionibus congregauit
 eos. **A**solis ortu et occasu: ab aquilo
 ne et mari. Et tranterunt in solitudine in
 iniquo: uiam ciuitatis habitaculi non
 inueniunt. Esurientes et sitientes: aia
 eorum in ipsis defecit. Et clamauerunt
 ad dominum cum tribulatione: et de necessita
 tibus eorum eripuit eos. Et rediit eos
 in uiam rectam: ut irent in ciuitate habi
 ta communi. **C**onfiteantur domino misericordie
 eius: et mirabilia eius filijs hominum.
Quia sicut animam manentem: et animam
 esurientem sicut uisum. **S**erentes in te
 nebris et umbra mortis: uindictam in me
 dicare et ferro. **Q**uia exacerbauerunt
 eloquia dei: et consilium altissimi irritauerunt.
Et humiliatum est in laboribus eorum: et
 infirmati sunt nec fuit quod adiuuaret. Et
 clamauerunt ad dominum cum tribulatione: et
 de necessitatibus eorum liberauit eos. Et
 eduxit eos de tenebris et umbra mortis:
 et uincula eorum dirupit. **C**onfiteantur
 domino misericordie eius: et mirabilia eius
 filijs hominum. **Q**uia contumuit portas
 creas: et uides fere eos obsequit. **S**uscipe
 propter eos de uia iniquitatis eorum: propter
 iniusticias cum suas humiliati sunt. **O**mnis
 esca a hominata est anima eorum: et appo
 pinquauerunt usque ad portas mortis.
Et clamauerunt ad dominum cum tribulatione
 tur: et de necessitatibus eorum liberauit
 eos. **M**isit uerbum suum et sanauit eos:
 et eripuit eos de interitionibus eorum.
Confiteantur domino misericordie eius:
 et mirabilia eius filijs hominum. **E**t sa
 crificet sacrificium laudis: et annunciet

opera eius in exultatione. Qui descendit
mare in nauibus: facientes operationem
in aquis multis. **I**psi vixerunt opera do-
mini: et mirabilia eius in profundo. **Q**ui
xit et stetit spiritus procelle: et exaltati
sunt fluctus eius. **A**scendit usque ad celos
et descendit usque ad abyssos: aia eorum in
malis tabescebat. **T**urbati sunt et moti
sunt sicut ebrius: et omnis sapientia eo-
rum deuorata est. **E**t clamauerunt ad
dominum cum tribularentur: et de necessitatibus
eorum eduxit eos. **E**t statuit procellam eius
in auram: et siluerunt fluctus eius. **E**t le-
ta sunt quia siluerunt: et reduxit eos in por-
tum voluntatis eorum. **C**onfiteantur domino
misericordie eius: et mirabilia eius filiis ho-
minum. **E**t exaltent eum in ecclesia plebis
et in synagoga seniorum laudem eius. **P**osuit
flumina in desertum: et erit usque aquarum in si-
nem. **T**erra fructifera in sanguine: a malicia
inhabitantium in ea. **P**osuit desertum in sta-
gnam aquarum: et terra sine aqua in erit usque
aquarum. **E**t collocauit illic efluentes
et construxerunt ciuitatem habitationis.

Et seminauerunt agros et plantauerunt
vitem eas: et fecerunt fructum naturam
eius. **E**t benedixit eis et multiplicati sunt ni-
mis: et iumenta eorum non minus orauerunt.
Et pauca facti sunt: et vexati sunt a tri-
bulatione malorum et dolore. **A**ffusa
est contentio super primas: et errare
fecit eos in itinere et noui in via. **E**t ad-
iunxit pauperem de inopia: et posuit hinc
oues familias. **Q**uerunt recti et leti-
buntur: et omnis iniquitas opprobriabit
os suum. **Q**uis sapiens et custodiet hec
et intelliget misericordias domini. **A**lla.

Canticum psalmi ipsi dauid. C. vii.

Paratum cor meum deum paratum
cor meum: cantabo et psallam in
gloria mea. **E**xsurge psalterium et cythara

et surgam diluam. **C**onfitebor tibi in
populis domine: et psallam tibi in nationibus.

Quia magna super celos misericordia tua: et
usque ad nubes veritas tua: **E**xaltare su-
per celos deus: et super omnes terra glori-
a tua: ut liberet dilectum tuum. **S**aluum fac cetera tu-
a et exaudi me: et locum in sancto tuo.

Exultabo et diuisa habundantiam: et conual-
lem tabernaculorum dimicant.

Deus est
galaad et me est manasses: et ephraim
suscepit caput meum. **J**uda rex meus:
moab lebes speciei mee. **I**n ydumeam ex-
tendit calcamentum meum: michi alienige-
ne amici facti sunt. **Q**uis reducet me in
ciuitatem munitam: quis reducet me usque
in ydumeam. **N**onne tu deus qui repu-
listi nos: et non exabis deus in virtutibus
nostris. **D**o nobis auxilium de tribulaci-
one: quia vana salus hominis. **I**n deo
sancimus virtutem: et ipse ad mehilum re-
ducet inimicos nostros. **I**n fine ps.

Deus laudem meam ne
tacueris: quia os peccatoris et os

dolosi super me aperit est. **L**ocutus sum ad
uersum me lingua dolosa: et sermomi-
bus odij circumdaxerunt me et expungna-
uerunt me gratis. **P**ro eo ut me dilige-
ret terrebant michi: ego autem ora-
bam. **E**t posuerunt aduersum me ma-
la pro bonis: et odium dilectionis mea

Constituere super eum peccatoris: et dya-
bolus stetit acceptus eius. **C**um iudicaf-
ereat conueniens natus: et oratio eius fiat
in peccatum. **H**iant dies eius pauca: et e-
piscopatui eius accipiat alter. **H**iant fi-
lij eius orphanum: et vxor eius vidua.

Mutantes transferentur filij eius et me-
dicent: etiam autem de habitacionibus suis.
Seruetur fenerator omnes substantiam eius
et diripiatur alieni labores eius. **N**on fit il-
li adiutor: nec fit qui miserat pupillis eius.

Fiant nati eius in interitū: in genera
 cōne vna deleat nomē eius. **I**n memo
 riā reseat iniquitas patris eius in cōspe
 ctu dñi: et peccatū matris eius nō delea
 tur. **F**iant cōtra dominū semper: et dis
 speret te terra memoria eorū: pro eo
 q̄ nō est recordatus facere misericordi
 am. **E**t persecutus est hominē inopem
 et mendicū: et cōpundū corae mortifi
 care. **E**t dilexit maledictionem et ve
 niet ei: et nō luit benedictionem et elon
 gabitur ab eo. **E**t induit maledictio
 nem sicut vestimentū: et intravit sicut
 aqua in interiora eius: et sicut oleū in
 ossibus eius. **F**iat ei sicut vestimentū
 quo operitur: et sicut zona qua semper
 praedangitur. **H**oc opus eorum qui de
 trahunt michi apud dominum: et qui
 loquuntur mala aduersus animam meā.
Et tu domine domine fac meam pro
 pter nomē tuū: quia suavis est miseri
 cordia tua. **L**ibera me quia egenus et
 pauper ego sum: et cor meum contur
 batum est intra me. **S**icut umbra cum
 declinat ablati sum: et excussus sum
 sicut locuste. **G**enua mea infirmata sūt
 a ieiunio: et caro mea immutata est pro
 pter oleū. **E**t ego factus sū obprobriū
 illis: viderūt me et mouerūt capita sua.
Ad iuuā me dñe deus meus: saluū me
 fac propter misericordiā tuā. **E**t sciāt
 quia manus tua haec: et tu dñe fecisti eā.
Maledicent illi et tu benedices: q̄ instur
 gunt in me cōfundant: seruus autē tu
 us letabitur. **I**nduant qui extrahunt
 michi putore: et operiant sicut dypploy
 te cōfusione sua. **C**onfitebor dño minis
 in ore meo: et in medio multorū laudabo
 eū. **Q**uia assistit a tertris pauperis: ut
 salua faceret a persecutibz animā meā.
Psalmus dauid. *C. ix.*

Dixit dñs dño meo: sete a
 tertris meis. **N**onc ponā
 inimicos tuos scabellum pe
 dū tuorū. **I**ngam virtutis
 tue emittet dñs ex syon: dñare ī medio
 inimicorū tuorū. **A**etiā primipiū ī die
 virtutis tue in splendoribus sanctorū:
 ex viro ante lauferū genui te. **L**aura
 uit dñs et nō pmitebit eum: tu es sacer
 dos in eternū: secundū ordinē melchise
 dec. **D**ñs a tertris tuis: confregit in
 die ire sue reges. **I**udicabit dñs ī na
 cōmbus implebit ruinas: cōquassabit
 capita in terra multorū. **D**e torrente
 in via bibet: propterea exaltabit caput
Confitebor tibi domine *Alleluia. C. x.*
In toto corde meo: in ostio iusto
 rum et cōgregacōne. **M**agna opera do
 mini: exquisita in omnes volūtares ei?
Confessio et magnificantiā opus ei?
 et iustitia eius manet in seculum seculi.
Memorā fecit mirabilū suorū: miseri
 cordis et miserator dñs: scā dedit timen
 tibus se. **M**emor erit in seculū testamē
 ti sui: virtutē operū suorū amundabit
 populo suo. **A**t ter illis hereditatē gen
 tiū: opera manū eius veritas et iudi
 cium. **F**idelia omnia mandata eius: cō
 firmata in seculū seculi: facta in veritate
 et equitate. **R**ecompēcōnem misit popu
 lo suo: mandauit in eternū testamentum
 suū. **S**andū et terribile nomen eius:
 inicitū sapientiē timor dñi. **I**ntellect?
 bonus omnibus factentibz eū: laudacō
 eius manet in seculum seculi. *Alleluia*
Allā reuisionis aggrē: et zacharie. *C. xi.*
Beatus vir qui timet dñm: in mā
 datis eius volēt mimis. **P**otens
 in terra erit semen eius: generacō recto
 rū benedicef. **G**loria et dñi de ī domo
 ei?: et iustitia eius manet in seculū seculi

Sortum est in tenebris lumen rectis :
miseri cor et miserator et iustus. **I**ocū
dus homo qui miseretur et commodat:
disponet sermones suos in iudicio: quia
in eternum nō commouebitur. **I**n me
moriam eterna erit iustus: ab audicione ma
la nō timebit. **P**aratu cor eius sperare
in dño: confirmatū est cor ei: nō commo
uebitur donec respiciat inimicos suos.

Disperit adit pauperibus: iusticia eius
manet in seculū seculi: cornu ei⁹ exaltabi
tur in gloria. **P**eccator vitabit et irasce
tur: dentibus suis frinet et tabesceat: dñe
rūi peccatorū peribit. *Alleluia. **Alla. Cxij.***

Laudate puri dñm: laudate nomē
dñi. **S**it nomē dñi benedictū: ex
hoc nūc et usq; in seculū. **A**llis ortu
usq; ad occasum: laudabile nomē dñi

Excellus sup omēs gentes dñs: et supr
celos gloria eius. **Q**uis sicut dñs deus
noster: qui in altis habitat et humilia
respiat in celo et in terra. **S**uscitans a ter
ra inopem: et de stercore erigens paupere

Ut collocaet eū cum pñcipib; cū primā
bus ppli sui. **Q**ui habitare facit sterile
in domo: matrem filioꝝ letante. *Alle. Cxij.*

Fertu israel de egipto: domus ia cob
te populo barbaro. **F**acta est iuxta san
ctificatio ei⁹: israel potestas ei⁹. **M**are
vidit et fugit: iordanis quia conuers⁹
est retrosū. **M**ontes exultauerūt ut ari
etes: et colles sicut agni omiū. **Q**uid est
tibi mare q; fugisti et tu iordanis quia
conuersus es retrosum. **M**ontes exalta
sti sicut arietes: et colles sicut agni omiū

Hanc dñi mora est terra: a saac die ia
cob. **Q**ui dicitur petra in stagna aquarū
et rupem in fontes aquarū. **N**on nobis
dñe nō nobis: sed nomini tuo da glori
am. **S**uper misericordia tua et veritate tua
ne quando dicat gentes vbi est de⁹ eoz

Deus aut noster in celo: omnia quecūq;
voluit fecit. **S**imulacra gentium argē
tū et aurū: opera manū hominū. **O**s
habent et non loquunt: oculos habent et
nō vident. **N**ares habent et nō audiant:
nares habent et non odorabūt. **M**an⁹
habēt et non palpabūt: pedes habēt et nō
ambulabūt: nō clamabūt in gutture
suo. **S**imiles illis fiant qui faciūt ea: et
omnes q; confidunt in ea. **D**omus isrl
sperauit in tomimo: adiutor eoz et pro
tector eoz est. **D**omus aaron sperauit
in dño: adiutor eozū et protector eozū
est. **Q**ui timeant dñm sperauerunt in
tomimo: adiutor eozū et protector eozū
est. **D**ominus memō fuit nostri: et be
nedixit nobis. **B**enedixit tomui isrl:
benedixit tomui aaron. **B**enedixit om
nibus qui timeant dñm: pusillis cū ma
ioribus. **A**ddidit dñs supr vos: supr
vos et supr filios vros. **B**enedixit vos
a tomimo: q; fecit celū et terram. **C**eli
celi dño: terram autē dicit filijs hominū.

Non mortui laudabunt te dñe: neq;
omnes qui descendūt in infernū. **S**eo
nos qui viuim⁹ benedicam⁹ dño: ex hoc
nūc et usq; in seculū. *Alleluia. **Alla. Cxij.***

Dorōnis mee. **Q**uia inclinauit
aurē suā mihi: et i dicit⁹ meis
in vocabo. **C**irca dicitur me dolores mō
tis: et pericula inferni iuenerūt me. **T**ri
bulacōne et dolore iuēni: et nomē dñi in
uocaui. **D**ñe libera aīa; meā: misericors
dñs et iustus: et de⁹ nī miseret. **C**usto
diens paruulos dñs: humiliat⁹ sū et li
berauit me. **C**onfite re aīa mea in requien
tiā: q; dñs benefecit tibi. **Q**uia eripuit
aiam meā de morte: oculos meos a la
cimis: pedes meos a lapsu. **P**lacebo to
mino: in regione vinorum. *Alleluia.*

Quedidi propter quod locutus sum: ego autem humilissimus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax. Quid retribuam domino: pro omnibus que retribuit michi. **Calice** salutaris accipiam: et nomen domini inuocabo. **Nota** mea domino reddam coram omni populo eius: preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. **Ordine** quia ego seruus tuus: ego seruus tuus et filius anille tue. **Diripisti** ymala mea tibi sacrificabo hostiam laudis: et nomen domini inuocabo. **Nota** mea domino reddam in conspectu omnis populi eius: in arboribus domus domini in medio tui iherosolam. **Alfa. Alleluia. Cxvi.**

Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. **Quoniam** confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternum. **Alfa. Alleluia. Cxvii.**

Qonfirmamini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **D**icite uincite israel quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **D**icite nunc timemus aaron: quoniam in seculum misericordia eius. **D**icant nunc qui timeant dominum: quoniam in seculum misericordia eius. **D**e tribulatione inuocauit dominum: et exaudivit me in latitudine domus domini. **D**ominus michi adiutor: non timebo quid faciat michi homo. **D**ominus michi adiutor: et ego respiciam inimicos meos. **B**onus est confidere in domino: quod confidere in homine. **B**onus est sperare in domino: quod sperare in primis. **O**mnes gentes circumerunt me: et in nomine domini quia uirtus sum in eos. **C**ircumdantes circumerunt me: et in nomine domini quia uirtus sum in eos. **C**ircumderunt me sicut apes: et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini quia uirtus sum in eos. **I**mpulsus euersus sum ut caderem: et dominus suscepit me. **F**ortitudo mea et laus mea to-

minus: et factus est michi in salutem. **U**ox exultationis et salutis: in tabernaculis iustorum. **D**extera domini fecit uirtutem: dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit uirtutem. **N**on moriar sed uiuam: et narzabo opera domini. **C**astigans casti gavit me dominus: et morti non tradidit me. **A**perite michi portas iusticie: ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iustus intrabit in eam. **C**onfitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. **L**apideum que reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli domini factus est istud: et est mirabile in oculis nostris. **H**ec est dies qua fecit dominus: exultemus et letemur in ea. **Ordine** saluum me dominus: o dominus bone prosperare: benedictus qui uenit in nomine domini. **B**enediximus uobis de domo domini: deus dominus et illuxit nobis. **C**onstituite die solem nem in coccinis: usque ad cornu altaris. **D**eus meus tu et confitebor tibi: deus meus es tu et exaltabo te. **C**onfitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. **C**onfirmamini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **Alfa.**

Beatissimi in **Alfa. A**leph **B**eatissimi qui ambulant in lege domini. **B**eatissimi qui seruuntur testimonio eius: in toto corde exquirunt eum. **N**on enim qui operant iniquitatem: in uisibus ambulauerunt. **Q**uoniam mandasti: mandata tua custodiri nimis. **Q**uia dirigantur uice mee: ad custodiendas iustificationes tuas. **T**unc non confundar: cum prosperero in omnibus mandatis tuis. **C**onfitebor tibi in directione cordis: in eo quod didici iudicia iusticie tue. **I**ustificationes tuas custodi: non me derelinquas usque quaque. **B**eatissimi.

Quod corrigat adulescentior uia sua:

in custodiendo sermones tuos. **I**n toto corde meo exquii te: ne reptillas me a mandatis tuis. **I**n corde meo abscondi eloquia tua: ut non peccet tibi. **B**enedictus dñe: voce me iustificaciones tuas. **I**n labijs meis: pronūaui omnia iudicia oris tui. **I**n via testimoniorum tuorum relectat: sicut in omib; diuicijs. **I**n mādatijs tuis exercebor: et cōfitebor vias tuas. **I**n iustificacionibus tuis meditabor: non obliuiscar sermones tuos. *Symel.*

Retribue seruo tuo: viuifica me et custodiam sermones tuos. **R**euerte oculos meos: et ostenderabo mirabilia te lege tua. **I**n celo ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua. **C**oncupiuit aia mea desiderare iustificaciones tuas: in omni tempore. **I**ncrepasti sup bos: maledicti qui declinant a mādatijs tuis. **A**ufer a me oprobriū et contemptū quia testimonio tua exquiiui. **S**ermini scelerūt primāpes et aduersum me loquebant: seruus aut tuus exercebat i iustificacionibus tuis. **N**am et testimonia tua meditatio mea est: et cōsiliū meū iustificaciones tue. *Delatj*

Adhesit paup̄mēto aia mea: viuifica me sedm̄ verbum tuū. **V**ias meas enūaui et exaudisti me: voce me iustificaciones tuas. **Q**uā iustificacionū tuarū instrue me: et exercebor i mirabilibus tuis. **D**ormitauit aia mea p̄ tediū cōfirma me i v̄bis tuis. **Q**uā iniquitatis amone a me: et te lege tua miserere mei. **Q**uā veritatis elegi: iudicia tua nō sum oblitus. **A**dhesi testimonijs tuis dñe: noli me cōfūdere. **N**am mādatiorū tuorū curri: cū dilatasti cor meū. *Ljcc*

Itegen pone michi domine viā iustificacionū tuarū: et equiram eā

semper. **D**a michi intellectū et serua boz legē tuā: et custodia illā i toto corde meo. **D**onoue me i seruita mādatiorū tuorū: quā ipam volui. **I**nclina cor meū i testimonio tua: et nō i auaricia. **A**uerte oculos meos ne videar vanitatis: i via tua viuifica me. **S**tante seruo tuo eloquiū tuū in timore tuo. **A**mputa opprobriū meū qd̄ suscipiat: sum: quā iudicia tua iocūda. **E**cce occupui mādata tua: i equitate tua viuifica me. *vau*

Et veniat sup me misericordia tua domine: salutare tuū secundū eloquiū tuum. **E**t respondebo exprobranti bus michi verbū: quia speraui in seruitibus tuis. **E**t ne aufeas te ore meo verbū veritatis usquequaq;: quia in iudicijs tuis superperau. **E**t custodiam legem tuam semper: in seculo et in seculo seculi. **E**t ambulabā in latitudine: quā mandata tua exquiiui. **E**t loquebar i testimonijs tuis i conspectu regū: et non confundabar. **E**t meditabar: in mādatijs tuis q̄ dilexi. **E**t leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebor i iustificacionibus tuis. *3ay*

Quo michi spem dedisti. **N**ec me consolata est in humilitate mea: quia eloquiū tuum viuificauit me. **S**up: bini que agebant usquequaq;: a lege autem tua non declinaui. **D**emoz fui iudiciorum tuorū a seculo domine: et consolatus sum. **D**esiderio tenuit me: peccatoribus delinquentibus legē tuā. **C**antabiles michi erant iustificaciones tue: i loco peregrinacionis mee. **D**emoz fui nocte nois tui dñe: et custodiu i legē tuā. **N**ec facta est michi: quā iustificacione tua. **P**ortio Herth. **I**nes tuas exquiiui: mea dñe: dixi custodire legem tuā

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde
meo: miserere mei secundum eloquium tuum
Cogitavi vias meas: et conuertere preces
meos in testimonia tua. **P**aratus sum et
non sum turbatus: ut custodiam mandata
tua. **H**unc peccatorum arcum plei sunt
me: et legem tuam non sum oblitus. **M**e
dium nocte surgebam ad confitendum tibi: su
per iudicia iustificationis tue. **P**articeps
ego sum omnium inimentium te: et custodien
tium mandata tua. **M**isericordia tua domi
ne plena est terra: iustificationes tuas
docet me. *Theth*

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine:
secundum verbum tuum. **B**onitatem et di
sciplinam et scientiam docet me: quia in man
datis tuis credidi. **P**riusquam humiliarer
ego reliqui: propterea eloquium tuum au
stodiu. **B**onus es tu: et in bonitate tua
docet me iustificationes tuas. **M**ultiph
cata est super me iniquitas superborum:
ego autem in toto corde meo scrutabor man
data tua. **C**oagulatum est sicut lac cor
eorum: ego vero legem tuam meditatus sum.

Bonum michi quia humiliasti me: ut
discam iustificationes tuas. **B**onum michi
lex oris tui: super milia auri et argenti.

Manus tue fecerunt me et *Joel*
Plasmauerunt me: da michi intelle
ctum ut discam mandata tua. **Q**ui timet
te vitabit me et letabitur: quia in ver
ba tua super speraui. **C**ognouit dominus quod
equitas iudicia tua: et in veritate tua hu
miliasti me. **F**iat misericordia tua ut
consoletur me: secundum eloquium tuum ser
uo tuo. **V**eniatur michi miserationes tue:
et viuam: quia lex tua meditatio mea est.

Confundatur superbi quia iniuste ini
quitate fecerunt in me: ego autem exercebo
in mandatis tuis. **C**onuertant michi
timentes te: et qui nouerunt testimonia

315
tua. **F**iat cor meum immaculatum in
iustificationibus tuis: ut non confundar.

Desiderat in saluari tuum anima *Caph*
mea: et in verbum tuum super speraui.

Desidererunt oculi mei in eloquium tuum: di
centes quando consolaberis me. **Q**uia
factus sum sicut vter in panina: iustifica
ciones tuas non sum oblitus. **Q**uot sunt
dies serui tui: quanto facies et psequer
ibus me iudicium. **N**arrauerunt michi in
iqui fabulaciones: sed non ut lex tua.
Omnia mandata tua veritas: iniqui per
secuti sunt me adiuua me. **P**aulominus
consolauerunt me in terra: ego autem non
derelinqui mandata tua. **S**ecundum miseri
cordiam tuam viuifica me: et custodiam
testimonia oris tui. *Lamech.*

In eternum dominus: verbum tuum permanet in celo.
In generatione et generatione veri
tas tua: fundabitur terra et permanet. **O**r
dinacione tua pfeuerat dies: quoniam
omnia seruunt tibi. **N**isi quod lex tua medi
tatio mea est: tunc forte perissem in bu
militate mea. **I**n eternum non obliuiscar
iustificationes tuas: quia in ipsis viuifi
casti me. **T**uus sum ego saluum me fac:
quia iustificationes tuas exquirui. **M**e
expectauerunt peccatores ut perderet me:
testimonia tua intellexi. **O**mnis confu
sio mecum vidi finem: latum mandatum
tuum nimis. *Men.*

Quomodo dilexi legem tuam domine: to
ta die meditatio mea est. **S**uper
inimicos meos prouidentem me fecisti man
dato tuo: quia in eternum michi est. **S**u
per omnes docentes me intellexi: quia te
stimonia tua meditatio mea est. **S**uper
senes intellexi: quia mandata tua quesiu
Ab omni via mala prohibui preces me
as: ut custodiam verba tua. **A**udicijis
tuis non declinavi: quia tu lege posuisti

iniqui. Quā dulca faua tibi meis eloquia tua: sup mel ori meo. Amādati tuis intellexi: propterea odium omnium viā iniquitatis.

Libum tuum: et lucem sententiarum mearum. Et statim custodire: iudicia iustitiae tuae. Humiliatit sicut usque ad domum: iuxta iustitiam meam secundum verbum tuum. Voluntaria orationis meae benedictio fac domine: et iudicia tua doce me. Anima mea in manibus meis semper: et lege tua non sum oblitus. Posuerunt peccatores laqueum michi: et te mandatis tuis non erravi. Hereditate acquisitivum testimonium tuum in eternum: quod exultatio cordis mei sunt. Inclina cor meum ad faciendas iustificaciones tuas in eternum: propter retribucionem. **Samerh.**

Tribus odio habui: et lege tua dilexi. Adiuva et susceptor meus es tu: et in verbum tuum speravi. Declina a me maligni: et serua verba mandata dei mei. Suscipe me secundum eloquium tuum et misericordiam tuam: et non confundas me ab inspectione mea. Adiuva me et saluus ero: et meditabor iustificacionibus tuis semper. Praestitisti oves discipulos a iusticijs tuis: quod iniusta cogitacio eorum. Prevaricantes reputavi omnes peccatores terre: ita dilexi testimonium tuum. Abscege timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. **In.**

Hec iudicium et iustitiam: non tradas mihi calumniaribus meis. Suscipe seruum tuum in bonum: non calument me superbi oculi mei defecerunt in salutare tuum: et in eloquium iustitiae tuae. Haec autem seruo tuo secundum misericordiam tuam: et iustificaciones tuas doce me. Servus tuus sum ego: da michi intellectum ut sciam testimonia tua. Tempus faciendi domine: dispensaverunt lege tua. Exeo dilexi mandata tua: super et throno patior. Propterea ad omnia mandata tua

dirigebam: omnem viam iniquam odio habui.

Multum testimonium tuum: ita dixit pharaon. Scrutata est anima mea. Ocularacionem sermonum tuorum illuminat: et intellectum dat parvulis. Ovis meus aperui et attraxi spiritum: quia mandata tua desiderabam. Aspicere in me et miserere mei: secundum iudicium diligenti nomen tuum. Gressus meos dirigere secundum eloquium tuum: et non dicitur mei omnia iniusticia. Redime me a calumnijs hominum: ut custodiam mandata tua. Haec est lux tua super faciem tuam: et vox me iustificationes tuas. **Exit.** aqua rediret oculi mei: quod non custodierit lege tua. **Sicut.**

Tribus es domine: et rectum iudicium tuum. Dedit iusticia testimonium tuum: et veritatem tuam nimis. Abscegere me fecit zelus meus: quia oblitus sum verba tua in imitia mei. Ignitum eloquium tuum vehementer: et servus tuus dilexit illum. **Holocaustum.** sum ego et contempserunt iustificationes tuas non sum oblitus. Iusticia tua iusticia in eternum: et lex tua veritas. Tribulacionem et angustiam invenerunt me: et mandata tua me diracionem mea est. **Quiritas.** testimonium tuum in eternum: intellectum da michi et viam.

Clamavi in toto corde. **Coth.** **Q**uia audi me domine: iustificationes tuas requiram. **Clamavi** ad te et saluum me fac: ut custodiam mandata tua. **Pre-**ueni in maturitate et clamavi: et verba tua susperavi. **Pre-**venierunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua. **Vocem** meam audi secundum misericordiam tuam domine: et secundum iudicium tuum misericordiam meam. **Appropin-**quaverunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt. **Pro-**pe es tu domine: et omnes viae tuae veritas. **In-**clina cogitum te testimonijis tuis: quia in sternum fundasti ea. **Res.**

Ute humilitate mea et eripe me: qz lege tua non sum oblitus. **I**udi dica iudiciam meum et redime me: propter eloquiū tuū uiuifica me. **T**oge a peccatoribus salus: qz iustificatiōes tuas non erq̄ fierūt. **M**isere tunc multe dñe: scdm̄ iudiciū tuū uiuifica me. **M**ulta q̄ p̄secunt me et tribulāt me a testimōnijs tuis non declinaui. **U**idi puaricātes et tabescebāt: quia eloq̄a tua non custodierunt. **M**isere qm̄ mādata tua dilexi dñe: in misericordia tua uiuifica me. **P**rimcipiū uerborū tuorū ueritas: in eternū oīa iudicia iustitię.

Dominus p̄secuti sūt in tunc me gratis: et a uerbis tuis formidauit cor meū. **L**etabor ego sup̄ eloq̄a tua: sicut q̄ inuenit spolia multa. **I**niquitate odio habui et abominat⁹ sū: legem autē tuā dilexi. **S**ep̄ties in die laudem dixi tibi: super iudicia iustitię tue.

Pax multa diligentijs lege tuā: et non est illis sc̄dalu. **E**xpecta abā salutare tuū dñe: et mādata tua dilexi. **C**ustodiūt aīa mea testimonia tua: et dilexit ea uerben̄ter. **S**eruauī mādata tua et testimonia tua: quia om̄s uia mee in ōspectu tuo.

Appropinquet d̄p̄ca Thau. tuo. **H**is mea in ōspectu tuo dñe: iniquitate eloquiū tuū da michi intellectum. **I**ntret postulatō mea in cōspectu tuo scdm̄ eloquiū tuum eripe me. **Q**uod dabit labia mea p̄mitti: ut doceris me iustificatiōes tuas. **P**ronūciabit lingua mea eloquiū tuū: quia oīa mādata tua equitas. **F**iat manus tua ut saluet me: qm̄ mādata tua elegi. **C**omplui salutare tuū dñe: et lex tua meditatiō mea est.

Uter anima mea et laudabit te: et iudicia tua adinuabūt me. **E**rxauī sicut ouis que p̄rijt: q̄re seruū tuū qz mādata tua non sūt oblitus. **Canticū ḡd.** *Chr.*

Hoc dñm cum tribularer clamaui: et exaudivit me. **O**ne libera animā meā a labijs inimicis: et a lingua dolosa. **Q**uid datur tibi aut quid opponas tibi: ad linguā dolosam. **S**agitte potentis accute: cum carbombz desolatorijs. **F**u michi qz in comitatus meus prolongat⁹ est: habitauī cū habitantibus cedar: multū incola fui aīa mea. **U**bi hys q̄ occurrūt pacē erā pacificus: cū loquebar illis impugnabar me gratis. **Canticū ḡd.** *Chr.*

Leuauī oculos meos in montes: unde ueniet auxiliū michi. **A**uxiliū meū a dño: qui fecit celū et terrā. **N**on det in cōmōcōnē pedūtū: neqz dormitet q̄ custodit te. **E**cce non dormitabit neqz dormiet: q̄ custodit isrl. **O**ns custodit te: dñs p̄ctio tua sup̄ manū extera tuā. **P**er die sol non uet te: neqz luna p̄ noctē. **O**ns custodit te ab om̄i malo: custodiat animā tuā dñs. **O**ns custodiat introitū tuū et exitū tuum: ex hoc nūc et usq̄ in sc̄lm. **Canticū ḡd.** *Chr.*

Letatus sū in hys q̄ dicta sunt michi: in domū dñi ibimus. **S**tantes erāt p̄ces nostri: in an̄ijs tuis iherusalē. **I**herusalē q̄ cōfiteatur ut auitas: cui⁹ partū pacō in idō ipsū. **E**lluc em̄ ascenderūt tibi tribz dñi testimoniū isrl: ad cōfiteūdū noīni dñi. **Q**uia illic seruit serex in iudicio: serex sup̄ domū dauid. **R**ogate que ad pacē sūt iherlm: et abundāna diligētibz te. **F**iat pax in uirtute tua: et abundantiā in turribz tuis. **P**ropter fratres meos et primos meos: loquebar pacē te te. **P**ropt̄ comū dñi dei nri: q̄sui bona tibi. **Canticū ḡd.** *Chr.*

Leuauī oculos meos: qui habitas in celis. **E**cce sicut oculi seruatorū: in manibz dñorū statorū. **S**icut

pauli analle in manibz dñe sue: ita oculi
nostri ad dñm tuū nřm donec misereat
nostri. **Miserere nři dñe miserere nři:**
quia multū repleti sumus respectioe.
Quia multū repleta est anima nostra:
obprobriū habūdantibus et respectio
superbis. *Cantici gradū. Cxxii*

Nisi qz dñs erat i nobis dicat nūc
istt: nisi qz dñs erat i nobis. **Cū**
erurgeret hoies in nos: forte viuos te:
glutissent nos. **Cū** irasecerit furor eoy
in nos: forsitan aque abozbuisset nos
Uozrentē ptransiuit aia nřa: forsitan
ptransisset aia nřa aquā intollerabilem
Benedict⁹ dñs: q nō dedit nos in capti
ōe vntibz eozū. **A**nima nřa sicut pas
ser erepta est de laqueo venātium. **L**a
queus cōtritus est: et nos liberati sum⁹
Ad iutoriū nostrū in nomine dñi: qui
fecit celū et terram. *Cantici gradū. Cxxiii*

Qui cōstitit in dño sicut mons sy
on: nō cōmouebit in cernū q ha
bitat in iherlm. **M**ontes i circuitu ei⁹:
et dñs i circuitu ppli sui ex hoc nūc et ul
qz in sculum. **Q**uia nō relinquet dñs
virgā peccatorū sup sortē iustozum: ut
nō extendat iusti ad iniquitatē manus
suas. **B**ene fac dñe: bonis et redis cor
te. **D**eclinantes autē in obligacōes ad
ducat dñs cū operantibus iniquitatem:
pax super israhel. *Cantici gradū. Cxxv*

Tē cōuerterto dñs captiuitatē syon: fa
cti sumus sicut cōsolati. **T**ūc repleti ē
gaudio os nřm: et lingua nřa in exulta
cōne. **T**ūc dicent inter gentes magnifi
cauit dñs facere cū eis. **M**agnificauit
dñs facere nobiscū: facti sumus letātes
Conuertere dñe captiuitatē nřam: sicut
torrens in austro. **Q**ui seminat in lacti
nis: in exulta cōe metent. **S**utes ibāt
et fletāt: miscentes semina sua. **A**gnē

tes aut venient cū exulta cōne: portātes
manipulos suos. *Cantici gradū. Cxxvi*

Nisi dñs edificauerit domū: in
uanū laborauerit qui edificat
eā. **N**isi dñs custodierit ciuitatē:
uitatē frustra vigilat et custodit eam.
Tanū est vobis autē lucē surgere: sur
gite postq̄ seruitis q̄ māducaitis panē
doloris. **Cū** exierit dilectus suus fornuū
ecce hereditas dñi: filij merces fructus
ventris. **S**icut sagitte i manu potētis:
ita filij exaustoy. **B**eatus vir q̄ imple
uit desiderii sui et ipsis: nō cōfunder cū
loquet in inimicis suis i porta. *Cantici gradū. Cxxvii*

Beati omēs qui timēt dñm: qui am
bulant in vijs ei⁹. **L**abores ma
nuū tuarū qz māducabis: beatus es et
bene tibi erit. **T**or tua sicut vitis abū
dans: in lateribz domus tue. **F**ilij tui
sicut nouelle oliuarū: in arātu mensē
tu e. **E**cce sic benedictetur homo: qui ti
met dñm. **B**enedicat tibi dñs ex syon
et vitas bona iherusalē: omnibz diebz
vite tue. **E**t vitas filios filioy tuoy:
pacē sup israhel. *Cantici gradū. Cxxviii*

Sepe epugnauerūt me a iuuentute
mea: dicat nunc isrl. **S**epe epu
gnauerūt me a iuuentute mea: et tñ non
petuerūt michi. **S**upra dorsū meū fi
bicauerūt peccatores: plongerūt in
iniquitatē suā. **D**ñs iustus dicit cervicē
peccatorū: cōfundant et quertant retroz
sū oēs qui oderūt syon. **F**iant sicut fenū
redozū: q̄ priusq̄ euellat erant. **D**e
quo nō implebit manū suā qui metet:
et finum suum qui manipulos colliget
Et nō dixerūt q̄ preteribat benedictio
dñi sup vos: benediximus vobis in no
mine dñi. *Cantici gradū. Cxxix*

Depz profundis clamaui ad te domi
ne: domine exaudi vocem meam

Fiant aures tue intendentes: in voce dep-
caōis mee. **S**i iniquitates obseruaue-
ris dñe: dñe q̄s sustinebit. Quia apud
te ppia cō est: ⁊ ppter legē tuā sustinui
te dñe. **S**ustinuit aīa mea i verbo ei⁹:
speraui aīa mea in dño. **A**ustodia ma-
tutina usq; ad noctē: speret isrl in dño
Quia apud dñm misericōdia: ⁊ copiosa a-
pud eū receptio. **E**t ipse redimet isrl: ex
omib; iniquitatib; ei⁹. *Cant. ḡd. Cxxx.*

Dñe nō est exaltatū cor meū: neq;
elati sūt oculi mei sup me. **N**eq;
ambulau in magnis: neq; i mirabilib;
sup me. **S**i nō humiliter sentebā: sed
exaltavi animā meā. **S**icut ablactatus
est sup matre sua: ita retribuō cō i anima
mea. **S**peret isrl in dño: ex hoc nūc et
usq; in seculū. *Cant. grad. Cxxxi.*

Memento dñe dauid: ⁊ ois man-
suetudinis ei⁹. **S**icut iurauit
dño: votum vōiuit deo iacob.
Si introiero i tabernaculū dom⁹ mee:
si ascēdero in lectū strati mei. **S**i cetero
sommū oculis meis: et palpebris meis
commuta cōnē. **E**t requie tēporib; meis
donec inueniā locū dño: tabernaculū deo
iacob. **E**cce audiui⁹ eā i effrata: in-
uēim⁹ eā in cāpis filie. **I**ntrōibim⁹
in tabernaculū ei⁹: adorabimus in loco
vbi steterūt pedes ei⁹. **S**urge dñe in re-
quie tuā: tu ⁊ areba sctificacōnis tue
Sacerdotes tui in dñm iustitia: ⁊ scti
tui exultē. **P**ropter dauid seruū tuū:
nō auertas faciē xp̄i tui. **I**urauit dñs
dauid veritatē ⁊ nō frustrabit eū: de fru-
ctu ventris tui ponā sup sedē tuā. **S**i cu-
stodierint filij tui testamētū meū: ⁊ te-
stimonia mea hec q̄ docebo eos. **E**t filij
eorū usq; in seculū: scēbūt sup sedē tuā
Qui elegit dñs syon: elegit eā i habita-
cōnē sibi. **H**ec reges mea i seculū scti:

bic habitabō qm̄ elegi eā. **D**iuā ciuis
benedicēs benedicā: paupes ei⁹ saluta-
bo pamb; ⁊ sacerdotes ei⁹ in dñm saluta-
ri: ⁊ scti ei⁹ exultacōnē exultabūt. **I**-
lue pducā cornu dauid: parati lucernā
xpo meo. **I**nimicos ei⁹ in dñm cōfusio-
ne: sup ipm̄ aut efflozebit sctificacō

Ecce q̄ bonū. *Cant. ḡd. Cxxxij. mea*
Et q̄ iocūdū: habitare frēs i vnū
Sicut vnguentū i capite: qd̄ descēdit in
barbā barba aaron. **Q**d̄ descēdit in ora
vestimentū ei⁹: sicut ros hermon q̄ descē-
dit in montē syon. **Q**ui illic mādaui
dñs benedictiōnē: ⁊ vitā usq; i seculū

Ecce nūc benedicite dño: *c. ḡd. Cxxxij.*
Ois serui dñi. **Q**ui statis i de mo-
dū: in atrijs dom⁹ v̄i nri. **I**n noctib;
extollite manus v̄ias in sctā: ⁊ benedi-
cite dñm. **B**enedicite te dñs ex syon:
qui fecit celū ⁊ terram. *c. grad. Cxxxij.*

Laudate nomē dñi: laudate serui
dñm. **Q**ui statis i domo dñi: in
atrijs dom⁹ v̄i nri. **L**audate dñm qz
bon⁹ dñs: plāllite nomē ei⁹ qm̄ suauē ē
Qui iacob elegit sibi dñs isrl: in posses-
sionē sibi. **Q**uia ego cognoui qz magn⁹
est dñs: ⁊ tē nolite pze oib; dñs. **O**ia
quecūq; voluit dñs fecit i celo ⁊ i terra:
in mari ⁊ i omib; abissis. **E**ducēs nu-
bes ab extremo terre: fulgurat ut plūniā
fecit. **Q**ui pducit vētos de thesauris su-
is: q̄ paullit p̄mogenita egipti ab hoīne
usq; ad p̄as. **E**misit signa ⁊ pdigia
in medio tui egiptē: in pharaōnē ⁊ i oēs
seruos ei⁹. **Q**ui paullit gentes mltas:
et occidit reges fortes. **S**ed non regē amoz-
reorū ⁊ og regē basan: ⁊ oīa regna eba-
naan. **E**t tōt itē terrā eorū hereditate:
hereditate tui pp̄o suo. **D**ñe nomē tu-
um i eternū: dñe memoriale tuū i gene-
racōnē ⁊ generacōnē. **Q**uia iudicabit

dñs pplm suū: et in seruis suis expeca-
bit. **S**imulacra gentiū argentū ⁊ aurū:
opa manū hoim. **O**s habent ⁊ nō lo-
quentur: oculos habent ⁊ nō vident.
Aures habent ⁊ nō audiūt: neq; cōm est
spiritus i ore ipōrū. **S**imiles illis fiāt
qui faciūt ea: ⁊ om̄s qui cōfidūt in eis.
Dom̄ istl benedicite dño: com̄ aaron
bñdicite dño. **D**om̄ leui bñdicite dño:
q̄ tim̄ eis dñm bñdicite dño. **B**enedi-
ctus dñs ex syon: q̄ habitat i iherlm. **A**
Confitemini dño. **Cxxv.** **L**elusa
qm̄ bo n̄: qm̄ i eternū miscdia ei.
Confitemini eo deoz: qm̄. **C**onfitemi-
ni dño dñozū: qm̄. **Q**ui facit mirabilia
magna solus: qm̄. **Q**ui fecit celos in in-
tellectu: qm̄. **Q**ui firmavit terrā sup a-
quas: qm̄. **Q**ui fecit luminaria magna:
qm̄. **S**olē i potestate dicit: qm̄. **L**unā
et stellas in potestate noctis: qm̄. **Q**ui p-
cessit egiptū cū primogenitis eozū: qm̄.
Qui eduxit isrl de medio eoz: qm̄. **I**n
manu potentis et brachio excelso: qm̄ in
Qui diuisit mare rubrū i diuisiones:
qm̄. **E**t eduxit isrl p mediū ei: qm̄ in
Et erasit pharaonē ⁊ virtutē eius in
mari rubro: qm̄. **Q**ui traduxit pplm su-
um p desertū: qm̄. **Q**ui passit reges ma-
gnos: quoniā. **E**t occidit reges fortes:
qm̄. **S**eon regem amoz eozū: qm̄. **E**t
og regē basan: qm̄. **E**t edixit terrā eozū
hereditatē: qm̄. **C**redidit isrl seruo
suo: qm̄. **Q**uā in humilitate nra me-
mor fuit nostri: qm̄. **E**t recepit nos
ab inimicis nostris: qm̄. **Q**ui dat escā
om̄i carni: qm̄. **C**onfitemini eo celi:
qm̄. **C**onfitemini dño dñozū: qm̄ in e-
ternū. **ps̄ dñi pp̄ ieremā. Cxxvij.**
Sper summa babilonis illie sedi-
mus et fleuimus: dū recordare-
mur syon. **I**n salib; in medio eius;

suspendim; organa nostra. **Q**uia illie
interrogauerūt nos qui captinos duxerunt
nos: verba cantionū. **E**t qui ab-
dixerunt nos: ymnū cantate nobis de
cantiis syon. **Q**uomodo cantabimus
cantiā dñi: in terra aliena? **S**i oblitus
fuero tui iherusalē: obliuioni tradite
terram meam. **A**phreat lingua mea fauibus
meis: si nō memero tui. **S**i nō posu-
ero tui iherlm: in principio leticie mee.
Demoz esto dñe filiozū ecom: die ihe-
rusalē. **Q**ui dicit erimamite erimamite:
usq; ad fundamentū in ca. **F**ilia babilonis
misera: beatus q̄ retribuēt tibi re-
tribucōnem tuā quā retribuisti nobis.
Beat; q̄ timebit: et allicet paruulos suos
ad petram. **ps̄ dñi pp̄ dñi. Cxxviii.**
Confitebor tibi dñe in toto corde
meo: quoniā audisti verba
oris mei. **I**n cōspectu ange-
lozū psallā tibi: adozabo ad templū sā-
ctū tuū et cōfitebor nomini tuo. **S**up
miscdia tua et veritate tua: qm̄ magni-
ficasti sup om̄e nomē sanctū tuū. **I**n
quacūq; die inuocauero te exaudi me:
multiplicabis in aia mea virtutē. **C**on-
fiteant tibi dñe om̄s reges terre: qz au-
dierunt verba oris tui. **E**t cantent in
vñs dñi: quoniā magna est gloria dñi.
Quoniā excelsus dñs ⁊ humilia respici-
at: et alta a longe cognoscit. **S**i am-
bulauero in medio tribulacōnis vñm
ficabis me: et sup irā inimicōzū meozū
extendisti manū tuā: et saluū me fecit
tertera tua. **D**ominus retribuet pro
me: domine miserere cordia tua in scilū:
et opera manū tuarum ne despicias.
Domine probasti me **ps̄ dñi. Cxxviiii.**
et cognouisti me: tu cognouisti
selsionem meam: et restitucōnē meā.
Intellexisti cogitacōes meas te loq̄:

semitā meā ⁊ fumiulū meū inuēti gasti
Et om̄s vias meas p̄uidisti: q̄ nō est
 sermo in lingua mea. **E**cce tu dñe co-
 gnouisti oīa nom̄isima ⁊ ān̄qua: tu for-
 masti me ⁊ posuisti sup me manū tuam
Mirabilis facta est sciētia tua ex me: cō-
 fortata est ⁊ nō potero ad eā. **Q**uo ibo
 a spir̄itu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiāe
Si ascēdero i celū tu illic es: si descēdero
 in infamā aēs. **S**i sup̄sero pennās me-
 as diluculo: ⁊ habitauero i extremis ma-
 ris. **E**sterni illuc manū tua reducer me:
 et tenebit me dextera tua. **E**t dixi for-
 san tenebre e cōuleabū me: et nōx illu-
 mina cō mea i delicijs meis. **Q**uia tene-
 bre nō obscurabunt a te: ⁊ nōx sicut di-
 es illuminabit: sicut tenebre ei⁹ ita ⁊ lu-
 mē ei⁹. **Q**uia tu possedisti rētes meos:
 suscepisti me de vtero matris mee. **C**ō-
 firebor tibi q̄ terribiliter magnificat⁹
 es mirabilia opera tua: ⁊ aīa mea ōgno-
 fecer nimis. **N**ō est occultatū os meū a
 te qd̄ fecisti i occulto: ⁊ subltātia mea i
 inferioribz terre. **I**mp̄fectū meū viderit
 oclū tuū: ⁊ i libro tuo oēs scribent: dies
 formabunt ⁊ nemo i eis. **M**ichi autē ni-
 mis honorificati sūt am̄iā tui tuis: mi-
 mis ōfortatus est p̄ncipatus eorū. **D**i-
 numerabo eos et sup arenā multiplicā-
 bunt: exsurxerū ⁊ ad huc sūt teā. **S**i oc-
 cideris dē peccatores: viri sanguinū de-
 elimate a me. **Q**uia dicitis i cogitacōe:
 a capiat i uitate auitates suas. **D**ñe
 q̄ oerūt te dñe oerā: ⁊ sup inimicos tu-
 os tabescebā. **P**erfecto odio oerā illos:
 inimicā facti sūt michi. **P**roba me dē
 et scito cor meū: interroga me ⁊ ōgnose
 semitās meas. **E**t vide si via iniquitatis
 in me ē: ⁊ reduc me i via et̄na. **ps̄ dd̄**
Exipe me dñe ab hōie malo: a **Cxxxv**
Viro iniquo eripe me. **Q**ui cogi-

tauerūt iniquitates in corde: tota die osti-
 tuebāt pl̄ia. **H**auriet liquas suas sicut
 serpentes: venenū a sp̄idū sub labijs eorū.
Custodi me dñe ex manu peccatoris:
 et ab hōibz iniquis eripe me. **Q**ui cogi-
 tauerūt supplantare gressus meos: ab-
 scōderūt supbi laqueū michi. **E**t funes
 extenderūt in laqueū: iuxta iter sc̄balū
 posuerūt michi. **D**ixi dño dē me es tu
 exaudi dñe vocē dēp̄cōnis mee. **D**ñe
 dñe virtus salutis mee: obubrasti sup
 caput meum in die belli. **N**on tradas
 me dñe a dēst̄rio in eo peccatori: cogita
 uerūt cōtra me: ne cōselm̄quas me ne
 forte exaltent. **C**aput arantus eorū:
 labor labioꝝ ip̄s̄oꝝ op̄riet eos. **C**āter
 sup eos carbones in ignē cōtāes eos: in
 miserijs nō subst̄tent. **Q**ir linguosus
 nō dirigit in terra: virū inūstū mala
 capiunt in interitū. **C**ognoui q̄ facit
 dñs iudiciū in op̄is: ⁊ v̄m̄ditā paup̄ꝝ.
Terūmā inūsti ōst̄rēbūtur noīni tuo:
 et habitabūt redi cū vultu tuo. **Exl**
Dñe clamam ad te exaudi **ps̄ dd̄**
 ad te. **D**irigat oracō mea sicut incensū
 in ōsp̄ctu tuo: eleuacō manū meaz sa-
 crificiū v̄sp̄ritinū. **P**one dñe custodi
 am̄ozī meo: et ostiū arcūstante labijs
 meis. **N**ō declines cor meū i verba ma-
 liā: ad excusandas excusacōnes i pe-
 catis. **C**ū hōibz op̄rātibz iniquitatē:
 et nō cōmunicabo cū electis eorū. **C**or-
 ripiet me iustus in misericordia ⁊ in t̄re
 pabit me: oleū autē peccatoris nō imp̄m-
 guet caput meū. **Q**ui ad huc et oracō
 mea in beneplacitis eorū: absorbt̄i sūt
 iūdi petre iudices eorū. **A**udient vr-
 ba mea qm̄ potuerūt: sicut ab̄st̄nūto ter-
 re crupta est sup terrā. **D**issipata sūt
 ossa nostra secus infernū: q̄ ad te dñe

domine oculi mei: in te speravi nō aufe-
ras animā meā. Custodi me a laqueis
quē staterunt michi: et a scandalis ope-
rantū iniquitatem. Vacent in recacu-
lo eius peccatores: singulariter sū ego
donec transeam. *In intellectus dauid
cum in spelunca. Oratio. Cxli.*

Ad te mea ad dñm clamaui: voce
mea ad dñm exprecatus sū. Effū-
to in cōspectu eius oracōem meā: et tri-
bulacōem meam ante ip sum pronūcio.
In testamento ex me spiritum meum: et
tu cognouisti semitas meas. In via
hac qua ambulabam: absconderunt la-
queum michi. Considerabā ad dexterā
et videbam: et nō erat qui cognosceret
me. Perire fuga a me: et nō est qui re-
quirat animam meam. Clamaui ad te
dñe: dixi tu es spes mea: portio mea in
terza uiuentū. Intente ad exprecacō-
nem meam: quia humiliatus sū nimis.
Libera me a persecutōibus me: quia cō-
fortati sunt sup me. **E**duc te custodia
animā meā ad cōstitendū nomini tuo:
me expectant iusti donec ueritas mihi
erit. *Psalmus dauid quando
persequeretur eum filius. Cxlii.*

Domine exaudi oracōnem meam
auribus perape obsecracōem me-
am: in ueritate tua exaudi me in tua iu-
sticia. **E**t nō intres in iudiciū cū seruo
tuo: quia nō iustificabitur in cōspectu
tuo omnis uiuens. **Q**uia presecutus est
inimicus animā meā: humiliauit in ter-
ra uitā meā. **C**ollocauit me in obscuris
sicut mortuus scylli: et angustus est su-
per me spiritus meus: in me turbatum
est cor meū. **M**emor sū dierū antiquo-
rum: meditatus sū in omnibus operibus
tuis: in factis manū tuarū meditabar.
Expandi manus meas ad te anima mea

fiat terza sine aqua tibi. **T**elociter exau-
di me dñe: defat spiritus me. **N**ō auer-
tas faciē tuā a me: et similis ero rescenē-
tibus in laqueis. **A**uidam fac michi mane
miscdiā tuā: quia in te speraui. **N**otam
fac michi uia in qua ambulē: quia ad te
leuaui animā meā. **E**xipe me de inimicis
meis dñe ad te confugi: uoce me facere
uolūtate tuā quia deus meus es tu. **S**pi-
ritus tuus bonus uocet me in terzam
rectā: ppter nomē tuū dñe uiuificabis
me in equitate tua. **E**duces te tribula-
cōne animā meā: et misericōdia tua disper-
tes inimicos meos. **E**t ppter omēs qui
tribulant animā meā: quoniam ego seruus
tuus sum. *Psalmus dauid ad-
uersus goliath. Cxliii.*

Benedictus dñs deus meus qui
docet manus meas ad bellū: et
digitos meos ad bellū. **M**ise-
ricordia mea refugium meū: susceptor
meus et liberator meus. **P**rotector meus
et in ipso speraui: quia subdit p̄p̄m meū sub me.
Dñe quid est homo quia inuouisti eum:
aut filius hominis quia reputas eum. **H**omo
uamitati similis factus est: dies eius si-
cut umbra pretereunt. **D**ñe in dima ce-
los tuos et rescente: tange montes et su-
nigabunt. **F**ulgura ebhoruscacōnem et
dissipabis eos: emitte sagittas tuas et
conturbabis eos. **E**mitte manū tuam
de alto eripe me et libera me de aquis mul-
tis: et de manu filiozum alienorum.
Quorum os locutum est uamitatem: et
dextera eorū dextera iniquitatis. **D**eus
canticiam nouum cantabo tibi: in psal-
terio te acorzo psallam tibi. **Q**ui das
salutem regibus: qui reuocasti dauid
seruum tuum: et gladio maligno eripe
me. **E**t eru e me de manu filiozum alie-
norum quorum os locutum est uamitatem:

et cetera eorum cetera iniquitatis. **Q**uorum
 filij sicut nouelle planta conues: in nuc
 ture sua. **F**ilij eorum coposite: arboria
 te ut similitudo templi. **P**romptuaria
 eorum plena: erudantia et hoc in illud.
Oues eorum fetose abundantes in egressi
 bus suis: boues eorum crasse. **N**on est ru
 ma macerie: neq; transitus neq; clamor
 in plateis eorum. **B**eatu dixerunt populu
 cui hec sunt: beatus ipse cuius dominus est eis.

Celsum

Exultabo et exultatus meus **laudatio ipsius**
 rex et benedicam nomini tuo in seculu:
 et in seculu seculi. **P**er singulos dies
 benedicam tibi: et laudabo uonem tuu in se
 culu: et in seculu seculi. **M**agnus dominus
 et laudabilis nimis: et magnitudinis
 eius non est finis. **G**eneratio et generatio
 laudabit opera tua: et potentiam tuam pro
 munit abibit. **M**agnificentiam glorie sancti
 tatis tue loquentur: et mirabilia tua nar
 rabunt. **E**t uirtute terribiliu tuorum di
 cente: et magnitudinem tuam narrabunt. **Q**ue
 moria abundantie suauitatis tue eruda
 bunt: et iusticia tua exultabit. **M**isera
 tor et misericors dominus: patiens et multu
 misericors. **S**uauis dominus in iudicijs: et
 misericordes eius super omnia opera eius.
Constitant tibi domine omnia opera tua: et
 sancti tui benedicant tibi. **G**loriam regni
 tui dicent: et potentiam tuam loquentur. **N**o
 tam factant filij hominu potentiam
 tuam: et gloriam magnificentie regni tui
Regnū tuū regnū omniū seculozū: et to
 mimaco tua in omni generacone et gene
 racone. **F**idelis dominus in omnib; uerbis
 suis: et sanctus in omnib; operib; suis.
Alleuat dominus omnes q; corruunt: et erigit
 omnes elisos. **O**culi omnium in te sperant
 domine: et tu das escam illorum in tempore opo
 tuno. **A**pxis tu manu tuam: et impleas
 omne animal benedictione. **I**ustus dominus

in omnibus uis suis: et sanctus in omni
 bus operib; suis. **P**rope est dominus omni
 bus inuocantib; eu: omnib; inuocanti
 bus eu in ueritate. **N**oluitate amantiu
 se faciet: et reprobacione eorum exaudit:
 et saluos faciet eos. **C**ustodit dominus
 omnes diligentes se: et omnes peccatores
 disperdet. **L**audaco nō dñi loquetur os
 meū: et benedicat oīs caro nōmī factō
 eius in seculū et ī seculū sc̄li. **Alleluia. Cel.**

Lauda anima mea dominum: laudabo
 dominum in uita mea: psallam tō meo
 quodiu fuero. **N**olite confidere in pncipi
 bus: in filijs hominū in quibus nō est
 salus. **E**stabit spiritus eius et reuertet
 in terrā suā: in illa die peribūt om̄s cogi
 racōnes eorū. **B**eatus cui? reus iacob
 adiuro: eius: spes eius in dño tuo ipse
 qui fecit celū et terrā mare: et omnia q̄
 in eis sūt. **Q**ui custodit ueritatē in seculū
 lum: facit iudiciū iniuriā patientibus:
 dat escā esurientib; **D**ñs soluit cōp
 ditos: dñs illuminat cecos. **D**ominus
 erigit elisos: dñs diligit iustos. **D**ñs
 custodit aduenas pupillū et uidiu su:
 sc̄priet: et uias peccatorū disperdet. **R**e
 gnabit dñs in secula: reus tuus syon
 in generacone et generaconem. **Alle.**

Laudate dominum quoniam **Alleluia. Cel.**
 bonus est psalmus: tō nostro
 sit iocūda reozaq; laudaco. **B**ificas
 iherusalem dominus: dispersiones israelis
 cōgregabit. **Q**ui sanat contritos corde:
 et alligat cōtriciones eorū. **Q**ui nume
 rat multitudinē stellarū: et omnibus eis
 nomina uocans. **M**agnus dominus ioster
 et magna uirtus eius: et sapientie ei
 nō est numerus. **S**uscipiens mansue
 tos dominus: humiliās aut peccatores usq;
 ad terrā. **P**recāntē dño in cōfessione:
 psallite tō nro in cythara. **Q**ui operit

celum nubibus: et parat terre pluuia
Qui producit in montibus fenu: et her-
bam seruicui hominu. **Q**ui dat iumen-
tis escam ipsozu: et pullis coruoru in-
uocantibus eum. **N**on in fortitudine
eui voluntatem habebit: nec in tribus
uiri beneplaciti erit ei. **B**eneplacitum
est domino super timentes eum: et i eis
qui sperant super misericordia eius. **At-**
teluia. Alla Agge et zacharie. Cxlvij.

Lauda iheru salem dnm: lauda dau-
id i syon. **Q**uonia cofortauit ses-
tas portaru tuaru: benedixit filiis tuis
in te. **Q**ui posuit fines tuos pacem: et
ad ipe frumentu faciat te. **Q**ui emittit e-
loquium suum terre: velociter currit ser-
mo eius. **Q**ui dat mitem fiat lanam:
nebulam fiat cinerem spargit. **M**ittit
cristallu sua fiat buccellas ante faciem
frigoris eius quis sustinebit. **E**mittit
verbu suum et liquefacta ea: stabit spi-
ritus eius et fluent aque. **Q**ui annua-
at verbu suum iacob: iusticias et iudicia
sua israhel. **N**on fecit taliter omni nati-
oni: et iudicia sua non manifestauit eis
Atteluia. Alleluia. Cxlvij.

Laudate dnm de celis: laudate eu
in excelsis. **L**audate eum omnes
angeli eius: laudate eum omnes virtu-
tes eius. **L**audate eum sol et luna: lau-
date eum omnes stelle et lumen. **L**au-
date eum celi celozu: et aque omnes q
super celo sunt laudent nomen domini
Quia ipse dixit et facta sunt: ipse man-
dauit et creata sunt. **S**tatuit ea in se-
culum et in seculum seculi: preceptu po-
suit et non preteribit. **L**audate dnm
de terra: dracones et oes abissi. **I**gnis
grando nix glacies spiritus procellay:
que faciunt verbum eius. **M**ontes et
omnes colles: ligna fructifera et omnes

cedri. **B**estie et uiuere sa pcora: serpen-
tes et volucres pnnate. **R**eges terre et
omnes populi: principes et omnes iu-
dices terre. **I**uuenes et uirgines senes
et iunioribus laudent nomen dmi: quia
exaltatu est nomen eius solius. **O**sfel-
sio eius sup celu et terra: et exaltauit cor-
nu populi sui. **I**mnus omibus sanctis
eius: filijs israhel populo appropinqua-
ti sibi. **Atteluia. Alleluia. Cxlv.**

Manate dno cantu nouu: laus
eius in ecclesia sanctoru. **M**erces
israhel in eo qui fecit eu: et filie syon ex-
ultent in rege suo. **L**audent nomen ei
in choro: in tympano et psalterio psal-
tant ei. **Q**uia beneplacitu est dno in po-
pulo suo: et exaltabit mansuetos in sa-
lutem. **E**xultabunt sancti in gloria leua-
buntur in aubilibus suis. **E**xultacoēs
ei in guttere eozu: et gladij anapites
in manibus eozu. **A**d faciendam vim-
ditam in nationibus: in crepacoēs in
populis. **A**d alligandos reges eorum
in compedibus: et nobiles eozu in ma-
nias ferreis. **A**t faciant in eis iudiciu
conscriptum: gloria hec est omnibus
sanctis eius. **Atteluia. Alleluia. Cl.**

Laudate dnm i sanctis eius: lau-
date eu in firmamento virtutis ei.
Laudate eu in virtutibus eius: laudate
eu secundu multitudinem magnitudinis
eius. **L**audate eu in sono tube: lauda-
te eu in psalterio et cythara. **L**audate
eu in tympano et choro: laudate eu in
cordis et organo. **L**audate eu in cym-
balis benesonantibus: laudate eum in
cymbalis subilacoēs: omnis spiritus
laudet dnm. **Atteluia.**

Explicit liber psalmozu dauid.

